

BIBLIOTHECA INDICA.

WORK No. 169.

SAMARĀICCA KAHĀ.

BIBLIA INDICA

HAṚIBHADRA

SAMARĀICCA KAHĀ

A JAINA PĀKṚTA WORK.

EDITED BY

DR. HERMANN JACOBI

Professor of Sanskrit in the University of Bonn.

VOLUME I.

TEXT AND INTRODUCTION

W. B. S.

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

PUBLISHED BY THE ASIATIC SOCIETY OF BENGAL

CALCUTTA

1926.

B.I 169

TO
THE MEMORY
OF
ŚRI VIJAYA DHARMA SŪRI.

SL. no. 1939d.
6040.

CONTENTS.

	<i>Page</i>
INTRODUCTION	i-xxix
Haribhadra's age	i
Haribhadra's life	iv
Haribhadra's works	x
Samarāicca kahā	xviii
NOTE ON NIDĀNA	xxx
NOTE ON SUVARṆADVĪPA AND KAṬĀHA	xxx
CONTENTS OF THE SAMARĀICCA KAHĀ	xxxi-cxix
Bhūmiṭā	xxxii
First bhava	xxxii
Vijayasena's tale	xxxv
Second bhava	xxxvii
Amaragupta's tale	xxxix
Apologue of the man in the well	xliv
Third bhava	xlvi
Vijayasimha's story	xlviii
Ajita's tale	xlviii
Fourth bhava	liv
The robber's tale	lviii
Yaśodhara's tale	lx
Fifth bhava	lxvi
Sanatkumāra's tale	lxvii
Story of a married couple	lxxii
Apologue of the two roads	lxxv
Sixth bhava	lxxvii
Arhaddatta's tale	lxxxiv
Seventh bhava	lxxxviii
Story of the lost necklace	lxxxix
Story of Candrā and Sarga	xcvii
Eighth bhava	c
Vijayadharma's history	ciii
History of the nun Susaṅgata	cvi

Ninth bhava	..	..	..	cix
Apologue of the lover in the sink-hole	..	..	..	cxix
Apologue of the four men	..	..	..	cxliii
Apologue of the merchant's six sons..	..	..	..	cxv
Apologue of the robber and the four queens	..	..	..	cxvii
Apologue of the savage in the royal palace	..	..	..	cxviii
INDEX	..	..	..	cxxi-cxxvii
CORRIGENDA	..	..	..	cxxix-cxxx
TEXT	..	..	..	1-504
Bhūmikā	..	..	..	1
Bhava I	..	..	..	1
Bhava II	..	..	..	10
Bhava III	..	..	..	110
Bhava IV	..	..	..	121
Bhava V	..	..	..	122
Bhava VI	..	..	..	104
Bhava VII	..	..	..	124
Bhava VIII	..	..	..	100
Bhava IX	..	..	..	107

INTRODUCTION.

HARIBHADRA'S AGE.

THE death of Haribhadra, the author of the *Samarāṅgīya-Kathā*, is placed by Jaina tradition, which in this particular can be traced to the beginning of the 13th century A.D., in Vikrama samvat 585 or Vira samvat 1055,¹ corresponding to 529 A.D.¹ This date, however, was recognised to be wrong,² since Haribhadra was acquainted with the philosophy of Dharmakīrti who flourished about 650 A.D. The discussion at that time turned on the following point. Siddharṣi who finished the *Upamitibhāvaprapañcā Kathā* on the 1st May, 906 A.D., calls, in the *Prāśasti* of that work, Haribhadra his *dharmabodhakaro guruḥ*. Now the question arose whether Haribhadra was actually Siddharṣi's teacher of the Sacred Law, or his *paramparāguru*; in this investigation I took what eventually turned out the wrong side of the question.³ Meanwhile the Jainas had been publishing a number of Haribhadra's works which were found to contain many interesting details.⁴ But the evidence that finally settled the question of Haribhadra's age, was not fur-

¹ At the end of an old MS. in Jesulmer, of Haribhadra's *Laghukāṭya-samāsavṛtti* the date of the completion of this work is given, in two verses, as Vikrama 585, Jyēṣṭha su-di. 5, Friday, Pūṣya nakṣatra; this corresponds to either Tuesday, 9th May 528 A.D., or Saturday, 28th April 529 A.D. In the first case the nakṣatra was Pūṣya, in the second Purnavasu. As the week-day comes out wrong in both cases, the date must be considered spurious. The nakṣatra carries less weight, because for every day of the Junar year the choice generally lies between three nakṣatras only which may be ascertained beforehand.

² See my edition of the *Upamitibhāvaprapañcā Kathā* (Bibl. Ind.) Preface p. viii f.

³ L.c. p. vi.

⁴ A full statement of all particulars about Haribhadra's works, their commentators, and the letters' dates is furnished by Muni Kalyāṇavijaya in the preface (*granthaḥāraparicaya*) to his edition of Haribhadra's *Dharmasamgrahaṇī*, Devendra Lalabhai's Jainapustakodhāra No. 42, Bombay, 1918.

INTRODUCTION.

nished by any of his own works, but by the *Kuvalayamālā*, a Prākṛit poem by Uddyotana, which he finished on the last day but one of the Śaka-year 700,¹ equal to the 21st March, 779 A.D. In the Prāsaṅgi of this work Uddyōtana mentions Haribhadra as his teacher in philosophy, praising him as the author of a great many books; the latter statement puts it beyond doubt that the great Haribhadra is the person intended.² The first who rightly understood the passage in question and recognised its chronological bearing, was Munirāj Shri Jinavijaya. In his article "The date of Haribhadrasūri," read at the First Oriental Conference, November 1919, Poona, and published under the title "Śrī Haribhadrācāryasya Samayanirṇayaḥ" in the *Jainsāhityasamśodhaka Granthamālā*, Poona, he discusses the whole question, examines the evidence, and puts his case in the clearest light. The following remarks are chiefly based on his paper.

१ चौरसौर विजयसु विषयपञ्चमि i.e. Caitra ba-di. 14. This date is interesting from the point of view of the calendar. As the Caitrādi-year invariably begins with the śuklapakṣa of Caitra, the date in question would seem to be recorded according to the *pūrṇimānta* scheme in which the dark fortnight precedes the bright one. But as Kielhorn (Ind. Ant. 1896 p. 271 f.) has shown from dates in inscriptions that in connexion with Śaka-years almost always *amānta* months are used, the *pūrnā faciē* interpretation of our date becomes extremely doubtful. In the year under consideration, however, there was an *adhika* Caitra which precedes the *nija* month; therefore in this case *adhika* Caitra ba. di. 14 is the last day but one of the preceding year, if the year began with *nija* Caitra, as it ought to do, since the new moon initiating true Caitra immediately preceded *Meghaśṅkrānti*. I, therefore, believe that Swamikannu Pillai's assertion (Indian Ephemeris vol. I, part J, p. 65), "when there is an *adhika* Caitra, that begins the year," applies only to modern usage.

२ The passage in which Haribhadra is referred to, is corrupt as is shown by the metre. In the MS. of the Deccan College, the only one that seems to be available, it runs thus: श्री विजयसु पद्माचनारथ जसु हरिभद्रो । वज्रनर्चसलविलरपथरसचला । Munirāj Jinavijaya has satisfactorily emended the text and supplied the missing syllables as follows: श्री विजयसु सुक; पद्माचनारथ व जसु हरिभद्रो । वज्रनर्चसलविलरपथरसचला । The first pāda is connected with the preceding verse which eulogises Uddyōtana's teacher Virabhadra; and the following verse names his father Vātsōvara who was a Kṣatriya and became a Kṣamāśramaṇa.

INTRODUCTION.

We cannot make out from Uddyotana's remark whether Haribhadra was still alive or not, when it was written; some twenty or thirty years before that date, however, he must have been actually teaching Uddyotana. We may, therefore, take that epoch, say 750 A.D. or later, as the time of his literary activity, which considering the extraordinary number of *pratyakṣas* he wrote must have extended over twenty years at least. He quotes many authors, Brahmanical, Buddhist, and Jaina; a list of them containing thirty names has been drawn up by Jinavijaya, l.c., p. 11. From among them the following may be mentioned as interesting from a chronological point of view: Dignāga, Dharmakīrti, Bhartṛhari (author of the *Vākyapadīya*, about 650 A.D.), and Kumārilā. Haribhadra quotes, in his *Vivaraṇa* of the *Nandisūtra*, several passages from the *Cūrṇi* of that *sūtra* by Jinadāsagaṇi-mahattara without mentioning his name. The *Cūrṇi* was finished in the Śaka-year 598 = 677 A.D. To about the same time belongs Siddhasenadivākara, whom Haribhadra quotes; for he uses, no doubt, Dharmakīrti,¹ though he does not name him. We thus see that Haribhadra quoted many of the celebrities who flourished in the century preceding his own. On the other hand he does not quote Śaṅkara who rose so high above all his contemporaries that Haribhadra could not have ignored him if he had lived at or after his time. We, therefore, conclude that the tradition of Śaṅkara's school is right, or at least not far wrong, in placing his life in 788—820 A.D. Nor does

¹ Dharmakīrti qualifies *pratyakṣa* only as *abhrānta* (and Dharmottara expressly says *bhrāntam hy anumānam*), while Siddhasenadivākara in *Nyāyavatāra* 5ff claims *abhrānta* for *pratyakṣa* as well as *anumāna*; similarly he extends the distinction of *svārthā* and *parārthā*, which properly applies to *anumāna* only, to *pratyakṣa* also, ibidem 12f. Apparently he thought to improve on Dharmakīrti by a wholesale generalisation of nice distinctions! He is different from Siddhasenagaṇi, the author of the *Tattvārtha-vṛtti*, because the latter quotes ad. II 25 from Haribhadra's commentary on the *Nandisūtra*, see Kalyāṇavijaya, l.c., p. 29; Haribhadra, therefore, intervenes between both Siddhasenas. It may be mentioned that the younger one quotes ad. I, 10 a verse by Ārya-Siddhasena, who may or may not be Siddhasenadivākara.

Haribhadra, as Vinayaviṣaya states (l.c., p. 13), discuss the Māyāvāda. He knows the Advaitavāda, and refutes two or three different branches of it in his Śāstravārtāsamuccaya VIII, 1 ff.,¹ but none of them can be identified with the Māyāvāda. This fact is of considerable interest, since it proves that before Śankara the Māyāvāda was practically unknown outside of the circles of Aupāṅśadas; for it had already been established by Gauḍapāda, the guru of Śankara's guru. It is not the intrinsic value of a system, or the originality of its teachings, that secured it notoriety throughout India, unless a great author and debater takes it up, systematically develops it in every detail, and successfully upholds it against all opponents. His fame then outshines that of the original thinker whose merit was apt to be overlooked.²

2. HARIBHADRA'S LIFE.

We know very little about Haribhadra from himself; all that he chooses to tell us is contained in the subscriptions to his numerous works. From them we collect the following information: (1) he obeyed the command of Jinabhaṭa, an ācārya of the Sitāmbaras (Śvetāmbaras); (2) he was the pupil of ācārya Jinadatta, an ornament of the Vidyādhara kula (gaccha); (3) he was the spiritual son of the nun Yākinīmahattārā.³

¹ We should like to know more details about these early Vedānta schools than Haribhadra gives in the work quoted in the text; perhaps he may have given them in his svopājana-vṛtti to the passage in question. But this Vṛtti is not available to me.

² Thus the Dhani-theory also seems to have been ignored until Ānandavardhana composed the Dhvanyāloka, the commentary on the original treatise in Kārikās by an unknown author, and thereby brought this theory to such prominence, that nearly all later writers on Alankāra have adopted it. I am, therefore, also persuaded that nihilistic and idealistic teachings which did exist in early Buddhism, passed unnoticed by, and did not provoke the opposition, of Brahmanical philosophers, until Nāgārjuna did for the Śūnyavāda, and Vasubandha for the Vijñānavāda, what long after them Śankara has done for the Māyāvāda.

³ All the details stated above are given in the subscription of the Śiṣyabhīṣa, his Tīkā of the Āvaśyakasūtra; in other places only one or other detail is mentioned.

INTRODUCTION.

Some more facts are directly manifested by the works of Haribhadra : (4) the use, in the last verse of most of his works, of the word *viraha*, which may have reference to some event in his life ; (5) his intimate knowledge not only of Jainism, but also of the teachings of heterodox systems, evinced in his *Anekāntajayapatākā* and his *Tīkā* of this work, as well as by his writing a commentary on Dignāga's *Nyāyapraveśa* ; (6) his writing a great number of works.

It goes without saying that the contemporaries of Haribhadra knew a great deal more about his life than is contained in the above six items, but it is equally true that in oral tradition sober history is apt to be gradually changed into legend, a strange mixture of facts and fiction, which we can separate from each other with some degree of plausibility only in the simplest cases. Occasionally, however, tradition has stories of an entirely fictitious kind and originally unconnected with its hero. Thus, in the case in hand, curiosity was naturally excited, by point (4), to satisfy which a tale full of miraculous and wholly incredible incidents is added in the legendary life of Haribhadra ; it exceeds in length all remaining parts of the legend taken together ; but no reference to it is made in the oldest accounts.

Before analysing the traditions about Haribhadra's life, I enumerate the sources from which it is known.

- (a) A short paragraph at the end of Mūnicandra's *Tīkā* of Haribhadra's *Upadeśapadāni* ; this *Tīkā* was finished
  - Vikrama samvat 1174 = 1118 A.D. ; the passage in question has been printed by Kalyāṇavijaya l.c. p. 5a, and Jinavijaya l.c. p. 4, note 14.
- (b) Eight gāthās (52-59) in Jinādatta's *Gaṇadharaśārdhaśataka*, written between samvat 1169 and 1211 = 1112-1154 A.D. The text is edited in A. Weber, *Verzeichniss der Sanskrit- und Prākṛit-Handschriften*, II, p. 982 f.
- (c) The ninth Śṛiṅga of Prabhācandra's *Prabhāvākācarita*, finished samvat 1334 = 1278 A.D. (the name of the author is wrongly given as Candaprabha on the title of the N.S. edition, 1909).

- (d) Rājasekhara's Prabandhakosa, written in samvat 1405 = 1349 A.D. I know only some extracts of this work given by Kalyāṇavijaya l.c. p. 8a, 24a.
- (e) Sumatigaṇi's Vṛtti of the Gaṇadharasārdha-śataka (see b.), finished samvat 1295 = 1239 A.D., occasionally referred to by Kalyāṇavijaya. An abridgement of Sumatigaṇi's narrative is given in the Laghuvṛtti of Sarvarājagaṇi, see A. Weber, l.c. p. 988.
- (f) Kathāvallī of Bhadrēśvara, date unknown; mentioned by Jinavijaya and not otherwise known to me.

I shall now discuss some traditions about particulars of Haribhadra's life which may be regarded as substantially true.

The birth place of Haribhadra was, according to a, c, d, e, Citrakūṭa, the modern Chitor. The ancient fort on the crest of the hill¹ was the capital of Mewar from about the 7th century till 1569 when the seat of government was moved to Udaipur. Haribhadra probably lived in Chitor up to his initiation. But the scene of his later life, as a monk seems to have been chiefly the neighbouring parts of Rājputana and the kingdom of Guzerat. In that country, he became the teacher of Uddyotana.² Another indication of Haribhadra's activity in Guzerat is furnished by the annals of Jaina families; for according to Kalyāṇavijaya (l.c., p. 7b), they assert that Haribhadra organized the clan of the Porevals (Poruvāḍa, Prāgvāṭa) and converted them to Jainism. Now we learn from the Nemināhāri³ that the Poreval clan originated in Śrīmālā,⁴ that a war-

¹ The phrase in c: *Śricitrakūṭacalacūlānivāsino* clearly refers to the ancient town on the hill.

² The verses 4 and 6 in the passage quoted from the Kvalayamālā by Jinavijaya (l.c. p. 15), prove that Uddyotana belonged to a line of yatis that flourished in Guzerat.

³ See my edition of the 'Sanatkunḍācaritam' in the *Abhandlungen der Bayerischen Akademie der Wissenschaften*, München, 1921, p. 152, VIII-V, and the additional note on p. VI. ib.

⁴ The modern Bhīmāl in the extreme south of Marvāḍ. Uddyotana-sūri, l.c., names the town Siribhīlāmālā. It was the capital of Guzerat before the foundation of Anahillapāṭaka by Vanarāja, the first of the Cāpota or Cāvaḍa kings.

like member of this clan Nimaya, was induced by Vanarāja (746-806 A.D.) to settle in his new capital Anahillapataka, and that he there erected a temple of Rābha for the Vidyādhara-gaccha. Since Haribhadra, the organizer of the Poreval clan, belonged to the Vidyādhara-gaccha¹, it is likely that that clan owed some sort of allegiance to that *gaccha*, whereof the statement in the Nemināhacariu seems to furnish a proof.—Although Haribhadra may have lived for the greater part of his life in Guzerat and the adjoining States of Rājputana, yet his wanderings as a yati probably extended to far distant parts of India. Some hints about his knowledge of India may be gathered from the Śamarāiccakahā. In this regard it is significant, that he does not lay the scene of any of his tales in one of the renowned towns of the Deccan or Southern India², but all towns that can be identified³, are situated in Northern India, from Hastināpura to Tāmralipt. He evinces a more intimate acquaintance with Eastern India between Ayodhyā and Campā; in these countries Buddhism was still flourishing, and it is, therefore, possible that Haribhadra there acquired his accurate knowledge of Buddhist philosophy, especially as taught by Dignāga and Dharmakīrti.

That Haribhadra was a *Brahman* by caste is stated in *e*⁴ and implied in *c*, where he is said to have been the purohita of king Jitāri.⁵ Though there is no such statement in *a* and *b*, I have no doubt that it is true. For the learning peculiar to Hari-

¹ For he calls his teacher Jinadatta an ornament of the Vidyādhara-gaccha. According to Harshanandanagaṇi (4616 A.D.) he was a member of vṛddha-gaccha, see Kalyāṇavijaya l.c., p. 11b.

² The cause of his want of acquaintance with Peninsular India was probably the circumstance that in his time there were few, if any, Śvetāmbara communities south of the Tapti.

³ Those in the fabulous country of Aparavidēha, of course, do not concern us.

⁴ Kalyāṇavijaya l.c., p. 5a, note.

⁵ Apparently a fictitious name standing for Jitasātru, the usual name of the king in countless legends and stories of the Jains, but never met with, as far I know, in any historical document, inscription, etc. The name is absent in the list of the Guhila kings of Mewār, see Mabel Duff, *Chronology of India*, p. 282.

bhadra, apart from his comprehensive knowledge of Jaina Lore, is of such a kind as was natural with a *Brahman*, but quite exceptional in any other case, before Jain literature had received a new impulse from brahmanical science. Municandra (e) truly describes Haribhadra as one 'who had studied the eight grammarians, and was the leader of those whose understanding is hardened by the discussions connected with all philosophical systems.' It is chiefly due to Haribhadra, as will be explained in the next paragraph, that Sanskrit became the learned language of the Śvetāmbaras and replaced Prakrit in several departments of their literature; he would, however, not have had this influence unless he was a perfect master of Sanskrit, an accomplishment which required the customary training of the *Brahman*. And as regards his mastery in philosophical discussion conducted in Sanskrit, it is such that his *Anekāntajayapatākā* with *Tīkā* favourably compares with any philosophical work of the same age.¹ It may be added that the story of Haribhadra's conversion, the main features of which are already contained in our oldest source (a), points also to the same conclusion, that he was a *Brahman* by caste.

Haribhadra by acknowledging the nun *Yākinī* as his spiritual mother (*dharmato Yākinīmahattarāsūnu*) unmistakably ascribes to her his conversion to the 'true faith,' which may be regarded as a second birth. How his conversion was brought about, has been recorded by tradition which, in this regard, is probably substantially trustworthy. I shall first give an abstract of the narrative about this part of Haribhadra's life in the *Prabhāvākacārīta* (IX, V. 4-47), and discuss it afterwards.

Haribhadra was purohita of King *Jitāri* in the town of *Citrakūṭa*. He was so proud of his knowledge, that he proclaimed that he would become the pupil of anyone whose proposition he could not understand, and this vow was engraved on a golden plate he wore on his belly, (11). Once a mast elephant having got loose and causing great havoc in the streets, Haribhadra fled

¹ It is true that the Buddhists possessed many older works of a similar description, but the Buddhists had come into contact with brahmanical schools of philosophy at a much earlier time, and many of their great writers have notoriously been *Brahmans* by caste.

before him and made his escape by climbing on a Jain temple. Thence he perceived the image of a Tirthakara whom he derided in a sloka (*vapur eva tavā 'caṣṭe*, etc.) (18) On the next day when he went home about midnight, he heard an old nun reciting a gāthā¹ (*cakkidugam Haripañagam*, etc.), which utterly baffled his understanding. He asked her to explain its meaning, but she referred him to her *guru* (27). So he went to see him on the next morning. Passing on his way by the same temple he pronounced the same sloka (*vapur eva tavā 'caṣṭe*), changing one word so that it redounded to a praise of Jina. There he saw Jinabhaṭasūri who promised to teach him after he had been initiated. Haribhadra consented, and acknowledged *mahattarā Jāḥiṇī* as his spiritual mother (42). He became so well versed in the sacred Lore of the Jainas, and his conduct was such, that the *guru* appointed him his successor. Thus Haribhadra became a *yugapradhāna* (47).

Now all essential points in this account are confirmed by Muncandra in the short passage² referred to above, with the exception of the incident of the *mast* elephant (v. 12-18) and, as said before, of his being the purohita of King Jitāri. There the same gāthā and the sloka are mentioned and the name of the *guru* is given as Jinabhadra³ apparently by mistake for Jinabhaṭa; some minor details which may be regarded as embellishments, are omitted. It is, therefore, clear that the tradition, on the whole, is old, and as there is nothing extravagant or incredible in it, we may regard it as coming very near the truth.

It remains to mention a curious notice in the Gaṇadharaśārdhasāta v. 5f: 'Some, misled by the similarity of the name, have erroneously asserted that Haribhadra was initiated and instructed by the Caityavāsins.' The Caityavāsins were those monks who abode in temples, while their opponents advocated the

¹ This gāthā occurs in the *Āvaśyakaniryukti*.

² With it agrees the very short notice in the *Laghuvṛtti* of the Gaṇadharaśārdhasāta v. 56 p. vi. It mentions besides the golden plate worn by H. on his belly.

³ The same form of the name is given in the *Laghuvṛtti* mentioned in the last note.

vasatinivāsa, i.e. the dwelling in the houses of laymen. (*paragrha*). Both sections seem to have coexisted for some time and no separation to have taken place; Śīlānka¹ is said to have been a *Caityavāsīn*. But in the end the *caityavāsa* seems to have become discredited, and Jineśvarasūri, the founder of the Kharataragaḥca in Samvat 1080 = 1024 A.D., established the *vasatinivāsa*, at least for his sect.

It is just what might be expected that at a time when the enmity between those two sections, or rather sects, was at its height, the *Caityavāsīns* should have claimed the famous Haribhadra for one of their own, and their opponents should have repudiated their claim as null and void; but it is equally certain that if at Haribhadra's time the mode of the monks' lodging had already become an important point of controversy, there would have been no occasion to doubt which side of the question he espoused. The descriptions of monastic life in the Samaraticca Kahā illustrate the practice of monks in his days, or at least one he would approve of; according to it monks put up to stay in a park near the town, where they are visited by the faithful and the curious. It is not said explicitly that they lodged there in a temple, but it seems to be excluded that Haribhadra supposed them to lodge in houses belonging to, or furnished by, laymen.

3. HARIBHADRA'S WORKS.

Haribhadra's fame as a *yugapradhāna* chiefly rests on his literary activity for the sake of Jainism; he is one of the most

¹ In the *Laghuvṛtti* v. 60. According to that source and to the *Pattāvalī* of the Kharataragaḥca Śīlānka was the successor of Haribhadra; but that is impossible, since the date of his *Ācārāṅgaṭīkā* is said to be Śaka 798 = 872 A.D., or more than a century later than Haribhadra. According to the same source Śīlānka's successor was Uddyotanasūri, whose successor was Vardhamānasūri, the teacher and predecessor of Jineśvarasūri. These statements are, no doubt, arbitrary and entirely wrong, for Uddyotanasūri, who wrote his great poem in 779 A.D., cannot have been removed by one teacher only from Jinendrasūri, who flourished mere than two centuries later. Apparently there was no solid, if any, tradition concerning the period which preceded the foundation of the Kharataragaḥca.

fertile authors in Jaina Literature as regards not only the number of the works he wrote, but also the diversity of the subjects he treated. Jinavijaya (l.c. p. 3) enumerates 26 works of H. as the most renowned ones, of which 20 have been edited; and Kalyāṇavijaya (l.c. p. 13a-19a) has drawn up a list of all his works, actually preserved or known from quotations only; his list contains 88 entries. Great as this number is, still it would be but a small fraction of the total of his writings if tradition might be credited, which ascribes to him the composition of 1,400 *prakaraṇas*.¹ This tradition is found already in our oldest sources of H.'s life (a and b), and it can be traced further back to 1068 A.D., being contained in Abhayadeva's *Tīkā* on H.'s *Pancāsaka* finished in that year. Now it is altogether incredible that the Jainas should have been so extremely careless in handing down the works of their famous author that a few centuries after his death even the titles of the great majority of them should have been forgotten, seeing that two works which he left unfinished, viz., *Tattvārtha-laghuvṛtti* and *Piṇḍaniryukti*, have nevertheless been preserved. Unless, therefore, the number 1,400 be a mere hyperbole without any special meaning, we must assume that in this connexion *prakaraṇa* does not denote as usually a separate systematic treatise, but is used in a more restricted sense so that the *Pancāsaka* contains 50 *prakaraṇas*, *Aṣṭaka* 32, *Ṣoḍāśaka* 16, etc., but on what principle in other cases his books were split into a great number of *prakaraṇas* it is impossible to say.

Haribhadra wrote in Sanskrit and Prakrit both in verse and in prose, mostly of course in illustration of Jaina doctrines. Two sides of his literary activity deserve special notice, his commenting on canonical works in Sanskrit, and his discussing, with an intimate knowledge, the doctrines of Brahmans and Buddhists.

The old commentaries on the canonical books, the *Niryuktis*, *Cūrṇis*, and old *Bhāṣyas*, were written in Prakrit through-

---

¹ Rājasekhara (1349 A.D.) assigns him 1440 pr. and four writers (between the 15th and 18th century) 1444 pr., see Kalyāṇavijaya l.c. p. 11 b 12a.

out.¹ As already mentioned (above p. iii) Jinādāsagani's Cūrṇi on the Nandisūtra was finished in 677 A.D., it is, of course, written in Prakrit. Haribhadra composed a commentary on the same Sūtra, making use of the work of his predecessor; but he wrote it in Sanskrit, as well as his remaining commentaries on Sūtras. As we know of no older Sanskrit commentary on any Sūtra in Śvetāmbara Literature, it is very probable that the innovation was due to Haribhadra; at least the new practice was firmly established by him, though it was further developed in the sequel. For according to Prof. Leumann (l.c. p. 582) Haribhadra commented on the text in Sanskrit, but retained the kathānakas and certain other parts of the Cūrṇi in the original Prakrit; while Śīlānka who flourished more than a century later, translates such passages also into Sanskrit.

Haribhadra is emphatically the author of *prakaraṇas* in the technical meaning of the word; a *prakaraṇa* is a systematic treatise in which the subject is exposed in a scientific form, unlike the unsystematic, either diffuse or episodic, treatment of subjects in canonical books; it may be in Prakrit, but as a rule it is in Sanskrit. This way of writing originated, of course, with the brahmans in whose Literature the models of it are to be found. The first instance of it in Jaina Literature is Umāsvāti's (or Umāsvāmin's) Tattvārthādhigamaśūtra, which is claimed as their own by both Śvetāmbaras and Digambaras. The early Literature of the latter, who do not recognise the existent Siddhānta, consists largely in *prakaraṇas*, both in Prakrit and Sanskrit. But the first undoubtedly Śvetāmbara author of *prakaraṇas*, some of whose works have come down to us, is Siddhasena-divākara. Haribhadra, who is removed from him, as shown above p.x., by two or three generations at the utmost, raised this branch of Śvetāmbara Literature to a high degree of perfection. Though a few of these books of his are in Prakrit, the majority of them are in Sanskrit; they contain besides an exposition of the Jaina tenets, concise information about, and discussions or refutations of, the doctrines of opposite

¹ See Professor Leumann's learned paper on Dāśavaikālikasūtra and Niryuktī; Z.D.M.G., vol. 46, p. 581ff.

schools, brahmanical and buddhist. In this connexion one of Haribhadra's works, though not a *prakaraṇa*, has a peculiar interest, viz., his commentary on Dignāga's *Nyāyapraveśa*. Siddhasena-divākara had written a *Nyāyāvātāra*, which unmistakably presupposes Dharmakīrti's *Nyāyabindu*¹ apparently intending to provide the Jainas with a manual of Logics. But it is decidedly inferior to the masterly work of Dharmakīrti, which it was designed to supersede; nor had it any lasting success. Haribhadra, however, instead of attempting to found a logical school of the Jainas, induced them, by commenting on Dignāga, to study the original works of Buddhist Logicians. He apparently appreciated their paramount importance, though he controverted, at great length, some logical propositions of Dharmakīrti in his *Anekāntajayapatakā*. The interest of the Jainas in Buddhist Logics continued long after his time; we owe to it the preservation of Dharmakīrti's *Nyāyabindu* and Dharmottara's *Nyāyabinduṭīkā* in the original Sanskrit; for the oldest manuscripts of those works and of a fragment of a commentary on the latter come from Jain bhandars.

The endeavours of great teachers like Siddhasena-divākara and Haribhadra to raise the Śvetāmbaras to the high level of Indian mental culture were brought to their conclusion by Hemacandra, who provided them with admirable text books of the principal Indian sciences besides such standard works as more directly concerned their own creed. Thus the Śvetāmbaras, who for many centuries seem to have remained in a comparative obscurity as an exclusive sect, emerged to notoriety, probably about the seventh century, till at last they became, in Guzerat and the adjoining countries, the most influential religious community, and could even, under Kumārapāla, be called the established church of the kingdom.

But to return to the works of Haribhadra, it remains to be noticed that he usually employs, in the last verse of them, the word *virāḥa* which is known as his "mark." Kalyāṇavijaya (l.c. p. 20a. ff.) quotes in full the passages where this mark

¹ See above p. III note 1.

occurs. As exceptions he mentions (p. 12b.) the commentaries on the *Dśevaikālika*, *Āvaśyaka*, *Prajñāpanā-sūtras*, 'etc.' and *Samarādityakathā*, *Śaddarśanasamuccaya*, *Lokatattvanirṇaya*, 'etc.'. It is, however, doubtful, whether the *Samarādityakathā* is an exception to the rule, since three Mss. read the word *viraha* in the last verse. (See the footnote to the passage in question.) According to the legend the 'mark' *viraha* refers to Haribhadra's loss of his nephews and pupils Haṃsa and Paramahaṃsa, whom, however, he does not mention anywhere in his writings as far as I know. There may be some truth in this report; but out of the simple fact, if fact it was, there grew a long story full of miraculous incidents, which, as I have already said above, forms the greater part of the legendary life of Haribhadra. I subjoin an abstract of it as given in the *Prabhāvaka-carita* (IX 48-206).

His sister's sons Haṃsa and Paramahaṃsa, who had left their father's house in disgust, became his pupils and were instructed by him in logic. They desired to go to a Buddhist town in order to learn their Śāstra, but Haribhadra foreseeing some disaster entreated them not to go; nevertheless they insisted on it and went, in disguise, to the Buddhist town, where they were instructed by a Buddhist muni. Having learnt the objections raised by the Buddhists against Jainism, they wrote a clever refutation of them on some leaves. A blast of wind carried the leaves away, and they were brought to the Buddhist muni, who thus became aware of the presence of some Jainas amongst his pupils. In order to find him out he had the image of a Jina placed in the gateway so that all must trample on it on entering. But the two brothers painted with chalk the sacred thread on the breast of the image, and then they were not afraid to put their feet on it. Now the Buddhist muni employed another trick. All pupils were confined in an upper room and watches were placed with them; and when they were asleep, he caused a number of jars to be rolled down from the upper story. The sleepers started up in terror and invoked their *śakadevātā*. The two brothers invoking the Jina, were thus found out; but they took a couple of umbrellas and spreading them jumped out of the window. They reached the ground without hurt or injury and fled at great speed. Buddhist soldiers pursued them. When they were approaching

them, Harṣa advised his brother to take refuge with Śūrapāla, king of a near town, who would give him protection; he then fought his enemies of whom he killed a great many, but at last he fell and died. (94.) Paramaharṣa went to Śūrapāla who granted him his protection. Soon after, the host of pursuers arrived and demanded the delivery of their enemy. The king, however, did not give up his protégé, but proposed that a disputation should be held, and if their speaker should vanquish him, he might do with him as is proper in such cases. The Buddhists agreed under the condition that their opponent should remain behind a curtain, because they would not look at the face of one so infamous. The ensuing disputation was conducted, on the side of the Buddhists, by their Śāsanadevatā, who was invisible and spoke from the mouth of a pitcher. When the disputation had gone on for some days, Paramaharṣa despaired and invoked Ambā, the Śāsanadevatā of his gaṇa. She told him who had, all the time, spoken against him, and advised him how to act in the disputation. He was thus enabled to reduce his opponents to silence; then lifting the curtain he smashed the pitcher and charged the opponent with fraudulent behaviour. The king, conscious of the sinister intention of the Buddhists, said to them, 'he who after vanquishing me in battle will take hold of him, may do so without fault.' Then he gave Paramaharṣa a wink, who guessing his meaning fled as quick as possible; he was, however, closely pursued by horsemen whom he eluded by the following trick. Seeing a washerman at work he persuaded him to get away as a sudden attack was coming,¹ and he himself resumed his work. When a horseman enquired of him whether he had seen someone on that road, he pointed out the washerman at a great distance. The soldiers made the washerman prisoner and then returned. Paramaharṣa having thus put off his pursuers proceeded in his journey and after a few days reached Citrakūṭa where he met Haribhadra. He told him what he and Harṣa had done; but when he had related his brother's death, he was so overcome with grief that his heart burst and he died. (122.) Haribhadra was deeply afflicted by the loss of his nephews and pupils. He conceived an intense hatred of the Buddhists and

¹ The text is corrupt in this place. A similar situation is described in Parīkṣit Parvan, viii, 275ff.

resolved to destroy them. (133.) He went to Sūrapāla and told him his intention. Confident that Haribhadra would vanquish his opponents, the king sent a messenger to the town of the Buddhists and persuaded their leader to sign a contract making it binding on him who should be vanquished in disputation, to plunge into a cauldron filled with boiling oil. (15 7.) The ensuing disputation turned on the Buddhist proposition of the impermanence of everything existent. Not being able to answer Haribhadra's arguments, the Buddhist had to undergo the punishment agreed upon. Some more Buddhist disputants suffered the same death. (168.) The Buddhists reviled the goddess Tārā for having caused their defeat by deserting them; but the goddess explained that it was the just punishment for their having killed Haṃsa and Paramahaṃsa. (179.)

Jinabhaṭa, who had heard of Haribhadra's cruel revenge, sent him, through two bhikṣus, the three gāthās which contain the argument of the Samarādityakathā (see p. 6, l. 2 ff.). Haribhadra guessed his meaning; just as Agnisarman's hatred had lasted through nine births, so his enmity towards the Buddhists would have the most disastrous consequences for him. He, therefore, took leave of the king and went to his *guru*; full of contrition he asked his forgiveness and did severe penance as ordered by him. (196.) The goddess Ambā rebuked him for still grieving at his bereavement; it was due to his karma that he left no successors in his line of teachers; his books would stand in their stead. (203.) He composed the Samarādityakathā according to the three gāthās sent him by his *guru*, and wrote 1,400 *prakaraṇas*; they all exhibit the mark *viraha* in remembrance of his two nephews. (206.)

The narrative in the *Prabhāvakacarita* is written, to say the least, in a most unconventional style of poetry, rendered frequently unintelligible by the bad preservation of the text. It seems to be based on a popular story, perhaps on a kind of Rās. We are acquainted with another version of the same subject, similar on the whole but differing in many details, from an abstract, or rather skeleton of an abstract, in Rājasekhara's *Kathākośa* (1350 A.D.), the greater part of which has been given by Kalyāṇavijaya (l.c. p. 3b.). According to this account:

Hama and Paramahansa made three strokes on the throat of the image of Jina, thereby changing it into one of Buddha. But remarking that the Buddhist *guru* regarded them with suspicion, they pretended to be ill and escaped, taking with them a Buddhist relic (*kapilika* or *karparika*). To recover the relic the king sent a troop of soldiers after them; but as H. and P. were *sahasroyodhina*¹, they defeated them. Now the king despatched a large army, with which H. fought, while P. fled with the relic. H. was at last overcome by the great number of his enemies, who cut off his head and brought it to the king. But the *guru* insisted on recovering the relic. Therefore soldiers went in search of Paramahansa; they discovered him sleeping before the walls of Citrakūṭa the gates of which were closed, and cut off his head. Haribhadra finding the corpse of his pupil and nephew, fell into a tremendous rage. He filled cauldrons with boiling oil and attracted by charm 1,440 Buddhas through the air to be made a sacrifice of.² His *guru* sent him the three *gāthās*. Haribhadra's wrath was appeased, and he composed 1,440 *granthas* in atonement for his passion and sins.

A comparison of this version of the story with the preceding one is of interest for those who investigate the growth of popular tales; but a critical inquirer will, no doubt, reject both alike as sources for the history of Haribhadra's life. Even that he had two nephews and pupils named Hama and Paramahansa who perished in an attempt at learning by stealth the doctrines of the Buddhists, statements which form the foundation of the legend and are by no means incredible in themselves, must be accepted with the utmost reserve. The legendary account of the circumstances which led to Haribhadra's composing the *Samarāiccakāhā* will be discussed in the next paragraph.

The rest of the account in the *Pfabhāvākācarita* contains some details not unworthy of remark. I, therefore, add an abstract of the concluding part of the 9th *śṅga* of that work (v., 206-221).

¹ There is an allusion to their *śṛṣṭimāpaka* preceding the combat, the meaning of which is not clear.

² This particular is apparently an adaptation of Janamejaya's snake-sacrifice in *Mahābhārata*, I, adhy. 51 ff.

Haribhadra diverted the layman Kārpāsika from his partiality for the Bhārata and Itihāsas by telling him the five stories of rogues¹ (211), and won him over to the Jaina faith. He ordered him to make an edition of his works and to distribute them among the yatis, (217). He caused other people to construct 84 temples on one platform (*śkapīṭhe*), 218. He also produced the Mahānīśithasūtra from a decaying manuscript, (219). Ending his life by *anāsana* he ascended to heaven, (221).

2. SAMARĀICCA KAHĀ.

The Jainas always regarded Haribhadra as one of their great poets, on a par with Pādalīpta, Bappabhatti, and others.² His fame as a poet rests almost entirely³ on his Samarāicca Kahā. This work is mentioned by Hemaçandra (Kāvyañuśāsana, p. 340) as a model of the Sakalakathā.⁴

Haribhadra does not use the technical term *sakalakathā*, but he mentions the division of the subject-matter of kathās in *divya*, *divyamānuṣa*, and *mānuṣa* (p. 2, l 11 f., p. 4, l. 13) according to ancient teachers.⁵ He further divides kathās in *artha*, *kāma*, *saṃkīrṇa*, and *dharma-kathās*. His is, of course, a *dharma-kathā*, as almost all kathās by Jaina authors may be ranged in the same category: whatever be the adventures of the hero or heroine, the end is always their renouncement of the world and entering the Order, and the narrative is usually interspersed with a great deal of religious instruction which, however, in our work rarely degenerates into sermons.

The character as a *dharmakathā* of the Samarāicca Kāhā is manifested also through the idea of retribution which underlies the main story and most of the tales inserted in it. In the

¹ This apparently refers to his Prakrit kāvyā Dhūrtākhyānam.

² Compare Kalyāṇavijaya l.c. p. 23 b.

³ Besides the Samarāiccakathā his Prakrit kāvyā Dhūrtākhyānam is preserved, in manuscript. A Kathākośa is mentioned by Sumatigani.

⁴ Hemaçandra's definition of *sakalakathā*: *saṃcetaphaldānīśīrtta-vaṃśā* is taken verbatim from Abhinavaguptā's *Locana* on Dhvañyāloka, p. 141.

⁵ Rājasekhara, Kāvyañimāṃsā IX, p. 42, ascribes this division to Drauhiti, who is quoted in Bhāvaprakāśa (11th or 12th century) as an authority on dramatics, see J.R.A.S. 1924, p. 668.

main story it assumes a peculiar form which may be designated as *nidāna*. This word is originally a medical term¹ which Haribhadra (p. 481, l. 3) explains as the disorder of the *dhātus* caused by unsalutary régime; metaphorically it means 'bad karma,' especially such as effects the moral constitution of the *jīva*, causing as it were a disease of it, which may last for a great number of births and has the most serious consequences for the individual thus infected. In the main story Agnīśarman acquires the *nidāna* by his intense hatred of Guṇasena and his ardent desire of revenge (*ārtadhyāna*); this hate reappears unabated and without other cause in his later births whenever he comes into connexion with the person in whom the soul of Guṇasena is for the time incorporated. Here the hereditary vice is anger (*krodha*), in Amaragupta's tale of the 2nd Bhava it is deceit (*māyā*), in Ajita's tale of the 3rd Bhava avarice (*lobha*), and in the robber's tale of the 4th Bhava untrue speech (*anṛta*). *Nidāna* is occasionally synonymous with karma acquired by sins; if they are not properly repented of, they produce karma which will not be effaced, though the person in question afterwards leads a most meritorious life even as a monk or a nun. The severity of the punishment induced by such karma may appear quite out of proportion to the nature of the sin which occasioned it; e.g., when for angry words which passed between a mother and her son, he is impaled in a later birth, and she has her hands cut off by a robber (7th Bhava, story of Candrā and Sarga); or when a prince who had beheaded and eaten a cock made of paste is, for this transgression, several times reborn, and severely suffers, as an animal (4th Bhava, Yaśodhara's tale). Haribhadra maintains that heavier sins or crimes are punished by birth as an animal or by suffering in hell which may last many, oceans of years, and compared to which the worst sufferings of human beings are a mere trifle; on the other hand the reward for good deeds is meted out with an equal liberality by oceans of years in heaven. The Samarāṅgikā, Kāhā is evidently intended to illustrate the evil consequences of vices, sins,

¹ Compare *nidānaśāstra*, a part of the *Caraka-saṃhitā*. For the dogmatical meaning of *nidāna* see the note on p. xxx.

and all transgressions of the Jaina code of morals, and to warn the reader or hearer of it against carelessness in conduct; and in this sense it is eminently a dharmakathā.

Apart from their moralising and didactic character Hari-
bhadrā's stories are interesting for more than one reason. They
give a picture of Indian life in the 8th century which the anti-
quary may study with profit; the descriptions of marriage
ceremonies, of court life, of journeys and sea voyages, of the
Śabarās and Cāṇḍīās, etc., contain many details of interest.
The Samarāṅga Kathā is also of great literary interest as a
specimen, and reflex, as it were, of the more popular literature
of fiction current in the 8th century, which must have been
a very extensive one, both in Sanskrit and Prakrit¹ though very
few works belonging to it have come down to us. Among the
works which probably served Haribhadrā as a model, may be
mentioned the Tarangavatī by Pādaliptasūri, the most ancient
and famous of Jaina romances. The original text has been lost,
but a later recasting of it, Tarangalolā, has been preserved (in a
very faulty manuscript), of which Professor Leumann has given
an abbreviated German translation. The reader of it will be
struck by the similarity of ideas in it and in Haribhadrā's work.
But there is this difference that while in Tarangalolā karma,
remembrance of a previous birth and its consequences, etc.,
serve to motivate the story, in the Samarāṅga Kathā the story
serves to illustrate those ideas and to impress the hearer with
certain moral principles. The latter work is a didactic novel,
the first of its kind known to us. This literary genus reached
the highest degree of perfection in Siddharṣi's Upamitibhavapra-
pancā Kathā.

Haribhadrā is quite explicit about the source from which
the main story or series of stories is derived. In his introduc-
tion (on p. 6 of the present edition) he gives eight gāthās in

¹ The great extent of the literature of fiction in old times may be
inferred from its division in parikathā, sakalakathā, khaṇḍīkathā, kathā,
and śkhyāśyīkā, already given in the Dhvanyāloka p. 141. Only works
written in a highflown or the most artificial style of Subandhu or Bāṇa
seem to have won the lasting admiration of the learned; which accounts for
the preservation of a greater number of them and the loss of others.

which the argument of the main story is contained (*cariyasam-
gahanigāhās*).¹ He introduced them by the words *bhāṣiyam ca
pūrvāyariḥiṃ*, 'old masters have said.' According to the
legend (above p. xvi) it was his guru who sent him three (not
eight) gāthās from which he developed the Samarāṣica Kahā.
The legendary account clashes with Haribhadra's own state-
ment, since he apparently distinguishes between the *pūrvāyari-
gaḥ* and the *guru*. For (ib. l 18) he says, 'now I shall at length
narrate what is indicated by those (*samgahanigāhās*) according to
the instruction of my guru.' And at the end of his work
he says, referring to the third gāthā, he has explained what
is stated in it 'having heard it from the mouth of my guru.'
There can, therefore, be no doubt that the subject-matter of the
Samarāṣica Kahā was known before Haribhadra's time and was
already fixed in *samgahanigāhās*. But I cannot trace them or
the stories referred to in them to an older source.¹

The great number of independent tales inserted in the
main story, are, of course, of a different origin. Most of the
apologues like the one about 'the man in the well,' are most
probably old Indian tales adopted by the Jainas and adapted
to their religious views. But besides them there are many
other tales, some of considerable length. The greater part of
them may be assumed to have been invented by Haribhadra,
who avows his fondness for stories (*kaḥāṇagāṇurāya*); for they
have a similar tendency to the main story and serve to illustrate
the idea underlying the whole work.

It is not necessary to go here into details about the
language of the Samarāṣica Kahā, as that subject will be
treated in the second volume, which is to contain also a full
glossary of the text. But this much may be remarked in this
place that the language is Jainā Māhārāṣṭrī, of which there are

¹ In the *Abhidhānarsjendrakosa* by Vijayarājendrasūri, Vol. I, p. 177
s.v. *Aggīdamma*, there is a reference to Ācārāṅga, 1st Śrūtaśākhā, 3rd
adhyāya, 2nd pādaśākhā. But Agniserman is not mentioned there nor, as
Professor Schubring informs me, in the comment of the Cūrpi and Tīkās on
the passage in question. The above reference, therefore, is probably taken
from some later commentary and may be assumed to be based on the
Samarāṣica Kahā itself and not on a source of it.

two kinds, one used in verses, the other in prose. The poetical language is the same as that employed by all Śvetāmbara authors in Prakrit poems and does not much differ from classical Māhārāṣṭrī. The language of the prose is also a kind of Māhārāṣṭrī, but it admits a number of Śaurāṣeni idioms which are never used in poetry and sparingly admitted by later prose writers; see my paper 'über das Prakrit in der Erzählungs literatur der Jainas in Revista degli studi orientali II, p. 231 ff.

The style of the Samarāsioca Kāhā is, on the whole, simple and fluent; the sentences, especially in the purely narrative parts, are easy and not too long, but in descriptions they are occasionally of considerable size, abounding in long compounds and ornamented with alamkāras. In the metrical parts the style is, of course, more elevated though rarely intricate. On the whole the style is well adapted to the understanding of an audience of some culture rather than of great learning.

Though Haribhadra does not affect the highly ornamented classical style of Bāṇa or Subandhu, yet he shows his proficiency in some popular artifices which were the delight of the *sabhā*. Such artificial verses are the three *praśnottaras* p. 610 f. and the three *gūḍhacaturthas* p. 617 f. There is another verbal artifice which he employs both in verse (79, 1-10; 449, 9-19; 498, 19-499, 6) and in prose passages (137, 6-9, 94, 10-13; 213, 8-11; 423, 19-424, 8); it consists in this that each line or phrase (compound) opens with a word repeated from the end of the preceding one, e.g. p. 498, 1, 19-20: *kancanathambham thambhoviya*, or 499, 1 3-4: *hāranīurumbam hāranīurumba*. This artifice, which I will call *śṛṅkhālā*, resembles a kind of *yamaka*¹; but it is not a *yamaka* proper. For in a *yamaka* the repeated syllables must be identical without, however, containing the same word, while in *śṛṅkhālā* the same word is repeated and the syllables are not necessarily exactly the same, (see the first of the above examples). The *śṛṅkhālā* is an old artifice; the oldest instance of it is the 15th adhyāyana of the 1st śrutaskandha of the Sūtrakṛtāṅga, named from its opening words *jāmaīyam (yad aśitam)*, which also means 'consisting of *yamakas*' (*yamakīyam*).

¹ *Samdasya yamaka*, see Kāvyaśāstra III 61 f.

It is worthy of remark that the later *yamaka*, the predecessor of rhyme, originally denoted the repetition of words whereby a series of verses are also interconnected.

There is scarcely any variety of metres in the *Samarājica Kahā*. Besides the common *āryā* of which there are several hundreds, there are a very few verses in different metres. Four stanzas in *Pramāṇī* which consists of four iambs, occurs on p. 372, l 1-8.—On p. 72, l 1-4 is a stanza which the author calls *dvivāikhandaṃ*; it is the *dvivāḍī* of Hemacandra (*Chandonaśāṣana* IV, *Khanjakas* 14), and consists of one *gaṇa* of 6 *mātrās*, five of 4 *mātrās*, and one long syllable; the second and sixth *gaṇas* are either an Amphibrachys (◡ - ◡) or Proceleusmaticus with cæsura after the first syllable (◡ | ◡ ◡ ◡), while these metres are excluded from the remaining *gaṇas*¹. On p. 611, l. 6-8 and 612, 1-3 are two unknown *gaṇacchandās*, the second of which appears to be hopelessly corrupt.—A few stray *ślokas* are probably quotations.

I enter into details about the *āryā*, because that metre exhibits in *Prakrit* some peculiarities which Indian writers on metrics have not taught, and which have usually been disregarded in *Sanskrit* poems. The *āryā* (or *gāhā* in *Prakrit*) seems to have been originally a *Prakrit* metre; the earliest specimens occur in the *buddhist canon*; some pieces of the *Therīgāthās* are composed in that metre. But it received its greatest refinement in *Māhārāṣṭri Literature*, known to us through the collection of 700 *āryās* ascribed to *Hāla*; and this *āryā* has served as a model for all later *Prakrit* poets. It will suffice here to notice only those nicer metrical laws of the *Prakrit āryā* which were ignored by Indian writers on metrics.

1. The well-known rule that the 6th *gaṇa* of the first line of the *āryā* is either an Amphibrachys (◡ - ◡) or a Proceleusmaticus with a cæsura after the first syllable (◡ | ◡ ◡ ◡), is but a particular case of a fundamental rule of *Prakrit gaṇacchandās*, which is based on the equivalence of these two metres and may be stated thus: if in *Prakrit*—or *Apabhramśa*—*gaṇacchandās* particular *gaṇas* must be an Amphibrachys or Proceleusmaticus,

¹ Read *vī* *vī* for *vī* *vī* in the second line.

the latter invariably has a cæsura after the first syllable; and this form of the Proceleusmaticus is not admitted in all remaining gāṇas from which the Amphibrachys is excluded, though the Proceleusmaticus without a cæsura after the first syllable may be freely admitted. In the śryā, accordingly, each of the seven gāṇas may consist of four short syllables, but in the odd gāṇas there may not be a cæsura after the first of the four short syllables. This rule which is not given by Indian writers on metrics is strictly followed by Prakrit and Sanskrit poets.

2. If the regular cæsura after the third gāṇa is omitted, the śryā is called *vipulā*; I shall use this term not of the whole verse, but to denote the line only in which the cæsura is wanting. Now in all *vipulās* the fourth gāṇa must be, like the sixth, either $\cup - \cup$ or $\cup | \cup \cup \cup$; e.g. *kamalāḥi kōilam* 7; 5. *Miruttanāṃ ca* 7, 8. *sura-siddhā-maṇḍya* 1, 9. If the end of the third gāṇa coincides with the end of a word, which is followed by a monosyllabic enclitical word, the verse is also *vipulā*, e.g. *kīyayamiva* 15 76, 9. *Maccharaevva othayam* 77, 5. *paraloeya santi* 246, 6.¹ *Vipulās* are very frequent with most Prakrit poets, and they strictly obey the law explained above. The practice of Sanskrit poets, however, is not the same throughout. Varāhamihira has many *vipulās*, with few exceptions correct ones;

¹ Z.D.M.G. vol. X. p. 338. Another case of a different character seems to constitute a *vipulā*. The initial consonant of a Prakrit word, reduced from a conjunct consonant in Sanskrit, may optionally be doubled if the word is the second, i.e. not the first, member of a compound; e.g. *canda-paha* or *canda-ppaha* (= *candra-prabha*). Now if the word with the initial consonant doubled forms the fourth gāṇa, it is always an Amphibrachys in the rare cases where this occurs. I have found only 5 cases in Hāla and 7 in the first seven cantos of the Surasundarī (1018 A.D.) e.g. *jahaṇāḥalāḥi* Hāla 289., *kacakhalanta* ib. 446., *pamāpphalekka* ib. 576. By the doubling of the initial consonant the second member of the compound the first seems to have coalesced with the second member into one word, which thus comes under the law of the Amphibrachys. It may be mentioned, that if the last vowel of the first member is long by nature (and not by position), the second member happens to be no Amphibrachys in the few instances, I have noticed, e.g. *lacchī-nigandhāṇa*, Surasundarī III, 20, other cases ibidem IV 230, VI 73, VII 192.

but most Sanskrit poets have lost the nicer metrical feeling with regard to the 'arya; they generally avoid use of a *vipulā*.

In conclusion it may be remarked that the Samarāṅga Kāṇḍ like most old Jaina works in prose or verse of a similar character was to be read aloud before an assembly of hearers; for such seems to have been the general practice at the time when a considerable moiety of the Jaina-community were still able to understand Prakrit and easy Sanskrit. This practice has left an unmistakable trace in our text. In several places (133, Pa. 233, 19. 300, 13. 585, 9) some particular story is referred to, or advertised by the word *kaḥāṇaya-viseṣeṇa*. The stories themselves, however, are not given in the text, but were most probably supplied by Haribhadra from memory, or extemporized by him, when he read the work to his hearers. The remark or reminder *kaḥāṇayaviseṣeṇa* in his manuscript was duly copied when the first edition of the work was issued (by the layman Kārpāsika according to the legendary account, see above p. xviii). In two places (233, 15. 585, 9) the context seems to require or presuppose such a particular story though none of our MSS. inserts one at the proper place. The later yatis who read the work to their hearers seem, therefore, not to have supplied them. But in some places traces of their meddling with the text may be found; for there are in one or other MSS. omissions or alterations of passages which cannot be ascribed to a common copyist, but are most probably due to a yati who emended the manuscript which he used for his lecture. There are, however, some later additions, some of which have been noticed in the abstract of contents, which were already contained in the codex archetypus, from which all our MSS. are derived.

The present edition is based on the following MSS.¹ :—

- A. A good, not modern MS. 275 leaves; no colophon.
- B. Neither old nor good MS. incomplete; breaks off on p. 584, l. 10.
- C. Modern MS. fairly written, 700 leaves; contains the Text and Tippanf. Colophon at the end:

---

¹ My original notes having been lost in the war, my account is not so detailed as might be desired.

यंघो वं अंकलोपि यंघायं० । ११००० । इति श्रीसमरादिकाचरिच
संपूर्णम् । जिपिद्वतं परशरामचाति पुष्करभद्राक्षय बोधप्रमथे ।
संवत् १८९३ रामिति पागुबनुदि । १४ । भोमवासरे । (= 1887 A.D.
Tuesday, 26th March).

E. Apparently another transcript from the same MS. as
C.; 479 leaves. Colophon at the end :

सं० १८६१ ना जे० सु० २ जि० लैया जालजि कल्यण—

The colophon of the chapters in C. E. runs thus :

इति श्रीमद्भृत्स्वरतरगण्धाधीश्वरश्रीविजयसौख्यस्वरिततृश्रिथ श्री-
श्रीतिवर्धनगण्डिश्रिथ पखितप्रवर श्रीमदिकाधर्मगण्डिश्रिथ श्रीमद्भृत्-
स्वरगण्डिश्रिथ संविभ्रपक्षीय । पं । सुरमतिवर्धनगण्डिविनिर्मिते-
(or विरचिते) संस्कृतमस्तुत्रार्थे (द्वीपयार्थे)

D. Incorrect, not modern, 287 leaves. End :

श्रीमद्विष्णुमतो नवाभिप्रारभूखंख्यासंवत्सरे
माघे मासि विष्णुयय (sic) तटवरे मंधारसंज्ञे पुरे ।
पूज्यश्रीविजयादिरत्नगुडराट्शेवोर्धमाणि (sic) स्थितो ।
यंघः श्रीसमराक्षभूपतिवर्तिः श्रीधर्मरत्नाभिधैः ।

F. Modern and incorrect. I_o have used F. only towards
the end of the edition. At the end of F. by another
hand : अथ प्रश्निकः ।

श्रीगुरुदेवावगितप्रविभूषणं श्रीमज्जिनागारकदंबकाचितं ।
कच्छीविकावाह्यदमांसेवितं श्रीवीरकाखं पुरमधि विष्णुतं । १ ।
प्राग्वाटान्धयभूषणोऽजंगि पुरां तस्मिन्पुरे विष्णुतो
धर्मादीधनतत्परो, गुडिरतः श्रीपुष्यचन्द्राभिधः ।
तत्पुत्रो विनयान्वितो मतिपुतोऽप्यनेदरामोऽभवत्
पुत्रो दोलतरामिकः समभूवत्तस्यापि वाञ्छिञ्चिर्त्तै । २ ।
श्रीकुलभाह्वनामापि तस्य पुत्रो, गुडान्वितः ।
धर्मधर्मरते भार्गवस्त्योमे भवतोऽनर्त्तै । ३ ।

[असुवनस्य पुत्राद्या नाम्ना कर्णोर्जककुडा ।
 तस्याः पुत्री गुणैरुत्तमा चन्दना चन्दनोपमा । ४ ।
 पुत्री तदपरा भार्या, वसन्तचंद्रप्रसविका ।
 तस्याः पुत्री गुणैः श्रेष्ठा विद्यते च वप्रोमतो । ५ ।
 कर्णोपुत्रीतिवाम्बो ते क्षपणः पुण्यहेतवे ।
 प्रतिमिमां पवित्रां हि लेखयामसतुसुंदा । ६ ।
 तयोश्च नभोमार्गप्रकाशनविकल्पां ।
 विजयानंदसूरीणां सिद्धस्य गुणप्राप्तिनः । ७ ।
 प्रवर्तकपदस्यस्य श्रीकालिविजयस्य हि ।
 प्रतिरिचं मुदा ताभ्यां पठनाय समर्पिता । ८ ।
 भूरत्नदचंद्राब्दे नभोमासे सिते ह्ये रभ्ये ।
 विजयकमलसूरीणां राज्ये प्राग्ये लिखितेचं । ९ । आर्या ।
 सुभं भूयात्

MSS. C. and E. belong to the Deccan College Library, see Peterson, 5th Report, No. 888, and 6th Report, No. 82. MSS. A, B, and D were lent me by the late Vijayadharmasūri, and F. by Kāntīvijaya.

It will be seen that none of these MSS. is really old. Even the *Ṭippaṇṭ* of Mativardhana ¹ is quite modern; for the author, according to the above colophon, is fourth in descent from Jinasaukhya Sūri who was head of the Kharatara Gaccha, Samvat 1739-1780 = 1683-1724 A.D., and, therefore, must have lived in the later part of the 18th century A.D. The verse (Śārdūlavikrīḍita) at the end of D states that the Manuscript (*grantha*) was caused to be written by Dharmaratna in Samvat 1639 = 1583 A.D. But this verse is apparently copied from the original of D, and not composed by the scribe of D; for the author of the verse would no doubt have written it correctly and without the senseless corruption in the second line. I am almost sure that the verse does not refer to the MS. of the Samarāṅga Kaha; for *grantha* usually denotes a work and not a manuscript. Dharmaratna composed a Samarādityacar-

¹ This is the form of the name given in the Jainagrānthāvalī; Peterson has Sumativardhana; Suramati as given above is apparently wrong

tra (Jainagranthāvatī p. 236), and the above verse may have been taken from that work. At any rate D is later than the date given in the verse; and the same remark probably holds good also with regard to the original of D.—Such being the condition of the materials I had to work upon, I considered it hopeless to attempt a critical edition of the text in the strict sense of the word. It will be seen from the notes that, roughly speaking, C E F represent one class and D another, A siding more frequently with the former and B with the latter; occasionally, however, all MSS. have an original reading of their own, not found in any other. In this state of things a clear division into redactions is impossible. If more good MSS. of the D class had been at my disposal, I should have based my edition on them. For some readings of D are decidedly preferable to those of the remaining MSS.; being unsupported by the latter I have relegated them to the footnotes. Under the circumstances described I have aimed at giving a readable text which, by the nature of the case, is an eclectic one. In selecting the readings to be received into the text I have generally been guided by the agreement of two or more MSS.; but I admit that in many cases the better reading may be found in the footnotes.

• I must mention a particular case where the printed text is misleading with regard to the true form of a word, viz., the Instrumental cases of the pronominal stem *ana*: वेव, वार, वेवि वावि instead of अवेव, etc. As it was assumed that the former forms were optional for the latter, I have written e.g. अविवा वेव 582, 1; अविवा व वेव 73, 1; अविवा व वेव 33, 5; but, of course, अवेव अविवा and अविवाअवेव. In the first case अविवावेव might, and I now think ought to, have been written, since after a long final vowel the initial व of the following word may be elided, e.g. अविवावेव वा 651, 15. But in the remaining cases also the true form of the pronoun is अवेव, as I found when a great part of the text had been printed off. For I then discovered a new Sandhi rule prevailing in Pali and ancient Prakrit, which I have demonstrated in *Indogermanische Forschungen* (1912), vol. 31, p. 211 ff. The rule is as follows. If the penultimate syllable of a word is long by nature or position, the short final vowel (espe-

cially च) may be elided if the following word or member of a compound begins with a vowel; e.g. रत्नं चकारं, may become रत्नकारं (677, 12) i.e. *ratna' wākyam*. The principle underlying this rule operates also when after a long final syllable in a word comes a monosyllabic enclitic word like च. For in this case the word *plus* enclitic having but one accent (on the long syllable) form one whole of which the short vowel of the enclitic is regarded as the final vowel which according to the above law may be elided before an initial vowel, e.g. रोषिचं च रत्नं may become रोषिचं चित्तं (635, 11).¹ If the following word begins with an च, it is not this च which is elided, but the च inherent in च (च) e.g. *niccāñicce y' anegadhamme* 650, 10. This case is extremely frequent when the second word is *añeṇa*, *añāe*, *añehiṇ*. The above examples भविचं च वेच, भविचो च वेच stand for *bhaviyam c' añeṇa*, *bhaviyo y' añeṇa*, which cannot be correctly written in Devanāgarī; for if an avagraha is inserted, the elision of the च of *añeṇa* would be indicated. The reader is, therefore, requested to supply, mentally, the right separation of the words, as that given in the text is necessarily wrong. An additional proof for the correctness of my interpretation of the above cases is the lingual ऋ in वेच etc., for if it were initial in the word, it ought to have been written as dental न ऋ. I first thought वेच, etc., to be enclitic forms of चवेच; but that is apparently wrong because if such were the case, then one enclitic word of two or three syllables would follow on the enclitic च, which is against grammar.

In conclusion, I draw attention to a syntactical irregularity by which a passage of some length, containing a speech or reflection of somebody and ending in ति (नि), syntactically depends on the preceding sentence which ends with भविचं, चित्तित्तं, etc., as well as on the following sentence which begins with भविचत्त 72, 16, भवत्ताचो 558, 19, चित्तित्तत्त 509, 3, चित्तित्तित्त 504, 14. In such cases I have put a stop (।) after ति, though the passage ending in ति is also syntactically connected with the following sentence.

¹ In few cases I have put in an avagraha in order to facilitate the understanding.

NOTE ON *nidāna*.

In *Tattvārthādhigamasūtra* IX 34 *nidāna* is the fourth kind of *ārtadhyāna*; the *Bhāṣya* explains it thus: कालोपपत्तयित्वात् पुनर्भवविषयसुखदुःखानां निदानमार्तेश्चानं भवति । *Pūjyapāda* in the *Sarvārthasiddhi*: भोगाद्याहुगतुरस्याजानतविषयप्राप्तिं प्रति मनःप्रविधानं संकल्पयित्वा प्रपन्नसुखीभवार्तं निदानमित्युच्यते । *Siddhasena* commenting on VII 13 mentions *nidāna* as one of the three *salyas*, and explains it as an अथवसावविशेष; when somebody does penance in order to get, in another life, what had caused his envy in this. And at VII 32 he says: निदानमनवच्छन्नं तपसश्चरिषस्य वा । यत्यस्य तपसो जगत्किं कुरुं ततो जगत्कारे चक्रवर्ती स्यामर्भन्तराधिपतिर्नृपामच्छक्तिः सुभगो रूपवानित्यादि । यत्तथात्मनाधनमननसंसारानुबन्धिनात् परित्याज्यं । *Pūjyapāda* in commenting on the same *sūtra* explains *nidānam* (etymologically भोगाद्याहुत्वा नियतं दीयते चित्तं तस्मिंसेनेति वा ।

The dogmatical meaning of *nidāna* illustrated in the above extracts is the idea underlying the *Samarāṅgika Kahā*.

NOTE ON SUVARṆADVĪPA AND KATĀHA.

Suvarṇadvīpa is Sumatra. It is mentioned in an inscription of the Śāka year 700, see *Epigraphia Indica* XVII p. 311. The editor of this inscription mentions an other inscription preserved in the Leyden Museum which belongs to the Chola King Rājārāja Rāja Kesarivarman (985-1013 A.D.). In this grant is stated that Mājavijayatungavarman was the overlord (*adhipati*) of Śrīvijaya (Palembang in Sumatra) who while extending the kingdom of Katāha caused some monastery to be built.—Katāha accordingly is either Sumatra or a kingdom in that island.

CONTENTS OF THE SAMARĀICCA KATHĀ¹

BHŪMIKĀ.

After the mangala and an admonition to his hearers the author states that according to ancient śācāryas the subject of Kathās is of three kinds, being concerned with gods, with gods and men, or with men only. 2, 15. There are four kinds of Kathās: *artha*-, *kāma*-, *dharma*-, and *sambīrṇa-kathās* 3, 10. And there are three kinds of hearers: the low, middle, and highest; or *tāmasa*, *rājasa*, and *sāttvika*. The first delight in *arthak.*, the second in *kāmak.*, and the third in *dharmak.*; but if the second kind are in some degree *sāttvika*, they prefer the *sambīrṇakathā*.² The present story is a *dharmakathā* and treats of gods and men. 4, 14. Praise of *dharma* and *dharmakathā*. 5, 8. Here will be narrated nine births (*bhava*) of the hero and the antagonist, in which they were connected with each other. In eight *samgrahanigāthās*, ascribed to early śācāryas, are stated the names and the mutual relation of these two persons in those nine births, the towns where they lived, the heavens and hells which were the reward of one and the punishment of the other. 6, 17. .

FIRST BHAVA.

(Gūṇasena and Agnisarmaṇ.)

In the town Kṣitipratīṣṭhita of Aparavideha³ there lived king Pūrṇacandra; his wife was Kumyudini; and their son Gūṇasena. The king's purohita was Yajnadatta, his wife Somadevā. Their son Agnisarmaṇ was a misshaped urochin of extreme ugliness. 8, 5. Prince Gūṇasena used to make fun of Agnisar-

¹ The numbers in the text refer to the pages and lines of the edition.

² The same subject is treated by Siddhanta in the introduction to the *Upamitibhavaprasaṅga Kathā* v 25-50.

³ Aparavideha is the fabulous country to the west of mount Meru. Kṣitipratīṣṭhita is not mentioned among the cities of Aparavideha, but is usually spoken of as situated in Bharatavārṇa, so by Haribhadra himself, p. 796 f.

man, seating him on a donkey and leading him in mock parade through the streets. The constant ill-usage caused A. great despair. Pondering on his wrongs he resolved to acquire religious merit in order that in his next life his lot should be happier. 9, 2. He left home and wandering about he happened to come to the pleasant hermitage Suparitośa of the Tāpasas.¹ Their superior Ārjava Kaundinya received him kindly and on learning the cause of his despair agreed to admit him to the order of Tāpasas. 10, 20. On the day of his consecration he vowed to take food only once a month during his life and never to enter more than one house for getting his meal whether he got one or not. This vow he kept many lakhs of 'former years'² and thereby acquired the reputation of being a saint with the inhabitants of the neighbouring town Vasantapura. 11, 14.

Meanwhile Guṇasena had succeeded his father on the throne. Once he went, together with his wife Vasantasenā, to Vasantapura where he took up his abode in the palace Vimśnacchandaka. 12, 15. The next morning he rode many horses and resting himself from this exercise in a large mango park he was met by two Tāpasa novices who had been sent by their superior to inquire after his health. He paid the latter a visit in his hermitage and conversed with him on religious matters. At last he invited the superior and his disciples to take their meals regularly in his palace. The superior accepted the invitation for all except one Tāpasa—Agnīśarman—who was unable to come by reason of his vow³ which he explained to the king. 14, 2. Guṇasena, desirous to make the acquaintance of so great an ascetic—for he had forgotten all about Agnīśarman,—visited him without recognising him and inquired of him why he had taken so severe a vow. A. mentioned as his motives his poverty, his ugliness, his disgrace, and prince Guṇasena his *kalyāṇamitra*,

¹ The Tāpasas are here described as brahmanical ascetics living in woods.

² One former year (pārva) consists of 7,500 common years. In the duṣṣama-suṣamā period in which the events of our story are supposed to have occurred, men lived 84 lakhs of former years. Practically, however, no account is further taken by our author of the enormous length of the life of men, nor of their height, viz. 500 dhanus or about 3,000 feet.

i.e. he who is the cause of one's embracing the Law. G. who now recognised A., felt greatly ashamed and admired the saint who not only bore him no malice for his cruel behaviour but regarded him even as his benefactor. 15, 18. Asking his forgiveness he invited A. to come for his meal to the palace on breaking his fast which, as he learnt from him, would happen after five days. A. accepted the invitation, and G. went home greatly pleased. 16, 6.

At the end of his month of fasting A. went to the palace to get his food from the king. But on that day G. suffered from a severe headache. All people in the palace were too much preoccupied by the king's illness to take any notice of the ascetic. A., therefore, waited a while in vain and at last he returned to the hermitage. In conformity with his vow he continued fasting for another month. 18, 9. When the king had recovered from his illness, he made inquiries about A. and was much dejected on learning what had happened. On the next morning he, therefore, went to see the superior of the Tāpasas and after much hesitation told him the cause of his dejection; he would not be at ease again before A. had received food in his house. The superior sent for A. and explained the matter to him upon which the latter promised next time to take his food in the king's palace. 21, 9.

When that day came round, the king received news that his troops had been surprised and routed by king Mānabhanga. He drew together his army and was on the point of starting against the enemy, when A. arrived. But in the bustle and general confusion nobody heeded him; he, therefore, after a while left the palace. 22, 16. When the astrologers announced the auspicious moment for marching, the king remembered A.'s expected visit and resolved to wait for him; but being told that he had already been there and gone away, he mounted his carriage and overtook him on the point of leaving the town. He implored him to return, which A. declined to do on account of his vow. Seeing, however, the genuine contrition of the king, he promised to come again after the lapse of a month. G. took leave of him with a grateful heart and in this mood he gave up the expedition against Mānabhanga. 25, 1.

It so happened that, on the day when the king expected A's visit, a boy was born to him. By his order this happy event was celebrated by a general festival throughout the town. 26, 10. At this juncture A. entered the palace, but seeing all people occupied with merry-making and having no regard for him, he went away in wrath. He imagined that G. had, out of sheer malice, prevented him thrice from breaking his fast, and this thought inflamed his hatred towards the king to such a degree that he uttered an awful resolve (*nidāna*): "If I have acquired merit by keeping my vow, may I then be born again and again to kill him in every one of his births." In such angry thoughts he returned to the hermitage, and pursuing his reflections he vowed to abstain from food altogether. 28, 7. His fellow Tāpasas learnt from him what had happened, and told it to their superior who would not cancel A.'s new vow. 30, 4.

Great was the king's consternation when he learnt that he had again missed keeping his promise to A. He, therefore, sent Somadeva, the purohita, to him to find out how he was disposed. S. met him, in the midst of the Tāpasas, seated on a layer of kuśa grass and talking wildly about the king; he, therefore, left him and inquired of some other Tāpasa what had happened. The information, the king thus got, induced him to walk to the hermitage together with his wives and his courtiers. 32, 13. A., however, declined to see the king; upon which the superior of the Tāpasas went to meet the king on the road and persuaded him to return, for the present, to the town. 34, 6. On his way home G. met a young Tāpasa, who told him the whole truth. He, therefore, left Vasantapura and proceeded to Kṣitipratisthita, where he arrived after a month, and took up his abode in the palace Sarvatobhadra. 35, 3.

About the same time the ścārya Vijayasena arrived there, and was lodged by the merchant Aśokadatta in his park Aśokavana. 36, 3. G. while sitting in the audience hall inquired whether anything of interest had occurred, and was informed by Kalyāna of the arrival of Vijayasena, who, though a grandson of Samarasena, king of Gāndhāra, and son of Lakṣmīsenā had become a Jainā monk. The king then visited the saint and asked him why he had exchanged the state of a prince for that

of an ascetic. 37, 10. *Vijaya* enlarged on the miseries of worldly life, and history. 38, 15.

35-45, 13.

Vijayasena my friend was *Vibhā-*
 I lived, he said, in *Gaṇḍa*. Once when we were
vasu, son of the *purohita*. *Ma* saints had arrived
 together, he died suddenly. *in*. By their religious
 and stayed in a cave where the last night before
 instruction I obtained *gn*. On I went to see them,
 their departure at the *unders* such as occur when a
 and witnessed *man* (be). Indeed, those four monks
 monk reaches *kevala* were then preaching and answer-
 had just become *men*. I, too, put a question to the
 ing questions, the lot of my friend, and why I could
Kevalin: what occasioned by his loss. 40, 19. My
 not over *ee* said, had been born as the dog of the
 friend, *the*; he was now famished, chained close to
 washer *m* and afraid of the washerman's donkey. And I
 the was *previous* birth, *Śrikāntā*, wife of the merchant
 had *in* *Kusumapura* in *Puṣkarārdhabharata*; I had ac-
qu *ate* disposition to grief at a separation from a person
me, by having been over-fond of my husband. 41, 8.
 despatched men to fetch that dog; he was, indeed, in a
 pitiable condition, yet he seemed to rejoice at my sight.
 resent lot, the *Kevalin* said, was caused by his pride of
 in his last existence. 42, 13. Once on *Madana's* festival,
 parties of men and women were making merry, a party of
 men was walking close to his own. Feeling disgust for
 low people, he caused their leader, *Uśadatta* to be put in
 whence, however, he was released after the festival
 e people of the town. But when he himself died, he was
 n as that washerman's dog. 43, 3. I then enquired what
 I be the effect of this sin (*nijāna*) of my friend (which had
 oced *nicaṅotra karma*), and what was his chance of final
 tion. The *Kevalin* in reply narrated his next births in all
 ich he will die a miserable death, as a donkey of *Uśadatta*,

a eunuch Cāndāla, in the service of Uśā of the same, twice in a similar position, then as a daughter of Uśā, and at last as his son who will be drowned in a tank by an enemy of his father, when his *nidāna* will come to an end. But he is a *bhavya*, i.e. destined to be saved, and when he will have adopted the true faith, he will, after many more births, reach *mokṣa*.—This tale of the Kevaḷin, Vijayasena concluded, has induced me to renounce the world and to become a monk. 45, 13.

On G.'s request, he describes the abode of the liberated souls at the top of the universe; the only one means to reach it: the Law of the laity (*gṛhīdharmā*) and the Law of ascetics (*sādhudharma*). He then enters on a lengthy discussion of some relevant topics of Jainism: *samyak* and *karma* the twelve vows of laymen and their transgressions which must be avoided, and the *sādhu*-or *yati-dharma*. 52, 13. G. pledged himself to follow the *gṛhīdharmā*. He repeated his *śraddhā* to the *śraddhā* till the latter went away at the end of the month. 53, 3.

Once the king watched, from the top of his palace, a funeral procession; realising the futility of human life he eulogised the life of monks which is regulated by the prescription of the *śraddhā* and ended according to the rules laid down by the Jinas; he, therefore, resolved to take the vows under Vijayasena to what plan his ministers Subuddhi, etc., readily gave their consent. Distributing presents and observing the customs sanctioned and his such occasions, he nominated his son Candrasena his successor upon The night before his intended departure to join Vijayasena on the persevered in a motionless posture. 55, 13. town.

Agnīśarman, who had abstained from food till he died, and him become a Vidyūtkumāra god. By dint of his supernatural knowledge he became cognizant of his previous life, and discovered where his enemy lived. Finding him in a lonely spot, caused a shower of fiery dust to rain upon G. in order to burn him. However G. heeded not the pains, but persevered in contemplation till he expired, when he ascended to the Candrasenā Vimāna in Saudharmakalpa heaven. 56, 10. The rest of the chapter is taken up by describing the way in which gods come into existence (for gods are not born) and what are their delights in heaven. 59, 11.

SECOND BHAVA.

(Śiṃha and Ānanda.)

In Jayapura of Aparavideha there reigned king Puruṣadatta; his wife was Śrikāntā. Now when the soul of Guṇasena after an ocean of years descended from heaven, he was born as the son of the king. He was named Śiṃha because his mother in her pregnancy had dreamt that a lion was entering her womb. Śiṃha grew up a model of a prince. 62, 11. Once in spring-time, he met, in the park Kṛīḍāsundara, a beautiful girl, Kusumāvalī, daughter of his maternal uncle Lakṣmīkānta. Her maid Piyāmkarā urged her to bid welcome to her cousin; but as she was too bashful, she bade Śiṃha sit by their side and offered a garland and betel. 64, 18. Kusumāvalī fell at once in love with the prince. This circumstance was immediately perceived by the guardian of the girls' zenana, Sambharāyaṇa, who had been sent by Kusumāvalī's mother to bid her come home. 65, 10. When the love-sick girl had entered her house, she dismissed her companions and betook herself to an upper chamber, where she stayed by herself in the torment of love till her old nurse had brought her daughter Madanalekhā to comfort her. 66, 11. Kusumāvalī alleging that the heat in the park had caused her a fever, her friend to prepare her a couch in the plantain-bower garden. There she lay down fanned by Madanalekhā who observed her sighs and guessing their cause questioned her whether anything remarkable had occurred in the park. 68, 2. She answered that she had met prince Śiṃha and gave a description of his person. 69, 2. Her maid approved of her narration of the prince; she said she had overheard a conversation between Subuddhi and Kusumāvalī's father, in which the latter had stated that the king was anxious for a match between the prince and Kusumāvalī, and had bidden him to bring it about; her father had consented to the proposal. 70, 4. While the girls were thus talking together a servant announced to Kusumāvalī that her mother commanded her to leave the garden and betake herself to her room; for the garden was to be put in order because the prince was expected to come there presently. 70, 10. The prince anxious to see his beloved

cousin came and was hospitably entertained ; after having been shown over the garden he sat down in a jasmīn bower. 71, 3. Kusumāvalī by the advice of her maid sent the prince a garland, flowers, fruit, and some painting of her own, viz. the picture of a white duck (*rājahamsikā*) mourning over the separation from her mate, to which Madanalekhā added a *dvipadī* stanza descriptive of the scene. 72, 4. After receiving these presents the prince cut the figure of a *rājahamsa* out of a leaf, pasted it on a board, and added a verse with a tender meaning. With this present the maid returned to her mistress. 74, 4. The prince and Kusumāvalī kept up this exchange of presents for some days, till her father betrothed her on Simha. 74, 16. On the day chosen for the wedding, young women dressed and adorned the bride. 77, 5. At the moment fixed by the astrologers for the marriage ceremony, the bridegroom went, in great state, towards the maṇḍapa where he was received by the matrons with customary ceremonies. The bride sat there and was unveiled by her companions after the usual pleasantries. Then the hands of the couple were joined, presents were distributed to the people, and while bride and bridegroom were circumambulating the fire the dowry of the bride was delivered by her father. 80, 16.

The prince and his wife lived together in happiness some lakhs of former years.—Once while taking a ride in the park Nāgadeva, he met a young ācārya Dharmaghoṣa and his disciples. Dismounting he paid his reverence to the saint and asked him why, in the prime of life, he had become a monk. Dharmaghoṣa related that while living in Rājapūra of Aparāvideha there arrived the ācārya Amaragupta who had just obtained the supernatural knowledge *avadhi*. King Arimardaṇa and the inhabitants of the town came to listen to his religious instruction. The king desired to know the history of the saint in this as well as in his former births. Amaragupta complied with his wish and narrated as follows.

Amara Gupta's tale. 83, 8—109, 18.

In the remote past, he said, I was born, in Campāvāsa as Somā, daughter of the merchant Sudhanu¹ and his wife Dhanaśrī; I was married to Rudradeva, son of the merchant Nanda. Once I, made the acquaintance of the pravartini Bālacandrā. Her religious instruction made such an impression on me, that I became averse to worldly pleasures. My husband was much displeased at my disposition and ordered me to give up my religion, nor could I win him over to my opinion. He now began to hate me, and even courted Nāgaśrī, but met with a refusal from her father Nāgadeva. 85, 1. Despairing of winning her during my life he resolved to take it. He asked me to fetch a garland out of a certain jar in which he had previously placed a poisonous snake. Of course, I was stung by the snake and soon died. After my death I became a god in Līlāvataṃsaka Vimāna of Saudharma Kalpa. Rudradeva married Nāgaśrī; after his death he descended to the hell Ratnaprabhā. 86, 6. After a *palyopama*² we both were reborn, I as an elephant on mount Sumsumāra, and he as a parrot. His desire to deceive me which he had conceived in our former birth, reappeared when he saw me, and made him desirous of doing me harm. 86, 16. To the place where we were, there came Līlārati, a Vidyādhara, and Candralakhā, sister of Mrgānkasena, with whom he had eloped, and hid from their pursuer among the shrubs. He entreated the parrot not to betray him and to tell him when his pursuer had gone. 87, 5. The parrot thought this an excellent opportunity to carry out his sinister design. He told his wife in my hearing that, as he had learnt from the Rāi Vasīṣṭha, on the next hill there was a spot, called Sarvakāmika-

¹ Sudhanū in Prakrit. The Sarakṣepa has Sukhajna which presupposes in Prakrit Suhannū.

² If from a pit measuring a yojana in depth and breadth, and filled with the finest hair-ends, one hair is taken out every hundred years, the pit will be empty after a *palyopama*. T. L. Jaini (Jaina Gem Dictionary p. 155) has calculated the number of years contained in a *palyopama*; this number consists of 47 figures. A *aṅgaropama* (ocean of years) contains a *koṣākoṣi* of *palyopama*s; the number of years in it consists of 67 figures.

which he pointed out to her—and that those who precipitate themselves from it, would be turned into whatever they desired. Therefore, he said, let us fix our thoughts on the state of a Vidyādhara and precipitate ourselves from that place. They feigned to do so and disappeared in those shrubs; shortly afterwards I saw the Vidyādhara and his bride to whom the parrot gave warning, fly away from the place through the air. Completely duped I decided to repeat, with my females, the experiment in the hope of our becoming gods. All my limbs were broken by the fall, and I expired in the severest agony; however I became a Vyantara god. On his death, my enemy was again relegated to the hell Ratnaprabhā. 88, 13.—After a *palhōpama* we were reborn in Cakravālapura of Aparavideha, I as Cakradeva, son of Apratihatacakra, a merchant, and Suman-galā; the other as Yajnadatta, son of Somaśarman, the king's purohita, and Nandivardhanā. I loved him sincerely, but he had inherited from his last birth his inveterate hatred; while he feigned friendship for me, he cast about for a means of bringing about my destruction. Having secretly plundered the house of Candana, a rich merchant, he bade me conceal the goods; he appeased my suspicion saying that the goods were his and he was afraid of his father. 90, 1. Now Candana gave information of the burglary to the king and drew up a list of the stolen goods. On his instance, the King issued a proclamation that everybody to whom any of the goods named in the list were offered for sale, should give information on pain of capital punishment. After five days had elapsed without any information coming in, Yajnadeva told the king that he had learnt from the servants of Cakradeva that I had stolen Candana's goods and kept them concealed in my house. Though the king was incredulous, he at last ordered my house to be searched by the examiners and the most renowned citizens. I was, accordingly, examined, but unwilling to betray my friend I denied knowing anything about the matter. However a box with Candana's name on it was found and recognised by his storekeeper; by and by the other pieces were discovered and identified by the list. I was then brought before the king; I wept copiously, but returned no answer to his questions. The king was very much

embarrassed ; as he did not believe me guilty of the crime, he only banished me ; his men conducted me out of the town and released me near a grove sacred to the goddess of the town. 93, 16.

Unable to bear my disgrace I resolved to hang myself on a banyan tree. But the goddess of the town had compassion for me ; she revealed the whole truth to the king through the mouth of his mother. The king thereupon ordered Yajnadatta to be taken prisoner, and hastened towards the grove where he arrived just in time to prevent me from hanging myself. He explained how he had come to know the truth and implored my forgiveness for the wrong he had done me. 95, 12. At that juncture Yajnadeva was brought before the king, who ordered his tongue to be cut off and his eyes to be put out. I pleaded in his favour and prevailed at last on the king to release him. The recollection of the perfidy of one whom I had considered as a true friend brought home to me the vanity of all worldly things. 96, 11. Once I listened to the gaṇadhara Agnibhūti's preaching of the Law and was so moved thereby, that I became a monk. 97, 8. On my decease I became a Vaimānika god in Brahmaloḳa, the other, on his death, became a denizen of hell in Śaṅkaraprabhā, then a hound, then again a denizen of the same hell, and afterwards he went through a long series of animal births.¹ After nine oceans of years I was born in Ratnapura of Gandhilāvati² in Aparavideha as Candrasāra, son of the merchant Ratnasāgara and Śrīmati ; the other as Anahaka, son of Narmadā, a slave girl in my father's house. I married Candrakāntā. My relation to Anahaka and his dis-

¹ Cakradeva's stay in Brahmaloḳa is 9 sāgaropama's; the longest stay in Śaṅkaraprabhā is 3 saḡ., hence the necessity of accounting for the remaining 6 saḡ. at the end of which Yajnadatta and Cakradeva are again brought together in human birth. Haribhadra's account is again keeping with the rules of the Tattvārthadhigama III 1, 6. IV 30 ff. There are some more instances of this kind. In the sequel I omit to mention, as void of interest, the length of stay in heaven or hell ; the curious are referred to the original for these details.

² All MSS except D read Gandhilāvati. The Saṅkṣepa has Gandhilāvati, the Lokaprakāśa Gandhilavati, see W. Kirfel, die Kosmographie des Indes, p. 242.

position towards me was the same as in our last human birth. Once while I and Anahaka had gone to some other place and the king also was absent, the Śabara chief Vindhyaketu ransacked the town and abducted a number of people among whom was also my wife. On my return an old brahman advised me to ransom my wife; the Śabarās, he averred, used to treat their captives well as their only object was to extort money. Accordingly I and Anahaka proceeded towards the stronghold of the Śabarās. 98, 20.

Meanwhile those Śabara had marched on and rested in the night at an old well near a deserted village. My wife, afraid of being ravished, jumped in this well; she scrambled out of the water into a recess where she could sit. Shortly after the Śabarās had left, we came to the same place, I carrying the victuals; and Anahaka the ransom. The latter desirous to deceive me, asked me to look into the well to see if it contained water, and pushed me in the well as I was leaning over its margin. I fell into the water and then got to the same spot where my wife was sitting. We recognised each other by the sound of our voices. The victuals I had still with me served to sustain our life for some days, but at last they were consumed. 101, 14. The next day, however, a caravan on its way to Ratnapura came to the same place, discovered and saved us. We travelled with that caravan. One day we found, by the side of the road, the skeleton of a man killed by a lion, and close by it the jewels, etc., which we had taken with us for the ransom of my wife; there could be no doubt that we had come on the remains of Anahaka. My sad experience concerning him induced me to take the vows. After my death, I became a god in Mahāśukra, and Anahaka a denizen of hell in Bālu-kaprabhā. 102, 14. We were reborn in Rathavirapurā of Bharatavarṣa, I as the merchant Anangadeva; and the other as the merchant Dhanadeva. He hated me secretly, though he pretended to be my friend, just as in our last birth. Once we had gained great wealth in Ratnadvīpa and were on our way home when Dhanadeva resolved to poison me. He prepared some cakes and put a strong poison in one of them; but by mistake, he ate the poisoned cake, and died. Thus I got

all we had gained; but I became averse to worldly life and took the vows. After my death, I became a god in Prānata heaven, and Dhanadeva a denizen of hell in Pankaprabhā. 104, 15. The scene of our next human birth was Hastināpura; we were both Jaina merchants, my name was Viradeva, his Droṇaka; our mutual relation was the same as in our previous birth. Droṇaka became very rich by trading on a capital lent him by me, and built a fine villa. In the uppermost story of the house a jutting was so constructed, that it should give way when somebody was on it; his device was that I should enter it and meet with my death. However, he got into such a confusion when he showed me over the new house, that he was the first to mount the jutting; so he fell down and was smashed. I was so affected by this accident, that I entered the Order. After my death I became a god in one of the Graiveyaka heavens; Droṇaka became a denizen of hell in Dhūmaprabhā. 107, 2.

On descending from heaven I was born in Campāvāsa as the son of Māṇibhadra and his wife Hāriṇī. My parents gave me the name of Pūrṇabhadra; but I was also called Amara-gupta, because the first word I ever uttered had been *amara*. Droṇaka was reborn as Nandayanti, daughter of a merchant. She became my wife, but retained the same deceitful disposition towards me as in her former births. Once she pretended to have lost a most valuable pair of earrings. To console her for the loss I presented her with new earrings. After a few days when I was going to anoint myself, I gave her my signet-ring which she put in her jewel box. After my bath and dinner, I opened the box to take back my ring, when to my utter amazement I discovered, in it the lost earrings. At that moment Nandayanti entered the room and seeing the ring in my hand was confounded with shame. In order to avoid disgrace she prepared a poisonous charm; but before she could administer it to me, she was stung by a snake, and died notwithstanding my endeavours to save her. Grief and despair, Amara-gupta concluded, induced me to enter the Order. 109, 18.

(Main story continued.)

Dharmaghosa was ordained by Amaṅgupta, as he told the prince. The latter asked him to explain the nature of the Saṃsāra. In the course of his homily, the saint related :

The apologue of the man in the well,¹ 110, 17-114, 10.

A man, stricken with poverty, left his country and wandered about. Once he entered a dreadful forest, where he soon was pursued by a furious elephant while in front he was opposed by a hideous Rākṣasi. He fled towards a huge banyan tree, but he was not able to climb on it. Near it there was an old well; to save himself from the elephant the man jumped in it, and got hold of a tuft of reed which grew out of its wall. Looking round he perceived, on all four sides of the well, hissing snakes; and at the bottom of it, a huge serpent; at the root of the reed to which he clung, there were gnawing in turn a white and a black mouse. The elephant at the mouth of the well could not reach the man; however, he gave violent shocks to the tree, whereby a bee-hive on a branch just above the well was so shaken, that the bees issued from it and stung the man, while drops of honey trickled down from the honey-comb and fell on his face. He licked them up and was so pleased with their sweet taste, that he eagerly looked out for more and forgot the dangerous position in which he was placed. 113, 16. The man is likened to the soul (jīva); the forest to Saṃsāra; the Rākṣasi to old age; the elephant to death; the banyan tree to mokṣa; the well to human life; the four snakes to the four cardinal passions; the tuft of reed to the length of human life; the white and black mice to the bright and dark fortnights; the bees to the diseases; the huge serpent to hell, the drops of honey to the pleasures. 114, 18.

Dharmaghosa then gave a short description of the *yati-dharma*; those who cannot follow it, should become Śrāvakas.

¹ See E. Kuhn's learned paper on this famous apologue in *Festgruss an Otto "Von Böhlingk"* Stuttgart 1888, p. 68-76.

116, 5. Siṅha adopted the Law of laymen and persuaded Kusumāvalī to do the same. They regularly waited upon Dharmaghosa by whose instruction they became staunch believers. About this time king Puruṣadatta took the vows after having installed his son on the throne. 116, 18.

Now the soul of Agnīsarman was incorporated in the womb of Kusumāvalī. At that moment she dreamt that a snake had entered her body and issuing from it, had stung the king who thereupon fell from his throne. As this dream appeared to her very inauspicious, she did not tell it to her husband whom she began to dislike. Once during her pregnancy she had a longing to eat the bowels of the king. This horrible desire made her hate her unborn child. She, therefore, tried to procure abortion, but in vain: she only grew worse every day. Greatly alarmed at her condition the king questioned her about the cause, but she would not speak out. At last the queen's maid Madanalekhā told him the whole truth. He discussed the matter with his minister Matisāgara, who proposed to deceive the queen by a trick so that she should fancy her longing satisfied. The minister succeeded perfectly, and afterwards he showed the queen that no injury had been done to the king. But he advised her, when the child should be born, to give notice to himself, not to the king. Accordingly, when she gave birth to a boy, she sent for Matisāgara who advised her to have the child brought up somewhere else without knowledge of the father. She consented to his advice and gave the baby to one of her maids to carry him away. But the king met the maid, discovered the child, and when he had learnt all about it, he gave it to other nurses. The boy was named Ānanda, and when he was grown up, Siṅha declared him heir to his throne; nevertheless he was possessed of the hatred towards his father which in his previous birth as Agnīsarman he had conceived against Gṛhasena. 121, 3.

Once the king was informed that one of his vassals, Durmati, had revolted. He sent an expedition against him, but it was routed. Now the king himself, at the head of his army, marched against the rebel. After three marches he reached the

bank of the Indus,¹ where he witnessed a very curious scene : a snake devouring a frog, was being devoured by an osprey, which itself was devoured by an huge serpent. To the king this occurrence appeared symbolical of the baseness of the world, and reflecting on it during the following night he made up his mind to become an ascetic. Next morning Durmati came and implored the king's forgiveness which was readily granted. . 124, 5.

On his return to Jayapura the king informed his ministers of his resolution to enter the Order and got their assent to it. The astrologers fixed the fifth day thence as an auspicious time for the anointment of prince Ānanda. Everything was made ready for the coronation, after which Simha intended to join his guru Dharmaghoṣa. 125, 5.

Ānanda conspired with Durmati to kill the king. He regarded the coronation as a ruse to take his life; anyhow, he resolved to kill his father. When the latter sent for him, he refused to come. The king, therefore, went himself to meet him. Ānanda now had an opportunity for executing his plan; he suddenly drew his sword and wounded his father severely. But the troops came to his help; they surrounded and attacked Ānanda. The king, however, restrained them: as he was to die very soon, they ought to spare his son and anoint him king. As soon as Ānanda was recognized as king, he ordered Durmati to put the old king in a most horrid dungeon. There the queens visited him and bewailed his cruel lot. The king, however, blamed them for their grief, and discoursing on the vanity of all things he admonished them to renounce the world. . They followed his advice and became nuns. 128, 5.

The king resolved to starve himself; when Ānanda heard that his father refused all food, he sent one of his noblemen, Devaśarman, to persuade him to take food; but his arguments could not change the king's resolve. 129, 10. Now Ānanda

---

¹ Apparently Haribhadra has forgotten that he had laid the scene of the second Bhava in Aparavidēha; the Indus is not a river of that country, but of Bharatavarṣa.

rushed in and threatened his father to cut off his head unless he would take food. But Simha remained firm to his purpose, and he declared, in many fine sentences, that it is foolish to be afraid of death. Thereupon Ānanda wounded him with his sword and despatched him at last. Simha became a god in Saṅatkuṃāra heaven, and Ānanda a denizen of hell in Ratna-prabhā. 132, 6. ✓

Third Bhavaḥ.

(Śikhin and Jālini.)

In the town Kośa of Aparavideha there reigned king Ajitasena. His minister was Indrasarman whose wife was Śubhankarā; they had a daughter, named Jālini, in whom the soul of Ānanda had been incorporated. Jālini was married to Brahmādatta, son of the minister Buddhisāgara. 134, 2.

In the womb of Jālini the soul of Simha was incorporated when he descended from heaven. In that night she had a dream: a golden pitcher entered her body and somehow broke as it issued from it. As her pregnancy progressed she suffered in body and mind; she, accordingly, hated the unborn child and tried many means to procure abortion, but with no success. Her husband hearing of her doings, bade her servants inform him of all that happened. Now when Jālini gave birth to a boy, her friend Bāndhujivā persuaded her to expose him; she delivered him, however, to Brahmādatta who caused his son whom he named Śikhin, to be brought up secretly in some other place. When Śikhin was of mature age, his father acknowledged him openly as his son. But Jālini, on hearing an account of her son whom she had thought dead, flew out into a passion; she told her husband to choose between her and him; she would touch no food if he did not disown his son. When Śikhin came to know of this occurrence, he was greatly distressed and left the town without taking leave even of his father. 136, 12.

Going to the park Āśokavāna, he there met the ścārya Vijayasimha, a man of beautiful person and still in the prime of life. Śikhin enquired of him what had induced him to give up all his advantages in order to become a monk.

Vijayasīṃha's story. 138, 5—153, 18.

I am, the saint related, the son of the merchant Śāgara datta in Lakṣmīnilaya and of his wife Śrīmatī. Once I went to Lakṣmīparvata near our town. There I saw a coco-nut tree with an enormous root, and I wondered why the root had grown to such an extraordinary length. 138, 13. Meanwhile the *dharma*cakra of Ajitadeva¹ appeared; then came the Tirthakara himself, surrounded by many monks. Gods prepared the *sama-vaśarāṇa*, which was entered by the Tirthakara. When he had ceased preaching, I asked him about that coco-nut tree and its long root. The Lord related that at that place I and he who now was that tree, had, in a former birth, hidden a treasure of seven lakhs of dīnāras in the ground; and he then narrated our history in detail.

Ajita's tale. 140, 12—153, 18.

We had been born, he said, in Amarapura as Guṇacandra and Bālacandra. We had amassed enormous riches by trade and were living in Lakṣmīnilaya. Once the town was attacked by an enemy. We fled to Lakṣmīparvata, where we buried our treasure in the ground. In order to get undivided possession of the treasure, Bālacandra poisoned me; but afterwards he was stung by a snake and died. 141, 8. In our next human birth² I became Devadatta, and the other a snake which lived near the place of the hidden treasure. When on some occasion I went there, the snake stung me lest I should get the treasure, but my people killed the snake. We were then reborn, I as Indradeva, and the other as a lion. When I came to the same spot, the lion, for the same reason as before, attacked me, and we killed each other. In our next existence we were Kālasena and Caṇḍasena, Caṇḍāla twins. Once when hunting on Lakṣmīparvata, we encamped on the spot where the treasure was hidden. By chance Caṇḍasena discovered it, and desiring to have

¹ The second Tirthakara.

² Here and in the sequel our text notices the intermediate births as an animal, god, or denizen of hell, as the case may be. I omit these details.

it all for himself, he killed me. He did not leave that place for several years and kept watch over the treasure without making any use of it. At last he was killed by an other Cāṇḍāla.—In my next birth I was Bālasundāra and became, for the first time, a Jaina. I lived and died according to the prescripts of the true faith. 143, 16.

In our next birth we were born in Hastināpura, I as Samudradatta, the son of the merchant Suhastin by his wife Kāntimā, he as Mangalaka, a natural son of my father by one of his slave girls. I was a Jaina under the guidance of Anangadeva, and married Jinamati, daughter of a merchant in Lakṣminilaya. Once on a journey to that town, I and Mangalaka rested on Lakṣmīparvata. From some indication I inferred that there must be a treasure hidden in the ground. Mangalaka to whom I spoke about it, was anxious to test the matter and actually laid bare the treasure, of which he resolved to cheat me. I told him to cover it up again and not to say a word about it to anybody. When we had come near the town, we rested in a grove, and I sent Mangalaka on to get news of Jinamati. He left me and returning after some time pretended to have seen Jinamati's people; my wife, he said, had run away after having disgraced herself by her scandalous conduct. Of course, I did not visit her relations under such circumstances. In my despair I resolved to enter the Order and to go in quest of my *guru* Anangadeva, while Mangalaka should go home. He, however, persisted in accompanying me. Once we were wandering in a deep wood, when he struck me from behind with a knife, and fled. At that moment Anangadeva with his monks happened to come in sight. They did their best to comfort me and took me along with them to Sthāneśvara where their *guru* was to remain a month. Meanwhile I got news from my wife which proved that Mangalaka had basely deceived me. However I thought that a meeting with her would prejudice my plan of taking the vows. But she had already learnt all that had happened, and loathing the world had become a nun. She came to see me and confirmed me in my intention, which I put into practice. After leading the life of an ascetic I ascended to the Grajveyaka heaven. 150, 1.

Mangalaka stayed near the hidden treasure and died there from starvation. After a long stay in hell he was reborn as a he-goat belonging to the Cāṇḍāla Vellīyaka. Once this man drove his herd over the place where the treasure was hidden. The goat, suddenly recollecting his former births, would not let himself be driven away from that place. His resistance put Vellīyaka into such a rage that he killed the goat, who was reborn as a mouse in the same place. There it was killed by a gambler, and was reborn as the latter's son Rudraçṇḍa. He became a robber and was impaled for an act of burglary. After a long stay in hell he was reborn as Śrīdevī, daughter of a merchant in Lakṣmīnilaya; she was married to Samudradatta. 151, 18. I was reborn as her son Sāgaradatta; my religious guide was Devāsarman. I married Nandini who bore me a son. To celebrate his birth, I made an excursion in the course of which I came to the place of the hidden treasure, and by chance I selected that spot to erect the flag in honour of my son. In digging a hole in the ground for the flag, I discovered the treasure; but I quickly covered it up and made the hole in some other place. After the feast I went home and consulted my mother as how to act. She made me show her the spot, but advised me not to remove the hoard for the present lest the king should come to know of it. Her intention was to reserve the treasure for herself and to put me out of the way. Accordingly she administered a strong poison to me, and when it took effect she raised a loud cry. Among the crowd which drew round us, happened to be a magician, who restored me to life. These events induced me to be ordained by Devāsarman. On my death I became a god in the Graiveyaka heaven. My mother died before having removed the treasure. She had to endure punishment in hell and afterwards, to go through a long series of animal births. At last her soul was lodged in the coco-nut tree, which still retaining its avarice sent a long root towards the treasure. 153, 18.

This account of my former births which the Tirthakara told me, made such an impression on me, that I entered the Order under Gaṇadhara Vijayadharmā.—When Vijayasimha

had finished the account of his life, Śikhin¹ requested him to explain the *dharma* of gifts, etc. The śācārya said that the *dharma* is of four kinds, viz., (1) gifts (*dāna*), (2) good conduct (*śīla*), (3) ascetic practices (*uṣṭhas*), and (4) religious reflections (*bhāvanā*). Gifts are of three kinds: the gift of knowledge, of security (*abhaya*), and of things needful for religious life (*dharma-pagraha*); the latter should be free from faults regarding the donor, the donee, the time of the gift, and the mental disposition of the donor.—Good conduct comprises the five vows, and the subduing of the four cardinal vices by the realization of the virtues.—Ascetic practices are divided into external and internal ones. At last the religious reflections are enumerated. 160, 10.

On further inquiry Vijayasimha described those who are worthy to become Śramaṇas, and since Śikhin thought himself qualified, he further explained how difficult it is fully to realize Śramaṇahood. After some more discussion on this subject, the śācārya promised to ordain Śikhin after a proper instruction in the duties of monks. 163, 20.

While they were thus conversing the minister Brahmadata arrived with some followers. Śikhin asked his permission to enter the Order; but his father who was greatly moved, objected because Śikhin was too young to renounce the world. 164, 17.

Among the minister's followers was a *nāstikavādin* named Pingakeśa;² he tried to dissuade the prince from his purpose by expounding the principles of the Cārvāka philosophy and showing, on its strength, the futility of Śikhin's motives. 166, 15. Vijayasimha refuted his arguments one by one. 168, 16.—Pingakeśa defends the doctrine that the soul is the product of the elements which by their combination constitute the body; he is refuted by Vijayasimha. 170, 12—Pingakeśa says that his grandfather had been a very wicked man; his soul ought to be in hell, if the opponent's views were right; as he had loved him,

¹ Here and in the sequel he is called Sihkumāra. Apparently the title Kumāra, i.e. prince, was given by courtesy to the sons of the prime minister and other high functionaries.

² Or Pingaka, see p. 165, note 1, of the text. He is called Pingala in the Saṃskṛta.

his grand-son, tenderly, he certainly, would have warned him ; but he had not done it. Therefore, P. concluded, his soul was no more existent. Vijayasimha replied that a soul cannot get out of hell, just as a criminal shut up in a prison cannot get out of it and communicate even with his best friends. 171, 10. P. said that his father had been a very good man and had become a Śramana ; accordingly he should be in heaven now ; why did he not come to teach him as he might have done, being a god ? V. replied : as a very poor man of low origin, who emigrates to a distant country and acquires there riches and honours, forgets his former relations and friends ; so a god, enjoying the delights of heaven, ceases to care for those with whom he had lived on earth. 172, 13.—P. related that a robber who had been sentenced to death, was placed in an iron vessel which was hermetically closed. The man died, but no soul was observed to issue from the vessel. V. replied by relating an analogous case : a famous conch-blower had been put in a big iron vessel ; he then blew his conch, and the sound was heard outside, though there was no opening whatever by which it could have escaped. 173, 17.—P. said that a robber was once strangled, but his weight was found to be the same, before and after his death. V. replied that a bladder, filled with air and without it, was ascertained not to differ in weight.—P. said that a robber who had been sentenced to death, had been dissected into minute particles, but among them no soul had been found. V. replied that a man had cut up a piece of araṇi wood into the smallest particles without finding the fire which inheres in the wood and comes forth from it by churning. 174, 19. Vijayasimha having thus reduced Pingakeśa to silence and finally established the permanent existence of a soul different from the body, proceeded to show that, on that premise, all the arguments were invalid which Pingakeśa had brought forward to dissuade Śikhin from his resolve to renounce the world and its pleasures. The happiness of a perfect ascetic is infinitely greater than that of an universal monarch. 179, 12. By this discussion both Brahma-datta and Pingakeśa were awakened. The latter then asked Vijayasimha to explain the difference of merit and demerit and their causes. The śārya put the matter in a clear light, upon

which P. and Sr. normally adopted the Law of laymen. The minister now readily consented to the ordination of Śikhin. 181, 15.

On his return to the town the minister caused presents to be distributed and a festival to be celebrated in the Jina temples in honour of the forthcoming ordination of his son. When the day fixed for it came round, Śikhin in a palanking was carried with great pomp to the place outside the town where Vijayasimha resided. The ācārya conducted the ceremony of Śikhin's initiation, which is described in detail. After a few days the monks together with Śikhin broke up and went elsewhere. Thus Śikhin led the life of a monk for several lakhs of 'former years.'¹ 183, 16.

Jālini regretted that she had allowed her son to depart without killing him. She, therefore, despatched Somadeva, with a valuable present, to find out where he lived, and to invite him to visit her. Śikhin referred the messenger to his *guru* who in consideration of his pupil accepted the present, and promised to give him leave on the completion of his course of study. 185, 13. After some time the minister died. On receiving this news Vijayasimha allowed Śikhin to depart in company of some monks. They proceeded to Kośa and took up their abode in a park near the town. Next day Śikhin went to see his mother. She was so much reduced in appearance since the death of her husband that he did not recognize her at first, and she acted the despairing widow to perfection. He tried to console her and spoke on the inevitability of death. She feigned a desire to become a nun; but he thought her not fit for the great vows, and gave her only the small one of the laity (*anuvrata*). He visited her daily and gave her religious instruction. 187, 13. Now the monks were to depart at the end of the fortnight. Jālini, therefore, resolved to poison her son on the preceding day. She prepared a rice dish for the monks and a poisoned sweetmeat intended for her son. With these things she repaired to the residence of the monks and

¹ The last sentence seems to be a later addition, for it is not in keeping with what follows.

somehow contrived to administer the food to them though this is against the strict rules. She fed the monks and put the poison in Śikhin's portion. The poison soon took effect, and Śikhin died still feeling compassion for his mother. He became a god in Brahmaloḳa, but when Jālini died, she had to suffer in the hell Śarkaraprabhā. 190, 17.

FOURTH BHAVA.

(Dhana and Dhanaśrī.)

In the town Suśarman of Bharatavarsa, in which reigned king Sudhanu, there lived the rich merchant Vaiśramaṇa and his wife Śrīdevī. They worshipped the Yakṣa Dhanadeva, and vowed that if they should get a son, they would name him after him and celebrate a festival in his honour. 192, 3. The soul of Śikhin on descending from heaven entered the womb of Śrīdevī; who dreamt at that time that an elephant had entered her body through her mouth. In due time a boy was born, whom after a month his father carried to the temple of the Yakṣa and named him Dhana after the Yakṣa. 193, 6.

Jālini was reborn in the town Suśarman as the daughter of the merchant Pūrṇabhadra by Gomati; she was named Dhanaśrī and grew up a very fine girl. Dhana once saw her on her return from the park and immediately fell in love with her; she, however, felt an aversion for him. When Vaiśramaṇa heard of his son's love for Dhanaśrī, he asked her in marriage for him. They were married with great pomp. 194, 3. Dhanaśrī, however, had a paramour in the person of her servant Nandaka, who in a former birth had been a follower of Ārjaya Kauṇḍinya and an intimate friend of Agnīsarman. 194, 7.

Once during the delightful season of autumn, Dhana saw in the park a young merchant who, having acquired great riches abroad, was making liberal presents to the needy. He felt ashamed that all he possessed he had inherited from his ancestors, and had himself made no money. Nandaka with whom he had discussed the matter, spoke to his father and got his consent to Dhana's trading abroad. It was, therefore, proclaimed throughout the town that Dhana was to go to Tām-

ralipti, and that he would provide for all who would join his caravan. 196, 14. Dhanaśrī rejoiced that her husband should go abroad; but on hearing that Nandaka was to accompany him, she swore to kill herself if Dhana left her at home. The mother of Dhana gave him her advice how to conduct himself on his journey; she also obtained for Dhanaśrī leave to accompany her husband. 197, 15.

The caravan started and reached Tāmralipti in two months. Dhana sold the goods he had brought there for sale; but since his profit was less than he had expected he resolved to go beyond the sea. 198, 5. Once when he was about to take his bath, a gambler in a bad plight came to him and implored his protection from some other gamblers who were pursuing him. He said that he was Mahēśvaradatta, a merchant from Kusumapura, and had fallen into evil courses; but he would not for shame, confess why he was pursued. Dhana, therefore, sent Nandaka to enquire into the grievance of his pursuers; he told him that M. owed them sixty gold coins which he had lost at play and had run away without paying them. Dhana paid them that sum. He treated M. with great kindness giving him new clothes and exhorting him to begin a new life. Mahēśvaradatta being dismissed by him left the town and in his contrition entered the order of the Kāpālikas. 201, 10.

Dhana purchased goods for oversea trade. While he was on the lookout for a ship, Dhanaśrī tried to persuade Nandaka to kill Dhana before they should set sail; but he strongly dissuaded her from this course. She, therefore, resolved to do so by herself, and prepared a slow poison. 202, 5. The ship took Dhana's goods, and sailed with a favourable wind. After a few days Dhanaśrī administered the poison to her husband who soon fell seriously ill. Considering that he might not recover, he appointed Nandaka leader of the enterprise, and made him promise, in case he should die, to conduct his wife and her people. They soon landed in Kaṭāhadvīpa where the doctor could not cure Dhana. Nandaka, therefore, after having sold the goods and bought new ones, hurried on to bring his sick master home. 205, 7. They had been a few days in sea when

Dhanasri found an opportunity to get rid of her husband. In the last part of the night, when he had come on deck and stood near the edge of it, she pushed him overboard. After a while she gave the alarm; Nandaka stopped the ship and searched for Dhana in the morning, but he was, of course, not found. 206, 14.

By good luck, Dhana had found a plank of a foundered ship and had drifted on it towards the shore. His disease had been dispelled by the sea water. He rested under a tree in sad thoughts about the wickedness of his wife. Proceeding further on the beach he came on the corpse of a girl which had stranded there. (She had been, as he came to know long afterwards, the maid of a royal princess of Śrāvastī whom she accompanied on her voyage to Ceylon, and had perished in the shipwreck.) On her body he discovered a priceless necklace (called Trailokasārā), and took possession of it. 208, 1. Walking along the beach, he met a Kāpālika monk, Mahēśvaradatta, who recognized Dhana, though not recognized by him. The monk exhorted him to take heart, his ill-luck would not last long; he offered him a most powerful snake-charm. Dhana accepted it only after Mahēśvaradatta had made himself known to him. When they had parted, Dhana proceeded in the direction of his country; living on oranges and other fruits, he reached at last Śrāvastī. 210, 13.

On the same night the treasury of king Viradhavala had been robbed by burglars; and all suspected persons in Śrāvastī were brought before the minister and closely examined by him. The police got hold of Dhana when he issued from his lodging and led him before the minister to be examined. Dhana declared that he had just arrived and possessed nothing of value. He was, therefore, dismissed; but when he crossed the courtyard, a monkey who had escaped from his cage, rushed on him and tore his clothes, upon which the necklace he carried on his body fell on the ground. It was taken up and recognized by the minister as the Trailokasārā; whence he concluded that the princess must have met with some disaster. He, therefore, questioned Dhana how he had come by that necklace. Dhana replied that he had bought it in Kāśhadvīpa; it was all that

he had saved in a shipwreck; he further stated that this had happened a year before. But as the princess had left Śrāvastī only two months ago, the minister became suspicious and reported the matter to the king, who got no satisfactory answer from Dhana and, therefore, sentenced him to death. He was led towards the place of execution, and the necklace was carried before him, in proof of his guilt. But a kite, mistaking the rubies for flesh, snatched off the necklace and deposited it in its aerie. 213, 10. Dhana was then made over to a Cāṇḍāla for execution. The Cāṇḍāla who had been struck by his noble appearance, told him that, by favour of the king, they were allowed to satisfy the last wish of their victims before executing them. But Dhana declined his offer and bade him do his duty. The Cāṇḍāla drew his sword, but declared himself unable to strike. 215, 14. Now the king's son Sumangala had been stung by a snake, and the doctors were unable to restore him to life. The king, therefore, caused it to be proclaimed throughout the town that anyone who should cure his son, would be granted whatever he would ask for. This proclamation being heard by Dhana, he announced that he was in possession of a powerful charm against snake-bite. Accordingly his fetters were taken off, and he was led before the king, whose son came back to life on the recitation of the charm. As the reward due to him he begged that the Cāṇḍāla (his name was Khangilaka) should be granted what he desired. Khangilaka named his desire: that his people should no more be employed as executioners. The king not only agreed to his request, but presented him also, through Dhana, with a lakh of dīnāras, and assigned to his people land for a new settlement. 219, 8.

The king was now convinced of Dhana's innocence; he inquired of him who he was, and how he had come by the necklace. At this juncture the king was told that Manoramā, the keeper of the park, had brought a message from the princess Vinayavati to the effect that the ship in which she sailed had foundered, that she had been saved and was now staying in the park. The king fetched her in person and questioned her about the necklace. She stated that she had given it in charge of her

maid Cūḍalātikā, but did not know what had become of her in the shipwreck. Then the king made Dhana relate what he knew about the matter. Thus the truth came out, and Dhana's innocence was proved. The king loaded him with presents and dismissed him on his journey home with an escort of his men. 221, 14.

After a few days Dhana and his escort reached Giristhala, the king of which town was Caṇḍasena. About that time the treasury of the king had been robbed, and great exertions were made to get hold of the thief. Our travellers being examined stated whence they came and where they were going, and said that the valuable things they had with them had been given them by the king of Śrāvastī. But the jewels and ornaments in their possession were recognized as part of a lot which had been stolen some time ago. Dhana and his men were, therefore, put into prison. 222, 20.

At that time the police apprehended an ascetic (*parivrājaka*) with stolen goods. He was condemned to death and led to the place of execution. However, he repented of his sins and confessed that all thefts committed in the town were of his doing; he pointed out the places where he had hid the stolen goods, and named the persons to whom they severally belonged. The minister ascertained that he had spoken the truth; and taking an interest in the man asked him to explain why he had taken to stealing.

The robber's tale. 225, 7—233, 8.

I was born, he said, in Puṇḍravardhana as the son of a brahman; my name is Nārāyaṇa. Once I saw some men who were believed to be thieves, being led to the place of execution, and I cried, 'kill those rascals'! A monk who had just reached *avadhi* knowledge, overheard my words and exclaimed: 'oh his ignorance.' I implored him to explain his meaning; whereupon he said that it was slander to call innocent men thieves; and that a brahman's assertion that heaven could be gained by killing was wrong teaching; that I had suffered for slandering in previous births, and should suffer for it in the present one. He then gave the following account of my former births. 227, 7.

In my fifth birth before the present one, he said, I had been the brahman Caṇḍadeva, learned in the Veda and Śāstras, and stood high in the opinion of Virasena, lord of Garjanaka. Once the daughter of a Sheṭh, the young widow Viramati who was a devotee of the *parivrājakas*, eloped with Siṃhala, a garland-maker; and on the same day the *parivrājaka* Yogātman happened to leave the town without previous notice to anybody. I imagined that she had eloped with him, and asserted it as a fact in the presence of the king. Thereby I gave offence to many persons and was the cause of Yogātman's being excommunicated by his fellow ascetics. This sin I had to atone in my next births. For in my second and third births I was a ram and a jaokal respectively, and died both times of a wound or cut in my tongue. In my last birth I was a companion of the king of Sāketa. Once, being drunk, I insulted the queen, and when the prince interfered, I reviled him too. For this affront my tongue was put out. I repented and starved myself to death.—In my present life, the saint concluded. I would meet with mortification and disgrace. 230, 7.

This discourse made such an impression on me, that I became an ascetic. When my *guru* was about to die, he gave me two charms; I was enabled by the one to open all doors, and by the second to fly through the air; these charms, however, were not to be used for selfish purposes; nor was I ever to tell a falsehood, and if I did it inadvertently, I was to perform certain penances. My perverseness induced me to commit all those robberies. Yesterday evening I was sitting under a tree, when some girls rallied me upon my youth; I retorted for fun that I had become an ascetic, because I had lost my sweetheart. Though said in jest, this was a falsehood, for which, however, I omitted to perform the prescribed penance. Accordingly my charms had lost their power. Now in the night I entered a house by a door which was ajar, and committed theft; but when I was again in the street the policemen caught me because I could not escape through the air. 232, 6. Those jewels of the king, however, which I had stolen and which have not been recovered, have been given to the king of Śrāvastī for a special purpose. A friend of mine in that town named

Gandharvadatta who was desperately in love with Vāsavadattā, an eminent Sheṭh's daughter, had abducted and married her on the very day on which she was to be wedded to her fiancé. The king grew very angry, he took away Vāsavadattā and banished Gandharvadatta. In order to pacify the king, I presented him (through my friend Jivika,) with the jewels in question. He was very much pleased with them and gave permission for the return of Gandharvadatta who was again united with his bride. '233,8.

(Main story continued)

The minister pardoned the robber and released Dhana, who sent his escort back to Śrāvastī and proceeded in his journey home. Once in a forest an elephant attacked him and tossed him up into the air, where he caught the branch of a banyan tree. Climbing higher up he came on an aerie of a kite and discovered in it the necklace Trailokasārā. He, therefore, resolved first to restore it to the king of Śrāvastī and then to return home. 234, 14.

When Dhana's escort returned to Śrāvastī without him, the king grew very angry with them for having let him travel by himself and sent them in search of Dhana. They met him and returned with him to Śrāvastī. The king wondered at the recovery of the necklace, which he presented to him. After a few days he dismissed him at the head of a very large caravan. 235,7.

In course of time Dhana arrived at Suśarman where his relations went to meet him. His parents were indignant at the treachery of his wife. They celebrated a festival in honour of the Yakṣa Dhanadeva.—After visiting his temple Dhana met in an adjacent park an eminent monk, Yaśodhara, son of Vinayandhara, king of Kośala. He enquired of him why he had renounced the world.

Yaśodhara's tale. 237, 17—285,16

In the ninth birth before the present one, the monk said, I was Surendradatta; my parents were Amaradatta, king of Viśālī, and queen Yaśodharā; my wife was Nayanāvalī. After my father's entering the Order I succeeded him on the throne.

When the first white hair was discovered on my head, I reflected on the transitoriness of all worldly things and made up my mind to take the vows; to which Nayanāvali made no objection asserting that she would do all I did. Next night we were together in our luxurious bedchamber. Nayanāvali soon fell asleep, but after a while she got up and fancying me asleep left the room without shutting the door. Wondering at her strange behaviour, I followed her sword in hand. She roused a hunch-backed watchman who reviled her for being late; then they embraced each other and went to sleep together. Furious with rage I first intended to kill the couple, but on reflection I thought the base woman below my consideration. I returned to my couch; and when she after some time joined me, I did not shew that I knew her secret. 242,15.

In the following night I had a strange dream: I was sitting, on the top of the palace, on a throne from which my mother pushed me; I rolled down to the seventh floor, and so did my mother after me; I got up and somehow ascended again to the top of the palace. This dream apparently foreboded some disaster in the beginning and success in the end. 243,19.

Next morning when I was sitting in the audience hall, my mother joined me. In order to make her well disposed to my plan of becoming a monk, I gave her a somewhat altered version of my dream, viz. that after having made over the government to prince Guṇadhara, I had become a monk and tumbled from the top of the palace. My mother who was skilled in interpreting dreams, said, I should, after placing the prince on the throne, assume for a short period the guise of a monk and immolate a number of animals to the Kuladevatī for the prevention of evil consequences. Of course I refused to sacrifice animals; I would rather have killed myself. At last I agreed to the following compromise. The cook prepared a cock of paste which I beheaded before the image of the goddess; then I ate the flesh of this artificial cock after it had been properly roasted. Thereby I acquired bad karma of long endurance. Prince Guṇadhara was anointed next day, and on the instance of my mother my initiation was postponed for a day. 251,5. Nayanāvali was afraid that she would lose her influence as queen

after I had become a monk ; but if I died, she thought, she might retain it as guardian of the young king. She, therefore, conceived the plan of poisoning me, and promptly put it into execution. I fell from my seat, and before the physicians arrived, she throttled me while pretending to massage me. 252,16.

I was reborn as a peacock ; while still young I was caught and sold to the headman of a village who trained me to dance, and presented me to Guṇadhara, my former son. Yaśodharā, my mother, was reborn as a dog whom his owner also presented to the king. Once when I was executing a dance in a bow-window, I observed Nayanāvalī on her bed embracing the hunchback. The recollection of my former life suddenly coming upon me, I belaboured her with my beak and talons ; but she dealt me such a blow, that I rolled down the stairs into the king's apartment. The dog rushed forward and got me by the throat, upon which the king hit him so severe a blow with the draught board that he let me go. But both of us soon died ; we were, by the order of the king who was very fond of us, buried with the same pomp as his parents. 255,15.—I was then born as a spotted antelope in a deep forest ; and the dog as a huge serpent. Once while I was very hungry, I saw the serpent which was devouring a frog, and began to eat it up by the tail, whereupon the serpent bit me in the face. A hyæna fell on me and finished me. 257,6. In my next birth I became a big fish in a lake near Viśālā ; and the other a porpoise. The latter once caught me by the tail ; at that moment a girl jumped into the water, whereupon it let me go and got hold of her. But somebody rescued the girl and killed the porpoise. Sometime afterwards fishermen caught and presented me to the King, who gave order in my hearing, that the lower part of my body should be served up to brahmans, and the upper part should be well prepared to be eaten by him and Nayanāvalī. His order being executed I died a most painful death. 259,2. In our next existence the porpoise became a sheep, which gave birth to me. When grown up I covered my mother, in which act I was killed by the jealous head of the herd. My soul was incorporated in the fetus which I had just then generated in my mother. In

the last stage of pregnancy she was shot by Guṇadhara who was returning from an unsuccessful chase ; ripping up her belly he got me out, and had me brought up. Once he worshipped the Kuladevatā in order to procure luck in hunting. Fifteen buffaloes were slaughtered in her honour and a great number of brahmins were feasted. I was fastened near the kitchen-door. When I saw Guṇadhara coming with his seraglio, I suddenly remembered my former births. Now I overheard a conversation of two maids as to why Nayanāvalī spread such an infernal stench. Her miserable condition—she had become a leper—greatly moved me. The king was dining, and tired of buffalo-meat, he called for some other ; the cook, for want of other meat, cut some out of my side, roasted and served it up to the king. 262,14. Now my mother had been reborn as a buffalo, who once killed the best horse of the royal stud. The king, in a great passion, ordered this buffalo to be roasted alive. Pieces of his flesh when ready were served up to the king, and when he wanted another kind of meat, the cook cut a piece of flesh out of my other side and roasted it. Thus I and my mother were slowly tortured to death. 264, 9.

We were then born in a Cāṇḍāla settlement near Viśālā, I as a cock, and she as a hen. We were seized by a policeman and brought to the king who became so fond of us, that he ordered our keeper always to bring us along with him wherever he went. Once in spring the king went to a park ; amongst his followers was our keeper who when not wanted by the king, strolled about in the park. There he met the ācārya Śāśiprabha with his monks and asked him to teach him his Law. He was inclined to adopt the Jaina creed, but he would not, he said, give up the killing of animals as taught in the Veda. Śāśiprabha rejoined that if he continued killing animals, his lot would be like that of his cock and hen ; and then he told him our whole history. He was induced by hearing this story to take the vows of a layman ; and we too recollecting our former births did the same, and raised a loud crowing in our ecstasy. The king who was in a bower close by dallying with Jayāvalī, wanted to show her his proficiency in hitting an invisible aim by the sound ; he shot an arrow by which he killed both of us. 267,14.

Our souls were at once incorporated in the womb of Jayāvali whom the king had just embraced.⁶ In due time we were born as twins ; I was named Abhayaruci, and she Abhayamati. Once the king went hunting and saw in the park the monk Sudatta ; thinking that the sight of a monk foreboded ill luck in hunting, he set his dogs upon him. The dogs, however, circumambulated the monk and prostrated themselves before him. The King was now ashamed of his rudeness especially when his companion Arhaddatta gave him an account of this monk Sudatta : he was the son of Amaradatta, king of Kalinga, who had resigned the throne and become a monk when he was called upon to confirm a sentence of mutilation and death of a criminal. 270,5. The king now paid homage to Sudatta ; but his remorse was so keen that he contemplated putting an end to his life, as the only means of atoning for his guilt. But Sudatta who possessed the *manahparyāya* knowledge, i. e., reading of other men's thoughts, proved to him that all the thoughts that had just been passing through his mind were wrong, and that a monk was a most auspicious sight. He further told Guṇadhara how severely his father and grandmother had suffered, in many births, for their transgression ; but he comforted him in his despair and asserted that all guilt might be counteracted by pious conduct. The king, thereupon, enquired if he deserved to become a Śramana ; and being answered in the affirmative, he apprised the ministers of his resolve by a messenger, at the same time appointing me his successor. 277, 2. This news becoming known in the seraglio, I and Abhayamati together with the king's wives went to see him. We found him sitting before Sudatta, and learnt from him all that the latter had related to him. Thus the recollection of our former births came upon us ; we fainted and when we recovered we declared that we too would enter the Order. The king then placed his sister son Vijayavarman on the throne, and was initiated together with myself and Abhayamati. Nayanāvali could not be saved from perdition, as I had hoped. At the end of our lives we became gods in the heaven Śahasrāra. 279, 6.

I was reborn in Śāketa as Yaśodhara, son of king Vinayadharma and queen Lakṣmivati ; Vinayamati, in Pāṭaliputra as

daughter of king *Isānasena* and queen *Vijayā*. *Isānasena* sent his daughter as a *Svayamvara* bride to me. On our wedding-day I went, with the bridal procession, towards her residence and on my way saw a monk collecting alms. This sight produced in me the recollection of my former births which made me faint. When I came to myself, I told my father that the knowledge of the misery of human life had caused the accident, and narrated him my former births; in conclusion I asked his permission to enter the Order. He objected to it with regard to *Vinayamati*. On my suggestion the family priest was sent to her to know her opinion. When the latter began to relate to her the history of our former births, she suddenly remembered them, and not only approved of my decision, but also declared that she would take the vows herself. At last the king arrived at the same resolution, and accordingly we all together entered the Order. 285, 16.

(Main story continued.)

Dhana was greatly moved by *Yasodhara's* tale and asked him his advice. The sañt then described at some length the extreme difficulty of a *Jiva* to rise from the lowest stage of existence to human birth, and finally to reach *mokṣa*. *Dhana* announced that he would take the vows after he had obtained the permission of his parents. 287, 18. He told them all that had happened. Though they themselves were inclined to enter the Order, still the father tried to dissuade him from it. But *Dhana* refuted all his arguments, and at last he and his parents were initiated by *Yasodhara*. 290, 15.

When *Dhana* had led the monastic life for sometime, he took to wandering about single and thus he once arrived in *Kauśāmbi*.

Nandaka and *Dhanasri* had, after *Dhana's* disappearance, continued their voyage together and had at last settled in *Kauśāmbi*, where *Nandaka* adopted the name *Samudradatta*. Now *Dhana* happened to enter their house on his begging tour, and soon left it. *Dhanasri* who had recognized him, sent a servant after him and learnt that he had put up in a park. She told *Nandaka* that she had vowed to stay the night in the temple of the *Nagaradevatā*, and under this pretence she

went to the park where Dhana was standing in deep meditation. A car laden with wood was just passing that place when its axle broke; the driver left the car there and went home with the draught-oxen. Dhanaśrī was, with a servant girl, in the temple of Candikā; in the middle of night she left the temple. Taking the wood from the car and piling it up round the saint, she set it on fire. Dhana perished in the flames, persevering to the last in pious reflections. He ascended to the heaven Śukrakalpa. 293, 16.

The servant girl had seen her mistress leaving the temple and had afterwards remarked the light of the fire. These occurrences had roused her suspicion. 294, 11. When the driver came in the morning to fetch his car, he saw the remnants of the burnt ascetic and gave notice of the crime to the king, who commissioned a policeman to find out the murderer. As nobody had, during the night, been near that place but Dhanaśrī and her maid, the policeman examined the latter who told him what she knew about the matter. Dhanaśrī was arrested and brought before the king for trial, during which she remained silent throughout. But the king wrote to her father in Suśarman and learnt from him how she had disgraced her family. He banished her from his country. Dhanaśrī now wandered about and was stung by a snake. 298, 15. She died and descended to the hell Vālukaprabhā.

FIFTH BHAVA.

(Jaya and Vijayā)

Sūratojas was king of Kākandī. His wife Līlāvati once saw in a dream the moon entering her belly; it was then that the soul of Dhana was incorporated in her womb. In due time she gave birth to a boy who was named Prince Jaya.¹ He received the usual education of princes, and was of a religious turn of mind. 300, 15. Once he met in the park the monk Sanatkumāra and inquired of him why he had renounced the world. The monk then narrated his life. 302, 2.

¹ Jayakumāra; the 'Kumāra' is dropped when he becomes a monk.

Sanatkumāra's tale. 302, 4—391, 6.

I am, he said, the son of Yaśovarman, king of Śvetavi. Once some robbers on the way to the place of execution implored my protection. I released them; but on the complaint of the citizens to the king, he ordered them to be put to death secretly. Their execution made me so angry with the king that I left the town and went to Tāmraliptī. Isānacandra, the king of that town, came to see me. He invited me to stay and gave me a suitable lodging. 303, 2.

Once in spring when I was going towards the park with my friend Vasubhūti, I passed under the window of Vilāsavati, daughter of the king. She looked at me, and instantly falling in love with me she threw down upon me a garland of Bakula-flowers which I put round my neck. I had a glimpse of her face which was so beautiful that I too fell at once desperately in love with her. Vasubhūti promised me to bring us together; for that purpose he would enter into intimacy with her foster-sister Anangasundari. 305, 12. After a few days he reported to me what he had learnt from that girl. Her mistress had been in a torment of love ever since the affair of the Bakula-garland and the unknown youth. In order to comfort her by some means or other, she had pretended that she had obtained information about him. Just then the queen had joined them and told her daughter that the king desired to hear her perform on the *vinā*; she had been dismissed, but was at a loss what to tell her mistress. Then Vasubhūti told her all about the prince and his passionate love of Vilāsavati; he promised to bring about a meeting of the lovers which they arranged to take place in the garden of the palace. 310, 16. There we met, and I was struck with the exquisite beauty of Vilāsavati, (which is described at great length.) While we were sitting together, Vilāsavati was sent for by the king, who had been angry because on the previous day she had forgotten to perform on the *vinā* to him. When she had gone, we also went home. 315, 3.

Once queen Anangavati invited me, through her maid, to visit her. I found her very low spirited; she implored my help and made love to me. But I resisted her entreaties and admonished her to combat all sinful inclinations of her heart. She

replied that I was quite right and she had only wanted to put me to the proof. 318, 3.

Some time afterwards Vinayamdhara, superintendent of the town and friend of the king, paid me a visit, and when we were alone he gave me the following account. 'In Svastimati, a town in your father's kingdom, there lived a gallant knight named Virasena. When his wife was big with child, he went with her on a journey to her father's place Jayasthala, and on the way he pitched his camp outside Śvetavi. There he granted his protection to a thief who had fled to his camp, and refused to deliver him to the policemen who came in search of him; and when the king sent a troop of soldiers who surrounded the camp, he gave them battle. At that juncture, you, prince Sanatkumāra, returning from a tour, supported Virasena. The king forbade further fighting and Virasena proceeded to Jayasthala, where I was born by his wife. Your father, therefore, is the benefactor of my parents and of myself. 321, 10. Now hear why I have come to you. To-day the king entered Anangavati's apartment and found her with her face scratched and sullied. She said that Sanatkumāra had made her tenders of love, and when she had repulsed him, had used her ill. The enraged king commanded me to put you secretly to death. I hesitated whether I should kill you, the son of my benefactor, or disobey the king. Several omens clearly indicated your innocence. Tell me, how to act!' I insisted on his executing the king's command, but as he obstinately refused to do it, I proposed to run away from Tāmralipti. Accordingly I and Vasubhūti embarked on a ship bound for Suvarṇadvīpa and took leave from Vinayamdhara. 327, 17.

After two months we landed in Suvarṇabhūmi and proceeded to Śrīpura. There I met a merchant whom I recognized to be my early friend Manoharadatta. He made us welcome in his house. I told him that I had fallen out with my father and was going to visit my uncle, the king of Ceylon. When we were to leave, he presented me with a magic shawl by which the wearer could render himself invisible. On my inquiry he told me how he had come by it. Once, he said, he had asked his friend the magician Siddhasena to show him a proof of his art, and the

latter had, in the night, conjured a Yakṣa girl who had presented him with that shawl. Having accepted it, I went to the shore where we found a big boat. I and Vasubhūti went on board the ship which soon got under weigh. On the 13th day a violent storm overtook us and wrecked the ship. I got on a plank and in three days was landed on the shore, whence I marched inland. Wandering through woods and along the bank of a river, I discovered in the sand a track of footprints which, I had no doubt, were of a woman. 333, 18. Following the track, I descov'ed a Tāpasa girl of exquisite beauty who was culling flowers. From behind a shrub I observed her closely and was struck by her resemblance to Vilāsavati, which kindled the flame of my love. Concealing my emotion and greeting her respectfully, I told her who I was and whence I came, and asked her the name of the land. But she only looked at me in apparent confusion and silently went away. I watched her on her way back to the hermitage and perceived unmistakable signs of her being in love, but thinking my curiosity improper I returned to the river. In the night I had the following dream: a divine girl gave me a garland of heavenly flowers prepared for me, and I put it round my neck. Cries of cranes awakened me. From my dream and some omens I conjectured that I should soon be united with Vilāsavati. I, therefore, went in quest of the Tāpasa girl and searched the woods all over for some days, but in vain. Once while I rested under a banyan tree, an old Tāpasa woman came towards me; greeting me as prince, she sat down by my side and bade me listen to her. 338, 10, 'I am, she said, Madanamajari, daughter of Sahasrabala, king of the Vidyādhara in Gandhasamṛddha on mount Vaitāḍhya, and was married to the Vidyādhara prince Pavanagati. Once we had gone, through the air, to Nandanavana and were enjoying ourselves there, when my husband, all of a sudden, fell dead from his chair. I then became aware that I had lost the power of flying. In my helpless condition I was found and comforted by a friend of my father, Devānanda, who had become the head of the Tāpasas. He brought me to this island and admitted me to his order with the assent of my father. 340, 7. Once walking on the beach, I found a most beautiful maiden lying senseless by the

side of a plank. She soon recovered under my treatment and let me lead her to our hermitage, but remained silent all the time. As our senior is endowed with superhuman knowledge, I applied to him for information about her. "She is, he told me, princess Vilāsavati and had fallen in love with Sanatkumāra. Upon hearing that her lover had been put to death, she left the palace during the night in search of his corpse to have one more look at him and die afterwards. But she was captured by robbers; they stripped her of her jewels and sold her to a merchant who was about to sail for Varvarakūla. The ship, however, foundered in a storm, but she got on a plank and was saved. She will soon be united with her lover." This prediction of our senior which I related to her, apparently comforted her. But once, when she had been out to gather flowers and fuel, she returned greatly changed, and grew worse every day. No doubt she was desperately in love. I watched her the next day¹ going out with her basket to cull flowers, and followed her to the place where the flowers grow. Standing behind a group of plaintains I heard her invoking, in tears, the sylvain gods. "This is the spot where I met my lover to whose questions I returned no answer; for I was unable to speak from bashfulness and from doubt whether he was the real Sanatkumāra, or produced by my imagination, or some uncanny being who mocked me in his guise. At any rate I cannot endure life any longer." She then proceeded to hang herself from a tree. I was just in time to save her, and expostulating with her upon her want of confidence in me, returned with her to the hermitage. In vain I made the Tāpasa² search for you; at last I went myself, and now I have met you. 347, 17.

We then went together to the hermitage. There I saw Vilāsavati lying on a couch which she left to abscond in the interior. But afterwards she came to wash my feet. I was made welcome by the Tāpasas, and the old nun delivered to me my bride. After the marriage ceremony was gone through, we went

---

¹ This is apparently in contradiction with the preceding part, (p. 344 l 11-345 l 2, from *jāva tao* down to *sayā ho*) which is probably a later addition by a sentimental reader.

to a beautiful part of the wood where we passed the night. The next morning we went out to cull flowers and collect fruits. For fun I put on the magic shawl and became invisible to Vilāsavati who was greatly frightened and fainted. When she recovered I told her all about the shawl and gave it her in charge. 350, 15.

Having resolved to return to my country, I put up a flag as signal of shipwreck. It was sighted by a ship sailing from Mahākataha to Malaya. Sailors were put on shore who brought us on board their ship. The ship-owner received us with kindness, but being infatuated with the beauty of my wife, he resolved to put me out of the way. Accordingly, when he and I happened, to go on deck one night, he pushed me overboard. But I found a plank on which I drifted, in five days, to the coast of Malaya. Still I was in great distress, and should have put an end to my life, had not the hope of again meeting my wife sustained me. While in this condition I walked along the beach, I saw a plank being tossed by the surge, and proceeding further I came upon Vilāsavati, all but lifeless. She related that the ship-owner had wanted to make her his wife, but during the night the ship had foundered in a whirlpool; she had got on a plank and had thus been saved. 355, 18. As my wife was very thirsty, I wanted to lead her to a lake near by, but she was so exhausted that after a short while she could not walk further. I, therefore, made her rest under a banyan tree until I could bring her water, and I bade her put on the magic shawl. When I returned with water and some oranges, she was gone altogether. But in the sand there was the track of a huge serpent following which I came upon the monster in the act of swallowing the shawl. I went near it hoping in my despair that it would swallow me too as I fancied it had swallowed Vilāsavati, but it writhed in fear. To rouse its anger I hit it a blow on the head, upon which it disgorged the shawl and danced about without attacking me. I put the shawl upon my breast and returning to the banyan tree I hanged myself on a branch of it, but some R̥ṣi rescued me and made me relate all my adventures. In conclusion I gave expiation to my desire of joining my wife in my next birth. Her of vised me, to go to the rock Manorathapūraka which; they

wonderful power that those who precipitate themselves from it, get whatever they had been meditating upon before. According to his direction, I started for that rock and reached it on the third day. I ascended it and jumped down from it, but a Vidyādhara intercepted me in the air. In order to dissuade me from my design, he related the

Story of a married couple.

An extremely ugly woman loved her husband tenderly, but he could not endure her. Hearing of this wonderful rock, he precipitated himself from it in order never to meet his wife again. She followed his example desiring to be united with him in her next birth. It is evident that neither could meet with his or her desire. 362, 16.

He then inquired when and where my wife had met with that accident, and on learning that it had occurred three days ago at a distance of ten yojanas, he assured me that she certainly was still alive. For their king, Cakrasena, had been exerting himself for twelve months to acquire a powerful spell; he had promised security to all living beings within 48 yojanas for seven days, and had given strict order to his Vidyādharas to prevent the killing of any creature. They had, no doubt, saved Vilāsavatī and would give him information about her. 364, 8.

The next morning we visited Cakrasena who had just acquired the spell he had worked for so long. While we were talking together, two young Vidyādharas reported that they had rescued a beautiful woman whom a huge serpent was on the point of swallowing. I had no doubt that she must be Vilāsavatī, and, indeed, I recognized my wife in the woman saved by the Vidyādharas. We took leave of Cakrasena who taught me the spell Ajitabalā and the way how to practise it. 366, 12. For that purpose I needed an assistant. At that juncture a man dressed as a Tāpasa came and embraced me. I recognized him as my lost friend Vasubhūti. He told me that when our ship foundered, he had got upon a plank which reached the coast of Malaya; there he had met a Tāpasa who brought him to their hermitage. After a few days through

the senior of the Tāpasas he had obtained news about me and had started on a search for me. Thus we had met at last. 368, 15. I was confident that I now could acquire the spell. The preparatory operations required six months. The last night brought on the crisis, as is usually the case in sorcery of this kind. While I repeated 100000 times the mantra, frightful apparitions came towards me; but I was not terrified. And when the goddess Ajitabalā herself came forth, I did not leave off reciting the mantra, nor did I salute her before the recitation was complete. 371, 19. Then the army of the Vidyādharas arrived, and the goddess said that I should be anointed their king. I agreed on the condition that the anointing should take place in the presence of Vilāsavati and Vasubhūti. But they were nowhere to be found. Being now able to fly through the air, I went in quest of them, and discovered Vasubhūti in a grove. But mistaking me for a hostile Vidyādharma who had carried off Vilāsavati, he attacked me till he found out his mistake. I questioned him about my wife, and he related that in the last night a host of Vidyādharas had arrived which he had believed to be an apparition to frighten him and Vilāsavati. But he had then heard the queen crying for help, and he had long followed the Vimāna in which she was carried away through the air till he had lost sight of it.—At that moment the goddess of my spell arrived and sent Pavanagati with his Vidyādharas in search of my wife. We remained where we were. 374, 5. After three days Pavanagati returned and reported that in Rathanūpura-cakravālapura on mount Vaitādhya he had learnt from the discontented Vidyādharas of that town that their king Anangarati had carried off Vilāsavati and intended to take possession of her even by violence, notwithstanding the warning of the deity of his spell which Mahākālī had given him. He had seen Vilāsavati who was kept prisoner in a garden. 376, 3. I proposed to send a messenger to Anangarati who should demand the delivery of Vilāsavati, and though the principal Vidyādharas were against my plan, I entrusted Pavanagati with the task of persuading Anangarati. But that king spurned my advice, calling me contemptuously a 'walker of the earth.' His answer put the Vidyādharas in a great rage; they

gathered their troops and proceeded, through the air, to mount Vaitāḍhya at the foot of which they pitched their camp. The general of the enemy, Durmukha, challenged my general Caṇḍasiṃha, but was killed by the latter in single combat, upon which his troops ran away. 380, 9. Both armies got ready for fight and a general battle ensued. 383, 17. First the two generals met in single combat; but this time Caṇḍasiṃha was killed by his adversary Kāncanadamṣṭra. Thereupon both armies engaged in close fight. At last I espied Ananagarati and challenged him. After a long combat he was defeated. He ceded me his kingdom and retired to an hermitage for the rest of his life. My wife and I being now reunited, we visited her parents and were reconciled to king Iśānacandra. 386, 18.

My wife gave birth to a boy who was predestined to become an universal king of the Vidyādharaś as shown by her dreaming, in her pregnancy, of an elephant entering her body through her mouth; I named my son Ajitabala. When he had grown up, I bethought myself of visiting my parents, and went in a Vimāna to Śvetavi together with my wife and son. My parents dying after some time, I placed my younger brother Kīrtinilaya on the throne and returned to Rathanūpura-cakravālapura. 389, 2.

• Once I met Citrāṅgada, a Śramaṇa of the Vidyādharaś, who converted me to the Jaina faith. I asked him to explain by reason of what deed in our former birth I and my wife had to endure separation in the present one. According to his account, I had been prince Rāmagupta of Kāmpīlya; and Vilāsavati, princess Hāraprabhā from Uttarāpaṭha, who had become my wife. Once we had bathed in a pond of the palace and were anointing ourselves, when we caught a couple of ducks and, for fun, daubed them with saffron. I had done this to the drake and my wife to the duck. The birds did not recognize each other and in great despair wanted to put an end to their life by diving and remaining under water. But somehow, they came again to the surface, and recognized each other, as the paint had been washed off. For our wanton cruelty, the saint concluded, we had been punished in our present life by a temporary separation.—

I was so much moved by learning how insignificant a cause (nidāna) may have very grave consequences, that I resolved to become a monk. After making over the government of the kingdom to Ajitabala, I entered the Order together with Vilāsavati and Vasubhūti.—These events, Sanatkumāra concluded, have induced me to renounce the world. 391, 6.

(Main story continued.)

Prince Jaya then inquired how a man might get through the wilderness of worldly existence. In reply Sanatkumāra related the

Apologue of the two roads. 391, 10—395, 6.

A caravan had to cross a wild country before it could reach the town for which it was bound. The leader of it explained to his men that there were two roads to that town (Mokṣa). The one, he said, is a straight road, but narrow and hard to travel, though in all other respects quite safe (=monkhood). The other road (=laity) which at the end runs into the direct road is not quite straight; it is much easier to travel, but abounds in dangers. A tiger and a lion (=love and hate) block up the way; they may be driven away, but they will follow the travellers and seize them if they stray from the right path. On the way there are beautiful trees casting a deep shade (=objectionable lodgings), and trees with spare leaves giving scarcely any shade (=unobjectionable lodgings). It is dangerous to rest under the trees of the first kind, but one may rest a while under the other trees. You meet on that way, some men (=heretic teachers) who promise to show you a better way, but they will lead you astray. A very small part of the wood will be on fire (=anger); you must extinguish it lest it burns you. There is also a steep hill (=pride) which you must pass over, and a bamboo thicket (=deceit) which you must go across quickly, otherwise the consequences will be dreadful. Then there is a small ditch (=greed) which the brahman (desire) asks you to fill up; but it will only grow larger thereby. There are fruits of five kinds of Kimpākas (=pleasure of the senses) which should not be looked at nor eaten. And twenty two Piśācas

(= *pariṣaha*) will continually assail you, but they must be disregarded. Food and drink must be scarce and tasteless. You must walk on continually even during two watches of the night (= *svādhyāya*). If all this has been strictly observed, you will get on the direct road and finally reach the town.

After this discourse Prince Jaya adopted the Jaina faith. His father had him anointed *yuvarāja*. 395, 10.

Meanwhile Dhanaśrī was reborn as prince Jaya's younger brother Vijaya who disliked Jaya. 395, 17. After the king's decease Jaya ascended the throne, upon which Vijaya fled; but he was taken prisoner by the councillors. The queen-mother came to see Jaya who was seated in the audience hall and went to meet her. She implored him to spare his brother's life; he had been imprisoned with her consent, for according to the policy of kings their adversaries must be kept in custody. Jaya returned with his mother to the audience hall, sent for Vijaya, and anointed him king. Thereupon his mother declared that she was now apprehensive about his safety as before she had feared for Vijaya's life. For his brother would now regard him as his enemy and seek his life according to the established policy of kings. Jaya then resolved to become a monk and prevailed on his mother to grant him her permission; she too decided to enter the Order together with him. 400, 10.

At that time Sanatkumāra arrived. The day of Jaya's initiation having been fixed and the festivities usual on such an emergency having been celebrated, Jaya and his mother left the town and took the vows under Sanatkumāra. The latter departed after a month together with his disciples. 401, 14.

Vijaya regretted that his brother had escaped him alive, and sent assassins in quest of him. However they had compassion on him and returned, pretending to have killed him. Some time afterwards Jaya with a few monks went to Kākandī in the hope of converting one or the other of his relations. On hearing of his arrival Vijaya fell into a passion and called the assassins to account for not having carried out his order. They averred that they had been at Jaya's place, but as they could not recognise him in his altered appearance, they had enquired where he was, and going there as directed had killed a monk, apparently

the wrong man. The king then resolved to kill his brother. He visited him in the morning and listened to his homily. Returning in the dark of the night he struck off the head of Jaya with his sword. The other monks who witnessed his death, fled to Sanatkumāra and told him what had happened. Jaya's soul ascended to the heaven Ānata; while Vijaya, on his death, descended to the hell Pankaprabhā. 405, 3.

SIXTH BHAVA.

(Dharaṇa and Lakṣmī)

In the town of Mākandī where Kālamegha was king, there lived the merchant Bandhudatta; his wife was Hārāprabhā. The soul of Jaya descended to her womb on the expiration of his divine existence. That night she had a dream which foretold the future prosperity of her child: she saw the goddess Śrī entering her body. In due time she gave birth to a boy who was named Dharaṇa after his grandfather. He grew up and became very learned, being a *padānusārin*. 407, 20.

The soul of Vijaya was reborn as Lakṣmī, daughter of the merchant Kārttika in Mākandī. She was married to Dharaṇa whom she regarded with the hatred inherited from her former birth. 408, 11.

Once in the spring Dharaṇa was driving towards the park, when Devanandin a young merchant, was returning from it. Their carriages met in the narrow city-gate, and as neither would withdraw his carriage, the whole traffic was blocked up. The authorities of the town, being informed of the quarrel of the young men, commissioned four proper persons to rebuke them for their vain pride; as neither of them had acquired wealth by his own exertions, nor done anything worthy of praise, both should withdraw their carriages. Devanandin acquiesced in their command, but Dharaṇa made the following proposal. He and Devanandin should, with an equal capital each, trade abroad for a whole year, and the one who acquired the greater riches, should have precedence of the other at the city-gate. This proposal being accepted, a detailed document was drawn up, signed by both parties, sealed, and deposited in the store-house of the town. Both of them were furnished

with goods valuing five lakhs of dināras, and started on their expeditions accompanied by their wives. 411, 12.

On his march Dharāṇa observed a young Vidyādhara trying in vain to fly up into the air, and enquired what had happened to him. The Vidyādhara related that he was Hemakuṇḍala, a native Amaraṇa. Once his father had been visited by his friend Vidyunmālin who stated that he had witnessed an occurrence in Ujjayini, which much distressed him. Jayaśrī, daughter of king Śrīprabha, had been asked for in marriage by Śiśupāla, a prince of Konkāṇa, but she had been given to the Vatsa prince Śrīvijaya. When the wedding was being held, the princess was carried off by Śiśupāla. Śrīvijaya pursued him, and killed him in battle, but was himself severely wounded. Jayaśrī had then vowed to abstain from food as long as Śrīvijaya would take none. Vidyunmālin, therefore, feared for both their lives. On hearing his account Hemakuṇḍala remembered having heard from a friend of a miraculous herb growing on the Himālaya which cured all wounds; and he hoped to cure Śrīvijaya with this herb. He, therefore, flew to the Himālaya and had rested a while as he came back with the herb; but when he wanted to resume his flight, he had forgotten one word of his spell and thus lost the faculty of flying. Dharāṇa made him recite the spell, and being a *padmāsūrin* found out for him the missing word. Grateful for his help Hemakuṇḍala presented Dharāṇa with a bracelet made of the miraculous herb and went his way. 415, 2.

Once Dharāṇa saw a troop of wailing young Śābaras pass his camp and asked them the cause of their distress. They related that Kālasena, the headman of their village, had had an encounter with a lion in which he killed the lion, but had himself received a fracture of the skull. Deeming himself past help he resolved to drown himself. His wife, though big with child, decided to do the same. To comfort her, the Śābaras concluded, they had been sent to fetch her father.—Dharāṇa went with them to their village, and by means of the miraculous herb he healed the wound of Kālasena. As a reward for his help, Dharāṇa made him promise to give up hunting. 417, 12.

After some days Dharāṇa, while encamped at Āyāmuhi,

saw a young Candāla being led to the place of execution, who on seeing so many men assembled implored their protection ; he stated that his name was Maurika, and that though innocent he had been arrested as a thief. Dharāṇa was convinced that he spoke the truth ; he, therefore, went to see the king and made him a present of a magnificent string of pearls. Maurika was released and took leave of his benefactor hoping that Dharāṇa should never stand in need of him. 419, 4.

The caravan at last reached Acalāpura in Uttarāpatha, where Dharāṇa sold his goods at a great profit and bought other merchandise to be sold in Mākandī. On their way home they came to a great forest named Kādambarī and pitched their camp on the bank of a lake. In the night a host of Śabarās assaulted the camp, defeated the men who gallantly defended it, and returned with all goods and some prisoners to their chief Kālasena. 421, 2. The latter recognized among the prisoners a certain Saṅgama who had been with Dharāṇa when he had healed Kālasena's fractured skull. On examining Saṅgama he learnt from him that the leader of the caravan was Dharāṇa whom for the last time he had seen going to meet the enemies ; what had become of him, he did not know. Kālasena then sent his men in search of Dharāṇa, and when they returned without him, he swore to enter the fire if Dharāṇa should not be found within five days ; but if he recovered him alive, he would sacrifice ten men to his Kuladevatā.¹ 423, 14.

After the defeat of his men Dharāṇa had escaped with Lakṣmī and had wandered about in the wood. His wife became so exhausted that she could not move, and suffered terribly from thirst. Dharāṇa searched for water in vain, but at last he hit upon the following device. He drew blood from his arm and cut a piece of flesh from his thigh ; the wounds he healed with the miraculous herb of his bracelet. By this means he saved the life of Lakṣmī. 426, 4.

Going in a northerly direction they reached, about sunset, the town Mahāsaras and remained, outside it, in a temple of a Yakṣa. Dharāṇa fetched in a pitcher water for Lakṣmī who

¹ As appears from the sequel she is Kādambarī or Candikā.

was very thirsty; then they went to sleep. Waking up in the last watch of the night Lakṣmi reflected upon a means of getting rid of her husband. Just then a robber, named Caṇḍarudra, entered the temple, being pursued by policemen who kept watch at the door in order to prevent his escape.¹ He told Lakṣmi that he had stolen a lot of jewels in the royal palace, but on leaving it had been seen and pursued by the police. In the hope of making him serve her purpose, she proposed to him that when they were arrested in the morning and brought before the king, she would swear him to be her husband; then Dharāṇa whom she disliked would be put to death. But he objected to her device because all people knew his real wife; however they could be saved if she could procure him some water. For he had a magical pill which, when moistened with water, rendered invisible any person who rubbed his eyes with it. By means of this pill Caṇḍarudra and Lakṣmi became invisible; they retired into a corner of the temple. 429, 4.

In the morning the policemen found Dharāṇa and, by his side, the stolen jewels. They brought him before the king who sentenced him to death. He was led to the settlement of the Cāṇḍālas for execution. It was then the turn of Maurika to put the criminals to death. He recognized his former benefactor and, of course, would not execute him although Dharāṇa bade him do his duty; at last he prevailed upon him to make his escape. So Dharāṇa went his way longing to find his wife. He came to the river R̥jupālīka and bathed in it. 432, 17.

Now Caṇḍarudra and Lakṣmi had arrived at the same river. But the robber was already tired of the woman who had plunged her husband in misery and attached herself to an utter stranger. He, therefore, took all the gold she had about her and left her. 433, 15. She was, however, not afflicted at her situation because she imagined her husband to be dead. But proceeding along the bank of the river she was met by the delighted Dharāṇa; she told him, all in tears, that she had been

---

¹ Compare with what follows a similar story in Hemacandra's *Parīśiṣṭaparvan* II 595 ff.

carried off by a robber when she had gone outside the temple during the night; finding her reluctant to do his desire he had robbed her gold and left her.—They stayed the night in some village¹; in the morning he proposed to conduct her to Dantapura, where an uncle of his would take care of her, while he would go on his business. She agreed and they proceeded together to Dantapura. 434, 20.

When the Śabara scouts had not found Dharāṇa within the fixed time, Kālasena ordered his funeral pile to be prepared, and decided to offer the sacrifice which he had vowed to the Kuladevatā, though she had not granted him his desire. His servants were sent out by him to capture travellers as victims for the sacrifice. They met Dharāṇa who had started from Dantapura, took him prisoner, and led him towards the temple of Caṇḍikā, which as well as its precincts presented a most gloomy sight. 437, 4. Kālasena who had been praying to Caṇḍikā, ordered Kurangaka to sacrifice the victims. First one Durgilaka was brought forward, and Kurangaka bade him make his last request; but the poor man was in such a fright that he was unable to utter a word. Thereupon Dharāṇa proposed that he should now make his own last request, viz. that Kurangaka should kill him and spare Durgilaka. This trait of unselfishness reminded Kālasena of his noble benefactor who had saved his life, and scanning his person he actually recognized Dharāṇa, and was at last recognized also by him. Dharāṇa persuaded him not to immolate living beings, but flowers, incense, etc. Kālasena promised to spare living beings in the forest Kādambari as far as possible in his situation. He entertained Dharāṇa and the other prisoners in his house, restored to them their goods, and dismissed Dharāṇa loaded with presents. 441, 11.

Dharāṇa now returned to Mākandī. It was ascertained by the umpires that he had gained, in the same time, more than twice as much as Devanandin, but he declined to take precedence of him on the Madana-trayodaśī. 442, 5.

Dharāṇa intent on gaining still greater wealth started again

---

¹ Vīyārauram nāma sannivesam; the Saṃskṛta renders the name: Vijnātapura. .

on an expedition together with his wife. They arrived at Vaijayanti on the eastern coast, but making little profit there Dharana took a ship bound for China.¹ After a few days' sailing a storm broke out and shattered the ship. Dharana clung to a plank and drifted in a day to Suvarnadvipa. He went on shore and kindled a fire to protect him from the cold of the night. In the morning he found the ground, where the fire had been, changed into gold, whence he inferred that the soil consisted of gold-ore. He, therefore, formed bricks of the clay, signed them with his name, folded them up, and by burning them in a fire changed them into gold. After having, in this way, prepared 10000 ingots of gold, he put up a flag as sign of shipwreck. 444, 15. The flag was sighted by a merchant named Suvadana, who was sailing from China to Devapura, and had on board Lakṣmi whom he had picked up at some island where she had been stranded. He sent his sailors to fetch the shipwrecked man and met him on shore. Dharana asked him about the cargo of the ship, and when he learnt that his goods were of small value, he persuaded him to land them and take the gold-ingots on board promising to pay him a lakh on reaching the coast. Going on board he rejoiced at meeting his wife. 446, 4. They had sailed but five Yojanas, when a female demon,² the ruler of Suvarnadvipa, appeared in the air. She cried that all the gold on board was her property; if they did not deliver it or sacrifice to her one man, she would kill them all. Dharana offered himself as a victim and leapt overboard. She pierced him with her trident and carried him off to Suvarnadvipa.—

In the mean time Hemakuṇḍala had succoured Śrīvijaya and was now on his way from Suvela to Ratnadvipa. Seeing Dharana in the clutches of the female demon, with whom he was acquainted, he released him and healed his wounds. He then went with him to Ratnadvipa. 448, 13. Taking a rest there in a mango grove, Dharana told his friend his adventures and implored him to reunite him with Lakṣmi. Hemakuṇḍala promised to bring him to Devapura; but he must first visit his

¹ Cīnadvipa.

² Vyantari, prakrit eṣṇamantari.

friend Sulocana, a young Kinnara, who lived on mount Ratnagiri in the same island.⁶ So they went there and stayed with Sulocana in his palace for some days. On parting Hemakundala obtained from his friend some precious stones which he intended to present to Dharana. He then brought the latter to Devapura, and after having given him the precious stones bade him stay outside the town until Lakṣmi should arrive.—Dharana once entered the town and became acquainted with an old merchant, named Toppa; he narrated him his whole life and requested him to take care of his precious stones. 452, 3.—Now when Suvadana had seen Dharana carried off by the demon, he thought that he had been killed, and desiring to get possession of all his gold, he made love to Lakṣmi, who readily yielded to his entreaties; they passed for husband and wife. When they had landed at Devapura, Suvadana went to see the king and won his favour by a magnificent present. 453, 4.

On hearing that a ship from China had arrived, Dharana went to see it and was delighted to meet Lakṣmi and Suvadana. They invited him to stay with them for the night and entertained him with a meal and liquor. When he was fast asleep, they strangled him and left him for dead on the beach. But the sea-breeze revived him. He now became aware that Lakṣmi had done the deed. While he was merged in reflections on her treachery, he was seen by the apprentices of Toppa who having waited for him in vain had sent them in quest of him. They conducted him to the merchant's house. Toppa, remarking his dejection, insisted on learning its cause, and when Dharana had, at last, related Lakṣmi's and Suvadana's attempt at strangling him, he informed the king of it. Suvadana was summoned and examined by the king, but resolutely denied the charge. Then Dharana and Lakṣmi were sent for. She as well as Suvadana denied ever having seen Dharana, who reluctantly admitted that Lakṣmi had been his wife. Suvadana was then examined about the gold-ingots, and his statements about their number and weight proved correct. The king, therefore, was at a loss how to decide the case. Then Dharana declared that he would cede all the gold to Suvadana, upon which Toppa offered to undergo an ordeal

in proof of the truth of his deposition. Now Dharāṇa stated that all ingots were stamped, on the^s inside, with his name. Accordingly a goldsmith was ordered to open one, which indeed had Dharāṇa's name inside. The guilt of the defendants being thus proved, the king, in great anger, condemned Suvadana to death, banished Lakṣmi from his kingdom, and returned the gold to its owner. But Dharāṇa prevailed on the king to pardon Suvadana, to whom besides he made a present of eight lakhs. Then he returned with Toppa to his house and made him accept, much against his will, the precious stones he had deposited with him. 462, 19.

Dharāṇa now returned to his native town, where he was welcomed by his parents and honoured by the king. The latter desired to give him the command of some towns, but Dharāṇa declined this favour, instead of which he asked the king to release all prisoners in his kingdom. 464, 14.

Dharāṇa whom the experience of his wife's treachery had imbued with a dislike of the life of a householder, once met, in a park, the monk Arhaddatta, and declared to him his desire of taking the vows. In order to test the sincerity^c of his intention, the saint first enlarged on the hardships of monastic life, and at last yielded to his entreaties. In illustration of what^c he had said, he related his own history. 467, 13.

Arhaddatta's tale. 467. 14—489, 15.

The king of Acalapura, he said, had two sons, Aparājita, the Yuvarāja, and Samaraketu, viceroy of Ujjayini. Aparājita after a successful campaign, met the ācārya Rāha¹ and was initiated by him. Once, in Tagarā, he learnt from his brethren that, in Ujjayini, the prince and the son of the Purohita gave trouble to the monks; in order to teach them manners, he went to Ujjayini. On his begging tour he entered the mansion of the prince and shouted the *dharmalābha*, upon hearing which the prince and his friend came down at once, locked up the door, and bade the monk dance. Aparājita replied he could^h only dance to somebody's singing, and when the two

¹ Probably Rādha; Rāhu in the Saṃkṣepa is apparently a mistake.

young men began to sing, he scolded them for singing out of time. They rushed upon him in a rage, but Aparājita who was a consummate wrestler, gave them such a thrashing, that all their limbs were dislocated.* Then unlocking the door he went away. On hearing a report how the young men had fared at the hands of the monk, the king, in dismay, looked him up and implored him to pardon the evildoers, and to set their limbs. Aparājita consented on condition that they should enter the Order. Thus both of them were initiated; but the son of the Purohita, hated Aparājita for having caused him to become a monk. On his death, he became a god in the heaven *Iśāna-kalpa*. 473, 6.

When this god remarked the symptoms of the imminent termination of his life as a god, he repaired to *Pūrva-vidēha* and consulted the *Tirthakara Padmanābha* as to where he should be reborn, and whether he would readily be enlightened or not. *Padmanābha* replied that he would be reborn in *Kauśāmbi*, and that, because he had, in his last birth, hated his guru, his enlightenment should be effected tardily through his brother *Aśokadatta*, alias *Mūka* (the Mute), who had been given the second name for the following reason. 975, 5.

Nāgadatta, son of the merchant *Tāpasa* of *Kauśāmbi*, was married to *Bandhumatī*. *Tāpasa*, on his death, was reborn as a pig in his own house. When *Nāgadatta* once celebrated a festival in honour of his deceased father, the meat prepared for the feast was snatched away by a cat; upon which the cook, in want of other meat, killed the pig. It was reborn, in the same house, as a snake which once, on seeing the cook recollected its former birth without growing angry; the cook crying for help, the servants killed the snake, which then was reborn as *Aśokadatta*, son of *Nāgadatta* by *Bandhumatī*. When he was one year old, he recollected his former births. Being aware that his daughter-in-law was now his mother, and his son had become his father, he did not know how to address them. He, therefore, feigned to be mute, whence he got the name *Mūka*. But when he was twelve years of age, a monk of superhuman knowledge,¹

¹ *Caturjñānin*, i.e. one who possesses the four first kinds of knowledge, but not *Kevala*, the last one.

named Meghanāda, coming to Kauśāmbi despatched a monk, who recited to him a gāthā to the following effect: “*Tūpasa*, what is the use of this vow of silence ? exert yourself to learn the Law. You who after dying as a pig and as a snake, are born as the son of your son !” He replied that he would follow the advice of the saint and went to see him. The people were astonished at his suddenly being able to speak, but they continued to call him the Muṣe. 477, 13.

Padmanābha further told the god that he would be awakened on mount Vaitāḍhya by the sight of his own earrings. Thereupon the god went to Kauśāmbi and told Aśokadatta what he had learnt from the Tirthakara, and made him promise to exert himself for his enlightenment. He led him to mount Vaitāḍhya and deposited his earrings in a hole among the rocks. Then he gave him a miraculous stone which would fulfil only one wish of its possessor. By means of this stone, the god said, Aśokadatta might again, if need be, come to mount Vaitāḍhya ; and having brought him back to Kauśāmbi he returned to his heaven. After some time his soul was embodied in the womb of Bandhumatī. While the latter was big with child, she had a longing for mangoes. As it happened to be autumn when no mangoes were to be had, Aśokadatta procured her some by means of his miraculous stone, for he feared that she might die unless her longing were gratified. In due course of time she gave birth to a boy who was named Arhaddatta. When he was grown up, Aśokadatta tried hard to awaken him, but in vain. After some time Aśokadatta died and became a god in Brahmaloḳa. By his supernatural knowledge he became aware of Arhaddatta’s state of mind, and in order to awaken him he made him fall into a mortal disease which the physicians were unable to cure. Now the god in the guise of a Śābara doctor proclaimed in Kauśāmbi that he cured all sorts of diseases. Being sent for to attend Arhaddatta, he announced to him that in order to be saved, he must avoid the *nidāna* i.e. the cause of the disease ; in his case it was *mithyātva*, to get rid of which he must observe the precepts of the Jaina creed ; either he must follow and obey him, or enter the Order. Arhaddatta choosing to be initiated, was cured by the divine doctor : but after a

while he relapsed into his old ways, and he grew very ill again. The doctor was sent for and all that had been done before was again gone through. And the same happened a third time. But after a renewed relapse the god made him suffer most excruciating pains and cured him only on condition that he would follow and obey him throughout. 486, 2. Accordingly they wandered about together. Once the god produced, by magic, a village on fire and ran to extinguish it by loads of dry grass. When Arhaddatta uttered his surprise at his method of extinguishing fire, the god replied that it was no more foolish than to tender to secular life by feeding the body. Then the god left the road and entered a narrow path over-grown with briars; equally foolish, he said, are those who leaving the road to emancipation re-enter the Samsāra.—They came to a shrine where the people worshipped the image of a demon, which would always tumble down whenever they had put it upright. Like the behaviour of this demon is that of a man who having attained to a higher form of existence, will, by committing sins, descend to hell or be born as animal.—They then saw a pig which abandoned its trough in order to feed on filth; similar to this pig, the god explained, is a man who leaves the pure life of a monk for sensual pleasures.—The god pointed out to Arhaddatta a bull, who, instead of feeding in a pasture-ground near by, browsed the *duvā*-grass that grew out of the wall of an old well, and falling into it broke his limbs. 'You are like this bull' he said, 'you might go to heaven, but by reason of your desire for worldly enjoyment you run to perdition.—Arhaddatta being awakened at last, asked his mentor who he was. The god replied that he had been, in his last birth, *Asokadatta*, in proof of which he led him to mount *Vaitādhya* and showed him the earrings he had once hidden there in his presence. Arhaddatta then recollected his former births and entered the Order. 489, 5.

Dharaṇa asked his parents' permission to become a monk and was initiated together with them by Arhaddatta. After some time he was allowed to wander about by himself; once he came to *Tīmrālipti*. 490, 6.—*Suvadāna*, who had joined *Lakṣmi* after her expulsion from *Devapura*, had returned with her to

his country (China). After some time they went together to Tāmralipti, where Lakṣmī happened to see Dharaṇa in a park. In order to ruin him, she placed, somewhere near him, her necklace with the string broken, and uttered cries that she had been robbed. The policemen came to her help and discovered the necklace near the monk; as he gave no answer to their questions, he was brought before the king. He was sentenced to death and was forthwith led to the place of execution. A stake was fastened in the ground and the saint was put on it; but the stake went down into the ground without hurting him. Now the king came to see the saint who gave no answer to his questions. He, therefore, sent the policemen to fetch Lakṣmī; however she had fled. Suvadana was made prisoner by them, when he was on the point of escaping, and was led into the presence of the king. He avowed his connexion with Lakṣmī of which he was ashamed, and after recognizing Dharaṇa, he related his history. The king pardoned and released him. He repented of his sins and being taught the Law by Ārya Mangu became a Śramaṇa. 494, 4.

Lakṣmī fell in with robbers who deprived her of everything, even of her clothes. In the night she came near Kuśasthala. Now the Purohita of that town had kindled a fire in order to obtain a charm for the queen. Lakṣmī thought it was a fire in the camp of a caravan, and went towards it; but being stark naked, she was mistaken for a Rākṣasi by the frightened people. They took courage, however, caught and bound her, and after subjecting her to insults and tortures drove her away. She wandered about, shunned by all, till at last a lion devoured her; her soul departed to the hell Dhūmaprabhā.—Dharaṇa in due time ended his life by *saṃlekhanā*; he became a god in the heaven Āraṇa. 495, 11.

SEVENTH BRAVA.

(Sena and Viṣeṇa)

Amarasena was king of Campā, his wife was Jayasundari. In her womb the soul of Dharaṇa was embodied, when he had to descend from heaven. In the same night the queen dreamt that a beautiful banner entered her body. In due time she gave

birth to a boy who was named Sena. And in the following year Lakṣmi was reborn as Viṣṇu, son of the king's brother Hariṣeṇa by his wife Tārāprabhā. 498, 4.

Once sounds of jubilation resounded in the town, gods appeared in the sky, and a rain of flowers came down. For a nun had just then reached omniscience (*kevala*). The king went to see her; he paid her homage and listened to her preaching. They were joined by two merchants Bandhudeva and Sāgara. The latter remarked that he had witnessed something very strange. His wife had some time ago lost a necklace; to-day when he was in his picture gallery¹ he had seen a peacock stepping bodily out of the painting; after depositing the lost necklace, the bird had returned to its original place and form in the picture. The king, in great amazement, asked the nun to explain that strange occurrence. She told the

Story of the lost necklace. 501, 15—514, 6.

In a former birth, she said, I was Guṇasrī, sister of Dhanapati and Dhanāvaha, merchants in Śankhavardhana, and I was wedded to Somādeva, who died before the marriage was consummated. Having been instructed in the Jaina creed by the nun Candrakāntā, I desired, after the decease of my parents, to become a nun; but my brothers would not consent to it. However they permitted me to spend large sums for building a temple, etc., while my sisters-in-law grumbled at it. In order to know my brother's mind, I had recourse to deceit. When Dhanapati was already in his bedroom, I gave, within his hearing, moral instruction to his wife, and concluded with advising her to take care of her *sārī*, after which she entered the bedroom. Her husband inferred from my words, that she was guilty of unfaithfulness; he, therefore, did not admit her to his bed, but bade her leave his house. She was in great distress and told me next morning what had happened. I reconciled her to Dhanapati, but I was satisfied that he could be made to believe that white is black. In the same way and with the same result I put

¹ *Ūrasāṅgā*; probably a room with frescoes on the wall; for later on it is called an inner apartment, *vāsabhavana* or *vāsaṅgaha*. 512, 11.

Dhanāvaha to the test. 505, 20. For the deceit I had practised, I had to suffer in my next birth. I had at last entered the Order, with both my brothers and their wives, and on our death we had ascended to heaven, from which my brothers were the first to descend. They were born in Campā as Bandhudeva and Sāgara; I was born as Sarvāngasundarī, daughter of a merchant in Gayapura. Bandhudeva coming to that town fell in love with me and proposed for me. My father, however, would marry me to none but a Jaina. Accordingly Bandhudeva allowed himself to be converted and feigned great zeal for his new faith, upon which my father and the whole family consented to our marriage. The wedding having been celebrated, Bandhudeva returned to his country. When after some time he came to fetch me, he was decorously welcomed. 508, 10. Our bedroom was prepared for us, and my husband entered it. Now my bad karma took effect. The genius of the house,¹ on seeing us, determined to play my husband such a trick that we should not come together. Assuming the form of a man, he put his head into the window and asked, 'where is Sarvāngasundarī now?' Bandhudeva thought he was my paramour; his affection for me was gone in an instant, and he would not lie with me on the same bed. Without taking leave of my parents he departed for Campā, and our connexion with him ceased entirely. My misfortune having rendered me indifferent to the world, I asked and got the permission of my parents to enter the Order. 511, 2.

Bandhudeva now married Śrīmatī, daughter of Nandana in Kosalāpura, and Sāgara her sister Kāntimatī. Once I came to Campā, and going on my begging-tour I entered Bandhudeva's house, where I met Śrīmatī and Kāntimatī. They conceived a liking for me and invited me to visit them regularly for giving religious instruction. Now the karma acquired by my second deceit took effect. The genius of the house,² wondering at their friendship for me, resolved to put it to the test. Once in the inner apartment of their house, I observed Kāntimatī threading³ a necklace in a basket. After I had delivered the religious

¹ *Kēstrapāla*.

² *Bhavanavyantara*.

³ *Poyamāñi*, Samkṣepa: *Proyamāñi* (?). The word may be derived from *prota*.

instruction and all had left the room except myself, a peacock stepped out of a picture, seized the necklace, hid it on its breast, and returned to its place in the picture. Greatly surprised by this miracle I consulted the *pravartini*, who advised me to go no more to Bandhudeva's house. But those ladies were convinced of my innocence with regard to the loss of the necklace, and began visiting me. Some days afterwards, when all my sins were expiated by penance and contemplation, I attained Kevaliship. The genius of the house repented of his foolish trick and made the peacock deliver up the necklace. 514, 6.

(Main story continued.)

The king and Bandhudeva were so moved by the nun's tale, that they entered the Order. Hariṣeṇa, who had been Yuvarāja, then became king. Viṣeṇa who hated Sena, employed some men to kill him, but they could not take him by surprise. 515, 18.

Once the park-trees came out in flower all at once and out of season; while the minister looked with wonder at them, they suddenly returned to their previous condition. A soothsayer whom he consulted about the miracle, said that it foreboded a short change of the government. The minister, being sent for by the king at that moment, asked the soothsayer to explain why he was sent for. The latter said that a messenger had arrived to offer a girl in marriage to one of the princes; he who should marry her, would get possession of the kingdom. All turned out as the soothsayer had said. King Śankha of Rājapura offered the hand of his daughter Śāntimatī to one of the princes. She was accepted for Sena. 518, 9. The good luck of Sena increased the hatred of his brother. Sena went to Rājapura where the wedding was celebrated with great pomp. Soon after he returned with his bride to Campā, 520, 14.

Once in the season of spring prince Sena proceeded to the park on a white elephant together with Śāntimatī in a palankin. Viṣeṇa, from the top of his palace, observed him with feeling of bitter hatred, and resolved to kill him. Sena and his wife amused themselves in the park till sunset. In this way they passed some days. 524, 5.

One day four assassins in Viṣeṇa's service, disguised as monks, visited Sena in his house and pretended to have something to tell him privately by order of their guru, upon which the prince led them to some secluded spot in the garden. There they snatched his dagger from him, brought forth their hidden swords, and wounded him on his shoulder ; but he overcame them in wrestling and wrenched their swords from them. The alarm being given, the guards succoured the prince and arrested his assailants. After a flogging they confessed to have been employed by Viṣeṇa. The king fell into a passion and would have had them executed and Viṣeṇa driven from the kingdom, if Sena had not interfered in their favour ; Viṣeṇa was pardoned and the bravadoes being but his tools, were released. Sena's wound was dressed and healed. 527, 14. In celebration of his recovery a festival was held, in which, however, Viṣeṇa took no part, staying sullenly at home. In vain Sena implored the king to send for Viṣeṇa ; at last he was permitted to go to him in person. He found him in a low condition, and somehow succeeded in persuading him to meet his father and implore his forgiveness. 530, 3.

Once the court and the citizens were sporting in the park, when a *must* elephant, breaking its chains, caused a panic in the town and the park. Sena boldly encountered the furious beast which no sooner saw him than it became quite tame and suffered itself to be secured and fettered by him. This feat of his cousin increased Viṣeṇa's hatred of him to such a degree, that he decided to kill him with his own hand. 531. 6. He went to the garden where Sena and Śāntimatī were sitting in a bower, and sword in hand rushed upon the prince, who taking hold of his arm and distorting it caused him to drop the weapon. He called him to account for his attack, but Viṣeṇa went away without giving any answer. Sena who was still fond of his cousin, considered that Viṣeṇa would be punished by his father, and his mother would become miserable, if his misdeed became known, and concerted with Śāntimatī to leave Campā. Without giving notice to anybody they departed in the night and went to Campāvāsa. 534, 2. They hid in some grove. Now Sānudeva, a merchant of Rājapura, who was on his way to Tāmralipti, discovered and recognized prince Sena. After learning what had

occurred in Campā, and that they too intended to go to Tāmra-
 lipti, he invited them to come to his camp. But Sena preferred
 to remain where they were, because in the camp they would be
 found out by those whom the king was sure to dispatch in
 search of them. And, indeed, some men on horseback soon
 arrived and inquired after the fugitives; but they were put off
 by the men in the camp. After they had gone in another direc-
 tion, the prince and his wife joined Sānudeva's caravan. 537, 3.
 After a few marches the caravan encamped for the night in the
 forest Dantaraktika. Early in the morning they were attacked
 by a gang of Śābaras. In the combat which ensued, Sena took
 part and put the enemies before him to flight, but in another
 part they were victorious and took the camp. The prince there-
 fore, turned round and meeting the leader of the Śābaras in
 single combat, vanquished him, upon which he acknowledged
 Sena as his lord and restored the captured goods to their owner.
 540, 15. At that moment Sānudeva's cook came and related, in
 great consternation, that during the skirmish the princess had
 issued from her tent and gone into the wood in search of her
 husband. He had followed her, but had been stunned by a
 heavy blow from a young Śābara. When he recovered his sense,
 the princess had disappeared and he had searched for her in
 vain.—The chief sent men in every direction and [leaving Sena in
 the care of Sānudeva] † went himself together with Sena in search
 of Śāntimatī. 542, 8.—The latter having searched in vain all
 over the woods for her husband, fell into despair and hanged her-
 self on a tree; but the sling broke and she fell down. A young
 ascetic returning from the *sandhyāvandana* found her lying sense-
 less on the ground and restored her to life by sprinkling her with
 water. Having compassion on her, and learning the cause of her
 affliction, he comforted her by explaining the signs from which
 he concluded that she would not become a widow. They
 went together to his hermitage which happened to be not far off.
 There Śāntimatī was taken care of by the Tāpasī. 546, 4.

† The words in brackets are in the original as follows. 'He said to
 Sānudeva, Sir, it is too late to go to our village; do you, sir, comfort his
 Highness; but I shall go in search for her Highness. He assented.' This
 passage is probably a later addition, because it is at variance with the
 following; for the prince and the chief go together in search of Śāntimatī.

After an ineffectual search for Śāntimatī all met again in the evening. Sena and the Śābara chief were sleeping in the same place, when late in the night the scouts reported that a troop of soldiers sent by king Samaraketu of Viśvapura to punish the Śābaras was advancing. Sena and the chief went to meet the enemy and gave them battle, in which they performed wonders of valour; but as the enemies far outnumbered the Śābaras, the latter were at last surrounded, and Sena and the chief were made prisoners. They were brought before the king, who hearing of the prince's gallant behaviour and admiring his noble appearance gave orders to release him, but to kill the robber. Sena, however, declined this favour. At this juncture arrived Śānudeva, who had been left in the camp, and offered the king most valuable presents; seeing Sena covered with wounds, he fainted. When he recovered his senses, he said that he had come in search of Sena, and told the king all about him. The king gave orders that Sena and the chief should be attended by physicians. As the rainy season was at hand, Śānudeva was prevailed upon to proceed with the caravan to Tāmraliptī. Sena remained with the king waiting for news about Śāntimatī. 551, 11.—One Somasūra told the king that he knew how the prince could be joined to his wife, and related the

Story of Priyamelaka Tīrtha. . . 551, 15—560, 6.

In the Kādambari forest is situated the town Viśākha-
vardhana; there lived in it a merchant Vasumdhara, whose
son Priyamitra was engaged to Nilukā. Before their wed-
ding, however, Vasumdhara lost his fortune and died; his
son being reduced to abject poverty left the town and wandered
about. Somewhere in the north he met a friend of his, the white
friar Nāgadeva, who persuaded him to enter the order of
his sect. After some time he went to his native place where Ni-
lukā came to see him. His affection for her was at once renew-
ed. But as he could not give up his vow and would not re-

¹ Pāṇḍura-bhikṣu; they have to abstain from *gorasa*, milk and curds; 553, 17. See Haṭibhadra's Śāstravārttāsamuccaya 7, 3: *payovrato na dadhī, aṭi na payo 'ti dadhivrataḥ agorasavrato nōbhe tasmāi tattvaṃ trayātmakam*

nounce Nilukā, he resolved to starve himself to death in the hope of being united with her in their next birth. And as Nilukā decided on dying together with him, they remained under an Aśoka-tree. Nāgadeva happened to come and learnt from Nilukā's friends the intention of Priyamitra and his bride; but thinking him inaccessible to advice he uttered some common place remarks and departed. The couple died after two months and became a pair of Kinnaras. 558, 3. They went to the Aśoka-tree under which they had died, and erected, near it, a shrine dedicated to the god Ānanda and his wife Nirvṛti. Then they went to Nandanavana, where they met a Vidyādhari in great distress who related her misfortunes. Once being engrossed by thoughts of her lover she had committed a fault in the service of the Vidyādevatā and had been cursed by her to be separated from him for six months; but on being appeased the goddess had advised her to go to Nandanavana where in a certain place grew the tree Priyamelaka; when she stood under it, she would be united with her lover. She had searched for that tree, but though the goddess had described it to her, she was unable to make it out. The Kinnaras promised to help her and, indeed, found out the tree. When they stood under it, the Vidyādhara appeared all of a sudden, and joined his wife.—The Kinnari persuaded her husband to uproot that tree and plant it near the temple they had erected. The tree acquired the fame as a Tirtha, which was named Priyamelaka. 560, 6.

(Main story continued.)

The king and prince Sena rejoiced at the thought that Śāntimatī might be recovered by means of the miraculous tree, and the chief of the Śābaras stated that he knew the place where it grew. Thereupon the king dismissed Sena and the chief with many followers, making Sena promise to return after the recovery of his wife. After a few marches the travellers reached the hermitage of the Tāpasas, and the chief led Sena to the place where, according to the description, the miraculous tree grew; but he could not tell which it was among the numerous trees that were growing there.

Now Śāntimatī who had been gathering flowers and fuel,

rested near the wishing-tree; she suddenly beheld Sena and faint ed at the unlooked for sight. On hearing the cries of he companions Sena came to her help and learnt from them al about Śāntimatī. He then carefully examined the tree unde which they stood, and being satisfied that it was the wishing-tree worshipped it in due form. Pleased with his piety, the goddess of that place ¹ appeared and presented him with a miracul ous stone by which all diseases could be cured. After she had gone, they all together went to the hermitage, where Sena and his wife took leave of the Tāpasas. 566, 10. They reached Viśvapura in a few days and were, with great joy, welcomed by king Samaraketu. While they were staying there, the king fell seriously ill, nor were his physicians able to cure him. At last Sena made use of the healing-stone, by means of which the king completely recovered. He made Sena promise not to leave him, and gave strict order that, in case anybody should arrive to see the prince, notice of it should be first given to himself, before the stranger was admitted to Sena. 569, 3

- Once there arrived, from Campā, Amaraguru, a minister's son, who had somehow come to know the events related above. He was first introduced to the king, who bade him manage the matter in such a way, that prince Sena should remain with him. Admitted to the prince, Amaraguru related that Hariṣeṇa, the old king, having made over the reign to Viṣeṇa had entered the Order; but that the subjects were disaffected towards Viṣeṇa. At this moment some omens occurred which foreboded ill. Amaraguru remained in Viśvapura and dispatched spies into the kingdom of Viṣeṇa. 571, 8.

Now Śāntimatī having dreamt that the wishing-tree was entering her body, became big with child, and in due time gave birth to a boy, who was called Amarasena after his grandfather. 572, 1.

Once one of the spies who had been sent to Campā, reported that Muktapīḍa, king of Acalapura, had conquered the kingdom of Viṣeṇa, who had fled. Sena resolved to punish the usurper of his father's kingdom and went to meet him at the head of

¹ Kṣetradevatī.

troops which Samaraketu had given him. 573, 10.—Poetical description of Sena's departure from Viśvapura, of both armies, and of the battle.—At last Sena vanquished Muktaṭpīḍa in single combat. He spoke kindly to his gallant enemy and dismissed him into his kingdom. 579, 11.

Sena then returned to Campā, where the people welcomed him with transports of joy; but he declined their homage emphasizing that Viṣeṇa was their king. Messengers were dispatched to Viṣeṇa to make him return to his capital; but he sent them home with no courtesy and stayed away. 581, 9.

When Hariṣeṇa, now a monk, heard the good news of Sena, whose sudden departure from Campā had been the principal cause of his renouncing the world, he thought it likely that he might awaken him, and, therefore, went to Viśvapura, where Sena came to see him. He spoke to him about the inconstancy of fortune, and in order to prove that men even for small faults are visited with grave affliction, he told him the

Story of Candrā and Sarga. 583, 3—595, 4.

In Vardhanāpura there lived a very poor man named Saddha¹ with his wife Candrā and his son Sarga. On Saddha's death the widow earned a livelihood by doing jobs in other houses; and Sarga by collecting fuel, etc. in the woods. Once Candrā was called upon to carry water to the house of some merchant; before going there she put the meal for her son in a bag. When Sarga came home, hungry and thirsty after his day's work, and found nothing to eat, he waxed wroth and reviled his mother on her return with these words: 'have you been impaled there, since you have forgotten the time of my meal?' She replied: 'are your hands cut off, since you did not take it out of the bag and eat it?' Their rancorous speech produced bad karma for both of them.—They were, however, converted to the Jaina creed and afterwards entered the Order. After having died, by *samlekṣanī* they ascended to heaven. 584, 15.—Sarga was reborn in Tāmraliptī as Aruṇadeva, son of a merchant, and

¹ Apparently the Apabhrāṃśa of Śrāddha. Sadvaḍa in the Saṅkīrṇa is a misprint for Saddhaḍa. The name Deṇī also is probably Apabhrāṃśa.

Candrā in Pātālāpatha as Deīnī, daughter of the merchant Jasāditya.¹ They were engaged to one another; but before they were wedded, Aruṇadeva sailed for Mahākāṭhā. The ship foundered; Aruṇadeva together with one Maheśvara saved themselves by a plank, and after more adventures, not specified reached Pātālāpatha. Ashamed of his present condition he did, not go to his father-in-law's house, but allowing Maheśvara to buy victuals in the market, he entered a temple and soon fell asleep. 585, 16.

Now Deīnī's karma took effect. She was attacked in her garden by a robber, who tried to wrench off her bracelets; but as they did not get loose he cut off her hands with a knife and ran away. But a hue and cry being raised after him, he ran till he was exhausted and took refuge in the temple where Aruṇadeva was sleeping. The karma of the latter now took effect. The robber put the bracelets and his knife near the sleeping Aruṇadeva and absconded up the spire. On awaking Aruṇadeva picked them up and left the temple with the knife in his hand. He was caught by the policemen who had pursued the robber; they discovered the bracelets which in the scuffle dropped from his clothes and led him before the king. Aruṇadeva was condemned to death and was forthwith impaled. 587, 12.

On his return to the temple Maheśvara not finding Aruṇadeva in it enquired of the garland-makers in the neighbourhood whether they had seen him. They replied that they had seen but a robber who was caught by the policemen; his friend had probably gone with them to see him impaled. He, therefore, went to the place of execution and saw Aruṇadeva writhing on the pale. The lookers-on asked him the cause of his distress, and he related all that had occurred before. His desperation was such that he would have broken his skull on a rock, if the people had not prevented him. The report of these events spreading fast, Jasāditya and Deīnī hastened to see Aruṇadeva. They resolved to die on the pyre, but were prevented by the king who had also come there. 589, 16.

¹ This form of the name is given in the Saṃkṣepa; the proper Sanskrit equivalent would be Yaśāditya.

At this juncture there arrived the gaṇadhara Amareśvara, whose sanctity was such that the grief of all the people assembled there ceased at once. He held forth on the severe retribution for even small sins and related the fatal accident in Aruṇadeva's and Deīṇī's former birth. They were greatly moved by the sage's account concerning themselves and obtained his permission to starve themselves to death. 591, 15. Amareśvara then explained to the king that for grave sins the evildoers would be reborn not as men, but as animals or be punished in hell. There was but one means of avoiding such consequences, viz. carefulness (*apramāda*); only absolute carefulness combined with repentance, etc. is able to completely destroy the seed of karma, which otherwise will bear bitter fruits.—This discourse of the saint induced the king to take the vows.

Then the robber confessed his deed and declared that he would put an end to his life. Amareśvara taught him how to starve himself to death. Aruṇadeva, Deīṇī, and the robber died soon after and ascended to heaven. 595, 4.

(Main story continued.)

When Hariṣeṇa had finished his discourse, Sena declared his intention to become a monk, for which he obtained the minister's assent. After having installed his son Amarasena on the throne he was initiated by Hariṣeṇa together with Śāntimatī, Amaragupta, and other persons of rank. 596, 9.

In the course of his career as a monk Sena took upon himself the *jinakalpa*, and wandering about by himself he came to Kollāga. Viṣeṇa, the ex-king, saw him there and resolved to take his life. During the day he hid himself in a temple near to the place where Sena stood in deep meditation. Issuing in the night, with his sword drawn, he announced to the saint that he would put him to death with his own hand. But the deity of the place lamed his arm and reviled him for his wickedness. When able to move again, he made a second attack on Sena; this time the deity dealt him such a blow, that he dropped bleeding on the ground. For fear that the place occupied by the

aint should be polluted, the deity carried Viṣṇu away and deposited him in a grove. Thence he went forth and wandering about was killed by some Śabarāṣ. He descended to the hell *Tamaḥ*.

Sena on his death ascended to the ninth Graiveyaka heaven. 599, 9.

EIGHTH BHAVA.

(Guṇacandra and Vānamantara.)

When Sena's life as a god terminated, his soul descended into the womb of Padmāvati, wife of king Maitribala of Ayodhyā. The queen dreamt in that night that a beautiful lake was entering her body. In due time she gave birth to a boy who was named, after his grandfather, Guṇacandra. 602, 13. He was instructed in all *kalās*¹ and grew up a virtuous youth who was not addicted to sensual pleasures. 604, 2.

The soul of Viṣṇu, after having stayed the allotted time in hell and having then gone through a great number of births, was at last embodied as the Vidyādhara Vānamantara² in Rathanūpura-cakravālapura on mount Vaitāḍhya. Once he went to Ayodhyā and saw the prince in the park amusing himself with painting. He felt at once so strong an aversion to Guṇacandra that he would have killed him, if he had been able to come near him.³ He, therefore, rendered himself invisible and produced a most frightful noise which he imagined would kill him; but the prince was not frightened in the least. Then the Vidyādhara threw a golden tree at the prince; it would have crushed him, if it had not been averted by his merit. Now the guardian Vyantara of the place happened to come there; as he was more powerful than the Vidyādhara, the latter went away. The prince returned to the town. 605, 10.

¹ The *Saṃkṣepa* mentions the usual number, viz. seventy two, but the enumeration in the original far exceeds that number.

² The correct Sanskrit equivalent would be Vyantara, but the *Saṃkṣepa* retains the Prakrit form of the name, only changing ṛ into n.—The Vyantaras are a class of lower deities to which the Vidyādharas do not belong. *Tattvārth*. S. IV 12.

³ Literally: Trespass upon the *ocagraha* of the prince, i.e. the space around him which is considered to belong to him of right.

In Śāṅkhapura there lived King Śāṅkhayana and his wife Kāntimati. Their daughter Ratnavati was so beautiful and accomplished, that her mother doubted if any man could match her. She, therefore, sent out clever men everywhere to take the likeness of any prince whom they might think worthy of Ratnavati, and secure a proof of his proficiency in arts. Two of these men, Citramati and Bhūṣaṇa, beheld Guṇacandra in a park practising with the bow. They made no doubt that he ought to become Ratnavati's husband; but they were not able to take his portrait after seeing him only once and for a short time only. They, therefore, requested the honour of waiting on him under the pretence of being painters. Admitted to his presence they produced a portrait of Ratnavati, which the prince greatly admired as a piece of fine painting. However they said, there was not much art in the picture; it was the beauty of the original which gave it its value; and then they told him whom the picture represented. The prince instantly fell in love with one whose likeness only he had seen; but dissembling his commotion he changed the subject of the conversation and asked his friend Vistṛtabuddhi to propose a Praśnottara (a kind of riddle); which the prince solved at once. Now Bhūṣaṇa proposed a Praśnottara of his own, and after him Citramati another, both of which had to be repeated before the prince was able to solve them. 612, 8. To reward them for their clever compositions, the prince ordered his treasurer Dhanadeva to pay them a lakh of dināras. Dhanadeva thought that the cause of the prince's lavishness was his ignorance of the enormous greatness of a lakh. In order to make him more considerate for the future, he counted the dināras down in the presence of the prince, and told him that this was the lakh of dināras which he was pleased to present to the painters. But the prince guessed the treasurer's meaning; in order to make him understand that the right-minded regard money but as dross, he said that one lakh was not enough for both men and ordered him to pay them another lakh. 614, 7.

¹ A similar story is told about Nero by Johannes Zonaras, epitome historiarum XI 12. Nero had ordered 2,500,000 silver coins to be paid to

In the afternoon the prince amused himself with painting. He had just finished a picture of a couple of Vidyādharas, when Bhūṣaṇa and Citramati joined the party. They admired the picture and praised it for the faithful rendering of the lover's deportment. 616, 3. Next morning *gūḍhacaturthas*, another kind of riddles, were proposed, and they were solved by the prince. Afterwards he had a ride with the king. In this way the prince passed a few days, usually in the company of Bhūṣaṇa and Citramati. 618, 19. Once the prince painted a portrait of Ratnavati and wrote under it a stanza in which he gave expression to his passion for her. Bhūṣaṇa and Citramati admired the picture and considered Ratnavati fortunate in having won the love of so excellent a prince. They made a portrait of the prince, and taking both his pictures they returned to Śankhapura, without taking leave from anybody. 621, 6. The queen was greatly pleased by their account of the person and accomplishments of the prince; she admired his pictures, and bade her maid Madanamanjukā bring her daughter the portrait of prince Guṇacandra to copy it. Ratnavati was in a transport of joy when she beheld the portrait of the handsome youth, and wondered who he might be. Her maid said, he certainly would become the princess' husband, a conjecture which was confirmed by an omen (*upaśruti*). Ratnavati copied the picture and sent it to her mother, who placing it side by side with the prince's portrait of Ratnavati thought the two well matched. Then she sent Ratnavati her portrait by Guṇacandra, which astonished her very much as he had never seen her. In this way she passed her days always thinking of, or talking about Guṇacandra. 627, 6. The latter consoled himself with regarding the portrait of his sweetheart. Maitribala who approved of his son's choice, sent some persons of rank to ask Ratnavati in marriage for him. Great was her joy when she heard that her father had bestowed her hand on Guṇacandra. She was conducted to Ayodhya where the marriage was performed with great pomp. 631, 7.

---

one of his companions. Agrippina, for the same reason as in our text, caused the money to be counted down in the presence of Nero, upon which he doubled the sum.

In the morning the prince was roused from sleep by the chant of the bards. 633, 16. He went to the park and after having amused himself there he returned to the town. In this way he passed his days together with the charming Ratnavati. 634, 4.

Once Vighraha, a vassal of Maitribala, revolted and put to flight the troops which were sent against him. The King now consented that the prince at the head of the Rājputs should lead a large army against the rebel and punish him. But Vighraha took refuge in one of his strongholds, where he was besieged. He once made a sally and engaged the hostile army in a general combat. When Guṇacandra became aware of it, he withdrew the troops and reprimanded the Rājputs for their wanton bravery against an enemy who might be reduced to obedience by a less violent means. 635, 21.

Now Vānamantara coming there by chance recognized Guṇacandra; being himself unable to kill him, he proposed to Vighraha to bring about a fight between him and the prince. About midnight he conducted him with four men to Guṇacandra's tent. Vighraha roused him from sleep and challenged him; but he was easily overcome by the prince. Vānamantara whose plan had miscarried, went to Ayodhyā, and in order to give vent to his spite he spread the rumour that the prince had been killed.—Guṇacandra who had magnanimously condoned Vighraha, proceeded together with him to Ayodhyā. 639, 18.

At that time a monk of superhuman knowledge,¹ Vijayadharmā, walking towards Ayodhyā with the purpose of awakening Guṇacandra, was visited by the latter together with Vighraha and some noblemen.² While they were conversing together, a Vidyādharā appeared and requested the saint to relate his history, of which he had heard but an imperfect account.

Vijayadharmā's history. 642, 3—665, 10.

I was, Vijayadharmā said, King of Mithilā. My wife Candravarmā was once carried away by a magician who wanted

¹ Caturjñānin, see above p. lxxx note.

² The following, 631, 9 down to 664, 10, is in verse

to make use of her for the attainment of some charm. I was in utter despair at her loss ; in order to console me the magician averred that the queen would suffer no harm and would return to me after six months. Still, I was desponding all that time ; but before the six months were over, I experienced all of a sudden, an extreme gladness, the cause of which proved to be the arrival of the Tirthakara. The gods having prepared the *samavasaraṇa*, the Lord entered it, and the different classes of deities occupied their proper places in it. I went there on a white elephant, but entered the *samavasaraṇa* on foot. Prostrating myself before the Lord, I praised him in a hymn, bowed to the monks and gods, and sat down. 647, 19. Now the Tirthakara preached the Law, explaining how it should be purified like gold by rubbing, cutting, and calcination.¹ 653, 10. When he ceased speaking, I espied my wife among the people assembled, and I inquired of the Lord what fault of mine in a former birth had caused my separation from her. The following is what I learnt from him. 654, 4. In the Vindhya I had been a chief of the Śabaras, called Śikharasena ; my wife was Śrīmatī, who is now Candravarmā. Once we saw some monks who had lost their way, and felt compassion for them. After having fed them with fruits, etc., I put them on the right way again. They delivered us the *namaskāra* and taught us right conduct, especially enjoining us, one day in every fortnight, not to commit any forbidden action, even though in danger of our lives. We carefully kept this rule. But once on a Poṣadha-day we were on a peak of the Vindhya, when a fierce lion came towards us. I grasped my bow and would have shot the beast, if my wife had not reminded me of our vow. We, accordingly, allowed the lion to devour us, upon which we ascended to heaven. 658, 4.

I was reborn as prince Samaramrgānka of Cakrapura in Aparavideha, and my wife as Aṣokadevi, a cousin of mine, whom I married ; after my father's death I ascended the throne. I was just as passionate a hunter as I had been in my last birth as a Śabara. Once I was attacked by king Śribala, to whom all

¹ The first nine gāthās on p. 648 occur also in the beginning of the *Kālakṣārya-Kathānaka*, see ZDMG vol. 34. p. 258 l 16—259 l 24.

my warriors deserted ; being killed by him in battle and having died in vindictive reflections, I had to descend to hell. My wife mounted the funeral pyre in order to be united with me in her next existence ; accordingly she too had to descend to the same hell. 660, 8. We were reborn as very poor people and became husband and wife. Once a nun collected alms in our house ; we asked her where her *upāsraya* was, and went there regularly in the evening. The *ganini* instructed us in the Law, and we worshipped the images of the Tirthakaras. Thus we became pious Śrāvakas and on our death we ascended to the Brahmaloaka. Most of my sins had been atoned for in hell ; for the rest of them we had to suffer in our human birth.—

This account of my former births, Vijayadharmā concluded, made such an impression on me, that I became a monk. 665, 10.

(Main story continued.)

All hearers were greatly moved by the saint's tale. Guṇacandra begged to be given the vows of laymen, and Vighraha also became a Śrāvaka. Vijayadharmā then disappeared, after promising to see the prince again in Ayodhyā. 665, 7.

Meanwhile Vānamantara had spread in Ayodhyā a rumour of Guṇacandra's death. Ratnavatī upon hearing this report desired to enter the fire ; but the king comforted her in some degree by denouncing this rumour as an intentional lie set on foot by an enemy of the prince ; he would send a swift messenger to the army who would, within five days, bring back news about Guṇacandra. In the interval Ratnavatī abstained from food and performed expiatory rites. She asked the *ganini* Susaṃgata to come to her house and made her deliver religious instruction to her and her people. The nun explained that all creatures in the world continually undergo suffering in one way or other ; but as some sick persons following the advice of a clever physician get over their pains and do not feel ill, so those who keenly feeling the misery of worldly existence conduct themselves according to the advice of a saintly master, are greatly relieved, though they are still exposed to the ills of human existence.—She then assured Ratnavatī that her husband was still alive ; for her voice was not that of a widow. Her present grief, she said,

had been caused by some trifling fault; as had been the case with herself. This remark induced her to tell her own history.

History of the nun Sūsamgatā. 671, 8-685, 9.

I was, she said, the wife of Narasundara, king of Kośāla. Once my husband took a ride; the horse ran away with him and set him down in a great forest. In a grove he discovered a woman, who told him that she was the yakṣiṇī Manoharā and had been, without cause, deserted by her husband; she made proposals to my husband, which he firmly rejected, and then threatened to kill him; but he drove her away and she became invisible. He had not gone far, when a golden tree fell down near him; looking upwards he descried her in the sky reviling him; and at last she disappeared. He soon was joined by his soldiers who had followed the track of his horse, and returned to the town. I suspected that he had had an adventure and did not leave off questioning him till he told me all about Manoharā. 'If I get hold of her,' he concluded, 'I shall treat her so badly, that she will give up her infatuation.' 674, 6. Once going to the bedroom I saw my husband lying on the bed together with a woman exactly my counterpart. I withdrew in distraction but was perceived by my husband, who pursued me and got hold of my hair; 'look,' he said to that woman, 'it is as you have fortold me; the sorceress has assumed your form.' She replied, "I won't look at her; drive the bad person from your country." Thereupon my husband, delivered me to the guards who maltreated me grossly and left me outside the town near a wood. In my distress I resolved to put an end to my life by throwing myself down from a hill; when I began to ascend it, some monks perceived me and led me to their guru. He comforted me, and in order to account for my present misfortune, he related the history of my previous births. 676, 11.

In the ninth birth before the present one, he told me, I had been Candrayasā, daughter of a brahman in Brahmapura of Uttarāpatha. My friend was Bandhusundari, wife of the merchant Yaśodāsa, a worldly-minded woman. Once I found her very low-spirited; her husband, she said, neglected her as she had no children, and was in love with Madirāvati. There was

however, a nun named *Utpalā* who was very clever in managing such matters. I introduced her in *Bandhusundarī*'s house ; and she prepared a charm, by means of which *Yaśodāsa* ceased to love *Madirāvati* and left her. By this deed of mine I acquired bad karma. 678, 8.

In my next births I became, in turn, a female elephant, then a monkey, a bitch, a cat, and a *Cāṇḍāla* girl ; in all these births I was hated by those of my kind, and died a miserable death. In my last birth I was a *Śabara* girl, whom the *Śabaras* detested and drove from their village. Once I met, in a forest, some monks who had lost their way ; I set them on the right way, and was so kindly treated by those holy men, that I conceived a sincere veneration for them. The good karma I acquired thereby, brought about my birth as daughter of the king of *Śvetavī*, and my subsequent marriage with the king of *Kosala* ; by the rest of the bad karma I was made to suffer my present misfortune. 680, 8.

This tale of the guru greatly moved me and brought about the recollection of my former births. He further told me that in this very night my husband would find out the deceit of *Manoharā* and drive her away without injuring her, and that we should meet next morning. I wanted to take the vows at once, but the guru delivered me only the *namaskāra* and bade me repeat it while I remained in a cave of the hill waiting for my husband. 682, 14.

Some of his horsemen found me in the next morning, and then he himself came to me. I told him how I had fared in the interval, and what the guru had told me about my former births. He was greatly moved on learning that even slight faults are most severely punished by fate, and going with me to see the guru he was further instructed in the Law. After placing his eldest son, *Surasundara*, on the throne and making the usual preparations, he took the vows together with myself and all his wives. 685, 9.

(Main story continued.)

The nun assured *Ratnavati* that *Guṇacandra* also had embraced the Law, and she was visited by her, till on the fifth

day her husband arrived. The couple was very happy, and rejoiced to have been set on the way of perfection by the best of teachers. In the course of time Ratnavati gave birth to a boy; Maitribala then entered the Order, and Guṇacandra became king. 689, 5.

Once during the monsoon king Guṇacandra saw the river carrying an enormous volume of water, destroying the banks and causing ruin everywhere. Again in autumn he beheld the same river now returned to its old bed and filled with pure water. This river struck him as a simile of man first in a worldly state of mind and again in that of renunciation. He resolved to enter the Order, and went, together with Ratnavati, to Benares, where Vijayadharmā initiated him, his wife, and many persons of rank. Guṇacandra passed some time as an ordinary monk; at last he was allowed to wander about by himself. 692, 16.

Once in Kollāga he was standing motionless in deep meditation. Vānamantara, his old enemy, perceived him from the sky and threw a huge rock on him, which, however, did him very little harm; twice the Vidyādhara repeated the assault with no more success. He then thought of bringing about his ruin by the following design. After having stolen something valuable and placed it near the saint, he pointed him out to the policemen as the robber. Although they did not at first believe him guilty, still when he returned no answer to their questions, they grew angry and informed king Viśvasena. The latter on recognizing Guṇacandra was desolate that so holy a man should have been injured, and he would have apprehended Vānamantara if the Vidyādhara had not made himself invisible. The king paid homage to the saint and made the queens to the same. A wood-cutter who had witnessed the falling of the rock, informed the king of the details; but the enormous noise produced by it, he said, had made him faint with fright. The king was overcome by grief at the malignity of the Vidyādhara, and at the injuries inflicted by him on Guṇacandra. The latter on the completion of his meditation comforted the king: the pain caused him by Vānamantara was a mere trifle; the Saṃsāra was but continual suffering, wherefore the wise took refuge under the tree of the

Law; his suffering on earth was not to be compared to what he had undergone many times in hell.

The king was awakened by his sermon, and entered the Order under Vijayadharmā. 700, 13.

Vānamantara at the end of his life fell ill and died a most miserable death; he descended to the hell Mahātama. Guṇacandra died by *pādāpopagama* and ascended to the heaven Sarvārthasiddha.¹ 701, 14.

NINTH BHAVA.

(Samarāditya and Girisena.)

In Ujjayini reigned king Puruṣasiṃha, his wife was Sundarī. When the soul of Guṇacandra was to enter on his last birth, he was embodied in the womb of queen Sundarī, who on her conception dreamt that the sun was entering her body. In due time she was delivered of a boy, who was named, after his grandfather, Samarāditya. And the soul of Vānamantara after leaving hell and going through a great number of animal births was born as the Cāṇḍāla Girisena; he was ugly and miserable. 705, 15.

In consequence of his good karma Samarāditya grew up a most virtuous, intelligent, and accomplished young man; he recollected his former births, of which fact, however, nobody else was aware. Since the prince was averse to all pleasures and worldly interests, and delighted only in pure meditation, his father desired to bring him back to habits of life more conformable to his exalted state. He, therefore, surrounded him with clever and gay companions, Aśoka, Kāmānkura, Lalitāṅga, and others. They did their best to amuse the prince, who humoured them hoping to bring about their enlightenment. 706, 8.

Once they engaged him in a discussion about the import of the Kāmasāstra, asserting that it was necessary for attaining the highest good. The prince refuted their arguments one by one and proved that the precepts of the Kāmasāstra did but lead people to sin. 715, 9.

¹ This is the name of the highest heaven. Our author calls it here Śarvasiddha and 702, 1 Mahāsiddha. The gods in Sarvārthasiddha are born only once more. Tattvārth, 8. IV 27.

A few days later they extolled the value of friendship ; the prince assented to their proposition in a general way. But, he said, there are three kinds of friends : the inferior, the middle, and the excellent ; only the last one is of real value. He explained that the Body is the inferior friend, the middle one are the Relations who leave one on death, and Religious Merit only is an excellent friend who accompanies one even after death.¹ And he instructed his companions how to exert themselves in order to reach the *summum bonum*. 719, 3.

Once in spring during Madana's festival when the townspeople were amusing themselves in the park with songs and all sorts of shows, the most respected citizens invited the king to grace their holiday by his presence. The king replied that he would send the prince as his deputy ; for he was anxious that he should have some diversion. Accordingly Samariditya, in a richly decorated carriage and accompanied by a train of elegant persons, went to the park where he witnessed the shows and sports of the people ; he humoured their frolic though he deplored their folly. 723, 9.

Proceeding further he saw² a man in a deplorable condition lying on the plinth of a temple. With a design of awakening the people he inquired of the charioteer what kind of show that was ; and when the latter replied it was no show, but a man overcome by disease, he drew his sword and called upon the Disease either to release her victim or to get ready for fight. All singing and playing ceased instantly, and the people drew round the carriage. The charioteer explained to the prince the nature of disease ; against it there was only one remedy, which is administered by the Law. The spectators confirming this statement, the prince asked them why they did not exert themselves to get rid of their common enemy, Disease. They entreated him, however, not to disturb their holiday, but to look at their sports. 725, 12. Next the prince beheld a helpless couple in ex-

¹ Compare *Parisiṣṭa Parvan* III, 149, ff.

² The following story appears to be an adaptation from the Legend of Buddha, viz. his four sights in the park which led him to abandon his home. In Haribhadra's account, however, the fourth sight, an ascetic, is wanting.

treme old age, and a similar scene was enacted. 727, 12. Then the prince saw a corpse being carried to the burning ground. Again he feigned ignorance of death, and made use of the charioteer's information to awaken the people, wherein he succeeded at last. They left off merrymaking and went about their business. 730, 6.

On hearing an account of the prince's strange conduct in the park, the king's anxiety concerning him increased. He, therefore, made him promise to do what he should ask him. After some days he told him that Vibhramavati and Kāmalatā, two daughters of king Khadgasona, who had selected the prince for their husband, had arrived; he requested him to marry the sisters in conformity with the promise he had given him. The prince gave his assent, and several auspicious signs foreboded a happy result. 733, 20. Samarāditya's betrothal was celebrated by the people in due form; all preparations for the wedding were carefully made, and the prince married his two brides in great state. 737, 16.

In the evening the prince together with his friends Aśoka, etc. went to the bedchamber where his two brides and their friends were assembled. When they all were seated, Kundalata and Māñinī offered the prince garlands prepared by their mistresses, and Māñinī gave utterance to their hope that the prince would requite the affection of his brides, on which he remarked, 'we must examine if they love me.' In order to prove their mistresses' love for him, Kundalata related that both sisters were desperately in love with him ever since they had heard his name, and that they had been in a transport of joy when their father had sent them hither; their love, therefore, was beyond doubt. The prince who intended to set them on the way of salvation, questioned whether a person really loved one whom he would prompt to do wrong, and in illustration of the problem he related the

Apologue of the lover in the sink-hole' 740, 12-

743, 11.

In Madanapura of Kāmarūpa lived king Pradyumna. One day when he was out riding, his wife Rati was looking down

¹ For a similar, but less gross apologue see *Parvāṭa Parvan* III 248 ff.

from a window of the palace, when she perceived a fine young merchant called Śubhaṃkara walking in the street, and was observed by him. Both fell in love with each other, and Rati invited him through her maid to come to her. They had been together for a short while, when the voices of heralds were heard, announcing the approach of the king. There being no chance of escaping, the queen sent her lover to hide in the privy. Now the king arrived and sat together with Rati on the couch ; but after a while he felt a call of nature and sending for the sweeper bade him inspect the privy. Śubhaṃkara who overheard his words, jumped into the sink-hole to save himself from being killed, but he was almost suffocated in the filth. The king did his want and stayed with the queen the whole day. When he had gone, Rati looked for Śubhaṃkara ; but not seeing him, thought he was dead. After some time the sink being opened to be emptied, Śubhaṃkara who was still alive, escaped ; he cleaned himself as well as he could ; but his hair and nails had gone and he was so reduced that his father did not recognize him. Under proper medical treatment, however, he was restored to health and beauty. He was again seen^o by Rati, she made him visit her, and everything happened just as on the first occasion ; and all this occurred several times. 743, 11.

Samarāditya asked his hearers whether Rati's affection for Śubhaṃkara was really true love. Māññi denied it, and gave reasons for her opinion. But the prince demonstrated that her arguments adduced against the reality of Rati's love held good also in the case of his brides. The latter acknowledged the truth of his words and approved his advice to renounce sensual pleasures and to strive after beatitude. He himself, he said, had forsworn all worldly desires and had chosen chastity. When he ceased speaking, a rain of flowers fell from heaven ; for Samarāditya had just then reached the supernatural knowledge called *avadhijnāna*. 746, 8.

The prince's parents were disconsolate on hearing his renunciation of the world. While they were lamenting his lot, a splendidly attired goddess, sword in hand, appeared and comforting them declared herself to be Sudarsanā ; attracted by the prince's virtues she had taken up her abode in his house. The

king and the queen instead of sending for their son visited him in his house and praised his conduct; for he had performed a most difficult task. In order to correct this opinion of the king, Samarāditya told the

Apologue of the four men. 748, 10—749, 15.

There were once four men, two of them greedy of wealth, and the other two intent on sensual pleasures. Travelling together they came to some place where they beheld two very rich treasures and two beautiful women; they rushed forward to seize the objects of their desires. But a voice warned them that a huge mountain was falling on them. They were in a terrible fright when they saw the mountain coming down rapidly, and were at a loss what to do. The same voice told them that there was now no escape; but those who retained their desire for wealth or pleasure, would be crushed again and again; while those who had resigned their desire, would be crushed only this time and would be safe for the future. And so it came to pass with these four men, two of whom proceeded towards the objects of their desire, while the other two abstained from them. 749, 15.

Samarāditya explained the meaning of this apologue to the satisfaction and enlightenment of the king.—The brides declared that their lot was better than they ever could have desired. 752, 14.

While they were thus conversing, loud lamentation was heard in bhāṭṭa Purandara's house near by. Purandara, the prince said, was all but dead, for Narmadā, his wife, had poisoned him; the king should send physicians who would restore him and his dog to life. Samarāditya was, by his supernatural knowledge, aware of all that had happened, and, therefore, was able to tell the history of Purandara. 754, 7.

Narmadā was in love with her servant Arjuna, but Purandara would not believe it. When, however, his mother warned him, his suspicion was aroused. He, therefore, pretended to go to Māheśvara on an errand of the king; but he returned in the night and surprised his wife sleeping in the embrace of Arjuna. Piercing him with his sword, he left the house and hid in some

place. Narmadā was in great despair, when awakened by the blood of her lover she found him dead. She buried the corpse near the wall, placed an image there, and worshipped it. Purandara returned after a few days to his house, and lived with his wife just as before. Twelve years had passed since; five days ago Narmadā had invited brahmans for the *Śrāddha*. While the ceremony was being performed, Purandara said smiling to his wife, 'Why mind him still.' From these words Narmadā had concluded that her husband had murdered Arjuna, and therefore she had poisoned him. She gave poison to the dog, because he always came to the tomb. This dog was no other than Arjuna who after his death had been reborn seven times as an animal and the last time as a dog.

Meanwhile the physicians had arrived; they cured Purandara and his dog by an emetic. 758,15.

All of a sudden a brilliant light illuminated the whole city. For just then, as the prince explained, Jinadharmā had become a god; he had come to enlighten his wife and his friend, and afterwards he had again ascended to heaven. Samarāditya related his history. 759,19.

Jinadharmā was a pious Jaina; his wife Bandhulā was in love with his friend Dhanadatta. Once, during the night, Jinadharmā went to an empty house near his own, and stood there motionless meditating. The same house had been appointed by Bandhulā for a rendezvous with her lover; she brought there in the night a bed the feet of which ended in sharp nails, and unwittingly placed one of these nails on the foot of Jinadharmā, of whose presence she had not become aware in the dark room. When she and her lover lay on the bed dallying with each other, the nail pierced Jinadharmā's foot. He bore the terrible pains without uttering a sound and persevered in pure meditation till he expired. Having ascended to Brahma-loka, he at once returned to the same house with the intention of awakening his wife and his friend. For this purpose he made her first and the friend soon after feel the pangs of cholera. In their helpless condition they began to repent sincerely of their infamous conduct. Now the god became visible and told them that he had come to pay homage to the pious Jinadharmā.

They now perceived the corpse of Jinadharmā, and unable to bear the weight of their guilt were about to put an end to their life ; but the god comforted them and taught them the orthodox way of starving themselves to death. Having thus gained his end, the god ascended again to heaven. 765.16.

Samarāditya declared that on dying Bandhulā and Dhana-datta would ascend to the Saudharma heaven ; for their sins, however great, had been atoned by their repenting and by their aversion to worldly life.—Samarāditya then asked his father's permission to renounce the world ; the king declared that he intended to do the same and to be guided by him. 768.4.

Meanwhile it had become morning. The ministers entered and were told by the king that he and the prince had resolved to enter the Order. This event was celebrated in the usual way, and the king's nephew Mucicandra was placed on the throne. On the day fixed by the astrologers the prince accompanied by the royal family, the court, and many persons of rank went to the park, where he took the vows under acārya Prabhāsa. 769.17.

Samarāditya was in course of time promoted to the rank of a *vīcaka* ; surrounded by his pupils he went to Ayodhya and worshipped Rṣabha in his magnificent temple Cakravatāra. 771.12.

The king of Ayodhya, Prasamacandra, came to pay homage to Samarāditya and proposed to him the following question : " as Rṣabha was the first *dharmacakravartin*, was the Law not in existence before him ? and if it was, how can he be called the first *dharmacakravartin* ? " Samarāditya replied that the Law is eternal, but in this Avasarpinī it had first been taught by Rṣabha ; and he illustrated his statement by giving a detailed description of the different periods which make up the Avasarpinīs and Utsarpinīs. 775.15.

Then the brahman Indrajarman asked him several questions ; by what conduct the soul acquires the eight kinds of karma ; what is the first cause or seed (*bija*) of Mokṣa ; how it is possible that the highest bliss is brought about by a conduct causing but pain. Samarāditya answered these questions, and then expounded how the *tejolekhyā* of a perfect Śramaṇa surpasses,

in twelve months, that of all divine beings from the lowest to the highest, and then changes into *sukla-lesyā*. 779, 8.

Finally Citrāṅgada questioned him about some difficult points in the Karma-theory, especially regarding the higher spiritual stages. 780, 8.

On the next day the brahman Agnibhūti enquired, who is the god of the Jainas (answer : the vitarāga) ; how he is to be worshipped (answer : by right conduct) ; and what merit is thereby acquired. He further asked, what benefit accrues to the vitarāga by being worshipped ; and if there is no such benefit to the vitarāga, why his worshipper is rewarded. Samarāditya solved this question by the analogy of the wishing-stone, *mantras*, etc., which are worshipped, and without deriving any benefit from being worshipped still award the worshipper. 782, 2.

Dhanavṛddhi, a new Śrāvaka, argued as follows : ' If a monk makes a layman keep the five small vows which permit some acts excluded by the great vows of the monks, than he tacitly agrees with such acts being done. Samarāditya removed his doubt by relating the

Apologue of the merchant's six sons.

782, 20—784, 10.

Jitaśatru, king of Vasantapura, was so pleased with the dramatic talent of his wife Dhāriṇī, that he permitted that on the day of full-moon she and the seraglio might go about as they pleased ; he had it proclaimed throughout the town that on that day all inhabitants should leave the town on pain of capital punishment. His command was obeyed by all except six sons of a merchant ; they were discovered by the police in the morning, and forthwith sentenced to death by the king. Their father implored him to pardon his sons, and with great difficulty at last obtained the reprieve of the eldest son ; the remaining five sons were executed. It is not to be assumed that the father approved of their being killed ; in the same way a monk does not approve of certain transgressions of the great vows, when he delivers to laymen the small vows. 784, 10.

Aśokacandra interrogated Samarāditya why had men and

great sinners frequently have all their desires fulfilled, while the good and pious are poor and miserable. He replied that this was so ordained in order that men of a wicked disposition might give full play to their passions and be punished according to their desert. 785, 5.

Trilocana asked, whether it was better to give support or the promise of safety (*abhayadāna*). Ś. gave the preference to promise of safety and in proof thereof related the

Apologue of the robber and the four queens.
785,9—787,15.

Kuśadhvaja, king of Brahmapura, had four wives, Kamalukā, etc. Once he was playing at dice with them, when a robber was brought before him, whom he sentenced to death. The robber lamented his lot, saying that he had never committed theft before and no desire of his had ever been fulfilled. The queens had compassion on him, and the king consented that each of them should give him a treat before he was executed. Three of them vied with each other in spending enormous sums for this purpose. Kamalukā, however, said, she could spend no more than they had done, wherefore she was not in a position to make him a proper present. The king whose favorite she was, vouchsafed her any gift she should like to make. So she gave him the promise of safety, which the robber declared that he valued more than all that had been bestowed on him by the other queens. 787,15.

Samarāditya left Ayodhya and in the course of his wanderings came to the kingdom of Avanti. Staying in an Aśoka-grove he was perceived by Girisena, who had been long on the look out for the object of his hatred. While the Saint was engaged in contemplation, Girisena surrounded him with old clothes, sprinkled them with linseed oil, and set fire to them. Samarāditya, however, did not allow himself to be disturbed in his meditation, but endured all pains patiently. At that moment he attained omniscience (*kevala*). 788,18.

The god Velamdhara hastening to his assistance extinguished the fire and reviled Girisena. Now king Muncandra with his wives arrived. He was amazed at the atrocious deed

of Girisena, for an explanation of which the god referred him to the Saint. 790, 3.

Indra and the Gods came to celebrate Samarāditya's Kevala. They paid him homage, and so did the king and his retinue.—When Girisena saw that Samarāditya was held in great honour even by the Gods, he felt some compunction at having done him an injury, and thereby he acquired the first seed of righteousness. 790, 21.

The new Kevalin preached a sermon as is the custom on such occasions; after which Indra departed. 791, 17.

Samarāditya now told the king the stories of Guṇasena and Agnisarman. etc., and declared that Girisena would first suffer in hell and then go through endless births. 792, 6.

Being questioned by Queen Narmadā, he described to her the hells, the denizens of hell, and the suffering in hell. 793, 16. And to Queen Sulasamanjarī he described the Vimānas, the gods, and their pleasures. 795, 13. He further explained that the state of *siddhas* infinitely surpasses that of the gods, in illustration whereof he related the

Apologue of the Savage in the Royal Palace.
796, 18.

Jitaśatru, king of Kṣitipratīṣṭhita, once went hunting. His horse ran away with him and landed him in a glen of the Vindhya. There a Śabara chief found him and treated him with the greatest respect; he fed the king, tended his horse, and kept watch during the night. Next morning the soldiers who had followed the track of the horse, arrived, and the king together with the Sabara rode to the capital. He entertained his humble guest magnificently and gave him in charge of the courtesan Rājasundarī who attended to all his wants. After some time the Śabara returned to his village. His people enquired of him where he had been all the time, and what he had seen. He told them that he had met the king and had been with him in his capital; but he was unable to describe to them what he had seen; for he could compare it only to the primitive things which his hearers were acquainted with, and that was altogether insufficient to give them an idea of the splendour of royal

life.—And thus, Samarāditya concluded, neither men nor gods can realise the bliss of Mokṣa. Velamdhara now asked Samarāditya, what the liberated are like. He described them as possessing no known attribute whatever, being essentially Pure Being, the abode of infinite delight. 801,15.

The hearers were greatly moved by Samarāditya's teaching. The king having resolved to renounce the world, returned to the town, placed his son Candrayaśas on the throne, and entered the Order together with the queens and many persons of rank. 802,11.

Velamdhara inquired of the Kevalin whether Girisena was a *bhavya*, i.e., destined to reach Mokṣa. He replied that Girisena was a *bhavya*; he would be liberated after having gone through countless births during countless *pudgala parivartas*. 804,7.

Girisena was caught as a robber in Ujjayini; he was roasted alive and went to the lowermost hell. 804,12.

Samarāditya in due time entered Mokṣa and ascended the abode of the liberated souls. The gods celebrated a festival in his honour, took the principal parts of his body with them, and worshipped these relics. 805, 3.

Four concluding verses.

INDEX

(The Roman numbers refer to the bhavas, ciphers to the pages of the abstract of contents. Abbreviations: Br=brahman. C=country. G=god, goddess, or demon. H=heaven. K=king. M=merchant. Mi=minister. Pr=prince or princess. Q=queen. S=any person of menial rank. T=town. W=woman or girl. Y=moqk or nun. Technical terms are italicised.)

A

Abhayalāna III 51. IX 107.
Abhayamatī Pr. IV 64.
Abhayaruci Pr. IV 64.
Acalapura T. VI 79, 84. VII 96.
Agnibhūti Y. II 41. br. IX 116.
Agnisarman I 31ff. IX 118.
Ajītabala Pr. V 75.
Ajītabalā spell V 72.—G. V 93.
Ajīta-deva, 2nd Tīrthakara III 48f.
Ajitasena K. III 47.
Amaradatta K. of Viśālā IV 60.
     K. of Kalinga IV 64.
Amaragupta Y. II 38ff.
Amaraguru VII 96.
Amarapura T. III 48. VI 78.
Amarasena Pr. K. VII 88, Pr. 96.
Amarāvara Y. VII 99.
Anahaka II 41f.
Ānanda Pr. II 37ff.
     " G. VII 95.
Anangadeva III 49.
     " M. II 42.
Anangarati K. V 73f.
Anangasundarī W. V 67.
Anangavatī Q. V 67.
Ānata H. V 77.
anuvrata III 33.
Aparājita Pr. VI 84f.
Aparāvideha I 31, II 37f., 40. III 47.
     VIII 104.
apramāda VII 99.
Aprasthatacakra M. II 40.
Āraṇa H. VI 88.

Araṇi-wood III 52.
Arhaddatta M. IV 64.
     " Y. VI 84ff.
Arimardana K. II 38.
Ārjava Kauṇḍinya I 32. IV 54.
Arjuna S. IX 113f.
Aruṇadeva VII 97.
Aśoka IX 109.
Aśokacandra IX 116.
Aśokadatta M. I 34.
     Y. VI 85f.
Aśokadevī Pr. VIII 104.
Aśokavana I 34. III 47.
avadhī (juana) II 38. IX 112.
Avanti C. IX 117.
Avasarpiṇī IX 115.
Āyāmuhi VI 78.
Avodhyā T. VIII 100, 102. IX 115.

B

Bālacandra Y. II 39.
     " M. III 48.
Bālasundarā III 49.
Bālukaprabhā hell. II 42.
Bāndhudatta M. VI 77.
Bāndhudeva M. VII 89ff.
Bāndhujīva W. III 47.
Bāndhujā W. IX 114.
Bāndhumatī W. VI 85f.
Bāndhusundarī W. VIII 106f.
Benares T. VIII 108.
Bharatavara II 42. IV 54.
bhāradvāja-dharma III 61.
Bhavana vyantara G. VII 100 note 2.
bhavya I 36. IX 119.

- Bhūṣaṇa VIII 101f.
 Brahmadatta III 47, 51.
 Brahmaloaka H. II 41. III 54. VI 86.
     IX 114.
 Brahmapura T. VIII 106. IX 117.
 Buddha IX 110 note
 Buddhisāgara Mi. III 47.
- C
- Cakradeva II 40.
 Cakrapura T. VIII 104.
 Cakrasena K. V 72.
 Cakravālapura T. II 40.
 Cakrāvātāra IX 115.
 Campā T. VII 88, 90ff.
 Campāvāsa T. II 39, 43.
 Caṇḍadeva Br. IV 59.
 Caṇḍāla I 36. III 48. IV 57, 63. VII
     79f. VIII 107. IX 109.
 Candana M. II 40.
 Caṇḍarudra VI 80.
 Caṇḍasena III 48.
     " K. IV 58.
 Caṇḍasirpha V 74.
 Caṇḍikā G. IV 66. VI 81.
 Candrā W. VII 97f.
 Candrakāntā W. II 41.
     " Y. VII 89.
 Candralekhā II 39.
 Candrānana-Vināna I 36.
 Candrasāra M. II 41.
 Candrasena Pr. I 36.
 Candravarmā G. VIII 103.
 Candrayasā W. VIII 106.
 Candrayasas Pr. IX 119.
 Cārvāka Philosophy III 51
 Ceylon IV 56. V 68.
 China VI 82.
 Citramati VIII 101f.
 Citrāngada V 74.
     " IX 116.
 Conch-blower III 52.
 Cūḍalatikā S. IV 68.
- D
- Dāśadharmā III 51.
 Dantapura T. VI 81.
 Dantaraktika VII 93.
 Death IX 110.
 Deīṇī W. VII 98.
 Devadatta III 48.
 Devānanda Y. V 69.
 Devanandin M. VI 78, 81.
 Devapura T. VI 54f.
 Devasarmān II 44.
     " Y. III 60.
 Dhana IV 54ff.
 Dhanadatta IX 114.
 Dhanadeva M. II 42.
     " G. IV 54, 60.
     " VIII 101.
 Dhanapati M. VII 89.
 Dhanasī W. II 39.
     " W. IV 54ff.
 Dhanāvaha M. VII 89.
 Dhanavṛddhi IX 116.
 Dharapa VI 77ff.
 Dharipā Q. IX 116
 Dharmaghoṣa Y. II 38, 44f.
 Dharmacakra III 48.
 Dharmacakravartin IX 115.
 dharmalābha VI 84.
 dharmopagraha-dāna III 51.
 Dhūmaprabhā hell V 51.
 Diṅāra III 48. IV 57. VI 78. VIII
     101.
 Disease IX 110.
 Droṇaka M. II 43.
 Durgilaka VI 81.
 Durmatī K. II 45f.
 Durmukha V 74.
 Dūrvā grass VI 87.
 Dvipadī II 38.
- F
- Former Years I 32. II 38. III 53.
 Friar, white VI 94.
 Flag, sign of shipwreck V 71. VI 82.
- G
- Gaṇadhara II 41. III 50. VII 99.
 Gāndhāra C. I 34.

- Gāndhārapura T. I 34.
 Gandharvadatta IV 60.
 Gandhasamṛddhi T. V 69.
 Gandhīlāvati C. II 41.
 Garjanaka T. IV 59.
 Gayapura T. VII 90.
 Girisena IX 109ff.
 Gīrīsthala T. IV 58.
 Goddess of the town II 41.
 Gomati W. IV 54.
 Graiveyaka H. II 43. III 40f. VII 100.
gūḍhacaturtha VIII 102.
 Guṇacandra M. III 48.
 „ Pr. VIII 100ff.
 Guṇadhara Pr. IV 61f.
 Guṇasena Pr. I 31ff.
 Guṇadri W. VII 89.
- H
- Hārāprabhā Pr. V 74.
 „ W. VI 77.
 Hārīpī W. II 43.
 Hārīṣeṇa K. VII 89, 91, 96, 99.
 Hastināpura T. II 43. III 49.
 Henakundala G. VI 78, 82f.
 Himālaya VI 78.
- I
- Indra G. IX 108.
 Indrasarman M. III 47.
 „ Br. IX 115.
 Indus II 46.
 Iśānacandra K. V 67, 74.
 Iśānakalpa H. VI 85.
 Iśānasena K. IV 65.
- J
- Jālinī W. III 47ff.
 Jasāditya M. VII 98.
 Jaya Pr. V 66ff.
 Jayapura T. II 37, 46.
 Jayadrī Pr. VI 78.
 Jayasthala T. V 88.
 Jayasundarī Q. VII 88.
 Jaysvalī Q. IV 63f.
 Jinadharmā Y. IX 114
jīnakalpa VII 99.
- Jinamatī W. III 49.
 Jīvika IV 60.
 Jitasastru K. IX 116.
 „ K. IX 118.
 Johannes Zonaras VIII 101 note.
- K
- Kādambarī forest VI 79. VII 49.
 Kākandī T. V 66, 76.
kaṇṭhā VII 100.
 Kāśamegha K. VI 77.
 Kālasena III 48.
 „ VI 78f., 81.
 Kalinga C. IV 64.
 Kalyāṇa I 34.
Kalyāṇamitra I 32.
 Kāmalatā Pr. IX 111.
 Kamalukā Q. IX 117.
 Kāmānkura IX 109.
 Kāmarūpa C. IX 111.
 Kāmaśāstra IX 109.
 Kāmpilya T. V 74.
 Kancanadametra V 74.
 Kāntimatī W. II 49. VII 90.
 Q. VIII 101.
 Kāpālika monks. IV 56.
karma I 35. VII 90, 98. VIII 107.
 Kārttika M. VI 77.
kaśāhadvipa C. IV 56f.
 Kausāmbī T. IV 65. VI 85f.
Kevala I 35. VII 80. IX 118.
 Kovalin I 35. IX 118
 Khadgasena K. IX 111.
 Khaugilaka IV 57.
 Kimara G. VI 83. VII 95.
 Kinnarī G. VII 95.
 Kīrtinilaya K. V 74.
 Kōllāga T. VII 99. VIII 108.
 Konkāṇa C. VI 78.
 Kosā T. IPI 47, 53.
 Kosala G. IV 60. VIII 101.
 Kosāṣpura T. VII 90.
 Kriṣṇasundara II 37
 Kṣetradevatā G. VII 96 note
 Kṣetrapāla G. VII 90.

Kṣitipratisthita T. I 31, 34. IX 118.
 Kuladevatā G. IV 61, 63. VI 79.
 Kumudini Q. I 31.
 Kundalata S. IX 111.
 Kurangaka VI 81.
 Kuśadhvaṅga K. IX 117.
 Kuśasthala T. VI 88.
 Kusumapura T. I 35. IV 55.
 Kusumasāra M. I 35.
 Kusumāvālī II 37f.

L

Lakṣmī W. VI 77f.
 Lakṣmīkanta II 37.
 Lakṣmīnilaya T. III 48ff.
 Lakṣmīparvata III 48ff.
 Lakṣmīsena K. I 34.
 Lakṣmīvati Q. IV 64.
 Lalitāṅga IX 109.
ladyā (tejo° kulkā°) IX 115.
 Līlāvatamsaka vimāna II 39.
 • Līlāvati W. II 39.
 Līlāvati Q. V 66.

M

Madana's festival I 35. IX 110.
 Madanalekhā S. II 37f., 44f.
 Madanamanjarī Pr. V 69.
 Madanamanjukā S. VIII 102.
 Madanapura T. IX 111.
 Madanatrāyodasī VI 81.
 Madirāvati W. VIII 106f.
 Mahākālī V 73.
 Mahākāśha C. V 71. VII 98, cf.
 Kaṣṭhadvīpa.
 Mahāsaras T. VI 79.
 Mahāsakra H. II 42.
 Mahāvara VII 98.
 Mahāvara T. IX 113.
 Mahāvaradatta M. IV 5f.
 Maitrībala K. VIII 100, 102f.
 Mākandī T. VI 77, 79, 81.
 Malaya C. V 71f.
 Mānabhaṅga K. I 33.
 manaparyāya IV 64.

Mangalaka III 49f.
 Mangu Y. VI 88.
 Māṅgadhara M. II 43.
 Mānini S. IX 111.
 Manoharā VIII 106.
 Manoharadatta M. V 68.
 Manoramā S. IV 57.
 Manorathapūraka V 71.
 Mantra V 73. IX 106.
 Matisāgara Mi. II 45.
 Maurika VI 79f.
 Meghanāda G. VI 86.
 Mithilā T. VIII 103.
mīhyātva VI 86.
 Mokṣa IX 115.
 Mṛgāṅkasaṅga G. II 39.
 Mūka Y. VI 85.
 Mukṭāpīḍa K. VII 96.
 Municandra Pr. IX 115. K 117.

N

Nāgadatta M. VI 85.
 Nāgadeva M. II 39.
 „ Y. VII 94f.
 Nāgaradevatā G. IV 65.
 Nāgāsri W. II 39.
 • *namaskāra* VIII 104, 107.
 Nanda M. II 39.
 Nandaka S. IV 54f., 65.
 Nandana VII 90.
 Nandanavāna V 69. VII 95.
 Nandayantī W. II 43.
 Nandini W. III 50.
 Nandivardhanā W. II 40.
 Narasundara K. VIII 106.
 Nārāyaṅga Br. IV 58.
 Narmadā S. II 41.
 „ W. IX 113f.
 Nāstikavādin III 51.
 Nayanāvālī Q. IV 60f.
 Nero VIII 101 note.
 Nirvṛti G. VII 95.
nīcagotrakarman I 35.
nīḍana I 34f. V 75. VI 86.
 Nilukā VII 94f.

O
Old age IX 111.

P

Paḍḍanusārin VI 77f.
pāḍapopagamana VIII 109.
Padmanābha VI 85f.
Padmāvati Q. VIII 100.
palyopama II 39.
Pankaprabhā hell II 43. V 77.
pariśaha V^o 76.
Pāṭalāpatha T. VII 98.
Pāṭaliputra T. IV 64.
Pavanagati V 69, 73.
Pingakeśa III 51f.
Piśāca G. V 75.
Poṣadha VIII 104.
Prabhāsa Y. IX 115.
Pradyumna K. IX 111.
Prāṇata H. II 43.
Prasannacandra K. IX 115.
praśnottara VIII 101.
pravartini II 39, VII 91.
Priyamelaka tīrtha VII 94f.
Priyamitra M. VII 94f.
Priyaṃkara S. II 37.
puḍgalaparivarta IX 119.
Puṇḍravardhana T. I 58.
Purandara-Bhaṭṭa IX 113f.
Pūrṇabhadra M. IV 54.
.. = Amarasūpta II 43.
Pūrṇacandra K. I 31.
Puruṣadatta K. II 37, 44.
Puruṣasiṃha K. IX 109.
Pūrvaideha C. VI 85.
Puṣkarārdhabharata C. I 35.

R

Rāha Y. VI 84.
Rājahansa °sikā I 38.
Rājapura T. II 38, 40. VII 97f.
Rājasundarī W. IX 118.
Rajput VIII 103
Rākṣasī G. II 44. VI 88.
Rāmāgupta V 74.

Rathanūpura cakravālapura T. V
74. VIII 100.
Rathavīrapura T. II 42.
Rati Q IX 111f.
Ratnadvīpa C. II 42. VI 82.
Ratnagiri VI 83.
Ratnapura T. II 41f.
Ratnaprabhā hell II 39, 47.
Ratnasāgara M. II 41.
Ratnāvati Pr. VIII 101ff.
Rudradeva M. II 39.
Rudracandra III 50.
Rjupālikā river VI 80.
Rṣabha Tīrthakara IX 115.

S

Śabara tribe II 42. VI 78. VII 93f.
VIII 104. IX 118.
Śabara doctor VI 80.
Saddhaḍa VII 97.
sādhuḥarma I 30.
Sāgara M. VII 89f.
Sāgaradatta M. II 48, 50.
Sahasrabala K. V 69.
Sahasrāra H. IV 64.
Saketa T. IV 64.
Samarāditya Pr. IX 109ff
Samaraketu Pr. VI 84.
.. K. VII 96f.
Samarumgānka Pr. VIII 104.
Samarasena K. I 31.
samavasaraṇa III 48. VIII 104.
Sambharāyoga S. II 37.
sanīlekhaṇū VI 88. VII 97.
Sagundradatta M. III 49f.
.. IV 65.
sanjātaka I 35f.
Sānatkumara II. II 47.
.. Y. V 60ff.
Śankha K. VII 91.
Śankhapura T. VIII 101f.
Śankhavardhana T. VII 89.
Śāntāyana K. VIII 101.
Śāntimatī Pr. VII 91f.
Śānudeva M. VII 92ff

- Sarga VII 97.
 s̄ri VII 98.
 Śarkaraprabhā hell II 41, 54.
 Sarvakāmika II 39.
 Sarvāngasundarī W. VII 90.
 Sarvārthasiddha H. VIII 109.
 Sarvatobhadra I 34.
 Śaśiprabha Y. IV 63.
 Saudharma-(kalpa) H. I 36, II 39.
     IX 115.
 Sena Pr. VII 89ff.
 Sīdha IX 118.
 Siddhasena V 68.
 Śikharasena VIII 104.
 Śikhin III 74ff.
 Śudharma III 51.
 Siṅha pr. II 37ff.
 Siṅhala S. IV 59.
 Śiṅpala K. VI 78.
 Somā W. II 39.
 Somadeva VII 89.
 Somadevā I 31.
 Somaśarman Br. II 40.
 Somasūtra VII 94.
 Somavasū Br. I 35.
 Śraddha IX 114.
 Śramaṇa III 52, IX 115.
 Śravastī T. IV 56f.
 Śrī G. VI 77.
 Śribala K. VIII 104.
 Śrīdevī W. III 50.
     " W. IV 54.
 Śrīkāntā W. I 35.
     " Q. II 37.
 Śrīmatī W. II 41.
     " W. III 48.
     " W. VII 90.
     " W. VIII 104.
 Śrīprabha K. VI 78.
 Śrīpura T. V 68.
 Śrīvijaya K. VI 78, 82.
 Śthānesvara T. III 49.
 Subhāṅkara M. IX 112.
 Subhāṅkarā W. III 47.
 Subuddhi Mi. I 36.
 Subuddhi Mi. II 37
 Sudarśanā G. IX 112.
 Sudatta Y. IV 64.
 Sudhanu K. IV 54.
 Sudhanu M. II 39.
 Suhastin M. III 49.
 Śukrakalpa H. IV 66.
 Sulasamanjarī Q. IX 118.
 Sulocana VI 83.
 Sumangala Pr. IV 57.
 Sumangalā W. II 40.
 Sumsūmāra hill II 39.
 Sundarī Q. IX 109.
 Suparitoṣa I 32.
 Surasundara Pr. VIII 107.
 Sūrtejas K. V 66.
 Surendradatta Pr. IV 66.
 Susangatā Y. VIII 105ff.
 Suśarman T. IV 54, 60.
 Suvadana M. VI 82f., 87.
 Suvarṇabhūmi C. V 68.
 Suvarṇadvīpa C. V 68, VI 82.
 Suvela VI 82.
     svādhyāya V 76.
 Svastimatī T. V 68.
 Svayamvarā IV 65.
 Śvetavī T. V 87, 74, VIII 107.

     T
 Tagarā T. VI 84.
 Tāmraliptī T. IV 55, V 67f, VI 87
     VII 92ff.
 Tāpasa monks I 32, V 68ff, VII 93
 Tāpasa M. VI 85f.
 Tāpasī VII 93.
 Tapodharma III 51.
 Tāraprabhā W. VII 89.
 Tīrthakara III 48, VI 85, VIII 10
 Toppa M. VI 83f.
 Trailokasārā IV, 56ff.
 Trilocana IX 117.

     U
 Ujjayinī T. VI 78, 84, IX 109
 upāśraya VIII 105

- Uṣadatta I 35.
 Utpalā Y. VIII 107.
 Utsarpiṇī IX 115.
 Uttarāpātha C. V 74. VI 79. VIII 106.
     V
 Vācaka IX 115.
 Vaijayantī T. VI 82.
 Vaitāḍhya mountain V 69, 93. VI 86f. VIII 100.
 Vaimanika god II 41.
 Vaiśramaṇa M. IV 54.
 Vāluka-prabhā hell IV 66, cf. Bā1°.
 Vānamantara G. VIII 100ff.
 Vardhanāpura T. VII 97.
 Varvarakūla C. V 70.
 Vasantapura T. I 32, 34. IX 116.
 Vasantasenā Q. I 32.
 Vāsavadattā W. IV 60.
 Vasiṣṭha rsi II 39.
 Vasubhṭi V 67, 72f.
 Vasuṃdhara M. VII 94.
 Vatsa C. VI 78.
 Velamdhara G. IX 117.
 Vellhyaka III 50.
 Vibhāvasu I 35.
 Vibhramavatī Pr. IX 111, 119.
 Vicāradhava K. IV 56.
 Vidyādevatā G. VII 90.
 Vidyādhara G. V 69, 72ff. VI 78. VIII 100, 103, 108.
 Vidyunmālīn G. VI 78.
 Vidyutkumāra G. I 36.
 Vighra VIII 103.
 Vijaya Pr. V 76ff.
 Vijayā G. IV 65.
 Vijayadhara Y. III 50.
     "   Y. VIII 103ff.
     Vijayasena Y. I 34ff.
     Vijayasimha Y. III 47ff.
     Vijayavarman Pr. IV 64.
     Vilāsavatī Pr. V 67ff.
     Vimāna V 74. IX 118.
     Vimānacchandaka I 32.
     Vinayamati Pr. IV 64.
     Vinayamdhara K. IV 60, 64.
     "   V 68.
     Vinayvatī Pr. IV 57.
     Vindhya VIII 104. IX 118.
     Vindhyaketu II 42.
     Viradeva M. II 43.
     Viramatī W. IV 59.
     Virasena K. V 68.
     Viśākhavardhana T. VII 94
     Viśālā T. IV 60, 62f.
     Viśeṇa Pr. VII 89ff.
     Viśṭabuddhi VIII 101.
     Viśvapura T. VII 96f.
     Viśvasena K. VIII 108.
     Vitarāṅgi IX 116.
     Vyantara G. II 40. VIII 100.
     Vyantari G. VI 82 note 2.
     Y
     Yajnadatta I 31. II 40.
     Yajnadeva II 40.
     Yaksa G. temple VI 79.
     Yaksipī G. VIII 108.
     Yāśodasa M. VIII 106f.
     Yāśodhara Y. IV 60, 65.
     Yāśodharā Q. V 60.
     Yāśovarman K. V 67.
     yati dhara I 36. II 44.
     Yuvarāja V 90.
     Yuvantman V. IV 70

१
CORRIGENDA.

- p 1, 18 for निवच read निवच
- 5.17 " सुविचन्दस्य " सुविचन्दस्य
- 6.7 " नौचस्य अचमसंसारो read (with D) स ऽचनो नौचस्य संसारो
cf. 899, x.
- 6.8 " कौर्षवि read (with A,D) कौर्ष
- 8.17 " रविचं " रविचं
- 23,20 " अलिप्यरय " अलिप्यर य
- 56,9 " पभावेच " पभावेचं
- 72,2 " विचर " वि चर
- 75,9 " चत्वादि " चत्वादि
- 78,12 " " चत्वादि
- 103,6 " परद्वाविचारं " परद्वाविचारं
- 124.3 divide चिराद्वरा ग्ना
- 138.5 for ज्ञचौतिलयं read •निसयं
- 187.3 " इचलो " इचलो
- 187.13 dele | after जाक्षिचौ
- 226.6 for जच read जचो
- 230.12 " णि " णि
- 234.4 dele inverted comma before पविच्छिस्तं and place it before
इल्लमुसुकेदि
- 255 10 for मेर read मर
- 258,17 after इच वि insert च
- 314.9 for विच read • वि च
- 321 note : compare Samksepa V 127 regarding the passage added
in B.
- 332.3 for वि च read विच
- 348,17 " = " =
- 351,e " चाचदेव " भाचदेव•
- 361,14 for अमत्तः read "अमत्तः।
- 362,4 " ष " ष
- 396,8 " च • " च •
- 416,12 " चत्वादिच " चत्वादिचं
- 438.3 dele | after नौचस्य and place it after अचमसं
- 475,5 for नाम read नाम

569,12 dele comma after विष

591,19	for	अन्वारिखा	read	अन्वारिखा
598,10	„	बन्नी	„	बन्नी
629,10	„	अक्षय्य०	„	अक्षय्य०
638,2	„	०अक्षरं	„	०अक्षरं
647,16	„	०अक्ष	„	०अक्ष
672,15	„	अक्षियं	„	अक्षियं
672,18	„	अक्षियं	„	अक्षियं
680,9	„	अक्षय्यं	„	अक्षय्यं
688,12	„	अक्षय्यो	„	अक्षय्यो
689,1	„	अक्षय्यो	„	अक्षय्यो
738,6	dele			
751,10	for	वेदियं	read	वेदियं
lvi	„	Vradhavala	„	Vicāradhavala

IV. B. 15

समराद्रचकहा ।

भूमिया ।

पथमह विजियसुदुञ्जयनिजियसुरमणुयविसमसरपसरं ।
तित्तयणमङ्गलनिसयं वसहगरगयं जिणं उर्वहं ॥
परमभिरिवडुमाणं पणडुमाणं विसुडुवरमाणं ।
गयजोधं जोरिसं सयंभुवं वडुमाणं च ॥
सेसे चिय वावीसे आरजरामरणवन्धणविसुद्धे ।
तेसोद्धमत्वयत्ये तित्तयरे भावधो नमह ॥
उवणेउ मङ्गलं वो जिणण सुहलालिजासुसंविधिया^१ ।
तित्तपवत्तणसमए तिसयविसुद्धा सुसुमपुड्डी ॥
देउ सुसं वो सुरसिद्धमणुयवन्नेहि सायरं नमिया ।
तित्तधरवथणपङ्कथविधिग्गया मणहरा वाणो ॥
तं पवित्तरेण । सुणह सोयव्वाहं,^२ पसंसह^३ पसंसणिव्वाहं,
रेहरह परिहरियव्वाहं,^४ आधरह^५ आधरियव्वाहं । तत्त
सोयव्वाहं नरामरसिवसुहजसयाह अत्तेयारारं ।
यव्वकुभासिवाहं भुवणंमि परडियजंवाहं ॥

† D • जाणवदीया ।

† AC have here and in the next line.

† C om.

तादं चिय विबुधाणं पसेसणिञ्जाद् 'तह य जादं च ।
 तेहिं चिय भणियादं सम्मत्तन्नाणचरणादं ॥
 परिहरियव्वाद तहा कुगईवासस्स हेउभूयादं ।
 मिच्छत्तमाइयादं लोगविरुद्धाद् य तहेव ॥
 आयरियव्वाद अणिसिएण सम्मत्तनाणचरणादं ।
 दोगच्चविउडणादं चिन्तामणिरयणभूयादं ॥
 एत्थं पुण अहिगारो ता सोयव्वेहि पत्युयपवन्धे ।
 सब्बज्जुभासियादं सोयव्वादं ति भणियमिणं ॥
 दोच्छं तप्पडिबद्धं भवियजणाणन्दयारिणिं परमं ।
 संखेवओ महत्थं चरियकहं तं निसामेह ॥

१०

तस्य 'य 'तिविहं कहावत्यु' ति पुव्वायत्तियपवाओ ।
 तं जहा । दिव्वं दिव्वमाणुमं माणुमं च । तस्य दिव्वं नाम,
 जस्य केवलमेव १देवचरियं वल्लिज्जद् ; दिव्वमाणुमं पुण, जस्य
 दोणहं २पि दिव्वमाणुमाणं ; माणुमं तु, जस्य केवलं माणुस-
 चरियं ति ॥ एत्थं समिअओ, चत्तारि कहाओ हवन्ति । ३
 जहा । अत्यकस कामकहा धम्मकहा मंकिअकहा य । तस्य
 अत्यकहा नाम ; जा अत्थोवायाणपडिबद्धा ४असिमसि'कसि-
 वाणिअसिअमंगया विचित्तधाउवायाइपमुह'महोनायसंपउत्ता ।
 सामभेयउवप्पयाणदण्डादपयत्यविरइया, मा अत्यकहा ५ भणइ ।

१ C वीचयिजादं च ।

२ D om.

३ B om.

४ B चाउ ।

५ B सुहोरकहोवा. ० ।

भूमिया ।

जा उण कामोवायाणविसया ^१विन्नबज्जवथकलादक्खिणपरि-
 गथा अणुरायपुल्लदयपड्विन्नित्तजोयसारा दूरैवावार^२रमित्त-
 भावाणवत्तणादपयत्यसंगया, मा कामकह त्ति भण्ह । जा
 उण धम्मोवायाणगोथरा खमामह्वज्जवमुत्तितवमंगमसससोया-
 ५ किञ्चत्तवभञ्जेरपहाणा अणुव्वयदिमिदेषाणत्थदण्डविरईसामा-
 दयपोसहोववासोवभोगपरिभोगातिहिंसंविभागकलिया अणु-
 कम्पाकामनिज्जरादपयत्यसंपउत्ता, मा धम्मकह त्ति । जा उण
 तिवग्गोवायाणमंबद्धा ^३कव्वकहागन्थत्यवित्थरविरइया ^४लोइय-
 वेयममयपमिद्धा ^५उयाहरणहेउकारणोववेया, मा मंकिक्कह
 • त्ति ^६बुद्ध ॥ एयाणं च कहाणं तिविद्धा सोयारो ह्वन्ति । तं
 जहा । ^७अहमा मज्झिमा उत्तम त्ति । तत्य जे कोहमाण-
 मायालोह^८मसुच्छादयमई परलोथदंसणपरंसुहा इहलोगपर-
 मत्यदंसिणो. निरणकम्पा ^९जीवेस, ते तद्दविहा तामभा
 अहमपुरिसा दुग्गदगमणकन्दुज्जयाए सुगइपड्विक्खभ्रयाए
 ५ परमत्यओ अणत्तबज्जलाए अत्थकहाए अणुसज्जन्ति । जे उण
 महाइविसयविसमोहियमणा भावरिउईन्दियाणुकूलवत्तिणो
 अभावियपरमत्यमग्गा 'इमं सुन्दरं, इमं सुन्दरथरं' ति सुन्दरा-
 सुन्दरेसु अविणिष्चिथमई, ते ^{१०}रायसो मज्झिमपुरिसा बुध-
 जणोवत्तपणिक्खःए विट्ठमणसेनपडिबंद्धाए इह परभवे य

१ AC चित्तं, B वित्तवपुञ्ज्यं, D चित्तमञ्जरयं । २ C वंभिय ।

३ ACD सव्वं, om. विव्वर । ४ C लोय ।

५ D चाहरथ, C चाहारथ । ६ D भण्ह ।

७ CD समान्नादयं । ८ D तारिसा मज्झिमा ।

दुःखसंबन्धुयाए कामकहाए अणुसञ्जन्ति । जे उण १मणं
 सुन्दरयरा सावेक्खा उभयलोएसु कुसला ववहारनयमएणं
 परमत्यओ सारविन्नाणरहिथा खुद्भोएसु^१ अबद्धमाणियो
 अविद्यणहा उदारभोगाणं, ते किञ्चि-सत्तिया मज्झिमपुरिसा^२ चेव
 आसथविसेसओ सुगददुग्गदवत्तिणीए जीवलोगसभावविम्भमाए ५
 सथलरसनीसन्दसंगथाए विविहभावपसूदनिबन्धणाए संकिल-
 कहाए अणुसञ्जन्ति । जे उण १जाइजराभरणजणियवेरगा
 जणान्तरंमि वि कुसलभाविद्यमई निम्बिखा^३ कामभोगाण
 सुक्कपाथा पावलेवेण विन्नायपरमपथसह्वा आसन्ना सिद्धि-
 मंपत्तीए, ते सत्तिया उत्तिमपुरिसा सग्गनिम्बाणसमारुहण- १०
 वत्तिणीए नुहजणपसंसणिकाए सथल^४कहासुन्दराए महा-
 पुरिससेवियाए धम्मकहाए चेव अणुसञ्जन्ति ॥

तओ अहं पि इशाणिं दिव्वमाणुसवत्युगयं धम्मकहं चेव
 १किन्तइस्सामि । भणियं च अकयपरोवयारनिरएहिं उव-
 लहुपरमपयमग्गेहिं समतिणमणिं कुत्तलेट्टुकच्चणेहिं सासथसिव- १५
 मोक्खवद्धराएहिं धम्मसत्ययारेहिं

धम्मो कुलपसूदं धम्मो य दिव्वह्वसंपत्ती ।

धम्मो धणसमिद्धी धम्मो सुवित्थडा किन्ती ॥

धम्मो मङ्गलमउलं ओसहमउलं च सव्वदुक्खाणं ।

धम्मो बलमवि विउलं धम्मो ताणं च सरणं च ॥ १०

१ CD सवाअं । २ D बद्ध• A adds उ । ३ ACD जण• ।

४ ABC निम्बिखकामभोगा । ५ AB कहाए । ६ B चोरेस्सामि ।

किं जंपिएण बड्डणा जं जं दौसर समत्यजियलोए ।
 इन्द्रियमणाभिरामं तं तं धक्कप्फसं सव्वं ॥
 भीमंमि मरणकाले मोक्षूणं दुक्खसंविठत्तं पि ।
 अत्थं देहं सयणं धक्को खिय होइ सुसहाओ ॥
 पावेइ य सुरलोयं तत्तो वि सुमाणुसत्तणं धक्को ।
 तत्तो दुक्खविमोक्खं सासयमोक्खं लळुं मोक्खं ॥
 तं कुणइ जाणमाणो 'जाणइ य सुणेइ जी उ मण्णत्थो ।
 कुमलो य धक्कियाओ कहाउ सव्वक्खुभणियाओ ॥
 ता पढमं धक्कगुणं पडुच्च चरियं अहं पवक्खामि ।
 आराइगेयराणं गुणदोसविभावनं परमं ॥
 नवपुव्वभवनिबद्धं संवेगकरं च 'भव्वसत्ताणं ।
 चरियं समराइच्चस्स ज्वन्निरओ सुणइ वोच्छं ॥
 'एत्थं बड्डथा उ भवा दौणइ वि उवओगिणो न ते सव्वे ।
 नवसु परोप्परओगो जत्तो संखा इमा भणिया ॥
 जइ तेणेव भगवथा गिरिसिणुवंमग्गमहणपज्जन्ते ।
 संजाथकेवलेणं सिट्ठं वेसंधरसुरस्स ॥ •
 सुणिवन्दस्स थ रओ देवीण .य नक्कयापहाणाणं ।
 संखेवेण फुट्ठत्थं अइमवि तं संपवक्खामि ॥

१ जाणेइ MSS ; AC om च ।

१ AB सव्व• ।

२ C यत्त च ।

भणियं च पुष्पायरिण्हं

गुणसेण-अग्गिसम्मा सौहाणन्दा य तह पिया-उत्ता ।

बिहि-जालिणि माइ-सुया धण-धणचिरिमो य पइ-भञ्जा ॥

जय-विजया य सहोयर धरणो लच्छी य तह पई-भञ्जा ।

सेण-विसेणा पित्तिय-उत्ता जम्भंमि सत्तमए ॥

गुणचन्द-वाणमंतर समराहच्च गिरिसेणपाणो उ ।

एक्कस्स तन्नो मीक्खो ^१वीयस्स अणन्तसंसारो ॥

नगराइ ^२खिइपइट्टं जयउर-^३कोसंबि-सुसम्भनयरं च ।

कायन्दी मायन्दी चम्पाओज्जा य उज्जेणी ॥

गुणसेणस्सुववाओ सोहक्क-सणकुमार-वक्खेसु ।

सुक्काणयारणेसुं गेवेज्जाणत्तरेसुं च ॥

इयरस्स उ उववाओ विञ्जुकुमारेसु होइ नायव्वो ।

सेसो अणन्तरो उण रयणाईसुं अहक्कमसो ॥

सागरमेगं पच्च य नव-पखरसेव तह य अट्टारा ।

वीसं तीसं तेत्तीसमेव पंढमस्स देवेसु ॥

देवेसु ^४सङ्कुपल्लिधं सागरतिय सत्त दस य सत्तरस ।

वावीसं तेत्तीसं ^५वीयस्स ठिई उ नरएसु ॥

एवमेयाओ चरियसंगहण्णिगाहाओ । संपथं एयासिं सेव

गुरूवएसणसारेणं वित्थरेणं भावत्थो कहिज्जइ ॥

१ B वित्तियस्स D संतो वीयस्स संसारी ।

२ B खियइट्टिं ।

३ AD कोसंबु ।

४ BD चड ।

५ C ववीयस्स, D वीयस्स वि होइ नररस ।

पठमो भवो ।

अत्यि इहेव जम्बुद्वीवे दीवे .अवरविदेहे वासे उत्तुङ्ग-
धवलपागारमण्डितं नलिणिवणसंक्षपपरिहामणाहं सुविभक्त-
तियचउक्कचच्चरं भवणेहिं जियसुरिन्दभवणमोहं खिरपदद्वियं
नाम नयरं ।

अत्य विलयाउ कमलाइ कोइलं कुवलयाइ कलहंसे ।

वयणेहि जंपिण्ण थ नयणेहि गईहि थ जिण्णि ।

अत्य थ नराण वमणं विक्खासु जसंमि निक्कले लोहो ।

पावेसु मया भूीरुत्तणं च धम्मंमि धणबुद्धो ।

तत्य थ राथा मंपुल्लमण्डलो मयकलङ्कपरिहोणो ।

१० जणमणनयणाणन्दो नाम्णेणं पुल्लचन्दो त्ति ।

अन्नेउरप्यहाणा देवी नामेण कुमुदणी तस्स ।

सइ वड्डियविमयसुहा इट्ठा थ रइ अ मयणस्स ।

ताण थ सुओ कुमारो गुणसेणो नाम गुणगणाइओ ।

बालत्तणओ वंतरसुरो अ ज्जेत्तिप्यओ णवरं ।

१५ तंमि थ नयरे अतीव मयलजणबज्जमओ धम्ममत्यमंघाय-

पाठओ लोगववहारनीइकुमल्लो अप्पारम्भपरिग्गहो जसदत्तो

नाम पुरोहिओ त्ति । तस्स थ मीमदेवागम्भसंभुओ मह-

त्ततिकोणुत्तिमङ्गो आपिङ्गलवट्टलोयणो ठाणमेत्तोवत्तक्खिय-

चिविडनासो विलमेत्तकलसम्भो विजियदन्तच्छयमहसदसणो
 वंकमुदीहरसिरोहरो विसमपरिहस्यवाङ्गजुयलो^१ अदमउह-
 वच्छत्यलो वंकविसमलम्बोयरो एकपासुन्नय^२महस्यवियडकडि-
 यडो विसमपरिहस्यजुयलो परिचूल^३कठिण^४हस्यजङ्गो विसम-
^५वित्थिसचलणो ज्जयवह^६सिहाजालपिङ्गकेशो अग्गिसम्भो नाम
 पुत्तो त्ति । तं च कोउहल्लेण कुमारगुणसेणो पद्यपडुपड-
 हसुदङ्गवंसकंमालयप्पहाणेण महया तूरेण नयरजणमज्जे
 सह्यतालं हसन्तो नञ्जावेद, रासहंमि आरोवियं पद्य-
 वङ्गडिम्भविन्दपरिवारियं छित्तर^७मयधरियपोण्डरीयं मणहस-
 त्तालवज्जन्तडिण्डिमं आरोवियमहारायसहं वङ्गसो रायमग्गे १०
 सुत्तुरियत्तुरियं ह्दिण्डावेद । एवं च पददिणं कयन्नेवेव^८ तिण
 कयत्थिक्कन्तस्स^९ तस्स वेरग्गभावणा आया । चिन्तियं च णेण ।

वङ्गजणधिक्कारहया ओहसणिक्का य सम्बलोयस्स ।

पुव्विं अकयसुपुष्ठा सहन्ति परपरिभवं पुरिसा ॥

अइ ता न कन्धो धम्मो-सप्परिसनिसेविन्धो अहन्नेणं । १५

जक्कन्तरंमि पणियं सुहावहो मूढहियणं ॥

एणिसं पि फलवियागं उगं दट्ठूमकयपुष्ठाणं ।

परलोयवन्धुभूयं करेमि मुणिसेवियं धम्मं ॥

१ AC • प्रस्यवाङ्ग ।

२ BC • ०० ।

३ AB विच्छिद्य, C वडिङ्ग ।

४ AB • मह ।

५ BCD om. महस, C om. विचड ,

६ A प्रस्य, BCD कस्य ।

७ B om. all down to सो रायसक्के ।

८ D om.

जम्बन्तरे वि जेषं पावेमि न 'एरिसं मशाभीमं ।

सयलजणोहमणिज्जं विइम्भणं दक्खणजणाओ' ॥

एवं च चिन्तित पवक्खवेरग्गमग्गो निग्गओ मथराओ,
पत्तो थ मासमेत्तेण कालेण 'तत्त्विसयमन्धिसंठियं वडल-
१ चम्पगासोगपुम्मागनागाडलं पमन्त'मयमथाह्वपसुह्विरुद्धसा-
वयगणं सुरह्विह्विगन्धगन्धिणुह्मधूमपडलं विमलमल्लि-
गिरिनईपमाह्वियवियडपेरन्तं तावमज्जणजणियह्वियथपरिओमं
'सुपरिओमं नाम तवोवणं ति ।

संपाविज्जण थ तओ दौहट्टाणपरिखेइयमरीरो ।

१० वीममिज्जण सुज्जन्तं तवोवणं अह पविट्ठो 'सो ॥

दिट्ठो थ तेण वक्खलवियडज्जडाजिणतिदण्डधारी थ ।

भट्टरथकयतिपुण्डो आमन्नकमण्डलू मोमो ॥

भिमियाए सुह्वनिससो कयलीहरयन्तरंमि ज्ञाणगओ ।

परिवत्तेन्तो दाक्षिणकरेण रुहक्खमालं ति ॥

११ मन्तक्खर'जवणेण थ ई'मिं वियल्लन्तकण्ठउट्टुडो ।

नासाए निमित्थदिट्ठी विणिवारिथसेमवावारो ॥

अयसिमथजोगपट्टयपमाणसंगयकयासणविसेसो ।

तावसकुलप्यहाणो अज्जवकोडिल्लनामो ति ॥

पेष्किज्जण थ' हरिसवसुत्तसिगरोमल्लेणं धरणिनिमित्त-

१ AC ईरिसं ।

२ D अजाव ।

३ C मथज्ज ।

४ B om. मथ, A adds एव after it.

५ B अवरिउत्तं C परि० ।

६ B om., C व ।

७ B जावे ।

८ D adds नं ।

जाणुकरयलेणं उन्तिमङ्गण पुणो पुणो पद्यखिदतलेणं
 'अहो धम्तो अहो धम्तो' ति भणमाणेणं पणमिओ तेणं ।
 तेण वि थ तं तथा पेच्छिऊण अतिहिवज्जमाणकरणलालेण
 म्माणजोगं पमोत्तूणं सागयवयणपुरस्सरं 'अहो आसणं आसणं'
 ति भणमाणेणं वज्जमन्निओ । तओ उडयङ्गणनिसेवितावस-
 कुमारोवणीए इमिणा य 'उवविससुं एत्य' ति भणिओ
 सविणयं उवविट्ठो ^१विट्ठरे ति । पुच्छिओ इमिणा 'कुओ
 भवं आगओ' ति । तओ तेण सवित्थरो निवेदओ से
 अत्तणो वुत्तन्तो । भणिओ य इमिणा । वच्छ, पुव्वकय-
 कम्मपरिणहवसेणं एवं परिकिलेसभाइणो जीवा हवन्ति । १०
 ता नरिन्दावमाणपौडियाणं दारिद्दुक्कपरिभूयाणं दोहग्ग-
 कल्लदूभियाणं इट्ठजणविओगं^२दहणतत्ताण य एयं परं इह-
 परलोथसुहावहं परमनिव्वदड्डाणं^३ ति । एत्य

पेच्छन्ति न सङ्गकयं दुक्कं अवमाणं च लोगाओ ।

दोग्गइपडणं च तथा वहावासी सव्वहा धम्मा ॥ १५

एवमणुसासिएण भणियं अग्गिसस्येणं । भगवं एवमेयं,
 न संदेहो ति । ता जइ भयवओ ममोवरि ^४अणुकम्पा
 उच्चिओ वा अहं एयस्स वयविसेसस्स, ता करेहि मे एय-
 वयप्पयाणेणणुग्गहं ति । इमिणा भणियं । वच्छ, वेरग्ग-
 मग्गाणुओ तुमं ति करेमि अणुग्गहं; को अओ एयस्स उच्चिओ १०

१ BD वेच । २ B adds सं । ३ CD कुसविट्ठरे । ४ B अणुक् ।

५ C चावं । ६ A om. all down to अणुग्गहं ।

न्ति । तत्रो अरुक्लान्तो कदवयदिणोसु संसिजण 'थ सवित्यरं
 नियथमाथारं पसत्ये तिष्ठिकरणमुञ्जत्त'जोगल्लग्गे दिक्खा से
 तावसदिक्खा । महापरिभवजणियवेरग्गाइसयभाविणण 'थाणेण
 तंमि चेव दिक्खादिवसे मयलतात्तसलोचपरियरियगुहसमकळं
 ५ कथा महापदस्सा । जहा । जावज्जीवं मए मासाओ 'मासाओ
 चेव भोत्तब्बं, पारणगदिवसे थ पढमपविट्ठेणं पढमगेहाओ
 चेव लाभे वा अलाभे वा नियत्तियब्बं, न गेहन्नर'मभिमन्तब्बं
 ति । एवं च कथपइस्स तस्स जहाकयं पइस्समणुपालिन्तस्स
 अरुक्लान्ता बहवे पुब्बलक्खा । तवोवणासन्नवसन्तउरनिवासिणो
 १० य लोयस्स 'गुणराइणो जाओ तं पइ अइव भत्तिवज्जमाणो ।
 अओ' अथं महातवस्सो इहलोयनिष्पिवासो सरतीरे वि दढ-
 मप्पडिवड्ढो, एयस्स मफलं जीवियं ति । भणियं च

जणपकूवायवज्जमाणिणा वि जत्तो गुणिसु कायव्वो ।

आवज्जन्ति गुणा खलु अबुहं पि जणं अमच्छरियं ॥

१५ इओ य पुल्लन्दो राय्त्त कुमारगुणसेणं कयदारपरिगहं
 रज्जे 'अभिमिस्सिजण मह कुमुदणोए देवीए तवोवणवासी
 जाओ । सो थ कुमारगुणसेणो अपोयसामन्तपर्णवइयत्तण-
 जुयलो निज्जियनियमण्डलाहि'याणेगमण्डलो दमदिमि
 'विसइनिस्सलविस्सुयजमो धमत्थकामलक्खणतितवग्गमंपायणरओ

१ ACD om. १ AC' जोमायल्लग्गे । ३ B om, D य चपेणं ।

४ A om. second मासाओ, BD om. चेव । ५ B मइमंतब्बं, D'मति' ।

६ B मुचराओ जातो कं पइ च भत्तिवज्जमाणो जओ । ७ BD 'मि'पिय ।

८ BD 'वि'वा' । ९ C विविहं विस्सत्त, D विविधाय for विस्सुय ।

महाराया संवुत्तो न्ति । अन्त्या य^१ कालकामेणेव^२ जहासुहं
 सयसजणमलाहणिकं सह वसन्तसेणाए महादेवीए रञ्जसोक्खं
 अणुहवन्तो आगन्तो वसन्तउरं, पविट्ठो य महामङ्गलोवयारेणं;
 पूजिन्तो य^३ पउरेहिं, गन्तो, समं तेहिं पाउसलीलावसन्ति-
 सोहिं विमाणञ्चन्दयं नाम पासायं । जत्य मेहदुहिण- ४
 ष्छायाणयारिणीओ^५ बहल^६ कालागरुधूमसंतईओ, 'सोयाम-
 लीओ विव विहायन्ति रयणावलौओ, 'जलधाराओ विव
 दीमन्ति मुत्तावलौओ, 'बलायापन्तियाओ विव विहायन्ति
 चमरपन्तियाओ, 'इन्दाउहष्छायावहारिणीओ पल्लवियाओ
 पटंसुयमालाओ, 'गन्धोयगावसेयसुरभिगन्धा भूमिभागा, १०
 'इण्णन्तमण्डयरकुलाउलावरखा० पुप्फोवयारा^{११} । किं बड्डणा
 जंपिएणं ।

पुरिसाण मोहनिहासुत्ताण 'दि सिमिणयं पिव कहेइ ।

पुब्बिं कथाण वियडं फलं च जो भागधेयाणं^{१०} ॥

तत्य य जहाणुक्खं पउरजणं मन्नाणेज्जण विमज्जिएसु १५
 तेसु विविहणाउयञ्चन्द^{११} नद्वियाइणा मणहरेण विणोएण
 ११ विगमिज्जण तं अहोरत्तं विइयदिवसंमि य संपाइयसयस-
 गोसकिञ्चो उचियवेलाए सेव निग्गओ वाहियासिं । परि-

१ BD om.

२ D कालकामेण य ।

३ B पररजववरहिं ।

४ AC • सारिणी ।

५ B कालावर ।

६ D adds तथा ।

७ D • लाउ • B लवड ।

८ B • वयरा ।

९ B व सुविषयं च कवर ।

१० B • वेज्जाव ।

११ A बड्डिया •, B बड्डय ।

१२ B om. वि

वाहिया य तेषं बहवे वक्षीयतुवक्षवक्षराहया आसा ।
 'तक्षणियखेयावणयणनिमित्तं च उवविद्धो वाहियालीतडनिविद्धे
 सक्षस्त्ववणुष्वाणे । एत्यन्तरंभि गहियनारङ्गकडिणया' आगया
 दुवे तावसकुमारया । दिद्धो य षेहि राया, अभिनन्दिन्त्रो य
 ५ सममथपसिद्धाए आसीषाए । 'अभुद्धाणावणपयाणाहणा उव-
 यारेण बङ्गमन्त्रिया य राहणा । भणियं च षेहिं । महाराय,
 सुगिह्यीयनामधेएण अन्धे कुलवहणा भवन्त्रो चउराममगुदस्स
 सुकयधस्साधस्सवत्यस्स सरौरपउत्तिपरियाणणनिमित्तं पेसिया ।
 एवं सोऊण संपथं तुमं पमाणं ति । 'राहणा भणियं । कडिं
 १० सो भयवं कुलवह ति । तेहिं भणियं । इन्त्रो नाहदूरे "सुपरि-
 ञ्चोसनामे तवोवणे ति । तन्त्रो य सो राया भन्तिकोउगेहिं"
 गन्त्रो तं तवोवणं ति । दिद्धो य तेषं तत्य बहवे तावसा
 कुलवहं य । तन्त्रो संजायसंवेगेणं जहारिहमभिवन्धिया । उव-
 विद्धो कुलवहसमौवे, ठिन्त्रो य तेष सह धक्कहावावारेण
 १५ कंचि कालं । तन्त्रो भणिन्त्रो 'य षेण सविणयं पणमिऊण भयवं
 कुलवहं । जहा करेहि मे पसायं संयलपरिवार'परिगन्त्रो
 मम गेहे आहारगहणेणं । कुलवहणा भणियं । वच्छं, एवं ।
 किं तु एगो अग्गिसक्को नाम महातावसो, सो' य न पइदियहं
 भुञ्जइ किं तु मासाञ्चो मासाञ्चो । तत्य वि य पारणगदिवसे

१ D adds ततो । १ B के.सुया । १ BC put एवं सोऊण after ति ।

४ ABC परि० । ५ D ०नेच B कोऊणनेच नउ तवोवणं AB add य

after नचो । ६ C परिपरिवा D परिपरिवाच । ७ B om सो च ।

पढमपविट्टो पढमगेहाओ चैव लाभे वा अलाभे वा नियत्तइ,
 न गेहन्तरसुवगच्छइ । ता तं महातवस्सिं मोत्तूण पडिवञ्जा
 ते पत्थणा । राइणा भणियं । भगवं, अणुगिहीओ^१ ण्हि ।
 अह कहिं पुण मो महातावसो । पेक्कामि णं ताव, ^२करेमि
 तस्स दरिसणेण अप्पाणं ^३विगयपावं । कुलवइणा भणियं । ५
 वक्क, एयाए महथारवीहिघाए हेट्ठा झाणवरगओ चिट्ठइ ।
 तओ मो राया ससंभन्तो गओ महथारवीहियं । दिट्ठो य
 तेण पउमामणोवविट्ठो थिरधरियनयणजुयलो पसन्तविचित्त-
 चित्तवावारो किंपि तहाविहं झाणं झायन्तो अगिसस्यतावसो
 त्ति । तओ राइणा हरिसवम^४पयट्टन्तपुल्लएण पणमिओ । तेण १०
 विथ आसीसाए सबड्डमाणमेवाहिणन्दिओ, 'मागयं ते' भणिऊण
 'उवविसाहि' त्ति संलत्तो । उवविमिऊण सुहामणत्थेण भणियं
 राइणा । भयवं, किं ते इमस्स महादुक्करस्स तवचरणववसायस्स
 कारणं । अगिसस्यतावसेण भणियं । भो महासत्त, दारिह-
 दुक्कं परपरिहवो विरूवया^५ तहां महारायपुत्तो य गुणसेणो १५
 नाम कक्काणमित्तो त्ति । तओ संजायनियनामासङ्केण भणियं
 राइणा । भयवं, चिट्ठउ ताव दारिहदुक्खाइयं ववसायकारणं;
 अह कहं पुण महारायपुत्तो गुणसेणो नाम कक्काणमित्तो त्ति ।
 अगिसस्यतावसेण भणियं । महासत्त, एवं कक्काणमित्तो । सुण
 जे होन्ति उत्तमगरा धम्मं सयमेव ते पव्वज्जन्ति । २०
 मण्डिमपर्यरं मंचोदथा उ न कयाइ वि जहञ्जा ॥

चोद ह य जो धमे जीवं विविहेण केणद नएण ।

संसारचारयगयं सो नणु कल्लापमित्तो त्ति ॥

तत्रो रादणा कुमारवुत्तन्तं^१ सुमरिऊण भणियं लज्जाव-
णयवयणेण । भयवं, कहं पुण तुमं^२ तेण तेलोक्कबन्धुभुए धमे
चोदत्रो । अग्गिसक्कतावसेण भणियं । भो महाधत्त, नाना-
विहात्रो चोयणात्रो । ता कहंच्चिं^३ निमित्तमेत्तेणं सेव
चोदत्रो ण्दि । तत्रो रादणा चिन्तियं । अत्रो से महाणु-
भावया । परिभवो वि याणेणोवयारचोयण त्ति गह्नित्रो ।
परपरिवायं च परिहरन्तो सुद्धमहावत्तणत्रो न तं पि मझेद ।

१० अत्रो दाहणं अकज्जं मए पावकस्सेणाणुचिट्ठियं । ता कहेमि से-
अकज्जांथरणकल्लङ्कदूमियं अप्पाणं । एवं चिन्तिऊण अंपियम-
णेण । भयवं, अहं सो महापावकस्सयारौ तुह हिययमंतावयारौ
अगुणसेणो त्ति । अग्गिसक्कतावसेण भणियं । भो महाराय,
सागयं ते । कहं तुमं अगुणसेणो, जेण तए परपिण्डजोविद्य-

११ सेत्तविहवो अहं ईदसिं तवीवभुदं^४ पावित्रो त्ति । रादणा
भणियं । अत्रो ते महाणुभावया । किं वा तवस्सुजणो पिद्य
वक्खिय अन्नं भणियं जाणद । न^५ य मियङ्कविम्भात्रो अङ्गार-
बुद्धीत्रो पडन्ति । ता अलं एदणा । भयवं, कया ते पारणमं
भविस्सुद । अग्गिसक्केण भणियं । महाराय, पच्चहिं दिणेहिं ।

१२ रादणा भणियं । भयवं, अह ते नाईव उवरोहो, ता

१ D adds तं च ।

२ C कश्चि ।

३ BD संपाविच ।

४ CD चि ।

कायव्यो मम गेहे पारणएणं पसाओ । विज्ञाओ य मए
कुलवदणो सयासाओ तुण्ण पदसाविसेसो, ओओ अणागयं
पत्येमि त्ति । अग्गिसम्भेण भणियं । महाराय, आगच्छउ ताव
सो १दियहो, को जाणइ अन्तरे किंपि भविस्सइ । अवि य

एयं करेमि एण्हिं एयं काऊण पुण इमं कसं । ५

काहामि को णु मअइ सुविणयतुसंमि जियलोए ॥

असं च । महाराय,

धी जियलोयसहावो अहियं नेहाणरायकलिया वि ।

जे पुव्वण्णे दिट्ठा ते अवरण्णे न दीसन्ति ॥

ता महाराय आगच्छउ ताव सो १दियहो त्ति । राइणा १०

भणियं । भयवं, विग्घं मोत्तूण संगच्छह । अग्गिसम्भतावसेण
भणियं । अइ १एवं ते निम्बन्धो, ता एवं पडिवसा ते पत्यणा ।
तओ राया पणमिऊण हरिसवसपुलहयङ्गो कंचि वेसं
गमेऊण पविट्ठो नयरं । कया कुलवदणो सपरिवारस्स भन्ति-
विभवाणुह्वा पूया ॥ १५

अइत्तन्नेसु य भञ्जसु दिण्णेषु पारणगदिवसे पठमं सेव
पविट्ठो अग्गिसम्भतावसो पारणगमिमिच्चं रायगेहं ति । तंमि
य दिवहे १कहंचि राइणो गुणसेणस्स अतीव सीसवेयणा
समुप्यन्ता । तओ आउलीङ्गयं सम्भं सेव रायउलं । पविट्ठा

१ BD दिवसो ।

१ AC दिवसो B दिवसो ।

१ BC om.

५ B adds उ ।

५ ABC कंचिचि ।

य तस्य वेज्जसत्यविसारया वेज्जा, उग्गाहेन्ति नाणाविहाओ
 चिगिच्छासंघियाओ, पौसिज्जन्ति बज्जविहाइं ओसहाइं,
 दिज्जन्ति १सिरोखेयावहारिणो विचिन्तरयणलेवा । किंकायम्-
 मूढा उवहसियसुक्कविहसुइवुद्धिविहवा वि मन्तिणो । पत्त्युधं
 १ पुरोहिण्हिं मन्तगम्भिणाउइइप्पयाणमारं सन्निकम्भं । तथा
 मिलानसुरहिमल्लदामसोहं सुवल्लगं^१कुवियल्लियङ्गरायं वाह-
 जलधोयकवोलपत्तलेहं करयल^१पणामियपम्बायवयणपङ्कथं
 उव्विग्गमन्नेउरं । तथा विरत्तकन्दुयकीलं परिचत्तचित्तयम्भ-
 वावारं विरयगीयनत्तणारम्भं अवहत्थियभूमणकलावं दुक्कण-
 १० विमणं कन्नयन्नेउरं । वेत्तजट्टि^१निमित्तविच्छायसुहसोहा य
 पडिहम्भा, रत्तो वेयणाइसयसूयगा दुक्कणा मउहकसुइया,
 परिचत्तनिययवावारा विचिन्ता सूयगारप्पसुहा निओग-
 कारिणो त्ति ॥ तओ मो.अग्गिसम्भतावमो एवंविहे रायकुले
 कंसि वेलं गमेऊण वयणमेत्तेणावि केणवि अकयपडिवत्ती
 १५ निग्गओ रायगेहाओ त्ति^१ । निग्गन्तूण गओ तवोवणं, दिट्ठो
 य तावसेहिं, भणिओ य तेहिं । भयवं, अकयपारणगो विव
 परिमिलानदेहो^१ लक्खिज्जसि । ता किं न कथं पारणयं, न
 पविट्ठो इयाणि तस्य रुओ गुणसेणस्सु गेहं ति । अग्गिसम्भ-
 तावसेण भणियं । पविट्ठो^१ अहं नरिन्दगेहं । किं तु सो

१ ACD om. चितो

७०५०

१ AC मभेकुवियं, B नहवियं ।

१ B पविचामि ।

१ A .जेहि. C वेत्तिजेहि ।

१ BD om.

१ B चरौरो, C adds व ।

१ AC add ति ।

नूणं अपडुसरीरो राया । जञ्चो उव्विग्गपरियणं सव्वं चेव तं
मए गेहमवल्लोदयं, तञ्चो अहं तं तहाविहं^१ ददुमसंहतो लळं
चेव निग्गञ्चो त्ति । तावसेहिं भणियं । को संदेहो, दढमपडु-
सरीरो राया । अञ्जहा क्हं तारिमीए तवस्सिजणभत्तीए भय-
वञ्चो पारणं सुणेऊण सयं चेव दत्तावहाणो न होइ । अञ्जं ५
च । अईव भगवञ्चो उवरि भत्तिवज्जमाणो तस्स नरवदस्स,
जेण कुलवदममकळं वज्जयं सव्वयुगुणकित्तणं तेण कयं आसि ।
अग्गिसक्कतावसेण भणियं । आरोगं मे हवउ गुरुयणपूयगस्स,
किं मम आहारेणं ति । पडिवञ्चो मामोववामनयं ॥

इञ्चो य राइणा गुणसेणेणं उवसन्नमीसवेयणेणं पुच्छिञ्चो १०
परियणो । अञ्ज तस्स महातवस्सिस्स पारणगदियहो ; तो सो
आगञ्चो पूइञ्चो वा केणइ न व त्ति । तेहिं संलत्तं । महाराय,
आगञ्चो आसि ; किं तु तुह मीसवेयणाजणयदियथसंताव-
परिचत्तनिथयकज्जवावारे^१ परियणे^१ न केणइ संपूइञ्चो पुच्छिञ्चो
वा । अमुणियवुत्तन्तो य किञ्चित्तं ते परियणमवल्लोइऊण कंचि ५
कालं गसेऊण उव्विग्गो विथ निग्गञ्चो रायगेहाञ्चो त्ति ।
राइणा भणियं । अहो मे अइस्यथा ; चुक्को मि महालाभस्स,
संपत्तो य तवस्सिजणदेहपीडाकरणेण महन्तं अणत्थं ति ।
एवं विलविऊणं विदयदियहे^१ पहायसमए चेव गञ्चो तवोवणं ।
दिइहा य तेण कुलवदधमुहा वइवे तावसा, लळ्या^१विणञ्चोण- १०

१ B दइच विग्गञ्चो ति ।

२ D *च ।

३ A विचउच, B विचउच, C वइदं, D विचउच ।

- उत्तिमङ्गेण पणमिया 'थ णेणं विहिणा । अहिणन्दिओ थ
 आसीमाए कुलवदप्पमुहेहिं मव्वतावसेहिं । 'उवविषसु
 महाराय, मागयं ते' भणिओ थ कुलवदणा । तओ राया
 अवणउत्तिमङ्गो सविसेसल्लज्जामन्थरो विमुक्कदीहनीसांसं
 उवविट्ठो कुलवदस्स पुरओ । तं थ तहा विचिन्तं रायाणं
 दट्ठुणं भणियमणेणं । वक्क, उव्विग्गो विथ लक्खीयसि । ता
 "कहेहि मे उव्वेयकारणं, जइ अकहणीयं न होइ । राइणा
 भणियं । अत्थि भगवओ वि नाम अकहणीयं । अञ्चं थ ।
 अकहणीयवत्थुविमउव्विग्गस्स न जुत्तं तवोवणा^१गमणं । कुल-
- १० वदणा भणियं । माऊ वक्क माऊ, उचिओ ते विवेगो ;
 . ता किं उव्वेयकारणं ति । राइणा भणियं । भगवओ आण
 त्ति करिय कहीयइ ; अञ्चहा कहं ईइमं निमंमचरियं कहिउं
 पारीयइ । कुलवदणा भणियं । वक्क, मव्वस्स जणणौभूओ रतु
 होइ तवस्सिजणो । ^२तओ का तं पइ लज्ज त्ति । ता कहेउ
- ११ भवं, जेण सुणियवुत्तन्तो भन्थि केणइ उवाएण ^३उव्वेणमं तं
 उव्वेणं ति । राइणा भणियं । भयवं, अइ एवं, ता सुणसु ।
 एस अग्गिमत्ततावसो पठमं सेव सस मन्दपुणस्स अभमिस्सिय-
 कारिणो अमरिसजणमरिमाथरणनिरयस्स संबन्धिणा निव्वेएण
 तावसो संबुत्तो । एथस्स पवञ्जुत्तमवयस्स वि तं मए अमरि-
- १२ सजणाथरणं न परिचत्तं ति दट्ठसुव्विग्गो हि । कुलवदण

१ BD om, D तावसविहिणा ।

२ B कचाधि ।

३ C ०जे चारमचं ।

४ B om., D ता कचं ।

५ CD मव० ।

भणियं । वच्छ, जद एवं, ता अखं संतप्पिएणं । किं कारणं ।
जद तुह संबन्धिणा कारणेण तावसो संबुत्तो, ता तुमं चेव
१ इमस्स धम्मपवत्तगो कल्लाणमित्तो त्ति; किमुव्विग्गो सि । न
यावि एण्हं तुह परलोथभौरुणो अद्दिगयधम्मसत्थस्स किंपि
असज्जणाथरणं संभावेमि । किं वा से कयमियाणिं निवेएहि ।
ने । रादणा भणियं । भयवं, इयाणिं ताव एयं उवणिमन्ति-
ऊण मामपारणयपविट्ठस्स सीसवेयणाभिभूएण पमायओ
अणिउत्तपरियणेणं आहारन्तरायकरणेणं कथं से धम्मन्तरायं
त्ति । कुलवदणा भणियं । वच्छ, जं किंचि एयं, न तुमं एत्थ
अवरण्णसि । न तिब्बवेयणाभिभूया पुरिसा कज्जमकज्जं वा २१
वियाणन्ति । न य तस्स आहारन्तरायकरणेणं धम्मन्तरायं
हवद, अवि य तवसंपया । ता अल्लसुब्बेणेणं ति । रादणा
भणियं । भयवं, जाव तेण महाणुभावेण मम गेहे आहार-
गहणं न कथं, ताव कइसुब्बेवो अवेद । कुलवदणा भणियं ।
वच्छ, इयाणिं से अविग्घेणं जं पारणगं भविस्सइ, तहिं ते २५
गेहे १ आहारगहणं कैरिस्सइ त्ति । तओ कुलवदणा सहाविओ
अग्गिसम्मतावसो, सबज्जमाणं हत्थे गिप्पिऊण भणिओ य
णेण । वच्छ, जं तुमं अंकयपारणगो निग्गओ नरिन्दगेहाओ,
एएण दढं संतप्पइ राया । कलं च एयस्स अरैव सीसवेयणा
आसि, अओ वेयणापरब्बेण न तुमं १ पडियग्गिओ त्ति ; न २०

एष अवरज्ज्वाद । भणियं च णेण 'जाव मम गेहे अग्गिसम्प-
तावसेण आहारगहणं न कथं, न ताव मे उब्भेवो अवेह' ।
अओ इपिहं संपत्तपारणगकालेण भवथा अविग्घेण मम
वयणाओ नरिन्दबज्जमाणओ य एयस्स गेहे पारणगं
५ करियव्वं ति । अग्गिसम्पतावसेण भणियं । भयवं, जं तुम्भे
आणवेह । अकारणे संतप्पद्द राथा, जओ न किंश्चि मे
पदलोयविह्वद्धमणुचिट्ठियमणेण । तओ राथा 'अहो मे
महाणुभावथ' ति कल्लिऊण 'पणमिऊण तवस्सिऊणं च कंचि
वेल्लं पञ्जुवासिय पविट्ठो नथरं ॥

- १० पुणो थ कासकमेण राइणो विमयसुहमणुहवन्तस्स-
अग्गिसम्पस्स थ 'दुक्करं तवचरणविहिं करेन्तस्स 'ममइक्कन्तो
मामो ति । एत्यन्तरंमि थ संपत्ते पारणगदिवसे निवेइथं मे
रओ विक्खेवागएहि नियथंपुरिसेहिं । जहा; महाराय, अइ-
विममपरक्कम^१गम्बियं विममदोणीसुहप्यविट्ठं अकथपरिरक्खणो-
१५ वाथं अप्पमत्तेण माणहज्जगरवंदणा इहरहा विमयविणासमव-
लोइऊण वीरचरियमवलम्बिय वीमत्यसुत्तेसु नरिन्दपारक्केसु
जाए अबुरत्तममए अत्यमिए रथणिवह्वपिययमे तेलोक्कमज्ज-
पईवे मियहे सयलवल्लमहिएण^२मवक्खन्दं दाऊण अइपमत्तं ते
विणिब्भियं खेत्तं । संपद्द देवो पमाणं ति ॥ तओ राइणा
१० एयं सुदूसहं वथणमाथथिऊण कोवाणलजलिथरत्तलोथणेणं

१ C om. D पचचिच । २ BD add मचा० । ३ ACD चामत्तो ।

४ AC •संचन० ।

५ BD •चाव० ।

विसमफुरियाहरेणं निह्यकराभिह्यधरणिवद्रेणं अमरिसवस-
 परिकल्लन्नवयणेणं समाणत्तो परियणो । जहा ; देह तुरियं
 पयाणयपडहं, सज्जेह ^१दुक्खयं करिबलं, पहाणेह दप्पुद्धुरं
 आससाहणं, ^२संजत्तेह धयमीलोवसोहियं सन्दणनिवहं, पयट्ठावेह
 नाणापहरणसालिणं पादक्कसेअं ति । तन्नो नरवदसमाएसा- ५
 णन्नरमेवायखिय पयाणयपडहसद् करिवरविरायन्तमेहजालं
 ऊमियधयचमरकन्नसंघायबलायपरिययं निमियकरवालकोन्-
 सोथासणिसणाहं सङ्गकाहलात्तरनिग्घोसगञ्जियरवपूरियदिसं
 अयालदुह्णिणं पिव समन्नन्नो वियम्भियं नरिन्दसाहणं ति ।
 एत्यन्तरंमि य रहवराकूठे नरिन्दगुणसेणे, ठाविए पुरन्नो १०
 सलिलपुखे कणयकलसे, पद्दए जयमिरिसमुप्फालए^३ मङ्गल-
 त्तरे,पठन्तेसु विविहमङ्गलाहं बन्दिवन्नेसु^४, अग्गिसम्भतावसो
 पारणगनिमित्तं पविट्ठो नरिन्दगेहं ति । तन्नो तंमि महा-
 जणसमुदए आउल्लौहए^५ नरिन्दनिग्गमणनिमित्तं पहाणपरि-
 थणे न केणद्द समुवलक्खिन्नो त्ति । तन्नो कंसि वेलं गमेऊण १५
 दरियकरितुरयसंघाय^६चमठणभौन्नो निग्गन्नो नरवदगेहाओ ।
 एत्यन्तरंमि य गहियसकुष्खाएहं सुणियजोदससत्यपरमत्येहिं
 भणियं जोदसिएहिं । देव, पसत्थं सुउत्तं, निग्गच्छसु त्ति ।
 राहणा भणियं । अज्ज तस्स अग्गिसम्भतावसस्स पारणगदिवसो,

१ B दुक्खय ।

२ C संजत्तेह ।

३ C समुपालर ।

४ B विविह, C संदेसु ।

५ AC add य ।

६ C वमदय ।

- पञ्चिवक्षं च तेण कुलवदवयणाञ्चो मम गेहे आहारगृहणं
 कायव्वं ति । ता आगच्छउ ताव सो महाणुभावो । तञ्चो तं
 कयभोयणविहाणं पणमिऊण १गमिस्सामो । तञ्चो आमन्न-
 वत्तिणा भणियं कुलपुत्तएण । देव, सो खु महाणुभावो
 ५ संपयं चैव पविमिऊण दरियकरितुरयमंघायसमढणभौञ्चो
 निग्गञ्चो रायगेहाञ्चो । अञ्ज वि य न नयराञ्चो निग्गच्छह
 त्ति त्थेमि । तञ्चो एयमायलिऊण ममंभन्तो राया पयट्ठो
 तस्स १मग्गे, दिट्ठो य णेणं नयराञ्चो निग्गच्छन्तो अग्गिमन्न-
 तावसो । तञ्चो १ओयरिऊण रक्खवराञ्चो भत्तिनिम्भरं
 १० निवडिऊण चसणोसु विञ्चन्तो सबड्डमाणं । भयवं, करेह-
 पमायं, विणयत्तसु त्ति । अहमभिप्पेए वि गमणे तुह
 चेवागमणमणुवालेन्तो एत्तियं वेसं ठिञ्चो न्हि, जाव तुमं
 पविमिऊण • मम गेहं अल्लंक्खिञ्चो चैव मे पहाणपरियणेण
 निग्गञ्चो मि । ता नियत्तसु त्ति । अग्गिसस्यतावसेण भणियं ।
 १५ महाराय, विद्वयवुत्तन्तो चैव मे तुमं परस्साविसेसस्सुः ता
 अल्लं ते १इमिणा ववसाएणं । मच्चपइस्सा खुं तवस्सिणो हवन्ति,
 निव्विसेसा य स्साभास्साभेसु । १रादणा भणियं । भयवं,
 सञ्जिञ्चो न्हि इमिणा पमायचरिणं, तुह तिव्वतवजणिय-
 सरौरपीडाञ्चो वि मे अहिथा सरौरपीडा । दढं दहइ मं
 १० संतावाणलो, पणस्सुह विय मे हियथं, अक्खिप्पइय मे वाणी,

१ C गच्छि० ।

१ CD मयतो ।

१ A रथं, B चरि० ।

४ B चरसा ।

महापावककारिणं^१ च मन्त्रेभि अप्पाणं; ता सयल्लदुच्चिय-
 'सन्नबन्धुभूओ अकारणवच्छ्लो य भयवं तुमं चेव मे इमस्स
 दुक्खस्स उवसमोवायं चिन्नेहि । अग्गिसम्भतावसेण चिन्तियं ।
 अहो से महारायस्स महाणुभावया । अकयपारणगेण मए
 एत्तियं खिच्चइ त्ति । अहो से गुह्यणसुत्तूमाणुराओ । ता ५
 न जाव मए एयस्स गेहे पारणयं कयं, न ताव एस सत्यो
 होइ त्ति । चिन्तिऊण भणियं च तेण । महाराय, अनिमित्तं
 ते दुक्खं । तहावि एयस्स इमो उवसमोवाओ । अविग्घेण
 संपत्ते पारणगदिवसे पुणो वि तुह चेव गेहे आहारगहणं
 करिस्सामि त्ति पड्डिवन्नं मए । ता मा संतप्पसु त्ति । तओ १०
 धरणिनिच्चियजाणुकरयलेणं भणियं राइणा । भयवं, सुट्टु
 सुण्णिओ इमस्स दुक्खस्स उवसमोवाओ । अहवा विमल्लनाण-
 नयणो चेव तवस्सिजणो होइ, किं वा न-त्याणइ त्ति । ता
 अणुगिहोओ न्हि । सरिसं इमं तुह अकारणवच्छ्लयाए । ता
 गच्छ तुमं तवोवणं । अहं पुण न सक्खणोमि^२ पच्चगपमाय- ५
 कल्लइदूसिओ भगवन्तं कुल्लवइमवसोइउं ति । एवं भणिय
 पणमिऊण य अग्गिसम्भतावसं नियत्तो राया । 'न मए इयाणिं
 गन्तव्वं' ति कलिऊण विसम्मिओ 'य तेणं माणभक्कस्स उवरि
 विक्खेवो । अग्गिसम्भो वि य गन्तूण तवोवणं निवेइऊण
 कुल्लवइणो जहाविन्नं वुत्तन्तं 'वच्छ, साउ कथं' ति अहि- १०

१ B भारिसं, C भासवं ।

१ C adds चदिय ।

२ AD वाचकक० ।

३ BD om.

णन्दिओ 'य कुलवद्वणा पवन्नो वयविसेमं ति ॥ अणुदियं
 च पवड्डुमाणसंवेगेण राइणा वेविज्जन्तस्स तस्स ममइच्छिओ
 माओ, पत्तो य रत्तो मणोरहमएहिं पारणयदियहो । तंमि
 य पारणयदियहे राइणो गुणसेणस्स देवी वमन्तसेणा दारयं
 ६ पसूय त्ति । निवेइयं च राइणो हरिसवसेण पफुणवयण-
 पङ्कथाए 'मपरितोसं पडिहारीए । महाराय, देवी वमन्तसेणा
 तुहाण'मन्मुदयनिमित्तं 'पयाणं भागधेएहिं सुहं-सुहेणं दारयं
 पसूय त्ति । तओ राइणा पुत्तजन्ममुदयमंजायरोमस्सेणं
 दाऊण पडिहारीए कडयकेऊरकलालङ्काराइयं' अङ्गाभरणं
 १० दिन्ना समानत्तो । वसुंधरे, ममाइमसु णं मम वयणाओ-
 जहामंनिहिए पडिहारे । जहाः मोयावेह कालघण्टापओएण
 मम रत्तो मन्ववन्धनाणि, दवावेह घोमणापुब्बयं अणवेक्खि-
 याणुक्खं महाद्वाणं, विमञ्जावेह जियमत्तुप्पमुहाणं मरवईणं
 मम पुत्तजन्मपवत्ति, निवेणह देवीपुत्त'जन्ममुदयं पउराणं.
 १५ कारावेह अयालच्छणभूयं 'नयरंमङ्गमवं ति । ममाइइटा य
 तोए जहाइइं पडिहारा । अणुचिद्वियं च रायसामणं पडि-
 हारेहिं । अवि य ।

काराविद्यं च तेहिं 'त्तरवुप्पुषदंसदिमाभोयं ।

उक्कामिएक्ककरयसणचन्तविलासिणिसमूहं ॥

१ BD om.

२ B om सपरितोसं ।

३ CD चम्पु० ।

४ B यथा ।

५ B •इसमाभरणं ।

६ B om. उक्काम ।

० B पउरवपवत्ति, A •चम्पु०, C चम्पु० ।

अन्नेउरियाश्रीरन्तपुष्वन्तुत्तरीयवरपोत्तं ।
 सविसेसपसाहियसंमिलन्नरामायणादृषं ॥
 पिट्ठागयसुट्टिपहारभीररामाविसुक्कसिक्कारं ।
 मयवस^१विलासिणीजणनच्चाविष्णन्तकसुद्धयं ॥
 सुच्चन्तकरप्फालियतासाथरसुरयमङ्गरनिग्घोसं । ५
 दाणपरितुट्टबज्जबन्दिवन्द्रउग्घुट्टजयसहं ॥
 नच्चन्तमड्ढवामणचेडौष्मिञ्जमाणनरनाहं ।
 बद्धावाणयनिवहं वद्धावणयं मणभिरामं ॥

पवत्तो य वसन्तउरे नथरे^२ महामङ्गमवो । एवंविष्टे य
 देवौपुत्तजस्यभुदयाणन्दिण महापमत्ते सह राइणा रायपरि- १०
 यणे अग्गिममतावसो पारणगनिमित्तं रायउल्लं पविसिजण
 वयणसेत्तेणावि केणइ अकथपडिवत्ती असुहकसोदएणं अट्ट-
 ष्णाणदूभियमणो लज्जं चेव निग्गओ । चिन्तियं च णेणं ।
 अहो से राइणो आ बालभावाओ चेव असरिमो ममोवरि
 वेराणुबन्धो त्ति । पेच्छह से अइणिगुढायारमाचरियं, जेण ११
 तं तहा मम समक्खं भिणाणुकूलं जंपिय करणेण विवरीयमा-
 थरइ त्ति । चिन्तयन्तो सो निग्गओ मथराओ । एत्यन्तरंमि
 थ अस्साणदोसेणं अभाविथपरमत्यमग्गत्तणेण थ गहिओ
 कसाएहं, अवगथा से परलोयवासणा, पणट्टा धम्मसद्धा,
 समागथा सयसदुक्कतहवीयभूथा अमेत्ती, जाया थ देह- १
 पौजाकरौ अतीव बुभुक्खा । "आकरिसिओ "बुभुक्खाए । तओ

- पठमपरोमहवद्दण तेण अज्ञानकोहवसणं ।
 घोरं नियाणमेयं पडिवच्चं मूढहियणं ॥
 जद्द होज्ज इमस्स फलं मए 'सुच्चिस्स वयविसेमस्स ।
 ता एयस्स वहाए पद्दज्जं होज्ज मे जग्गो ॥
 ५ न कुणद्द पणद्दण पियं ओ पुरिषो विप्पियं च मत्तूणं ।
 किं तस्स जणणिजोव्वणविउडणं मेत्तेण जग्गेणं ॥
 ६ मत्तू य एम राया मम मिसुभावाउ चेव पावो त्ति ।
 ७ अवरहमन्तरेण वि करेमि तो विप्पियमिमस्स ॥
 इय काऊण नियाणं अप्पडिकन्तेण तस्स ठाणंस्स ।
 ८ अह भावियं सुवज्जमो कोहाणलजलियचित्तेण ॥
 एत्यन्तरंमि पत्तो १ एमो तवोवणं, अणेयविचयप्पजणिय-
 कुच्चिन्तामंधुक्कियपवड्डमाणकोहाणल्लो य कुलवद्दं मेमतावसे य
 परिहरिऊण अलक्खिओ चैव गओ महयारवीहियं, उवविट्ठो
 य विमल्लमिल्लाविणम्मिए चाउरन्तपौढे २ त्ति । अणुमयवसेण
 ९ पुणो वि चिन्निउमारट्ठो । अहो मे राइणो ममोवरि
 पडिणीयभावो । कइं मव्वतावममज्जे अहं मे ओहमणिज्जो
 त्ति, जेण मे पद्दञ्जाविसेमं जाऊण नियड्डिवज्जलो तहा
 १० तहोवणिमन्तिय ३ असंपाउणेण पारणीयस्स किल्ल मं ४ खल्लो-
 करेद्द त्ति । तं मूढो खु म्मो राया किं मे एयावत्यगयस्स

१ AD कृत्वि० । २ A म्मोत्तव । ३ AC अवरधारमन्तरेव । ४ AC om. ।

५ BD om. । ६ C तत्तेव । ७ BD असंपयाजेव । ८ D खल्लोवारिद्द ।

खलीकरीयद् । १तहा अणाहाणं दुब्बलाणं परपरिहृयाणं च
 सन्ताणं कथन्नेणैव विणिवाइयाणं जा खलियारणा, न मा
 माणिणो माणमापूरेद् न्ति विसेसओ समसत्तमित्ताणं पर-
 लोयवावारनिरयाणं तवस्सीणं ति । अहवा अपरिचत्ताहार-
 मेत्तसङ्गस्स मे एत्तहमेत्ता कयत्यण १न्ति । ता अलं मे जाव- ५
 ज्जीवं चैव परिह्वमेत्तेणं आहारेणं ति । गह्मियं जावज्जीवियं
 महोववासवधं ॥ एत्यन्तरंमि य परिचत्तनिययवावारो असुह-
 ण्णाणदूसियमणो तवपरिक्खीणदेहो दिट्ठो तत्य तावसेहिं ।
 भणियं च तेहिं । भयवं, अरपरिक्खीणदेहो अमंपाविय-
 कुसुमविलेवणोवयारो लक्खिज्जसि । ता किं इयाणिं पि ते १०
 न संजायं पारणयं ति । अग्गिसम्भतावसेण भणियं 'न संजायं'
 ति । तावसेहिं भणियं । कहं न संजायं, किं न पविट्ठो
 १तस्स राइणो गुणसेणस्स गेहं । अग्गिसम्भतावसेण भणियं
 'पविट्ठो' । तावसेहिं भणियं 'ता कहं ते न संजायं' ति । तेण
 भणियं । बालभावाओ चैव मे सो राथा अणवरद्धवेरिओ, ११
 खलियारिओ अहं तेण । पुब्बिं मए पुण न जाणिओ,
 अवगओ से इयाणिं वेराणुबन्धो । विणीओ विव लक्खिज्जद्
 जाव मिच्छाविणीयस्स न से वेराणुबन्धो अवेद्द; जेणोवहास-
 बुद्धीए मं उवणिमन्निज्जणं अणज्जविकसिएणं चैव तेहिं तेहिं
 माथापथारेहिं चैव किल मं परिह्वद् न्ति । अज्जं च तेण १०
 विद्याण्णिज्जण मम पारणगदिवसं सहसा चैव ५ काराविओ

पमोश्चो । तश्चो अहं पविषिजणं रायगेहं अयज्जमाणश्चो चेव
 सुणियनरिन्दपरिवाराभिष्याश्चो लज्जं चेव निग्गश्चो त्ति ।
 तश्चो तावसेहिं भणियं । भयवं, न 'एवं तवस्सिजणवच्छले
 नरिन्दगुणसेणे सभावियद् । अहवा 'विचित्तसन्धिणो' हि
 ५ पुरिषा हवन्ति । किं वा न संभावियद् । नत्थि अविषश्चो
 कसाथाणं ति । भणिज्जण निवेदयं^१ तेहिं 'अच्चुव्विग्गेहिं
 'कुलवदणो । जहा : न तस्स अग्गिसम्मतावसस्स इमिणा
 वुत्तन्नेण संपयं पि पारणयं संबुत्तं ति । तश्चो ससंभन्तो
 तुरियमागश्चो अग्गिसम्मसमीवं कुलवद्, संपूदधी य तेण
 १० अग्गिसम्मेण जहाणकवेणोवयारेणं । तश्चो तेण भणियं । वच्छ,
 कहमियाणिं पि ते न संजायं पारणयं ति । अहो से
 असरिससमायरणं रादणो गुणसेणस्स । अग्गिसम्मतावसेण
 भणियं । भयवं, पुमादणो चेव रायाणो हवन्ति । को वा तस्स
 दोसो । मम चेवापरिचत्ताहारमेत्तसज्जस्स एम दोसो, जेण तस्स
 १५ वि गेहं पविस्सामि त्ति । परिचत्तो य मए संपयं जावज्जीवाए
 चेव मयल्लपरिहववीयभूश्चो एहमेत्तो • वि मज्जो । अश्चो
 विक्खवेमि भयवन्तं एयंमि अत्थे ; नाहमस्सहा आणवेयज्जो त्ति ।
 कुलवदणा भणियं । वच्छ, जह परिचत्तो आहारो, गश्चो
 दयाणिं कालो आणाए । मच्चपदस्सा खु तवस्सिणो हवन्ति ।
 २० किं तु तुमए नरिन्दस्स उवरिं कोवो न कायज्जो । अश्चो

१ B दय ।

२ AC विचित्तस्स ।

३ AC add च :

४ B transposes these words.

सर्वं पुष्पकयाणं कम्पाणं पावए फलविवागं ।

अवराहेसु गुणेषु य निमित्तमेत्तं परो होइ ॥

एवमणुसासिजणं ^१पडियारगे तावसे निरुविय गअओ
कुलवई ॥

इअओ य राइणा गुणसेणेणं ^१तहा अयालच्छणसोक्खमणु- ५
हवन्ते परियणे अइक्खन्ताए पारणगवेलाए सुमरियं, जहा
पारणयदिवसो खु अज्ज तस्स महातवस्सिस्स । अहो मे
अहस्रया, न संपन्नं चेव महातवस्सिस्स पारणयं ति तक्केमि ।
पुच्छिअओ य णेण जहामन्निहिअओ परियणो । किं सो
महाणुभावो तावसो अज्ज इहागअओ न व त्ति । तअओ तेण १०
निउणं गवेसिजणं निवेइयं । देव, आगअओ आसि, किं तु
देवोपुत्तजम्भुययाहिणन्दिए अइपमत्ते परियणे न केणइ
उवचरिअओ त्ति; तअओ लज्जं चेव नेग्गअओ । राइणा भणियं ।
अहो मे पावपरिणई । तस्स महातवस्सिस्स धम्मन्तरायकरणेणं
देवोपुत्तजम्भुययं पि आवयं ^१चेव समत्येमि । मव्वहा न १५
मन्दपुष्पाणं गेहेसु वसुहारा पडन्ति । न य पमायदोसदूसिअओ
अहं उदन्तनिमित्तं पि से पाप्पेमि मुइमवसोइउं । ता गच्छ,
भो भोमदेवपुरोहिंय, ममाविन्नायपरियणभावो चेव, गवेसिजण
तस्स महातवस्सिस्स वुत्तन्तं 'किं तेण ववसियं' ति लज्जं
निवेएहि; आसइइ ^२विय मे हिययं । एवं च समाणत्तो २०

सोमदेवपुरोहितो गन्धो तवोवणं । दिङ्को तेण वज्रतवस्मि-
 जणपरिवारिओ गिरिमईतडासन्ननिविट्टमण्डवगन्धो दौहर-
 कुसरइयसत्यरोवविट्टो अमरिसवसाठत्तरायकहावावडो अग्गि-
 सक्कतावमो त्ति । पणमिओ^१ विणओणयउत्तिमङ्गेणं सोम-
 ५ देवेणं । तेणं चिय आसीसापुब्बयं 'मागयं' ति भणिकण
 'उवविससु' त्ति आइट्टो । उवविट्टो सोमदेवपुरोहितो ।
 भणियं च णेण । भयवं, अइपरिकलीणदेहो लक्खिअमि, ता
 किमेयं ति । अग्गिसक्कतावसेण भणियं । निरीहाणं अन्नओ
 समामादयवित्तीणं अङ्गं चैव किमत्तं^२ तवस्सोणं ति । सोमदेवेण
 १० भणियं । एवं एयं, निरीहा चैव तवस्सिणो हवन्ति ; किं तु
 धणधम्मश्चिरसुवस्समणिमोत्तियप्पवालदुप्पयचउप्पएसु न उण
 धम्मकाओवयारगे आहारमेत्ते वि । न य ईदमा एत्थ लोथा,
 जे तुमए^३ वि मरिमाणं सुत्तिमग्गपवन्नाणं अविसेसमत्तुमित्ताणं
 समतणमणिमुत्तकच्चणाणं संमारजल्लहिपोयाणं आहारमेत्तं पि
 १५ न देन्ति त्ति । अग्गिसक्कतावसेण भणियं । मच्चमेयं, न
 एयारिमा एत्थ लोथा मोत्तूण नरिन्दुग्गण्णेणं ति । सोमदेवेण
 भणियं । भयवं, किं कथं नरिन्दुग्गण्णेण । धम्मपरो खु मो
 राथा सुणोयइ त्ति । अग्गिसक्कतावसेण भणियं । को अन्नो
 धम्मपरो, ओ विणिअयनियमण्डलो वि तवस्सिजणं पमण्णं
 २० वावाएइ त्ति । सोमदेवेण चिन्तियं ।^४ परिकुविओ खु एयो

१ C add- थ ।

२ D किमंत्तं ।

३ BDविचारियाच ।

तावसो । अथा य दीहरकुसरदयसत्यरोवविद्धो लक्ष्मिः, तदा नरिन्दनिव्वेणं चेवाणेण पडिवन्नमणसणं भवे । पुष्कि-
 क्खन्तो य एमो असोयव्वं सामिपरिवायं गेणह । ता अन्नओ
 चेव उवसहिय वुत्तन्तं समिणो निवेएमि ति । पणमिऊण
 तं निग्गओ सोमदेवो । पुष्किओ १य णेणं कुसकुसुमवावड- ५
 ग्गहत्थो अभिसेयकामो गिरिनहं समोथरन्तो तावसो । भयवं,
 किं पडिवन्नं अग्गिसम्मतावसेण । तेण वि य बाहजलभरिय-
 मन्थरनथणेणं सवित्थरमाइक्खियं तथणुट्टाणं । गओ सोमदेवो,
 निवेइयं च णेणं जहोवल्लहं राइणो । तओ राया अहिय-
 यरजायनिव्वेओ चिन्ताभार^१निस्सहं अङ्गं धरमाणो सयलन्ते- १०
 उरप्पहाणपरियणपरि^२वारिओ पाइक्को चेव अग्गिसम्मपञ्चा-
 यणनिमित्तं पयट्ठो तवोवणं । मंपत्तो रायहंसो व्व कलहं-
 सियपरिवारिओ तवोवणासन्नं ३दित्थिष्णं गिरिनइपुल्लिणं ॥

एत्यन्तरंमि य सुणियनरिन्दागमणेणं पफुल्लवयणपङ्कएणं
 राइणो आगमणमग्गिसम्मतावसंस्स निवेइयं सुणिकुमारएणं ।
 तओ अग्गिसम्मतावसेण कोहजलणपञ्जलियसरौरेणं सहाविओ
 कुलवई, १लङ्घिऊण जहोचियमुत्थारं निट्ठुरं भणिओ । भो
 भो न पारेमि एयस्स १अकारणवेरिणो नरिन्दाहमस्स सुह-
 मवल्लोइउं । ता जं किंचि भणिय बाहिरओ चेव विसज्जेहि
 एयं । कुलवइणा चिन्तियं । अवहरिओ खु एसो कसाएहिं । १

१ B वेच, D कचेच । २ A बासच, C बीसच । ३ B मज ।

४ B om.

५ D नपिकच ।

तन्मो जुप्तं चैव ताव पद्मगकसायदुसिषचित्तस्य नरिन्दंसणं परि-
हरिष्ठं ति गन्धो नराहिवसम्पुष्टं घेवं भूमिं कुलवर्द्ध । दिट्टो
य णेण परिमिस्साणदेहो सपरिवारो राधा । पणमिन्धो य
सविषयं सपरिवारेणं राहणा । अस्सिणन्दिन्धो य आसीसाए
कुलवर्द्धणा, भणिन्धो य णेण । महाराय, एहि ; एथाए चण्णग-
वीहियाए उवविसन्ध । राहणा भणियं 'जं भयवं आणवेह' ।
गया चण्णगवीहियं । उवविट्टो विमलसिलानिचिट्टे 'कुसासणे
कुलवर्द्ध, पुरन्धो से धरिणीए चैव सपरिवारो राधा । तन्धो
कुलवर्द्धणा भणियं । महाराय, कीस इथाणिं सकलत्तपरि-
१० वारेणमणुचियमेहहमेत्तं भूमिं चरणगमणमणुचिट्टियं । राहणा
भणियं । भयवं, अणुचियकारिणो चैव अन्धे । अहवा मए-
जारिमाणं पुरिसाहमाणं इमं चैवोचियं, जं महातवस्सिजणस्य
पमायन्धो वावायुणेण धम्मन्तरायकरणं ति । ता किं एहणा
अणुचिट्टियहियसम्भावेण १ निचड्डीमन्निएण । भयवं, कष्टं
११ पुण मो महाणुभावो अग्गिसम्मतावसो । पणमामि तं, मोहेमि
तस्स दंसणेण पावकक्काकारिणं अप्याणं ति । कुलवर्द्धणा भणियं ।
महाराय, मा एहहमेत्तं मंतप्पसु ण्ति । न २ एएण तुह निम्बे-
एणमणसणं कयं ति ; किं तु कप्पो चैवायं तवस्सिजणस्य, जं
चरिमकासंमि अणसणविहिणा देहपरिचयणं ति । राहणा
१० भणियं । भयवं, किं वज्जहा मन्निएण, पेक्कामि ताव तं

१ D कुसमवाचये ।

२ CE अचिन्ध, B चक्षावी ।

३ B विचट्ट ।

४ BD वेह ।

महाणुभावं । कुलवदणा भणियं । महाराय, अलमियाणि
ताव तस्स दंसणेणं । झाणवावडो खु सो, ता किं से अहिप्पेय-
कज्जन्ताराणं । गच्छ तुमं 'नयरिं', पुणो कहिंचि पेस्केज्जसु
न्ति । तन्नो 'जं भयवं आणवेद, पुणो आगच्छिस्सामि' न्ति
भणिकण अच्चन्तदुम्भणो उट्ठिन्नो राया । पणमिजण कुलवदं
पयड्डो 'नयरिं' ॥

तन्नो एक्केणं साणुक्कोसेणं च बालतावमकुमारेणं अणु-
गच्छिज्जण थेवभूमिभायं निवेदन्नो से अग्गिमस्साभिष्साओ
न्ति । तन्नो रादणा चिन्तियं । किमिह 'पुणागमणेणं; जइ
परं कुलवदं आयासे 'पाञ्जिइ । ता न जुत्तं ममेह नयरे वि
चिट्ठिउं, मा से महाणुभावस्स तस्स असोयव्वं पि अवरं सुणिसं
ति । एवं चिन्तयन्तो पत्तो वसन्तउरं । पुच्छिया णंणं संवच्छ-
रिया 'कया अन्हाण खिइपइट्ठियगमणदिथहो परिसुज्जइ'
न्ति । तेहिं च 'निच्चं तकम्भवावडत्तणेणोवल्लड्डमोहणदिपोहिं
विज्जत्तं 'महाराय, कम्मं चेंव परिसुज्जइ' न्ति । तन्नो रादणा
समाणत्तो परियणो 'पयड्डह लज्जं कम्मं'ति । तन्नो बिदथदिथहे
महया सडयरेण निग्गन्नो राया । अणवरयपयाणएहिं च
पत्तो मासमेत्तेण कास्सेण खिइपइट्ठिय' । तन्नो जसियवि-
चिन्तकेडनिवहं 'विविहकयड्डमोहं मोहियसपुप्फोवयाररायमम

१ BD नवरं ।

२ BD पुषावरणं ।

३ B पडिपज्जइ

४ B निष्पत्तं ।

५ D adds नवरं ।

६ C कचचइ ।

‘ध्वलिद्यपासायमासोवषोहितं महाविभूर्देए पविट्टो नधरं,
तत्थ वि थ तोरणनिस्सियवन्दणमालं सविसेसमंपादयमहोव-
यारं सव्वओभइं नाम पासाथं ॥

- तत्थ य तंमि चेव दिथहे आगओ मासकप्पविहारेण
१. आसासंजमं विहरन्तो सौसगणसंपरिवुओ संपुष्पदवालसङ्गी
ओहिमणनाणादसथजुत्तो सव्वङ्गसुन्दराहिरामो पठमजोव्वण-
विट्ठोसमट्ठासियमरौरो मण्डणमिव वसुमईए आणन्दो व्व
सव्वसज्जणलोयणाणं पञ्चाएओ व्व धम्मनिरयाणं निलओ व्व परम-
धम्मथाए टाणमिव आदेयभावस्स कुलहरं पिव खन्तीए आगरो
२. इव गुणरयणाणं विवागसव्वस्समिव कुमलककस्स महामहन्त-
जिववंसमंभुओ विजयसेणो नामं आयरओ त्ति । सो थ
असोयदत्तसेट्ठिपडिवट्ठे जिणाययणमण्डए अणुअविय ओग्गहं
ठिओ असोयवणुञ्जाणे । *जत्थ नौडवलिथा विव नरवई
दुल्लहविवरा महयारा, परकलत्तदंसणभीया विव मप्पुरिसा
३. अहोमुहट्ठिया वावीतडपाथत्ता, विणिवडियमप्पुरिमच्चिन्नाओ
विव *अडालविडालाओ अइसुत्तयज्जयाओ, दरिइकामिहिय-
याहं पिव समन्तओ आउल्लाहं लयाहराहं, तिसयपमत्ता विव
पासण्डिणो न सोहन्ति *लिम्बपायवा, नववरगा विव कुसुम्भ-
रत्तनिवसणा विरायन्ति रत्तासोया—किं बज्जणा—जत्थ मणो-
४. रहा विव जीवल्लोयस्स बज्जवुत्तन्ता उञ्जाणपायवा । तथा

१ B धवस ।

२ A डाल ।

३ D • वानिधि • ।

४ CDE पावडिया ।

५ BCE विव ।

हिमगिरिसिहराहं पिव उक्तुधवसाहं जिणाययणाहं । तस्य
य नञ्फासुए भूमिभाए अहासंजमं सो भयवं चरणकरण-
निरञ्चो परिवसद् ॥

इञ्चो य राहणा गुणसेणेणं अत्याहयागएणं पुच्छियं ।
केण भे अञ्ज इह अञ्चैरयभूयं किञ्चि वत्यु दिट्टं ति । तञ्चो
उवलङ्कविजयसेणायरिएण पणमिञ्जण रायाणं भणियं कला-
णएणं । महाराय, दिट्टं मए अञ्चैरयं । राहणा भणियं ।
कहेहि किं तथं ति । कलाणएण भणियं । इह अमोद-
त्तसेट्टिपडिं वड्ढे अमोयवणुञ्जाणे सयलदट्टव्वदंमणमद्दसवो लाय-
लजोणहापवाह'पण्डलियत्तउद्दिमाभोञ्चो सयलकलासंगञ्चो विय १०
मयलञ्जणो पढमजोव्वणत्थो वि वियाररहिञ्चो विणिञ्जि-
यकुसुमबाणो वि तवसिरिनिरञ्चो परिचत्तसव्वसङ्को वि
सयलजणोवयारी सुत्तिमन्तो विव भयवं धञ्चो दिट्टो मए
गन्धारजणवयाहिवस्स समरसेणस्स नत्तञ्चो लच्छिसेणस्स पुत्तो
पडिवन्नसमणल्लिङ्को विजयसेणो'न्नम आयरिञ्चो ति । तञ्चो १५
राहणा भणियं । अहो तुमं कयपुत्तो, पावियं तए फलं लोच-
णाणं । अहं पि णं भयवन्तं मोत्तणमन्तरायं सुए वन्दिस्सामि
न्ति ॥ अरहन्ताए रयणौए कयसयल्लगोसकिञ्चो राया गञ्चो
तमुञ्जाणं । दिट्टो य णेण अणेषमणपरियरिञ्चो संपुण्णवार-
यससि व्व तारयणपरिवुडो विजयसेणायरिञ्चो । तञ्चो हरि' १- १

सुखिन्नुपलक्षणं आणन्दबाहजलभरियलोद्यणेणं धरणिनिहित-
 जाणुकरयलेणं सविणयं पणमिन्धो अपेण, दिन्धो य से गुहणा वि
 सारौरमाणसाणेगदुक्कविडडणो सासयसिवसोक्ततस्वीयभूओ
 धम्मल्लभो त्ति । तन्धो अट्टारससील्लङ्गसहस्स'भरवहे मिद्धि-
 १ वङ्गनिभराणुरायसमागमचिन्ना'दुब्बले सेससाङ्गणो वन्दिऊण
 उवविट्ठो गुहसमौवे । विन्धिन्धो य तस्स ऊवचरिएहिं । भणियं
 च णेण । भयवं किं ते सयससं'पुषमणोहरस्स'वि ईइसं निब्धे-
 यकारणं, जेण इन्धो तन्धो ससम्भमनिवडन्तनरिन्दमडल्लिमणि-
 प्पभाविस्स'विच्छुरियपायवौठं रायसल्लिङ्गं उज्झिय इमं ईइसं
 १० इहल्लोयनिप्पिवासं वयविसेसं पडिवन्धो मि त्ति । विजयसे-
 णेण भणियं । महाराय, संसारंमि वि निब्धेयकारणं पुच्छमि ।
 नण सुल्लहसेत्य निब्धेयकारणं । सुण ।

नारथतिरियनरामरभवेसुं ह्णिण्डन्तथाण जीवाणं ।

अण्णजरामरणभए मोत्तूण क्तिमत्थि किंचि सुहं ॥

किं अत्थि नारगो वा तिरिन्धो मणुओ सुरो 'व संसारे ।

सो कोइ जस्स अण्णमरणार न होन्निं पावाहं ॥

तेहि गह्ठियाण थ कहं होइ रई हरिणतणयाणं व ।

कूडयपडियाण दठं वाहेहि विलुप्पमाणाणं ॥

सब्भेसिं सत्ताणं खणियं पि ऊ दस्समेकपडियारं ।

[AC भार० ।

१ CDE परिदुब्बले च ।

२ B संपाडिय ।

D संपडिय ।

३ B विचरिय ।

४ ABCDE ल ।

जा न करेद् नथु सुहं लक्ष्मी को तीए पडिवन्धो ॥

केण ममेत्युप्यत्ती कहिं इओ तह पुणो वि गन्तव्वं ।

जो एत्तियं पि चिन्हेह एत्य सो को न निव्विणो ॥

अन्नं च । एत्य, महाराय, महासमुद्गमच्छगथं रयणमिव
चिन्तामणिमंनिभं दल्लभं माणुसत्तणं । तहा खरपवणचालिय-
कुसग्गजल्लविन्दुचञ्चलं जौवियं, कुवियभुयङ्गभौमणफणाजाल-
सन्निहा य कामभोगा, सरयजलहरकामिणीकडक्कगयकणवि-
ज्जुचञ्चला य रिद्धौ, अकयसुहृत्तवच्चरणणं च दाहणो तिरिय-
नारएसु विवागो त्ति । अवि य

भयरोगभोगपियविष्णोर्गवज्जुदक्कजलणपज्जलिए । १८

नडपेच्छणयसमाणे संसारे को धिदं कुणइ ॥

सइ सासयंमि ठाणं तस्सोवाए य परममुणिभणिए ।

एगन्तसाहगे सुपुरिसाण जत्तो तहिं जुत्तो ॥

एवं च, महाराय, संसारो चेव मे निव्वेयकारणं । तह्वि
पुण निमित्तमेत्तमेयं संजायं ति । 'सुण ।

अत्थि इहेव विजए गन्धारो नाम जणवओ, तत्थ गन्धार-
पुरं नाम नयरं । तन्निवासी अहं तत्थेव चिट्ठामि । मित्तो
य मे वीयहिययभूओ सोमवत्तपुरोहियपुत्तो विहावस्सु नाम ।
सो य कहंचि आयइपौडियदेशो विणिक्खियसुरासुरेण मच्चुणा
मम समस्समेव पच्चत्तसुवणीओ । तओ अहं तम्बिओयाणल-
जल्लियमाणसो चिट्ठामि; जाव आगया अहासंजमविहारणं
विहरमाणो वासावासमित्तं चत्तारि सारुणो, ठिया य

नयरात्रो नाददूरे महामहन्नाए १गिरिगुहाए । सिद्धा य मे
 अइपिय त्ति करिय निययपुरिसेहिं । गत्रो अहं सिग्घमेव
 ते वन्दिउं । दिट्ठा य तत्थ भयवन्तो सण्णाथवावडा, वन्दिथा
 पइट्ठवयणपङ्कएण । अइणन्दिओ भयवन्तेहिं धम्मसासेणं ।
 ५ पुच्छिया मए अहाविहारं । अणुसासिओ भयवन्तेहिं । तओ
 ते सुणी कंचि वेलं पज्जुवासिय पविट्ठो नयरं । ते १य
 भयवन्तो सब्बकालमेव वासावासे मासोववासेणं जयन्ति त्ति ।
 उवल्लङ्गं मए सक्कत्तं ॥

पवहुमाणसङ्कत्तं १ य पइदिणं सेवमाणस्स ते १अइहन्ना
 १० चत्तारि मासा । अरिमरयणीए जाया महं चिन्ता । कक्कं खु
 ते महातवस्सो गच्छिस्सन्ति । १तओ १अहं अट्ठजामावसेमाए
 १रयणीए निग्गओ भयवन्तदंसणनिमित्तं नयराओ । गत्रो य थेवं
 भूमिभागं ; जाव, पयलिया वसुमई, गच्छियं गन्धारगिरिणा,
 पवाइओ सुरहिमाइओ, उक्कोविचं नहङ्गणं, वित्थरिओ
 जयजयारवो । तओ अहं अहं १हियंजाथहरिमो तुरियं तुरियं
 पत्थिओ जाव पेक्कामि गन्धारगिरिगुहाममोवे अवहरियं
 तणाइयं, समीकथं धरणिवट्ठं; पवुट्ठं गन्धोदयं । उवइणा
 पुप्फोवयारा । १निवड्डिया देवसंघाथा थुण्णन्ति भयवन्ते
 खाउणो । अहो मे रुक्कट्ठं माणुसत्तणं, खविथा रागादओ,
 पैराजियं कम्मसेसं, तिहो भवसमुट्ठो, पाविथा सामयमिवसुह-

१ CD add नंभार० ।

१ B om.

१ D संवेत्तत्त ।

५ BD जामिदोए ।

५ ACD चिवइथा ।

सिद्धिं न्ति । तत्रो मए चिन्तियं । आविभूयं नूणमेएसिं
 केवसं, सुक्का जाइजरा मरणदुक्कवासस्सु ॥ एत्यन्तरंमि दिट्ठा
 मए केवलपहावन्नो हिय रयणमयसौहासणोवविट्ठा विणियइ-
 भवपवञ्चा^१ पसन्तचिन्तव्वारा केवलसिरौसमट्ठासियसरौरा
 सुत्तिमन्ता विव गुणगणा भयवन्तो साङ्गणो न्ति । तत्रो मए ५
 चिन्तियं । न एत्य संदेहो, ^२संपुसमेव एएसिं केवलनाणं
 ति । तत्रो आणन्दबाहजलभरियलोयणेणं रोमसुपुल्लदयङ्गेणं
^३विन्दयवसुप्फुल्ललोयणेणं धरणि^४निमित्तजाणकरयत्तेणं तहाविहं
 असन्तसोसणं अणाचिक्खणीयं अवत्यन्तरमणुहवन्तेण वन्दिया
 मए, वन्दिजण ^५य उवविट्ठो तेमिं पुरओ । पत्यया केवलिणा ९
 कहा । पयत्ता पुच्छिळं हियदक्खियं देवनरगणा । तत्रो मए
 चिन्तियं । किं पुणो अहमेए भयवन्तो पुच्छामि । जाव
 आवडिओ हिययसत्तभूओ चित्तंमि मे विहावस्सु । तत्रो मए
 चिन्तियं 'अह कहिं पुण मे मित्तो त्तिहावस्सु उप्पओ, होउ,
 'एयं पुच्छामि' न्ति चिन्तिक्कण^६पुच्छि प्रो मए भगवं केवलौ । १५
 भयवं, अत्थि इओ०कोइ कासो पच्चत्तसुवगयस्सु मे मित्तस्सु ।
 ता कहिं सो उववओ, किं वा संपयमवत्यन्तरमणुहवद्, वि
 वा मम सुणियपरमत्यमगस्सु वि तव्विओयाणलजणियसंतावो
 चित्तंमि नोवसमं जाइ न्ति । केवलिणा भणियं । सुण ।

१ D • पर्वथा ।

२ D समुपार्थं इत्यर्थः ।

३ B विन्दयवसुप्फुल्ललोयणपरिचयेषु, A विन्दयवसुप्फुल्ललोयणपरिचयेषु ।

४ B विन्दिय ।

५ ACDE om. ।

६ B इयं ।

- अत्यि इहेव गन्धारपुरे नद्यरे जसदन्नो नाम वत्यसोहगो ।
 तस्स मज्झपिक्का नाम गेहसुणिया । तीसे गन्धमि सुणन्नो उववन्नो
 त्ति । सो थ अदकटिण^१रज्जुसंदामिन्नो बुभुक्कापरिमिलाणदेहो
 सोहणियाकुण्डनियडवत्ती रासहसुरप्पहारभौन्नो इहेव संपयं
 १ दाहणमवत्यन्तरमणुहवइ । जम्भन्तरंमि थ पुत्तरद्वभरइकुसुम-
 पुरनिवासिणो ते कुसुममारसन्नियस्स खेट्टिपुत्तस्स सिरिकन्ता-
 भिहाणा अचन्तवत्तहा पत्ती आसि त्ति । तयव्वासन्नो^२अच्चयं
 तव्विन्नोयाणलजणियसंतावो चित्तंमि णोवसमं आइसाणमेयं
 मए एयं सोऊणं संजायनिव्वेएणं तन्नोहोहियमणे
- १० पडिमोक्खणनिमित्तं पेसिया जसदिन्नवत्यसोहगगिक्क उव्वट्टो
 पुंरंमा, भणिया थ 'तं लज्जं मोथाविय विद्वेषपादुगाभि-
 गिपिह्य इहेवागच्छह^३' त्ति । तन्नो गया ते पुरिमा, । तन्नो
 च संपाडिअं मण्णु सारण^४मणेहिं, आगया थ तं गेपिविय-
 दिट्टो थ सो मए^५पिसुया^६अयगहियतणुहो कौडाअिसमयं^७
- १५ पाइयखयड्ढिन्नो अइखीण^८सरीरों ससन्तचखिरजीइअसन्नि-
 धवलविहाविज्जमाणदंसणावली मन्दमन्दं परिसक्खंसि
 नाइदूरन्नो चेव सुणन्नो त्ति । आन्नो थ मे तं तहाविहं दण्णो
 महन्नो संवेगो । चिन्तियं च मए । अहो दाहणो संसारवासो ।
 एवंविहावर्णाणि एत्य जौवाणं पेअविल्लसियाइं । एत्यन्तरंमि

CE add पवत्ति । १ B • कुपि । २ B • त्तिसिं ।

B पिह्वं । ५ B सथावत्तीच । ६ CDE add तत्तु ।

य पत्ता मम समीवं सह तेण ते पुरिखा । निवेदश्चो षेहिं
 'देव एस सो सुणश्चो' ति । तश्चो सो मं ददूण पयसंतदीहल्लुण्णो
 वाहज्जभरियल्लोयणो उग्गोवम'वथाल्लियाणणो किंपि तद्वा-
 विहं अणाचिखलीयं अवत्यन्नरं पाविज्जणमारसिउमाढत्तो ।
 तश्चो मए पुच्छिश्चो^१ केवली । भयवं, किमेयं ति । तेण भणियं ।
 ता तश्चो आणन्दशाहज्ज^२ सुणो पणश्चो ति । मए भणियं । भयवं,
^३विन्धयवसुप्फुल्लोयणेणं धरणि^४णद । भयवया भणियं । न विसेसश्चो,
 असन्नसोहणं अणाचिखलीयं ~~अव- ईदग्गो वेद एव संसारसहावो ति,~~
 मए, वन्दिज्जण^५ य ज्वत्थियां भावणा अणाभोगश्चो वि कंचि कालं
 कहा । पयत्ता पुच्छि ति । तश्चो मए भणियं । भयवं, अह कस्स कम्मस्स
 चिन्तियं । किं पुागो । भयवया भणियं । जादमयमाणजणियस्स । मए
 आवडिश्चो हिययस । भयवं, को वियाणेण माणो कश्चो ति । भयवया
 चिन्तियं 'अह कयं । सुण ।
 'एयं पुच्छामि' ति । चेवाणन्तरज्जो पवत्ते मयणमद्दसवे निग्गयासु
 भयवं, अत्थि दश्चो०कांसासु नयरचच्चरीसुं तरुणजणवन्धपरिगएण वज्जणप-
 ता कहिं सो उववज्जं वसन्तकील्लभणुहवन्तेण दिट्ठा समासन्नचारिणी वत्य-
 वा मय्य^६अणियपद्दगचच्चरि ति । ददूण य अन्नाणदोसेणं जाह^७कुत्तादग्गव्विएणं
 चित्तं 'कहं नीयचच्चरी अन्हाण चच्चरीए समासन्नं परिव्वथद'
 ति कयत्थिया वत्यसोहगा । पहाणो ति करिय दड्ढयरं
 कयत्थिज्जण संजमियसव्वगत्तो नेयाविश्चो चारयं जसदिश्चो ।

१ BC ०ववालि०, DE ०ववालि० । २ CDE add धयवं ।

३ CDE कुत्तादग्गार० ।

एत्यन्तरंमि गद्यमाणपरिणामवन्तिणा बद्धं परभवाउच्यं ।
 'वन्ते य मयणमङ्गसवे नगरकोएण मोथाविओ जसदिओ ।
 एओ य तक्कणपरिणामवसओ मरिऊण एत्य उववओ न्ति ॥

तत्रो मए चिन्तिथं । अहो अप्यसुहं निथाणं बद्धदुक्कफलं,
 धिरत्यु संसारवासस्सु । ता पुच्छामि भयवन्तं 'किंपज्जवसाणमेथं
 निथाणं, किं वा एस भविओ अभविओ वा सिद्धिगामौ
 अन्विद्धिगामौ संपत्तबीओ वा न वन्ति चिन्तिऊण पुच्छियं
 मए । तओ भयवथा भणियं । सुण, जंपज्जवसाणमेथं
 निथाणं ।

- १० इओ सुणयभवाओ एस अहाउच्यं पात्तिऊण उव्वडो
 समाणो इमस्सु चैव जसदिअस्सु गेहपसूथाए घोडघडिगाभि-
 हाणाए रासहीए गभंमि रासहत्ताए उववज्जिहि न्ति^१ । तओ
 य निग्गओ सभणो जसदिअस्सु अमणोरमो किलेससंपाविथ-
 सरौरवित्तो गद्य^२भाह्व्वणपरिखेइयसरौरो जीविथसमथं^३
- १५ चिट्ठिऊण मओ समाणो जसदिअसंगयस्सु चैव माइदिअसन्नि-
 थस्सु चण्डालस्सु अण्हिगाभिहाणाए भारियाए कुच्छिंसि
 नपुंसगत्ताए उववज्जिहि न्ति ।^४ तओ य निखन्तो समाणो
 कुह्वदोहगककल्लूसिओ अपरिआथंविमथसङ्को कंचि कालं
 नपुंसगत्ताए जीविऊण सीहविण्णिवाइयसरौरो देह^५ पमोत्तूण

१ C निवच ।

२ D has everywhere •जिही ।

३ ACDE भारतवच ।

४ B •समिथं ।

५ D जीपूच ।

तौसे चैव चण्डालमहिषिण्याए कुष्किंसि इत्यिगन्ताए उव-
 वञ्जिहि न्ति । तन्नो विणिग्गयमेत्तो चैव पढमवात्तभाववत्तो
 भुयङ्गुत्तको मरिज्जण ऊसदिअत्तु चैव 'गम्भदासोए दन्तिथा-
 भिहाणाए कुष्किंसि नयुंसगन्ताए उववञ्जिहि न्ति । तन्नो
 विणिग्गन्नो समाणो जञ्चन्व'मउत्तरुत्तको मव्वलोयपरिभूत्तो
 कंचि काळं नयुंसगन्तं परिवात्तिज्जण पयत्ते नयरडाहे
 किमाणुणा 'कारौकयसरौरो पञ्चत्तमुवगच्छिज्जण तौसे चैव
 गम्भदासोए कुष्किंसि इत्यियन्ताए उववञ्जिहि न्ति । समुप्पन्नो
 य पोढसणो भविस्सइ न्ति । तन्नो एत्थेव नयरे रायमग्गे
 गच्छन्ती । विथरिण मत्तइत्थिणा वावाइया समाणो इमस्स
 चैव ऊसदिअत्तु काळञ्चणियाभिहाणाए भारियाए कुष्किंसि
 इत्यिगन्ताए उववञ्जिहि न्ति । जाया समाणो कमेण संपत्त-
 जोव्वणा । दिन्ना य ऊसदिअत्तु ऊसरत्तिथाभिहाणत्तु
 अञ्चन्तदारिद्राभिभूयस्स । इत्थिया कथपाणिग्गहणा आवज्ज-
 यन्ता होज्जण पत्तुरसमए चैव . महावेदणाहिभूया काळं
 काज्जण सजणणीए चैव पुत्तन्ताए उववञ्जिहि न्ति । उववन्नो
 य सो वात्तभावे चैव गन्धारनिक्कगात्तोरंमि खेत्तमाणो ऊसदिअ-
 सत्तुणा सिन्नायनामेण 'रिउत्तुत्तो' न्ति गिण्हज्जण सिरोह-
 रानिवद्दुग्गइयसिन्नायत्तो दहंमि परिक्खिप्पिहिइ ॥ एथपञ्ज-
 वसानेमेयं निथाणं । भविन्नो य एसो सिद्धिगामो य, चैवसम-
 संपत्तवीत्तो न्ति ॥

१ B निच०, AC नको० ।

२ B चरि ।

३ D इत्तुरौते

तत्रो मए भणियं । भयवं, कच्चिं पुणो सो जल्लमरणान्तरं
उववच्चिह्दिह त्ति, कथा वा बौधसंपत्ती^१ सुत्तिसंपत्ती य
१ भविस्सइ । भगवथा भणियं । सुण ।

जल्लमरणान्तरं वाणमन्तरेसु . उववच्चिह्दि त्ति । तत्रो
५ तस्मिं चैव जस्से आणन्दतित्यथरसमीवे सासयसुहकप्पपायवेक्क-
बौथं सक्कत्तं पाविह्दिह । तत्रो १ उउगइसमावओ संखेज्जेसु
समइत्थिएसु भवग्गइणेसु इहेव गन्धारजणवए पाविज्जण
नरवइत्तणं अमरतेयविज्जाहरसमणणिसमीवे पवच्चिज्जण
पव्वक्खं संपत्तकेवसो सुत्तिं पाविस्सइ त्ति ।

१० तत्रो ममेथं सोज्जण जाओ संवेओ, नियत्ता भवचारगाओ
मई । तत्रो अणुअविथ जणणिजणए काज्जण जहोसिथं
करणिज्जं निखन्तो सुगहीयनामधेयस्स भगवओ इन्ददत्तगण-
हरस्स समीवे । ता एथं मे' निव्वेयकारणं ति ॥

• गुणसेणेण भणियं । भयवं, कथत्थो सि, सोहणं निव्वेय-
१५ कारणं । अं पुण इमं भणियमासिं । जहा ।

सइ सासथंमि १ ठाणे तस्सोवाए थ परमसुणिभणिए ।

एगन्तसाइए सुपुरिसाण जत्तो तच्चिं जुत्तो ॥ त्ति

अइ किं पुण तं सासथं १ ठाणं, को वा तस्स साइओ
उवाओ त्ति ॥

१ A om.

२ ACE भविस्सिह्दिह ।

३ B अउर ।

४ E चासि ।

५ DE चासि ।

विजयसेणेण भणियं । महाराय, सामयं थामं नाम, जत्य
पाणिणो अट्टविहकम्ममलकलङ्कविप्पमुक्का जम्भज्रामरणरोय-
सोयाद्दरहिया निरुवमनाणदंसणसुहभादणो? आयामिदी-
हमद्धं कालं चिट्ठन्ति । तं पुण मयलादसयरयणाथरेहिं तेलो-
क्कबन्धवेहिं सुरासुरपूइएहिं सव्वन्नूहिं भणियं इमस्सु चव ५
चोद्दस^३रञ्जूसियस्सु खेत्तलोगस्सु चूडामणीभूयं परमपयं थामं
ति । साहओ उण उवाओ इमस्सु सस्यत्तनाणचरणलक्खणो पड्डिवा-
इओ त्ति । एसो थ गिहिधम्मसाज्जधम्मोहिं ववत्थिओ । तत्य
गिहिधम्मो दुवालसविहो । तं जहा । पच्च अणुव्वयादं तिखि
गुणव्वयादं चत्तारि सिक्खावयादं ति । साज्जधम्मो उण १०
दसविहो । तं जहा ।

खन्ती थ मद्दवज्जवमुत्ती तवसंजमे थ बोधव्वे ।

सच्चं सोयं आकिञ्चणं च^१ बभं च जट्टधम्मो ॥

एयस्सु उण दुविहस्सु वि धम्मस्सु मूलवत्थु सस्यत्तं । तं
पुणो ^२अणादकम्मसंताणवेडियस्सी .जन्तुणो दुल्लहं हवदं त्ति । १५
तं च कम्मं अट्टहा १ तं जहा । नाणावरणिज्जं ^३दरिमणावर-
णिज्जं वेयणिज्जं मोहणिज्जं आउयं नामं गोत्तं अन्नरायं
च । एयस्सु उण निमित्तं मिच्छत्तं अज्जाणं अविरदं पमाओ
कसाया जोगा थ त्ति । एगपरिणामसंचियस्सु एयस्सु दुविहा

१ CDE add चवद्व । २ CDE add चसंत्तं । ३ AD .रञ्जुपस्सु

४ CDE सावावरचारं । ५ BD दंसयां ।

- ठिई समस्काया । तं जहा । उक्कोसिया य जहन्निया यं ।
तत्य णं जा सा उक्कोसिया, सा तिब्वासुहपरिणामजणियाणं
नाणावरणदरिसणावरणवेयणीयअन्तरायाणं तीसं सागरोव-
मकोडाकोडीओ, मोहणिव्वस्स सत्तरिं, नामगोयाणं वीसं,
५ तेत्तीसं च सागरोवमाहं आउयस्स त्ति । जहन्ना उण तहा-
विहपरिणामसंचियस्स वेयणीयस्स बारस मुज्जन्ता, नामगोयाणं
अट्ट, सेमाणं भिन्नमुज्जत्तं ति । एवंठियस्स य इमस्स कम्मस्स
अहापवत्तकरणेण जया घंसणघोलणाए कहवि एगं सागरो-
वमकोडाकोडिं मोत्तूण सेसाओ खविथाओ हवन्ति तीसे वि
१० य णं येवमेत्ते खविए, तथा घणरायदोसपरिणामल्लक्षणो
नाणावरणदरिसणावरणन्तरायपडिवन्नसहायभावो मोहणीय-
कम्मनिव्वत्तिओ अच्चन्तदुग्घेओ कम्मगण्ठी हवद्द । भणियं च ।
गण्ठि त्ति सुदुग्घेओ क्कखडघणरूढगूढगण्ठि व्व ।
जीवस्स कम्मजणिओ घणरायदोसपरिणामो ॥
- १५ तं च पत्ते समाणे अत्थि एगे जीवे जे तं भिन्दद्द, अत्थि
एगे जीवे जे नो भिन्दद्द । तत्य णं जे से भिन्दद्द, से
अपुव्वकरणेणं भिन्दद्द । तओ तंमि भिन्ने समाणे अणियत्तौ^१-
करणेणं कम्मवणस्स दावाण^१ल्लेगदेमं सिवसुहपायवस्स निरुव-
हयवीयं संसारचारयस्स मोचार्वाणसमत्थं चिन्तामणिरयणस्स य
१०. सज्जयभावजण्यं अणादंमि संसारसायरे अपत्तपुव्वं पसत्यसक-

त्तमोहणीयकम्पाणुवेयणोवसमखयससुत्यं पसमसंवेयनिव्वेथाणु-
कम्पादलिङ्गं सुहायपरिणामरूवं सम्पत्तं पाउण्ह, तल्लाहसमकालं
च दुवे नाणाणि । तं जहा । मद्दनाणं च सुयनाणं च । तन्नो
तंमि पत्ते समाणे से जीवे बण्डयकम्मलसुक्के आसन्ननियसह-
वभावे पसन्ने संविग्गे निव्विल्ले अणुकम्पापरे जिणवयणहर्दं ५
आविह्वद । भणियं च ।

सम्पत्तं उवसममाद्दएहि लक्किम्मए उवाएहिं ।

आयपरिणामरूवं बण्णैहि पसत्तजोगेहि ॥

एत्थ य परिणामो खल जीवस्स सुहो उ होद विस्सेओ ।

किं मलकलङ्कसुक्कं कणयं भुवि मामलं होद ॥ १०

पथईद य कम्पाणं विद्याणिउं वा विवागमसुहं ति ।

अवरुद्धे वि ण कुप्पद उवममन्नो सव्वकालं पि ॥

नरविबुद्धेसरसोखं दुखं विचय भावन्नो उ मज्जन्तो ।

संवेगन्नो न मोखं मोत्तणं किंचि पत्थेद ॥

नारयतिरियनरामरभवेसु निव्वेयन्नो वसद दुखं । १५

अकथपरलोथमग्गो ममत्तविसवेगरहिन्नो वि ॥

ददूण पाणिनिवहं भौसे भवसागरंमि दुक्कत्तं ।

अविसेसन्नो ऽणुकम्पं दुहा वि मामत्थन्नो कुण्ह ॥

मज्जद तमेव सच्चं नीसङ्कंजं जिणेहि पन्नत्तं ।

सुहपरिणामो सव्वं कङ्कादविषोत्तियारहिन्नो ॥ १६

एवंविहपरिणामो मन्महिद्वी जिणेहि पञ्चतो ।

एषो य भवसमुद्गं लङ्घ्ये येवेण कालेणं ॥

तत्रो य तीसे वि य णं ठिईए पलिओवमपुञ्जत्तमेत्ते खीणे
परमत्यओ सुहयरपरिणामगन्धं देमविरहं पडिवञ्जइ । तं
५ जहा । थूलगपाणाइवायविरमणं वा थूलगमुसावायविरमणं वा
थूलयादत्तादाणविरमणं वा परदारगमणविरमणं वा सदार-
मंतोसं वा अपरिमियपरिगहविरमणं वा । से थ एवं देमविरह-
परिणामजुत्ते पडिवंझाणुव्वए भावओ अपरिवडियपरिणामे
नो खलु ममांयरइ इमे अइयारे । तं जहा । वन्धं वा वहं
६ वा ह्विच्छेयं वा अइभारारोवणं वा भत्तपाणवोच्छेयं वा,
तह महसब्भखाणं वा रहसुसब्भखाणं वा सदारमन्तभेयं वा
मोसोवएसं वा कूडलेइकरणं वा, तहा तेणाहडं वा तक्करपओगं
वा विहद्धरञ्जाइकमं वा कूडंतुलकूडमाणे वा तप्पडिहूवगववहारं
वा, तहा इत्तिरियपरिगहियागमणं वा अपरिगहिया-
५ गमणं वा अणङ्गकौडं वा परविवाहकरणं वा कामभोग-
तिव्वाहिस्सासं वा, तहा खेत्तवत्युपमाणाइकमं वा हिरस-
सुवणपमाणाइकमं वा धणधन्नपमाणाइकमं वा दुपयच्चउप्यय-
पमाणाइकमं वा कुविचपमाणाइकमं वा ; तहा अत्ते थ एवंजा-
इए संसारसागरहिण्डणनिमित्तभूए सुहपरिणामभावओ चेव
० ओ आयरइ त्ति । तहा इमे एयाहूवे उत्तरगुणे थ पडिव-

क्खर । तं जहा । उड्ढुदिसिगुणव्वयं वा अहोदिसिगुणव्वयं वा
 तिरिथदिसिगुणव्वयं वा, तथा भोगोवभोगपरिमाणसखणगु-
 णव्वयं वा उवभोगपरिभोगहेउखरकम्मादपरिवक्खणं वा, तथा
 अवज्जाणाचरियपमायाथरियहिंस'प्यथाणपावकम्भोवएसलख-
 णाणत्यदण्डविरद्दुणव्वयं वा, तथा सावक्खजोगपरिवक्खणानर- ५
 वक्खजोगपडिसेवणालखणसिखावयं वा, तथा दिसिवयगहि-
 यस्सु दिसापरिमाणस्सु पददिणपमाणकरणदेसावगामिथसि'का-
 वयं वा, तथा आहारसररीरमक्कारवम्भचेरअव्वावारलखणपोस-
 हसिखावयं वा, तथा नायागयाणं कप्पणिज्जाणं अन्नपाणा-
 ईणं दव्वाणं देसकालमड्ढासक्कारकमजुयं पराए भत्तीए आया- १०
 णगुहट्टाए संजयाणं दाणं ति, इदलखणातिहिंसंविभागसि-
 खावयं वा । से थ एवं कुमलपरिणामजुत्ते पडिवक्खणव्वय-
 मिसिखावए भावओ अपरिवडियंपरिणामे नो खलु समाथरद
 दसे अदयारे । तं जहा । उड्ढुदिसिपमाणाइक्कमं वा अहो-
 दिसिपमाणाइक्कमं वा तिरिथदिसिपमाणाइक्कमं वा खेत्तवुड्ढिं १५
 वा सदअन्तरड्ढं वा, तथा सचित्ताहारं वा सचित्तपडिवड्ढाहारं
 वा १अप्पउल्लिओसच्चिभक्खणं वा दुप्पउल्लिओसच्चिभक्खणं वा
 तुप्पोसच्चिभक्खणं वा, तद्वा इड्ढालकम्भं वा वणकम्भं वा
 २सागडिकम्भं वा भाडियकम्भं वा फोडियकम्भं वा दन्तवाणिज्जं
 वा केसवाणिज्जं वा रमवाणिज्जं वा ३ विमवाणिज्जं वा जन्तपी- २०

१ C प्यहाद ।

१ C अप्पओरलि०, = अप्पओरधि ।

२ B चाडिय ।

३ CDE add सक्खावाचिज्जं वा ।

- लणकम् वा ^१निलङ्कणकम् वा द्वग्गिदावण्यं वा असदपोसण
 वा सरदहतलायसोसण्यं वा, तथा कन्दप्पं वा कक्कुदयं वा
 मोहरियं वा संजुत्ताहिगरणं वा उवभोगपरिभोगादरेगं वा,
 तथा मणदुप्पणिहाणं वा ^२वददुप्पणिहाणं वा कायदुप्पणिहाण
 ५ वा सामादयस्स सदअकरणं वा सामादयस्स अणवट्ठियस्स करण
 वा, तथा आणवणपओगं वा पेसवणपओगं वा सद्दणुवाइत्त
 वा, रूवाणुवाइत्तं वा बहियापोगलपक्खेवणं वा, तथा अप्प-
 डिलेहियदुप्पडिलेहियसेज्जासंथारदुरूहणं वा अप्पमज्जियदुप्प-
 मज्जियसेज्जासंथारदुरूहणं वा अप्पडिलेहियदुप्पडिलेहियउच्चा-
 १० रपासवणविगिञ्चण्यं वा ^३ अप्पमज्जियदुप्पमज्जियउच्चारपाम
 वणविगिञ्चण्यं वा पोसहोववासस्स सक्खं अणणुपालण्यं वा
 तथा सच्चित्तनिखिवण्यं वा सच्चित्तपिहण्यं वा कालाइक्कम्
 वा परववण्णं वा, मच्छरियं वा अस्से य एवंजाइए गुणव्वय-
 सिक्खावयाइयारे नायरइ । तओ एणं से ^४इमेयाणुरूवण
 १५ कप्पेणं विहरिक्खण तीसे कम्मट्ठिईए परिणामविसेसेणं तंमि
 वा जम्मे अण्णेसु वा जम्मेसु संखेज्जेसु सागीरोवमेसु खविएसु
 सम्भविरइक्खणं खमामइवज्जवसुत्तीतवसंजमसस्सोयाकिञ्चण-
 बन्धचेररूवं अइधमं पाउणइ । तओ एवं चेव उवसमसेठी
 एवं चेव खवगसेठि त्ति । भणियं च ।

१ AD निलं, CE लेखं ।

२ C वयं ।

३ B instead of •दयं वा everywhere सं वा । ४ B इमेतारूवण.

सम्पत्तंमि उ लद्धे पलियपुङ्गत्तेण सावओ होव्वा ।

चरणोवसमखयाणं सागरसंखन्तरा होन्ति ॥

एवं अप्पड्डिवड्डिए सम्पत्ते देवमणुयज्जोसु ।

अस्यरसेड्डिवज्जं एगभवेणं च सव्वादं ॥

तओ खवगसेड्डिपरिमत्तौए मामयं अणन्तं केवलवरनाण- ५
दंमणं पाउणइ । तओ कमेणं खविद्यसेमभवोवग्गाहिकसंसे
सव्वकम्मविप्पमुक्के पाउणइ सासयं यामं ति ॥

एत्यन्तरंमि य गुरुवयणायलणजणियसुहपरिणामाणलद-
ड्डुवज्जकस्सेन्भणेणं भावओ पवक्कसम्पत्ताणुव्वयगुणव्वयमिस्कावथ-
गुणट्टाणेण भणियं गुणसेणेणं । भयवं, धम्मो ऽहं, जेण मए १०
पावमलपक्कालणं रागादविम'घायणं पसमाद्गुणकारणं भव-
चारयनिस्मारणं सुयं ते वयणं ति । ता आइसह संपयं, जं
मए कायव्वं ति । अहवा आइड्डं चेव भयवुया । ता देहि मे
ताव गिहिधम्मसारभूए अणुव्वयाइए गुणट्टाणे । गुरुणा
भणियं 'किच्चमेयं तएयारिषणं भव्वसत्ताणं' ति; विहि- १५
पुव्वयं दिक्काणि^० से अणुव्वयाणि, अणुमासिओ य वज्जविहं ।
तओ वन्दिऊण परमभत्तौए सपरिवारं गुरुं पविट्ठो नयरं ॥
कथभोयणोवधारो य परिणयप्पाए दिद्यहे पुणो वि निग्गओ
न्ति । वन्दिआ य णेण देवगुरवो । कासोइयमणुमासिओ
य गुरुणा । तओ य कंसि वेलं पज्जुवाखिज्जणी विहिणा पुणो १०

नयरं पविट्टो न्ति । एवं उभयकालं गुहदंषणतव्ययणसुण-
सोखमणुहवन्तस्स अइओ मासो, परिणओ से धम्मो । कप्प-
समत्तौए य गओ अन्नत्य भयवं विजयसेणायरिओ न्ति ॥

तओ अद्दक्कन्तेसु कइवयदिणेषु राइणो गुणसेणस्स पासा-
५ यतल्लसंठियस्स कहवि सोऊण हाहारवगम्भिणं मरणनरवइणो
'विव पयाणढक्कं संसाररत्तसस्स 'विव अट्टट्टहासं जीवलोयस्स
विव, पमायचरियं मयगळिण्डिमसइं, पेच्छिऊण तं कयन्तवस-
वन्तिणं चउपुरिसधरियकायं कन्दन्त'बन्धुजणपरिवारियं सवं
परमसंवेगभावियमइस्स इन्दयालसरिसजीवलोयमवगच्छिऊण
१० धम्मज्जाणजल्लपक्खालियपावलेवस्स समुप्यन्ना चिन्ता । अन्हे वि
एवं चेव मरणधम्माणो न्ति । अहो णु खलु एवं विरसावसाणे
जीवलोए ते धम्मा, जे तेलोक्कबन्धुभूए अचिन्तचिन्तामणिस-
न्निहे परमरिसिसव्वज्जुदेसिए धम्मे कयाणुराया अगारवासाओ
अणगारियं पव्वयन्ति । तओ य पाणवइमुसावायअदत्ता-
१५ दाणसेऊणपरिग्गहविरया बायालीसेसणादोसपरिसुद्धपिण्डग्ग-
हिणो संजोयणाइपच्चदोसरहियमियकालभौइणो पच्चसमिया
तिगुत्ता निरइथारवथपरिपाणत्थमेव इरियासमियाइपणु-
वीसभावणोववेया अणसण'मूणोयुरियाइपायच्छिक्तविणयाइ-
सबाहिरिभिन्तरतवोगुणप्यहाणा मासाइयाणोगपडिमाधारिणो

१ BD विच ।

२ A बंधु, D परिपरिव ।

३ OE मूवी, BD जीवी, A छवी ।

विचिन्तदन्वाभिग्गहरया अपहाणल्लोयल्लुवावल्लुवित्तिणो नि-
 प्पडिकम्मसरौरा समतणमणि^१मुत्तलेट्टुकच्चणा, किं वज्जणा,
 अट्टारससौलङ्गसहस्सुधारिणो उवमारियविवुहजणपसंसिथपसम-
 सुहममेया अण्णेगगामायरनगरपट्टणमडम्बदोणमुहसंनिवेशस-
 यसंकुलं विहरिजण मेद्वणिं, मिच्छत्त^२पङ्कमग्गपडिवड्ढे थ ५
 सद्धम्मकहणदिवायरोदणं बोद्धिजण भव्वकमल्लायरे, महा-
 तवच्चरणपरिकम्मियभरौरा जिणोवद्वट्टेण मग्गेण कालमासे
 कालं^३काजण पाआवगमणेण देहं परिच्चयन्ति । तन्नो अहं
 पि इयाणिं इमेण चेव विद्धिणा देहं परिच्चदस्सं ति ।
 पत्तो थ मए भवसयसहस्सुदुल्लहो सयल्लोयाल्लोयदिवायरो १०
 सामयसुहृष्ययाणेक्ककप्पपायवो सयल्लतेल्लोक्कनिरुवमचिन्तामणी
 वियडसंमारजल्लहिपोथभूआो धम्मसारही भयवं विजयसेणा-
 यरिआो त्ति । अआो पवक्कामो धीरपुरिससेविथं कम्मवण-
^४दावाणल्लं एयस्स समीवे महापव्वज्जं ति । चिन्तिजण सहा-
 विथा णेण सुवुद्धिपमुहा मन्तिथो । कद्धिआो थ तेसिं निथ- १५
 याहिप्पाआो । तन्नो तप्पसङ्गआो चेतोवल्लुजिणवथणसारेहिं
 भणियं च तेहिं । अहो महापुरिससहावाणुह्वं देवेण मन्तियं ।
 खरपवणसालियनल्लिणजलमग्गुगयचन्दबिम्मचच्चलंमि जीवल्लोए
 किच्चमेयं भविथाणं, अहासुहं मा करेह पडिवन्धं ति । अहं

१ AC om. मुत्त, D has मोत्ति ।

२ CDE add व्व ।

३ B. किष्वा

४ AC add वचव ।

४ । देव, को नाम कस्मद् सुहित्तणं पवञ्जिऊणं तं पलित्त-
 जालावल्लीपरिगयाओ गेहाओ नौसरन्तं वारेद् । पलित्तं च
 'सव्वदुखजलणेण संसारगेहं' १ति । ता वज्जमयं नाम अन्हा-
 णमेयं देवस्सु ववसियं । असमत्या य अन्हे बुद्धिविहवेण
 ५ भवओ मरणं निवारेणं ति । तओ राइणा एयमायल्लिऊण
 'एवमेयं' ति, 'को तुम्हे मोत्तूण मम 'अओ हिओ' अहि-
 णन्दिऊण सबड्डमाणं पद्धट्टमुहकमलेणं द्वावियं आघोसणा-
 पुव्वयं महादानं; काराविया भत्तिविहवाणरूवा जिणायय-
 णाईसु अट्टाहिया महिमा; सम्पाणिओ य पणदवगो, वज्ज-
 १० माणिया पडरजणवया, दिअं चन्दसेणाभिहाणस्स जेट्टपुत्तस्स
 रळ्ळं, पडिवन्ना भावओ पव्वञ्जा । 'सुए य इओ गमिस्सामि,
 जत्य भयवं विजयसेणायरिओ' त्ति चिन्तिऊण ठिओ विवि-
 त्तदेसंमि सव्वराइयं पडिमं ॥

इओ य सो अगिसस्यतावसो अपडिक्कन्तो चेव तन्निया-
 १५ णाओ कालं काऊण विञ्जुकुमारैसु दिवद्धुपल्लिओवमट्ठिई
 देवो जाओ त्ति । दिओ य तेण उवअगे 'किं मए ज्जयं
 वा जट्ठं वा दाणं वा दिअं, जेण मए एसा दिव्वा देवञ्चो
 पत्त' त्ति । आभोइओ णेण पुव्वजस्यवुत्तन्तो, कुविओ य
 उवरिं गुणसेणस्स । विहज्जेणाहोइऊण आगओ तस्स समीवं ।
 २० दिट्ठो य णेण पडिमं ठिओ गुणसेणो । तओ य

पडिमं ठियस्स तेणं विउव्विया कोऽमूढहियएण ।
 निरयाणलजलियसिद्दा^१ अदघोरा पंसुवुट्ठि त्ति ॥
 तीए य उज्झमाणो अणाउलं गहयसत्तसंपन्नो ।
^१चिन्नेद भावियमणो धम्मंमि जिणप्पणीयंमि ॥
 सारौरमाणसेहिं दुखेहि अभिदुयंमि संसारे । ५
 सुलहमिणं जं दुखं दुलहा सद्धम्मपडिवत्ती ॥
 धम्मो ऽहं जेण मए अणोरपारंमि भवसमुद्धंमि ।
 भवसयसहस्सदुलहं लद्धं सद्धम्मरथणमिणं ॥
 एयस्स पभावेण पालिञ्जन्तस्स सद्द पयत्तेणं ।
 जम्भन्तरंमि जौवा पावन्ति न दुखदोगच्चं ॥ १०
 ता एसो च्चिय सफलो मज्झमणाथरणदोसपरिहौणो ।
 सद्धम्मलाभगरुओ जम्भो नादंमि संसारे ॥
 विलिहद य मज्झ हिययंमि जे कओ तस्स अग्गिसम्मस्स ।
 परिभवकोवुप्पाओ तवद् अकच्चं कथं पच्छा ॥
 एण्हं पुण पडिवन्नो मेत्तिं बब्बेसु चेव जीवेसु । १५
 जिणवयणाओ अहयं विसेसओ अग्गिसम्मंमि ॥
 इय सो सुहपरिणामो तेणं विण्णिवाद्दओ उ पावेणं ।
 मरिज्जणं उववन्नो देवो सोहम्मकप्पंमि ॥
 अह सागरोवमाज्ज जाओ चन्दाण्णे विमाणंमि ।
 देवाणुप्पत्तिविहिं समासओ एत्थ बुच्छामि ॥ २०

१ D • निचा, • E निव ।

१ B चिंमंमि, D चिंतिह ।

- ओहेणं चिय जह ते हवन्ति जं च ऽच्छरादओ तेसिं ।
निव्वत्तन्तिऽथरे जह परमं देवस्स करणिञ्जं ॥
जह मेहासणितियसिन्द्यावविज्जुण संभवो होइ ।
गयणंमि खणेण तहा देवाण वि होइ उप्पत्ती ॥
ओ पुण मोत्तूण दमं देहं विमलंमि देवसयणिञ्जे ।
निव्वत्तेद सरीरं दिव्वं अन्नोमुज्जत्तेणं ॥
तंमि समयंमि तत्थ य गायन्ति मणोहराद् गेयाइं ।
कुसुमपयरं सुयन्ति य ^१सभमरथं तियसविल्लयाओ ।
नच्चन्ति दिव्वविभमसंपादयतियसकोउहल्लाओ ।
१० वज्जन्तविविहमणहरतिमरौवीणासणाहाओ ॥
देवा य हरिसियमणा करेन्ति ^२उक्किट्टसीहणायं च ।
मुण्णिऊण तस्स जसं सुदुल्लहं सयल्लभुवणंमि ^३ ॥
इयरौ वि य कामगुणे सहप्फासरमरुवगन्धे य ।
दिव्वे समणह्वन्तो हित्तो उट्ठेइ सयरहं ॥
१५ सुरयणनयणाणन्दो दिव्वं देवंसुयं अहिस्खिन्तो ।
भासुरवरवोन्दिधरो संपुखो सारयससि^४व्व ॥
तियसविल्लयाउ तत्थ य ^५तहियंलडहाउ मज्जरवयणेहिं ।
जयजयजय त्ति नन्दा थुणन्ति हित्ठाउ एएहिं ॥
तियसा वि परमहित्ठा गण्डयल्लावडियकुण्डलुज्जोया ।

१ CE सविभमरथं B ससंभमं ।

२ ACE उक्किट्टि B उक्किट्ट ।

३ ACE जसंमि ।

४ ABD वेसिच ।

सुरतरुसुसमाहरणा नमन्ति जयसहस्रबोसं ॥
 अह तं दिव्यपरिचयं दद्रुणं लोचणेण संभन्तो ।
 दिशं ऊचं व किं मे इमं फलं जस्स दिव्यं ति ॥
 काऊण थ उवन्नोगं दिव्यं ओहिणा विसुद्धेणं ।
 सुणिऊण सुचरियं तो करेइ अह देवकरणिज्जं ॥ ५
 सासथजिणपडिमाणं पूथं पूयाहहो महारसं ।
 १पोत्ययरथणं च तथा वाएइ सुऊत्तमेत्तं तु ॥
 अह तियससुन्दरीओ निज्जियसुहयन्दचन्दविम्बाओ ।
 पीणुन्नयसुपसाहियवरथणहरबन्धुरङ्गीओ ॥
 तिवल्लोतरङ्गभङ्गुरमज्जविरायन्तहाररस्यओ । १०
 सुहसरसणाहिणन्दियवित्थियल्लमियम्मविम्बाओ ॥
 तत्ततवणिज्जसन्निहमणहरथोरोरुजुथल्लकल्लियाओ ।
 नहयन्दसमुज्जीवियकुम्भयचल्लणसोहाओ ॥
 गाढपरिओसपसरियविस्साससिङ्गारभावरस्यओ ।
 पेच्छइ समूसियाओ वध्दहसरसल्लियमणाओ ॥ १५
 किंकरगणे थ धणियं अणुरत्ते दिव्वियहवसंपत्ते ।
 तियसभवणाइ पेच्छइ ममिय इय अंपिरे सड्ढे ॥
 तियसविच्छयाहिं समथं जयसहपणामियप्पभावाहिं ।
 मोहणवियक्कणाहिं पेच्छइ तो तियसभवणाइं ॥
 वित्थियमरगथसिस्सासंचयसंजणियवियडपोढाइं । १०

मणिरयणखदयमणहरफलिहामणिभित्तिजुत्ताहं ।
 वेदखियखभविरदयविषित्तवर^१सालिभञ्जियसयाहं ।
 तह दिव्व^२खग्गचामरपञ्जुत्त^३कुडन्तरासाहं ॥
 वरविविहदेवकन्दयविरदयपल्लङ्गसनाहाहं ।
 परिलम्बियपट्टंसुयसुत्तावलिजणियसोहाहं ॥
 तियसतहकुसुममण्डियकुट्टिमसंकन्तभमरवन्दाहं ।
 धूवघटियाउलाहं परिलम्बियरयणदामाहं ॥
 अह तेसु तियससुन्दरिनिवहेण समं पुरासुकयपुष्पो ।
 चिट्ठइ परित्तुट्टमणो भुञ्जन्तो दिव्ववरभोए ॥
 १० ५भुञ्जिंसु सो वि दिव्वे भोए चन्दाणणे विमाणंमि ।
 सुरसुन्दरीहि सट्ठिं जहिच्छिए सागरमणूणं ॥

× × × × ×

गुणसेण्णग्गिसम्भा जं भणियमिहासि तं गयमियाणिं ।
 सीहाणन्दा य तहा जं भणियं तं निसामेह ॥

१ B सासुचजिय ।

२ B चंभवारप ।

३ CE •सुसंतरासाहं ।

४ ACE सुञ्जित्तु, B सुञ्जियुय ।

॥ बीओ भवो ॥

अत्यि दहेव जम्बुद्वीवे दीवे अवरविदेहे खेत्ते अपरिमिय-
गुणमिहाणं तियसपुरवराणुगारि उज्जाणारामभूसियं समत्य-
मेद्वणितिलयभूयं जयउरं नाम नयरं ति । जत्य सुह्रुवो
उज्जलनेवत्यो कलावियखणो लज्जालुओ महिलायणो, जत्य
य परदारपरिभोयंमि किलीवो, परच्छिद्दावलोथणंमि अन्धो, ५
पराववायभासणंमि मूओ, परदव्वावहरणंमि संकुचियहृत्यो,
परोवयारकरणेकतल्लिच्छो पुरिसवग्गो । तत्य य निसियनि-
क्कड्डियसिनिद्धलियदरियरिउहत्थिमत्यउच्छलियवहलरुहिरा-
रत्तमुत्ताहककुसुम^१पयरच्चियममरभूमिभाओ राया नामेण
पुरिसदत्तो त्ति । देवी य मे मथलन्तेउरप्पहाणा सिरिकन्ता १०
नाम । सो इमाए सह निरुक्मे भूए भुज्जिंसु । इओ य सो
चन्दाणणविमाणाहिवृई देवो अहाउयं पालिज्जण तओ सुओ
सिरिकन्ताए गम्मे उववओ त्ति । दिट्ठो य णाए सुविणयंमि
तौए चेव रयणीए निट्ठूमसिद्धिसिहाजाससरिसकेसरसडाभार-
भासुरो विमलफल्लिमणिमिलांनिहसहंसहारधवलो आपि- १५
पुञ्जसुपसन्तलोथणो मिथल्लेहासरिसनिगायदादो पिञ्जल-
मणहरवच्छत्यलो अरतणुयमञ्जभाओ सुवन्नियकठिणकठि-

यडो आवल्लियदीहलङ्गुलो १ सुपदद्विओरुमंठाणो, किं बङ्गणा,
 सब्वङ्गसुन्दराहिरामो मीहकिमोरगो वयणेणसुयरं पविसमाणो
 न्ति । पासिऊण य तं सुहविउद्धाए जहाविहिणा सिट्ठो
 दइयस्सु । तेण भणियं । अण्येयसामन्तपणिवदयचलणजुयलो
 महारायमइस्स निवासट्ठाणं पुत्तो ते भविस्सुइ । तो मा तं
 पडिसुणेऊण जहासुहं चिट्ठइ । पत्ते य उच्चियकाले महा-
 पुरिसगम्भाणुभावेण जाओ से दोहलो । जहा देमि सब्वसत्ता-
 णमभयदाणं दीणाणाहकिवणाणं च इस्सरियसंपथं जइजणाणं
 च उवट्ठम्भदाणं सब्वाययणाणं च करेमि पूयं ति । निवेइओ
 १० य इमो तीए भत्तारस्सु । अब्बहियजायहरिसेणं संपाडिओ
 तेणं । तस्स संपायणेण जाओ महापमोओ जणवयाणं ।
 अवि य

सुव्व च्चिय धम्माणं होइ अवत्या परोवयाराए ।

बाल्लससिस्सु व उदओ जणस्स भुवणं पयासेइ ॥

१५ तओ जहासुहेण धम्मजिरयाए परोवयारसंपायणेणं सुल्लङ्ग-
 जम्माए अइकन्ता नव मासा १ अड्डुट्टमरास्सन्दिया । तओ पसत्ये
 तिहिकरणसुञ्जत्तजौए सुकुमाल्लपाणिपायं सयलजणमणोरहेहिं
 देवी मिरिकन्ता दारयं पसूय न्ति । निवेइओ रओ सुहंकरि-
 याभिहाणाए दासियाए पुत्तजम्भो । परितुट्ठो राया, दिअं
 २०० च तीए पारिओसियं । कारावियं च बन्धणमोयणारइयं

करणिञ्ज', पवन्तो य नयरे महाणन्दो, सोहाविद्या 'नयरि-
मगा, पसमाविश्रो रश्रो कुङ्कुमजलेणं, विष्पदशादं रुष्टन्त-
मङ्गयरमणाहादं विचिन्तकुसुमादं, कथाश्रो हृद्भवणसोहाश्रो,
पहभवणेषु समाहयारं 'मङ्गलद्वारादं, सहरिसं च नखियं
रायजणनागरेहिं ति^१ । एवं च पद्ददिणं महामहन्तमाणन्द- ५
सोखमणुहवन्ताणं अदकन्तो पढममासो । पदट्टाविथं च से
नामं बालस्स सुविणयदंमणनिमित्तेणं सीहो त्ति । सो य
विसिट्टं पुष्पफलमणुहवन्तो अभग्गमाणपसरं पणईणं मणो-
रहेहिं पथाण ^२पुष्पेण

जोव्वणमणुवमसोहं कलाकलावपरि^३वड्डियच्छायं । १०

जणमणनयणाणन्दं चन्दो व्व कमेण संपत्तो ॥

अस्यथा य संपत्तजोव्वणस्स कुसुमचावस्स वि हियथाणुकूलो
तरुणजणहिययाणन्दयारी आगश्रो वसन्तसमश्रो । जत्य
सविसेसं कुसुममयकोदण्डमण्डलीसंधियसिल्लीसुहो रदं दंसि-
जण जणहिययादं विधिउं पर्यत्तो मयणो । अणन्तरं च तस्स १५
चेव जयजयसद्दो व्वी कोइलाहिं कश्रो कोलाहलो, विरहग्गि-
उज्ज्वन्तपहियसंघायधूमपडलं^४व विथम्भियं सहयारेसु भमर-
जालं, गयवदयामसाणजलणेहि विव पलित्तं दिसामण्डलं
किंसुयकुसुमेहिं ति । तश्रो एवंविहे वसन्तसमए सो सीह-

१ B • रामगा ।

२ A om.

३ B-om.

४ ACE • षडि० ।

कुमारो अण्यतरुणजणवेडिओ महाविभुईए केलिनिमित्तं
 गन्धो^१ १पमुद्दयपरङ्कथासद्दणधतरुणीजणचित्तविधमुल्लोखं
 सुरहिमल्लयपवणपणञ्जावियकुसुमभरभञ्जमाणलयाविडविजालं
 मयमुद्दयमुहलमङ्कयरकुलोवगीयमाणगसोहं वासहरं पिव
 वमन्तलच्छीए कीलासुन्दरं नाम उज्जाणं, पवत्तो य कीलिउं
 विचित्तकीलाहिं ति । दिट्ठा य तेण तस्य उज्जाणे नाददूर-
 देसुसंठिया कुसुमपरिमलसुयन्धवेणिमङ्कयरवली विद्दुम-
 लयायन्धहत्यपल्लवा उव्वेल्लन्तकोमलतणुवाङ्कलया रम्भाखम्भमण-
 हरोरुजुयला थलकमलारत्तकोमलचलणजुयला उज्जाणदेवय
 • व्व उउलच्छिपरियरिया^२ नियमाउल्लगस्सु चेव महासामन्तस्सु
 लच्छिरुन्ताभिहाणस्सु धूया सहियणसहिया^३ वमन्तकीलमणु
 हवन्ती कुसुमावली नाम कन्नगा । तओ तं दद्वुणमणन्त-
 भवत्थयरागदोसेण साहिलासं पुलोदया । दिट्ठा य एसो
 वि तीए तओ^४ विभागाओ तस्स भमेण चेव तुरियतुरिय-
 ५ मोसरन्तीए कुसुमावलीए । चिन्तियमिमीए । कहं कोलासुन्द-
 रज्जाणस्सु रम्भयाए भयवं मयरद्वुओ वि एत्थिव कीलासुहमणु-
 हवद्द ति । एत्थन्तरंमि भणिया पिथंकराभिहाणाए चेडीए ।
 सामिणि, अल्लं अल्लमोसक्कणेण ; एसो खु राद्वणो पुरिसदत्तस्सु
 पुत्तो तुह चेव पिउच्छागम्भसंभवो वीहो नाम कुमारो ति ।

१ CE add ववज्जाणं ।

२ CE समय = सत्त ।

३ B परियया ।

४ CE सनेया ।

५ B adds वि ।

पढमागमणकयपरिगहं च सामिणिं 'एवमोसङ्गमाणिं पेच्छिय
 मा अदक्खिणं ति संभाविस्सुइ । ता चिट्ठियउ इहं, कीरउ
 इमस्स महाणुभावस्स रायकळोचिओ उवयारो । तओ हरि-
 मवमपुल्लइयङ्गीए सविभमं माहिलामं च अवलोइऊण कुमारं
 भणियं इमीए । हला पियंकरिए, तुमं चेवइत्य कुमला; ता ५
 निवेएहि, किं मए एयस्स कायव्वं ति । तीए भणियं । सामिणि,
 पढमागयाओ अण्हे; ता अलंकरावीयउ आसणपरिगहेणं
 इमं पएमं एसो, कीरउ से मज्जणजणण संबन्धपायववीयभूयं
 सागथं, दिज्जउ मे सहत्येण काळोचियं वमन्तकुसुमाभरण-
 मणाहं तम्बोळं ति । कुसुमावलीए भणियं । हला, न १०
 मङ्गुणोमि अइसज्जसेण इमं एयस्स काउं; ता तुमं चेव एत्य
 काळोचियं करेहि ति । एत्यन्तरंमि य पत्तो तमुइसं
 कुमारो । तओ सज्जिऊणामणं भणिओ पियंकरीए^१ । सागथं
 रइविरहियस्स कुसुमचावस्स, इह उवविसउ महाणुभावो ।
 तओ सो सपरिओसं ईसि 'विहसिऊण 'आमि य^२ अहं १५
 एत्तियं काळं रइविरहिओ, न उण संपथं' ति भणिऊणसुव-
 विट्ठो । उवणीयं च पियंकरियाए माहवीकुसुममालासणाहं
 कल्लधोयमयतल्लियाए तम्बोळं, गहियं च तेण । एत्यन्तरंमि
 य आगओ कुसुमावलीऊणणीए आहवणमिमित्तं पेसिओ
 संभरायणो नाम कण्णनेउरमहल्लगो । दिट्ठा 'य तेण साणु- १

रायं अपेक्षन्तमङ्गुलिपेक्षिणं कुमारमवलोक्योत्तुमा-
वली । चिन्तयं च ऐष । समागन्तो मयणो रईए, जइ
विही अणुवन्तिस्सइ । तन्नो पञ्चासकमागन्तुण कुमारमहि-
णन्दिय भणियं संभरायणेणं । वक्खे, कुसुमावलि', देवी
सुत्तावली आणवेइ 'अइचिरं कीलियं, मा सरीरखेदो ते
भविस्सइ ; ता लज्जं आगन्तव्वं' ति । तन्नो सा 'जं 'अप्पा
आणवेइ' ति भणिज्जण संसंभं कुमारमवलोक्योत्तुमा
उज्जाणाओ, पत्ता य कुमारं चैव चिन्तयन्ती निययगेहं ।
तन्नो देविं पणमिज्जणमाहूढा दन्तवलाहियं । तन्नो कुमारं
चैव अणुसरन्ती विमुक्कदीहनीयासा ससुवविट्ठा पल्लकसयणिक्खे,
विसम्भियो य तीए संमाणितं सहीसत्यो ।

अह सेविउं पयन्ता सेज्जं अणवरयसुक्कनीयासा ।
मयणसस्सल्लियमणा नियकण्णनियत्तवावारा ॥
नालिहर चिन्तयणं न यऽङ्गरायं करेइ करण्णिज्जं ।
नाहिलसइ आहारं अहिणन्दइ ने य नियभवणं ॥
चिरपरिचियं पि पाठेइ ने य सुयसारियाणं संघायं ।
कीलावेइ मणहरे चडुले न थ भवणकलहसे ॥
विहरइ न हन्थितले मज्जइ न य गेहदीहिथाए उ ।
सारेइ ने य वीणं पत्तच्छेज्जं पि न करेइ ॥
न य कण्ठुएण कोलइ वज्जमज्जइ ने य भूसणकलावं ।

हरिणि च्च ऊहभट्टा अणुपरमाणी तथं चेव ॥

खणसुद्धनयणपसरा अवसा खणधरिथदीहनीसासा ।

खणसुद्धदेहचेट्टा खणजंपिरवायसुहकमत्ता ॥

एत्यन्तरंमि तीसे धावीए न्निथसुधा समाणत्ता ।

नामेण मयणलेहा बीयं हियथं व जा तीए ॥

जहा । कीलासुन्दरकाणगमणकीलाए दठं परिस्सुन्ता कुसुमावली, लज्जं च तीए अक्ख विसक्खियाओ सहीओ; ता गिण्हज्जण पविरलज्जसिन्तं तालियण्टं बन्धेज्जण कदवथ-कप्परवौडगाणि उवसप्पाहि एयं ति । समाएसाणन्तरं च संपादथजणणिवथणा रसन्तमणिनेउरा पत्ता कुसुमावलीसमीवं सहरिसा मयणलेहा । दिट्ठा य तीए वरसयणीयमज्जगथा गुहसिन्ताभरनीसहं अङ्गं वहन्ती कुसुमावलि न्ति । तओ अणालवणसुणियसुअभावाए विअत्ता मयणलेहाए । सामिणि, किमेवसुअ्विग्गा विथ १लखीयसि, किअ २संपत्ता ते गुह-देवथाणं पूया, किअ ३संभाणियाओ सहीओ, किअ कथा ४अत्थिजणपडिवत्ती, किअ गच्छिओ कलाकलावो, किअ परि-तुट्ठो ते ५गुहथणो, किअ ६विणीओ ते ७परिवारो, किआणु-रत्तो सहीसत्तो, किअ संजायद ते समीहियं ति । आणवेउ सामिणी, जइ अकहणीयं न होइ । तओ कुसुमावलीए संसंभं ८सहत्थेण ९अलए संजेज्जण भणियं । अत्थि १०

१ D लखिअसि ।

२ A संपवत्त ।

३ A स रस ।

४ AD om.

५ AD add वे ।

पिथसहीए वि नाम अकहणीयं । ता सुण । कुसुमावचय-
 परिस्सुमेण मे जरकळा विथ संवुत्ता । तज्जणिओ य १ परि-
 पीडेइ मं परिचावाणलो । तज्जिमिन्ता २ य विथभइ अङ्गसु
 अरई । न उण किंचि अलं उअ्येयकारणं लखेमि ति ।
 मयणलेहाए भणियं । जइ एवं, ता गेणह ताव कप्पूरवीड-
 गाणि, परिवीएमि ते कीलाखेयनीसहं अङ्गं । कुसुमावलीए
 भणियं । किं मे एयावत्थं गयाए कप्पूरवीडएहिं, अलं च
 परिवीइएण । एहि गच्छामो बालकयलीहरयं । तत्य
 मज्जीकरेहि मे ३ अत्युरणं, जेण तहिं गयाए अवेइ एभो
 १० परिचावाणलो ति । तओ मयणलेहाए भणियं । जं मामिणी
 आणवेइ । गयाओ य सभवणुज्जाणतिलथभूयं बालकयली-
 हरयं । मज्जीकयं च से मयणलेहाए सुन्दरमत्युरणं । निवन्ना
 य तत्य कुसुमावली । समप्पियाणि ४ से कप्पूरवीडयाणि ।
 वीसम्भकहालावजणियपरिओसं च तालियण्टे ५ वीइउमारड्डा
 १५ मयणलेहा । कुसुमावली पुणी अयण्डदिस्ससुअङ्गकारा निज्ज-
 यमुक्कनीसासं तं चेव हिथयसल्लभूयं पुणी पुणी अणुसरन्ती
 चिट्ठइ । तओ मयणलेहाए चिन्तियं । किं पुण इमौए इमस्स
 अन्नहाविथारभावस्स कारणं ति । पुच्छिया य तीए । सामिणि,
 पत्ते इमंमि तरुणजणविस्ससुल्लोसगरे वसन्तसमए किं तुमए

१ D मे परिपीडेइ इतावाणलो ।

२ D om.

३ B अत्युरणं ।

४ C समप्पियाणि ।

अथ कौशासुन्दरं गच्छन्तीए गथाए वा तत्त्व अश्रित्यं
दिष्टं ति । तत्रो मयणावत्यासहावत्रो चैव वामनणेणं मयणस्स
अणभिषेयं पि भणियं कुसमावलीए । सच्चि, दिष्टो मए
कौशासुन्दरञ्जाणंमि रदविरहिनो विव कुसमाउहो रोज्झिणी-
विशोहत्रो विव मयणस्सणो परिचत्तमहरो विव कामपासो ५
सचीविउत्तो विव पुरन्दरो तविद्यतवणिञ्जसरिसवसो
नहमऊह'मञ्जरियसल्लणकुञ्जिविभात्रो सुनिगूढसिरासंधाणो'
अणुबद्धपिण्डियाभात्रो मणहरमऊरज्जो अन्तोनिगूढजाणसं-
धाणो' मयरवयणागारजाणमत्यत्रो अहसुन्दरसुसंगत्रोसुजुयसो
विउल्लकञ्जियडाभोत्रो मणहरतणुमञ्जभात्रो पौणवित्थियव- १०
च्छत्यसो उन्नयसिहर'परिवट्टुल्लवाउजुयसो 'अणुवणकोप्पर-
विभात्रो पौणपकोट्टुदेसो आजाणुल्लनियपसत्यलेहाविभूमिय-
करयसो आयम्वतल्लिणकरहसो सुसमाउत्ताहरपुडो मम-
सुसंगयधवसदसणो आरत्ततिभाग'दीहविशाललयणो उन्न-
मासियावंसो विउल्लनिडालवट्टो 'धुसमाउत्तकक्षपासो कसिण- १५
सुसिणिट्टुल्लिणकुर्न्तल्लभारो' चन्दणकयङ्गरात्रो विमलसुगल-
नियंसणो महल्लसुत्ताहल्लमासांविहसियसिरोहरो विमलसुडा-
रयणपसाहियउत्तिमङ्गो—किं वज्जणा जंपिण्ण—ह्वं पिव ह्वस्स
लावसं पिव सायसस्स 'सुन्देरं पिव 'सुन्देरस्स जोम्भणं पिव

१ B पिण्डिय । २ D •संधाणो । ३ CED add थापाण ।

४ CE अणुवण = अणुवणपिण्ड ।

५ D दीहर ।

६ D सुन्दारो, B कक्षपासो ।

७ CED सुंद० ।

जोष्यस्य मपोरहो विथ. मपोरहाणं महाराथस्य पुक्तो
 सीहकुमारो ति । तन्नो सुणियअसहा^१विचारभावनिबन्धणाए
 चिन्तियं मयण्लेहाए । ठाणे खु सामिणीए अपुराओ ।
 अइवा न कमलायरं वज्जिय सञ्जी अजत्य अहिरमइ ।
 तस्य वि थ भगवओ अणङ्गस्य विथ रई न एयं वज्जिय अजा
 उचिय ति । चिन्तियण जंपियमिमौए । सामिणि, सुन्दरो
 सो कुमारो निथगुणेहिं । जहा उण अज्जसुवुद्धो मए
 दे^२ षण्णयाए राइणा सह मन्तयन्तो सुओ, जइ तं तथा
 भविसुइ, तन्नो रइसणाहो विथ पसवाणो मयणसुन्दरो
 १० भविसुइ ति । कुसुमावलीए भणियं 'किं 'सुओ' ति । तीए
 भणियं । एवं 'सुओ । अज्जसुवुद्धिणा भणियं । देव, महा-
 राथपुरिसदत्तस्य सीहकुमारस्य कए कुसुमावलिं मग्गमाणस्य
 गइओ अणुबन्धो । दढं च तेण एत्थ वुत्तन्ते अणं भणियो णि^३
 'तहा तुमए काथब्बं, जहा एसा कुसुमावली सरिसगुणेणं
 कुमारसौहेणं 'संजुज्जइ' ति । 'अणं च, देव, न तं वज्जिय
 कुसुमावलीए अओ उचियो ति ॥ एत्थज्जरंमि सञ्जाहरिस-
 मिभराए किंपि अभणणीयं अवत्यन्तरं पाविज्जण अस्सियकोव-
 कसइसंपायणेण चन्दसरिसवयणाए भणियं कुसुमावलीए ।
 इसा असंबइपसाविणि, किमेयमेवं पसवसि । मयण्लेहाए

१ A om. विचार ।

१ D सुयं ।

२ CE ति ।

३ D ज्जर ।

भणियं । सामिणि, किं वा एत्य असंबद्धं ति । किं अणुचया
माणससरनिवासिणो रायहंमी 'वरहंससु । तन्नो देवेण
भणियं । भो सुबुद्धि, पद्मवद् महारात्रो मम पाणाणं पि ।
तन्नो सुबुद्धिणा भणियं । देव, जुत्तमेयं ति ॥ एवं च जाव
वीसत्यमन्तिणं सिद्धन्ति, ताव आगया उज्जाणवाली पल्लविया
नाम चेडी । विञ्जता य तीए कुसुमावली । सामिणि, देवी
आणवेद । गच्छ तुमं दन्तवलहियं, जन्नो आणत्तं देवेण 'अज्ज
सविभेससोहासंपायणाभिरामं सज्जेयव्वं भवणुज्जाणं, एत्य किल
महारायपुत्तेण मीहकुमारेण आगन्तव्वं' ति । तन्नो एयमा-
यहिय 'जं देवी आणवेद' ति महुरिसं गया दन्तवलहियं ॥
इत्तो य सज्जियं भवणुज्जाणं । तन्नो य सायरं उवणिमन्ति-
ज्जण कुसुमावलीदंशणसुयथाए अभिप्पेयागमणो चेव 'आणीओ
मीहकुमारो । कन्नो से भोथणसंपायणाइत्तो उवयारो । पच्छा
पविट्ठो भवणुज्जाणं । दिट्ठो य तेण गिहसारियारावसुहलो
दक्काकयामण्डवो नववरो विव आरत्तपल्लवनिवसणोवसोहिओ
असोथनिवहो, चडुक्ककलहंससालियकमलो^१ य भवणदीहिया-
नसिणिवणसण्डो, 'मज्जयरपरज्जयारावसुहलो य सहयारनि-
कुदम्भो, कुसुममज्जपाणसुदयभमिर^२ भमराणिपरिचरिओ य
माहवीलयामण्डवो^३, नागवलीनिवहसमासिण्णिओ य पूग-

१ D • वसयसु, B कलहंसगच्छ ।

२ CE वासिणो ।

३ D कमलोचरभ० । ४ BD मज्जर०, ABCE • सुवती, D • सुवचा

५ A भमरोत्तरियतो, D भमरोत्तरियतो । ६ B नावती ।

१कलीपयरो, सुयन्धपरिमलावासिद्यदिसामण्डलो य कुकुम-
गोच्छनियरो, मञ्जरमाद्यन्दोलिरो य लोयणसुहस्रो कयली-
हरस्रो त्ति । ठिओ य माहवीलयामण्डवमि ॥

पृत्यन्तरंमि य मयणलेहाए भणिया कुसुमावली ।
सामिणि, महाणुभावाणं सुयणभावाओ पुव्वनिव्वत्तिओ चेव
संबन्धो होइ । सो चेव उचियमंभासण^१फुल्ल^२तम्बोलप्ययाणाएणा
पयसिञ्जद त्ति । ता पेसेहि से सरोरपडत्तिपुच्छणापुव्वयं
एयंमि काले असंभाविण्णभावं सस्यारोविद्यपियङ्गुमञ्जरी-
कलावयंसं^३ कोमलनागवल्लीदलसणाहं च तम्बोलं अहियवुप्य-
साणि य कल्लोलयफलादं नियकलाकोमलपिसुणगं च किंचि
तहाह्वं अण्णेरयभूयं ति । तओ कुसुमावलीए भणियं । जं
पियसहि ते^४ पडिहायद, तं सयं चेव अणुचिट्ठउ पियसही ।
तओ मयणलेहाए १वल्लियासमुग्गयं चत्तवट्ठियं च उवणेऊण
भणिया कुसुमावली । मामिणि, चित्ताणराई रहु सो जणो;
ता आलिहउ एत्थ सामिणी १समाणवरहंसयविउत्तं तहंसणूसुयं
च रायहंसियं ति । तओ सुणियमयणलेहाभिप्यायाए ईसि
विहमिऊण आलिहिया तीए जहोवरइटा रायहंसिया ।
मयणलेहाए वि य अवत्यासूयणं से लिहियं इमं उवरि
१दुवईखण्डं । जहा

१ BD चलिषा ।

२ B निवची ।

३ A adds चासय ।

४ D adds गंध ।

५ D संसर्ध ।

६ D पियसहोर पडिहार ।

७ DE वत्तिषा ।

८ D दुपति, B दुदरं ।

अहिणवनेहनिभरदक्षिण्य^१निहपन्नायवधसिधा ।
 सरसमुणाल^२वल्लयगासधि विसर मन्दाहिष्ठासिधा ।
 दाहिणपवणविज्जयकमलाथरए^३ वि अदिन्नदिट्ठिया ।
 पियसंगमकए न. उक्तस्सर कह वररायहंसिया ॥

तत्रो चेत्तूण एयं चित्तवट्ठियं पुप्पवट्ठियं च पाण्डुं गथा
 माहवील्लयामण्डवं मयणल्लेहा । 'कुसुमावलीपियसहि' ति
 परिचणान्त्रो सुणिकण सायरमभिणन्दिया कुमारेणं । तत्रो
 ससंभमं तस्स चक्षणजुयसं पणमिजण भणियं मयणल्लेहाए ।
 महारायपुत्त, 'चित्ताणुराई तुमं' ति तत्रो चित्ताणुराहणौए
 अहं तुह पउत्तिनिमित्तं पेसिया रायधूथाए कुसुमावलीए,
 तहा सहत्वारोविद्याणुराएण य एसा अहिणवुप्पन्ना पियङ्गु-
 मच्चरी निधनागवलीसपुप्पन्नदल्लमहग्घं च तन्नोसं अहिण-
 वुप्पन्नाणि च कल्लोसयफल्लारं 'एथारं च किंल्ल दडुविचिट्ठाणं
 दिव्वन्ति, ता तुमं चेवं जोग्गो' ति कल्लिकण पेसिघारं
 सामिणीए, एसा वि चित्तगया रायहंसिया पावउ ते दंसण- १५
 सुहेसिं ति । भणिल्लसुवणीघारं च तीए । तत्रो कुमारेण
 सहरिसयं निषिहज्जण कथं कथे पियङ्गुमच्चरी आवीसं
 मोत्तव, समासियं च तन्नोसं, अन्नहियजायहरियेण पळोदया
 रायहंसिया, वारयं च वे अवत्यासूयगं उवरिसिहियं दुवई-
 ल्लसं । तत्रो तन्नोससंमाणपण्णाउल्लववणथाए^४ मयणविद्या- २०

१ D अरपन्नाय, CE निरपन्नाय । २ AC दल्लय । ३ AB ०२ ।

४ D तथा ।

५ BD सुहेसिं ।

६ ACD वयणेषेव ।

रश्मो १ च परिस्फलन्तविषयमञ्जरस्करं भणियं च षेण । अशो
 से चित्तकोषज्ञं । अह किं पुण दंसणाशो २ सेव सुषिञ्जमाणा
 वि अवत्या इमेण पुणइत्तोवन्नासमेत्तेण दुवईखण्डेण सूदया ।
 मयणल्लेहाए भणियं । महारायउत्त, न एसा सामिणीए
 ५ सूदया, किं तु एयमासिद्धियं पैच्छिऊण मए कयं इमं
 दुवईखण्डं ति । कुमारेण भणियं । जुञ्जर पढमसिद्धियं
 ददूष सद्धियाणं अवत्याणुवायकरणं ति । मग्गिया ३ षेण
 पत्तल्लेक्ककत्तरी । कप्पिओ य नागवल्लीदल्ले रायहंसियाव-
 त्याणुद्वो वररायहंसओ, फुउत्तरा य एसा हियव ४ संवायण-
 १० निमित्तं गाह ति । जहा

मरिजण न संपत्ती पिद्याए कसिऊण एस वरहंसो ।

भारेइ कहवि प्राणे अणुक्खलनिमित्तजोएण ॥

तश्मो मिथसिरोहराशो ५ ओसारिऊण दिक्खा इमीए
 तिससुइसारभूया पारिओसियं सुत्तावल्ली, समप्पियं च
 १५ नागवल्लीदल्लं । ईसि विहसिऊण भणिया य एसा । वत्तव्वा
 तुमए सुसुमावल्ली । जहा । अत्थि अन्धाणं ० दढं चित्ताणुराशो,
 सुषियं तुमए इमं, विजायं च अन्हेहिं पि ते चित्तकोषज्ञं ;
 ता पुणो पुणो एवं सेव चित्ताणुरादणो जहसु निचचित्त-
 कोसल्लादसणं चाएण्दं ६ करिऊासि ति । तश्मो 'जं महा
 रायउत्तो आणवेइ' ति भणिऊण पणामपुम्बयं जिग्गया

१ D om.

२ ACE add च ।

३ A संडावच ।

४ D उचारिऊच ।

५ BD करेऊासि ।

मथणलेहा, पन्ता य कुसुमावलीसमीवं । आरुक्खिओ तीए
 'जहावन्तो वुत्तन्तो, समप्पियं नागवलीदलं । दिट्ठो य
 कुसुमावलीए वरहंसओ, वाहया य गाहा, परितुट्ठा
 चियणं ॥

एवं च पददिणं मथणसरगोथरावडियजणमणाणन्दयारेहिं
 विज्जाहरीचक्कवायमउधर^१पमुहचित्तपओय^२पेसणेहिं पवडु-
 माणाणुरायाणं जाव वोल्लेन्ति थेवदियहा, ताव रड्ढणो
 पुरिसदत्तस्स पत्थणामहग्घं दिज्जा लक्खिकन्तनरवड्ढणा कुमार-
 सीहस्स कुसुमावलिं ति । निवेदयं च एयं पियंकरियाए
 कुसुमावलीए । जहा

दिज्जा सीहकुमारस्स सुयणुं भिट्ठे य बहलपुल्लयाए ।

अज्जेसुं^३ परिओओ मथणो व्व वियम्भिओ तिस्सा ॥

एत्यन्तरंमि य अत्यनिवहसमीहयक्कहिर्थादन्नदविण-
 जायं वज्जनमङ्गलत्तररवापूरियदिसामण्डलं नसन्तवेसविल्लथा-
 यणुं^४प्यंकवड्ढोहं सयलजणंमणाणन्दयारयं दोहिं च नरिन्देहिं
 कयं वड्ढावणयं ति ।

काऊण य तेहि तओ वारेज्जसहो गणाविओ दियहो ।

घोसाविथं पुणो वि य जहिष्णियादाणमसत्थं ॥

पत्तंमि य तंमि दिणे तन्तो कुसुमावली पसत्थंमि ।

बन्धुजुवईहि सच्चिया पमक्खणकए सुज्जत्तंमि ॥

१ A वुत्ती । २ D adds मिड्ढ । ३ CE पत्तोच, D adds व

४ ACE चनेह व ।

५ CE चिंक्क, B om.

- आसन्धियाऽ मणहरधवलदुगुलोत्यथाऽ रभाए ।
 ठविथा पुष्पाभिमुहौ रङ्गावलिचाडरन्तमि ॥
 मणिपट्टयमि निमिया चक्षणा 'संकन्तरायसोद्विसे ।
 तप्संसुहाभायणरसपक्षवि ए व्य विमलमि ॥
 ५ वष्कीलनेण य नहमऊहपडिवससलिलसङ्गेण ।
 पक्षासिलमणवज्जं निष्कवियं तीए नहयसं ॥
 रत्तंसुयपरिहाणा अहियं वियसन्तवयणसथवत्ता ।
 आसन्नरविसमागमपुष्पदिसिविऊ व्य आरत्ता ॥
 दुष्पकुरदहिअक्तथवावडहत्याहिं रत्तवसणाहिं ।
 १० जुवईहि अविहवाहिं विहिणा य पमक्किथा ताहिं ॥
 पुष्पफलोदयभरिएहि कणयकलसेहि ७७हाविथा नवरं ।
 जमिणिया सुपसत्यं सव्वज्जं पुण्यत्तेणं^१ ॥
 दिन्ना य अक्कया से गुरुहि परिओसवहकपुलएहिं ।
 सव्वोसाहगन्धे घणकेसे उन्तिमज्जंमि ॥
 तत्तो वि य ससिवयणा नवर पंसाहिञ्जिउं ममाठत्ता ।
 जावयरसेण पढमं मणहरचक्षणा कथा०तीसे ॥
 निथकन्तिसक्खेण य कुक्कुमराएण जङ्घिथाओ से ।
 पीणे थणकलसजुए अभिलिहिथा पत्तलेहाओ ॥
 कालेयमीसचन्दणरसेण निष्कजियं च सुहकमसं ।
 दहओ व्वं साणराओ कओ थ से समथणो अहरो ॥

१ D विष्पटियकिरचसोद्विसे ।

२ B वकेव ।

नवहरकालवियसियसुवलयदक्षकगिरायसोदिसं ।
 कथमुज्जसं पि कम्पलहरश्चिदं लोयणाण जुयं ॥
 मज्जमासल्लच्छिया इव उच्चित्तो से सुधंमि वरतिल्लो ।
 उवरिररथासवावलिचक्षिउलवसएहि परियरिओ ॥
 अइ कलसहायद्धियसभवणवाविररथसंसाहं ।
 चल्लणेषु पिण्डुहं मणहरमणिनेउराहं से ॥
 नइससिमज्जसंवलियरथणसंजणियविउणसोहाहिं ।
 पडिवक्काओ मणिविंठियाहि तइ चङ्कुलीओ न्ति^१ ॥
 बडुं च दइयसिययं व तौण विथडे निधम्मविम्मंमि ।
 सुरजसववरदरं^२ निधम्मणिनेहलादामं ॥
 वाज्जलयासूलेसुं रइयाओ जणमणेक्कणाओ उ^३ ।
 वाज्जलरियाउ तीसे मथरइयवागुराओ व्व ॥
 बडुो थ यणहरोवरि^४ मणहरवरपउमगायदक्षल्लच्छिओ ।
 पवरो पवंगवन्थो निधम्मसंसत्तओ^५ तइ थ ॥
 सुत्ताहारो यणबडुसंजणियक्कामराओ व्व ।
 कण्ठमवल्लम्मिऊणं नीविं से फुसिउमाठत्तो ॥
 कण्ठंमि विमलमणहरमोत्तिय^६ दुसुदत्तयं पिण्डुं से ।
 कुङ्कुमकयराएसु थ सवणेषुं रथणचल्ललयाओ ॥
 उज्जोइयं च धणियं तिसुा वयणं निधम्मूलेहाए ।

१ D च । १ D •सधिमूरं । २ D •मविह्वारंउ OE मविष्ठासकपत्तो ।

३ D यवचसत्तं ।

५ D संमयाउ ।

६ D दुसुदत्तयं निधम्मंने ।

० A उज्जोविध ।

धवलकुडिसा^१ पवरं पन्नोसल^२ व सुहाए ॥

षणकषिणकुडिसमणहरशिरोरुडुग्वायकक्षियसोहिते ।

विमलं सुडारयणं निमित्तं से उन्तिमङ्गंमि ॥

पदमं दीषिहिइ इमा मोत्तुण ममं ति रथणहायाए ।

५ पडिवन्नम^३हराए व्य ^४ओत्त्यं तौ^५ सव्वङ्गं ॥

एवं च जाव कुसुमावली पसाहि^६व्वद, ताव पसा^७णनि-

उणवत्तविलयाहिं^८ पसा^९हिंमि षीइकुमारो निवेदयं राइणो

पुरिसदत्तस्स गहियसकु^{१०}क्काएहिं सुणियओइससत्यसारेहिं

ओइसिएहिं 'आसन्नं पसत्थं इत्यग्गइणमु^{११}उत्तं' ति । तन्नो ^{१२}थ

१५ षीइकुमारो भरवइसमाणत्तपरियणपवन्तिओ वज्जन्तमङ्गल-

त्तररवावूरियसयसदिमामण्डलो पवणपण^{१३}सन्तधयवडुग्घाय-

सुन्दररइवरा^{१४}रुडरायलोथपरियरिओ मणहरमडोवथारकुसला-

वरोइसुन्दरीवन्नेण^{१५}सन्तइडूरायमग्गो धवलपसा^{१६}हियकरिवरा-

रुडो मिथइसेणाभरसेणकुमारपरियरिओ मउसरथसंगओ व्य

१५ कुसुमाउहे साहिल्लासमवलोइउ^{१७}अमाणो पासाथमासातसगयाहिं

पुरसुन्दरौहिं पत्तो सलीलं विवाइमण्डवं ति । धरिओ थ

तस्स दारे विसेसुउ^{१८}जस^{१९}नेव^{२०}त्तेणं गहियग्घससारेणं अणथाजणेणं

मग्गिओ 'आथारिमयं' ति । तन्नो हरिसवसु^{२१}पुल्लोथणो

जाइयसहिं दाऊण ओइसो करिवराओ^{२२} । भग्गा थ से

१ E • नार ।

२ DCE उच्यं ।

३ D • विलयाय ।

४ D om.

५ D adds गहिय ।

६ D adds ति ।

रयणकञ्चीसणाहेणं सोवणसुसलेणं 'भिउडि त्ति । तन्नो
मण्डवतणंमि अणनिवहं निहन्मिय नीओ समागमसुन्दरीहिं^१ वरो ।

चिट्ठइ य अत्य सियवरदुगुल्लपक्कादयाणणां वड्ढया ।

'सरयणचन्दमण्डक^२संकादयकोमुदनिमि व्व ॥

काराविओ 'सखीलं अविहणन्नाइ कोउथाइं च । ५

ता जाइओ सुहक्कविफेडावणियं च सहियाहिं ॥

तन्नो ईमि विहसिऊण 'ममं चेव एयं सकज्जं' ति भणिय
दिअमाचारिमयं । फेडिया सुहक्कवी । दिट्ठा य तेण
असोयपणवकथावयंमा ईमिवियमन्तवयणकमला सण्णसहरिस-
निअरा मणोहरस्सु^३ वि मणहारिणं^४ किंपि तहाविहं
दिअं विलासविअममणुइवन्ती कुसुमावलि त्ति । १०

पाणिग्गहणं च तन्नो पारड्डं गौयमङ्गलुग्वायं ।

बन्धवहिययाणन्दं अओअवड्डरायाणं ॥ . .

इत्या पढमं चिय कालवित्थरं विअहिउं अचाएन्ता ।

तौण्ण वरस्सु य घडियां मिअलनहयन्दकिरणेहिं ॥ १५

धेत्तूण तेण षडमं मउए हिययंमि साणुरायंमि ।

गहिया तन्नो करंमि ऽय पवियन्मियसेयसलिलंमि ॥

धेत्तूण य तेण करे मणहरकण्णनराउ आणीया ।

पवरमहचाउरन्तं तियभवह्ण सुरविमाणं व ॥

१ D भउडि त्ति ।

२ CE समागमं CDE सुन्दरीय ।

३ AB सवर ।

४ D सडाइ ।

५ A सवीलं, B सरीरं

६ C . . . . .

७ C . शारिणी ।

८ ABCE om.

- कणथ^१मउजलवरपउमराथपञ्जत्तदण्डियारइयं ।
 रइयदुगुल्लवियाणयपरिलन्धिमोत्तिओऊलं ॥
 ओऊलल्लग्गमरगथमऊइहरियाथमाणसियचमरं ।
 सिथचमरदण्डचामीथरप्पहापिञ्जरहायं ॥
- ५ अहायगधविरायन्तरम्मवर^१पत्तसुन्दरीवयणं ।
^१वर^१पत्तसुन्दरीवयणजणियवज्जपत्तपरिओसं ॥
 प्ररिओसपयउरोमच्चवन्दिंसायकलियपेरन्तं ।
 पेरन्तविरइयामल्लविचिन्तमणितारथानिवहं ॥
^१तारथनिवहपसाहियतोरणमुहनिमियसुद्धसिल्लेहं ।
- १० मसिल्लेहाविओइय^१वित्थरसियमण्डवनहं तु ॥
 अवल्लग्गो य महरिसं^१मणिभूमणकिरणभासुरसररीरो ।
 उदयगिरिं पिव सो चाउरन्तयं दियमनाहो व्व ॥
 कुसुमावल्ली^१ राथन्तविमल्लमियवरदुगुल्लवयणाए ।
 पवियसियवयणकमल्ला^१ दिवसल्लच्छी^१ व समेषो ॥
- १५ ^१वज्जया^१ तत्थ धूमेण वरंमुहं^१पेच्छसु त्ति व भणन्ता ।
 बाहत्थेवा ओणयमुह्वी^१ पाएसु से पड्डिया ॥
 एत्तन्तरंमि य पारद्धो जणाणसुवथारो । दिज्जन्ति
 महमहेत्तगन्धाहं विल्लेवणाहं, ^१रुण्णमज्जयरसणावाहं कुसुम-

१. D लउ० ।

१. CE पण्डि ।

२. D वयपुवरल्लुवारं जणिय० ।

४. BD तारा ।

५. BD वित्थय ।

६. BD पुष्पपल्लसन्धियं मण्डिरामं ।

७. D वज्जया तत्थ तत्थ ।

८. D भंडं० ।

दामारं, अहसुरदिग्गन्धिणो पडवासा, कप्पूरवीरुध'पहा-
णारं तम्बोसारं, दुगुल'देवङ्गपेडुचीणदुचीणारं पवरवत्याहं,
केऊरहारकुण्डलकुडियप्पमुहा आहरणविसेसा, तुवङ्गवण्ही-
चकम्बोचवञ्ज'राहआसकलियारं घोडयवन्नाहं 'भइमन्दवंसप्प-
मुहा च गयविसेसा ॥

एत्थन्तरंमि जलणे घयमङ्गलायाहि अह ऊणिञ्जन्ते ।

पारद्वं च 'वङ्गवरं भमिउं तो मण्डसारं तु ॥

पडमंमि वङ्गपिउणा दिअं हिट्ठेण मण्डसारंमि ।

भाराण सथसहसुं अघडियरुवं सुवणसु ॥

वीयंमि हारकुण्डलकडिसुत्तयतुडियसारमाहरणं ।

तइयंमि थालकञ्चोलमाइयं रूपभण्डं तु ॥

दिअं च चउत्यंमौ 'वङ्गप्र परिओसपयडपुलएणं ।

पिउणा 'सुट्टु महग्घं चेलां नाणापयारं ति ॥

पुरिसदत्तेण वि य रत्ता सविहवाणुहो अचन्त'पसाय-

महग्घो कओ जणाणसुवयारो, दिअं च विमलमणिरयण-

मुत्ताइलसणाहं 'वङ्गयाए अणग्घेयमाहरणं ॥

एवं वित्ते 'विवाहमङ्गसवे कालङ्गमेण पवमुमाणापुराथं

सयलजणसलाहणिअं विसयसुहमणुहवन्ताणं अइङ्गन्ता अणेगे

१ D सवाचारं ।

१ D देवंसुयसुयपड० ।

२ BD 'रवासा', CE रायास, A चारंक० ।

४ D भरंनं ।

५ D वङ्गवरं । ६ A वङ्गए, CE वङ्गयं ।

७ A सुड ।

८ ACE 'वङ्गयमसामचन्तो, B om पसाय ।

९ ACE वङ्गए, D वङ्गए ।

१० A वीवाए ।

वरिसत्त्वका । अथवा य आसपरिवाहणनिमित्तं गण
 कुमारसीधेण दिट्ठो नागदेवुञ्जाणे बङ्गफासुए पएसे अप्पेय-
 समणपरिवारिओ^१ खमामहवञ्जवसुत्तितवसंजमसत्त्वसोथा-
 किञ्चणवन्नचेरगुणनिही पढमजोव्वणत्थो^२ ह्वाद्दगुणजुत्तो
 ५ संपुण्डुवाक्कसङ्गी ससिस्साणं सुत्तस्स अत्थं कहेमाणो धम्मघोसो
 नाम आयरिओ त्ति । ^३तओ तं द्दुए तं पद्द अईव बङ्गमाणो
 जाओ । चिन्तियं च षेण । धम्मो खु एसो, जो संसारविरत्त-
 भावो सयलसङ्गचारई परमपरोवयारनिरओ एवं वद्दह त्ति ।
 ता गन्तूण एयस्स समीवं पुच्छामि एयं किं पुण इमस्स
 १० ^४मणोहवल्लिखिसमयवत्तिणो निव्वेयकारणं जहट्टियं च दुक्क-
 संकुलं च संसारं ति । तओ ^५दूराओ चेव ओयरिज्जण
 जञ्जवोक्काहकिसोराओ गओ तस्स समीवं । ^६पणमिओ थ
 धम्मघोसो । ^७अहिणन्दिओ थ भगवया धम्मक्काहेण । तओ
 वन्दिज्जण सेसमाज्जणो भत्तिनिम्मुर^८सुवविट्ठो सहावसुन्दरे
 ५ गुरणो पायमूले । निव्वड्डियसंवेगमारं पुच्छिओ थ षेण
 भयवं धम्मघोसो । भयवं, किं ते सयलगुणसंपयाकुलहरस्स वि
 ईदसो^९ निव्वेओ, जेण इमं अयाले चेव समणत्तणं पडिवन्तो
 सि । तओ भयवया भणियं । ^{१०}भो महासावय, ^{११}नत्थि

१ DF परिचय । २ D डी । ३ BDF तं च द्दुए संविष्मो चित्तेह
 and omit the rest of the sentence. ४ D मसोहर ।

५ A दूरतो । ६ ACE add सविष्मो थ and om. the next थ ।

७ BF मसो उव । D मसं उव । ८ BF हरिसो ।

९ BF मसो उव । १० BF नत्थि मसो उव ।

इदाणिमगालो 'सामसस्तु । 'किं न पदवद् अथाले' निव्यिच-
सुरासुरो मयलमणोरहसेलवज्जासणी पियजणविओएकपरम-
हेऊ विवुहजणसंवेगवडुणो मसु त्ति । अन्नं च । महासावय,
सोहणभावाओ चरमकाले वि जइ सेविज्जइ धम्मो, सो च्चिय
'पढमं' किमजुत्तो । राहणा भणियं । भयवं, 'नो अजुत्तो, ५
किं तु नानिमित्तो निव्वेओ त्ति निव्वेयकारणं पुष्कामि ।
भयवया भणियं । संसारो च्चैव निव्वेयकारणं, तहवि पुणो
विसेसओ ओहिनाणिनियचरियकहणं ति । राहणा भणियं ।
भयवं, केरिसं ओहिनाणिनियचरियकहणं । भयवया भणियं ।
सुण १०

अत्थि इहेव विजए रायउरं नाम नयरं । तन्निवाओ
अहं भवसह्वओ च्चैव तव्विरत्तमणो च्चिट्ठामि जाव,° आगओ
अण्येसमणसामी थेवदियऊप्पओहिनाणोवल्लड्डुपुणपावो अमर-
गुत्तो नाम आयरिओ त्ति । जाओ य लोए लोयवाओ
'अओ अयं महातवस्सो खीणासवंदारो समुप्पन्नओहिनाणन- १५
थणो जहद्वियधम्मदेसणाल्लड्डिसंपओ' त्ति । तओ तन्नयरसामी
अरिमहणो नाम राया अओ य नयरजणवओ निग्गओ
तस्स "दंसणवडियए, संपत्तो से पायमूळं । वन्दिओ भयवं
नरवहणा नयरजणवएण थ । अहिणन्दिओ थ धम्मसाहेण

१ CE सासवस्तु ।

२ AD किच ।

३ D adds वि ।

४ CE पढममपि ।

५ D किमपिजुत्तं ।

६ D नाजुत्तो ।

७ BF add ता ।

८ BF वदच० ।

भयवया नरवई नयरजणवओ थ । उवविट्ठो थ गुरुवयण-
 बड्डमाणमहग्घो अहाफासुए धरणिवट्ठे राया नयरजणवओ
 थ । पुच्छिओ थ भयवं अहाविहारं राइणा । अणुसामिओ
 थ तेणं । राइणा भणियं । भयवं, 'संपन्नं' ते भूयभविस्स-
 ५. १वत्तमाणत्यगाहगं ओहिनाणं । ता करेहि मे अनुग्गहं ।
 आइत्त १निययचरियं, कथा कहं वा भयवया संपन्नं
 सासथंशिवसोक्तपायवेक्खवीयं सन्नत्तं देसविरई वा इह अन्न-
 भवेसु वा सामन्नं ति । भयवया भणियं । सुण

अत्थि इहेव विजए सग्गावासं नाम नयरं । ५तत्याईथ-

१०. समयंमि सुधणू नाम गाहावई होत्या, तस्स घरिणी धणसिरी
 नाम, ताए ५य सोमाभिहाणा अहं सुया आसि । संपत्त-
 जोव्वणा ५थ दिक्खा तन्नयरनिवासिणो नन्दसत्त्ववाहपुत्तस्स
 इहदेवस्स । कओ ५थ णेण ५विवाहो । जहाणरूवं विसयसुह-
 मणुहवामो त्ति । जाव तत्थ अहाकप्पविहारेण विहरमाण.
 १५. विविहत्तवखवियदेहा सुयरथंणपसाहिया रूवि व्व सासण-
 देवथा समागया ०बाल्लचन्दा नाम गणिणि त्ति । दिट्ठा थ
 सा मए ससुरकुल्लाओ ५नारकुल्लंमहिगच्छन्तीए विहार-
 निग्गमपएसे । तं थ ने द्दुण ससुप्पओ पमोओ, विवसियं
 खोथणेहिं, पण्हं पावेणं, जससियमज्जेहिं, वियक्खियं धम्म-

१ D उच्यथं ।

१ BF बहमाव ।

१ BF विष ।

५ DF तन्न य चतीस० ।

५ DF om.

५ ACE बीवाहो

० A बाल्लचन्दा ।

० C •नार० ।

० BF •नाम०, D •नर० ।

चित्तेषां । तत्रो मए नाददूरत्रो चैव विणधरद्वयकरयल्लक्ष्मीए
 सबुजमाणमभिवन्दिया भयवई । तीए वि थ दिओ सयल-
 सुहसस्सवीथभूओ धम्मलाभो न्ति । जायाओ^१ थ ने तं पद
 अईव भत्तिपौईओ । पुच्छिओ थ मए भयवईए पडिस्सुओ,
 साहिओ साज्जणीहिं । तत्रो अहं जहोचिएण विहिणा ^५
 पक्कुवासिउं पवत्ता^२ । साहिओ ने भयवईए कम्मवणदावाणलो
 दुक्खसेलवज्जासणी सिवसुहफलकप्पपायवो वीथरागदेसिओ
 धम्मो । तत्रो कम्मखओवसमभावओ पत्तं ससत्तं, भाविओ
 जिणदेसिओ धम्मो, ^३विरत्तं च ने भवचारयाओ चित्तं ।
 तत्रो थ सो रुहदेवो कम्मदोसेण पत्तोसं काउमारद्धो । ^{१०}
 भणियं च तेण । परिच्चय एयं-विषयसुहविग्घकारिणं धम्मं ।
 तत्रो मए भणियं । अलं विषयसुहेहिं । अइचच्चला जीव-
 लीयठिई, दाहणो थ विवाओ विषयपमायस्सु । तेण भणियं ।
 विद्यारिया तुमं, मा दिट्ठं परिच्चद्वय अदिट्ठे रइं करेहि ।
 मए भणियं । किमेत्थ दिट्ठं नाम; पसुगणसाहारणा इमे ^{१५}
 विषया, पत्तखोवसंभमाणसुहफलो थ कइं अदिट्ठो धम्मो
 न्ति । तत्रो सो एवमहिंलप्यमाणो अहिथयरं पत्तो-
 सभावओ । परिच्चत्तो ^४थ तेण मए सइ संभोगो । वरिया
 थ नागदेवाभिहाणस्सु. सत्यवाहस्सु धूया नागसिरी नाम

१ ACE जाया ।

३ BDE विरत्ता ... नई ।

२ ACE पक्कुत्ता, D पवत्ता ।

४ D मए वेह सइ ।

कक्षगा, न संपादया^१ ताद्यवज्जमापेणं नागदेवसत्यवाहेण ।
 रुद्देवेण चिन्तियं । न एषाए जीवमाणीए अहं दारियं
 लहामि । ता वावाएमि एयं । तन्नो मायाचरिएणं कहिंशिं^२
 घडगयमासीविसं काऊण संठविन्नो एगंदेसे^३ 'घडन्नो । अइकन्ते
 ५ पन्नोससमए संपत्ते थ कामिण्णिजणसमागमकाले भणियाहं^४
 तेण । उवणेहि मे इमान्नो नवघडान्नो कुसुममालं ति । तन्नो
 अहं^५ तस्स मायाचरियमणववुण्णमाणा गथा घडसमीवं ।
 अवणीथं तस्स^६ 'दुवारघट्टणं^७ 'धरणिमाउल्लिङ्गं । 'तन्नो हत्थं
 ङोठूण गहिन्नो भुयङ्गो । उक्का अहं तेण । तन्नो तं संमंभमं
 १० उण्णिजण सण्णसभयवेविरङ्गी समल्लीणा 'तस्स समीवं ।
 'उक्का भुयङ्गमेणं' ति सिट्ठं रुद्देवस्स । नियडीपहाणन्नो
 'थ आउल्लोहन्नो रुद्देवो । पारद्धो तेण निरत्थन्नो 'सेव
 कोसाहलो । एत्थन्नरंमि थ सीदथं^८ मे अङ्गेहिं, विद्यल्लिथं
 सन्नीहिं, उव्वत्तियं^९ 'पिव हियएणं, भमियं पिव पासायन्न-
 १५ रेण^{१०}, परिवत्तियं पिव पुहंवीए । अवसा^{११} अहं निवडिया
 धरणिवट्ठे । अन्नो^{१२} 'परमणाचिक्खणीयमंवत्थन्नरं पाविजण
 पुव्वसक्खत्ताणभावन्नो चरुजण देहं सोहक्खकप्पे लीलावयंसए

१ BF add से, AD वेच थ । २ CE कचिधि, BF om., D कर्षं वि ।

३ BCEF om. ४ DF चरमसेच । ५ D दुवारघट्टणं ।

६ BF चरदिमउकुमं, ७ BF om. ८ BF तथत्तिय (read तथत्तिये)

९ DF om. १० A चारवं । ११ ACDE have everywhere चिच ।

१२ ACDE ०रेचिं । १३ D चन्दि । १४ ACE ०वित्ठं, B ०व० ।

वरविमाणे पलिश्रोवमट्टिर् देवत्ताए उववन्नो णि । तत्थ थ
 पवरक्करापरिगन्नो दिव्वे भोए उवभुञ्जामि जाव रुद्धेवो
 वि तं नागदत्तसत्यवाहधूथं परिणीय तीए सद्धिं १अहाणुक्खे
 भोए १उवभुञ्जिजण १कालमासे कालं काजण रथण्यभाए
 पुठवीए खट्ठकडाभिहाणे नरए पलिश्रोवमाज १चेव १नारगो ५
 उववन्नो णि । तन्नो अहं अहाउयं अणुपालिजण चुन्नो
 समाणो इहेव विजए सुंसुमारे रणे सुंसुमारगिरिंमि हत्थि-
 त्ताए उववन्नो ५ संपत्तो १य कल्लभगावत्थं । एत्थन्तरंमि १य
 इथरो वि नरयाश्रो उव्वट्टिजण तंमि चेव गिरिवरे सुग-
 पत्तिन्ताए उववन्नो णि । १अइक्कन्तो १य सिंसुभावं दिट्ठो १०
 अहं तेण तंमि चेव गिरिवरे महावरमणीएसु नल्लवणेसु
 करेणुसंघायपरिगन्नो सलीलं परिभमन्तो णि । तन्नो मं
 दट्ठूण पुव्वभवव्वासाश्रो १उक्कडकम्मोदयाश्रो य समुप्पन्नो
 ममोवरि १वेरपरिणामो । चिन्तियं च तेणं । कहं पुण एस
 कुञ्जरो इमाश्रो भोगसुहाश्रो वञ्चियव्वो णि । उवाए १५
 गवेसिउमारट्ठो । अन्नया लीलारई नाम विज्जाहरो, सो
 मियक्खेणस्स विज्जाहरस्स भइणिं चन्दलेहाभिहाणिं १अव-
 हरिजण तम्मएणेवागन्नो तसुहेसं । भणिश्रो थ तेण सो सुगो ।

१ D अहाइक्किय ।

२ BF उवभुंजिय, D सुंजिय ।

३ DF om.

४ DF उव० नारनत्ताय ।

५ D adds णि ।

६ B अरक्कंवे सिंसुभावे ।

७ AC add थ ।

८ D तल्लर ।

९ BF ताया० ।

१० BDF अवहरिय ।

- अहं एत्य गिरिनिगुञ्जे चिद्दामि; आगमिस्सुद य एत्य एगो
 विज्जाहरो; तन्नो न तुमए तस्स अहं साहियव्वो; गन्नो य
 खो ममं साहियव्वो '[तन्नो ते किञ्चि पडिह्वसुवयारं
 करिस्सामि] एवं कए सुट्टु मे उवकथं ति । जंपिज्जणमोदखो
 ५ विद्यत्तत्ताभोगसंठियं गिरिनिगुञ्जं । इयरो वि तंमि चेवुद्देसे
 नारङ्गपायवसाहागए नीडे चिद्दइ, जाव आगन्नुए गन्नो
 मिथंङ्कसेणो । एत्यन्तरंमि य करेणुपरिगन्नो अहं आगन्नो
 तसुद्देसं । तन्नो मं दट्टुणं चिन्तियं सुगेण । अत्यि इयाणिं
 अवसरो 'मे समीहियस्सु । तन्नो नियडिबड्डलेण सजायाए
 १० सहाभिमन्निज्जण मम सवणगोयरे भणियं । सुन्दरि, सुयं
 मए भयवन्नो वसिद्धमहरिभिसु समीवे । जहा इहं सुंसु-
 मारपव्वए सव्वकामियं नाम पडणमत्थि; जो जं अभिलसि-
 ज्जण पडइ, सो तस्सणेण चेव तं पावद त्ति । तन्नो मए
 पुच्छियं । भयवं, कहिं पुण तसुद्देसं । तेण साहियं । जहा
 १५ इमस्स साल्लतरुवरस्स वामंपासेणं ति । ता अलं इमिणा
 तिरियभावेण^१; एहि, विज्जाहरपणिहाणं काज्जणं तहिं
 निवडामो । पडिस्सुथं^२ च से इमं जायाए । गयाइं तसुद्देसं,
 कन्नो पणिही, निवडियाइं गिरिनिगुञ्जे । साहियं लीला-
 रइणो । समुप्पइन्नो य सह चन्दलेहाए गयणयत्तमसंकरेन्नो

१ DF om. the passage in parentheses.

१ DF om.

२ D • चं ति ।

३ D om., F इमो सजायाए ।

लीकार्द । दिङ्गो य अन्वेहिं । समुप्यन्ना ने चिन्ता । अहो
 सव्यकामियपडणाणुभावो, जनेयं सुगमिज्जणयं कथविज्जाहर-
 पणिहाणमिह निवडिजण तखणा चेव विज्जाहरमिज्जणयं
 जायं । ता अलं अन्हाणं पि इमिणा तिरियभावेण । तन्नो
 देवपणिहिं काजण निवडाभो एत्य अन्हे वि त्ति । एवं च
 संपहारिजण 'पणिहिं काजण निवडिया तत्य अन्हे ।
 'एत्यन्तरंमि 'य उप्पदयं सुयमिज्जणयं, न खखियमन्वेहिं ।
 तन्नो 'संचुखियङ्गोवङ्गो अहं किलेसमणुहविज्जणं अकामनिज्ज-
 राए 'कसं खविज्जण उववन्नो कुसुमसेहराभिहाणे वंतरभोस-
 नयरे देसुणपलिओवमाज्ज वंतरो त्ति । तत्य य उदारे भोए १।
 भुञ्जामि जाव, इयरो वि सुयत्ताए मरिजण रथणप्पभाए
 'सेव पुठवीए 'लोहियासुहाभिहाणे नरए समुप्यन्नो देसुण-
 पलिओवमट्ठिई नारगो त्ति । तन्नो अहं अहाउयमणुपालि-
 ज्जण चुन्नो समाणो एत्य सेव विदेहे अन्नंमि विजए चक्क-
 वासउरे नयरे अप्पडिहयचक्कस्स सत्यवाहस्स सुमङ्गलाए १५
 भारियाए कुप्पिंखि पुत्तत्ताए उववन्नो त्ति । जाओ य
 उचियसमएण, परट्ठाविथं च ने नामं चक्कदेवो ; 'पत्तो यं
 वासभावं । एत्यन्तरंमि 'य सो सुयनारगो नरगाओ उव्वट्ठि-
 ज्जण तत्य सेव नयरे सोमससस्स निवपुरोहियस्स 'नन्दि-

१ DF transpose का० प० ।

१ DF om.

१ ACE संचुरियंनंभी ।

३ DF कस्यचयं काजव ।

३ D om.

१ DF लोचिव० ।

० D संचो ।

८ DF बंदिबसवार ।

वद्वणाभिहाणाए भारियाए कुर्षिंसि पुत्तत्ताए उववन्नो त्ति,
जाञ्च 'य कालकमेणं । पदद्दाविधं च से नामं जञ्जदेवो ।
पत्तो य कुमारभावं । एत्यन्तरंमि 'य जाया मम तेण सच्च
पीई 'सम्भावन्नो, तस्स उण कइयवेणं । तन्नो पुव्वभवत्थ-
कम्मदोसेणं उज्जयस्स वि अणुज्जुन्नो मम संपयामच्छरी
वद्वणाकल्लेणं छिद्दाहं गवेसिउमारद्वो । अल्लहमाणेण 'य
परिचिन्तयमणेण । न एसो एवं कल्लिउं पारियद्द । ता 'एस
एत्य उवाञ्चो । चन्दणसत्यवाहगेहं सुखिज्जण एयस्स गेहे रित्थं
सुयामिं, पच्छा य केणद्द उवाएणं निवेद्दज्जण राहणो संप-
याञ्चो भंसद्दस्सं ति^१ । 'अणुचिद्धियं 'च णेण जहाचिन्तियं ।
उवणेज्जण य ने गेहे रित्थं भणियमणेण । वयंस, एयं
पथत्तेण संगोवावेसु त्ति । मए वि य अकालाणयणजायसङ्केण
अणिच्छमाणेणाविं 'एयस्स दक्खिणवज्जलयाए संगोविधं ति ।
पवत्तो य नयरे जणरवो, जहा सुद्धं चन्दणसत्यवाह^२गेहं ।
तन्नो आसङ्कियं ने हियएणं । नूणमेयं एवं भविस्सद्द त्ति ।
गन्नो जञ्जदेवसमीवं, पुष्किन्नो य सो मए । कहमेयं ववत्थियं
त्ति । तेण भणियं । मा अञ्जहा समत्येहि । तायभएण मए^३
एयं भवन्नो समप्पियं, न पुण अञ्जह त्ति । तन्नो अवगथा ने

१ DF om.

२ D adds मम ।

३ BD om. च ।

४ D यत्त दद्वणात् ।

५ D •सुयामि ।

६ DF add तन्नो ।

७ DF चेवसा ।

८ D •वावच्छ ।

९ A ममर ।

१सङ्गा । एत्यन्तरमि १य जाणाविद्यं चन्दणसत्यवाहेण रादणो,
 जहा 'देव गेहं मे सुट्टं' ति । 'किमवहरियं' ति पुच्छियं
 रादणा । निवेदयं चन्दणेणं, लिहाविद्यं १च रादणा । भणियं
 च णेण । अरे आघोसेहं डिण्डमेणं । जहा । सुट्टं चन्दण-
 सत्यवाहगेहं, अवहरियमेयं रित्यजायं । ता जस्स १गेहे ५
 केणह ववहारजोएण तं रित्यं रित्यदेसो वा समागमो, सो
 निवेएउ रादणो चण्डसामणस्स । अणिवेदओवल्लभे १य राया
 मव्वधणावहारेण सरौरदण्डेण य नो खमिस्सह त्ति । तओ
 पयइमाघोमणं । अइक्कन्ते य १तंमि गएसु पच्चसु दिणेषु
 जाणाविद्यं जञ्जदेवेण रादणो । जहा । देव, न जुत्तं १चेव १०
 मित्तदोसपयामणं, किं तु परलोय^१इहलोयविहङ्गमेविणा
 अहियायरणेण अत्तणो वि य अमित्तेण अत्तं मे मित्तेणं ।
 न उवेत्तिकयव्वं जाणन्तेणं रायजणाहियं । १अभी ईइसं पि
 देवस्स निवेईयइ । रादणा भणियं । भणाउ अज्जो । जञ्ज-
 देवेण भणियं । देव, सुण । १सुयं मए चक्कदेवामञ्जपरिय- १५
 णाओ, १ जहा इमं चन्दणसत्यवाहगेहं चक्कदेवेण सुट्टं, संगो-
 विद्यं रित्यं निययगेहे । एवं सोऊण देवो पमाणं ति ।
 रादणा भणियं । अज्ज, असंभावणिव्वमेयं, १कुलप्यसुओ खु
 १सो, १ता कहं इमं अज्जन्तविहङ्गं करिस्सइ । जञ्जदेवेण भणियं ।

१ DF आसंका ।

१ DF om.

१ ACE जोचसे ।

२ BD om इहलोय ।

५ ACE ततो ।

१ D • सु जकार ।

३ D adds सुयं ।

५ DF कुलप्यसुओ ।

देव, नत्थि अज्ञाणलोभवसगाणमसंभावणिष्णं । को य दोषो
कुलस्स, 'किं न हवन्ति सुरभिक्षुसुमेसु किमिथो । ता
निष्कवावेहि' ताव केणद्द पद्यारेण तस्स गेहं ति । तन्नो
'जुत्तमेय' ति चिन्तिऊण समाणत्तं चण्डसासणेण करणं ।
५ भणिया १य कारणिया । नयर^२महन्तगेहिं मह घेत्तूण
चन्दणसत्यवाहभण्डारियं पलोएह चक्कदेवस्स ३गेहे तं पण्डं
रित्यं ति । तन्नो 'किमेइणा असंभावणिष्णेणं, अहवा आएस-
गारिणो अन्हे' त्ति मन्तिऊण मेलविय नयरमहन्तगे घेत्तूण
चन्दणसत्यवाहभण्डारियं जाममेत्ते वामरे समागया मे गेहं
० पहाणनयरजणाहिट्टिया कारणिय त्ति । पुष्किओ य तेहिं
३अहं । सत्यवाहपुत्त, न ते किंश्चि केणद्द एवंजाइयं रित्यं
संववहारवडियाए उवणीयं ति । तन्नो मए अमंजायमक्केण
भणियं 'नहि नहि' त्ति । तेहिं भणियं । न तए कुप्पियव्वं ;
रायसासणमिणं, अं ते गेहमवल्लोइयव्वं ति । मए भणियं ।
५ न एत्थ अवररो कोवस्स, पयापरिरक्कणनिमित्तं समारभो
देवस्स । तन्नो पविट्ठा मे गेहं मह नयरवुद्धेहिं रायपुरिमा ।
'अवल्लोइयं च तेहिं माणापयारं दविणजायं, दिट्ठं च पय-
त्तट्ठावियं चन्दणनामद्धियं हिरखवामणं, नीणिणयं वाहिं,
दंसियं चन्दणभण्डारियस्स । अवलोइऊण सदुत्कमिव भणियं

१ A किच, CDE किह. B has कति for चवति. D जेति ।

२ DE ०वेह । ३ DE om. ४ B महनेहिं, D महतरहिं ।

५ D नेहं F नेहंति । ६ B अवलोइच नाच० and om. च after दिह ।

१ च तेण । अणुहरद ताव एयं, न उण निस्संसथं विद्याणामि
 ण्ति । कारणिएहिं भणियं । वाएहि ताव अवरहरियनिवेयणा-
 १ पत्तगं, किं तत्य इमं ईइसं १ अभिखिहियं न व ण्ति । वाइयं
 पत्तगं, दिट्ठमभिखिहियं । सण्णसीभूया नायरकारणिया ।
 भणियं च तेहिं । सत्यवाएपुत्त, कुओ तुए इमं । तओ मए ५
 ५ वि चिन्तियं । कहं सभावठावियं मित्तनासं पयासेमि । ५ मा
 नाम तेणावि कहिवि एसो एवं सेव समासाइओ भवे । ता
 कहं नियपाणवज्जमाणओ मित्तपाणे परिच्चयामि ण्ति ।
 चिन्तिकाण भणियं मए 'नियगं सेव एयं' ति । १ तेहिं
 भणियं । कहं चन्दणनामङ्कियं । मए भणियं । न-याणामो, १०
 कहिं चि वासणपरावत्तो भविस्सइ । तेहिं भणियं । किंसंखियं
 किं वा हिरणजायमेत्यं ति । मए भणियं । न सुट्टु सुम-
 रामि, १० सहं सेव ओएइ । कारणिएहिं १० भणियं । वाएइ
 पत्तगं, किंदविणजुत्तं किंसंखियं वा तं चन्दणसत्यवाइवासणं
 ति । वाइयं पत्तगं जाव दीणारदविणजुत्तं दससइस्समंखियं १५
 च । तओ लोहाविद्यमणेहिं १५ मिखिओ पत्तगत्यो । विन्धिया
 नागरकारणिया । परिचिन्तियं च तेहिं । कहं अणुजिइय-
 चण्णसत्यवाइपुत्ते चण्णदेवे एवं भविस्सइ ण्ति । पुणो वि
 सुण्णओ । सत्यवाइपुत्त, नरिन्दसासणमियं; ता कहेहि

१ D चंदसेव ।

२ BF पत्तयं ।

३ ACE चिहियं ।

४ DF om.

५ DF नरचणिय वेयापि कचं चि ।

६ D तेहि च ।

७ D चयं ।

८ CE add वासयं ।

फुल्लं, 'कुञ्जो तुह इमं'ति । तञ्चो मए तं चेवाणुचिन्तिऊण
 तं चेव सिद्धं ति । तेहिं चिय 'धिरत्यु देव्वस्स' त्ति भण्णिऊण
 मन्थियं । अञ्चं पि ते न किञ्चि परमन्थियं गेहे सिद्धइ ।
 मए भण्णियं । न किञ्चि । तञ्चो तेहिं पत्तगं वाइऊण सवि-
 ५ सेसमवल्लोइयं मे गेहं, दिद्धं च जहावाइयं निरवसेसमेव
 रित्थं । एत्थन्तरंमि 'थ कुविथा ममोवरि आरखिणा । नीचो
 तेहिं नरवइसमीवं । साहिञ्चो बुत्तन्तो चण्डसासणस्सु ।
 भण्णिञ्चो 'न्दि राइणा । सत्यवाइपुत्त, विञ्चाञ्चोभयल्लोयमग्गो
 तुमं, ता न तुह एथमेरिसमसाञ्चरियमसंभावणिञ्चं संभावेमि
 १० 'त्ति । ता कहेहि ताव, को एत्थ परमत्थो त्ति । तञ्चो मए
 तं चेव चिन्तिऊण वाइजलभरियल्लोयणेणं न किंपि जंपियं
 नरवइपुरञ्चो त्ति । तञ्चो राइणा समुप्पन्नासङ्केणावि ताथ-
 वज्जमाणञ्चो असइसं वयणमभामिऊण कयत्थणं चाक्काऊण
 निम्बिसञ्चो समाणत्तो ण्हि, नीणिञ्चो य रायपुरिसेहिं
 १५ नयराञ्चो, सुक्को 'थ नयरदेव्यावणसमीवे । 'पडिनिचत्ता
 रायपुरिसा । समुप्पन्ना 'थ मे चिन्ता । किमेइइमेत्तपरि-
 भवभायणेणं अञ्च वि जीविएणं । ता एथंमि नयरदेवयावण-
 समासञ्जे नग्गोइपायवे उल्लसमेत्ति अप्पाणं ति । चिन्तिऊण
 पयट्ठो नग्गोइसमीवं । एत्थन्तरंमि 'थ कश्चिञ्चि आभोइऊण
 २० इमं वइयरमोहिणा समुप्पन्ना ममोवरि नयरदेवयाए अण-

कम्पा । 'आवेसिऊण रायजणणिं साहित्यं जहट्टियमेव' एवं
 तौए राहणो । भणिओ य राया । इमाए 'मइल्लणाए'
 अमुगंमि नयहज्जाणासक्के नग्गोहपायवे उब्बन्धणेण अत्ताणयं
 परिच्चइउं ववसिओ चंक्कदेवो । ता लळं निवारेहि तं
 संमाणिऊण य पवेसेहि नयरं ति । तओ कोहनेहाउलयाए ५
 संकिणं रसमणुहवन्तो राया 'अरे गेण्हह दुरायारं जन्नेदेव'
 ति आइसिऊण पहाणवाह्यारूढो समं अहासस्सिहियपरि-
 यणेणं 'तुरियतुरियं निग्गओ नयराओ' ६, पत्तो 'य नयह-
 ज्जाणं । दिट्ठो 'य अहं राहणा नग्गोहपायवसाहागओ उत्त-
 रीयनिवट्ठुपावंमि ढोइयाए सिरोहराए अत्ताणयं पवाहिउ- १०
 कामो त्ति । तओ भो 'दूरओ चेव संभमाइसथमिब्बडिय-
 सारं 'भो चक्कदेव, मा साहसं मा साहसं' ति भणमाणो
 सिग्गवयरतप्पिययाए वाह्याए 'समल्लोपो पायवसमौवं । सध-
 नेव अक्खोओ पासओ, गेण्हऊण 'य करंमि ठाविओ अहं
 तेण वाह्यापट्टियाए' ९, भणिओ 'थ सबड्डमाणं । भो सत्यवाह- १५
 पुत्त, जुत्तं नाम भवओ मए वि पुच्छियस्सु सच्चावासाहणं ।
 तओ मए चिन्तियं । हन्तं किमेयं ति, पथासियं भविस्सुह
 केणह मिज्जगुण्णं । एत्यन्तरंमि 'य भणियं राहणा । भो

१ BDF आदि० ।

२ DF एवं ।

३ BF मएल० ।

४ DF तुरियं ।

५ D adds राया ।

६ DF om.

७ BDF om.

८ BF दुराओ ।

९ BF चलोओ पायवस्सु स० ।

१० CE पट्टियाए, DF पट्टियाए ।

सत्यवाहपुत्र, साहिष्णो मम एष वदयरो अन्नं पवित्रिज्जण
 भयवर्हए नयरदेवयाए, जहा निहोषो तुमं दोसयारी य एत्य
 दुरायारो जन्नदेवो । ता छमित्यन्नं तुमए, 'जं मए अमु-
 णियपरमत्येणं कयत्यिन्नो सि त्ति । तंनो मए 'हन्नं 'संपत्तो
 ५ वसणं जन्नदेवो' त्ति चिन्तिज्जण भणिष्णो राथा । देव,
 'रायधम्मोऽयं, पयापरिरत्क'णममुज्जयस्स नत्यि दोभो देवस्स ।
 जन्न'देवमूज्जसुद्धिं पि गवेसेउ देवो, न तंमि महाणुभावे
 अणायरणं संभावीयइ । राइणा भणियं । गविट्ठा मूज्जसुद्धी,
 साहियं भयवर्हए 'सव्वमिणं तेण पावेण ववसियं' ति ।
 १० साहियं देवयाकहियं राइणा' । °ठियं च मे चित्ते तुइ
 दोसपयासणेणं ति भणिज्जण साहिष्णो जन्नदेवकहियवुत्तन्तो ।
 तंनो मए चिन्तियं । हन्न किमेयं अंसंभावणिज्जं । एत्यन्तरंमि
 'य चाणिष्णो रायपुरिसेहिं वन्हेज्जण जन्नदेवो, निवेइष्णो
 राइणो । भणियं च तेण । अरे एयस्स जिबं विन्निज्जण
 १५ उप्पाडेइ लोयणाइं । विसणो जन्नदेवो । तंनो मए चलणेसु
 निवज्जिज्जण विज्जत्तो राथा । देव, मम एष अवरारो 'खमौ-
 यउ, मुच्चउ जन्नदेवो । राइणा भणियं । सत्यवाहपुत्र, न
 जुत्तमेयं; दुरायारो खु एषो, त्म अन्नं विज्जवेहि त्ति । मए

१ ACE जन्नए BF om.

२ BF वत्तो ।

३ A °धम्मो, BF धम्मोवरं, D °धम्मो वस ।

४ D °ज्जयस्स ।

५ B इहस्स and om. सि ।

६ CEF add चहरेवस्स ।

७ A डिवावइ राइवा भयं च मे चित्ते ।

८ DF om.

९ D चमिज्जण ।

भणियं । देव, अलमक्षेणं ति; अह ममोवरि वज्रमाणो
 देवस्स, ता इमं चेव संपाडेउ देवो । राहणा भणियं ।
 अल्लण्णीयवयणो तुमं ति ; तुमं चेव जाणासि । तन्नो मए
 'देवपसाओ' त्ति भणिज्जंण 'निवडिओ' 'चलणसु । मोघा-
 विओ जन्मदेवो, पेसिओ य अहं राहणा निययभवणं ।
 तन्नो सम्भाणिज्जण महया विभूर्हेए 'गओ' सभवणं ति । जाओ
 य लोयवाओ, अहो जन्मदेवस्स जहन्तं । समुपओ थ मे
 निज्जेओ । पेच्छ, ईदसाणं पि मित्ताणं 'ईदसो परिणामो
 त्ति । अहो असारया संसारस्स, विचित्तया कम्मपरिणर्हेए,
 दुक्कखाणि^४ पाणिचित्ताणि । ता न-याणामो किमेत्थ १०
 जुत्तं ति ॥

एत्यन्तरंमि 'य समागओ तत्थ सुगिहियनामो अग्निभूर्हे
 नाम गणहरो । ठिओ य नयइज्जाणे । दिट्ठो मए बाहिरि-
 यागएणं । जाओ य मे तं पइ 'वज्रमाणो, पणमिओ य लो
 मए, धम्मलाभिओ 'य तेणं, 'उवविट्ठो तस्स पायमूले । १५
 पुच्छिओ भयवं सम्बदुक्खविउडणसमत्थं धम्मं । साहिओ भग-
 वया खमाहगो 'साउधओ । तं च सुणमाणस्स समुप्यजा
 देवविरहपरिणर्हे, पवडुमाणसंवेगस्स जाओ भवविरागो ।
 चिन्तियं च मए । इत्थं संसारपवडुणामेत्तफलेणं इमिणा
 परिकिल्लेसेणं, पवज्जामो पवज्जं ति ॥ १०

१ DF om.

२ D वेधित ।

३ DF 'जं' ।

४ DF ईदिसी परिवर

५ DF 'कलवाधि ।

६ DF add भणि ।

७ D om. वाड ।

एत्यन्तरंमि १य गच्छिन्मो कक्षसंघात्रो, पयस्त्रिया बन्धन-
 द्विर्दे, विहाविथं अन्त १विरिएणं, ससुप्यन्ना सस्यविरहपरिणहन्ति ।
 कक्षावसाथे थ विजन्तो मए भयवं गुरु । अणुगिहीत्रो अहं
 भयवथा, विरन्तं थ मे चित्तं भवपवन्नात्रो, ता अहसउ भयवं
 १ किं मए काथव्यं ति । १तत्रो तेण १सुयसयनाणिणा मम
 भावं विद्याणिज्जण भणियं । जुम्भइ भवन्मो महापुरिससेविथं
 समणत्तणं १काउं ति । तत्रो मए तस्स समीवंमि चैव पवणं
 समणत्तणं परिवालियं थ विहिण्णा । तत्रो अहाउथं १पालि-
 ज्जण काक्षमासे काक्षं किष्सा देहं चरुज्जण नवसागरोवमाज्ज
 १० वेमाणिसत्ताए उववन्मो णि बन्धन्मोए, इयरो वि थ जक्ष-
 देवो १तिसागरोवमठिर्दे सक्करप्पभाए नारगो त्ति । तत्रो
 अहमहाउथं पालिज्जण देवलोगात्रो चुत्रो १समाणो इहेव
 विदेहे १गन्धलावर्देविजए रथणपुरे नथरे रथणसागरस्स
 सत्यवाहस्स चिरिमईए भारियाए कुप्फिंषि पुत्तत्ताए
 १५ उववन्मो त्ति । इयरो वि थ ० तत्रो नरगात्रो उव्वट्ठिज्जण
 आहेउगमुण्णत्रो भविथ मरिज्जण तिसागद्दोवमाज्ज तत्येव
 उववज्जिज्जण तत्रो थ उव्वट्ठो नाणातिरिएसु आहिण्णिज्जण
 तत्येव रथणपुरे ताथसरदासीए नक्खाभिहाणाए सुयत्ताए
 उववन्मो त्ति । उच्चियसमथंमि जाथा थ अन्ने, पत्ता थ
 १० बाक्षभावं । पइट्ठावियाहं नामाहं मण्णं चन्धसारो इयरोस्स

१ BD om. १ D adds संघात्र । १ BD om. all down to भणियं ।

४ BD om. ५ B परिवालियथ । ६ D om. ० D अंथि० ।

अणुगो न्ति । पत्ता १य जोष्यणं । कश्चो मए दारसंगणो ।
 एवं च विषयासन्ता १चिद्धामो । पुष्यभवभासश्चो य न इमस्स
 ममोवरि वञ्जणापरिणामो अवेद । अन्नया य आगश्चो तत्थ
 मासकप्पविहारो भयवं । विजयवद्धणायरिश्चो । पवणो य मए
 इमस्स पायमूले सावगधणो । अन्नया य तं पुरं दौष्टदण- ५
 जत्तागए नरवहंमि गामन्तरगएसु अण्णेषु विञ्जणेउनाणेण
 सवरसेणावरणा हयविहयं काऊण अण्णीओ कोद लोओ ।
 सुयं च अण्णेहिं । समागया तं पुरं । दिट्ठं १च मसाणागार-
 मणुगरिन्तं गवेसाविधं माणुसं जाव सव्वमेव धरद नवरं
 चन्दकन्ता मे भारिया अण्वहउ न्ति । तश्चो ससुप्पन्ना मे १०
 अरई, जाया य चिन्ता । हा कहं सा तवस्सिणी ममादिट्ठ-
 विओगा पाणं धारिस्सद न्ति । एत्यन्तरंमि १य भण्णिओ
 देवसन्नाभिहाणेण बुद्धुमाहणेणं । सत्यवाहपुत्त, मा संतप्प ।
 पुणो वि एयंमि चेव विषए सिरित्यलाभिहाणाओ सन्निवे-
 साओ एवं चेव सवरेहिं अण्णीओ जणो आसि । मो १५
 निरवसेसो अण्ण्डियचरित्तसव्वस्सो महया दविणजाएण
 सुक्को न्ति । तश्चो अहं एयमायखिऊण अरक्कन्तेसु कहरवथ-
 दिणेषु मभूमिसुवगएसु सवरेसु अण्णहगदुहओ घेत्तूण सव्व-
 सारं दविणजायं सुमण्हूसंभिदं १ च पाहेयं पयहो चन्द-
 कन्ताविमोक्खणमिन्तं १ति ॥

१०

१ D om.

२ D विजाओ ।

३ D om.

४ D adds च ।

५ AB ०६चिधं ।

'इत्थो 'य तीए मम विभोगविज्जराए चारिणसस्यपा-
 वड्ढिणीए' य 'कहिंषि 'सुखगामासकूवणडावासिवाए सवर-
 वाहिणीए निवाचरमसमयंमि पवत्ते 'य पधाणगकोलाइले
 पेरन्तरखणावावडेसु सवरसंचाएसु जीविद्यनिरवेखाए तंमि
 * चेव जिणकूवंमि पवाहिन्धो अप्पा । पडिथा 'य जल्लमन्धो
 न मया 'य जल्लप्यभावेणं । तन्धो तग्गयं चेव पडिक्कवग-
 महिड्डिऊण षिट्ठिउमारड्डा । किण्णपाणा य जीविद्यसेवेणं
 चेव जाव पाणे धारेइ, ताव पत्ता अण्णे तसुहेसं । अणहणसु
 वि य पुब्बभवनिमित्तन्धो तथत्थसंदरिसणन्धो य मसुप्यको
 • ममोवरि वज्जणापरिणामो । चिन्निधं च षेणं 'कण्णमेवो
 वड्ढियन्वो' न्ति । तन्धो सो अप्पेयविद्यप्य'समाउल्लियहिद्यन्धो
 अणं च सुद्धसहावो न्ति एवं वच्चामो । पाहेयदविणजायाणि
 य पत्तेयं इत्थगोयुराणि इवन्ति । अज्जथा य मम इत्थे
 पाहेयं तस्सु दविणजायं ति । एवमणुगण्णमाणा पत्ता तसुहेसं,
 * जत्थ सा चन्दकन्ता 'षिट्ठइ.' दिट्ठो य सो कूवो । एत्थ-
 न्तरंमि 'य अत्थमिन्धो सहसुरस्सो, सुलिया' सड्डया । तन्धो
 चिन्निधमणहणेणं । इत्थगयं मे 'दविणजायं, विज्जणं च
 कन्तारं, समासन्धो य पायासगम्भीरो कूवो, पवत्तो य
 सवर'इ'विवरसमञ्जायगो अन्धारो । ता एयंमि एयं

१ D om.

२ D 'रीय ।

३ B कुचि, D अरुचि ।

४ D अचरुच ।

५ CD पच्चात्त ।

६ D विवराचयनीत्तवमाधी ।

'पक्विविज्जण नियत्तामो 'इमस्स थाणस्स त्ति, चिन्नि-
 ज्जणं भणियं च तेण । सत्थवाहपुत्त, धणियं पिवासाभिभूओ
 ण्णि । ता निहाल्लेहि एयं जिणकूवं, किमेत्थ उदगं अत्थि'^१
 नत्थि त्ति । तओ मए गहियपाण्यपोट्टलेणं चेव निहा-
 ल्लिओ 'कूवो । एत्थन्तरंमि 'थ सुविद्यत्थहिययस्स लोथस्स ५
 विद्य मसू आगओ मम समीवमणहगो । सहसा पक्विन्तो
 तंमि अहमणहगेण, पठिओ 'थ उदगमन्त्ते । नियत्तो
 'थ सो तओ विभागाओ' । अहमवि 'थ ससंभन्तो लग्गो
 पठिकूवगेक्कदेसे । परासुट्ठा 'थ भयविहल्लह्हा चन्दकन्ता,
 चीमहावओ भयकायरा । 'भणियं च तीए 'नमो अरि- १०
 हन्ताणं' ति । तओ पच्चभिन्नाओ सहो । ऊससियं मे हिय-
 एणं । भणिया य सा 'अभयमभयं जिणसामणरयाणं' ति ।
 तीए वि य पच्चभिन्नाओ मे सहो । रोविउं पयत्ता, समा-
 सामिया 'मा मए, पुच्छिया य वुत्तकं । साहिओ य तीए,
 मए वि य नियगो त्ति । भणियं च तीए । हा दुट्ठु कयं ११
 अणहगेण । मए'भणियं । सुन्दरि, न दट्ठु कयं, परमोव-
 धारी खु सो महाणुभावो, जं 'तुमं मंजोरथ त्ति । अण-
 निहाण 'थ अहकन्ता रसणी, उग्गओ अंसुमाळी । तओ

१ D पक्विविज्ज ।

१ B दुवावाह इमस्स, D इमस्स थाणस्स ।

२ B adds त्ति ।

३ B adds चेव ।

५ Dom.

६ D adds थाणह्ही ।

७ D पक्विविज्जोच ।

= D च ।

८ D हुमायसंजोर ति ।

मए दिभं चन्दकन्ताए 'पाहेयं । भणियं च तीए 'कहमहं'
 तुमए अगहियंमि गेणहामि, त्ति' । तन्नो मए नेहकाणरं
 से हिययं कञ्जिऊणमकाले सेव गहियं 'पाहेयं, भुत्तं च
 चन्हेहिं । 'तन्नो चिन्तियं' मए । केण पुण उवाएण चन्हे
 ५ इमाच्चो भवसमुदाच्चो विव कूवगाच्चो उत्तरिस्सामो त्ति ।
 एवं च चिन्तयन्ताणं कइवयदिणेसु^५ खीणं पाहेयं, पण्डा
 जौवियासा । जाया य मे चिन्ता । कहं पाविऊण जिणमहं
 अकाऊण पव्वञ्जं अकयत्यो मरिस्सामि त्ति । एत्यन्तरंमि
 फुरियं से वामल्लोयणेणं ममावि 'दाहिणेणं । अपिचं च
 १० तीए 'अज्जउत्त, वामं मे ल्लोयणं 'फुरियं' ति । तन्नो
 साहिच्चो से मए हिययसंकप्पो इयरचत्तुफुरणं च । समा-
 सासिया य एसा । सुन्दरि, इमेहिं निमित्तविसेसेहिं "अवस्स
 अन्हाणं न चिरकासाणसारी एस किस्सेवो, ता न तुमए
 संतप्पियव्वं ति । पडिस्सुयमिमौए । एवं च जाव अहोरत्तं
 १५ निवसामो, ताव समागच्चो सवरंरायहाणीच्चो रयणपुरमिवा-
 सिणो नन्दिवड्डणाभिहाणस्य सत्यवाइस्सु^६ चिन्तियो रयण-
 पुरगामौ सेव सत्यो त्ति । उद्यंगनिमित्तं^७ च समागथा
 'पुरिसा । 'गहिऊण सन्मणा द्विडाहं चन्हे इमेहिं । निवे-

१ D पाहेयं ।

२ D •चयं ।

३ D om.

४ D adds च ।

५ B •दिवसेसु ।

६ D इच्छिसेसं । साहियं ।

७ D फुरर ।

८ B चवस्सं, D चवस्सुय ।

९ D •सत्त ।

१० CD om

इत्थं सत्यवाचस्तु । कथमस्त्रियापन्नोएणं समुत्ताराविद्यारं तेत्थं,
 पञ्चभिन्नायाणि य । पुच्छियारं बुत्तन्तं, साहिन्धो वित्थ-
 रेणं । तन्नो पत्थियारं रथणत्तरं जाव अरुत्तन्तेसु पञ्चसु
 'पञ्चाणसु परिवहन्ते सत्ये रायवत्तणीन्धो नादुरद्वैसभाए
 दिट्ठो कङ्कालमेत्तसेसो वामपासावत्थियदविण्णजात्तो केमरिणा ५
 दीहनिहावससुवणीन्धो अण्हगो ६त्ति । दविण्णोवत्तन्धेण पञ्च-
 भिन्नात्तो अन्धेहिं । तन्नो तं तत्ताविहविवागं पेच्छिउत्तण
 समुत्तन्धो मे विवेगो । अत्तोवसमसुवगं चारित्तमोहणीयं ।
 संजात्तो सवत्तजौवत्तोयदुत्तहो चरणपरिणामो । तन्नो अहं
 तत्ताविहपवकुमाणपरिणामो ७ सेव आगत्तो सनयरं । पवत्तो १०
 य जहाविहोए विजयवत्तुणाथरियसमीवे पव्वज्जं ॥ अहा-
 उचमणुवाल्लिउण विहिण्ण ८य मोत्तूण देहं उववत्तो सोत्तस-
 सागरोवत्ताज वेमाणियत्ताए भहासुत्तकप्पंमि, अत्तरो वि य
 अण्हगो सोहवावाइत्तसरीरो सत्तसागरोवमट्ठिई ९ वात्तुगप्प-
 हाए नारगो ति । तन्नो अहंमहाउत्थं १० पाल्लिउण देवत्तो- १५
 गात्तो चुत्तो सत्तात्तो इहेव जम्हुहीवे दौवे भारहे वासे
 रत्तवीरत्तरे नयरे नन्धिवत्तुणसु गाहावत्तसु सुरसन्धरीए
 भारिष्ठाए सुत्थिंथि पुत्तत्ताए उववत्तो ति ११ । इत्तरो वि
 तन्नो मरगात्तो उव्वत्तुत्तण विव्वत्तगिरिपव्वए अणेगसत्तवा-

१ CD add विधिचो रको । २ AC पञ्चवेत्तु । ३ D om.
 ४ D ०संवेतो । ५ ABD य । ६ D ०द्विरको ।
 ७ BD ०पञ्चपुपा० । ८ D ति । ९ D य ।

- वाचसपरो 'सौहृताए उववन्नो' । 'तन्नो सौहृताए 'सुव-
 व्जिऊण पुणो वि 'मरिऊण सत्तसागरोवमाऊ तत्थेव सुव-
 व्जिय तन्नो य उव्वहो नाणातिरिएसु आहिण्डिय तत्थेव
 नथरे सोमसत्थवाहस्स नन्दिमईए भारियाए पुत्तत्ताए
 १ उववन्नो न्ति । उच्चियसमयंमि जाया अन्हे, पत्ता बाल्लभावं ।
 परह्हाविथाइं नामाइं मण्ण अणङ्गदेवो, इयरस्स धणदेवो
 न्ति १ आ बाल्लभावन्नो जाया पिई मम सत्थावन्नो^५,
 इयरस्स करवएणं । कुमारभावंमि^६ य^७ पत्तो मए
 देवसेणगुहसमीवे 'सव्वसुभासिन्नो धन्नो । पत्ता य जोव्वणं ।
 १० वन्ते वि पुव्वपुरिसव्विए दविणजाए अभिमाणन्नो^८
 'किमणेण पुव्वपुरिसव्विएणं' ति दव्वसंगहनिमित्तं गथा
 रयणदीवं । विठत्ताइं रयणाइं । कथा संजुत्ती । पयह्हा
 निघदेसमागत्तं । एत्यन्तरंमि 'य पुव्वकथकत्तदोसेण
 चिन्तियं धणदेवेण । कइं पुणो वसुधम्मो एस अणङ्गदेवो ।
 १५ विथप्पिया य तेणं अणेगे^९ मिच्छावियप्पा । ठाविन्नो
 सिद्धन्तो । अवावाहन्नो एस न तीरेए वसुधं ति, ता
 वावाएमि एयं । परिचिन्तिन्नो 'उवाचो 'भोधणे से विसं
 देमि' न्ति । अत्तया य सत्थिमईसत्थिवेसमणुपत्ताणं भोषण-
 निमित्तं गन्नो धणदेवो हहमग्गं । कारावियं च तेण भोधणं,
 २० पत्तिन्नं 'च एगंमि उह्हुगे विसं । चिन्तियं च तेणं 'एयं से

१ D सौधी । २ D न्ति । ३ D om. ४ B उववज्जिय, D उववज्जिय ।

५ AC ०५० । ६ D ०भावात् । ७ D ०सेव । ८ B om.

दाहामि' त्ति । आगच्छन्तस्सु^१ अण्णेगविथप्पावहरियच्चित्तस्स
संजाओ विवज्जओ । भोयणवेलाए^२ गहिओ तेण विवसलहुगो,
दिओ ममं च इयरो^३ त्ति । पभुत्ता अण्णे जाव थेववेलाए
सेव^४ थारिओ धणदेवो । तओ 'किनेयं ति' आउल्लौहओ
^५अहं जाव किंकायव्वमूढो थेवकालं चिट्ठामि, ताव असुग्ग-
थाए विवसस्स विचिन्त्याए कम्मपरिणामस्स उवरओ धणदेवो ।
जाया मे चिन्ता 'हा केण उण एयं ववमियं' ति । *तओ
असुणियवुत्तन्तो महासोथाभिभूयमाणसो आगओ सनयरं ।
चिट्ठो वुत्तन्तो तस्स माणसाणं ।^६विदुसं च तेभिं अक्काहियथरं
रथणजायं । सेसरथणजायं पि^७ थ जहाणरूवं कुसलपक्के^८
निउच्चिऊण तच्चिब्बेण सेव^९ तथप्पभिद्दमन्नायविसयसङ्गो
पवओ देवसेणायरियसमोवे पव्वज्जं ति । परिवाल्लिऊण
अहाउयं विहिणा य मोत्तूण देहं पाणयंमि कप्पे^{१०} उववओ
एगूणवौससागरोवमाऊ देवो त्ति, इयरो वि विवसरणाणन्तरं
पद्दप्पभाए पुढवीए नवसागरोवमाऊ नारगो त्ति ॥ तओ^{११}
अहमहाउयं^{१२} अणुवाल्लिऊण चुओ समाणो इहेव जम्मुहीवे
हीवे एरवए खेत्ते हत्थिणाउरे नयरे हरिनन्दिस्स गाहावइस्स
अच्छिर्मइए भारियाए कुच्छिंसि पुत्तत्ताए उववओ^{१३} ।
इयरो वि^{१४} तओ नरगाओ उव्वड्डिय उरगत्तणं पाविऊण-

१ D adds च ।

२ D om.

३ थारिओ ?

४ D चउयं ।

५ D दिहा ।

६ B तथ०, D ०यसुरनेव चहा० ।

७ D उयुयवो ।

८ D ०सपुसा० ।

९ D adds चि ।

'मणोगन्तवावायणपरो' दावाणल्लदद्दुदेहो मरिज्जण तीए
 चेव पक्कप्पभाए पुठवीए किंशूणदससागरोवमाज्ज नारगो
 होज्जण तन्नो उव्वहो तिरिएसु आहिण्डिय तंमि चेव
 इत्थिणाउरे इन्दनामस्स बुद्धुसेट्टिस्स नन्दिमईए भारियाए
 १ कुच्छिंसि पुत्तत्ताए उववन्नो न्ति । उच्चियसमयंमि जाथा
 अन्हे । पइट्ठावियारं नामारं मण्णं वीरदेवो, इथरस्स दोणगो
 न्ति † पत्ता ३य कुमारभावं समप्पिया य लेहाथरियस्स ।
 जाथा ३य अन्हाणं पुव्ववल्हिया चेव पिई । तन्नो गह्वि-
 कलाकलावेणं मए पड्डिवन्नो माणभङ्गुगुइसमौवे जिणदेसिन्नो
 १० धन्नो, ममोवथारवच्चणकुसलेण दव्वन्नो दाणणावि । तन्नो
 य मे धम्माणुराएण ३तप्पभिइं तं पइ समुप्पन्ना थिरथरा
 पिई । समप्पियं से पभूयं दविणजायं । भणिन्नो य एसो,
 'ववहरह अणिन्दिएण मग्गेण' । तन्नो सो ववहरिउमारद्धो ।
 विठन्नं च तेण पभूयं दविणजायं । एत्यन्तरंमि पुव्वकथकस-
 १५ वासणादोसेण जाथो से ममोव्वांरि ३अहिगो वच्चणापरिणामो ।
 चिन्तियं च तेणं । अप्पियं पभूयं दविणजायं, भागिन्नो य
 वीरदेवो एयस्स । ता केण उण उवाएण वस्सियन्नो एसो न
 य सुणइ जहट्टियं जे कोइ ववट्ठारं । ता किं अवल्लम्बामि ।
 अइवा एथंमि परिपन्थगे न मे अल्लियवयणं निव्वहइ । ता

१ BD चत्तेज० ।

२ D •हरती, AC •धिरत्ती० ।

३ D om.

४ D om.

५ AC नधिय ।

६ D adds वि ।

वावाएमि^१ एयं । तन्नो 'जमहं भणिस्यामि, तं चेव अग्घिस्सुइ'
 त्ति संपहारिज्जण पारड्ढो तेण 'समुवयारो । काराविन्नो
 महन्तो पासाओ, उवरिभूमिभाए^२ य तस्स अणियमिय^३खौल-
 जालो निज्जुहगो । चिन्तियं च तेणं । वीरदेवं पासाय^४पवेस-
 निमित्तं निमज्जिज्जण दंसेमि से निज्जुहगं । तन्नो सो रत्त- ५
 दसणीयवाए निज्जुहगस्स सवसा आरोहइस्सुइ । तन्नो य
 तन्निवडणेण निवडिन्नो समाणो न भविस्सुइ त्ति । एवं च
 कए समाणे लोयवाओ वि परिहरिन्नो होइ^६ । 'संपादयं
 तेण जहाममीहियं । भुत्तुत्तरकासंमि 'य आरुढा दुवे वि
 अन्हे सपरिवारा पासायं । एत्थन्तरंमि 'य पण्डा से मई । १०
 मम दंसणनिमित्तं केवलो सेवारुढो निज्जुहगं । जाव 'य
 नारोहामि अहयं, ताव निवडिन्नो^७ । हाहारवं करेमाणो
 समोइसो अहयं जाव दिट्ठो पच्चत्तसुवगओ ढोणगो त्ति ।
 समुप्पन्नो मे निज्जेओ । चिन्तियं मए । धिरत्थु जीवल्लोयस्स,
 एवमवसाणं संसारचेट्ठियं । तन्नो अहं तस्स मयकिच्चं काज्जण १५
 तन्निवेएण सेव पंडिवन्नो माण'^८भज्जुगुहसमीवे समणसिज्जं ।
 परिवाल्लिज्जण अहाउयं 'उववन्नो 'हेट्ठिमोवरिमगेवेज्जए
 किंणुणपणवीससागरोवमाज्ज , देवो ; इधरो वि^९ दोणओ

१ D adds ताव ।

२ BD समुवयाओ ।

३ D 'सुमिवाए ।

४ B खौल ।

५ D पवेसच ।

६ D adds त्ति ।

७ B संपादियं ।

८ D om.

९ D adds तन्नो ।

१० ACD 'संभ ।

११ D वेड्डुगु ।

१२ B adds च ।

तद्वाविहङ्गद्व्याणोवगन्त्रो धूमप्यभाए पुठवोए इवाकसवागरो-
वमाऊ नारगो णि ॥ तन्नो अहं सुराउचमपुभुञ्चिऊण सुभो
समाणो इहेव जम्बुद्वीवे दीवे १एत्थ सेव विजए चम्पावासे
नथरे, माणिभइस्स सेट्ठिस्स १हारिणीए भारियाए कुञ्चिंषि
१ पुत्तन्ताए उववन्नो, जान्नो १य उच्चियसमएणं । परट्टाविद्यं मे
नामं पुत्तभइो णि । १पठमं च किल मए घोससुञ्चारयन्नेण
१अमर' णि संलत्तं । अन्नो इइयं पि मे नामं अमरगुत्तो
णि । सावयगिऊप्यन्तीए च आ वालभावान्नो सेव पवन्नो मए
जिणदेशिन्नो धम्मो । एत्थन्नरंमि १य इयरो वि तन्नो नरगात्तो
१० १उव्वट्ठिऊण मयंभुरमणे समुदे महामच्छो भविय अञ्जल-
पावट्ठिदी मन्नो समाणो तीए सेव धूमप्यभाए इवाकसवा-
गरोवमाऊ सेव नारगो होऊण उव्वट्ठो समाणो माणाति-
रिएसु अमहिच्छिय तंमि सेव नथरे नन्दावत्तस्स सेट्ठिस्स
चिरिनन्दाए भारियाए कुञ्चिंषि धूमप्यभाए उववन्नो, जाया
११ य उच्चियसमएणं । परट्टाविद्यं च से नामं नन्दयन्ति णि ।
पत्ता य जोव्वणं ०विहसा य मण्णं । मीव्वन्तिथं पाणिग्ग-
हणं । समुप्यन्नो य मे तं पर म्मिणेहो, तीए वि य तथेव ।
एवं च विसयसुहमणुहवन्ताणं गन्धो कोद कात्तो । पुक्कक-
केण्णदोसेण १य १से ममोवरि वस्सणा १परिणामो जावेद, जेळ

८ D यत्थेच ।

१ D चारिणीय ।

२ D om

७ AC रत्थेच ।

३ BD om.

४ B चम्पवो

० A विदिशा, C विदिशा, D दिशा ।

८ D ०भावो चवेद ।

समप्यियसम्बधरधारा वि माथाए ववहरद । साहित्यं च मे
परिचक्षेणं, न उण पत्तियामि त्ति । अन्नया 'थ साहित्यं
मे तीए । जहा । पण्डुं सम्बसारं कुण्डलजुयलं । तं पुण सयं
वेव अवरुडिऊण समाउलीभूया । भणिया य तन्नो मए ।
सुन्दरि, थेवमेयं ति, किमेदुहमेत्तेणं संरभेण । अन्नं ते १
कुण्डलजुयलं कारावेमि । कारावियं कुण्डलजुयलं । अर-
कम्मोसु करवयदिणेसु अन्नङ्गणवेलाए समप्यियं से नामक्खिय-
सुहारयणं, संगोवियं च तीए नियथाभरणकरण्डए । वत्ते
'थ ण्हाणभोयणसमए काऊणमङ्गरायं परिगेण्हऊण तन्नोलं
असंजायासङ्केण चेव तन्नो करण्डगाओ 'सदं चेव गहित्यं १०
मए सुहारयणं । दिट्ठं च पुब्बनट्ठं सम्बसारं कुण्डलजुयलं ।
आया य मे चिन्ता 'किमेयं पुणो लट्ठं' ति । एत्यन्तरंमि^१
ससण्णमा विथ आगथा नन्दयन्ती । 'दिट्ठं' च तीए
मण्ण हत्थंमि सुहारयणं । विलिथा मा । खत्तिओ मे
भावो । तन्नो अहं सिग्घमेव निग्गओ गेहाओ । चिन्तियं १५
च तीए । दिट्ठं इमिण कुण्डलजुयलं । ता किमेत्य काथम्बं ।
आयं मे 'लड्ढत्तं, पण्डो एसो 'वि । ता आव सयणवग्गे वि
मे खाअवं न उण्णम्मद, ताव. वावाएमि एथं ति । एसो य
एत्य उवाओ, सम्बधायणं से कसणजोगं पउञ्चामि । कओ^२
तीए वेवलाए चेव अणेयमरणावद्दम्बसंजोएणं जोगो । १०

१ D om.

२ D अर्थ ।

३ D adds च ।

४ D लड्ढवत्तं ।

५ BD om.

६ D adds च

- संठवन्तो य तमेगद्देवे उक्त्वा भुयङ्गमेणं । साक्षिं च मे
 पुरोहिणं हृद्देवेणं । गन्धो अहं यसम्भन्तो गिहं । दिद्रा
 य कश्चिन्मण्डलावाविद्यसरौरा जीविद्यमेतसेसा नन्दयन्ती ।
 तं च तद्वाविहं दद्रूण समुप्यन्ना मे चिन्ता । धिरत्यु
 ५ मादन्दजास्ररिषस्स जीवसोयस्स । बाह'जस्रभरिद्यसोयणेसं
 च सगगयस्करं भणिया मए । सुन्दरि, किं ते बाहर ।
 जाव, न जंपद न्ति, तन्नो विससो अहं, पणट्टा जीवियासा ।
 तद्वावि 'गारुडिया एत्य पमाणं, अचिन्ता मन्तसन्ति' न्ति
 सद्वाविद्या गारुडिया । दिद्रा य तेहिं । विससा य ते ।
 १० भणिन्नो य णेहिं । सत्यवाहपुत्त, कालदट्टा खु एसा न
 गोधरा मन्तस्स । ता न कुप्पियव्वं तुमए न्ति, भणिज्जण
 निग्गया गारुडिया । तन्नो अस्सन्दणविक्खवणवावडस्स मे
 परिषणस्स विसुक्का जीविणं, कयं से उड्डेहिंयं । तन्नो
 अहं तस्सिन्वेणं सेव पवड्डुमाणसंवेगो 'धिरत्यु जीवसोयस्स'
 १५ न्ति परिचिन्निज्जण 'य असारयं चरज्जण किलेसाथासका-
 रिणं सङ्गं पवसो पव्वज्जं ति । सा उण्ण तवस्सिणी तद्वा
 मरिज्जण समुप्यन्ना तमप्यद्वाभिद्दग्गाए नरयपुढवीए । आउं
 च से 'दुग्गवौसं' सागरारं । एयं मे चरियं ति ॥ एयं च
 सोज्जण संजान्नो राथनाथराणं निव्वेन्नो । पुच्छियं च राहणा ।
 २० भयवं, को उण तौए भवन्नो य परिणामो भविस्सुह ।

१ B भा०, D ० कश्चिन्मण्डला० ।

२ D om जस्र ।

३ D om.

४ D इव ।

५ D सावरीयवार्द ।

।यवथा भणियं । तीक्ष्णं अण्णसंसारवसाणे सुत्तो, मम उण
हेव जसो ण्ति ॥

तसो अण्णमेयमायसिज्जणं तस्सु चैव भयवसो समीवे
।ण्णेयमायरजणपरिगसो.पवसो पव्वज्जं । एयं मे विसेस-
।ारणं ण्ति ॥

सीहकुमारेण भणियं । सोहणं ते निव्वेयकारणं । अह
।रगदसमावससुहो उण एस संसारो, किंविचिद्वाणि वा.दह
।रीरमाणसाणि सुहदुखाणि अणुहवन्नि पाणियो, को वा
।त्य संसारचारगविमोयणसमत्यो भयवं धसो ण्ति । धस-
।ोसेण भणियं । वक्क, सुण, जं तए पुच्छियं । १०

एत्य ताव चउगदसमावससुहो संसारो । गईसो पुण
।मासो । तं जहा । नरयगई तिरियगई मणुयगई
।ेवगई । सुहदुखचिन्ताए पुण, कुसो संसारसमावसाणं
।।रजामरणपीडियाणं रागाददोसगहियाणं विसयविसाव-
।ेयचेयणाणं च सत्ताणं सुहं ण्ति । न किंचि सुहं, वज्जं च
।खं । एत्य मे सुण नायं ।

अह नाम कोद पुरिसो.धणियं दासिहदुखसंततो ।

मोत्तूणं नियं देसं परदेसं गणुमारदो ॥

सिज्जणं य देसं गामायरनयरपट्टणसणाहं ।

वेवदियहेहि नवरं कसंचि पन्नाउ पव्वदो ॥ १०

पत्तो च बाह्यसरस्वतमास^१तासास्त्रिषोत्सतिष्वयनिषुस्रंसंको-
 लकसम्बन्धुसपसासस्ररतिषिसनिम्बकुडयनम्योहखररसञ्जु-
 ए^२भजम्बयनियरगुविसं दरियमथणाहखरमहरसिहरावायदक्षि-
 यमन्तमायङ्गकुम्भत्यसगस्त्रियवदक्षरसिहरारत्तसुत्ताहसकुसुमपय-
 ५ रसियवित्त्रिषभूमिभागं वणकोलसरहवसहपसयवगतर्-
 ष्मभज्जम्बय^३गयगवयसीहगपडयादरुद्रुद्रुषावयभीषणं दरिय-
 वणमृद्दिसजूहसमालोडियासेसपल्लजकुम्भ^४न्तत्यजकथरसु-
 ल्गनाथसिहरियदिसं महाडविं । तौए य^५ तण्हाकुहाभिभूएण
 दरियवणदुद्रुसावथरवायसणुत्तत्यसोयणेणं दौहपहपरिससु-
 १० ष्यसेयजस्रधोयगत्तेणं मूढदिभासकं विसमपहस्रसन्तपयसंवारं
 परिभमन्तेण तेण दिट्ठो य पस्यघणवन्त्रसन्निधो निट्ठविथा-
 णेयपहियजणवदिउक्काहो 'गह्मगम्भियरवा^६जरियविथयड-
 रसुहेसो मग्गओ तुरियं धावमाणो 'उट्ठीकउहण्डसुण्डो
 वणहत्थि ति । तह य^७ निसियकरवासवावडग्गहत्त्या विग-
 १५ रासवयणकाया^८ भौमहृद्दहास्रमंजुत्ता^९ अभियवसणा पुरओ
 महादुद्रुखसि ति । तओ ते ददूण . मसुभयवेविरङ्गो
 अवसोदयसयस्रदिसामण्डलो पुम्बदिसाए उदयगिरिसिहर-

१ D adds तास । २ D has सस्र instead of स । ३ D om मय ।

४ A •संतुस्रतस्रं, B •संतगतस्रं, C •संतुस्रतस्रं ।

५ A adds चडवोह, D on the margin. ६ A •वे, B •भ ।

७ ACD मूरि । ८ D तुरियतुरियं । ९ D उट्ठी ।

१० B has here चसियवसयपरिसाया । ११ B •आयवसया । १२ D वृत्ता ।

सन्निहं निबद्धसिद्धगन्धमिच्छण^१गयणपथारमगं महन्तं
नगोहपायवं अत्रसोदकण परिचिन्तितं पयत्तो । कहं

अह^२नाम कहवि एयं रवितुरयत्तुरग्निक्लिषणपत्तं ।

नगोहमाहहेष्वा कुहेष्वा तत्रो गदन्दत्स ॥

दय चिन्तित्तण भौत्रो कुससूर्देभिन्नपायतल्लमगो । ५

वेगेण धावित्तणं वियडं वडपायवं पत्तो ॥

तं पेच्छित्तं विसणो नगोहं गयणगोथराणं पि ।

दुक्कणिव्वमुत्तङ्गखन्धमाहहिउमसमत्यो ॥

ताव वणदुद्धत्तियं मन्थरगण्डाल्लिजाल्लपासुक्कं ।

उल्लियं^३समल्लियन्तं ददुं वडपायवुहेसं^४ ॥ १०

अभ्यहियभयपवेविरसव्वङ्गो सुषवयणतरल्लच्छं ।

एत्तो इत्तो नियन्तो पेच्छद कूवं^५तणोक्कसं ॥

अह मरणभौरएणं नगोहामन्नजिणकूवंमि ।

अप्पा निरावल्लवं सुक्को खणजौवल्लोहेण ॥

उत्तङ्गभिन्तिजान्नो सरयन्नो तंमि तत्थ य विल्लगो । १५

पडणाभिघायक्कविए पेच्छद थ भुयङ्गमे भीमे ॥

अउसु वि^६तज्जोसु दरिय^७विसल्लवसंवल्लियनयणसिद्धिजाल्ले ।

उत्थउफडाकराल्ले पवेत्तिरङ्गे उच्चिकाने ॥

१ B नमह ।

२ D नवर ।

३ A ससु० ।

४ D •वेहे ।

५ A वपाएरवं, C तपाएरवं, D तपोएरवं ।

६ D दिशाहं ।

७ B alters this in विरंवल्लिय० ।

- १ कुंकारपवणपिसुखियमवयच्छिय वयणमथगरमहो^१ष ।
 दिग्गयकरोरकाथं कसिणं रत्तच्छिवीभच्छं ॥
 जावेसो सरयसो ताव महं जीविथं ति चिन्तनो ।
 २ अवयच्छर उद्धमुहो पेच्छर य सुतिखदाडिणे ॥
 ३ धवसकसिणे य तुरियं दुवे तच्चं मूसए महाकाए ।
 निच्चं वावउवयणे चिन्दन्ने तस्स मूसाइं ॥
 तन्न वणवारणेण य ४ विन्नाइ नरं अपावमाणेणं ।
 कुविण ५ विरसाइं धणियं नगोइरकांमि ॥
 संसासियंमि तंमि य ६ अवसोवरि विचउसाइसंभूयं ।
 १० खुडिऊण तंमि पडियं मऊजासं जिच्चूवंमि ॥
 तो कुविचदुइमऊचरिनिचरउसिञ्जनासम्भनसु ।
 बीसंमि निवडिया कइवि नवर जोएण मऊविन्दू ॥
 ओयसिऊण य वयणं कइवि पविट्ठो य उत्तिमप्राओ ।
 सणमासाइउमिच्छर पुणो वि अणे निवउमाणे ॥
 अगणेउमथगरोरगकरिमूसयंविक्कयमऊचरिभसाइं ।
 मऊविन्दुरसासायण^१नेहिवसा हरिसिओ^१जाओ ॥
 भविचजणमोइविउउणपव्यसमसंत्थमिचसुदाहरणं ।
 परिगण्णियमेयस्स ७ य उवसंहरं निचामेइ ॥

१ BCD सुकार० .

२ AC ०ओ ।

३ D चवरच्छर ।

४ BD डे० ।

५ BD सिदिचारां, C सिदुनारं ।

६ D चव० ।

७ B निवि, D ०चओनेसं व ।

८ D च ।

जो पुरिसो सो जीवो चण्डगदभमणं^१ च रक्षपरिचक्षणं ।
 वणवारणो य मच्चू निमायरिं जाण तद् जरं ॥
 वडदस्को उण मोखो मरणगदन्हभयवच्चिओ नवरं ।
 आदहिउं विमयाउरनरेहि न य सक्कण्णिओ^२ ण्ति ॥
 मणयत्तं पुण कूवो भुयङ्गमा तद् य होन्ति उ कसाथा ।
 खदओ जेहि मणुस्सो कच्चाकच्चाद न सुणेद ॥
 जो वि य पुण सरथओ सो जीयं जेण जीवद् जीवो ।
 तं किण्हधवसपयका^३ खण्णि दढमुन्दुरसमाणा ॥
 जाओ य मज्जयरीओ डसन्ति तं ते उ वाहिणो विविहा ।
 अमिभूओ जेहि नरो खणं पि सोखं न पावेद ॥ १०
 घोरो य अयगरो जो सो नरओ विमयमोहियमणो ण्ति ।
 पडिओ उ जंमि जीवो दुक्कसहस्साद पावेद ॥
 मज्जविन्दुसमे भोए तुच्छे परिणामदारुणे धणियं ।
 इय वसणसंकडगओ विनुहो कह महद् भोत्तुं जे ॥
 तो भे भणामि सावय विमयसुद्धं दारुणं सुणेज्जणं । १५
 एवसतडिविस्सियं पिव मणुयत्तं भङ्गुरं तद् य ॥
 सुयणसमागमसोखं एवसं जोव्वणं पि य असारं ।
 सोखनिहारणमि सया धम्ममि मद्दं दढं सुणसु ॥
 सौहकुमारेण भणियं । भयवं, केरिसो धम्मो ण्ति ।
 भगवथा भणियं । सुण, खमाद्दगो । भणियं च । २०

खन्ती य महवज्जवमोत्तीतवसंजने य बोद्धव्ये ।

सञ्चं सोचं आकिञ्चणं च बभं च जइधम्मो ॥

तस्य खन्ती नाम सक्कञ्जाणपुब्बगं वत्थुसहावालोयणेषेण
कोहस्स अणुदञ्चो उदयपत्तस्स वा विफलीकरणं । एवं महव-
५ वा वि माणस्स अणुदञ्चो उदयपत्तस्स वा विफलीकरणं ।
एवमज्जवथा वि मायाए अणुदञ्चो उदयपत्ताए वा विफली-
करणं । एवं सुत्ती वि खोहस्स अणुदञ्चो उदयपत्तस्स वा
विफलीकरणं ति ॥ तवो पुण दुविहो बाह्तिरो अभिन्नरो
१५ । बाह्तिरञ्चो चणसणारगो^१ । भणियं च ।

१० अणमण^२मूणोयरिया विप्पीमंखेवञ्चो रमसाञ्चो ।

कायकिल्लेषो संलीणथा य वण्णो तवो होइ ॥

अभिन्नरञ्चो पुण पायच्छिन्तारञ्चो । तं जहा ।

पायच्छिक्कं त्तिणञ्चो वेयावञ्चं तथेव मण्णोञ्चो ।

झाणं उस्सुग्गो वि य अभिन्नरञ्चो तवो होइ ॥

१५ संजमो य सत्तरसविहो । भणियं च ।

पञ्चासववेरमणं पच्चिन्दियनिग्गहो कसधियञ्चो ।

दण्डत्तिगविरई संजमो उ इयं सत्तरसभेञ्चो ॥

सञ्चं पुण निरवज्जभासणं ॥ सोचं च संजमं पइ निहवखेव-

था ॥ आकिञ्चणं च धम्मोवगरणाहरेणमपपरिग्गहथा ॥ बभं च

१० अट्टारसविहावभवज्जण त्ति^३ ॥ एसो एवंभूञ्चो जइधम्मो त्ति ॥

१ C om.. A वा ।

१ D •वमारो ।

१ D •मोची० ।

३ MSS •जति ।

एथं च मोक्षण आविष्कृतसम्पत्तपरिणामेण भावश्रो
पवक्त्रमावयधक्षणे भणियं मौहकुमारेणं । भगवं, शोहणो
जदधक्षो । एथं कालमसमत्येण ताव किं कायव्वं ति ।
धक्कघोसेण भणियं 'सावधत्तणं' ति । केरिसं तयं ति । कृष्टियं
सम्पत्तमादयं । पवक्त्रो दव्वश्रो वि ॥ ५

तश्रो अण्णाणं कथकिसं मन्त्रमाणो कंचि वेत्तं पञ्जुवाशि-
ज्जण धक्कघोसं वन्दिज्जण य सविणयं पविट्ठो नयरं । सान्धिओ
तेण^१ वुत्तन्तो कुसुमावल्लोए । पवक्त्रा य एसा वि कइंसि
कक्कस्तन्नोवसमश्रो सावयधक्कं । अणुदियहं च धक्कघोसगुह-
पञ्जुवासणपराणं अदक्कन्तो मासो । भाविद्याणि जिणधक्के ॥ १०

अक्कया य पुरिसदत्तो राया अमिद्यतेयगुरुसमौवे शोक्षण
धक्कं अहिंसिञ्जिज्जण रक्खे मौहकुमारं संजायसंवेगो सइ
महादेवोए सिरिकन्ताए पवक्त्रो सुत्तिमगं । मौहकुमारो वि
धक्काधक्कववत्यपरिपालणरश्रो सयल्लज्जणमणणन्दयारो अणु
रत्तसामन्तमण्डलो ढीणाणांइकिविणज्जणोवचारसंपायणरइ ॥ १५
अश्रोदयगुणजुत्तो रायरिसो ससुवजाश्रो त्ति । एवं च
अक्कन्ताणुरत्तं च पिद्यपणदणिं पिव मेदणिं भुज्जन्तस्स अदक्कन्तो
कोइ कात्तो ॥

एत्थन्तरंमि सो, अग्गिसक्कतावधदेवो तश्रो विष्णुकुमार-
काथाश्रो चविज्जणं संसारमाहिच्छिय अणन्तरभवे य किंपि १०

बासतवविहाणं काऊण मोत्तूण तं देहं पुम्ब^१कण्वावणा-
 विवागदोसेण समुप्यन्नो कुसुमावलीए कुञ्चिंषि । दिट्ठो तीए
 सुमिणन्नो । जहा । पविट्ठो मे उवरं भुयङ्गमो, तेसं च
 निग्गुञ्चिऊण उल्लो राया निवडिच्चो सिन्हावणाच्चो । तं च
 दट्ठूण ससण्णसा विथ विउट्ठा कुसुमावली । अमङ्गलं ति
 कलिऊण न चाहिच्चो तीए दरयस्सु । पवकुमाणगभा थ
 तद्दोसेच्चो^२ सेव न वड्डमन्नए नरवरं । राया थ अहिंयं
 सिण्णेहपरवसो^३ । भणिया थ परिचणेणं 'मामिणि, न जुत्त-
 मेथं' ति । तीए भणियं 'किमहं करेमि' । चाहिंयं परिचणेणं,
 १० जहा देवं न वड्डमन्नसि ति । तीए भणियं । गूषं एष
 गन्धदोसो भविस्सर । अन्नहा कइमहं अज्जउत्तं न वड्डमन्नेमि ।
 अन्नया समुप्यन्नो से दोहसो, जहा इमस्सु सेव राहणी
 अन्तापि^४ 'खारण्ण ति । चिन्तियं च तीए । पावयारी मे एष
 गन्धो, ता अलं इमिणा । 'इत्थीसहावन्नो 'थ भत्तारनेहन्नो
 १५ थ समुप्यन्नो से ववसाच्चो, जहा पाडेमि एथं ति । तन्नो
 आलोचिऊण पहाणपरिचणं कज्जगहयथाए अणुक्काया तेण
 गन्धपरिषाडणं काउमारड्ढा । न थ सो^५ 'निकाइयकण्णदोसेण
 पडइ ति । तन्नो वा अण्णेगेसहपाणेणं 'डोहसुवावपत्तीए
 थ परिदुम्बला जाया । पुञ्चिया 'थ राहणा । सुन्दरि, किं

१ D adds डय ।

२ D दोसेव ।

३ B चीचिचो ।

४ D आहन्तामि ।

५ ACI चो० ।

६ D om.

७ D निहा० ।

८ AD दोह० ।

ते न संपञ्जर, केण वा ते खण्डिया आणा, किं वा मए
 पडिक्खमासेविधं, १ अं निव्वेएण तुमं अप्पोयगा विव १ कुसुदण्णी
 एवं झिज्जमिं ति । तन्नो पडिहिययलङ्कनेहं १ भणियं कुसुमा-
 वलीए । अज्जउत्त, ईदिसे मे निव्वेओ, जेण चिन्नेमि 'अत्ता-
 णथं वावाएमि' ति । राइणा भणियं 'सुन्दरि, किंमिज्जितो' १
 ति । कुसुमावलीए भणियं । अज्जउत्त, भागधेयाणि मे पुञ्जसु
 ति । भणिक्खण वाहजलभरियल्लोचणा सगग्गया संबुत्ता । तन्नो
 राइणा 'महन्तो मे निव्वेओ, ता अन्नं ताव इमिणा कहाए
 सेव, अहं एथं अक्खिप्पामि' ति चिन्तिज्जण अक्खित्ता कहा,
 कन्नो अन्नो पसङ्गो । पुणो य से समाह्मन्नो मयणल्लेहापमुहो १०
 परिदणो, सब्बज्जमाणं च भणिओ राइणा । किं जुत्तं तुम्हाणं
 सुणियनिबन्धणाणं १ पि एवं कसिणपक्खचन्दलेहं १ व परि-
 खिज्जमाणिं देविं उवेखिउं ति । न य असण्णवत्तुविशओ १
 एव निव्वेओ, अन्नो जीवल्लोयसारभूया मे देवी । किं च तं
 वत्तुं, अं मे पाणेसु १ धरन्नेसु १ सेव देवीए न संपञ्जर ति । ११
 मयणल्लेहाए भणियं । महाराय, एवमेयं; नवरमित्थौचण-
 सुल्लो अविवेगो सेव केवलं एत्थ अवरण्णर । ता सुण्ण
 महाराओ । महाराय, न एत्थमिवाणिं पि कहिउं पारीचर ।
 तद्वा वि 'न अन्नो सुवाओ' ति काज्ज कहीचर । राइणा

१ A अवि०, B अहिं ।

१ B अमहिनी ।

१ D ०जेहिं ।

१ D भणियं विच ।

१ D विच ।

१ D adds वि

० D सारन्नेह ।

भणियं । अणुवमेयं संभमस्स ; अं उवाचसञ्चं तं मयमेव कौरह,
 इथरं निवेदयहं ति । ता कहेउ भोई, को एत्थ परमत्थो
 ति । तन्नो मयणलेहाए मसण्णमाए विथ आचिक्खिओ
 गम्भसंभवाओ^१ दोहल्लयदोसेण गम्भसाडणावसाणो ववहारो
 ५ ति । राहणा चिन्तियं । अहो से देवीए ममोवरि असाधारणो
 नेहो, जेणावञ्जजसं पि न वड्डमच्चरं ति । असंपाद्यणेणं च
 दोहल्लयस्स मा गम्भविवत्ती^२ से भविस्सहं ति उवाचं चिन्तेमि ।
 विवच्चिओ य तेण 'जमहं कालोचियं भणिस्सामि, तं तथा
 कायम्भं' ति भणिक्खण देवीपरियणो । सहाविओ मरुहागरो
 १० नाम महामन्ती । सिट्ठो इमस्स एव बुत्तन्तो । चिन्तियं च
 तेणं । जुत्तं देवीए ववसियं । अहवा मा से इमिणा उवाएण
 तीसे वि देहपीडा भविस्सहं । ता एम ताव एत्थ उवाओ ।
 बुद्धिक्खियस्स । राहणो कारिमा अन्ना पोहवाहिं दाज्जण
 नेत्तपट्टाहणा सुसिद्धिडा च करिय पेक्कमाणीए चेव देवीए
 ५ कच्चुज्जण दिक्कन्ति । पक्खा^३ य पसूयाए चेव गम्भमन्तरेण^४
 चिन्तिस्सामो ति । चिन्तिज्जण निवेदओ नैरवरस्स नियया-
 हिय्याओ^५ । वड्डमच्चिओ राहणः । भणिया^६ य महमायरेण
 देवी । सामिणि, तथा कहुमि देवस्स अन्ते, जहा एओ वि न
 विवच्चरं ति । गम्भसहावकुरणणेण पच्चिसुयं तीए । कन्नो ओ
 १० उवाओ, संपन्नो दोहलो । पक्खा विसायमुवगयाए दरिचिओ

१ B • संभववच ।

२ D om.

३ B • मत्ततरं च ।

४ only in D.

१दे राधा । तन्नो समासत्या एषा, भणिया थ मन्निषा ।
 सामिणि, पढमपसूयाए न ताव देवस्स निवेद्यणीन्नो गम्भजन्तो,
 अवि थ ममं ति; पप्फा जहोच्चियं करिस्सामि ति । पडि-
 सुयं तीए । अन्नया उच्चियसमए परिणयप्पाए दिष्ठे पसूया
 देवो । सहाविन्नो तीए मरुसाथरो । भणिया थ तेण । ४
 मामिणि, अल्लुसल्लो विद्य देवस्स एस गम्भो सख्खीयद्द^१ । ता
 अल्लं इमिणा, अन्नत्थ संवसुत्त, मन्नो देवस्स निवेद्यद्द ति ।
 तीए भणियं । जुत्तमेयं ति । ममं १च्चियं हियएण मन्निचं
 अमत्तेणं ति । तन्नो पयद्दाविन्नो माहवीयाभिहाणाए दास-
 सेड्डीए दारन्नो । गथा येवं भूमिभागं । एत्यन्तरंमि दिट्ठा १०
 राहणा । पुच्छिया थ 'किमेयं' ति । तन्नो ससण्णमाए वेव-
 माणीए भणियं माहविद्याए^२ 'देव न किंचि' ति । एत्यन्तरंमि
 हरयं वाखेण । तन्नो दारयं दट्ठूण कुविएणोक्क भणियं राहणा ।
 आ पावे, किमेयं ववसियं ति । तन्नो चौसहावकाथरथाए
 वाहिन्नो मयल्लवुत्तन्नो माहवीयाए । तन्नो राहणा गहिन्नो १५
 दारन्नो । चिन्तियं थ षेणं । न एस एथाण हत्थे पुणो
 भविस्सद्द ति । समप्पिन्नो अन्नधावीणं^३ । साविद्यान्नो^४ तान्नो ।
 जद कव्वि दारयस्स पमान्नो भविस्सद्द, ता विण्णटा मम
 हत्थाच्चो तुम्भे । निम्भच्छिया देवो मरुसाथरो थ काराविचं
 थ देवीमन्निचिन्ताणुरोहिणा १'इचि १पप्फन्नभूयं तहाविहं १०

१ D om.

२ D adds ति ।

३ D • धावीर ।

४ B • धावीर ।

५ D adds थ ।

६ BD om.

वद्धावण्यं । एवं च अरुहन्तो कोरु कालो । परद्वाविथं^१ नामं
दारथस्स आणन्दो त्ति । वड्ढिओ एसो, गाहिओ कक्षाकक्षावं ।
पुम्बककदोसेण नरवरं पर विसमच्चित्तो । दिअं से जुवरअं ॥

अथवा पक्षन्तवाषी आडविओ द्दुअई नाम वामन्तराथा

- १ 'दुग्गभूमिबल्लगम्भिओ वित्तुल्लो मौहराथस्स । निवेदथं रादणो ।
विसम्भिओ तेण^२ तस्सुवरि वित्तेनो । मभूमिबल्लगुणेणं च सो
पराजिओ तेण । निवेदए थ कुविओ राथा पयदो मयमेव
अमरिसेणं । गओ पयाणयतिथं । एत्थन्नरंमि भिअन्नईपुत्तिणे
परिवहन्ते पयाणण करिवरोवरिद्विणं जसाओ नाददूरंमि
१० 'अहो कट्टं'ति अंपिरं दिट्ठं मणयवअं । गओ तं सेव भूमिभाणं
राथा जाव दिट्ठो तेण महाकाओ अइकसिणदेअस्सवी
विणिन्ननयणविअभासुरो गहियरसन्तमण्डुल्लगामो^३ भयाअथ-
दुप्पेअणणो-दयसरपवेअररुओ महथा कुररेण गमिअमाणो
जुअभुयङ्गमो, कुररो वि दिग्गयकरोअकाएण रत्तअवीभअ-
१५ एणं अयगरेण । जहा जहा थं अयगरो कुररं गमइ, तथा
तथा सो वि जुअभुयङ्गमं, जुअभुयङ्गमो वि^४ थ रसन्तमण्डुल्लथं

१ B adds च से । २ D adds ओ । ३ ACD तस्सु उवरि ।

४ D परिवर्तनीय पयाणयथ ।

५ BD adds सेव, CD have चओ कट्टं चओ कट्टं ।

६ A विधिंथ, C विधितथ, BD विधित्त ।

७ B has भयाअथविअरिआअथदुप्पेअणीओदूरवरं. D had विअरिआअथो,
but corrects it in दुप्पेअणणो । ८ D om.

ति । तं चेव एवंविहं जौवलोयमहावविभमं मूढहियथाणन्द-
कारयं मप्पुरिसनिम्बेयहेउं वदयरमवलोहकण विसणो राया ।
चिन्तियं च षेणं । हन्त एवं ववत्थिए को उण इह उवाओ ।
गसियप्पाओ कुररो 'अयगरेणं, कुररेण वि भुयङ्गमो,
भुयङ्गमेण वि मण्डुक्को न्ति । कण्ठगयपाणा वि एते न अन्नोन्नं ५
विरमन्ति, अवि य अहिययरं पवत्तन्ति, न य अन्नयर-
विणासणाए मोयाविया एए संपयं जीवन्ति । ता किं 'इमिणा
अपडियारगोयरेण वत्थुणा पुलोइएणं । तज्जाविओ मत्त-
वारणो, गओ आवासणियाभूमिं, आवाभिओ सह कडएणं,
कयं उचियकरणिज्जं । तओ अट्ठखीणाए जामिणीए १०
सुत्तविडड्ढो राया । अयगराइवदयरं सरिज्जण चिन्तिउं
पयत्तो । कहं ।

आवायमेत्तमज्जरा विवागविरसा विसोवमा विसया ।
अवुहजणाए वज्जमया विवुहजणविवज्जिया^१ पावा ॥
एयाणनेस लोओ कएण मोत्तूण सासयं धम्मं । ११
सेवेइ जीवियथी विसं व पावं सुहाभिरओ ॥
दुक्कं पावस्स फलं नासओ पावस्स दुक्खिओ निच्चं ।
सुहियो वि कुणउ धम्मं धम्मस्स फलं विद्याणतो ॥
मण्डुक्को इत लोओ तुक्को इयरेण पक्कएणं व^२ ।
एत्थ गसिक्खइ ओ वि उ कुररसमाणेण अणेण ॥ १

सो वि उ न एत्य सवसो जन्ता अद्यगरकद्यन्तवसगो ति ।

एवंविहे वि सोए विषयपसङ्गो महामोहो ॥

- ता असं मे अपेयदुःकतस्वीयभूएण 'अहोपुरिसिगा-
विकारप्राएणं रञ्जेणं ति । रञ्जं हि नाम पायासं पिव
१ दुष्पूरं, जिह्मभवनं पिव सुल्लहविवरं, खल्लसंगयं पिव विर-
सावसाणं, वेसित्थियाहिययं पिव अत्यवल्लहं, वस्योयं पिव
वज्जभुथङ्गं, जीवसोयं पिव अणिट्ठियकञ्जं, सप्पकरण्ठयं पिव
जन्तपरिवाकणिक्खं, अणभिसं विमम्भसुहाणं, वेसाजोव्वणं पिव
वज्जजणाभिलसणीयं, अकारणं च सुद्धपरसोद्यमगस्सु ति ।
१० ता एयं परिञ्चदथ पव्वञ्जामो धीरपुरिससेवियं उभयसोद्य-
सुहावहं समणत्तणं ति । अह कहं पुण पत्युयवत्युविसए'
साधवं भविसुह । अहवा थेवमेयं एगजम्भपट्टिवद्धं ति । एवं
चिन्तयन्तस्सु अहक्कन्ता रथणी, कथं गोमकिसं, पविट्ठं मन्ति-
मपडसं ॥

- ११ एत्यन्तरंमि निवेदयं से विजयवहनामाए पडिहारोए ।
महाराथ, एसो खु दुष्परं देवं मयमेव पत्थियं विथाणिय
चण्डं च देवसासणमवगच्छिय सिरोहरावद्धपरसू देवसासणा-
हक्कमणजायपच्छायावो कदवद्यपुरिसपरिवारिओ हरेवागओ
देवदंसणसुहाभिजावी पडिहारभूमोए चिट्ठह । एयं सोज्ज
१० देवो पमाणं ति । तओ पुओहओ राहणा महसाथरो ।

१ B •पुरिसवारकारवापाचेथ, C •पुरिसिमीविचारपारसं, D पुरिसिमा-
न्कारपारसं ।
१ D •विषय ।

भणितं च तेण दक्षिणागारकुसलेण । पत्रिसल, को एत्थ
दोषो । सरणागयत्रच्छा चेव राहणो ह्वन्ति । 'तन्नो
'राहणा 'अणुत्ताओ पविट्ठो दम्मई 'देव 'एसा खिरोहराएसो
य कुहाओ' ति भणिकण पडिओ चलणेसु । तन्नो अमर
दाऊण बज्जमाणिओ. राहणा, कन्नो' से अहिचयरसङ्कारो । ५

नियन्तिऊण य 'राया गन्नो जयउरं । निवेहओ राहण
निवथाभिप्याओ मन्निमण्डकस्स । तेण वि य 'किस्समेवेथ-
मिह वंसमंभवाणं "रायाणं सेसयाणं पि, किं पुण तुम्हाणं
जिणवयणभाविथमईणं," उभयसोयसाहारणं च सफलं जीविथं
देवस्स, वणदत्रमन्निहा य कामभोगा इन्धणाओ सेव जलन्ति १०
किंपागफलसमाणा य विवागे, अयण्डमणोरहभङ्गकारी य
पहवर विणिज्जिचसुरासुरो मच्चु' ति कलिकण बज्जमन्निओ ।
तन्नो महाविद्या संवच्छरिवा, भणिया न्य तेण । निरुवेह
आणन्दकुमारस्स रज्जाभिसेचदिवसं । तेहिं भणितं । अं देवो
आणवेह । निरुविऊण साहिओ फेहिं पच्चमो' दिवसो ॥ ११
तन्नो उवणीयाइं अहिसेयमङ्गलाइं । तं जहा मच्छजुयलं
पुलकलसो धवलकुसुमाइं महापउमा सिद्धत्वया पुठविपिण्डो
वसओ महत्तथं 'दहियपुलं च भच्छथं महारयणाइं गोरोयणा
'कीहचणं धवकायत्तं महासणं चामराओ दुह्वा अच्छसुरा

१ D om. १ D om. all down to दाऊण । १ D adds च ।

५ D राइं । ५ D मरओ ति । १ B चियओ

० D दधिभंजयं । ८ D चिं० ।

महाधर्मो गद्यमधो धर्माद् दुग्ताणि अन्नाणि च एवमारथाद्
 पश्यदध्याद् ति ॥ एत्यन्तरमि' परिचिन्तिय रादणा ।
 काञ्चणमाणन्दकुमारस्स रज्याहियेयं तन्नो गमिस्सामि धम्म-
 चोद्यगुद्यमीवं ति । एवं चिन्तयन्तो 'अहियेयदिणं पडिच्छ-
 ५ माणो चिद्धर ॥

'इत्थो य पुम्बकयकमदोसन्नो अस्सुणियनरिन्दाहिय्यान्नो
 चडिन्नो दुम्भरणा सए आणन्दकुमारो । मन्तियं च तेहिं 'कच्चि
 वस्सणापन्नोएण वावाएमो महारायं' ति । सुत्थो अहियेय-
 बुत्तन्तो । मिच्छादिनिवेसेण सच्चिन्तदुट्ठयाए 'य विपरीत्तो
 १० परिणत्तो आणन्दस्स । चिन्तियं च षेणं । नूणमहमणे
 रमिणा ववएसेण मारिउं ववसिन्नो । "ता कएमहमेवं
 हसिज्जामि । "अएवा सए वि एयंमि बुत्तन्ते अणं मे
 रज्जेण, 'जं मे एएण दिअं संपज्जर । तं पुण सत्ताहियिज्जं,
 अमेयं वावाहज्जण वसा घेय्जर ति ॥ एत्यन्तरमि सहाविन्नो
 १५ रादणा आणन्दो । जाव नेज्जर आगमं, तन्नो पडिहारदुद्धो
 गन्नो कुमारभवणं राया । तेण वि य 'न इत्थो सुन्दरतरो
 पत्तावो' ति कसिज्जण पुम्बाणसद्यदोसेण सएया 'इय एय'
 ति भण्णिज्जण उज्जायासिणा अरुयपरिरत्तणोवात्तो सुवि-
 थत्थचिन्तो पडिहारं वावाहज्जण गाठय्यहारौकन्नो राया ।
 २० एत्यन्तरमि ससुट्ठाद्दो कसयन्नो, संजात्तो नवरसेज्जसंकोद्धो,

१ D adds च । २ D जा च । ३ D om च and transposed चा० व० ।

४ AC om. ५ D om. ६ AC कमेय ।

परिवेदिभ्यो समन्तभ्यो रायसाहणेन आणन्दो, पारङ्गो संगामो ।
 तभ्यो राहणा नियन्तरीरदोहसवसेण साविद्यं सेक्षं । भणियं
 च खेण । किं 'भे इयाणिं जुम्हणं, अहं ताव वावाहभ्यो
 सेव ददुम्हो, मा एयं पि वावाह, ता कारेह रायाभिसेषं
 एयस्य, एष भे राय न्ति । एत्यन्तरंमि समाणन्तो दक्षई ५
 'बन्धेहि मां निविडवन्धेहि' । तभ्यो 'अं कुमारो आणावेह' न्ति
 भणिक्रण आमन्त्रीभूभ्यो य मे दक्षई । पाडिया कुलपुत्रया,
 निष्पत्तौ नायरजणो । तभ्यो बन्धाविक्रण पक्षद्वयपुरिसेहि'
 सुकथपरिरक्तणोवाभ्यो 'कभ्यो राया । अहिद्वियं रक्षं, ठावि-
 याभ्यो ववत्याभ्यो, वधीकथं मामन्तमण्डलं । तभ्यो अणुसयवसेण १०
 नेद्याभ्यो नयरचारयं नरवई । तं च अचन्तनिष्पत्तमान-
 पुरीस'कक्षमक्षगन्धं ऋद्धियभित्तिपसुनमिरीसिवं भिषाभिषा-
 यमाफममथमस्त्रियाजासं दरिन्निवरसुहृविष्णुगण'मसुखकैरं
 उवरिविष्णुममाकोरथनिष्पत्तयं सूयातन्नुविरदयविषाणयं,
 वासहरं पिव दुस्समाए, लीलाभूमिं पिव अधस्यस्य, सद्योचरं १५
 पिव सीमन्तयस्य, 'सहं पिव सव्यदुस्ससुदयाणं, कुलहरं पिव
 सव्यजावकाणं, विष्णासभूमिं पिव मद्युषो, सिद्धिखेपं पिव
 कक्षन्तस्य न्ति । तभ्यो 'महाचारयं जीभो देवो' न्ति खोकाण
 सद्यसा विसुक्लान्धभेरवं अणवरथनिवडमाणेहिं महस्युन्ता-

१ C डै, D नर । २ AC पुरिष । ३ AC om.

४ B कक्षिणक, C कक्षीमक । ५ D सुयव । ६ B स्या पिव, D क...

हृत्परिसेहिं 'अकञ्जसवाहविन्दूहिं' 'संपादयहारसोहं' देव-
 सोएणं चैव परिमिखाणदेहं निदग्गमाणं पि निउत्तपुरिसेहिं
 मङ्गलमणिवल्लयल्लणल्लणारबुद्धामं मभूयाहिं वल्लोओ पेंकिऊण
 ते 'उरपोहकुट्टणुअयं तओ य अणुइयधरणिपरिसङ्गणेणं
 ५ वास'ममाऊरियाणणं परिउत्तकुडिलभावत्तणेण वि य "अदं
 सणीया देवावत्थ' न्ति सूयगेहिं पिव लम्बाएहिं निदग्ग-
 यणपहरं चारयमेव पत्तं कुसुमावलीपमुहमन्नेउरं ति । दिट्ठो
 य तेण काललोहमयनियल्लसमाऊरिओ" नरवई । तओ
 असोयपन्नवागारेहिं हत्थेहिं 'अणुचियासेत्रणवज्जलो संमारो' न्ति
 १० दंभयन्तं पिव हारल्लया'वहणजणियत्थेयं पिव वच्छत्थलं ताउयन्तं
 अइयथरमल्लन्दिउं पवत्तं ति । तओ राहणा आरस्सिगेहिं
 च कइकइवि निवारियं । भणियं च राहणा । किमणेणाथास'-
 मेत्तफल्लेण अणुआणुवन्धिणा य सोएणं । अइयउविचित्तकवो
 रलु एम संमारो, खेत्तणयभूया इमस्स मय्ये मरौरिणो,
 १५ दुत्तिवारो य पभरो पुव्वकयकअस्स, जल्लउरत्तरविणिग्गयमो-
 यामणीवल्लयचइत्था लच्छी, सुविणयसमो संगमो । एवमवसा-
 णाणि एत्थ रागविल्लसियाणि । ता किसेहणा अविचेयणणु-
 सरिसेण पक्कविण्ण । पत्तमेव तुअेहिं जीवत्तोयचारभूयं

१ D अकञ्जसवाह० ।

१ D संपादय, B •उरवार० ।

१ B om. C ओउपोहकुट्टणुअयं तओ य, = वसःकलोउरकुट्टणुअयं कुत्तं,
 D om., in marg. उरपोहकुट्टणुअयं । तओ य ।   ५ ACD •वमावुरिओ ।

५ C अदंभोउत्था ।

५ A अकञ्जसवाह०. B अकञ्ज, D अरकञ्ज ।

० B •वासपुहय विच्छत्थ ।

जिह्ववषणं । ता तं चैव अणुचिद्रेह । न तं मोक्षय अणो
दुस्त्रास्त्रात्रोवात्रो त्ति । तत्रो तमेयमायचिय 'एवमेयं न
अत्रह' त्ति कञ्जिऊण 'य अणुजाणाविऊण नरवरं जीवि-
धनिरवेक्याए वसा चेवाणन्दस्स गन्धव्वदत्ताए विज्जाहर-
समच्चियाए सयासे पवञ्चं पव्वञ्चं ति ॥

इत्थो य परदिणकयत्तयाए वि कोहवसमगच्छमाणेण
'एहहमेतं मे जीविधं, कासोदयं मंपयमणमणं' ति एच्चिवञ्चं
रादणा । निवेदयं आणन्दस्स । कुविञ्चो एसो । पेनिञ्चो तेण
देवसञ्चो नाम नियमदत्तञ्चो 'गच्छ भुज्जावेहि' त्ति । वत्तञ्चो
य एसो 'अभुञ्चमाणं नियमा वावाएमि' त्ति । गञ्चो देव- १०
सञ्चो; दिट्ठो तेण राया भणिञ्चो' य । देव, देव्ववसयाणं
पाणिणं विसमा कञ्जगद त्ति । एसो य देव्वो नाम अणा-
राहणीञ्चो विणएण, अणुणगाही 'गुणीणं, अकाणञ्च समी-
चियस्स, केवसमदत्तञ्चो अणाणं, मत्तइत्थि व्व सञ्चन्दयारी,
गङ्गापवाहो व्व उज्जुकुञ्जिओ,' महाराहो व्व 'निवायदस्सो, ११
विसगच्छि व्व नाणुकुञ्जो रयाणं, पञ्चिकुञ्जो य समीचियाणं,
अणुकुञ्जो अणमौचियस्स । ता अह वि एस एवंभूञ्चो, 'तहावि
पुरियेस खणमवि न पुरियमारो मोत्तञ्चो त्ति । जेष महाराय
पुञ्चोवक्खियाणं कप्पाणं चैव एणं नामं देव्वो, तं च पुरिसबा-
रकेणमेव वट्ठद त्ति । ता अणुणमेण देवो पुरिसवारं, करेण १०

१ BD om.   १ D om.   १ D नृपार्थ ।   ४ ABC add च ।

५ BD नृपवारी ।   ६ D निधिः ।   ७ D नृपवि ।

- आहारगृहणं । जीवमाणो हि पुरिषो कृत्विज्जणावयं अवस्यमेव
 संपयं पावेद न्ति । राहणा भणियं । भो देवस्य, न सुद्धो
 चेव मए अहाकासाणुद्धो पुरिसयारो । पडिवक्का य भावचो
 पव्यञ्जा । अओ न संपयाभिसासपरं मे चिन्तं । उचियकाळं
- ५ च 'नाज्जण पडिवक्कं अणसणं । अओ न आहारगृहणं करेमि
 न्ति । तेण भणियं, अकौरमाणंमि आहारगृहणे सुचो ते
 कुप्पिस्सुद । राहणा भणियं । अकारणो वे कोवो; ससप-
 द्दजा खु तवस्सिणो इवन्ति । तेण भणियं । देव विद्वद्यनु-
 त्तमो चेव तुमं कुमारचरियस्सु; ता मा ते पमायं करिस्सुद ॥
- १० एत्थन्नरंमि 'चिरायद् देवस्यो' न्ति संजायामरिसवेणो
 'सेत्तूणं ज्जग्गं आगओ आणन्दो । भणियं च तेण । अद्द न
 आहारगृहणं करेसि, ता इमिणा कथन्तजीहाणुगारिणा
 करवाल्लेण सीसं ते हिन्दामि । राहणा भणियं ।
 जाणन्तो मरणन्तं देहावासं असासयमसारं ।
- १५ को उच्चिएव्व नरवर मरणस्सु^१ अवस्सु गन्ताम्बे ॥
 'गअपभिद्दमावीद्दि सत्थिअच्चेए सरं व सीसन्तं ।
 अणुसमयं मरमाणं जियद्द न्ति जणो कइं भवद्द ॥
 संपत्थियाए परल्लोगमेगसत्थेए सत्थियाणं व ।
 अद्द तत्थ कोद्द पुरओ वचद्द भयकारणं किमिद्द ॥

१ D आणव । २ D transposed च० वे० ।

३ D addn चे । ४ D अणुसमयमिक्कियोत्तो, B ० मीद्दि ।

जीयमणिश्चमवस्त्रं मरणं ति मणंमि ^१निष्कथं जस्य ।
^२सूनायारपसुस्त व का आषा जीविए तस्य ॥
 इदि जराधणुहृत्यो वाहिसयविदुलसायगो एह ।
 माणुसमयजूहवहं विहाणवाहो करेमाणो ॥
 न गणेह पञ्चत्रायं न य पडियारं चिराणुवत्तिं वा । ४
 सच्छन्दसुहं विहरह हरि व्व मधू मयकुलेसु ॥
 एक्के ^३सिथ निव्विहा पुणो पुणो जाइउं च मरिउं च ।
 जे भवमञ्जुव्विग्गा भवरोगहरं अणुचरन्ति ॥
 जरमरणरोगसमणं जिणवयणरसायणं अमवसारं ।
 पाउं परिणामसुहं नाहं मरणस्तु बीहेमि ॥ १०
^४स्योसियपावमस्त्राणं परिसाडियसन्धुसोहनियस्त्राणं ।
 किं कुणह कालमरणं कथपडियारं मणुस्त्राणं ॥
 अक्खियतवोधणाणं कलेवरहरे वि निप्पिवासाणं ।
 संल्लिहियसरौराणं मरणं पि वरं सुविहियाणं ॥
 सुगहियतवपत्त्ययणा निव्विसिक्कण नियमेण अप्पाणं । १५
 मरणं अग्गन्ति मणोरहेहि धीरा धिहसहाया^५ ॥
 जस्य मथस्सेगयरो सग्गो मोक्खो व होइ नियमेण ।
 मरणं पि तस्य नरवर उअवभृथं मणुसस्य ॥
 अणवरयरोगभासुर^६वसणविषाणुगयदीहदाढस्य ।

१ D विष्किथं ।

२ C सूनाया० ।

३ B यथ ।

४ D सोसिय० ।

५ B०-सहाया ।

६ D०-विषयवसणविषाणु० ।

कत्व गन्धो वा सुन्दर कथन्तकण्ठादिपीयसम् ॥
 न विजुङ्क्षं न पलायं कथन्तद्वत्त्रिंभि^१ अग्वद् भयं वा ।
 न य से दीसद् इत्यो गेपद् य^२ दं^३ 'अमोक्तो य ॥
 अह वा क्षुणाद् सासाद् कासश्चो परिणयाद् कालेण ।
 इय भ्रयाद् कथन्तो क्षुणाद् जायाद् जायाद् ॥
 अद् ताव मक्षुपासा सञ्चन्दसुहं सुरेसु विधरन्नि^४ ।
 अचन्तमणोयारो अत्य जरारोगवाहीणं ॥
 किं पुण वाहिरारोगसोगनिश्चुद्दुधंभि माणस्ते ।
 मक्षुस्तु सो पमाश्चो अं जियद् नरो निनेसं पि ॥
 १० ता मा अधीरजणसेविथस्तु अयसस्तु देहि उवयासं^५ ।
 न ऊ मक्षुदाठस्तीठं इन्दो वि पङ्ग निथसेठं ॥
 इय मथमारणसेनेण वञ्छ मा निथस्तुसं कस्तुदेहि ।
 गेपद्दामि कहं चत्तं इन्त मवाथाऽ आहारं ॥
 सोऊण इमं वद्यणं कोवाणसज्जलियरत्तनयणेण ।
 ११ 'अपद् अज्जावि कहं' पद्दो सीसंभि खग्गेणं ॥
 परिचिन्तियं च तेणं 'नमो जिणाणं' नि सुणियतत्तेणं ।
 'पुम्बकथकथदोसो एसो' नि विस्सुद्दभावेणं ॥
 सच्चो पुम्बकथाणं कथाणं पावए कस्तुविवागं ।
 अवराहेसु गुप्पेसु य निमित्तसेत्तं परो होद् ॥

१ D इत्तिन्नि corrected into इत्तिस्तु । २ BD जणं ।

३ D चमोक्त्वाय, C चमोक्त्वे य । ४ D विधरेनि ।

५ A •वाचं, C चोवाणं ।

एवं च चिन्मयन्तो पुणो वि ह्यमूण पावकम्नेषं ।
 विषिवाहन्तो महप्या अकक्षुमचित्तो सकक्षुसेषं ॥
 मरिऊण य उववन्नो सणकुमारंमि सुरवरो जुद्धमं ।
 अह पञ्चसागराज खीलारामे विमाणंमि ॥
 इधरो वि य काऊणं रक्कं मरिऊण रथणपुढवीए । ५
 उववन्नो नेरहन्नो उक्कोसाज महाघोरो ॥

वक्तायं अं भणियं खीहाणन्दा य तह पिथापुत्ता ।
 विद्धिजासिणिमाहसुधा एत्तो एयं पवक्तामि ॥

तद्वञ्चो भवो ।

- अत्यि इहेव जन्वहीवे अवरविदेहे खेत्ते अपरिमिथजण-
मिवासं अणणुह्यवाहिवेयणं अदिट्टपरचक्कविभमं 'सुम्बरपुर-
नाद्यगभूयं' कोसं नाम नद्यरं । जत्य सरस्वत्तत्तावो पिरसि-
षेहाणुवन्धो अणक्करायाहाणी धम्मफलकण्यो इत्यियाजणो ।
- ५ जत्य^१ पियंवन्नो ससवयणो पठमाभिभासो धम्मभिरन्नो^२
मणुस्सुवग्गो । तत्य थ अणेषसमरसंचह^३विणिज्जियदरि-
यनरिन्दावणथ^४पल्लह्यविद्यसमसडकोडिरयणप्पहारञ्चियपरण-
जुयसो राथा नामेण अजियसेणो ण्ति । तस्स थ सयसरप्प-
चिन्तन्नो अत्ताणनिम्बिसेसो इन्दससो नाम माहणसचिवो ।
- १० सुहंकरा से भारिया ॥ इन्नो थ सो आणन्दनारन्नो^१ सागरो-
वमन्नंमि नरए खविज्जण ^२अस्से वि किंपूणे चत्तारि सागरो-
वसे संसारे समाहिण्डिय इन्दसससु माहणसु सुहंकराए
भारियाए कुञ्चिसि इत्यियाणाए उववन्नो ण्ति । जाथा
उच्चियसमएणं । कथं से नामं जाञ्चिणि ण्ति कदाणयविसेसेण ।
- १५ पत्ता जोम्भणं । दिक्का तस्स चेत्र राहणो बुद्धिसागराभिहाय-

१ B सुत्तरनायकथं, D दुर्दरपुरवाचकथं । २ C कोसे, B कोसं ।

३ D adds थ । ४ CD विज्जिथ । ५ D पवत्त ।

६ B ... D ... these words in the next line

वचिवपुत्रस्य बभूवत्तस्य । कथं पाणिगृहणं । सुश्रमाणास
भोए गन्धो कोइ काखो ॥

इन्द्रो य सो सीहदेवो तन्नो देवलोगान्नो वविज्जण
अचिन्तामाहप्ययाए कम्मसु तीसे सेव जालिणीए कुण्डिंशि
पुत्तनाए उववन्नो न्ति । दिट्ठो य^१ तीए तीए सेव रयणीए ।
सुमिणन्नो । जहा^२ किर^३ सुवत्तमयपुत्तकल्लसो मे उथरं पविट्ठो,
सो य अशंजायपरिन्नोसाए विणिग्गन्नो समाणो कइकइवि
भग्गो न्ति । तं च दडूण ससण्णसा विय विउट्ठा एसा ।
जान्धो से संकिणो सुहरसो । न साहिन्नो^४ य तीए सुमिणन्नो
दइयस्स । तन्नो^५ से वड्डिउं पयत्तो गम्भो । जाया^६ से देह- १०
मत्तपीडा । चिन्तियं च तीए, 'वावाएमि^७ ताव एयं पावगम्भं'
ति । पत्तनाहं गम्भसाउणाहं । कम्मविवागन्नो^८ न विवन्नो
गम्भो । सुणिन्नो य वुत्तन्नो बभूवत्तेण । निउत्तो तेष परि-
यणो पसूरसमए । जहा गम्भविवत्ती न हवइ, तहा तुप्पेहिं
जइयम्भं ; अवि य^९ भट्ठिणीपरिन्नोसनिमित्तं कइंशि चिन्तं से १५
वड्डिज्जण मम निव्वेइयम्भो न्ति । तन्नो जान्धो से दोहल्लसो ।
करेमि सम्भसत्ताएमाणन्दं, 'संपाडेमि देवयाययणाणं महा-
पूषाण्णो, पूएमि भयवन्ते धम्मनिरए महातवस्सी, सुचिन्तो
किंशि परल्लोथमग्गं^{१०} ति । संपाडिन्नो से भन्तारेण डोइस्सो ।

१ D om.

२ B चिह्न ।

३ A सुवत्तमयसो ।

४ CE add च ।

५ D adds च ।

६ B भट्ठिणा, D भट्ठिणीए ।

७ B संपादमि ।

८ D च ।

- गन्धपभावेण^१ जाया मणोरमा लोचस्स । पत्तो^२ 'य' सूद-
 समन्त्रो । पसूया एसा । चिन्तियं च तीए । कहं पुण एष
 एहमेतपरियणसमत्कं वावाइयब्बो त्ति । एत्यन्तरंमि सुणि-
 यतयमिप्यायाए बन्धदत्तवयणं सरिऊण भणियं बन्धुजीवाभि-
 ५ हाणाए वासवहीए । भड्डिणि, पावो खु एस गम्भो । ता
 अल्लमिभिणा किलेसायासकारएण, वरं^३ विद्विञ्चो एषो
 त्ति । तन्नो कसायपरब्बमाए वावायणंमि महियणल्लज्जासुयाए
 भणियं जासिणीए 'तुम्भे जाणह' त्ति । तन्नो अवणीओ
 दारन्नो, निवेदन्नो^४ बन्धदत्तस्स । कयं से तेण सयसं सुत्थं ।
 १० नौणिओ 'लोगवाओ 'वावन्नगम्भा भड्डिणि' त्ति । एवं च
 अरुक्कन्नो कोइ कालो । परट्टाविथं नामं वासवस्स मिहि
 त्ति । वड्डिओ सो कसाकसावेण देहोवचएण च । संपादयं
 से निरवसेसं कालीचियं बन्धदत्तेणं । गहिओ पक्का 'उदम-
 पुत्तओ' त्ति । विञ्चाओ वुत्तन्नो इमिणा सुमिणयदंसणगम्भ-
 १५ षाडणारओ जणणीए । वेरग्गिओ एसो ॥

एत्यन्तरंमि सुणियवुत्तन्ना पुत्तस्स कमाइया से जणणी ।

चिन्तियं च तेण । किह

एवंविहा कसाया पावा भवविडविमुल्लज्जलोधा ।

भोक्कत्यमुज्जएहिं वज्जयब्बा पयत्तेणं ॥

- १० एत्तो कम्मविवुक्खी तन्नो भवो तत्थ दक्कसंघाओ ।

१ D adds च । २ CE om. ३ D विद्विच, B विद्विचं ।

४ CE om. ५ CE om. ६ D om. ७ CE om. ८ CE om. ९ CE om. १० CE om. ११ CE om. १२ CE om. १३ CE om. १४ CE om. १५ CE om.

ततो उभियमाणो 'पयहेज्ज तए महापावे ॥

'भणियं च ।

कल्लयफलेण न जुज्जर किं चित्तं तत्थ जं विगणरागो ।

सन्ने वि जो कमाए निगिणहई सो वि तत्तुक्को ॥

तत्तसाओदएणं च सा कुविद्या बभ्भदत्तस्सु । परिचत्तं^१ ५
 सयक्ककरिण्णं । भणियो^२ बभ्भदत्तो । एयं वा पिणं करेहि
 ममं व त्ति, एयंमि अपरिचत्ते माहं पाणसाहारणं उदथं पि
 गेण्हामि त्ति । निवामिओ एस बुत्तन्तो सिद्धिक्कुमारेण ।
 अच्चुब्बिग्गो निग्गओ गेहाओ । चिन्तियं च तेण । पेच्च मे
 पावपरिणहं, जेण जणणी वि एवं^३ वट्ठर त्ति । एयवदथरेणं^४ १०
 च ताओ वि मे^५ दुद्धिओ^६ । ता न जुत्तं मे इह अत्थिउं^७ ।
 एवं चिन्तिज्जणमणापुच्छिज्जण तायं निग्गओ नयराओ ॥

गओ असोगवण्ण्णाणं । दिट्ठो थ तत्थ असोयपायवतत्तणओ
 ससिक्खपरिवारिओ एगविहसंजमरओ 'दोअसण्ण्णाणविरधिओ
 तिदुत्तरधिओ चउत्तसायमहणो पस्सिन्दिथनिग्गहपरो ह्ण्णी- १५
 वनिकायवच्छलो सत्तभयविप्पसुक्को अट्टमयट्ठाणरधिओ नव-
 वक्कपेरुणो दसविहधक्कसुट्ठियमणो एक्कारसङ्गनाओ वारस-
 तवचरणकक्कनिरओ थ विजयंसिहो^{१०} नामाधरिओ त्ति । तओ
 तं दट्ठुण ससुप्पन्ना तत्तु पीती । चिन्तियं च तेण । धओ

१ ACE चपरेज्ज । १ D om । २ D adds च तोए । ३ CDE add च ।

४ D चिट्ठर । ५ Do m. ६ D adds ति । ७ A तिउं, CE इत्थाधिउं ।

८ OE चादिहोण्णा० expl. दिविधदुत्थाविरधिक्क । १० B ०धिवी ।

रु एषो, जो अणवद्विचयिणेहविद्यमे संघारे एवं धम्मे निरचो
 णि । ता पुष्कामि ताव एधं, किं पुण एवस्स निम्बेयकारणं,
 जेण एषो एवं धम्मे निरचो णि । गणो तस्स समीवं ।
 सविषणं पणमिचो भयवं । 'कचो से' गुहणा वि धक्खलाहो ।
 ५. उवविट्ठो तस्स पायमूजे । पुष्किचो 'ध' भयवं । किं ते
 निम्बेयकारणं, जेण तुमं एवं पि सम्भङ्गसुन्दराधिरामो
 सुन्दराधिरामयाचो' चेव पिसुणिष'नियविभववित्थारो
 विभववित्थारासंघियसयणवगो सयणवग्गनिरवेत्तमिमं ईरसं
 गिक्कण्णं पवचो णि । गुहणा भणियं । सुण । किमिह'
 • अट्टिमंसदधिरसंगण मरीरे वि सुन्दरं । को वा आयास-
 सेत्तपले विहववित्थारे पडिबन्धो, को वा सुमिणयसमागम-
 चसुत्ते' सयणे णि । अवि य ।

सयणस्स वि मङ्गलचो रोगाभिहचो किलिस्सुह इहेगो ।
 सयणो वि य से रोगं न 'विरिस्सुह ने य नासेह ।'
 मङ्गलि बन्धवाणं एक्को मरह करुणं सयणाणं ।
 न य णं 'धारेह तचो बन्धुजणो नेव दाराहं ॥
 एक्को करेह कम्मं फलमवि तस्सेक्कचो समणुहोह ।
 एक्को आयह मरह य परत्तोयं एक्कचो जाह ॥
 पत्तेयं पत्तेयं नियगं कक्कफलमणुएवभाणं ।

१ D विहा ने भवववा । २ CED om. ३ A •नचो, B •नो, C •नवा,
 •नवी । ४ D om निच । ५ A adda चण । ६ B संघयच ।
 • B विविचय CED om. निच । ७ C मरीरे ।

को कस्तु जए सथणो को कस्तु व होइ अन्नजणो ॥

मरिऊण वेरिओ वि ऊ जायइ 'जणगो सुओ वि 'ऊ रिबु ति ।

ता अणवत्थियभावे सथणो मङ्गो ति मोहफलं ॥

अणं च । सुण, अन्हाणमेव जं वत्तं ।

अत्थि इहेव विजए लच्छीतिल्लयं नाम नयरं । तत्थ ५
सागरदत्तो नाम सत्यवाहो, सिरिमई से भारिया, ताणं
अहं सुओ ति । कुमारभावे वट्टमाणो गओ तन्नयरासन्नमेव
लच्छिपव्वयं । दिट्ठो य तत्थ एगंमि विभागे सिण्हूपत्त-
संघओ 'धराविट्ठदीहपायगो नालिएरिपायवो ति । तं च
दट्ठुण समुप्पन्नं मे कोउयं । चिन्तियं च मए । अहो १०
अच्छरियं । एहमेत्तास्स पायवस्स एहमेत्ताओ विभागाओ
ओथरिऊण पायओ धरणिं पविट्ठो ति । ता नुणमेत्थ
कारणेण 'होयव्वं ॥

एत्थन्तरंमि य अयण्डंमि सेव मंजाओ मे पमोओ,
विद्यम्भिओ सुरहिमादओ, विमुक्को सहजो वि वेराणुबन्धो १५
पसुणणेहिं, 'भुवणंसिरीए वि' समद्धासिओ लच्छिपव्वओ,
सब्बोउयकुसुमेहि वि° पुप्फियाइं काणणुज्जाणाइं, पसुइया
विहंगसंघायां, मणहत्ताल्लरम्मं च गुञ्जियं हूपयावल्लीहिं,
विसुद्धपयासमताव'° . च तसुहेसमुज्जोरुं पयत्तो रवी । तओ
मए चिन्तियं 'अह पुण किं इमं भुवणच्छेरथं' ति ॥

१ E लक्ष्मी ।

१ D च ।

१ E धरापविट्ठ ।

१ D भविष्यं ।

१ E वच ।

१ E विच ।

१ D च, CE om.

= ACE संघा.

D sec. manu.

१ D om.

१० D °संघाव ।

एत्यन्तरंमि तद्वपरविमण्डलनिहं सुविसुद्धजसकक्षणं अणेय-
 रयणमण्डियं जयजयरवावूरियनहङ्गणं 'गिज्जन्तित्थसमङ्गणं
 निवडन्तकुसुमबुद्धिं अणेयत्तियसपरियरियं' विजियमंसारचक्क-
 पिसुण्णं अवरदिसाओ समोवयनं भयवओ अजियदेवतित्थ
 ५ यरस्सु दिट्ठं मए धम्मचक्कं ति, तद्यणन्तरं च महग्घगुणरयण-
 भूषिया सियन्मरधारिणो अणेगे माह्वो, तओ सुरधरिय-
 कुन्दधवसायवन्तो द्दुद्धिनिणायवहिरियनहङ्गणो विरायन्त-
 दिव्वभामण्डलो 'सुरवदसमुत्तिक्तवाहचामरो सुरासुरमणुय-
 वन्मस्युओ कासायवपरतुसक्कधुवमहमहेत्तगन्धो गन्धवड्ढि-
 • भूओ अन्नसोमो कक्षणमयदिव्वकमसावलीए परिमक्कमाणो
 भयवं तिसोयमाहो नित्थिअभवसमुद्धो अजियदेवतित्थयरो
 त्ति । तं च द्दूण समुप्पओ मे पमोओ, पणट्ठं मिण्णत्त-
 तिमिरेणं, वियंभियं धम्मववसाएणं । चिन्तियं च मए । धओ
 अहं, जेण मए तिसोयचिन्तामणो भयवं उवक्कद्धो त्ति ।

५ एत्यन्तरंमि ५य कयं तियसेहिं भयवओ मणिकणयकक्ष-
 होयमयनिम्भियं पायारतियं' सुविहत्तदिव्वतोरणं रयणमय-
 विशिक्तविषीसयं ऊसियमहावेउनिवहं गुञ्जन्तमऊयारामोथ'-
 सोहियं ऊसियसियायवत्तमणहरं वैहल्लियदिव्वविषीहासणं मह-
 ष्वीहधयचक्कमण्डियं समोसरणं ति । पविट्ठो भयवं । पत्तुया

१ BD वचंनित्थसमङ्गणं । २ D परियं, E परियं । ३ D सुरवरिय ।

४ BD om. ५ ACED वाचरं । ६ D adds वच ।

धम्यकथा । कश्चिन्नो भयवया असासन्नो जीवल्लोगो । अत्रगन्नो
 अन्धाणं । तन्नो तं पुव्वकोउयं समणुस्सरन्तेण पुच्छिन्नो भयव-
 मए तिलोचनाहो । भयवं, किं पुण तस्स नास्मिणरिपायवस्स
 पायन्नो 'ओइसो, किं अत्थि तत्थ दविणजायं किं वा 'नहि,
 किंपरिमाणं वा, केण वा तं ठविथं, 'कौइसो वा तस्स
 विवागो न्ति । भयवया भणियं । सुण । लोहदोषेण पायन्नो
 'ओइसो । अत्थि तत्थ दविणजायं । तं च दीणारसत्तंल्लख-
 परिमाणं । तुमए तेणं च नास्मिणरिजीवेण ठाविथं । धम-
 याहन्नो य विवागो एयस्स । मए भणियं । भयवं, कइं पुण
 मए इमिणा य ठविथं, कइं च मम 'ईदिस्सो विवागो इमस्स १
 वि ईदिस्सो न्ति । भगवया भणियं । सुण ।

अत्थि इहेव विजए अमरउरं नाम नयरं । तत्थ अमर-
 देवो नाम गाहावई होत्या । सुन्दरा ये भारिया । ताणं च
 तुभे दुवे वि 'उप्परोप्परजायका गुणचन्दवालचन्दाभिहाणा
 'य पुत्तय न्ति । संपत्तजोव्वणा य महत्तं चेलाइभण्डं चेतुण १
 वाणिज्जवडिघाए आगया इमं देसं । विणिन्नोइयं भण्डं,
 समासाइन्नो इट्ठकाहो । एत्थन्नरंमि° विजयवक्खनरवइणा
 चाठत्तो च्छिन्निलयसामी सुरतेन्नो नाम नरवई । सो य
 नयरे गण्डं होठ्ठुण गहियसारनयरल्लोन्नो आरूठो इमं पव्वयं ।

१ B चवरन्नो । २ ACE नवनि । ३ B जीरवेच. D किंदिषा ।

४ D हरिचो ।

५ A उया . B उज्जु°, CE °परि and explain

उपरुपरि ।

६ DCE om.

७ D adds च ।

- तुभ्ये वि तेष्वेव नरवरणा सह धेनून् दविणजायं परवत्तभएण
 चाकृडा क्खिपव्वयं । ठिया 'ध एयंमि पएसे निहाणो-
 कयमासोचिजण 'इमं दविणजायं । अइकन्तो कोइ कासो ।
 तन्नो कोइदोसेण 'भागिन्नो' न्ति करिय विसपन्नो गकरणेणं
 १ वावाविन्नो तुमं गुणचन्देण । सुद्धसहावत्तणेणं च उववन्नो
 वंतरसुरेसु । गुणचन्दो वि य चपरिभुञ्जिजण तं दव्वं एत्थ
 चेव पृव्वए महाभुयंगवद्धो मरिजण 'उप्यन्नो रथणप्यहाए
 नरयपुठवीए नारन्नो' । तन्नो तुमं देसूणपत्तिन्नो वममहाउयं
 पात्तिजण तन्नो सुन्नो एत्थेव विजए टङ्गणाउरे मधरे
 १० इरिणन्दिस्स सत्यवाहस्स वसुमईए भारियाए कुञ्चिं
 पुत्तत्ताए उववन्नो चि । जान्नो कालकमेणं । परइद्वियं च
 ते नामं देवदत्तो न्ति । पत्तो कुमारभावं । एत्थन्तरंमि
 'तन्नो वि गुणचन्दो नरगान्नो उव्वट्टिजण कोइदोसेणमेत्थेव
 क्खिपव्वए एयस्सु चेव निहाणस्स पचासन्नपएसे उप्यन्नो
 ११ भुयङ्गमो न्ति । परिग्गहियं च जेण तं दव्वं । एत्थन्तरंमि
 क्खिनिवासिणीदेवयामपंमि समागन्नो तुमं क्खिपव्वयं ।
 कथा देवयाए पूया । दिक्कं दीणाणाहाण दविणजायं ।
 संपाइन्नो भोयणोवधारो । तन्नो तुमं पुव्वभवसिणोसेणं रत्तयाए
 पव्वयस्सु परिचमन्नो आगन्नो इमं उहेयं । दिट्ठो भुयङ्गमेणं ।
 १० तन्नो कोइदोसेण 'एस एयं दविणजायं गेण्हिस्सुइ' न्ति उन्नो

१ D इवयंमि ।

१ D कुवेरिं विचरं ।

१ D उववन्नो ।

१ D adds चि ।

१ B को वु० ।

चरणदेमंमि । असुग्गयाए विस्सु 'तस्सुणा चेव निवडिओ
 धरणिवट्ठे । पासवत्तिणा य ते परिणणेण वावाविओ
 भुयङ्गमो । उप्पओ एत्येव पब्बए सौहत्ताए त्ति । तुमं पि
 मरिक्कण एत्येव विज्जए कथङ्गत्ताए गयरीए सिवदेवस्स
 कुल्लउत्तयस्स जसोहराए भारियाए कुष्किंसि पुत्तन्ताए १
 उववओ मि । जाओ कालक्कमेण । परट्ठाविथं च ते नामं
 इन्देवो त्ति । पत्तो जोव्वणं । इओ य तेण सौहज्जीवेण
 पुव्वभवत्तयभावणाओ ओइसत्ताए परिग्गहियं तं दव्वं । एवं
 च गओ कोइ कासो । असुया य वीरदेववरवहणा निय-
 यामिएण^१ पेसिओ तुमं सत्किन्निस्सयसामिणो माणहक्कस्स १।
 समीवं । आगच्छमाणो य करवथपुरिसपरिवारिओ कालक्कमेण
 पत्तो इमं उइसं । उवविट्ठो 'नीवपायवस्स 'हेट्ठे । एत्यन्तरंमि
 गिरिगुहामुहगएणं दिट्ठो 'सि सीहेणं । तओ सोइसत्ताविव-
 व्वासियत्तिणेणं वावाविओ सि इमिणा, इमो वि 'थ तुमए
 त्ति । उववओ य तुओ एत्येव विजयंमि थिरित्यत्तगे पट्ठणे १।
 जक्कदाससन्धियस्स च्छासस्स मारजत्ताए भारियाए जम-
 क्कभाउगत्ताए त्ति । जाया कालक्कमेणं । परट्ठाविथारं
 नामारं तुण्णं काल्लेणो इयरस्स च्छेणो त्ति । पत्ता
 य जोव्वणं । असुया आहेउयनिमित्तं गया सत्किप-
 व्वयं । वावाइओ कोसो । सो य एथंमि चेव जिहासपएसे १।

१ C मज्जिमं ।

१ D •पामिथा :

१ D निव० ।

१ B इत्थे ।

१ D om.

- विसृष्टिश्चो । पञ्चालिश्चो जलणो । जलणपङ्कं^१ तं खारुडं
 पद्यता । एत्यन्तरंमि कङ्कारथं निसाणिकण कञ्चि अणत्य-
 दष्टश्चो चैव^२ धरणिं खणमाणेण उवसद्धो निहाणयकससस
 एगद्वेषो चण्डसेणेण । पवत्तो गोविर्ड, सत्किश्चो य तुमए ।
 १५ तश्चो दम्बलोत्तेणं वीसत्यो तुमं वावाइश्चो तेण । उववञ्चो
 वासुधप्यहाए नरगपुठवीए पञ्चमागरोवमाऊ नारगो । इमो
 वि तद्वल्लोभेण तं चैव देमं अमुञ्चमाणो अदङ्गनेसु कइव-
 यवरिसेसु अभुञ्चिऊण तं दम्बं अन्नवेरियचण्डालविनिवाइश्चो
 समाणो उव्वञ्चो तमाभिहाणाए नरथपुठवीए अट्टारसमागरो-
 १० वमाऊ नारगो त्ति । तश्चो तुमं पडिपुसे अहाउए नरगश्चो
 उव्वट्टिऊण एत्येव विजए सिरिमईए मञ्जिवेसंमि सात्तिभइस
 गाहावइस नन्दिणीए भारियाए कुञ्चिंमि पुत्तत्ताए^३
 उववञ्चो^४ त्ति । ञश्चो^५ थ कासङ्गनेण । पइट्टाविथं^६ ते नामं
 बालसुन्दरो त्ति । पत्तो जोव्वणं । एत्यन्तरंमि मौलदेवा-
 १५ णगारसमीवे पत्तो तए अपत्तपुव्वो जिणवरपणीश्चो धञ्चो ।
 परिपालियं सावयत्तणं । कश्चो य अहावीर्हिं देइहाश्चो ।
 उववञ्चो सन्तथाभिहाणे देवलोए किञ्चूणतेरसमागरोवमाऊ
 वेमाणिश्चो त्ति । तस्य परिभुञ्चिऊण दिम्बभोए अहाउय-
 परिक्खएण च्चुश्चो समाणो एत्येव विजए इत्थिणाउरे नथरे
 १० सुइत्थिस्सु नगरसेट्टिस्सु कम्मिमईए भारियाए कुञ्चिंमि

१ E add ष । २ D धरणिवाचसा । ३ E उववञ्चो सुवकार ।

४ DE om.

५ E add ष ।

पुनत्ताए उववन्नो सि, इथरो वि तन्नो नरगाओ उव्वट्टिज्ज
 तत्थेव नथरे तुण्णु सेव पिउणो सोमिस्साभिहाणाए घरदासीए
 कुण्डिंसि पुनत्ताए ति । जाया कासकमेण । परट्टाविषाहं
 नामाहं तुण्णु ससुहदणो, इथरस्स मज्जसगो ति । पत्ता थ
 तुण्णे अहाकमेणेव कुमारभावं । एत्यन्तरंमि पवन्नो तए ५
 अण्णदेवगणिसमीवे जिणदेशिन्नो धम्मो । कथा देशविररं ।
 परिणीया थ कण्डिनिसववासिणो सावयस्स अचससत्यवाहस्स
 धूया जिणमई । अजया थ मज्जसदुहन्नो जिणमईनिमित्तमेव
 पयहो कण्डिनिसयं । आगन्नो थ कहवथपयाणगेहिं । पत्तो
 तसुहेसं, जत्य निहाणं ति । 'तन्नो वज्जसपन्नसयाए पएसस्स १०
 वीथभिन्नो सुज्जत्तथं । दिट्ठो थ तए पोमाउण्णायथस्स इमंमि
 पएसे विण्णिग्गन्नो पाणन्नो । भणियं कोउगेण । भो मज्जसग,
 एत्य पएसे केणर दविणजाएण होयव्वं । तेण भणियं 'निहा-
 लेमो' ति । तए भणियं । अलं इमिणा । कोउगमेसमेव मे
 कहलनिमित्तं, न उण 'दविणसोहो । तेण भणियं । १५
 अचियथरं मे कीउयं; ता निहालेमो, को एत्य परमत्तो
 ति । तन्नो अण्णभिण्णेषं पि भवन्नो पयहो तं तहाविहेथ
 तिस्ससारकट्टेथ^१ कण्डिउं ति । दिट्ठो थे तेण सेवभूमिभाए
 कण्णकण्णथो^२ । तन्नो पुम्पकयकण्णोहदोसेण चिन्तियं
 मज्जसगेसं । अहो महत्तो एस निही । जह कण्णि भट्टिदारथं १०

१ D om । १ BD एण्णोभो । २ D •कारवकट्टेथ । ३ B adds ति ।

'वञ्चिय गिपिहडं पारीयद् न्ति । एत्यन्तरंमि दिङ्गो
 तुमए वि कस्सककण्डगो । भण्णो य एसो । भद् मङ्गल्लग,
 अलं इमिणा; एहि, नयरं गण्णामो न्ति । तन्नो पूरिण्ण
 तमुद्दसं हिङ्गो विय पयद्दो मङ्गल्लगो ॥ भण्णो य तुमए ।
 भद्, न तए कस्सद् पुरन्नो एस वदयरो अहिगरण्णेउभून्नो
 जंपियव्वो १न्ति । तेण भण्णियं । भद्दिदारय, न जंपामो ।
 चिन्धियं षेण, मए विणा वि १एस एयं गेपिहस्सद् न्ति ।
 अन्नो से एस १पयासो । ता कहं अहं इमिणा वञ्चिज्जामि ।
 ता जाव चेव न गेपहद् एस एयं, ताव चेव अहं उवाएण
 वावाहस्सं ति । एत्यन्तरंमि पत्ता नयरं । आराम'समीवे
 ठिएणं भण्णो तुमए मङ्गल्लगो । भद् मङ्गल्लग, गण्ण ससुर-
 कुल्लपडत्तिं मे कुन्नो वि उवस्सहिय संवाएहि, जेण पवि-
 सामो नयरं.ति । पयद्दो मङ्गल्लगो । चिन्धियं च षेणं ।
 पविद्दो खु एमो लज्जं चेव एयं गेपिहस्सद् ॥ ता तद्दाकु-
 चिद्दामि, जहा न एम एत्य पविसद् । गण्णन्तो य मे
 सुहवावायण्णो भविस्सद् । ता एयं से निवेएमि । जहा,
 इत्थिसहावन्नो कुल्लविद्दमाचरिज्जण ॥ पवमिया ते घरिण्णो ।
 अन्नो अच्चन्तसुव्विग्गं ते ससुरकुल्लं । सुयं च अन्नासमागमण-
 मेएहिं । अन्नो अहिययरं लज्जियाणि । ता न जुत्तमेत्थ,

१ D वञ्चिह । २ DE om. ३ AOE. अचकासो । ४ adds ति ।

५ CE पविचिवा, D explain= प्रविहा कस्सविद्वन्नुपपन्नं यदे ।

पवित्रिणं ति । संपहारिय तन्नो नयरं पवित्रिण कथकात्
 खेवो मायाचरिएण विवखमुहक्काओ आगओ १ते समीवं ।
 निवेदयं जहा चिन्तियं । तन्नो विससो तुमं । चिन्तियं च
 तुमए । धिरत्यु इत्यिभावस्स, जमेवंविहा वि सावथकुलुप्पआ
 वि सुविआयजिणवयणसारु वि १ उभयखोयविहदुमायरइ । ५
 अहवा नत्थि दुक्करं मोहभावस्स । ता अलं मे इयाणिं १पि
 गिहशयेण । पवञ्जामो तित्ययरभासियं साज्जधम्मं । एवमव-
 साओ रहु एस सिणेहवन्धो । ता अलं मे से गिहगमणेणं
 पि । इओ चेव गक्कामि, जत्य भगवं अणङ्गदेवो । एसो
 वि मङ्गल्लगो इओ चेव वसउ घरं, किमिमिणा किल्लिसिएणं । १०
 ति । संपहारिज्जण भणिओ जहाचिन्तियमेव मङ्गल्लगो ।
 चिन्तियं च खेणं । अहो एस मायाचरिएणं मं वच्चिउं
 १उप्पओ । ता कहमहमिमिणा १ वच्चिज्जामि ति । ता
 भणामि ताव एयं । जाव तुमं न चिन्तियदेसं पत्तो मि,
 ताव कहमहं भवन्तं परिचयामि । एवं १कहवयदिणाणि १५
 इमिणा सह वच्चिज्जण वावाइस्सं इमं ति । चिन्तिज्जण
 भणिओ तुमं इमिणा । पडिभणियं च तुमए । भइ मङ्ग-
 ल्लग, जइ १ते निब्बन्धो, ता एवं इवउ ति । तन्नो पुच्छि-
 ज्जामो कंचि साज्जं, कच्चिं भयवं अणङ्गदेवो ति । मन्नि-

१ D इव तुष ।

१ E om.

१ D om.

३ D उप्पओ ।

१ E adds चि ।

१ D adds च ।

३ D इवं तुष ।

ऊच पत्न्या तुभे पडिपहेण । अरुक्कना करवि वासरा ।
 अरुक्कया अरुक्किसम'रुक्कमण्णवत्ती नहयलसरन्तरमभिगए
 दिणयरंमि 'महासाहसं' ति कल्लिऊण अन्नरतुइइसएणं
 खोइदोसओ तहा वि अणियत्तमाणेणं सुवीसत्यहियओ सेव
 पइओ तुमं पिड्ढिदेसंमि कुरिगाए मङ्गलगेणं ति ॥ एत्यन्त-
 रंमि अङ्गाणपडिवन्नो अणेयसमणपरियरिओ^१ तत्येव पएसे
 सहस्य समागओ अणङ्गदेवो । दिट्ठो तुमं अग्गगामिगेहिं
 बाइहिं । एत्यन्तरंमि सण्णसेण कुरियमववाय मट्ठो मङ्गलगे ।
 चिन्तियं च तुमए । हा किमेयं ति । किं तक्करा समा-
 १० गया भवे । जोवियं पिड्ढओ, जाव दिट्ठं ससंभमाउल्लं पला-
 यमाणो मङ्गलगे । चिन्तियं च तुमए । न एत्य अक्के
 ओरा दीसन्ति, पलायइ य एसो । ^२ता किमेयं ति ।
 एत्यन्तरंमि दिट्ठा सोपियाणुरञ्जिया कुरिया । गहिया य
 वा तए पच्चभिन्नाया य । तओ संजाओ ते वियप्पो ।
 ११ किमेयं मङ्गलगेण ववसियं भवे । अहवा न एयस्स किंपि
 एवंववसायकारणं उप्पेस्सामि । ता सहेमिन्ताव एयं ति ।
 एसेव मे एत्य परमत्यं ^३साइइस्सर । सइओ मङ्गलगे,
 जाव अहिययरं पलाइउमारइओ । तओ अवगओ ते
 वियप्पो । इन्न एएण सेव एयं ववसियं ति । ता किं पुल

१ B •रुक्कवत्ती, A om. •वत्ती नच ।

१ D •परियरी ।

२ D om. all down to वियप्पो ।

३ D काइइस्सर ।

ये इमस्स ववसायस्स कारणं । आभोइओ निहाणयवुत्तन्तो ।
 चिन्तियं च तुमए । नत्थि अकरणिञ्जं नाम सोहवसगाणं
 ति । अओ चेव निमित्तओ जिणमईवुत्तन्तो वि इमिणा
 विगण्णिओ भवे । अञ्जहा कहं 'तारिसी 'महाकुलपसूया
 सुविन्नायजिणवयणमारा य तारिसं उभयलोगविहद्धं 'कर-
 इस्सइ । एत्यन्तरंमि पत्ता ते साहवो तमुद्देसं । पच्चमिन्नाओ
 च तेहिं । वन्दिथा 'य तुमए । धम्मलाहिओ साङ्गहिं ।
 पुच्छिओ य तेहिं । सावय, किमेयं ति । साहिओ तुमए
 तेभिं अहावत्तो वुत्तन्तो । समासाभिओ साङ्गहिं । एत्यन्तरंमि
 दिट्ठो अणङ्गदेवेणं । वन्दिओ सो तए । अभिणन्दिओ तुमं १०
 इमिणा धम्मलाहेण । पुच्छिओ पउत्तिं । साहिथा तुमए ।
 समासाभिओ गुहणा । निघत्तो तुमं समं साङ्गण्ण्येण । पत्तो
 'धाणेसरं नाम सन्निवेसं । ठिओ तत्थ गुह् । मामकयं ।
 पउणो ते पहारो । उवलद्धा जहट्ठिया जिणमईपउत्ती ।
 चिन्तियं च तुमए । अओ मङ्गलस्स वसुणापगारो । अओ १५
 विचिन्तया मोहस्स, अओ अणुवाएयथा संमारस्स । ता जह
 वि 'अस्सण्डियमीला जिणमई, तहावि अलं गिहाममेण ।
 संपाडेमि उभयलोगसुहावहं, समीहियं । सुविन्नायजिणवयण-
 मारा य सा तुल्लचिन्ता य मे पाएण । ता सोऊण इमं

१ D तारिच ।

२ BD om. जहा ।

३ DE करिस्सइ ।

४ D om.

५ D हाणेसरं ।

वदयं सा वि १य पञ्चदशति । एवं च कए सा वि ३
 तवस्त्रिणी इमाश्चो दुस्तवज्जलाश्चो भवसमुदाश्चो समुत्तारिषा
 हवद । अलं च १ अपञ्चदशति तीए दंसणेणं । वज्जविग्घा
 चरणपण्डिपत्तौ, सुहावहा य एसा १ सेव ति । चिन्निऊण
 १ पञ्चदशो अणङ्गदेवगुहसमीवे ॥

अदकन्तो कोद कालो । सुओ एस वदयरो कुओवि
 जिणमईए । संविग्गा एसा । चिन्निथं च तीए । सोहणमणु-
 चिट्ठियं अञ्जउत्तेण । किलेसायासवज्जलो १ एस संसारो,
 विओगावसाणो य संगमो, दारुणो य विवागो विसयपरि-
 १० भोगस्स १, दल्लहं च मणुयभावंमि जिणमथं १, उभयओथसुहा-
 वहं च एयं १ सेव ति । तओ सा एवं विचिन्निऊण अणुस-
 विय अणणिअणए अणुसाथा तेहिं । आगथा १ तं अओस-
 माणो, अत्थ तुमं । दिट्ठो य १ अणाए । पेक्किऊण निब्बुह-
 पुरपट्ठियं तुमं भणियं च अणाए । अञ्जउत्त, सोहणमणु-
 ११ चिट्ठियं तुमए । किन्ना मोहवली । अवसन्निथं सप्पुरिस-
 चरियं । समुत्तारिषा अहं अया य १ इमाश्चो भवसमुदाश्चो
 ति । अहिणन्दिऊण पवसा पञ्चज्जं अणङ्गदेवगुहसमीवे ।
 अदकन्तो कोद काओ । निरदय्यरं सामसमणुवाक्किऊण तुमं
 कालकमेण मओ समाणो उववओ पशुवीससागरोवमाऊ

१ E om.   १ D om.   ३ D adds सेव ।   ४ D पमापस्स ।
 ५ D ० वचं ।   ६ D om. सेव ... वचं वि, E om. तओ अहं वचं वि ।
 ७ E adds च ।   ८ D चार ।   ९ D om.

गेवेज्जगसुरो ण्ति । इयरो वि मङ्गल्लगो तमत्थं परिग्गहिच्च
महासिद्धामंचओच्छादयं च काऊण तम्मन्तेण तत्थेव 'द्वेसे
कुणिमाहारेण किलेससंपादयवित्ती अहाउयं पालिऊण मओ
समाणो उववओ तमाभिहाणाए नरयपुढवीए बावीससागरो-
वमाऊ नारगो ण्ति । तओ य महया परिकिलेसेण तमहा- ५
उयं पालिऊण उव्वट्ठो समाणो एत्थेव विजए 'रट्टवट्टणाए
गामे वेल्लियगस्स सण्डालस्स गेहे केलगत्ताए उववओ ण्ति ।
पत्तो य ओव्वणं । असया य बड्डकेल्लगमज्जगओ तओ
'रट्टवट्टणाओ जयत्यले' निज्जमाणो पत्तो इमं निहाणगुहेमं ।
समुप्पन्नं च से तसुहेसमवलोइऊण पुव्वभवचासओ जाइ- १०
स्सरणं । तओ लोहदोसेण विथड्डो वेल्लियगस्स नेच्छइ 'तओ
उहेसाओ असत्यमभिगम्तुं, चोइज्जन्तो वि पुणो पुणो निथ-
त्तर ण्ति । कोहाभिभूएणं वावाइओ वेल्लियगेण । उप्पओ
तत्थेव निहाणगुहेसे मूसओ । परिग्गहियं च णेण ओइसजाए
तं दव्वं । अणुवास्सियं कंसि कालं । असया सोमसण्डो' नाम १५
जुथारिओ कहंथि परिभमन्तो आगओ तसुहेसं । उवविट्ठो
सालपायव'समीवे । तओ अजाणलोहदोसेण तस्स पुरओ
सामरिषमिव परिभमिउमाडत्तो । वावाइओ य तेणं । समु-
प्पओ य तस्सेव पण्डुसवणनासिगाए 'दुग्गिलिगाभिहाणाए

१ D इहेसि ।

२ A र२० ।

३ D •चसं ।

४ AC ताओ ।

५ BD add च ।

६ CE •चंदो ।

७ D पायवस्स ।

८ D दुग्गिला० ।

- भारियाए कुच्छिसि पुत्तत्ताए त्ति । जाओ कालक्कमेणं ।
 पदट्ठावियं च से नामं रुद्धचण्डो त्ति । पत्तो अणेग'जलसंताव-
 गारयं विसपायवो व्व जोव्वणं । असमञ्जमं च ववहरिउमा-
 रद्धो । अन्नया गहिओ 'खत्तमुहे ।' उवणीओ राहणो समर-
 ५ भासुरस्स । समाणत्तो वज्झो । भिन्नो सूत्तिथाए चारत्तियण-
 रेहिं । मओ^१ समाणो समुप्यसो मक्कराभिहाणाए नरथपुडवोए
 किंणुणतिसागरोवमाज्ज नारगो त्ति । तओ अहाउयमकु-
 वालिज्जण उव्वट्ठो समाणो समुप्यसो एत्येव विजए एत्थेव
 लच्छिनिए असोगदत्तस्स सेट्ठस्स सुभंकराए भारि-
 १० थाए कुच्छिसि इत्थिगत्ताए त्ति । जाया उच्चियसमएणं ।
 पदट्ठावियं च से नामं सिरियादेवि त्ति । पत्ता जोव्वणं ।
 दिक्षा सागरदत्त^२सत्यवाइपुत्तस्स समुद्दत्तस्स । वत्तो
 विवाहो । भुञ्जन्ति भोए त्ति^३ । एत्यन्तरंमि तुमं नेवेज्जेने-
 हितो चविज्जण इमाए सेव कुच्छिसि समुप्यसो पुत्तत्ताए ।
 १५ जाओ कालक्कमेण । पदट्ठावियं च ते नामं सागरदत्तो त्ति ।
 पत्तो जोव्वणं । पडिबुद्धो च देवसम्माचरियसंभोवे । परिखीसा
 ईसर^४खान्दसावगस्स धूया नन्दिनि त्ति । भोगसुइमणुइवणाणं
 कालक्कमेणं जाओ ते पुत्तो । अन्नया^५ पुत्तजक्कमुदयनिमि-
 सेणं सेव सपरिवारो आगओ उज्जाणिगाए इमं सेव निहाव-

१ ACDE •सनायवाराय ।

२ BD संधिमुहे ।

३ E adds च ।

४ ABC इत्तस्स ।

५ E om.

६ BE संध० ।

• D नदिनिसेव ।

मुह्यं । दिद्वो च तुमए 'पुत्तण्णयनिवेशणमिमित्तं खड्डं खण-
 माणेषं निहाणगकससकण्ठगदेसो ण्ति । तन्नो तमन्नत्थ
 ण्निवेशिज्जण तं च पएसं पुणरवि तद्देव करिज्जण भुत्तुत्तर-
 काखे पविट्ठो नयरं । चिन्तियं तुमए । किमेत्थ जुत्तं ति
 अस्सं ताव पुच्छामि । साहिन्नो इमीए एस वदन्नरो । ५
 पुच्छिया एसा 'किमेत्थ जुत्तं' ति । तीए भणियं । मम ताव
 तं पएसं दंसेहि; तन्नो जं जुत्तं, तं भणिस्सामि ण्ति ।
 'दाविन्नो से पएसो । अन्नाणलोचदोसेण चिन्तियं च तीए ।
 वावाएमि एयं, तन्नो एगादणी गेण्हिस्सामि' । एयं चिन्ति-
 ज्जण भणिन्नो तुमं । पुत्तथ, पभूयमेयं दस्सं । एयंमि घेप्प- १०
 माणे कयाद नरवई अरवगच्छे' । तन्नो 'य सो सेसदब्बावहारं
 पि मा करिस्सुद । ता अलं ताव एदणा, अरवसरेण गेण्हि-
 स्सामो ण्ति । तए भणियं । अस्स, जं तुमं आणवेसि । पवि-
 ट्ठारं नयरं । अरहन्ता कदवि दियहा, तुण्णं सुहेणं, इमीए
 पुण पुब्बभवत्थलोचदोसेण तुह मरणचित्तोवायपञ्जाउलाए १५
 बुक्खेणं ति । परिचिन्तिन्नो उवात्तो । देमि से पोसहोववास-
 'पारणयभोथणे विसं ति । तन्नो उववासल्लसरीरो विसय्यन्नो-
 एह खड्डं चेव न भविस्सुद ण्ति । चिन्तिज्जण 'पउत्तं विसं ।
 खड्डो तुमं तेणं । एत्थन्नरंमि दिद्वो नन्दिणीए । कन्नो

१ D पुत्तण्णयनिवेशणमिमित्तं खड्डं । २ D दाकड. and om. all down to भुत्तुत्तर० ।

३ B दंसिच षी ।

४ D विस्वरस्सामि ।

५ D चपवच्छेज्ज ।

६ D om.

७ D पारसंमि ।

८ AC add च ।

अणाए कोलाहलो । तन्नो अहिययरं ते कूजिउं पयन्ता
 जणणी । संमिलिन्नो खोयनिवहो । तन्नो एक्केण सिद्धुपुत्तेण
 विखावहारं^१मन्तसामत्यन्नो 'साहसिन्नो' त्ति कल्लिऊण औवा-
 विन्नो । समुप्यन्ना य ते चिन्ता । एवमणेगोवद्दवभायणं मणु-
 ४ थाण जीविद्यं । ता अस्सं^२ गिह्वासेणं । मा पुणो वि मे
 पमत्तस्सु एवमेव पाणावगमो भविस्सुह । अन्नो पवज्जामि
 पव्वज्जं ति । चिन्तिऊण अहोचिएण विहिणा पवन्नो देव-
 सन्नगुरुसमीवे पव्वज्जं ति । परिवाल्लिऊण निरदयारं^३ काऊण
 य कालमासे कालं उववन्नो तौमसागरोवमाऊ गेव्वज्जसुरो
 १० त्ति । एसा च ते जणणी तद्वल्लोभेण तत्य चेव सस्य-
 सिप्यनिच्चियं महापेढं^४ काऊण पुत्तवहपरिणामजणियं^५ नर-
 चाउया अमुञ्जिऊण तं दव्वं मया समाणी धूमप्यभाए नरय-
 पुढवीए उववन्ना पन्नरससागरोवमड्डिई नारगो त्ति । तन्नो
 उव्वहा समाणी नाणातिरिएसु अहिण्डिय पुव्वभवत्त-
 १५ लोभदोसन्नो एत्य नाल्लिएरिपायवत्ताए उववन्न त्ति । तुमं
 पि य तन्नो चविऊण सागरदत्तसेट्ठिगेहे सिम्मिर्मेए कुप्पिंअ
 पुत्तत्ताए उववन्नो सि । 'दोणहं पि तुण्हाणं मंपयं इमा
 अवत्था । एष एत्य वदयरो त्ति ॥

तन्नो ममेयं षोऊण समुप्यन्नो संवेगो; विरत्तो भवचार-

१ E •कारि ।

० D निचायमस्य (read निचायनेच) ।

२ D काळ• काळं काळव ।

३ B •पौठं ।

४ AC चिन्ता•, D निरता• ।

५ D adds ना ।

गाश्रो मणो । अणुस्रविश्रो भयवन्तसन्निहाणे तद्व्यवहयं
नरवर्द । अणुस्राश्रो य तेण तश्रो तं गेण्हाविय सयलदुहिय-
सत्ताणं दाऊण पवस्रा मए विजयधम्मगणहरस्स समीवे
पव्वस्य त्ति ॥

सिद्धिकुमारेण भणियं । भयवं, एवमेयं^१, ईदमो चैव एम ५
संसारो । धम्मो तुमं, जो एवमभिपव्वदश्रो त्ति । अह कद-
विहो पुण दाणादभेयं पडुच्च पणीश्रो भयवया धम्मो ।^२

भयवया भणियं । सुण ।

धम्मो चउव्विहो^३ दाणभीलतव^४ विविहभावणामदश्रो ।

सावय जिणेहि भणिश्रो तियमिन्दनरिन्दनमिएहिं ॥ १०

दाणं च होद तिविहं नाणाभयधम्मवग्गहकरं च ।

अं तत्य नाणदाणं तमहं वोच्चं समासेणं ॥

दिस्रेण जेण जीवो विन्नाथा होद बन्धमोक्ताणं ।

तं होद नाणदाणं सिवसुहसंपत्तिबीयं तु ॥

दिस्रेण तेण जीवो पुसं पावं च बज्जविहमसेसं । १५

सभं विचारणमाणो कुणद पवित्तिं^५ निवित्तिं च ॥

पुसंमि पवत्तन्तो^६ पावेद सज्जं नरामरसुहादं ।

नारयतिरियदुहाण य सुसुद पावाउ सुणियत्तो ॥

^७तिरियाण व मणुयाण व असुरसुराणं च होद अं सुखं ।

तं सव्वपयत्तेसं पावद नाणप्ययाणेसं ॥ १०

१ D adds त्ति ।

२ B adds चत्तु ।

३ B om. विविह ।

४ ACE विववि ।

५ AC पावर च ।

६ BD om. this verse.

- पावेद य सुविसालं मोक्षसुहं सुहपरंपरेणेव ।
 तस्मेव पद्मावेणं सुन्दर विमलस्य नाणस्य ॥
 एवं इहलोयंमि त्रि^१ परलोयंमि य सुहाद नाणेणं ।
 पावेद जेण जीवो तन्हा तं दाण पवरं तु ॥
- १
 इहलोयपारलोइयसुहाद मवाइ तेण दिव्वाइ ।
 जीवाण फुडं सव्वसुभासियं देइ जो नाणं ॥
 गयरगदोसमोहो सव्वसू होइ नाणदाणेणं ।
 मणुयासुरसुरमहिओ कमेण मिद्धिं च पावेइ ॥
 एयं^२ रतु नाणदाणं सुन्दर संखेवओ ममत्कायं ।
- १०
 १देमसु गाहगसु य हियमेगन्तेण विक्खेयं ॥
 पुढवि^३दगअगणिमाइयवणसुईकाइयाण जीवाणं ।
 वेइन्दियतेइन्दियचउरोपच्चिन्दियाणं च ॥
 जा एयाणमहिंसा सव्वं मणवयणकायओएहिं ।
 तं होइ चभयदाणं सुसाज्जणसेवियं पवरं ॥
- १५
 इच्छन्ति सव्वजोवा निभारदुहिया त्रि जीविउं जन्हा ।
 तन्हा तं सेव पिथं तेमिं कुसलेण विक्खेथं ॥
 जन्हा य नरवरिन्दो मरणंमि उवट्ठियंमि रज्जं पि ।
 देइ सजीवियहेउं तन्हा तं सेव इट्ठयरं ॥
 दाथव्वं च महमया जं इट्ठं होइ गाहगाणं तु ।
- १०
 तं दाणं परलोए सुहमिच्छन्तेण सुविसालं ॥

१ D च, CE om.

२ ABC इतसु

१ D तु ।

३ D) जसजसकच ।

दीहाऊ उ सुरूवो नीरोगो होर अभयदाणेणं ।
 जस्यनरे वि जीवो मयसजणससाहणिज्जो य ॥
 एयं तु अभयदाणं तियसिन्दनरिन्दनमियसलणेहिं ।
 सावय जिणेहि भणियं दुज्जयकसइदलणेहिं^१ ॥ २ ॥
 धम्मोवग्गहदाणं भसद मयमेव दव्वमविहइं । ५
 नवकोड्डीपरिसइं दिज्जद अं धम्मियजणस्स ॥
 तं पुण अणं पाणं वत्थं पत्तं च भेसयं जोगं ।
 दायव्वं तु मदमथा तथेव सयणासणं पवरं ॥
 दायव्वं पुण सज्जायसाणनिरयस्स निरवगारिस्स ।
 जो संजमतवभारं वइद सथा तेणवग्गहिओ ॥ १०
 कससज्जयत्तणेण य सो अप्पाणं परं च तारेद ।
 कससगुरु अतरन्तो सयं पि कह तारए अणं ॥
 दायव्वं पुण तं कारणेहि एएहि^२ सचहि परिसइं ।
 जिणभणिएहिं दायगगाहगतइकासभावेहिं ॥
 दायगसइं भसद जो दाया देद नाणसंपन्नो । १५
 अइमयठाणरहिओ मइारोमच्चियसररीरो ॥
 नाओवगयं दव्वं फासुगमविहइं च जोगंमि ।
 इहपरसोघासं मोत्तुं निज्जरट्ठी^३ ॥
 सुस्कीत्तंमि^४ व बीयं विस्सित्तं तस्स वज्जफसं होर ।
 तं दाणं मफुसामरचित्तुइसंपत्तिजणयं तु ॥ २०

१ DE मरहेहिं ।

२ B corrects this in चेव ।

३ D जी ।

४ D व ।

- जो उष सङ्कारहिस्रो दाणं देह असकिरिसंमि^१ ।
 अहिमाणेण व एसो देह अहं^२ किं न देमि मि ॥
 तं सङ्काजलरहियं बीयं व न होइ बज्जसं तस्स ।
 दाणं बज्जं पि पवरं दूषियसित्तस्स मोहेण ॥
 ५ काऊण व पाणिवहं^३ जो दाणं देह धम्मसङ्काए ।
 दहिऊण चन्दणं सो करेइ अङ्गारवाणिज्जं ॥
 मूढो लोयविदुद्धं धम्मविदुद्धं च देह जो दाणं ।
 सो अप्पाणं तह माहगं च पाउरे संसारे ॥
 जाणह माहगसुद्धं पसमहव्वयधरो उ जो नियमा ।
 १० गुहसुसूमानिरओ जोगंमि समाहियप्पा य ॥
 तह खन्निमहव्वज्जवज्जुत्तो धणियं च विगयलोहो ल^४ ।
 मणवयणकायगुत्तो पसिन्दियनिग्गहपरो य ॥
 सङ्गायझाणनिरओ सुद्धप्पा सुद्धसाञ्जपरिओ य ।
 इह परलोए य तहा सव्वत्य दढं अपडिबद्धो ॥
 १५ नेह व्व जो न तीरइ उवमग्गममीरणेहि चाल्लेउं ।
 एयारिसंमि दाणं माहगसुद्धं तु विप्पेयं ॥
 बीलव्वयरहियाणं दिप्पइ अं पुग्ग धणं कुपत्ताणं ।
 तं खल्लु धोवइ वत्थं इहिरकथं सोणिएणेव ॥
 दिअं सुहं पि दाणं होइ कुपत्तंमि असुहफलमेव ।
 २० सप्पस्स जह^५ व दिअं खीरं पि विमत्तणमुवेइ ॥

१ D रसकि ।

२ A किह, BC किह, DE किहव ।

३ D सार्वळी ।

४ B लीचं च ।

५ D विरसं ।

तुच्छं पि सुपत्तंमि उ दाणं नियमेण 'सुहफलं' होर ।
 जह गावौष्ठ विदसं तणं पि खीरत्तणमुवेद ॥
 होर सुहासुहफलयं पत्तविसेसेणमेगं पि ।
 गावौभुयङ्गपीयं जह उदगं होर खीरविसं ॥
 भखर य कालसुद्धं दाणं कालोववन्नयं जं तु । ५
 दिप्पर 'तवस्सिदेहोवथारकालंमि सुविसुद्धं ॥
 कालंमि कौरमाणं किसिकसं वड्डफलं जहा होर ।
 इय कालंमि वि दिसं दाणं वड्डफलं 'नेयं ॥
 होर अथासंमि जहा अवथारपरं परस्यं वीयं ।
 देन्सस्स गाहगस्स य एवं दाणं पि विस्सेयं ॥ १०
 जाणह य भावसुद्धं सद्धामवेगपयउपुल्लभो य^१ ।
 कयकिसं मन्नेन्तो अप्पाणं देइ ओ दाणं ॥
 नवकोडीपरिसुद्धं दसदोषविवस्सियं च देयं पि ।
 एयं पि भावसुद्धं पन्नत्तं वीयरामेहिं ॥
 अट्टवसहोवगओ अवि सुद्धं देइ कलुसियमणो उ । १५
 सनिदाणं च न एयं भावविसुद्धं हवर दाणं ॥
 मोखत्तयं जं दाणं तं पर एमो विहो सुणेत्यओ ।
 अणुगम्मादाणं पुण जिणेहि न कहिंसि पडिसिद्धं ॥ २ ॥
 एसो उ दाणमहओ धओ संखेवओ समखाओ ।
 एत्तो य खीलमरयं तु भखमाणं निसामेह ॥ १०

जाणह य षीलमदयं पाणवहालियभ्रदिकदाणाणं ।

मेऊणपरिग्गहाण य विरई जा मव्वहा सयं ॥

तह कोहमाणमायालोहस्स य निग्गहो दढं जो उ ।

खन्तीय मह्वज्जवसंतोसविचित्तसत्तेहिं ।

५ खणसवपडिबुज्जणया^१ सद्धासंवेगफासणा तह य ।

चित्तेण निरौहेणं मेत्ती वि य मव्वजीवेसु ॥

एयं च सेविज्जणं धम्मं जिणदेसियं सुसीलमयं ।

सुगहं पावन्ति नरा^१ ठएन्ति सह दुग्गदुवारं ॥

एसो उ षीलमदओ भणिओ धम्मो जिणेहि मव्वेहिं ।

१० सावय परमगुह्मिं दुज्जयजियरागदोसेहिं ॥ ६ ॥

भण्ह तवोमदओ स बाहिरभन्तरस्स य तवस्स ।

जमणुट्ठाणं कीरद असेसकम्मस्कथनिमित्तं ॥

अणसण^१ मूणोयरिया वित्तीभंखेवणं^२ रसञ्जाओ ।

कायकिलेसो संलीणया य बज्जो तवो होइ ॥

१५ पाथच्छित्तं विणओ वेयावच्चं तहेव सज्जाओ ।

झाणं उस्सग्गो वि य अग्घिन्तरओ तवो होइ ॥

एवं चरिऊण तवं जीवा इहपारलोदयसुद्धादं ।

पावेन्ति विमालाहं करेन्ति दुक्ककथं तह य ॥ ६ ॥

एसो उ तवोमदओ धम्मो संखेवओ समक्काओ ।

१० निसुणह एत्तो सुन्दर धम्मं पुण भावणामदयं ॥

१ B •पुण्यवेया ।

१ B तिरति ।

१ D •नीवी० ।

१ D •वच, E संखेव ।

समं सम्यद्दंशणनाणचरित्ताण भावणा जाम्भो ।

वेरग्गभावणा वि य परमा तित्ययरभत्तौ य ॥

संसारजुगुप्सुणया कामविरागो सुसाङ्गिणसेवा ।

तित्ययरभासियस्सु य धम्मस्स पभावणा तह य ॥

मोक्खसुहंमि य राम्भो अणाययणवज्जणा य सुपसत्या । ५

सह अप्पणो य निन्दा गरहा य कहिंचि खलियस्स ॥

एसो जिणेहि भणिम्भो अणन्तनाणीहि भावणामदत्तो ।

धम्मो 'उ भीमभववण'सुजलियदावाणलब्धुम्भो' ॥

एयं चउत्थिहं फासिऊण धम्मं जिणेहि पन्नत्तं ।

सुन्दर अणन्तजीवा पत्ता मोक्खं सदासोक्खं ॥ ६ ॥ १०

तत्रो एयमायसिऊण आविष्णुम्भो सिद्धिकुमारस्स जिण-
धम्मबोहो । भणिम्भो य णेण भयवं विजयसिङ्गो । भयवं,

एवमेयं, ईदिमो-चेव एस धम्मो, न एत्थ संदेहो त्ति । किं

तु दाणमदत्तं मोत्तूण न सेसमेया इमस्स 'ममं अवियत्ता

तीरन्ति गिहत्थेण काउं । ता आचिक्ख भयवं, केरिसो पुण १॥

इमस्स ममापुत्थिसेवियस्स मयलदुक्खाणलजलस्स सिद्धिबड-

संगनेक्कहेउणो ममणत्तणस्स जोगो त्ति । भयवया भणियं ।

सुण । ममणत्तणारिहो' अरियदेसुप्पम्भो विमिडुणारुक्क-

समन्निम्भो खीणप्पायकम्ममत्तो तत्रो चेव विमलबुद्धी 'दुक्कं

माक्कसत्तणं, जम्भो मरणनिमित्तं, चत्ताम्भो संपयाम्भो, दुक्कहेयवो १

१ B च । २ D पञ्चसिद्धि । ३ E ० जूचो ।

४ DE om. ५ E adds चि ।

विषया, संजोगे^१ विश्रोगो, अणुसमयमेव मरणं, दाहणो विवागो^२
 त्ति अहिगयसंभारसकृदो तत्रो चैव तस्मिन् पथणकृषात्रो घेब-
 हासो अकोउगो कथन्नु विणोत्रो पुष्पं पि रायामचपुत्ररजण-
 वज्रमत्रो अदोसगारी कलाणङ्गो सद्धावन्तो^३ पिरसद्धो समुव-
 ४ मंपन्नो य । सिद्धिकुमारेण भणियं । भयवं, सोहणो समणत्त-
 णारिहो भयवया पवेदत्रो । अहं पुण समुवमंपन्नो । ता एवं
 निवेदए भयवं पमाणं ति । तत्रो परिचिन्तियं भयवथा ।
 जहा खु एसो महाभागवन्तो सुज्जमपणिसु विथक्खणो
 अचन्तपमन्तकृदो अदणउणभणिरकुसलो^५ वि य लक्खिज्जद,
 ६ तदा भवियव्वमणेणं महाकुलपसूएणं भवविरत्तचित्तेण^७ थ ।
 ता इमं ताव एत्थ पत्तकालं, अं एसो उवमंगहिज्जद ति ।
 चिन्तिऊण भणियं च णेणं । महासावथ, न सेमगुणविप्पङ्गणो
 इहं उवमंपज्जद । जत्तं च पयइमिगुणे मभारवासे जमिणं
 समणत्तणं । किं तु दुक्करमिदं । एत्थ खलु मव्वकालमेव मम-
 मत्तमित्तभावेण पाणादवायविरई, अप्पमत्तथाए अणल्लिच-
 भासं, दन्तसोहणमेत्तस्स^८ वि^९ अट्टिसस्स क्खणा,^{१०} मण-
 वयणकएहि^{११} अम्बभचेरनिरोहो, एत्थपत्तोवगरणेहिं पि
 निक्खमत्तथा, चउव्विहरादभत्तविरई, उग्गमुप्यायणेमणाविसुद्ध-
 पिणउगहणं संजोयणाएपसुदोसरहिथमिथकालभोयणं^{१२}, पसु-

१ D adds द्वि ।

२ D सबाधौरो ।

३ E om.

४ B om.

५ ACE om

६ C adds अणवत्त ।

७ D •काचजोत्रेहिं ।

८ B •भीवी ।

धर्मियत्तं तिगन्तया, हरियासमित्याद्भावणाश्चो अणसण-
 पायच्छित्तविणयादसबाहिरभिन्नरतत्रोविद्यां^१, मासादया य
^२अणोगाश्चो पडिमाश्चो, विचिन्ता य ^३द्व्यादश्चो अभिग्गहा
 अण्णाणं भूमिसयणिण्णं, केसलोश्चो^४ निष्पडिकम्मसरौरया सव्व-
 कासमेव गुण्णं ^५निदेसकरणं खुहापिवामादपरीसहाहियासणं ^६
 दिव्वाइउवसग्गविज्जश्चो लद्धावल्लुवित्तिथा— किं वज्जणा—
 अस्सन्तदुव्वहमहापुरिसवूढअट्टारसमील्लससस्सभरवहणमविस्सा-
 मं ति । ता तरियव्वो खल्लु अयं वाहाहिं महा^७समुद्दो,
 भक्तियव्वो निरामाय एव वालुगाकवलो, परिसक्कियव्वं
 निसियकरवालधाराए, पायव्वा सुज्जयज्जयवहजासावली, भरि- ^{१०}
 यव्वो सुज्जमपवणकोत्थलो, गन्तव्वं गङ्गापवाहपडिओएण^८,
 तोलियव्वा तुलाए मन्दरगरी, जेयव्वमेगाणिणा चाउरङ्ग-
 वल्लं, विधेयव्वा विवरीयभमन्तद्धसक्कोवरि^९थिउल्लिथा, गहि-
 यव्वा अगहियपुव्वा तिज्जयणजयपडागा । एणोवमं दुक्करं
 समणत्तणं ति ॥ १५

तश्चो एहमायणिकण पण्डवयणकमलेण भणियं सिहि-
 कुमारेण । भयवं, एवमेयं, जहा तुश्चे आणवेह । किं तु
 विहयसंसारसखवस्स^{१०} पाण्डियो तव्विओगव्वयस्स तस्सु^{११}

१ D adds i. marg. ति । २ ACE •वहाचं । ३ B केद्र. D चवेव ।

४ CDE दव्वार. B दव्वाभिण्णया । ५ D •खोवाधि• । ६ BD विदय•

७ D inserts संवार । ८ B •ओनेव । ९ BD थोउ•. CE विउ• ।

१० D •वहावस्स ।

११ D •वारवं ।

- कारणं न किञ्चि दुष्करं ति । भयवया भणियं । एवमेध,
 किं तु तं चेव संभारसकृवं पञ्चस्त्रोवस्यन्मामाणासुन्दरं^१ पि
 अण्येयभवभावणाञ्चो मोहेद् पाणिणं, मूढो य मो न चित्तेद्
 तस्सकृवं, न गणेद् आयदं, न मङ्गए उवएमं, नाभिणन्दद्
 १५ गृहं, न पेच्छद् कुलं, न सेवद् धम्मं, न बीहेद् अयसस्स,
 न रक्खद् वयसिञ्जं । मव्वहा तं तमाचरद्, जेण जेण सो
 इहसोए परसोए य किलेसभायणं होद् । ता निहणियव्वो
 खलु एस मोहो त्ति । सिहिकुमारेण भणियं । भयवं, तस्स
 वि य निहणणे^२ एसेव उवाञ्चो, न य अणाढत्तकञ्चो पुरिसो
 १० फलं साहेद्, ३आढत्ते य संमञ्चो । अहवा उवायपवत्तो
 अमंसयं चेव साहेद् । उवाञ्चो य एम, जं भयवञ्चो समौवे
 समणत्तणपवव्वणं । नित्यरन्नि खलु कायरा वि पोथनिञ्चा-
 मयगुणेण महसुववं । न य अप्पपुष्पाणं कुसल्लबुद्धी हवद् । न य
 समुप्पन्नाए वि इमौए एवंविहसयणगुणसंपञ्चोववेयगृहसाहो ।
 १५ ता करेहि मे भयवं अणग्गहं ति । भयवया भणियं । वच्छ, कञ्चो
 चेव तुह मए अणग्गहो । किं तु एमा समयट्ठिई अन्धाणं,
 जं संसिक्खण ४चेवमागमत्थं भिक्खाविज्जणावत्तथं अरक्कमोसु
 कइवयदिणेसु तञ्चो टिक्खिञ्जद् त्ति । सिहिकुमारेण
 भणियं । भयवं, अणग्गिहीञ्चो ण्हि । अणं च । निक्कमोस
 १० वि मए समयट्ठिई चेव पास्सियव्व्या । ता एवं हवउ त्ति ॥

१ B •भाह• ।

२ ACE वीचद् ।

३ D रथा ।

४ D काढनेव ।

५ E चेव ।

एवं च जाव मन्त्रयन्ता षिट्ठन्ति, ताव आगन्त्रो कर्हिंषि
तप्पउत्तिं सोऊण अणेयस्सोयपरिगन्त्रो करेणयाकूढो इमस्स
सेव जणन्त्रो बन्धयत्तो त्ति । पणमिन्त्रो तेण भयवं विजय-
^१मिंहायरिन्त्रो । अहिणन्दिन्त्रो भयवया धम्मलाहेण । उवविट्ठो
गुहपायमूले । पणमिऊण भणिन्त्रो मिहिकुमारेण । ताय, ^५
संपाएहि अभग्गपणदपत्त्यणो ^२मे एगं पत्त्यणं ति । बन्धयत्तेण
भणियं । वक्क, भणसु । तुहायत्तमेव मे जीवियं । मिहि
कुमारेण भणियं । ताय, विदयवुत्तन्तो चेव तुमं ममार-
सहावस्स । दक्कहं स्वत्तं^१ माणुमत्तणं, अणिञ्जा पियजणममा-
गमा, चञ्जलान्त्रो रिद्धोन्त्रो, कुसुममारं जोव्वणं, परस्सोथ- ^{१०}
पत्त्यिन्त्रो अणङ्गो, दाहणो तिसयविवागो, पद्दवद् ^५मथा
अणिवारियपमरो मसू । ता करेहि मे पसायं । एवमव-
माणे इह जीवस्सोण अणञ्जान्त्रो तुमण त्रौथरायप्पणीयजद-
धम्मसेवणेण करेमि सफसं मणुयत्तणं^५ । तन्त्रो सुयमिणेहेण
वाहजलभरियस्सोयणेणं मगगयं भणियं बन्धयत्तेण । पुत्त, ^{१५}
अयालो एस जदधम्मस्स । मिहिकुमारेण भणियं । ताय,
मच्चणो विय नत्थि अयालो जदधम्मस्स त्ति ॥

एत्थन्तरस्मिं^१ बन्धयत्तपरिचारणेण नाहिथवादिणा भणियं

१ B चिंवा० ।

२ E ममेत्तं ।

३ DE add इहं ।

४ D add= च ।

५ D adds त्ति ।

६ B ०२ ।

पिङ्गकेशेण^१ । भो कुमार, केष तुमं^२ विष्यधारिभ्यो । न
 खलु एत्य पञ्चभूयवहरित्तो परलोगगामी जीवो^३ समत्यीथर ।
 अत्रि य एयाणि चैव भूयाणि सहावभ्यो चैव एष्यगार-
 परिणामपरिणयाणि 'जीवो' त्ति भञ्जन्ति । जया य एयाणि
 १ चरुजण समुदयं पञ्चत्तसुवगच्छन्ति, तथा 'मभ्यो पुरिसो' त्ति
 अहिहाणं पवत्तए । न उण एत्य कोइ देहं चरुजण चड-
 चिडभ्यो^४ विव परभवं गच्छइ । ता मा तुमं अस्सन्ते वि
 परलोगे मिच्छाहिणिवेसभावियमई सहावसुन्दरं विसयसुहं
 परिच्चयसु । दंसेहि वा देहवहरित्तं देहिणं । अभ्यो ज तए
 १० भणियं, जहा^५ दल्लह^६ मणयत्तणं, तममंबद्धमेव । जभ्यो न^७ तं
 सुकयदल्लयाणभावेण^८ लल्लइ, अत्रि य भूयपरिणईभ्यो । अभ्यो
 ११ किमियमाउल्लत्तणं । तहा जं च भणियं 'अणिञ्जा पियजण-
 समागमा', एय पि अकारणं । जभ्यो न ते निस्कन्ताणं पि
 अल्लहा होन्ति । तहा जं च भणियं 'ससल्लाभ्यो रिद्धीभ्यो',
 १२ एयस्स वि न निस्कमणमेव पडिवस्को, अत्रि य उवाएण
 परिस्सकणं ति । तहा^{१३} जं च भणियं 'कुसुमसारं जीवणं',
 एत्य त्रि य रसायणं जुत्तं, न उण निस्कमणं ति । तहा जं च

१ This name is usually spelt पिङ्गक in ABCDE against the
 rules of grammar : I have, therefore, adopted throughout the form
 पिङ्गकेश, though it is found in D only. २ ACE पयारिभ्यो ।

३ B समति । ४ D तत्त्व । ५ E om. चिडभ्यो । ६ D om.

७ E adds चरु इहं । ८ D तर्हं च । ९ AC उल्लइ ।

१० D किमिहं ।

११ D adds वि ।

भणियं 'परसोयपक्षत्यश्रो अणङ्गो' न्ति, एयं पि न सोहृणं,
 जश्रो परसोश्रो चैव नत्थि, न य कोद तश्रो आगन्तूप-
 मप्पाण्णं दंसेद एवमवि य परिगप्पणे अरुप्पणङ्गो न्ति ।
 तथा अ च भणियं 'दाहणो विसयविवागो' न्ति, एयं पि
 न जुत्तिमंगयं; जश्रो आहारस्स वि विवागो दाहणो चैव, १
 एवं च भोयणमवि परिस्सद्व्वं । न य 'हरिणा विज्जन्ति'
 न्ति जवा न वुप्पन्ति । '[जयट्ठिई य एस न्ति] . न य
 उवायण्णो पुरिमस्स दाहणत्तं पि संभवद । तथा अं च
 भणियं 'पसवद य मया अणिवारियपसरो मसु' न्ति, एयं
 पि बाणवथणमेत्तं ; जेण निस्सन्तस्स वि एस अणिवारियप्प- १०
 सरो चैव, तेण वि य ममणेण पप्पन्ने मरियव्वं ति । न य
 'पप्पन्ने मरियव्वं' ति ममाणे चेवावत्याणसुववणं । न य सन्ने
 वि परसोए दसकसेवणाश्रो सुहं, अवि य सुहसेवणाश्रो चैव ।
 जश्रो अं चैव अअभिसिज्जद, तस्सेव १पगरिसो लोए दिट्ठो , न
 उण १विवज्जश्रो न्ति । ता विरम एयाश्रो ववसायाश्रो न्ति । ११

सिद्धिमुमारेण भणियं । सव्वमिणममंगयं । सुण । अहवा
 न जुत्तं भयवशो समस्कं मम अंपिउं । ता भयवं चैव एत्थ
 अभिसुद न्ति । तश्रो भयवथा भणियं । भो महामाहण,
 सुह । अं तए भणियं, जहा 'केण तुमं पयारिओ' न्ति, एस

१ B om the passage in brackets; it is omitted by all MSS. on p. 176, where the same words recur. १ CD add सुह ।

१ D adds च ।

१ BD विवज्जिद ।

- जन्मनरभत्यकुसलभावणाभाविद्यमर्द अप्यावरणसंजुञ्चो वीष-
 रागवद्यणाविभूयस्त्रोवसमभावेण समुप्यस्तत्तनाणो जहद्विद्यं
 भवमहावमववुञ्जेऊण तञ्चो विरन्तो, न उण केणद 'विष्य-
 चारिञ्चो त्ति । तथा जं च भणियं 'न खलु एत्य पञ्चभूयव-
 ५ हरिन्तो परलोगगामी जीवो 'समत्थीयर, अवि य एयाधि
 सेव भूयाणि महावञ्चो सेव एयप्यगारपरिणामपरिणयाणि
 जीवो त्ति 'भञ्जन्ति', एवं पि न जुत्तिसंगयं । जञ्चो सञ्जहा
 अचेयणाणि भूयाणि । ता कहं इमाणं एयप्यगारपरिणाम-
 परिणयाण वि एसा पञ्चत्कपमाणाणुभूयमाणा गमकारचेट्टा-
 १० निवन्धणा सेयणा जुञ्जद त्ति । न हि जं जेसु पत्तेयं न
 विञ्जए, तं तेसिं समुदए वि ह्वद, जहा वल्लुगायाणए तेजं ।
 अह 'पत्तेयं पि इमाणि सेयणाणि' त्ति, तञ्चो 'मिद्धमणे-
 गसेयञ्जममुदञ्चो पुरिखो एगिन्दिया य जीवा षडादीणं 'च
 सेयणत्तणं ति । न य षडादीणं सेयणं 'त्ति । अञ्चो अत्वि
 १५ खलु पञ्चभूयवहरिन्तो सेयणाञ्चो परलोगगामी जीवो त्ति ।
 तञ्चो य जं भणियं 'जहा एयाधि चरञ्जए, समुदयं पञ्चत्त-
 सुवगञ्जन्ति, तथा "मञ्चो पुरिखो" त्ति अभिहाणं पवत्तद',
 एवं पि वचणमेत्तं सेव । 'सेयणस्सु तदहरेवभाववितीञ्चो ।

१ ACE पवारिञ्चो ।

२ B सञ्जन्ति, D सञ्जन्तो and adds चर i. marg.

३ DE भञ्जद :

४ A om. the whole passage down to

विद्यमसेवसेववचमो ।

५ MSS. om.

६ CE सेवथा चवत्तमातो

D सेवथा ।

७ B सेवचनदरेवभाविपितीञ्च ।

१ चाणभूयमाणसकृवा चैव चेषणा १निषेष्टं पारौयद् । तद्वा
 २ च भणियं 'न लण एत्य कोद् देहं चरुण घडचिउत्रो'
 वेव परभवं गच्छद्' त्ति, एयं पि अत्रो चैव पडिसिद्धं
 वेदयव्वं चेषणस्स अचेयणभेयात्रो त्ति । तद्वा अं च भणियं
 ता मा तुमं असन्ने वि परलोए मिच्छाभिणिवेसभाविद्यमई ।
 ३हावसुन्दरं विषयसुहं परिञ्चयसु, दंसेहि वा मे देहवदरित्तं
 देहिणं', एत्य वि य सुण । चेषणभेयसिद्धीए कहं नत्थि
 परलोगो, विव्वमाणे य तंमि कहं एयस्स मिच्छाभिणिवेसो ।
 ४हं च पसुगणसाहारणा विउम्भणासेत्तकृवा चिन्तायामवञ्जसा
 मणमिष्णाणवेरिणो अविस्त्रायवीमभसुहसकृवा सहावसुन्दरा १०
 विषय त्ति, किं च तेहिंतो सुहं । अ पुण 'मो देहभिक्षो
 न दीसद्', एत्य कारणं सुण । सुज्जमो अणिन्दित्रो य सो
 ५त्तए, अत्रो न दीसद् त्ति । पेच्छन्ति पुण सव्वस्सु । भणियं
 ६ वौथरागेहिं ।

अणिन्दित्रगुणं जीवं अदिस्स ममचक्खुणो ।

११

सिद्धा पस्सन्ति सव्वस्सु नाणसिद्धा य माज्जणो ॥

एवं च परंपरिंमि विजयमिंहायरिए^१ ईमि विहसिज्जण
 भणियं पिज्जुकेसेण । भयवं, सव्वममंभद्धमेव भणियं भयवथा ।
 'कहं? सुण! । अं ताव भणियं 'सव्वहा अचेयणाणि भूयासि,

१ CE विषेविष्ठं, B विषिय, D विषियिष्ठं ।

१ MSS. •विउत्था ।

१ B •सिंहा• ।

३ CE add भणियं, D om कहं ।

ता क्वं इमाणं एयप्पगारपरिणामपरिणयाण वि एसा
 पञ्चत्तप्पमाणाणुभूयमाणा गमणाइचेट्टानिबन्धणा सेयणा जुज्जइ
 त्ति; न हि जं ओसु पत्तेयं न विज्जए, तं तेषि समुदए वि
 हवइ, जहा वाक्कुगाथाणगे तेत्तं, एयं क्वं जुज्जइ त्ति । न
 १ हि कारणानुक्तमेव क्वं भवइ । किं होइ सिङ्गाओ सरो,
 किं वा 'अदेस्सपरमाणुनिप्पन्नं घडाइ 'देस्सं ति । एवं सेयणा
 वि तक्कम्मा थ^१ भविस्सइ भूयधिल्लक्कणा थ^२ त्ति को विरोधो ।
 जं च भणियं 'अह पत्तेयंमि इमाणि सेयणाणि त्ति, तओ
 सिद्धमणोयचेयन्नसमुदओ पुरिसो. एगिन्दिया थ औवा
 १० घडादीणं च सेयण त्ति' इत्थेवमादि, तं पि न सोहणं ।
 तेषिं चेव तहाविहपरिणामभावओ, तद्भावओ चेव न घडा-
 दीणं सेयण त्ति ॥

भवयथा भणियं । सुण । ज भणियं 'किं होइ सिङ्गाओ
 सरो' त्ति, सो होइ, न एण 'कारणानुक्तवो, इत्थरसर-
 १५ विल्लक्कणो मसिणघणलणहाइतद्धम्मकमाओ त्ति । अह मज्जे,
 न सो विसेओ 'वहारिज्जइ त्ति । अत्थि, ताव सो इत्थर-
 सरहेत्तमिङ्गाणमभेयप्पसङ्गओ, विसेसावहारणे 'उज्जमो कायवो

१ D चहेच always. २ A हासति. D हेमंति ३ ACB om.

४ A adds भविस्सइ ।

५ AB कारणानुक्तवो ।

६ B विधारिज्जइ The commentary of CE says चच पुनरपि उक्ति-
 प्रत्युक्तौ विद्योते ते च इत्यत्रवन्नाह लिखिते कः. and does not comment on
 the rest of the paragraph ७ B adds पुवो ।

त्ति । न हि अयं धाणुस्तु अवरारो; जन्मो न पस्तुद त्ति ।
 जं च भणियं 'अदेस्तुपरमाणुनिष्पन्नं घडाद देस्तु' ति, एयं
 पि न ज्जुत्तिकमं । जन्मो न एगन्तेण अहेसा परमाणवो,
 जोगिदंसणाओ 'कच्चदंसणाओ य । न 'य एवं भूयधस-
 संकमो चेषणाए त्ति, एयं पि अन्मो सेव पडिसिद्धं वेदयत्वं, ५
 चेषणास्तु अचेषणभेयाओ त्ति । अह मकसे, सत्तालक्षणधस-
 संकमाओ न दोसो त्ति । एयं पि न सोहणं ति^१ । तस्तु
 सखलभावसाहारणत्तेण^२ मणियामगन्ताओ त्ति । तन्मो संगयं सेव
 मए भणियं ति । तथा जं च भणियं 'तद्वाविहपरिणामा-
 भावाओ सेव न घडादौणं चेषण' ति, एत्य नत्य पमाणं; १०
 भूयससुदयवदरिणपरिणामभ्रुवगमे य अस्माभिहाणो जीव-
 भ्रुवगमो त्ति ॥

तन्मो ^३ भविलियं भणियं ^४ पिङ्गकेसेण । भयवं, जइ एवं
 अण्णिन्दियगणो जौवो. ता सरौराओ वि भिन्नो । एवं च
 होक्कमे मम पियामहो मज्जपिङ्गो नाम, सो अण्णेयसत्तसंघा- १५
 अण्णरओ आसि 'त्ति । त्त्तु दरिसण्ण नियमेण 'नरए ससु-
 प्पत्ती । ममोवरि अहमिणेहसंगओ य आसि इहलोयाकारसिञ्ज-
 निवारणकीलो य । ता कप्पं सो तन्मो नरयाओ आगच्छिउत्त
 दिट्ठविवागो वि मं न निवारेइ । भयवया भणियं । सुह ।

१ BE om.

२ D om.

३ B अवि०, D ० मनाअवि ।

४ B अविअयं ।

५ B पियसकेसे ।

६ D नरेइ ।

जहा महावराहयारी तिस्कनरवदसमाएसगहिचो रोहेहिं
 १ चारयपुरिसेहिं लोहसङ्गलानिवद्धदेहो घोरन्धयारचारय-
 निवासी परतन्तो सुषियं पि^१ सयणं ददुं पि न लहए,
 किमङ्ग, पुष्पाणसासिउं, १ एवमेव ते' नारगा पमाथावराह-
 ५ कारिणो तिव्वथरकस्यपरिणामगहिद्या चण्डेहिं निरयपालेहिं
 वज्रसङ्गलानिवद्धदेहा तिव्वन्धयारदुरुत्तरनरयनिवासिणो कस्य-
 परतन्ता कसं निस्कमिउं लहन्ति, जेण देवाणुषियं १ अणु-
 सासेन्ति । भणियं च ।

निरयाउए १ अङ्गीणे निस्कमिउं नो लहन्ति 'नरगाओ' ।

१० कस्येण पावयारी नेरदया ते निहन्नन्ति ॥

१ पिङ्गकेसेण भणियं । भयवं, जइ एवं, ता ममं सेव
 पिथा सोमपिङ्गो नाम; १ सो अन्नपरलोयभीक पाणवहाह-
 विरओ अकसायसीलो अणेगजागयारी' पच्छा य समणवथं
 सेत्तूण कंसि कासं परिवालिय मओ । सो थ तुह दसणेण
 १५ निथमेण देवेसु उववओ । अन्नवन्नहो थ अहं तस्स आसिं ।
 १ धमं च ने देसियव्वं ति १ भणियमासी । ता कसं सो
 अपरतन्तो वि समाणो इहागच्छिऊण मं न पडिबोहेह ।
 भयवथा भणियं । सुण । जहा, नाम कोह दरिहपुरिओ

१ M चारिय०, B चार० ।

१ D om.

१ B दसैव ।

१ ACE चनुवाचर ति । १ A चसीवे, E चरसीवे, B चसीवे, C om.

१ DE निरवाच ।

१ B पिंनसुवेह ।

१ A om. this whole

sentence.

१ CE लोचनारी explain लोचनकारी ।

१० B om. this sentence.

११ D भविच च हा मय चाचि ।

हीणमादकुलसूक्तो ववसायं काऊण गह्विकलाकलावा
 देवन्तरसुवगन्तूण तप्यसायश्चो^१ कश्चि पत्तरञ्चो कयविविह-
 सुन्दरीपरिग्गहो महानरिन्दप्रदश्चो^२ संजायाणेगसुन्दरावहो
 महासोक्तसागरावगाढो न सुमरेण लब्धावणिञ्जस्त^३ कुकलत्त-
 पुत्तभण्डगस्त, एवं चेव ते देवा मणुयत्तणमभारं मन्त्रमाणा
 धम्मववमायं काऊण ^४गह्वियपरल्लोगकलाकलावा सुरालयं
 पाविऊण पुब्बसुकयपमायश्चो देविडुं ^५पाविऊण तिथस-
 सुन्दरीपरियरिया^६ महाणेगदेवगणपूइया समुप्यक्काणियरद-
 निवन्धणा^७ अन्नरदमागरावगाढा न सुमरन्ति वि मणुय-
 भावस्त, किमङ्ग पुण आगच्छन्ति । ता कइं ममणुमामदन्ति^८ । १
 भणियं च ।

संकन्तदिव्वपेक्खा विमयपमत्ता समत्तकत्तव्वा ।

अणहीणमणयकम्मा नरभवमसुहं न एत्ति सुरा ॥

पिङ्गकेशेण भणियं । भयव, जइ एएण उउणा नागच्छन्ति
 देहभिन्नो य जौवो, ता इमं इह नयरवत्तं चेव सब्वल्लोय- १
 पत्तत्तं विरञ्ज्जइ । भयवया भणियं । कहेहि, किं त नयरवत्तं
 ति । पिङ्गकेशेण भणियं । सुण । एत्थ नयरे एणेण तङ्करेण
 नरवदभण्णायार^९ सुट्टमासी । सो य कश्चि निग्गच्छमाणो

१ B •भावसा । २ AC पूजिउ, D चितो ३ B •वचच
 कलत्तसु कु°, AC om. कलत्त. D •भंडसु . ४ AC om. •कला°, B om
 परल्लोय°. ५ D पाविथ । ६ ACE परिथियाः ७ B विवत्तयो ।
 ८ B •दामंति । ९ D •भंडारं ।

गहिभो निउत्तपुरिसेहिं । गेण्हकण 'सलोत्तगो चैव उवणीओ
 नरवइस्स । राइणा भणियं । वावाएह एयं । तओ सो वइणि-
 उत्तेण लोहकुम्भीए पस्सित्तो : पस्सिविउण य 'ठइथा
 लोहकुम्भी । मयं ठइथाइं' छिइइइं तत्तमोसएणं । तओ दिक्का
 १० रक्खवालयया । तहिं च सो उवगओ पञ्चत्तं । न दिट्ठो सुउत्तमो
 वि से निग्गमणमग्गो त्ति । चओ अवगच्छामो, न चओ
 जीवो त्ति । भयवया भणियं । भइ, जं किंचि एयं ति ।
 सुण । इहेगंमि नयरे एगो सङ्खिगो विष्ठाणपगरिमं संपत्तो
 मीहदारे वि मङ्गं धमेत्तो मव्वनयरजणस्स कळे विथ
 १० धमेइ । सो य राइणा पुष्किओ । 'किचइरे धमेमि । तेण
 भणियं । देव' मीहदारंमि । राइणा भणियं । कइं मम
 ठइयद्वारे वि वामहरए पविसइ त्ति । तेण भणियं । नत्थि
 से पडिघाओ त्ति । तओ राइणा चसइहन्तेण सो पुरिमो
 मसङ्खंगो चैव उड्डियाए पस्सित्तो, वुत्तो य 'वाएज्जसि मङ्गं' ।
 ११ ठइथा उड्डिया जलसारीकथा य । वाइओ तेण मङ्गणे ।
 विनिग्गओ से सहो, उवसइओ 'राइणा नायरेहिं । न य तस्स
 निग्गमणक्खिइ' सुवसइं ति । एवं इहावि भवे, को विरोहो त्ति ॥
 पिक्कसेण भणियं । भयवं, न एवमेयं ति । सुण ।
 इहेवेगो तक्करजुवाणओ मित्तेण मे काल्ढपडवाभिणण मम

१ D सलोदी, E सलोदीवो ।

२ E इइया० ।

३ D adds च ।

४ BD केइरे, E किंइरे ।

५ E adds मीहदार ।

६ B नायरजवेहि ।

७ D •वेइयि ।

वयणाञ्चो तुलाए तोसिऊण गलकरमोडएण वावाइञ्चो । सो
 थ पुणो वि तोसिञ्चो । जाव जत्तिञ्चो सजीवो, तत्तिञ्चो
 अजीवो वि । अञ्चो अवगच्छामो, न अञ्चो जीवो; अञ्चहा
 'ऊणगरूवो 'होन्तो ण्ति ॥ भगवया भणियं । भइ, जं किंश्चि
 एयं । सुण । इहेगेणं गोवालेण वायभरिञ्चो वत्थिपुडगो
 तुलाए तोलाविञ्चो, रिङ्को पुणो वि तोलाविञ्चो जाव
 जत्तिञ्चो भरिञ्चो, तत्तिञ्चो रिङ्को वि । अह य अञ्चो तञ्चो
 वाञ्चो ण्ति । अह मज्जे, सो मणागं ऊणगो ण्ति । एवं च
 होन्तो इयरंमि वि 'समो पसङ्को ॥ पिङ्गकेसेण भणियं ।
 भयवं, न एवमेयं ति । सुण । इहेव नयरे मिन्नेण मे कास- १०
 दण्डवासिणण मम वयणाञ्चो एगस्स तङ्करस्स सरौरयं 'संवत्तु-
 व्वत्तयं करेन्नेण वि मग्गिञ्चो जीवो, न थ दिट्ठो । तञ्चो से
 सरौरयं 'खण्डखण्डारं करेन्नेण पुणो वि मग्गिञ्चो, न थ दिट्ठो
 'ण्ति । अञ्चो अवगच्छामो न अञ्चो जीवो । भगवया भणियं ।
 भइ, जं किंश्चि एयं । सुण । इहेगेण मणस्सेण अरणिं 'संवत्तु- ११
 व्वत्तयं करेन्नेण वि मग्गिञ्चो अग्गी, न थ दिट्ठो । तञ्चो
 तेण अरणिं खण्डखण्डारं करेन्नेण पुणो वि मग्गिञ्चो, न थ
 दिट्ठो ण्ति । ता किं सो न तंमि चत्थि ण्ति । अह मज्जे
 नत्थि ण्ति । एवं तञ्चो अणुप्पायपसङ्को ॥

१ BD कचवो । २ BCE जोतो । ३ D सजाचो ।

४ CD •वत्तयं, B सवत्तुवत्तयं, D संवत्तुवत्तयं । ५ AC खंडारं, E खंडारंखंडारं ।

६ AC om. ७ A संत्तु • DE सवत्तुवत्तयं, B सवत्तुवत्तयं, D संवत्तुवत्तयं ।

एवं च भणिए लन्तरप्ययाणाभावेण विलिखमिव पिङ्गवेसं
पेच्छिज्जण भणियं भयवथा । ता एवं इत्तसाहापयसस-
निमित्तपवणो व्य अदिस्समाणो वि चस्कुणा वरीरचेडा-
निमित्तभूओ जीवो अत्थि त्ति सद्धेयं । अह मकसे, पवणो
फासिन्दिणण घेप्पइ । इत्त जीवो वि चित्तचेयणाइधक्काणुइवेण
घेप्पइ त्ति । भणियं च ।

चित्तं चेयण सक्का विक्काणं धारणा य बुद्धी य ।

ईहा मई वियक्का जीवस्स उ सक्काणा एए ॥

ता अत्थि जीवो त्ति । एवं च होत्तए जं तुमए भणिय-

१० मासि जहा 'दुक्कं खलु एयं माणुसत्तणं ति, एयमसंबद्धं
चेव; जओ न तं सुकयदुक्कयाणुभावेण 'लस्यइ अवि य
भूयपरिणईए' त्ति, अओ 'किमियमाउत्तणं' ति, एयम-
जुत्तं । न हि परलोगगामुए जीवे त्रिज्जमाणे चेव एयं
समत्यधक्कारअसाहणं माणुसत्तणं भूयपरिणइमेत्तससं ति ।

११ तहा जं भणियं 'अणिसा पिद्यजणममामम त्ति, एयं पि
अकारणं, जओ न ते निक्कन्नाणं पि अकहा होत्ति', एयं
पि न सोइणं; जओ निक्कन्नाणमिहे मुत्तीणं पियापियविद्यप्यो
चेव नत्थि 'त्ति । तहा जं च भणियं 'सद्धक्काओ रिद्धीओ
त्ति, एयस्स वि न निक्कमणं पडिवत्तो, अत्रि य उवाएण
१० परिरत्तणं' ति, एयं पि 'सासवयणसरिसं चेव । 'जओ न

१ ACE लस्यइ ।

१ D •वनीउ, E •वधी ।

१ D विमिह • ।

१ AC om.

१ B वाउत्तय ।

१ A कृप ।

धक्षमेव मोक्षणं अत्रो परिरक्तोवात्रो, असारात्रो च इमात्रो
 दम्परिद्धौत्रो अणेसमनातयारिणीत्रो य । तद्वा अं च भणियं
 'कुसुमसारं जोष्वणं ति, एत्य वि य रसायणं जुत्तं, न उण
 निस्कमणं' ति, एयं पि. न संगयं । अत्रो न निस्कमणधक्ष-
 साहणरसायणात्रो परमत्यचिन्ताए अत्रं रसायणं ति । तद्वा ५
 अं च भणियं 'परलोयपसत्यत्रो अणङ्गो त्ति, एयं पि न
 सोहणं; अत्रो परलोत्रो चत्र नत्य, न य कोद तत्रो
 आगन्तुणमप्याणयं दसेद, एवमवि य परियपणे अहप्यमङ्गो'
 त्ति, एयं पि उ अमारं । विचित्तकिरियाणुहवजाहसुरणो-
 वल्लभन्ततक्कहियपस्यया विञ्जमाणुप्यायादसिद्धो कहं परलोत्रो १०
 चैव नत्य । अप्याणयादंमणे य भणियं कारणं । तद्वा अं च
 भणियं 'दाहणो विमयविवागो त्ति, एयं पि न जुत्तिसंगयं;
 अत्रो आहारस्स विवागो दाहणो चैव, भोद्यणमवि परिच्चद-
 थव्वं; न य 'हरिणा विञ्जन्ति' त्ति जवा चैव न वुप्पन्ति त्ति,
 न य उवायकुणो पुरिसस्स दाहणत्तं पि संभवद्' त्ति, एयं १५
 पि अणाओहयवदणं । अत्रो मव्वं चैव संसारियं वत्युं विवाग-
 दाहणं ति । तं च कमेण वञ्जिञ्जए, अहियेत्रो य पव्वञ्जाफलं
 संसारत्तत्रो चैव त्ति । न य 'बन्धुपरिवञ्जणेण विषयापरि-
 भोगो तौरद' त्ति । अत्रो च्चिय नं तेसु दाहणत्तं पि' संभवद्
 त्ति । तद्वा अं च भणियं 'पहवद् मया अणिवारियपसरो मच्चु २०
 त्ति, एयं पि बालवथणमेत्त ति; जेण निस्कन्तस्स वि एष

- अनिवारिद्यपसरो चेव : न च पञ्चान्ते मरिच्यम् त्ति मसाके
 चेवावत्याणसुववक्त्रं, न च सन्ते वि परसोए दुस्ससेवसाओ
 सुचं, अवि य सुहसेवसाओ चेव, जसो अं चेव अथसिञ्जद
 तस्सेव पगरिसो सोए दिट्ठो न उण विवञ्जए त्ति, ता
 ५ विरमं एसाओ ववसाओ' त्ति, एथं 'पि सुट्ठजणमोचणं ।
 जसो न निक्खमणसाहियफलसु एष अनिवारिद्यपसरो त्ति ।
 निक्खमणसु हि फलं 'जन्हा जन्हाभावजं निव्वाणं, निव्वाण-
 पत्तसु य इमसु जीवसु न जसो न जरा न वाही न मरणं
 न इट्ठविओगो न अणिट्ठसंपओगो न बुभुक्खा न पिवासा न
 १० रागो न दोषो न कोहो न माणो न माथा न सोहो न
 भयं न च असो वि उवहवो त्ति, किं तु सब्बसु सब्बदरिणी
 निहवमसुहसंपओ तिसोयत्तुआमणीभूओ मोक्कपए चिट्ठइ ।
 असो कहं तत्थ मच्चणो पसरो । न च अपयट्ठकज्जारओ
 पुरिसो फलं साहेइ । कहं च पदसमथमेव मरणाभिभूसाणं
 १५ कापुरिसाणं तसु पडियारमच्चिन्तयन्ताणं अवत्याणं पसं-
 सिञ्जद । असो 'न च पञ्चान्ते मरिच्यम् त्ति मसाके चेवावत्याण-
 सुववक्त्रं' त्ति पइसणप्पायं । न च सथसमज्जुचारीण वीथराग-
 वथणेण कस्यस्सल्लज्जाणं परिणयपरिणतभावणाणं समणाणं अं
 सुचं, तं सक्कवट्ठिणो वि 'न जुञ्जद त्ति । भणियं च भववचा' ।
 २० "इह खलु संसारे न सब्बहा सुहमत्ति, अणभियायसुहमत्तवा

१ E om.

१ D om.

२ CDE om.

४ E adds मचावीरेव ।

य न एत्य पाणिणो, कण्ठसंज्ञोऽ दुःखं तन्निविन्ती सुहं,
 'आजार्द दुःखं तन्निविन्ती सुहं, जरा दुःखं तन्निविन्ती सुहं,
 दृष्ट्या दुःखं तन्निविन्ती सुहं, पिथं दुःखं तन्निविन्ती सुहं,
 संकिलेसे दुःखं तन्निविन्ती सुहं, मरणं दुःखं तन्निविन्ती सुहं,
 अणादकण्ठसंज्ञोऽ य णं इमे पाणिणो अणभिज्ञा य सुहस- ४
 क्वस्स त्ति वेमि । एवं आजार्दजरादृष्ट्यापिथसंकिलेसमरणेषु
 वि विभासा^१ । से जहा नाम केद पुरिसा आजार्दरोगखेत्तुप्पञ्जा
 आजार्दरोगगहिथा अदिट्ठारोगपुरिसादया आमरणं तन्भावा
 अणभिज्ञा आरोग्गसुहसक्खवस्स, एवं चेव समणाउसो अणाद-
 अप्पञ्जवसाणावट्ठखेत्तवासौ इमे पाणिणो त्ति । जेण दट्ठूण वि १०
 य णं जहा ते अरोगिपुरिसं तेसु तेसु रोगिपुरिसाणुकूलेसु
 समायारेसु अवट्ठमाणं सव्वरोगनिग्घायणिं किरियमणुसासयन्तं
 अत्येगे^२ पुरिसे पउस्सन्ति, अत्येगे उवहसन्ति, अत्येगे अवहो-
 रन्ति, ^३अत्येगे^३ सुणन्ति, अत्येगे न परिणामेन्ति, ^४अत्येगे^४
^५परिणामेन्ति, अत्येगे नाणुचिट्ठन्ति^५, अत्येगे सज्झं विराहेन्ति, १५
 अत्येगे किक्खमज्झं विराहेन्ति, अत्येगे न विराहेन्ति ;
 अविराहणाए य णं अत्ये केद सव्वदुःखविमोक्कं करेन्ति
 करेत्ता ^६तन्भावं विउट्ठन्ति तन्त्रो अइक्कन्ततन्भावे खलु अयं
 पुरिसे विथट्ठं अभिज्ञायारोग्गसुहसक्खवे ^७भवे त्ति समणपरि-

१ DE आजार्द, B आर्द ।

२ E विभासा

३ Bom.

४ DE add अत्येगे अणुचिट्ठन्ति ।

५ D तं भावं विउत्तुट्ठन्ति, E तन्भा-

वथो उवहन्ति ।

६ D इयद ।

शामगार्द वि अविद्यमभिजायारोगसुहस्रवा भवन्ति,
 १ एवमेव समखास्यो आवृष्टेत्तवासी इमे पाणिषो दद्रुण
 वि य एवं भावारोगपुरिसं तेषु तेषु कक्षसंजोगारदुक्तागृह्य-
 पुरिसाणुकुलेषु समाचारेषु अवृष्टमाणं तदुक्तागृह्यार्थिणं च
 ५ किरियमणुसासयन्तं अत्येगे^१ ... (जाव) ... अविद्यमभिजा-
 यारोगसुहस्रवा भवन्ति, न पुण अन्नहा” ॥

अत्रो न दुक्त्तसेवणं खाडकिरिया, अवि य सुहं सेव ।
 भणियं च

१ तिणसंधारनिवसो वि सुणिवरो भट्टरागमयमोहो ।

१० जं पावइ सुत्तिसुहं कत्तो तं चक्कवट्ठी वि ॥

अत्रो सुहसेवणात्रो सेव सुहपयरिमो त्ति मव्वं सेवो-
 ववन्नं ति ।

एत्यन्तरंमि आणन्दवाहजलभरियसोयणेणं निव्वडियहिय-
 यसम्भावं “पवृष्टमाणसम्पत्तपरिणामेण भणियं वन्नयत्तेण ‘भयवं,
 १५ एवमेयं, न अन्नह’ त्ति । भावित्रो तेण जिणदेसिअो धम्मो,
 पवन्न^५ सम्पत्तं, चिन्तियं च त्रिगयसंमोहं ‘अहो मे सुयस्स
 सोहणो ववसाअो’ त्ति । पिङ्गकेसेण त्रि य पवन्नसुहपरिणामेणं
 सेव भणियं । भयवं, एवमेयं ति । अह कहं पुण पुणपावाणं
 विसेसो न्निक्खिज्जद । भयवया भणियं । सुण । पञ्चत्तं सेव ।

१ D om. the whole repeated passage down to न उव चक्कवट्ठी ति ।

१ The whole passage from above is repeated here.

१ BD तव०, B० निवट्ठी । ५ E पवट्ठ० । ५ D adds च ।

अत्रिरयत्तन्नागवदिसङ्घात्तुत्यस्त्रियधूमपडहत्वे ।
 एके वसन्ति भवणे निवद्धमणिनिष्कल्लोए ॥
 अस्मे वि रदयकुंफुयविणिन्तधूमोलिपूरिउच्छन्ने ।
 जुष्मनिहेलणविवरन्नासापरिसंठियभुयन्ने ॥
 एके धवसहरोवरि मियङ्करदन्तुरे सह पियाहिं । ५
 लीक्काप्र गमिन्ति निसिं पेसलरयचाडुयस्मेहिं ॥
 अस्मे वि मिसिरमाहयसौयपवेविरसमुद्धुसियदेहा ।
 कक्कहवि पियारहिया वाएन्ता दन्तवौणाओ ॥
 एगं कञ्चणपडिबद्धयोरमुत्ताहल्लुभाडाहरणा ।
 विलमन्ति वड्डलकुङ्कुमं भसलियवच्छत्यलाभोया ॥ १०
 अस्मे वि 'सदं-महियलनिभौयणुप्यक्किणियपोगिक्का' ।
 मन्निणजरकप्यडोच्छदयविग्गहा कक्कवि हिण्डन्ति ॥
 एक्के प्ररेन्ति मणोरहाड अंमगिराण पणतीणं ।
 अस्मे पुण परघरहिण्डणेण कुष्किं पि न भरेन्ति ॥
 इय पुन्नापुणफलं पञ्चत्वं चैव 'दीसई लोए । १५
 'तह वि जणो रागन्धो धम्मन्ति अणायरं कुणह ।
 एत्तो य तम्बिसेसो कस्सिज्जइ आगमवत्तेण ॥ अञ्चं च ।
 पुणेण महासोक्का चक्की देवा य सिद्धिगामी य ।
 पावेण कुमाणुसतिरियनारया होन्ति जीवा च ॥

१ D कच० ।

२ D कवा ।

३ B रोमिक्का, E रोमिक्का ।

४ D दोषर ।

५ D om. this line.

- १पिङ्गलोत्थेण भणियं । भयवं, एवमेथं; अह किं पुष्य
पुष्यकारणं पावकारणं वा अणुद्वाणं ति । भयवया भणियं ।
सुष्य । पुष्यकारणं ताव सयस्यपाणिवहसुसावाथादनादानेऽण-
परिग्राहण विररि मिसिभक्तवज्जणं रागदोषादिनिग्राहो य ।
- ४ पावकारणं पुष्य दृणमेव विवरीयं ति । तन्नो एयमायजिऊण
पवन्नो वावयधस्यं समं बभ्रदन्तेण पिङ्गलोत्थो । भणियं च
बभ्रदन्तेण । भयवं, एस मे सिद्धिकुमारो सुष्यो होर;
ववसिन्नो य एसो महापुरिसोषिए अणुद्वाणे । अणुमयं च मे
संपयमिमं एयस्य ववसियं । ता किं एयस्य अणुद्वाणस्य
- १० उचिन्नो अणुचिन्नो न्ति^१ । भयवया भणियं । न रथणाथर-
णसूयं रथणं^२ पडिवन्धस्य अणुचियं । तन्नो^३ हरिसवसुप्पुल्ल-
यङ्गेण 'करेड एस इमं ममं पि^४मणोरहगोधरं' ति चिन्ति-
ऊण भणियं, बभ्रयन्तेण । वण्ण, अणुत्तान्नो मए तुमं करेहि
तवसंजमुज्जोयं ति । तन्नो सहरिमं पणमिऊण भणियं सिद्धि-
- १५ कुमारेण । ताय, अणुगिहीन्नो न्ति ॥

- तन्नो वन्दिऊण गुरुं पविट्टा मयरं । बभ्रयन्तेण वि य
दवाविद्यमाघोसणापुष्यं महादानं, कराविथा जिजाययणारिसु^५
अट्टाहिया महिमा । तन्नो पमत्ये तिद्धिकरणमुज्जसजोगं
महया पमोएण दिव्वाए विभूर्देण परिथरिन्नो राथनाथरएहिं
- १० दिव्वां सिद्धियमारुढो वज्जन्तेहिं मङ्गलत्तरसंघाएहिं पसंसिज्ज-

१ D spells the name here and hereafter पिंयव । १ B adds वा ।

२ E रथव ।

३ D च हरिसवसु ।

५ D •वेड ।

माणो विवृहलोएण^१सदुक्कमालोएज्जमाणो पुरसुन्दरीहिं देवो
 जहासमीहियं अत्थिजणण दाणं निग्गओ नयराओ सिहि-
 कुमारो । गओ अत्थ भयवं^२विजयसिह्वायरिओ त्ति । ओइओ
 भिवियाओ । वन्दिओ^३ गुरू । गुरूणा वि कए आवस्सए तं
 वामपामे^४ ठविऊण वन्दिथा परमगुरवो । तओ विहिवन्दणं ५
 दाऊण भणियं सिहिकुमारेण । इच्छाकारेण पव्वावेह । तओ
 गुरूणा 'इच्छामो'त्ति भणिऊण नमोक्कारपाठेण विहियुव्वयं
 अप्पियं से रयहरणं 'साऊसिङ्गं' ति । वऊमाणओ गहियं
 सिहिकुमारेणं ।^६वन्दिऊण गुरूं पुणो भणियमणेण । इच्छा-
 कारेण सुण्डावेह । तओ 'इच्छामो' त्ति भणिऊण नमोक्कार- १०
 पुव्वयं अत्तुहाओ गुरूणा गहियाओ तिलि अट्टाओ । तओ
 वन्दिऊण गुरूं भणियं सिहिकुमारेण । इच्छाकारेण सामाहयं
 मे आरोवेह । 'इच्छामो' त्ति भणिऊण तदारोवणनिमित्तं
 समं सिहिकुमारेण कओ णेण काउस्सुग्गो, चिन्तिओ^७ थओ,
 पारिओ नमोक्कारेण । तओ नमोक्कारपुव्वयं तिलि वाराओ १५
 कड्डियं^८ सामाहयं, महामवेगमारं अणुकड्डियं^९ सिहिकुमारेण ।
 तओ गहिया गुरूणा वासा दिआ परमगुरूपाएसु तहा
 सञ्चिय्याणं साऊमादीण थ ॥ एत्थन्तरंमि वन्दिऊण गुरूं
 भणियं सिहिकुमारेण । मंदिमह, किं भणामि । गुरूणा

१ D • जलोह । २ E • सिंहा • । ३ D दा • । ४ A om. the whole passage about the वपमं । ५ D वउवोसवओ । ६ D • हियं ।

भणियं । १ वन्दित्तु पवेऐह । तन्नो वन्दिऊण जंपियमणेण ।
 तुभ्भेहिं मे सामादयमारोविथं, इच्छामि अणुमहिं ति ।
 वामप्ययाणपुब्बयं भणियं गुरुणा । नित्यारगपारगो गुरुगुणेहिं^१
 वड्डाहि । तन्नो वन्दिऊण भणियं सिद्धिक्कुमारेणं । २ तुभं पवेइयं
 १ संदिसइ माङ्गणं पवेएमि । गुरुणा भणियं, पवेऐह । तन्नो
 वन्दिऊण नमोक्कारपाठेण कयं पयाहिणमणेण । नित्यारगपारगो
 गुरुगुणेहि वड्डाहि न्ति भणमाणेहिं दिक्खा गुरुमादौहिं
 वासा^२ । ठिन्नो मणागमग्गन्नो । एवं तिखि वारे । तन्नो
 पडिन्नो परमगुरुपाएसु आयरियस्स^३ निमसस्स कयं निइद्धं
 १० अणुसामिन्नो गुरुणा । एवं पवन्नो इमस्स पायमूले विसुण्ण-
 माणेणं परिणामेणं जिणोवदिट्ठेणं विहिणा मयसइत्तकपरमो-
 सहिं महापब्बज्जं ति ॥

अहिणन्दिन्नो आणन्दवाइजसभरियसोयणेणं राइणा
 वस्यत्तेणं नयरजणवएण थ । तन्नो कइवयदिये तत्यामिऊण
 १५ समत्ते मासकप्पे गन्नो भगवथा सह खेत्तन्नरंमि एवं च
 निरइयारं सामसमणुवालेनस्स अइक्कन्ता अणेगे वरिससत्ता ॥
 इन्नो थ ममुप्यन्नो जाल्लिणीए १ अणुथावो । हा दइ मए
 ववसियं, जेण एमो अवावाविन्नो सेव जिग्गन्नो न्ति । ता
 पेसेमि से पेससवयणसारं संदिसयपुब्बयं किंचि उवायणं,
 २० जेण एमो पुणो वि कइंचि इहागच्छइ । तन्नो वावाइस्सं ति ।

१ B वदिउं । २ ACE अणेहिं ; C translates नुणे । ३ AC तुभं ।

४ D adds मेससय । ५ D adds थ । ६ B अणुसामावा ।

अक्षुषिद्वयं च तीए जहासमीद्वियं । पेसिओ वडविहसंदेस-
 गक्षिणं कम्बसरयणमादाय सोमदेवो । गओ य सो देसवि-
 खायायरिथपउन्निपुष्कणेणं 'तमासवक्षिवेससंठियस्सु सिद्धि-
 कुमारस्सु [समीवं] । दिट्ठो य तेण पसुञ्जारएण साङ्गण सुनत्व-
 मणुभासयन्तो' सिद्धिकुमारो । वन्दिओ पसुट्टवद्यणपङ्कणं । ५
 धम्मसाक्षिओ तेणं । पसुभिन्नाओ य पञ्जा । पुष्किओ च
 'कओ भवं' ति । तेण भणियं । देव, कोसणयराओ असन्त-
 मणुतावाणस्स'डण्णमाणदेहाए अणणौए भवओ सेव पउन्नि-
 मिमिंसं पेसिओ ण् । सिद्धिकुमारेणं भणियं । को विव
 अणुयावो अन्नाए । सोमदेवेण भणियं । जं तुमं पव्वहओ ण्ति । १०
 तओ सिद्धिकुमारेण चिणियं । अहो णु खलु नेइकाथराणि
 अपरमत्यपेष्कीणि अणणिहिययाइं होन्ति, दुष्पडियाराणि य
 मायापित्तौणि ण्ति । चिन्निउणं भणियं । भो सोमदेव, न
 खलु अहं अन्नानिब्बेणं पव्वहओ, अवि य भवनिब्बेणं ति ।
 ता अकारणं अणुतप्पह अन्ना । सोमदेवेण भणियं । देव, १५
 भणियं ते अणणौए, जहा 'जाय, येवहियओ अविवेगभायणं
 'अविमिस्सुयारी अञ्जलसहावो पभवन्तमप्फरौ असग्गाहनिरओ
 'पञ्जाणुयावी मच्चिसायणो होइ । पुरिसो उण गम्भीरहियओ
 विवद्यभायणं सुविमिस्सुयारी अञ्जलसहावो कयसू डढाणुराओ

१ A तमासवच, E तमासि ।

२ CE add पसुभिन्नाओ ।

३ D इडु ।

४ E adds सिद्धिकुमारेच ।

५ B •सिद्धिकुमारो, D अविमिस्सुयारो च ।

६ E पञ्जाणुयावी ।

वज्रधावेत्कगो णि । ता किं तए मम 'हियं अथाणिकण
 एयं ववचियं ति । अन्नं च । पवकपरसोयमग्गेण वि भयवथा
 अवस्सुमहं 'पेखियञ्च णि । उवणीयं च ते' कम्मसरयणं ।
 एयं च भयवथा अवस्सुं चेत्तव्वं ति । सिद्धिकुमारेण भणियं ।
 ५ भो सोमदेव, भणियं मए 'अकारणे अणुतप्पद अन्ना' । जं च
 भणियं 'अवस्सुमहं 'पेखियञ्च णि', एत्य वि गुरू पमाणं ।
 अणहियारो मम अप्पवसयत्तणस्सु । एयं पि कम्मसरयणं
 अणुचियं सेव साङ्गणं । तथा वि भयवन्नो निवेएहि णि ।
 तन्नो दंसिन्नो से एगेण साङ्गणा गुरू । निवेदन्नो तेण एम
 १० वुत्तन्तो भयवन्नो । उवणीयं च कम्मसरयणं । कुमारवज्रमाणन्नो
 गहियं गुरुणा, भणियं च । मोत्तूणमन्तरायं पेसिस्सुं अहिगय-
 सुयसमत्तीए कुमारं । सोमदेवेण भणियं । भगवं, अणुग्गिहीया
 से जणणी ॥ .

एवं च कदवयदियसे सिद्धिकण गन्नो सोमदेवो । अदकन्तो
 १५ कोइ कालो कुमारस्सु तवमंजमं करेत्तस्सु । अन्नया य
 "कोसलयरासन्नविसयविहारेण कुन्नोइ पुरिमान्नो 'उवरन्नो
 वसयत्तो' णि समुवसद्धूपउत्तिणा मयणासोयणनिमित्तं सेव
 साहिकण एयस्स वुत्तन्तं कदवयसुप्पाउपरिवारिन्नो पेसिन्नो
 सिद्धिकुमारो भयवथा विजयसिंहायरिणण "कोसलयरं ति ।
 १० पत्तो य सो तयं । आवासिन्नो मेहवणाभिहाणे उव्वाणे ।
 आन्नो य जणवान्नो, अन्नो आगन्नो भयवं सिद्धिकुमारो ।

'पूदन्नो राथनाथरेहिं । कथा य तेणमस्त्रेवणी धम्मकथा ।
 आवञ्जिया य नाथरथा । विद्वयदिषहंमि गन्नो जणणिसयासं ।
 दिट्ठा य तेणं पावोदएण विथ वमथत्तमरणेण अच्चन्त^१झीण-
 विहवा ^२असंभाविवज्जमाणावत्या ^३मज्जणी । न पच्चभिन्नाया थ ।
 पच्चभिन्नाओ थ एमो तीए । तन्नो सहजमायासहावेण बाह- ५
 जल्लभरियल्लोयणं मदुक्कमिव भेरवधर^४ पद्दया एसा । समा-
 मामिया सिद्धिक्कुमारेणं । कथा थ से धम्मदेमणा । अम्म, ईदमो
 सेव एस संघारवामो । ता किं एत्थ कौरउ त्ति । अवि थ ।

अत्येण विक्कमेण थ मयणेण बल्लेण चाउरङ्गेण ।

नो तौरइ धरिउं जे मच्चू देवासुरेहिं पि ॥ १०

वाह्जिराखरदाढो वमणमयनिवायतिस्कनहजालो ।

जीवमयघायणरओ मरणमइन्दो जगे भमइ ॥

जेणं च्चिय उद्दामो ह्पडइ एमो जयंमि अत्तल्लिओ^५ ।

तेणं च्चिय मप्पुरिमा लग्गा परल्लोगमग्गंमि ॥

कालेण कूढपेम्मे परोप्परं ह्दिययनिम्बडियभावे । १४

अकल्लुणह्दियओ एमो ^६विच्छोवइ मत्तमंघाए ॥

न गणेइ कयानकथं नावेत्तइ भावगम्भिरं पेम्मां ।

न थ ^७जोएइ अणज्जो आयइभावं पि मत्तो व्व ॥

ता नत्थि किंश्चि मरणं एतेण अभिदुयाण जीवाण ।

१ ACE प्जिओ. E • वा.थरयत्ति ।

२ E • सोच • ।

३ ACED

असंभावविज्ज • ।

४ D थ ज •

५ D थरेच ।

६ D • ल्लियं ।

७ D विओयइ

८ D जाजेइ ।

सद्यस्मि वि तेषोक्ते मोक्षूपं जिणमयं परमं ॥

एवं च अन्नं जुत्तं तुण्णं वि चरुज्जणं मोहविषयरसं ।

पाउं अन्नसुखं दण्णो धम्मामयं चैव ॥

एवं च भणिए समाणे समायं चैव भणियं जालिणीए ।

- ५ जाय, देहि मे अन्वयोच्चियादं वयादं । तन्नो आलोचिज्जणं
संपुण्णचरणस्समं तीए परिणामं संसिज्जणं सवित्थरं गिह्धिधम्मं
दिस्साणि से अणुव्वयाणि, तव्वावायणवीसम्मसमुप्पायणनिमित्तं
सम्भावेण विद्य गहियादं च तीए ॥ तन्नो कंचि वेत्तं गमेज्जणं
पयद्दो कुमारो । भणियो य जालिणीए । जाय, अन्नं तए
१० इहेव भोत्तव्वं ति । सिद्धिकुमारेण भणियं । अन्नं, अणायारो
रु एवो समणणं, जं मोत्तुणं मज्जयरवित्तिं एगपिण्डभोयणं
ति । जालिणीए भणियं । जाय, तुमं जाणसि त्ति । एवं च
भो परदिणं, से करेइ धम्मदेमणं । चिन्नेइ य जालिणी ।
एयस्स मारणोवाए न-यावडइ कोइ "सुज्जमो उवाचो त्ति ॥
- १५ अन्नया आगया चउइमी । ठिया साज्जणो उववासेणं
भित्ताणहिएण्णं । सुणिया य तीए । तन्नो चिन्निउं पयत्ता ।
जइ कहंचि कम्मं न एम वावाइज्जइ, तन्नो गमिस्सइ पक्क-
सन्धीए । न एत्थ अन्नो कोइ उवाचोः ता करेज्जणं "कम्मरं
तास्सपुण्डमंजुयं सेगं विममोयगं गोसे उवणेमि एयाणं,
२० निव्वन्धन्नो "य भुञ्जाविस्सामि एते । तन्नो सच्चत्यपरिवेसणेणं

१ ACE •विषयसं ।

२ D कासं ।

३ B पाइइ

४ D सुज्जमवुत्तति ।

५ E कासारं ।

६ D om.

तस्योद्यगप्यथाषेणं वावाहस्यं इमं ति । संपादयं जहा
 वनीद्वियमिनीए । गया गोसे चैव भोद्यणं घेत्तूण तमुज्जाचं
 जाशिणी । दिङ्गा सिद्धिकुमारेण, भणिया य तेषं । अम्,
 द्विमेगागिणी १ किंपि अणुचितं घेत्तूण आगथा सि । जाशि-
 णीए भणियं । आय, अत्तणो चैव पुखाहिसाशिणी तुम्हाण ५
 भोद्यणं ति । सिद्धिकुमारेण भणियं । अम्, एसो वि रहु
 अणायारो चैव समणणं, जमाहाकडं आहडं च भुज्जाए न्ति ।
 कहिओ से विहो । तस्यो तीए भणियं । आय, न अक्काहा
 १ने द्विययनिवुई होइ, अफलं च मत्तेमि असंपादए इमंमि
 आयस्स आगमणं । ता अवस्सं तए इमं कायव्वं ति । भणिकण १०
 निवदिया चलणेसु । तस्यो य उज्जयसहावस्यो 'पेच्छह, से
 धक्कसद्धा आयमिणेहो य, ता मा से विपरिणामो भविस्सह'
 न्ति १ तस्यो गुरुसाधवमालोचिकण भणियं सिद्धिकुमारेण ।
 अम्, चं तुमं भणसि न्ति । किं तु न तुमए पुणो वि साज्ज-
 निमित्तमारम्भो कायव्वो । जाशिणीए भणियं । आय, एवं १५
 जं तुमं भणसि न्ति । सिद्धिकुमारेण भणियं । जइ एवं, तो
 देहि एयस्स साज्जणो भोद्यणजायं, तस्यो भुञ्जिस्सामि ११ न्ति ।
 जाशिणीए भणियं । आय, दंसियं चैव तुमए माहवक्क-
 लत्तणं । ता किं इमिणा । मम इत्यास्यो भोत्तव्वं ति ।
 सिद्धिकुमारेण भणियं । अम्, एवं ; आगच्छउ पारकगवेत्त

१ D om. the whole passage down to च धिवरेत्ता on p. 187, l. 9 ;
 it is supplied on the margin by some other hand.

१ B has ने before होइ ।   १ B om. तस्यो ।   १ B नो ।

न्ति । तन्नो आगया पारणवेला । कुमारवयणवज्रमाणचो
 उवविट्टा वाज्जणो । दिन्नाणि तीए जहोचिएण विट्ठिणा
 'भायणाइं । परिविट्ठो य सुसंभिन्नो कासारो । पभुत्ता य
 वाज्जणो । दिन्नो य भुत्तसेसकासारसंगणो चेव कुमारस्स
 १ तासपुउल्लङ्गुओ, भुत्तो य तेणं । आयन्ता य वाज्जणो ।
 अवणीयाइं भायणाइं । एत्यन्तरंमि आठत्तो चारिण्णित्तं
 चिट्ठिणुमारो । चिन्तियं तेण 'किमेयं' ति । पलोइया य
 वाज्जणो, आव सत्या चिट्ठन्ति । तन्नो गूहियमणेण । एवं य
 आव^१ येवा वेला अइक्कमइ, ताव पणट्ठा से वाया । चिन्तियं
 १० य षेणं । नूणं न भविस्सामि त्ति । निवडिन्नो धरणिवट्ठे ।
 आउल्लोइया साइवो जालिणी य । चिन्तियं य तेहिं ।
 किमेयं अकज्जं जणणीए से ववसियं भविस्सइ ।

चारिण्णित्तो य तन्नो विसेण काज्जणमणसणं विट्ठिणा ।

परिचिन्तित्तं पयत्तो इत्त^१ अपुव्वं किमेयं ति ॥

१५ धी संसारसहावो अन्वा किल धम्मचरणजोएण ।

संसारकिलेसाच्चो मोघविस्सामि अचिरेण ॥

जाव न संपन्नमिणं समीहित्यं अविगलं अपुसस्सु ।

^१तह पाडिया य एसा पमायच्चो अयसपङ्गमि ॥

वडिस्सइ य अणव्वो लोचो एत्थं असङ्गमित्तं पि ।

१० अन्नाउ पुव्ववुत्तन्तभावित्तो मोइदोसेण ॥

१ B prefixes भोचच. also D.

१ see note 1 on p. 188, l. 4.

२ D transposes किं च० ।

२ BD संवाडिया ।

धौ इमिणा ज्ञेयं अन्नाए संकिलेसजणएणं ।

अहवा एवंविह एव एस पावो त्त संसारो ॥

१ भणियं च ।

पावेन्ति अयमपङ्कं केवि ऊ अकए वि एत्थ दोसंमि ।

परभवणियाणओ च्चिय केइ न पावेन्ति ऊ^१ कए वि ॥ १

जं चित्ता कम्मगई ता एयं चिय इमीए पच्छित्तं ।

पुब्बिं दुच्चिखाणं फलमसुहं चेव कम्माणं ॥

अहवा न मोयणिज्जा संपयमेषा वि जीवन्तोयंमि ।

मिवसुहफलकप्पतरुं जिणधम्मं पाविथा जेण ॥

ता सुमरामो परमं परमपचयसाहगं जिणस्खायं । १०

अह पञ्चनमोक्कारं संपइ किं सेसच्चिन्ताए ॥

तो सो सुहपरिणामो पञ्चनमोक्कारभावणाजुत्तो ।

मरिऊणं उववन्तो तियसवरो बम्भल्लोगंमि ॥

नवमागरावमाऊ रइलच्छिक्खिमागमे विमाणंमि ।

सामाणिओ महप्पा बम्भसुरेमस्स^१ दिव्वजुई ॥ १५

इयरौ वि कालसेमं गमिउं मरिऊण सक्करप्पहाए ।

उववन्ना नेरइओ तिमागराऊ महाघोरो ॥

+ + + + +

सिह्जालिणिमाइसुया जं भणियमिहामि तं गयमिघाणिं ।

वोक्कामि समासेणं धणधणमिरिमो य परभक्खा ॥ १०

॥ तइयं भवग्गहणं म मत्तं ॥

॥ चउत्थो भवो ॥

अत्रिय इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे^१ वासे सोहस्यसुरसोय-
 पडिच्छन्द्यभूय^२ निञ्जुस्तुवाणन्दपसुहयमहाजणं^३ अवरियपवत्त-
 पेच्छणयसोहियं सुरसरियासल्लिखनिद्धोयपेरत्तं सुसम्पन्नयं
 नाम^४ १पुरवरं^५ तुल्लियसुरसुन्दरीयणल्लडहत्तणरूववेसविहवाहिं
 ५ पत्तरङ्गणाहिं कलियं मयरद्वयपडायाहिं । मोत्तूण सम्ममन्नं
 परत्यसंपायणेक्कतल्लिच्छो^६ अत्य पुरिसाण वग्गो वडह जहत्तं
 नियं नामं । तत्सु १पडिवत्तनरणाहदोघट्टकेसरी सुधणू नाम
 राया । तस्स बड्डमओ मच्चनयरेक्कसेट्ठी दीणाणाहकिविणजण-
 वच्छलो बन्धवकुमुयायरससी १ल्लड्डयवेसमणविहवो तिवग्ग-
 १० संपायणरई वेसमणो नाम मत्तवाहो त्ति । तस्स समाण-
 कुलरूवविहवमौल्लसिरिया १मिरिदेवो नाम भारिया ।
 ताणं च परोप्परं सिणेहमारं विमथसुहमणुहवन्ताण अडक्कन्तो
 कोइ कासो ॥

१ अत्रियावच्चिन्ता ममुप्पज्जइ । २ तओ तस्यथरमसिहियस्स
 ३ धणदेवाभिजाणं ४ जरकस्स महापूयं काऊण कथं उवाइयमणेहिं ।

१ D पडिच्छन्द्यभूयं । २ D om. महा । ३ D मयरं ।

४ A तल्लिच्छो. CD ०वे, D ०त्ता । ५ D adds य ।

६ A लड्डरकय० B prima manu. ७ Mss om. सिरि ।

८ D व य लवत्तवमुय्यरव्वइ । ९ D om. १० BD हावत्तु जणस्स

भयवं, जह गो तुह पभावन्नो सुउप्यत्ती भविस्सुद, तन्नो
भगवन्नो सम्मणधरजणाहिट्ठियं मसामहं करिस्सामो, सुयस्स य
भयवन्नो सेव नामं 'उत्किविस्सामो त्ति ॥

तन्नो ताणं 'मल्लिमवयमि वहुमाणाणं सो वभसोव-
कप्पवासी देवो अहाउथमणुवालिजण तन्नो चुन्नो चिरिदेवीए १
गग्गे उववन्नो त्ति । दिट्ठो य तीए सुमिणयंमि तीए सेव
रत्तणीए पभायसमयंमि उत्तुङ्गधवलकात्तो अचन्तलीसगामी
अणवरत्तपथदुदाणो २ गण्डयत्तावडियह्णय्यावली चउदसणभा-
सुरो आरत्तताळू लुलन्तलीलाकरो कणयसङ्कत्ता^३वहुवण्टा-
जुयत्तो रत्तत्तमरभूमियाणणो अकुसो^४क्कदयत्तुम्भभात्तो घुम्भन्त-
चादलोयणसिरौ सम्भङ्गसुन्दराहिरामो मत्तत्तत्थी वयणेणसुययं
पविसमात्तो त्ति । पासिजण ५ य सुहविबुद्धा एसा । सिट्ठो
य तीए ६ अहाविहिं दइयस्स । हरिसवसुम्भिसुलएणं भणिया
य तेणं । सुन्दरि, मयलसयणगणनायगो ते पुत्तो भविस्सुद ।
तन्नो मा एवं ति भत्तारवयणमहिणन्दिजण पत्तदुमुहपत्तया ७
जाथा । तन्नो विसेसत्तो तिवग्गमंपायणरयाए ८ संपूरियसयल-
मणोरहाए अभग्गमाणपसरं पुत्तफलमणुहवन्तीए पत्तो पसू-
दसमत्तो । तन्नो ९ पसत्ये तिहिकरणसुत्तजोए सुहं सुहेणं
पसूया एसा । जात्तो १० से दारत्तो । निवेदत्तो परिचोसया-

१ B उच्चि० ।

२ E मल्लिमि ।

३ AC संवत्ताला० ।

४ B ० पठिचवत्तालात्तो, D निवत्त० ।

५ D तं ।

६ B ० चिहं

७ D संवाडिय०, E संवडिय० ।

८ D adds च ।

रिणीए गेहदावीए वेसमणस्स । परितुडो सेट्ठी । दिअं 'तीए
 पारिओसियं । द्वाविअं 'च तेण महादाणं, काराविअं
 वड्ढावण्यं । तओ अएकण्णे मासे महाविभूर्ए सवणणसर-
 जणपरिगओ सेणूण दारअं गओ धणदेवाणअं' सेट्ठी । संपा-
 १ दया तस्स महिमा, पाडिओ सण्णेषु दारेओ । कयं से
 नामं धणो त्ति । तओ काण्हमेण पत्तो कुमारभावं ॥

एत्यन्तरंमि सो जासिणीजीवनारओ तओ नरथाओ
 उव्वट्टिजण पुणो संसारमाहिण्डिय अणन्तरभवे तद्दाऽकाम-
 निज्जराए मरिजण तंमि सेव गथरे पुणभइस्स सत्यवाइस्स
 १० गोमईए भारियाए कुण्हिंशि धूयत्ताए उववओ' । जाया
 उसियसमएणं । कयं से नामं धणसिदि त्ति । पत्ता जोव्वणं ।
 दिट्ठा य तेणं अट्टमीचन्दमइसवं मयणलीलाइवज्जाणाओ
 रइरुवधारिणी महियणसमेया सभवणमुवगण्णत्ती धणसिदि
 त्ति । तओ पुव्वभवअत्यमेत्तीगुणाओ साहिलाअं 'पुणइया
 ११ धणेणं । तीए वि य तइअत्य'मण्णराओ सुइरमवलोइओ
 धणो त्ति । अत्तिओ से भावो पासवत्तिणा सडेमदेवाभिहाणेणं
 पुरोहिणसुयएणं' । सवणपरंपराए समागओ सवणगोसरं एस
 बुत्तन्तो वेसमणस्स । तओ वरिया तेणं धणनिमित्तं धणसिरी ।
 दिक्खा सबड्ढमाअं पुणभइएण । सुणिओ एस बुत्तन्तो परोप्यर-

१ 17 च वेव से ।

२ ACE om.

३ BD •देवजन्मासअं ।

४ D adds त्ति ।

५ B सङ्कोरणा ।

६ B adds नइ ।

७ E •सुरव ।

मिमेहि । परितुष्टो धणो नियहियएणं, दूमिया धणसिरी ।
कथादं वेसमणपुणभहेहिं महावद्धावणयादं । वत्तो महाविभूर्देए
मयल^१नयर^२क्खेरयभूओ विवाहो ॥

तत्रां अदक्कन्तो कोइ कालो । ^१घडिया एसा तस्स चेव
घरपसूएणं नन्दयाभिहाणेणं चेडेणं^२ । सो य किल अगिसक्खस्स ५
तावमपरियाए वट्टमाणस्स अज्जवकोडिल्लपरियारओ मंगमओ
नाम परममित्तो आमि त्ति । तत्रो तौए सद्धिं विसेसओ
त्रिडम्बणापायं विमथसुहमणह्वन्तस्स अदक्कन्तो कोइ कालो
धणस्स । पत्तो य मे कालक्कमेणं नवजलभरियमरोवरविरा-
यन्तकमलाथरो कमलाथरपमत्तउत्तमकरगुञ्जन्तभमिरभमर- १०
उलो भमरउलुक्काहियसुरथस्सिमहरिमकलालाविहंसउल-
सुहलो ^३मुहल्लगोयाल्लजुवदपारदुभरमगेथरवोक्खइयक्खेत्तमगो^४
मरथसमओ त्ति । अवि य

निभरकुसुमभरोणथरमाउसुहलेहि अणवाणेहिं ।
कामकुडएहि थ दढं जत्य हसन्ति व्व रणादं ॥ १५
^५मिस्सेमं लवणोयहिसल्लिं मीत्तूण जत्य सोहन्ति ।
धवला घणा पुणो ^६पीयसरसदुद्धोयहिजल व्व ॥
दौसन्ति जत्य मत्तक्खाण मथवारणेहि भग्गादं ।
गन्धायड्डियगण्डाल्लिजालहसिएहि व वणादं ॥

१ D inserts अह । २ ACE घडिया । ३ D adds सह ।

४ CE • नावाक्कयल • । ५ D • त्वयक्केत •, E त्वरयक्केत • ।

६ BE नो • ।

७ B • सुत्त • ।

चिरसंचियं च विउणं सुक्को घणवन्धणस्स व मियङ्को ।

सरउत्थान्तो व्व जहिं अणस्स ओणहं पविक्किरइ ॥

एवंगुणाहिरामे सरयसमए दिट्ठो धणेण तत्तययवत्यम्भओ

चेव समिद्धिदत्तो नाम सत्यवाहपुत्तो त्ति । देसन्तराओ

१ वज्जयं दविणजायं विठविक्रण महाकत्तिगौए टीणणाहा-

णमणिवारियं महादाणं देत्तो त्ति । तओ तं दट्टूण

चिन्तियं धणेण । धओ रहु एमो, जो २ एवं नियभुयक्खिएणं

दविणजाएणं परोवयारं करेइ । जाओ विमणो । ३ भणिओ

य पासपरिवत्तिणा नन्दएणं । सत्यवाहपुत्त, किमुक्खिगो विथ

१० तुमं जाओ त्ति । माहिओ ४ य तेणं नियथाहिएआओ ।

नन्दएणं भणियं । सत्यवाहपुत्त, येवमियं ; अत्थि भवओ

वि महापुत्तोवक्खियं दविणजायं । ता देउ इमाओ वि

विसेमिययरं भवं पि । धणेण भणियं । किमणेण पुव्वपुरि-

मक्खिएणं । ५ भणियं च ।

१५ लोए मत्ताहणिको मो ६ उ नरो टीणपपइवग्गस्स ।

जो देइ नियभुयक्खियमपत्थिओ दम्भसंघायं ॥

न य मे ७ किंचि नियभुयक्खियं अत्थि । ता विक्खवेहि

तायं । करेमि अहं पुव्वपुरिमसेत्थियं वाणिज्जं, गच्छामि

दिशायत्ताए । काओचियमकुव्वमाणो पुरिमो औवियं

१ D पभूयं ।

१ D उर्वविचचियभउवक्खिएणं ।

२ D भवियं पासः ।

३ E om.

४ ACE om.

५ D उ ।

६ D transposes नि० विचि ।

विहलीकरेद । कासो च मे तिवग्गसाइणमूखं अत्यमुवज्जिउं^१ ।
 ता करेहि मे पसायं समीहियसंपायणेणं ति । विञ्जतो तेणं
 १वेद्वी । भणियं च णेण । नन्दय, एवं भणाहि मे जायं । जहा ।
 ३अ, अत्यि सेव १तुह सयलनयरसेट्टिहिंती^२ वि अभाहियं
 तिवग्गसाइणमूखं अत्यजायं । ता करेहि इमिणा सेव जहा- ५
 समीहियं ति । नन्दएण भणियं । ताय, अत्यि एयं ; तहवि
 पुण न एयस्स अज्जहा धिई हवद । सेट्टिणा भणियं । जहा
 एयस्स धिई हवद, तहा करेउ न्ति । निवेदयमिणं नन्दएण
 ३णस्स । परितुट्ठो खु एसो । कया संजत्तो । पयट्टियं
 णाणापयारं भणुजायं । कारावियमाघोमणं । जहा । धणो १०
 सत्यवाहपुत्तो इमाओ नयराओ तामलित्तिं^३ गच्छिस्सद ।
 ता तेण समं जो १कोद तन्नयरगामी, सो पयट्टउ । जस्स जं
 न संपज्जद पाहेयमुवगरणं वा, तस्स तं एस संपाडेद न्ति ।
 पयट्टो जणो ॥

एत्यन्तरंमि चिन्तियं धणसिरीए । सोहणं मे भविस्सद १५
 एयस्स पवसणेणं^४ । आयत्तियं च पसासजे गमणदियहे, जहा
 नन्दओ वि इमिणा सह गमिस्सद न्ति । तओ मायावईए^५
 भणिओ सत्यवाहपुत्तो । अज्जउत्त, पत्तियओ तुमं ; मए उण
 किं कायव्वं ति । तेण भणियं । सुन्दरि, १गुरुणं सुखुसा ।

१ D •ज्जिउं ।

२ B inserts सो ।

३ D मुच ।

४ D •सेट्टिहिंती ।

५ A C E •लत्ति, B •लित्तं ।

६ B कोवि ।

७ E •वगिर ।

८ B मुहवव • ।

तश्चो भियडिपहाणश्चो बाहजसभरियलोयणाए सदुत्कमिव
 भणियं धणसिरीए । अज्जउत्त, हिययसञ्जिहिया गुरु । जइ
 पुण तुमं मं उण्णिज्जण 'गच्छिहिसि, ता सिट्ठं तुइ इमं,
 'अवस्सुमइमप्पाणयं वावाइस्सं' ति । 'अज्जत्तइं रोविउं
 ५ 'पवत्ता । एत्यन्तरंमि समागया धणस्स जणणी । अद्भुत्तिया
 तेण । निग्गया 'य धणसिरी । खल्लिओ से भावो इमीए ।
 अणुसासिओ 'य 'तीए 'वज्जविहं सुओ । जहा । जाय,
 दीहाणि खु देसन्तराणि, सुल्लहो विओगो, दुल्लहो पुणो
 वि संगमो, किल्लेसायासपत्तरं च अत्योवज्जणं, अविशाओ
 १० य मूखं इमस्स । ता जइ वि तुमं मयल्लगुणसंजुओ, तहा वि
 विसेसओ खमाइगुणेषु जत्तो कायव्वो । अणवरयं च ने
 पउत्ती दायव्वं त्ति । धणेण भणियं । अन्न, जं तुमं आण-
 वेसि । तश्चो गया से जणणी । विसज्जाविद्या य तीए वल्ल
 [पेइयराओ अणुजाणइ तुओ धणेण सह धणसिरिं गच्छ-
 १५ माणिं ति । गता सहरिसं अणुजाया तेहिं]५ ।

पयट्ठो सत्थो, अणवरयपयाणएहिं च पत्तो द्दमासमेत्तेण
 कालेण तामलित्तिं । दिट्ठो गरवई । वज्जमज्जिओ तेणं ।
 निओइयं भण्डं । न समासाइओ, 'जहिच्छियल्लाहो । तश्चो
 चिन्तियमणेणं । कइमइं असंपाडियमणोरहो गेहं गच्छामि ।

१ ACE गच्छिहिसि । २ A चउत्त. CE चउत्त, B उचत्त ।

३ B पवत्ता । ४ D om. ५ The passage in brackets is

wanting in ACE. B adds it on the margin. ६ D जहिच्छिओ ।

ता पञ्चासन्न एव भयवं रयणाथरो, एयमवगाहामि त्ति ।
न 'य संशयमणारूढो पुरिमो एगन्तावायभौरू सयलयणा-
णन्द्यारिणिं संपथं पावेद्' । किं वा तीए रद्विथस्स पुरिस-
संखामेत्तफलसाहएणं जीविणं । ता अणुचिद्वामि समुद्तरणं ।
संपहारिऊण नन्दएण धणमिरीए य मह् ठाविश्रो सिद्धन्तो । ५

एत्यन्तरंमि 'य उवट्टियाए मञ्जणवेलाए दहृत्यमेत्तजर-
चौरनिवमणो उद्दामनहरविल्लिहियङ्गो सेडियाघमणधवलपाणी
तम्बोलराथरञ्जियाहरो परिमिल्लापकुसुममुण्डमालौ 'जूय-
यरवन्त्रपेत्तिश्रो भयकायर' मग्गश्रो 'पलोएमाणो आगश्रो
जूयथरो त्ति । भणियं च णेण । अञ्ज, सरणागश्रो न्हि, ता १०
ररकुड अञ्जो एएमिं अणञ्जजूयथराणं । धणेणं भणियं । भद्,
वौमत्यो होहि ; अह किंनिमित्तं पुण एए भद् अहिहवन्ति ।
तेण भणियं । अञ्ज, 'भागधेयाणि मे पुच्छ', न सक्कुणोमि
आसिक्किउं । तन्तो धणेण 'अहो से भावगरुश्रो आलावो'
त्ति चिन्निऊण भणियं । भद्, अलं विषाएण ; कस्स विमम- १५
दसाविभाश्रो नं होद् ; ता कहेउ भद्ो एत्य कारणं ।
तन्तो पञ्चागयसंवेगेण 'बाहुरद्धनयणेणं मगगयत्तरं माहियं
तेणं । अञ्ज, वाणियथकुलफंसणो उभयलोचविहद्धसेवी विवुह-
जणनिन्दिश्रो विषपायवो म्म अवयारनिमित्तं चेव पाणिणं

१ D om २ D पावद् ति । ३ D spells always ऊरुवर ।

४ D वरो । ५ D पु०, E पर० । ६ B भागधेयाणि, D वेयाणि ।

७ D पुच्छु ।

८ E बाहुरद्धनयणं ।

- समुष्णश्चो णि कुसुमउरनिवासौ महेश्वरदत्तो नाम अक्षयं
 ति । ^१सपुष्पजणवस्त्रिणं सथलदोमनिहाणभूएणं जूएणं ^२ईदसं
 अवत्थं ^३पत्तो णि । तन्नो धणेण चिन्तियं । अहो से विवेगो,
 एथावत्यागथं पि अप्पाणथं जाणइ अकप्पायरणं च
^४परिचेएइ^५ ; ता गहश्चो खु कोइ एसो त्ति । चिन्तजण
 भणियं । भइ, ता किं ते करौयउ । तन्नो तेण अणुचिय-
 विषमं मिलायन्तलोयणं सुस्सन्तवयणं ध्वलन्तकरं ^६दरं जंपियं^७
 न जंपियं चेव । तन्नो धणेणं ^८हारिय किंपि भविस्सइ, ^९तं
 न चएइ पत्तियउं^{१०} ति अत्यश्चो ऽवगच्छिज्जण भणिश्चो नन्दश्चो ।
^{११}भइ नन्दय, पुच्छाहि एए वाहिं परिषमन्ते जूययरे,
 जहा 'भहाणं किमवरद्धमिमिणा भहेणं' ति । ^{१२}निग्गश्चो
 नन्दश्चो । पुच्छिथा तेण जूययरा । सिद्धं चिमेहिं । एसो खु
 वायामयगन्धेणं सोलस सुवसे ^{१३}हारिज्जण अक्खसहिण^{१४}
 निरुद्धो ^{१५}वि किइं लहिज्जण होहवावडाण अन्हाण अदाज्जण
^{१६}सुवसथं पलाइज्जण इह पविट्ठो त्ति । तन्नो साहियमिणं
 नन्दएणं धणस्स । भणिश्चो य तेण । देहि एथाण सोलस
 सुवसे । ^{१७}दिस्सा नन्दएण । गया जूययरा । भणिश्चो य सो

१ D कुलसमुपपन्नसु ।

२ D मरिं ।

३ B पाविचो ।

४ CE वेदरे, and translate परिदेदयति ।

५ C दर, D दार ।

६ CE जंपियं, D जंपियं ।

७ ABD add चिन्तियं ।

८ D सं तु ।

९ D adds वउ ।

१० B दारविकस ।

११ A वेदयसं ।

१२ CE विचिं, D विचिंतरे ।

१३ D adds जं चत्था चावरेद भविकस ।

धणेण । भद्, उट्टेहि, मुच्च विसायं । कञ्जपहाणा खु पुरिषा
 इवन्ति, विषायवज्जको य इत्थियाजणो । ता मज्जेउ भद्दो
 त्ति । 'तन्नो 'विस्सिन्नो 'विय उट्टिन्नो महेसरदत्तो, मज्जिन्नो
 मद्द धणेणं । दिस्सं वे. खोमज्जुयस्सं, परिच्छियं च तेणं ।
 भुत्तुत्तरकालमि य भणित्तो धणेणं । भद्, एगजादन्नो सज्जण- १
 भावन्नो य साधारणं ते इमं दविणजायं । ता इन्नो किंपि
 गिण्हज्जण मयं चेव निन्नोयमणुच्चिट्ठउ भद्दो । किं इमिणा
 भद्दस्स वि 'अणभिमएणं विवुहज्जणनिन्दिएणं उभयल्लोय-
 अद्देवस्सुच्छिएणं अद्दमज्जणत्तुट्टिज्जणएणं^१ जूययारचेट्टिएणं ति ।
 महेसरदत्तेण चिन्तियं । अन्नो मे अद्दन्नया तायद्देवकुल- १०
 सरिसं इमस्सु चेट्टियं, मम उण इमं ईइसं ति । अवि य

न वि तद्द परोवयारं अकरेन्नो लाघवं नरो लद्दइ ।

जद्द^२ किञ्जन्नुवयारो परेण करुणापवज्जेणं ॥

ता किं इमिणा, अवल्लम्भेमि^३ पोरिसं, करेमि संपयं पि
 सक्कुलसरिसं ति । चिन्तिज्जण भणियं महेसरदत्तेणं । अज्ज, १५
 धन्नो खु अहं, अस्स मे तुमए मद्द दंसणं 'ससुप्पकं । अन्नो
 परिचत्तं चेव मए संपयं वज्जणणाण्हिमयं चेट्टियं, पडिवन्नो
 'अहं पुरिमगुणेहिं, विमुक्को अल्लच्छौए । ता किं वज्जणा
 र्जपिएणं । अदस्समहं अज्जप्पभावेणेव अज्जस्सु उवएसपरिस्सुमं
 सप्पसं करेज्जण अज्जं पेस्सामि त्ति । भणित्तण निग्गन्नो १०

१ E om.

१ D om.

१ D adds अणभियेस्स ।

४ D कौरतुं ।

५ D पोत्तं, C पोत्तं ।

१ D जायं ० D इ ।

गेहाश्रो नथरौशो य । तश्रो य 'किं करेमि, किं लहोमि
 द्विषणजायनिमित्तं भगवन्तं जलमिहिं । अत्यरहिश्रो खु
 पुरिखो अपुरिखो खेव । दरिद्रस्स हि न 'वित्थिरद जमो, न
 विथभए किन्तो, न सञ्जणेण 'संगमो न परोवधारसंपाथणं
 ५ ति । अहवा । अथण्डमणोरहभङ्गुरेसु विजियसुरासुरेसु 'थ
 महरसुहामभमिरेसु कालदण्डेसु किमणेणालोदएणं' । अङ्गी-
 करोमि भयवन्तं उभयलोयसुहावहं धम्मं । एवं च कए
 समाणे इमस्स वि सत्यवाहपुत्तस्स परमत्यशो उवगयं खेव
 हवइ' ति चिन्निज्जण पवशो पिउवयंसयस्स जोगौमराभि-
 १० हाणस्स कावालियस्स समीवे पव्वञ्जं ति ॥

इश्रो य निवेइश्रो नियथाहिप्पाशो धणेणं नन्दधण-
 मिरौणं । भणिश्रो य तेहिं । के अन्हे भवश्रो समीहि-
 यन्तरायकरणस्स । जं वो रोयद, '[तमेव अणुसिट्ठल अज्जो]
 ति । तश्रो गहियं धणेण परतीरगामियं भण्डं, गवेसाविथं
 १५ पवहणं ॥

एत्यन्तरंमि भणिश्रो धणमिरीए नन्दश्रो ? जहा । वावा-
 एमो एथं, गच्छामो अज्जत्य, किं जे मसुहतरणेणं । नन्दएण
 भणियं । 'हा न ज्जन्तमेथं, सामी खु एमो मभाविश्रो य ।

१ D विन्तरद ।

२ D adds वच ।

३ D सरपसु ।

४ D adds दुल्लससभमावसज्जमेजं ता, B i marg.; E adds ता ।

५ ACDE omit the words in brackets.

६ B जहा ।

ता न तुमए 'एयं सुविणे वि चिन्तियव्वं ति । तन्नो चिन्तियं
धणमिरीए । न एस एयं ववमइ ; ता अहं चेव केणइ उवा-
एण एयं करिस्सामि न्ति । कन्नो तीए नागदत्तापरिव्वाह-
याओ निषामिऊण आयङ्ककारओ कालन्तरनिवाई कण्ण-
जोगो न्ति ॥

एत्यन्तरंमि मञ्जत्तियं पवहणं, निमित्तं गहयभण्डं ।
तन्नो पमत्त्यदियहंमि निग्गओ धणो, गन्नो वेलाउलं । दिअं
दौणाणाहाण दविणजायं । संपूहओ जल्लनिही । अग्घियं
जाणवत्तं । आरूढो खु एमो मह परिचणेण । उक्खित्ता
मङ्गरा, आऊरिओ सङ्खकुन्दधवलो मियवडो ।

तो लल्लिउं पवत्तं कच्छहकरिमयरनिधरतिमिकलियं ।

मङ्खउल्लालदेमं पायाल्लतलं व गम्भीरं ॥

जल्लगयजल्लहरपडिमापडिवारणदंसणेण अञ्जत्यं ।

दप्पुद्धुरकरिमयरुक्खलन्तमखोहियतरङ्गं ॥

वेलाउल्लवल्लौहरनिमल्लगन्धव्वमिऊणरमणिज्जं ।

हौरिन्दगौलमरगयमऊहपरिरञ्जियजलोहं ॥

मल्लयाल्लदरिमन्दिरनिमल्लमिद्धवज्जपुल्लइयसुवेसं ।

कप्पूरसण्डमण्डियमहिन्दकरिदल्लियविचउतडं ॥

पवणधुयजल्लसवाहयसरसरसन्ततौरताल्लवणं ।

विहुमल्लयाहिरामं सिन्धुवइ पवणवेगेण ॥

एवं च जाव कइवयद्विसे^१ गच्छन्ति, ताव दिशो धण-
 शिरौए जोओ पुञ्जवसिओ धणस्स । गहिओ य एओ थेव-
 दियहेहिं सेव अकयपडियारो महावाहिणा । जाय से
 महोयरं, परिसुक्काओ भूयाओ, उस्सूणं वयण, ^२गण्डियाओ
^३जङ्गाओ फुडिया करचरणा, न रोयद से भोयणं, वाहिज्जद
 तिसाए, न चिट्ठद पीयसुदयमुदरंमि । तओ विससो धणो ।
 चिन्तियं च तेण । किमेवमयण्डे सेव पावविल्लमिय । अएवा
 नत्थि अयासो पावविल्लमियस्स । ता कि करेमि । उच्चसद
 मे परिचणो, विससा धणशिरौ, पञ्चायवयणो य नन्दओ ।
^४ ता कि इमंमि सेव रयणायरे वावाएमि अप्पाणय ति ।
 अएवा न एवमेएमि सुह होद, अवि य अहिजयरं दुहं
 ति । न य अकयपडियारस्स इमं कापुरिमचेट्ठिय जुज्जद^५ ।
 भणियं च अन्नाए 'अविमादणा होयव्व' ति । पञ्चामसं च
 जहासमौहियं अवरकूल । ता इमं ताव एत्थ पत्तकाल,
^६ नन्दयं सेव भण्डसामिन्तणे निउञ्चामि । ^७विचिन्ताणि खु
 विहिणो विल्लसियाणि । को जाणद, कि भविस्सद त्ति ।
 एओ य ताव तायसुकयं मम य ^८भाइणेहं वज्जमसमाणो
 एय धणशिरिं ^९बन्धवहत्थयय करिस्सद त्ति । चिन्तिऊण
 भणिओ य तेण नन्दओ धणशिरौ य । वयस नन्दय, कस-
^{१०} परिणद्वसेण एसा मे अवत्था, पञ्चामसं च अहिच्छियं

१ D •पयाचर ।

२ D मडियाच ।

३ E adds ति ।

४ B चिन्तादि ।

५ CE •जेहिं, D मयजेहिं ।

६ D adds माचाविण० ।

अवरकूक्षं, अश्लेषावायुपीडितं च जीवितं सव्यसन्तापं १चेव
 विशेषश्चो वाहिपीडित्यसरीराणं अश्लेषाणं ति । ता अहि-
 द्वेहि इमं रित्यं, तुमं चेव एत्य नायगो, समुत्तिष्ठस्स य मे
 भयवन्तं जलनिहिं पञ्चमस्तेव जहोषियं उवङ्कमं १करेज्जामि ।
 तत्रो १ जइ मे रोगावगमो भविस्सइ, तत्रो सुन्दरं चेव ; ५
 अन्नहा उ तायसुकथं वज्जमन्नमाणेण ममं च भाउयसिणेहं ४
 पावियज्जा तए बन्धवाणं एसा भत्तारवञ्जला धणसिरी ।
 सुन्दरि, तए वि ५थ इमो मोत्तूण पावं अहं विय ददुब्बो,
 न जण्डियब्बं इमस्स वयणं ॥ एत्यन्तरंमि सदुत्तं चेव परस्सो
 मन्दो धनसिरी य कइयवेणं १ । धणेण भणियं । वयंस १०
 मन्दय, न एम कालो विषायस्सु ; ता अवलम्बेहि पोरसं,
 उज्जेहि काउरिसवज्जमथं किलीवत्तणं, नियमेहि नियय-
 धियथंमि कासोषियं कब्बं । सुन्दरि, तुमं पि परिच्चय
 इत्थीयणहियथरायहाणिसोथं ०, विसुमरेहि चिन्तायासका-
 रिणं मिणेह, अवलम्बेहि कब्बं । एत्य खलु ५थो पुरिसो १५
 इत्थिया वा पंमंसिज्जइ, जो कासस्सु । कालस्सु य मन्तो
 उज्जाहवन्तो अवस्सुमावथं लहेइ त्ति । तत्रो ९ पडिवज्जमणेहि
 धनमासणं ॥ पत्ताणि महाकडाहं नाम दीवं । गत्रो मन्दो

१ D .नेव । १ BD कारवेज्जामि । १ D adds च ।

४ D adds मत्तणामवेणं ।

५ D om.

९ D adds .मन्मसियं रोषिउमारदी ।

० A .वाचिं, D .वाचो ।

८ D om

९ B adds च ।

घेत्तूण पाञ्जुं नरवरमवलोदुं । नञ्मन्निश्चो रादणा ।
 दिक्नमावास्त्यामं । श्रौयारियं भण्डं । उवणौया धणस्स
 वेक्खा । पारदुो उवक्कमो । तज्जोगदाणश्चो न १य से वाही
 श्रवेद । तश्चो चिन्तियं नन्दएणं । न निघदेसमपत्तस्सिमस्स
 ४ एस वाही श्रवेद त्ति, तश्चो न जुत्तमिह कालमत्किविडं ।
 तश्चो निश्चोदयं भण्डं, गद्धियं च पडिभण्डं, मज्जियं जाण-
 वत्तं । दिट्ठो नरवई, संपूहश्चो तेण । पयद्दो निघदेसमागन्तुं ॥

अदक्कन्तेसु कदवयपयाणएसु चिन्तियं धणमिरीए । कइं
 न विवश्चो एसो । सदेसमुवगयाए १य दक्कणे एयस्स वावा-
 १० यणोवाश्चो, जीवमाणो य एसो २निचं मे हिययसन्नभूश्चो त्ति ।
 ता इमं एत्थ पत्तकालं । ३ठाद सेव एसो ४पाउत्तकालयमि
 रयणीए, तश्चो इमंमि सेव जल्लयरमत्तभासुरे सायरे
 पत्तिवामि ५ । पत्तिन्तो य एसो चवलभावश्चो जाणवत्तस्स
 अन्धयारयाए रयणीए ६तद्दभट्टो सेव निस्संभयं न भविस्सुद ।
 ७ एवं च कए समणे एमो वि नन्दश्चो ८मे सामश्चो भवि-
 स्सुद त्ति । चिन्तिऊण संपादयं धणमिरीए अहासमीहियं ।
 पत्तिन्तो जामावसेमाए रयणीए ९पाउत्तकालयनिमित्तमुट्ठिश्चो
 पायाल्लगळीरे १०समुदमि सत्यवाहपुत्तो । ठिया कंचि काल ।

१ D om च, E च से ।

२ D om.

३ BD निचसेव ।

४ CE वाद, D चोद ।

५ MSS पाव ।

६ D adds त्ति ।

७ D तद्दभट्टो ।

८ BD transpose मे and सामश्चो ।

९ D पाव ।

१० D समुदममि ।

कश्चो तीए हाहारवो । उट्टिओ नन्दओ । पुष्किया एषा
 'मामिणि, किमेयं' किमेयं' ति । तओ मा अत्ताणमणुताड-
 यन्नी सदुक्कमिव अहिययरं रोविउं पवत्ता । 'हा अज्जउत्त
 हा अज्जउत्त' ति भणन्तौ निवडिया^१ धरणिवट्ठे । तओ
 नन्दएण मंजायामङ्केण मत्थवाहपुत्तसेज्जं निरुविय तमपेक्क- ५
 माणेण मग्गयकरं पुणो वि वाहित्ता 'मामिणि, किमेयं
 किमेयं' ति । धणमिरीए भणियं । एषो खु अज्जउत्तो
 आयमणनिमित्तमुट्टिओ पमायओ ममुट्ठे निवडिओ ति ।
 तओ एयमायणिकुण वाहजलभरियलोयणो तस्सेहमेहिय-
 मई तंमि सेव अत्ताणयं पक्खिविउमाठत्तो नन्दओ, धरिओ १०
 परियणेण । तओ अञ्जन्तमेयाणलजलियमाणमो 'न एत्थ
 उवायन्तरं कमड' ति विमणो । धराविओ तेण बोहिय्यो ।
 अणेमिऊण गोमे उच्चादया नङ्गरा,^२ पयट्ठो^३ सदुक्कं अहि-
 प्पेयदेमाभिसुहे ॥

इओ य मो मत्थवाहपुत्तो पडणममणन्तरमेव ममासा- १५
 इयपुब्बभिन्नबोहिय्यफलगो मन्तरत्तेण ममुत्तरिऊण मायरं
 लवणजलासेवणविगयवाहो मंपत्तो तौरभायं । उत्तिलो माय-
 राओ पुणोजायमिव अत्ताणयं मज्जमाणो उवविट्ठो तिमिर-
 पायवसमीवे । चिन्तियं च तेण । अहे मायावड्डलया
 १६ इत्थियावग्गस्सु, अहो निंसंमया धणमिरीए, अहे अमरिसे १०

१ ACE have only once किमेयं

२ D पोयमउके .

३ D adds च .

४ D इत्थियग्गस्सु

ममोवरि वेराणुबन्धो, अष्टो लङ्गदयं उभयकुलमिमौए ।
 ता किं पुण से इमस्स ववमायस्स कारणं । अह्वा अविवेच-
 वडले इत्थियायणे को कारणं पुच्छेत्ति । इत्थिया हि
 नाम निवासो देमाणं, निमित्तं भाङ्गणं, उप्पत्ती कवडणं,
 ५ खेत्तं सुभावायस्स, द्वारं असेयमग्गस्स, आययणमावयाणं,
 शेवाणं नरयाणं, अगल्ला कुसलपुरपवेसस्स । ता कि इमिणा
 चिन्तिएणं, कञ्चं चिन्तेमि । न एस कालो एयस्स 'आलो-
 चियव्वस्स, अवि य उच्छाहस्स । 'उच्छाहममुञ्जमाणो पुरिमो
 अवस्स' चेव ववसायाणरुवं फलं पावेद, न य अतौयवत्तुचिन्ता
 १० दढं कायव्व' त्ति 'वुड्ढुवाओ । थेवं चिम पञ्चायणं पुरिमस्स,
 गहयं च जणणजणयाः ते य मे सुन्दरा चेव त्ति ।
 चिन्तिऊण उट्ठिओ पायवममौवाओ । गओ थेवं भूमिभागं ।
 दिट्ठा य तेणं वहणभङ्गविवक्षाए मावत्थीनरवदस्स 'मीहल-
 दौवगामिणौए धूयाचेडियाए । तीसे चेव पिउमन्निगा चेडिया
 १५ तीसे ममप्पिया भण्डारिणौए विवक्कंमि य तमि वहणण
 ममुद्वीईहिं घत्तिया कूले पञ्चत्तमुवगया मा चेडौ तमु-
 हेमागएण दिट्ठा य तेणं तीसे]१॥ उत्तरौयदेममि तमुद्वेम-
 मुज्जोवयन्तौ तेकोल्लसारा नाम रयणावलि त्ति । अबुण्ण-
 मालेण य इमं वुत्तन्त 'परकेरिगाए वि इमौए ववह्गरिऊण

१ B 'चिचस्स ।

२ D बुड्ढुपरिच ।

३ B भिच ।

४ CE omit the passage in brackets, B has it, but strikes it out, D supplies it on the margin.

पुणो पुणो इणमेव उद्दिषिथ कुसलपरक्कं^१ करेत्तामि' ति चिन्निऊण गहिया य तेणं । पण्डो विषयसंमुहं^२ । दिट्ठो य तेणं जूययरवइयरविभोइओ पवन्नकावास्सियवओ सुबिद्ध-
 गारुडमन्नो मन्नसाहणत्थं चेव समुद्दतडमहिवसन्नो महेसर-
 दत्तो । तेण^३ वि एसो ति पच्चभिन्नाओ । तेणं भणिओ य ।
 मत्थवाहपुत्त, कुओ तुमं, कहं वा ते^४ ईदसी अत्थया । तओ
 'न गेहदच्चरियमन्नस्स पयाभिंठं ज्जइ' ति चिन्निऊण
 भणियं धणेणं । जल्लनिहीओ अणं, वहणविओगओ ममेयं^५
 ईदिसी अत्थय ति । महेसरदत्तेण भणियं । 'अवहिसो
 विहो उन्नयाणं भङ्गेषु, सुचच्चल्ला सिरि' ति सच्चो लोयवाओ ।
 किल्लेमायामबडुल्ले। गिहवासो, जेण भवओ वि कप्पपायवस्स
 विय परहियसंपायणामेत्तफलजसस्स ईदिसी अत्थय ति ।
 अहवा येवमेयं । पण्डो वि समी कालजोगओ अचिरेणं सेव
 संपुण्यं पावइ, विममदसाविभाए^६ य वट्टमाणा देवा वि
 परिकिस्सेसभाइणो हवन्ति, किमङ्ग पुण मच्चलोयवासौ^७
 जणो । ता न ङए संतप्पियय्यं । आवयाए वक्ककठिणहियया
 सेव महापुरिसा हवन्ति । उवयारिणी य आवया ; जओ
 मज्जर इमीए सक्खणा^८ सक्खणविसेसो, 'सखिक्खए अणु-

१ D - पक्के विबोइयं ।

२ DE - समुहं ।

३ D वि य थवी ति ।

४ D इरिसी ।

५ D - विउदयस्स मे ।

६ D adds एव ।

७ D विभाइए ।

८ B दुक्ख, D दुक्खवाचं विसेसो ति ।

९ D सखिक्खर ।

- रन्तेयरपरियणो,^१ गम्यन्ति अत्तणो भागधेयाणि, निव्वडर
 निच्चपच्छन्नो पुरिसयारो । नाऽणसम्ममंपत्तस्स कासागरस्स
 सव्वहा गन्धोवसद्धी हवद । 'न चिरकालठारणी य एसा
 आवय' त्ति सख्खणाओ अवगच्छामि त्ति । अन्नं च । भवओ
 १ विह्वो व्व साहारणो चेव मे एस खणमेत्तपीडागरो परि-
 कित्तेसो । परिच्चत्तसव्वमज्जो य मंपयमहं । ता किं ते उव-
 गरेमि । तहा वि गेपहाहि एयं पढियमेत्तसिद्धं तस्सयाहि-
 दट्ठस्स वि पाणधारयं^२ भयवया विणयाणन्दणेण पणीयं
 गारुडमन्तं ति । भविस्सइ य इमिणा वि भवओ मविह्वेण
 २ विय परत्यमंपायणं ति । धणेण चिन्तियं । अहो से अका-
 रणवच्छलत्तणं । अहवा दुहियमत्तवच्छलो चेव मुणिज्जणो
 होइ । ^३उवियाकओवयारो य कम्महमिमस्स मन्तियं
 गेपहामि त्ति । चिन्तिज्जण भणियं च तेणं । भयवं, अणु-
 ग्गिहीओ ष्हिः मम कुमलचिन्तणं चेव भयवओ उवयारो ।
 ३ न तवस्सिज्जणाणुग्गिहीओ अकम्माणं पावद । पमादणो य
 गिहत्त्या हवन्ति, उग्गाओ य मन्तदेवयाओ । ता अन्नं मे
 मन्तेण । महेसरदत्तेण भणियं । ^४सोमदेवओ निप्पस्रवाओ
 खु एसो । धणेण भणियं । तहा वि अल्लमिमेणं ति ।
 महेसरदत्तेण चिन्तियं । अहो महाणुभावया मत्यवाहपुत्तस्स ।

१ E रो ।

२ D •भारवमत्तं ।

३ B उवया, CE उविय translate चपिच. D उचिया ?

४ D सोम न एव पर उव्वउ देववाउ ।

नूणमहमणेण न पञ्चभिन्नाओ, तओ अकओवयारित्तणेण
 उवरोहवील्लथाए न एयं गेणहइ । ता पयासेमि से अया-
 णयं^१ । चिन्निऊणं भणियं च तेण । सत्यवाहपुत्त, सुमरेहि
 मं तामलित्तीए जूयथरवइथरविमोइयं महेसरदत्तं । ता
 अलमत्तहावियप्पिएणं । गेणहाहि एयं, अल्लहा महई मे ४
 पीडा ममुप्पवइ त्ति । तओ सुमरिऊण वुत्तन्तं^२ से 'कयत्थो
 एसो' चिन्निऊण 'हवइ महई एयस्स पीड' त्ति अवयच्छिय
 तदुवरोहभौरुणा भणियं धणेणं । भयवं, जं तुय्मे आणवेह ।
 तओ दिओ महेसरदत्तेण मन्तो, गहिओ धणेणं । गया
 तवोवणं ।^३ फणमादौएहिं कया पाणवित्ती । ठिओ एग- १
 दिवमं । अहिवन्दिऊण महेसरदत्तं पेमिओ य तेणं पयट्ठो
 विस्सयसंमुहं^४ । नारङ्गाइसंपादयाहारो य पयत्तगोवियरयणा-
 वल्लौ काल्लक्खमेण पत्तो सावत्थिं ति ॥

तौए य नयरीए तीए चेव रयणीए राइणो^५ विथार-
 धवल्लस्स तक्करेहिं सुट्ठं^६ 'भण्डायारं । तन्निमित्तं घेप्पन्ति १
 भुयङ्गप्पाया भयरवासिणो अल्ले य कप्पडियादओ त्ति ।
 निज्जन्ति मन्तिपुरओ सुच्चन्ति य परिक्खिउं । तओ खो
 धणो एयमायस्सिऊण दुवारओ चेव अल्लओ गच्छमाणो
 गहिओ निउत्तपुरिसेहिं, भणिओ य 'भइ, कओ तुमं'
 ति । तेण भणियं 'सुसम्भनयराओ' । तेहिं भणियं । कहिं १

१ E •वं, D •वं ति ।

२ BD om.

३ D पयसपोररहिं ;

४ D •समुहं ।

५ D adds च ।

६ D भंडारं ।

'वच्चिह्निसि । तेण भणियं । अग्गच्चो गच्चो आसि, संपयं तं
 चेव 'वच्चिह्णामि न्ति । तेहिं भणियं । भइ, न तए कुप्पियव्वं
 ति ; अच्च खु रादणो विथारधवल्लसु केहिंचि सुट्ठं भण्डा-
 थारं । तच्चिमिच्चं च 'कप्पडिया तुभेहिं आणेतव्वं' न्ति
 १ निउत्ता अन्हे । ता एहि, वच्चामो मन्निगेहं ति । धणेण
 भणियं । भइ, अहमियाणिं सेवेहागच्चो,^२ नाहं एयकक्का-
 यारी । ता किं तहिं गएणं । तेहिं भणियं । निहेसगारिणो
 अन्हे, ता अवरसुं गन्तव्वं ति । अणिच्छमाणो वि हियएण
 नीच्चो मन्निगेहं, दंमिच्चो मन्तिस्स, भणिच्चो य तेणं 'भइ.
 कच्चो तुमं' । तेणं तं चेव मिट्ठं ति । मन्तिणा भणियं ।
 ३ किं ते पाहेयमद्धं वा^४ । तच्चो तेण लोहअन्नाणमोहिय
 मणेण अविथारिउणं आथदं भणियं निव्वियप्पेणं 'न किं चि
 मंसणिज्जं, ति । मन्तिणा भणियं 'फुड मन्नेज्जामि' । तेण
 भणिय । किं भवच्चो वि अक्कहा निवेईयद न्ति । मन्तिणा
 ५ भणियं । जइ एवं, ता गच्छ । तच्चो गच्छमाणो तत्थेव
 भवणक्कणे कहिंचि पमायकुडिएण^६ गहिच्चो. 'वन्दुरापवङ्ग-
 मेण । फाल्लियं से निवमणं । एत्यन्तरमि तमुद्देममुक्कोवयन्तो
 चत्तरिमिमाला विथ निवडिया 'ओड्डिगाच्चो तेल्लोक्कमारा

१ B वच्चसि ।

२ ACE वचोचामि ।

३ B कप्पडियादंड ।

४ ABCE सेवावचो, D सेवचानुत्त ।

५ D adds ऊर एव ।

६ D adds हविचकार्यं ।

७ B इहेजं ।

८ A वन्दुरा ।

९ CE चोवड्डिवाचो, A उव०, D उड्डियात् ।

रयणावलिं चि । दिडा मन्तिणा, मोयाविया पवङ्गमाओ,
 गहिया रयणावली पञ्चभिन्नाया य । भिन्नं 'मन्तिहियं ।
 नूनं अकुसलं रायधूयाए, अञ्जहा कुओ इयं एयस्स । पुष्किओ
 खु एओ । भइ, कुओ तुह एमा । तओ मलज्जं भणियं
 धणेण । कथावि^१ अहं खु जाणवत्तेण महाकडाहं गओ ५
 आमि । तय मए एमा कीया । विवञ्जं च मे आगच्छमाणस्स
^२त जाणवत्तं । तओ एहमेत्तरित्यमामी भयवया देव्वेण
 मपाइओ ण्हि । मन्तिणा भणियं । कथा कीय चि । धणेण
 भणिय । अत्यि वामसेत्तं । मन्तिणा चिन्तियं । तिमामसेत्तो
 कालो एयाए विदन्नाए, दमामसेत्तो य कालो रायधूयाए १
 इओ गयाए, एओ य एवं जंपद चि । ता कहमेयं । अव-
 सन्ता य एमा एणामि^३ । अमवद्धपलावी खु एओ, देवस्स
 निवेएमि । निवेदयं मन्तिणा । आउलीइओ राया । निरु-
 विया रयणावली । हक्कारिऊण टंमिया ^४भण्डगारिगाण,
 पञ्चभिन्नाया य तेहिं । तओ रादणा चिन्तिय । वावाइया २
 मुडा वाणेण^५ मे धूया ; अञ्जहा कहमेवमेयं जुज्जइ चि ।
 कोहाभिभूएणानि अचन्तनयाणुमारिणा पुणो वि पुष्काविओ
 चि । धणेण पुणो वि तं चेव माहियं । तओ रादणा पुणो
 वि रयणावलिं निएऊण^६ पञ्चभिन्ना णेण । अहिययरं कुवि-

१ D मन्तिओ ।

२ ACE om.

३ D om.

४ D adds चन्नाए, CE एतेचन्नाए ।

५ D भंकारिवाच ।

६ D मे चलेव ।

७ D adds इतिवेहं ।

एण 'न एयमसहा हवद्' णि वण्णो समाणत्तो । तन्नो य
तणमसिविखित्तगत्तो वण्णन्तविरसडिण्डिमो अवराहथावणत्थं
च पडसिगानिमिथरयणावली पयट्ठाविन्नो वण्णयामं^१ । तन्नो
नौयमाणस्स^२ 'हट्टमग्गावसेसे मंसांहिसासिणा ओसावएण
५ 'मंसमेयं' ति कल्लिऊण अवहरिया रयणावली, नौया
सनीडं । धणो वि य अहिययरं कुविण्हि रायपुरिसेहिं^३
नौन्नो मसाणं ति । तं च केरिसं^४ ।

सुक्कपायवसाहानिलीणवायमं वायमरसन्नकरयररवं^५ रव-
न्तसिवानायभीसणं भीसणदरदडूमडयदुरहिगन्धं गन्धवसा-
१० लुद्धं^६ हवेत्तसाणं साणं^७ कड्ढासनिवहभासुरं भासुरं^८ कम्पाय-
पौदजणय ति ॥ अवि य

पुरन्नो पत्थियदण्डो उग्गाहियकालचक्कद्वारो ।

कल्लिकालं^९ वन्दिसरिसो कालो वि जहि कल्लिक्खेज्जा ॥

तत्थ बोलाविन्नो लोहियासुहाभिहाण पाणवाडयामन्न-
१५ खण्ड । तन्नो वहगण्डालस्स आदेस दाऊण गया राय-
पुरिसा । नौन्नो^{१०} येव भूमिभायं चण्डालेण, ^{११} पुल्लदन्नो पक्का,
चिन्थियं च तेणं । अहो दमाए आगित्थीए कहमकज्जयारी
भविस्सद । अहवा निहेसयारी अहं । ता किं ^{१२} मम एदणा ।

१ D 'भूमिं' । २ A 'सम्पा', CE 'सम्पा' । ३ D adds 'चमसापो' ।

४ ACE om. ५ D करयरवं ६ D हवण्णमं ।

७ D adds 'अहिय' । ८ A कषारद्वी, B कम्पारद्वी, D कषायद्वी ।

९ A 'चहि', CED 'चहि' ।

१० E adds 'च' ।

११ B पुल्लद्वी ।

१२ ACE ममेदणा ।

सद्यं निश्चोयमणुचिद्गामि । निवेशाविश्वो जमगण्डीए भणिश्वो
य । अञ्ज सुदिदं जीवलोयं करेहि, एवमवसाणो य 'ते
एस लोश्वो । अञ्जं य । वयंसगा ने सावगा, तस्सुंसग्गिश्वो य
पेगन्तकूरदिद्विणो अन्हे । रायसासणं चिमं अवस्सुं संपाडेयव्वं ।
विश्वत्तो य अन्हेहिं नरवर्द । जहा वावाइव्वमाणस्सु 'सुह-
परिणामो मरउ' त्ति सुज्जत्तमेत्तं अन्हेहिं समीहिद्यत्यरुपाडणं
कायव्वं ति । कश्चो य ने पसाश्वो रादणा । ता आणवेउ अञ्जो,
किं ते संपाडीयइ । धणेण चिन्निधं । अश्वो विसिद्वया
चण्डालस्सु । अहवा दीणमत्तवच्छलो परोवयारनिरश्वो अणु-
यन्मारई न एम कञ्चचण्डालो, 'किं तु जाइचण्डालो । मञ्जणो
रुइ एसो । अकाले य मे दंसणं एतेण सह 'जायं' ति ।
अहवा किं एइणा, गश्वो ने कालो पुरिसचेद्वियस्सु; न
संपव्वइ समीहिद्यं अप्पपुष्णाणं ति । 'दीहं नौससिऊण भणिथं
सविस्सिएणं । भइ, संपाडेहि रायसासणं, किमन्नेणं ति । तश्वो
'अदीणभावपिसुणियमहापुरिसभावो अश्वो चेव अणवराश्वो वि
एसो मए वावाइयव्वो' त्ति विसखेन वाइजलभरियलोयणेण'
सगग्गय'^१ भणिश्वो चण्डालेण । अञ्ज, जइ एवं, ता सुमरेहि
इइदेवयं, परिस्सय 'विसयरायं, अङ्गीकरेहि धमं, तहा ठाहि
सग्गाहिमुहं' ति । तश्वो 'धिरत्यु जीवलोयस्सु, न संपाडिअो

१ B शसो ते जीवलोय । २ ACE om. ३ ACE om.

४ E •लोवर्ध । ५ D •वयकरं ६ ACE विषायं । ७ BD •वो ।

- परत्यो, न्ति चिन्मिज्जण ठिञ्चो सग्गाहिमुहं । गहिंयं
 चण्डालेण कयन्तजीहाकरासभासुरं करवाणं, निज्जिञ्चियं
 पडियाराञ्चो, वाहिंयं ईसिं निचसुयासिहरे । भणियं च तेणं ।
 अहो जणा, इमिणा किञ्च कइंषिं रायधूयं वसिज्जण अवहटा
 तेसोक्कसारा रयणावसो । इमिणा अवराहेण एस वावाइस्सइ ।
 ता जइ अञ्चो वि कोइ रायविहइमानेवइस्सइ, तं पि राया
 सुतिस्केण दण्डेण एवं सेव सासइस्सइ न्ति भणिज्जण
 वाहिंयं करवाणं । काइस्स^१सुअभावयाए य अदाज्जण पचरं
 विमुक्कखग्गो निवडिञ्चो धरणीए चण्डालो । भणिञ्चो धणेण ।
 १० भइ, मा मे इमिणा अइसंभनेण हिंयं पीडेहि । अणुचिड्ढाहि
 रायसासणं, निञ्चोगकारो तुमं ति । चण्डालेण भणियं । अज्ज,
 न सक्कुपोमि अमंपाडिञ्चोवयारन्तरस्सु^२ पहरिउं । ता किं ते
 पिययरं संपाडेमि न्ति ; आणवेउ अज्जो ॥

- एत्यन्तरंमि राइणो पठमपुत्तो सुमज्जसो नाम, सो
 ११ उज्जाणसुवगञ्चो अहिणा दइो । उग्गथाए विमस्स सेवसेसाए
 सेव पणइसञ्चो जाञ्चो । आणीञ्चो नरवइससीवं । ^३सहाविञ्चो
 गाइडिञ्चो, आगञ्चो य तुरियतुरियं । दिइो ^४तेण । 'अहो
 पणइडा से सअ' न्ति ^५विमसो खु एसो । पउत्ताइं मनोसच्चाइं,
 न जाञ्चो से विसेसो । विमसो राया । चिन्मियं च तेणं ।

१ D परमसो ।

२ B सते ।

३ E • वचारंतस्स ।

४ CE put these words in the plural.

५ ACE वैचि ।

६ ACE विमसा च इय ।

अचिन्ताश्रो पुरिससत्तीश्रो । कथाद्^१ अश्रो वि कोद्^१
 सुषिद्धगारुडमन्तो नरिन्दो जीवावेद् त्ति । तो घोषावेमि
 ताव समन्तश्रो पडहगेहिं । जहा । अहो अज्जं चेव एत्थ
 रायपुत्तो ^१[सुमङ्गलो नामं सो उज्जाणसुवगश्रो] अहिणा
 दट्ठो । जो तं जीवावेद्, सो अं चेव पत्थए तं चेव दिक्खद्^४ ।
 त्ति । चिन्तिज्जण आदिट्ठा पाडहिगा पयट्ठा नयराराम-
 देउल्लसहारमगेहिं ॥

एत्यन्तरंमि आगश्रो एगो पाडहिगो तसुद्देषं । आस-
 खिअो से सहो धणेण । जहा । ^२अहिणा दट्ठो रायपुत्तो ;
 जो तं जीवावेद्, ^३सो अं चेव पत्थए तं चेव दिक्खद् त्ति । ^{१०}
 तश्रो सहरिसेण भणिअो चण्डालो । भद्द, जद्द^५ ते निब्बन्धो,
 ता एयं संपाडेहि । जीवावेमि ताव एयं सुयङ्गदट्ठं, पच्छा
 मारेज्जामि त्ति । हरिमिअो चण्डालो । चिन्तियं च तेण ।
 जो मे मामिसुयं सयल्लनरिन्दपञ्चकायं पि जीवावद्दस्सद्द, तं
 कण्हं दग्गिअमहोयहो गुणेगन्तपरकवाद्दं महाराश्रो वावद्दस्सद्द । ^{१५}
 ता जीविअो खु एसो. कण्हं वा एम एवं विवक्खद्दस्सद्द^६ त्ति ।
 चिन्तिज्जण ^७तेण सहिअो पाडहिअो । माहिअो ^८य वुत्तन्तो
 रायपुरिसस्स । तेण भणियं । भद्द, किमेत्थ सच्चयं, अं एष

१ B ०चि ।

२ D adds चण्ण चेव ।

३ D adds एवं ।

४ D transposes च० वीच ।

५ B om. the passage in brackets.

६ B om. all down to दिक्खद् ।

७ ACE विवक्खद् ।

८ DE om.

- अंपद । धणेण भणियं । अत्थि ताव मम पञ्जगविषावहारी
 मन्तो । कञ्चसिद्धीए उ देवो पमाणं । अविषओ खु एसो
 पुरिसयारस्सु । तद्दवि पेच्छामि ताव त्ति । राघपुरिसेण
 चिन्तियं । अहो से अवत्याणगहओ.आस्सावो अणुद्धओ य ।
 ५ ता अवस्सं जौवावेद एस राघपुत्तं ति । मोथाविज्जण नीओ
 नरवदसमीवं, दंसिओ राइणो, साहिओ वुत्तन्तो । तओ तं
 ददूण चिन्तियमणेण । महाणुभावागिई खु एसो । ता कं
 परदब्बावहारं करिस्सइ । अहवा पुणो विगप्पिस्सामि, न एस
 विधारणाए ममओ; तिसमा गतौ विसस्सु, मा 'अस्साहियं
 १० मे भविस्सइ पुत्तयस्सु त्ति । चिन्तिज्जण 'वाइजलभरिय-
 नयणेणं ईसिपरिकलन्तवयणेण' भणिओ खु तेषं 'राइणा ।
 भइ; जौवावेहि मे सुयं ति । तओ धणेण भणियं । देव,
 सुच्च विमायं; पेच्छ भयवओ मन्तस्सु सामत्यं ति । भणिज्जण
 सुमरिओ मन्तो । अचिन्तिसामत्यओ य तस्सु 'वियम्भन्त-
 ५ वयणकमलो पसुत्तो व्व सुहनिहासए उट्ठिओ कुमारो ।

एत्यन्तरंमि 'ससुद्धाइओ माज्जवायकलवलो । परितुट्ठो
 राथा, हरिसविसेसओ अणुसियं पि गेवघाए खित्तं धणस्सु
 कडिसुत्तयं । वरिमियं च देवीहिं आहरणवरिमं । धणेण
 भणियं । महाराय, किमणेणं ति । राइणा भणियं । भइ,
 १० भण, किं ते अवरं संपाड्डीयउ । धणेण भणियं । देव,

१ B • चिया । २ DE वाचोत्तलयवेध । ३ D • वययो, E • वययं ।

४ DE om । ५ CE वियसंत्त • । ६ B ससुद्धिउ, D ससुद्धोइउ ।

अक्षमणेन । इमं पुण संपाडेत्त देवो तस्स वह्निभोगकारिणो
 अचण्डालभावस्स चण्डालाभिहाणस्स समीहितं मणोरहं ति ।
 राहणा चिन्तियं । अहो से गहयथा । न ईदसो^१ विसुद्ध-
 सत्तजुत्तो अकळं समायरइ । ता को उण एसो । पुच्छामि
 एयं । अहवा संपाडेमि ताव एयस्स समीहितं, पुणो पुच्छिस्सं^५
 ति । चिन्तिऊण भणियं राहणा । सद्दावेह चण्डालं, पुच्छह
 य, को से मणोरहो । तन्नो गन्नो पडिहारो, पुच्छिन्नो^६ ष
 तेण । अरे खङ्गिलय, परितुट्ठो ते राया, अहवा रायपुत्त-
 जीविद्यदायगो नरिन्दचूडामणी ; ता भण, किं ते कत्तौयत्त
 न्ति । तन्नो खङ्गिलेण चिन्तियं ।^७ नत्थि अग्वो सञ्जणचरियस्स^{१०}
 न याऽविसन्नो महाणभावयाए न्ति । चिन्तिऊण भणियं ।
 भइ, अवि सुक्को^८ सो देवेणं नरिन्दचूडामणी । तेण भणियं ।
 अरे खङ्गिलय, को एत्थ संदेहो । कयस्ससेहरयभून्नो देवो ।
 ता भण समीहितं । तेण भणियं । जइ एवं, ता करेत्त
 देवो पसायं ; अलं अन्नाणं इमीए बुहजणगरहणिक्खाए^९
 उभयलोयविरुद्धाए जीविगाए न्ति । पडिहारेण भणियं ।
 अरे दम्बजायं पत्थेहि, किं इमेणं । खङ्गिलेण भणियं । अन्नो वि
 अवरं दम्बजायं ति । तन्नो पडिसोऊण निवेदयं पडिहारेण
 राहणो । भणियं च राहणा । अहो से विवेगो अलोभया य ।

१ E ईदस ।

२ A बह्मसजौचितेय ।

३ D adds चणो ।

४ D tranposes ई० सो ।

५ D नरिधार ।

धनेण भणियं । देव, जादमेत्तच्छास्त्रो तु 'एषो महाजु-
भावो; ता करेण एयस्स ववसियं देवो' ति । रादणा
भणियं । भइ, कथं चेव एयं; इमं पुण से अवरं, देण भइो
सहत्वेण एयस्स दीणारसत्तं च्छास्त्रकुमुन्वसहस्सुवासिणिं
१ विष्णुवाशिणिं च^१ पट्टणस्स अवरवाहिरियं ति । तन्नो धनेण
भणियं 'जं देवो भणइ' ति । पड्विज्जिज्जण संपाडियं
रायसामणं ति । तुट्ठो खड्दिस्सगो न तद्वा विन्तस्साहेण जद्वा
धणज्जीविणण ॥

तन्नो धणमुवचरिज्जण^२ भणियं रादणा । भइ, ववसायान्नो
१० सेव अवरगन्नो ते सुकुलजन्नो । ता किञ्चिवाशिणिं किञ्चामधेयं
वा भवन्तमवगच्छामि । तन्नो 'परसन्निया रथणावस्सो, तद्वावि
गहिया, अहो मे सुकुलजन्नो' ति सरिज्जण विमुक्कदीहणीससं
३ खज्जावणयवयणेण भणियं धनेणं । देव, कौइमो अकज्जयारिणो
ववसायो, को वा एत्य दोषो सुकुलस्स । किं न संभवन्ति
१५ खड्दिनिलएसु कमलेसु किमन्नो । वाणियन्नो अहयं
जादमेत्तेण, न उण सौलेणं, सुसन्नमथरवासी धणाभिहाणो
य । तन्नो रादणा 'अहो मे धणया, जं न एयं पुरिसरयणं
विणासियं' ति चिन्निज्जण भणियं । कइं तएजारिसा
अकज्जयारिणो इवन्ति । ता कहेहि परमत्तं, कइं तुमए
२० एसा रथणावस्सो पाविय ति ॥

१ E सो ।

२ D om.

३ D •वी नाम ।

४ A •मुहिसिज्जण ।

५ B सन्नोच ।

एत्यन्तरंमि १थ ससंभमसुवसप्पिऊण विक्कन्तं महापडि-
 हारीए । देव, एसा खु मणोरमाभिहाणा उज्जाणवाणिधा
 रायधूयावयणाओ^१ वड्ढणभङ्गेण विउत्तपरिचणा देवं विक्कवेद्द ।
 जहा । देव, इओ मच्छन्ताणं अण्णाणं समुद्दमण्णंमि तस्सणा
 चेव चण्डमाहयपणोक्कियं इत्थिवाहियए व्य गुण्णं फुट्टं ५
 जाणवत्तं ति । तओ य देवस्स पहावेणं तहाविहफलगलाभ-
 संपादयपाणवित्ती जीविधा रायधूया विणयवई । मंपत्ता य
 कर्हंवि नियभायधेएहि नयरिसमीवं । मेह्वणसंठियाए
 पेमिया अहं, जहा विक्कवेहि एयं वुत्तन्तं तायस्स । १०एयं
 सुणिऊण देवो पमाणं ति । तओ समंभन्तो 'इमीए चेव १०
 रयणावलीवुत्तन्तमुवलभिस्सं' ति उट्ठिओ राया, पयट्टो य
 मेह्वणं, पत्तो १थ महथा ५चडगरेणं । दिट्ठा १थ रायधूया ।
 अलंकारेऊण य पवेमिया मावत्थिं । पुच्छिया य रयणावली-
 वुत्तन्तं । माहिओ य तीए । जहा । तंमि वड्ढणभङ्गदियहे
 चूयलदयाए^१ समप्पिया संगोत्रिया य तीए उत्तरीयवन्धणेण । १५
 तओ १थ विवस्से जाणवत्ते कथन्तवसविउत्ते १थ परिचणे
 न-याणामि कौइओ से विपरिणामो त्ति । तओ राहणा
 धणमवल्लोदऊण भणियं । भद्द. कहं तुह एसा इत्थगोयरं
 गय त्ति । धणेण भणियं । देव. समुद्दतीरे सयंगहणेणं ति ।

१ D om

२ D धूयदारियावड्ढणं ।

३ D एवं ।

४ BD om.

५ B चडवारवत्तं ति ।

६ E धूय, AC चडवार ।

७ BD om.

८ D om.

राइणा चिन्तिचं । विवन्ना 'बुधलदद्या, कइमन्नाहा' मयंगइणं
ति । भणियं च । भइ, अवि दिट्ठं तए तत्य किंचि कक्कासपायं
ति । धणेण भणियं । देव, दिट्ठं ; अन्नो सेव परदब्बावहारेण
अकञ्जकारिणमप्पाणं मन्नेमि । राइणा. भणियं । न एरिमं
परदब्बावहरणं गिह्णिणो ; ता अलमईयवत्युचिन्तणेणं । भण,
किं ते करेमि न्ति । धणेण भणियं । कथं देवेण करणिञ्जं,
जं तस्स निम्भोगकारिणो समीहिइय^१अहिइयमणोरइपूरणं ति ।
राइणा भणियं । भइ, किं तेण ; येवं खु तं तस्स वि
^२अमिस्सियकारिणो चेद्वियस्स, किमङ्ग पुण भवन्तो जौविथ-
अहिइयसुयजौविथदायगस्स । धणेण भणियं । देवदंमणाओ वि
अवरं करणिञ्जं ति । देव, मंपुत्ता मे मणोरहा देवदंमणेणं
ति । तन्नो राइणा टाऊणमणग्घेयं निययमाहरणं विदल्पस-
इयनरमहाओ पेमिओ सुमन्धानयरं । ^३तन्नो आपुच्छिऊण
नरवहं निग्गओ सह रायपुरिसेहिं धणो ॥

पत्तो य कइवयदियहेहिं गिरिथलथं नाम पट्टणं । तत्य
वि य तंमि सेव दियहे राइणो चण्डसेणस्स मुट्ठ मव्वमारं
नाम भण्डागारभवनं । तन्नो आउलीइया 'नायरया नगरा-
रखिया 'य । गवेसिञ्जन्ति^४ चोरा मुहिञ्जन्ति भवणवीहीओ
परिस्तिञ्जन्ति आगन्तुगा । एत्यन्तरंमि 'य मंपत्तमेत्ता देव

१ E भूय । २ B •इया । ३ A om. •अणियं ; E •आपूरणं ।

४ A ससं, B समकियं । ५ ACE om. this sentence.

६ D om. ७ E अवेषाविञ्जंति । ८ BD om.

गच्छिथा इमे राघपुरिसेहिं, भण्णिथा य तेहिं । भद्दा, न
तुभेहिं कुप्पियव्वं । बाहिओ वुत्तन्तो^१ । तेहिं भण्णियं । को
'एस अवसरो कोवस्सु; 'एह, वच्चाओ जत्थ तुभे नेह ति ।
नीथा पच्चउल्लसमीवं, पुच्छिया पच्चउल्लिएहिं 'कओ तुभे'
न्ति । तेहिं भण्णियं 'भावत्थीओ' । कारणिएहिं भण्णियं 'कहिं^५
गमिस्सुह' ति । तेहिं भण्णियं 'सुसक्कनयदर' । कारणिएहिं
भण्णियं 'किंनिमित्तं' ति । तेहिं भण्णियं । नरवइसमाएसाओ
एयं सत्थवाहपुत्तं गेण्हउं ति । कारणिएहिं भण्णियं । अत्थि
तुन्हाणं किंषि दविणजायं । तेहिं भण्णियं 'अत्थि' । कारणि-
एहिं भण्णियं 'किं तथं' ति । तेहिं भण्णियं । इमस्सु सत्थ- १०
वाहपुत्तस्सु नरवइविइलं रायालंकरणयं ति । कारणिएहिं
भण्णियं । पेक्कामो ताव केरिसं । तओ विस्सुद्धचित्तयाए
दंसियं । पच्चभिन्नायं^४ भण्डारिएण । भण्णियं च तेण^५ । एयं
पि देवमन्नियं चेव कालन्नरावहुरियं रायालंकरणयं^६ ति ।
तओ संखुद्धा ते पुरिमा पुच्छिया य पच्चउल्लेण । भद्दा, १५
अवितहं कहेह; 'कओ तुन्हाणमेयं । तेहिं भण्णियं । किमन्नहा
तुन्हाणं निवेइयइ । तओ कारणिएहिं निवेइओ एस वुत्तन्तो
चण्डसेणस्सु । 'ओ चेव मे राया सव्वमेयं 'कारवेह' ति
कुविओ एसो । नेयाविथा इमे चारयं; 'पाविथव्वो एएहिं
सथासाओ सव्वो अत्थो' ति धराविथा पथत्तेण ॥ १०

१ D adds राघपुरिसेहिं ।

५ D transposes च० एहो ।

२ D एच ।

३ DE भद्दामारेहिं ।

५ DE तेहिं ।

६ D चारयं ।

७ D कुच ।

८ AC कारावर, D कारावेह ।

तहिं च परमदुस्त्रिया जाव कदवयदियहे परिवसन्ति,
 ताव तत्येव रायपुरिसेहिं परिव्यायगह्वधारी रघणीए
 परिभमन्तो सरित्यो सेव गहिओ महाभुयङ्गो ति । नीओ
 मन्तिसमौवं । तेण वि य 'सिङ्गधारी चोरियं करेद ति,
 ४ नत्थि से अन्नं पि अकरणिज्जं' ति कल्लिऊण वण्णो समाणणो ।

रायपुरिसेहि तणमसिगेहयभूर्द्विस्सित्तसव्वङ्गो ।

कोसियमात्ताभुसियसिरोहरो विगयवसणो य ॥

निश्चित्तमङ्गकणवीरदामसम्मन्तभासुरालोओ ।

ह्दित्तरकथायवत्तो उब्भउमियरामहाकूढो ॥

१० डिण्डिमयसद्दनेस्सियवज्जणपरिवारिओ य 'ओ नवरं ।
 दरिक्कणदिसाए नीओ भौमं अह वण्णयाणं ति ॥
 नौममिऊण सुदीहं सविलियमह पेष्किऊण य जणोहं ।
 परिचिन्तियं च तेणं कदमलियं होद सुणिवयणं ॥
 एपिहं पि मण्ण जुत्तं गहियं अं जस्स मन्तियं रित्यं ।

११ साहेमि तयं सव्वं धरणिगयं तस्स किं तेणं ॥
 इय चिन्तिऊण भणिया तेणं नरणहसन्तिया पुरिसा ।
 मोत्तूण मं न सुट्ठं थाणमिणं केणह 'निहत्तं ॥
 सव्वं च तयं दव्वं चिट्ठद एत्थेव नवर 'थाणमि ।
 आरामसुअदेउल्लगिरिमदितीरेसु धरणिगयं ॥

१ B सोधचियं, C सोचियं, E सोवचीय explained सोचवीचं ।

२ E चवत्तं ।

३ B ठारमि, E चारमि ।

धेनुण य तं तुभे अप्येह जणस्स जस्स जं १तण्यं ।
 सिद्धं मए १सच्चिहं पच्चा मारेव्वह ममं ति ॥
 मिद्धं च तन्नो २सव्वं सपच्चयं जं जन्नो जया गहिधं ।
 चिट्ठइ य जत्य देउल्लगिरिनदितीराइस्स तहेव ॥
 गन्तूण तेहि वि तन्नो सिद्धममच्चस्स सव्वमेयं तु । ५
 जोयावियं च तेण वि पच्चइयनरेहि तं दव्वं ॥
 दिद्धं च निरवसेमं मिद्धं जं जंमि जंमि ३थाणंमि ।
 पुव्वगहिण्ण रच्चियं रायालंकारदव्वेणं ॥
 दट्टूण य तं दव्वं चिन्ता मन्तिस्स नवरमुष्पन्ना ।
 पुव्वगहिण्हि पत्तं तं दव्वं अन्नहा कइवि ॥ १०
 एवं च चिन्तिऊणं ४ परिवायगरूव ५ धारणभुयङ्गो ।
 कइणापवन्नचित्तेण ६ मन्तिणा ७ सविण्यं भणिन्नो ॥
 वेममहावविरुद्धेण तुङ्ग चरिण्ण विन्धन्ना मज्झ ।
 माहेहि ता फुडत्थं किमेयमवरोप्परविरुद्धं ॥
 एवं च भणियमेत्तेण भणियं परिव्वायएण । ९नत्थि खल्ल १५
 विषयकुट्टाणमवरोप्परविरुद्धं ति । अवि य
 जणणिजणयाण सुकयं न गणेन्ति न बन्धुमित्तसामीणं ।
 विषयविषमोच्चियमणा पुरिसा परल्लोगमगं च ॥

१ CE जययं ।

२ B सच्चिधं (read सच्चिधं) D सच्चितं ।

३ E दव्वं ।

४ See note 3 on last page.

५ ACE add को ।

६ A भारी, DE करी ।

७ ACE ०पवत्तेव ।

८ ACE add सहायिण्यव ।

९ D न खल्ल ।

एवं च सिद्धमेते भणियममशेषेण जुञ्जए एयं ।
 विज्ञाणदरिद्राणं न उणो तुमए धरिञ्जाणं ॥
 ता चाहेहि अविताहं परधणमएणस्स^१ कारणं मण्ण ।
 'अयसाणवासाणस्स' च हिरियं मोणूण किं वज्जणा ॥

५ एवं च भणिए भणियं परिब्बायएण ।

निसुणसु अवहितमणसो बुत्तन्तं मण्ण पुण्डिओ 'जो ते ।
 तह चाहेमि कुडत्तं जह कहितं ओहिणाणेण'^२ ॥

अत्थि इहेव 'भरहंमि पुण्डो नाम जणवओ । तंमि
 अमरावह'धरिसं पुण्डवड्डणं नाम मयरं । तत्थ अग्गिवेसायण-
 १० 'सगोत्तो सोमदेवो नाम माहणो । तस्स सुओ नारायणा-
 भिहाणो अहं ति । तंमि मयरे 'जीवसाएण सगो' न्ति
 कुसत्तं 'पहूवेत्तो चिट्ठामि जाव केह पुरिसा समन्तओ
 चुसवयण'तरस' 'पणोएमाणा चोर न्ति कखिजण वण्णा
 निज्जन्ति । ते य दडूण भणियं मए 'घाएह एए महाभुयङ्गे'

११ न्ति । तओ तं मम वयणं सोजण एक्केण साज्जणा समुप्यओ-
 हिणाणेण नाहदूरट्टिएणेव जंपियमहो कट्टमजाणं ति । तं च
 ने साज्जवयणं सोजण समुप्यजा चिन्ता । किमेएण मं
 उहिसिजण पसन्तहूवेणावि एयं, जंपियं ति । तओ सो मए

१ D •धरवंस' ।

२ CE •साह वा भ० ।

३ D जं ।

४ D •नाचोहिं. and adds जह एवं ता कुव ।

५ D जंपुहोहि भरहे नाही ।

६ B adds पुर ।

७ E •नोत्तो ।

८ D चक्रेनाचो ।

९ D वयणा ।

१० D पु० ।

वक्षणेसु निवडिजण पुच्छिओ 'भयवं, किमक्षाणं ति ।
 तेष कश्चिं । सव्वसन्नाणमसन्नाहिओयदाणं^१ विहङ्कोवएसो
 'थ । मए भणियं । को असन्नाहिओओ को वा विहङ्कोव-
 एसो न्ति । साज्जण भणियं । जमेए पुव्वकथकसपरिणइव-
 सेण वसणपत्ते निरवराहे वि महाभुयङ्गे न्ति अहिस्सवसि, ५
 एस असन्नाहिओओ; जअ सच्चं पि परपीडाकरं न वत्तव्वं
 ति । एसा थ वो 'सुती पइयपइयाभिहाणे चोरचोरभणणे
 थ तत्तुदोसया ५सईभूया वि सयासुद्धसहावा वि । असइ
 पयाभिहाणे अचोरचोरभणणेण थ मिष्काभिहाणाओ^६
 दुग्घो^७ दोसो न्ति । जं पुण 'जीवघाएण^८ सग्गो' न्ति १०
 पक्खेसि, एस विहङ्कोवएसो ; जओ न जीवघाओ परसोए
 सुइपल्लओ होइ । 'भणियं थ सयलेहिं तित्यनायगेहिं । न
 'हिंसियव्वाणि सव्वभूयाणि । अइवा

^१ जो कोहेण ऽभिभूओ घायइ जीवे सया निरणकण्यो ।

१ D adds ति ।

२ D om.

३ D सुयं B सई असईया० ।

४ BD om. all down to मिष्काभिहायाड ।

५ ACE ०वासेड ।

६ B सुस्सनुवा ।

७ वायसेड ।

८ Instead of these words BD read : सत्तपोयवाओ वि सव्वाइपकुइस-
 वाभिहायओ । ९ BD हिंसओयावि ।

१० Instead of this verse B has the following corrupt passage :
 परंसावज्जा भावैवं पल्लभावे वि [added in the margin : वाविचि] वा सहावि
 चोयवादाइभवचण तुहातेसेवंति । D पइयपइयाभिहाणे सव्वभूयाणि विवाचिवा-
 वदाइचोयवादाइभवचणुत्तनेवं ति । and adds on the margin the text
 from भणियं थ down to चविच ।

सो भवचारगवांशं पुणो पुणो पावए बहुलो ॥

अवि च

जम्भन्तरदिक्खस्सु य फल्लसेसमिहेव पाविहिंसि जम्भे ।

येवदिथहेहि बाल्लथ मवरमसग्गाहिओगस्सु ॥

- ४ मए भण्णियं । भयवं, केरिसो जम्भन्तरविद्वसो^१ असन्ता-
हिओगो, केरिसं वा तस्स फल्लमणुङ्गयं मए,^२ केरिसं वा
फल्लसेसं ति । सञ्जणा भण्णियं । वष्क सुण ।

- अत्यि इहेव भारहे वासे उत्तरावहे विअए गम्भणयं
नाम पट्टणं । तत्थ आसाढो नाम माहणो । ^१रञ्जुया से
१० भारिया । ताणं इओ अतीयपच्चमभवमि "सण्डदेवाभिहाणो
पुत्तो तुमं आसि । काराविओ वेयण्णयणं, सुणाविओ
सत्याइं आसाडेण । समुप्पओ ते विज्जाहिमाणो । ठिओ
गम्भणयसाभिणो वीरसेणस्स समीवे, संपूइओ तेण, विद्वसं
जीवणं, बहुमसए राथा । अइक्कन्तो कोइ काओ । अजया
११ य तंमि सेव नयरे परिव्यायगभन्ता विणीयसेट्ठिस्स धूया
बाल्लविहवा वीरमई नाम; सा थ अविवेयबहुलयाए
इत्थियाणं दुक्कयथाए मोइस्स अहिंससण्णीयथाए विअयाणं
विधारकुञ्जहरयाए ओम्भणस्सु, अणवेक्खिअण नियकुसं
अणालोसिअण आयइं तक्कवरिवत्थव्यगधीइत्ताभिहाणेण^३

१ B • पिओ ।

२ B om. these words.

३ CE रञ्जुया ।

४ C चंद • ।

५ B • वीरबला • ।

माहागारेण समं पवसियंति । इन्द्रो च तंमिं चैव दिव्ये
 तीसे चैव पूयणिको ससमयायारपरिवाकणरई जोग्या
 नाम परिव्यायगो, सो 'निस्सुत्थाए पव्वदयगाणं कज्जाभावेण
 य संसियव्वस्स अणाइत्तिकज्जण कस्सइ थाणेसरं' गच्छोति ।
 जाओ च सोयवाओ 'अहो वीरमई पवसियं'ति । विन्नायं ५
 च तुमए परिव्याययगमणं । तओ असुद्धथाए आसयस्स
 विचिन्तचरिययाए सत्ताणं समुप्पजा ते चिन्ता । नूणं सा
 जोयप्पणा 'सइ पवसिया भविस्सइ ॥ अज्जाया पवत्ता रायकुले
 कहा, अहा विणीयसेट्ठिस्स धूया न-याणिकइ कहिं पवसिय
 ति । तओ तए उच्चिज्जण सत्यायारं अवल्लमिज्जण १०
 इत्थरपुरिसमगं अणवेत्तिकज्जण अत्तणो 'सज्जययं अयाणिकज्जण
 सेट्ठिउच्चाइयं एवं जंपियंति । किमेत्थ जाणियव्वं', अहं
 जाणामि । राइणा भणियं 'कहं'ति । तए भणियं । जोयप्पणा
 वड्ढिं पवसियंति । राइणा भणियं । परिचत्तनियकलत्तारओ
 खु सो भगवं । तए भणियं । ओओ चैव परकलत्ताइं पत्थेइ । १५
 महाराय, एवंविहा चैव एए पाषण्डिणो । न एत्थ परमत्यनुद्धो
 कायव्वंति । एयं च सोज्जण विपरिणया धम्मंमि केइ
 पाणियो । सवत्तपरंपराए च आयुषियमिणं सेसपरिव्यायएहिं;
 १५ओओ कओ जोयप्पा, जाया से सपत्तपरपत्तेहिं पायं

१ B निस्सुत्थाए ।

२ DE वड्ढिं ।

३ ABCE वकुपयं ।

४ B adds ति ।

५ B वज्जो ।

विदम्बणा । एवंविहमिच्छापारिणामवन्निष्ठा बहून् तए तिब्बं
 कथं । अरुक्कन्तो कोर काखो । परिक्कीणमहाउयं ॥ तन्नो
 अपरिचत्तयाए आरभस्सु मायाबड्डल्लयाए सेवकात्तं अणा-
 सेवणाए धम्मस्सु विचिन्तयाए कम्मपरिणर्णं मन्नो समाणो
 ५ कोल्लागसन्निवेशे समुप्यन्नो एल्लगन्ताए न्ति । अरुक्कन्तो कोर
 काखो । तल्लम्भदोसेण १ थ सड्डिया ते जीहा । गहिन्नो
 महावेथणाए । येवकालेणं सेव झीणं च ते आउयं ॥ तन्नो
 मरिक्कण तल्लम्भसेसयाए^१ कोल्लागसन्निवेशाउवीए सेव समुप्यन्नो
 गोमाउगन्ताए न्ति । तत्थ वि च तल्लम्भपेरियतहाविह^२कल्ल-
 १० भक्खणेण सड्डिया ते जीहा । ^३अरुक्कन्तो कोर काखो ॥ तन्नो
 मरिक्कण तल्लम्भसेसयाए सेव समुप्यन्नो साएयनरवड्डविक्खाविणीए
 मयणलेह्माभिहाणाए सुयन्ताए न्ति । पत्तो जीम्बणं, वल्लहो
 नरवड्डस्सु । अन्नया तल्लम्भदोसन्नो सेव सुरापाणमत्तेणं विणा
 वि कम्मेणं दढमल्लोसियां रायजणणी । सुन्नो रायउत्तेण,
 १५ वाराविन्नो तेणं । तन्नो तं पि अल्लोसिउं पयन्तो । कुविएण
 छिन्दाविद्या ते जीहा । ववगन्नो^४ मन्नो । सल्लिन्नो रहु
 अन्नणो बुत्तत्तेणं । पड्डिवन्नो थ अणसणं । मासनेत्तेण कालेण

१ B •का. CE •सल्ल । २ B सड्डिया, CE सड्डिया in the margin.

३ D •दोसयाए ।

४ D adds सल्ल ।

५ D supplies the following passage down to ते जीहा on the margin; in the text it has the following words: ववववववव सल्लिवा
 रावववववो सुउ रावउत्तेण वाराविन्नि सेव etc. १ D •नव ।

विमुक्तो पाषेहि । समुप्यन्नो य एत्य पुण्डवद्वर्णमि माहणसु-
यत्ताए न्ति । एयमणुद्वयं तए ॥

तन्नो मनेयं सोऊण समुप्यन्नो संवेगो, जात्रो भवविरात्रो ।
चिन्तियं मए । अहो दुखंहेउत्तणं पमायचरियस्स । पुच्छिन्नो
बाह् । केरिमं फल्लसेसं ति । तन्नो तेण अरुसयनाणिणा ५
विसेसेणं इमं अवसोदऊण भणियं सकरुणेणं । वप्प,
अविवेगिजणाणुक्खा सयललोए विडम्बणा सेसं ति । तन्नो
मए समुप्यन्नवेरग्गेण सुणिवयणभीएण सुगच्छियनामगुदसमीवे
पवन्ना पव्वन्ना । अरुक्कन्नो कोइ कालो । लड्डात्रो य
गुदसुरलोयगमणकाले 'मए 'गुदसुसूसापरेण गुदसयासात्रो १०
तात्तुग्घाउण्णिगयणगामिणीत्रो दुवे महाविम्मात्रो । भणिन्नो
हि गुदणा । वप्प, एयात्रो धम्मकायपरिवाकणत्वं कच्चिंपि
महावसणकालंमि चेव तए पउच्छियम्मात्रो, न उण सया
असारविसयसुहसाहणत्वं ति । अच्चं च, एयात्रो धारयत्तेणं
परिहासेणावि अस्सियं न अंपियम्बं; पमायत्रो अंपिए समाणे १५
तत्तुणं चेव नाहिप्पमाणविमलजसगएण उड्डवाउणा अस्सिमि-
सोषणेणं एयामिं चेव अट्टसहस्सेणं जावो दायम्बो न्ति । तन्नो
मए पावमोच्छियमणेषं साउ(नि)सिद्धनियदवसवत्तिणा अवि-
म्माणुरायनडिएणं गुदवयणपडिकूलं इहपरलोगमग्गविद्वं
धम्मियमणुचिद्धियं । अंपियं च मए कत्तं असंपत्ताए भयवईए १०

- सञ्ज्ञाए आवसहासञ्जाराभवउत्तल्लगएणं पमायञ्चो 'तहण-
 रामायणपुच्छिएण अपरिहासबीलेण वि परिहासेणं सभय-
 ञ्चोयविरुद्धं अस्सियवयणं ति । मन्तिणा भणियं 'किं अंपियं'
 ति । परिम्वायएण भणियं । पुच्छिञ्चो णि कल्लं तत्तणकय-
 १ जल्लावगाहणाहिं आवसहदेवया'दंसणत्यमागयाहिं मञ्जरपरि-
 खल्लन्तवयणाहिं सविम्भमुम्भन्तपेच्छिरीहिं तहणरामाहिं ।
 भयवं, कौस तुमं तहणगो चेव जीवलोयसारभूयं जल्लन्तरंमि
 वि तत्रस्मिजणपत्यणिञ्जं हरिहरपियामहप्पमुहत्तियसवरसेवियं
 सयसलोयसल्लाहणिज्जं विषयसोत्तं' उज्जिज्जण इमं ईहसं दुक्करं
 १० वयविसेसं पवञ्चो ति । तञ्चो मए तासिं हिययगथं परिहास-
 गच्छिणं भावं वियाणिज्जण विमुक्कदीहनीसासं काळाणुहव-
 मस्सियं चेव अंपियं । जहा । हिययाणुकूलपिययमाविरस-
 संतावपौडिणं इमं ईहसं दुक्करं वयमम्भुवगथं ति । अंपिज्जण
 य इमं वयणं पमायञ्चो चेव न कञ्चो गुरुजणोवहट्ठो जावो ।
 १५ अकथजावो य वसणवसगो वि थ' जाए अञ्जुरत्तसमए अत्य-
 मिए भुवणपदीवे सन्हे पसुत्ते नायरलोयनिवहे तिमिरदुस्सं-
 चरेसु' रायमग्गेसु कक्कहवि गन्तूण पुच्चभण्डियं पिव
 अकथपण्डिदुवारपिहाणं पविट्ठो सागरसेट्ठिगेहं ति । तञ्चो
 गहियसुवत्तहप्पभण्डो जिग्गहन्तो चेव सागरसेट्ठिगेहाञ्चो
 २० आयस्सियपुरिसपयसंसारो विज्जाणसरणदिआवहाणो अस्सिय-

विष्णानहङ्गणगमणो सुमरिथविष्णाविहङ्गदीणभावो विषमभ-
 यशसपलायमाणो कुन्तकरवाकवावडग्गहत्थेहिं गह्भसदूरवा-
 वूरियदिषायल्लेहिं हन्तो तन्तो तुरियमवधावन्नेहिं गहिन्तो
 राथपुरिसेहिं । अन्तो परमवगन्तो सेव ते मदीन्तो बुत्तन्तो ।
 संपद तुमं पमाणं ति । भण्डिऊण तुपिहक्को ठिन्तो परिष्वा- ५
 यगो न्ति^१ ॥

मन्निषा भणियं । भयवं, कहें पुण एत्थ एगद्विवाव-
 णीन्तो रायासंकारो नत्थि । तेण भणियं । दिन्तो रतु एषो
 मए वावत्थीनरवहस्स । मन्निषा भणियं 'किं निमित्तं' ति ।
 तेण भणियं । सुण । १०

अत्थि मे वावत्थीनिवासी गन्धब्बदत्तो नाम वयंसन्तो
 जीवियान्तो य अन्नहिन्तो । तेण तन्नयरनिवासिणो इन्द-
 दत्ताभिहाणस्स सेट्ठिमहन्तगस्स धूया वासवदत्ता नाम कन्न-
 गानेहाणुरायवसन्तो^१ अन्नदिन्ना वि पत्युए विवाहमङ्गसवे^२
^३जोम्बणाभिमाणिणा इहरहा वि अत्तणो विणासमालोचिय १५
 अवल्लन्दिऊण पुरिसयारं^४ अवहरिऊण परिणीय न्ति ।
 एथवहयरंमि हट्ठो से^५ राया । अवहरिया वासवदत्ता ।
^६निष्कूढो मथरीन्तो । आगन्तो मे समीवं जीवियाभिहाण-
 वयंसगसहान्तो । पुच्छिन्तो य आगमणपन्नोयणं । साहिं

१ E om.   २ D • वसय ।   ३ D • ववदिये ।

४ D जोम्बमयाभिभूरय अविपरिकय च । ५ D adds जोसुरं वधब्बदत्ते ।

६ E om.   ७ D निष्कूढो, E adds च ।

च तेषां । तन्नो मए 'तमस्यपुच्छिऊण रायासंकारकोसल्लिय-
सहासो पेसिन्नो गरिन्दपञ्चाथणनिमित्तं जीविन्नो' । गन्नो च
सो सावत्थिं । असंकारदरिसणपुब्बयं विज्जत्तो तेण राया
एयवद्वयरेण' । कन्नो से राइणा पहासो । पेसिया गन्धब्बद-
५ त्तस्य सावत्थिपवेसणनिमित्तं महन्तथा । नीसो महन्तएत्थिं,
पवेसिन्नो राइणा मंहाविभूर्देए, दिहो 'थ जणणिजणयपसु-
हेण 'स्यसवग्गेण । 'पाविद्या 'तेण कण्ठगयपाणा वासव-
दत्ता । ता एयं निमित्तं ॥

मन्तिणा भणियं । साञ्ज ववसियं, मित्तकज्जवच्छसा
१० 'सेव सप्पुरिसा इवन्ति । 'निहोसा तु ते पुब्बगहिय'
त्ति मन्तिऊण मोथाविया धणार्इ । 'अथवं, तुमए वि
सविवेगाणुव्वमायरियब्बं' ति भणिऊण विसज्जिन्नो परि-
व्यायन्नो ॥.

धणो वि य ते रायपुरिसे पेसिऊण सावत्थिं पचहो
१५ जल्लनिहितौरसंठियं 'वथराडं नाम नथरं । 'कहाणयविसे-
सेण पत्तो पउमावहं 'नाम अउविं । तीए विथ कइवथक-
प्पडियपरिवारियस्स एगंमि विभागे 'उट्ठियं वणगरन्दपीडं ।

१ D दाकव तयंसवग्गे राया० । २ D adds जीवाविज्जतिभणिय ।

३ D नथरपविथवद्वयरेच । ४ D om. ५ ACE om.

६ D adds वासवदत्तापियसद्विज्जकेलं समसियथ च पुरसुंदरौजयेच समानिय सेव
दं दत्ता । अणियं सेट्ठिया । ७ D om. ८ BD वहरातरं ।

९ B कइवथव० । १० ACE om. ११ E अणियं ।

पण्डा दिशो दिशो कप्पडिया । धादशो गयकलहगो
 'धणमग्गेणं । गहिओ खु एषो, पाडिओ धरणिवट्ठे । परि-
 षओ गयकलहगो । देव्वजोएणं न वावाइओ धणो । तओ
 उवरिं चत्तिजण दम्मसुखलेहिं 'पंडिच्छिस्सुं' ति गहिओ
 करेणं, 'वित्तिओ य उवरिं विसग्गो समासकवत्तिणीए ५
 नग्गोइसालाए' । इओ य तयककलहगपौडियाए रसियं
 करेणुयाए । तओ' तं मोत्तूण वल्लिओ गयकलहगो । आरूढो
 धणो नग्गोइसिहरं । दिट्ठा य तेण तत्थ नीडंमि ओलावग-
 विसुक्का तेसोक्ककारा रथणावली । पच्चभिन्नाया गहिया
 य । चिन्तियं च तेणं । 'बुद्धामि जइ 'गओवइवस्स, ता १०
 पराणेमि एयं परमोवधारिणो सावत्थीजरवइस्स; पच्छा
 जहासमीच्चियमणुचिट्ठिस्सं ति । टिओ कंचि वेसं, अइक्कनं
 गयपीठं, ओइसो तइवराओ, पयट्ठो सावत्थिं, संपत्तो
 वसिमं ॥

इओ य गथा ते पुरिसा सावत्थिं । निवेइओ बुत्तन्तो १५
 नरवइस्स । कुविओ तेसिं राथा । अओ अबुद्धिया तुण्णे, जं
 तहाविहं पुरिसरथणं तहा एगागिणं मोत्तूणमागय त्ति । ता
 एस भे द्ढो; तं चेव अगिणिएजण न तुभेहिं सावत्थिं
 'परसियव्वं ति । भणिएजण 'निष्णूढा नथरीओ । जग्गा

१ B धवक्क ।

१ D वरलेतो ।

१ BD •साचार ।

४ D adds च ।

५ A बु०, BD •इा०. CE बुद्धामि ।

६ D adds इजक्क ।

७ B एवि०, D puts न here. ८ D निचवा ।

- धर्मं गवेषितं । दिद्वो य तेहिं पिथमेसगाभिहाणे सचिवेसे
 सत्ववाहपुत्तो । साहिभो षेहि बुत्तन्तो इमस्सु, इमेण वि य
 तेसिं^१ । तन्नो करवयदियहेहिं^२ 'पत्तो चावत्थिं । दिद्वो
 नरवई, परितुद्वो हियएण । साहिभो बुत्तन्तो नरवरस्सु ।
 १ देव, इमिणा^३ 'पयारेण कट्ठा रयणावत्तो । दंसिया य ।
 विश्विभो राया । 'अहो विचिन्तया^४ 'कम्मपरिणईणं' ति
 चिन्मिज्जण भणियं च तेण । भइ, तुइ चेव मए एसा संपा-
 उच्चि ति, न काथव्यो जे पणयभङ्गो । अइवा साहारणं वेव
 ते एयं रज्जं पि, किं संपाज्जीयइ ति । तन्नो अरक्कन्तेसु
 १० करवयदिणेषु काज्जण महामहन्तं सत्थं भरिज्जण विचिन्तभ-
 षस्सु दाज्जण नाणामणिरयणसारमणग्घेयमाहरणं सचिप-
 वाणियगवेसेषेव पेसिभो सुसक्कनयरं धणो ति^५ ।

- पत्तो कालक्कमेणं, विस्साभो जणेण । परितुद्वो से गुह-
 जणो, निग्गभो पच्चोणिं । दिद्वो य जणणिजणएहिं, निव-
 १५ डिभो चसणेषु तेसिं, अभिणन्दिभो 'जणणिजणएहिं' । 'कथा
 सव्वायथणेषु पूया, दिक्कं महादाणं, 'पवेसिभो नरिन्देक
 सव्वाण्ज्जण महया विभूरईए । कथं च गुहहिं महोच्छव-
 भूयं बद्धावणयं ति । 'पररिक्के' । 'पुच्छिभो धणसिरिबुत्तन्तं

१ D adds ति । २ D संपत्तो । ३ D बुत्तवेष । ४ B कम्म० ।

५ ABCD om. ६ D वेहिं । ७ BD add नभो ।

८ AC om. the rest of this sentence except अद्याविभूरईए ।

९ D adds नच अरक्कवेसु करवयदिणेषु । १० B वडि०, D वरि० ।

अण्णिजणएहिं । साहिओ तेण । विग्घिया अण्णिजणथा ।
 भण्णियो च तेहिं । वच्च, अन्नं तीए । अण्णिया खु सा
 पावकम्मा भवओ । न रेहर कप्पपायवे कवियच्चुवत्ति त्ति ।
 ता अन्नं ते समाणह्ववकुच्चविहवसहावं दारियं गवेसामो । न
 तए एत्थ संतप्पियव्वं । न सुहर सखी ओण्णाए त्ति । तेण
 भण्णियं । को एत्थ अवसरो संतावस्सु; ईरसो खल्लु संसारस-
 हावो त्ति । तेहिं भण्णियं । साज्ज साज्ज, महापुरिषो खु
 तुमं । ता किं एत्थ अवरं भण्णीयए त्ति ॥

तत्रो कथा से गुरुहिं धणदेवमहिमा । निग्गओ धणो
 सव्व निद्धमिन्नेहिं । पूजिओ जत्तो, कथा अत्थिजणपडिवत्ती । १०
 गओ य भुत्तुत्तरसमए^१ तथासन्नं चैव सिद्धत्यं नाम उज्जाणं ।
 दिट्ठो य तत्थ असोयपायवतल्लगओ हरियाएपच्चसमिहओ^२
 मण्णवायकायगुत्तो गुत्तिन्दिओ गुत्तवन्धवारौ अम्मो अकि-
 च्चणो किञ्चगन्धो^३ निहवत्तेवो, किं बज्जणा, अट्टारसखील्लपुस-
 ससुधारी अण्णेषाज्जपरियओ^४ असोहरो नाम कोसल्लाहि- १५
 वस्स विण्णयंधरस्स पुत्तो समण्णीहो त्ति । तं च दट्ठुण
 समुप्पओ से पमोओ, विचग्घिओ धम्मववसाओ; चिन्तिथं
 च लेणं । अहो से ह्वं, अहो चरियं; अहो से दित्ती,
 अहो सोमथा; अहो से पुरिसयारो, अहो मह्वं; अहो से

१ BD भण्णीयद, and om. त्ति ।

२ D adds अज्जसु ।

३ D adds सपरिवारो ।

४ ADE समिच, C समीचो, B समिदच ।

५ B •वंओ, E •वंओ ।

६ B •परिवारिओ ।

कायत्वं, अहो विषयनिष्पिवायथा; अहो से जोम्पं, अहो
 अक्षरविजयो ति । ता धनो रतु एषो दृष्टव्यो पञ्चवाच-
 णिज्यो य । गन्धो तस्म समीवं । वन्दिभो षेण भयवं जसो-
 हरो सेससाङ्गो य । दिभो से गुह्या धन्यत्वाहो सेस-
 १ साङ्गि य । उवविद्धो गुहपायमूले । भणियं च तेषं ।
 भयवं, किं पुण ते निम्बेयकारणं, जेण तुमं हवि व्य पञ्च-
 वाणो विषयसुहृमवहृत्यजण पम्पं पवन्नो सि । जसोहरेण^१
 भणियं । एगन्तनिम्बेयकुलहराभो संसाराभो वि अवरं
 निम्बेयकारणं ति । धणेण भणियं । भयवं अयसजणसाहारणो
 १० रतु एष संसारो; अन्नो विशेषकारणं पुष्कामि । जसोहरेण^१
 णियं । विशेषो वि सामन्नमण्णगन्नो सेव, तथा वि निषय-
 नेव चरियं ने निम्बेयकारणं ति । धणेण भणियं । करेण
 भयवं अपुण्यहं, १कहेउ अन्हाणं पि निम्बेयकारणं निषयच-
 रियं ति । तन्नो जसोहरेण 'कल्लाणागिई पसन्नह्वो य
 ११ एषो, कथाह निम्बेयसुवगच्छह' ति चिन्तिजण भणियं ।
 सोम जह एवं, ता सुण ।

अत्यि हहेव वासे विषाला नाम नयरी । तत्त्व अमर-
 दत्तो^१ नाम नरवई होत्या । इन्नो य अतीयनवमभवंमि
 तस्म पुत्तो सुरिन्दत्तो नाम अहमासि ति । जणणी य ने
 १० जसोहरो, भव्वा य नयणावसि ति । ताभो य ने रव्मं

१ D जसोहरावरिच ।

१ DE शारेण ।

१ D नवो ।

दाऊण पवन्नो समणत्तणं । अहमवि संपत्तसक्कतो नयणाव-
 लीनेहमोद्धियमणो रक्खसणाहं विषयसुहमणुहवन्नो सिट्ठामि,
 जाव आगन्नो मे पल्लियच्छलेण धक्कादूओ । निवेदन्नो 'य मे
 सारसियाभिहाणाए नयणावलीचेडियाए । तन्नो ससुप्पन्नो
 मे निम्बेओ । चिन्तियं मए । अहो चच्चसया जीवन्नोयस्स
 अहो परिणामो पोग्गलाणं, अहो असारं मणुयत्तणं, अहो
 यएवद महामोहो । अवि य

अणुदियहं वच्चन्ताणि ऽमाह 'कह किं जणो न लक्खेइ ।

जीवस्स ओव्वणस्स य 'दियहनिसाखण्डखण्डाहं ॥

'दियहनिसाघडिमालं आउयसल्लिलं जणस्स घेत्तूण ॥ १०

चन्दाहचवदत्ता कासरहहं भमाडेत्ति ॥

'ध्मीणे आउयसल्लिले परिसुत्तन्तंमि देहसत्तंमि' ।

गतिय उ कोवि उवाओ तह वि जणो पावमायरह ॥

असं ता मे पमाएणं । पवज्जामो पुव्वपुरिससेवियं समण-
 त्तणं । साहिओ निययाहिप्पाओ नयणावलीए । भणियं च ११
 तीए । चक्खउत्त, जं वो रोयइ त्ति । न खल्लु अहं अक्खउ-
 त्तस्स पडिकूलयारिणी; अवि य 'जं तुमं 'पवञ्जिहिदि, अहं
 पि तं चेव' त्ति निवेदहं' चेव अक्खउत्तस्स' । तन्नो मए
 चिन्तियं । अहो निम्भराणुरायथा ममोवरि देवीए, अहो

१ E om. च मे ।

२ ACE किं जच, B जच ।

३ BD दिवस० ।

४ E जीवे ।

५ D सावणि ।

६ D पडि० ।

७ D निवेदह

८ D adds चतावह ।

महत्त्वत्तं, अहो विवेगो, अहो चिन्तणुषया^१, अहो इन्द्रा-
णुवत्तं, अहो समसुहदुक्ताया, अहो एगसारत्तं ति ॥

एत्यनरंमि निवेदन्मो मे कासो मङ्गलपाठएहिं । पठियं
च तेहिं ।

आसाहृज्जण उययं कमेण परियङ्गिज्जण च पयावं ।

उज्जोविज्जण भुवणं अत्यमर दिवायरो एषिहं ॥

तन्मो मए चिन्तियं । धिरत्यु जीवलोथस्स; एयस्स वि
दिण्णयरस्स एगदिवसंमि चेव एत्तिया अवत्य ति । तन्मो
अहं अत्यादयामण्डवंमि कंचि कासं गमेज्जण मियङ्गजोण्हा-
१० पसाहियभुवणभवणे उहामकामिणीयणविद्यम्भियमथणपसरे
यं पन्मोसे गन्मो विदस्समणिरथणमङ्गलपदैवमणाहं कुट्टि-
मविमुक्कवरसुरहिकुसुमपथरं बहसकत्थूरियाविल्लित्तविमल्लम-
ण्णिभित्तिं पवरदेवंग^२वत्यवोक्कारियकणयस्सम्भं उज्जलविचिन्त-
वत्यविरदयविद्याणयं जरठविदुमायम्बघडियपल्लङ्गसणाहं अत्यु-
१५ रिथपवरत्तलीविदस्सगण्डोवहाणयं विमल्लकसधोयम^३ओवणीय-
हरपडिग्गहं उल्लम्भियसुरहिकुसुमदामनियरं कणयमयमहम-
हेत्ताधूवघडिषाउसं पज्जलिय^४विदस्सधूमवन्तिनिवहं चरुलक-
सहंसपारावथमिज्जणसोहियं विरदयकप्पूरवीउथसणाहत्तन्मो-
लपडसयं वडियविशेवणसुख^५विदिहायथणनिमित्तमणिवहथं^६

१ CE • कृपया = इष्टता । २ D om.

३ B om, वत्स, D i: marg.

४ B • उवकीय ।

५ CDE मचवर ।

६ B विचित्त, D चित्त ।

७ E विपिचवावाचय = अवाच ।

८ D • वडियं ।

सुरहिपञ्चवासभरिथमणोहरोवणीचकण्यकक्षोक्षं^१ तप्पियवरवा-
 हणीसुरश्चिस्तुसुमसंपादयमथणपूयं रईए विव सपरिवाराए
 नथणावलीए समझासियं वासगेहं ति । उवविट्ठो पत्तक्के ।
 कंसि कासं गमेजण निग्गञ्चो देवीपरिथणो । धेववेत्ताए
 पसुत्ता देवी । अहं च विषयसुचविमुहियचित्तो वि नेहाणु- ५
 रागञ्चो 'देवी परिचरयव्या, एहमेत्तं एत्थ दुक्कर' ति
 चिन्तयन्तो चिट्ठामि, जाव सा देवी 'पसुत्तो नरवद्' ति
 मञ्जमाणा मोत्तूण पत्तङ्गमोदसा कोट्टिमत्तसं । ससङ्गा थ
 उग्गाडिज्जण दुवारं निग्गथा वासगेहाञ्चो । तञ्चो मए
 चिन्तियं । किं पुण एसा अवेत्ताए ^१अदञ्जदुवारं निग्गथ १०
 ति । गूणं मम भाविविञ्चोगकाथरा देहसायं ववसिस्सुद
 ति । तञ्चो अहं धेत्तूण अशिवरं निग्गञ्चो तीए पिट्ठञ्चो ।
 गथा थ सा पासाथवात्तस्स ^२खुब्बयत्तु समीवं, उट्ठविञ्चो
 तीए खुब्बञ्चो । तञ्चो मए चिन्तियं । ^३हत्ती एत्थस्स साहि-
 ज्जण जहासमीहियं ^४करिस्सुद ति । एत्थन्तरंमि च्चुम्भालो- १५
 यणेणं भणियं खुब्बएणं । कौथ तुमं अज्ज एत्थियाञ्चो
 वेत्ताञ्चो ति । तञ्चो मए चिन्तियं । हा किमेयं अज्ज ति
 संसवद् । अत्तवा अणुचियागमणा इमाए वेत्ताए देवी । अञ्चो
 एवं मन्तियं ति । होड, पडिवथणं सुत्थेमि । तञ्चो देवीए

१ B •कक्षोक्षं । १ B चदिचे, C explains उग्गाटा, D चरचकोरवा
 कोट्टिमत्तसं ससंका थ एग्गाडिज्जण दुवारं ।

१ E खुब्बयत्तीवं ।

४ E चंदी ।

५ AC करर० ।

भक्षियं । अज्ज खु विचमधाउत्थो^१ चिरात्तो पसुत्तो राया,
 अत्तो एउ कासखेवो णि । तत्तो मए चिन्तियं ।^२ 'हा
 किमेयं । एत्यन्तरंमि कठिणहत्थेण तेण गहिया अगद-
 धूमामोयगभिणे केसहत्थे^३ देवौ । तत्तो^४ 'अडिया तेण समथं
 ५ देवौ । सिक्कारमणहरं च तस्स थ ममं च मयणकोवाणसं-
 धुक्कणं वियम्भियं तीए सइ मोहसेट्ठियं । आसिक्किया तेण
 चुम्भियं च से चत्तन्तारयं वयणं । एयं च वायायणपविट्ठवन्दा-
 लोथभासियं वरयमवयच्छिज्जण^५ अविवेयपवणसंधुक्कित्तो
 पज्जसिन्तो मे मणंमि कोवाणसो । कच्चियं च^६ तमासदसनीसं
 १० मण्डसगं । चिन्तियं च 'वावाएमि एए हुवे वि पावे' णि ।
 तत्तो तं सेव किरणावसौभासुरं जलन्तमिव पेच्छिज्जण इत्थिं
 पणट्टमविवेयन्वयारेण । जाया थ मे चिन्ता । जेण मए
 परचक्कगयघडावियारणसाससा नरिन्दकेसरिणो विणिवारया,
 सो कइं इमं पुरिससारमेयं देविं च अकज्जाथरण^७ वावज्जो-
 १५ लोवियं वावाएमि णि । अज्जं च । वोसत्थं अपिथमिमीए
 कीलियं च^८ आ वासभावात्तो, धुत्ता सिण्णेशारं, जणित्तो
 अप्पासयत्तुत्तो पुत्तो । ता किं एइया । अवि थ । अविवेय-
 वज्जसा सेव इत्थिया होइ । उज्जत्तो थ अइं वामथपडिव-

१ A • धोवा, B • दावो, C • धाउत्थो explained लभाव; D धावो ।

२ D हा भिक्षुरेवमकणं णि । ३ B • कडावे । ४ ACE वा • ।

५ D adds तउ तदाविचमदह्म पासिज्ज चत्तन्तो मनसव सवत्तन्तावकारी
 संसारमसोचिचित्तसेवसेज्ज ।

६ D om.

७ B • वचडुवो • ।

८ D om.

तीए । एवं च गुणहरकुमारस्तु वि लाघवभावेण १पत्युद्यवि-
 चाओ त्ति । अहो मे असरिसववसाओ त्ति । विलिएण
 तखणं चेव समाणियं मण्डलगं, विरत्तं च मे चित्तं
 देवीओ १ । उवट्टिओ .धम्मववसाओ । गओ वासहरं पुवओ
 सयणिओ, पवत्तो चित्तिउं । अहो महिलिया नाम अमूमो ५
 विसलया, अणगी चुडुली, २अभोयणा विसूइया, अणामिया
 वाही, ३अवेयणा सुष्वा, अणुवसग्गा मारी, अणियला गोत्ती,
 अरकुओ पाओ, अहेउओ मसु त्ति । अहवा किं इमीए
 चित्ताए । ईइओ एष संसारो । अओ चेव पवज्जामो समणत्तणं
 ति । एवं आव सुहपरिणामो कंचि कालं चिट्ठामि, ताव १०
 आगया देवी । कयं मए सुत्तवेज्जुयं १ । पुवजा च मम
 समीवे । ठिया कंचि कालं । २पवत्ता चाउथम्भकरणे । अइमवि
 तमेव सुत्तवेज्जुयं अवलम्बिऊण ठिओ कंचि कालं । समा-
 ल्लिज्जिओ अहं तीए । मए वि अत्तणो चित्तविचारमदंसयन्तेण
 पुम्बिं व बड्डमन्निया । एत्यन्तरंमि पहयारं पाहाउयत्तरारं । १५
 पड्डियं कालनिवेयएण ।

एसा वसहर रयणी विमुक्कतमकेसिया विवणसुही ।

पाणीयं पिव दाउं परलोयगयस्तु सुरस्तु ॥

१ A पत्युद्यवि. २ B ओ. C ओ. ३ D देवीए उवरि, B sec. m.

४ D अभोरया । ५ ACE सचे, D corrects सचे into सचे ।

६ A चेउठं, B चेउठं, E चेउठं ; cf. Guz. चेउठं sorcery, cunning.

७ ACE om. the passage: पवजा down to वाहं ।

पहाथा रयणी, कयं गोसकिचं । ठिओ णि अत्यादथा-
मण्डवे । कथा सविसेसं सामन्तप्यमुहाणमणुजीवीणं पसाथा^१ ।
पविट्ठो मन्निचरयं । आगथा विमलमरप्यमुहा मसा-
मन्निषो । साहिओ मए एतेमिं नियथाहिप्याओ, न^१
५ बज्जमओ तेसिं । भणियं च षेहिं । देव, अपरिणओ ताव
कुमारगुणहरो, पयापरिरक्खणं पि धम्मो सेव ति । तओ
मए भणियं । किं न-थाणह तुभे, कुल्लट्ठिरे एसा अण्णाणं,
जमागए धम्मदूए न चिट्ठियव्वं ति । तेहिं भणियं । देवो
जाणह ति ॥ अरक्खन्तो सो दियहो, समागथा रयणी ।
१० ठिओ अत्यादथामण्डवे । कंचि वेसं गमेज्जण गओ वास-
भवणं । नियत्तदेवीषिणेहभावओ^१ समागथा मे निहा । रय-
णीचरिमजामंमि दिट्ठो मए सुविणओ । किस्साहं धवस-
हरोवरि ^२भिंहासणोवविट्ठो पडिक्कभासिणीए पाडिओ
कहवि अन्वाए जसोहराए, पओट्टमाणो गओ सत्तमभूमि-
१५ थाए, अणुपलोट्टमाणा अन्वा वि तह सेव ति; उट्ठिज्जण
कहवि आरुढो मन्दरगिरिं । एत्यन्तरंमि विण्डुओ ।
चिन्तियं च मए । दावणारओ विवागसुन्दरो थ एस
सुमिणओ । ता न-थाणामो, किं भविस्सह ति । अहवा
पत्तुयं मए परलोयसाहणं । जं होह, तं होउ ति ॥

१ A •च, B •ओ, CE •थं ।

२ D नेव ।

३ MSS •देव•, D •भावाच ।

४ D बोधा• ।

तत्रो धम्मज्जाणमणसरत्तस्स चेव अदक्कन्ता रयणी । कथं
 पभाओचियं । ठिओ णि १अत्याइयामण्डवे । आगथा मे
 महत्तुज्जणपरियणपरिवारिया १ अन्ना । अम्भुद्धिओ सविण्णं ।
 पुच्छिओ अहं तीएं सरीरकुग्रलं । निवेइयं मए ईसिं
 ब्रवणउत्तिमङ्गेण । निस्सया य सा धवलदुगुत्तोत्थयाए १ महां- ५
 गौठियाए । तत्रो मए चिगित्तं । अओ लडुत्तं जायं, जं
 अन्ना वि एत्थ आगथ त्ति । निवेएमि इमीए निथयाहि-
 पायं । विअवेमि एयं पम्बज्जमन्तरेणं । अइवा अच्चन्तनेहा-
 षुया अन्ना दुक्कं मे समीहिंयं संपाउइस्सइ त्ति । दिट्ठो य
 इकुसलसुमिणओ; ५तत्रो आसङ्गेमि अन्नाओ एत्थ अन्न- १०
 आयं । न जुत्तं च इमीए पडिकूलमावेविउं, जओ दुप्प-
 डेयाराणि अस्सापिईणि हवन्ति । विरत्तं च मे चित्तं भव-
 वस्साओ । न सङ्कुणोमि इइ चिट्ठिउं । ता उवाएण विअ-
 मि, जेण निस्संसयं चेव एसा अणुजाणइ त्ति । एसो य
 त्त्युवाओ होउ । तं चेव सुमिणयं तइा साहेमि, जइा तस्स १५
 डिआणमिमित्तं ५वेसमेत्तं पडुअ अणुजाणिहिइ १इत्तर-
 तासियं पम्बज्जमन्ना । तत्रो अहं तइा पम्बइओ चेव
 तोहामि त्ति । चिगित्तज्ज सव्वत्याइयासमत्तं विअन्ता अन्ना

१ D आवाचिया० ।

१ D •परिवरिया ।

१ A •दुग्गो० ।

५ D अउवाअसिनि ।

५ CDE चेव०, C translates वेवजायं, D had originally वेवसमेत्तं ।

१ B उत्तर० ।

मए । 'अन्व, अन्व मए रयणोए चरमजामंमि दिट्ठो 'सुमि-
 षन्नो । तं सुषेण अन्वा । अन्वाए भणियं । कणेहि पुत्त
 केरिसो^१ ति । तन्नो मए भणियं । अहं खु किण गुणहर-
 कुमारस्स रक्खं दाज्जण कयसिरतुण्डमुण्डणो सयलसङ्गचारि
 ५ समणगो^२ संवुत्तो, धवलहरोवरिसंठिन्नो य पडिन्नो । तन्नो
 विउद्धो ससण्णधो ति । तन्नो अप्पसत्यसुमिणयं सोज्जण
 सुविणसत्यकोवियाए भयसंभन्तयरहरेत्तहिथयं वामपाएण
 मच्चिमण्डलं अक्कमिज्जण घुघुक्कयसणाहं जंपियं अन्वाए । पुत्त
 पडिहयं ते अमङ्गलं, चिरं जीव, निहवसग्गं^३ च मच्चिं
 १० पालेहि । एयस्स वि य पडिघायणनिमित्तं कीरुण इमं,
 कुमारस्स रक्खं दाज्जण गिच्चंमि चेव इत्तिरियकासं समण-
 चिङ्गपडिवज्जणं ति । मए भणियं । अन्व, जं तुमं चाण-
 वेमि । अन्वाए भणियं । निवड्ढणनिमित्तं च^४ निवारज्जण
 वेयविहिणा जल्लयल्लखइयरे^५ जीवे^६ करेहि सुलदेवय-
 १५ षणेणं सन्निकमं ति । तन्नो मए ठइया कथा भणियं च ।
 अन्व, कीइसं जीवघाएणं सन्निकमं ति । अहिंमाल्लखाणो
 खु धम्मो । सुण

मणमेत्तेण वि इइइं परस्स एकां पि मरणभीइस्स ।

मरणं भूयाण कथं वज्जभवमरणभावं होइ ॥

१ E om. चं चउत्थमए ।

२ ACE ह्वि० ।

३ AC कीइसो ।

४ B adds ति ।

५ A ०त्ति ।

६ D adds वहुं ।

७ D ०रेहि जीवेहि ।

जो इह परस्म्य दुरात् करेद् सो अप्यणो विशेषेण ।
 न पमायकथं कथं जं विहसं होद जीवाणं ॥
 जं पि आइडं 'करेहि सन्निगमं' ति ।
 तं सुणसु सन्निगमं नरस्स सब्बत्यसाहणसमत्थं ।
 जं पयणुयं पि निच्चं परस्स पावं न चिन्नेद् ॥ ५
 इहसोए परलोए य सन्नियमं अणुत्तरं तस्स ।
 जह पेच्छद् अप्पाणं तह जो सब्बे सथा जीवे ॥
 अन्नाए भणियं । पुत्त, परिणामविशेषञ्चो पुत्तपावे,^१
 एसा य धम्मसुई । सुण ।
 जस्स न लिप्पद् बुद्धी हन्तूण इमं जगं निरवसेसं । १०
 पावेण सो न लिप्पद् पक्कयकोषो व्व सल्लिखेणं ॥
 अएवा जह वि पावं हवद्, तह वि देहारोग्गनिमित्तं
 कीरड इमं ।
 पावं पि उ कायव्वं बुद्धिमथा कारणं गणेक्केणं ।
 तह होद् किंपि कथं विसं पि जह ओसहं होद् ॥ १५
 मए भणियं । अन्न, जं तए आणत्तं 'परिणामविशेषञ्चो
 पुत्तपावे' ति, एत्थ अकव्वपवत्तणे कीरडो परिणामो ति ।
 अत्तं च । सुण ।
 पुत्तमित्तं पावं चिय सेवन्तो तप्पकत्तं न पावेद् ।
 हात्ताहसविस्सभोई न थ जीवद् अमयबुद्धी वि ॥ २०

न च तिष्ठयणे वि पावं अक्षं पाणादवायश्चो अत्वि ।

जं सव्ये वि च जीवा सुहस्रवतण्हासुया इहदं ॥

एवं च द्विए समाणे कष्टं द्विंशवर्दं धक्कसुद ति । जं च
आणत्तं 'जइ वि पावं इवद, तइवि देहारोगनिमित्तं

५ कौरुइ इमं' ति, एत्य सुण ।

दीहाडश्चो सुह्वो नीरोगो होइ अभयदाणेणं ।

जम्भन्तरे वि जीवो सयलजणसलाहणिको य ॥

देहारोगनिमित्तं पि एयवयपालणं चिय खमं मे ।

पावाच्चिवङ्गिण्ण य देहेण वि अन्न किं कम्मं ॥

१० अन्नाए भणियं । पुत्त, अलं रिसिवयणवियारणाए,
कौरुइ इमं सेव मह वयणं ति । जंपमाणी निवडिया मे
चलणेसु । तश्चो मए चिन्नियं । अहो दाहणं; एगत्तो गुह-
वयणभङ्गो, अक्षत्तो य^१ वयभङ्गो ति । ता किं एत्य कायव्वं ।
अहवा गुहवयणभङ्गाश्चो वि वयभङ्गो सेव विवागदाहणो ति ।

१५ चिन्निकण विज्जन्ता अन्ना । जहा । अन्न, जइ ते अक्षं पिश्चो,
ता अक्षं इमिणा दोग्गइनिवायहेउणा^२ समारट्टेण । अहवा
वावाएमि अत्ताणयं, करेउ अन्ना मम मंसवोणिएणं कुसदेव-
यणं ति । तश्चो मए कच्चियं मण्डलग्गं । एत्यन्तरंमि 'हाहा
^३मा साहसं' ति समुह्कारश्चो अत्याइयामण्डवंमि कल्लयत्तो ।

२० ससज्जावा वि च उट्टिया अन्ना, धरिश्चो तीए दाहिएभुयादखे

१ ACE चउत्थो ।

२ BD •निवाउ• ।

३ B twice ना वाचर्थ ।

भणितो य । पुत्त, अहो ते मादवच्छलत्तणं; किं विवक्खे
 तुमंमि अहं जीवामि । ता पयारत्तरकत्तो मादवहो सेव
 तए एसो ववसिन्तो न्ति एवं निरूवेहि । एत्यन्तरंमि क्रूरयं
 कुक्कुडेणं । सुत्तो अन्नाए सहो, भणियं च तीए । पुत्त,
 'सूरए अप्पाणं एस कुक्कुडो । अत्थि य इमो^१ कप्पो, अं
 ईरसे पत्युयंमि जस्स सेव सहो सुणीयइ, तस्स तप्पडि-
 विम्बस्स वा वावायणेण समीहिद्यसंपायणं ति । ता चिट्ठन्तु
 अत्ते जीवा, एयं सेव कुक्कुडं वावाएहि न्ति । मए भणियं ।
 अन्न, न 'खल्लु अहं अन्नाएसेणावि अत्ताणयं मोत्तूण अत्तं
 वावाएमि । अन्नाए भणियं । पुत्त, जइ एवं, ता किं^{१०}
 एइणा; पिट्टमयकुक्कुडवसेणावि ताव संपाडेहि मे वयणं
 ति । अंपमाणी अवहरिक्कण मण्डलग्गं पुणो वि निवडिया
 मे चत्तणेसु । एत्यन्तरंमि तत्तेहमोहिद्यमणेण पण्डुनाणाव-
 लोएण भणियं मए पावकसेण । अन्न, एवं अं तुमं आणा-
 वेहि न्ति । अवि य

१५

बद्धं पि विक्काणं नादसहं होइ निययकज्जंमि ।

सुट्टु वि दूरालोयं न पेक्खए अप्पयं 'अच्छि ॥

एत्यन्तरंमि दिक्का समाणत्ती खेप्पयाराणं । 'निम्बत्तेह
 अकासहीणं पिट्टमयं कुक्कुडं ति । निम्बत्तिन्तो च तेहिं,
 खवणीन्तो मे समीव । तत्तो 'सा अन्ना तं च कुक्कुडं ममं १०

१ CDE सुइइ ।

२ AC इने ।

३ D ड ।

४ CE अच्छि ।

५ E adds अत्ता ।

६ D adds च ।

च केनूण गया देवथापायमूळं । ठाविओ से अग्गओ । भणिओ
 अहं तीए । पुत्त, कडुएहि मण्डलमं । तओ मए ईधि
 विहसमाणेण १कडुयं । अग्गाए थ भणियं । भयवर कुल-
 देवए, एस सव्वजीवाण वावायणवारुए पुत्तदिट्ठदुस्सुमिण-
 ५ पडिघायणत्थसुवणीओ ते १ कुल्लुओ । वावाएर थ इमं
 एसो । ता एथस्स सरौरे कुल्लं करिष्सासि न्ति । भणिज्जए
 सन्निओ अहं जहा 'वावाएहि एथं' ति । तओ मए घारओ
 कुल्लुओ । कथं देवथसणं । भणिओ १ अग्गाए सिद्धकफो नाम
 सूवथारो । इमं मंससेसं सज्जं रन्धेहि, जेण मे पुत्तो १अहं
 १० च देवथासेसं पासामो न्ति । मए भणियं । अन्न, अन्नं मंस-
 भस्सणेण । सुण १ ।

सुट्ठु वि गुणप्पसिद्धा तवनिथमा दाणस्साणविणिओगा ।
 मन्तोसहाणि विहसा नरस्स मंसासिणो होन्ति ॥
 खइयं वरं विसं पि ज्ज खणेण मादेर एक्कसिं १ सेव ।
 १५ मंसं पुणो वि खइयं भवमरणपरंपरं नेर ॥
 मंसासिणो नरस्स ज्ज पारत्तं आउयं च परिहाइ ।
 परिवसुइर दोहमं दूसइदुत्तं च निरएसु ॥
 भेसज्जं पि थ मंसं देरिं अणमज्जरं थ जो जस्स ।
 सो तस्स मग्गसग्गो वचइर नरथं न संदेहो ॥

१ D कडुओ चओ भविवा जवचौर कुल्लदेवथा भयवर etc.

१ D om. त्थ ।

१ D के ।

५ D adds च ।

५ D चइयं ।

१ D adds मंसभस्सचरोवा ।

० D • सं ।

दुग्गन्धं वीभक्कं इन्द्रियमलसंभवं असुदयं १४ ।
 खरएण नरयपडणं विवज्जणिज्जं अणो मंसं ॥
 एए य मंसासिणो दोषा । इमे पुए अमंसासिणो गुणा ।
 सव्वजसमज्जणादं सव्वपयाणाद सव्वदिस्ताओ ।
 एयाद अमंसासिणसु तणुयं पि न समारं ॥ १५
 जे चोरसुमिणसडणा वणिहपिसाया य भूयगहदोसा १६ ।
 एकेण अमंसासिणेषेण ते तणसमीहोन्ति ॥
 मंससु वज्जणगुणा दो चेव अलं नरसु जियसोए ।
 जं जियद निहवसगं जं च मओ सोग्गदं १७ लहद ॥
 अन्नाए भणियं । पुत्त, अलं विथारणाए । कथं सेव मे १०
 वयणं तुमए त्ति । ता किं एहणा । न य इमं सचयं मंसं
 ति । परिउपणा खु एसा । तओ मए एयं पि पडिवज्ज-
 मणुसिट्ठियं च ॥
 एत्यन्तरंमि बड्डं माणवन्धमसुहकसं ति । विदयदि-
 यहंमि य कओ कुमारसु रज्जाभिसेओ । पवत्तो अहं १५
 पव्वरडं । भणियो य देवीए । अज्जउत्त, अज्जेकं पुत्त-
 रज्जसुहमणुभवामो, सुए पव्वरस्सामो त्ति । तओ मए
 चिन्धियं १६ किन्नेयमवरोप्परविबड्डं देवीए ववधियं । अहवा
 एयं पि अत्थि सेव ।

१ A डि, CDE नि ।

२ B •जस्ता, adds in the margin दोषू(?)ओ, D जस्ता दोषो ।

३ A दोषयं, B कुनर कार ।

४ AD add here पावामो ।

सुन्दर जियन्तं पि ऊ मथं^१ पि अणुमरर काइ भत्तारं ।

विषहरगथं व चरिचं वक्कविवक्कं महिलियाणं ॥

ता किं मम एइणा^२; जं एसा भणइ ति । चिन्तिऊण
भण्णियं । सुन्दरि, पइवसि तुमं मम जीविथाओ^३ वि । किं

- ५ मए कथाइ तुह पणयभङ्गो कओ ति । तओ चिन्तियं
देवीए । पव्वयन्ते मरवइमि अपव्वयन्तीए मए मइन्तो
कसइओ, वावन्ते उण मन्तिवयणओ अणुमरन्तीए वि वास-
रअपरिवाणणमिमिच्चं न तइविहो ति । ता वावाएमि
अअ केणइ पयारेण महारायं ति । चिन्तियो उवाओ ।
- १० देमि से भोयणगथं चेव "कइंशि चओरदिट्ठिं वसिऊण
अकालखेवघायणं विचं ति । अइकन्ता काइ वेसा । तओ
संपत्ताए भोयणवेसाए "उवविट्ठो अहं" । वित्थरियं महसा
विच्छेएण भोयणं । सुइमासियं "संहरऊण दुक्का भुञ्जावया ।
सइविथा देवी, आगथा थ एसा । "असक्किअमाणतास-

- १५ उउविससंओइएण किलाहारपरिणामणसमत्थेणं अलियपउ-
त्थेण ओगवडएण सह आगन्तूण उवविट्ठो । एसा थ "भुञ्जा

१ D मथं । २ D adds विचारेव । ३ D पाथावं । ४ MSS कइंशि ।

५ D has these words after भोयणं ।

६ D इरउव ।

७ B reads this passage as follows: असक्किअमाणेव संजोवे विच-
भरियाइ इमवइत्तुओ उव मइ भुज्जाय उवरिच दाअव निजतकासंजुडियिसुववीथं
ने पण्णमकवियं, D: असक्किअमावसंजोवविचभरियाइ इमवइत्तुओइ पुड्ढा उव
मइ । तउ भुज्जाय उवरिचं दाअव विचकासंजुडियिसं उववीथं न पण्णमकवियं ।

८ A om. the following three words.

सह मए । भुक्तावसाणे थ आयमणवेसाए अवणीएसु चओ-
 रेसु पव्वन्तभस्सकण्ठिञ्जं 'आहारपरिणामणसमत्तं' 'अणो गद्व-
 संजुयं' 'उवणीयं' 'ने जोयवड्ढं, भस्सियं मए निम्बियण्णं ।
 भुक्तावसाणे थ कथसोयाथारो गओ वासभवणं' । एत्यन्तरंमि
 विद्यन्निओ विद्यविद्यारो, सिमिदिमिद्यं ने अण्णैहि, अजुयं ५
 गया जीहा, यामलीह्णया करह्णया, पव्व्यायं वद्यणकमणं,
 निह्णो लोचणपसरु । तओ अहं तहाविहमणाविस्सणीय-
 मवत्यन्तरमणुवन्तो निवड्ढिओ सीहासणाओ । 'हा हा
 किमेयं' ति विस्सो मे समीवमागओ' पडिहारो । भण्णो
 थ तेण 'देव, किमेयं' ति । तओ जडा ६ जीह ति न १०
 अण्णियं मए । निह्णविओ तेण, उवल्लह्णो मे विस्सविद्यारो ।
 भण्णियं च णेण । अरे वाहरह्ण सिग्घं विस्सण्णोथनिग्घायण-
 समत्ते वेज्जे । तओ 'न सोहणं वेज्जवाहरणं' ति चिन्तायन्ती
 ससंभमससुखिन्नुत्तरीया हाहारवं करेमाणी निवड्ढिया
 ममोवरि देवी । अवणीयं च तीए निरंसुगं १ सेव कन्द- १५
 माणीए मसं अण्णुद्वयण्णुलीहिं कण्ठगयं मम पीडाए जीवियं ।

तओ अहं, देवाण्णियथा, पियाए वावाहओ समाणो
 अण्णुण्णायदोसेण चिमवन्तदाहिणदिस्सण्णगे २ सिस्सिन्धपव्वए
 ससुण्णो वरिस्सिणीए लुक्किंदि । आओ कालकमेण । तओ

१ CE om. २ BD om. ३ D adds उवणिहो सीहासणे, B i. marg.

४ D ललीववच ।

५ D अजुया ।

६ B विद्यणीयं ।

७ D adds संवाहसवववसेव ।

८ D •सावकणे ।

वाङ्मो सेव जण्णिं वावारजण गहिञ्चो वाहजुवाणेण,
 दिञ्चो सन्तुयपत्यएणं मन्दावाडयवाणिणो गामतणवरस्स ।
 तत्थ थ' अजायपत्तो सीउपहातणहावेयणाओ अणुएवणो
 चिड्डामि । तिब्बथरीए कुहावेयणाए' पडिपेत्तिओ किमिए
 ५ खाइउं पयत्तो णि । तेहि थ मे पावकम्मोहिं संभुक्किज्जमाणं
 वित्त्यारमुवगथं वरीरं । जाओ मे विविहरयणामेलसक्कहो
 पिच्छयभारो । तओ अहं गाहिओ मइकसं, पेसिओ थ
 तेण 'सुन्दरो' त्ति कल्लिजण नियपुत्तस्स सेव पाज्जं राइणो
 गुणहरस्स ॥ इओ थ जसोहरा वि मे पुम्बज्जणणी मम
 १० मरणदिवसंमि सेव अइवसइडा मरिजण पावकम्मवत्तिययाए'
 करहाडयविसेए धम्मजरयसन्निवेसंमि कुक्कुरीगभंमि कुक्कुर-
 त्ताए उववन्ना । जाओ थ कुक्कुरो' । सो थ 'मणपवणवेध-
 दस्को' त्ति धम्मपूरयसामिणा गुणधरस्स सेव" पेसिओ
 कोसत्तियं ति । पत्ता अन्हे दुवे वि समयं सेव विसासं,
 १५ पेसिया थ अत्थाइयामण्डवगयस्स रओ, दिड्डा थ तेण ।
 जाया एयस्स अन्हेसु पीई, पसंसिया दुवे वि । समप्पिओ
 सुणओ अयण्डमच्चुस्स "सोणहिममयहरस्स, अहं च राय-
 सडणपरिवात्तयस्स नीलकण्ठस्स' । भणिओ थ सोणहिओ ।
 अरे जाणासि सेव तुमं, जहा अहं दोसु दढं पयत्तो पया-

१ D om. २ D अडिवाए । ३ D adds वडिउ काउत्तयेव ।

४ B adds राइणो मम पुत्तस्स । ५ B सोवहिवस्स, D prima manu.

६ D वीलकम्माभिवाचस्स ।

वाक्ये पारङ्गीए थ । सुणएसु जीवघायणं सुहं १ति, ता
महनां जनां करेज्जासि न्ति । तेण भणियं 'जं देवो आण-
वेद' न्ति । दुवे वि थ अणे जहाविहिं जालेद नरवई ।
एवं च अदकान्तो कोदः कासो ॥

अजया थ अहं गयणयसपासायसंठियं आरुढो इन्द- ५
नीकनिज्जुएथं । तत्थ अन्तेउराणं रसणनेउरनिणाधगभिणं
नवजसहरसहं पिव १गुणणियासुरथनिग्घोसमाथल्लिज्जण
नसिज्जं पयत्तो । तथवसाणे २थ वायायणविवरेगदेवेषे दिट्ठा
मए चित्तसाखियाए सह खुक्खएण सधणुक्कजे ररसुएमणु-
हवन्ती नयणावल्ली । तं च मे ददूणं ३समुप्यज्जं जारसरणं ४ । १०
तश्चो कसवसयत्तणेण अमरिमाणसपलित्तेणं चसुनहग्गेहि
१वि लक्खितमारुढो । तीए वि तस्स सन्निधं खुक्खस्स
गेफिज्जणं कोहमयसउउथं कोहाभिभूयाए पएओ अहं पण-
इणीए । पएारविहसो ० निवडिओ सोवाणवत्तणीए, सुठ-
माणो पत्तो तसुहेसं, जत्थ नरवई जूयं खेत्तद न्ति । १५
१मग्गओ थ मे 'गेणह गेणह' न्ति संसवन्तो समागओ देवी-

१ E वसुजे ।

२ CE म्हुं ।

३ D थ ।

४ D adds चित्तः समुप्यज्जा जया विट्ठुज्जारत्ति । पयन्ता च ईवारवापत्ति-
वाकानह तउ, B i. marg.

५ B जारसरणं ।

६ BD read this passage thus: विक्खवार मर तेहि वि च ररसंमनविष-
खिरहि म्हुसवेहि पएओ चसं । पएारविह ० etc.

० D विहसंवल्लो ।

० B वीहच ।

- परियसो । तं च तद्वाविहं संहं सोऊण तद्देसवन्तिणा तेण
 पुम्भभवजणणीसुणएण धाविऊण गहिओ अहं । चेप्पमाणं च
 मं पेष्किऊण राइणा हाहारवं करेमाणेण पइओ सो
 सुणओ १अरुक्पाउएणं ति । पहारविहसंघलेण वमन-
 ५ इहिरं सुओ अहं तेण । कइगयपाणा निवजिया दुवे वि
 अन्हे धरणिवट्टे । सोगमुवगओ राथा । आणत्ता तेण पुरो-
 हियप्पमुहा मणुत्ता । जहा तायस्स उवरयस्स अज्जियाए च
 कासायससवज्जचन्दणकट्टेहिं महन्तो सक्कारो कओ सोग्गह-
 निवन्धणाइं १दिआइं महादाणाइं, तद्वा एयाण वि उवर-
 १० याण कायव्वं ति । एयमायणिकुण चिन्तियं मेए । अहो पु
 खणु पुत्तएणं सम्भसक्कारो पाविओ दिआइं वे सोग्गह-
 निवन्धणाइं दाणाइं, अहं पुण तिरिक्खजोणीए वि अओ-
 ष्किआए इहाइ किमिए खायन्तो सुणएहि य खज्जमाणो
 चिट्ठामि । अहो १गइयया कआणं । एवं चिन्तयन्तस्स
 १५ विमुक्कं सरौरयं जीविएणं ॥

तओ अहं, देवाणुप्पिया", सुवेलपम्भधावरदिआभाए
 अत्थि दुप्पवेसं नाम वणं, तंमि य

उवभोगजोग्गपत्तवपुप्फफल्लआहिउदगपभट्टे ।

१ AD अरुक्क, B अरुक्पाउएणं ति ।

२ A विरिआइ, B om, E inserts च ।

३ D has instead of this: विचिन्तया ककपरिओर ।

४ D adds: महानसंनदुक्खणीचिचइओ नत्त मओ वमाओ; B i. marg.

श्रीयज्ञि-घोडि-^१वसूक्ष-कथर-खरराहसंकिषे ॥

ताड-वड-खज्ज-खञ्जण-सुखथरगहीरदुखसंपारे ।

विविह^२विसविडविमिगयवकुडतिखग्गकष्टइए ॥

एयारिसंमि य वणे नौसेसं चिय निराभिरामंमि ।

काणपसतीए गभे जणिओऽहं^३ क्लुष्टपसएणं ॥

५

तस्य ^४गभे नरयकुम्भीपागाहरेगवेयणं विसहमाणो
असंपडिए चेव पसवकाले जाओ णि दुप्पवेसे वणे । अओ-
खिअकुहापीडियाए थ पणट्टं मे जणणीए थणएसु खीरं ।
तओ अहं बुभुक्कापरिमिहाणदेहो तस्य परिभमन्तो गोखु-
रयकष्टए खाइउमाठत्तो । तओ समं पावेण वित्यारसुवगयं १०
मे सदीरं । इओ थ ओ पुअथरजअमाइसुणओ अइण्णाण-
सुवगओ मरिजण समुप्पओ इमंमि चेव दुप्पवेसे वणे
भुथण्णमत्ताए त्ति । दिट्ठो थ ओ मए कालपाओ अ विदुमं-
मणिरत्तनयणो घणअथारअवी ससिक्काकोडिधवसदाडो
ससन्तजमसजोहा जलासयसमीवे दडुरं खायमाणो त्ति । १५
तओ बुभुक्कापरिगएणं अविचारिजण परिणहं गहिओ मए
पुअदेसे । तेण वि थ नयणसिधिसिहाजालाभासुरमवसोइ-
जण उहो अहं^५ वथणदेसे । एवं च अजाणकोहवसया दुवे
वि अने परोप्परं खाइउमारुहा^६ । एत्यन्तरंमि अदिट्ठपुअेण

१ A व०, B ०दू०, D ओडिनवड ।

२ B कुड, D कुड ।

३ D prefixes विवह ।

४ D विवहविमिगयवकुड ।

५ ACDE नगभावाकडुं० ।

६ B ०उओ ।

गहिओ अहं तरच्छेण, पाडिओ^१ महियले । तओ सो ममं
खाइउं पयत्तो । किह । चमं चरचराए फालयन्तो, छिराओ
तडतडाए तोडयन्तो, ^२सोणियं ढग्गढग्गाए ^३घोइयन्तो,
अट्टियाहं कडकडाए मोडयन्तो त्ति । अवि थ

५ तह खाइउं पवत्तो जह मज्झं खज्जमाणसहेण^४ ।

भीएण व नीसेमं जीवेण कलेवरं मुक्कं ॥

तओ अहं, देवाणप्पिया, एवं सकस्यविण्णियाओ समाणो^५
तत्येव विसालाए नथरीए दुट्ठोदयाभिहाणाए निजयाए
महाइहंमि तत्य मीणीए गबपुडए रोहियमच्छन्ताए समुप्पओ
१० ण्हि । सो वि थ कण्हमप्पो तहा मरिऊण इमाए चेव सरि-
याए सुंसुमारत्ताए त्ति । जाया कालकमेणं । अजया अहं
तत्य चेव परिबभन्तो दिट्ठो सुंसुमारेण, गहिओ पुच्छभाए ।
एत्यन्तरंमि मज्जणनिमित्तं समागयाओ अन्तेउरचेडियाओ ।
दिखा चिसाहयाभिहाणाए चेडियाए झग्ग्या । तओ मं मोत्तण
१५ सा गहिया अणेण । मयराहं च पलाणो अहं । तौए वि थ 'हा
कहं गहिया गहिय' त्ति महन्तमारडियं । धरिया लोएण ।
कल्लयल्लरवेण समागया मच्छवन्धा । ओयरिऊण मुयाविथा
चेडी गहिओ 'थ सुंसुमारो, मारिओ दुक्कमारेणं ॥

१. B adds पडिउ ।

२ B सोणियं उयउयाए. D सोणियं उडउयाए ।

३ ACE पियंतो ।

४ D चइहण

५ BD read this passage as follows चत्ति उक्कं विमयरिसमावणे विज्जं
माव सरिया तत्व मीचोए (D om.

अदकनो कोद कालो । एत्यन्तरंमि अहं केवट्टपुरिसेहिं
 समासासिओ जालेणं, गहिओ जीवन्तओ, 'महामच्छो'
 त्ति कलिजण समुप्पन्नकज्जेहिं पाड्डनिमित्तमुवणीओ
 गुणहरस्सु । परितुट्ठो राया । 'संपाडियं पओयणं तेसिं ।
 नीओ तेण नयणावलीए समौवं । भणिया य एसा । 'अग्ग, ४
 एयस्स रोहियमच्छस्स पुच्छभायं तायं अज्जियं च उद्विसिजण
 माहणाणं रन्धावेहि, उवरिमभायं च पक्कतलियं काज्जण
 मग्गमत्तणो य 'विहकं करेज्जासि' । एवं च मे सुण-
 माणस्स देविं च पेच्छिज्जण समुप्पन्नं 'जादस्सरणं । एवं च
 रक्षा समाणत्ते किन्दिज्जण पुच्छखण्डं पेसियं 'माहणाणं १०
 नयणावलीए । सेसदेहमि निच्छल्लियादं 'भवत्तादं, दिस्सं
 "तिगडुक्कं चिज्जुलोणं परिसित्तो हलिहापाणिणण । तओ
 उव्वत्तन्तमत्तणभरियाए पत्तिओ महकवलीए, संवत्तुव्वत्तएण
 तल्लिज्जिउं पयत्तो ।

तो हिसिभिन्नं पक्कं खाहिद पुत्तो ममं ति जाणामि । १५

तिव्ववियणाहिभूओ न धम्मज्ञाणं झियाएमि ॥

इय वि कयत्थिओ मे निरयगदसमाणएहि दुक्केहिं ।

दढकम्मनियल्लवट्ठो न सुयद जीवो सरौरं ति ॥

१ D om. this sentence.

१ D adds जहा

२ B विसेसं ।

४ BD adds ति ।

५ B जादस्सु. D adds मे ।

६ AC नराचसं

७ D जहादं, B चविहादं i marg.

८ D निवत्तुव्वत्तं

१एवं च तस्य तिव्वेयणाभिभूओ चिड्डामि । एयं च ताव एयं ॥

इओ य विमालानयरीए पाणवाडए जा १ना पुव्वभवजणणी सुसुमारभवे वट्टमाणौ वावाइया, सा तस्य केलियत्ताए ५ समुप्पन्ना । तओ तौए गम्भंमि एलथत्ताए पक्खित्तो ण्हि । जाओ कालक्कमेणं पत्तो जोव्वणं । महामोहमोहियमणो मेहणनिमित्तं आरूढो ३अस्सयं । दिट्ठो य नियजूहवइणा; ५कसायजोएणं तहा इओ मम्मदेसे, जहा पाणे परिच्चइज्जण निययवौएण चैव समुप्पन्नो तौए गम्भंमि । अवि य

१० कम्ममल्लविणडिएणं तस्य मरन्तेण मन्दभगोणं ।

अप्पा ५हु अप्पण च्चिय जणिओ जणणीए गम्भंमि ॥

१सा य पञ्चामन्ने पसत्रकाले गुणहरेण रत्ता पारड्ढीओ नियत्तमाणेण अण्णासाइयन्नपाणिणा ० तहाविहक्खेत्तभायंमि कायजइयाए मन्दं मन्दं परिमक्कमाणौ आयसमायड्ढिज्जण १५ १कोडण्डं विड्डा १कलियमरेण । पहारगइययाए निवड्डिया धरणिवट्ठे । लद्धल्लको परितुट्ठो राया, समागओ तमुहेसं । दिट्ठा फुरफुरेत्तपाणा, 'आवन्नसत्ता एम' ति ल्लखिया तेणं ।

१ BD read एवं च तिव्वेयवड पाविक्कव इम पि ताव पावण ति । उब्बोओ पासमाने जा सा पुव्वभव• etc. १ E ने ।

१ D चंभयं ।

३ BD कसायीइयसं च ।

५ D हि ।

१ D चरहंतो कोर काओ समासत्र पववकाओ सम पुतेच चैव ।

७ B •दाधि चिच ।

८ B कोदंभं ।

९ A कविं, CE कविं ।

तत्रो य से उयरं विचारिऊणं ^१नीणिओ अहं । समप्पिओ
अथापाल्लम् ^२ । अन्नयणपाणेणं जीविओ पत्तो कुमारभावं ।
एत्यन्तरंमि पारद्वौफलनिमित्तं ^३ गुणहरेण कुलदेवयापूया-
विहाणं कयं । ^४भोयणत्थं वावाइया पस्सरस महिसया ।
बभ्भणजणभोयणत्थं च सुसंभियं कयं महिसमंसं । इओ ^५
य 'किर पविच्चमुहो मेसो हवद्' त्ति ^६ [सोयवाओ]
आणाविओ अहयं कायसुणउच्चिट्टरद्वपक्कपरिमोहणनिमित्तं
सूवयारेणं, ^७ठाविओ महाणसदुवारे । तत्रो मए उस्सिङ्गियं
तं मंसं, भुत्त बभ्भणेहिं, विइणं आयमणं । उट्टिया दिचवरा
ठिया ^८य पन्निया-पन्नियाहिं । एत्यन्तरंमि विसेसुञ्जलनेवच्छं ^९
अन्नेउरं घेत्तूण आगओ गुणहरो । तं च मे दड्डुणं ^{१०} समुप्पन्नं
आइस्सरणं । विक्काओ मे ^{११} मव्ववुत्तन्तो । ^{१२}चलणेसु निवड्डिऊणं
वाइया बभ्भणा । भणियं च तेण । एसा पन्निया तायस्स
उवणमउ, एसा य अप्पियाए, एयाओ य कुलदेवयाए त्ति ।
^{१३}तं पडिस्सुयं बभ्भणेहिं । चिन्नियं च मए । अहो एवं पि नाम ^{१४}
पुत्तए जयन्ते अहं दुक्खिओ त्ति । एत्यन्तरंमि भोयणनिमित्तं

१ D जोषौउ ।

२ E =पालयस्स, D adds ते च य ।

३ ACE =फलव ।

४ D भोयणं ।

५ In B the preceding passage is in the margin, and the word
सोयवाओ is omitted, also in D. ६ D उविउ ।

७ DE om., E om. पत्तिया

८ D adds पयहा ईचारीया

९ चिन्ता नयचंतरं च ।

१० D नयदा ।

११ D adds यत्तंतरिक्ख ।

१२ D adds तउ ।

चेव सयलमादक्षोयपरियञ्चो^१ उवविट्ठो राथा । दिट्ठाओ
 देवोओ, न दिट्ठा नयणावल्लो । तओ मए षिन्तिथं । अह
 कहिं पुण मा^२ भविस्सइ । एत्यन्तरंमि अञ्चं उहिसिऊण भणियं
 एगाए चेडौए । हला सुन्दरिए, इह अञ्जं चेव इमे महिसया
 १ वावाइया, ता किं पुण एस एवंविहो पूइगन्धो त्ति । तीए
 भणियं । हला पेम्मञ्चूमिए, न एस महिसगन्धो ; एसो खु
 देवोण नयणावल्लोण तहाऽजिणे रसलोलुयत्तणेण ^३मच्छयं
 खाइऊण कोढगहियाए वणन्तइग्गिणो देहनिस्सुन्दवाओ ।
 इयतीए भणियं । हला सुन्दरिए, न एस मच्छयाहारमेत्त-
 १० समुप्पञ्चो कोढो, किं तु तहासञ्जावियमहारायविष-
 प्पञ्चोयवावायणजणियपावममुत्थो त्ति । ता अलमन्दाणमि-
 मौए । एहि अञ्चओ गच्छन्त ^४ता मा किंपि अणत्तिथं
 देइस्सइ त्ति । गयाओ चेडियाओ । तओ मविसेसं पलोइया
 मए दिट्ठा य एक्कपामोवविट्ठा ^५मखियासहस्ससंपायदूसिया
 ११ विणिग्गयातम्भनयणा नयणावल्लि त्ति । तओ तं पेच्छिऊण
 तिब्बयरदुक्कसंतत्तो सोइउं पवत्तो । कइं ।

हा किह^६ मा पच्चकं कम्ममल्लोच्छादया पणइणी मे ।

जम्भन्तरं ^७व पत्ता रुवविवज्जामभेएण ॥

१ B पत्तियट्ठिआ ।

२ ACE om

३ D मच्छसंघ ।

४ D तास corrected from मा थ ।

५ B मच्छिया० ।

६ D कइ ।

७ D पवत्ता ।

वयणेण यणहरेण^१ चरणेहि थ जीप्र निक्किया आसि ।
 सब्वविल्लयाणमहिद्यं सोहा ममिक्कलमकमलाणं ॥
 तीए च्चिय पेच्च कहं अङ्गुलिविगमखयसंगमेहिं^२ च ।
 ते चेव हन्दि देसा धणियं उब्बेवया^३ जाया ॥
 केसाहरनयणेहिं^४ सविष्णुसुभन्तपेच्चिएहिं च । ५
 तिस्वतवाण सुणीण वि जा चित्तहरा दढमासि ॥
 स^६ च्चेय कह णु एण्हं तेहिं चिय पावपरिणइवसेण ।
 चिन्तिष्णन्ती वि पिया कामीण वि कुणइ^७ निब्बेयं ॥
 एवं च चिन्तयन्तो जाव कंचि कालं चिट्ठामि, ताव
 सहाविश्रो राइणा सूवयारो, भणिओ य । अरे न रुद्ध मे १०
 महिमयमंसं, ता अन्नं किंपि लज्जं आणेहिं ति । तओ
 सूवयारेण^८ कलिऊण 'चण्डसामणो देवो, मा कालखेवो
 च्विस्सइ' ति^९ ममं चेव एक्कं सत्थियं^{१०} केत्तूणं कयं भडित्तयं,
 पेसियं च रओ । तेण वि य 'तायस्स उवणमउ' ति
 भणिऊण^{११} 'दब्बावियं येवमग्गासणियवम्भणाणं, पेसियं^{१२} च १५
 किंपि नयणावसोए, भुत्तं^{१३} च सेसुप्पणा ॥ पत्यन्तरंमि^{१४} य
 जा मा महं जणणी गुणहरेण वावाइया आसि^{१५}, सा
 कलिङ्गविसए^{१६} महिसोए^{१७} कुच्चिंमि महिसओ मकुप्पओ ;

१ D नयणेण ।

२ B •रंअरहि ।

३ BI उब्बेवया ।

४ E •चि य

५ B संय ।

६ D उब्बेयं ।

७ BD चिंतियं om. कलिऊण ।

८ BD add तउ ।

९ B पारसं, D चंमं ।

१० B देवा०

११ D om.

१२ AC om.

'वद्धिश्चो 'कालकृमेणं । सो य भण्डभारथं^१ वहन्तो ममागन्तो
 १ विसासं नयरिं । वावाद्भो य तेण जलपियणण्हाणमिन्निं
 २ सिप्पानइं समोयरन्तो आसवन्दुरापहाणो^३ वोलाहकिसोरो ।
 ३ निवेदयं रन्तो । भणियं च णेण । अरे आणेह तं
 ४ दुट्टमहिंसयं । नरवइसमाएमाणन्तरं च ० आणौश्चो एभो^५ ।
 तश्चो तं दट्टूण रोसफुरियाहरेण सूवयारं सदाविज्जण
 भणियं राइणा । अरे एयं दुरायारं दुट्टमहिंसयं सजीवं
 चेव लज्जं भड्ढित्तयं करेहि त्ति । 'निहया मयलदिसासु
 लोहखोण्टया,^६ लोहमङ्गलाहिं च नियामिश्चो ११ लोहखोण्ट-
 १० एसु । कयं च से तिगडुगहिङ्गुलवणजलभरियं पुरश्चो
 महाकडाहं । पञ्जालिश्चो १२ य चउसु त्रि दिसासु नाइदूरंमि
 चेव खइरवरमारकट्टेहिं ऊयामणो । तश्चो १३ य सो महामण्णेण
 अग्गिणा पच्चमाणो सुक्कोट्टकण्ठतालू तिव्वतिसापरिगश्चो^{१४}
 अहिययरं दुखं जणयन्तं खारपाणियं पिविउमारड्डो ।
 १५ पल्लोविश्चो तेण सो देहमण्णे । निग्गयं १६ च से बीयपासेणं
 १७ किव्विसं । एत्यन्तरंमि ममाणत्तं राइणा । पेसेहि लज्जं
 महिसयभड्ढित्तयं ति । तश्चो जत्य जत्य १८ पक्कमंमं, तश्चो

१ D om.

२ D 'भारथं ।

३ BD लज्जेवो ।

४ AC सिप्यं नरं ।

५ A 'मदुरा' ।

६ AC निवेदश्चो च ।

७ B समाचोड ।

८ B om.

९ E adds तेव वि च ।

१० BCE 'चोडया

११ B चउसु E चोउसु ।

१२ D om.

१३ B 'नियार ।

१४ in D before चै ।

१५ D पक्कं ।

तत्रो क्तिन्दिऊण पेसियं सूवयारेण । सित्तो य एषो
 'घयउत्तेडएहिं । पत्तिक्तं च 'सहिणवट्टियं लोणं । विशेषेण
 पञ्जालिओ जलणो । एत्यन्तरंमि आगओ रायपरिवेसओ ।
 भणियं च णेण । अरे अन्नं पि विजाईयं भडित्तयं लळं
 देहि त्ति । तत्रो 'पुल्लइओ अहं सूवयारेण' । 'भडित्तयं ५
 'कञ्जिहामि' त्ति मंमूढो हियएण, 'उल्लकं मिराजालं,
 विहडिओ अट्टिवन्धो, 'गलियादं सच्चिन्दियवक्कादं । तत्रो
 कण्ठगयपाणो चेव गहिओ सूवयारेण, क्खिं मे
 "बिदयपासयं । विमुक्को य मे देहो जौविएण ॥

तत्रो, देवाणप्पिया, एगसमयंमि चेव सो महिसयजौवो १०
 अहं च मरिऊण उप्पन्ना विमानापाणवाडए^१ कुक्कुडौए
 गन्धंमि । अइक्कन्तो कोइ कालो । उवत्थिए पसवकाले
 वावाइया णे जणणी मञ्जारपोयएण । कयवरोवरिं च तं
 खायमाणस्स गलियं अपडयदगं । गओ मञ्जारो । पत्तिक्तो
 य णे उवरि 'काएवि चण्डालीए सुप्पकोणेण कञ्जो । १५
 'तदन्हापहावेण जौविया अन्हे । फुडियादं अपडयादं ।
 निग्गया अन्हे । गहियाइ 'अणुहल्लाभिहाणेण चण्डालदारएणं,

१ D चित्तो । २ B मचयं, D सहिणवट्टियं । ३ B पसोईय ।

४ BD add भडित्तयमित्तं अईव मोहाय दिह्वाय । ५ D चण्णोहामि ।

६ ACE उल्लकं । ७ CE विरालियादं । ८ B बौय । ९ B पत्तिपास ।

१० A om. BCD चय । ११ A तउन्हा, C तओउन्हा, B तदुवहा ।

१२ ACE चण्डालाः ; B, and C in the Chāyā have चण्डकः ।

जीवाविथा तेण । जायाओ णे चन्दचन्दिमामच्छहाओ
 पिच्छावलीओ, समुभूया मे सुयसुहगुञ्जद्वारायसरिसा चूला
 'गह्वरचक्रुसरिसा य मे चञ्चू । एत्यन्तरंमि दिट्ठाइं अन्हे
 कालदण्डवासिएण । 'अहो इमाइं राइणो खेत्तणजोगाइं'
 ५ ति गह्वियाइं' तेण उवणीयाइं 'च गुणहरस्स । परितुट्ठो
 राया । समप्पियाइं च णे एयस्स चैव कालदण्डवासियस्स ।
 भणिओ य एसो । अरे जत्य जत्य वचामि, तत्य तत्य
 एयाइं आणेयव्वाइं । पडिस्सुयमणेण । अन्नया मयल्लकेउर-
 परियरिओ' वमन्तकीलानिमित्तं 'गओ कुसुमायस्सजाणं
 १० राया । नौयाइं अन्हे तहिं कालदण्डवासिएणं । ठिओ
 उज्जाणतिल्लयभृए बालकयलीहरयपरिस्सित्ते माइवील्लया-
 मण्डवे राया । इयरो वि मइ अन्हेहिं गओ असोयवीहियं ।
 दिट्ठो य तत्य भयवं' ममिस्सुगणपरिवुडो समिप्पयाभिहाणो
 आयरिओ त्ति । तओ अल्लियवन्दणं 'करेन्तो उवगओ
 १५ साउमूलं, धम्मकाहिओ तेणं । तओ तं तवभिरिविरायन्तदेहं
 दट्ठुणं आयस्सिज्जण पयइसुन्दरं 'तस्स वयणं 'उवमन्तो वि य
 एसो । भणियं च णेण । भयवं, कौइसो तुम्हाण धम्मो ।
 भयवया भणियं । 'सुण ।

१ ACE om. all down to एतन्तरंमि । २ D adds च दोषार् दाजव ।

३ D om. ४ I. परिचओ मओ । ५ E om.

६ D adds इहवासि । ७ D adds साउ ८ D करेता ।

९ D चरसवमुदिवचं । १० D adds ईचि । ११ BD कुचल भरो ।

सयलसत्तसाहारणो एगो चैव धम्भो । मूढो य एत्य
 अणह्मिगयसत्यपरमत्यो जणो भेए ^१कप्पेइ । सो उण समासेण
 इमो । मणवयणकायजोगेहिं परपौडाए अकरणं, तथा
 सुपरिसुद्धस्स अणलियस्स भासणं, तणमेत्तस्स वि अदत्ता-
 दाणस्स अग्गहणं, मणवयणकायजोगेहिं अबभचेरपरिवक्खणं, ^१
 गोसुवह्महिरखाइएसुं च अपरिग्गहो; तथा निसिभत्तवक्खणं,
 वायालीसेसणादोससुद्धपिण्डपरिभोओ ॥

एत्यन्तरंमि भणियं दण्डवासिणं । भयवं, अलं एइणा;
 कहेहि गिह्मिधम्मं । कहिओ से भयवया पञ्चाणुव्वयाइओ
 सावयधम्मो । भणियं च णेण । भयवं, करेमि अहमेयं धम्मं । ^{१०}
 नवरं पुव्वपुरिसक्कमागयं^१ वेयविह्मिण्ण विह्मिणा न परि-
 स्रएमि पसुवहं ति । भयवया भणियं । जइ न परिचयसि,
 तओ इमं कुक्कुडमिऊणं जहा ^२तहा पाविह्मि संसारमायरे
 अणत्थं ति । दण्डवासिण भणियं । भयवं, किं पुण न
 परिचत्तमिमेहिं, को वा पाविओ अणत्थो । तओ भयवया^३ ^{१५}
 जहा अणे जणणितणया आमि, जहा य पिट्ठमयकुक्कुडवहो
 कओ, जहा य

सिहिसाणसप्पपसया मीणोहारा य^४ अइयमेसा य ।

सहिसयकुक्कुडपत्ती जाया ममारजलहिंमि ॥

१ D विक्कप्पे । २ D adds चैव । ३ Bi marg., Com.

४ BD add भयियं । सुखादि भइ इमं । तथा पाविउमारओ ।

५ D adds सुहमारव ।

जाहं च णे पत्ताहं 'तिव्वदुरक्काहं, मव्वमेयं' सुयाह-
 सयनाणिणा साहियं ति । एयं च मोऊण परं सवेगमावन्नो
 दण्डवासिन्नो । भणियं च णेण । भयवं, अलं मे इयपरिणाम-
 दाहणेणं वेयविहिण्णवि 'पसुवहेणं' देहि मे गिह्धधम्मो-
 ५ चियाहं वयाहं । तन्नो भयवथा तित्ययरभासिएणं विहिण्ण
 से दिन्नो संसारजलहिवोहित्यभूओ पच्चनमोक्कारो, तहा
 थूलयपाणादवायविरमंणादयाहं' च वयाहं । गहियाहं च
 णेण नियचरियसवणममुप्पन्नजादस्सरणेहिं परमसवेगागएहि
 'य अन्हेहिं । तन्नो परिओसविसेमन्नो 'मंपत्तभुवणगुरुधम्म-
 १० वोहेहिं' ० निट्टवियसाणुवन्धासुहकम्मोहिं कूजियं अन्हेहिं । सुयं
 च तं राइणा दूमहरन्तरगएणं जयावलीए सह सुरथसोक्क-
 मणुहवन्तेणं ति । गहियमणेण पामत्तं धणुवरं, मन्धिओ
 तौरियासरो,^५ 'देवि, पेष्क मे मद्देहिन्तणं' ति भणिकण
 मुक्को, 'तन्नो णेण वावाइयाहं अन्हे ॥

१५ समुप्पन्नाणि तरकणं देव भुत्तमुत्ताए^{१०} जयावलीए^{११}चेव
 कुष्किंमि । आविष्णुयजिणधम्मवोहिगम्भपहावेण समुप्पन्नो
 तीए दढं अभयदाणपरिणामो । दिन्नं मत्तेसु अभयदाणं ।
 जायाहं काकक्कमेणं अहं दारओ जणणी मे दारय त्ति ।

१ D adds सारौरमायसाहं ।

२ D adds 'मन्धानं ।

३ D om पसु and adds ति ।

४ D 'वेरम० ।

५ DE अन्हेहि च ।

६ ABCE 'भवय० ।

७ B निचविहङ्गाण० ।

८ D तौरिया ।

९ ACDE च ।

१० DE 'मुक्कार ।

११ E om.

गन्धत्येहिं च अन्हेहिं जणणी अभयटाणपरा आसि; अत्रो
पद्दुवाविधाइं नामाइं मण्णं अभयइई इयरीए अभयमइ ति ।
वड्डुयाइं च अन्हे देहोवचएण कलाकलावेण य । चिन्तियं
च राइणा । करेमिं अभयमईए विवाहं अभयइइणो य
जुयरज्जाभिसेयं ति ॥

एत्यन्तरंमि पयट्टो पारट्टिं राया, निग्गञ्जो विसालात्रो,
पत्तो उज्जाणन्तरं । द्विद्धो कुसुमामोयसुरहिणा मारुएणं ।
अवलोइयं च १णेण तमुज्जाणं । दिट्टो य तत्य तिलयपायवा-
सञ्जे झ्जाणमुवगत्रो २सुदत्तो नाम सुणिवरो । 'अत्रमउणो रतु
एसो पारट्टीपयट्टस्स ता एयस्स कयत्यणाए चेव माणेमि १०
एयं' ति चिन्तिज्जण ३कुञ्जुक्कारमारं मुयाविथा सुणया ।
अथाकमच्चू तिव मिग्घवेएण पत्ता सुणिवरममीवं । सुज्जयज्जाया-
सणो विव तवप्पहाए जलन्तदेहो दिट्टो तेहिं सुणिवरो ।

तो तं समुज्जलन्तं माणा दट्टुण निप्पहा जाया ।

ओसहिगन्धामोडियपद्दुवाविमा भुयङ्ग व्व ॥ १५

तवकस्यपहावेणं काज्जण पयाहिणं सुणयवण्डं ।

४धरणिगयमत्यएहिं पडियं पाए सुणिवरस्स ॥

तत्रो तं दट्टुण विल्लिओ राया । चिन्तियं च णेण ।

अहो वरं एए ५सुणइपुरिसा न उण अहं पुरिमसुणइो,

१ B तेच. om. तमुज्जाणं २ occasionally spelled इयत in AC.

३ AB बुज्जु० । ४ D इहत्तमत्तरहिं । ५ A सुवपु०, B सुवपु० ।

- जेण एवं तवचरणनिरयस्स भयवञ्चो वि अकुसलं चिन्तियं
 ति । एत्यन्तरंमि समागञ्चो ^१मथलाए विसालानघरीए
 पहाणो साङ्खवन्दणनिमित्तं राइणो चेव बालमिन्नो जिण-
 वयणभावियमई अरहदत्तो नाम सेट्ठिपुत्तो त्ति । विञ्चाञ्चो
^२ य तेण राइणो परलोयनिरवेरुक्कयाए सुणिवरोवसग्गो ।
 तञ्चो पणमिज्जण भणिञ्चो तेण नरवई 'देव, किमेयं' ति ।
 राइणा भणियं । जमुच्चियं पुरिससारमेयस्स । अरहयत्तेण
 भणियं । देव, पुरिसमीहो खु तुमं, ता किं एइणा ।
 ओयरह तुरङ्गमाञ्चो, वन्दइ भयवन्तं सुदत्तमुणिवरं । एसो
^३ खु कलिङ्गाहिवस्स अमरदत्तस्स पुत्तो सुदत्तो नाम
 नरवई^४ । एयस्स पढमजोव्वणे वट्टमाणस्स उवणीञ्चो आरखि-
 एण तक्करो । भणियं ^५ च तेण । देव, एएण परघरं
 पविमिज्जण एगं मइज्जगं वावाइय सुट्ठं घरं, नीसरन्तो
 गहिञ्चो अन्हेहिं; संपथं देवो पमाणं ति । ^६ एयं च सोज्जण
^७ सहाविया णेण धम्ममत्थपाठया, भणिया य । एयस्स इमिणा
 आरखिएण एम दोसो कहिञ्चो, ता कीरसो इमस्स दण्डो
 त्ति । तेहिं भणियं । देव, पुरिसघायञ्चो परदम्भावहारो य
 एसो; ता ^८ तियचउल्लससरेहिं निवेइज्जण जणवयाणं तञ्चो
 नेत्तुप्पाडणकखनासुक्कत्तणकरचरणक्येणेहिं ^९ 'जीवियनासो चेव

१ D उवसुकेचिनवरोपहाओ ।

२ B adds चोत्था ।

३ B इहवाचियच ।

४ B इहं ।

५ D om तिच ।

६ BD insert दिहो चळ्ळि ।

रमस्स दण्डो त्ति रिसिवयणं । एवं चायस्सिऊण चिन्तिय-
मणेण । अहो 'जहन्ना रायकुलजीविया, जं ईदिसं पि अणु-
मसौयइ त्ति । ता अलं मे अणेगोवद्दवभायणेणं' रक्खसुहेणं
ति । आणन्दमन्नियस्स भादण्यस्स दाऊण रक्खं सुवस-
गुहसमीवे पवसो पव्वज्जं ति । ता वन्दणौओ खु एमो ॥ ५

एयं सोऊण मसंभन्तो गओ राया सुणिवरसमीवं ।
वन्दिओ णेण भयवं सुदत्तसुणिवरो । एत्यन्तरंमि 'समत्तो
झाणजोगो । तओ धम्मसाहिओ णेणं भणिओ य 'महाराय,
उवविमसु' त्ति । तओ 'अहो मए अकक्खं ववसियं' ति
अहियजायपक्खायावो लज्जावणयवयणकमसो उवविट्ठो १०
राया । चिन्तियं च णेणं । 'दमस्स रिसिस्स घायओ अहं
ति । एवं 'च पयासिऊण अत्तणो मिरक्खेयमन्तरेण न
पायस्सिक्तं पेक्कामि । ता किं वज्जणा ; न सक्खणोमि
अकक्खायरणकलङ्कदूमियं अत्तणं सुउत्तयं पि धारेउं ।
अओ अलं मे 'इइत्थिएणं ; संपाडेमि जहा समीहियं ति । १५
एत्यन्तरंमि समुप्पन्नमणपज्जवनाणाइमएण भणियं सुदत्त-
सुणिवरेण । महाराय, अलं ते इमिणा चिन्तिएण । न
खलु एयं एत्य पस्सिक्तं, जं तए परियप्पियं । जओ आय-
षाओ वि पडिक्खुट्ठो चेव धम्मपयत्यजाणएहिं । भणियं च ।

१ B अइत्थिया । २ D inserts चणेयपार्सवरेव । ३ ABCE सक्कतो ।

४ D न ववसु उरए डारउं सक्खोमि रिसिस्स etc. ५ BD om.

६ B इइ जीवियं ।

भाविद्यजिणवयणाणं ममन्तरहियाण मत्थि ङ्ग विसेषो ।

अप्पाणंमि परंमि य तो वक्खे पीडमुभभो^१ वि ॥

जं च अकञ्जायरणकलङ्कदूसियं अत्ताणं मञ्जसि न्ति,
 एयस्स वि जिणवयणाणुट्टाणजलं चेव पक्खालणं, न उण
 १ अलं ति । जं पि चिन्तियं 'मंपाडेमि जहा समीहियं' ति,
 एत्थं पि अलं 'तेण भवाणुबन्धिणा मंपाडिएण । मंपाडेहि
 असंपाडियपुब्बं तेलोक्खवन्धवाणं जाइजरामरणवन्धविमुक्खाणं'^१
 तित्त्यथराणं सासणं ॥ एत्थन्तरंमि मणगयाहिप्पायपयडणेणं
 'अहो भगवभो माणं' ति मञ्जमाणो 'इमाभो चेव पच्छि-
 १० त्तमवयच्छिस्सं' ति आणन्दवाइजलभरियसोयणो पडिअो
 सुणिवरस्स चलणेसु राथा । विस्सत्तो तेण भयवं सुणिवरो
 'भयवं, कहेहि किसेत्थ पायच्छित्तं' ति । सुणिवरेण
 भणियं । महाराय, पडिवक्खासेवणं । तं पुण ^५न नियाण
 वक्खणमन्तरेणं ति, नियाणं परिहरियब्बं । नियाणं च एत्थ
 ११ मिच्छत्तमोहणीयमंगयं अञ्जाणं । तं च अञ्जहा ठिएसु
 भावेसु अञ्जहा पवक्खणं ति । चिन्तियं च तुमए 'अवसउणजो
 खु एसो, अओ कयत्थणाए माणेमि' न्ति । अवसउणत्ते^५ य
 इमं ते निमित्तं पडिहाइ, जहा किल एम अपहणसेवी
 कयसिरतुण्डमुण्डणो विहङ्गपासणउवेसधारी भिक्खोवजीवगो

१ A ०भवे, CE ०भवो ।

१ D वे अहोभभो ।

१ E ०मंसव ।

५ D विवाचमंसवेथं ।

५ D ०अवे ।

न्ति । ता एत्य, महाराय, मञ्जत्यो भविञ्जण निषामेहि
कारणं, के पहाणसेवणासेवणाए गुणदोषं न्ति । तत्य
पहाणसेवणगुणा ।

देशो खणमेत्तसुई तंमि य राओ तहाहिमाणो य ।

विलयाण पत्यणिञ्जो सुइ न्ति १दप्पो य अक्काणं ॥

इमे य दोसा ।

अन्नगयजौवविघाओ^१ उप्पोलणओ य अन्नमत्ताणं ।

अङ्गारखोरधुवणे अक्काणपयामणं चेव ॥

एए सेव विवञ्जएणं अपहाणगुणा ।

दोसा उण विवुहणं पडुच्च न उ कोइ एत्य विञ्जन्ति । १०

अं मञ्जसत्यमारो पाणिदया तिगरणविसुद्धा ॥

एयं गणमाणेहिं^२ सुलोवणयंमि^३ अन्नदिक्काए ।

सव्यायरेण गहियं अण्णाणवयं दिएहिं पि ॥

अणं य

अक्कण्डियवयनियमा गुत्ता दन्तिन्दिया जियकसाया । १५

सञ्जायसाणनिरया निच्चसुई सुणिवरा होन्ति ॥

सिरतुण्डमुण्डणं पि उ अइस्स सव्यामवा नियत्तस्स ।

पढमवधरक्कण्डा गुणावहं होइ नियमेणं ।

पासण्डं पि य एयं सुमङ्गलं वीयरायदोसेहिं ।

अन्हा जिणेहि भणियं अओ विवहं ति वामोहो ॥ १०

१ C दप्पो य अक्कायं ।

२ A •चिवाउ. CE औवातिवाओ ।

३ D सुद्धा • ।

४ B •ववचंति ।

सम्भारभनियन्तो अष्यडिबद्धो च उभयसोएसु ।

भिस्त्रोवजीवगो श्विय पसंशिनो सम्बसत्येसु ॥

एवं च, महारंथं, परमगुणजननत्तणेण तिथसाण वि
महामज्जलं^१ समणह्वं कइं ते अवसउणो णि ॥

- ५ एयमावशिकुण पणदुं राइणो मिच्छन्तं । अहो^२
'नाणाइसओ' णि जंपमाणो निवडिओ चणणेसु । भणियं
च णेण । भयवं, एवमेयं, जमारदुं भयवथा । वज्जियं मए
जियाणं । ता खमसु मे एयमवराहं ति । भयवथा भणियं ।
उट्टेहि देवाणुप्पिया उट्टेहि, अलं ते संभमेणं । खमापहाणा
१० चेव सुणिणो हवन्ति । खमियं मए सम्बसत्ताणं । निषामेहि
तित्यथरभासियं खमाए परंपराभावणं । विणा वि वइयरं
वालेण ऽहोमिण्णावि साउण्णा खमा भावेयव्वा 'सुन्दरो
रु एसो जमेवमवि अहिणिविदो न मं तालेइ' । तासिए-
णावि साउण्णा खमा भावेयव्वा 'सुन्दरो रु एसो, जमेवमवि
१५ अहिणिविदो न मं जीविथाओ ववरोवेइ' णि । ववरोइज्ज-
माणेणावि साउण्णा खमा भावेयव्वा 'सुन्दरो रु एसो,
जमेवमवि अहिणिविदो न मं संजमाओ 'भवेइ, किं तु
ममं चेव 'पुम्बकणपरिणइ एस' णि । एयं च खोज्जक

१ D संदत्तं, adds च i. marg. before न ।

२ D adds the following verse: एका च जवपसिवा वेवहरं विववरेणि
जा भविथा । किमहुंउच कंननि च जलाभियेय पूर्वजिति (sic) ।

३ B has always अमिणिविदो ।

४ D has always ममं ।

५ B ववर ।

६ D adds कच ।

७ D om.

परितुष्टो राया । १चिन्तियमणेणं । नत्थि अविशन्नो नाम
 भयवन्नो नाणस्सु । अन्नो पुच्छामि भयवन्नं ताथस्सु अज्जि-
 याए य गइविसेसं ति । पुच्छिन्नो भयवं । साहिन्नो य
 भयवथा १पिट्ठकुडुवइनिमित्तो मज्जराइल्लरुक्खो जयावत्तो-
 गभससुप्पत्तिपञ्जवसाणो त्ति । राइणा चिन्तियं । अहो
 जुगुच्छणीयथा संसारस्सु, अहो अणवत्थियसिणेइया इत्थि-
 याणं, अहो गरुथया मोहस्सु, अहो दाइणविवागया अक-
 ञ्जायरणाणं, अमिइ देवथानिमित्तं पिट्ठमथकुडुवइहो वि
 एवं परिणन्नो त्ति ।

हा अइयं किं काहं निरत्थयं जेण जियसथा बडुया । १०

वावाइया फुरन्ता अस्साणमस्सावत्तिनेण ॥

ता नूणं गन्तव्वं निरयं २कन्दुक्कुएण पन्थेण ।

नत्थि उ एत्थ उवाओ अइवा पुच्छामि भयवन्नं ॥

एत्थन्तरंमि सुणियनरिन्दाहिप्पाएणं भणियं सुदत्तमुणि-
 वरेण । महाराय, अत्थि उवाओ । सो उण तिगरणविसुद्धा १५
 ३जिणधक्कपडिवत्ती । सा पुण पुब्बदुक्खेसु अन्नमणयावो,
 जिणवयणज्जेण चिन्तरयणसोइणं, सम्भारभसाएण चारित्त-
 पडिवत्ती, मेत्तीपमोयकाइणमज्जत्यथाणं च जीवगुणाहिच-
 किस्सिस्सुमाणाविणीएसु भावणा । पडिवक्कसरणभावणा य

१ D •वं चायेवं ।

२ D •कुडुव ।

३ B कुडुवइयं मयेवं, E कंडुक्कु explained चायेमेव च्छुमेव मार्जिव ।

४ D adds दोइ ।

पाणिणो ^१तप्यभूदमेव अप्यमायादसएण ^२पवङ्गमाणसंबेगा
निरहयारखीसयाए खवेन्ति पुष्यदुक्कणारं पावकण्णारं, अभा-
वञ्चो निमित्तस्स न वन्धेन्ति नवारं । तञ्चो ते, देवानु-
प्पिद्या, परमसुहसमेया सुहपरंपराए ^३चेव खविज्जण कण्णजासं
५ पावेन्ति जाइजरामरणरोयसोयरहियं परमपयं ति ॥

राइणा भणियं । भयवं, जइ ताव तायअप्पिद्याणं एह-
इमेत्तस्स वि दुक्कणस्स ईइसो विवाञ्चो^४, ता कइमहं ^५महा-
पावकण्णयारी विवागञ्चो निरयाइएसु अञ्चुप्पिज्जण ^६तं कण्ण-
विवागं ^७सोमहं सइमि त्ति । भयवया भणियं । महाराय,
१० सुण । नत्थि असञ्जं नाम चरणपरिणामस्स । एसो खलु
परमामयं पावविसपरिणईए, वण्णं कण्णपथ्यस्स, चिन्तामणी
समीहियाणं, कण्णपायवो सिद्धिसुहफलस्स । ^८जहेव, महा-
राय, विसल्लेसभोइणो वि पाणिणो अकथपडियारा पावेन्ति
आवहं, मुञ्चन्ति हियाहिएसु, न सेवन्ति माणस्सथसुवाहं,
१५ परिस्सयन्ति जीवियं; तहेव एए पमाइणो जीवा काज्जण
पावकण्णारं अकाज्जण पडियारं पावन्ति तप्पसं जाइजरा-
मरणरोयसोयं ति । कथपडियारा उण परमामथसामत्याञ्चो
निज्जिणन्ति कासकूडं पि महाविसं, किमङ्ग पुण विसल्लेसं
ति; एवं च अणाइभवभावणाञ्चो जीवो काज्जण पावकण्णं
२० सेविज्जण तस्स पडिवत्तभूयं महाचरणपरिणामं निज्जिणन्ति

१ B तप्यभूद०, DE तप्य० ।

२ D ०जासाव ।

३ D adds ति ।

४ D तयं ।

५ D सोमतिं ।

६ D जहेव, E जहावं ।

अशेषभवजण्यं पि पावककं, किमङ्ग पुण एगभविद्यं ति ॥
 एयं बोजण हरिषिञ्चो राया, भणियं च षेण । भयवं, अह
 कीदयो पुण एस चरणपरिणामो न्ति बुद्धर । भयवथा
 भणियं । सक्कजाणपुब्बयं तिब्बहरैए दोसनिवत्तणं ति ।
 भणियं च ।

जाणर उप्पकरै जद ता दोसा नियत्तरे सक्कं ।

• इहरा अपविन्ती य वि अणियन्ती चेव भावेणं ॥

एसो अणुवुवसिद्धो कक्कविगमहेज ॥ राइणा चिन्तियं ।
 भयवत्तमणुसेवन्नाणं न दुल्लहं सक्कजाणं, समुप्पक्कसक्कजाणाण
 थ संभवर तिब्बहरै, तञ्चो य सायत्तं दोसनिवत्तणं । ता १०
 धञ्चो अहं, जस्स मे भयवथा दंसणं 'जायं ति । न अण्य-
 पुणा महानिहिं पेण्णन्ति । ता अल्लमञ्जेण, भयवञ्चो चेव
 चाणमणुचिट्ठामि न्ति । चिन्तिजण भणियं च षेण । भयवं,
 उच्चिञ्चो अहं 'मामल्लपडिवन्तीए । भयवथा भणियं । महा-
 राथ, को अञ्चो उच्चिञ्चो न्ति ॥

तञ्चो संजायहरिसेण भणियं राइणा । अरे निवेएह
 मरसाथरप्पमुहाणं अण्ण मन्नीणं । जहा । कायब्बो देवा-
 पुप्पिएहिं अभयइरणो राथाभिसेञ्चो, न कायब्बो 'थ मम
 वन्तिञ्चो खेञ्चो; पवञ्जामि अहं भयवथा सुरासुरनमिएण
 भुवणगुइणा पणीयं समणसिङ्गं । जं देवो चाणवेद न्ति १०

अपि क्लृप्तं गया निम्नो गकारिणो । निवेदयं तेहिं मन्निजण-
 वषाणं । सुओ एस वुत्तन्तो अक्कोउरेण । तओ नेहभयसंभ-
 नेणं ^१परिचरय अयमाणिथं आलेखकगन्धव्धार हासारवस-
 णाहं पयइमक्कोउरं, अहं पि तेहिंतो सेव एयं वरयरमाथ-
 ५ षिऊण ^२अभयमईए खनेओ न्ति । चखणपरिसक्कणेणेव पत्ता
 य णे नरवइसमौवं । दिट्ठो सुणिन्दपायमूले संवेगसुवगओ
 राथा रायपत्तीहिं, किइ

नेइणितत्तासणत्थो विष्कड्डियत्तत्तामराडोवो ।

किं होज्ज न होज्ज न्ति व सवियक्कं नरवई एसो ॥

१० तो ताहि सप्पणामं समयं पक्खुभियभूसणरवेणं ।

अणिरूविथक्करत्थो जयसइो से समुग्घुट्ठो ॥

तेण वि वेरग्गवसा अणायरविइसमन्वरक्केण ।

उल्लोअन्नसिणेहं ईसि समोणामियं वयणं ॥

एवं च संभासिएण सव्वन्नेउरजणेण पाथवडिएण विक्कन्तो

१५ नरवई ।

^१खयदाढो अ भुयङ्गो किं एयं वारिनिथक्कियगओ अ ।

सीहो अ पक्करत्थो ज्ञायसि पक्कट्टरज्जो अ ॥

तओ एवं विक्कन्तेण राइणा माहिथं निरवसेसं सुणि-

वणणाइयं ति । तं च णे खोऊण समुप्यकं जाइस्सरणं ।

१ D परिचरयापचविषासमाधिं ।

२ D •मति ।

३ B somewhat different: खयदाढो अ खही नननइत्थो अ वारिमत्तमि ।

खौहो अ पक्करज्जो कं विमत्तमोसि नरजाइ ।

तन्त्रो 'तस्मिन्भनेणं निवडियाद् धरणिवट्टे । हा किमेयमवरं
 ति मन्ममाणीहिं 'विरुदयं रायपत्नीहिं । बाहजस्यसित्तगत्तं
 च षे उवरिं सुच्छसुवगया अन्ना । तन्त्रो 'लङ्काओ चेषणाओ,
 विष्णुओ अन्ने, समासासिया अन्ना, विष्णुओ राया । ताय,
 अन्नां षे संसारकिलेसायासकारएहिं विषएहिं; अणुजाणाहि ५
 'ताव अन्नाणं पि सयलदुक्खविरेयणं समणत्तणं ति । राइणा
 भणियं । अहासुहं 'देवाणुप्पियाइं, मा पडिबन्धं करेह ।
 तन्त्रो विजयवम्भणो' नियभाइण्येस्स दाऊण रज्जं काऊण
 अट्टाहिद्यामहामहिमं सयलन्तेउरपहाणजणसमेओ घेत्तूण
 अन्ने अभिणिरकन्तो राया । विष्णुओ मए भयवं सुदत्त- १०
 सुणिवरो । भयवं, करेह अणुग्गहं नयणावलीए धम्मकहाए ;
 पावेउ भयवओ पभावेण एसा वि सयलदुक्खिगिच्छयं
 जिणपणीयं धम्मं । भयवया भणियं । सोम, अविस्ओ खु
 एसा धम्मकहाए । संतप्पिओ इमीए 'अकज्जायरणापच्छा-
 सेवणाए कम्मवाही, बद्धं च तच्छपुठवीए परभवाउचं, अन्त्रो १५
 पाविद्यम्भमवस्सं तीए नारथत्तणं, न पवज्जइ थ एसा महा-
 मोहओ जिणधम्मरयणं ति । तन्त्रो मए चिन्तियं । अन्त्रो
 दाइणविवागथा अकज्जायरणस्स, ईइसो एस 'संसारमहावो ;

१ B corrects तस्म सं, D pr. m.

१ D •बौहिं निष्कविथं ।

२ ACE om. लडाउ चेषवाउ, B has उडिया ।

४ ACE om.

५ B •प्पिया, D blots out the letter इ ।

६ ACE •धम्मवो ।

७ ACE om. •वरवा, B i. marg.

८ E om.

९ ACE लडावो ।

ता किं करेमि न्ति । तन्नो अइसयणाणावसोयसूरेण भय-
वया भणियं । अलं ते १इमिणा संसारविवद्वुणेण तीए
उवरिं अणुबन्धेण । एयं २सेव ३सयलसोयदुल्लहं कइंषि उदुं
पव्वळं करेहि न्ति । तन्नो गुहगुणाणुभावेणं पाळियं
५ समणत्तणं, कालमासे य सिद्धन्तविहिणा करेऊण काल-
सुववन्नाइं सहस्राराभिहाणे देवसोए ।

तत्थ वि उवभुञ्जिऊण सुराउथं चविऊण देवसोयान्नो
कोसलाए विसयंमि साएए नयरे विणयंधरस्स रन्नो लच्छि-
मईए महादेवीए सुयत्ताए उववन्नो न्हि । जान्नो काल-
१० क्कमेणं । कयं च मे नामं असोहरो न्ति । अभयमईजीव-
देवो वि चविऊण देवसोगान्नो पाउळ्णिपुत्ते नयरे इसाण-
सेणस्स राइणो विजयाए महादेवीए कुच्छिंसि धूयत्ताए
ससुववन्नो न्ति । जाया कालक्कमेणं । पइट्ठावियं च मे नामं
विणयमइ न्ति । वड्डियाइं च अन्हे देहोवचएणं कलाकला-
१५ वेण य ॥ पेसिया य मे सयंवरा ईसाणसेणेण विणयमई ।
सुथं च मए एयं । परितुट्ठो हियएणं । पत्ता य सा महथा
चउयरेणं, बड्डमन्निथा ताएणं, आवाभिया नयरवाहिं ।
कयं वड्डावणथं । गणाविन्नो ५वारेज्जदियहो, समागन्नो मे
मणोरहेहिं । निव्वत्तं एहवणयं । पयट्ठो अहं महाविभुईए
२० विणयमइं परिणेउं । वज्जन्तेहिं विविहमज्जलत्तूरेहिं नच्चन्नेणं

१ D adds कपिययेहिं ।

० B om.

३ ACE •तिचसोय• ।

४ E वारेज्जच• ।

विक्षासिक्खिज्जेणं पठन्नेहिं मज्झिमपाठएहिं गायन्तेण ^१अक्खया-
 खोएणं धवत्तगयवराद्धो समेओ रायवन्नेहिं पुत्तोइय्यमाणो
 पासायमासातल्लगयाहिं पुरसुन्दरीहिं पत्तो रायमग्गं ।
 एत्थन्तरंमि फुरिषं मे दाहिणसोयणेणं, समुप्यसो हरिस-
 विसेसो । चिन्तियं मए । भवियच्चं अओ वि अवरेणं महा- ५
 पमोएणं ति ॥

एत्थन्तरंमि दिट्ठो मए गोथरपविट्ठो कल्लाणसेट्ठिभवणज्जणे
 साङ्ग । तं च मे दट्ठूण समुप्यसो संभमो । तओ अक्खत्थयाए
 साङ्गधम्मस्स विचिन्तयाए कम्मपरिणएण अमोहदंसणयाए
 भयवओ समुप्यसं जाइस्सरणं । सुच्छिओ गइन्दसन्ने, १०
 निवउमाणो धारिओ पासवत्तिणा रामभइाभिहाणेण सयल-
 हत्थारोहपहाणमयहरणं । 'हा किमेथं' ति ^१विससो राम-
 भइो । 'मा वयह' ति ^२वारिया त्तरियादी, उवसन्ता थ
 खियं । 'हा किमेथं'ति ^३अविसादौ वि दठं विससचित्तो
 समागओ ताओ । 'पूगफलाइमयमइओ' ^४इविसुइ ति १५
 सिद्धाविओ चन्दणपाणिएणं । लड्ढा मए चेतणा, उप्पिन्नियं
 लोथणजुथं, ^५कओ आसणपरिग्गहो, विरत्तं संसारसायराओ
 चिन्तं । भणियं च ताएण 'पुत्त, किमेथं' ति । मए भणियं ।
 ताथ, दाहणं संसारविससियं । ताएण भणियं । पुत्त, को एत्थ

१ D खवथा० । २ B •वरेव, D •वकायवरेव instead of मयहरिव ।

३ A विहाओ. CE विहाओ । ४ B वारियार । ५ B om. •मय० ।

६ B •रवेणं ।

७ D •जुपसं ।

- अवसरो संसारस्स । मए भणियं । ताव, महत्तो खु एसा कथा,
 न संखेवन्तो कश्चिं पारीयद । ता एगंमि देसे उवविस्सु
 ताओ, सहावेउ मे माइलोयं पहाणजणवयं च, जेण साहेमि
 तायस्स संसारावसरकारणं ति । तओ रायमग्गासम्भाए महा
 ५ सहाए उवविट्ठो राया 'सह मए । सहाविओ 'अस्सयाजणो
 पहाणजणवओ य, ठिओ उच्चियठाणेसु । भणियं च ताएण ।
 'पुत्त, किमेयं ; साहेहि तं संसारविससियं । मए भणियं ।
 आयस्सु ताओ, जहा मए अणुत्तयं ति । तओ पारट्ठो कहेउं ।
 ताय, निग्गुणो एस संसारो । मोहाभिभूया खु पाणिणो न
 १० 'नियन्ति एयस्स महुवं, आलोचेन्ति अणासोच्चियम्भाइं,
 पयट्ठन्ति अहिण, न 'पेष्कन्ति आयदं । एत्थ खलु सुरासुर-
 साहारणा ताव एए जाइजरामरणरोयसोयपियविष्णओया-
 हया विथारा । दाहणो य विवाओ थेवस्स वि पमायचेट्ठि-
 यस्स, जेण पिट्ठमयकुक्कुडवहो वि, पेष्क, कसं परिणओ त्ति ।
 १५ भणिकण साहिओ सुरिन्दत्तजम्भाइओ जाइस्सरणपज्जव-
 साणो निययवुत्तन्तो । तं च मोऊण 'अहो दाहणविवागया
 अकज्जायरणस्स' त्ति जंपमाणो संवेगमुवगओ राया अम्माओ
 वेसजणवओ य । तओ मए भणियं । 'ता ईदिमं अकज्जा-
 यरणपरिणामं पेष्किऊण विरत्तं मे भवचारगाओ चित्तं,

१ ACDE om. सह मए ।

२ ACDE add सहं माइलोयो ।

३ ACE read this passage as follows : पुत्त किमेयं ति मए भणियं ताय etc.

४ A चिचेत्ति, CE विरत्ति । ५ D खल्वन्ति । ६ E ताव, D माइवरदत्त ।

वियन्निभ्रो जिणवयणपडिबोहो । ता अणुजाणड ताओ, जेण तायप्यहावेणेव करेभि सफलं मणुयत्तणं ति । तओ अणाइभवअत्यमोहदोसेण अवियारिज्जणायइं अपियं ताएण । पुत्त, को पुत्तयस्स पणयभङ्गं करेइ, सफलं चेव भवउ मणुयत्तणं; ता परिणेहि ताव एयं ईसाणसेणधूयं । तओ करेज्जासि ससंपयापरिवात्तणेण महम्मं पुषखन्धं ति । मए भणियं । ताय, विस्सत्तं मए तायस्स, विरत्तं मे चित्तं भवचारगाओ । ता अलं मे दारपरिग्गहेण । ताएण भणियं । पुत्त, को विय दोसो दारपरिग्गहस्स । मए भणियं । ताय, दारपरिग्गहो हि नाम निरोसहो वाहो, जेण आययणं मोहस्स, अवचओ धिईए, सुहा विस्केवस्स, पडिवत्तो मन्तीए, भवणं मयस्स, वेरिओ सुद्धन्नाणाणं, पहवो दक्खसुदयस्स, निरणं सुहाणं, आवासो महापावस्स । पडिवस्सिज्जण एयं पञ्जरगया विय सीहा समत्या वि परलोयसाहणे माणसभावल्लभे^१ वि सीदन्ति पाणिणो । अञ्जं च । ताय, न जुत्तं^२ रयणचिन्नेणं कच्चणथालेण पुरीससोहणं । पुरीससोहणमेत्ता य एत्य विमथा, अच्चिन्तचिन्तामणिसच्चिहं च जिणवयणबोहसंगयं माणुसत्तणं कम्मभूमौ य एसा, परमपदसाहणं च चरणाणुट्टाणं । ता अल्लमअहावियप्येण^३ । अणुजाणाहि मे सयल्लदुक्कविउडणिं^४ पव्वज्जं ति । तओ १०

१ BD उहो, D वल्लेवस्स ।

२ B संतीर ।

३ BD •संभेव ।

४ CE •अचिन्नेवं ।

५ B •विचप्पिरच ।

६ DCE विउडुडि ।

बाहोसलोयणेणं जंपियं ताएण । पुत्त, एवमेथं, किं तु
परमत्थं पि जंपमाणो नेहकाथरं पीडेसि मे हियं ति ।
मए भणियं । ताथ, अलं मे अपरमत्थपेष्णिणा नेहेण ।
एसो चेव इत्थ पहाणं संसारकारणं, ज्ञेण

५ दीवो व्व सम्बलोगो खणे खणे जायए विणस्सर य ।

संसरइ य नेहवसा १निहवायाणो उ उल्लाइ ॥

ताएण भणियं । एवमेथं, किं तु खिज्जिह्दिइ मा
तवस्सिणी १ईमाणसेणधूय त्ति । मए भणियं । ताथ,
येवमेथं^२ कारणं । अलं च । निवेयावेउ ताओ तौए वि थ
१० एयं वुत्तन्तं । कथाइ ५मा वि एयं सोज्जण पडिबोहं पावइ
त्ति । तओ ताएण 'जत्तमेथं' ति भणिज्जण पेसिओ
सङ्खवड्डणाभिहाणो पुरोहिओ, भणिओ य ताएण । जहा
सुयं निवेएहि रायदुहियाण ; भणाहि य तं 'एवंठिण किं
अन्हेहिं कायव्वं' ति ॥ गओ सङ्खवड्डणो । आगओ येववे-
१५ लाए, भणियं च जेण । महाराय, संसिद्धा मणोरहा
कुमारस्स ; सुणेउ महाराओ । गओ अहं इओ रायधूय-
समीवं, पवेसिओ सबड्डमाणं पडिहारेण ; 'महारायपुरोहिओ'
त्ति अहिणन्दिओ रायधूयाए, द्वावियं आमणं, उवविट्ठो
२० वत्तव्वं ति । तीए भणियं, भणाउ अज्जो । मए भणियं ।

१ ACE विहवाओओ, D निरवउवाउ ।

२ B •येवव्व ।

३ D •सिहं ।

४ D इहाइ ।

५ ACE अलं, B च अलियं ।

राघपुत्ति, देवसासणमिणं अविद्याए सोचय्वं ति । तन्नो
 तीए काज्जण अङ्गुट्ठिं ओयरिजण आसणाओ 'जं 'गुह
 आणवेद'त्ति बद्धो अञ्जली । तन्नो मए भणियं । राघ-
 पुत्ति, इह आगच्छमाणस्स कुमारस्स साज्जदंसणेणं समुत्पन्नं
 जाइस्सरणं, संभरिया य नव भवा, सिट्ठा य तेणं । ते
 सुणाउ भोई । अत्थि इहेव वासे विमालानामा नघरी, तत्थ
 अमरदत्तो नाम नरवई होत्या, इन्नो य अतीयनवमभवंमि
 तस्स पुत्तो सुरिन्ददत्तो नाम अहमासि त्ति, जणणी मे
 जसोहरा, भञ्जा य नयणावलि त्ति । जाव एत्तिथं जंपामि;
 ताव मोहं गथा राघधूया । आउल्लोहन्नो परियाणो; 'हा
 किमेथं' ति विषणो 'य अहयं । परिचित्ता चन्दणपाणि-
 एणं, लद्धा तीए चेषणा । मए भणियं 'राघपुत्ति, किमेथं'
 ति । तीए भणियं 'विचित्ता संसारस्स' । मए भणियं 'कहं
 विचित्ता' । तीए भणियं । जन्नो स जेव अहं जसोहरा
 तस्स 'माथा अईयपरियाए त्ति । साहिज्जण सिट्ठं कुमारसा-
 हियं निधयपरियं । तन्नो मए भणियं । राघपुत्ति, इमिणा
 वरघरेण विरत्तं चित्तं भवचारगाओ कुमारस्स, इच्छद खु
 सो पव्वदउं । तन्नो महाराएण भणियं 'ता एवंठिए किं
 अन्नेहिं काथय्वं' ति । तीए भणियं । विज्जवेहि महारायं ।
 जहा । ताथ, ईइसो जेव एस संसारसहावो, कस्स वा सयच- १०
 विजाणस्स न विरागं करेइ । ता अस्समेत्थ सुमिणवसेत्त-

१ E नुरव आचवेति ।

२ ACE चर्च ।

३ D मायादपरिचारत्ति ति ।

- विश्वमे^१ पडिवन्धेण, संपाठेहि कुमारस्स समीहिंयं; अणुजा-
 णाहि च ममं पि पव्वञ्जं, जन्तो ममं पि विरत्तं चेव चित्तं
 भवचारगाओ न्ति ॥ एथं च सोऊण 'अहो माहन्दजास-
 रिसया जीवलोयस्स' न्ति भण्णिज्जण परं संवेगसुवगओ
 ५ राथा । भण्णिं च तेण । पुत्त, न तुमं मम पुत्तो, अवि
 य 'धम्मनिउज्जणाओ गुरु । ता अस्सं अन्धाणं पि इमिणा
 परिकिस्सेणेण ; अहं पि पव्वज्जामि तुमए चेव सह पव्वञ्जं ।
 अस्माहिं भण्णिं । अज्जउत्त, जुत्तमेथं ; किमेत्थ नउपेज्जो-
 वमे असासथंमि जीवलोए पडिवन्धेण । तओ मए भण्णिं ।
 १० अहासुहं देवाणुप्पिया, मा पडिवन्धं करेह ॥ तओ ताएण
 द्वाविथं महादाणं, काराविथा मव्वाययणेसु पृथा, संमा-
 णिओ रायसत्थो, ठाविओ रज्जंमि खुत्तुभाथा मे 'असवड्ड-
 णाभिहाणो । पव्वइओ ताओ धमं मए 'अस्माए विणयमईए
 पहाणजणवएण य सुगिहीयनामधेयस्स भगवओ इन्दभूइस्स
 १५ समीवे । ता एवं निचयमेव मे चरिथं निम्बेयकारणं ति ॥
 धणेण भण्णिं । भयवं, सोहणं ते निम्बेयकारणं । कस्स
 वा सच्चिययस्स अजस्स वि इमं न निम्बेयकारणं । ईइओ एस
 संसारो । ता आइसउ भयवं, जं मए कायस्सं ति । 'असो-
 हरेण भण्णिं । 'सोम, सुण । दुक्कहा चरणधम्मसामग्गी ;
 २० जओ भण्णिं भयवथा । दुविहा खसु जीवा हवन्ति, चावरा

१ MSS. विश्वमेव । २ BC निउज्जणाओ । ३ D add. मओचरो ।

४ AC D संपाठि । ५ BD जओचराचरिथ । ६ CDE जोअ ।

जङ्गमा य । तस्य थावरा^१ पुठविजलजसणमाद्यवणस्सुरका^२-
 यभेयभिन्ना, जङ्गमा उण किमिकौडपयङ्गगोमहिससरह-
 वसहपसयमादणो । तस्य थावरत्तमुवगञ्चो पुठवाइएसु असं-
 खेज्जाञ्चो ^३वणस्सुरंमि · अणत्ताञ्चो ^४उसप्पिणिअवसप्पिणौञ्चो
 परिवसर जीवो न्ति । अञ्चो थावरत्ताञ्चो जङ्गमत्तं दुल्लहं । ^५
 जङ्गमत्तं पि पत्तो समाणो किमिकौडपयङ्गेषु अण्येयभेय-
 भिन्नेसु ^६आहिण्डिऊण तञ्चो पच्चिन्दियत्तं पाउणइ ; तस्य
 वि ^७खरकरहगोणमहिसुडाइएसु ^८परिभमिऊण माणुसत्तणं ;
 तस्य वि य सगजवणसवरवव्वरकायसुहण्डोडुगोडाइएसु^९
 आहिण्डिऊण आरियदेसजम्भं ; तस्य वि य षण्डालडोम्विल्लय- ^{१०}
^{११}रययसक्यरसाउणियमक्खबन्हाइएसु आहिण्डिऊण ^{१२}इस्का-
 गारसु कुल्लजम्भं, तस्य वि य ^{१३}काणकुण्डरुज्जपङ्गुल्लयमूयन्ध-
 वच्चिरवाच्चिविगल्लिन्दियसरौरगेसु^{१४} परिभमिऊण ^{१५}निह-

१ D adds भविष्य । तं जहा ।

२ D · ज्ञाय० ।

३ D adds उल्लप्पिणिवसप्पिणौड विवरइ ववस्सुप्पिणौड विवरइ ववस्सुत्ति-
 कारंवाचं ।

४ B · चौ० ।

५ B has here and in the sequel instead of the absolute participle
 a full phrase like this आहिण्डितस्स पच्चिन्दियत्तं दुल्लहं चवर । पच्चिन्दियत्तं
 पि पत्तो समाचो तत्त वि etc.

६ B म० गोमहिसरसु. D · गोह० ।

७ B परिभमंतस्स माणुसत्तं दुल्लहं चवर माणुसजम्भं पि पत्तो समाचो तत्त वि .
 and similarly in the sequel.

८ B सुवडोडोवाइएसु. A · नेवाइएसु. D · नंवाइएसु ९ B · चकार० ।

१० B इस्कागारकुण्डे उयत्तो दुल्लहा सेवा । इस्कागारकुण्डे पत्ते समाचो तत्त विच ।

११ B काचकोड० । १२ B · ल्हिदियसुरी० । १३ B विचवडव, E विचवदयं ।

वहुधं शरीरनिष्कन्ति, तस्य वि च उष्णकषयत्यरज्जुमादएहिं
 जीविशोवक्त्रमेहिं अहाउयाणुहवणं,^१ तस्य वि च कौहमाण-
 मायाशोहरागदोसन्धचारमोहिशो^२ धम्यवुद्धिं, तस्य वि च
 बज्जविहेसु इन्दियाणुकूलजणमणोरनेसु^३ अस्माणिपवन्तिएसु
 ५ कुहस्येसु परिभमन्तो जहद्वियं मव्वज्जुभासियं सिद्धिसुहेककु-
 लहरं धमं,^४ तस्य वि च अणाइभवपरंपरव्यत्यअसुहभावणाशो
 असंपत्तपुव्वं सिद्धिवज्जपढमपाज्जुं सज्जं,^५ तस्य वि च सपरो-
 वधारयं महापरिससेवियं एगन्तपसंसणोयं चरणधमं । संपत्तो
 य इमं, देवाणुप्पिघा, अशिरेणेव पावेइ जाइजराभरणरो-
 १० यसोयविरहियं परमपयं ति । ता एयसंपायणे करेहि
 उज्जमं,^६ किमण्णेण संपाइएण । असासथा सव्वसंजोया, पइवइ
 विणिज्जियसुरासुरो मच्चू, एगइरक्कनिवासिसउणतुक्का बन्धवा,
 विवायदाइणो य विसयपमाशो ति ॥

तस्यो एयमायसिज्जण संजायचरणपरिणामेण भणियं
 १५ धण्णेण । भयवं, अणुग्गिहीशो न्हि इमिणा आएसेण । ता
 संपाडेमि एयं । करेउ भयवं अणुग्गहं, जाव निवेइज्जण
 भयवशो वुत्तन्तं अस्मापिईणं पवज्जामो पव्वज्जं ति । भयवथा
 भणियं ।^७ अहासुहं, देवाणुप्पिघा, मा पडिबन्धं करेहि ति ॥

१ B adds इवइ । असासथं परिवार्लेताच ।

२ B धम्यवुद्धौ कुहवा इवइ । समुच्चयार वि धम्यवुद्धौ ।

३ B has लोवाच य पवन्तिएहु कुहलहु संसचरं परिभसंमो ।

४ B reads न पाउचइ । तंमि य पने सनावे तत्त वि च वनीव कुहचं अवाइ etc.

५ B adds न पाउचइ । ६ D adds ति । ७ D अवाउहं ।

तन्मो गन्मो अन्नापिदसगासं धन्मो । परमसंवेगसुवगएण
य तेण भाहिन्मो एव बुत्तन्मो अन्नापिदं । पडिबुद्धा एए ।
चिन्तियं च तेहिं । अत्तं एे एवमसुहपरिणामे भवे पडिब-
न्नेणं, जोम्भो च एे पुत्तो ; ता निखिविज्जण इमस्सु भारं
पवज्जामो पव्वज्जं ति । भणित्तो धणो । वच्च, पडियग्गेहि ५
मणिमोत्तियादयं सारद्वयं ; पवज्जामो अन्ने महापुरिससेविद्यं
'पव्वज्जं' ति । धणेण भणियं । ताव; जुत्तमेयं ; संपत्तमणुष-
भावेण पाणिणा इमं सेव कायव्वं ति । अं पुण समारदुं
ताएण, जहा पडियग्गेहि मणिमोत्तियादयं सारद्वयं ति ;
एत्य का उण सारया मणिमोत्तियादव्वस्सु । किं समत्य १०
मिणं मञ्जुणो रक्केउं । किं वा न होन्ति एयप्पहावन्मो
जक्कजरादया विचारो । किं तीरह इमिणा समत्यस्स
अत्थिवग्गस्स मणोरहपूरणं काउं । किं वा न परिच्चयह
इमं पयत्तरस्सिक्कं पि खीणभागधेयं पुरिमं । किं वा होह
कोइ दव्वजुचमयस्स परकोए गुणो ति । सेट्ठिणा भणियं । १५
वच्च, नत्थि एयं । धणेण भणियं । ता किमिमिणा 'अहो-
पुरिसिवावप्फारपाएणं ; अणुमज्ज ताओ मज्जं पि अत्तन्मो
सरिसमणुचिद्वियं ति । सेट्ठिणा भणियं । वच्च, अणुमज्जं
मए । किं पुण विद्यमा गई जोव्वणस्सु ; एत्य अणु दुइमारं
इन्दिघारं, पद्दवह संसारतद्वीचभूओ अणुओ, आयकुन्ति १०

१ B समभुधन्मो ।

२ AC •नियं ।

३ B अहोपुरिसिवावप्फारपाएणं । D अहोपुरिसिवावप्फारपाएणं :

मणोहरा विषयं न्ति । धरणेण भक्षिणं । ताद्य, न खलु
 अविवेगश्चो अक्षं जीव्यं न्ति । अणारमन्ता इमे जीवा, न
 एत्य परमत्यश्चो कोरु जीव्यन्त्यो न वा बुद्धुश्चो न्ति ।
 दीयन्ति अविवेगसामत्यश्चो बुद्धु वि. एत्य जप्ते अणियत्त-
 ५ विषयविषाद्विहासा^१ अगणेऊण सौचवयणिव्यं अवियारिऊण
 परमत्यं अप्पाण्यं विउम्मेमाण न्ति ; द्विययाद्वियमलेण वि य
 दव्यन्तरओण कालपरिणामसुद्धिले वि करेन्ति कालए
 केसे, अङ्गकडिलयाहेउं च सेवन्ति पारथमहणं, 'बुद्धुभावदो-
 सभौक वाहेन्ति इत्तरं जप्पकालं, वियारखीलयाए परिस-
 १० क्केन्ति वियउयादं, पयइन्ति अपयइयमे, न पेक्कन्ति झीण-
 माउं, न चिन्तेन्ति जप्पन्तरं ति । 'अवरे उण सुयवत्त्यपर-
 सौचमग्गा तरणया वि एत्य जप्ते विवेकसामत्येण नाऊण
 विव्जुलयाउोवचसुद्धं 'जीयं असारयं विषयसुद्धाणं विवाय-
 दादण्यं^२ च पमायसेट्ठियस्स 'मच्चुभयभीया विय हरिणया
 १५ उत्तत्या पावणेऊणं सेवन्ति परसौचवन्धवं चरणधमं ति ।
 ता अकारणं एत्य जीव्यं न्ति । न य विवेगिणो विद्वय-
 संसारसुद्धस्स दुइमादं इन्दिथादं । अदन्नेहिं एएहिं दमियम्भो
 अप्पा दोग्गईए ; दमिएहि य एत्य पयससुद्धं^३ परसोए च
 भवपरंपराए मोक्खसुद्धं ति जाणमाणो को इमे न दमेइ ।

१ D विषयाद्विहासया च । २ AC •भोच, B •भाविउसेच, D •भावउसेच ।

३ B चउत्थे ।

४ CE जीवियं ।

५ D •चत्तं ।

६ AC मच्चुभयं, D मच्चु । ७ AB इत्तमसं, C इत्तवयमं, D परमसुद्धं ।

असुप्तो वि च अणव्यसंकल्पमूलो परिचत्तेहिं अणव्यसंक-
 प्पेहिं भाविए वीथरागतयणे उवत्तडे पसमसुहसकवे असुय-
 नाण गुहपायमूक्षं चिन्तयन्ताण पखिवस्तभावणं कइं पइवद
 त्ति । किं वा मणोहरत्तं विसयाणं । पोग्गलपरिणामा हि
 एए फरिमरसकवगन्धसहा ; विचिन्तपरिणामा पोग्गला सुहा ।
 वि होजण असुहा इवन्ति, असुहा वि च सुहा ; किं वा
 एएहिं अत्तणो अत्यन्तरभूएहिं ; न एएहिं मंजोओ परम-
 त्यओ सुहहेज, अवि च दस्सहेज ; 'असंजोए च निचय-
 मकवपप्पासअथाए पाणिणो परमत्यओ सुहं' ति मक्कमाणं
 कइं ति आयकुन्ति विसय त्ति । ता किं एएणा । ताथप- १०
 चावओ चैव मे अविग्घं भविस्सुद १त्ति ॥

तओ पडिसुयं तेण, द्वाविथं च ओसणापुब्बयं महा-
 दाणं, कराविथा अट्टाहिया मच्चिमा । तओ महापुरिमनिस्स-
 मणविहीए अत्तापिईमनेओ अस्सेणं च पहाणपरियजेण
 पवक्को धणो जसोहरायरियसनीवे पब्बज्जं ति ॥ १५

अरत्तन्तो कोद कासो । अहिप्पियं ५सुत्तं, अभत्तो
 किरियाकत्तावो, भाविथाओ भावणाओ, वेरग्गाइसयओ
 पवक्को एगलविहारपडिभं । विहरमाणो च गामे एगराथं
 नगरे पप्परायविहारेणं समागओ कोसत्तिं ॥

१ A परचि०, B परिचि०, C परिचहेचि । १ AB ०मात्ता, C ०मात्ता ।

२ AC om.

३ B इयं, D इत्तं ।

इन्द्रो य सो नन्दश्चो गोसे^१ तमपेच्छिज्जण धणसिरी-
ससेचो^२ सञ्चिज्जण जल्लनिहिं तीए वयणेणं^३ १थीदम्बसोहेण
य अगण्णिज्जण सेट्ठिधणकयारं सुकयारं कोसमिं आगचो
त्ति । समुद्दत्तनामपरिवत्तेणं^४ च ठिचो तीए चेव नच-
५ रीए ॥ उचियसमएणं च पविट्ठो भयवं गोथरे, तत्थ वि य
नन्दयगिहं । दिट्ठो धणसिरीए पच्चभिन्नाचो य । चिन्तिथं
च तीए । कइं न विवचो चेव सो समुद्दम्बे वि । अहो मे
अहस्यथा, जं पुणो वि एसो दिट्ठो त्ति । अहवा तथा करेमि
संपयं, जहा न पुणो जीवर त्ति । एत्यन्तरंमि अरुक्कतो
१० जायणासमचो त्ति । निग्गचो भयवं । अहिययरं से पच्चो-
समावक्का । 'पच्चभिन्नाया अहं, अक्कहा कइं सिग्घमेव
निग्गचो^५' त्ति चिन्तिज्जण पेसिया 'चेडो । इक्का, कइं पुण
एस समणचो ठिचो त्ति सच्चं विथाणिज्जण लळं मे संवाएहि ।
तीए भणियं 'जं १सामिणो आणवेद' त्ति १भणिज्जण निग्गया
१५ चेडो, लग्गा १एयस्स मग्गचो । निययसमएणं च निग्गचो
भयवं । न पडुप्पचो य से जहोचिचो आहारो, गचो
नयरिदेवयापडिबड्डं उक्काणन्तरं । एत्यन्तरंमि चोगाडा
चरिमा, ठिचो भयवं काउत्तग्गेणं । तचो कांचि काणं

१ E adds वि । २ B ०चिचो । ३ B इत्ति, D इत्तोच ।

४ B ०रिवत्तं काउत्त, D ०परिवत्तत्तं च काउत्तं ।

५ ACE om. all from भयवं down to निग्गचो । ६ D दावचेडो ।

७ ACDE देवो । ८ ACE om. ९ BJ धवक्का ।

विट्ठिकण 'न एस इत्थो गच्छ' ति 'सुणिकण आगथा
 वेडी, निवेदयं धणसिरीए । भणित्थो तीए नन्दत्थो ।
 अपडुसरौरे तुमंमि उवाहयं भयवईए नयरिदेवयाए, जथा
 किण्हपक्कड्ढमीए गहिण्णोववासवयाए आचयणवासो कायव्यो
 ति । अइक्कन्ता य मे पमायत्थो अट्ठमी । तत्थो सुमिणयंमि ५
 सोरथा अहं भयवईए, पसुत्ताए चेव य तुमं गोसे १किण्ह-
 करणे निग्गत्थो ति, अत्थो न साहिण्णो पसाए सुविण्णो ।
 कत्थो अज्ज उववासो । अत्थो अहं तत्थ गच्छामि ति ।
 संपाडेहि मे भयवईए पूत्थोवयरणं ति । संपाडियं नन्दएणं ।
 तत्थो कम्मयर^१दुगाहिट्ठिया सह पुब्बचेडियाए गथा धण- १०
 सिरी तसुज्जाणं । दिट्ठो तीए तवस्सी ॥ एत्यन्तरंमि
 आगत्थो सारकट्ठभरिएण पवहणेण तसुहेसं २सागत्थो,
 भग्गो य से अत्थो । तत्थो अत्यसुवगयप्पात्थो दिण्णरो ।
 न कोइ कट्ठे गेपहइ ति चेत्तुण गोणे गत्थो निधयगेहं ।
 तत्थो चिन्तियं धणसिरीए । ३लट्ठयं जायं, एएहिं चेव १५
 सारकट्ठेहिं उहिस्सामि एयं ति । गथा ४चण्डियाचयणं,
 कथा देवयाए पूया, दिक्कं कम्मयरणं पाणभोयणं, पसुत्ता
 एए । तत्थो एयाहणी चेव गथा सुणिवरसथासं । अजाण-
 कोहमूढाए विरइयाहं भयवत्थो समीवंमि कट्ठाहं, न
 क्खियाहं च ५आणजोयसुवगएणं भयवथा । पज्जासित्थो १०

१ AC सुविण्णः ।

२ ACE om. ।

३ E adds पुरिच. ACE दुव० ।

४ D दोरिचः ।

५ A लववेः ।

६ CDE चण्डियाचयं ।

जलस्यो, छिन्नो भयं जलपजासावलीए । संजाओ से
कहणपहाणनणेष झाणजोयसंकमो । किह ?

चिन्नेह थ सो भगवं काउस्तुग्गंमि अचल्लित्तसहावो ।

अणुयन्मागयचित्तो जल्लिए जल्लणंमि उण्णन्तो ॥

४ 'इह धम्मा सप्पुरिसा जे नवरमणुत्तरं गथा मोखं ।

जन्हा ते जीवाणं न कारणं कम्मबन्धस्स ॥

एसो उ मोहसहाओ कोरिं मं पाविज्जण कुगईए ।

वच्चिह्दिह असो कट्टं कट्टं वज्जदुक्कापउराए ॥

अहमेयस्स निमित्तं दोग्गहगमणे निमित्तविरहेण ।

१० न उ होह कम्मचिद्धी भणियमिणं सोयमाहेण ॥

सोएमि न नियदेहं एयं सोएमि मोहपरतन्तं ।

जिणवयणवाहिरमहं दुक्कससुहंमि निवउत्तं ॥

मोहसयाण अहवा केत्तियमेयं^१ किल्लिट्ठसन्ताण ।

एसो मोहसहावो धिरत्यु संसारवासस्स ॥

१५ इथ सो सुहपरिणामो तीए विणिवारओ उ पावाए ।

पक्करससागराज उववओ सुज्जकप्यंमि ॥

इओ थ सा धणभिरिी ससण्णसा विथ गथा^२ चण्डिया-

ययणं, पविषमाणी थ वेह्या चेडियाए । भणिया थ तीए ।

सामिण्णि, कहिं गथा आसि । तीए भणियं । न कहिंन्धि,

१० परं^३ अद्धरत्तसंज्ञाए^४ भयवईए पयाहिणं कथं ति । एत्य-

१ B ने ।

२ BD नेने ।

३ CD चण्डियाचर्थ ।

४ B चउ० ।

५ D भयवती ।

नरंमि उवसङ्को चेडियाए उद्यासणुज्जोओ । किमेयं ति
 विथप्पिऊण पसुत्ता थ एसा । पहाथा रयणी । तओ
 काऊण देवथाए पृथं संमाणुऊण कस्यथरे पत्थिया धणसिरी
 सगिहं । दिट्ठो थ पन्थे वावओ रिसी धणसिरीए कस्य-
 रेहि चेडियाए थ । 'भणियं च णेहिं । अहो केण एयं
 ववसियं ति । जंपियं 'धणसिरीए 'न-याणामि' त्ति ।
 'समुप्पओ चेडियाए विथप्पो । पेसिया अहं भयवओ अके-
 सणनिमित्तं, निग्गथा थ एसा 'अट्टरत्तसमए, उवसङ्को
 थ मए तीए चेव वेत्ताए उज्जोवो । ता न-याणामो क-
 मेयं; मझेमि, जोइया अहं एथाए महापावदेसंमि । 'एवं १०
 चिन्तयन्ती पविट्ठा सह धणसिरीए गेहं ति ॥

एत्यनरंमि आगओ सागडिओ । दिट्ठो थ णेणं 'पि
 अट्टिमेत्तसेसो सुणिवरो । चिन्तियं च णेण । अहो मे
 अधसया । पडिवओ अहं कस्सइ किस्सिट्ठसत्तस्स भगवओ
 उवसग्गकरणेण सहायभावं । पाडिओ मए अप्पा दोग्गइए । १५
 ता निवेएमि एयं नरवइस्स । अट्टजामनेत्ते थ वासरे
 'गओ नरवइसमीवं । निवेइयमणेण । कुविओ राया ।
 निउत्तो णेण दणुवासिओ 'अरे लउ रिसिघायगं लहेहि'

१ AC om. this clause.

२ ACE add भसियं धणसिरीए ।

३ ACE om. this clause.

४ ACE om. नओ नरवइसमीवं ।

५ ACE कस्यथरेहि ।

६ D चपु० ।

७ ACDE om.

- न्ति । निम्नो दण्डवासिभ्यो, गन्धो चण्डियाद्ययणं । पुच्छ्या
 जेण भोरथा । को षण अज्ज एत्थं वसिभो न्ति । तीए
 भण्णियं । न कोइ भुयङ्गप्याभ्यो, जइ परं समुद्दत्तस्स
 चरिणो धणसिरि न्ति । दण्डवासिएण भण्णियं । किं पुण
 ५ से निवासकण्ठं । भोरथाए भण्णियं । न-द्याणामो न्ति ।
 दण्डवासिएण चिन्णियं । न अज्ज अट्टमी न नवमी न
 षड्ढसी । ता किं पुण से १निवासकारणं । पवसणं
 निमित्तं होव्वा ; तं पि अघडमाणं, जभो कल्लमि अङ्गा-
 रयदिणो, चरमपोरिणीए थ १विट्ठी आसि विणवाय-
 १० ओगो न्ति । १न खल्लु दुट्टमित्थियायणं मोत्तुणमेवंविहं कथं
 पि पाएण १कस्सुइ १अज्जसु संभवइ । ता गच्छामि ताव
 समुद्दत्तगेहं^५ ; तभो सेव मे उवण्णट्ठी इविस्सुइ १न्ति ।
 गभो एसो, दिट्ठा थ तेण १दुवारदेसभार्यमि सेव सेज्जी ।
 पुच्छ्या एस । अत्थि इह सत्थवाहचरिणो न व न्ति ।
 १५ तभो समंखोहं भण्णियं सेट्ठियाए । किं पुण तीए पचोथणं ।
 तभो दण्डवासिएण अहिप्पायभण्णिरकुसलेण^७ सासुथमिव
 जंपियं । आ पावे विसुभरिभ्यो रिषिवुत्तन्नो न्ति । तभो
 सकस्यदुट्टणणेण नियज्जिवसिथयाए थ भण्णियं सेट्ठियाए ।

१ A पचोथणं तभो दण्डवासिएण चण्डिया से निवासकारणं ।

२ A चिट्ठो, B दिट्ठो. C चिट्ठो = इट्ठिः, D चिट्ठियासि ।

३ D व थ षड्ढमित्थियायणं ।

४ ACE om.

५ D नेचकि ।

६ B दुवारस्स ।

७ D •वीर•. B •चरकुसलेव ।

अञ्ज, गवेसणनिमित्तं चैव भगवन्तो अहं सामिणीए पेसिया,
 न उण अञ्जं विथाणामि । तन्तो दण्डवासिएण 'न एत्व
 संदेहो, अञ्जहा किं गवेसणनिमित्तं' ति चिन्तिएण
 पुष्पिथा एसा । सुन्दरि, अलं भयसङ्गाए; किं पुण्हिसिय
 तुमं भयवन्तो गवेसणनिमित्तं पेसिया । चेडियाए भणियं । ५
 अञ्ज, सो खु भयवं कल्ले तद्वयपोरिसीए^१ भिस्सानिमित्तं
 इहं पविट्ठो त्ति, अणेण्हिएण भिस्सं लउं चैव निग्गन्तो ।
 तन्तो निग्गच्छमाणं पेष्किएण भणिया अहं सामिणीए,
 जहा 'मञ्जरिए, गच्छ, कहिं पुण एस समणन्तो ठिन्तो त्ति
 जाणिएण लउं संवाएहि' । तन्तो संवादयं मए, न उण १०
 कञ्जं विथाणामि । 'दण्डवासिएण भणियं । तन्तो तत्त्व
 गम्भूण किं कयं तस्स तीए । चेडियाए भणियं । अञ्ज, न
 किञ्चि, न वन्दिन्तो वि एसो सामिणीए, अत्ति चण्डियाए
 कथा पूय त्ति । 'दण्डवासिएण चिन्तियं । अन्तो चैव क्रूर-
 देवथाविहाणनिमित्तं पयारिएण परिचणं एथाए 'वावादन्तो १५
 ह्विस्सइ । ता पेष्कामि ताव सत्यवाहघरिणिं, तन्तो सुहवि-
 यारन्तो चैव लखिस्सामि' त्ति । गन्तो तीए पासं; संखुद्धा
 धणसिरी, लखिन्तो 'से भावो 'दण्डवासिएण, भणिया य
 णेण । पेसिन्तो अहं महाराएण, ['वावादन्तो रिसेी]

१ BD •पो६० ।

२ D सं६० ।

३ शयार only in D ।

४ B •ओ ।

५ D सं० ।

६ BD om. the words

in brackets, while ACE om. the following words down to नञ्ज ।

- रिद्धिवावाद्यगन्धशेषणनिमित्तं, पवन्तो य तस्म चाद्य-
विद्याणत्वं ति । पसुन्ता य तुमं चण्डियाद्यथणे, विद्या-
ण्णो य एस वुत्तन्तो मए । ता एहि, नरवरसमीवं
गच्छन् । एयं च सोऊण ससन्त्तसा 'भयपवेविरङ्गी निव-
१५ ङ्गिया धरणिवट्टे धणसिरी । दण्डवासिएण चिन्तियं ।
कथमिणमिमीए, कहमन्नहा एवंविहं भयं ति । निष्प-
च्छिया एसा । मिस्सिणो जणवणो । एयं च वरयरमायसि-
ऊण जणसयासाओ 'मा अहं १च एवं चेव चेष्यिस्सामि'
न्ति चिन्तियण १अप्पविसिऊण निद्यगेहं दुवारओ चेव
१० पलाणो नन्दओ । नौया य एसा नरवरसमीवं । साहिओ
वुत्तन्तो नरवरस्स । १पुल्लदया णेणं, चिन्तियं च । चन्त
कहमेयाए १आगिईए इमं ईदिसं निंसकणं भविस्सइ ।
पुच्छिया य णेणं । १अह किंनिमित्तं तुमं चण्डियाद्यथणं
गया आसि । तओ ०य तं वयणं सोऊण संरुद्धन्तणेणं न
१५ जंपियमिमीए । समुप्पन्ना सङ्गा राइणो । थेववेलाए पुणो
१वि पुच्छिया । कओ तुमं कस्स वा धूय न्ति । तओ
साहियमिमीए । सुसम्पन्नयराओ, अहं पुणभइस्स धूया,
समुद्दन्तस्स चरिणी धणसिरी नाम । गवेमाविओ से भन्ता,
नोवसङ्को य । तओ अस्सन्तसुद्धसत्तावयाए १ज्जाठियं पया-

१ BD भयवेवि० ।

२ D वि ।

३ D चपविसिच नेहं ।

४ B पुल्लदया ।

५ C चाननीय ।

६ AC कच, E कचि, D चपिय ।

७ ACE om. य नं वयणं सोऊण ।

८ ACE om. ९ D जचण्डियं ।

परिवाणसहसुव्यहनेणं 'कयाद् न तरद् रायपुरभो
 साहिं पशोयणं, ता वीसत्या साहिस्सद्' ति कुलप्यवाह-
 परियाणनिमित्तं पेसिओ रादणा पुषभद्मन्तरेण एयव-
 दधरपडिभद्दुलेहसणाहो- लेहवाहओ । रखाविथा एसा,
 पद्दियहं पुष्कावए नरवई, न य किंचि जंपद् ति । ५
 आगओ लेहवाहओ, समप्यओ तेण पडिलेहो, वाद्ओ
 रादणा । लिहियं च तत्य । अत्यि ने धूया धणसिरी^१
 कुलदूषणा य । तओ रादणा चिन्तियं । असंसथं कयमि-
 णमिमीए; अकञ्जाथरणमीला खेव एसा महापावा । अहो से
 मूढथा अहो महापावकमाणुडाणं अहो क्रूरहिययया अहो १०
 अणालोदयत्तणं । तहा वि 'अवन्ना इत्यिय' ति धाडिया
 णेण ^१सरक्काओ । गच्छमाणी य वासरन्ते तण्हाकुहाभिभूया
 पसुत्ता गामदेउलसमीवे । उक्का भुयङ्गमेणं । मशापरिकि-
 लेसेण विसुक्का जीविएणं । उववसा य एसा मरिऊण
 वाकुथप्यभाए पुठवीए सत्तमागरोवमद्दिई ^१नारगो ति ॥ १५

वक्काथं जं भणियं धणधणसिरिमो^२ एत्य पद्भक्का ।

अयविजया य सहोयर एत्तो एयं पवक्कामि ॥

चउत्यं भवग्गहणं समत्तं ॥

१ B adds नाम ।

२ D om.

३ D मारथनाय ति ।

४ D ओ ।

॥ पञ्चमो भवो ॥

अत्रिय इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे वासे काथन्दी
 नाम नथरी; जीए ससुद्धेसा विय पङ्कयगाहाडलाओ
 फरिहाओ, पदव्ययाजणमणो विय परपुरिसालङ्गणिको
 पागारो, धरिणहरकन्दराहं विय सीहवालयसमद्धामियाहं
 १५ दवारतोरणाहं, सरयजलहक्केरा^१ विय धवलाभोयसुन्दरा
 पासाया । अवि य

दियहपियविरहखिओ जीए पओसंमि कुलवह्णस्यो ।

दूमिक्कइ जालन्नरपडिणहि मियहक्किरणेहिं ॥

गुह्यणंविणउक्कुत्तो पणईयणवक्कलो सुहाभिगमो ।

१० धम्मत्यसाहणरई जीए जणो गुणनिही वसइ ॥

तीए अखण्डियनियभुयपरक्कमो सूरतेओ नाम राया ।

जंमि रणवासरेसुं विसालवंसंमि वियउकउयंमि ।

अत्यधराहरसिहरे व्व सूरतेओ पडिप्फलिओ ॥

तस्स य मयसन्नेउरप्यहाणा रुवि व्व कुसुमचावघरिणौ

१५ लौलावई नाम भारिया । तस्स राइणो इमीए सह विसय-
 सुहमणुहवन्तस्स अरक्कमो कोइ काओ ॥

इन्द्रो य सो महासुक्तकप्पवासी देवो अहाउषमणु-
 वासिजण तन्नो बुध्नो समाणो समुष्यन्नो लीलावर्देए
 कुण्डिंसि । दिट्ठो य तीए सुमिण्यंमि तीए सेव रयणीए
 पहायसमर्थमि संपुणमण्डलो मयलजणमणाणन्दयारी चन्दि-
 मापसाहियभुवणभवणो मयलऽकणो वयणेणमुयरं पविसमाणो ४
 न्ति । पासिजण य तं सुहविवुद्धाए सिट्ठो तीए जहाविहिं
 दइयस्स । हरिसवसुभिन्नपुल्लएणं भणिया य तेणं । सुन्दरि,
 सयलसामन्तमियङ्को पुत्तो ते भविस्सइ । पडिस्सुयमिमीए ।
 परितुट्ठा एसा । तिवग्गसंपायणसुहमणुहवन्तीए पत्तो पसू-
 इसमन्नो । सुहजोएणं च पसूया एसा । जान्नो से दारन्नो । १०
 निवेइन्नो निव्वुदनामाए रायदारियाए नरवरस्स । कथं
 जहोचियमणेणं । अरक्कन्नो मासो । पइट्ठाविथं च से नामं
 दारयस्स जयकुमारो न्ति कहाणयविसेसेण । पत्तो कुमार-
 भावं । गहिन्नो तेण रायकुमारोचियकलाकलावो, पुव्वभ-
 वभावणाओ य अत्थि से धम्मचरणंमि अणुराओ ॥ १५

अजया य निग्गओ आसवाहणियाए । दिट्ठो य तेण
 चन्दोदयउज्जाणे अहाफासुए पएसे १दिणायरो विथ २दिक्त-
 थाए चन्दो विथ सोमथाए समुद्धो विथ गम्भीरथाए रयण-
 रासी विथ महज्जथाए कुसुमामेसो विथ ३सायलथाए

१ D • पिचट्ठा सिट्ठा य ।

२ B कासकमेव च ।

३ E • पिचो • ।

४ D adds वल्लमावन्नवनिजयसूचो ।

५ D दिमोयार ।

६ B सायलथाए ।

- सम्भो विद्य रक्षयाए मोरुको विद्य निम्नयणिक्यथाए सेधवि-
 चाद्विस्तु जसवक्षणे पुक्तो पडिवक्षसमणकिण्णो ससमयपर-
 समधगद्वियसारो अणेयसमणपरियन्तो सणकुमारो नामाथ-
 रिन्तो ति । तं च द्दुण समुप्यको कुमारस्तु संवेगो ।
- १ विन्निधं च णेणं । अहो णु खलु ईदसो एस संसारो, जेण
 एवंविहेहिं पि सुरलोथद्वहेहिं अज्जसंपपन्नसयत्तमणो-
 रहेहिं महापुरिसेहिं परिचत्तो । ता को पुण एसो, किं
 वा से परिञ्चायविसेसकारणं ति पुञ्चामि एयं । गम्भो
 तस्तु समीवं । वन्दिन्तो तेण भयवं सणकुमाराथरिन्तो
- २ सेससाज्जणो य । धम्मसाहिन्तो भयवया सेसमाह्णहि य ।
 उवविट्ठो गुरुपाथमूखे । विणयरदयकरयत्तज्जित्तउडं^१ भणियं
 च णेणं । भयवं, असारो सेव एस संसारो. कस्तु वा सयत्त-
 विञ्जाणस्तु न निम्बेयकारणं । तद्वा वि पाएणं न वण्णनिमि-
 त्तमन्तरेण एस संजायइ ति । ता आच्छित्त भयवं, किं ते
- ३ विसेसनिम्बेयकारणं, कं व भयवन्तमवगञ्चामि ति । तन्तो
 भयवया^२ 'अहो से विवेगो, अहो वयणविञ्जासो, अकस्सिज्ज
 माणे 'मा अलोदयं संभावइत्तुइ' ति चिन्निज्जण भणियं ।
 सोम, सुण । विसेसकारणं पि न संसारविचारमन्तरेण,
 तद्वावि विद्वयसंसारसहावस्तु^३ भवन्तो कोउयं ति 'कस्सिज्जण
- ४ 'साद्विज्जइ ति' ।

१ AC •सिन्धो ।

२ D adds चिन्निधं ।

३ D om.

४ E adds वि ।

५ E कस्सिजा ।

६ ACE साद्विज्जति ।

सुखिज्जण ऽप्यनिद्याणं महाविवागं च कम्मपरिणामं ।

चित्तफ़लयविज्जाहरसमणसमीवंमि निखल्लो ॥

१ किह ?

अत्यि इहेव भारहे वासे सेयविद्या नाम नयरी, तस्य
जसवण्णो राया, तस्स पुत्तो सणकुमाराभिहाणो अहं । ५
जायसेत्तस्स आदुट्ठं च मे संवच्छरिएण^१ विज्जाहरनरि-
न्दत्तणं ति । अइवण्णो तायस्स कुमारभावे तस्य चिट्ठामि
जाव गहिया नेइ तक्करा वण्णा निज्जमि । दिट्ठा ^२थ ते
मए वाहियासिं गएणं । भणियं च तेहिं । देव, सरणा-
गया अन्हे, परित्तायउ देवो । तन्नो ^३सुधाविद्या मए, ^४
रुट्ठा नायरया, निवेइयमारक्किएहि महारायस्स । भणियं
च तेणं । जहा कुमारो न-याणइ, तहा गेपिहज्जण ते
निवेइज्जण नायरयाणं वावाएच न्ति । वावाइया थ ^५तक्करा,
विज्जाओ मए एस वुत्तन्तो । रुट्ठो महारायस्स जिग्गओ
नयरीओ वल्ला^६ पहाणपरियणस्स, आगओ तामसिन्ति । १५
सुखिओ एस वुत्तन्तो तअयरिसामिणा ईसाणचन्देण ।
जिग्गओ पच्चोणिं । वज्जमज्जिओ अहं तेण भणिओ थ ।
वच्छ, इमं पि ते निययं सेव रज्जं; ता सुन्दरमणुचिट्ठिअं,
अमिहागओ सि न्ति । पविट्ठो नयरिं, दिओ ने कुमारा-

१ D जसकुमारस भणियं किह । भयवया भणियं सुव ।

२ B ०रहि ।

३ D om.

४ ABCE सोषा० ।

५ ACE om. ; BD om. च ।

६ perhaps वल्ला ?

वासो । अरुक्मन्तेषु कदवषदिषेषु भणाविभो अहं तेष ।
नेषाहि जहिच्छिद्यं जीवणं ति । न पञ्चिवसं च तं मए ॥

- तन्तो तत्येव चिट्टमाणस्स आगन्तो अविवेचग्वविद्यजण-
मणाणन्दथारी वसन्तसमन्तो, विद्यन्निन्तो मलयमारुन्तो,
१ क्कुत्तियाहं काणणुक्काणारं, १ उच्छलिन्तो परउत्तवारवो, पय-
न्तान्तो नयरिषसरीन्तो । एवंविहे य वसन्तसमए नियगेसान्तो
चेव विसेसुक्कलनेवच्छो वयंसयसमेन्तो, पयट्टो कौलानिमित्तं
तामलित्तौतिल्लयभूयं अणक्कनन्दणं नाम उक्काणं । अइयन्तो
रायमगं, दिट्टो य वाथायणनिविट्टाए^१ नयरिसामिणो
१० ईसाणचन्दस्स धूयाए विलामवईए । भवन्तरुभामन्तो समुप्पन्तो
से ममोवरि अणुरान्तो, विमुक्का वाथायणामगं वसमाणस्स
तौए ममोवरि सत्तयगुत्था बडलमात्तिया^२, लत्तिया^३ य मे
विदयहिययभूएण वसुभूदणा, निवडिया मे कण्ठदेसभाए ।
^४पुल्लहयं मए उवरिउत्तं, दिट्टं से वाथायणविणिग्गयं वयण-
१५ कमलं, समुप्पन्तो मे हिययंमि परिन्तो, पेक्कमाणीए य
निमित्था सा मए सिणेहवउत्तमाणं कण्ठदेसे । एत्यन्तरंमि
परिन्तोसविषायगन्धिणं ईसिविहसियसणाहं नीसमियमिमीए ।
अरुक्मन्तो अइयं तमुद्देसं. देहमेत्तेणं न पुण चित्तेण, पत्तो
अणक्कनन्दणं उक्काणं । तत्य वि य वयंसयाणुरोहेण विचित्त-
१० कौलापवन्तो^५ वि देहपेट्टाए तं चेव पयइसुन्दरं तीए

१ CDE ०. ७० ।

२ E ० चिट्टार ।

३ D वडलकुट्टम ० ।

४ E om.

५ B पुत्तो ० ।

६ A ० पविणो ।

वयसकमलं चिन्तयन्तो ठिञो कंचि काळं । उचिथयमएणं च
 पविट्टो तामसिन्तिं । कथं उचिथकरणिञ्जं । अरहन्तो
 वासरो, समागया रथणी । संमाणज्जण 'सिरं' मे
 दुखेद' ति सज्जं सेव विसञ्जिया वयंसया । गत्तो वासभवणं,
 ठिञो सयणिञ्जे । तत्थ य अणाचिक्खणौथं असंभावणौथं १
 अणुणुद्धयपुञ्जं तद्वाविहं दुक्खादसयमणुद्धवन्तस्स खणमेत्तसज्ज-
 निहस्स' अरहन्ता रथणी । कथं गोसकिञ्चं । समागया
 वसुभूरप्पसुहा वयंसया । विरणादं तम्मोसादं । गया अत्ते
 कौलानिमित्तमेव' भवणुञ्जाणं, पवत्ता कौलिउं 'विचित्त-
 कौलाहिं । 'सुअत्थियत्तणाओ य सत्थिओ मे चित्तंमि १
 मयणविचारो वसुभूरणा । 'चित्ते य कौल्लावदयरे माह्वी-
 ल्लयामण्डवंमि चिट्ठमाणो भणिओ अहं तेण । भो
 'वयस्स, अह १ किं पुण तुमं अज्ज वासरंमि व ससी
 विञ्जाओ दौससि, खणं च झ्जाणगओ विथ सुणी सयसल्लेहं
 निहन्नासि, तओ य सज्जसाहो विथ 'जूयारो परिओसमुच्च- १
 च्चि ति । तओ मए असमिक्खियकारियाए मयणस्स
 वीयच्चियभयस्स वि गूहमाणेण निययमायारं जंपियं 'न
 किंचि सत्थेमि' ति । वसुभूरणा भणियं 'अहं सत्थेमि' ।

१ ACDE निहं ।

२ A •चित्तं, D निमित्तमेव ।

३ B चित्तं ।

४ B अणुचिययत्तणाओ, D also had originally अणु ।

५ D वत्ते ।

६ BD वयंस ।

७ B चचि ।

८ ACDE झूहयरो ।

मए भणियं 'किं तयं' । वसुभूदणा भणियं । आरोविश्रो ते
 वउल्लमासियानिहेण रायदारियाए गइयचिन्नाभारो. विड्डो
 थ तीए 'दिट्ठिपायच्छलेण मयणसरधोरणीहिं । तज्जणिओ
 एस वियारो । अज्जहा कइमयण्डंमि सेव परिपण्डुरं ते
 १ वयणं अज्जइनिहासुहादं च तारतम्मादं लोचणादं, हिंसया-
 यासकारिणो दीइदीहा नीयास त्ति । ता मा संतण्णः इच्छइ
 सा तए सइ समागमं, पेसिया 'थ तीए सिणेइवज्जमाणं
 वउल्लमासिया दूई । अज्जं च । अवहिओ विहौ अवस्सभवि-
 यब्बेसुं, घडेइ एस अहिमुहीइओ नियमेण अज्जदीवगयं पि
 १० पाणिणं । करेमि अहं एत्य कंचि उवायं ति । 'पडिस्सुथं
 मए । कओ तेण विस्सासवइधाविधूयाए अणज्जसुन्दरौए सइ
 पसज्जो । अहिगमणौथपुरिसगुणजोगओ' जग्गा थ सा तस्स ।
 अइज्जन्ता कइवि दियहा । तओ 'न कयमिइ किंचि
 वसुभूदणा, न पइवइ वा से मइगोथरो' त्ति चिन्तयन्तो
 १५ मयणपरायत्तयाए गओ सर्याणज्जं । तत्य पुण सुच्छिओ 'इव
 'मूडो इव मूओ इव भौओ इव गइगहिओ इव वेवमाणहियओ
 अण्णइवन्तो इन्दियाणं चिट्ठामि जाव थेववेसाए सेव पइट्ठ-
 वयणपइओ आगओ वसुभूई । वयणवियारेण सत्तिकयं मए,
 जहा कयमणेण पओथणं भविस्सइ त्ति' । भणियं च तेण ।

१ E दिट्ठियं । १ D om. ० BD पडिस्सुथं, D ने for मए ।

४ D adds च कलिक्कच ।

५ D विस here and afterwards

६ D adds जग्गा विच ।

० D adds चिंतिथंता मयणपरायत्तयाए ।

भो 'वयस्सु, परिचय विद्यथं, अङ्गीकरेहि पमोयं, संपन्नं ते
समोद्दिथं । मए भणियं । 'कहं विय' । तेण भणियं । सुण ।

गम्भो अहमिम्भो अज्ज अणङ्गसुन्दरीगेहं । दिट्ठा मए
पम्मायवयणपक्कया अणङ्गसुन्दरी, भणिया थ^१ । सुन्दरि, किं
पुण ते 'उब्बेवकारणं ; आचिख्ख, जइ अकहणीयं न होइ । ४
तीए भणियं ।

कह तंमि 'निम्बरिज्जइ दख्खं 'कण्डुक्कुएण चियणण ।
अहाए पड्डिविम्भं व जंमि दख्खं न संकमइ ॥

मए भणियं । सुन्दरि ।

विरला जाणन्ति 'गुणे विरला 'अंपन्ति खल्लिथकम्माइं । १०
सामन्नाधणा विरला परदुखे दुक्खिया विरला ॥

तहावि अत्थि मे तुह मणोरहसंपायणेच्छा । तौए
भणियं । जइ एवं, ता सुण । अत्थि महाराथधूया विलासवई
नाम कक्कया । मा मे भिक्खदेहा वि अत्ताणनिम्बिसेसा
'सामिवालो वि असामिवासिवालो । तीए अपच्छिमा १५
अवत्था 'वट्टइ । तम्भो मए भणियं । किं पुण एत्थ कारणं ।
तीए भणियं 'मयणविचारो' । तम्भो मए भणियं । केण

१ B वयंथ । २ Dadds मए । ३ B निम्बेयं, D उब्बेयं ।

४ A 'विज्जइ । ५ ACE दुक्खदुएण, D कंदुक्कएण by second hand दुक्क
is added in marg., and कं of कंदुक्कएण blotted out with *geru*. Cp.
p. 317, n. 4. ६ MSS नुवाः । ७ CD विरयंति, B चालंति निववा नेवा ।

८ A सामिवालो, CE do not translate this passage. ९ A वट्टइ ।

- पुन भयवया वीयरगेण विद्य खण्डियं विणिक्खियसुरासुरस्स
 रदमणाणन्धयारिणो पञ्चबाणस्स सासणं । तीए भणियं ।
 न-याणामि खण्डियं न खण्डियं ति । एत्तिओ उण मे
 संतावो, जं से मणोरह्विमओ न. नज्जइ । मए भणियं
 ४ 'कहं विद्य' । तीए भणियं । सुण । 'पयत्ते मयणमङ्गसवे निम्मा-
 यासु मथरचच्चरीसु 'चच्चरियात्तेत्तसंगयाए दिट्ठो इमौए-
 ञ्णमाणाओ वियाणामि—सुत्तिमन्तो विद्य कुसुमाउहो 'कोवि
 जुवाणो । अन्नहा कहं ईदमस्स कम्मरयणस्स 'अणोइसे वरे
 अहिजासो त्ति । न 'पेक्कइ पङ्कयसिरी हठवणाइं । सुक्खा
 १० य तीए 'तस्सुवरि महत्थयत्था वउलमासिया, निवडिया से
 इमौ विद्य कण्ठदेसे मणोरहेहिं । तओ उवरिउत्तमवलो-
 इज्जण निमिया य तेण' अन्नजणसंपायभीरुययाए घेत्तूण तीए
 हिययं पिव कण्ठमि' । अदङ्गन्तो य मो' । विलामवई वि
 य तयप्पभूइसेव' परिचत्तनिययवावारा तथा कया वक्कहेण,
 ११ जहा 'अविक्किउं पि न पारीयइ त्ति । विक्खाओ य एम
 वुत्तन्तो मए चच्चरियासयासाओ, पुणो रायधूयाओ त्ति ।
 समासासिया मा मए । मामिणि, अलं विसाएणं, 'संवाएमि
 मामिणिं हिययवक्कहेण' । न खण्डिक्कइ कोमुई मयत्ताउक्कणेणं

१ BD पयत्ते ।

२ B चच्चरीया० ।

३ B कोइ ।

४ B चच्चरिये, om वरे ।

५ D पत्तेइ ।

६ ACE तच्छोवरि ।

७ B adds कंठे ।

८ D adds मासं ।

९ adds तनुहेसाउ ।

१० B •भिइ० ।

११ E चाविक्किउं ।

१२ B संपा० ।

१३ E adds लउ ।

ति । भणिक्रण पण्हिलोयणेहिं निरुविण्णो सो, न उण
 उवलद्धो त्ति । तन्नो य सा अज्ज मयणवियारन्नो चेव असंपा-
 दयपन्नोयणं मं अवगच्छिज्जण निव्वरक्कण्ठा^१ पराहीणहियथा
 संकमदूसहमरीरमंतावं परिच्चइय सयणीयं^२ अवलम्बिथ सहीयणं
 उवरितलमाकूठा । दस्किणाणिलेण य सविसेसपज्जलिज्जन्त- ५
 मयणाणल्ला उणहं च दौहं च नीसमिय तं चेव रायमग्गुदेसं
 पुत्तोइउं पवत्ता । पञ्चालिया य से अहियथरं बाहसलिलेण
 दिट्ठी । तन्नो महमा चेव झणझणारवमुहल्लमणिवलयं^३ विज्ज-
 णिय करपल्लवं अवहत्थिय अङ्गमधारयं^४ सहियायणं मोह-
 सुवगयं^५ त्ति ॥ तन्नो ससंभन्नो उट्ठिन्नो अहं, भणिन्नो य १०
 वसुभूइ ।^१ वयस्स, कहिं मा हिययाणन्दयारिणी, दंसेहि मे,
 अल्लं तीए अञ्जाहिए जौविण्ण । वसुभूइणा भणियं । देव,
 वत्तं खु एयं, कहावमाणं पि ताव हियथाणन्दकारयं चेव,
 तं सुणउ देवो । तन्नो लज्जावणयवयणकमल्लं ईसि विहसिज्जण
 णवन्नो अहं । वसुभूइणा भणियं । तन्नो, देव, निमिया १५
 सहियाहिं उच्छङ्गमयणिज्जे वोजिया मए बाहसलिल^६सिन्तेण
 ताल्लियण्ठेण, दिस्सं च से महावमौयल्लवच्छत्थल्लमि चन्दणं,
 उवणोन्नो सुणाल्लियावलयहारो, लद्धा कहवि तीए चेतणा,
 उल्लिज्जियं अल्लद्धनिहास्सेयपाउल्लं लोयणजुयं । मए भणियं ।
 सामिणि, किं ते बाहइ त्ति । तन्नो उक्कउयाए मयणवियारस्स २०

१ D • कूठ । २ B • विज्ज । ३ D • विज्ज । ४ D • रिउं E • संकरयं ।

५ D • मयमय ।

६ B D • वसं ।

७ D • सिंभू ।

- अणवेत्तिऊण महियणं अण्वत्तं चैव जंपियं तीए 'तस्स
 'चेवादंमणं' ति । तन्नो मए तीए माहारणत्थं अण्वत्तं चैव
 जंपियं । मामिणि, धीरा होहि, उवकद्धा तस्स मए पउत्तो,
 विण्वविस्सं, मामिणि, तमन्तरेण । तन्नो विण्वमियं तीए, दिस्सं
 १ च मे कडिसुत्तयं ॥ एत्यन्तरंमि ममागया से अणणौ, भणिया
 य तीए । जाय विस्सासवद, सारेहि वीणं, जन्नो अणत्तं
 महाराएण 'अण्वं तए वीणाविणोन्नो कायव्वो' न्ति । तन्नो
 गुरुयणलज्जासुयाए जंपियं तीए । जइ एवं, ता कडुं वीणा-
 यरिणिं मह्हेहि । महिया वीणायरिणी । एत्यन्तरंमि
 २० किंकायव्वमढा अविमज्जिया चैव रायधृयाए निग्गया
 रायगेहात्तो, आगया^१ मभवणं, निरुविन्नो विसेसण, न कडु
 पउत्ती । ता किं पुण अहं मामिणौए विण्वविस्सं ति
 ममद्दामियं चिन्तापिमादयाए । ता एयं मे उव्वेयकारणं ति ॥
 मए भणियं । परिखय चिन्तापिमादयं, जाणामि अहयं
 २१ तं जुवाणयं । ता तद्दा करिस्सं, जद्दा ते मामिणौ निव्वया
 भविस्सइ न्ति । अणङ्गसुन्दरीए भणियं । माहेहि ताव, कडुं
 तुमं जाणामि, को वा भो जुवाणत्तो । मए भणियं ।
 अण्णाणनिव्विसेसो वयंमत्तो, अहवा मामिमात्तो, अत्तो विया-
 णामि । भो पुणो मेयवियाहिवस्स महारायजमवक्खणो पुत्तो
 २० मणकुमारो नाम । तस्स कीलानिमित्तं अणङ्गनन्दणं पत्थियस्स

पेसिया तीए बडलमासिया, बडमसिया थ तेणं । अणङ्ग-
सुन्दरीए 'भणियं' । जइ एवं, ता अलं ते सामिसालेण, जो
एवं पि सामिणीहियं वियाणिय निहक्कमो चिट्टइ ।
मए भणियं । न निहक्कमो, किं तु उवायं विचिन्नेइ 'कहं
पुण अण्णिन्दिएण विहिणा एसा पावियव्व' ति । अणङ्ग- ४
सुन्दरीए भणियं । समाणकूवाणुरायकुलकस्रयाहरणं पि
अण्णिन्दिओ सेव विही । मए भणियं । अत्यि एयं, किं तु
अञ्जन्तसिणेहवन्तो महाराओ मणकुमारस्सु, जओ अण्णिन्दिओ
सम्भत्यामेसु गइपसरो, उवस्रयं च तस्सु सबडमाणं महाराएण
जीवणं । ता कयाइ पत्थिओ सेव देइस्सइ ति । ता किं १०
एइणा । निवेणहि ताव एयं वुत्तन्तं सामिणीए, चिन्नेहि थ
उवायं, कहं पुण एयाणं दंसणं 'संजाइस्सइ ति । अणङ्ग-
सुन्दरीए भणियं । निवेणमि एयं । दंसणोवाओ-पुण, नेइस्सं
अहं सामिणिं मन्दिइक्खाणं, तुमं पि थ कुमारं धेत्तूण तहिं
सेव सन्निहिओ हवेक्खामि ति । पडिस्सुथं च तं मए । मंपयं १५
तुमं पमाणं ति ॥

तओ एयं सोजण मोहदोसेणाहं सव्वओक्खाणं पिव गओ
पारं, पौईए वि पाविओ पौइं, धिईए 'वल्लिओ धिइं,
ऊसवेण विथ कओ मे ऊसवो । दिस्सं वसुभूइणो कउयजुथलं ।
भणिओ थ एसो । 'वयस्सु. न 'रु अहं भवन्तमप्यमाणीकरेमि १०

१ D adds सबडमाणं ।

१ D संजाययति ।

२ ACE अवस्रयिच. D वं ।

४ B वरंम ।

५ B सक्.

- न्ति । गद्या अन्धे तसुष्माणं । दिट्टा य तत्थ इत्थसत्त्वविकोवि-
 यपुरिषं संपादयागल्लोहलपसूयविथारोवक्खिज्जमाणसहवा
 सव्वे उज्ज ; पठमं चेव कुसुमियतिल्लयामोयसिन्दुवारमञ्जरी-
 मल्लहरौ^१ वसन्तो, तन्धो^२ वि य विथसियसुरहिमल्लिया-
 ५ कुसुमसोहिन्धो गिन्धो, तन्धो कयन्धकुसुमगन्धाणवासिन्धो
 घणममन्धो, तन्धो गहन्दमथगन्धाणवामियसत्तत्थयकुसुमसमु-
 ग्गमो सरयकालो. तन्धो परिपिञ्जरपियङ्गुमञ्जरीकथावथंघो
 हेमन्तो, तन्धो विथम्भिउहामकुन्दकुसुमहरसासधवल्लो^३ विथिर-
 सन्धो त्ति । तन्धो तं दट्टण चिन्तियं मए । अणो मणुसु-
 १० लोयदुल्लहा इयं उज्जाणरिद्धी । तहिं च जाव येवकालं
 चिट्ठामि, ताव सा आगया अणङ्गसुन्दरौ । भणियं च तौए ।
 कुमार, आसणपरिग्गहेण अल्लंकरेहि एयं चन्दणलयाहरयं ।
 तन्धो मए पुल्लोदयं वसुभूदवयणं । भणियं च तेण 'जं एसा
 भणद' त्ति । तन्धो अन्धे गद्या चन्दणलयाहरयं । दिट्टा य
 १५ तत्थ जल्लहरोयरविण्णिग्गयरयणियरपणइणि व्व तारायण-
 परिवुडा. रायहंमि व्व कल्लहंमिपरिवारा, मसुह्वेस व्व
 'युल्लमुत्ताहल्लकल्लियमल्लायसपन्धोहरा, अणङ्गपरिणि व्व उउ-
 ल्लिपरिगथा चित्ताणुकूलाणरत्तनिउणमहिियणमण्णुगद्या
 लउदयरत्तकमल्लसोहेहिं कुम्भएहिं घणसरल्लकोमल्लङ्गुलि-
 २० विट्ठमिएहिं अल्लखिज्जमाणमिराजाल्लमणहरेहिं निव्वल्लमण-

१ D संपादिय ।

२ B मलोचरा

३ E om वि य ।

४ D om.

५ D •संघ • ।

६ E om पूज ।

१ मऊहोहपडिबडू^१परिएसमण्डलेहिं अलडूहिययपवेसेणं पिव
 पुब्बसेवासंपायणोवायचउरेणं जावयराएणं पडिवन्नएहिं^२ चस-
 णेहिं, चलणाणकूवाहिं चैव पमन्नसुकुमासाहिं अकथकुडुमरा-
 यपिञ्जराहिं जड्ढियाहिं; मयणजमलतोणीरकरणिल्लेणं पया-
 मथोरेणं च निरन्नरेणं^३ च ऊरुजुयलेणं, उन्नत्तकणथमय- १
 ४ निम्बिएणे व्य पौवरेणं घडियविमलमणिमेहसाहरणेणं अणु-
 भवणेणं पिव वित्थिएणं नियम्बिम्बेणं, मयसतेसोक्कसायस-
 मल्लिखनिवाणेणं पिव महावगम्भौरेणं नाहिमण्डलेणं, कुसुमा-
 उहवावलेहाविष्ममाए तणुमञ्जुपमाहणाए रोमराईए, जोव्वणा-
 हहणमोवाणभूयतिवन्निमणाहेणं मञ्जेणं, ईमानडिएण साय- १०
 लाहसयसण्डेणं पिव मयणेणं मइ ममालिङ्गिएहिं परिणाऊ-
 भिक्खन्नाएहि अयओहरेहिं पओहरेहिं, सुपइट्टियाहिं बाउल-
 याहिं, अमोथपक्कवविष्ममेहिं सुपमत्यलेहासंकिएहिं माणिक-
 १५ पञ्जुत्तकणयकडयमणाहेहिं अणुचियकम्भाकरेहिं करेहिं,
 परिमण्डलाए महक्कमुत्ताहलमालापरिगयाए तिलेहासंकियाए १४
 मिरोहराए, बन्धुयकरणिल्लेणं महावाहणेण अहरेण, विणिक्खि-
 यकुन्दकुसुममोहेहिं विणिन्तमऊहशालमोहिमेहिं दसणेहिं,
 उन्नत्तेणं महावरमणिक्खेणं नामावंमएण, कन्निपडिपूरिएहिं

१ D मऊहेहिं ।

२ C परिरेम ।

३ CE add. चवणेचरहिं.

D had चसलचरहिं but smears it over with *geru*; and goes on :

चसलचरहिं ।

४ D om

५ AC विक्खिमेव ।

६ A पक्कमं B पक्कसंतः ।

विणिञ्जिद्यच्चन्दबिम्बभोहेहिं असोयपक्षवावयंम^१ पडियपडिभेहिं
 गण्डपाथेहिं, विउड्डुगवकुवलयदलकग्निसुकुमालेहिं सुपम्ब-
 लेहिं दंशणगोथरावडियजणमणानन्दणेहिं^२ नयणेहिं,
 गहककोलदरगहियमियड्डुमण्डलनिहेण सुभिणिड्डुलयाड्डुलेण
 ५ निड्डालवट्टेणं, वयणाणुकुवेहिं जञ्जतवणिञ्जतलवत्तियामणाहेहिं
 अण्णियवयणामवणेहिं मवणेहिं, जिणम्याणाकलडण्णममयण-
 धूसुग्गारेणं पिव कसिणकुडिलेणं मासईकुसुम^३दामसुरदि-
 गन्धायड्डियभमन्नसुहलभमरोलिपरियएणं केसकलावेणं,
 तिज्जयणेड्डुसुन्दरपरमाणुविणिञ्जिद्यं^४ पिव अपडिकवं कवभोहं
 १० वड्ढन्ती, ईमिविहसियारड्डुमहियणकहापबन्धा विमलमाणिञ्ज-
 ५ पञ्जुत्तकणयामणोवविट्ठा विलामवड ति । तथो 'तं दड्डूण
 ० मोहतिमिरदोसेण अणिकुविज्जण परमत्थं अरिक्कप्यन्नाहियथं
 फुरन्तवाड्डुजुयलो परिचिन्निउं पयत्तो । किह

ओहामियसुरसुन्दरिक्कवाइमथं विणिञ्जिद्यं दड्डुं ।

१५ विहिणो वि मूणमेयं बज्जमाणो आसि अप्याणे ॥
 एमा चावायकुणवियलं सुणिज्जण वक्कहं विहिणा ।
 जणहियथभेयणमहा विणिञ्जिया हृत्यभन्नि म्म ॥

एत्यन्तरंमि ममागन्धो से अहं दंशणगोथरं, पुसइओ य
 तीए मणिणेहमारत्तकषणधवल्लेहिं चकन्ततारएहिं नयणेहिं ।

१ D ०धंसव . B ०पडिमावर्हाहलनचवांमोच ।

२ D ०मवाचयधेहिं ।

३ D om हाम ।

४ D विविक्कविधं ।

५ B पञ्जण० ।

६ D ममचं ।

० BD अन्नाचलोचदीवेच ।

ससङ्गमा विद्य अणाचिस्सण्णायं अवत्यन्तरमणुहवन्ती ससुद्धिया
 एसा । १तन्त्रो मए भणियं । मागयं वसन्तलक्ष्णौए । सुन्दरि,
 अलं संभमेण । एत्यन्तरंमि तं चेवामणसुदंमिऊण भणियं
 अणसुन्दरीए । उवविमउ कुमारो । विसामवदआमणं१ न्ति
 बड्डमाणेण उवविट्ठो अहं । उवणोयं च मे कलधोयमयतस्सि- ५
 याए तम्बोखं । तं च घेत्तूण भणियं मए । उवविमउ रायधूय
 न्ति । उवविट्ठा एसा । २ठियाणि कंसि वेखं ॥

एत्यन्तरंमि समागन्त्रो मित्तभूर्दे नाम कम्मोउरमहसन्त्रो ।
 पणमिन्त्रो अहं तेण, मए विद्य अहिवादन्त्रो । भणियं च तेण ।
 विसामवद, महारात्रो आणवेद । विसुमरिया ते वौणाप- १०
 ओगा । कुविन्त्रो अहं कसं । ता लहुं सुमरेहि 'अज्ज पुण
 तए वौणा वादयव्व' न्ति । तन्त्रो 'जं महारात्रो आणवेद'
 न्ति भणिऊण निग्गया लहुं ।

अह कसुदयममेया मणेहमारत्तकमणधवल्लेहिं ।

नयणेहि अणेच्छन्तं पेच्छन्तो वल्लियतारेहिं ॥ ११

मन्यरगर्देए वियलन्तहृत्यसंबद्धुमुहसमणिरमणा ।

मयणमरघायभीय व्व वेवमाणौ गया भवणं ॥

तन्त्रो वसुभूरुणा भणियं । ३वयस्स, एहि गच्छामो ;
 ४विणा विसामवर्देए किमिहसिद्धिएणं ति । निग्गया अन्धे,

१ BD add तन्त्रो भविथं अथंमसुदराय सुवात्रयं मचरववस्स ।

२ B चामने ।

३ CE द्वियार्दं चे. B द्विया यः ।

४ B वयं ।

५ D adds चायसिच बोधाकोपसं ।

दिष्टा च उक्त्वाणद्वारदेमभाए अणङ्गवदनामाए रायपत्नीए ।
 अकक्कायरणकुलहरत्तणेण मयणस्स समुप्पन्नो तीए वि
 ममोवरि अहिलामो । 'गया अन्हे मगिहं ॥ वामरत्तमि च
 घेत्तूण विक्काहरबन्धगुत्याइं मिन्दुवारकुसुमाइं विलेवणसणाइं
 १ च तम्बोलमागया अणङ्गसुन्दरी' । भणियं च तीए । कुमार,
 विन्नत्तं मामिणीए 'एयाइं सहत्यगुत्याइं मिन्दुवारकुसुमाइं
 अवस्सं अक्खउत्तेणं परिहियव्वाइं' ति । तन्नो 'भंवाइयं चेव
 इमिणा उवन्नासेण मे ममोहियं' ति चिन्तिऊण. 'जं देवी
 आणवेइ' ति भणिऊण गहियं कुसुमटाइं, विरइयं उप्पिमङ्गे ;
 १० 'विलित्तो वि' पिययमावज्जमाणेण' पुणो विलित्तो अप्पा :
 मोत्तूणमावीसं ममाणियं तम्बोलं । एत्यन्तरमि भणियं
 वसुभूरणा । अणङ्गसुन्दरि, दिट्ठं तए पियवयंमस्स विणीयत्तणं ।
 तीए भणियं । न एवंविहेसु विणन्नो अक्खेरयं ति । तन्नो
 कंचि वेसं गमेऊण पयट्ठा अणङ्गसुन्दरी । दिट्ठो य मे मए
 ११ भुवणमारो कण्ठन्नो । 'तन्नो पट्टवयणकमला 'मंपप्पा मामि-
 णीए मणोरह' ति चिन्तयन्ती भणिया य एसा । सुन्दरि,
 मयं ते गेहमेयं, ता इहागमणेण खेन्नो कायस्सो ति । तन्नो
 'जं कुमारो आणवेइ' ति भणिऊण गया अणङ्गसुन्दरी ।
 पवकुमाणाणुरायाण अइक्कन्ता कइवि टियहा ॥

१ D adds in the text, B. l. marg तत्र न वीण वार्यतोमये।ऊणय ।

२ B adds नाम विल्लामवदंतिगया दामचंदिगया चअसं सु निवदिऊण ।

३ B मंवा० ।

४ B adds पुज्ज

५ B adds मंमा ।

६ B ० वाचसो ।

७ तच्चा...चिन्तयन्ती only in A, D. l. marg

अथवा य रायकुलाश्रो निगच्छमाणो भणिश्रो अहं
 चेडिद्याए । कुमार, महारायपत्नी अणङ्गवई^१ भणाइ 'अर
 नाईव उवरोहो, ता इहागच्छउ कुमारो' न्ति । तश्रो
 वीसत्ययाए महारायस्स 'अन्वाए वि आणासंपायणे 'न उव-
 रोहो' न्ति भणिऊण पयट्ठो अणङ्गवईममीव^२ । द्वारपवेसे ५
 य फुरियं मे वामलोयणेणं, उवरोहमीलयाए तहवि य
 पविट्ठो 'अहयं । दिट्ठा य मा मए वामकरयल्लपणामियं
 परिमल्लियकवोल्लपत्तलेहं वयणकमलमुव्वहन्ती । पणामिया
 मायरं । अपरिफुड्डकरं च 'कुमार मरणागथा, 'परित्तायाहि'
 न्ति अंपियं तीए । मए भणियं । अन्व, कुश्रो भयं । तश्रो १०
 मथणविथारनिभ्रराए दिट्ठीए मं 'पुल्लोइऊण भणियं तीए ।
 कुमार, अणङ्गाश्रो । जयप्पभिइ^३ दिट्ठो मए मन्दिहज्जाणाश्रो
 निगच्छमाणो तुमं, तयप्पभिइ^३ पञ्चबाणो 'वि 'मयणो मम
 चित्तल्लखे दमबाणकोडो मंवुत्तो । ता ह्दिथएण ममप्पियं
 नियगुणेहिं मंदाभियं अणुराएण धारियं मयणबाणेहिं मल्लियं १५
 निव्ववेहि मे मरीरं अत्तणोवश्रोणेण । ते य सत्तिमन्ता
 पुरिमा, जे अत्तणोवच्छला, समावडियकज्जा^४ न गणेनि
 'आयदं, अम्भुइरेनि दौणयं, पुरेनि परमणोरहे, रक्खन्ति
 मरणागथं । ता रक्खेहि मं इमाश्रो अणङ्गाश्रो न्ति । तश्रो

१ D •मती । २ ACE om ; D has उवरोहो । ३ D •मति ।

४ ACE च्चं ५ C •यहि B •यच, A परिताहि । ६ B च० ।

७ D •भूर । ८ B om ९ D adds च । १० BD चावरं ।

- एथमाद्यञ्जिण ताडिञ्चो विद्य अविणिवरिसेण भिञ्चो विद्य
 सूलेणं समाहञ्चो विद्य मञ्चोसु मुञ्चमाणो विद्य जौविणं
 मञ्चनं दुस्समणुपत्तो ण्दि । तञ्चो 'नत्थि अकरणिञ्चं विद्यया-
 उराणं' ति चिञ्चिण्ण जंपियं मए । अन्व, परिञ्चय इमं
 १ उभयलोथविषद्वं अणञ्चसंकप्पं, आञ्चोएहि अत्तणो महाकुञ्चं,
 अवेत्ताहि महारायसन्निए गुणे । सकप्पजोणी य निरय-
 गमणेक्कदेसिञ्चो अणङ्गो, न यापरिचत्तेहिं इमेहिं एस
 उवरमइ । न य विहाय चलणवन्दणं तुइ सरौरेण मे
 उवञ्चोगो । सत्तिमन्ता वि य पुरिसा, जे न परिञ्चयन्नि
 १० धञ्चं, न खण्डेन्नि सौञ्चं, न खण्डेन्नि 'आयारं, न करेन्नि
 वयणिञ्चं, न मुञ्चन्नि उच्चिएसुं । अणङ्गपरिरत्तणं पि य न
 विवेयसञ्चाहमन्तरेण । अञ्चं च । वञ्चो अहं ते । ता कहं
 खणियसुहं त्रैव वञ्चमञ्चिण्ण न पाडेहि मं अविण्णायञ्चय-
 वञ्चजालावल्लीभौसणे १० नरए । अञ्चो परिञ्चय इमं अविवेइजण-
 १५ वञ्चमयं कामाहिस्सासं । मामिसाली य तुमं ति । अञ्चो एवं
 भञ्चामि । भणियं च ।

जो पावं कुणमाणं १ अणयत्तइ सामियं व मित्तं वा ।

सो निरयपत्तियस्सा कहेइ १ कणुञ्चयं मग्गं ॥

एत्यन्तरंमि सञ्चावणयवयणाए भणियं अणङ्गवेइए १ ।

- १० बाञ्च कुमार बाञ्च, उच्चिञ्चो ते विवंगो । मए वि क्ववसौत्ताइं

१ L चाचरं । २ D विरए । ३ B चचुमइर । ४ BI कंउञ्चयं, E अउञ्चयं
 explained in D i. marg. कडिचन् वाचवन् चञ्चं सरसं । ५ D समोइ ।

विहङ्गाइं ति लोगवायविज्ञासणत्थं १इममणुचिद्धियं, न उण
परमत्यञ्चो त्ति । ता गच्छउ कुमारो । तञ्चो अहं पणमिऊण
तीए चक्षणजुयसं निग्गञ्चो, तञ्चो गञ्चो निद्यगेहं ॥

अदङ्कना काइ वेला । समागञ्चो नरवइबौयहियथभूञ्चो
विणयंधरो नाम नयरारखिञ्चो । भणियं च तेण । कुमार, १
वन्नुकामो अहं ; ता विवित्तमप्पाणयं आणवेउ कुमारो
त्ति । तञ्चो पुलइया वसुभूइपसुहा वयंसया, अवगया थ ।
भणियं च तेण । कुमार, अवहिञ्चो सुण ।

अत्थि भवञ्चो २पिइरञ्जंमि सत्थिमई नाम सञ्चिवेसो ।
तत्थि वौरसेणो ३नाम कुलउत्तञ्चो । सो थ १०

अञ्जन्तदाणवसणो अहिमाणधणो दयालुञ्चो सुरो ।

गम्भीरो सरणागयपरिरक्खणवड्डकच्छिञ्चो ॥

तस्स थ कप्पपायवस्स विद्य परत्थसंपायणेण सफलं जम्भ-
मणुहवन्तस्स अदङ्कन्तो कोइ कालो । जाया थ से आवक्क-
सत्ता अरिणो । तञ्चो सो तं गणिहऊण महया सउथरेण १५
पयइो तीए कुलहरं जयत्यसं नाम नयरं । ४पत्तो सेयविधं,
आवासिञ्चो बाहिरियाए । एत्थन्तरंमि समागञ्चो साससमा-
वूरियाणणो भयकायरचक्खू खीणगमणसत्तो कण्ठगयपाणो
तुरियंतुरियं कोइ कुलउत्तञ्चो । भणियं च तेण । अञ्ज,

१ CDE इय० ।

२ D पिइरथ०

३ AC om.

४ D adds अणवसयथाअरि थ ।

५ B adds भवउ पिउवां जसोपद, थो

राचचारिं ।

- परित्तायाहि परितायाहि,^१ मरणागत्रो अज्जस्स । कुलउत्तएण भणियं । भइ, अलं भएण, को मम पाणेषु धरन्तेसु भइस्स केसं पि उप्पाडेइ । घरिणोए भणियं । अज्जउत्त, मा एवं करेहि; कयाइ दोसयारौ भवे । कुलउत्तएण भणियं । सुन्दरि,
- १ 'अदोसयारी किं सरणं पवज्जर । ता किं एइणा । जो होउ, सो होउ ; पडिवज्जो मए । भणिओ य 'भइ, उवविसाहि' ति । तेण भणियं । अज्ज, कयन्तइत्थिल्लङ्घियाणि विद्य मयकुलाणि सौयन्ति मे अज्जाणि, भयाभिभूयइत्थियाहियं विद्य थरइरन्ति^२ मे ऊरु, परनिन्दाए विद्य मज्जणभारही^३
- १० न पसरइ मे गई, अत्थिजणुत्तावा विद्य पउ पए खल्लन्ति वल्लणया, पेयनाइस्स विद्य देवस्स विजयवज्जणो^४ आसज्जो-इवन्ति निइसयारिणो ति । कुलउत्तएण भणियं । भइ, अलं ते^५ भएण । को मम पाणेषु धरन्तेसु ^६भइस्स केसं पि उप्पाडेइ ति । ता परिसस्य विमायं, उवविमसु आवासन्ते^७ ॥
- ११ एत्थन्तरंमि समागया रायपुरिमा । भणियं च तेहिं । 'अरे रे पावकस्स, चण्डदेवसामणमइल्लमिऊण अज्ज वि पाणे ^८धरेसि ।

१ B adds ति   २ D has instead of this sentence, 'सदोसयारो मरचं पवज्जर न उच निदोसयारो मरणं पवज्जर ति ॥   ३ E •अराधंति ।
 ४ ACE भारई ।   ५ AC •असज्जो ।   ६ D om.
 ७ D भइ' चंनुसोय वि दंसिस्सइ ति ।   ८ D adds उवविइा य दुवचरंभंतइ ।
 ९ D चरे चरे ।   १० D धरंति ।

जइ वञ्चसि पाथासं सरणं वा सुरवद्दं पयत्तेणं ।

लङ्घेसि जल्लनिहिं वा तहावि 'जोवं न पावेसि ॥

कुलउत्तएण भणियं । भइ, किं कथमणेणं । तेहिं भणियं ।
 परदब्बावहारेणं देवमासणादक्कमो न्ति । कुलउत्तएण भणियं ।
 भइ, सरणागथपरिवञ्चणं चोररखणं^१ च दुवे वि उ विरुद्धाः ५
 तहावि असुण्णजण परमत्थं पण्डित्तं मए इमस्स सरणं ।
 एवं च ठिए समाणे भइ पमाणं ति । तेहिं भणियं । भो
 कुलउत्तय, जइ अन्हे पमाणं, ता समप्पेहि एथं पावकथां, मा
 पवप्पेहि देवकोवाणलजालावलीए पयत्तणं । कुलउत्तएण
 भणियं । ^२न ईइसो सप्पुरिसाण मग्गो, जं सरणागत्तो १०
 समप्पिक्खइ । तेहिं भणियं । जइ एवं, परिरखेहि एथं ;
 बल्ला गेष्णामो न्ति । तेण भणियं । को मम पाणेषु धरन्तेसु
 एथं 'गेष्णइ न्ति । भण्णजण मग्गिंयं मण्डलमं कुलउत्तएण,
 सक्कडो य से परिवारो । तत्तो रायपुरिसेहिं 'मा णे^३ अव-
 राद्धियं भविस्सइ' न्ति चिन्तिजण निग्गया रायपुरिमा । १५
 निवेदयं महारायस्स । भणियं च तेण । सासणादक्कन्तं पि मे
 सरणागथं ति रक्खइ ; ^४ता लहुं वावाएइ न्ति । तत्तो समागथं
 अहिचयरं नरिन्दसाहणं, वेडिया ^५कुलउत्तयस्सावासभूमौ,
 पयइमाओइणं ॥ एत्थन्तरंमि समागत्तो 'वाहिथालीओ

१ A आथं, D जोयं ।

२ D = परिरखणं ।

३ E adds भइ ।

४ E गेष्णति ।

५ A सो, D sec. m. ।

६ D adds ता ।

७ B कुलउत्तयस्सावास० ।

८ BD = लीए ।

'महया आससाहणेण जसोवण्णदेवो । पुष्पाविधं^१ तेण 'अरे किंमेयं' ति । साहित्यं च से रायपुरिसेहिं । भणियं च तेण । अरे मए अवावाहयंमि को सरणागयवण्णं वावाएह ति निवेएह तायस्सु । तन्नो उववण्णमाओहणं, निवेहयं^२ राहणो, 'अवहीरियं च तेण । भइ, वीमत्थो गण्णाहि ति बड्डमाणिऊण^३ कुलउत्तयं गन्नो कुमारो । "तद्धरं पूरऊण अणुमाणिऊण य 'तं पत्तो दुमासमेत्तेण कालेण कुलउत्तओ जयत्थलं । पसूया से घरिणौ । ज्ञाओ से दारओ : सो उण, कुमार, अहं चेव । ता एवं मयसमत्तोवगारणो वि विसेसओ उवयारौ ते पिया तायस्य अम्माए ममं च ति । निवेहयं^४ कुमारस्सु. कारणं पुण इमं । अक्ख खलु ममागयमेत्तो चेव ईसाणचन्दो महाराओ वाहियालीओ पविट्ठो अणङ्गवदगेहं । दिट्ठा य तेण कररुहविल्लिहियाणण वाहजअधोयकवोल-पत्तलेहा अणङ्गवई^५, भणिया य 'सुन्दरि, किमेयं' ति ।^६ तीए भणियं । मौलपरिरस्कणविवाओ । राहणा भणियं । साहेउ सुन्दरौ, कस्स सुमरियं कथन्तेण । तीए भणियं ।

१ D adds महारायपुत्तो ।

२ D adds च ।

३ D वाराविधं महारायण नतो भइ. etc

४ D -मणिऊण ।

५ D adds कुलउत्तया य नं ।

६ E om. नं यतो ।

७ B has the following passage: सुयं मे जवविउवयाव मयायाओ जहा विजयधक्को पुण जसोवण्णंतिओ मे जियणं: ओजस्स नामं पि सुमरिक्खव हरिसवम् पण्णोयओ वासं पि मयसं तस्स सम्यग्मुक्कितथं करंताव न तिप्पड मेत्ता चंय ईसाणचन्दो, etc; ACE have देवो instead of ईसाण. म. १. ८ D -मत्तो ।

न विभक्तं चैव मए महारावस्सु; 'किमणेण अशंसङ्कपलावेणं'
ति अन्नहा । अदक्कन्ता करवि वामरा सणकुमारस्सु मं
पत्येमाणस्सु । न पडिवन्नं च तं मए । अज्ज उण मयमेवा-
गण्डिऊण अपडिवज्जमाणी से हियदक्खियं एवं कयत्थिय
न्दि । तन्नो कुविन्नो राया । भणियं च तेण । अरे विणयं- १
धर, सङ्कुं तं दुरायारं कुलफंसणं वावाएहि त्ति । मए
भणियं । अं देवो आणवेद । राइणा भणियं । तहा तए
वावाइयव्वो, जहा न कोद णं सख्खेद त्ति । तन्नो मए
चिन्तियं । अहो दाहणे निउत्तो न्दि । एवंफला नरिन्द-
पचासन्नथा । धम्मा खु ते जणा, सेवन्ति जे निदुक्खणारं १०
तत्रोवणारं । हा किमेत्थ कायव्वं ति । सोइणं होइ, जइ सो
दौशाऊ न वावाइज्जइ । समड्डामिन्नो चिन्तापिसादयाए
'तहावि य अन्नङ्गणीन्नो देवाएसो' त्ति पयट्टो 'एथवइयरेण ।
एत्यन्नरंमि ह्यैयं केणावि तोरणपएसे । तमायण्डिऊण
विसम्भमाणो भणिन्नो मिड्डाएसनेमित्तिएण । भइ विणयंधर, ११
मा विसम्भेहि; जन्नो सोष्सा नाम 'सत्तमी एसा क्खिळा
आरोगफला अणन्तरा अपुव्वअत्यलाभोत्तरा या । तहा य
भणियमिणमिसौहिं

पडिसेहमजत्तं वा हाणिं बुद्धिं खयं अशिद्धिं वा ।

आरोगमत्यलाभं ह्यैयंमि पयाहिणदिसासु ॥ १०

तं एष इमीए विवागो । निमित्तन्तरजोगश्चो य अ-
 गच्छामि, निहोसवत्युविषश्चो विरुषो ते रक्षा विरुद्धापसो,
 नाहिष्मेशो य भवश्चो । ता मा संतप्प । जहा तुमं चिन्नेसि,
 तथा एषो परिणमिस्सुइ । किं तु सिग्घं पयहेहि, अक्खहा
 अशोहणं परिणमइ ॥ तश्चो मए चिन्तियं । अप्पेयसंजमिय-
 पसश्चो सिद्धापसो खु^१ एसो, एथं च एवंविहं पश्चोयणं,
 १ विस्सवणागोथरो य कोवो देवस्स, सव्वहा विमममेथं ति
 चिन्धयन्तो गश्चो मिययगेहं । हा को उण इहोवाश्चो त्ति
 चिन्धयन्तो गहिश्चो उव्वेएण । पुच्छिश्चो य जणणीए । पुत्तय,
 किमेवमुव्विग्गो विथ लक्खीयमि । तश्चो मए^२ 'नत्थि
 जणणीश्चो वि अवरं वीमामथामं' ति माहिंयं त्तेण । भणियं
 १० णाए । पुत्तय, न तए इममणचिट्ठियव्वं, कुलोवयारिपुत्तो
 खु एमो पुत्तयस्स त्ति । 'माहिश्चो कहियवुत्तन्तो । ता एवं
 वरत्थिए कुमारो पमाणं ति'^३ ॥

ठिश्चो तुण्हक्को विणयंधरो । तश्चो मए चिन्तियं ।
 अहो माथासीलया इत्थिवग्गस्स । अहवा महिस्सिया नाम
 ११ भुयङ्गमगई विथ कुडिल्लिहियथा, विक्खु विथ टिट्ठमट्ठपेस्सा,
 मरिया विथ उभयकुलुक्कायणी^४, ममङ्गपव्वक्खा विथ
 अपुट्ठधक्खा, हिंसा विथ जीवल्लोयगरहिय त्ति । अहवा किं

१ E om.   २ D adds चिन्तियं   ३ D adds कुमारो ।

४ D adds भविस्सुइ ।   ५ B • कुलवायसी. D • कुलवायसी ।

इमीए चिन्ताए । अविवेचयञ्जला विमयविसञ्जालसा ईदसौ
 चेव महिलिया होद । अह कर्हं पुण महाराएण तीए
 वयणओ एयमेवं चेव पडिवन्नं ति । अहवा ईदसौ^१ मे
 अवत्या. जेण संभवद् एयं पि^२ । अविमिस्सुगारीणि किल
 जीवणाणि हवन्ति । इट्ठा य मा महारायस्स । ता किमेत्य
 जुत्तं ति । किं साहेमि जहट्टियं महारायस्स । अहवा
 वावाइज्जद् मा तवस्सिणी अवस्सं महाराएण । न कथं च
 मे^३ ममौद्धियं । ता कहमन्नं पि अणत्थं मे मंपाडेमि ।
 अमाहिज्जमाणे य मदलणा मे कुलहरस्स । तद्दावि वरं
 मदलणा, न उण परपीडं ति । चिन्तयन्तो भण्णो विणयं-^४
 धरेण । ता आइमउ कुमारो, किं मण एत्थ कायव्वं ति ।
 मण भणियं । भद्द, आणमयारी तुमं, ता मंपाडेहि राय
 मामणं ; किं वा मण दरायारेण कुलफंमणेण जीवमाणेण
 ति । अट्ठभण्ण किल्लियं मिरिहराभिहाणेण रायमग्गचारिणा
 नरेणं ति । नियकहापडिवट्ठं च रायमग्गगामिएहिं महया^५
 मट्ठेणं मंपियं वम्भणेहिं^६ 'भो किं वञ्जणा, न एम दोमयारी,
 एत्थ अक्के 'कोसविमणहिं पञ्चाणमो' । एयमायल्लिज्जण
 भणियं विणयंधरेण । कुमार, न तुम दरायारो, जओ
 जपियं सिट्ठाएसेण 'निहोमवत्युविमओ विदस्सो ते १रत्ता

१ D इदसौ ।

२ D ति ।

३ CD मे ।

४ D चंदनेहि ।

५ AE कोससव०, C कोसव० ।

६ ABCE विदिहो, D दिहो ।

० E inserts हस ।

- विहङ्गाएषो' ति । अतित्वांएषो य सो भयवं, न सच्चिन्नो
 य भवन्नो दुराथाराहसहो अतितहसूयगेहिं क्लिक्कादिनिमि-
 न्नेहिं । ता किं एदणा 'पक्षावप्पाएण । साहेहि, कहं पुण
 दमं ववत्थियं; जेण विस्सवेमि महारायस्स । मए भणियं ।
 १ भह, किमहं साहेमि; अन्ना एत्थ पमाणं । तेण भणियं ।
 कुमार, न तुण्ण एत्थ दोषो, दुट्ठा य सा पाव ति मामन्नन्नो
 निच्छियमिणं, 'विसेमं नावगच्छामि । ता किं ममेदणा ।
 एवं चेव एयं विस्सवेमि महारायस्स; तन्नो सो चेव एत्थ अन्नं
 सच्चिस्सह ति । भणिकुण उट्ठिन्नो विणयंधरो, धरिन्नो मए
 १० भुयादण्डे, भणिन्नो य । भह, अन्नं अन्नाए उवरि संरक्षेण ।
 चञ्चलं जीवियं । न खलु एयं वज्जमन्निज्जण गुरयणमंक्खेस-
 करणं जुञ्जह । विणयंधरेण भणियं । कुमार, पुत्तो तुमं
 महारायजसवस्सणो, किमेत्थ अवरं भणीयह । अन्नो चेव मे
 तीण पावाए उवरि कोवो । ता करेहि पसायं; सुच्च मं, जेण
 ११ विस्सवेमि एयं वदथरं देवस्स । मए भणियं । अल्लमिमाणा
 निस्सन्धेण । तेण भणियं । कुमार, अस्समिणं मए देवस्स
 विस्सविस्सवं ति । मए भणियं । भह, जह एवं, ता अस्सं मए
 वि अण्णा वावाइयस्सो ति । एयमायस्सिज्जण वाज्जल्लोयणो
 विसणो विणयंधरो । भणियं च णेण । अहो देवस्स अममि-
 १२ स्सियकारिया, जं ईहमं पुरिसरयणमेवं संभावीयह । धिरत्थ

एयस्स देवसद्धो । मए भणियं । भइ, मा तायं अहिक्खिवाहि^१ ;
 को एत्य दोभो तायस्स, मम चेव पुब्बकस्सपरिणई एस त्ति ।
 तन्नो महासोचाभिभूएण भणियं विणयंधरेण । कुमार, जइ
 एवं, ता आइसउ कुमारो, किं मए पावकस्सेण कायव्वं ति ।
 मए भणियं । भइ, आएसयारो तुमं, ^२पावकस्सा अहं; ता
 मंपाडेहि रायसासणं । ^३किं मए दड्ढसीलेण जीवन्तएण ।
 तेण भणियं । ^४मा एवमाइसउ कुमारो, किं इमिणा
 अमंबड्डपस्सावेण ^५वयणविस्सासेण, अहाहं दड्ढसीलो पावकस्सो ;
 धस्सो तुमं, भायणं मयसकक्काणाणं, ^६आस्सओ मयसगुणरय-
 णाणं, कप्पतइभूओ मयससत्ताणं, किं वड्डणा, निब्बुइदाणकप्पो १०
^७तेसोक्कस्स वि । ता जइ न विस्सवेयव्वसेयं देवस्स, रक्खियव्वा
 मा रायदड्ढपत्ती, ता चिन्नेहि ^८एत्युवायं, जहा भवओ
 पाणधारणाणणन्दियमणो देवस्स अणवराहो हवामि त्ति ।
 तन्नो मए चिन्तियं । न वावाएइ एभो; अवावाएम्मो थ
 एवमवराहियं न पावेइ, जइ अस्सस्सिओ परियणेणं वसुभू- १५
 इविइओ विप्पगिड्डेसन्नरसुवगक्कामि त्ति । चिन्तिक्कण इमं
 चेव भणिसो विणयंधरो । भणियं च तेण । कुमार, को अस्सो

१ ACDE अहिक्खि, in D the words down to कुमारो i marg. see m.

२ ACE om. the next two words. ३ ACE om. this sentence,

B the last word only. ४ ACE कुमार किं. etc. ५ AC om. व०,

and continue कं पावकस्सो धस्सो तुमं, etc. ६ D om. all down to

ता जइ । ७ ACE तिस०. B विय । ८ A एत्त च०

सुवाचक्षु न्ति; ता अणुच्छिद्रुड इणमेव कुमारो । अक्षं च ।
पथहं चैव वहणं सुवसभूमिं, अज्जेव 'रथणोए' सुच्छित्तर
न्ति । तेखेव सुवसभूमिगमणेण अणुग्गहेउ मं कुमारो । मए
भणियं । अं वो रोयइ न्ति ॥

- ५ एत्यन्तरंमि समागन्तो संझासमन्तो । निग्गन्तो अहं
वसुभूरविणयंधरसमेन्तो °तामसिन्तीन्तो, गन्तो वेत्ताउल्लं ।
समप्पिया अन्हे विणयंधरेण सबज्जमाणं वहणसामिणो
समुद्दत्तस्सु, पडिच्छिया तेण । अइकन्ता येववेत्ता । समुग्गन्तो
कामिणीगणपण्डुरो चन्दो, समागथा संसुद्धजल्लयरनिनाय-
१० गभिणा समुद्दवेत्ता । ममाकूठो य अइयं वसुभूरदईन्तो
जाणवत्तं । चल्लणेसु निवडिऊण 'कुमार, न मे कुप्पियम्भ'
ति भणिऊण माहोक्कलोयणो °नियन्तो विणयंधरो । कथाहं
मज्जसाहं, उवउत्तो कल्लहारो, आपूरियं जाणवत्तं, पथहं
पवणवेगेण । °एत्यन्तरंमि वसुभूरणा भणियं । भो वयंम^१,
१५ किमेयं ति । तन्तो मए साहिन्तो अणुक्कवहवुत्तन्तो । तेन
भणियं । अइ किं पुण जइडिधं चैव न निवेइयं महारायस्सु ।
मए भणियं । वयंम, °अणुक्कवहपीडाभरणं ति ।

पत्ता^२ अन्हे द्दमासमेत्तेण कालेण सुवसभूमिं, ओइत्ता
पवहणात्तो, गया सिरिउरं नाम नयरं । दिट्ठो य तत्थ

१ ACE add तं । २ D नुचिक्करस्सर B नुचिक्किरस्सि ।

३ B om. ४ ACE विचियन्तो । ५ DE om

६ ACE ववस्सु । ७ BD •नइ० । ८ B add च ।

वेद्यविद्यावत्यव्यञ्चो समिद्धिदत्तवेद्विपुत्तो वाष्णिज्यसमागञ्चो
 मणोरहदत्तो नाम वाक्त्वयंसञ्चो षि, तेष वि य अन्हे । तञ्चो
 असंभावणीयागमणसङ्के^१ निरुविद्या कंचि कालं^२, विहसिचं
 च अन्हेहिं । ^३तञ्चो पञ्चभिन्नाया अन्हे । पणमिऊण हरिस-
 विमायगभिणं जंपियं तेष । कुमार, अवि कुसलं महारायस्त । ५
 मए भणियं 'कुसलं' । नीया तेष सगिहं । कञ्चो षे^४ विभव-
 पीदसरिसो उवयारो । भुत्तुत्तरकालंमि पुष्किञ्चो आगमण-
 पञ्चोयणं । 'तायनिव्वेएण विणिग्गञ्चो, सौहलेसरनियमाउल-
 समौवं 'गमिस्सामि' त्ति साहिऊण सवज्जमाणं भणिञ्चो य
 एसो 'सौहलदीवगामिवहणोवल्लभे अवहिएण होयव्वं' ति । १०
 मणोरहदत्तेण भणियं । जं कुमारो आणवेद ॥ अरक्कत्तो
 कोद कालो । पीदल्लहिञ्चो विञ्चोयभीरुत्तणेण न साहेद णे
 उवल्लं पि सौहलदीवगामियं वहणं । अञ्चया य सुणिऊण
 अन्हाणमूसुयत्तणं भणियमणेण । कुमार, किमवस्सुमासञ्चमेव
 गन्तव्वं कुमारेण । मए भणियं । वयंस, पञ्चोयणं मे अत्ति १५
 त्ति । तेष भणियं । जइ एवं, ता खमियव्वं कुमारेण, जं मए
 विञ्चोयभीरुत्तणेण एह्दमेत्तं कालं कञ्चो पञ्चोयणविचाञ्चो
 त्ति; जञ्चो पाएणमिञ्चो पददिणमेव वहणादं सौहलदीवं
 गच्छन्ति । मए भणियं । 'वयंस, जइ एवं, ता अञ्जेव गच्छन् ।

१ ACE संक्षिप्य । २ B वेलं । ३ B om. this sentence, A reads
 पञ्चभिन्ना च, CE पञ्चभिन्ना । ४ D खो, B खेचं ।
 ५ B त्ति० । ६ A वचस्सु

तेषु भणियं, 'अविघ्नं कुमारस्य' । उवसद्गुं आणवन्, पसाहियं कारणियं । उवणीओ य मे फुरन्तभासुरच्छाओ महापमाणो अस्सन्तसहिण्हवो पडओ । भणियं च तेषु । कुमार, सकोउयं ति करिऊण गेपहाहि एयं नयणमोह-
 १ षाभिहाणं पडरयणं 'ति । मए भणियं 'कीदमं कोउयं' ति । तेषु भणियं । इमेण पच्छादयमरौरो न दीमद नयणेहिं पुरिसो त्ति । मए विस्सामियं जाव तहेव त्ति । मसुप्पन्नं च मे कोउयं । भणियो मणोरहदत्तो । वयंस, कहं पुण तए एस पाविओ त्ति । तेषु भणियं । सुण ।

- १० इहेवागयस्स मसुप्पन्ना मे पौई आणन्दउरवामिणा सिद्धुविज्जापओणण सिद्धुसेणाभिहाणणं सिद्धुउत्तेण । भणियो य मो मए । वयंस^१, को उण इह विज्जासाहणंमि परमत्यो : किं हवद्द मच्चमेवेह दिव्वसंवाओ न व त्ति । तेषु भणियं । जऊत्तयारिणो हवद्द त्ति । मए भणियं । वयंस^२, महन्तं मे
 १५ कोउयं ; ता दंसेहि मे दिव्वविल्लमियं ति । तेषु भणियं । शेवमियं^३ किं तु कायव्वं मण्डलं । मए भणियं 'करेउ वयंसो' । तेषु भणियं । जह एवं, ता मंजत्तौकरेह सिद्धुत्य-
 मादयं मण्डलोवगरणं । मंपादयं मए । तओ अत्यमिण दिणयरे वियस्सिए अन्धयारे रउन्तसु निमायरेसु घेत्तुण
 २० मण्डलोवगरणं विणिग्गया अन्धे दुवे वि नयराओ त्ति ।

पन्ना य पेयवणं^१ । आलिहियमणेण तत्थेगदेसंमि मण्डलं,
ममपियं च मे मण्डलगं, जालिओ जलणो । भणियं च
तेण । वयंसं,^२ अप्पमत्तेण होयस्वं ति । पडिस्सुयं^३ मए ।
पारड्ढो तेण मन्तजावो । तओ थेववेलाए चेव दिट्ठा मए
गइयनियम्बवइणायास^४ ष्ठीणमज्झा अहिणवुभिन्नकटिणयण- ५
विरायन्तवत्थला संपुसमयसञ्जणमुही विथसियकन्दोइ^५-
नयणमोहा सुरतरकुसुममात्ताविहमिं धयोसमुव्वहन्ती परि-
णयमज्जयकुसुमवत्ता^६ पवणधुयवसणपयडं ऊइजुयसं ठएण्णौ
गइणयलाओ^७ समोवथमाणा जत्तकअय त्ति । तओ मए
चिन्तियं । अहो महापहावया मन्तस्स । तीए पणमिओ १०
सिद्धसेणो, भणिओ य सबज्जमाणं । भयवं, किं पुण मे
सुमरणपओयणं ति । तेण भणियं । न किंचि अन्नं, अवि य
दिव्वदंसणाणुराई मे पियवयंमो । तओ तीए मं पुत्तोइज्जण
भणियं । भइ, परितुट्ठा ते अहं इमेण दिव्वदंसणाणुराएण ;
ता किं ते पियं करेमि त्ति । मए भणियं । तुह दंसणाओ १५
वि अवरं पियं ति । तीए भणियं । तहावि अमोइदंसणाओ
देवयाओ ; गेपहाइ एयं नयणमोहण पडरयणं ति । तओ मए
ससंभमसंभासणजणिओवरोहेण पणमिज्जण तीसे सलणजुयसं
सबज्जमाणं चेव गइयं इमं । गया जत्तकअया । पविट्ठा
अन्हे पभायाए रत्तणौए नयरं । ता एवं पाविओ त्ति । २०

१ BE पिउवणं । २ ACE वयस्स । ३ ACE add तं । ४ E ओइ ।

५ AC कंदोइ, D कंदोइ B कंदोइ । ६ BE पवणधुय । ७ B मणोयराया ।

मए भणियं । सुन्दरा संपत्ती । गहिओ पडो । तओ
 आउच्छिऊण मणोरहदत्तपरियणं अहिणन्दिया तेण, मए
 मणोरहदत्तेण गथा वेलाउळं । दिडुं च सुरविमाणगारमणु-
 गरेणं विचिन्तधयमासोवसोहियं जाणवत्तं । अणुट्टिया
 १ जाणवत्तसामिणा ईसरदत्तेण । कओ 'णेण पणामो । उवणीयाहं
 आसणाहं । समणिया मणोरहदत्तेण । भणियं च तेण ।
 मत्यवाहपुत्त, एए खु मम सामिणो वयंसया बन्धवा जीविणं,
 न केह ते जे न हवन्ति त्ति; ता सुन्दरं दट्टव्वा । तेण
 भणियं । वयंसं, किंमणेणं पुणरुत्तविशासेण : मणु वि इमे
 २ ईदसा चेव त्ति । तओ उवाकूठा जाणवत्तं, खिन्तो बली
 मसुहस्स. ऊसिओ मियवडो, दिअं दिमिभंसुहं निज्जामएण
 पवहणं ति । पणमिऊण अणे ठिओ मणोरहदत्तो । पयडुं
 जाणवत्तं । गणए सीहलदीवाहिसुहं ति । एवं गणमाणाण
 तेरसमे ३दियहे उअओ अणाणसुवरि कालो व्य कालमेहो,
 ४ जीवियासा विथ फुरिया विज्जुलेहा, उअूलियगिरिकाणो य
 आगम्ययन्तो जलनिहिं उखिवन्तो महन्तकाले वियग्धिओ
 विसममारओ, निवडियं अणिवरिभं, उअेष्टमत्तहत्थी विथ
 अणियमियगमणेणं अवमीहियं जाणवत्तं, निज्जा निज्जामया ।
 तओ मए अवट्टुअं काऊण छिआओ ५मियवडनिबन्धणाओ
 ६ रज्जुओ, मउलिओ मियवडो, विसुज्जा नङ्गरा । तहावि य

महयाए भण्डस्स संखुद्धयाए जलनिच्छिणो उक्कडयाए असण्णि-
 वरिसस्स विसखयाए निज्जामयाणं विच्छित्तयाए कम्मपरिणामस्स
 विवसं जाणवत्तं । बन्धवा वि य कालपरियाएणं विउत्ता
 सव्वपाणिणो । समासादयं मए फलथं^१ । तन्नो अहं आउय-
 सेसयाए गमिऊण तिण्णि अहोरत्ते^२ फलयदुद्धन्नो पत्तो ।
 तडसमौवं । अन्धयारलेहा विथ दिट्ठा वणरार्हं । समूससियं
 मे हियएण । उत्तिणो जलनिहीणो निष्पील्लियादं^३ पोत्तादं ।
 न^४ तिनं च निवसणगण्डिसंठियं पडरथणं । अहो एयस्स
 सामत्थं ति जाओ^५ मे विव्वन्नो । तन्नो गन्तूण थेवं भूमि-
 भागं उवविट्ठो जम्बुपायवसमीवे । चिन्तियं च मए । एयाणि १०
 ताणि विह्विणो जह्विच्छियाविल्लिसियाणि, एसा थ मा कम्पुणो
 अचिन्तणीया मत्तो, जमेवमवि असद्धणिज्जं अवत्यन्तरमणह-
 विऊण पाणे धारेमि । किं वा एगुद्धरनिवासिणो विथ
 वसुभूदणा विउत्तस्स पाणेहिं । अहवा विचित्ता कम्मपरिणार्हं,
 न विमादणा होयव्वं ति । दिवमनिमिसमा मंजोयविओयाः १५
 कथाइ सो वि एवं सेव कहंश्चि पाणे धारेइ त्ति । तन्नो
 खुहापिवाभाभिभूओ उययफलनिमित्तं पयट्ठो उत्तराहिसुहं ।
 गन्नो थेवं भूमिं । दिट्ठा थ फणम^६ कयल्लयमहयारसंक्कन्नकूला
 तीरतदकुसुमरयरश्चियजला गिरिमर्हं । कथा पाणवित्ती ।

१ ABCE फलथं ।

२ ACE फलथय ।

३ AC पोत्तयार्हं ।

४ B भिमियं

५ D adds च

६ ACE शब्दो, D sec. m.

७ ACE कचलिय, B कचल ।

- चिद्विमाणेण 'य सहयारपाथवसमीवे गिरिनईपुलिणंमि दिट्ठो
 पियाए चाडुयं करेमाणो सारसजुवाणओ । सुमरियं
 विस्सासवईए । जाथा मे चिन्ता । अहो ँणु खलु एए
 अदिट्ठबन्धुविरहदरुका माहौणाहारपथारा अविस्सायजायफा-
 १ दीणभावा पासट्टिय^१पणइणीपसङ्गदल्लिया अमंजायमहा—
 वसणभया सुहं जीवन्ति मियपस्किणो । एवं चिन्तयन्तस्स
 अत्यगिरिसिहरमुवगओ महस्सरस्सी, रयणुज्जोवो विथ
 मीयल्लीङ्गओ आयवो । कथं मए विमलसिल्लाथल्लंमि
 पल्लवमयणिज्जं । मंपाडियं मंझावस्सयं । उच्चियममए कओ^२
- २० देवयागुरुपणामो । णुवओ वामपामेणं । अहिणन्दिओ
 कुसुमसुरहिणा मारुणं । वज्जदिवसखेयओ ममागया मे
 निहा । अदक्कन्ता रयणौ । विउट्ठो नाणाविह्विहंगमविदय-
 ३ पाहाउएण । कओ देवयागुरुपणामो । पयट्ठो काणणन्तराहं
 ४ पुलोइडं । पेच्छमाणो य विचित्ते काणणभाए पत्तो
- २५ सुकुमारवालुयं अञ्जन्तभोमदंमणं^३ गिरिसरियापुलिणं । दिट्ठा
 य तत्थ सुपइट्टियङ्गुलितल्ला पमत्यत्तेहाल्लंकिया तरुणुट्टिया चेव
 पयपन्तौ । निरुत्तिया हरिमियमणेणं, विस्साया व लज्जथसु-
 कुमारभावओ इत्थियाए इयं न उएण पुरिमस्स । लण्णो
 पयमग्गओ । दिट्ठा य नाइदूरंमि चेव महिणवक्कल्लनिवमणा

१ ACE om

२ D corrects क in व ।

३ D inserts विथ ।

४ D adds य ।

५ AB पत्ता ।

६ A पत्तो ।

७ ACE ०कोव ।

८ MSS बुव ।

तवियकणयावदायदेहा हिययनिभच्छिएण विय चक्षणतल-
 लजेणं राएण अविभावियसिरागुप्फसंवाहेण मयणभवणतोरणेण
 विय जाणुयलेण रसणाकलावजोगेण विउलेणं नियम्मभाएणं
 वज्जदिवमोववासिक्खिजेण विय किसयरेणं मज्जेणं सच्चण-
 चित्तगभीराए विय मयणरमकूवियाए नाहीए तवविणिव्जिएण ।
 विय मोहन्धयारेण पुणो हिययण्यवेसकामेणं रोमलथामगेण
 सुक्कप्परिणामेहि विय समुत्तएहिं पओहरेहिं अहिणवुगय-
 रत्तासोयलयाविम्ममाहिं ^१वाहाहिं कम्पपरिमण्डलाए मिरोह-
 राए पाउलकुसुममन्निहेणं अहरेणं अन्नमच्छविमलाहिं
 कवोलवालीहिं हरिणवह्ककयमंविभाएहि विय लोयणेहिं ।
 पमाणजुत्तेणं नामियावंसेणं दीहपन्दलाहिं आयद्धियकोडण-
 मन्निभाहिं भमुहाहिं सुमिणिद्वटंमणेणं ^२चन्दमन्निभेण निडाल-
 वहेणं पट्टिदेममंठिएणं नियम्मसुकयरक्खणेण विय ^३चक्खुस्सुवाणु-
 यारिणा कुडिलकेमकलावेण वामहत्त्यगहियकृच्चिया दाहिण-
 चत्येण कुसुमावचयं करेणौ तावमकसय त्ति । तं च दट्टूण ^४
 चिन्तियं मए । अहो वणवामदुक्खमणुहवन्तीए वि ^५खायलं ।
 उवगन्तूणं च थेवभूमिभागं मविसेमं पुल्लया लयाजाल-
 यन्तरेणं^६ जाव मोत्तूण वणवासवेमं सव्वं सेव विलासवईए
 अणुगरेह त्ति । तओ सुमरणपवणमंधुक्किओ पञ्जलिओ ने
 मणंमि मयणणलो । भरिया य तौए कुसुमाण कृच्चिया । १०

१ B वाहियाहिं, D pr. m.

२ B adds इरण

३ AC om.

४ D om ; D adds चउरण. B i. marg

५ E^२ जासंतरेह ।

- पयद्वा ताव वणाहिमुहं । तन्नो अहं ^१निगूहिकण मयण-
 वियारं निग्गन्नो ^२लयाजालयान्नो. गन्नो तीए समौवं ।
 पणमिऊण भणिया एसा । भयवद, वड्डुउ ते तवोकसं ।
 अहं खु पुरिमो सेयवियाए वत्यव्वन्नो तामलित्तौन्नो
 १० भीहलदीवं पयद्दो । अन्नराले विवसं मे जाणवत्तं । अन्नो
 एगागी संवुत्तो । ता कहेउ भयवई, को पुण इमो पएणो,
 किं ताव जल्लनिहितं, किं वा कोइ दीवो. कहिं वा
 तुन्हाणमासमपयं ति । तन्नो मा मं दट्टूण निउच्चियदिट्ठि-
 पथरा दिशामण्डलं पुलोएमाणौ मन्दवलि^३यवितिरिक्कलो-
 १० यणायामं समञ्जसा विथ खणमेत्तं अहोमुहौ ठिया अदिअ-
 पडिवयणा पयद्वा तवोवणाहिमुहं । तन्नो 'जुवई तावसो
 एगागिणी य, ता किं ^४इह इमौएः अस्सं कंचि पुक्क-
 स्सामि' त्ति चिन्तिऊण नियत्तो अहं । ^५पविट्ठो तं सेव
 महावसुन्दरं लयागहणं । चिन्तियं च मए । पेक्कामि ताव,
 १४ कहिं पुण एसा वसद त्ति । पुलोइउ पयत्तो । दिट्ठा य
 सविसेषमन्थरीए गर्हए वसमाणी । गथा य थेवं भूमिभायं ।
 मग्गन्नो पुलोइयं तीए । न दिट्ठो कोइ मत्तो । तन्नो मोत्तूण
 कुसुमकव्वियं परिहियं पि पुणो परिहियं वक्कलं. परामुट्ठो
 केमकल्लावो, मोट्ठियाइं अक्काइं, उल्लेमियान्नो बाउल्लयान्नो.

१ D निउ० ।

२ A जयाधो तामजित ।

३ D •यावि•,

B •यवितिरि० ।

४ AE om.

५ D परट्ठो ।

पयद्वं वियम्भणं १ति । तत्रो मए चिन्तियं । अह किं पुण
 इमं; अहवा किमणेण विरुद्धवत्युविसएणं आलोचिएणं । गत्रो
 गिरिनइं । कथा पाणवित्ती । परिभ्रमन्तस्स काणणन्तरे
 अरुक्कन्तो वामरो । पसुत्तो य पुव्वविहिणा । दिट्ठो य जाम-
 मेत्तावसेमाए विहावरौए सुमिणत्रो । उवणीया मे कच्चण- ५
 पायवामन्नमंठियस्स दिव्वइत्थियाए सव्विन्दियमणोहरा
 कुसुममाला । भणियं च तौए । कुमार, एसा खु दिव्व-
 कुसुममाला पुव्वनिव्वत्तिया चेव मए कुमारस्स उवणीया; ता
 गेणहउ कुमारो । गहिया य मा मए, विद्वसा कण्ठदेसे ।
 एत्थन्तरंमि वियम्भित्रो मारमरवो, विउड्डो अहयं परितुट्ठो १०
 चित्तेण । चिन्तियं मए । आमन्नकन्नया^१लाहफलसूयएणं ति
 होयव्वमणेणं, अणुकुलो खु मउणमंघात्रो, अचिरफलदायगो खु
 एस सुमिणत्रो, अरुक्कं च एयं; ता न याणामो कहं भविस्सइ
 त्ति । एत्थन्तरंमि फुरियं मे दाहिणभुयाए लोयणेण य ।
 तत्रो मए चिन्तियं । न अन्नहा रिमित्तयणं ति होयव्वमणेण । १५
 अणुकुलो मउणमंघात्रो । न य मे विलासरायहाणिं विलासवइं
 वव्विय अन्नकन्नानाञ्जे वि वड्डमाणो । भणियं च सुमिणय-
 देवथाए 'कुमार, एसा खु दिव्वकुसुममाला पुव्वनिव्वत्तिया
 चेव' । तो न अत्रा दिव्वकुसुममालाए उवमाणमंगथा, न अत्राए
 पुव्वपरिचत्रो त्ति विलासवइलाञ्जेण चेव होयव्वं ति । अणुहरइ २०

१ BCE om

२ ACE अरेह ।

३ ACE have only *लाहफलसूयो,

क पय सुमिणत्रो. etc.; B has the words from ति down to दाहवो i marg.

थ मा तावसौ विलासवईए । विचिन्ताणि थ विहिणो
विलसियाइं । कथाइ 'म सेव होज्ज ति । अज्ञहा कहं
तावसौ, कहं मयणवियारो । किं थ । जइ वि मा
विलासवई, तहावि पडिवअवथाए विरुद्धो विमथसङ्को ।

- ५ अहवा संपत्तदंसणसुहस्स पिययमा^१मग्गमणगच्छमाणस्स
वयधारणं पि मे सुन्दरं सेव । एवं च चिन्तयन्तस्स अइक्कन्ता
रथणी, उग्गओ अंसुमाली, घडियाइं रथणिविरहपीडियाइं
चक्कवायाइं । तओ अहं उक्कडथाए राथस्स रक्कयाए
काण्णणं विलोहणिज्जयाए^२ सुमिणयस्स गहिओ कामअरण
१० पयत्तो तं तावमिं गवेमिउं । वग्गभट्टस्स विय हरिणयस्स
जूहभट्टस्स विय गइन्दस्स तंमि सेव काण्णन्तरे भमन्तस्स
महया परिकिस्सेणं अइक्कन्ता कइवि दियहा । दिट्ठो
माइवौलयाल्लिङ्गिओ महयारो । उवविट्ठो तस्स ममौवे । तं सेव
सुद्धहरिणलोयणं चिन्तयन्तो चिट्ठामि जाव^३, सुओ मए
१५ सुक्कपत्ताणं मरमरारवो । वालिया भिरोहरा, वियारिया
दिट्ठौ । दिट्ठा थ भूइनिस्सिएणं निडालपुण्डएणं^४ उडुवट्ठेण
जडाकक्कावेण पुत्तजीवयमालाकंकिएणं दाहिणकरेण
वामअत्यगहियकमण्डलू महन्तवक्कलनिवसणा वड्ढदिवस-
सिचियतवायासेण अट्ठिअस्सावसेसेणं सरौरणं अइक्कन्त-

१ ACE सा सेव ।

२ ACE insert पयत्तं च ।

३ ACBE सुमिचस्स ।

४ D adds ताव, B i. marg.

५ ACE उववदेव ।

६ E संभिय • B सोपिचमसोवसासं च ।

मण्डिमवद्यथा तावसि त्ति । तन्नो तं दद्रूण गूह्मिन्नो 'मए
मयण'विधारो । पणमिया य सा । तन्नो विसेसेण मं
पुलोइऊण ईभिवाहोसुयणए भणियं तीए 'रायपुत्त,
सिरं जीवसु' त्ति । तन्नो मए चिन्तियं । कइं पुण 'एसा मं
विद्याणइ त्ति । अइवा विमलनाणनयणो चेव तवस्सियणो ५
होइ ; ता किं न-याणइ त्ति । एत्यन्तरंमि पुणा भणिय-
मिमौए । कुमार, 'उवविमन्ह ; अत्यि किंचि भणियव्वं तए
मह । तन्नो मए 'जं भयवई आणवेइ' त्ति भणिऊण पम-
स्सियं धरणिवट्टं । उवविट्ठा तावमी अइयं च । भणियं च
तीए । कुमार, सुण । १०

अत्यि इहेव भारहे वासे वेयडुो नाम पव्वन्नो । तत्य
गन्धममिद्धं नाम विज्जाहरपुरं । 'तत्य सइस्सवस्साभिहाणो राया
होत्या, सुप्पभा से भारिया, ताणं सुया अइं मयणमच्चरी
नाम । संपत्तजोव्वणा परिणोया विसासउरनयरसामिणो
विज्जाहरनरिन्दस्स पुत्तेणं पवणगइणा । अइस्सन्तो य कोइ १५
कालो विसयसुइमणुइवन्ताण । अइहा य आगामजाणेणं
गथाइं नन्दणवणं, पवत्ताइं कौस्सिउं विचित्तकीस्साहिं, जाव
अयण्डंमि 'चेव निवडिन्नो कणयमिसासणाओ पवणगई,
अणाचित्तियपद्योयणं च संमित्तियं तेण विणिज्जियकन्धोइ-
दस्सयोइं सोयणजुयं पद्यभिथा सिरोहरा पव्वायं वडणकमसं । २०

१ ACE om.

२ D inserts विद्यया ।

३ D सं रथा ।

४ AC उवविमन्ह ।

५ ACDE have only सइस्सवस्सो राया ।

- तत्रो अमारयाए जीवलोयस्स पेक्कमाणीए चेव भो पञ्चत्त-
 सुवगत्रो त्ति । तत्रो अहं अणाहा विय गहिया महासोएण,
 सोगाहरेयत्रो य सारसो विय अणिवारियं परिक्कमन्तो
 सहसा चेव निवडिया धरणिवट्ठे । लद्धुचेयणा य उप्पर-
- ४ उमारट्ठा जाव, न पसरइ मे गई । तत्रो सुमरिया नहङ्गण-
 गामिणी विज्जा, तहावि न पसरइ त्ति । तत्रो मए
 चिन्तियं 'हा किमेयमवरं' ति जाव थेववेलाए समागत्रो
 तायविइयहिययभूओ पडिवक्कतावसवत्रो देवाणन्दो नाम
 विज्जाहरो । भणियं च तेण । वक्के मयणमच्चरि, किमेयं
- १० ति । मए भणियं । भयवं, कयन्तविल्लमियं । तेण भणियं
 'कहं विय' । मए भणियं । त्रिवक्को मे अज्जउत्तो, न पहवइ
 य नहगामिणी विज्जा । तत्रो वाहोत्तलोयणेण भणियं
 भयवया । वक्के, अलं परिदेविणं, ईइसो चेव एम संसारो ।
 एयं च अमारयं संमारस्स अट्ठुवयं जीवलोयस्स खणभङ्गुरयं
- १५ संगमाणं चञ्चलयं इन्दियाणं परिचिन्तिऊण पवक्कन्ति
 पाणिणो सयल्लतेल्लोक्कपरत्तयबन्धवं धमं । तत्रो मए 'एवमेयं'
 ति चिन्तिऊण भणित्तो भयवं । करेहि मे अणुगहं वय-
 पयाणेण । भयवया भणियं । वक्के, जुत्तमेयं, अह किं पुण ते
 नहगमणविद्याभंस्कारणं । मए भणियं । भयवं, न-याणामि ।
- २० तत्रो नाणावलोएण निरुवियं भयवया, भणियं च तेण ।

वष्के, स्याभिभूषाए लक्ष्मियं^१ निद्राययणकूडं, निवडियं च
 ते^२ एयस्सु चैव सिहरभाए कुसुमदामं, तस्मिन्नि ते
 विष्वाभंसो न्ति । मए भणियं । भयवं, अलमिहलोयमेत्तो-
 वयारिणौहिं विष्वाहिं, करेहि मे अणुग्गहं वयपयाणेणं ति ।
 तन्नो भयवया पुष्कळण तायं मसिऊण निययमाथारं तवप्प-^५
 भावेण आणुऊण^३ तावमौणमुच्चियमुवगरणं एत्थ चैव दीवमि
 दिक्किय ण्हे भयवया । अरुक्कन्तो कोद कालो । अन्नया य
 कुसुममामिहेयनिमित्तं गया मसुद्धतौरं । दिट्ठा य तत्थ
 जल्लिजलकल्लोलनोमिया मियङ्गलेहा विय देहप्यहाए
 मसुक्कोवयन्ती तसुद्धेसं^४ कल्लहयद्दया कन्नथ न्ति ॥ एयं मोज्जण,^{१०}
^५भो कुमार, वियस्मिन्नो मे पमोन्नो । चिन्तियं च मए ।
 दीमद्द मणोरहपायवस्स कुसुमुग्गमो ॥ तावसौए^६ भणियं ।
 तन्नो अहं गया तसुद्धेसं, दिट्ठा य ल्हायल्लसत्थावाओ 'जौवद्द'
 न्ति गक्कमाणा कन्नथ न्ति । अणुत्तिया कमण्डलुपाणिएणं,
 उल्लिखियं तीए लोयणजुयं, भणिया य सा मए । वष्के,^{१५}
 धीरा होहि । तावसौ खु अहं । तन्नो बाहजल्लभरियलोयणं
 पणमिणा तीए । समभमं च^७ उवविस्सिऊण खिप्पियं चिन्तेणं,
 ल्हाक्किओ से भावो । तन्नो मए चिन्तियं । अहो से महाणु-
 भावया ; भवियव्वभिमौए महाकुल्लपसूषाए न्ति । उवलीयादं

१ DE सिद्धायव० ।   २ ABCE om.   ३ AC एवं सेवदीवोचनं
 दिक्किय ण्हे ।   ४ B कल्लहय०, D कल्लहय० ।   ५ ACE om.
 ६ D inserts पुषो ।   ७ ACE ल्लविस्सिऊव, D corrects ल्लविस्सिऊव ।

च से फलार्हं । अणिक्रमाणी वि य कराविद्या पाणवित्तं ।
 नौथा आसमपदं, दंसिया कुलवदणो, पणमिओ तौए भयवं,
 अह्णन्दिया य भगवथा । कयं आवम्मयं, पुष्किया य सा
 मए । वष्के, कुओ तुमं^१ । तीए भणियं । भयवद, तामलि-
 ५ त्तीओ । मए भणियं । का उण तुमं, कइं वा^२ पट्टिय त्ति ।
 तओ दीहदीहं नौमसिय न जंपियमिमीण । तओ मए
 चिन्तियं । महाकुलपसूया खु एसा : ता कहमेवमत्ताणं
 पयासेद : ता किं एइणा, कुलवदं पुष्किस्यामि त्ति ।
 अइल्लन्तो वासरो । कयं मंझाममओत्तियमणुदाणं ।^३ गथाहं
 १० कुलवदमयासं । पणमिऊण पुष्कियो भयवं कुलवई । भयवं,
 का उण एसा कअया, कइं वा इमं ईइममनत्यन्तरं पत्ता,
 कौदमो वा^४ से विवाओ भविस्सइ त्ति । तओ टाऊणमुव-
 ओगं विथाणिऊण तवप्पहावेणं भणियं भपवथा । सुण ।
 तामलित्तीमामिणो ईसाणणन्दस्स धूया खु एसा भत्तारसि-
 १५ णेइपराहीकयाए^५ इमं ईइमं अवत्यन्तरं पत्त त्ति । मए
 भणियं । भयवं, किअ एसा कअय त्ति । भयवथा भणियं ।
 कअया दव्वओ, न^६ उण भावओ त्ति । मए भणियं 'कइं
 विथ' भयवथा भणियं । सुण । दिट्ठो इमीए मयणमङ्गस-
 वंमि तीए चेव नथरीए सेयवियाइवस्स जसवक्खणो पुत्तो

१ BE add त्ति । २ BDE पवट्टिय । ३ ACE om. this sentence.
 D om. च । ४ B एसाए । ५ B परापणवार । ६ D पुच, ABC हुच ।

सर्णकुमारो नाम । १ [मोधाविया णेण तक्करा । ते य कर्हं चि
दिट्ठिं वञ्चाविऊण वावादया से ताएणमायखिथं वयणमणेण ।
तन्त्रो निग्गच्छिऊण तायव्जात्रो कोवेणमागत्रो तामखिन्तिं ।
पडिच्छिओ मवञ्जमाणं ईमाणचन्देण । तन्त्रो वमन्नममए]
कौलामिमिन्तं अणङ्गणन्दणं उव्जाणं^१ गच्छमाणो दिट्ठो इमीए, ४
मसुप्पन्नो य से तंमि अणुरात्रो । पडिवन्नो तौए एम भत्ता
मणोरहेहिं न उण परिणीय त्ति । अदक्कन्नेसु कइवथदिण्णेषु
अणरवात्रो विद्याणियमिमौए, जहा भो वावादत्रो त्ति । तन्त्रो
तन्नेहमोहियमणा 'अहं पिं खु तंमि चैव पिउवणे पञ्चत्तमुवगयं
२पि तं पेच्छिऊण पाणं परिञ्चयामि' त्ति चिन्तिऊण अड्डुरत्त- १०
ममए पसुत्ते परिचणे एगागिणौ चैव निग्गया रायगेहात्रो ।
ओइणा रायमग्गं, गहिया तक्करेहिं, गेण्हिऊण आहरणथं
३विक्खौया वव्वरकूलगामिणो अयलमत्यवाहस्सु हत्ये । पयट्टा-
विद्या तेण निययकूलं । विवन्नं च तं जाणवत्तं, ममाभामिथं
च इमीए फलहय^४ । तन्त्रो तिरत्तेण पत्ता इमं कूलं ५अवत्यं १५
च । विवात्रो उण ; पाविऊण भत्तारं भुञ्चिऊण भोए
परलोथसाहणेणं सफलं चैव माणमत्तणं करिस्सुद त्ति । मए
भणियं । भयवं, किञ्च वावादत्रो से हिययवक्कहो । भयवया

१ ACE om. passage in brackets, B. i. marg. see. manu.

२ ACE insert चाम । ३ read perhaps विथं instead of पित्तं ?

४ BD विद्धिवा ।

५ D फलथं ।

६ B adds ईहत्तं ।

- भणियं 'आमं ति । मए चिन्तियं 'मोहणं संजायं' ति ।
 अदकन्ता मा रयणी । विदयदियकंमि थ भणिया मए 'सा ।
 रायपुत्ति, परिचय विमायं, अवलमेहि धिदं, ईदसो एस
 मंसारो । एत्थ खलु सुमिणयसंपत्तितुजाओ रिद्धीओ,
 ५ अमिलाणकुसुममिव खणनेत्तरमणीयं जोव्वणं, विज्जुविलसियं
 पिव दिट्ठनट्ठादं सुट्ठादं, अणिच्चा पियजणममागम ति ।
 तौए भणियं । भयवद, एवमेयं; ता करेहि मे पमायं
 वयप्पयाणेणं । मए भणियं । रायपुत्ति,^१ अलं^२ तव वयगहणेणं ।
 दक्खिवारणीओ पढमजोव्वणत्यस्स पाणिणो मयणवाणपमरो ।
 १० पुच्छिओ य^३ मए दिव्वनाणसूरो तुज्ज वुत्तनं सल्लं सेव
 भयवं कुलवई । माहिओ य तेण सेयवियाहि वसुयदंमणादओ ।
 ता मा संतप्प, भविस्सइ तुह तेण 'ममागमोः जीवद खु
 सो टीहाउओ ति । तओ परिओमविन्ध्यमणाहं अच्चल-
 मोहणमणाच्चरकणीय^४ अवत्यन्तरमुवगच्छिऊण संकप्पओ
 १५ अमलं पि ओयारिऊण दिअं मम कडयजयलं, पणामिओ
 य हारलयाजिमित्तं मिरोरहाण हृत्यो, अमंपत्तौए य तस्स
 ममागयं मे चित्तं, विलिया य एसा । तओ मए भणियं ।
 रायपुत्ति, अलं संभसेणं, उच्चिया खु तुमं 'ईदमस्स तुट्ठि-
 दाणस्स । ता अलं तव वयगहणेणं ति । तओ 'जं तुमं

१ D corrects this in मामं. AC' भविमामं । ० D उचसा, BE यसा ।

२ Com. all down to ऊचचिन्तियंमंसार, p. 316, l. 9 । ३ BE भाव.

D pr. m. ४ E om. ५ B adds वद । ० D •वाभि० । ० D इयस्स ।

आणवेसि' ति पडिस्सुयं तीए । तावसककञ्जओचिएण' च
 विहिणा अदक्कन्तो कोद कालो । अञ्जया गञ्जो य णे भयवं
 कुलवई धम्मभाउयदंमणत्थं मिद्धुपव्वयं ति । जाव इओ
 अईयकइवयट्ठिणमिं गन्तूण एमा कुसुमसामिहेयस्स अद-
 क्कन्ताण उचियवेक्काए मग्गओ पुओएमाणी अणफुसियकवे'ल- ५
 तलग्गवाहजलल्लवा सेयमल्लिधोयगत्ता^१ खीरोयमहणतख-
 णट्ठिया विथ मिरौ अरदपरिगथा आगया आममपयं ।
 तओ मए पुच्छिया 'रायपुत्ति, किमेयं' ति । तीए भणियं ।
 अञ्ज मए बन्धवाणं सुमरियं । मए भणियं । परिञ्चय विमायं,
 जाव कुलवई आगच्छदः तओ मो बन्धवाणं ^२नेइस्सुद ति । १०
 पडिस्सुयं तीए । जाव तओ चैव दिवमाओ आरब्ध मन्दा-
 यरा देवयाप्रायाए अणुञ्जत्ता अतिहिबुज्जमाणे न^३ करेइ^४
 कुसुमोच्चयं, न पणमद उथामणं, आलिहद विक्काहरमिज्जणादं,
 पुओएद मारमज्जयलादं,^५ करेद मणोहवस्स वि मणोरहे
 जोव्वणविथारे, नियभत्तारगयइत्थियाणुरायपहाणपोराणिय- १५
 कहासं च उव्वहद परिओमं । तओ मए चिन्तियं । अहो मे
 वयविसेसेण उवागयं^६ जोव्वणं, जोव्वणेणं मओ, मएण
 मयणो, मयणेणं विलाभा, विलाभेहिं ^७मव्वहा न सुल्लहं
 निव्वियारं जोव्वणं ति । अत्रि य

१ A •कञ्जो । २ A दिणे, E दिणेदु । ३ A •गंहा । ४ B न० ।

५ B •वेह । ६ D adds यः । ७ AE •जुव्वलं । ८ BD उव्वगयं ।

९ what follows stands in C, by mistake, after अमोचवचओ च
 p. 347, l. 6.

न य अत्यि न १ इव होहौ पाएणं तिऊयणंमि सो औवो ।
जो औव्वणमणपत्तो विचाररहिओ सया होइ ॥

निदयदियहंमि य नागवल्लीलयाल्लिङ्गियं १ पूयपायवमव-
ल्लोइऊण तथासन्नं च मह्यरिचडुयसकारथं २ रायहंसं
५ विऊणियकरपल्लवं बाहोसल्लोयणा ३ नीसमिय दीसदीहं
निग्गया तवोवणाओ । तओ मए चिन्तियं । न सोइणो से
आगारो । ता पेच्छामि ताव कहिं एसा वसइ त्ति । जाव
य गेण्हिऊण क्कळियं गया कुसुमोच्चयभूमिं, तरल्लतारयं च
पयत्ता पुलोइउं । तओ मए चिन्तियं । किं पुण एसा
१० पुलोइइ त्ति । जाव पुलोइमाणौ य गया अमोयवीहियं ।
कथल्लिवणन्नरिया य ठिया से अहं मग्गओ । परुळा य
सा । भणियं च तीए । भयवईओ वणटंनयाओ, एमो खु
सो पएमो, जहिं अज्जउत्तेण तावसि त्ति कलिऊण मविणयं
पणमिय ण्हि, भणिया य । भयवइ, वडूउ ते तवोकसं : अहं खु
१५ पुरिमो सेयविधावत्यव्वओ तामल्लित्तौओ मौहल्लदीवं पयडो ।
अन्नराले ४ त्रिवन्नं जाणवत्तं, अओ एगाई संवुत्तो । ता कहेउ
भयवई, को पुण इमो पएमो ; किं ताव जल्लनिहितउं ५,
किं वा कोइ दीवो ; कहिं वा तुण्हाणमाममवयं ति । मए
पुण समज्जमहिद्ययाए न टिक्कं पडिवयणं ६ वामयाए महावेण

१ A चिय, E विय ।

२ D पूया, A चूच, B चओच ।

३ B •चाइकसं, D •कायई ।

४ ACE नीसमिक्कव, B नीसियदीहं ।

५ AE add च ।

६ B •तडो ।

७ D वामया ।

उक्त्वयाप मयणस्तु न तिष्ठं मए जंपिउं । गथा थेवं
भूमिभायं । काऊण धीरयं पुकोएमाणीए न उवकट्टो य
पिट्ठो । ता न-याणामि, १ किं उप्पेक्खेमि तं दीहाउयं, आउं
हियथाओ मे विणिग्गओ, आउ पलोहेइ मं अज्जउत्तवेसेण
कोइ अमाणओ, आउ मच्चयं चेव अज्जउत्तो त्ति । सव्वहा ५
अं होउ, तं होउ । न मक्खणोमि पुणो १ पज्जल्लियमयणाणला
अज्जउत्तनिरहदुत्तं विमहिउं । ता एयाए अदमुत्तयल्लयाए
उप्पन्निऊण वावाएमि अत्ताणयं । अप्पमत्ता होक्खह सरौरे
अज्जउत्तसु, माहेज्जह य एयं वुत्तन्तं जणणिनिव्विसेमाए
अयारणवक्कलाए भयवईए । अहं पुण लज्जापराहीणयाए न १०
मक्खणोमि १ आचिक्खिउं ति । भण्णउत्तमाऊठा वक्खोयमीहर १
निवट्टो १ लयापामओ । तओ मए चिन्तिय । नत्थि दक्करं
मयणस्तु । कओ तौए गरुदेवयाणं पणामो, दिओ १ पासओ
सिरोहराए, पवत्ता मेक्खिउं अप्पाणयं । एत्थन्तरंमि १ परि-
त्तायह त्ति भणन्तो गया अहं तौए पासं । अवणौओ मे १५
पासओ । भणिया य मा । रायउत्ति, १ जुत्तं णु इमं
लोथन्तरपयट्ठाए ति अणापुक्कणं जणणित्तुक्काए य १० मे
पक्खोयणाकहणं ति । तओ ११ इट्ठो मव्वं चेव एयाए आयल्लियं

१ AE किं मए उप्पेक्खेमि, D वेक्खेमि   ७ E om, and hereafter
writes पाओ   २ AE add ति ।   ४ ABE आचिक्खिउं ।
५ AE ०रंमि   ६ D ०इउ   ७ D पाओ ।   ८ E twice.
९ B जुत्तं रं, ACE जुत्तमि ।   १० D ति ।   ११ BD अचौ ।

ति लज्जावणयवयणाए जंपियं तीए । भयवद, न तए
 कुप्पियम्भं : लज्जा 'य मे अवरज्जुद । तञ्चो मए भणियं ।
 रायउत्ति, अलं कोवासङ्गाए, न कोवणो तवस्सिजणो होइ ।
 माहेहि ताव, किं तए एत्थ अउब्बो कोइ चदहो दिट्ठो
 १५ त्ति । तीए भणियं । सुयं चेव भयवईए । मए भणियं ।
 रायउत्ति, धीरा होहि : अमोहवयणो खु भयवं कुलवई ।
 ता अवस्सुमामन्नं ते पियं भविस्सुद । ता एहि ताव, गच्छन्ह
 आममपयं । तञ्चो 'जं भयवई आणवेद' त्ति पडिस्सुयं तीए ।
 गयाञ्चो अन्ते आममपयं । पेसिया य मए तुज्जु अन्तेमण
 १६ निमित्तं सुणिकुमारया । अप्पमत्ता य पोराणियं कथा-
 विणोएण ठिया अहं रायउत्तिममौवे । निवेदयं च मे
 सुणिकुमारएहि 'न अन्हेहिं दिट्ठो' त्ति । तञ्चो अहं राय-
 उत्तिममौवे निउच्चिय मयलपरिथणं 'न अञ्चो मे जोविञ्चो-
 वाञ्चो' त्ति विचिन्तिऊण एगागिणी चेव तुज्जु अन्तेमण-
 १७ निमित्तं इह आगत्य ण्हि । दंसिञ्चो य मे तुमं अवस्सुकञ्ज-
 विणिञ्चोगदस्काए भवियस्सयाए । ता एहि, गच्छन्ह आम-
 मपयं ; जीवावेहि तं कण्ठगत्यपाणं अबन्धवं कञ्चयं ति ।

तञ्चो मए भणियं । जं भयवई आणवेद त्ति । गयाहं
 तवोवणं । पविट्ठा पढमं चेव तावसी, पच्छा य सुणिकुमार-
 १८ याह्णञ्चो अहयं ति । उवणीयं मे आमणं । दिट्ठा य

मुणास्त्रिधावक्ष्यहारमुव्वहन्ती नल्लिणिटलसत्यरगया विला-
 सवई । सा १य मं दट्टूण २विलिया मोत्तूण सत्यरं अथन्तरं
 गया । उवविट्टो य अहयं, मंपादत्तो अग्घो तीए वयंसियाहिं
 तावमकुमारियाहिं । तावसोममाएसेणं च घेत्तूण चलणसोयं
 संठवेन्ति उत्तरिज्जं । ३पुलोएमाणी वलियकन्धरं दिमामुहादं ४
 ममागया विलासवई । मोच्चिया चलणा ॥ एत्यन्तरंमि ठिओ
 गगणमन्नुयारौ दिणयरो, जाओ य मनिओयतप्परो मुणि-
 जणो, उवणौयाइ फणममाइयादं फलादं, कया पाणवित्ती ।
 आगया य तावसो । भणियं च तीए । रायपुत्त, ५तएजारिमाणं
 ६आसमपयमागयाणं कन्दफलमेत्ताहाराणं ७ पाणवित्ती । १०
 वक्कलनिवमणो य तावमजणो । ता किं करेउ अतिहिमक्कारं ।
 तं एसा विलासवई मम जोवियाओ वि वल्लहयरा पुव्व-
 मंपाडिया चेव विहिणा पुणो मे मंपाडिय न्ति । भणिक्रण
 वक्कलन्तपिहियाणणा रोविउं पयन्ता ८ । तओ मए भणियं ।
 भयवइ, विइयसंभारमहावा चेव तुमं : ता किमेयं ति ९ । १५
 उवणौयं च से तावमकुमारियाए मविणयं वयणमोयणसल्लिलं ।
 मोच्चियं तीए वयणं, वक्कलन्तेणमवमज्जिऊणं उट्टिया
 आसणाओ । मयमेव होममण्डवे होमकुण्डंमि चेव मज्जलं ति

१ ACDE च ।

२ BE विलियविलिया ।

३ ABCE प० ।

४ B तहरिसाणं ।

५ D आसमपय ममागयाणं ।

६ ACD • हारया० ।

७ ACE पयन्ता ।

८ D adds उवणौयं, B i marg.

९ B adds सुचं. AC वयणं ।

- कलिय^१ पञ्चाक्षिभो जयवहो । निययाहरणभूसिया समप्यिया
 मे विलाभवई । गहिया थ सा मए पढमं^२ हियएणं पञ्चा
 करयलेणं । भमियाइं मण्डलाइं । पणमिया भयवई ।
 तस्सुमाएसेणं च गयाइं अन्हे तवोवणासन्नं चैव सुन्दरवणं^३
 ४ उज्जाणं । तं पुण समावाञ्चो विथ उज्जणं निवाभो विथ
 गन्धरिद्धीए कुलहरं विथ वणस्सईणं आययणं विथ मयरद्ध-
 यस्स । तत्थ वि थ कप्पूररमसिञ्जमाणमालाईगुम्भवेडिथ^४
 पविट्ठाइं एलालयापिण्डं हरिचन्दणगहणं । तत्थ थ मज्जयर-
 द्यगीयसणाइं मन्दमलयाणिज्जवमनच्चिरीञ्चो पियङ्गुमञ्चरीञ्चो
 ५ अण्येयअउव्वविषममे लोयणसुहए तरुगणे पेञ्चमाणणमइक्कन्तो
 वामरो । विरइयं पञ्चवसयणिज्जं । पसुत्ताइं च अन्हे ।
 मसुयञ्चो वीसञ्चो । अइक्कन्ता रयणी । एवमण्णदियइं
 चिट्ठन्ताणं अइक्कन्तेसु थ कइवयदिणेसु उवगयाइं अन्हे
 कुसुमसामिहेयस्स । गहियाइं मए फलाइं । विलाभवई पुण
 ६ पवणवमपकम्पियाहिं सोउमज्जलोहेण विथ परामुसिञ्जमाणी
 वणलयाहिं उभिञ्जकलियानियरेहिं च रोमसिण्णहि विथ
 पुलोइक्कमाणी तरुवरेहिं कुसुमगन्धलोहिज्जयाए थ उवरि
 निवडमाणेणं भमरजालेण समत्तपञ्चोथणा वि अक्कित्तहियथा
 'एहि गञ्जामो' त्ति मए भणिया वि न विरमए कुसुमो-
 ७ ज्जयस्स । तञ्चो मए चिन्तियं 'नयणमोहणपडपाउरणेण

१ ACE करिय ।
 both word-

२ B हियए and करयले, D adds चं see. m. to

३ A adds नाम ।

४ D •मं ।

विष्णुभोमि एयं' ति । समीवसंठिएणं^१ चैव अपेक्षमाणीए पाउओ पडो । पुलोदयं च तीए, न दिट्ठो अहं । तओ असंभवेण गमणवियप्पस्स 'हा अज्जउत्त'^२ ति भणमाणी निवडिया धरणिवट्ठे । तओ मए 'हा किमेयमणुचिट्ठियं' ति चिन्तिऊण मोत्तूण तं पडं कुसुवालयामिहाणाओ विहंग- ५
 'गमणकुलहराओ घेत्तूण 'भिसिणीपत्तं सीविऊण निच्छिदं पुडयं तं मल्लिपुलं कारिय समागओ' उल्लियं । परिमिन्ता य जल्लेण^३ ममामासिया एमा । भणियं च तीए 'अज्जउत्त, किमेयं' ति । मए भणियं 'किं तयं' । तीए भणियं । एण्हं चैव न दिट्ठो मए तुमं ति, एण्हं चैव दिट्ठो तुमं'^४; ता^५ किमेयं ति । मए भणियं 'न-याणामो' ति । तीए भणियं । हा कहं न-याणामि । ममुप्पन्नं मे सज्जमं, ता माहेहि परमत्थं ति । तओ मए 'कायराणि इत्थियाहिययाणि, मा अज्जहा संभावइस्सइ' ति चिन्तिऊण माहिओ पडरयणवुत्तन्तो । विस्सासिओ य तीए, उवल्लूपच्चयाए य गहिओ पडो ॥ १५

एवं च बहुमाणाणरायाण अइकन्तो कोइ कालो । जाया य मे चिन्ता 'गच्छामो सएमं' । माहियं विलासवईए । भणियं च तीए । अज्जउत्त, जं वो रोयइ ति । पुच्छिया तावओ । अणमयं तीए । कओ भिन्नपोयडूओ । गया

१ D संतिरकं ।

२ CD twice.

३ BD ० मच०. CE ० मच० ।

४ ACE भिची० ।

५ ACE उल्लिखं पुच वेत्तूणमामच ।

६ ACE चिन्ता पाचिरकं ।

० BE उच्छिदं दिट्ठो ।

- कद्वि^१ दियद्वा । एत्यन्तरंमि समागया गाक्षवाहियाए
 निष्कामया । दिद्वा य ते मए । भणियं च तेहिं । भो
 महापुरिस, महाकडाहवासिणा माणुदेवसत्यवाहेण मलय-
 विसयपत्थिएणं दद्रूण भिन्नपोयद्वयं पेमिया अन्हे । ता एहि
 ५ गच्छन्ह । तन्नो मए भणियं । भद्वा, जायादुदधो^२ अहं ।
 तेहिं भणियं । न दोसो सो, सा वि पयइउ त्ति । तन्नो
 आपुच्छिऊण तावसजणं अणुगममाणो य तेणं गन्नो जल-
 निहितडं । पणमिऊण तावसे जायादुदधो^३ आरुढो गाल-
 वाहियं । ^४पत्तो य जाणवत्तं बडमन्निअो य सत्यवाहपुत्तेण ।
 १० तन्नो मए 'इत्थियामहावधो घोरयाए महोयहिंसु' पढम-
 मिलियाए ^५विअमेण मा से पमाअो पडरयणंमि भविस्सुद'
 त्ति चिन्तिऊण गहियं पडरयणमप्पणा । अइक्कन्ता कद्वि
 वामरा । अज्जया य जामावसेसाए रथणौए पामवणनिमित्तं
 उट्ठिअो अहं सत्यवाहपुत्तो य । एत्यन्तरंमि चिन्तियं
 १५ सत्यवाहपुत्तेण । इमं ईइसं इत्थियारयणं, मव्वावराहक्काइणौ
 य मव्वरौः दल्लहो य ईइसो अवमरो । ता घत्तिऊण
 महोयहिंसि एयं अज्जीकरेमि मयणमच्चूमं इत्थीरयणं ति
 संपाडेमि जहाममौहियं । 'इथिए ववत्यात्रिय भणियं च तेण
 'ठायसु तुमं' ति । ठिअो अहं जाणवत्तनिक्खुए, पेत्तिअो

१ ACE कद्वय ।

२ ACE दुदधो ।

३ D पयसो ।

४ ACE सुद्धियाद ।

५ BD मा से विअमेण न पडरयणं भविस्सुद ।

६ B संपचारिकव इथिय भविषं तेणं ।

य तेण निवडिओ संसारविशाले सायरे । समासादयं च
 १पुष्पभिल्लबोहित्यसन्तियं फल्लहयं । लङ्घिओ जीविथसेसथाए
 पञ्चरत्तेणं जलनिहौ । पत्तो मलयकूळं, उत्तिषो जलनिहौओ ।
 चिन्तियं मए । अह किं पुण मत्यवाहपुत्तस्स मम वावा-
 यणपञ्चोधणं । नूणं विलाभवदलोहो । ता मूढो खु सो ५
 वाणियओ अणभिल्लो विलाभवदचित्तस्स । न खलु मा मम
 विश्रोण पाणे धारेद, विक्कायं पडसंभमेण । ३विणा य तीए
 किं कञ्चं मे निष्फलेण पाणमंधारणेणं । ता वावाएमि
 अत्ताणयं ति । चिन्तिऊण निष्णादयाओ दिसाओ, दिट्ठो य
 नाइदूरंमि चेव थल्लमंठिओ नौवपायवो । तओ ४निव्वावेमि १०
 ५पिययमाविरहमंतावियं अण्णाणधं ति चिन्तिऊण पवट्ठो
 नौवपायवममौवं । दिट्ठं च नाइदूरंमि चेव तीरतरुसण्ड-
 मण्डियं विद्यमियकमल्लमंधायभंक्कादयमञ्जभायं हसन्तं विद्य
 कुमुयगणेहिं ० पुल्लोपन्नं विद्य कसणुप्पल्लवियासेहिं इयन्तं विद्य
 चक्कवायकूदएहिं गायन्तं विद्य सुदयमञ्जयरुएहिं नच्चमाणं १५
 विद्य ६ हल्लन्तवौदहत्थेहिं कमल्लरयपिञ्जरजलं महासरं ।

दिट्ठो य तत्थ एक्को कल्लहंभो कहवि पिययमारहिओ ।

पियददयारहिओ पुण इमेहि लिङ्गेहि विक्काओ ॥

अवल्लं एए दसदिमिं १एगागौ तरल्लतारयं खिओ ।

कल्लुणं च कूञ्जिऊणं खणमेत्तं निचल्लो ठाए ॥ १०

१ D ० भवियं ।

२ D फल्लयं ।

३ D add- ततो ।

४ AB वावाएमि ।

५ B om. ६

A inserts एव उल्लसवसेव ।

७ BD ० वदसेहिं ।

८ ACE पिय ।

९ E पवार्त्तं ।

- पिययमसरिमं हंसिं दद्रूणं हरिमिन्द्रो ममल्लियद् ।
 मुणिऊण य अन्नं तं नित्तए नवर सविमायं ॥
 मरणावेसियच्चित्तो पञ्जलियं ऊयवहं व कमलवणं ।
 'पद्मद् मुणालखण्डं विमं व सो पेच्छए 'पुरओ ।
 ५ विऊणद् पवणायन्पियकमलरउरकुडियपिञ्जरच्छायं ।
 विरहाणलपञ्जलियं व मणहरं पेञ्जणकलावं ॥
 मिउपवणपह्लावियतल्लिणतरङ्गुच्छलन्तमिमिरेहिं ।
 मिसन्तो मुच्छिऊद विवसो जल्लमौयरेहिं पि ॥
 वौदञ्जन्तो य पुणो नल्लिणोपत्तेहि चयणं लहद् ।
 १० दद्रूण १नियं कायं जल्लमि परिओममुल्लहद् ॥
 तं पेच्छिऊण मण्णं जाया चिन्ता कहल्लु एमो वि ।
 पियविष्णओयद्धिओ विहिणा विणडिऊद वराओ ॥
 तेण्यपण्डिया परिहरन्ति पेसं अहिं विलगयं व ।
 जाणन्ति जेण पियविष्णओयविमवेयमाहण्यं ॥
 १५ इय जा चिन्तोमि अहं ताव य कल्लहंसओ विहिवसेण ।
 पत्तो परिव्रमन्तो मरसि एक्कं मरुदंसं ॥
 अमणिभयविष्णणट्ठा वियड भमिऊण मरवरं तत्य ।
 कुवल्लयकायाण्ठि टिया दिट्ठा कल्लहंसिया तेण ॥
 विरहपरिदम्बलङ्गी अममत्या कुडउं पि मोएण ।
 २० दद्रूण य तं हंसो धणियं परिओममावसो ॥

ददूणं पियजायाघडियं कलहंसयं विह्विसेण ।

मञ्जं पि सा वय तन्नो मणंमि चिन्ता समुष्पन्ना ॥

एवं जीवन्ताणं कालेण कथाद् होद्द संपत्ती ।

जीवाण मयाणं पुण कत्तो दौहंमि संसारे ॥

पाणेषु धरन्तेसु य नियमा उच्छाहसत्तिममुयन्तो । १

पावेद फलं पुरिसो १नियववसायाणरूवं तु ॥

अञ्चं च । विल्लामवईए वि साहिअो कुलवदणा विवाअो,
जहा पाविऊण भत्तारं भुञ्जिऊण भोए परलोयमाहणेण
मफलं चैव भाणुमत्तणं करइस्सइ त्ति । ता न १वावाएद् सा
अत्ताणयं । विचिन्ताणि य विह्विणो विल्लसियाद्दं । ता इमं १०
ताव पत्तकालं, जं तौए गवेसणं ति । चिन्तिऊण नारङ्गो-
वओएण कथा पाणवित्तौ । पयट्ठो जलनिहितडेणं, गअो
अद्दुजोयणमेत्तं भूमिभागं । दिट्ठं च १वौईपणोल्लिक्खमाणं
ममुद्दतौरंमि १फलहयं । पयट्ठो तस्स समीवं । पत्तं च १तौरं ।
दिट्ठा य तत्थल्लगा कण्ठगयपाणा विल्लामवई । हरिसिअो १५
चित्तेणं, पच्चभिन्नाअो य १अहं तौए । रोविडं पयत्ता,
ममाभासिया मए पुष्किया य 'देवि, किमेय' ति । तौए
भणियं । अज्जउत्त. सुण । मम मन्दभागधेयाए अपुष्केहिं
निवडिए तुमंमि अज्जउत्तओएणं च अत्ताणयं समुद्दपवाह-

१ D) चिन्तियव

२ B) वावाएमि अत्ताणयं ।

३ D) विद् ।

४ D) फल्य ।

५ D) add. तं ।

६ ACE om.

- णुञ्जयाए' मममि 'सत्यवाचे 'य 'मम पत्नी होहि' त्ति
 भणन्ते तन्नो अणिञ्जन्तौ अहं आउल्लोङ्गए परियणे पहायाए
 रयणौए 'अवट्ट अवट्ट' त्ति वाहरन्ते कण्हारे रञ्जुपरिवत्त-
 णुञ्जएसुं निञ्जामएसुं अयण्डंमि चेव गिरिमिहरनिवडियं
 १ पिव विवसें जाणवत्तं। विहडिओ जणो । अञ्जउत्तअणुभावेण'
 मम पुणोयएणं च ममासाइयं मए 'फलहयं । लङ्घिओ
 जलनिहो दिट्ठो य तुमं ति ॥ तन्नो मए चिन्तियं । अहो
 मायासौलया अहो अकञ्जमंकप्पपरिणामो मत्यवाहस्स ।
 अहवा किमेत्य अञ्जरियं । न खल्ल अणुवायओ कञ्जमिद्धो,
 २ अणुवायओ पावायरणं 'सुह्माणं, जेण तत्य पढमं चेव अजणो
 मंकिलेमो पुणो य परपीडा । ता कहमेवंविहभामओ
 सुहपरिणामो' । तहावि अविइयसुहसाहओवाया पयट्टन्ति
 एत्य पाणिणो विष्णलद्धा मीण व्व गल्लमंपत्तितुल्लाप विवाग-
 टाहणए सुहसंपत्तीए ॥ एत्यन्तरंमि भणियं विलामवईए ।
 ३ अञ्जउत्त, तुमं पुण कहं निवडिओ, कहं वा उत्तिसो त्ति ।
 तन्नो 'न जुत्तं परदोमपयडणं' ति' चिन्तित्तणं जंपियं मए ।
 देवि पमायओ फेत्तुमिज्जणं' निवडिओ तद्देमममासाइय-
 पुव्वभिअवहणफल्लहणं' च उत्तिसो णि ॥

१ ACE ०णुञ्जर, om. मममि ।

० B मत्तय, उपुम ।

२ ACE instead of the following have तद्विवायणत्ते च मय मय
 आउल्लो' । ३ ACE om. अणुभावेण मम ४ CDE फलहं

५ D om.

० B adds होउ ।

८ BD om

६ B डेहिनिकव, D डेलनिकव (cf. Hem. Deśi, VI, 86) ACE om

१० D फलहं ।

अइकन्ना काइ वेखा । तीए भणियं । अज्जउत्त, तिसाभि-
 भूय ण्हि । मए भणियं । देवि, इअो नाइदूरंमि चेव महन्तं
 सरवरं । ता एहि, गच्छ्ह । पयट्ठा विलासवई । समागद्या
 थेवं भूमिभागं । तअो गरुयथाए नियमस्सु १ खीणयाए
 समुहतरणेणं सोमालयाए देहस्सु वीसत्ययाए मम सक्किहाणेणं ५
 भणियं च णाए 'न सक्कुणामि चंक्कमिउं' । तअो मए
 भणियं । देवि, चिट्ठाहि ६ ताव तुमं नग्गोहपायवसमीवे,
 जाव मंपाडेमि देवीए नल्लिणपत्तेणमुदयं ति । तीए भणियं ।
 न मे तुह वयणदंषणतएहाअो वाहए सल्लितणहा । मए
 भणियं । देवि, धौरा होहि; आगअो चेव अहयं ति । १०
 कयं च से पल्लवमयणिज्जं । समप्पिअो नयणमोहणो पडो ।
 भणिया य एसा । देवि, वज्जपसवथं अरलं, अअो एय-
 १५ पक्खाइयसरौराए चिट्ठियब्बं, जाव अहमागच्छामि त्ति ।
 अवज्जमयं पि हियएण अपडिकूलयाए पडिस्सुयं तीए ।
 २० अहं गअो सरवरं । गहियमुयगं नारङ्गफलाणि य । पयट्ठो १५
 पडिवहेणं, समागअो तसुहेमं । भणिया य एसा । देवि,
 मुसु नयणमोहणं १ पडयं, गेणहाहि उदगं ति । जाव न
 वाहरइ त्ति, तअो मए भणियं । देवि अलं परिहासेणं,
 मुसु नयणमोहणं पडयं २ । तहावि न वाहरइ । तअो मए

१ 'E' चिह्नयाए ।

२ 'AC' न मकइ चंक्कमिउं ।

३ E चिह्न

४ D पट्टाइय ।

५ ACE om.

६ B पडयं, D मज्जय ।

७ B पडं ।

चिन्तियं । नूनं नत्यि चैव इह देवी । अन्नहा दद्रूणं मं
 कहं न अम्बुद्वेष्ट, कहं वा न वाहरद त्ति । तन्नो परामुट्टो
 मत्यरो, नोवल्लद्धा य देवी । तन्नो आमद्धियं मे हियएणं,
 फुरियं वामलोयणेणं, निवडियं च मे हत्यान्नो ^१पयत्तगहियं
 १ पि सोययं नल्लिणिवत्तं । विमायपराहीणो विथ वुल्लवयण-
 तरल्लच्छं 'देवि देवि' त्ति जंपमाणो पवत्तो गवैसिडं ।
 वालुयायलीए य उवल्लद्धा अयगरघसणी^२ । वेवमाणहियन्नो
 पयट्टो तयणुसारेणं । दिट्टो य तरुवरगहणे ^३अदकसणदेहच्छवी
 विणिन्तनयणविसमिहाजालभासुरो नयणमोहणपडगमणवावडो
 १० महाकान्नो अयगरो त्ति । तं च दद्रूणं चिन्तियं मए । हट्टी
 वावाइया देवी । तन्नो न जाणियं मए, किं दिवसो किं
 रत्ती किं उण्हं किं मीयं किं सुत्तं किं दुरकं किं ऊसवो
 किं वसणं किं जीवियं किं मरणं किं गन्नो किं ठिन्नो त्ति ;
 केवल्लमणाषिकणीयं अवत्यन्तरं पाविज्जण मुक्काणिमीलिय-
 ११ नयणो निवडिन्नो धरणिवट्टे, विउत्तासवो विथ ठिन्नो कंचि
 कासं । जल्लहिमाइयसमागमेणं च लद्धा चेत्यणा । चिन्तियं
 मए । जाव एम अयगरो न देमन्तरमुवगच्छइ, ताव सेव
 इमिणा अन्ताणयं ^४खवावेमि । मयस्स वि वज्जमन्नो सेव मे
 देवीसमागमो त्ति । गन्नो अयगरममीवं । मो य मं दद्रूण

१ । पयत्ता-

२ । समरीणी, (वज्जेणी,) मज्जना

३ । अयत्तमय-

४ । विजावेमि

कथावराहो विय कुपुरिसो संकुडिओ अयगरो । चिन्तियं
 मए । मयस्स वि पिययमासमागमो दुल्लहो त्ति । तओ
 'कहं अकुविओ ममं गहेऊणं एसो गभिसुद' त्ति आहओ
 उत्तिमङ्गभाए अयगरो । भयकायरेणं च तेण १निग्गिलिओ
 नयणमोहणो पडो, आवड्ढा मण्डली, निमामिओ फणाभोओ । ५
 तओ पिययमागतसङ्गबड्डमाणेण गहिओ पडो, विइखो
 वच्छत्तले । चिन्तियं च मए । एयं चैव नयणमोहणं हियए
 दाऊण उल्ललम्बणेण वावाएमि अत्ताणयं ति । गओ नगोह-
 समीवं, जत्य पिययमा पसुत्ता आमि । निबड्डो पासओ,
 माहागएणं च निमिया सिरोहरा, विमुक्को अप्पा, निइड्डो १०
 कण्ठदेसो । तओ भमियं विय काणणेहिं, निवड्डियं विय
 नहङ्गणेणं, विणिग्गयाइं नयणाइं, अवमोहयं सरौरयं । अओ
 परमणाचिरक्णीयं अणभूयपुव्वं संमोहमणुपत्तो ण्हि । थेव-
 वेलाए य सुमिणए विय दिट्ठो मए कमण्डलुपाणिणए ममं
 चैव गत्तसिञ्चणवावडो रिसी । समागया चैयणा । चिन्तियं १५
 च । इत्ता, धरणिगओ अहं, न त्रिवओ चैव मन्दपुष्पो त्ति ।
 तओ परामुट्ठं मे अङ्गमिणिण । भणिओ य सो मए ।
 भयवं, किं तए ववसियं ति । तेण भणियं । सुण । दिट्ठो
 तुमं अत्तवावायणुञ्जओ मए दूरदेसवत्तिणा कुसुमसामिहे-

१ AC कुवियए विय कहं नामा कुविओ गभिसुद ।

२ B उम्मिलिच, D निग्गिलिच ।

- थागएणं । तत्रो 'शा को पुण एसो सप्पुरिमनिन्दियं मगं पवज्जइ, किं वा से ववसायकारणं पुच्छिऊण निवारेमि एथं' ति चिन्तिऊण पयट्ठो तुरियतुरियं, जाव मुक्को तए अप्पा । तत्रो 'मा साहमं मा साहमं' ति भणमाणो तुरिययरं
- ५ धावित्रो पत्तो य नग्गोहसमौवं । एत्यन्तरंमि तुट्ठो ते पासओ । निवडिओ धरणिवट्ठे । तत्रो य सित्तो मए कमण्डलुपाणिणएण, लड्डुचेयणं^१ सुणिऊण परामुट्ठं च ते अङ्गं । एथं मे ववसियं ति । ता आविस्स धम्मसौलं,^२ किं पुण इमस्स ववसायस्स कारणं । तत्रो मवित्थिएणं जंपियं
- १० मए । भयवं, अलं मे ववसायकारणेणं । तेण भणियं । वच्छ, अलं ते लज्जाए । मव्वस्स जणणिभूओ तवस्सिजणो होइ । अमुणियवुत्तन्तो य किमहं भणामि त्ति । ता अचिखउ भवं । तत्रो मए 'अकारणवच्छलो माणणीओ गिहिणो जइजणो' त्ति चिन्तिऊण माहिओ सेयवियानिग्गमणाइओ
- १५ उक्कलम्बणावसाणो निययवुत्तन्तो । भणियं च तेण । वच्छ, ईइमो एम संमारो । एत्य खलु सरयजलहरममं जीवियं, कुसुमियतरुममाओ रिड्ढीओ, सुमिणओवभोयमरिमा विमय-भोगा, विओयावसाणाइं पियजणममागमाइं । ता परिस्सय इमं ववसायं ति । न परिस्सत्तपाणो वि जीवो अकाऊण
- २० कुमलमंसयं समीहियं संपावेइ त्ति । मए भणियं । भयवं,

१ D om. तत्रो य ।

२ D add. च ।

३ BD •सौलया ।

एवमेयं; तद्वावि न सकृणोमि पियथमाविरहजलणजाला-
 वलीपरियरिओ^१ खणे खणे मरणादरित्तं दुःखमणुहविडं ।
 ता अवस्सं^२ मरणुक्खयस्स आच्छित्त भयवं, केण उण उवाएण
 इयाणिं चैव ने लोयन्नरगयाए वि पियथमाए संजोगो
 हवेज्ज त्ति । तेण भणियं । जइ एवं, ता सुण । अत्थि ५
 इहेव मलयपव्वए मणोरहापूरयं^३ नाम सिद्धरं । तं च किल
 ४ कामियं पडणं । ता एयमारुहिय काज्जण जहोच्चियं पणिहाणं
 पाविह्मि ममौच्चियं ति । तओ मए पणमिज्जण चलणजुयलं
 पुच्छिओ इसो । भयवं, कच्चिं पुण तसुहेमं^४ मणोरहापूरयं
 ति । दंसियमणेण । पयट्ठो अहयं, पत्तो^५ तदयदियहे । १०
 आरूढो सप्पुरिसाहिमाणं ६व तुज्जं मिद्धरं । 'अजन्तरे वि
 तौए^७ समागमो हवेज्ज' त्ति भणिय कओ पणिही, विमुक्को
 अप्पा । 'अहो पमाओ' त्ति भणमाणेण गयणयलचारिणा
 धुव्वन्तचौणंसुएणं वामपासनिमियासिणा^८ संभमोवयण-
 वियल्लियमुण्डमालेण चन्दाणुगारिणा अच्चन्तसोमदंसणेण १५
 पडिच्छिओ विज्जाहरेण, नौओ सहावसौयलं चन्दकन्तमणि-
 सणाहं चन्दाणलयाहरयं । समासासिज्जण भणिओ य तेण ।
 भो महासत्त, किं पुण ते अणञ्जसरिसागिदपिसुण्णियमहा-
 पुरिसभावस्स इमं ईदसं इयरपुरिमाणरूवं चेद्वियं,^९ किं वा

१ D परिषथां । २ BD चवस्स । ३ B ० पूरणं । ४ D कामीयं ।

५ D ० हेमे । ६ D adds यः । ७ ACE ० सासनिवोत्तं ।

८ B adds सह । ९ D ० निमियाः । १० D adds ति ।

- एत्य कारणं; माहेहि ताव, जह अकहणीयं न होइ । मए भणियं । किं नाम परोवथारनिरयस्स दोसवण्णिणो विइय-पाणिधम्मस्स सच्चणस्सावि अकहणीयं । ता सुणउ^१ भहो । पिययमाविओथवावायणुज्जयस्स साहियं मे रिमिणा इमं
- १५ मणोरहापूरयं^२ कामियं पडणं । तओ 'जम्मनरंमि वि पिय-यमाजोओ हवेज्ज' न्ति काऊण पणिहाणं विमुद्धो अप्पा । एयं मे^३ एत्य कारणं ति । तओ ईसि विहसिऊण भणियं विज्जाहरेण । अहो णु खलु नत्वि दक्करं सिणेइस्स । सिणेहो हि नाम मूलं सव्वदुक्काणं निवासो अविवेथस्स
- १० अगला निव्वुईए बन्धवो कुगदवासस्स पडिवरको कुमलजोयाणं देसओ संसाराडवीए वच्छलो असच्चववसायस्स । एएण अभि-भूया पाणिणो न गणन्ति आयदं, न जोयन्ति काळोदयं, न सेवन्ति धम्मं, न पेच्छन्ति परमत्यं, महालोहपच्चरगया विथ केसरिणो समत्या विभूयन्ति न्ति । सविसओ एस एवं पावो,
- १५ किमङ्ग पुण अविमओ । ता परिच्चय इमं अविमथसिणेहं । आलोएहि विवेथदीवाओएण निआसिऊण मोहतिमरं, कहं विच्चित्तकम्मपरिणामवसयाणं जीवाणं पडणाणुहावओ एगा गई समागमो वा । तहा कम्मपरिणइभावे य किं इमिणा मरंभेण । अहिल्लसियसाहगोवाओ वि य न दाणमौलतवे
- २० मोत्तूण एत्य दिट्ठो परमत्यपेच्छएहिं ति ।

१ ACE सुप, om. भहो ।

२ BDE कामिय० ।

३ E om

अन्नं माहेमि अहं पञ्चयजणयं तु मव्वसत्ताणं ।
 जं ^१वित्तं वणिघाणं अच्चन्तविहद्धयं मोम ॥
 नेहेण पञ्चोसेण य भिन्नं काऊण एत्य पणिहाणं ।
 जह तं ^२भञ्जुपर्दयं निहणगयं तं निमामेहि ॥

अत्यि इह मलयविमए कस्थियारसिवं नाम सन्निवेशो । ५
 तत्य ^३सविसओ नाम गाहावई । तस्स नामओ वि अमणुअ
 मीहा नाम भारिया । सो पुण इमौसे जौवियाओ वि
 इट्ठयरो । ताणं चं परोप्परं विओयदंसणे बज्ज मन्ननाणम-
 इहन्तो कोद कालो । अन्नया य आयस्थियं तेणं मणोहरा-
 पूरयं कामियं पडणं । जायानिव्वेयओ^४ आगन्नूणं ^५‘मा मम १०
 जम्भन्तरंमि वि एमा भारिया हवेज्ज’ त्ति काऊण पणिहाणं
 विमुक्को अप्पा, मओ य सो । मुणिओ य एम वुत्तन्तो
 भारियाए । गहिया^६ मोएणं । आगया इमं पडणं । भत्तार-
 सिणेहओ कओ तौए पणिहौ ‘जम्भन्तरंमि वि सो चेव मे
 भत्ता भवेज्ज’ त्ति । विमुक्को अप्पा, मया य मा । परोप्पर- १५
 विरोहओ य तक्केमि, न मंपन्ना तेमिं मणोरहा ॥ ता किं
 एइणा ज्जत्तिविरहियविसएण अणुट्ठाणेणं । कहं कया वा
 पिययमाए विओओ संजाओ त्ति । ता आचिस्स एयं ।
 तओ मए ‘सुन्दरं भणइ’ त्ति चिन्तिऊण साहिओ अयगर-

१ AC चित्तं, BD वत्त

२ ACE भञ्जु । ३ ACE सन्निवेशो ।

४ C निव्वेय ।

५ D adds च भवियं तेच. B i. marg.

६ E adds य ।

वृत्तान्तो । तद्व्यद्विद्यहो य इमस्म वत्तस्म । विष्वाहरेण
 भणियं । केदूरे वत्तं ति । मए भणियं । अत्यि इओ दसहिं
 जोयणेहिं । विष्वाहरेण भणियं । जइ एवं, ता अलं विमाएण ;
 न विवन्ना ते पिययमा । मए भणियं । कहं विय । तेण
 ५ भणियं । सुण । अत्यि अणेयविष्वाहरनरिन्दमउलिमणिप
 भाविस्वरविष्कुरियपायपीढो चक्खेणेो नाम विष्वाहरवई ।
 पारद्धं च तेण अपडिहयचक्काए महाविष्वाए माहणं ।
 दुवालसमासिया से कया पुव्वसेवा । तओ अडयाल्लौसं-
 जोयणं काऊण खेत्तसुद्धिं मव्वसत्ताणं दाऊणमभयदाणं
 १० 'सत्तरत्तं जाव रक्खियव्वा इह महापयत्तेणं हिंस' ति
 निरुविऊण १नियमरीरभूए विष्वाहरे पहाणमिद्धिनिमित्तं
 एगागौ चैव गण्हिऊण फल्लिहमणिवलयं पविट्ठो मिद्धि-
 निलयाभिद्धानं मलयगिरिगुहं ति । पारद्धो तेण सत्तलक्खिओ
 मन्तजावो । पूराणि य से ममं पणदमणोरहेहिं अज्जेव सत्त
 १५ राइंदियादं, भविस्सइ य सुए मामिणो विष्वाभिद्धौ । अओ
 अवगच्छामि, एद्वहमेत्तखेत्तमज्जगया न विवन्ना ते पिययमा ;
 जओ उज्जत्ता सामिकज्जे विष्वाहरा ॥ तओ मए चिन्तियं ।
 एवमेयं जुत्तिमंगयं २च । असक्का कहं पडरयणपाउयाए
 केवलपडरयणगमणं, कहं वा तक्खणोवभुत्ताए तहा मण्डलि-
 २० करणं अथगरस्सु ति । चिन्तिऊण भणिओ विष्वाहरो ।

भो महापुरिस, जद्द एवं, ता पुञ्जन्तु^१ ते मणोरहा ।
 आसासिओ अहं भयवथा, नियत्तिओ अकुसलववसायाओ ।
 ता चिट्ठ तुमं, अहं पुण गच्छामि पिययमं अस्सेसिउं ।
 विज्जाहरेण भणियं । अलं किल्लेसेण । अहमेव कल्लं संपाडिय-
 देवसासणो पडिपुल्लमणोरहो सेमविज्जाहरेहिंतो उवल्लहिज्जण ५
 जहट्टियं वुत्तन्तं पिययमं ते घडिस्सामि । तओ मए
 'अल्लणीयवयणो 'सुहि' ति चिन्तिज्जण 'जं तुमं भणामि'
 ति बड्ढमन्निओ विज्जाहरो ।

अइक्कन्तो वासरो । अट्ठुजामावसेसाए रयणीए अयण्डंमि
 चेव उज्जोवियं^२ नहड्ढणं, मंरुद्धिओ^३ जल्लनिही^४ पयम्पियं^५ ।
 महियल्लं^६ गिज्जन्तमज्जल्लं च समागयं सुरविमाणागारमणुगरेन्तं
 विज्जाहरविमाणं । 'तओ संभन्तो^७ उट्ठिओ विज्जाहरो ।
 भणियं च तेण । भो भो पेरक फेरक मंसिद्धमहाविज्जस्स
 सामिणो चक्कसेणस्स रिद्धिं । पेक्कमाणेण य वोल्लियं सडगरेणं,
 पभाया रयणी, उग्गओ अंसुमाली । तओ थ मं घेत्तूण १५
 गओ चक्कसेणसमीवं निव्वुइकरं नाम मल्लयसिहरं । पणमिओ
 तेण विज्जाहरीसरो^८ । विदल्लादं आसणादं । उवविट्ठा अन्हे ।
 साहिओ तेण मदीयवुत्तन्तो चक्कसेणस्स । भणियं च तेण ।
 भो महापुरिस, मा संतप्प । अज्जेव ते पिययमं घडिस्सामि

१ C adds ने ।

२ A सुवहि ।

३ ACE च gerund.

४ ACE हिं ।

५ E महिहरं. A महिययरं ।

६ ACE om.

७ BD संभन्तो ।

८ D adds ति ।

त्ति ॥ एत्यन्तरंमि समागया दुवे विज्जाहरा । पणमिओ तेहि
 चक्खसेणो । भणियं च एगेण । महाराय, देवसमाएसेणेव
 सयल्लजीवोवघायपरिरक्खणनिमित्तं भमन्नेहिं काणणन्तराहं
 एगंमि उद्देसे दिट्ठा महाकायअयगरभएण मोत्तूण उत्तरीयं
 'हा अज्जउत्त, हा अज्जउत्त' त्ति भणमाणी [उट्ठिया
 पल्लवसयणीयाओ]^१ पलायमाणा इत्थिया । निवडिऊण
 वावत्तिभौएहिं गहिया य अन्हेहिं, उवणीया मल्लयसिहरं,
 विसुक्खा य पल्लवसयणिज्जे । सुच्छिया विय ठिया कंचि
 कालं । तओ भयवेविरङ्गी 'हा अज्जउत्त हा अज्जउत्त' त्ति
 १० भणमाणी उट्ठिया पल्लवसयणीयाओ । भणिया य अन्हेहिं ।
 सुन्दरि, अलं ते भएण ; माहेहि ताव, कहिं ते अज्जउत्तो ।
 तीए भणियं । उदयस्स सरवरं गओ त्ति । तओ गविट्ठो
 तत्य अन्हेहिं, न उण उवल्लङ्को त्ति । मा उण तओ चेव
 दिवसाओ आरब्ध अकयपाणवित्ती 'हा अज्जउत्त हा अज्जउत्त'
 १५ त्ति-परायणा चिट्ठइ । एयं सोऊण देवो पमाणं ति । तओ
 मं ^२पुल्लोदऊण भणियं चक्खसेणेण । भइ, निरूवेहि ताव, किं
 मा भवओ पिययमा न व त्ति । तओ विज्जाहरदइओ गओ
 चन्दणवणाभिरामं मल्लयसाणुं । दिट्ठा य सयल्लकल्लोववया वि
^३चन्दलेहागारमणुगारेन्ती कण्ठगयज्जीविया विसासवई ।

१ ACE om. B i. marg

२ B adds twice कचि मउत्ति ;

A adds नाय त्ति, D नाय त्ति ।

३ B प० ।

४ ACE add दौप० ।

कश्चिद्यं मे हियएण । समामासिथा एसा, कारिया विज्जा-
 हरोवणीएणं मयल्लिन्दिओवयारिणा दिव्वाहारेण पाणवित्तिं ।
 माहितं चक्कसेणस्सु, जहा म च्चेव मे पियथम त्ति । चक्कसेणेण
 भणियं । सुन्दरं जायं । भद्द भण, किं ते अवरं^१ करणिज्जं
 करेमि । मए भणियं । नत्थि अओ वि अवरं करणिज्जं ति । ५
 तेण भणियं । भद्द, देहलखणेहिंतो चेवावगच्छामि, भवियव्वं
 तए विज्जाहरनरिन्देण । ता गेणहाहि एयं महापुरिम-
 ववसायसेत्तमाहणं अजियबलं नाम महाविज्जं ति । पाएण-
 मविग्घसाहणा एसा परिणामफलदा य । तओ मए सुमरिऊण
 बालभावसाहितं संवच्छरियवयणं 'माणौया महापुरिम' ति १०
 चिन्तिऊण जंपियं 'जं तुमं भणामि' ति । तओ तेण विदुष्सा
 विज्जा, साहिओ साहणोवाओ । तओ गएसु विज्जाहरेसु
 समुप्पन्ना मे चिन्ता । 'मिद्धिखेत्तमेयं, एयाई य अहं' । ता
 कहं पुण विणा उत्तरसाहएण एयं पसाहेमि त्ति । सुमरियं^{११}
 वसुभूदणो । एत्यन्तरंमि भवियव्वयानिओएण सूययन्तो १५
 विद्य महाविज्जासिद्धिं तावमवैसधारौ समागओ वसुभूदं ।
 बाहोल्लोयणं च सगगयस्करं 'अहो देव्वपरिष्णामो' ति
 जंपमाणेण आल्लिङ्गिओ अहमणेण । किमेयं ति मवियक्केण
 पणमिओ सो मए देवीए य । 'वयस्स चिरं जीवसु, तुमं पि
 अविहवा होहि' ति जंपियमणेण । वसुभूद त्ति पच्चभिन्नाओ २०

१ E om.

२ A मिह ।

३ DE om.

४ AB add च ।

मए सहेणं । संपत्तो अहमणाचिक्खणीयं परिओमं । आणन्द-
बाहजलभरिथसोयणं दिअं से मए पन्नवासणं । संपाडियं देवीए
चलणसोयं । काराविओ, पाणवित्तिं, पुच्छिओ वुत्तन्तं ।
वयस्स, कहं पुण तुमं नित्थिओ समुद्दं ; किं वा पाविथं
१ तए ; कुओ वा संपथं ति । वसुभूदणा भणियं । सुण ।

विवन्ने जाणवत्ते 'संपत्ते तद्वाविहे फलए तओ फलहग-
दुदओ भवियव्वयानिओएण पञ्चहिं दिणेहिं क्विञ्जण
जलनिहिं लग्गो मलयकूले, दिट्ठो 'य समुद्दतडावसोयणगएणं
तावसेणं । समामसिओ तेण भणिओ य । वच्छ, तवोवणं
१० गच्छन्ह । गओ तवोवणं । दिट्ठो कुलवद्दं, वन्दिओ भवउमाणं ।
काराविओ य तेणाहं पाणवित्तिं । पुच्छिओ पच्छा 'वच्छ,
कुओ भवं' ति । माहिओ से सयलवुत्तन्तो । 'ईदसो
एस संसारो' त्ति अणुसामिओ तेणं । तओ मए चिन्तियं ।
वयस्सुविउत्तस्स तवोवणं चेव रमणीयं । अलमच्चहिं^१ गएण,
१५ अलं च सुविणय^२समागमविषमने सुयणसंगमंमि^३ इमिणा
'संसारपरिकिलेसेणं ति । चिन्तिऊण निवेदओ कुलवद्दणो
निययाहिप्पाओ । भणियं च तेण । वच्छ, उच्चियमिणं ;
किं तु अदरोद्दा^४ कसपरिणद्दं, दुप्परिससया मिणेहत्तन्तो,
विसमाद्दं इन्दियाद्दं, अत्थत्या विसया, दुप्परिसओ

१ E om. down to तओ incl. २ E om. ३ B अत्र ।

४ BD ada सरिस ५ D न काद् परिणिया (डा), B i. marg.

६ D संसारवद्दं परि ।

७ AB अदरोद् ।

संसारपरिकिलेसो, विसमं सुणिजणचरियं, अबुवगयापालणं
 च . अणत्थसंगथं परलोए सज्जावणिज्जयं इहसोयंमि । ता
 नाऊणमुचियमागमत्थं तुत्तिऊणमप्याणथं १जुज्जए संसार-
 परिकिलेसचाओ न उण अज्जह त्ति । अज्जं च । नाणओ
 अवगच्छामि, धरइ १ते पियवथस्सो पाणे, भविस्सइ १ तेण ५
 सह संगमो । ता इमं ताव एत्थ पत्तकालं, तवस्सिजणं चेव
 पज्जुवासमाणो कंचि कालं चिट्ठसु त्ति । तओ अहं सुणि-
 वयणाओ तुह दंसणजायपच्चाओ तवस्सिजणपज्जुवासणपरो
 ठिओ एत्तियं कालं । तइयदियहे य सुओ मए तावसेण
 कुलवदणो निवेदज्जमाणो तुज्ज वुत्तन्तो । कहावमाणे य १०
 'सो चेव मे वयस्सओ' त्ति मंसिऊण कुलवदणो अणअविथ
 कुलवदं पयट्ठो मणोरहापूरयं संपत्तो य कलं । दिट्ठो य
 विज्जाहरो, पुष्किओ ते पवुत्तिं । पुव्वबन्धवेण विथ निरव-
 सेषा साहिद्या य तेण । तओ अहं भवन्तमज्जेसमाणो इह
 आगओ । एष मे वुत्तन्तो त्ति ॥ १५

तओ मए चिन्थियं । भवियव्वं विज्जासंपयाए, अज्जहा
 कहमयण्डंमि चेव वसुभूदण सह समागमो । साहिओ से
 विज्जासम्भवुत्तन्तो । ईमि विहसिऊण भणियं च तेण । भो
 वयंस, न अज्जहा संवच्छरियवयणं । विलासवद्विज्जासंपत्तीओ

१ D कृष्णर ति र्मो ।

१ D om., B transposes चि० ते ।

२ B adds च ।

- १० चैव वागच्छामि, भवियञ्चं तए विज्जाहरनरिन्देण । ता
 कारेहि समीहियं ॥ तन्नो तंमि, चैव मलयसिहरे पारङ्का
 पुब्बसेवा । अइक्कन्ता मोणव्वयसेवणाए परिमियफलाहारस्स
 विसुद्धवभयारिणो हम्मसा । समत्तो पुब्बसेवकप्पो । भणिया
 ११ विलासवई । देवि, धीरा होहि । संपञ्चं समीहियं । कथं,
 जमिह दुक्करं । संपयं अहोरत्तसञ्चं फलं ति । तीए भणियं ।
 पुज्जन्तु मणोरहा अज्जउत्तस्सु । तन्नो मए मा 'कायरहियया
 इत्थिय' त्ति^१ ठविया नाददूरदेसवत्तिणीए मलयगिरि-
 गुहाए । पारङ्का पहाणसेवा । उवणीयादं दसद्धवणादं
 १० कुसुमादं । ११ ठाविया देवया । वसुभूर्दे दिसावालो कन्नो ।
 १२ कन्नो पउमासणवन्धो । निविट्ठादं सुहामण्डलादं । पारङ्को
 मयसाहस्सिन्नो मन्तजावो । अइक्कन्ता काद वेला । जाव हसियं
 विय नहङ्गणेण, गज्जियं विय अयाकमेहेहिं, गुलुगुलियं
 १३ विय समुद्देण, कम्पियं विय मेदणीए । तन्नो मए चिन्तियं ।
 १४ पाविसुद्ध भयं पियथमा । सुमरियं चक्कसेणवयणं 'न अन्नो
 विहीसियं 'मोत्तूण उवह्वो' त्ति । पयट्ठो मन्तजावो ।
 तन्नो थेववेलाए चैव दिट्ठो मए दन्तगविभिन्नलम्बमाणा-
 होरणो कलवालिलुठियकुभो अमरिसावेसकुण्डलियकरो

१ D चैवाम० ; B corrects चैव धावेवशामि in चैव वाम० ।

२ D adds कलिकव । ३ BE ठविया । ४ BE om., D see. m.

५ BD पिय । ६ A has दावेद, B वेयद instead of the next

करविक्रित्तसिधिरभौयरासारो आसारपथदृमयवारिपरिमलो
परिमलोवयन्तमुहलमङ्गयरउलो उत्तरमेहो व्य गुलुगुलेन्तो
'हा अञ्जउत्त हा अञ्जउत्त' त्ति विलवन्तिं विलासवदमदङ्क-
मिऊण अत्तणो चेव समुवयन्तो मत्तवारणो । न खुद्धो य
चित्तेण, अवगया विहोसिया । थेववेलाए य अद्दभीसण- ४
कसणवणा सोयामणिफुलिङ्गलोयणा गल्लोत्तमियकरचरणमात्ता
रुहिरोल्लनरचम्भनिवमणा कवालचमएण रुहिरासवं पियन्तो
'अद्दहासाणत्तेण नहङ्गणमुञ्जोवयन्ती वामहत्थेण भयसंभन्त-
लोयणं विलासवदं गेण्हिऊण 'अरे रे विञ्जाहरसङ्गदुव्वियडु
कापुरिस कहिं वच्चसि' त्ति जंपमाणी आगमणवेगाणिल- १०
निवाडियमाहिञ्जाला तुरियतुरियं अभिसुहमुवागच्छमाणी
दिट्ठा मए दट्ठपिसादय त्ति । न खुद्धो हियएणं, उवसन्ता
विहोसिया । थेववेलाए य अणवमेव गञ्जियं मेहेहिं,
वरिसियं रुहिरधाराहिं, फेक्कारियं सिवाहिं, धाहावियं
वेयालेहिं, नच्चियं कवन्धेहिं, पञ्जलन्तनयणतारयाहिं च १५
उद्धकेसियाहिं विमुक्कनिवसणं किल्लिगल्लियं डादणीहं ।
न खुद्धो चित्तेणं, पण्डा विहोसिया । थेववेलाए य केणावि
अमुणियं चेव पण्डुचन्ददिवायरे निरयघोरन्धयारे पक्खित्तो
महापायालभीसणे अयडे, दिट्ठाओ य तत्थ भयस्स वि य
भयंकरौओ दाढावियरालभीसणेहिं वयणेहिं कवालमात्ता- २०

परिगयाहिं सिरोहराहिं नाहिमण्डलगएहिं यणेहिं
 पल्लम्माणमहोयरीओ सूणसवविभमेहिं ऊरुएहिं तुङ्गताल-
 खन्धसंठाणाहिं जह्वाहिं निमित्तकप्पणीहिं^१ नरकलेवरे
^२विगतमाणीओ ^३जलन्तनयणतारयं च अद्भीमणमिओ तओ
 १ पुत्तोएमाणीओ दुट्ठरक्खीओ 'हण हण किन्द किन्द भिन्द
 भिन्द' भणमाणीओ य धावियाओ अभिसुहं । न खुट्ठो
 चित्तेणं, पमन्ता विह्वीमिया । तओ अद्भुजामावसेसाए
 जामिणीए ममत्तपाए मन्तजावे सुरहिलुसुमामोयगभिणो
 पवादओ मज्जरमारुओ, निवडिया कुसुमवुट्ठी, जय यज त्ति
 २ उट्ठिओ कलयरवो, गादयं किन्नरीहिं । तओ थेववेलाए
 चेव उज्जोवयन्ती नहङ्गणं अण्येदेवथापरिगया आगया
 अजियवल त्ति । दिट्ठा य मा मए

दिक्षाणलस्स व सिहा पहासमिद्धि व्व मारयरविस्स ।

ओणहा ^४हणचन्दस्स व वमन्तकमलायरमिरि व्व ॥

१५ भणियं च तीण । अहो ते ववमाओ, अहो ते पोह्म,
 अहो ते निष्कओ, अहो ते उवओगो त्ति । ता मिट्ठा ते
 अहं । उवरम इओ ववमायाओ त्ति । तओ मए अममत्तक-
 इवयमन्तजावेण विह्वीमियामङ्गाए अपणमिऊण भयवहं
 ममाणिओ मन्तजावो, पणमिया य पक्खा । एत्यन्तरंमि

पहाणकायमंगया सुयन्मगन्धगन्धिया ।
 श्वायमममण्डिया पदलहारचन्दिमा ॥
 लसन्तहेमसुत्तया फुरन्तश्चाउहृष्यहा ।
 चलन्तकषकुण्डला जलन्तभीसभूमणा ॥
 निबद्धजोव्वणुद्धुरा सुकन्तकन्नमंगया ।
 मियङ्कमोहियाणण नवारविन्दमच्छहा ॥
 समन्तलक्षणङ्किया विचित्तकामह्विणो ।
 समुद्दन्दुहिसुणा^१ पणाममंठियञ्जली ॥

समागया विज्जाहर ति ।

भणियं च देवयाए । पुत्तय, महापुरिमववसायगुणाण- १०
 रञ्जियं पडिवन्नभिच्चभावं पणमद चण्डमीहृष्यमुहं भवन्तमेव
 विज्जाहरवलं । तन्नो मए 'एस भयवतीपमाओ' ति भणिकुण
 ममारुच्छिया विज्जाहरा । भणियं च देवयाए । पुत्तय,
 करेमि ते विज्जाहरनरिन्दाहिसेयं । मए भणियं । करेच
 भयवई. किंतु देवीए वसुभूरणो य पचखं ति । तन्नो ११
 सहाविओ वसुभूरं. जाव न जंपह ति ; तन्नो निहासिओ,
 जाव न दौमह ति । तन्नो आसङ्कियं मे हियएण । विज्जा-
 हरमनेओ य नचङ्गणगमणेणं पयट्ठो गवेमिउं । दिट्ठो 'य एणंमि
 निगुञ्जे हओ तन्नो परिचामन्नो' वसुभूरं । सो य पेच्छिकुण
 अन्ने उभयकरगहियहत्तसालो 'अरे रे द्दुविज्जाहरा, १०

- पियवयंससु जीवियाओ वि अबहिययरं देविं विससवदं
 अवहरिऊण कंहिं गच्छसि' न्ति भणमाणो धाविओ अहि-
 सुहं ति । तओ मए चिन्तियं । अवहरिया देवो, अफलो मे
 परिस्सामो । पुच्छिओ वसुभूर्दे 'कहिं कहिं देवि' न्ति ।
- ५ तओ तेण विज्जाहरविप्पलद्धुवुद्धिणा वाहिओ मे चाओ ।
 वस्सिओ सो मए अवहरिया थ से साहा । तओ गेण्हऊण
 हत्ये 'वयस्सु, अल्लमल्लहावियप्पिएण ; साहेहि ताव, कहिं
 देवि' न्ति पुणो पुणो पुच्छिओ । तओ विसेसेण पउत्तलो-
 यणवावारं मं' पुलोइऊण भणियमणेण । भो वयस्सु, सुण ।
- १० पउत्तविज्जासाहणारम्भे तुमंमि जाए अकुरत्तसमए समागथं
 विज्जाहरवन्त्रं, विहीमियासङ्गाए थ अवमन्थियं तं मए ।
 तओ येववेलाए चेव 'हा अज्जउत्त, हा अज्जउत्त' न्ति
 आयस्सिओ देवोए सहो । आयस्सियं मे हियएणं । दिट्ठा थ
 विज्जाहरविमाणारूढा 'अज्ज वसुभूर्दे परित्तायाहि परित्ता-
 याहि' न्ति अक्कन्दमाणो देवो । मंभमविसेसओ संजायासङ्केण
 निह्विया गुहाए जाव न्तियि । तओ विमाणणुसारेणं
 धाविओ मग्गओ, न पावियं च विमाणं । अओ न-थाणमि,
 संपयं कहिं देवि न्ति । मए चिन्तियं । विज्जाहरेण हरिया
 देवो । अत्यि थ मे गयणगमणसत्ती । ता कहिं सो नरस्सुद ।
- १० भणिओ थ वसुभूर्दे । परिस्सय विसाथं । मिट्ठा मे अजियवत्ता ।

ता धेवमेयं ति । एत्यन्तरंमि समागया विष्वा । भणियं च
 तीए । वष्क, किमेयं ति । साहिओ से वुत्तन्तो । को पुण
 १मं परिह्वद त्ति कुविया च एसा । पेसिया दिषो दिसं तीए
 अन्नेसणनिमित्तं पवणगदप्पमुहा विष्वाहरा । विष्वासमाएसेण
 य ठिया अन्ने तहिं चेव मल्लयसिहरे । तद्दयदियहंमि १य ५
 समागओ पवणगई । भणियं च तेण । देव, उवल्लद्धा देवी ।
 मए भणियं । १कत्य उवल्लद्ध त्ति । तेण भणियं । देव, सुण ।
 अत्थि वेयडूपव्वए रहनेउरचक्कवाल्लउरं नाम नयरं । तत्थ
 उवल्लद्ध त्ति । मए भणियं । कहं विय । तेण भणियं । देव,
 सुण । पत्थिओ देवसमाएसेणाहं परिभमन्तो गओ रहने- १०
 उरचक्कवाल्लउरं नयरं । दिट्ठं च तं मव्वमेव उव्विग्गजणवथं
 सव्वायथणमंपादयपूओवयारं भमन्तसगडबल्लिसहस्समंकुल्लं
 चस्ररसमारद्धविविहल्लखहोमं च । तओ मए तत्थ पुष्किओ
 एगो विष्वाहरो 'भद्द, किमेयं' ति । तेण भणियं । सामिणो
 १दुस्यफल्लस्स कुसुमुग्गमो त्ति । मए भणियं । कहं विय । १५
 तेण भणियं । सुण । अत्थि एत्य अणङ्गरई नाम विष्वा-
 हरनयरसामौ । तेण मथणवसवत्तिणा कस्सद्द महापुरिसस्स
 विष्वासाहणव्वयस्स अवहरिऊण पियथमा इहं आणीय त्ति ।
 अणिष्कमाणिं च त बला गेण्हउं^४ पवत्तो । एत्यन्तरंमि

१ ACE तुम ।

२ ACE om. ।

३ D कदा ।

४ D दुक्कव- ।

५ B त्रिहउ ।

- ‘कहा’ एम’ त्ति अणवेक्खिज्जण अहयं पवञ्जुमाणकोवाणसो
 ‘अरे रे दुट्ठविज्जाहरा, कहं मए जीवमाणंमि मम जायं
 परिह्वसि’ त्ति ‘को एत्य चिट्ठद; १अरे खग्गं खग्गं’ ति
 भणमाणो उट्ठिओ अमरिसेण पयट्ठो अहिमुहं । तओ
 ५ ‘पमीयउ पमीयउ’ देवो’ त्ति जंपियं पवणगरण । भणियं
 च तेण । देव, कहाणयमिणं; न उण केसरकिशोरजायं
 “पमञ्जं सारमेओ अहिहवद । ता कहावमाणं पि ताव निषा-
 मेउ देवो त्ति । तओ विलिज्जण उवविट्ठो अहं ५पुणो ।
 भणियं च तेण । बला गेणहणपवत्तस्य य ‘असमओ’ त्ति
 १० काज्जण उवट्ठिया महाकालिविज्जा । मंजाओ भूमिकण्यो,
 निवडियाओ उक्काओ, समुब्भूओ निग्घाओ । भणिओ य तीए
 अणङ्गरई । भो भो न जुत्तं इमं संपत्तविज्जाहरनरिन्दसहस्र
 कावुरिसचेट्ठियं । तओ नियत्तो भो इमाओ ववमायाओ
 काएण, न उण चित्तेण । पयलियाए य नयरदेवयाए पुणो
 १५ नयरविणामो आमि त्ति मंजायमङ्केहि पत्ययं मन्निगखं
 नायरएहिं । तओ मए भणियं । कहिं पुण मा इत्थिया
 चिट्ठद । तेण भणियं । नरिन्दभवणज्जाणे महघारपायवतले
 त्ति । तओ मए नाइदूरदेमवत्तिणा गयणयत्तमंठिएण
 निरुविया देवी । दिट्ठा य अणेयविज्जाहरीवन्मज्जगया
 २० वामकरयत्तपणामियवयणकमलसुम्बहन्ति त्ति । आरक्खि-

१ B कहिं ।

१ B ।

३ A om., B see. M.

४ ACE om.

५ BD om.

विष्वाहरसंबाहभावश्चो अणएसश्चो य देवस्तु न गश्चो तीए
समीवं । आगश्चो^१ इहहं । एयं च सोऊण देवो पणामं ति ॥

तश्चो मए ^१पुसहश्चो वसुभूर्दे । भणियं च तेण । भो
वथस्तु, इमं ताव एत्य पत्तकालं । नयरदेवश्चोवएसेण
लक्खिश्चो खु सो राया । ता पेसेहि से सामपुग्गमेव ५
देवौजायणनिमित्तं कंचि दूयं ति । तश्चो वग्गयत्तेण भणियं ।
सदारणयणे वि दूयसपेसणमपुब्बो सामभेश्चो । समरसेणेण
^१उत्तं । तस्तु वि दूयसपेसणं^२ ति महन्तो अणखो । वाउ-
वेगेण भणियं । न संपन्नमहिस्सियं । वाउमित्तेण ^३भणियं ।
देवो जाणइ त्ति । विहसियं चणउसीहेण, उन्नाडियं पिङ्गल- १०
गन्धारेण, पयम्पियं मयङ्गेण, नौससियं अमयप्पहेण, ^४न
चलियं देवोसहेण । तश्चो सुभडभावेण वीरेक्करसाणं अणभि-
मश्चो वि विष्वाहराणं 'एस ट्टिइ' त्ति पड्डिवोहिऊण ते
पवणगई चेव विमज्जिश्चो दूश्चो त्ति । भणिश्चो य एसो ।
भइ, वत्तब्बो तए स विष्वाहरनरिन्दो । जं खल्लु अयसस्तु १५
^५कारयं अत्तणो हारयं धिईए वारयं लोघस्तु हासयं सत्तणो
आणन्दयं उभयलोयविबद्धं च, तं कहं सप्पुरिसो समायरइ ।
विबद्धं च परदारहरणं^६ । ता परिञ्चय एयं ^७असव्ववसायं,

१ BE add च । २ BD पुलोदश्चो । ३ D by second hand ;

B भणियं । ४ D •संपेसणेवं । ५ CD उ instead of भणियं ।

६ A पचलियं । ७ ACE कारयं । ८ BD •अमयं किं पुच हरयं ति ।

९ D चइवसायं, C चववसायं ।

पेसेहि मे जायं ति ।^१ अपडिवज्जमाणे य वत्तव्वा तए देवी,
जहा 'न कायव्वो तए खेओ, उवलद्धा तुमं ति; अवसं
घोवदिणअन्तरे मोथावेमि' ॥ तओ 'जं देवो आणवेह' त्ति
भण्णिजण गओ पवणगई । विइयदियहे य आगओ । भण्णियं
५ च तेण । देव, भण्णिओ जहादडुं देवेण सो विज्जाहराहमो ।
न पडिवसं च देवसासणं । भण्णियं च तेण । कइं धरणि-
गोयरो वि मे 'परिसय एयं 'असव्वसायं' आणं पेसेह ।
ता न पेसेमि से जायं । साहेउ जसु साहियव्वं ति^२ ।
देवीए य विज्जत्तं । अज्जउत्तसु घरिणिसइं वहन्तीए को
१० महं खेओ त्ति ॥ तओ एयं सोजण खुहिया विज्जाहरभडा ।
गहयवियम्भमाणामरिसविसेसेण हुंकारियं वन्धयत्तेण,
रणरसुच्छाहपुसदएण अप्फालिओ भुओ समरसेणेण, रोस-
रज्जन्तनयणतारया भिउडीविसेसभीसणा खगरयणंमि निवा-
इया दिट्ठी वाउवेगेण, रिउपहारविसमं उज्जामियं वच्छत्यलं
१५ वाउमित्तेण, कोवाणसज्जिणं^३ पिव^४ अन्धारियं मुहं चण्ड-
सीहेणं, उज्जेउद्धवाउजुयलं वियम्भियं पिज्जलगन्धारेण,
पयम्पियमहिहरं समाहयं धरणियलं मयज्जेण, आसज्जसम-

१ A inserts भण्णिज ।

२ AD असच० ।

३ E inserts the following passage in Sanskrit 'अहं धाविता रच-
संजुलमानमिच्छामि । एतच्छुत्वा च द्रुतः सद्यो वलिता विलासवत्याः समीपं प्राप्रः ।
उत्तवांस । भवत्या मनसि खेदो न कर्तव्यः तव सुविच्छंभासि चय साकेर्दिवसेविद्योऽो
नामं प्राप्नुमि तदा विलासवती उवाच ।

४ D ० जलियंघिरसं ।

५ E पि ।

रपरिचोमफुरियनयणमुहेण आमसियं अमियण्णहेण, नीसेस-
भरियगिरिगुहाकन्दरं ह्मियं देवोसहेण ॥ तत्रो मए भणियं ।
आसन्नविणिवात्रो पणट्टबुद्धिविहवो य सो 'तवस्सी । ता अलं
तंमि संरम्भेण । चिट्ठह तुब्भे । अहं पुण खग्गदुद्धो चेव इओ
गच्छिऊण दंसेमि मे भूमिगोयरपरक्कमं ति । विज्जाहरेहि ५
भणियं । देव, अममत्यो खु मो देवस्स भिच्चपरक्कमं पि
पेच्छिउं, किं पुण देवपरक्कमं ति ।

एत्यन्तरंमि मिलियं विज्जाहरबलं । उवणीयं मे विमाणं,
अजियबलपवन्तिओ^१ उवाळ्ढो वसुभूइममेओ विमाणे ।
'समाहयाइं ममरमङ्गलत्तराइं । अणुगूलमास्यन्दोलिरविमाण- १०
धयवडं चलियं विज्जाहरबलं । ममुग्घट्टो जयजयमहो ।
निवडिया कुसुमवुट्टौ, ममुअओ आणन्दो । आगासगमणेणं
च पेच्छमाणो नाणाविहगामागरनगरमयमोहियं महिमण्डलं
अजायपरिस्समो रणरसुच्छाहेण थेववेलाए चेव पत्तो वेयडू-
पव्वयं । अजियबलाएमओ य आवामिओ हेट्टओ । कओ १५
तिरत्तोवनामो, मव्वविज्जाणं च संपाडियाओ पयाओ ।
मेत्तिसुवगया मे मेमविज्जाहरा । सुणियं अणङ्गरइणा
^२अवज्जाविल्लिणं । पेमिओ तेण दम्मुहो नाम^३ सेणावई,
समामओ महया विज्जाहरबलेणं । आगयं परबलं ति

१ B वराड ।

२ A तिथंउ० ।

३ ACE singular.

४ E अवज्जा०

५ C adds विज्जाहरा ।

उट्टाहश्चो अन्हाण सेन्नमि कलयलो । आहया समरभेरी ।
 पवन्ता संनद्धिउं विज्जाहरा । गहियं मे खग्गरयणं ॥
 एत्यन्तरंमि समागश्चो दूश्चो । भणियं च तेण । भो भो
 पवन्नभूमिगोयरभिच्चभावा विज्जाहरभडा, निसामेह सेणावद-
 ५ सासणं । पेमिश्चो अहं अणङ्गरदसेणावदणा दम्मुहाभिहाणेणं ।
 भणियं च तेण । अत्यि तुन्हाणं अदभूमिगयमोहाणं अपडि-
 हयसासणेण देवेण अणङ्गरदणा सह समरमद्धा । पयट्टा य
 तुभे देवरायहाणिं । ता किं इमिणा किलेसेण । सज्जा
 होह । समाणेमि अहं देवत्त एगभिच्चो 'एत्येव तुन्हाणं
 १० विग्गहं ति । एयं च सोऊण 'नाणङ्गरई आगश्चो' त्ति मुक्कं
 मए खग्गरयणं, मउल्लियं विज्जाहरवलं । सेणावई आगश्चो त्ति,
 अहं पि 'दुहदं सेणावद त्ति उट्टिश्चो चण्डमीहो । भणियं च
 तेण । 'देव, 'देह आणत्तिं । पेस्कन्तु देवस्स भिच्चविल्लसियं
 विज्जाहरभडा । तश्चो मए 'उच्चियमेयं' ति चिन्तिऊण दिअं
 १५ कण्ठकुसुमदामं । पणामपुव्वयं गहियं च णेण, ठावियमुत्तिमङ्गे ।
 धाविश्चो दम्मुहवलाभिमुहं । ठिश्चो अहं विमाणे सह विज्जा-
 हरेहिं । आगया समरपेस्कगा सुरमिद्धा अच्छराश्चो य ।
 पवत्तमाश्चोहणं । सेहजालेण विय 'ओत्थयं अम्बरथलं
 सरजालेण, निग्घाया विय पडन्ति खग्गणहारा, आहस्मान्ति
 २० विज्जाहरभडा,^१ मिल्लिया य नायगा । तश्चो जंपियं

१ ACE हत्त ।

२ B रचउ ।

३ B om.

४ A हेहि ।

५ MSS. उच्छयं ।

६ ACE विज्जाहरा

चण्डवीहेण । अरे रे दुरायार,^१ अगग्नो होहि । अहं
 चण्डवीहो, तुमं दुग्गुहो त्ति । समागग्नो एसो । लग्गं गथा-
 जुद्धं । दिग्गो पहारो दुग्गुहेण, पडिष्किअो चण्डवीहेण ।
 तअो रोसायम्वल्लोयणेणं 'कौदसो तुह ^१[वि दिग्गो हवद]
 पहारो, ससु मे संपयं' ति भणमाणेण दिग्गो से उत्तिमङ्गे, ^५
 विदारियं च ^१[से उत्तिमङ्गं]^१ । जाअो विह्वल्लो य सो
 मुक्कह्विह्वगारं निवडिअो धरणिवट्ठे । भग्गं दुग्गुह्वल्लं ।
 उग्गुट्ठो जयजयरवो । विमुक्कं सुरसिद्धेहि उवरि चण्डवीहस्स
 कुसुमवरिसं । ^५तअो विणिक्खिए सेणावदंमि चडिअो अहं
 वेयड्डुपव्वयं गअो रहनेउरचक्कवाल्लउरविसयं । पेसिया मए ^{१०}
 अणङ्गरइसमीवं दुवे विक्काहरा । भणिया य एए । भणह तं
 अणङ्गरइं, जहा किमणेण अप्पोययमीणचेट्ठिएण ; मोत्तूण
 रक्खं तवोवणं वा जाहि, ममासमकोहिन्धणुप्पसत्याणल्लगाड्ढं
 वा ह्वाहि त्ति । गथा ते मम चरणजुयल्लं वन्दिउं । आगथा
 थेववेलाए । भणियं च तेहिं । देव, अणुचिट्ठियं देवसासणं ^{१५}
^५अन्हेहि । भणिअो जहाइट्ठमेव देवेण अणङ्गरइं । कुविअो य
 एसो । समाहयं धरणिवट्ठं । अरे धरणिगोयर, अहं तव
 सत्याणल्लगाड्ढं ह्वामि न उण तुमं ममं ति; ता किं
 एइणा, थेवमेत्यमत्तारं ति । भणिऊण समाइट्ठं च तेण ।

१ D ०रा ।

१ ACE om. passage in parentheses.

२ ACE add वेच ।

३ CDE om..

४ B om., D i. marg.

- 'देह मन्नाहभेरिं, रएह मगडवूहं; अदभूमि^१मागन्नो धरणि-
 गोयरो न्ति । तन्नो आहया भेरी, निसामिन्नो भेरौरवो
 अणेगहा सेण्णिगेहिं । पढमं भयह्तित्यलोयणेहिं कुपुरिसेहिं,
 आमन्नविरहसुयगलन्तवाहाहिं सेणाभडीहिं, चिररूढफुडिय-
 १ वणकन्दरेहिं ^२रणरहसुभिज्जमाणपुल्लएहिं ^३मामिसुकयपडि-
 मोयणामयण्णेहिं सुहडेहिं, पढमरणदंभणसुएहिं रायकुमारेहिं,
 नियमिन्नो गसंपायणत्तरिएहिं मिन्नोयकारीहिं । पवत्तं संनज्जण्डं
 अणङ्करदवलं । दित्तोमहिपरिगया विय सेल्लकूडा ढोरज्जन्ति
 कच्चणसन्नाहा, दुच्चणवाणीओ विय भेयकरौओ आणीयन्ति
 १० भल्लीओ, जमजीहामन्निगासाओ सुहडजणरुहिरल्लाससाओ
 सुवज्जजणजीवियहरीओ पायडिज्जन्ति अमिसड्डीओ, वेमि-
 त्तियाओ विय गुणनिवद्धाओ वि पयदकुडिल्लाओ धणुहीओ,
 खल्लजणालावा विय मन्नाघट्टणसमत्या य नाराया, असणि-
 ल्लयामन्निगासाओ ^४य गयाओ । एवं च उवणीयमाणेहिं
 १५ समरोवगरणेहिं केणावि 'पिययमापन्नोहरफंसदम्भओ' न्ति न
 कओ मन्नाहो मरीरंमि, अन्नेण समरसुहसद्धराएण थोरंसुयं
 असहं हयन्ती वि न गणिया ^५पिययमा, अन्नेण तस्सणमिडिल्ल-
 वल्लया वियल्लियकच्चिदामा नयणनिग्गयवाहमल्लिसा मज्जल-
 विल्लरूहसिएहिं अवहीरयन्ती गाढमंतावं 'एमो अहं आगओ'

१ A inserts भविष्या ह्ये, B i. marg.

२ D adds भाम ।

३ E रहररु ।

४ A अहस्य

५ E om

६ ACE वडया ।

त्ति ममामामिया पिययमा, अन्नस्स गमणुत्सुयस्स पाणभरियं
वडुयं पियावयणममपियं पीयमाणं पि तीए सुट्टयरं भरि-
यमंसुएहिं, अन्नाए य निग्गच्छमाणे पिययमे ^१मुच्छाए चेव
दंसिओ अणुराओ । एवं च वट्टमाणे अणङ्गरदवले समागया
अन्हे । मंपयं देवो पमाणं ति ॥

तओ मए भणियं ताडेह समरमन्नाहभेरिं । आएम-
ममणतरं च ताडिया ममरभासुरेण । मा य कुवियकयन्त-
हुंकारसन्निहा वज्जपहारपुट्टन्तगिरिमद्भीसणा पल्लयजल्लय-
सरिमं गज्जिउं पवत्ता । समरमाहसरभियाणं च ममुट्टिओ
कल्लयल्लरवो विज्जाहरभडाणं । तओ नीयमाणविल्लेवणं ^{१०}
दिज्जमाणसुरहिकुसुममालं पिज्जमाणपवराभवं हम्मिज्जमाण-
वन्नहं संमाणिज्जमाणसुहडं आलोविज्जमाणसन्निज्जं वल्लिज्ज-
माणपडिवरकं मज्जिज्जमाणविमाणं उब्धिज्जमाणभडदन्धं
^१दिज्जमाणपडायं ^२पल्लिज्जमाणचामरं वज्जमाणकिङ्किणी-
जालं रइज्जमाण^३वूहनिसेमं मण्डिज्जमाणायवत्तं संपाडिज्जमाण- ^{१५}
गमणमङ्गलं उग्घोभिज्जमाणजयजयमद्दं^४ सुण्णिज्जमाणपुष्पाह-
घोसं^५ आवूरिज्जमाणरायङ्गणं पवट्टमाणकल्लयल्लं पहावमाण-
परियणं अन्हाणं पि सन्नद्धं बलं ति । उप्पदया विज्जाहरभडा,
पथल्लियाणि विमाणाणि, निवेमिया पउमवूहरयणा । ठिओ

१ D मुच्छाए ।

२ E भिज्ज० ।

३ D लवणं० ।

४ A पुप्पय, CE पुप्पय, D तुक्कय ।

५ D जयजयासहं ।

६ D पुष्पाणिग्घोसं, C पुष्पाहनिग्घो ।

७ D चापू० ।

- वूहस्स अग्गओ चण्डमौहो, वामपासे ममरसेणो दक्खिणेण देवोसहो, पच्छिमेण मयङ्गो, मज्झे पिङ्गलगन्धारो । अहं पि य विमाणाकूढो वाउवेगप्पमुहविज्जाहररायपरिगओ^१ ठिओ गयणमग्गे । तओ आमन्नीहयं अणङ्गरइवलं । पुच्छिओ मए
- ५ परवल्लराईणं नामादं अमियगई । भणियं च तेण । देव, तुण्डे ठिओ मयडवूहस्स^२ कञ्चणदाढो, वामपासे असोओ, दक्खिणे कान्कसीहो^३, मज्झे विरुवो, पिट्टओ अणङ्गरई तओ परवल्लदंमणपहट्टं पयलियं चण्डमौहवलं । पुरओ से ठियं जुद्धसज्जं कञ्चणदाढसेत्तं । तओ तज्जन्तममरत्तरं वग्गन्तविज्जाहरं
- १० उग्घोसिज्जन्तपुव्वपुरिमगोत्तं सुच्चन्तमौहनायं ममावडियं जुद्धं । तथ खल्लमभिद्धोओ विय असुहयाओ निवडन्ति भक्कीओ, कालरत्तिदिट्ठिमन्निगामा^४ अइन्ति नाराया, जममहिमसिद्ध- तुल्लओ पडन्ति गयाओ, ^५लङ्कइयअमणिमाहप्पा वियभान्ति मोग्गरा, अद्धचन्दक्खिआणि उप्पायमण्डलाणि विय गलन्ति
- ११ आयवत्ताणि । तओ सोणियसित्तमहियलं विज्जाहरमौसमंकुलं बड्डपडियकबन्धमौसणं निवडमाणपहरणमहालं मत्ताहनि- वडियासिसंभूयज्जयजालाउल्लं च जायं महासमरं ति । लग्गा दो वि नायगा । असिमत्तिकुन्तचक्केहिं आवडियं पहाणजुद्धं । तओ कांचि वेलं जुज्झिऊण विमणो चण्डमौहो आहओ
- १२ कञ्चणदाढेण निडालवट्टे खगरयणेण, निवडिओ य एसो ।

१ DE परियरिओ ।

२ D मुहस्स ।

३ ACE ओहो ।

४ E चयन्ति ।

५ C लङ्करथाम, D लङ्करथाओ । read ऊयमुय ।

उट्टिभो अणङ्गरदबले विसमत्तरनिग्धोससणाहो उद्दामकस-
थलो । भग्गं चण्डसोहसेअं । उट्टियं अणङ्गरदबलं । तन्नो
अहं समरसेणप्पसुहविज्जाहरनरिन्दमहिअो धाविअो अहिसुहं
अणङ्गरदबलस्सु ।

आवडियं तेण ममं महसमरं सुक्कतियसकुसमोहं । ४

पडिभससंघडियभडोहमकुलं तस्सणं सेव ॥

आयणायडिय^१जीवकोडिचक्कलियचावसुक्केहिं ।

^१अप्पुलं गयणयलं मरेहि घणजसहरेहिं व ॥

असोआवडणखणत्तणन्तकरवालनिवहसंजणिअो ।

तडिनियरो अ्व समन्ता विप्पुरिअो सिचिफुत्तिङ्कोहो ॥ १०

मट्टा थ विमाणाणं खुहुप्पनिवहेहि तस्सणं किन्ना ।

सरघणजालन्नरिया धवलधया रायहंस अ्व ॥

कुन्तग्गभिन्ननिह्यदप्पियविज्जाहरीससंघाया ।

वरिसन्ति रुचिरवरिमं भयजणया पल्लयमेह अ्व ॥

मेत्तन्ति सीहमाए मत्तीअो भिण्डिमालचक्कादं । १५

असोअरणरसुग्गयपुल्लया दप्पुट्ठरं सुहडा ॥

एवं च वट्टमाणे महासमरे दिट्ठो मए अणङ्गरदं, भण्णिअो
अ एसो । भो भो विज्जाहरीसर, किमेएहिं वावाइएहिं
विज्जाहरभडेहिं, तुण्णं ममं च विवाअो ; ता इअो एहि ।
तन्नो सो विहसिज्जण अलिअो मे अहिसुहं । भण्णियं च १०
णेण । अरे धरणिगोथर । कीइसो तुण्ण मए सह विवाअो ।

किं सुभ्रो तए केसरिसियालाण विवाभ्रो त्ति । मए भणियं ।
 किं इमिणा जंपिणं । समागया 'ते 'नियाणवेला, ता
 भणिसुम्नि एए समरसहासया सुरसिद्धविज्जाहरा, जो एत्य
 सियालो जो केसरि त्ति । एत्यन्तरंमि विदणो सुरसिद्ध-
 १ विज्जाहरेहिं माड्डवाभ्रो । ओमरियाहं बलाहं । ठिया
 समरववहारमहामया विज्जाहरनरिन्दा अन्हे वि गयण-
 चारिणो । सुद्धं च णेण ममोवरि अणिवरिमं, वारियं च
 तं चकारयणेण भयवईए । ठिया अदूरे फुरन्तकरवालाभासुरा
 विज्जुसंगया विय मेहावली वामपामंमि भयवई । मए
 १० भणियं । भो भो विज्जाहरीसर, नियाणसेयं । ता किं इमिणा
 मायाजुण्णिएण, नियबलेण जुण्णामो त्ति । पडिवक्कं च तेण ।
 आहभ्रो अहं सत्तीए 'उरे । पहारवियणाउरो निवडिभो
 धरणिवट्टे । उट्टाहभ्रो कलयल्लरवो, किल्लिगिलियं अण्ण-
 रदबलेण । अमरिसवसेण उट्टिभो अहयं । रोमफुरियाहरं
 ११ च मए वि आहभ्रो गयाए अण्णरई, भिन्नसिरत्ताणमत्यगो
 निवडिभो 'धराए । उट्टाहभ्रो कलयल्लरवो, निवारिभो मो
 मए । गभ्रो तस्स समीवं । समासासिऊण उट्टाविभो एभो ।
 लण्णो थ सो ममं बाड्डजुण्णेण । तभ्रो दप्पुट्टुरा विय वमहा
 पवणहया विय जल्लहरा मत्ता विय दिमागया तहा
 १० संपलग्गा दवे वि अन्हे, जहा रुधिरधारापरिसिन्नगत्ताणं

१ AC om

२ B निहवेला ।

३ ACE om.

४ B बराउ ।

पहारसंचुषियमलडाणं च न लक्ष्मिन्ने विसेषो अन्धाणं
 सुरसिद्धविज्जाहरेहिं । तन्त्रो मए विज्जावलादरेणेण विणि-
 क्षिन्ने अणङ्गरई । उग्घोसिन्ने जयजयमद्दो सुरसिद्धविज्जा-
 हरेहिं, विमुक्कं च णे उवरि कुसुमवरिसं, समाहयं जयद्वरं ।
 तन्त्रो मए दिक्कमाणं पि रक्कं अणिष्कज्जणे गन्त्रो तवोवण- ५
 मणङ्गरई । अहमवि १य सयल्लविज्जाहरिन्दसमुदन्त्रो पविट्ठो
 नयरं । दिट्ठा य विरहपरिदुब्बलङ्गी आणन्दवाहोसल्लोथणा
 देवी । ईसि विहसियं मए । विक्षिया य एसा ह्वविन्द-
 यक्किन्नहियएहिं पणमिया विज्जाहरिन्देहिं । कयान्त्रो नय-
 रववत्यान्त्रो । अहिंसित्तो अहयं उभयवल्लविज्जाहरीसरेहिं १०
 तत्थ रक्के । १०ठावियान्त्रो नीईन्त्रो ।

बोलीणा कदवयदियहा । ११तन्त्रो ममं कदवयविज्जाहरेहिं
 विलासवईए य गन्त्रो गुरुजणदंसणत्थं । वन्दिया तेसिं
 चक्षणा । अणिन्ने विभूददंसणेण आणन्दो । विलासवईनिग-
 मणदुहिन्ने य सिद्धाएसमुणियसयल्लवुत्तन्तो तप्पभूद कुविन्ने १५
 अणङ्गरईए गन्तूण सविणयं पसादन्त्रो ईसाणचन्दो । एवं
 गमिज्जण कदवयदियहे ममागन्त्रो निययरक्के । अदक्कन्तो
 कोइ कालो रक्कसुहमणुहवन्तस्स ।

१२अन्त्रया य नेह व्व तुज्जयाए घणतमाल्लभमरञ्जणसरिस-
 देहक्खवी एरावणसरिसो चउदन्तमुसलो चरिमजामावसेसाए २०

१ ACE om.

१ B om all down to चरिक्कन्तो कोइ० below l. 18.

२ ACE om.

२ CE om all down to जाचो ने पुत्रो ।

रथणीए दिट्ठो विल्लासवईए सुहपसुत्ताए सुमिण्णंमि
 १सयल्लसख्खणोववेओ २वयणेणमुयरं पविसमाणो महागदन्दो
 त्ति । सुहपडिबुद्धा एसा, साहिओ य हरिसवसुप्फुल्लोयणाए
 देवीए ममं । भणिया एसा मए । सुन्दरि, सयल्लविज्जा-
 ३हरनमिओ विज्जाहरचक्खवट्ठी पुत्तो ते भविस्सइ । पडिसुय-
 मिमीए । तथप्पभिदं विसेषेण तिवग्गसंपायणरयाए अरक्खन्ता
 नव मासा अद्धट्टमाणि य^४ रदंदिथाणि । तओ सुपसत्य-
 तिहिमुज्जे जाओ सुओ । वट्ठाविओ अहं मञ्जरियाभिहा-
 णाए दामचेड्डीए । दिअं पारितोमियं । कारावियं वट्ठावणयं
 ५ जाव संपओ मासो त्ति । अजियवलापभावेण ६पाविया
 रायल्लखि त्ति काऊण अणाए चेव उवल्लद्धो^७ कयं च से
 नामं अजियवलो त्ति । पत्तो कुमारभावं ।

८एत्यन्तरंमि समुप्पन्ना मे चिन्ता । को दाणि कालो
 अस्मापिईणं ९दिट्ठाणं ति । १०दुप्पडियाराणि अस्मापियरो
 ११ लोयंमि भवन्ति । अअं च । किं ताए रिद्धीए सेसफणा^{१२}रयण-
 लाभत्तुत्ताए, जा सुयणेहि न भुत्ता. जा न य दिट्ठा
 लसयणेहिं । ता मअं पुच्छिऊण विज्जाहरनरिन्दे अजियवलं

१ AD नयल्लसखो । २ A वघावसुदं, D वघमेवसुदर । ३ B om.

४ AD पारियारायल्लखि त्ति । ५ A adds जाउ मे पुत्तो ; end of

omission in CE. ६ ACE om. the whole passage down to next

खन्तरंमि p. 389, l. 3. ७ D om. ८ B दुप्पडियारा य मायापियरो भवति

लोचयि ।

९ B adds जाऊ ।

भयवरं च गच्छामि सदेसं ति चिन्तित्वा संपादितं समी-
 दितं । अणुमन्त्रियं च तेहिं । निरुविजण कोट्टुवात्तं
 देवोसहं^१ निग्गम्भो राया महया सडगरेण, अजियबलविउ-
 व्धिण तेसोक्कविण्णयजणए विमाणमाळ्ढो विलासवरसमेत्थो
 कुमारअजियबलेण य^२ । कइवयदियहेहिं पत्तो सेयवियं, ५
 आवाभिन्धो सव्वरिउसमूहसन्निहे उज्जाणे । पेसिन्धो मए
 पवणगई, निवेदन्धो तायस्स, पविट्ठो पडिहारसंसूदन्धो ताय-
 सयासं । निवेदयं^३ कयञ्चलिउडेण ममागमणं । तन्धो
 आणन्दवाहजलभरियलोयणो^४ कण्टइयसव्वङ्गो उट्ठिन्धो महा-
 रान्धो ; निग्गम्भो^५ सयलन्नेउरअमच्चमहासामन्तनाथरेहिं^६ य १०
^७परिहरिन्धो । पञ्चोणिं गन्तूण निवडियादं चल्लणेसु अस्मापि-
 ईण^८ अन्हे । परुत्तं च^९ पभूयसुभयवग्गेहि ।^{१०} ममासासयादं
^{११}कइकइवि अमच्चमहासामन्तेहिं । तन्धो पवेमियादं राइणा
 महाविभूइए [सेयवियं । जणणजणयाण निययदंसणेण
 आणन्दो कुमारेण कन्धो । तन्धो महाविभूइए]^{१२} अइक्कन्तो १५
 कोइ कालो^{१३} तायसगासे^{१४} च्चिट्ठन्तस्स ।^{१५} तन्धो पञ्चत्तसुवगएसु
 जणणजणएसु काऊण रक्खाभिसेयं नियाणजस्स^{१६} कित्ति-

१ B देवतोसहं । २ B om. ३ D om. ४ D before चल्लणेसु ।

५ B वरुत्तं । ६ B transposes. ७ D om. passage in brackets.

८ B adds चञ्चया गन्तूण नामकित्ति विसवरनिम्ममयदुहिउ सिद्धारसवयव-
 सुद्धियसयलसुत्ततो तस्यभिई कुविउ अणंगवईए गंतूव सविययं पसाइन्धो रसावचंदो
 कुमारिइ एवं सो मभिकव तत्त कइवदियहे समागउ पुत्तो वि नायतत्रिट्ठिउ तत्त
 कइवि दिवेहिं cf. above p. 386. 1 16 ९ D कंतं ।

निलयाभिहाणस्तु गम्भो वेयडूपव्वयं । पविट्टो रहनेउरचक्क-
वाणपुरं । अदक्कन्तो कोद कालो ।

- एत्यन्तरंमि आगम्भो भयवं बज्जसीसपरिवारो संपुल्ल-
समणगणहरो^१ चउनाणसंगम्भो चित्तङ्गम्भो नाम विज्जाहर-
५ समणगो त्ति । आयस्सिम्भो मए परिणाम्भो । निग्गम्भो अहं
भयवन्तदंसणवडियाए । वन्दिम्भो भयवं । धम्मसाहिम्भो
भयवथा । भणियं च तेण । भो भो विज्जाहरीसर, पाविथं
तए फलं पुव्वभागधेयाणं ; ता इमं विद्याणिकण पुणो वि
कुसलपस्को^१मदं करेहि त्ति । मए भणियं । कौइसो
१० कुसलपस्को त्ति । आचिरिकम्भो भयवथा पसमसंवेगमूलो
जिणदेसिम्भो धम्मो । परिणम्भो अन्हाणं, पडिवन्नं सक्कत्तं,
गहिथादं अणुव्वयादं । पुच्छिम्भो भयवं चित्तङ्गम्भो । भयवं,
अहं किं पुण मए पुव्वमायरियं, जस्स इमो विविक्तो
पिययमाविरहजल्लणसंतावो परिणामो त्ति । भयवथा
१५ भणियं । सुण ।

- अत्थि इहेव भारहे वासे कम्मिन्नं नाम नयरं । तत्थ
चन्दउत्तो नाम नरवई होत्था, जगसुन्दरी से भारिया ।
ताणं सुम्भो रामगुत्तो नाम तुमं ति । एसा य ते उत्तरा-
वहनरीसरतारापीठधूया हारप्पहा नाम पिययम त्ति ।
२० कथं च तुमए इमोए मह विमयसुहमणुहवन्तेण अणाभोगम्भो

इमं । उवट्टिए वसन्तसमए गयाइं तुन्हे कौल्लिउं उज्जाणं ।
 पवन्ताइं कौलामञ्जियाइं भवणदीहिथाए । ^१उवट्टियाइं
 तौरमंठिएसु कथलीहरएसु । उवणीयं कुकुमविल्लेवणं । कञ्चो
 अङ्गराञ्चो । एत्यन्तरंमि समागयं हंमिङ्गणयं । तञ्चो कोउ-
 गेण सरसकुकुमविल्लिन्नहत्थेण गहिया तए हंसिया इयरीए ५
 हंसञ्चो त्ति । जणियं तेसिं^२ विरहदुखं । फसलियाणि
 कुकुमराएण । विमुक्काणि थेववेलाए । पयद्दाणि अञ्चोअं
 गवेसिउं । कुकुमरायसङ्गेण चङ्कावायासङ्काए दंसणे वि परोप्परं
 नं पञ्चभिजाणियमणेहिं । विरहवेयणाउराइं च ववसियाइं
 मरणं । पवाहिञ्चो दोहिं पि ^३तेहि गेहदीहिथाए अप्पा । १०
 निरद्धनौषासं च निब्बुत्ताणि जलमन्ने । तञ्चो दुप्परिच्चयथाए
 जीवियस्स भवियञ्चयाए पियसंगमस्स अचिन्तसत्तीए कण्णो
^४अवणोयकुकुमरायं कण्ठगयपाणाणि उब्बुत्ताणि सहसा ।
 जायं परोप्परदंसणं । ^५पञ्चभिजायाणि अञ्चोअं ॥

एयं तए आयरियं, एयवइयरं च अं बद्धं कस्यं, तस्स १५
 एसो परिणामो त्ति । तञ्चो मए चिन्तियं । अहो अयं
 नियाणं महन्तो विवाञ्चो त्ति । ता अस्समणेयदुखसंबुद्धएण^६
 इमिणा पयासेण । पवज्जामि भयवञ्चो समीवे समणत्तणं
 ति । भण्णिञ्चो य भयवं चिन्तङ्गञ्चो । भयवं, विरत्तं मे चित्तं

१ read उवट्टियाइं । २ E om. ३ ACE om. ४ BCE •दीर्घं;
 ५ •दीर्घो, D sec. m. ६ BD पञ्चभिजाउ शब्देनैवव्या । ७ D •सवसरथ।

इमिणा नियचरियसवणेण । ता करेहि^१ मे अणुग्गहं,
 उत्तारेहि^२ इमाओ भवाडवीओ, देहि मज्झं समणत्तिज्जं ।
 पडिवसं भयवया । तओ अहं नियसुयाजियवसस्स दाऊण
 रज्जं^३ आघोसणापुब्बयं दवाविऊण य महादाणं महया विभूर्इए
 १ वसुभूरणा देवीए य^४ पहाणपरियणेण^५ य मनेओ पवओ
 समणत्तणं । ता एयं मे विसेसकारणं ति ॥

तओ जयकुमारेण भणियं । भयवं, सोहणं विसेसकारणं ।
 धसो तुमं । अह कहं पुण भवाडवीओ उत्तरणं, उत्तिष्ठाण
 वा कत्य गमणं ति । भयवया भणियं । सुण । एत्य अडवी
 १० दुविहा, दव्वाडवी भावाडवी य । तत्य दव्वाडवीए ताव
 उदाहरणं । जहा कुओ वि^६ य नयराओ कोइ सत्यवाहो
 पुरन्तरं गन्तुकामो घोसणं^७ कारेइ 'ओ मए अमुगं पुरं
 गच्छइ, तमहं निह्सेकारिणं अविग्घेण^८ पावेमि' त्ति ।
 ९ निमामिऊण^९ तमाघोसणं पयट्ठा तेण सह बहवे सत्थिया ।
 १५ तओ सो तेमिं पन्यदोसगुणे कहेइ । भो भो सत्थिया, एत्य
 खलु एगो पन्यो उज्जुओ, अवर्रो मणागमणुज्जुओ । तत्य जो
 सो अणुज्जुओ, तेण सुहयरं गम्भइ ; परं बड्डणा य कालेण
 पक्खन्ते^{१०} वि उज्जुयं ओयरिऊण इच्छियपुरं पाविज्जइ ।

१ B ०६ । २ BE ०६ । ३ E om. all down to वसुभूरणा ।

४ E om. ५ ACE om. ६ E करंइ । ७ B परासेमि ।

८ E om. ९ E om. : D i. marg १० Bom., CE have

ओ उण उज्जुओ, तेण दक्खयेण^१ गम्भइ लक्षुं च पाविज्जइ,
जम्हा सो अतीव विषमो^२ भंकोडो य । तत्थ खलु ओयारे
चेव अञ्जन्तभीमणा अहिलसियपुरमंपत्तिविग्घहेथवो दुवे
वग्घसिंघा^३ परिवसन्ति । ते य ओयरिउं चेव न पयच्छन्ति ।
तओ ते पुरिमथारेण उद्धंसिक्खण ओयरियव्वं । ओइल्लण ४
वि य ताव अणुवट्टन्ति जाव अहिलसियपुरसमीवं । उज्जग-
ल्लग्गं च पाणिणं वावाएन्ति^५; मग्गल्लग्गस्स य न पइवन्ति
न्ति । इस्सा य एत्थ एगे मणोहरा सिण्णिद्धपत्तस्सा सुरहि-
कुसुमसोहिद्या सीयल्लक्काया, अञ्जे य परिसड्डियपण्डुपत्ता
कुसुमफलविवज्जिया अमणोहरा य । तत्थ पढमाणं छाया वि १०
विणासकारणं, किं पुण परिभोगो ति । न तेसु वीसमियव्वं,
इथरेसु सुज्जन्तमेत्तं वीसमियव्वं ति । मणोहरस्सुधारिणो
मज्जरवयणा य एत्थ मग्गतडड्डिया बहवे पुरिसा हक्कारेन्ति
‘एह^६ भो सत्थिया एह, एवं पि तं पुरं गम्भइ’ ति । तेमिं
वयणं न सोथव्वं । सुसत्थिया उण सुज्जन्तमेत्तमवि काळं १५
खणमवि न मोत्तव्वा । एयादणो नियमा भयं दुरन्तो य ।
थेवो दवग्गी अप्पमत्तेहिं^७ ओल्लहवेथव्वो, अणोल्लहविज्जन्तो
नियमेण^८ उहइ । पुणो य दुग्गो उच्चो य^९ पव्वओ, सो वि
उवउत्तेहिं लल्लियव्वो; अल्लण्णे य नियमा मरिज्जइ । तओ

१ B ०थरं । २ BCE संकुटो । ३ B वसन्ति । ४ E ०इवे ।

५ C om. भो सत्थिया एह । ६ ACE वंषि । ७ MSS. उ०, CE =
उत्तचित्तव. cf. Hem. IV. 416. ८ D adds सो । ९ D om..

B after दुग्गो ।

- वि य महन्ती ^१अद्गुविष्णुगव्यरा वंसकुङ्कली, सा वि य
 द्यथरं बोलेयव्या ; संठियाणं च तीए ममीवे अणेए उवह्वा ।
^२तत्रो अणन्तरं च लङ्गत्रो ^३खड्गोलत्रो । ^४तस्स समीवे
 मणोरहो नाम बभणो निस्समेव परिवसद् । सो भणद् ।
 ५ ^५भो भो सत्थिया, मणायं पूरेह^६ एयं, तत्रो गमिस्सह
^७त्ति । तस्स नो सोयव्वं वयणं, अवगणिकण गन्तव्वं । न खलु
 सो पूरियव्वो । सो खु पूरिक्खमाणो महत्तथरो एवद्,
 पन्थात्रो य पडिभंसद्^८ । फलाणि य णं^९ एत्य दिव्वाणि
 पञ्चप्पयाराणि नेत्ताद्दसुहयराणि किंपागणं, न पेक्खियव्वाणि,
 १० न वा भोत्तव्वाणि । बावीसं च णं एत्य घोरा ^{१०}महाकाया
 करात्ता पिमाया खणं खणमहिहवन्ति । ते वि य ण
 गणेयव्वा । भत्तपाणं च एत्य ^{११}विभागत्रो ^{१२}परिभुक्खमाणमईव
 विरसं दत्तहं च ^{१३}एवद् ^{१४}त्ति (विवागत्रो उणमईव सरसं
 जहा ^{१५}वासयसुयजवाभेसजं)^{१६} । तत्य न विसादणा होयव्वं ।
 १७ ^{१७}अपयाणयं न कायव्वं ति, रयणीए वि जामदुयं निचमेण
 वहियव्वं । एवं च गक्खमाणेहिं, देवाणुप्पिया, खिप्पमेवाडवी
 लहिक्खद्, लहिन्ता य तमेगन्तदोगक्खवप्पियं निव्वुद्दपुरं
 पाविक्खद् ति । तत्य न होन्ति पुणो केद्द किल्लेसोवह्वा ॥

१ D अग्निः । २ ACE om. ३ D खडा०, CE कुङ्कु ।

४ B तस्समीवे । ५ E om. भो भो सत्थिया । ६ ACD ० हि ।

७ ACE ० वि, D ० हि । ८ D पडिहंविक्खद्, B पडिहंजद् ।

९ E om. १० E महाकारात्ता । ११ B om., A विवागत्र । १२ ACE
 om. १३ B om. १४ B वासस्य च जवा० ? १५ D अपायवयं ।

एस दिदृक्तो, इमो उण उवणओ ॥ एत्य सत्यवाहो तिल्लोय-
 षिन्तामणो सुरासुरपूइओ अरहा । घोषणं तु अक्खेवणि-
 विक्खेवणिसंवेयणिविक्खेयणिलक्खणा धम्मकहा । सत्थिया थ^१
 संसाराडविल्लङ्गणेण निव्वुइपुरपत्थिया^२ जीवा । अडवो पुण
 नारथतिरिथमणुयदेवगइल्लक्खणो संसारो । उज्जुयपन्थो ५
^३साउधम्मो ; मणागमणुज्जुओ सावयधम्मो, सो वि थ पज्जन्ते
 साउधम्मफलो चेव इच्छिज्जइ । न थ भावओ अपडिवस-
 साउधम्मा संसाराडविं लङ्गेत्ति^४ । इच्छियपुरं पुण जम्मजरा-
 मरणरोगमोगाडउवइवरहियं सिवपुरं । वग्घमिंघा थ मोक्ख-
 विग्घहेयवो रागदोषा । अभिभूया थ णेहिं पाणिणो पेच्छ- १०
 माणा वि माइन्दजालसरिसं जीवल्लोयं न चएन्ति पडिवक्खिउं
 परमपथसाहयं समणत्तणं । पवस्सवयाणं पि थ एए असंपत्त-
 केवलभावाणं न सुयन्ति मग्गं, विमुक्कजिणवयणमग्गे अहि-
 ह्वन्ति जीवे न उण इयरे त्ति । मणोरमरुक्कप्फायाओ
 सपडिवन्धाओ थोपसुपण्डयसंमत्ताओ वसहीओ । परिसडिय- १५
 पण्डपत्ताओ थ अणवज्जवसहीओ । मगतउत्था हक्कारण-
 पुरिसा परल्लोयविरुद्धोवएसदाथगा पामत्थाई अकल्लाणमित्ता,
 सुसत्थिया उण अट्टारससौलङ्गसहस्सुधारिणो समणा^५ । दवग्गी
 कोहो ; पव्वओ माणो, वंसकुडङ्गी माथा, खड्डोलओ खोहो ।
 मणोरहवम्भणो इच्छाविसेसो, थेवपूरणे वि इमस्स अपज्जवसा- २०

१ ACE om.

२ D •पत्थिया ।

३ B सुसाउ ।

४ AD लवेर ति ।

५ E समपमा ।

एगमणं । किंपागफलाणि सहादशो विसया । सीओणहरलुहा-
 पिवासादया य बावीसं परीषहा पिसाया । विरसं भोयणं
 अणवज्जं मज्जयरविन्तीए^१ एसणिज्जं । अपयाणयं सया अप्प-
 माओ । जामदुयगमणं च सज्जायकरणं । एवं च वट्टमाणेहिं,
 १ देवाणुप्पिया, सिग्घमेव भवाडवी लङ्घिज्जद, लङ्घिन्ता य
 तमेगमन्तमणावाहं सिवपुरं पाविज्जद त्ति ॥

तओ संजायससन्तदेसविरदपरिणामेण भणियं जय-
 कुमारेण । भयवं, एवमेयं न अज्जहा । गहियाहं अणुज्जयाहं ।
 पविट्ठो नयरिं । कओ से पिउणा जुवरज्जाहिसेओ । पवतो
 १० सेविउं भयवन्तं मणंकुमारं । विन्तो मासकप्पो । गओ भयवं ॥

एत्यन्तरंमि सो धणसिरौजौवनारओ तओ नरयाओ
 उव्वट्टिज्जण संसारमाहिण्डय अणन्तरज्जंमि य तहाविहं
 कंप्पि अकामनिज्जरं पाविज्जण मओ ममाणो समुप्पओ
 इमस्सु चैव जयकुमारस्सु भाउयत्ताए त्ति । जओ काण्णमेण,
 १५ पदट्ठावियं च से नामं विजओ त्ति । पत्तो कुमारभावं च
 वल्लहो जयकुमारस्सु, अवल्लहो जयकुमारो ^१विजयस्सु । एवं
 च अदक्कन्तो कोद कालो ।

अज्जया असारयाए संसारस्सु निरवेत्तयाए मज्जुणो
 विचित्तयाए कम्मपरिणामस्सु सपज्जवसाणयाए ^१ज्जणो

१ ACE •विजिय, BD •विन्ती :

१ BD दयस्सु :

१ E जंतुओ, D first hand, B जंतुओ ।

पञ्चतमुवगन्धो राधा । अक्षित्तो रज्ज्मि घामन्तमण्डलेण
 जयकुमारो । विजन्धो य पञ्चोसेण पलायमाणो रज्ज्वट्टिदं
 काऊण बद्धो रज्ज्चिन्तएहिं । जान्धो य से जणणीए सोओ ॥
 अक्षया य अत्याइयामण्डवगयस्स रादणो आगया समुद्दीई
 विथ सुत्तानियरवाहिणी पाडससिरी विथ समुन्नयपञ्चोहरा ५
 मलयमेहसा विथ चन्दणगन्धवाहिणी वसन्तलक्ष्मी विथ
 इतरपत्तिलयाहरणा पडिहारौ । तीए य दुहाविरिक्क-
 संघडियकमलसंपुडेण विथ मत्ययावत्यिएण अञ्जलिणा पणामं
 काऊण विणत्तो राधा । देव, एसा खु ते जणणी केणावि
 कारणेण देवदंमणमहिलमन्ती पडिहारभूमौए चिट्ठइ । तञ्चो १०
 ससंभमं 'चिट्ठइ तुम्हे' त्ति भणन्तो 'रायसंघायं उट्ठिओ
 राधा । गन्धो द्वारभागं । पणमिया जणणी भणिया य ।
 अम्ब, किं न महाविओ अहं, किं वा आगमणपञ्चोयणं । तञ्चो
 पइइया एसा । भणियं च जेण । अम्ब, १ किंनिमित्तमिमं ।
 तीए भणियं । जाय, सुयसिणेहसंवड्ढियसोयाणल्लवियारो ; ता १५
 देहि मे पुत्तज्जीवियं । रादणा भणियं । अम्ब, कुओ भयं
 कुमारस्स । तीए भणियं । जाय, ठिई एसा पयापरिवाल्लणुज्ज-
 याणं नरवईणं, जं पडिवस्सभूओ महया जत्तेण रक्खिज्जइ ।
 तञ्चो सो कुमारो 'मा अक्षसामन्तपयारिओ संपयं अहिइ-
 विस्सइ' त्ति गहिओ रज्ज्चिन्तएहिं. अणुमयं च मए एयं । १०

१ E om.

२ D किंनिमित्तो वे इ सोड, B किंनिमित्तिय सोड ।

- किं पुण जहा तस्स सरौरे पमाओ न हवद्, तहा तए
 जइयव्वं ति । राइणा भणियं । अन्न, किं पडिवस्सभूओ मे
 कुमारो ; जइ एवं, ता को उण सपस्को त्ति । ता किं
 एइणा । एहि, अभिन्तरं पविसन्ह । पविट्ठो राया । उवणौथं
 ५ से जणणीए आसणं । उवविट्ठा य एसा । भणियं च णेण ।
 भो भो महन्तया, आणेह इह कुमारं । गया कुमाराणयण-
 निमित्तं रायपुरिमा । चिन्तियं च राइणा । अहो एण खलु
 ईदमं इमं रज्जं, जस्स कए महं अणाचिकियकारणन्तर-
 मवस्सम्बिऊण एयं पि ववसियं महन्तएहिं ति । ता किं एइणा
 १० बन्धुजणस्स वि अणिव्वुदकरेण विहस्सकिलेसायासमेत्तेण
 परमपमाएक्कहेउणा विवागढारुणेण रज्जेणं । एतयं पि
 बज्जमाणो अविइयसंसारसकूवाण जीवाणं । अओ देमि इमं
 कुमारस्स, अवणेमि सुयमिणेहमंवड्डियसोयाणलवियारमन्वाए ।
 एत्यन्तरमि पुव्वकथकम्मटोमेणं राइणो उवरि वहपरिणाम-
 १५ परिणओ आणिओ कुमारो । दिट्ठो राइणा, मवज्जमाणं च
 ठविओ सौहासणे । आणाविद्या सुगन्धोदयभरिया कणथ-
 कलसा । गहिओ राइणा मथमेव एक्को, गहिया य अस्से
 पहाणसामन्तेहिं । अहिमित्तो कुमारो । भणियं च णेण ।
 भो भो मामन्ता, भो भो महन्तया, एम भे राय त्ति ।
 २० कूढा नवज्जा राइणा सेससामन्तएहि य । तओ चणणेसु

निवडिऊण पुच्छिंथा अन्ना । अन्न, अवि अवगमो ते
 सोद्याणसो । तन्नो महापुरिसचरियविन्ध्यस्कित्तहिययाए
 भणियमन्नाए । जाय, कहमेवं^१ अवेद ; न खलु इन्धणेहितो
 चेव अवगमो सोद्याणसत्सु । रादणा भणियं । अन्न, किं पुण
 एत्थ कारणं ति नावगच्छामि । तीए भणियं । जाय, सुण ।
 महामिसभूयं खु^२ एयं रज्जं । एयवज्जमाणेण य कुणिमगिद्धा
 इव मण्डला अपरमत्यपेच्छिणो कावुरिसा न गणेन्ति सुकथं,
 स जाणन्ति उचियं, न पेच्छन्ति आयदं ; विमयविममोहियमणा
 सम्बहा तं तमायरन्ति, जेण साहीणे सग्गनिव्वाणगमणमाहणे
 अचिन्तिचिन्तामणिरयणभूए मण्यत्ते निरयमेव गच्छन्ति १०
 त्ति । महापुरिसो य तुमं ति कज्जन्नो^३ उवगच्छामि । एसो
 उण ते भाया कयाद न एवंविहो हवेज्ज त्ति । अकल्लाण-
 मित्तवं च राया हवद । तस्स खलु अणारिया विमयसोत्तु-
 यत्तणेण कइं नाम अन्धे पिया भविस्सामो । "तन्नो 'देसद
 णे' एस विमयसाहणं धणं' ति करेन्ति अकरणिज्जं, अंपन्ति १५
 अजंपियसं, पवत्तन्ति उभयसो गविरुद्धे, नियत्तन्ति धम्मववसा-
 यान्नो । तन्नो सो सयं पि पावकसो पावकसोहि य पवत्तिन्नो,
 नत्थि तं अं न सेवद । अन्नो जमासक्कियभिमस्सु, तं इमान्नो
 निधमेण ते संभावेमि । ता कइं सोद्याणसो मे अवेद त्ति ।

१ D ०वं ।

२ B om.

३ CE खव० ।

४ B न्, A तुष, CDE पुष ।

५ B तवउ० ।

६ D खो ।

- रादृणा भणियं । अम्ब, अल्लमामङ्गाए । सत्यो खु कुमारो ।
 अहवा किमणेण । पवञ्जामि अम्बाए अणुआओ मयल्लजौव-
 निव्वुहकारथं समणत्तणं ति । तीए भणियं । जाय, अल्लं ते
 समणत्तणेणं । 'पथं परिवालेहि, एयस्स वि थ करेहि
 १ जुवरञ्जाहिसेयं ति । रादृणा भणियं । अम्ब, ताथपसाय-
 ल्हाल्लियाओ धम्माओ पयाओ । निउत्तो थ एयामिं परि-
 वालणे कुमारो । कथरञ्जाहिसेयस्स थ विवड्ढो जुवरञ्जाहि-
 सेओ । जिणधम्मबोधेण विरत्तं च मे चित्तं संसारवासओ ।
 ता किं बड्डणा । करेउ पसायं अम्बा, पवञ्जामि अहं
 १० समणत्तणं ति । भणिकुण निवडिओ चल्लणेसु । तीए भणियं ।
 जाय, जं ते रोयह ; किं तु अहं पि पडिवञ्जामि त्ति ।
 रादृणा भणियं । अम्ब, पयदग्निग्गुणे संसारे जुत्तमेयं । एत्थ
 खल्ल, सव्वे सपञ्जवसाणा निचथा, पडणन्ता उम्मेहा, विओय-
 पञ्जवसाणा संजोया, मरणन्तं जौविथं । अकथसुकथकम्भाण
 ११ थ दादृणो विवाओ, दल्लहं च मणुयत्ते जिणिन्दवयणं । ता
 किञ्चमेयमम्बाए वि । भणिओ थ कुमारो । वञ्च, ताथप-
 सायल्लियाओ पयाओ ; तं तहा चेड्ढियव्वं, जहा पयाओ
 केणह उवद्वेण न सुमरेन्ति ताथस्सु । परिञ्चइयव्वं कुमार-
 चेड्ढियं, अवल्लम्बियव्वं रायरिसिचरियं, न महल्लियव्वो
 १० पुव्वपुरिसविडन्तो असो । किं बड्डणा । जहा सुल्लड्ढमिह

माणसत्तणं इवह, तथा कायव्यं ति । भणिया य रज्जुचिन्ताया
 सामन्ता य । तुभेहिं पि उच्चियं नियविवेगस्स सरिसं
 तायपसायाणं अणुव्वं महाकुलस्स विद्धिकारयं किन्तौए
 हियं पयाकुमाराणं उभयसोयसुहावहं चेद्वियव्वं ति । तत्थ
 केहिंचि इहसोयसावेक्खएहिं भणियं । महाराय, कौदमा ।
 अन्हाणं महारायविरहियाणं देवे वि सोया । त्हावि जं
 देवो आणवेद । अप्पडिहयसामणो देवो । के अन्हे समीहि-
 यन्तरायकरणस्स विसेसओ. परसोथमग्गे । तओ अहिणन्दि-
 ऊण एयं तेसिं वयणं उद्विओ राया । पयट्टो सणंकुमारा-
 यरियसमीवं ।

१०

एत्यन्तरंमि समागओ गुरुपवत्तिकहणनिउत्तो सिद्धत्यो
 नाम बभणो । भणियं च तेण । देव, संसिद्धा ते मणोरहा ।
 इहेवागओ भगवं सणंकुमारायरिओ, आवाभिओ तेन्दुगुब्बाणे ।
 एवं च सोऊण हरिसिओ राया । सत्तट्ट वा पयाणि गन्तूण
 तप्पएसट्टिएणेव पडिलेहिय महियसं समुल्लसियरोमञ्जं ।
 धरणिनिहियजाणकरयलेणं वन्दिओ णेण, वन्दिऊण पयट्टो
 भयवन्तदंसणवडियाए । विज्जत्तो महन्तयसामन्नेहिं । देव,
 संपसं चेव समीहियं देवस्स । ता एत्थेव पसत्थतिहिकरण-
 सुऊत्तजोए पम्बइस्सइ देवो । पडिसुयं राहणा । गओ गुरु-
 समीवं । इथरेहिं पि विजयं भणिऊण द्वावियं महादाणं, १०

- ‘काराविद्या सव्याययणेषु’ पूया । अत्रथा य पसत्ये तिहि-
करणसुञ्जतजोए समारूढो रक्षवरं परियरिओ रायलोएण
उग्घोसिञ्जमाणए वरवरियाए पूरेन्तो अत्थिजणमणोरहे^१
‘अहो अञ्जरीयमहो उत्तिमपुरिसचेट्ठियं’ ति भणमाणेहि
१ पुलोइञ्जमाणो नाथरेहिं ‘अणाहा कायन्दी, अयासो य
एसो पव्वञ्जाए’ ति जंपमाणीहिं सदुक्कं कहकहवि
दिसुमाणो नाथरियाहिं वञ्जन्तेण पुष्पाहत्तरेण पठन्तेहिं
मङ्गलाहं वन्दिवन्नेहिं^२ पव्वञ्जानिमित्तं निग्गओ नथरीओ
राया । पत्तो तेन्दुगुञ्जाणं । पव्वइओ एसो सणकुमारायरिय-
१० समीवे सइ जणणीए पहाणपरियणेण य । कंचि वेसं
चिट्ठिजण य वन्दिजण य भयवन्तं बाहोसलोथणा पविट्ठा
कायन्दिं रायनाथरया । अत्रथा य समत्ते मासकप्पे विह-
रिओ भयवं । अहिञ्जियं च सुत्तं जयाणगारेण । तओ
निरइथारं सामणमणुवालेन्तस्स अइकन्तो कोइ कासो ॥
- १५ इओ य ‘न वावाइओ पव्वइओ’ ति जाओ से ‘मञ्जरो
विजयस्सु । पेसिया य णेण ‘कुओइ कासाओ इमस्सु
‘नियपसइइयपुरिसा वावायगा । तेहिं चिय ‘किंनिमित्तं
अणिमित्तं वावायणं’ ति अवावाइजण ‘वावाइओ’ ति निवेइयं
विजयस्सु । परितुट्ठो खु एसो ॥ अत्रथा य ‘कथाइ कस्सइ मं

१ BE करा० ।

२ E ‘वाइ’

३ BE वंदेहि य ।

४ B पञ्जाबाओ ।

५ B कहवि ।

६ B नियय० ।

दद्रूण इवेज्ज जिणधम्मपडिबोहो' ति 'अवस्सुभवियम्बथानि-
 ओएण अणुन्नविय गुरुं कइवथसुसाज्जपरिवारिओ सयणा-
 लोथणमिमित्तं कायन्दिं चैव गओ जयाणगारो । निवेइयं
 राइणो । कुविओ एसो वावायगपुरिसाणं । सहाविद्या षेणं
 पुच्छिया य । अरे कत्य वा कहं वा तुभेहिं सो समणग- ५
 रूवधारी वेरिओ मे वावाइओ ति । तओ तेहिं विस्साय-
 तयागमणेहिं भणियं । देव, नन्दिवद्धणे सन्निवेसे । केसा-
 संकारविगमेण न पच्चभिन्नाओ अन्हेहिं । तओ पुच्छिओ तत्य
 एगो समणगो 'कहिं कयमो वा एत्य जओ' ति । तेण
 भणियं । एत्य नागदेवहरए ओ एस ज्ञाणसुवगओ ति । १०
 तओ 'सुज्जेव तमुज्जाणं' ति गन्तूण वावाइओ अन्हेहिं ।
 राइणा भणियं । अओ कोइ तवस्सो तुभेहिं वावाइओ, सो
 उण महापावो इहागओ ति । तेहिं भणियं । देव,^१ न सक्कं
 विद्याणामो । राइणा भणियं । किं 'गयं एत्य संपयं
 वावाएस्सामो' । पडिस्सुयं च षेहिं । निगओ य एसो १५
 १नियमन्दिराओ भयवन्तदंसणमिमित्तं । दिट्ठो षेण भयवं
 वन्दिओ य । धम्मसाहिओ य भयवथा । कहिओ से सच्चु-
 भासिओ धम्मो । न विरत्तो एसो संसारवासाओ ति
 सुणिओ से अहिप्पाओ । भणिओ य एसो । महाराय,
 अवगयं चैव तए एयं, जहा कम्मपरिणामफलं संसारियाण २०

१ D •अवाए निः, E om.

१ E om.

१ BD विचयीइ ।

सन्तापं सुहं दुःखं च । सर्वे सन्ता सुहं अहिंसवन्ति, न
दुःखं । मूलं पुण इमस्स धम्मो । तस्स परिणामो सुहवथा
पियसमागमसुहारं सोहग्गं आरोगया विउल्ला य भोया ।
ता अवल्लमेहि सयल्लसोखनिहाणभूयं धम्मं, आयरसु मेत्तिं,
१ वड्ढेहि दाणं, करेहि सव्वमत्तेसु दयं ति । विजएण चिन्तियं ।
ममुप्पसं इमस्स मरणभयं, अन्नो एवं भणाइ । ता कच्चिं
वद्धइ त्ति । चिन्तिऊण भणियं च णेण । भयवं, जं तुमं
आणवेमि । अन्नं च । जयप्पभूइमेव पड्डिवसो तुमं वीय-
रागभासियं धम्मं, तयप्पभूइमेव आठत्तं मए इमं । भयवथा
१० भणियं । सोहणं कयं १तए । तन्नो कंचि वेलं पक्खुवासिऊण
पविट्ठो नयरिं । चिन्तियं च णेण । अज्जेव एयं दुरायारं
वावाएमि । पसन्ते वि भयवन्ते पुव्वकयकिल्लिट्ठकम्मपरिणई
चेवेत्य कारणं विजयस्स । भणियं च

अइसंकिल्लिट्ठकम्माणवेयणे जो उ होइ परिणामो ।

१५ सो संकिल्लिट्ठकम्मस्स कारणं जमिह पाएण ॥

समागया रथणौ । भणिया य राइणा पुव्वपेसिथा
वावायगपुरिसा । अरे अज्जं तं दुरायारं वावाएमो त्ति
पड्डिस्सुयमणेहिं । अत्यमिन्नो मियङ्को । कइवथपुरिसपरि-
वारिन्नो गम्भो जयाणगारसमीवं विजन्नो ; दिट्ठो य णेण
१० निवायसरणपदीवो व्व सज्झाणसंगन्नो भयवं । तिव्वाणुहाव-
कसाओयएणं च कड्ढियं मण्डल्लग्गं । अहिंसयरं गहिन्नो

कसाएहिं । अवगथा सुकथवासणा,^१ पवत्तो महामोहो,
 आसगच्छिओ तिव्वकसपरिणईए । पवड्डुमाणकोवाणलेण पइओ
 खिरोहराए, एगपहारेणेव पाड्डियं उत्तिमङ्गं । ‘विजयकुमारो
 चेव एसो’ त्ति ‘अहो विचिन्तया जीवसरियाणं, अचिन्तणीया
 कसुणो गइ’ त्ति चिन्तिऊण अवगथा साउणो ॥

भयवं पुण गभीरयाए आसथस्स विसुद्धयाए^२ नेत्तौए
 अचलिययाए झ्णाणस्स निम्ममयाए सरीरे भाविययाए जिण-
 वयणस्स खीणप्पाययाए पावकसुणो विसुद्धयाए खेसाभावस्स
 थिरयाए संजमधिईए आसन्नयाए परमपयस्स अपरिवड्डिय-
 सुहपरिणामो चइऊण देहं समुप्पन्नो आणथाभिहाणे देव- १०
 ल्लोए खिरिप्पहे विमाणे अट्टारससागरोवमाऊ वेमाणिओ
 त्ति । ^३विजयओ विथ तं वावाइऊण महाणुभावं कथक्किञ्चं
 मन्नमाणो अप्पाणं पविट्ठो नथरिं । सेससाउणो वि गोसे
 गथा सणंकुमारायरियसमौवं । साहिओ सयल्लवुत्तन्नो आय-
 रियस्स । सुषीसो त्ति^४ काऊणमणससरिसं कथं परिदेवणं १५
 गुहणा । इथरो वि य विजयनरवई तथप्पभूरनेव महया
 पावोदएण समुप्पन्नमहावाहिदेयणो ‘जओ वावाइओ’ त्ति

१ BD सन्ना ।

२ BD add जीवाहसुवरि ।

३ CE om. all down to इथरो वि D i. marg.

४ A सुषी D सुषी - - B सुषीसो ।

एहमेतेणमप्याणं कयत्थं मज्जमाणो अहाउयं पासिज्जण
 दक्खमच्चुणा मञ्चो समाणो उप्पन्नो पक्कप्पहाए पुठवीए
 दससागरोवमाज्ज महाघोरनारञ्चो त्ति ॥

जयविजया य सहोयर जं भणियमिहासि तं गयमियाणिं ।

५ वोक्खामि पुब्बविद्धियं धरणो लच्छी य पदभज्जा ॥

पञ्चमं भवगगहणं समत्तं ॥

॥ कृटो भवो ॥

अत्रिय इहेव जम्बुद्वीवे भारहे वासे परिहरिया अहभेणं
वज्जिया कालदोसेण रक्षिया उवइवेण निवामो नयसिरीए
माथन्दो नाम नथरी ।

जौए मज्जमत्तकामिणिलीलासंकमणणेउररवेण ।

भवणवणदौहिअोयररया वि हंसा नडिक्कन्ति ॥ १

जौए सरलसहावो पियंवओ धम्मनिश्चियनियचित्तो ।

पढमाभाषी नेहालुओ य पुरिसाण वग्गो ॥

तत्थ दरियारिमइणो सुकथधम्माधम्मववत्यो कालमेठो
नाम नरवई । तस्स अईव बज्जमओ सयल्लनयरिसेट्टिचूडामणी
वन्भुदत्तो नाम सेट्टि त्ति । सो य परक्कओ परकलत्ते न १०
अभत्तयाए, अलुद्धो परविभवे न धम्मोवज्जणे, असंतुट्ठो
परोवयारे न धणागमे, अहिगओ पीईए न मच्छरेणं,
दरिहो दोसेहिं न विहवेणं । तेण सा नथरी मल्लवणं पिव
पारिजाएण वसन्तो विय कुसुमुग्गमेण पाणससिरी विय
मेहावलीए सरथकालो विय चन्दमण्डलेणं अहिं विभूसिध ११
त्ति । तस्स कमलायरस्स विय १विलुप्पइ कोसो मित्तमण्डलेण,
कप्पतइवरस्स विय खन्धे पायं काज्जण गहियारं फलाइं

- अत्यनिवहेण । तस्म समाणकुलरुवविहवसहावा हारप्यहा
नाम भारिया । स इमौण मह धमत्यभ्रभगपसरं विषय-
सुहम^१णुहविंसु त्ति ॥ इओ य सो आणयकप्पवासी देवो
तंमि देवलोए अहाउयं पाखिऊण चुओ समाणो मसुप्पओ
१ हारप्यहाए कुच्छिमि । दिट्ठा य णाए तीए चेर रयणीए
चरिमजामंमि सुमिणए दिव्वपउमामणोवविट्ठा धवलदुगुल-
निवसणा विविहरयणखचियरसणाकलावा सुकुमासमिउफसेण
उत्तरीएण पक्काइयपओहरा सुत्तावलीविह्वमियाए शिरो-
हराए^२ ^३इण्टन्तमऊयरफुल्लगच्चियकमला धवलकरिवरेहिं
१० दिव्वकञ्जणकलसेहिं अहिंसिअमाणा भिरी वयणेणसुधरं
पविसमाणि त्ति । तओ तं दट्टूण विउट्ठा एसा । साहिओ
तीए हरिसनिभराए दइयस्स । भणिया य णेण । सुन्दरि,
भिरिनिवासो ते पुत्तो भविस्सइ । पडिस्सुयमिमौए । तओ
विसेसेण तिवग्गसंपायणरयाए अइक्कन्तो कोइ कासो । पत्तो
११ पसूदममओ । पसूया य एसा, जाओ से दारओ, निवेइओ
परितोसनामाए चेडियाए बन्धुदत्तस्स । परितुट्ठो एसो ।
दिअं तीए पारिओसियं । कयं उचियं करणिअं । अइक्कन्तो
मामो दारयस्स । पइट्ठावियं च से नामं पियामहस्स बन्धितं
धरणो त्ति । पत्तो कुमारभावं, गाहिओ कलाकलावं ।
१० निष्साओ य तत्य पयाणसारीं भवुत्तो ॥

१ E ० कवतस्स अइक्कन्तो कोइ कासो इओ य etc

२ CE adds विभाजनाया ।

३ ACE ० मऊयव०

एत्यन्तरंमि सो विजयजीवनारम्भो तन्मो नरयात्रो
 उम्बट्टिज्जण पुणो संसारमाहिण्डिय अणन्तरभवे तद्वाविह-
 मणुट्टाणं काज्जण तीए चेव नघरीए कन्तियस्स वेट्टिस्स अथाए
 भारियाए कुच्छिंसि इत्थियत्ताए उववञ्जं त्ति । जाया
 कासल्लजेण । पद्दट्टावियं च से नामं लच्छि त्ति । पत्ता १थ ५
 जोम्बणं । अचिन्तणीयथाए कम्मपरिणामस्स १भविद्यम्बथाए
 १निओएण मत्ताविभूर्द्धेए परिणीया थ जेणं । अत्थि पीई
 धरणस्स लच्छीए, न उण तीए धरणंमि । चिन्नेइ एमा ।
 अत्थं मे जीवसोएण, अत्थ धरणो पद्ददिणं दीसइ त्ति ।
 एवं च विउम्बणापाथं१ विमयसुद्धमणुवन्ताणं अरक्कन्तो १०
 कोइ कालो ॥

अज्जथा थ पयत्ते मयणमहसवे कीलानिमित्तं पयट्टो
 रद्धवरे धरणो मलयसुन्दरं उज्जाणं । पत्तो नयरिदुवारदेसं ।
 एत्यन्तरंमि तन्मो चेव उज्जाणाओ कीलज्जण गन्मो रद्धवरेण
 नयरिदुवारदेसभायं पञ्चनन्दिसेट्टिपुत्तो देवगन्धि त्ति । १५
 मिक्षिया रद्धवरा दुवारदेसभाए । वित्थियथाए रद्धवराणं
 न दोषं पि जिग्मणपवेसभूमौ॥ भणियं च देवगन्धिणा ।
 भो भो धरण, ओसारेहि रद्धवरं ताव, जाव मे पविषइ
 रद्धो त्ति । धरणेण भणियं । अइगन्मो मे रद्धो, न तीरए
 वालेडं । ता तुमं चेव ओसारेहि, जाव मे नीसरइ त्ति । १०

- देवनन्दिणा भणियं । भो भो धरण, अह केण उण अहं
भवन्तो जणन्तो, केण रहवरं ओसारेमि । धरणेण भणियं ।
भो भो देवनन्दि, 'तुल्लमेवेयं । एवं च वित्यक्का दुवे वि
चेट्टिपुत्ता । बड्डो निग्गमपवेसमग्गो^१ नायरयाणं । पवित्थिषो
५ जणवाओ, विन्नाओ एस वुत्तन्तो मयरिमहन्ताएहिं । आलोचियं
च षेहिं । दुवे वि खु महापुरिसपुत्ता, न खलु एत्य एगस्स
वि निरागरणं जुक्खइ त्ति । ता इमं एत्य पत्तथासं ;
निबभ्भिक्खन्ति एए । जहा । कीस तुभ्भे पुब्बपुरिसञ्जिएणं
विह्वेणं गव्वसुब्बहह । केण तुम्हाण नियभुओवञ्जिएणं
१० दविणजाएणं दिक्कं महादाणं । केण वा काराविओ धम्माहि-
गारो । केण वा अम्भुद्धुरिओ विह्ववग्गो । केण वा परि-
ओसिया जणणिजणथा । ता किमेइणा निरत्यएण बड्डजणो-
वह्वसिञ्जेण अहोपुरिमियापाएण चेट्टिएणं । अओ उवसंह-
रह एयं, ओसारेह नियनियथामाओ सेव पिट्ठओ रहवरे^२
- १५ किमञ्जेणं ति । एवमाओचिजण 'इणमेव तुभ्भेहिं ते वत्तव्व ।
त्ति भणिजण विसञ्जिया^३ वयणविस्वासकुमला^४ धम्मत्य-
विशारथा परिणथा वओवत्याए निवामो^५ 'उवसमस्स इह-
परलोयावायदंसगा सुट्ठिया धम्मपक्खे सयल्लनयरिजणवड्डमथा
सत्तारि चारिया^६ । गया ते तेमिं समीजं । अम्भुट्ठिया य
१० षेहिं । अणुसासिया चारिएहिं । साहिओ पउराधिष्णाओ ।

१ E तुल्लामवेयं, B •तुल्लमेवेय । २ A •पावेस • । ३ E inserts च ।

४ BE धम्मपक्ख • । ५ E •सा । ६ C धम्मस्स । ७ वा • ।

सोहणं ति परितुडो देवनन्दी । असोहणं ति लख्मिओ
 धरणो । भणियं च तेण । भो भो महन्तथा, जं तुभे
 आणवेह, तमवस्स मए^१ काथव्वं । किं तु पडिबोहिओ अहं
 तुभेहिं, लख्मिओ य^२ अत्तणो चेद्विणं, महदं मे ओहावणा,
 आमगमपायं च मत्तेमि अत्ताणयं । ता एवं मे^३ अणुगहं ।
 करेह । ओसारिज्जन्तु एए रहवरा । गच्छामो य अन्हे इओ
 अज्जेव देसन्तरं । तओ संवच्छरेण जो चेव जे^४ पङ्कयं
 दविणजायं विठविज्जण इहागच्छिय अहियं मप्पुरिसचेद्वियं
 करेस्सइ, तस्सेव सन्तिओ रहो इमीए चेव तेरसीए पवि-
 सिस्सइ वा निक्कमिस्सइ वा । चारिएहिं भणियं । अल्लमेदणा १०
 अभिनिवेशेण । धरणेण भणियं । न अन्नहा मे निव्वुई होइ ।
 चारिएहिं भणियं । ^५पउरामेत्य पमाणं । धरणेण भणियं ।
 निवेशेह पउराणं । देवनन्दिणा भणियं । जुत्तमेयं, को एत्य
 दोसो । तओ निवेशेयं पउराणं । बड्ढमयं च तेसिं । सद्दाविया
^६य तेसिं जणणिजणया । साहिओ वुत्तन्तो, बड्ढमओ य तेसिं ११
 पि । तओ काराविया मवहं 'न तुभेहिं एएसिं संवाहणा
 काथव्वा' । सद्दाविया धरणदेवनन्दी । ममप्पियं पत्तेयं ^७तेसिं
 पच्चदौणारल्लकपमाणं भण्डमोळं । कथं च ववत्यापत्तयं 'जो
 चेव एएसिं संवच्छरब्बन्तरे अहिययरदविणजाएण पोइसं
 पयडइस्सइ, तस्सेव सन्तिएण रहवरेण गन्तव्वं, न इयरस्स' । १०

१ BCE च्छे, B मे ।

२ B om.

३ CE खमेव ।

४ B बड्ढयं ।

५ BCE पउर० ।

६ E दोषविज० ।

७ E om.

दिक्षा य णेहिं सद्यत्या । मुद्दियं पत्तयं । कूढं पत्तरभण्डारे^१ ।
निग्गथा नियपरिवारपरिवारिथा मद्यथा चउयरेण धरण-
देवनन्दीः गेण्हज्जण जहोच्चियं भण्डं पयहा देसन्तरं, एगो
उत्तरावहं, अवरो पुब्बदेमं ।

- ५ एत्यन्तरंमि चिन्तियं लच्छीए । दीहाणि देसन्तराणि,
सुहेण विओओ, दुक्केण समागमो; ता न-याणामो,
अन्तराले किमहं पाविस्सं ति^२ । अवावाविओो सेव विउत्तो
रु एसो । गया य ^३मत्यवाहपुत्ता एगं पयाणयं । पेसियाओो
य एएमिं बन्धुदत्तपञ्चनन्दीहिं मरीरद्धिदमिन्तमाओोच्चिय
१० आउच्छिज्जण नयरिमहन्तए सपरिवाराओो वल्लओो, मिलि-
याओो य एएमिं । पददिणपयाणएहिं^४ च ^५गच्छमाणाणं
अदक्कन्ता कइवि^६ दियहा ॥

अस्यया य परिवहन्ते सत्ये दिट्ठो^७ धरणेण एगंमि वण-
निउत्ते अञ्चन्तसोमरूवो उप्पायनिवाए करेमाणो विज्जाहर-

- १५ कुमारओो । गओो तस्स समीवं । पुच्छिओो य एसो । भो
किंनिमित्तं पुण तुमं अमंजायपक्खो विथ गहउपोयओो
सुहवियारोवल्लिक्खिक्खमाणनहङ्गणगमणसुओो विथ उप्पाय-
निवाए करेसि । आचिक्ख, जइ अकहणिज्जं न होइ । तओो
अहो से भावसुयया, अहो आगई, अहो वयणविज्जाओो' ति

१ B अंढयारे, E अंढायारे ।

२ B किमेत्वं भविस्सुर ति ।

३ E om

४ E अणं च ।

५ E om.

६ E कइवय ।

७ AD add य ।

शिम्लिजण भणियं विज्जाहरेण । भो, सुण । अहं खु वेयढ-
 पव्वए अमरपुरनिवासी हेमकुण्डलो नाम विज्जाहरकुमारो
 अणभत्यविज्जो मयमिओयपरो तत्येव शिद्धामि, जाव समा-
 गओ ताथस्स परममित्तो विज्जुमाळी नाम विज्जाहरो ।
 भणिओ य ताएण । कुओ तुमं, कीस वा विमणदुक्खणो ५
 १दौसमि । तेण भणियं । विज्जुमाओ अहं । विमणदुक्खणत्ते
 पुण इमं कारणं । दिट्ठं मए विज्जुमाओ इहागच्छमाणेण
 उज्जेणीए निव्वेयकारणं । ताएण भणियं । कीइसं निव्वेय-
 कारणं । विज्जुमालिणा भणियं । सुण ।

अत्थि उज्जेणीए सिरिप्यहो नाम राया । तस्स ह्वविणि व्व १०
 कुसुमाउहवेजयन्ती जयसिरी नाम धूया । सा य पत्येमाणस्स
 वि न दिक्षा कोङ्कणरायपुत्तस्स सिसुपालस्स, १ दिक्षा इमेण^२
 वक्खेसरसुयस्स परोवयारकरणेक्कलालसस्स सिरिविजयस्स ।
 कुविओ सिसुवालो । आगओ जयसिरिविवाहनिमित्तं
 सिरिविजओ । तओ पारङ्गे महाविभूर्ईए विवाहमङ्गसवे १५
 निग्गथा मयण^३वन्दणनिमित्तं समालोचिय विहाएणमवरकन्दं
 दाऊणं अवहरिया सिसुवालेण जयसिरी । उट्टाइओ कल-
 यलो । सुणिओ बुत्तन्तो सिरिविजएणं । लग्गो मग्गओ ।
 समासाइओ सिसुवालो । आवडियमाओहणं । गाढपहारौकएणं
 च जेऊण सिसुवालं नियत्तिया जयसिरी । पहारगइयथाए १०

१ B संवुतो ।

१ BE put न दिक्षा here.

२ B adds सिरिप्यहेव

३ B पूसा० ।

य सो महाणुभावो पाणसंसए वट्टए । सा वि राधधूया 'म
 अहमेयंमि अकथपाणभोयणे पाणवित्तिं करेमि' ति
 वामकरयलपणामियवयणपङ्कया अणाचिक्खणीयं अवत्यन्तर-
 मणुहवन्ती दुक्केण चिट्ठइ ॥ एयं मे एत्य कारणं । ताएण
 ५ भणियं । ईइसो एस संसारो । खेत्तणयभूया खु एत्य
 कस्यपरिणईए पाणिणो । ता अस्सं निब्बेएण ॥ तन्नो मए
 चिन्तियं । साहियं मे कल्लं चेव हिमवन्तपव्वय^१ गथस्स
 दरिहइग्गयं महोसहिमवसोइऊण गन्धव्वरइनामेण गन्धव्व
 कुमारेण^२ मम वयंसएण । जहा भो हेमकुण्डल, सच्चो खु
 १० एस सोयवाओ, जं अचिन्तो हि मणिमन्तोसहीण पभावो
 ३त्ति, जन्नो एथाए ओसहीए सो पहावो, जेण विदारियट्ठी^४
 वि खग्गाइपहारो इमौए पक्खालणोयएणं पि पणट्टवेयणं
 तखणा चेव इण्णइ ति^५ । दिट्ठपव्वया य मे एसा । ता
 गच्छामि अहयं हिमवन्तं गेण्हऊण^६ तयं ओसहिं उवणेमि
 १५ सिरिविजयस्स । तन्नो सुमरिऊण कइं चि गवणगामिणिं
 विज्जं गन्नो हिमवन्तपव्वयं । गहिया ओसही । ०ओइसो
 हिमवन्ताओ । 'मा सिरिविजयस्स अच्चाहियं भविस्सइ' ति
 पडिनिवत्तो वेएण । पत्तो एयं निउअं, खीणयाए वेयागमणेण
 वीसमणनिमित्तं ओइसो इइइं, कयं चलणसोयं उवविट्ठो

१ C गुफा० । २ B ०रयच, E om मम वयंसएण ।

३ D om. all down to तीव । ४ E ०त्तो ।

५ E om. ६ E तं, B तत्त । ७ BE om.

१ कुरवपायवसमीवे, ठिओ मुऊत्तमेत्तं, उच्चलिओ य उच्चिणिं ।
 सुमरिथा गयणगामिणी विक्का, जाव अहिणवगिहीयत्तणेण
 गमणसंभमेण य विमुमरियं मे पयं । तओ सा न वद्द त्ति
 उप्पायनिवाए करेमि । धरणेण भणियं । भो एवं ववत्थिए
 को इह उवाओ । हेमकुण्डलेण भणियं । नत्थि उवाओ । ५
 अओ चेव राथउत्तविणाससङ्गाए^१ उत्तस्सइ मे हिययं, पणस्सइ
 मे मई । सव्वहा न अप्पपुलाण समीहियं संपस्सइ त्ति दढं
 विमसो ण्हि । धरणेण भणियं । भो अत्थि एस कप्पो, अं सा
 अन्नस्स समखं पढिस्सइ । हेमकुण्डलेण भणियं 'अत्थि' ।
 धरणेण भणियं । अइ एवं, ता पढ ; कथाइ अहं ते पयं १०
 ल्हामि । तओ हेमकुण्डलेण 'नत्थि अविमओ पुरिस-
 सामत्थस्स' त्ति चिन्थिथ सामन्नसिद्धिं काऊण पढिया
 विक्का । पयाणसारित्तणेण ल्हं पयं धरणेण । साहियं
 हेमकुण्डलस्स । परितुट्ठो एसो । भणियं च णेण । भो भो
 महापुरिस, दिअं तए जीवियं मम समीहियसंपायणेण १५
 राथउत्तस्स ; ता किं^२ ते करेमि । धरणेण भणियं । कथं ते^३
 करणिअं ; गस्स, समीहियं संपाडेहि । तओ हेमकुण्डलेण
 'अहो वे महाणुभावय' त्ति चिन्थिथ 'परत्थं^४ करेअसि'
 त्ति भणिऊण दिअं ओसच्चिवल्लयखण्डं । पणयभङ्ग^५भौदत्तणेण

१ B कुरवच० ।

२ E ०सासंकार ।

३ B adds विअं ।

४ E मे ।

५ E परमत्तं ।

६ B भौदत्तणेण ।

गह्विषं १८ षेण । गम्भो विज्जाहरो, आगम्भो य धरणो
निययसत्यं । अद्रकन्ता कइवि दियहा ॥

अस्यथा य गिरिनदतीरंमि समावासिए सत्ये गवल-
जलयवणा वेस्मिनिवद्भुद्भुकेसहारा वक्कलद्धनिवसणा १कलिय-
१ कोडण्डवावडग्गहत्था सुणयवन्द्रसंगया सदुक्कं ह्यमाणा दिट्ठा
धरणेण नाइदूरगामिणा सवरजुवाणय न्ति । महाविद्या षेण
पुष्किया य । भो किंनिमित्तं ह्यह न्ति २ । तेहं भणियं ।
अज्ज, अत्थि अन्धाणं कालसेणो नाम पत्नीवई ।

अस्स इह विन्धियाओ सत्तिनियाणाणि चिन्तयन्तोओ ।

१० न समल्लियन्ति दुग्गं परचक्कभए वि वाहीओ ॥

एक्कसरघायलद्धा अस्स य करिवुम्भदारणेक्करसा ।

न वि विहल्लन्तसरौरा गच्छन्ति पयं पि केसरिणो ॥

सो खु केसरौ आगओ न्ति आयल्लिय घेत्तूण कोटण्डं
कलियसरं १८ एगागौ चैव निग्गओ पत्नीओ । न दिट्ठो १८
१५ षेण नग्गोहपायवन्तरिओ केसरौ । गम्भो तस्स समीवं ।
गह्विओ य षेण पट्ठिदेसे । वावाइओ तेण १८वलिज्जण
'कट्टारएण केसरौ । तेण वि य से ० तोडियं' उत्तिमङ्गखण्डं ।
तओ सो 'नत्थि मे जीवियं' ति मक्कमाणो जल्लणपवेस
काउमारद्धो । सुणिओ से एम वुत्तन्तो गेह्णिए । तओ
१० सा वि आवक्कसत्ता तं चैव काउं ववसिया, वारिया वि

१ E धरणं । २ C कलिय० E कलिय० । ३ E om.

४ B om. ५ E om. ६ B करिया । BE transpose.

पत्नीवद्दया न विरमद् न्ति । तत्रो तेण पेसिया अन्ने तीए
 संभारणत्थं पिउणो से आणयणनिमित्तं । वीररसपहाणो रहु
 सो मयणवच्छलो य । ता न-याणामो, किं पडिवञ्जिस्सुद्
 न्ति । महादुक्कपौडिया असमत्या य धरिउं इमं सोयादरेयं
 अविञ्जमाणोवाया य पडिवञ्जिऊण इत्थियाभावं केवलं ५
 इयन्द् । धरणेण भणियं । भद्दा, अलं मोएण । दंसेहि^१ ने
 पत्नीवद्दं । कथाद् जीवावेमि अद्दयं । तत्रो चसणेसु निवडि-
 ऊण हरिस^२वसुप्फल्लोयणेहिं^३ जंपियं सवरेहिं । अञ्ज, एवं
 तुमं देवावयारो विद्य आगईए । ॥ता ॥तुमं सेव समत्यो
 सि देवं समासासेउं^४ । अञ्ज च । जद् अन्नेसु अणुग्गह्वुद्धी १०
 अञ्जस्स, ता तुरियं गच्छउ अञ्जो; मा तस्स महाणुभावस्स
 अञ्जाद्धियं भवे । तत्रो घेत्तूण विञ्जाहरविदसं ओसहिवसयं
 आहृदिय वेसरं कद्दवयनियपुरिसपरिवारिअो तुरियतुरियं
 गअो सत्यवाहपुत्तो । दिट्ठो य तेणं नग्गोहपायवतसंमि
 चियगाससंठिअो रुहिरधारापरिसिन्नगत्तो सिणेहसारमसइं १५
 १६ रोवमाणीए जायाए संगअो काससेणो । निवेदअो से
 बुत्तन्तो सवरजुवाणएण । अबुट्टमाणो य सुच्छानिमीलिय-
 लोयणो निवडिअो धरणिवट्ठे । धरणेण भणियं । उदयसुदयं
 ति । तत्रो आणीयसुदयं नलिपिपत्तेणं । कूढमोसहिवसयं
 दाजणसुत्तिमङ्गखण्डं । सिन्नो य णेण,^५ जाव अचिन्नायाए २०

१ E०६ । २ D om. वहु, E om सव । ३ E चं । ४ E om.

५ A देवसमासेउ । ६ CE om. ७ B adds मोसहिवसयद्वयं.

ओसहिपहावस्स पुब्बह्वाओ वि अहिचययरं दंसणीओ अल-
 खिञ्जमाणवणविभाओ उट्ठिओ कालसेणो । तुट्ठा य से
 चरिणी सह परियणेण । चलणेसु निवडिऊण भणियं च
 णेण । अञ्ज, पियथमाजीयरक्खणेण संपाडियमहापओयणा तुह
 ५ सन्तिया पाणा ; किमेत्य अवरं भणीयद्द । धरणेण भणियं ।
 सव्वसाहारणा सेव महापुरिमपाणा ह्वन्ति । किमेत्य
 अहितं । कालसेणेण भणियं । १ता आदसउ अञ्जो, अं मए
 कायव्वं ति । धरणेण भणियं । महापुरिमो खु तुमं ; ता
 किं अवरं भणीयद्द : तद्दा वि सत्तेसु दया^१ । कालसेणेण
 १० भणियं । परिवञ्जिया जावञ्जीवमेव मए अञ्जवयणेण पारड्ढी ।
 धरणेण भणियं । कयं मे करणिञ्जं । तओ गओ मत्थवाह-
 पुत्तो निचयसत्थं ॥

अद्दकन्ता कइवि टियहा अणवरयपयाणएण । दिट्ठो
 य णेण पक्कसन्धीए उववामट्ठिएणं^१ आथामुहीसन्निवेसंमि
 १५ आवासिए सत्थे जरओरनिवसणो गेहयाविल्लित्तमव्वगत्तो
 खन्धदेमारोविद्यत्तिसूलिओ अओरो सेव चारो त्ति करिथ
 गहिओ वञ्जन्तविरसडिण्डमं वण्णत्थामं नीयमाणो चण्डाल-
 जुवाणओ त्ति । तेण वि महन्तं सत्थमवल्लोदय सुद्धयाए
 आसथस्स वल्लहयाए जीवियस्स तस्स समीवंमि सेव महया
 २० सहेए अंपियं । भो भो सत्थिया, २सुणेह तुभे । महासर-

१ CE om. १ CE add कायन्ता । २ BCE सडियथ । ४ B सुवच ।

निवासी मोरिओ नाम चण्डालो अहं, कारणेण य कुसत्वलं
 पयडो, विष्णुलङ्कवुड्दोहि य दण्डनासिएहिं अपेष्णिकण चोरे
 अदोसयारी चेव मन्दभागो गिहीओ न्हि । ता मोयावेह,
 भो मोयावेह; मरणगओ अहं अज्जाणं । अन्नं च, मरण-
 दुक्खाओ वि मे इयमअहिंयं, अं तहाविहनिक्कलङ्कपुव्वपुरि- १
 सज्जियस्स^१ जसस्स^२ विण वि दोसेणं मदलण ति । ता
 मोयावेह, भो मोयावेह । तओ सुद्धचित्तयाए चिन्तियं
 धरणेण । न खलु दोसयारी एवं जंपह । कइणापवस्येण
 भणिया णेण ^३आरक्खिया । भो भो कुलउत्तया, मम कएण
 विहौरह सुज्जत्तयं, जाव एयमन्तरेण विअविज्जण नरवई^४ १०
 दविणपयाणेणवि^५ मोयावेमि एयं । तेहिं भणियं । जइ
 एवं, ता लज्जं होहि । तओ घेत्तूण नरिन्ददरिसणनिमित्तं
 दौणारसयसहस्समुल्लं सुत्ताहलमालं गओ नरवदसमौवं ।
 दिट्ठो य णेण राया । साहिज्जण वुत्तन्तं विअत्तो चण्डाल-
 न्तरेण नरवई । कओ से पमाओ । दूयसहिओ य तस्स ११
 मोक्खणनिमित्तं आगओ तमुद्देसं । मोयाविओ एसो । 'तुभे'
 इमस्स जीविद्यदायग' ति भणिक्कण पूरया आरक्खिया ।
 °देवाविज्जण पाहेयं भणिओ °य चण्डालो । भइ, संपाडेहि

१ CE °विअज्जस्स । २ BCE कुलजसस्स । ३ CE आवसिकया ।

४ B °नर । ५ B °सेय य मोयावेमि । ६ CE सुजे ।

७ B adds पारिचायिकव दुवळं, CE read हवा० ।

८ B om.

समीहितं । 'अप्य, मा तुह सा अवत्या हवत्, जीए मए
चिय पओयणं' ति भणिकण [कथञ्चलिउडो खिदनिमित्त-
जाणकरयलमुत्तिमङ्को पणमिऊण सत्यवाहपुत्तं]^१ गओ
चण्डालो^२ ॥

१. ^१धरणो वि ^२य कइवयपथाणएहिं पत्तो उत्तरावहतिस्सय-
भूयं अयल्लउरं नाम पट्टणं । दिट्ठो ^३य राया । बड्डमञ्जिओ
तेणं । विभागसंपत्तौए य विक्किणियमणेण भण्डं । समासादओ
अट्टगुणो लामो । ठिओ तत्थेव कयविक्कयनिमित्तं चत्तारि
मासे । पुत्तोयएणं च विट्ठत्तं ^४द्विणजायं । मंखाविद्यं च णेण,
१० जाव अत्थि कोडिमेत्तं ति । तओ गहियं मायन्दिमं ववहारो-
चियं भण्डं । भराविओ मत्थो । पथट्ठो 'नियदेसागमण-
निमित्तं महया चउयरेण ।

पइदियहपथाणेण य सवरवड्डगेयसुहितमयजूहं ।

थेवदियहेहि मत्तो पत्तो कायम्मरिं अडविं ॥

१५. ^०वसहमयमहिंसमड्डलकोलमयसंकुलं महाभौमं ।
माइन्दविन्दचन्दणनिइडुसमिसूरकरपसरं ॥
फलपुट्टतहवरट्ठियपरपुट्टविमुक्कं विममहससोळं ।
^९तहकणहकयन्दोलणवाणरवुक्काररमणिज्जं ॥

१ AB om. the passage in brackets.

१ B adds तस्य समीवाच

कायस न डुव चित्ते ।

२ B adds तत् ।

३ BCE om

४ B adds यत्थं ।

५ D ० देशपत्रमनिमित्तं ।

६ CE वसपचप०,

BD correct it in वसचमव ।

७ B मड्डरचल० ।

८ CE तहकणवाणर ।

मयणाहदरियरुञ्जियसह^१समुत्तत्यफिडियगयजूहं ।
 वणद्वजालावेडियचलमयरायन्तगिरिनियरं ॥
 निहयवराहघोणाहिघायजञ्जरियपल्लोयन्तं ।
 दप्पुदुरकरिनिउरुम्दलियहिन्तालसंघायं ॥
 तौए वहिऊण सत्यो तिल्लि पयाणाद^२पल्लममीवे । ५
 आवाभिओ य पल्लजलयरमंजणियमंखोहं ॥
 आवाभिऊण तौरे^३मरस्स मण्णमि कौलिऊण सुहं ।
 तो रयणौए सत्यो सुत्तो दाऊण^४थाणादं ॥
^५रयणौष्ठ चरिमजामंमि भौमण(य)मिङ्गमह[गह]गह्वा ।
 अह सवरभिन्नसेणा पडिया मत्थंमि वीसत्ये ॥ १०
 हण हण हण त्ति गह्वासहमंजणियजुवदमंतासा ।
 अओन्नमंभमा लग्गदीहकोदण्डमंघाया ॥
 तौसे मसहबोहियसत्यियपुरिसेहि मह महाभीमं ।
 जुण्णमह मंपल्लगं मरोहविष्किन्नसरनियरं ॥
 सत्यियपुरिसेहि दढं मेणा दप्पुदुरेक्कवौरेहिं । १५
 आवाए च्चिय खित्ता दिसो दिसं हरिणजूह व्व ॥
 तो वौरसेणपमुहा सवरा सब्बे पुणो त्रि मिलिऊण ।
 अओन्नतञ्जणाजणियरोसपसरा समन्नीणा ॥
 अह निक्खिओ म सत्यो थेवत्तणओ य सवरसेणाए ।
 पयरो पिवौलियाणं भीमं पि भुयंगमं उमह ॥ २०

१ B समुत्तुभिडिय० । २ D पल्लव०. B पल्ल० । ३ C सरयमयंमि,
 E सवमयंमि । ४ CE दावारं । ५ B add- रत्थंतरमि ।

निष्प्रणिऊण थ मत्यं रित्यं घेत्तूण निरवसेसं पि ।

बन्दं पि किंपि सवरा उवट्टिथा कालसेणस्स ॥

भणियं च णेहिं । एयं रित्यं मत्याओ देव आणीथं

बन्दं च किंपि थेवं । संपइ देवो पमाणं ति । तओ काल-

५ सेणेण पुच्छिया बन्दथपुरिसा । भो कुओ एम मत्यो कस्स

वा मन्तिओ त्ति । एत्यन्तरंमि मीहकथपहारसंरोहणनिमित्तं

मत्यवाहपुत्तेण १महागओ उवलद्धो पञ्चभिन्नाओ णेण

संगमो नाम मत्यवाहपुत्तपुरिसो^१ । भणियं च णेण । भइ,

कहिं तुमं मए दिट्ठो त्ति । तेण भणियं । न-याणामो,

१० तुमं चेव जाणमि त्ति । कालसेणेण भणियं । अवि आसि

तुमं इओ उत्तरावहपथइस्स मम पाणपयाणहेउणो अविस्सा-

यनामधेयस्स मत्यवाहपुत्तस्स समौवे^२ । संगसेण भणियं । को

कहं वा तुह पाणपयाणहेउ । कालसेणेण भणियं । अत्यि

इओ अइयवरिमंमि कयन्तेणेव केसरिणा कहंचि कणठगयपाणो

१५ अहं कओ आसि । तओ इओ उत्तरावहं वच्चभाणेण

केणावि मत्यवाहपुत्तेण न-याणामो कहंचि जीवाविओ^३

न्दि । ता एवं भो मञ्ज पाणपयाणहेउ त्ति । तओ सुमरि-

ऊण वुत्तन्तं पञ्चभियाणिऊण कालसेणं भणियं संगसेण ।

जइ एवं, ता आसि दिट्ठो तुमए । काससेणेण सबउमाण-

२० मवइण्डिऊण पुच्छिओ संगमओ^४ । भइ, कहिं भो मत्य-

१ B सह समानओ, CE सह चानओवलओ । २ BCE om. 'पुत्त' ।

३ E समीव, C समीव । ४ CE जीवाओ । ५ CE संगमो ।

वाहपुत्तो । तत्रो वाहजलभरिथलोयणेण भणियं संगमएण^१ ।
 भो महापुरिष, देवो विद्याएइ न्ति । काससेणेण भणियं ।
 कहं विद्य । संगमएण^१ भणियं । सुण, एसो खु तस्स सत्तित्रो
 चेव सत्थो । आवडिए य सत्यघाए कोदण्डसरसहात्रो दिट्ठो
 मए सवरसंसुहं धावमाणो । 'तत्रो न संपयं विद्याणामि । ५
 तत्रो एयमायखिज्जण दीहं च नौससिय 'हा कयमकज्जं' ति
 भणिज्जण मोहसुवगत्रो काससेणो, वक्खसाणिलेण वीहत्रो
 सबरेहि, लद्धा चयणा । भणियं च णेण । हरे, न एत्य
 कोइ वावाइत्रो न्ति । सबरेहिं भणियं । न वावाइत्रो, केवलं
 पहारौकत्रो न्ति । तत्रो निरुविया पडिबद्धपुरिमा, न १०
 दिट्ठो य धरणो । तत्रो एगत्य रित्यं करेज्जण समासामिज्जण
 सत्यं पडिबद्धपुरिमाण य वणकम्ममाइसिय धरणगवेसण-
 निमित्तं पयट्ठाविया दिमो टिमं सवरपुरिमा । अघ्णणा य
 'हा दट्ठु कयं' ति चिन्तयमाणो गत्रो तं गवेसिउं^२ । न
 दिट्ठो य तेण धरणो । समागत्रो सत्यं । मिलिया सब- १५
 सवरा । निवेइयं च णेहिं । देव, न दिट्ठो न्ति । तत्रो परं
 सोगसुवगत्रो काससेणो । भणियं च णेण ।

द्वज्जणजणंमि सुकयं असुहफलं होइ सज्जणजणस्सु ।

जह भुयगस्सु ^३विदिन्नं खौरं पि विसत्तणसुवेइ ॥

१ CE संज्ञेच ।

२ BCE om

३ B adds चारचड्ढिं ।

४ AD वदिन्नं, CE विदून्नं ।

दिक्षा य षेण पाणा मन्त्रं जायात्र तद् य पुत्तस्स ।

एयस्स मए पुण मन्वेव विवरौयमायरियं ॥

ता किं एदणा अयालकुसुमनिग्गमेण विथ निष्फलेणं
वायावित्थरेणं । भो भो सत्थिया, भो भो सबरा । एसा
५ महं पदस्सा ।

जद तं न घडेमि अहं इमिणा विहवेण पञ्चहि दिणेहिं ।

पदमामि सुज्जयज्जयवहजालानिवहंमि किं वज्जणा ॥

एवं च पदमं काऊण कथं कुलदेवयाए कायम्भरि-
निवासिणीए ओवाइयं ।

१० जद तं महाणभावं जीवन्तं एत्थ कहवि पेष्किस्सं ।

दमहि पुरिसेहि भयवद तो तुण्ण वलिं करिस्सामि ॥

एवं च ओवाइयं काऊण गहियाणयदिवसपाहेया पट्ट-
विया धरणगवेसणनिमित्तं दिमो दिमं सबरा । अप्पणा वि थ
असन्तविमणदुक्खणो गच्छो तं गवेमिउं ॥

११ सो पुण धरणो विणिज्जिए सत्थे 'न एत्थ अन्नो उवाओ'

त्ति चिन्तिऊण ओसहिवसयमेत्तरित्यो घेत्तूण सत्थिं पसाणो
पिट्ठओसुहो^१ । जायाए भएणं च मूढदिमामण्डलं तुरिय-
तुरियं गच्छमाणो पत्तो मुज्जत्तमेत्तसेसे वामने

वज्जविहइरुक्कसाहासंघट्टसंभवन्तवणदवं ।

१० वणटवपलित्तकन्दरविणिग्गसौहं ।

सौहृद्यपडिह्यहृत्यकडेवर^१कयारविसमं ।

विसमखलणदुखहिएडन्तभौथमुद्धमयं ।

मयहृदिरपाणमुदयघोरन्तमुत्तवग्धं ।

वग्धभयपलायन्तमहिसउलं ।

महिसउलचलणयभग्गहयअथगर^२ ।

अथगर^३विमुत्तनौभाससह्भीमं ।

भौमवज्रविहभमन्त^४कव्वायलुत्तसत्तं ।

सत्तस्वयकालसकहं^५पिलिन्धनिलयं नाम पव्वयं ति ।

तस्य य अणुचियचलणपरिसक्कणेण खीणगमणमत्तिं
 सेयजललवालिद्धवयणकमलं च पेच्छिऊण लच्छिं चिन्तियं १०
 धरणेण । अहो मे कम्मपरिणई, जेण पियथमाए वि
 ईदमौ अवत्थ न्ति । लच्छीए चिन्तियं । किलेसो वि मे
 बज्जमन्त्रो चेव एयस्स आवईए । गविट्ट^६ धरणेण लच्छीए
 पाणसंधारणनिमित्तं फलोययं, न^७ उण लद्धं ति । अदक्कन्तो
 वासरो । पसुत्ताइं पल्लवमत्थरे । अदक्कन्ता रथणी । विदय- ११
 दियहे य जाममेत्तसेसे वासरे खुहापिवासाह्भिभूया
 नग्गोएपायवच्छायाए निवडिया लच्छी । संमिन्निथमिमौए

१ CE ककचवरंवार० । २ CE पसुत्त० । ३ CE चलणमममचवरं,

A चलणमममचवरं, B चलणेमममचवरं । ४ A कवायवौ, D sec. m.

५ AD चिचिंथ०, CE पिलिन्धि०, B चिलिंध० । ६ B adds च ।

७ CE उवल्लं ति, they om. the next four words.

लोयणजुयं,^१ विमूढा से चेषणा, निवडियं तालुयं, मिलायं
 वयणकमलं । तन्नो धरणेण चिन्तियं । अहो दाहणो
 जीवल्लो गो, अचिन्ता कम्मपरिणई, न मे जीविण्णावि एत्थ
 साहारो त्ति । तद्दावि बाहजकभरियल्लोयणेणं^२ संवाहियं मे
 ॥ अङ्गं । समागया चेषणा । तन्नो अञ्जत्तसद्दं जंपियमिमौए ।
 अञ्जत्त, द्ढं तिमाभिभूय ण्हि । तन्नो सो 'सुन्दरि,
 धीरा होहि, आणेमि उदयं, तए ताव इहेव चिट्ठियञ्च'^३
 ति भण्णुण आरुढो तत्तवरं । ^४पल्लोदयं उदयं, न उण
 उवल्लद्धं । तन्नो 'उदयमन्तरेणं न एमा जीवइ' त्ति
 १० "तुवरिट्ठियं पेच्छिक्कण" 'तीए य किर रसेण मंगयं
 सिल्लीभूयमवि^५ सोणियं उदयसारिच्छं इवइ' त्ति ता एएण
 सुमरियपत्तोएणं 'देमि से तुवरिट्ठियारसेणं संपाडिओदय-
 भावं ^६बाहजिरामोक्कणेण नियमेव रुहिरं, इमिणा य
 वणद्वग्गिणा पइक्कण कुहावणोयणनिमित्तं ऊहममं ति;
 १५ अञ्जहा निस्संसयं न होइ एसा, विवक्षाए य इमौए किं
 महं जीविणं; अत्थि य मे वणमरोहणं ओमहिक्कयं, तेण
 रुहिरमंगएणेव अवणीयवणवेयणो इमौए वि न दुक्ककारणं
 भविस्सइ' त्ति चिन्तिक्कण नियच्छरियाए पल्लामपत्तपुत्तयंमि
 संपाडियं समीहियं ति । गन्नो तीसे ममौवं । भणिया एथ

१ D corrects कयलं ।

२ ACE •यणं ।

३ CED पु० ।

४ CE उवरिट्ठियं ।

५ CE om. all down to सुमरियपत्तोएव ।

६ BD •निव ।

७ CE om. बाहज D i. marg.

८ CE om.

एसा । सुन्दरि, संपन्नसुदयं, ता पियउ सुन्दरी । पियं च
णाए । समासत्या एसा । उवणीयं च से मंसं । भणियं च
णेणं । सुन्दरि, एयं खु वणदवविवल्लससयमंसं, भुक्खिया य
तुमं, ता आहारसु त्ति । आहारियमिमीए ॥

तन्त्रो कंचि वेसं गमेऊण पयट्टाणि दिणयरणसारेण ।
उत्तरामुहं । पत्ताणि य महासरं नाम नयरं^१ । अत्यमिन्त्रो
सूरिन्त्रो त्ति न पदट्टाणि नयरं । ठियाणि जस्काए । तन्त्रो
अइक्कन्ते जाममेत्ते जंपियं लच्छीए । अज्जउत्त, तिसाभिभूय
न्दि । धरणेण भणियं । सुन्दरि, चिट्ट तुमं, आप्णेमि उदयं
नईन्त्रो । गहिन्त्रो तत्थ वारन्त्रो, आणीयसुदयं । पौयं च १०
णाए । पसुत्तो धरणो । चरिमजामंमि य विउट्टा लच्छी ।
चिन्तियं च णाए । अणुकूलो मे विही, जेण एभो ईदसं
अवत्यं पाविन्त्रो त्ति । ता केण उवाएण इन्त्रो वि अहिययरं
मे हवेज्ज त्ति । एत्यन्तरंमि य आरक्खियपुरिसपेत्तिन्त्रो
गहियरयणभण्डो खीणगमणसत्तो पविट्टो चण्डरुहाभिहाणो ११
तक्करो । इट्ठं च से वारं । भणियं चारक्खियनरेत्तिं । अरे,
अप्पमत्ता हवेज्जह । गहिन्त्रो खु एसा, कहिं वचइ त्ति ।
सुयं च एयं लच्छीए, आयसिन्त्रो चण्डरुहपयसहो । चिन्तियं
च णाए । भवियब्बं एत्थ कारणेण । ता पुज्जामि एयं, किं
पुण इमं ति । कथाइ पुज्जन्ति मे मणोरहा । तन्त्रो १०

- दीहसुंकारपिसुणियं गथा चण्डहृदसमीवं । पुष्किन्नो एषो ।
 भइ, को तुमं, किं वा एए दुवारदेसंमि इमं वाहरन्ति ।
 तेण भणियं । सुन्दरि, अलं मए । किं तु पुष्कामि सुन्दरिं
 'अवि अत्यि एत्य कहिंषि थेवमुदथं' ति । तीए भणियं ।
 १ अत्यि, जइ मे पओयणं साहेमि । तओ चिन्तियमणेणं ।
 अहो धौरया इत्यियाए, अहो साहसं, अहो वयणविआसो ;
 ता भवियब्बमिमीए १पत्तभूयाए न्ति । चिन्तिऊण अंपियं
 चण्डहृद्रेणं । सुन्दरि, महन्ती खु एसा कहा, न मंखेवओ
 कहिउं पारीयइ । तहावि सुण । संपथं ताव तक्करो अहं,
 १० गरिन्देहाओ गहेऊण रयणभण्डं नीसरन्तो नथराओ
 उवसद्धो दण्डवासिएहिं । लगा मे मग्गओ^१ बड्डया दण्ड-
 वासिया, एगो थ अइयं । खीणगमणमत्तौ थ एत्य पविट्ठो
 न्ति । १एए थ २अन्भारयाए रयणीए सावेरकयाए जौविथस्स
 साहारणयाए पओयणस्स 'संपथं च जे अहिससियं' ति
 ११ मन्नमाणा दुवारदेसभायं निहन्निऊण दण्डवामिया एवं
 वाहरन्ति । तओ 'संपथं मे समीहियं, जइ विहो
 १अणुवत्तिस्सर' न्ति चिन्तिऊणं अंपियं लक्खीए । भइ, जइ
 एवं, ता अलं ते १उव्वणं ; अहं तुमं जौवावेमि, जइ मे
 वयणं मणेमि । चण्डहृद्रेण भणियं । आणवेउ सुन्दरो । लक्खीए

१ A पचइया । १ BCE add तओ । ३ B एत्य ते पुष ।

४ CE अंधारयाए । ५ D अचवित्तिस्सर, CE अचवत्तस्सति ।

६ A उदरथ, D pr. m. Read उव्वेयं ?

भणियं । सुण । अहं खु माघन्दीनिवाभिणो कन्तिथवेद्विस्स
 धूया लक्खिमई नाम पुब्बवेरिएण वि य परिणीया धरणेण ।
 अणिट्ठो मे भत्तारो, पसुत्तो य सो एत्थ देवउले । ता
 अङ्गौकरेहि मं, परिच्चयसु मोमं, पावेउ 'एसो सकम्मसरिसं
 गतिं' । पहायाए रथणीए गिहीएहिं तुब्भेहिं नरवइसमस्कं १
 पि भणिस्सामि अहयं 'एसो 'महं भत्तारो, न उल्ल एसो'
 त्ति । तन्नो सो चेव भयवन्नो कयन्तस्स पाङ्गुं भविस्सइ ।
 चण्डइहेण भणियं । सुन्दरि, अत्थि एयं, किं तु अहमेत्थ
 वत्थवन्नो चउचरणपडिबद्धो । अन्नो वियाणइ मे तं अगि-
 हीयनामं सब्बलोन्नो चेव एत्थ महिलियं त्ति । लक्खीए १०
 भणियं । जइ एवं, ता को पुण इह उवाचो । चण्डइहेण
 भणियं । अत्थि एत्थ उवाचो, जइ थेवमुदयं हवइ । तौए
 भणियं 'कहं विय' । चण्डइहेण भणियं । सुण । अत्थि मे
 चिन्नामणिरयणभूया भयवया खन्दइहेण विइल्ला दिट्ठपच्चया
 परदिट्ठिमोहणी नाम चोरगुलिया । तौए य उदयसंजोएण १५
 अच्चिएहिं नयणेहिं सहस्सुणोयणो देवास्सिवो वि न पेच्छइ
 पाणिणं, किमङ्ग पुण मच्चलोयवासी जणो । लक्खीए भणियं ।
 जइ एवं, ता कहिं गुलिया । चण्डइहेण भणियं 'उट्ठियाए' ।
 लक्खीए भणियं । जइ एवं, ता किं न अच्चेमि । चण्डइहेण
 भणियं 'नत्थि उदयं' ति । लक्खीए भणियं 'अहं देमि' । २०

१ CE सो, B सो संपर्यं मसरिसंजइ ।

२ D संजयं ।

३ CE मच. D see m.

४ CE उचट्ठिवाए ।

चण्डहृद्रेण भणियं 'जीवाविष्णो भोईए' । दिक्कसुदयं ।
दुवेहिं पि अञ्जियादं लोयणादं । भणिया य एसा । सुन्दरि,
अणीणिए सत्यवाहपुत्तंमि न तए गन्तव्वं ति । पडिस्सुय-
मिमौए । मुक्कं रयणभण्डं 'धरणसमीवे । ठियादं एगदेसे ॥

- ५ पहाया रयणौ । उट्टिओ धरणौ । गह्मिओ आरस्कि-
एहिं । निहालियं रयणभण्डं । उवलद्धं च 'तस्स' समीवे ।
तओ नौणिओ^१ देवउलाओ बद्धो खु एसो । चिन्तियं च
एण । हन्त किमेयं ति । अहवा न किंचि अस्सं; अवि य
पडिकूलस्स विहिणो वियम्भियं ति^२ । पडिकूले य एथंमि
१० अमयं पि उ त्रिमं, रज्जू वि 'य किपहसण्यो, गोपयं पि
साथरो, 'अणू वि य गिरौ, मूमयविवरं पि रमायसं,
० सुयणो वि दक्खणो, सुओ वि वडरौ, माया वि भुयङ्गौ,
पयामो वि अन्धयारं, खन्ती वि कोहो, मद्धवं पि माणो,
अज्जवं पि माथा, संतोषो वि लोहो, मच्चं पि अलियं,
१५ पियं पि फरुसं, 'कलत्तं पि वेरिओ त्ति' । ता किं इमिणा
वि चिन्तिएणं । एथस्स वमवत्तिणा न तौरए असहा वट्टिं ।
इमाओ वि य कयत्यणाओ इमं मे^३ अहियं बाहए, जं मा
तवस्सिणौ अट्टिबन्धुविरहा न दौमए । अहवा वरं न टिट्ठा

१ CE om.

२ BCE om.

३ D नोचिं ।

४ B om.

५ BCE om.

६ CE अणूय ।

७ CE om. सुयणो वि दुक्खणो,

D i. marg.

८ CE मितं ।

९ B adds पिया वि निघारौ

अथाव विग्गा ।

१० A इमेयां ।

चेव, मा मा वि ने संभगिकल्लङ्कूमिथा इमं चेव पाविस्सइ
 त्ति । चिन्तयन्तो नौओ रायडल्लं । अण्णत्यावो नरिन्दस्स त्ति
 धरिओ रायमग्गे । अदक्कन्तो वासरो । अत्रसरो त्ति कल्लिय
 निवेइओ नरिन्दस्स^१ । देव, सखोत्तओ चेव माथापओय-
 ल्लुसलो वाणिययवेषधारी गहिओ महाभुयङ्गो । संपयं देवो ।
 पमाणं ति । तओ राइणा भणियं । किं तेण, वावाएह त्ति ।
 नौओ जेहिं पाणवाडयं, समण्ण्यओ रायडल्लकमागथाणं
 वहनिओगकारीणं पच्चइयपाणाणं । भणिया य एए । हरे,
 'देवो 'समाइसइ 'एम तक्करो वावाइयव्वो' त्ति । तेहिं
 भणियं । जं देवो आणवेइ त्ति । 'समण्ण्यओ 'तेसिं । गया १०
 दण्डवासिया । भणियं चण्डालमहयरेण । हरे, कस्स वावा-
 यणमासवारओ । चण्डालेहिं भणियं 'मोरियस्स'^२ । तेण
 भणियं । ल्लुं सहावेह मोरियं । सहाविओ मोरिओ,
 आगओ य । भणिओ मयहरेण । हरे, मोरिय, एस तक्करो
 देवेण पेसिओ वावाइयव्वो त्ति । ता नेज्जण मसाणभूमिं ल्लुं^३
 वावाएहि । 'जाममेत्तावसेसो य वासरो, एण्हिं अवावाइए
 मा रथणौए पमाओ भविस्सइ । 'मोरियएण भणियं । जं
 तुमं भणसि त्ति । समण्ण्यओ मोरिययस्स पच्चभिन्नाओ य
 णेणं । 'कहं सो चेव एसो जौविथदायओ ने सत्यवाइपुत्तो ;

१ B adds भणियमारस्सिइहिं ।

२ CE om.

३ In CE this

name is always मोरियव ।

४ CDE om. all down to मा रथणौइ ।

५ B मोरियव ।

- अथो कट्टं, इमस्स वि ईदसी अवत्य' त्ति चिन्तिकण विसणो
 मोरियओ । चिन्तियं च जेणं । अहवा पावेन्ति चन्ददिवायरा
 वि मुज्जत्तमेत्तं गहकल्लोसाओ आवहं^१ । वज्जमओ य ने
 यामिसालसमाणो एथस्स दंसणेणं । ता नेमि ताव एयं
 ५ मसाणभूमिं । जाणामि य इमाओ जहट्टियं वुत्तन्तं । नीओ
 मसाणभूमिं, कोडिया वन्धा, चलणेसु निवड्डिकणं पुच्छिओ
 य जेणं । अज्ज, अवि सुमरेसि मं आयासुहोए विमोदयं^२ ।
 धरणेण भणियं । भह, न सुट्टु सुमरेमि । मोरियएण
 भणियं । कहं न सुमरेसि, जो भवं विद्य अचोरो चेव
 १० 'चोरो' त्ति कलिय गहिओ अहं महया दविणजाएण
 पेच्छिकण नरवहं तए विमोदओ त्ति । धरणेण भणियं । भह,
 येवमेथं^३ । मोरिएण भणियं । ता साहेउ अज्जो, कहं पुण
 अज्जस्स ईदसी अवत्य त्ति । धरणेण भणियं । भह, देव्वं
 एत्थ पुच्छु^४ त्ति । मोरिएण चिन्तियं । न एत्थ कालखेवेण
 १५ पओयणं, अहिमाणी य एओ कहं कहदस्सद । किं वा
 कहिएणं । विचिन्ताणि विहिणो विलसियाणि । ता किं
 ममेदणा निम्बन्धेण । अहवा कहियं चेवाणेण परमत्यओ
 'देव्वं पुच्छु' त्ति भणमाणेण । ता इमं ताव एत्थ
 पत्तयालं, अं एओ^५ लहुं विसज्जोयद त्ति । चिन्तिकण
 २० भणिओ खु एओ । अज्ज, किं वज्जणा अंपिएण ; मोत्तण

१ CE add त्ति । २ CE add मोरियथं । ३ CDE •मिथं ।

४ CE पुच्छिअब्धं ।

५ B adds ईह ।

विषायं स्रुं^१ अवक्कमसु । धरणेण भणियं । भद्, न^२ खुलु
 अहं परपाणेहिं अत्तणो पाणे रक्खेमि^३ । ता वावाएहि मं,
 निहेमकारौ खु तुमं ति । मोरिएण भणियं । अक्ख, अलं
 मञ्ज पाणविणाससङ्गाए^४ । 'सत्तपुरिसो खु एस राया, न
 अन्हाणं अवराहसए वि य पाणवावत्तिं करेइ । अगच्छमाणे ५
 य अक्खे अवस्समहमप्याणं^५ वावाएमि । ता गच्छउ अक्खो ।
 तन्नो 'नत्थि अविमन्नो सज्जनसिणेहस्स' त्ति चिन्तिऊण
 जंपियं धरणेणं । भद्, जइ एवं, ता अवक्कमामि । मोरिएण
 भणियं । ^६अणुग्गिहीओ न्हि । दंमिओ से पन्थो । पणमि-
 ऊण य^६ नियत्तो मोरिओ । मित्तोवरोहेण पलाणो धरणो । १०
 चिन्तियं च णेण । अह कहिं पुण सा सुद्धमयत्तोयणा
 भविस्सुइ । नूणसुवरोहमीलयाए मं अणुट्टविय पासवण-
 निमित्तसुट्टिया केणावि तक्करेणं ममामादया भवे, नौया य
 णेणं, मम विणामासङ्खिणीए न जंपियमिमाए ; अन्नहा कहं
 न दिट्ठ त्ति । अदंसणेणं च ^७तीमे विहसमेव पाणलाहं १५
 मञ्जामि त्ति । चिन्तयन्तो पयट्ठो गवेमिउं । एहाओ
^{१०}उज्जुवात्थियाए ॥

१ D खर०. B अवक्कमोहि । २ B खु ३ B रक्खामि ।

४ B विवासवा० । ५ CE om. this sentence. ६ BCE ०दयं ।

७ B adds देव महापराउ । ८ A om. D blots it out with geru.

९ B नौर । १० A ०वात्थियाए B उज्जुवात्थियाए D उज्जुवात्थियाए ;
 CE add नौर ।

इसो सो चण्डहो तसो देवउलाओ अवक्कमिऊण गसो
 'उक्कुवालिथं नहं । चिन्तिथं च णेणं । असो दाहणया
 इत्थिवग्गस्स, जमेसा एगपए चेव महावसणपायालंमि
 पक्खिविथ भन्तारं अणवेखिऊण नियकुलं चिन्तिथंमि वि

५ अदिट्टपुब्बेण मए सह पयट्टं ति ।

हा किह^१ दूरेण ^२जियं विमवग्घभुयङ्गमिहसरहाणं ।

^३कलिकालवण्हिरत्कमिकयन्तचरिथं महिलियाहिं ॥

अमल्लिपद्दग्गाहो होइ स्वणेणं अकन्दरा वग्गी ।

^४अणियत्ता जमभिउडो अणभवक्कामणी महिसा ॥

१० महिसा आलकुलघरं महिसा लोथंमि दसुरियस्सेत्तं ।

महिसा दग्गइदारं^५ महिसा जोणी अणत्थाणं ॥

विज्जु व्व^६ चच्चलाओ महिसाउ विमं व पसुहमज्जराओ ।

मच्चु व्व निग्घिणाओ पावं पिव वज्जणिक्काओ ॥

ता अलं मे एयाए : मा मण्डं पि इणमेव संपाउइस्सइ ति

११ चिन्तिऊण ^७चेत्तूणमङ्गलग्गं सुवसथं परिचत्ता खु एमा ।

चिन्तिथं च^८ तीए । तहावि मोहणं चेव एयं, जं सो

वावाइओ ति । ता गच्छामि अन्नत्थ । पयट्टा नईतौराए^९ ।

दिट्ठा धरणेण हरिधवसुप्फुल्लोयणेणं । पुष्किया एसा ।

१ B उक्कामालिथं, D उक्कपालिथं CE उक्कपालिथं । २ B कर्हं, CE कर्ह ।

३ CE लय । ४ CE कलिकार्यविय रत्तसि B कलिकालवेत्तिरत्तसि० ।

५ CE चचिन्तिता । ६ A वारं । ७ AD इव । ८ CE चेत्तूव च ।

९ A om. १० CE नौराउ ।

सुन्दरि, कुत्रो तुमं ति । तत्रो सा रोविउं पयन्ता । भणिया
 थ णेणं । सुन्दरि, मा रोव, ईदसो एस^१ मंसारो । आव-
 याभायणं खु एत्थ पाणिणो । ता अस्सं विषाएण । धक्को थ
 अहयं, जेण तुमं संपत्तं ति । तत्रो तीए भणियं । अज्जउत्त,
 पासवणनिमित्तमुट्ठिया गहिया तक्करेण, इत्थीसहावाओ ५
 अज्जउत्तसिणोहाइसएण थ^२ न^३ किंपि वाहरियं । ‘अणिष्क-
 माणौ थ इत्थिया न चेप्पइ’ ति करिय सुसिज्जण उज्झिया
 इहइं । अस्सं च । तक्करकयत्यणाओ वि मे एयं अहिययरं
 बाहइ, अं तुमं ईदसिं अवत्यमुवगओ दिट्ठो ति । तत्रो ‘न
 अस्सहा मे “वियप्पियं’ ति चिन्तिज्जण भणियं धरणेणं । १०
 सुन्दरि, थेवमियं कारणं । न मे उव्वेवकारिणी इयमवत्या
 तुह दंसणेणं । ता किं एदणा । एहि, गच्छन्ह । चिन्तियं च
 णाए । अहो मे पावपरिणई, अं कयन्तमुहाओ वि एस
 आगओ ति । पयइहा एसा । समागयाइं विचारउरं नाम
 सन्निवेशं । कथा पाणवित्ती । अत्यमिओ सूरिओ । १५
 अइवाहिया रयणौ । चिन्तियं धरणेणं । एवं कयन्ताभिभूयस्स
 न जुत्तमिह चिट्ठिउं । ता पराणेमि ताव एयं दन्तउर-
 निवासिणो खन्ददेवमाउल्लस्स समीवं ; पक्खा जहाजुत्तं
 करेस्सामि ति । साहियं लक्खीए । वज्जमयं च तीए ।
 पयइहाणि दन्तउरं ॥

१०

१ CE यत्त ।

१ ACE om.

२ B चिंवि, D चिंवि वि ।

३ D ववयवत्तं ।

इन्द्रो य न लड्डो सत्यवाहपुत्तो त्ति संजायषोएण
 पञ्चदयनियथपुरिसाण समप्पिञ्चो सत्यो कालसेणेण । भणिया
 य एए । हरे, पावियब्बो 'तुम्हेहिं एम महानुभावस्स गुरूणं ।
 चिन्तियं च णेण । जइ वि न संपन्नमोवाइयं, तहावि
 ५ कायम्बरौए जहा भणियमेव बल्लिविहाणं काऊण पइञ्चं पि
 ताव सफलं करेमि त्ति । पेभिया बल्लिपुरिसनिमित्तं
 सवरपुरिसा । कराविया कायम्बरौए पूया, मञ्जिञ्चो गिरिनईए,
 परिहियाइं वक्कलाइं, कया कणवीरमुण्डमाला, रयाविया
 महामुल्लकट्टेहिं चिया, पयट्टो चण्डियायणं ॥

- १० इन्द्रो य दन्तउरपत्थिञ्चो विइयदियहंमि अरुणगगे
 सेव कायम्बरिं परिभमन्तंहिं ममाभाइञ्चो सत्यवाहपुत्तो
 कालसेणसवरेहिं । बड्डो वल्लिरञ्जुए । पयट्टाविञ्चो समहिल्लिञ्चो
 सेव चण्डियायणं । गञ्चो थेवं भूमिभागं । दिट्ठं च णेण
 चण्डियायणपासमण्डलं । कीडमं । परिमडियजिणरुक्क-
 १५ 'उट्टेहियखदयकट्टमंघायसंकुलं भुयङ्गमिऊणमणाहवियडवम्भौयं
 'परत्तमुहल्लसउणगणकयवमाल' वियडतरुखन्धवहल्लत्तहिरा-
 थड्डियतिसूलसंघायं पायव'माहावबड्ड'महिसमेसमुहपुच्छरु-
 'सिङ्ग'मिरोहराचौरनिवहं ति । अवि य

१ BCDE तुम्हेहिं । २ D om.

३ CE ० नइ ०, A ० नइ ० ।

४ D परंतत. CE वरंतत ।

५ A ० चमोचं ।

६ B साचोवड०, CE साचावड० ।

७ CE om. महिस ।

८ CE चिचि ।

९ D मिरोहरवौर० ।

वायससउन्न^१संवलियगिद्धवन्नेहि^२ विप्फुरन्नेहिं ।
 पडिबद्धसूरकिरणं करङ्ककलियं मयाणं व ॥
 गहभूयजस्कररुक्मपिसायसंजणियहिययपरिश्रोसं ।
 हहिरवलिखित्तपसभियनिस्सेसधरारउग्घायं ॥

तं ष एवंगुणाहिरामं चण्डियायणपासमण्डलं सभयं ५
 वोल्लिऊण आययणं पेच्छिउं पयत्तो ।

^३धवलवरनरकलेवरवित्थिषुत्तुङ्गघडियपाथारं ।
 उषडकवम्भविरहयतोरणपडिबद्धसिरमालं ॥

मयणाहवयणभौमणविरहयपाथारमिहरसंघायं ।

उत्तुङ्गवेणुल्लम्बिथदौहरपोण्डरियकत्तिघ्नयं ॥ १०

दीणमुहपामपिण्डियबन्दयबीभच्छरुद्धश्रोवासं ।

निभियकरवालवावडकरसबरजुवाणपरियरियं ॥

विममसमाहयपडुपडहमह्वित्तत्यसउणसंघायं ।

^४अव्वत्तहयन्तसदुक्कसवरिविलयाजणाइलं ॥

वियडगयदन्तनिम्भियभिन्तिसमुक्कल्लमल्लसंघायं । १५

तत्तणमेत्तुक्कत्तियचसममोच्छदयगम्भहरं ॥

पुरिसवसापरिपूरियकवालपञ्जलियमङ्गलपरिवं ।

उज्ज्वन्त^५विल्लगुगुलुपवियम्भियधूमसंघायं ॥

सबरवद्धहहिरखथगथमोत्तियरहयसत्तियसणाहं ।

चन्दकरधवलदौहरपरिल्लम्बियचमरसंघायं ॥ २०

१ CE घडलिच, translate: चिच or विच ।

२ CE •चछेहिं ।

३ CE धवलतर० ।

४ CE चचन ।

५ D विच्छ० BCE गुग्गुल ।

बहिरकमव्वात्मियदौ हरवणकोलवधनिष्ठहम् ।
 कङ्कलिपल्लवुप्पङ्कनिमित्त^१रे हन्तधरणतलं ॥
 कोदण्डखगघण्टयमहिमासुरपुष्कवावडकराए ।
 कञ्चाइणिपडिमाए विह्वसितं घोररूवाए ॥

५ तत्रो तं दद्रूण चिन्तियं धरणेणं

सहा सौहस्त वणे पलाइउं वारणस्त य तहेव ।
 सुकयस्त दृक्कयस्त य भण कत्य पलाइउं सका ॥
 एवं च चिन्तयन्तो कूटो मबरेहि वन्द्रमज्झंमि ।
 अह बन्धिज्जण गाढं पुव्वविबद्धेहि ^१व खलेहिं ॥

१०. एत्यन्तरंमि समागत्रो चण्डियायणं काकसेणो । पडिओ
 चण्डियाए चलणेसु । ^१भणियं च मगगयकरं । भयवद्,
 जइ वि न कत्रो तए महं पसाओ, तहावि जयन्तरे वि जहा
 न एवं दुक्कभायणं ह्वामि, तहा तए कायव्वं ति । 'मत्त-
 वाहपुत्तावयारकरणेण जं महं दुक्कं, तं तुमं चैव जाणमि'
 १५ त्ति ^२चिन्तियण भणिओ कुरङ्गओ । हरे, निवेएहि भयवद्दए
 बलिं । ^३तेण 'जं देवो आणावेद्' त्ति भणियण खित्तो षेण
 केसेसु^४ कड्डियण भयपरायत्तमव्वगत्तो दग्गिलओ नाम
 खेहवाहओ । ठोदयं रत्तचन्दणमणाहं ^५भायणं । विगयपाणो
 विव चचिओ दग्गिलओ । काकसेणेण कड्डियं विज्जुक्कडा-

१ B रायत । २ AD च. B चकलेहिं । ३ CE समग्रयकरं च ।

४ CE भणियण ।

५ CE om. down to चिओ ।

६ A केसे ।

७ CE मंडल्यं ।

उोवभासुरं मण्डलम्, वाह्यं ईसि नियभुयासिहरे । भणिश्रो
 च दग्गिलश्रो । भद्, सुदिङ्गं जीवल्लोयं करेहि । 'सग्गं
 तए गन्तव्वं जीवियं मोत्तूण । किं वा ते संपाडियत्तं त्ति ।
 तश्रो भयाभिभूएण न जंपियं दग्गिलएणं । पुणो वि भणिश्रो,
 पुणो वि न जंपियं ति । ^१अणावूरियमणोरहो य न वावाद्- ४
 ष्चद् त्ति विमल्लो कालसेणो । तं च द्दुण चिन्तियं धरणेणं ।
 हन्त मए वि एवं मरियव्वं ति । ता वरं अपेच्छिज्जण
 दीणसत्तघायं काऊण खणमेत्तपाणपरिरक्खणेण इमस्स उवथारं
 पढमं त्रिवज्जो न्हि । वावडो वि मे विणिवायकरणेस्स कयन्तो,
 एसो वि निव्वुओ हवत्तं त्ति । चिन्तिज्जण भणिश्रो कुरङ्गओ । १०
 भद्, निवेएहि एयस्स महापुरिमस्स, जहा 'भयविमल्लो खु
 एसो तवस्सौ, ता किं एदणा; अणभिओ अहं पत्यणाए;
 तहावि भवओ पओयणं ^२पमाहणौयं चैव पत्येमि एगं पत्यणं'
 ति । निवेदयं कालसेणस्स । भणियं च णेण । जीवियं मोत्तूण
 पत्येत्तं भद्दो त्ति । धरणेण भणियं । मोत्तूण एयं मं वावाएसु १५
 त्ति । तश्रो बाहजलभरियल्लोयणं ^३'अह को उण एसो परो-
 वथारतलिच्छयाए ^४अप्पाणयं वावायणे समप्पेद्द; सुमरावेद्द
 मे सत्यवाहपुत्तं' ति भणिज्जण सुच्छिओ कालसेणो, निवडिओ
 धरणिवट्ठे । वीजिओ किओरणेण । लद्धा चैयणा । भणियं
 च णेण । भद् किओरण, निरूवेहि एयं, को उण एसो १५

१ A सचं, D sec. m. २ CED सचप० । ३ CE सचाचचं ।

४ ABD लोचवेचं । ५ CE om. next 3 words and continue हवरेद्द ।

- महाणुभावो सत्यवाहपुत्तम् चेट्टियं अणुकरेइ । निरुविज्जण
 भणियं किसोरएण । भो इमाए अणससरिसाए आगिईए सो
 चेव मे पडिहायइ त्ति । ता सथमेव निरुवेउ पल्लीवई ।
 तत्रो हरिसविसायगम्भिणं निरुविज्जो णेण पच्चभिज्जाओ थ ।
 १ कौडिया से बन्धा । खग्गं मोत्तूण निवडिओ चलणेसु ।
 भणियं च णेण । सत्यवाहपुत्त, खमित्थो १मह एस अवराहो ।
 धरणेण भणियं । भो महापुरिस, अहिप्पेयफलसाहणेण गुणो
 रहु एमो, कहमवराहो त्ति । कालसेणेण चिन्तियं । मूणं न
 एस मं पच्चभिजाणइ त्ति, तेण एवं मन्नेइ ; ता पयासेमि से
 १० अत्ताणयं । भणियं च णेण । सत्यवाहपुत्त, किं ते अहिप्पेयं
 फलं २माहियं ति । धरणेण भणियं । भइ, पत्युए वावाथणे
 एयं उज्झिऊण ३ममेव मरणमणोरहावूरणं ति । कालसेणेण
 भणियं । सत्यवाहपुत्त, किं ते इमस्स ४निब्बेयइमयस्स
 मरणववसायस्स कारणं । धरणेण भणियं । भो महापुरिस,
 १५ अल्लमियाणिं एयाए कहाए । सपाडेउ भवं अत्तणो ममौहियं
 ति । तत्रो 'अहो से महाणुभावथ' त्ति चिन्तिऊण भणियं
 कालसेणेण । सत्यवाहपुत्त, न सुमरेमि मं सीहविणवाइयं
 नागपोययं पिव अत्तणो विणासनिमित्तं अत्तणा चेव जीवा-
 विज्जण कयग्घसेहरयभूयं ६ कालसेण । जीवाविज्जो अहं तए ।

१ B मम E महं । २ D adds किं वा परिचयारो भवोयइ and om.
 माहियं ति । ३ A ममं. CE मम । ४ A •एवूरणं ।
 ५ BCE om. ६ CE •भूयसका० ।

अए पुण कञ्चो तुञ्च पञ्चुवथारो ; विञ्चोदञ्चो तुमं सत्याञ्चो,
 पाविञ्चो^१ य अण्णत्तपुञ्चं इमं ईदसं अवत्थं ति । तञ्चो
 सुमरिञ्जण पुञ्चवुत्तत्तं पञ्चहिथाणिञ्जण^२ य कालसेणं लञ्जा-
 वणथवयणं जंपियं धरणेण । भो महापुरिस, को अहं जीवा-
 वियञ्चस्स, तुह चेव पुणपरिणई एस त्ति । कहं च तुमं^३
 कयग्घो, जो दिट्ठमेत्ते वि जणे अञ्जाणञ्चो किंपि काञ्जण
 एवं खिञ्जसि त्ति । ता अलसेदणा । अह किं पुण इमं
 पत्युयं ति । तञ्चो लञ्जापराहौणेण न जंपियं कालसेणेण ।
 साहियं च निरवसेसमेव संगमदंसणादयं नियपाणपरिञ्चाय-
 ववसायावसाणं चेद्वियं ति किसोरएणं । तञ्चो 'अहो से^४
 कयञ्चुया, अहो थिरसिणेहया, अहो महाणुभावय' त्ति
 चिन्तिञ्जण जंपियं धरणेण । भो महापुरिस, जुत्तमेव
 गुरु^५देवपूयणं पुण्ण^६बालिगन्धचन्दणेहि, न उण पाणिघाएणं ।
 अवि य

होञ्जा जले^१ वि जल्लणो होञ्जा खीरं^२ पि गोविसाणाञ्चो ।^३

अमयरसो^४ वि विसाञ्चो न य हिंसाञ्चो ह्वइ धम्मो ॥

दाऊण य अहिञ्चोयं देवयज्जाण जे खलु अभञ्जा ।

घाथन्ति जियसथाइं पावेन्ति दुहाइ ते^५ नरए ॥

ता विरम एथाञ्चो ववसायाञ्चो त्ति । कालसेणेण भणियं ।

१ A इउ तुमं ईरत्तिं ।

२ BD om.

३ DCE देवच० ।

४ B फल० ।

५ CE व ।

६ CE चिरत् ।

जं तुमं भणसि त्ति । १तत्रो गामदेसलूउण^१अक्काभावे य
 भक्खणनिमित्तं च मोत्तूण कच्चो अणेण कायम्मरिअडवि-
 पविट्ठस्स सत्थस्स पाणिघायणस्स जावक्खीविओ नियमो ।
 फुल्लवल्लिगन्धचन्दणेहिं पूइया देवया । नीओ^२ णेण सथस-
 ५ बन्दसंगओ नियगेहमेव धरणो । कच्चो उचिओ उवयारो ।

भुत्तत्तरकालंमि य उवणीयं से ममत्थरित्यं ति ।

सवराहिवेण तुरियं गहियं जं सत्थभङ्गंमि ॥

करिक्खुभममुत्थाणि य महत्तमुत्ताहलाइ पवराइं ।

दन्ता य गयवराणं चमराणि य जञ्चचमरीणं ॥

१० घेत्तूण य तं रित्यं दाऊण य किंचि बन्दथाणं पि ।

विहरह जहासुहेणं भणिकुण विमक्खिया तेणं ॥

धरणो वि कालसेणपौईण तत्थेव कंचि कालं गमेऊण
 विमक्खिओ^३ कालसेणेण, पयट्टो निययपुरिं, पत्तो य काल-

क्कमेणं । [विक्खाओ अक्खापिईहिं नायरेहि य]^४ परित्तुट्टो

१५ से सुइयणो । निग्गया नयरिमहन्तया । पच्चुवेत्थियं भण्डं

संखियं^५ च मोक्खेण जाव सवाया कोडि त्ति । इओ

अइक्कन्ते अइमासे आगओ देवमन्दी । तस्स वि य निग्गया

नयरिमहन्तया । पच्चुवेत्थियं भण्डं संखियं च मोक्खेणं जाव

१ CE om. all down to पुक्कवलि० । २ B लूउणे, D pr. m.

३ CE add च । ४ D adds सवाओ, B i. marg. ५ BCDE om.
 the words in brackets; D adds i. marg. sec. m. विक्खाओ अक्खापिच
 नायरेहिं । ६ B संखीउयं ।

अद्भुकोडि न्ति । तन्नो विलिन्नो देवमन्दी । समप्ययं
पडरभखमोक्षं । सेसेण 'य परमणोरहसंपायणेण सफलं
पुरिमभावमणुहवन्तस्स आगया मयणतेरमौ । भणिन्नो य
एसो नयरिमहन्तएहिं 'नीसरेहि रहरं' । धरणेण भणियं ।
अलं बालकौडाए । पसंसिन्नो नयरिमहन्तएहिं ॥

अदङ्गन्तो य से कोइ कालो परत्यसंपायणसुहमणुहवन्तस्स ।
निन्नोइयपायं च णेण नियभुन्नोवज्जियं दविणजायं । समुप्यसा
य से चिन्ता । अस्समेव पुरिसेण उत्तमकुलपसूएण तिवग्गो
सेवियम्भो^१ । तं जहा । धम्मो अत्थो कामो य । तत्थ
अपरिचत्तमव्वसङ्गेण अत्यप्पहाणेण होयव्वं ति^२ । तन्नो चेव १०
तस्स दुव्वं संपज्जन्ति । तं जहा । धम्मो कामो य । अलं च ।
एम अत्थो नाम महन्तं देवयाकूवं । एसो खु पुरिसस्स
वज्जमाणं वद्धावेद,^३ गोरवं जणेद, महग्घयं उप्पाएद, सोहमं
करेद, ^४हायामावहद, कुलं पयासेद, कूवं ^५पयासेद, बुद्धिं
पयासेद^६ । अत्यवन्नो हि पुरिसा अदेन्ता^७ वि लोथाणं १५
सलाहणिज्जा हवन्ति । जं चेव करेन्ति, तं चेव तेसिं असोहणं
पि ^८सोहणं वणिज्जाए । अभग्गपणदपत्यणं च अणुहवन्ति
परत्यसंपायणसुहं । ता जइ वि एम मह पुव्वपुरिसोवज्जिन्नो
अरपभून्नो अत्थि, तहावि अल तेण गुत्तपणदणिममाणेण ।

१ CE उ । २ CE संविचयन्तो । ३ CE om. ४ BCDE ववारीद ।

५ CE वायसा० । ६ D समत्तति. CE उप्पाएद । ७ CE पसंसिद ।

८ B अदेत्तावा, ACE अदेत्ता । ९ CE om., D i. marg.

ता अक्षं उवञ्जिणेमि^१, गच्छामि दिसावणिञ्जेणं^२ ति ।
 चिन्तिऊण विञ्जत्ता जणणिजणया । अणमञ्जिओ य णोहिं
 गओ महया सत्येणं समहिंजिओ पुव्वसमुद्दतडनिविट्ठं
 वेजयन्तिं नाम नयरिं । दिट्ठो नरवई । वडमञ्जिओ य
 ५ णेणं । निओदयं भण्डं, न समाभादओ इट्ठलाभो । चिन्तियं
 च णेण । समागओ चैव जल्लमिहितड । ता गच्छामि ताव
 परतौरं । तत्थ मे गथस्स कथाइ अहिंसियपओयणमिड्ढौ
 भविस्सइ त्ति । गहिंयं परतौरगामियं भण्डं । मंजान्तियं
 पवहणं । पसत्य^३तिहिंकरणजोगेण निग्गओ नयरौओ, गओ
 १० समुद्दतौरं, पृइओ अत्थिजणो, अग्घिओ जल्लनिहौ । तओ
 वन्दिऊण गुरुदेवण उवाकढो जाणवत्तं । आगद्धियाओ
 वेगहारिणीओ सिखाओ, पूरिओ सियवडो, विमुक्कं जाणवत्तं,
 गणए चौणदौवं ति ॥

असया य अइक्कन्तेसु कइवयदिणेसु कुसलपुरिमाविमुक्के
 १५ विय नाराए वसन्ते जाणवत्ते गयणयल्लमण्णमंडिण दिणथरंमि
 आगण्यन्तो विय मेइणिं धुणन्तो विय समुद्दं उल्लन्तो^४
 विय कुल्लसेलजालाणि पयट्ठो माइओ । तओ एरावणो विय
 गुणुगुल्लेन्तो पडिसोत्तवाहिंसियसरियामुहं^५ खुहिओ महसवो,
 विसखा निज्जामगा । तओ समं गमणारम्भेण ओसारिओ
 २० सियवडो जीवियामा विय विमुक्का नङ्गरसिखा निज्जामएहिं ।

१ BCE • वामि । २ A • क्कं । ३ A om. तिहिंकरण, B i. marg.

४ CE • ल्लो, B • ल्लयो ।

५ A सरिखा० ।

तद्वावि य^१ तस्य कंचि वेत्तं गमेऽङ्गण विवन्नं जाणवन्तं ।
 जौविथसेसयाए समासादयं फल्लगं^२, अहोरत्तेण लङ्घिऽङ्गण
 जलनिहिं सुवत्तदीवंमि लग्गो सत्यवाहपुत्तो । चिन्तियं च
 णेणं । अहो परिणई देवस्सु । न-थाणामि अवत्तं पियथमाए
 परियणस्सु य । अहवा किं विसाएणं । एसो चेव एत्थ ।
 पमाणं ति । तन्नो कयलफलेहिं संपादथा पाणवित्ती ।
 अत्थमिन्नो सूरिन्नो । कन्नो णेण पक्कवसत्तरो, सीयावणयत्तं
 च अरणौपन्नोएण पाडिन्नो जलणो । वीसमिऽङ्गण^३ कंचि
 कालं पणमिऽङ्गण गृहदेवए य पसुत्तो य एसो । अरहन्ता
 रयणौ, विडड्डो य ।^४ उग्गन्नो^५ अंसुमाली । दिट्ठं च णेण^६
 तं जलणच्छिक्कं सव्वमेव सुवत्तदीहत्तं धरणिखण्डं । चिन्तियं च
 णेण । अहो एत्तं खु धाउखेत्तं; ता पाडेमि एत्थ सुवत्तयं
 ति । कथाओ इड्डुयाओ, अद्धियाओ धरणनामएण, उल्लयाणं
 चेव संपादथा संपुडा, पक्का य सुवत्तमया जाया । एवं च
 कथा णेण दस इड्डुयासंपुडसहसुत्ता । निवड्डो भिन्नपोयड्डुओ ॥^७

इओ य सीणाओ चेव सुवत्तणसत्तवाहपुत्तसन्तियं
 असारभण्डभरियं अन्नदीवल्लगं^८ संपावियकच्छिसहियं देव-
 उरगामियं समागयं तसुहेसं जाणवन्तं । दिट्ठो य भिन्नपो-
 यड्डुओ^९ मत्तवाहेणं । लम्भिया य नङ्गरा सुवत्तणाएसेण ।

१ CE om., D adds एहिउत्तवाचिबीर. B i. marg.

२ D पक्कपं

B लल्लो. CE समासादयपक्कलो ।

३ CE नुवत्तलं ।

४ CE om.

५ D संभाविय. D see m.

६ ACE om.

समागथा निष्कामगा । दिद्वो य णेहिं धरणो भणिओ य ।
 भो भो महापुरिस, एसो चीणवत्यव्वगो देवउरगामी जाण-
 वत्तसंठिओ सुवयणो नाम सत्यवाहपुत्तो भणइ, जहा एहिः
 कूळं गच्छन्ह । धरणेण भणियं । भइ, किंभण्डभरियं खु
 ४ तं जाणवत्तं । निष्कामएहिं^१ भणियं । अज्ज, विह्वसेण
 ५ परिवडिओ खु एसो सत्यवाहपुत्तो विह्वसेण, न एण
 पोहसेणं । ता^२ सुट्टु न सारभण्डभरियं ति । धरणेण भणियं ।
 जइ एवं, ता अणवरोहेणं आगच्छउ एत्तियं भूमिं मत्थ-
 वाहपुत्तो । निवेदयं सुवयणस्स । आगओ एसो, भणिओ
 १० धरणेण । सत्यवाहपुत्त, न तए कुप्पियव्वं, पओयणं उट्ठिसि-
 ऊण किंचि पुच्छामि त्ति । सुवयणेण भणियं । भणाउ
 अज्जो । धरणेण भणियं । कंत्तियस्स ते दविणजायस्स जाण-
 वत्तंमि रित्थं । सुवयणेण भणियं । अज्ज, देव्वस्स पडिक्कल-
 थाए^३ विणट्ठो खु अहयं । तहावि 'पुरिमयारो न मोत्तव्वो'
 १५ त्ति उच्छाहमेत्तभण्डमोओ सुवत्थमहस्समेत्तस्स घेत्तूण किंपि
 भण्डं देवउरं पयट्ठो ण्हि^४ । धरणेण भणियं । जइ एवं, ता
 परिच्चय भण्डः भरेहि मे सन्तियस्स सुवत्थस्स जाणवत्तं ;
 कूळपत्तस्स य भवओ पयच्छिस्सं सुवत्थस्सकं ति । सुवयणेण
 भणियं । किं सुवत्थस्सकेण, तुमं सेव वज्जओ त्ति । उण्णियं
 २० पुव्वभण्डं । भरियं सुवत्थस्स । ठाविया संखा । उवाकडो

१ B ०ख ।

२ D पडि० ।

३ CE ता य सुट्टु ।

४ B नट्टो ।

५ A त्ति ।

धरणो । दिद्रा य णेण लच्छी । परितुद्रो एस ह्यियणं ।
दूमिया य एसा । 'जाया महं एस' त्ति साहित्यं सुवयणस्य
'धरणेणं । आणन्दिओ एसो । पयइं जाणवत्तं । गयं
पच्चजोयणमेत्तं भूमिभागं ॥

एत्यन्तरंमि गयणयल्लचारिणी वेगागमणेणगम्यन्ती ।
समुहं अयाल्लविज्जू विय असुहया लोयणाणं 'अरे रे दुद्र-
सत्यवाहपुत्त, अकओवयारो अणणजाणियं मए 'कहिं इमं
मईयं दविणजायं गेण्हकण गच्छमि' त्ति भणमाणी
सुवल्दीवमामिणी समागया सुवल्लनामा वाणमंतरी । धरियं
जाणवत्तं भणियं च णाए । भो भो निज्जामया, अदाकण १०
पुरिसबल्लिं न एत्य अत्यो घेप्पइ; ता पुरिसबल्लिं वा देह,
अत्यं वा सुयह, वावाएमि वा अहयं ति । [जइ एयाण
एकं पि न देह, तओ अणत्यो कए अण तुज्ज भिन्दामि
पवहणं]^१ धरणेण चिन्तियं । अहो ण खलु सुयाविओ
निययरित्यं सुवयणो, उवयारो य एसो लच्छीसंपायणेण, ११
एसा य एवं भणाइ । ता इमं एत्य पत्तयाल्लं, अहमेव
पुरिसबल्ली हवामि त्ति । चिन्तिऊण भणिया वाणमंतरी ।
भयवइ, अयाणमाणेण मए एवं ववसियं । ता पसौय^२ ।
अहमेव एत्य बल्लिपुरिसो; मं पडिच्छसु त्ति । तीए भलीयं ।
जइ एवं, ता घत्तेहि अय्याणयं समुहे, जेण ते वावाएमि १०

१ CE om.   २ A अह ।   ३ ACE om the passage in brackets.
B i. marg. sec. m.   ४ CE add भयवइ ।

न्ति । लक्ष्मीए चिन्तियं । अणुग्गिहोया^१ भयवईए । तन्नो
 धरणेण भणियं । वयस्स सुवयण, पावियव्वा तए लक्ष्मी मह
 गुरूणं ति । भणिकुण पवाहिन्नो अण्णा । विद्धो य णाए
 सूलेण, नीन्नो सुवणदीवं^२ । उवसन्ता वाणमंतरौ । पयइं
 १ जाणवत्तं^३ देवउराहिसुहं ॥

^४एत्यन्तरंमि दिट्ठो य एमो कण्ठगयपाणो सुवेस्साओ
 रथणदीवपत्थिएणं हेमकुण्डलेणं, पच्चभिन्नाओ य णेण ।
 पुव्वपरिचिया य मा हेमकुण्डलस्स वाणमंतरौ । तन्नो 'हा
 किमेयमकच्चमणुचिट्ठियं' ति भणिकुण मोयाविन्नो वाण-
 १० मंतरौओ । पुव्वभणिओसहिवलथवदयरेण कथं से वणकम्मं ।
 जीवियसेसेण य पन्नो एमो पच्चभिन्नाओ य णेण हेम-
 कुण्डलो । पुच्छिओ^५ धरणेणं मिरिविजयवुत्तन्तो । माहिओ
 हेमकुण्डलेण, जहा जीविओ मो महाणभावो त्ति । परितुट्ठो
 धरणो । हेमकुण्डलो य चेत्तूण धरणं पयट्ठो रथणदीवं । पत्तो 'य
 १५ भुयङ्गन्धव्वसुन्दरीजणारद्धमद्धरगेयरवायड्ठियट्ठिआवहाणनि-
 च्चलट्ठियमयजूहं द्रियवणकोलघोणाहिष्वायजच्चरियमहिथल-
 च्चलियमुत्थाकमायसुरहिगन्धवामियदिमायक्कं तौरतदरुत्तुडिय-
 कुसुममयरन्दवाधियासेसविमलजलदक्कलियरायहंघासलमरस-
 हस्सकजिक्कं महक्कतस्सिहरावड्ठियकुसुमजियरच्चियवित्थिय-

१ D adds त्ति. CE add चचं ।

२ BD सुवणदीवं ।

३ CE om.

४ A om., Bi. marg. sec. m.

५ CE om.

६ ACE om.

भूमिभागं उद्दामनागवस्त्रीनिवहसमालिङ्गित्यासेसपूगफलीसण्डं^१
 विद्युत्घणसुरहिमन्दारमन्दिरारङ्गविष्वाहरमिच्छणरइसुहं द-
 रियवणहृत्पिपीवरकरायडुणभग्गसमुत्तङ्गुलन्तचन्द्रणवणं ती-
 रासन्नद्वियघणतमालतरुवौहिश्रोहभियजलहृजलं तरुणतरु-
 विद्युत्घमणहराल^२वालयजलसुहृत्पिविहृविहंगनिथररवा^३पूरि-
 उद्देसं भिद्भुविष्वाहराल^४सुत्तङ्गरयणगिरिसणाहं दीवं नामेण
 रयणमारं ति । अवि य

रयणायरेण धणियं विद्युत्तरङ्गुच्छलन्तवाहाहिं ।
 मञ्जतो पियकामिणिरुहरमरौरं व ^५उवगूढं ॥
 संपाविज्जण फलहरनभियमहौरुहनमिज्जमाणो व्व । १०
 परिणयखुडन्तवज्जविहृतरुत्तुसुभोवणियपूओ व्व ।
 कमलमज्जपाणसेवणजणियकलास्वावसुहलभमरेहिं ।
 कयसागयसम्माणो व्व अद्गओ ^६चूयतरुसण्डं ॥

उवविट्ठो दीहियातीरंमि, वीममिओ सुज्जत्तयं, गहियादं
 सहयारफलादं; मञ्जियं दौहियाए, कया पाणवित्ती । ११
 पुच्छिओ हेमकुण्डलेण धरणो । कहं तुमं इमीए पाविओ
 त्ति । साहिओ णेण जहृट्ठिओ मयलवुत्तन्नो । हेमकुण्डलेण
 भणियं । अहो से कूरहियत्तणं; ता किं ^७एइणा, भण किं
 ते करीयउ^८ त्ति । धरणेण भणियं । कयं मयलकरणञ्जं;

१ CE पूवसंक्षेपं । २ A •वालयजल । ३ B •करि • CE •पूरि • ।

४ B •सण्ड • CE •यत्तु • । ५ A •उव •, D pr. m. ६ AB •सुव • ।

७ A om. इइणा भण किं । ८ B कौरउ ।

किं तु दुत्विया मे जाया, ता तीए संजोचं मे करेहि ।
 तन्नो 'रथणगिरौओ पहाणरथणसंजुचं संजोएमि' न्ति
 चिन्निऊण भणियं हेमकुण्डलेणं । करेमि संजोचं, किं तु
 अत्थि इहेव दीवमि रथणगिरौ नाम पव्वओ । तत्थ
 सुक्कोयणो नाम किन्नरकुमारओ मे भित्तो परिवसह । ता
 तं पेष्किऊण नेमि तं देवउरमेव । तहिं गयस्सु निचमेणेव
 तीए सह संजोगो भविस्सुह न्ति । पडिस्सुयं धरणेण । तन्नो
 घेत्तूण धरणं पव्वट्टो रथणपव्वचं ।

पत्तो य मऊरमाहयमन्दन्दोलेत्तकयस्सिसंघायं ।
 संघायमिस्सिय^१किंपुरिमजरकपरिऊत्तवणमण्डं ॥
 वणमण्डविविह्वल्लरममंतुडुविहंग^२महगम्भीरं ।
 गम्भीरजल्लहिगज्जियहित्यपिओमत्तमिद्धयणं ॥
 मिद्धयणमिस्सियचारणमिहरवणा^३रद्धमऊरसंगीयं ।
 संगीयमुरयघोसाणन्दिथनञ्जन्मिहिनियरं ॥
 मिहिनियररवुक्कण्ठियपमञ्जवरमिद्धकिन्नरिनिहायं ।
 किन्नरिनिहायसेवियल्लवज्जल्लवलीहरक्कायं ॥
 कायावन्तमणोहरमणियडविल्लमन्तरयणनिउरुम्भं ।
 निउरुम्भठिउप्पेहड^४मिहहस्सिंधं च रथणगिरिं ॥
 तन्नो य तं पाविऊण महामहक्कुत्तुत्तरयणमिहहप्पह-
 निरुद्धरविरहमग्गं विविह्वरमिद्धविज्जाहरज्जणास्सियगमण-

१ ABD किन्नरसः, CE किन्नरकिपुरिसः । २ CE रसंतवम्भीरं ।

३ B हदः । ४ A •दयेचं, D •दधिचं, B •दधिचं, CE •दधिचं ।

चलणालनयरसरञ्चयवित्थिषमुत्तासिलायलं दरिविवरविणि-
गयनिञ्चरन्नरन्तंकाररवायड्ठियदरियवणहत्थिनियरसमाइ-
सवियडकडउद्देसं उद्दाममाहवौलयाहृक्कङ्गनिद्वयरायास-
विस्सुहपसुत्तविज्जाहरमिज्जणं अइकोउहल्लेण^१ आहृडिउं
पयत्तो । किह

वाल्लियलवङ्गलवलीचन्दणगन्धुल्लेण भिमिरेण ।

अवणिज्जन्तपरिस्समसंतावो^२ मज्जरपवणेण ॥

पेक्कन्तो य इदरदरिमन्दिरामलमणिभित्तिसंकन्त-
पडिमा^३वल्लोयणपणयकुवियपसायणसुयदइयदंसणाहियकुविय-
वियड्ठुसहियणोहसियमुद्धमिद्धङ्गणामणाहं, कत्यइ य^४पयार-
चल्लिय^५वरचमरिनियरनौहारामलचन्दमज्जहनिस्सलुद्दामचमर-
चवलविकेववौइज्जमाणं, कत्यइ य नियम्बोवइयवियडघण-
गज्जियायल्लण्णन्तधुयमडाजालनहयल्लक्कङ्गनिमियकमदरिय-
मयणाहृहञ्चियरवावूरिउद्देसं, अत्तय सरसघणचन्दणवणु-
क्कङ्गविविहपरिहासकौलाणन्दियभुयङ्गमिज्जणरमणिज्जं ति ।^६
तञ्चो आहृडिज्जण रयणमिहरं रयणगिरितिलयभूथं^७ तत्तय य
वाल्लकयल्लौपरिवेडियवियडपौडं सोहाविणिज्जियसुरिन्दभवणं
उत्तुङ्गतोरणस्सम्भनियवरसालिभञ्जियामणाहं मणहराल्लेक-
विचित्तवियडभित्तिं इदरगवक्खवेइओवसोच्चियं निस्सल्लमणि-

१ CE add य ।

२ A ०चं. D sec. m.

३ B ०वल्लो. D ०वल्लोचय. CE ०चजणेड. ।

४ A पार. D sec. m.

५ A om. वर. D blots it out with geru.

६ CE om. तत्तय ।

कोट्टिमं सुरहिकुसुमसंपादयपूत्रोवयारं च गत्रो सुलोयण-
 सन्तियं मन्दिरं ति । दिट्टो य णेण गन्धव्वदत्ताए मह वीणं
 वायन्तो सुलोयणो । अणुट्टिओ सुलोयणेणं । संपादओ से
 उच्चिओवयारो । पुच्छिओ सुलोयणेणं हेमकुण्डलो । कुओ
 १ भवं कुओ वा एस महापुरिमो, किंनिमित्तं वा भवओ
 आगमणपओयणं ति । तओ १सुवेलाओ १नियं धरणस्स सुवल-
 भूमिसुवल्लभादयं चिन्तियरयणं^१पट्ठाणपञ्जवमाणं माहियमा-
 गमणपओयणं । तेण वि उप्फुल्लोयणेण पडिस्सुयं । तओ
 चिट्ठिऊण कइवथदियहे^२ गहियाइं पहाणरयणाइ । नोओ य
 १० णेण धरणो देवउरं । सुक्को नयरवाहिरियाए, ममप्पियाणि से
 रयणाणि । भणिओ य एसो । इहट्टिओ चैव जायं पडि-
 वाल्लसु त्ति । पडिस्सुयं धरणेण^३ । गओ हेमकुण्डलो ॥

धरणो पुण वाहिरियाए चैव कंचि वेलं गसेऊण पविट्टो
 नयरं । दिट्टो य टोप्पसेट्टिणा । 'अहो कक्खाणागिइं अदिट्ट-
 १५ पुव्वो एगागो य दौसइ, ता भवियञ्च एत्थ कारणेणं'^४
 ति चिन्तिऊण अहिमयसंभासणपुरस्सरं नोओ णेण गहं ।
 कुओ उवयारो । पुच्छिओ सेट्टिणा 'कुओ तुमं' ति ।
 माहिओ णेण मायन्दिनिवासनिगमणाइओ देवउरसंपत्ति-

१ B reads भवियं हेमकुण्डलेण सुवेलाउ चइ चागत एसो य सुवन्नसुमीउ
 उयणं पुव पहावरयणेहिं ता दाणि मे दिहि । वेव वि etc. २ CE निययं ।

३ CE पहाव । ४ CE दिणे । ५ D adds पवसिण य वेण

६ A कारणं ।

पञ्चवशाणो नियमवृत्तन्तो । समप्यियाद् रयणाद् । भणियो
य षोण सेट्टी । एयाद् संगोवावसु त्ति । संगोवावियाणि
सेट्टिणा ॥

इओ य धरणसमुद्पडणममणन्तरमेव समासासिया
सुवयणेण लच्छी । भणिया य षोण । सुन्दरि, ईदसो एव
मंसारो, विश्वोगावसाणाद् एत्य संगयाद् ; ता न तए
मंतप्यियम् । न विवन्नो य एम तुम्भ ; अवि य मम्भं ति^१ ।
तओ नियडिप्यहाणाए बाहजलभरियलोयणं अंपियं लच्छीए ।
तए जीवमाणंमि को महं मंतावो त्ति । तओ अदक्कन्नेसु
कहवयदिणेसु गाणवत्तमंठियं^२ पङ्कयं सुवणमवल्लोदज्जण^३
चित्तियं सुवयणेणं । विवन्नो खु मो तवस्सी, पभूयं च एयं
द्विणजायं, तरुणा य से भारिया क्ववई य, संगया य मे
चित्तेण ; ता किं एत्य जुत्तं ति । अहवा इयमेव जुत्तं, जं
दमीए गहणं ति । को नाम अवालिसो मयमेवागयं लच्छिं
परिच्चयद् । ता गेण्हामि एयं । तओ परिहामसम्भा^४
इत्थिय^५ त्ति वियडूनायगाणक्खा कया परिहासा, आवज्जियं
से हिययं । निविट्टो घरणिसद्दो । अत्तट्ठियं सुवणयं ॥

१ CDE om. २ A om. ३ D inserts here the following
passage, which in B is added on the margin, with many corrup-
tions : मा अहं महापुरिस सखिहाव(वे)ए दसाउ अदिययरं सुहं पविस्स ति न
वेरद वेणिल्लं देवो । मा किमणेय अईयवत्तुसीयणेव । तस्सिउ य अहमक्खउणेव
संपावेमि तस्स वचयं परावेमि एया रिक्कयं च सयवसमोव । ३ CE वङ्कयं ।

४ A अचित्ठियं ।

अदकन्ता कदवि दियहा । समागयं कूखं जाणवत्तं । मइया
दरिसण्णिज्जेण दिट्ठो सुवयणेण नरवई । परितुट्ठो एसो ।
'उस्सुंकमेव तुह जाणवत्तं' ति कम्मो से पमाओ । गओ
जाणवत्तं ॥

- ५ एत्यन्तरंमि 'चीणदौवाओ आगयं जाणवत्तं' ति सुणि-
ज्जण निग्गओ धरणो । दिट्ठो य णेण सुवयणो लक्खी य ।
परितुट्ठो हियएणं, दूमिया लक्खी सुवयणो य । दिन्नं से
आसणं, पुच्छिओ वुत्तन्तं, साहिओ णेणं । तओ सुवयणेण
१ चिन्तियं । अहो मे कम्मपरिणई, अहो मे पडिक्खया
१० देवस्स । केवलं कथमकज्ज. न मंपसं समौहियं ति ।
चिन्तिज्जण भणियं । अज्ज, मोहणं मंजायं, जं तुमं जौविओ ।
ता गण्हाहि एयं निययरित्यं ति । धरणेण भणियं । सत्य-
वाइपुत्त. पाणा वि एए तुह मन्तिया, जेण १ लक्खीए मइ
समागमो कम्मो । किमङ्ग पुण रित्यं ति ॥ अदकन्ता काइ
१५ वेला । भणियं च णेण । एहि, नयरं पविमन्ह । लक्खीए
भणियं । अज्जउत्त, कम्मं पविमिस्सामो. अज्ज उण अज्ज-
उत्तेणावि इहेव वमियव्वं ति । पडिस्सयमणेण । अम्मज्जिओ
एसो । आलोचियं च लक्खीए सुवयणेण य । जहा, अज्जव एयं
कथपाणभोयणं केणइ उवाएण रयणीए वावाइस्सामो ति ॥

१ CE भविष्यं, om. all down to सोचनं । २ CE लक्खीसमागमो ।

३ D adds कथं चिन्तिवाचद्वानं ; B i. marg. see. m.

मञ्चिञ्चो एमो, पादञ्चो महुं, काराविञ्चो^१ पाणवित्तिं ।
 अदक्कन्तो वासरो, ममागया रयणौ, अत्युयं सयणिञ्चं ।
^२निवलो एमो लच्छी य । तञ्चो मयपराहौणस्स सिमिणए
 विय ^३अव्वत्तं चेद्वमणुह्वन्तस्स दिञ्चो इमीए ^४गले पामञ्चो,
^५वल्लिञ्चो य एमो । परिञ्चोसवियमियच्छीए लच्छीए सुवयणेण ५
 य विमूढो धरणो मञ्चो त्ति काऊण उज्झिञ्चो जलनिहि-
 तडे । गयादं जाणवत्तं । जलनिहिपवणमंगमेण य^६ समासत्थो^७
 एमो । चिन्तियं च णेणं । हन्त किमेयं ति । किं ताव
 सुविणञ्चो आञ्चो^८ इन्दजालं आञ्चो^९ मदविषमो आञ्चो^{१०}
 सच्चयं चेव^{११} त्ति । उवल्लदुं जलनिहितडं । सच्चं चेव त्ति ११
 आञ्चो मे विनिच्छञ्चो । उट्टिऊण चिन्तियमणेण । अहो
 लच्छीए चरियं, अहो सुवयणस्स पोहमं । अहवा ददुगुंठो^{१२}
 विय उमगपत्थिया, किंपागफलभोगो विय मङ्गुलावभाणा,
 दुस्साहियकिच्च व्व दोसुप्यायणी. कालरत्ती विय तमो-
 वल्लिन्ता, ईदमा चेव महिलिया होइ । अवि य १४

जलणो वि घेप्पद सुहं पवणो भुयगो ^{१५}य केणद नएण ।

महिलामणो न घेप्पद बञ्जएहि वि नयमहस्सेहिं ॥

१ B A कारिञ्चो ।

२ CE सुवणो. B सुवणो pr. m.

३ DB चच्चत्तं, CE चच्चत्तं । ४ CE om. ५ B om. next three words

६ A om यः ७ ABD add य । ८ D उवाञ्चो ।

९ B (i. marg.) रवाञ्चो. A चार । १० D उवाञ्चो । ११ CE add रथं

AD सुंठो ।

१२ CE वि ।

ता किं इमीए। सुवयणस्स न जुत्तमेयं ति । अहवा
मइरा धिय मयरायवडुणी चेव इत्थिया हवद त्ति ।
विमयविम'मोहियमणेणं तेणवि एयं ववमियं ति ।

एवं च चिन्तयन्तो सेट्टिनिउत्तेहि कहवि पुरिसेहिं ।

५ सूरुग्गमवेलाए दिट्ठो बाहोमनयणेहिं ॥

भणिओ य णेहिं । मत्थवाहपुत्त, रयणीए न आगओ
तुमं ति संजायासङ्केण रयणीए चेव तुज्झ अक्खेमणमिमिचं
पेमिया अक्के टोप्पसेट्टिण त्ति । कहकहवि दिट्ठो मि मंपयं ।
ता एहि, गच्छन्हः निव्वेहि अण्येयचिन्ताणलपल्लिचं
१ सेट्टिहियं । तओ 'अहो पुरिमाणमन्तरं' ति चिन्तिऊण
पयट्ठो धरणो, पविट्ठो नयरि, दिट्ठो य णेण सेट्ठी ।
पदरिक्कमि भणिओ सेट्टिणा । वक्क, कुओ तुमं, किं वा
विमणदुक्खणो ढौममि त्ति । तओ 'लज्जावणिक्कयं अणा-
चिस्सणीयमेयं' ति चिन्तिऊण बाहोमलायणेण १न जंपियं
५ धरणेण । सेट्टिणा भणियं । वक्क, सुयं मए, जहा आगयं
जाणवत्तं 'चौणाओ, ता तं तुमए उवकट्ठं न व त्ति । तओ
मगगयत्तकरं जंपियं धरणेण । अक्क, उवलट्ठं ति । भोगाद-
रेणेण य पवत्तं बाहसल्लिचं । तओ 'नूणं विवन्ना से भारिया,
अअहा कहं ईदमो भोगपमरो' त्ति चिन्तिऊण भणियं

१ CE 'साधियं' ।

२ A एवं' ।

३ ACE read जंपियं न किञ्चि

चापिक्कचौयं ति ।

४ A om. all down to न व त्ति ।

टोप्यसेट्टिणा । वष्क, 'अवि तं चैव तं जाणवन्ति ति ।
 धरणेण भणियं 'आमं' । सेट्टिणा भणियं । अवि कुसलं ते
 भारियाए । धरणेण भणियं । अज्ज, कुसलं । सेट्टिणा
 भणियं । ता किमसं^१ ते उव्वेवकारणं । धरणेण भणियं ।
 अज्ज, न किंचि आचिक्खियव्वं ति । सेट्टिणा भणियं । ता ४
 किं विमणो सि । धरणेण भणियं 'आमं' । सेट्टिणा भणियं
 'किमामं' । धरणेण भणियं 'एयं' । सेट्टिणा भणियं
 'किमेयं' । धरणेण भणियं 'न किंचि' । सेट्टिणा भणियं ।
 वष्क, किमेएहिं सुलभासिएहिं । आचिक्ख मग्गावं । न य
 अहं अजोगो आचिक्खियव्वस्स, पडिवसो य तए गुरु । १०
 तसो 'न जुत्तं गुरुआणाखण्डणं' ति चिन्तिऊण अपियं
 धरणेण । १अज्ज, 'अज्जस्स आण' ति^४ करिय ईदसं पि
 भासोयइ ति । सेट्टिणा भणियं । वष्क, नत्थि अविमसो
 गुरुयणाणवन्तोए । धरणेण भणियं । अज्ज, जइ एवं, ता
 कुसलं मे भारियाए जौविणं, न उण सीलेणं । सेट्टिणा ११
 भणियं । कहं वियाणसि । धरणेण भणियं 'कज्जसो' ।
 सेट्टिणा भणियं । कहं विय । तसो आचिक्खिसो ५से
 भोयणाइसो जलनिहिं^६ तडपज्जवमाणो मयलवुत्तन्तो । ५तं
 च सोऊण कुविसो ७टोप्यसेट्टी सुवयणस्स । परिसंठविय

१ BD आगतं चैव जाण०; in B आगतं appears corrected from अविमं

२ CE विमण्य । ३ B om., D i. marg. ४ ADCE तिं ।

५ CE om. next three words. ६ D तीरपडवावसायो ।

७ CE om. दोष ।

धरणं गन्धो नरवदसमीवं । विभक्तो णेण सुवयणं पद
जहद्वियमेव नरवई । सद्वाविशो रादणा सुवयणो. भणिश्रो
य एसो । सत्यवाहपुत्त, पभूयं ते रित्यं सुणीयइ । ता फुञ्जं
जंपसु, कहमेयं तए विठत्तयं^१ ति । तश्रो अजाधामक्केण
४ भणियं सुवयणेण । देव, कुलक्कमागयं । रादणा भणियं ।
भारिया कहं ति । तेण भणिय । गुहविदसा । तश्रो
^२पुल्लदश्रो टोप्पसेट्ठी । भणियं च णेण । देव, सव्वं अस्सियं
ति । सुवयणेण भणियं । किं पुण एत्थ सच्चयं । सेट्ठिणा
भणियं । धरणमन्नियं रित्यं भारिया यः एयं सच्चयं ति ।
१० तश्रो संखुद्धियएणं जंपियं सुवयणेण । भो भो अउव्व-
जोइस्सिय, को एत्थ पच्चश्रोः रायकुलं खु एयं । ^३टोप्पसेट्ठिणां
भणियं । माहारणं रायकुलं पच्चश्रो पुण, सो चैव त्रौवद
त्ति । सुवयणेण भणियं । महाराय, न मए धरणस्स नामं पि
आर्यास्सियं ति । परिखुत्त देवो । रादणा भणियं । भो भो
४ सेट्ठि, आणेहि धरणं, तुमं पि तं मत्तस्सियं ति । पेमिया
णेहि^४ सह रायपुरिसेहिं निययपुरिमा । आणिश्रो य णेहिं
हियएणाणिक्कमाणो वि सेट्ठिउवरोहभाविशयत्ततो धरणो,
इयणेहि य भव^५हियहियथा लक्खि ति । ^६पुल्लदयाइं
रादणा, भणियं च णेण । सुन्दरि, टिट्ठी तए एम कर्हंपि

१ DCE चेच । २ BCE विठत्तं । ३ A पुत्तोइउ, B पात्तोइउ ।

४ CE om. डोष । ५ A adds हेवस्स, B om. all down to पुरिमा ।

६ B ०भिह्णं । ७ DCE पुत्तो ।

सत्यवाहपुत्तो । तीए भणियं । देव, न दिट्ठो त्ति । तन्नो
 पुच्छिन्नो धरणो । सत्यवाहपुत्त, अवि एसा ते भारिया ।
 धरणेण भणियं । देव, किमणेण पुच्छिण्ण ; सुयं^१ चेव
 देवेणं, जं जंपियमिमीए । राइणा भणियं । सत्यवाहपुत्त,
 अन्नो चेव पुच्छामि । धरणेण भणियं । देव, जइ एवं देवस्स^२
^१अणुवन्धो, ता आसि भारिया, न उण संपयं ति । राइणा
 भणियं । एमो सत्यवाहपुत्तो दिट्ठो तए आसि । धरणेण
 भणियं । देव, एमो चेव जाणइ त्ति ।^३राइणा भणिन्नो
 सुवयणो । सत्यवाहपुत्त, किं दिट्ठो तुमए एस कहिंपि ।
 सुवयणेण भणियं । देव, मए ताव एमो न दिट्ठो त्ति ।^४
 राइणा भणियं । होउ, किं एइणा ; साहेह^५ तुम्हे, किं एत्य
 रित्यमाणं^६ । सुवयणेण भणियं । देव, एत्य खलु दममहस्साणि
 सोवस्सिगाण दट्ठामंपुडाण, अन्नं पि येवयं खु^७ सुरित्तं भणं
 ति ।^८पुच्छिन्नो इयरो वि । धरणेण भणियं । देव,
 एवमेयं । राइणा भणियं । भो किंपमाणा खु ते म्पुडा ।^९
 धरणेण भणियं । देव, न-याणामि । राइणा भणियं । कइं
 निययभणइअ वि पमाणं न-याणामि । धरणेण भणियं । देव,
 एवं चेव ते कया, जेण न जाणामि । तन्नो पुच्छिन्नो
 सुवयणो । भइ, तुमं साहेहि । तेण भणियं । देव, अइमवि

१ A च ।

२ CE om.

३ CE om. all down to सुवयणव ।

४ D तुम्हे ।

५ B °पमानं. CE °परिमाणं ।

६ BD फिरिभंति

CE फिरिभंति ।

७ CE om. these three words.

८ B याणामि

निस्संभयं न-याणामि । राइणा भणियं । भो एवं ववत्थिए
किं मण कायल्वं ति । धरणेण भणियं । देव, येवमियं^१
कारणं । किं बङ्गणा जंपिएणं । अविवाउगो अहं एयस्स :
ता गिण्हउ^२ रित्यं भारियं च एमो त्ति । सुवयणेण भणियं ।
३ भो महापुरिष, एयं पि भवओ^३ पङ्कयमेव, जं मे आलो न
दिन्नो त्ति । धरणेण भणियं । *पमिद्धो *अहं आलदायगो ।
सुवयणेण भणियं । जइ न आलदायगो, ता किमेयं पत्थुयं
ति । टोप्पसेट्ठिणा भणियं । अरे रे निस्सज्ज पावकस्स, एवं पि
ववहरिउं एवं जंपमि त्ति । *पुणो वि अमरिसाइसण भणियं
१० टोप्पसेट्ठिणा । महाराय, किं बङ्गणा जंपिएण । जइ एयं न
धरणमन्तियं रित्यं एमा य^४ भारिया, ता मज्झ मव्वस्स-
महिया पाणा नियरणं ति । आणावेउ देवो मयले दिव्वे त्ति ।
धरणेण चिन्तियं । अवहरिओ खु एमो मह मिणेहाणवन्धेण ;
ता न जूत्तं संपयं पि उदामौणयं काउं ति । जंपियमणेण ।
११ देव, जइ एत्थ अणवन्धो तायस्स, ता अलं दिव्वेहिं : अओ
वि एत्थ उवाओ अत्थि चेव । राइणा भणियं । कहेहि,
कौदमो उवाओ त्ति । धरणेण भणियं । देव, ते मण संपुडा
मनामेणं चेव अङ्किय त्ति^५ । राइणा भणियं । किं तुण्ण नामं ।
धरणेण भणियं । देव, धरणो त्ति । इयरो वि पुच्छिओ ।

१ A ०मेयं, B pr. m. २ CE om. these three words ३ CE बङ्गय०

४ CE transpose these words. ५ CE om. all down to महाराय ।

६ DD इत्थिया ।

७ CE om.

तेषु भणियं । देव, सुवयणो न्ति । रादृणा भणियं । जद
 एवं, तो छिन्नो खु ववहारो ; नवरं एत्येव आणेह 'कदवि
 संपुडे न्ति । 'तन्नो पेसियं' पञ्चउलं, आणिया संपुडा.
 निहास्त्रिया रादृणा 'बाहिं, न दिट्टं धरणनामयं । भणियं च
 णेण । भो नत्थि एत्य धरणनामयं । सुवयणेण भणियं । देवो
 पमाणं ति । अन्नं च । 'देव, देवस्स पुरन्नो 'एस महन्तं पि
 अन्नियं अंपिऊण अन्नं वि पाणे धारेइ न्ति । जाणियं देवेण,
 अं एएण पमाणीकयं । रादृणा भणियं । भो धरण, किमेयं
 ति । धरणेण भणियं । देव, न अन्नहा एयं ; फोडाविऊण मग्गं
 'निरुवेउ 'देवो, तन्नो एयमायल्लिऊणं मंखुड्डो सुवयणो,
 हरिस्सिन्नो टोप्पसेट्ठी । सहाविया सुवयणारा, फोडाविथा
 संपुडा, दिट्टं धरणनामयं । कुविन्नो राया सुवयणस्स लच्छीए
 य । भणियं च णेणं । हरे वावाएह एयं वाणियगवेमधारिणं
 महाभुयंगं, निव्वामेह 'य एयं मम रज्जाओ विवन्नसौल-
 जीवियं अलच्छि, समप्पेह य ममत्यमेव रित्थं धरणमत्य-
 वाहस्स । अन्नं च । भण, भो महापुरिस, किं ते अवरं
 'कौरउ । धरणेण भणियं । देव, अलं मे रित्थेण । करेउ
 एव ते पमायं सुवयणस्स अभयप्पयाणेणं । तन्नो 'अहो मे
 सुवयणो 'भावय' न्ति चिन्तिऊण भणियं रादृणा । सत्ववाहपुत्त,

१ A च B करवसंपुड B कवरउ, D कर इव ।

२ CE om. the next

३ D तुप्पेbrds.

४ B पोउल्ल ।

५ A om.

६ B रद्वमेत्तपि ।

(E पुरिभंउ) निरुवेइ ।

७ CE om.

८ ACE om.

९ A करौउ ।

न जुक्तमेयं, तद्वावि अस्मिन्नीयवयणो 'तुमं तिः ता तुमं
 चैव जाणसि। धरणेण भणियं। देवपसाओ न्ति, अणुग्गिणीओ
 अहं देवेण। राइणा भणियं। भो सत्यवाइपुत्त, गेणहाहि
 निचयरित्यं। धरणेण भणियं। जं देवो आणवेइ। तओ
 ५ नरिन्दपसुअलाहिट्टिओ मह सुवयणेणं गओ वेसाउल्लं धरणो,
 उवगणियं सुवण्यं पसुअलेण, ममप्पियं धरणम्ह। तओ
 धरणेण भणियं। भो सुवयण, परिच्चय विसायं, अङ्गीकरेहि
 पोहमं, देवोवरोहेण कम्म वा खलियं न आयइ न्ति।
 अन्नं च। भणियो मए तुम्ह सुवणलखको, तए पुण
 १० 'महाभावत्तणेण अहमेव वड्डमस्सिओ, न उण सुवणलखको।
 भणियं च तए आसि ' किं सुवणलखकेण, तुमं चैव मे वड्डगो'
 न्ति। अणग्गेयं च एयं संभमवयणं। ता गेणहाहि संपयं, जं ते
 पडिहायइ^५। एवं च भणियो ममाणो लज्जिओ सुवयणो।
 न जंपियं च णेण। तओ दाऊण अट्ट सुवणलखके मंपइऊण
 १५ नरवइं तओ^६ काउं मयलसुत्तं^७ भण्डम्म गओ टोप्पसेट्टिगेहं।
 ठिओ कंचि वेसं मह सेट्टिणा। उवगयाए भोयणवेसाए
 कथमज्जणा पभुत्ता एए। भुत्तत्तरकाले य चलणेसु निवडिऊण
 भणियो धरणेण टोप्पसेट्टी। जाएमि अहं किंचि वत्तुं तायं,
 जइ न करेइ मम पणयभङ्गं ताओ। तओ हरिसवसुप्फुल्ल-
 २० लोयणेण 'अहो अहं कयत्थो, अहो अहं धओ, अहो मम

१ CE om, next three words. २ D 'भाग'। ३ AB 'मह'।

४ CE add न्ति।

५ A om.

६ D सत्तं।

सुजीवियं, अहो मम सुलद्धो जम्हो त्ति, जम्हो ईद्वेणावि
 महाणभावेण सयलभन्तकप्पतरुक्कप्पेण तिङ्गयणचिन्तामणी-
 भूएण वि अहं पत्थिज्जामि' त्ति चिन्तिज्जण भणियं टोप्प-
 सेट्ठिणा । वक्क, जइ वि सकलत्तं सपुत्तपरियणं^१ दासत्तनिमित्तं
 ममं जाएमि^२, तहावि अहं तुह महापुरिसचेट्ठिएण^३ आकर-
 मियचित्तो न खण्डेमि ते पत्थणापणयं^४ । धरणेण भणियं ।
 ताय, जइ एवं ता^५ देहि त्तिन्नि वायाम्हो । ईमि विहसिज्जण
 'जाय, जो एगं वायं लोप्पइ^६, सो त्तिन्नि वि लोप्पयन्तो किं
 केणावि^७ धरिउं पारीयइ' त्ति भणिज्जण टोप्पसेट्ठिणा कयाओ
 त्तिन्नि वायाम्हो । 'ताय, अणुग्गिहीओ' त्ति भणिज्जण
 हेमकुण्डलविज्जाहरविदिन्न^८ महग्घेयपुव्वसमप्पि^९ यरयणसहसं
 मग्गिओ टोप्पसेट्ठिभण्डारिओ । तेण वि य 'जं अज्जो
 आणवेइ' त्ति भणिज्जण समप्पियाइं गहिज्जण रयणाइं ।
 तओ ताण मज्जे^{१०} अट्ठं गहेज्जण टोप्पसेट्ठिस्स चलयणपृथं
 काज्जण पुणो विणिवडिओ पाएसु 'ताय, एसा मा पत्थण' त्ति^{११}
 भणमाणो धरणो । तओ 'अह^{१२} कहं कलिओ अहमणेण'
 ति सुइरं चिन्तिज्जण 'अगहिण य विल्लक्कीभविस्सइ एओ,
^{१३} निवारिओ अहं इमिणा अणागयं चैव' उट्टविओ धरणो
 'वक्क, पडिवक्का ते पत्थणा' भणमाणेण^{१४} टोप्पसेट्ठिणा ॥

१ CDE सकलत्तपुणं । २ CE जायसि, D pr m. ३ A आकरिसिय-

४ D वयणं, CE वयणं । ५ D इट्ठे, A देहि, CE तदेह । ६ A लोप्पेइ

७ CE धारिउं = A मयग्घे । ८ A वयं । ९ AD अट्ठं ।

१० A om., CE अओ । ११ A निवारइ, B pr. m. १२ CE om.

१ तत्रो वज्रमन्त्रिनो^१ सेट्टिणा^२ ३ महया सत्येण समागत्रो
 निययनयतिं । आवासिनो वाहिं । जात्रो लोयवात्रो, जहा
 आगत्रो धरणो त्ति । निग्गत्रो राया पच्चोणिं । ४ [पवेसिनो
 णेण महाविभूईए नेऊण निययभवनं, पृइत्रो मज्जणादणा^५
 ५ निथाभरणपक्खवसाणमुवथारप्पयाणेणं] । ६ गत्रो निययभवनं ।
 तुट्टा ७ य मे जणणिजणया । विइणं महादाणं, कया मव्वा
 ययणेसु पूया । ८ अइक्कन्ता काइ वेला । तत्रो उवणिमन्ति^९
 महारायं पृइत्रो अणेण मविसेमं । मग्गाणिथा १० य जहाइइ
 पडिवत्तीए पउरचाउवेज्जाइया, पडिपृइत्रो ११ य तेहिं ।
 १० तत्रो पुक्कित्रो जणणिजणएहिं । वक्क, अत्रि कइं ते घरिणि
 त्ति । धरणेण भणियं । अलं तौए कहाण । चिन्तियं च
 णेहिं । हन्त कथं तौए, जं इत्थिउच्चियं^{१२} । ता अल इमस्स
 मग्गइएणेण इमिणा जंपिएणं । अलत्रो अत्रगक्किमं त्ति ।
 एत्थन्तरंमि १३ महापुरिमयाखित्तहिइयो विक्कयवसेणुप्फुक्क-
 १४ लोयणो १५ कथमुइइइसामणावणनिमित्तं पुणो वि धरणममौव
 समागत्रो राया । १६ कत्रो धरणेण समुच्चित्रोवयारो^{१७} । पुक्कित्रो

१ D om. २ CE वज्रोत्रो । ३ CE om. ४ A om महया सत्येण ।
 ५ D पविट्टो महाविभूईए and omits all down to पुक्कित्रो जणणि ।
 ६ CE मज्जण । ७ CE समागत्रो । ८ CDE om. ९ B अइक्कन्ता
 कार कालो । १० A उवणिमन्ति महाराय ११ CE om. १२ ACE om
 १३ E अच्चियं । १४ D has instead of the following words- only
 धरवदंसवनिमित्तं (पुत्रो वि i. marg.) आनउ धरवई । १५ B करउइ न
 वेवेवावइ । निमित्तं । १६ D has only परिमुट्टा से उवणिजणया तउ
 कयमवेहिं राइत्रो उच्चियं करविक्कं धरवेव etc १७ A समुच्चिउ उवयारो

य आगमणपञ्चोयणं । मिट्टो से नियथाहिष्पाओ राहणा ।
 तओ चक्षणेसु निवडिऊण भणियं धरणेण । देव, अलं
 सुइङ्गेहिं : किं तु 'माणणीओ देवो' ति करिय पत्येमि
 पत्यणीयं । राहणा भणियं । भणाउ अज्जो । तेण भणियं ।
 पयच्छउ देवो 'नियरज्जे मव्वसत्ताणं ^१बन्दिमोक्खणं ^२मव्व-
 सत्ताणमभयपयाणं च' । तओ 'अहो से महाणभावया, अहो
 महापुरिमचेट्टियं सत्यवाहपुत्तम्ह' ति भणिऊण आणत्तो
 पडिहारो । हरे कारवेहि चारयघण्टपञ्चोएण मम रज्जे
 मयलबन्दिमोक्खं, मव्वसत्ताणमभयपयाणं च द्वावेहि ति ।
 तओ 'जं देवो आणवेद' ति भणिऊण संपाडियं देव-
 सामणं । मप्पुरिसचेट्टिएण य परितुट्ठा से जणणिजणया ।
^३परिओमविथमिथच्छेहिं ^४कयमणेहिं राहणो उचियं
 करणिज्जं । तओ धरणेण मह कंचि वेलं गमेऊण
 निग्गओ राया ॥

धरणो वि चिरयालमिलियवयंसयससेओ गओ मल्लय-
 सुन्दराभिहाणं^५ उज्जाणं । उवल्लुओ य नागल्लयामण्डवमि
 कौलानिमित्तमागओ कुवियं पियपणहणिं पसायन्तो रेविल्लगो^६
 नाम कुलउत्तगो । मुमरियं लच्छीए । चिन्तियं च णेणं ।

१ CE निययं । २ B मव्वसत्तोक्कं । ३ CE om. मव्वसत्ताणम् ।

४ B om. all down to द्वावेहि । ५ CE कयं उचियं करविक्कं ।

६ B कयं वेहि । ७ CE सुदरं । ८ A २२०, CE करेविल्लयो D p

m., corrects in २२० ; CE continue कोवि ज्जावओ तओ सुपरियं etc.

अहो णु खलु एवमपरमत्यपेच्छीणि कामिजणहिथयादं
हवन्ति । समागमो संवेगं । गमो य उज्जाणेकदेशसंठिवं
असोयवीहियं ।

- दिट्ठो य णेण तहियं फासुयदेशंमि वियस्सियवियारो ।
 ५ सौमगणसंपरिवुडो आयरिओ अरहदत्तो ति ॥
 असन्तसुद्धचित्तो नाणो विविहतवसोसियसरीरो ।
 निक्खियमयणो वि दठं 'अणङ्गसुहसिद्धितल्लिच्छो ॥
 तं पेच्छिज्जण चिन्ता जाया धरणस्स एम लोयंमि ।
 जीवद मफलं एक्को चत्तो जेणं घरावामो ॥
 १० घरिणो अत्यो सयणो माया य पिया य जीवलोयंमि ।
 माइन्दजालसरिसा तहवि जणो पावमायरइ ॥
 जा वि उवयारबुद्धी घरिणोपमुहेसु मा वि मोहफलं ।
 मोत्तूण जओ धम्मं न मरणधम्मोणमुवयारो ॥
 सो पुण संपाडेउं न तौरए आसवानियत्तेहिं ।
 १५ आसवविणिवित्ती वि य गिहासमं आवसन्तंहिं ॥
 निधमा तत्यारम्भो आरम्भेणं च 'वडुई हिंमा ।
 हिंसाअ कओ^१ धम्मो न देसिओ मत्ययारेहिं ॥
 पच्चन्ते वि य एसो सव्वेणं सेव जीवलोयंमि ।
 नियमेणसुज्झियव्वो ता अल्लनेएण पावेणं ॥
 २० एवं च चिन्तयन्तो पत्तो संगायसरणपरिणामो ।

१ D) अर्थतः ।

१ or) बहद ।

२ BCE हिंसाअ अथ ।

गुरुपायमूत्रमणहं सवयंसो निम्बुदपुरं व ॥
 अह वन्दिश्रो य षेणं भगवं सवयंसएण साह्ण य ।
 तेहिं शिय धम्मसाहो दिश्रो सम्भेसि विहिपुम्भं ॥
 उवविद्धा य सुविमले सुणीण पुरश्रो उ उववणुच्छङ्गे ।
 अह पुच्छिथा य गुरणा कत्तो तुम्भे न्ति मउरगिरं ॥ १
 एवं च पुच्छिए समाणे अंपियं धरणेण । भयव, इश्रो
 चेव अन्हे । अन्नं च; अत्थि मे गिहासमपरिञ्चायवुद्धौ । ता
 आइसउ भयवं, अं मए कायम्भं ति । तश्रो 'अहो से
 आगिर्दं, अहो' विवेगो' न्ति चिन्तिऊण आसथपरिक्खण-
 निमित्तं अंपियं अरहयत्तेणं । वच्छ, परिचत्तगिहासमेणं १
 निम्भच्छिऊण नियनियविषयसात्तसाहं इन्दियाहं विग्गविय
 कसायाणं निरीहेणं चित्तेणं सयससोक्कनिहाणभूश्रो संजमो
 कायम्भो । अन्नहा परिचत्तो वि अपरिचत्तो गिहासमो न्ति ।
 सो पुण अणाइविषयभावणाभावियस्स जीवस्स अचन्नदुक्क-
 यरो । पवञ्जिऊण वि एयं पुम्भकयकसदोसेण केइ न तरन्ति १५
 परिवासिउं, सुग्गन्ति निषयकञ्जे, परिकप्पेन्ति असया-
 लम्पणाहं; विमुक्कसंजमा य ते, आउसो, न गिहो न पम्बइ-
 यगा उभवसोगविहसं नासन्ति मणयत्तणं । एवं ववत्थिए
 असुणिऊण हेओवाएयाहं अत्तुच्छिऊणमप्पाणयं न जुत्तो
 गिहासमपरिञ्चाश्रो न्ति । धरणेण भणियं । एवमेयं, अं तुम्भे १०
 आणवेह । किं तु

श्रेष्ठो गिहासमो मे बुद्धी समलक्षणं उवाचयं ।

तुलणा वि विवेगो स्थि किलेषवसयाण सत्ताणं ॥

भयवया चिन्तियं । अहो ये सउलया, मुणिअणे णेण

जहड्डिअो संसारो, समुप्यन्ना जिणधम्मबोही । ता पसंवेमि

५ एयं साहेमि य इमस्स इमीए दुल्लहत्तणं, जेण वयंभगाण वि

मे संबोहो समुप्यन्नाइ । भणियं च णेण । वच्छ, धम्मो तुमं,

नायं तए जाणियव्वं, संपत्ता १सयल्लकोयदल्लहा जिणधम्म-

बोही । ता २जहड्डियासेवणेण एयं चैव सफलं करेहि,

मंसिण्णइ य ३तुह समीहियं । न खलु अणभत्यनिरदयार-

१० कुसलमग्गा एवंविहा हवन्ति, अवि य अपरमत्यपेष्किणो

विसयल्लोलया य । एयवदयरं च निमुणेहि मे चरियं ।

धरणेण भणियं 'कहेउ भयवं' । अरहदत्ताथरिएण

भणियं । सुण ।

अत्थि इहेव ४वासे अयल्लउरं नाम नयरं । तत्थ जिय-

१५ सत्तू राथा, ५पुत्ता य से अवराजिअो समरकेज य । अव-

राजिअो जुवराया, इयरो य कुमारो । दिक्खा इमस्स

कुमारभुत्तीए उज्जेणी । एवं च अरहत्ततो कोइ कासो ।

अस्यथा ६य विथल्लो समरकेसरी नाम पसल्लमरवई । तअो

अवराजिअो तप्पसाहणनिमित्तं गअो । पसाहिअो एथो ।

१ CE उयल्लकोय०, B ते लीक० । २ E:D जहड्डिअ० ।

३ A तुण्ड ।

४ D adds भारुहे. B i. marg.

५ MSS बुद्धो ।

६ D om.

आगच्छमाणेण य मुत्तिमन्तो विय पुष्पोदश्रो संपत्तो इमेण
 धम्मारामसन्निवेशे सयलमणोरहचिन्तामणी १राहो नाम
 आयरिश्रो त्ति । तं च दट्टुण समुप्पन्नो एयस्स संवेगो ।
 पुच्छिश्रो णेण जहाविहं २ धम्मं । कहिश्रो ३जहोवदट्टो परम-
 गुरूहिं । पडिबुद्धो य एसो । खन्नोवसममुवगयं चारित्त- ४
 मोहणीयं । तन्नो माहन्दजालसरिसं जीवस्सोयमवगच्छिय
 पव्वदश्रो एसो । करेद तवसंजमुक्कोयं ॥ अन्नया य गुरुपाय-
 मूलंमि अहासंजमं विहरमाणो गन्नो तगरासन्निवेशं । एत्य-
 न्तरंमि समागया तत्य उज्जेणीश्रो ५राहायरियस्स अन्ते-
 वासिणो अज्जराज्जसमासमणसन्तिया गुरुसमीवं साज्जणो
 त्ति । कथा से ६ उच्चियपडिवत्ती । पुच्छिया निदवसग्ग-
 विहारमुज्जेणीए । कहिश्रो य णेहिं । सुन्दरो विहारो ;
 केवलं रायपुत्तो पुरोहियपुत्तो य अभइया, ते जहोवल-
 द्दीए खलियारेन्ति साज्जणो, तन्नमित्तो उवसग्गो त्ति ।
 तन्नो ७ एयमायस्सिय चिन्तियमवराजिएण । अहो पमत्तया ८
 समरकेउणो, जेण परियणं पि न नियमेद । ता अणुन्नविय
 गुरुं गच्छामि अहमुज्जेणिं । उवसामेमि ९ते कुमारे, मा
 मंचिणन्तु अबोहमूलाइं । संसारवद्धणे य साज्जपन्नोसो । अत्थिय

१ CE रोहा । २ D ०विहो, ACE ०विहोए धम्मो ।

३ CE भयववा च्चिसादलस्सो धम्मो पडिबुद्धो ।

४ CE रोहायरियस्सवेवासिवा । ५ BCE वेत्तिं ।

६ A adds च ।

७ CE स्वे ।

मे तद्वसामणसन्ती । तन्मो अणुस्रविय गुरुं पेसिन्मो गृहणा,
 समागन्मो उज्जेणिं, पविट्टो य अज्जराज्जमासमणगच्छे ।
 'कथं से उचियकरणिज्जं । समागया भिस्कावेला । पयट्टो
 एसो । भणिन्मो य साह्हिं । पाऊणया तुभे, ता अच्छह
 १ न्ति । तेण भणियं । न अच्छामि, अत्तल्लद्धिन्मो अहं, नवरं
 ठवणकुलार्हणिं^१ दंसेह । तन्मो दिन्मो से चेत्तन्मो, दंभियाणि
 कुलाणि, वारिन्मो य णेणं 'एयं^२ पडणीय'^३गेहं : मा पवि-
 मेज्जसु' न्ति भणिज्जण नियत्तो चेत्तन्मो । पविट्टो य एसो
 पढममेव कुमारगेहं । महया सट्ठेण धम्मलाहियमणेणं ।
 २ 'तं च दट्टूण भौयान्मो अन्तञ्चरियान्मो । 'हा कट्टं, इमी
 कथत्यिज्जिस्सह' न्ति चिन्तिज्जण सन्निन्मो य णाहिं 'लज्ज
 निग्गच्छसु' न्ति । 'तन्मो अवहौरिज्जण बहिराविडं^४ च
 काऊण महया सट्ठेण धम्मलाहियमणेणं । एत्यन्तरंमि धम्म-
 लाहसट्ठं सोऊण हम्मियतलान्मो पट्टट्टुमुहपट्टया समागया
 ३ कुमारवा । ठक्कियं^५ दवारं । अदमएणं वन्दिन्मो णेहिं माह्ण ।
 कथं धम्मलाहणं । भणिन्मो य णेहिं । भो पव्वइयगा^६,
 नच्चसु' न्ति । तेण भणियं । कहं गौथवाइएण विणा
 नसामि । कुमारेहिं भणियं । अन्हे गौथवाइयं करेमो ।

१ CE om. this sentence.   २ CE • कुलासोसो ।   ३ D इमं ।

४ B पडणीयं ।

५ CE om. तं च दट्टू ।

६ CE have only अवहौरिज्जमणेव D pr. m.

७ A • विट्ठं, B बहिरावहिरोविट्ठं ।   ८ A adds तं ।   ९ CE • अ ।

साङ्गणा भणियं 'सुन्दरं' ति । ^१विषमतासं कथं गौय-
 वाइयमणेहिं । अकुड्डो वि हियएणं कुड्डो साङ्ग । भणियं च
 णेण । अरे रे गोवासदारया, इमिणा विक्खाणेण ममं
 नचावेह त्ति । एयं सोऊण कुविथा कुमारा, साङ्गताडण-
 निमित्तं च धाविथा अभिसुहं । तेण वि य 'न अन्नो ^१
 उवाओ' त्ति कखिऊण करुणापहाणचित्तेण निजुड्डावार-
 कुसत्तेणं मणियं चैव धेत्तूणं मव्वसंधीसु ^२विओइओ एक्को,
 तओ धाविओ दइओ, ^३ओ वि तहेव । तओ दुवारसुग्घाडि-
 ऊण गओ माङ्ग । एगत्ते ठिओ सञ्जायओगेणं । इयरे वि
 निच्चेट्टा तहेव चिट्ठन्ति । दिट्ठा परियणेणं, उदएण सिद्धि- ^{१०}
 ऊण मसंभमं वाहित्ता ^४ । जाव न जंपन्ति, तओ निवेइयं
 रायपुरोहिथाणं, जहा इमिणा वुत्तन्तेण केणइ साङ्गणा
 कुमारा एवं कथं त्ति । तओ ते निरूविऊण आचरिय-
 समीवं गओ राया । पणमिओ य णेणायरिओ, भणिओ
 य । भयवं, खमेह ^५ एयमवराहं वासयाणं । आचरिएण ^{१५}
 भणियं । किमेयं ति नावगच्छामि । कहिओ से वुत्तन्तो
 राइणा । तओ आचरिएण भणियं । वीथरागसासणसंपा-
 यण ^६रइपहावओ विइयपरमत्या परसोयभौइयत्तणेण य दइ-

१ D adds तओ ।

२ CE विओइया तओ दुमारयु० etc.

३ A विरओ ।

४ CE वाचरिता ।

५ A adds ने; B ख० ।

६ CE om. all down to तओ आचरिएण पुच्छि ।

७ B रयो तयहावच D corr. रयाच in रच ।

स्योयसरीरे दृढमपडिबन्धयए^१ खमेन्ति सयसवनाणं साङ्गणो
 न पुण पाणभएणं ति । तद्वावि कारणं पद् समायरिथं
 जइ केणावि भवे, तन्नो पुष्कावेमि साङ्गणो । तन्नो
 आयरिएण पुष्किया साङ्गणो^२ । तेहिं भणियं । भयवं, न
 ५ अन्ने वियाणामो त्ति । आयरिएण भणियं । महाराय,
 नेयमिह^३ माह्महि ववसियं । रादणा भणियं । भयवं,
 साङ्गण न एत्य मंदेहो । आयरिएण भणियं । महाराय,
 जइ एवं, ता एवं भविस्सइ । अत्थि एगो आगन्तुगो साह्लः
 तेण्यमणुचिद्वियं भवे । रादणा भणियं । भयवं, कहिं पुण
 १० सो साह्ल । आयरिएण भणियं । दंसेह से तयं । दंमिन्नो
 एगेण साङ्गणो नाइदूरंमि सेव सासतस्वरममीवे स्याण-
 मंठिन्नो । पच्चभिन्नाओ^४ य रादणा । कुमारारवराहलक्खिएणं
 पणमिन्नो य णेणं । दिन्नो से धक्खसाहो । भणिन्नो य पच्छा ।
 ५ भो महामावग, जुत्तमेयं अं तुण्ण मन्तिए रज्जे इमीणं
 १५ कयत्थणा कुमारारणं अणाहत्तणं च । तन्नो वाइज्जसभरिय-
 स्योयणेण रादणा भणियं । भयवं, लक्खिन्नो न्दि^५ अहियं
 इमिणा पमायचरिएणं । अत्थि मम एस दोमो; तद्वावि

१ A ०बंदयए । २ B साङ्ग । ३ CE नेयं । ४ CE om. ५ AD सो ।

६ CE om. next words. The text in D is in some confusion, it runs thus तत्त (i. marg. वाइज्जसभरीयसोयवेचं) चरियं रादवा भियं भयवं लक्खिन्नो न्दि । पुच्छोरत्त राया साङ्गणो तत्त वाइज्जस संभियुपंतं रमस्य मिथा पिनायचरियं । अत्थि etc. ७ A ति, CE om. चरियं ।

भयवं करेह अनुगृहं, संजोएह ते कुमारे । साञ्जणा
 भणियं । संजोएमि चरणगुणविहाणेणं न उण अकहं त्ति ।
 राइसा भणियं । भयवं, अणुमयं ममेयं, नवरं कुमारा
 पुच्छियव्वं त्ति । साञ्जणा भणियं । लज्जं पुच्छेह^१ । राइसा
 भणियं । भयवं, न सक्केन्ति ते जंपिउं^२ । साञ्जणा भणियं ।
 एहि, तत्थेव वच्चासो; अहं जंपावेमि त्ति । आगया कुमा-
 राण समीवं । दिट्ठा य णेहिं परमजोगिणो व्व निहद्धसयस-
 चेट्ठा कुमारा । आयत्तीकयं च तेषिं साञ्जणा वयसमेत्तं ।
 पुच्छिया य णेणं । भो कुमारया, इधिकयत्थणापमायजणिय-
 ककमतहकुसुमुग्गमपुव्व^३रुवमेयं, फलं तु निरयाइवेथणा । ता
 जइ भे अत्थि पक्खायावो, ता पवज्जइ ककमतहमहाकुहाडं
 पवज्जं । मोएमि अहं इमाओ उवह्वाओ, भवामि य पर-
 लोयसाइणज्जयाणं महाओ त्ति । कुमारेहिं भणियं । भयवं,
 अणुगृहो त्ति । लज्जिया अन्हे इमिणा ^४पमायसरिणं,
 अत्थि ^५णे महन्तो अणुथावो, पवज्जामो य पवज्जं जइ गुरू^६ ।
 अणुजाणन्ति । ^७तओ अणुसाया गुरूहिं । संजोइया साञ्जणा
 अङ्गसंघाएण परमगुणसंघाएण य । तओ पवजा पवज्जं ।
 परिणया ^८य तेषिं समणगुणा । ^९एवं जज्जत्तकारिणं अइक्कन्तो

१ CE पुच्छ । २ AD जंपियं । ३ A ०४८०, D ०४८० ।

४ B सरिण for पमाय । ५ CE ओ, B सन्धाव for णे ।

६ B inserts सुलोइउ रासा साञ्जणो । तस सारिणस संभित्तुत्तं इयस ।

७ CE om. य तेषिं । ८ CE continue ताजं च ।

कोइ कालो । ताणं च पुरोहितकुमारस्स कस्योदएणं विइय-
जिण्धक्खारस्स वि 'बल्ला इमिणा पव्वाविय' त्ति समु-
प्पन्नो गुरुपन्नोसो, न निन्दिन्नो णेणं नालोइन्नो गुरुणो ।
१ तन्नो मरिक्कणं अहाउयत्तएण समुप्पन्नो ईसाणदेवलोए
४ मुञ्जेइ दिव्वभोए । अइक्कन्तो कोइ कालो रइसागराव-
गाढस्स ।

अस्यया य वरच्छरापरिगयस्स मिलाणाइं सुरहिकुसुम-
टामाइं, पयम्पिन्नो कप्पपायवो, पणट्ठात्तो हिरिस्सिरीत्तो,
२ उवरत्ताइं देवदूसाइं, समुप्पन्नो दौणभावो, उत्थरियं
२० निहाए, विउड्डिन्नो कामरागो, भमच्चिया दिट्ठी, समुप्पन्नो
कम्पो, वियम्पिन्ना अरइ त्ति । तन्नो तेणं चिन्तियं 'हन्त,
किमेयं' ति । वियाणियाइं चवणल्लिङ्गाइं, विमल्लो हियएणं,
विहाणो परिणो, विल्लवियं अच्छराहिं । तन्नो 'किमिणिणा
मोहचेट्टिएणं ; पुच्छामि ताव भयवन्तं पउमनात्तं तित्ययरं,
१४ कहिं मे उववात्तो, सुल्लहवोहिन्नो वा न व' त्ति समागत्तो
पुव्वविदेहं । पणमिन्नो तेलोक्कनाहो पुच्छिन्नो य । सिट्ठं
भयवथा । उववात्तो ते जम्मुहीवदाहिणं दुभरहं कोसम्भौए
नयरीए । दुल्लहवोहिन्नो तुमं । मंचिणियं तुमए गुरुपन्नोमेण
इमिणा पगारेण अबोहिबौयं । नीमेममाच्चिक्किन्नो पुव्व-
भववइयरो । तन्नो तेणं चिन्तियं । हन्त एइहमेत्तस्स वि

१ CE om.

२ AD ईसाचं ।

३ B चव ।

४ B चजेइ ।

५ ACE ०५० ।

गुरुपङ्क्तौयभावस्तु दारुणो विवागो ऽस्ति । भयवया भण्डियं ।
 भो देवाणुष्पिया, ने १ एम येवो । इह खलु इहसो गोवयारी
 वि कथञ्चुणा वज्रमस्त्रियव्यो, किमङ्ग पुण परसो गोवयारी ।
 परसो गोवयारिणो य गुरवो ; जन्त्रो फेडन्ति मिच्छन्तवाप्तिं,
 पलासेन्ति अस्त्राणतिमिरं, १ ठवेन्ति परमपयसाहिद्याए
 किरियाए, चोदन्ति खल्लिएसु, २ संयवेन्ति गुणरथणे । एवं
 च, देवाणुष्पिया, मोएन्ति जस्रजरा मरणरोयसोयवज्रलाओ
 संसारवासाओ, पावेन्ति सासयं सुहं सिद्धिं ति । ता एवं-
 विहेसु वि पओमो गुणपओसभावेण नासेद् सम्पत्तं, जणेद्
 अस्त्राणं, ३ चालेद् साङ्गकिरियं । तओ य से जीवे ४ तहा-
 विहकिलिट्टपरिणामपरिणए खणमेत्तेणावि, देवाणुष्पिया,
 तहा बन्धेद् कसं, जहा पावेद् अणेगभवियं मिच्छन्तमोहं
 ति । अओ चेव वेमि ।

सम्पत्तनाणसहिद्या एगन्तपमायवज्जिणो १ पुरिसा ।

२ इहपरभवनिरवेक्का तरन्ति ३ नियमेण भवजलहिं ॥ १५

न उण सेस ऽस्ति । देवेण चिन्तियं । एवमेयं, न अस्त्रहा ।

ता न-याणामि, किंपज्जवसाणो मे एसो अबोहिस्साओ ऽस्ति ।

भयवया भण्डियं । येवनिद्याओ खु एसो ; ता अणन्तरभवे

चेव भविस्सद् अवसाणं ति । देवेण भण्डियं । भयवं, कुओ

१ CE स । २ B डविधंति, D उवेति । ३ BCE संडवेति ।

४ CE चावेद् । ५ AD जीवो । ६ B i. marg., CE om

७ BCE उभवसोवविरवेक्का विवरंति भवद्वयं न तुह वेस ति ।

सयासाञ्चो । भयवथा भणियं । मूयगावरनामाञ्चो नियभा-
उणो त्ति । देवेण भणियं । भयवं, किं पुण तस्स पढमनामं,
केण वा कारणेण इमं से दुदयं ति । भयवथा भणियं । सुण ।

पढमनामं से असोगदत्तो ; मूयगो पुण इमेणं कारणेणं ।

- १ इमीए चैव कोसम्बीए अर्दयसमथंमि तावसो नान सेट्ठी
अहेमि । सो य दाणादकिरियासमेञ्चो वि पमाई, वज्जविह-
वसंपञ्चो वि निच्चवावडो । तञ्चो अट्टञ्जाणदोसेण मरिऊण
समुप्यञ्चो निययगेहंमि चैव सूयरो । जायं से पुब्बोवभुत्त-
पएसवलोयणेणं जाईसरणं । अञ्चया य उवट्टिए पिइदिवसए
२ सिद्धपाए भोयणे समामञ्जाए १परिवेषणवेलाए अचरिय-
मञ्जारमंसाए सूवथारीए २वेलाइक्कमगिहवइभएणं मंस-
निमित्तं पच्छञ्चमेव वावाइऊण विममिञ्चो कोलो ३ । तहा ४
कोहाभिभूञ्चो य मरिऊण समुप्यञ्चो तंमि चैव गेहे भुयत्तम-
त्ताए त्ति । तत्थ वि तं चैव दट्टूण ५इत्थियं तं च सूवथारिं
६ भयसंभमाभिभूयस्स परिणामविसेसञ्चो समुप्यञ्चं से जाई-
सरणं । विचिन्तयाए कम्मपरिणामस्स न गहिञ्चो कमाएहं
७अणुगमियं च णेणं । एत्थन्तरंमि उवत्तद्धो सूवथारीए । तञ्चो
णाए कञ्चो कोलाहलो 'मप्यो मप्यो' त्ति । ८तं च सोऊण

१ AD परिभोयव । २ CE वेलाइक्कमगिह वइभयं ।

३ A om, B i. marg ४ CE om.

५ BCE om. next 4 words, ६ CE अणुगमियं ।

७ B तउ सो० चानवा क०, CE om. न च सोऊव, D om च ।

समागया भोगरवावडगइत्या कस्यरा । वावाइओ ऐहिं ।
 समुप्यओ य तथा अकामनिअराए मरिऊण निययपुत्तस्स
 चेव नागदत्ताभिहाणस्स बन्धुमईए भारियाए कुष्किंसि
 पुत्तत्ताए त्ति । जाओ उच्चियसमएणं । कयं च से नामं
 असोगदत्तो त्ति । तओ अदक्कन्तसंवच्छरस्स तं चेव सूवधारिं १
 पेक्खिय जणणिजणए य अचिन्तयाए कस्यसामत्यस्स समुप्यं
 १से जाईसरणं । चिन्तियं च णेणं । वड्डया जणणी, सुओ
 चेव य पिया । १अओ १पेक्खणयसमाणस्स धिरत्यु संसार-
 वासस्स । ता कहमहं वड्डयं चेव जणणिं सुयं च तायं वाह-
 रेमि त्ति । पडिवन्नं मयगवयं । जाओ लोचवाओ 'अहो १०
 एम मूथगो' त्ति । एवं १च अदक्कन्ता द्वाल्लम संवच्छरा ।
 समागओ १तत्य चउणाणाइसथमंपओ मेहनाओ नाम मुणि-
 वरो । मुणिओ य से अणेण हिययभावो । पेसिओ वथण-
 विन्नासकुसलो १सुमङ्गलाभिहाणो दसौ नागदेवगेहं, भणिओ
 य एसो । १वत्तव्यओ तए तत्य गिहाल्लिन्दगनिविट्ठो असोग- १५
 दत्तो । जहा । भो कुमारया, पेसिओ ण्दि गुहणा, सो १य
 एवं भणाहं ।

१तावस किमिणा मूलव्वएण पडिवज्ज जाणित्तं धम्मं ।

मरिऊण सूअरोरग जाओ पुत्तस्स पुत्तो त्ति ॥

१ BCE om.

२ CE om, B i. marg.

३ CE om.

४ A adds च ।

५ BCE वत्तव्यो ।

६ A भणहं ।

७ Perhaps नव किं इमिहा ।

'तश्चो 'जं भयवं आणवेद' त्ति भण्णिऊण गश्चो सो
 रिखी । माहिश्चो गुरुसंदेशश्चो । पणामपुब्बयं भणियं च
 णेणं । भयवं, कथ्य सो गुरु । इसिणा भणियं । कुमार.
 मक्कावयारे चेदयंमि । तेण भणियं । एहि, गच्छन् ।
 ५ विन्दिश्चो मूयगपरियणो । चिन्तियं च णेणं । अशो सामत्यं
 भयवश्चो ; ता जाउ एसो, कयाइ सोहणयरं भवे । गश्चो
 मेहनायगुरुममीवं । वन्दिश्चो गुरु । धम्मसाहिश्चो गुरुणा ।
 पुच्छिश्चो असोगदत्तेणं । भयवं, कहं पुण तुमं मईयं वुत्तन्तं
 जाणामि । तेण भणियं । नाणबलेणं ति । 'अहो ते'
 १० नाणाइसश्चो' त्ति विन्दिश्चो असोगदत्तो । ११ तश्चो भयवया
 'पडिबुञ्जिस्सइ' त्ति नाऊण कहिश्चो से धम्मो । पडिबुद्धो
 एसो । पुब्बवामणाए च नावगयं से मयगाभिहाणं । ता एण
 कारणेण इमं से दइयं नामं ति ।

एवं च सिट्ठे मसुप्पश्चो से पमोश्चो । पुच्छिश्चो य
 ५ भयवं । अइ कहिं केण वा पगारेणं अहं संबुञ्जिस्सं ति ।
 भयवया भणियं । वेयडूपव्वए नियकुण्डल'जुवलयदरिमणेणं
 १० भविस्सइ ते पडिबोहो । तश्चो वन्दिऊण भयवन्तं गश्चो
 कोसमिं नयरिं । टिट्ठो मयगो साहिश्चो से वुत्तन्तो, 'अहा

१ BCE om, next 6 words B adds the first five l. marg.

२ B सं. ३ CE से । ४ CE om, next 5 words. B l. marg.

५ D अजिहइ, B अजिहइ । ६ D corrects this in कथयय ।

७ CE om, next 3 words. B i. marg. = BCE om, next 3 words.

उष्णान्निभो भयवया । सवज्जमाहं हृत्ये गेण्हज्जण^१ भण्णिओ
य एसो । 'ता अस्समहं तए पडिबोहियव्वो त्ति । तेण
भण्णियं । जइस्समहं जहासत्तीए । तन्नो तेण नौओ वेयडु-
पव्वयं, दंसियं सिद्धाययणकूडं । भण्णिओ य एसो । भो मम
दुवे चेव अन्नपियाणि एत्थ जण्णमि, इमं सिद्धाययणकूडं
रथणावयंसगाभिहाणं च कुण्डलजुवलं^२ ति । ता चिट्ठ उ इमं
इहं, कायव्वं तए पुव्वसाहियं ति । निमित्तं सिक्खासंघायविव-
रेगदेसे कुण्डलजुवलं^३, ममण्णियं च इमस्स चिन्तामणिरयणं ।
भण्णिओ य एसो । एयं खु चिन्तामेत्तपडिवससहायभावं
साहेइ इहलोवपडिवड्डं एगदिवसे एगपन्नोयणं । ता एय-
सामत्थन्नो वेयडुग्गमणमणुचिट्ठियव्वं ति । पडिवसमणेण ।
आगया कोसमिं । गन्नो देवो निययविमाणं । वावन्नो
कासकमेणं । समुप्पन्नो वन्धुमईकुच्छीए । जाओ^४ से सरय-
समयंमि सहयारेसु दोहलो । असंपव्वमाणे य तंमि समु-
प्पन्ना से अरई, पव्वायं वयणकमलं, पौडिओ गन्नो, संजायं ।
किसत्तणं । एत्थन्नरंमि पयट्ठो सोयवाओ । अओ एसा
'असंपादयदोहत्ता न जीवइ त्ति । तन्नो माइनेइमोहिणं
असोगदत्तणं 'न तित्थघरभासियं निप्फलं', 'ता भविसुइ न
असहा वि वेयडुग्गमणं' ति चिन्तिज्जण चिन्तियादं

१ GE वेण्हव ।

२ A जो, D हरो ।

३ GE कुण्डलं, AD sec. m.

४ D कुंडलं ।

५ A adds च ।

६ CM om, B i, marg.

७ D adds अवर त्ति ।

८ A om. .

चिन्तामणिरथणसन्निहाणमि सहयाराद् । समुप्यजाणि य
दमाद् । संपाञ्चिओ दोहलो । पसूया एसा । जाओ य से
दारओ । कथं च से नामं अरहदत्तो त्ति ।

- पत्तो य बालभावं । तओ सो असोगदत्तो नेद् तं साञ्ज-
५ समीवं, पाउद्द चक्षणेसु, रुधद् य तओ । एवं च अरहन्तो
कोद् कासो । पत्तो कुमारभावं । साहिओ षेण जिण-
भासिओ धम्मो, न परिणओ 'य तस्स । पुणो वि साहिओ,
पुणो वि न परिणओ त्ति । एवं च अरहन्तो कोद् कासो ।
पुणो वि कहिओ असोगदत्तेण पुव्वभवदयर्रो, न परिणओ
१० य अरहदत्तस्स । भणिओ य षेणं असोगदत्तो । किमिणिणा
पलविणं त्ति । तओ मो एयवदयर्रेणव 'अहो मामत्थं
कथपरिणईए' त्ति चिन्तिऊण समावसं समणसिङ्गं । अरह-
दत्तेण वि य परिणीयाओ चत्तारि वेट्टिदारियाओ ।
भुञ्जमाणस्स पवरभोए अरहन्तो कोद् कासो ॥
- १५ 'तओ परिवालिऊणमणदयारं सामसं अहाउयस्स'
अएण देवलोयसुवगओ असोयदत्तो । सुथं च णेणं, जहा
असोगदत्तसमणगो पस्सत्तसुवगओ त्ति । तओ समुभूओ
अरहदत्तस्स सोगो । कथं उट्टुदेहियं । समुप्यओ य मो
बन्धओए । दिओ उवओगो, विक्काओ य ओहिणा अरह-
२० दत्तवदयर्रो । आभोदथं च षेणं 'न एस एवं पडिबुग्गद्'

१ A om.

१ CE om. this sentence, B i. marg

२ A अचाउवकरव ।

त्ति । पत्युश्चो उवाश्चो । अथण्डमि सेव समुप्यादश्चो से
वाही । संजायं जलोचरं, परिसुक्ताश्चो भुयाश्चो, सूणं चक्षण-
जुयलं, मिलाणादं कोयणादं, जड्विया जीहा, पण्डा निहा,
उवगया अरई, समुभूया महावेयणा । विसणो य एषो ।
महाविथा वेष्वा । उवन्नत्यं सञ्चसारं । भणियं च णेण ।
अवहर एयं वेयणं । पउत्तादं ओसहादं ; न जाश्चो से
विसेभो । पञ्चक्ताश्चो वेष्केहिं । तश्चो वेयणादसयमोहिण
भणियं । न चएमि एयं अणेगतिव्वेयणाभिभूयं दिवसमेत्त-
मवि^१ मरौरगं धारेउं । ता देह मे कट्टाणि, पविसामि
जलणं ति । एयं सोऊण विहाणा बन्धवा, मुच्छियाश्चो ।
पत्तोश्चो, परोविश्चो^२ परियणो । एत्यन्तरंमि सो देवो सबर-
वेष्कळ्वं काऊण गहियगोणत्तश्चो^३ आगश्चो कोसमिं । उग्घो-
मियं च णेणं अरहत्तघरसमीवे । अहं खु सबरवेष्को फेडेमि
सौमवेयणं, सुणावेमि बहिरं, अवणेमि तिमिरं, पणासेमि
खसरः उण्णुसेमि मलवाहिं, ^४समेमि सूळं, नासेमि ^५उयरं ।
ति । एयं^६ सोऊण सहिश्चो सबऊमाणं । भणिश्चो य मे
परियणेणं । भह, अवणेहि इमस्स महोचरं ; जं मग्गियं
दिज्जइ त्ति । तेण भणियं । धम्मवेष्को अहं, न उण चत्थ-
कोणुश्चो ; ता अलं मे अत्थेणं । किं तु किञ्चसण्णो एव

१ CE वेयणावासमेत्तकळं, B वेयणावासमिच ।

२ CE चवदिचो, B चवचमिच । ३ B मोचत्तच, D मोचच, E मोरत्तचो ।

४ A चमेमि D soc. m, B समामि । ५ B जलोचरं । ६ B add- च ।

वाहो, न सुहेणं अवेदं । एत्य खलु परिहरियव्वं नियाणं,
 मेवियव्वो पडिवरको । नियाणं च द्दविहं हवद, इहलोदयं
 पारलोदयं च । तत्य इहलोदयं अपक्कासेवणजणिमां वायाद-
 'धाउरकोहो, पारलोदयं पावकम् । तत्य 'इहलोदयं पि न
 ५ पारलोदयमंबन्धमन्तरेण' ति पारलोदयं परिहरियव्वं ति ।
 तत्य वि^१ पहाणभावओ मिच्छत्तं । परिहरिए य तंमि
 ममुपन्नमत्तभावेण पददिवममेव आसेवियव्वाइं नाणचरणाइं,
 कायव्वो पढमचरिमपोरुभीसुं चित्तमल्लविमोहणो जिणवयण-
 मज्जाओः मायव्वो विदयपोरुभीए हियाहियभावदंमगो तस्मा
 १० अत्यो, मणवयणकायजोगिहं न हिंमियव्वा पाणिणो, न
 जंपियव्वमल्लियं, न गणहियव्वमदत्तयं, न मेवियव्वमवर्धं, न
 कायव्वो 'मुक्काइपरिग्गहो, न भुञ्जियव्वं रयणोए, स्वायव्वा
 खन्तो, भावियव्वं महुवं, वज्जणिज्जा माया, निहणियव्वो
 लोहो, हिण्डियव्वं अपडिवड्ढेणं, वमियव्वं खेलकाणणुक्काणिसु,
 १५ वज्जियव्वो आरम्भो, भवियव्वं निरौहेणं । एवं च, भो
 देवाणुप्पया, 'अवेद भवजलोयरं पि, किमङ्ग पुण एयं
 'इहलोयमेत्तपडिवड्ढं । 'तओ परिचणेण चिन्तियं 'मरणाओ
 वरमिमं' ति । भणिओ य एमो परिचणेण' । 'भो 'अरहदत्त,
 अलं मरणेणं, एयं करेहि त्ति । 'तओ 'मरणाओ वि एयम-

१ D inserts दोष, B i marg.

२ BCE add च ।

३ A मुक्काव*, CE om. मुक्काइ, B i marg

४ D चविय, A चवेदय ।

५ CE om., B i marg

द्विधरं, तद्वावि का अन्ना गद्' त्ति चिन्तिऊण अंपियमणेण
 'अ वो रोयद्' त्ति । सवरवेक्खेण भणियं । जद् एवं, ता
 पेक्ख मे वेक्खसत्तिं । इयाणिं चेव पञ्चवेमि; किं तु
 निष्किणण होयव्वं, न दायव्वो मोहपसरो, न सोयव्वम^१-
 क्कणाणमिन्ताणं, न कायव्वो कुमीलमसग्गी, न बड्ढमच्चियव्वं ५
 इहलोयवत्तुं, न मोत्तव्वो अहं, न खण्डियव्वो मम आणत्ती ।
 पडिस्सुयमणेणं । तन्नो आलिहियं वेक्खेण मन्तमण्डलं,
 मिल्लिन्नो नयरिजणवन्नो, ठाविन्नो मण्डलंमि अरहदत्तो,
 मव्वजणसमस्समेव अहिमन्तिऊण पउत्तादं ओसहादं, ठद्दो
 धवलपण्डणं, सुमरिया मादत्याणविज्जा, देवमत्तीए १०
 कोलाहलीकन्नो एमो । तन्नो मोयावेऊण^२ अक्कन्दभेरवे.
 लोडाविऊण महियलंमि, भञ्जाविऊण अङ्गमङ्गाद^३, ५गमिउं
 विचिन्तमोहे जम्बालकलमल्लन्नो अद्दभीसणो रूवेणं अमोय-
 व्वभासो^४ (सवणपन्थाओ वि य पुट्ठो किं पुण दंसणस्स)^५
 दरुहिगन्धिणा^६ देहेण नियरूवसरिसअट्टत्तर^७वाहिसयपरि- १५
 वारिन्नो विवागसव्वस्सं पिव पावकणस्स निप्फेडिन्नो से
 सुत्तिमन्नो चेव मायावाहि त्ति । टिट्ठो य लोएणं । तन्नो
 विन्धिन्नो लोओ । कन्नो णेणं कोलाहलो । अहो महानु-
 भावया सवरवेक्खस्स, अउव्ववेक्खमणेण अदिट्ठपुव्वेण अन्ना-

१ A adds वचव, D i. marg. २ BD सुवाविऊवक्कं ।

३ BCE संवत्तमार । ४ CE भणियं, D pr. m. ५ B लोओविचव्व ।

६ A om., B i. marg. ७ CE संक्षेपे ८ BCE om. वाहि ।

रिभेहिं निष्केडिभो मुत्तिमन्तो चेव वाहिं त्ति । अ
 अक्करियं; पडणो अरहदत्तो, वाहिविगमेण ममागथा
 निहा । येववेक्षाए पडिबोहिभो मवरवेष्सेणं । भणिभो य णे
 भइ, पेष्कणोच्चयं महापावकसवाहिं । १ ता तहा करेष्सा
 ५ न उणो जहा इमेणं घेष्पसि त्ति । दिट्ठो अरहदत्तेणं
 विन्दिभो एसो । जायं से भयं । भणिभो २ य मवरवेष्से
 भइ, मोयाविभो ताव ३ तुमं मए इमाभो पावकसवाहि
 किलेसाभो, पाविभो आरोग्गसुहेक्कदेमं । अभो परं भइ
 मयमेव तहा कायव्वं, जहा मयलपावकसवाहिविगमो हो
 १० तव्विगमे य संपक्खिस्सुह ते जस्यजरामरणविरहियं एगम
 निष्पच्चवायं आसंभार ४ मपत्तपुव्वं आरोग्गसुहं त्ति । अहं
 गहिभो चेव इमिणा पावकसवाहिणा; अवणीया य भव
 विथ ५ काइ मत्ता इमस्स मए, सेभावणयणत्तं च 'अजो
 उत्तमोवायस्स' त्ति पयट्ठो इमिणा पयारेणं । ता तुमं
 १५ उत्तमोवायं वा पडिव्व एयं वा मज्झ मन्थियं चेट्ठियं ति
 लोएण भणियं । को उण एत्थ उत्तमोवाभो । मवरवेष्से
 भणियं । जिणसासणंमि पव्वेष्सापवक्कणं । तत्थ ६
 १ पडिवक्खाए पव्वेष्साए परिवाल्लिक्खमाणोए जहाविहिं
 संभवइ एस वाही, सिग्घमेव य अवेइ अवसेमं ति । ईइ

१ A तो. D sec. m. २ AB om. ३ A ता। ४ CE १

५ B 'नेवसप'. D pr. m. ६ B काच. A काइमत्ताइमत्ता ।

७ B om., CE पवक्काए ।

य मे जाई, जेण न होइ सा इमौए सयलदुखसेलवज्जासणौ
महापव्वज्जा । तुमं पुण भइ उत्तमजाइगुणओ जोगो इमौए
महापव्वज्जाए । ता एयं वा गेण्ह, गहियगोणत्तओ मए वा
मह विहरसु त्ति । लोएण भणियं । भो सुन्दरमिमं तुज्झ
भाया त्रि पव्वइओ चैव ; ता एयं ववमसु त्ति । तओ
अरहटत्तेण अणिच्छमाणेणावि चित्तेणं पडिवन्नमेयं । आगओ
कोइ तहाविहो माइ । तओ पडिवओ एयस्स ममौवे
पव्वज्जं दव्वओ. न उण भावओ त्ति । गओ मवरवेज्जो ।
अइक्कन्ता कइवि टियहा । मिच्छत्तोदणं च ममुप्पन्ना इमस्स
अरई । तओ परिच्चइय पोइसं, अणवेरिक्कण निययकुल,
अगणिकुण वर्याणज्जं, अणालोदकण आयइं परिच्चत्तमणेण
दव्वलिङ्गं । आगओ मगिहं । ^१पवत्तो ^२पडिकूलमेवणे । गया
कइवि वामरा । आभोइयं टवेण । कओ से पुव्ववाहौ ।
विसणो एमो । निन्दिओ लोएणं । संसारमिणेहेणं गविट्ठो मे
बन्धवेहिं मवरवेज्जो । लट्ठो टव्वजोएणं । भणियो थ गेहिं । ^{१४}
भइ, कुवियो भो तस्स वाहौ । ता करेहि मे अणुगहं,
उवमामेहि एयं ति । मवरवेज्जेण भणियं । किं कथमपव्वं
त्ति । बन्धवेहिं भणिय । भइ, लज्जिया अन्हे तस्स चरिएणं :
तहावि करेह अणुगहं ति । मवरवेज्जेण भणियं । जइ एवं
पुणो ^३वि पव्वइद^३ । तओ अणिच्छमाणो वि हियएण ^२

१ CE om. २ D adds ता । ३ CE पव्वइए पव्वइओ तरेवओ मवर
वेज्ज, D पव्वइए t. marg. इ तमो च० वि० हि० प० । B पव्वइए पव्वइए तरेव ।

पव्वदञ्चो । तच्चेव ^१उवमामिज्जण ^२वाहिं गञ्चो मवरवेज्जो ।
 अदक्कन्तेसु कइवयदिण्णेषु तच्चेव उण्णव्वदञ्चो । आहोइयं
 देवेणं । कञ्चो से तिस्रयरेवयणो वाहौ । भणिञ्चो य बन्ध-
 वेहिं । किं पुण तुमं एवं पि अत्ताणयं न लक्खमि । ता
 ५ परिच्चयसु वा जौवियं, करेहि वा तस्स वयणं ति । तेण
 भणियं । करेमि संपयं, जइ तं ^३पेक्कामि त्ति । गवेमिञ्चो
 मवरवेज्जो ^४बन्धवेहिं, दिट्ठो य देव्वजोएणं । लज्जावणयवयणं
 भणिञ्चो य^५ णेहिं । अज्जुत्तं चैव ववमियं ते पुत्तएण,
 गहिञ्चो य एमो तिस्रयरेण वाहिणाः ता को उण इह
 १० उवाञ्चो त्ति । मवरवेज्जण भणियं । नत्थि तस्स उवाञ्चो ;
 तिमयल्लोक्कञ्चो खु एमो पुरिमयाररहिञ्चो य । ता थंविम-
 यमेयस्स, बज्जययगाञ्चो ^६य अग्गञ्चो तिरियनारणस्स
 विडम्बणाञ्चो । तद्दावि तुन्हाण उवरोहञ्चो चिक्खिक्कामि
 एक्कमिं, जइ मए चैव मइ ह्णिणउद त्ति । पडिवन्नमणेहिं
 १५ माहिंयं च अरहटत्तस्स । ^७मंगवुड्डो य एमो । तद्दावि 'का
 अन्ना गद' त्ति चिन्तिज्जण ^८पडिवन्नमणेण । आणिञ्चो
 मवरवेज्जो । भणिञ्चो य णेणं । भट्ट, पक्खिमा खेड्डियाः
 ता सुन्दरेण होयव्वं । सव्वहा जमत्तं करेमि, तं चैव ^९तुमए
 काथव्वं ; न मोत्तव्वो य अहयं ति । पडिवन्नं अरहटत्तणं ।

१ B u. mang.

२ CE वेक्कामि ।

३ BCE om.

४ A om.

५ DCE om.

६ D संवत्तो, B see m

७ B om. all down to पडिवन्नं अरहटत्तणं ।

८ CE om.

तिगिच्छिओ य एसो । भणिओ य लोएणं । भो सत्यवाह-
 पुत्त, मा संपथं पि कुपुरिमचेट्ठियं करिस्समि^१ । ममप्पिओ
 से गोणत्तओ । निग्गथा नयरीओ, गया य गामन्तरं । कथा
 देवेण माथा । दिट्ठं च जेहिं धूमन्धयारियं नहयलं, सुओ
 हाहारवगग्धिणो वंसफुट्ठणसद्दो, पुलहया दिट्ठिदस्सया
 जास्सावली । विस्सायं च जेहिं, जहा पलित्तो एस गामो
 त्ति^२ । तओ विण्णवणमिमिन्तं घेत्तूण तणभारयं धाविओ
 देवो । भणिओ य जेणं । भो किं तणभारणं पलित्तं
 विण्णविव्वर । देवेण भणियं । किमेत्तियं विथाणामि । तेण
 भणियं । कहं न-याणामि । देवेण भणियं । जइ जाणमि, १०
 ता कहमस्साणपवणमधुक्कियं अणेगदेहिन्धणं कोहाइसंपलित्तं
 गहियदेहिन्धणो पुणो वि गिह्वामं पविसमि । ठिओ
 तुण्हिक्को, न संबुद्धो य ॥ गया कंचि भूमिभागं । पयद्दो देवो
 तिरककण्टयाडलेणं अटविमग्गेणं । दयरेण भणियं । भो किं
 पुण तुमं पन्थं मोत्तूण अडविं पविसमि । देवेण भणियं । १५
 किमेत्तियं जाणमि । तेण भणियं । कहं न-याणामि ।
 देवेण भणियं । जइ जाणमि, ता कहं मोक्कमग्गं मोत्तूण
 अणेगवसणमावयसंकुलं^३ संसाराडविं पविसमि । ठिओ
 तुण्हिक्को, न संबुद्धो य ॥ गया कंचि भूमिभागं । आवासिथा
 गामदेवउत्ते । तत्थ पुण वाणमंतरो लोएण अस्सिक्खमाणो २०

१ A • खर ति. B करेक्खति ति ।

२ BCE om.

३ CE om. संकुलं. B + marg.

- हेट्टामुहो पडइ ; पुणो वि ठविओ, पुणो वि पडइ । तेण भणियं । अहो वाणमंतरस्स अहन्नथा, जो अस्सिओ उवरि-
 ऊत्तो १य कओ हेट्टामुहो पडइ । देवेण भणियं । किमेयं
 विद्याणासि । तेण भणियं । किमेत्य जाणियव्वं । देवेण
 ५ भणिय । जइ एवं, ता कौम तुमं अस्सणिज्जट्टाणे देवगद-
 मिद्धिगईओ पडुच्च उवरिऊत्तो वि किज्जमाणो परिणाम-
 दाहणगिहवासपवज्जणेण निरयंगदतिरयगदगमणभावओ
 हेट्टामुहो पडमि । ठिओ तुण्हक्को, न संबुद्धो य ॥ गया
 कंचि भूमिभागं । दिट्ठो य नाणापथारे कणियकुण्डए
 १० चइऊण १अस्सन्तदरहिगन्धअसुइयं भुञ्जमाणओ सूयरो ।
 तेण भणियं । अहो अविवेगो सूयरस्स, जो कणियकुण्डए
 चइऊण १असुइयं भुञ्जइ त्ति । देवेण भणियं । किमेत्तियं
 विद्याणमि । तेण भणियं । किमेत्य विद्याणियव्वं । देवेण
 भणियं । जइ एवं, ता कौम तुमं अस्सन्तसुहकव्वं ममणत्तणं
 १५ चइऊण असुइए विसए बह्ममज्जमि त्ति । ठिओ तुण्हक्को,
 न संबुद्धो य ॥ गया थेवं भूमिभागं । कथा देवेण माथा ।
 दिट्ठो य णेहिं छेत्तन्तरोवारिया १दुरटंमट्टियविसुक्कजुंजमय-
 चारी सुक्ककूवतडेक्कदेमंजायदुग्गव्वापवाज्जववद्धाहिसामो
 तस्सिमिस्समेव १अज्जवमाणं १कूवपडणेणं अणामाइऊण

१ BD om

२ A om नर ।

३ CE ०अंथं अट्टरं, D om.

४ अंथंनदुररिअंथं ।

५ CE अट्टरं, DE अट्टरं B अंथंनदुररिअंथंअट्टरं

६ CE ०धारिया ।

७ BCE ०सिद्धं

८ A कूवव०, D see m

दृश्यापवात्सलवं विषमपडिक्रुवेकदेसेस संचुण्णियङ्गोवङ्गो बहमो
 त्ति । तं च दद्रुणं भणियं अरहदत्तेणं । अहो मूढया बहमस्म,
 'जेण मोत्तूण जुंजुमयचारिं कूवतडभंठियं दृश्यात्सलवमहिलमन्तो
 तत्येव' पडिओ^१ । देवेण भणियं । किमेत्तियं वियाणमि ।
 तेण भणियं । कहं न-याणामि । देवेण भणियं । जइ ५
 जाणमि, ता कहं केत्तन्तरोवारियं^२ जुंजुमयचारिकप्यं महन्तं
 सुरभोस्समुञ्जिय दृश्यापवात्सलवतुत्ते तुक्के माणुसमोस्सामि
 बद्धाहिलामो पाडेमि अप्पाणयं सुक्कूवमरिमौए^३ टोग्गईए
 त्ति ॥ एयमायत्तिऊण वियलिओ मे कम्मरामौ । चिन्तियं
 च णेणं । अहो अमाणुमो एमो । कहमन्नहा एवं वाहरद । १०
 मोहणं च एयं । भाया त्रि मे एवं चेव क्हियव्वं ति । ता
 पुक्कामि ताव, को उण एत्य परमत्यो त्ति । पुक्किओ य ।
 भो को उण तुमं अमोयदत्तो विय मम वक्कलो त्ति ।
 देवेण भणियं । परियायन्तरगओ^४ मो चेव अमोयदत्तो
 ण्हि । इयरेण भणियं । को पच्चओ । देवेण भणियं । १५
 'तुमए मए य पडिबोहनिमित्तं आमि^५ जहा वेयडूपव्वए
 कुण्डलजुवल्लयं ठनियं^६, ता तं चेव^७ दंसेमि त्ति : किमन्नेण

१ CE om. all down to द्देवेषु ३ D transposes. ३ CE ३धारियं ।

४ ACE ३धार, B ३धोर, D ३सियार । ५ CE ३मतो ।

६ CE भवियं तर चासि जहा etc. B मर चासि जहा and adds i. marg.
 तुमर मर पडिबोहनिमित्तं । ७ A ३निमित्तमेव । ८ CE add तं मे
 दंशिकव पडिबोहो कायवो त्ति । ९ D adds पच्चयनिमित्तं तर, B i. marg.

पञ्चणं ति । पडिस्समणेणं । तन्नो दिव्वरुवेण होऊणं नौओ
वेयडूपव्वयं, दंसियं से सिद्धायथणकूडंसि रयणावयंसयं
कुण्डलज्वलयं^१ । तं चेव पेक्किऊण विचित्तयाण कम्मपरिणामस्स
ममुप्पन्नं जाईमरणं । पडिबुद्धो एसो. पव्वदओ य भावओ ।

५ खामिओ देवेणं । गओ देवो^२ ॥

ताणं च^३ अहयं, भो धरण, पुरोहिद्यकुमारो त्ति ।
ता न एवं, देवाणुप्पिया, अणअत्यकु मलमल्लाण विराहयाणं च
बुद्धो हवद, न य अविराहयाणं विणिज्जियमहामोहमत्तूणं
अणुट्ठाणं न^४ निव्वहद, न य इमाओ अन्नं मन्दरयरं ति ।

१० ता ममौहियमपायणेण^५ करेहि मफलं मणुत्तणं । धरणेण
भणियं । जं भयनं आणवेद^६, किं तु माहेमि जणणि-
जणयाणमेयवदयरं, कयाद^७ संवुञ्जन्ति । भयनया भणियं
जुत्तमेयं^८ । तन्नो पडिबुद्धवयंसयममेशो पविट्ठो नयरिं ।
कहिओ य^९ णेण जणणिजणयाण^{१०} वदयरो । पडिबुद्धा य

१५ एण । मल्लाहिओ गिहाममपरिच्चाओ । कयं उच्चियं
करणज्जं । पवओ जहाविहोए मरु जणणिजणएहिं वयंस-
एहि य अरहदत्तगुरुममौवे ममणत्तणं ॥

१ CE जुवळं, B जुगळं, D जुयळं २ D adds सविमार्थ ।

३ D हंसो धरव चहं, B हंसो धरव । marg., see. m. CE om. भो धरव ।

४ B om. ५ A संपाडणव । ६ CE add ति । ७ D adds ताचि ।

८ B adds i. marg. मा पडिबंधं करेह, D inserts चचातुह देवाणुप्पिया

मा पडिबंधं करेह । ९ BCE om. १० D inserts हम ।

अदकन्तो कोइ कालो । अहिञ्जियं सुत्तं, आशेविशो
किरियाकलावो । संपत्तो एगकविहारपडिमापडिवत्तिजोग्गयं ।
समुप्पन्ना से दक्का । पुच्छिया य^१ षेण गुरवो, 'उच्चिन्नो' त्ति
कल्लिऊण अणुजाणिन्नो य षेहिं । भाविथान्नो भावणान्नो ।
पडिवन्नो एगकविहारपडिमं । गामे एगर।एण नगरे पञ्चराएण ५
य विहरमाणो समागन्नो तामलित्तिं । ठिन्नो पडिमाए ॥

इत्तो य मा लच्छौ देवउरनिव्वासिया गवेषाविया
सुवयणेण, दिट्ठा य नन्दिवड्डणाभिहाणसन्निवेसे, घडिया य
षेणं । तन्नो मो तं गण्डेऊण गन्नो निययदीवं ॥ अदकन्तो
कोइ कालो । पुणो आगन्नो तामलित्तिं । ठिन्नो बाहिरियाए । १०
दिट्ठो य मो रिमौ उज्जाणसुवगयाए कइवि लच्छौए,
पञ्चभिन्नान्नो य णाए । तन्नो गहययाए^२ कम्मपरिणामम्म^३
विथम्भिन्नो से कोवाणलो । आहया विय वज्जेणं । चिन्तियं
च णाए । अहो से पावपरिणई, पुणो वि एसो दिट्ठो त्ति ।
ता इमं एत्य पत्तयासं । ठवेमि एयस्स समीवे छिन्नकङ्कणं १५
कण्ठाहरणं, 'अहो सुट्ठा सुट्ठ' त्ति करेमि^४ कोलाहलं ।
तन्नो विवित्तयाए उज्जाणस्स दरिषणेण कण्ठाहरणस्स
संभावियचोरभावो चण्डसामणेण राइण वावाइज्जिस्सइ त्ति ।
गहिया य सुए भिक्खुवधारिणो मल्लोत्ता तक्करा वावाइया

१ AB om.

२ D prefixes भरत्तं, B i. marg

३ D अहयपवाइ ।

४ A पावकम्मस्स ।

५ BCE add च ।

य । ता 'ल्लिङ्गिणो वि चोरियं करेन्नि' ममुप्यन्ना पविद्धि
 न्ति । चिन्तिक्षण संपाडियमिमीए । धाविथा आरस्किथा ।
 गहिन्तो भो रिमी । बोक्काविन्तो तेहि 'य जाव न जंपद
 न्ति, गवेसियं कण्ठाहरणं; दिद्धं च नाइदूरे । तन्तो
 १ 'क्किन्नकङ्कणं' ति 'महिथा 'नायरजणवया' । माहियं
 नरवइस्स । 'अहो अण्णो तक्करो' न्ति विन्दिचो राया ।
 भणियं च षेणं, 'मिक्कविज्जण वावाणह' न्ति । पुक्किन्तो
 दण्डनामिएहिं । जाव न जंयइ न्ति, तन्तो 'अहो से कवडवेसो'
 न्ति अहिययरं^१ कुविण्हं पाविन्तो वण्णयामं ति । निहथा
 १० सूलिया । उस्सित्तो मुणिवरो । आघोमियं चण्डालेणं ।
 भो भो नायरा, एएण ममणवेसधारिणा परदब्बावहारो कन्तो
 न्ति वावाइस्सइ एमो^२; ता अन्तो वि जइ परदब्बावहारं
 'करिस्सइ, तं पि राया सुत्तिक्केणं दण्डेण एवं चेत्त'^३
 वावाइस्सइ न्ति । 'भणिक्कण मुक्को [एमो भययं]'^४ चण्डा-
 १५ लेहिमुवरि^५ सूलियाए^६ । तवप्यहावेण धरणिताल्लमुवगया
 सूलिया, न विद्धो रडु एमो । अहामन्निहियदेवयानिन्तोएणं
 निवडिया कुसुमवुड्ढो । 'जयइ भयवं धन्तो' न्ति उट्टाइन्तो

१ BCE om, next three words. A om. वेहिं, D om. य ।

२ A महाविथा, CE महहिथा B pt. m. ३ A चयरि, B मचर० ।

४ A adds इचिउ चलोणउ । ५ BCE •यचर । ६ AB om

७ CDE करइस्सइ ८ A om. ९ D adds इवं ।

१० BD om ११ A om. चण्डालेहिद्, CE om. १२ CE om

कलयसो । गार्ह्यं नरवदस्स । मंजायपमोश्चो य आगश्चो
 राया । वन्दिश्चो जेण भयवं । पुच्छिश्चो त्रिन्दिहमणेण ।
 भयवं, कहं पुण इमं वत्तं ति । न जंपियं भयवया । भणियं^१
 मन्तिणा । देव, वयविसेममंगश्चो खु एमो, कहमियणिं पि
 मन्तइस्सद । ता तं चैव सत्यवाहघरिणिं^२ मद्वावेऊण पुच्छेह ।
 तश्चो पेमिया दण्डवामिया ।^३ जणरवाश्चो इमं वदयरं
 आयल्लिऊण पलाणा एसा, न दिट्ठा दण्डवामिएहिं । निवेदयं
^४ च रादणो । देव, पलाणा खु एसा, न टौमए गंइमादएसुं ।
 भणियं च जेणं ।^५ अरे मक्षं गवेमिऊणं आणेहं । गया
 दण्डवामिया । गविट्ठा शारामसुन्नदेवउलादएसुं । न दिट्ठा
 एसा । दिट्ठो य कुश्चोद^६ एयमायल्लिय एयवदयरणेव
 पलायमाणो सुवयणो । गहिश्चो दण्डवामिएहिं । आणोश्चो
 नरवदममोवं । निवेदयं रादणो । देव, नत्थि मा तामलि-
 त्तौए; एमो य किल्ल तौए भत्तारो त्ति । दिट्ठो^७ य
 पलायमाणो, गहिश्चो अक्केहिं; मपयं देवो पमाणं ति ।
 निरुविश्चो सुवयणो, भणिश्चो य एमो । भद्द, कहं ते घरिणि
 त्ति । तेण भणियं । देव, न ज्ञाणामि । रादणा भणियं ।
 ता कौस तुमं पलाणो त्ति । सुवयणेण भणियं । देव भएण ।

१ ABCE भणिश्चो ।

२ CE भन्नरस्सर ।

३ CE सदावेह, om पुच्छेह ।

४ BD insert च य ।

५ BCE om, ।

६ B (i marg) and D

add पुश्चो ति ।

७ CE हरे ।

८ BD add मे समोवं ।

९ A ख० ।

१० CE om

रादणा भणियं । कुओ निरवराहस्य भयं । सुवयणेण भणियं ।
 देव, अत्यि अवराहो । रादणा भणियं । को अवराहो ।
 सुवयणेण भणियं । देव, तहाविहकलत्तसंगहो त्ति । रादणा
 भणियं । भो अभयमेव तुल्ल । ता माहेहि अवितहं, को
 ५ उण भयवओ तौए य^१ वदयरो त्ति । निरुविओ
 सुवयणेण भयवं, पञ्चभिन्नाओ य णेणं । तओ महापुरिस-
 चरियविन्ध्यस्कित्तहियणं बाहोअलोयणं जंपियमणणं । देव,
 अणाचिरकणौओ वदयरो, ता ण मक्कुणोमि आचिरिकुं ।
 रादणा भणियं । भट्ट, ईदसो एम संमारो, किमेत्य अपुब्बयं
 १० ति : ता माहेउ भट्टो । सुवयणेण भणियं । देव, जइ एवं, ता
 विनित्तमाइमउ देवो । तओ रादणा पुलोदओ परियणो
 ओसरिओ य । तओ धरणदंसणमंजायपञ्जायावेण अपियं
 सुवयणेणं । देव, पावकओ अहं पुरिसमारमेओ, न उण
 पुरिमो त्ति । निवेदयं देवस्स । पुरिमो खु देव^२ अकज्जाय-
 ५ रणविरओ मञ्जाहिमन्थौ कयञ्चुओ परलोयभौरु परोवयार-
 निरओ य हवइ, जहा एम भयवं ति । रादणा भणियं ।
 कहमेवंविहो पुरिसमारमेओ हवइ त्ति, ता पत्युयं भणम् ।
 तओ माहिओ सुवयणेणं दीवदंसणादओ अट्टन्नस्सपयाण-
 पञ्जावमाणो धरणवदयरो । तुट्टो य मे राथा । सुक्को य
 १० णेण सुवयणो । वन्दिऊण भयवन्तं लज्जापराणीणयाए

१ A वि ।

२ CE om., B adds क, एको देव ।

तुरियमेव गम्भो सुवयषो । धरणाणुराएण य अज्जमकुसमीवे
 सोऊण धम्मं परिद्याणिऊण मिच्छत्तं पक्खाणुयावाणसदडु-
 कस्सिन्धणो पवन्नो समणत्तणं । राया वि पूइऊणं भयवन्तं
 पविट्ठो नयरिं ॥

लच्छी वि महाभयाभिभूया पलाइऊण तामलित्तीओ ५
 अत्रहरियवसणासंकारा तक्करेहिं जामसेत्ताए सव्वरीए पत्ता
 कुसत्यसाभिहाणं^१ सन्निवेसं । तत्थ पुण तौए चेव रथणौए
 पारद्वं पुरोहिणं^२ रायमहिमीए सव्वविग्घविघाययं चरकथां ।
 पक्खालिओ सन्निवेसवाहरियाए चउप्पइयण्डिंलमि जल्लणो,
^३विइसा निमित्तकड्डियासिणो दिसावासा, समारोविओ १०
 नहभिसत्तन्दुल्लससेओ चरू, पत्थुओ मन्तजावो । एत्थन्तरंमि
 जल्लन्तमवल्लोइऊण 'सत्थो भविस्सुद' त्ति आगया लच्छी,
 सिवारावसमणन्तरं च दिट्ठा दिसावालेहिं । पेच्छिऊण 'अहो
 एसा^४ मा रक्खसि' त्ति भौया थ एए, सुक्काइं मण्डल्लगाद,
 थम्भिया ऊइथा, पयन्थियाओ भुयाओ, विमुक्का विथ १५
 जौविणं निवडिथा धरणिवट्ठे । एत्थन्तरंमि 'भो भो मा
 बौइसु^५, इत्थिया अहं' ति भणमाणौ समागया पुरोहिथ-
 समीवं । दिट्ठा विगयवसणा । तओ पोइसमवल्लमिऊण
 'रक्खमी एस' त्ति केसेसु गहिया अण्णं । 'अरे मा बौइसु'
 त्ति विबोहिथा दिसावासा । 'उट्ठिया थ एए । बट्ठा खु २०

१ BCE • वाच ।

२ CE राक्खमहिमीपसवविग्घ० ।

३ CE डिउरुआ ।

४ CE om.

५ D बौइच ।

६ CE कड्डिया इए ।

एसा । पेसिथा सन्निवेशं । साहित्यं नरवदस्स । तेण वि य 'न
 पीइसण्णा रक्खसि' त्ति खाविज्जण नियथमंसं, विट्ठासिज्जण
 असुरणा, कयत्थिज्जण नाणाविडम्भणाहिं, निबभस्सिज्जण 'य
 सरोसं तन्नो निव्वासिय त्ति' । अल्लभमाणौ गामाइसु पवेसं
 ५ परिबभन्ती अउवीए पुव्वकयकणपरिणामेण विय घोरकूवेणं
 वावाइथा मइन्देणं । समुप्पन्ना य एसा धूमप्पहाए निरय-
 पुठवीए सत्तरससागरोवमट्ठिई नारगो त्ति ॥

धरणो वि भगवं अहासंजमं विहरिज्जण पवड्डमाणसुह-
 परिणामो काज्जण मंलेहणं पवन्नो पायवगमणं, विवन्नो
 १० कालकमेणं, समुप्पन्नो आरणाभिहाणे देवलोए चन्दकन्ने
 विमाणे एकवीससागरोवमाज वेमाणिअो त्ति ॥

वक्कायं जं भणियं धरणो लण्कौ य तह य पइभञ्जा
 एत्तो खेणविसेणा पित्तियपुत्त त्ति वोष्कामि ॥

कृदं भवगगहणं समत्तं ॥

॥ सत्तमो भवो ॥

१ अत्यि इहेव जम्बूद्वीवे द्वाीवे भारहे वासे सेसफणाभोय-
मन्निहेण पायारेण हिमगिरिमिहरसरिसेहिं भवणेहिं लङ्ग-
इयनन्दणवणेहिं उववणेहिं विणिञ्जियमाणसमरेहिं मरेहिं
चम्या नाम नयरौ । जौए अहिट्टाणं१ विय क्वम्स वीयं विय
सुन्दरयाए जोणी विय विणयम्स चेट्टियं विय२ मयरकेउणो ५
संमारंम वि रमणौयवुट्टिजणओ इत्यियायणो । जौए य
अपिसुणो अमच्छरौ कयन्नू दरको सुहाभिगमणीओ३
पुरिमवग्गो । तौए य दरिथारिमट्टणो अमरसेणो नाम
नरवई होत्या ।

जो माणविक्कमधणो पमाहिंयासेमटिमिवङ्गभएण । २०

ईमानडियाए न निच्चमेव लक्कीए अवउठो ॥

तस्स मयलन्तेउरपहाणा जयसुन्दरौ नाम भारिया ।

४ म इमौए मह विमयसुहमणह्वन्तो चिट्टइ ६ ।

इओ य सो आरणकप्पवामी देवो अहाउयं पाल्लिऊण

तओ चुओ समणो जयसुन्दरीए गधंमि उववओ न्ति । २५

१ AD add वमो जिवाणं । २ A om. all down to वुट्टिजणओ ।

३ D पिय । ४ CE add य । ५ CE तस्स सह रत्तोय ।

६ CE ०णहवन्तस्स चरक्कणो कोर काली ; B ०चरविसु ति ।

- दिद्वो य णाए सुविणयंमि^१ तीए सेव रथणीए पहायसमयंमि
 कणयमयतुङ्गदणो^२ अणेयरथणभूसिओ देवदूसावसम्मिय-
 पडाओ मज्जरपवणन्दोलिरो निवामो व्व रम्मयाए भूसणं
 विय नहयल्लस्स उप्पत्ती विय विन्हायाणं चक्करयणचूडामणी
 ४ महाधओ वयणेणमुयरं पविसमाणो त्ति । पासिऊण तं
 सुव्विउड्डा एसा । मिद्वो य णाए जहाविहिं^३ ददयस्स
 हरिमवसपयट्टपुल्लण भणिया य णेणं । सुन्दरि, मयल्ल
 नरिन्दकेउभूओ ते पुत्तो भविस्सइ । पडिस्सुयमिमोए ।
 अहिययरं परितुड्डा एसा । तओ य मविसेमं तिवग्गमपाय
 १० णरयाए पत्तो पस्सइसमओ । पस्सुया एसा । जाओ से दारओ ।
 निवंदयं च रादणो अमरसेणस्स हरिममदनामाए चेडियाए,
 जहा 'महाराय देवी जयसुन्दरी दारयं पस्सुय' त्ति ।
 परितुड्डो राथा । दिअं इमीए पारित्तेमियं । कयं उचिय-
 करणिअं । अइक्कन्तो मामो । पइट्ठाविथं^४ नामं दारयस्स
 १४ मणो त्ति । अइक्कन्तो संवक्करो ।

एत्यन्तरंमि मो लल्लौजीवनारओ तओ नरयाओ
 उव्वट्ठिय पुणो य संभार^५माहिण्डिय अणन्तरभवे^६ तहाविहं
 किंपि अणुट्ठाणं काऊण मसुप्पओ अमरसेणभाउणो हरिसेण-
 जुवरायस्स तारप्पहाए भारियाए कुच्चिमि पुत्तत्ताए त्ति ।

१ BCE विनिश्चयंमि ।

२ BCE •उंडा।

३ BCE •विहिं।

४ B adds च से and omits दारयस्स ।

५ CE •मि विं० ।

६ BCE insert च ।

जात्रो उच्यतेममएणं । पदद्विवियं च से नामं विशेषो न्ति ।
अदक्ष्णो कोद कासो । वद्धिओ कुमारसेणो देहोवचएणं
कलाकलावेण य । अत्यि य इमस्स पौई विशेषकुमारे, न
उण तस्स इयरंमि ।

अत्रया य समुद्धाहओ नयरीए जयजयरवो, अहिट्टियं ।
नहयसं सुरमिद्धुविक्काहरेहिं, निवड्डिया कुसुमवुट्टी । तओ
रादणा भणियं । भो भो किमेयं ति गवेसिऊण लहुं संवाएह ।
तओ गवेसिऊण निवेदयं से पडिहारेणं । देव, ममुप्पसमेत्य
भूयभविस्सवत्तमाणत्यगाहयं मयललोयालोयविमयं माऊणौए
केवलनाणं ति आणन्दिया नयरौ, पमुइया सुरमिद्धु- १०
विक्काहरा थुणन्ति मऊरवगूहं । एवं सोऊण देवो पमाणं
ति । तओ हरिसिओ राया पयड्डो वन्दणनिमित्तं भयवईए ।

पत्तो य मो कमेणं पडिस्सयं धम्मनिहियत्तित्तो ।
वरमिप्पिमिप्पमव्वस्सनिश्चियं सुरविमाणं वा ॥

निष्कलफलिहक्कायं^१ कञ्चणकथवालिकयपरिखेवं । १५

पायड्डियविक्खवलथं मरयम्भुहरस्स मिहरं वा ॥

विप्फुरियजञ्चकञ्चणकिङ्किणकिरणणुरञ्चियपडाय ।

रययमयगिरिवरं पिव पञ्जलियमहोमहिमणाहं ॥

कयविमलफलिहनिष्कलकोट्टिममंकन्तकञ्चणत्यथं ।

थम्भोवियविहुमकिरणरत्तमुत्ताहलोऊलं ॥ २०

श्रोज्ज्वलस्रग्मरगयमज्जहहरियायमाणसियस्रमरं ।

सियस्रमरदण्डचामीयरप्यहापिस्ररहायं ॥

अहायगयविरायन्तपवरमणिरयणहारनिउरुम्भं ।

हारनिउरुम्भलम्बियकस्रणमयकिङ्किणीजालं ॥

१ जालन्तर^१निन्तपरिप्फुरन्तदौसन्तविविहमणिकिरणं ।

मणिकिरणञ्जलमउडाहि कणथपडिमाहि ^२पञ्जुत्तं ॥

दिट्ठा य तेण ^३तेहि य नित्यस्रभवस्रवा तहिं गणिणौ ।

सिरिसरिसरुवसोहा गुणरयणविभूसिया भोक्का ॥

आधीणा समणोवासियाहि तह साउणोहि परिकिष्ठा ।

१० संपुस्रमुहमियद्धा निमि व्व नरक्तपन्तोहिं ॥

^४विष्कूढरोसतिमिरा फुरन्तविम्बाहरारुणष्काया ।

उज्ज्वयताराहरणा रयाणविरामे व्व पुब्बदिमा ॥

धवलपडपाउयङ्गी तिव्वतवोलुग्गमुद्धमुहयन्दा ।

जलरहिहयतलिणजलहरपडलपिहिय व्व मरयनिमा ॥

११ अहिणन्दिया राहणा भयवई । विमुक्कं कुसुमवररुं,

उग्गाहिओ धूवो । करयलकयस्रलिउडं निवडिओ चलणेसु,

उवविट्ठो कुट्टिमतले । पत्युथा धक्कहा ॥

एत्यन्तरंमि समहिलिया चैव समागया बन्धुदेवमागर-

नामा सत्यवाहपुत्ता । पणमिऊण भयवइं भणियं मागरेण ।

१० महाराय, न एत्य खेवो^४ कायब्बो त्ति । दिट्ठं मण अस्सब्बयं

१ C विमय, E विम ।

२ AD पञ्जुत्तं ।

३ ABD चियं ।

४ BCE निष्कूढ = विचित्र ।

५ CE खेवा, B खेवो ।

असंभावणीयं^१ महारायस्स वि एगन्तविन्ध्यजनयं किंश्चि वत्थुं ।
^२विन्ध्यरिक्तत्तहियञ्चो असुणियतयत्थो न चएमि चिट्ठिं ।
 ता किं तथं ति पुष्कामि भयवदं । रादणा भणियं । भो
 सत्यवाहपुत्त, किं तमच्चब्बुयं असंभावणीयं च । सागरेण
 भणियं । देव सुण ।

अत्थि इञ्चो कोइ कालो पणहणीए मे पणट्ठस्स हारस्स ।
 विसुमरिञ्चो एभो । गञ्चो य अहमञ्ज भुत्तत्तरसमर्थमि
 चित्तसालियं, जाव अयण्डंमि चेव चित्तन्तरालगएण ऊसमियं
 मोरेण उच्चामिया गीवा विज्जयं पक्कजालं^३ पसारिञ्चो वरह-
 भारो । तञ्चो ओयरिऊण तञ्चो विभागाञ्चो कुसुम्भरत्तवमण-
 संगयंमि पडलए विसुद्धो णेण हारो । गञ्चो नियययामं^४, ठिञ्चो
 निययरूवेणं । समुप्पञ्चो य मे विन्ध्यो 'हन्त किमेयं' ति ।
 तञ्चो थेववेलाए चेव समुद्धादञ्चो^५ जयजयारवो^६, विभूसियम्बरं^७
 सुरसिद्धविज्जाहरेहि, पवुट्ठं कुसुमवरिसं । आयसियं च
 लोथाञ्चो जहा समुप्पञ्चं भयवदंए केवल्लनाणं ति । तञ्चो १५
 भत्तिविन्ध्यरिक्तत्तहियञ्चो समागञ्चो इहदं ति ।

रादणा भणियं : अहो मच्चमच्चब्बुयं असंभावणीयं च^८ ।

१ D adds च । २ CE om. all down to रादणा भणियं ।

३ B आसियं । ४ CE चित्तसामं. B निययमेव सामं ।

५ C समुद्धाद । ६ CE जयजयारवो । ७ CE विज्जियं चंवरयलं ।

८ D adds पुष्कामि च सेव. B adds it i. marg.—CE repeat here
 the passage above, l. 1—3, विन्ध्य down to भयवदं, and continue
 राया पुट्ठं ।

- भयवद, किमेयं ति । भयवईए भणियं । मोम, किमच्चद्युयं
 असंभावणिष्णं च कस्यपरिणईए । नियमा फलदाणसमुज्जयंमि
 एयंमि नत्थि तं, जं न होइ त्ति । तत्थ असुहंमि ताव जलं
 पि उयासणो, चन्दो वि तिमिरहेऊ, नओ वि अणओ,
 ४ मित्तो वि वेरिओ, अत्थो वि अणत्थो, भवणोथरगयस्स वि
 य सव्वस्सुपाणनामयं १अप्पतक्किं चैव निवडइ नहयाओ वि
 असणिवरिसं । सुहंमि विवज्जओ । तं जहा । विमं पि
 अमयं, दक्खणो वि२ मज्जणो, कुचेट्ठा वि फलहेऊ, अयसो
 वि उ जसो, दव्वयणं पि सुवयणं, गिरिमत्थयगयस्स वि य
 १० मयन्नत्रणपीडकारयं मयराहमेव सोयन्तरे वि सुहावह कुओ
 वि संपज्जए महानिहाणं ति । राइणा भणियं । भयवद,
 अह कस्स पुण एमा कस्यपरिणई । भयवईए भणियं । मोम,
 मज्जेव आमि त्ति । राइणा भणियं । कं किंनिमित्तस्स
 वा कस्यस्सं । भयवईए भणियं । सुण ।
- १५ अत्थि इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे वासं संखवट्ठणं नाम
 नयरं । तत्थ संखवालो३ नाम नरवई अहेमि । तस्स अच्चन्त-
 वज्जमओ धणो नाम मत्थवाहो, धन्ना मे भारिया, धणवद-
 धणावहा पुत्ता ४गुणमिरी य धृत्य त्ति । मा पुण अहमेव,
 परिणैया तस्सयरिवत्थएणं सोमदेवेणं । अत्रिस्सार्थावमयसङ्गाए
 १० य उवरओ मे भत्ता । जाओ मे निव्वेओ । चिन्तियं मए ।

१ AD चयत०. CE चयं०. B चत० ।

२ A adds थ ।

३ B कस्यस्स ।

४ D ०पाओ ।

५ B धवविरो ।

एवमवसाणो रतु एम सयणसंगमो ; ता अलं एत्य पडिवत्थेणं ।
रया तवविहाणंमि । अइक्कन्तो कोइ कालो । अअथा य समागया
तत्य चन्दकन्नाभिहाणा गणिणी । साहिया मे सहियाहिं ।
गया तौए वन्दणनिमित्तं जिणहरं । दिट्ठा य एसा ।

इइरा वि निव्वियारा कलामु कुमला वि माणपरिहीणा । १
सुयदेवय अ धम्मं साहेन्ती साविथाणं तु ॥

आओ य मे विन्दओ । अओ मे रूवसोमया । पविट्ठा
जिणहरं । चालियाओ घण्टाओ । पञ्जालिया दीवया । विमुक्कं
कुसुमवरिसं । पूइयाओ वीयरायपडिमाओ । उग्गाहिओ
धूवो । वन्दिया परमगुरवो । समागया गणिणीसमीवं । १०
पणमिया एसा । धम्मसाहिया य^१ णाए उवविट्ठा तौए
पुरओ । भणियं च णाए 'कत्तो तुम्मे' त्ति । मए भणियं ।
भयवइ, इओ चेव । एत्यन्तरंमि जंपियं मे महीए । भयवइ,
एसा रतु धणसत्यनाहधूया गणसिरौ नाम । इमीए य
विचित्तयाए कम्मपरिणामम्म विवाहमणन्तरमेव पञ्चत्तमुव- ११
गओ भत्ता । वेरगिया या एसा खवेइ अत्ताणयं नियमो-
ववासेहिं । सुयं च णाए, जहा भयवई आगय त्ति । तओ
भत्तिनिअरा अणुअविय जणणजणए तुह चण्णवन्दण-
निमित्तमागय त्ति । गणिणीए भणियं । साउ कयं जमागया
वेरगिया य । ईइसो एम संसारो, दुक्कभायणं चेव एत्य १०

पाणिणो न्ति । कश्चिन्नो से^१ धम्नो, परिणन्नो^२ पुष्पपन्नोएण ।
 पडिवन्ना देसविरदं । अदक्कन्तो कोइ कालो । ^३तन्नो पञ्चत्त-
 मुवगएसु जणणजणएसु जाया य मे चिन्ता । अलं गिहा-
 समेणं, पवञ्जामि समणञ्चिङ्गं । पुष्किया य भायरो,
 ५ नाणुमयमेएसिं । भणियं च जेहिं । एत्येव ठिया जहाममी-
 हियं कुणसु न्ति । तन्नो कारावियं जणहरं, ^४काराविद्यान्नो
 पडिमान्नो, फुल्लबलिगन्धचन्दणादएसु पारदुडो महावन्नो ।
 कुत्तरेन्ति^५ भाइजायान्नो । तन्नो मण चिन्तियं । पेञ्जामि
 ताव भाइचिन्तं । किं ममेयाहिं ति । अन्नया जाममेत्ताए
 १० जामिणीए वामहरमुवगए धणवदंमि अल्लोचिज्जण नियडोए
 सोवणयपवेमकालंमि चेव जहा सो सुणेइ तथा धम्नदेसणा-
 पुष्पयं भणिया से भारिया । सुन्दरि, किं वड्डणा जंपिणं ;
 साडियं रक्केज्जसु न्ति । तन्नो एवं भणिज्जण पविट्ठा
 वामगेहं । चिन्तियं च से भत्तारेणं । नूणमेसा^६ द्धारिणो ;
 १५ कहमन्नहा मे मसा एवं जंपद न्ति ; ता अल्लमिमोए । कथं
 पसुत्तवेड्डयं^७ । उवविट्ठा य एमा मयणोए^८ । मवाहिया से
 चलणा । उस्सिक्कन्नो दौवन्नो । निरुवियं तम्मोक्कपडल्यं ।
 तन्नो निवज्जमाणो वारिया ददणं 'मा निवज्जसु' न्ति ।

१ D adds जिबभासिन्नो । २ CE add य । ३ CE om, next 4 words. ४ ACE भरविद्याड । ५ B corrects it in कुत्तरेन्ति, CE कुत्तरेन्ति, D -त्तरेन्ति ।

६ D •चिन्तियं । ७ B adds भारिया ।

८ D मुत्तवेड्ढो । ९ CE •वेड्डयं । १० BCE om.

तीए चिन्तियं । हन्त किमेयं,^१ परिहासो भविस्सइ त्ति ।
 नुवन्ना एसा । उट्ठिओ से ढइओ । 'कहं कुविओ^२' खुट्ठा^३
 एसा । भणियं च^४ णाए 'अज्जउत्त, किमेयं' ति । तेण भणियं ।
 न किंचि, अवि य नौसरसु मे गेहाओ । तओ सा 'किं
 मए दक्खं कय' ति चिन्तयन्तो उट्ठिया मयणीयाओ ।
 नुवन्तो एओ । ^५येववज्जचिन्तावमाणे य उवगया से निहा ।
 इयरी वि उवविट्ठा मसूरण । न सुमरिओ अत्तणो दोओ ।
 गहिथा महामोएणं । चिन्तियं च णाए । को मे गुणो
 अज्जउत्तस्स वि उव्वेवकारणं जौविणं । ता परिच्चयामि
 एयं । अहवा दज्जणो खु लोओ । एवं पि मा अज्जउत्तस्स^६
 लाघवं संभावइस्सइ^७ त्ति । न किंचि एएणं । दस्सहं चिमं
 पठमं दक्खं । ता न-याणामि, किमेत्य जत्तयं^८ ति । अहवा
 सभाविणी 'वज्जबुद्धिमंगया य मे नणन्दा' । ता तयं
 पुच्छिय जहाजुत्तमणचिट्ठिस्सं ति । चिन्तयन्ती अणवरथपयट्ट-
 बाहसल्लिा माणमदक्खादरेएणं खणं पि अल्लड्ढनिहा ठिया^९
 तत्य रथणोए । पहायममए य विहाणवयणकमला ओल्लग-
 मज्जमुव्वहन्ती निग्गया वाभगेहाओ । दिट्ठा सा मए भणिया
 य । सुन्दरि, कीस तुमं अज्ज अप्पोयगा विच कुमुइणी
 पव्वाया दौसमि । तओ परुखवयणाए जंपियं धणमिरीए ।

१ BCE add ति । २ BCE add कु एओ ति । ३ BCE संक्षेपे ।

४ B भणियं च । ५ CE चव । ६ BD संभावति । A संभाविस्सइ ।

CE संभावतिस्सइति । ७ BCE ज्जं । ८ CE om. वज्ज । ९ CE •ट ति ।

न-याणामि अवरारुं, रुद्रो य मे भक्ता । कोवादसयसंभमेण^१
 भणियं च णेणं 'नीसरसु मे गेहाओ' त्ति । तओ मए
 भणियं । सुन्दरि, धीरा होहि^२ : अहं ते भलिस्सामि ।
 पडिस्सुयमिमीए । भणियो य भाया 'भो किमेयमेवं^३'
 ५ ति । तेण भणियं । अलं मे एयाए द्दुमौलाए । द्दुमौला
 खु इत्थिया विणासेद मंतइं, करेइ वयणिज्जं, मदलेइ
 कुलहरं, वावाएइ द्दयं । ता किं उभयलोथगरहणोएणं
 तौए परिग्गहेणं ति । मए भणियं । कहं वियाणमि, जहा
 एमा द्दुमौल त्ति । तेणं भणियं । किमेत्य जाणियव्वं । सुयं
 १० मए तुज्जु चैव सयामाओ दमोए टंसणापुव्वयं निवारणं ।
 मए भणियं । अहो ते पण्डियत्तणं, अहो ते वियारक्कमया,
 अहो महत्थत्तणं, अहो मिणेहाणवन्धो, अहो लोदयत्तणं ।
 मए सामन्नेण 'बज्जटोसमेयं भयवया भणियं' ति उवइद्दं,
 न उण टोसटंसणेण निवारिया एमा । ता किमेइहमेत्तणं
 १५ चैव द्दुच्चारिणो हवइ त्ति । तओ विलओ खु एमो ।
 'हन्त असोहणं अणुच्चिट्ठिय ति' जाओ मे^४ पक्कायावो ।
 पमाइया तेणं । तओ चिन्तियं मए । एम ताव कसणधवल-
 पडिवक्खओ त्ति । विइओ वि एवं चैव विक्कामिओ । नवरं
 भणिया य से भारिया । किं बज्जणा जंपएणं ; हत्थं रक्के-
 २० क्खसु त्ति जाव एमो वि कसणधवलपडिवक्खओ चैव ।

१ CE संनवेचं, B संनयं ।

२ D adds येवमेयं ।

३ B किमेयं ।

४ D चणुयावो ।

एत्यन्तरंमि वद्धं मए नियडिअभखाणदोसओ तिब्बकसं।
 अदक्कन्तो कोइ कालो । पव्वइया अहयं सह भाउआयाहिं
 भाउएहि य । पालियं अहाउयं । गथाणि परलोथं । तत्थ वि
 य अहाउयं पाजिऊणं पढममेव चया मे भायरो, समुप्पन्ना
 इभौए सेव चयानयरीए पुत्तयत्तस्स^१ इवस्स संपयाए^२ ।
 भारियाए कुच्छिंमि पुत्तत्ताए त्ति । कयाइं च से^३ नामाइं
 बन्धुदेवो मागरो य । अदक्कन्तो कोइ कालो । तओ चया
 अहयं । समुप्पन्ना^४ गयउरे संखस्स इवस्स सुइकन्ताए
 भारियाए कुच्छिंमि इत्थियत्ताए^५ । जाया कालक्कमेणं,
 पइट्ठाविथं च मे नामं सम्बङ्गसुन्दरि त्ति । एत्यन्तरंमि^६ ।
 ताओ वि भाउआयाओ चविऊण देवलोगाओ कोमलाउरे
 नयरे नन्दणाभिहाणस्स इवस्स देविलाए भारियाए कुच्छिंमि
 इत्थियत्ताए उववन्नाओ त्ति । जायाओ कालक्कमेणं, पइट्ठा-
 विथाइं च नामाइं मिरिमई कन्निमई य । अदक्कन्तो कोइ
 कालो । भावयकुलुप्पन्तोए य पाविओ मए जिणिन्दभासिओ^७
 धसो । पत्ता जोव्वणं । दिट्ठा य अहमिओ गयउरगणं
 लौलावणुआणाओ सभवणमुवागच्छमाणी बन्धुदेवेण । पुच्छिंयं
 च षेणं 'कस्स एमा कअय' त्ति । माहिंयं च से^८ 'वद्धणाहि-
 हाणेणं 'संखस्स धूया सम्बङ्गसुन्दरि' त्ति । मग्गिथा षेणं ।

१ CE •भइस्स । २ CE संपाए, B pr. m ३ A मिं B तेसि ।

४ BCE add य । ५ ACE add त्ति । ६ BCE वववेचं. D nr. m.

भणियं च ताएणं । जोग्गो तुमं, किं तु न साहसिअो त्ति ।
 अभिग्गहो स मण्णं 'न संजोएमि अवचं 'अक्खसाहसिएणं' ।
 वन्हुदेवेण भणियं । करेहि^१ साहसियं । ताएण भणियं ।
 सुणसु जिणवरपणीयं धम्मं, पडिवक्खसु य भावओ । तअो
 ५ मण्ण लोभेण गअो साउसमीवं, आयसिअो धम्मो. भाविअो
 नियत्तिभावेणं न उण भावओ त्ति । पारद्धं अणुट्ठाणं, पवत्तियं
 दाणादयं । अइक्कन्तो कोइ काओ । गअो 'तायसमीवं' ।
 भणियं च णेणं । अक्ख, न अक्खहा तए घेत्तव्वं । धम्मो खु
 अहं, जस्स मे अक्खेण उवएओ दिअो त्ति । तुह पभाएण मए
 १० पाविअो जिणभासिअो धम्मो । ता तुमं मण्ण परजोयवन्भवो
 देवया गुरू, न कोइ 'ओ 'जो न होहि त्ति । विइय-
 संसारमहावस्सु य मण्णं थेवमियाणिं कक्खयाए पओयणं ति ।
 पयइओ मंपयं अहं निययदेसं । ता दिट्ठो तुमं । 'वहिइयव्वो
 मण्ण मासणाणुराएण वावारो, थिरौकरेयव्वो धम्मो,
 १५ 'आइसियव्वं 'उत्थियकरणिक्क, दट्ठव्वो निययवुट्ठीए त्ति ।
 भणिक्रण निवडिअो अलणेसुं । सुट्ठमहावत्तणेण वज्जमसिअो
 ताएणं, भणिअो य णेणं । वक्क, धम्मो तुमं, जेण मयसत्ते-
 लोक्कदक्खहा कट्ठा 'जिणधम्मबोही, पावियं परमत्यपावियव्वं ।

१ BCE अथा० ।

२ CE add य ।

३ A विइयव्वो ।

४ CE add लं ।

५ B करेह. CE करेह. A करेहिअि ।

६ A यथा. ७ CE नेव होसि ति ।

८ D आर्यासियव्वो उत्थियकरणिक्कं ।

९ D जिणधम्मबोही बोहो ।

ता एत्य अप्यमत्तेण होयव्वं ति । पडिस्तुयमणेणं । निग्गञ्चो
 गेहाञ्चो । ताएण वि^१ मयणमेलयं काऊण साहिञ्चो एम
 वदयरौ । सुद्धसहावथाए^२ जंपियमणेण । उच्चिञ्चो रतु एमो
 सब्बज्जसुन्दरौए भत्तारो त्ति पडिहाइ मज्झं । संपयं तुञ्चे
 पमाणं ति । सयणेण भणियं । तुमं चेव जाणमि त्ति । १
 सुन्दरो य एमो सत्यवाहपुत्तो अन्हाणं पि बज्जमञ्चो चेव ।
 तञ्चो विदहा अहं । वत्तो विवाहो । दौणाणाहाण कयं
 उच्चियकरणिज्जं । तञ्चो अदक्कन्तेसु कइवयदिणेसु अणुअविय
 तायं ममागञ्चो निययटेमं । अदक्कन्तो कोइ कालो । आगञ्चो
^३विमज्जावञ्चो पविट्ठो गेहं । संपाडिञ्चो से ^४विह्वमंभवाणुक्खो १०
 उवयारो । अदक्कन्तो वामरो, मज्जियं वामगेहं, पज्जाज्जिया^५
 मङ्गलदौवा^६, विमुक्कं कुसुमवरिसं, ^७पत्युथा मेज्जा, उच्चान्वियाइं
 कुसुमदामाइं, टिन्नाञ्चो धूववट्ठोञ्चो^८, पणामिया पडवामा,
 ठोवियं उवगरणपडलय, पविट्ठो बन्धुदेवो । एत्थन्नरंमि उदयं
 मे नियडिबन्धणं पढमं^९ कम्मं । तञ्चो अचिन्तिमामत्यथाए कम्म- १५
 परिणामस्स आगञ्चो कह्वि तत्य खेत्तवालो । दिट्ठं च णेण तं
 वज्जवरं^{१०} । ममुप्पञ्जा य से चिन्ता । पेक्कामि ताव^{११} खेडुयं ।

१ A adds मे, D से । २ D adds य । ३ CE वि स चाचचो-
 ज्जावचो = चानयवाचं ४ CE •मंभसा । ५ D पज्जाज्जिया, B पज्जा
 जिगाइ । ६ BCE •पदौवा ७ CE चत्तुया । ८ CE •वट्ठियाचो,
 D •वट्ठियाउ, B •वट्ठो adds चाचो i. marg. ९ CE पढम
 १० AD वज्जवरं । ११ A om., B i. marg.

- विष्णुभोमि बन्धुदेवं, मा होउ एएसिं समागमो ति । अञ्ज-
पुरिसरूवेण दंभेमि एत्य अप्पाणयं बन्धुदेवस्स, भविसयजाया-
वाहरणेण य जणेमि आमङ्क^१ ति । चिन्तिऊण मंपाडियं जहा
चिन्तियमणेण । दिट्ठा^२ य बन्धुदेवेण वायायणनिमित्तयवयणा^३
- ५ 'कहं अञ्ज एत्य मव्वङ्गसुन्दरि' ति जंपिरौ ददविगी पुरिसा-
गिई । समुप्पन्नो य से वियप्पो, अवगथा आलोचना, वियम्भिया
अरई, गह्विओ कमाएहिं । चिन्तियं च णेण । दट्ठमौला मे
महिलिया ; अञ्जहा कहं कोइ अवलोइउं एवं च वाहरिउं
गओ ति । विगल्लिओ नेहाणुबन्धो, जाया से अमेत्तौ ।
- १० एत्यन्तरंमि समागया अहं वामभवणं । कयमणेण पसुत्तवेवुयं^४ ।
तओ 'सामिणि निवज्जसु' ति भणिऊण निग्गयाओ
महौओ । विइखं भवणदारं । कहकह्वि उवविट्ठा मयणीएग-
टंमे । तओ झन्ति उट्ठिओ बन्धुदेवो । ममण्णमा य अहयं ।
तओ मए चिन्तियं 'हन्त किमेयं' ति । ^५मण्णसेण न
- १५ पुष्किओ^६ एमो ! अजंपिऊण निमित्तं सयणीयमुवगओ ति ।
जाया से मिष्कावियप्पा, अट्ठाणखेएण य समागया कह्वि
निहा । अहं पि कम्मपरिणामाणरूवेण गह्विया महामोणं ।
मंपत्ता अणाचिक्खणीयमवत्यन्तरं । उवविट्ठा धराए । तओ
नारयस्स विद्य अहाउयट्ठा कहकह्वि विवोल्लिया मे रयणी ।

१ D चान्दिकियं । २ CE दिट्ठो । ३ CE ओ । ४ CE चेइयं ।

५ A समवज्जसार, D sec. m. ६ D inserts मए ।

समागयाओ^१ सहीओ^२ । निग्गओ बन्धुदेवो । तओ मं
 अत्याणसंठियं तथा पेच्छिऊण जंपियं मे सहीहिं 'सामिणि,
 किमेयं' ति । तओ उल्लडयाए सोगणसस्स निबड्डयाए
 मरणीणं पणड्डयाए 'मईए अकहणीयया^३ पओयणस्स न
 जंपियं मए त्ति । विहाणाओ सहीओ । सगगयस्सरं पुणो^४ ।
 जंपियमिमौहिं 'सामिणि, किमेयं' ति । तओ तव्वयण-
 समागयमईए जंपियं मए । हला, न-याणामि, भागधेयाणि
 मे पुच्छह त्ति । साहिओ रयणिवद्दयरो । चिन्तियं च णाहिं ।
 किमेत्य कारणं ति । न ताव इहल्लोयदोसो सामिणौए, न
 यावि सो अकुसलो मत्थवाहपुत्तो ; ता भवियव्वं एत्य^५ ।
 कअपरिणईए त्ति । एत्यन्तरंमि 'अपुच्छिऊण सयणवग्गं
 निग्गओ बन्धुदेवो 'महन्तं मे पओयणं' ति साहिऊण
 सुरिसस्स समागओ चमं । अवचमिणेहाणबन्धेण कुविया य मे
 जणणिजणया बन्धुदेवस्स । कओ अमंववहारो । अदक्कन्तो
 कोइ कालो । जाया य मे चिन्ता । ईइसो एस संसारो ।^६
 सुलहाणि एत्य दुरकाणि, दमहा चरणपड्डिवत्तौ, चञ्चलं
 जौविद्यं । ता अलं मे^७ किलेमायासकारणं ममारहेउणा
 गिहाममेणं ; पवक्कामि पव्वज्जं ति । एत्यन्तरंमि समागया
 अहामंजमविहारेणं विहरमाणौ जममई^८ नाम पवत्तिणि त्ति ।

१ A inserts मे ।

२ D सविथाओ ।

३ B सुतोइ, D उरंइ ।

४ BCE add य ।

५ A adds वि ।

६ D चचपु० ।

७ A च ।

८ A उवई ।

साहिन्त्रो मए नियथाहिप्पाओ जणणजणयाण, बञ्जमओ थ
तेसिं । अण्णामिया थ णेहिं पवन्ना जहाविहोए पव्वज्जं ति ॥

इओ थ परिणीया बन्धुदेवेण कोसलाउरे मन्धस्स धूया
सिरिमई, भाउणा थ से तीए चैव भइणी कन्निमइ त्ति ।

९ अइक्कन्तो कोइ कालो । समुप्पओ पणओ, आणीयाओ चम्पं,
पवूढो घरवामो ॥ एत्यन्तरंमि अहं अहामंजमं विहरमा १^१
समं पवत्तिणीए ममागया चम्पं । १अप्पमायओ पणट्टपुब्ब-
वइयरसइया^२ पविट्ठा गोयरं । तत्थ वि गया बन्धुदेवगहं ।
दिट्ठा सिरिमइकन्निमईहिं । पुब्बभवन्नामओ^३ जाया ममो-

१० वरि पौई । पडिक्काहिया फासुयटाणेण । ममागया पडिक्कथं ।
साहिन्त्रो १तामिं धम्मो, परिणओ थ । तओ जायाओ
सावियाओ । भणियं च णाहिं । कायव्वो तए अह गहा-
गमणेण पसाओ, जेण परियणो वि णे उवममइ त्ति ।
अण्णयाया पवत्तिणीए ममारड्ढा जाइउं ।

११ एत्यन्तरंमि ओइसं मे नियड्डनिबन्धणं बोयं कम्प ।
तओ^४ सिरिमइकन्निमईणं ममोवरि असाहारणभत्तिवज्ज-
माणेहिं विन्धिओ एयामिं भवणवाणमंतरो । चिन्तियं च
णेणं । पेक्कामि १ताव अत्थावहारेण^५ एयामिं कीइमं
माज्जणीए उवरि चित्तं ति । अण्णया गया अहमिमौण गहं ।

१ CE विहरिउव । २ BD अइक्कणउ । ३ CE ०रासया, B ०रामया ।

४ MSS. ०वाभासओ । ५ A चिं. CE चिं । C D adds च ।

६ A om.

७ BD चलो, A चत्थावहारं ।

दिद्रा य कन्तिमई वासभवर्णमि पडलयद्वियं हारं पोयमाणी ।
 अशुद्धिया अहमणाए, कयं विहिवन्दणयं, उवणीयाइं आम-
 णाइं, उवविद्रा अहयं माडुणीओ य । कया धक्कदेमणा ।
 पयट्टा अहयं पडिस्सयं । तओ तौए भणियं । अज्जे, अज्ज
 तुह पारणयं ति ; ता गेण्हावेहि एयं फासुयपहेणयं । तओ ५
 मए भणियाओ माडुणीओ 'गेण्ह' ति । निग्गयाओ
 माडुणीओ कन्तिमई य । एत्यन्तरंमि वाणमंतरपओएण
 चित्तयस्साओ चेव ओयरिओ मोरो । गहिओ णेण हारो,
 पक्खित्तो उयरंमि, ठिओ य निययथामे । तओ मए
 चिन्तियं । किमेयमच्छरीयं, अहवा मयहरियं^१ पुच्छिस्सामि १०
 ति । निग्गया वामगेहाओ, संखुट्टा हियणं । आगयाओ
 माडुणीओ कन्तिमई य । तओ गया अह्हे । पविट्टा कन्तिमई
 वामभवर्णं । तयणन्तरमेव निरुविओ हारो, जाव नत्थि ति ।
 तओ तौए चिन्तियं । किमेयं^१ वड्डुखेड्डुं । पुच्छिओ परिचणो ।
 तेण भणियं । न-याणामो, न य कोइ एत्य अज्जं मोत्तण १५
 पविट्टो ; ता तयं निरुवेहि^१ । कन्तिमईए भणियं । किमेव-
 मसंबड्डुं पल्लवह । समतणमणिसुत्तलेट्टुकस्रणा भयवह ति ।
 अम्माडिओ परिचणो, फुट्टं च लोए । मए वि आगन्तूण
 साहियं पवत्तिणीए । भणियं च णाए । वच्छे, विचित्तो
 कस्यपरिणामो, नत्थि किंचि एयस्स असंभावणिज्जं ति । १०

ता अहियथरं तवचरणसंगयाए होयव्वं । न गन्तव्वं च तं^१
 सत्यवाहगेहं । न-थाणामि^२ कम्मविथमणिट्ठं ति । अन्नं च ।
 दहा वि पवयणलाघवं, रत्तिकयव्वं च^३ एयं महापयत्तेणं ।
 अरस्कमाणे य जीवे जणेद् एयस्स सरयचन्दचन्दिमासच्छस्स
 ५. माल्लिन्नं, आवाएद् परमपयहेउणो अहम्मवुद्धिं, विपरिणामेद्
 अहिणवधम्मसंगयं जणं, लह्णेद् अलह्णणिज्जं परमगुरुआणं
 ति । तन्नो य मे जीवे अण्येयसत्ताण पडिविज्जिऊण संमार-
 हेउभावं मुज्झिऊण कम्माकज्जेसु पडस्मिऊण गुणाणं बड्ड-
 मन्निऊणमगुणे संचिऊणमबोहिमूलाद् दौहमद्धं संमारसायरं
 १० परिउद त्ति । एयं सोऊण ममुप्पन्ना मे संवंगभावणा,
 पत्युयं गुरुवयणं, अङ्गौकन्नो तवविसेमो. परिचत्तं बन्धुदेव-
 गिहगमणं । आमद्धियं परिउणोणं । न मद्धियान्नो सावि-
 यान्नो । चिन्तियं च णाहिं । उवलद्धं एत्थ किंपि अज्जाए,
 तेण नागच्छद् 'मा मे मंकडं भविस्सद्'त्ति । जुत्तं च एयं
 १५ इहल्लोयनिप्पिवामस्स सुणिजणस्स । अण्येयदोमो^४ परघर-
 पवेशो । पडिवन्नो य णाए धम्माणुराएण । ता अलं णे एत्थ
 अणुबन्धेणं । अन्हे सेव तत्थ गच्छिम्मामो त्ति । चिन्तिऊण
 संपाडियं समीहियं ॥ अरक्कन्ता^५ कदवि दिउहा । परिणया
 मे भावणा, विसुद्धं चित्तरयणं, नियत्तो अग्गहो, आवडियं

१ A तद् । २ B inserts च; D reads कस्सुदवि^२, A कस्सुवि रय० ।

३ A तद् चत्तवाचवं instead of रथे । ४ A adds च ।

५ A वेद्, D करवच ।

परमञ्चाणं, वियन्तिओ कम्परासी, जायं अपुञ्चकरणं, समु-
 प्पन्ना खवगसेढो, उल्लसियं जौववीरिएणं,^१ वड्डिओ सुह-
 परिणामो, समुप्पन्नं केवलं । खविञ्जमाणे य तस्सिबन्धणभूए
 कम्पए अभावेण^२ य निमित्तस्स मंजायपच्छायावेण वाण-
 मंतरपओगेण विमुक्को मोरेण हारो । ता एवं जञ्जत्त- ।
 निमित्तस्स कम्पणो एम विवागो त्ति ।

एत्यन्तरंमि विन्धिया परिमा । अहो एहएमेत्तस्स वि
 दुक्कडस्स ईदसो विवागो त्ति चिन्तिऊण जंपियं नरिन्दबन्धु-
 देवेहिं । अहो दारुणं महन्नं दुक्कमणुभूयं भयवईए । तीए
 भणियं । सोअ, केत्तियमिणं^३ ति । सुण । १०

सुरनरनरयतिरिखेसु वट्टमाणणमेत्य जीवाणं ।

को संखं पि समत्यो काउं तिस्काए दुक्काणं ॥

अच्छन्तु तिरियनरएसु ताव अद्दस्सहाद्द दुक्काहं ।

मणुयाण वि जाद्द हवन्ति ताण को वच्चए अन्नं ॥

जं ह्योद्द जियाण दुहं कल्लमत्तभरिदंमि गम्भवासंमि । १५

^४एक्कं पि य वच्चद्द नवरि ^५तस्स नरणेण सारिक्कं ॥

जायाण वि जम्भजराभरणेहि अहिद्दुयाण किं सोखं ।

पियत्रिरहपरम्भत्यणपमुहमहावमणगहियाणं ॥

जं पि सुरयंमि सोखं जायद्द जौवस्स जौव्वणत्थस्स ।

१ D • वौरिधं ।

२ CE • अभावतो ।

B • निधं ।

३ D एकं चिय विक्कद्द य ववरि । A को तस्स ववरि वच्चद्द उवमं तं येव सारिक्कं ।

४ B तस्स तं येव सारिक्कं । CE तस्स वरयस्स सारिक्कं ।

तं पि ऊ चिन्निक्कन्तं दुक्कं चिये ^१केवलं नूणं ॥
 पामागहिथस्सु जहा कण्डुयणं दुक्कमेव मूढस्सु ।
 पडिहाइ सोक्कमतुल्लं एवं सुरयं पि विक्केयं ॥
 वच्चिक्कइ एम जणो अचेयणो पमुहमेत्तरमिएहिं ।

५ खल्लमंगएहि व सया विरामविरसेहि भोएहिं ॥
 ता उञ्ज्जुण एए अणवज्जं परममोक्कसंजणयं ।
 तित्थयरभामियं खल्लु पडिवज्जइ भावओ धम्मं ॥

एत्थन्तरंमि संविग्गा महा । भणियं रायबन्धुदेवेहिं ।

भयवद, एवमेथं जं तए आणत्तं ति । पडिवज्जामो अन्ने

१० गिहाममपरिच्चाएण तित्थयरभामियं धम्मं । भयवईए
 भणियं । अहासुहं देवाणुप्पिया, मा पडिवन्धं करेइ । तओ
 द्वावियं रायबन्धुदेवेहिं घोमणापुब्बयं महादाणं, ^१कारा-
 विया जिणाययणाइसुं अट्टाहिया महिमा, मक्खाणिओ
 पणइवग्गो, अहिणन्दिया पउरजणवया । दिस्सं हरिसेणजुव-

१५ रायस्स रज्जं । पवन्ना मयन्नपहाणपरियणममेया पुरिम-
 चन्दगणिसमौवे समणत्तणं ति^१ ॥

अदक्कन्तो कोइ कालो । दओ य पउत्ता अहिमरया
 विसेणेण सेणस्सु । न कल्लिओ य णेहिं । अजया य अत्य-
 सुवगयप्पाए दिणयरंमि पुप्फिया तत्य अयाक्कपुप्फिणो

१ A केवलं मि०सं. D केवलविचयं ।

० CE add वि ।

१ ACE कण० ।

४ A ०वाररह ।

५ CE om

रायभवणुञ्जाणपायवा । दिट्ठा उञ्जाणपालेणं । साहिया
 अमञ्चस्स । निह्वविद्या णेणं, तहेवोवलद्धा य । पेञ्चमाणण
 य निह्वविद्याणं पुणो पयदभावमुवगय त्ति । निवेदयं अम-
 च्चस्स । चिन्तियं च णेण । कस्स पुण एए निवेदया^१ । एत्य-
 न्तरंमि समागञ्चो तत्य अट्ठङ्गमहानिमित्तपारञ्चो अणञ्जणो १
 नाम सिद्धपुत्तो । सुञ्चो य मन्तिणा । सहाविज्जण पुञ्चिञ्चो
 एगदेशंमि । भो किंविवागो पुण एस वदयरो त्ति । तेण
 भणियं । भो न तए कुप्पियब्बं, सत्ययारवयणं खु एयं ।
 मन्तिणा भणियं । अञ्ज, को कोवो देव्वपरिणईए; ता
 साहेउ अञ्चो । तेण भणियं । भो सुण । रञ्जपरिवत्तण- १०
 विवाञ्चो अकालकुसुमुग्गमो, खौणवेलावलेण य पङ्कयकाल-
 फलञ्चो, धेवकालोवल्लभेण य न चिरयालट्ठिई । एस सत्य-
 याराहिप्पाञ्चो त्ति । मन्तिणा भणियं । अञ्ज, एवं ववत्थिए
 को उण उवाञ्चो । नेमित्थिएण भणियं^२ । अत्यपयाणादयं
 सन्निकम्भं । ता देह दीणाणाहाण दविणजायं, पूएह गुह- १५
 देवए, परिच्चयह अहाउयमेव किंचि सावज्जं, पवज्जह
 अहिए गुणट्ठाणे त्ति ॥

एत्यन्तरंमि य समागञ्चो रायपडिहारो । भणियं च
 णेणं । भो भो अमच, महाराञ्चो आणावेद 'सिग्घमागन्नाब्बं'

१ A निवेदयन्ना, CE निवेदयन्त्ति ।

२ B adds चत्ति, CE add चञ्च चत्ति उवाचो ।

- ति । तेण भणियं । जं देवो आणावेद त्ति । 'वच्च 'तुमं,
 एष आगच्छामि । पुच्छिंओ नेमित्तिओ । अज्ज, किं पुण
 आहवणनिमित्तं । नेमित्तिएण भणियं । संखेवओ ताव एयं ।
 ५ समागओ रायपुरमाणिणो सयासओ एत्य रायपुरिओ,
 आणन्दहेज य सो नरवदस्सु । ता तन्निमित्तमाहवणं ति ।
 मन्तिणा भणियं । अज्ज, कहमाणन्दहेज त्ति । नेमित्तिएण
 भणियं । जइ एवं, ता पठसु किंचि त्ति । मन्तिणा भणियं ।
 जय तिजयलच्छिनिअओ । अवगयं नेमित्तियस्सु । भणियं
 च णेण । सोम, समागओ खु 'एसो कुमारण कअयाप-
 १० याणनिमित्तं ; महापुरिमभवन्नेण य महलो आणन्दो त्ति ।
 अज्जं च । ईदमं एत्य लग्गं, जओ एयं पि सुणिअइ 'जो
 चेव कुमारण एयं कअयं परिणदस्सइ, सो चेव एयं विवअं
 पि राजधुरमुअहिस्सइ' त्ति । आणन्दिओ मन्ती । पूइओ
 नेमित्तिओ । तओ आइसिय^१ मन्तिकअं गओ रायउत्तम-
 १५ मओ । दिट्ठो णेण राया दूओ य । अअुट्ठिओ राइणा,
 पणामियं आमणं, उवविट्ठो अमओ । भणियं नरिन्देण ।
 अज्ज, एसो खु रायउरमाणिणा पेसिओ मअ्हराएण । भणियं
 च णेणं । अत्थि मे दइया मन्तिमई नाम जीवियाओ वि
 अइिययरी^२ । मा मए अणुमएण भवओ तुइ अणुमयस्सु
 २० अअयरकुमारस्सु पडिवाइय त्ति । अमअेण भणियं । देव,

१ ACE om., B i. marg.

२ CE सं ।

३ BCE ०चं ।

४ ACE ०त् ।

सुन्दरमेयं^१ । अणुर्वो खु एस संबन्धो ; ता कौरव इमस्स
वयणं । राइणा भणियं 'तुमं पमाणं' ति । अमञ्जेण
भणियं । ता आइसउ देवो कुमारणमस्यरं ति । राइणा
भणियं । किमेत्य आइमियञ्चं ; कुमारसेणस्स एसा पढम-
घरिणि त्ति । अमञ्जेण भणियं । देव, मोहणमिणं ; ता ५
पयासीयउ मामन्तनायरयाणं । राइणा भणियं । जमेत्य
अणुर्वं, तं मयमेव अणुचिट्ठउ अज्जो । तन्नो पयाभियं
सामन्तनायरयाणं, करावियं वड्ढावणयं, पइथाइं मङ्गलत्तराइं,
नच्चियं अन्तेउरेहिं, जाअो महापमोअो त्ति ॥

एथवइयरणेणं च दूमिअो विसेणकुमारो । चिन्तियं च १०
षेणं । ^२अवज्जो मे एम जौवमाणो ; न मक्खणोमि ^३एयं संपयं
सोउं पि, किमङ्ग पुण पेच्छउं । अहवा नत्थि दक्खरं कम्म-
परिणइए । अदक्खन्तेसु य रुइवयटिणेसु मन्तिमईविवाह-
निमित्तं मइया चइयरणेण पहाणामच्च^४संगअो रायपुरमेव
पेसिअो मेणकुमारो । पत्तो कालक्खमेण । निवइयं सङ्ग - १५
रायस्स^५ । परितुट्ठो य एमो । टिक्कं पारिअोमियं^६ । ममाइट्ठं

१ CE-मियं, B pra. m. २ D-रिवाहिं

३ A-अवज्जो D-अपउओ CE-अवज्जो, B-अवज्जो ।

४ B-इयस्स D-संसत्त-यः

५ CE-add सामन्तपायसुत्त, B i. marg. ; A-adds जण ।

६ D-adds निउत्तपुरिसेहिं, B i. marg.

७ D-adds रायकमारवरारामचमिसेयसुत्त, B i. marg.

- च णेणं । हरे, मोयावेह सव्ववन्धणाणि, द्वावेह महादाणं.
 सोहावेह रायमग्गे,^१ करावेह हट्टभोहाओ, पयट्टेह सयल-
 पायमूलाइ, वायावेह हरिमजमलमङ्गे, सज्जेह मङ्गलाइ,
 द्वावेह परमाणन्दत्तरं,^२ ढोयावेह वारुयं; निग्गच्छामो
 १० कुमारपच्चोणि^३ त्ति । संपाडियं रायममाणं । निग्गओ
 राया । दिट्ठो थ णेण रईममागमूसुओ विय^४ ॥ पच्चबाणो
 कुमारसेणो त्ति । पणमिओ कुमारेण । अहिणन्दिओ
 राइणा । पवेमिओ महाविभूर्इए । दिओ जञ्जावासओ ।
 कयं उच्चियकरणिञ्जं । समागओ त्रिवाहदिवसो । निवत्तं
 १० पणवणयं । एत्यन्तरंमि मङ्गलाइनामट्टगभौरत्तरनिग्घोसव-
 हिरियदिसामण्डलो गहियवरकणयदण्ड^५ धयवडुग्घायनसन्त-
 तरणनिवहो मङ्गलपहाणगायन्तानारणवियडूपेच्छणयमंघाय-
 मंकुलो पदसपडवामधूलिधूमरियमणहत्तलानसन्तवेमतिओ
 महया गइन्दपौढेण समागओ विवाहमण्डवं कुमारसेणो
 ११ त्ति । कयं उच्चियकरणिञ्जं । पेमिओ^६ कोउयहरं । दिट्ठा ह
 णेण वज्जया पमाहिआ सुरदिवणपुट्ठं विभूर्मया दिव्वालं-
 कारेण^७ परिहिया खोमज्जयलं पडिद्वन्ना कुसुमदामेहिं^८
 समोत्थया सहिण्टवदूसेणं । तं च दट्ठणमणाइभवञ्चामदोसेण

१ ACE •सम्यं । २ CE द्वावेह । ३ A •णिं वि ।

४ A विव. D transposes प-विय ।

५ B corrects this in चमहग्घाय D चसयपमहग्घाय ।

६ B पवेमिह । ७ D •रइयं । ८ CE •ससहिं ।

वियभिन्नो कुमारस्तु पेक्षसायरो । चिन्तितं च षेण । अहो
 से क्वसोक्ताया, संसारंमि वि ईदसा भाव त्ति । कराविन्नो
 कोउयाइं । पूदथा देवगुरवो । निवत्तो हत्यग्गहो । सम्भा-
 णिया सामन्ता, अहिणन्दिया नायरया, परिन्नोसिन्नो तक्कु-
 यजणो त्ति । भमियाइं मण्डलाइं । वत्तो विवाहज्जो ।
 अमरकुमारोवमं च भोक्कमणुहवन्तस्तु अदक्कन्ता कइवि
 दियहा । समुप्पन्नो पणन्नो । तन्नो 'कब्बप्पहाणा राइणो'
 त्ति सम्भाणिन्नो नरिन्देण, पूदन्नो सामन्तेहिं, अहिणन्दिन्नो
 नयरिजणवणं, घेत्तूण सन्तिमइं महया चउयरेण समागन्नो
 नियनयरिं । आणन्दिन्नो राया, हरिमियाइं अन्नेउराइं, १०
 तुट्ठो नयरिजणवन्नो, दूमिन्नो विषेणो, कथा अयासमहिमा,
 पविट्ठो महाविभूर्देण । पणमिन्नो राया, अहिणन्दिन्नो षेण,
 गन्नो निययावासं । तत्थ वि १थ अदक्कन्तो कोइ काक्को
 विसयसुहमणुहवन्तस्तु ।

अस्यथा य समागन्नो वसन्तसमन्नो । सो उण उहाम- १५
 कामिणीयणवियभिन्नमयणपसरु मज्जरपरज्जयासह्वित्तासि-
 यपहिथयणनिवहो पिययमामाणकलिकेउभूयवियभिन्नमल-
 याणिलो १कुसुममज्जमत्तभमिरभमरउल२कथवमालो विय-
 मियमहयाररेणधूलिधूसरियनहयलो कुसवयकुसुमामोयहरि-

१ CE om   २ D inserts चण्णेरयधूयं ।

३ A om. this and the next words.

४ CE explain = उच्यतेऽतः : D अचरं ।

- सिधमुद्धमज्जपरिगणो सुदसुहसुव्वन्तससरीमज्जरनिग्घोषो
 भवणक्कणुव्वद्धु विविह्विडवह्विण्डोलयाडलो, मज्जमहो व्व मज्ज-
 यररिष्कोलिसामलष्काओ लष्किपडिवन्नवष्को य. पसाहि-
 यवारविलयानिवहो व्व तिलउज्जलो जणियमयणपसरो य,
 ५ मुणियपरमत्यजोइनाहो व्व अदमुत्तयासकिओ दढमसोय-
 चित्तो य, सुरासुरमहिज्जन्तदद्धोयहि व्व विद्यन्मियसुरा-
 परिमलो विदल्लभुवणलष्की य ॥ ^१अत्रि य
 नल्लिणौष्ठ बद्धराओ त्ति जंमि मुणुं व दक्खिणदिमाए ।
 त्रिष्कुव्वद दिद्यमयरो मलयाणिल्लमुक्कनीसाम^२ ॥
 १० विद्यसियपङ्कयनयणा जंमि य वोलेन्ति मन्थरं दिद्यहा ।
 उउसिरिदंसणमंभमपहरिमहौरन्नाहियय व्व ॥
 जंमि मह्यारपरमलखित्तो भरियावराह्विणियत्तो ।
 अन्दोलइ दोलासु व माणो गरुओ वि विन्नयाणं ॥
 सुक्कानिमौलियक्के जंमि य पहिए ^३विमंथुल्लोअओ ।
 १५ विद्यकुसुमाण व गन्धो पसरन्तो कुणइ वउल्लाणं ॥
^४दट्ठुं नवमज्जरिए चूण गुञ्जन्तभमरपरियरिए ।
 जंमि अदमक्करेण व धणियं फुट्टन्ति अङ्कोमा ॥
 वज्जन्तभमरवंसं कोइलकल्लमह्वद्धुसंगीयं ।
 पवणधुयपल्लवकरं नसन्ति व जत्य रत्ताइं ॥
 २० जंमि य गयणत्तिलगा सहन्ति पत्रियसियकुसुमपभारा ।

१ D om.

२ D बोसाओ ।

३ A विसंथकण्विहा. CE दिमं पलोथतो ।

४ MSS बहू.

मद्यगयवद्गृह्णोस्त्रोस्त्रोस्त्रोभारा इव पलासा ॥

जंभि य सहन्ति किंसुयकुसुमाद् यस्त्रीण^१ पवणपडियाद् ।

तस्त्राणसमागयाद् मङ्गला मह नहवयाद् व्व ॥

जत्य य पियन्ति तरुणा पवरमङ्गं कामिणीण अहरे य^२ ।

वहन्ति य खेड्वाद् सुरयाद् बङ्गवियाराद् ॥

एवंगुणाहिरामे य पवत्ते वसन्तममए सो सेणकुमारो
 कौलानिमित्तमेव विशेषसुज्जलनेवच्छेण मंगश्रो परियणेणं
 पयडो अमरनन्दणं उज्जाणं । द्विटो ^३य पामायतल्लगएणं
 विशेषकुमारेणं निष्कलविचित्तदेवङ्गनिवमणो बहुलहरिय-
 न्दणविलित्तदेशो विमलमाणिक्यकडयभूमियकरो पत्रमराय- १०
 खवियकेकरपडिवन्नवाङ्ग ^४भुवणमारकडिसुत्तलच्छदयकडि-
 यडो वच्छयलाभोयविरदयवर^५रयणपालम्बो निष्कलकवो-
 घोसन्तभवणकुण्डलो विविह्वररयणकलियमउडपमाहिलि-
 मङ्गो आळुडो धवलवारणं पवज्जमाणेणं वसन्तचरुरीदूरेणं
 नञ्जमाणेहिं किङ्करगणेहिं एरावणगश्रो विथ तियमकुमार- १५
 परियरिश्रो देवराश्रो त्ति ।

मन्तिमई वि य भूमियमहियणपरिवारिया विमलच्छौ ।

पवरद्गुल्लनिवमणा चन्दणनिष्कलियसरौरा ॥

नियकन्तिसच्छेण य कुङ्कुराएण पिन्नरियदेशा ।

१ (E) पामधियोन्नमोष० । २ A च्छौर, CE च्छौर ।

३ B च्छरेय । ४ CE om. ५ BD दुरयचसारा ।

६ BD चारपासंघो ।

सुरहिवकुवखवलयकवोलकयपत्तलेहा य ॥

मणहररदयविसेमयविसेमभङ्गुरकयालयमणाहा ।

मविसेमपेच्छणिज्जा सोह्दियसंजमित्यधम्लेहा ॥

नेउररसणामणिवलयहारकुण्डलविभूमणेहिं च ।

१ पडिवन्नचलणतियहृत्यकण्ठसवणा मियङ्गमुहौ ॥

धरियमिह्दिपिच्छविरदयकञ्चणमयदण्ड^१मःउल्लिसमेया ।

बङ्गरयणभूमियं दन्तघटियजम्पाणमारुढा ॥

तत्रो तं ददूण पुव्वकयकम्पगरुययाए समुप्पञ्चो विसेणस्स
मच्छरो, ^२वड्ढियं ^३अहमञ्जाणं । चिन्तियं च णेणं । वावएमि

१० एयं दरायारं । पउत्ता वावायगा । पत्तो य सेणकुमारो
अमरणन्दणं उज्जाणं । तं ^४पुण सुसिणिद्धपायवं उहाममाह-
वौलयालिङ्गियमहयार^१ बउल्लतरुकुसुमसुरह्दिगन्धायड्ढियभ-
मन्तभमरोलिमञ्जुगुञ्जियरवाऊरियदिमं महम्मपाडलावडिथ-

१५ यउज्जलं अमोयपसवकयावरुंसयं च. माहवपणइणीमरीरं
पिव दौहियाकमलोवमोहियं भमन्तमुह्लालिउल्लजाकपरि-
गयं च, रिद्धिमन्तं पिव मच्छायं मउणजणसेवियं च, नव-
जोव्वणं पिव उम्मायजणणं विलोहणिज्जं च, कामिणीपञ्चो-
हरजुयलं पिव परिमण्डलं ^२चन्दणपण्डुरं च, नामहरं पिव

१ BCE साउल (हेमप्रमिशा मोरपिच्छा ।

२ CE बहियं   ३ A अरुंसयं ।   ४ D पि ।

५ D add= निवरं. B i. mare   ६ CE अहया

अण्णपणदणीए, १संगमो विद्य उउलच्छीणं, कारणं पिव
 आणन्दभावस्स, सहोथरं पिव सुरल्लोयदेसाणं । तं च दट्ठूण
 अन्नहियजायहरिसो ओदणो करिवराओ पविट्ठो अमर-
 गन्दणं । १कौलियं १विचिन्तकीलाहिं । परिणओ वासरो ।
 पविट्ठो नयरिं । एवं च अदक्कन्ता १कइवि दिवहा । ५

अन्नया य नियमवणगयस्स चैव गयणयलमण्णसंठिए
 दिणयरंमि विरल्लीहए परिथणे नियनियनिओयवावाजेसु
 निओयपुरिसेसु समागया तावसवेसधारिणो गहियनल्लिया-
 १पओगखग्गा विसेणकुमारसन्निथा चत्तारि महाभुयङ्ग ति १ ।
 दिट्ठा सेणकुमारेण । भणियं च णेण ' भो पविसइ ' ति । १०
 पविट्ठा एए । सेणकुमारेण भणियं : भो किंनिमित्तमागया ।
 तेहिं भणियं । अत्थि किंश्चि गुरुनिदेसवन्तव्वं ; ता विविच-
 देसमहिट्ठइ १ । तओ परत्यसंपायणसुट्ठुचिन्तयाए ' गुरुवच्छला
 तवस्सिणो, येवो य न एत्थ दोमो ' ति चिन्तिज्जण गओ
 भवणुज्जाणभूसणं एल्लालयावणं । तत्थ पुण तत्तणा चैव १५
 अण्वहडा से कुरिया, कड्ढियादं मण्डलगादं, पइओ एणेण
 खन्धदेसे १ । तओ ' हा किमेयं ' ति चिन्तिज्जण आसुइत्तो
 कुमारो वल्लिओ वामपासेण । तओ १अचल्लियथाए सत्तस्स

१ CE समाजमो । २ B कौलिउ. A पवसो कौलिउ । ३ B चिन्त०. D pr. m.

४ D कववय । ५ AD कालिया० : CE om. पओम. B i. marg.

६ D adds पडिहारिया पडिहारेव पविट्ठा कुमारपुआवा ।

७ A १हुइ. D see m. ८ BCE om. ९ BCE अचल्लियाए ।

- उक्त्वयाए पुरिषथारम्भ संखुद्धयाए वावायगाणं जेऊण ते
 गश्चिथाइं मण्डल्लग्गाइं । १दिट्ठं चिमं उज्जाणवास्त्रियाए^१ ।
 २सोसियं च णाए । 'किमेयं' ति उद्धादन्तो कल्लयलो ।
 समागया अट्ट पाहरिया । कड्डियाइं करवासाइं । ३उद्धाहया
 ४परिहरिउं । निवारिया कुमारेण । हरे किमेएण मय-
 मारणेण । ५खुद्धा ६खु एए तवस्मिया । वावलो य एएभिं
 पुरिषथारो । परिचत्ता ७ए सफलजीवियनिवासेणमहि-
 माणेणं । पडिवन्ना ८विसयभावं दयाए, अट्टासिया निरत्थ-
 यजीथलोहेण । ता अलं मे एएभिं वावायणेणं । एत्यन्तरंमि
 ९ इमं चेव वदयरमायल्लिऊण समागन्तो राथा । बन्धाविया
 णेण वावायगा । भणिन्तो य कुमारसेणो 'वष्क, किमेयं'
 ति । तेण भणियं 'ताय, न-याणामि' । पुच्छिया चायगा ।
 हरे, किं पुण तुम्हेहिं एयं ववमियं ति । तेहि भणियं ।
 देव्वं पुच्छह त्ति । राइणा भणियं । केण देव्वो सोइन्तो ।
 १० तेहिं भणियं । देव, न-याणामो त्ति । राइणा भणियं ।
 नाणिमित्तं वावायणं ति । ता किं पुण निमित्तं, कुन्तो वा
 तुम्हे, कस्स वा सन्तिथ त्ति । तन्तो न जंपियमेएहिं । पुणो
 पुच्छिया, पुणो वि न जंपन्ति । कुविन्तो राथा । अक्कोडा-

१ D inserts इत्यन्तरंमि, B i. marg.

२ D वासोए ।

३ B भक्षियं, CE उद्धोसियं, D तन्तो वा किमियं ति चिन्तित्थ विवासियं ।

४ ACE om., B i. marg.

५ D तुच्छा ।

६ B om.

७ D इमे ।

८ AB विसाच, D sec. m.

विद्या कसेहिं । तत्रो कायरथाए भावस्स दुब्बिमहयाए
 'कसप्यहाराणं सावेस्करथाए जीवियाए कुवियथाए नरिन्दस्स
 अंपियमणेहिं । देव, न किंचि एत्थ निमित्तं; अवि य एत्थेव
 अन्हे कुमारविसेणसन्तिया,^१ तस्सेव सासणेणं इमं अन्हेहिं
 ववसियं । संपयं देवो पमाणं ति । कइं कुमारविसेणसासणं^२ ५
 ति कुवित्रो राया विसेणस्स । 'भणियं' च सेणेण । ताय,
 न खल्ल इमं एवं चेवावगन्तव्वं ति । कइं पुण मो महाणु-
 भावो अमच्छरित्रो^३ मयणवग्गे^४ 'दइओ माज्जवाए' खोल्लओ
 निक्खलजसे अत्रच्चं तायस्स इमं ईइसं उभयल्लोयविसद्धं
 'मन्नइस्सइ । ता जहा कइंचि जीवियभीरुयथाए इमं १०
 अंपियमिमेहिं । करेउ ताओ पसायं, मोघावेउ एए
 जीवियभीरुए' ति । तत्रो 'कस्स सन्तिय' ति गवेसाविथं
 राइणा । सुणियं पहाणपरियणाओ, जहा कुमारसन्तिय
 ति । तत्रो 'न अन्नहा एयं' ति कुवित्रो राया विसेणस्स ।
 समाणन्तं च णेणं । हरे, निव्वासेह तं मम रक्खाओ कुल्ल- १५
 दूसणं विसेणं ति । वावाएह एए महासामिसाणवच्छले
 सुभिच्छे । एत्थन्तरंमि चलणेसु निवडिऊण अंपियं सेणेण ।
 ताय, मा साहसं मा साहसं ति । कच्चमाणे य एयंमि

१ BCE कसणं. B adds t. m. - वाया+. D corrects वायाणं in पसाराणं ।

२ ACE add यः । ३ CDE •णेणं । ४ D inserts सत्तकरंमि ।

५ A ōm. ६ ABCE •तोउ । ७ CE उइओ. not explained.]

८ A साहचार ।

९ CE परस्सइ ।

पावेमि अहं नियमेणं तायसोगकारिणिं अत्रत्यं ति निवेदयं
 तायस्स । तन्नो अहो पुरिमाणमन्तरं' ति चिन्तिऊण जंपियं
 नरिन्देण । वच्छ, जइ एवं, ता तुमं चेव जाणमिः न उण
 जुत्तमेयं ति । सेणेण भणियं । ताय, अणग्गिह्मो' ण्दि
 १ एण्मि अवावायणेण कुमारमंगणेण य । मोयाविद्या वावा-
 यगा; थेवावराह त्ति पृइऊण पेमिया सेणेण । एत्यन्तरंमि
 वणसुत्थमाइमिऊण निग्गमो राया । जाम्मो लोयवाओ ।
 अहो विसेणेण अमोहणमणचिद्धियं' । ममागमो सेणकुमार-
 कखविषयं । चिन्तियं च णेण । अहो निरवराहा वि नाम
 १० पाणिणो एवं अयसभायणं हवन्ति । अस्सहा कहं कुमारो,
 कहमौदसममञ्जणचरियं । अमभावणीथमेयं । निरकुसो य
 लोओ, न जुत्ताजुत्तं विद्यारेइ । अहवा नत्थि दोओ जणस्स ।
 कुमारस्सु चेव पुब्बकयकमपरिणई एम त्ति । निमित्तं षाह-
 मेत्यं ति दूमिओ निययचित्तेणं ।

११ अहकन्ता कहवि वामरा । १२पुणो वणो । षहाओ
 सोहणदिणे । कयं राइणा जहोचियं करणिज्जं । वायाविद्या
 शरथकालघण्टा । दवावियं महादाणं । पृइयाओ नयरिदेव-
 याओ । आहणाविद्या आणन्दभेरो । ममागया विसेसुज्जने-
 वच्छधारिणो रायमायरा । तन्नो वज्जन्तमज्जलत्तरवाज्जरियं^१

D ०च्छिच । १ BCE लोयाविद्या वायमा थेवावराहय ति ।

१ D adds ति । ४ A पउणे वसे. D -ov. m

५ D ०पूरिच, A ०दूरि, B ०चरिच, CE ०पूरिच ।

दिसामण्डलं नक्षन्तराधनाथरत्नोयं 'द्विरियविद्वज्जमानकडि-
सुत्तयकण्ठयं विद्वलपडवासधूसरियनहयलं सयलनयरिजण-
श्चेरयभूयं कथं वद्धावणयं ति ॥ 'इओ य सो विसेणकुमारो
'तप्पभूइमेव 'हा न मंपन्नमहिलसियं' ति अन्नदक्षणे
अपेष्कमाणो नरवद्दं असंपाययन्तो उच्चियकरणिज्जं अणिग्ग- ५
ष्कमाणो निययगेहाओ अजंपमाणो सह परियणेणं ठिओ
एत्तिए दिवसे, नागओ य वद्धावणए । सुणिओ एस वद-
यरो 'धणगुणभण्डारियाओ सेणकुमारेण । चिन्तियं च णेण ।
'जुत्तमेव एयं कुमारस्स । दस्सहो अन्नताभिओगो । मह
सिणेहमोहिएण य दाहणमणुचिद्धियं ताएणं, जमेत्तियं पि १०
कासं कुमारदंसणं परिहरियं ति । ता विअवेमि तायं, जेण
कुमारं इह आणेइ त्ति । कौदसो तेण विणा आणन्दो ।
तओ चल्लेसु निवडिऊण विअत्तो नरवद्दं । ताय, आणेइ
इह विसेणकुमारं' । तदंसणूसुओ अहं । कौदसो तेण विणा
पमोओ' । राहणा भणियं । अलं तेण कुलदूसणेणं । कुमा- १५
रेण भणियं । ताय, परिच्चय इमं मिष्सावियप्पं । कहं
कुमारो अकज्जमणुचिद्धिस्सइ त्ति । राहणा भणियं । सुद्ध-
सहावो तुमं, न उण सो एरिसो त्ति । कुमारेण भणियं ।
ताय, कहं न ईइसो जो इमीए वयणिज्जसक्खाए उण्णिऊण

१ D द्वरिय ।

२ CE तओ ।

३ BCE तयलभिरनेव ।

४ CE अचत्त० ।

५ B कण्ठयेयं ।

६ B adds ति ।

७ Δ पनोत्तौत्ति ।

कुमारभावोचितं पावसं अवलम्बिऊण गम्भीरयं अपसायमन्तं
 वि तुमंमि असंपाययन्तो उचितकरणञ्जं अपरिचयन्तो
 कुलहरं एवं चिट्टइ त्ति । राहणा भणियं । वच्छ, जद एवं
 तुण्ण निब्बन्धो, ता पेसेहि मे आहवणनिमित्तं कंचि निययं
 ४ ति । कुमारेण भणियं । ताय, अहमेव गच्छामि । राहणा
 भणियं । एवं करेहि त्ति । गम्भीरेण सेणकुमारो । पविट्टो
 विसेणमन्दिरं । टिट्टो 'तम्बदयरचिन्ताए चेव असन्तदम्बसो
 उण्णिएहिं आभरणएहिं परिमल्लाणेणं वयणकमलेणं विम-
 णपरियणसमेसां असुन्दरं मयणौयमुवगम्भीरे विसेणकुमारो
 ५ ति । चिन्तियं च णेणं । अहो मच्चयमिणं ।

सन्तगुणविष्णुणासे अमन्तदोसुभवे य जं दुरकं ।

तं सोसेइ ममुदं किं पुण हिययं मणस्साणं ॥

अत्रहा कहं कुमारस्स ईदमो अवत्य त्ति । उवमपिऊण
 भणियं च णेणं । कुमार, किमेयं वानचेट्टियं । तेण भणियं ।
 ६ पावपरिणदं मे पुच्छसु । सेणकुमारेण भणियं । अलं पाव-
 चिन्ताए । धम्भो तुमं, जेण ताथस्स पुत्तो त्ति । ता करेहि
 राथकुमारोचितं किरियं, जेण ताथममौवं गच्छामो त्ति ।
 तन्तो अणिच्छमाणो विभूमिन्तो मत्त्येण विणित्तो मलय-
 चन्दरसेण परिहाविन्तो सोमजत्रलयं^१ गण्हाविन्तो तम्बोसं
 ७ नौन्तो नरवदसमौवं । पाडिन्तो चसण्णसु । वोलियं वट्ठाव-

१ CDE स्वपरं ।

२ D adds वि ।

३ D ५जवसं ।

णथं । अदकन्तो कोइ कालो वीसम्भगन्निणं परमसुहमणुह-
वन्तस्स सेणकुमारस्स, मंकिलिट्टचित्तस्स य अणभिन्नसुह-
सरूवस्स विशेषस्स ।

अकथा य पवन्ते कोमुदमह्मवे उज्जाणगएसु^१ नायरएसु
निग्गए नरवइंमि भरमुवगए कौलापमोए^२ अप्पतक्किओ १
सेव वियरिओ मत्तवारणो, तोडियाओ अन्दुयाओ, दल्लिओ
आलाणखओ, भग्गा महापायवा, ^३गालिओ आहोरणो,
धाविओ जणवयाभिसुहं, उट्टादओ कल्लयलो, भिस्साइं
आवाणयाइं, पणट्टाओ चच्चरीओ, 'हा "कहमियं' ति
विसलो नयरिओओ । एत्यन्तरंमि इमं चेवावगण्णिय १०
अपिथं नरिन्देण । हरे गेपहह लउ दट्टवारणं, कथत्थिओ
णेणं लोओ त्ति । तओ गहणूसुओ वि नरवदअणाएसभौक
आएससमणन्नरमेव पुलोदज्जमाणो भयविषमाहियविभू-
सियाहिं पुरसुन्दरीहिं धाविओ सेणकुमारो । सौहकिओरओ
विय दिट्ठो मत्तवारणेणं । तं च दट्टूण अचिन्नणौयथाए १५
पुरिससामत्यक्षु वियलिओ^४ से मओ । निरुद्धमणेण गमणं ।
चित्तगओ विथ ठिओ पयइभावे । अहो कुमारस्स सामत्यं
ति विन्दिथा नायरया, हरिसियाओ पुरसुन्दरीओ, परि-
तुट्ठो नरवई । एत्यन्तरंमि सिस्काइसयकोविओ विज्जाहर-
कुमारओ विथ नहगमणेणं समारूढो मत्तवारणं, निवड्डं १०

१ CE ० संशयसु. B pt. m. २ B ० पचय ।

३ B माहिच चारोचओ । ४ D किमेथं । ५ D inserts विथ ।

आसणं, गहिओ चारु अङ्गुमो, अप्फालिओ कुम्भभाए, गुल्लु-
गुल्लियमणेणं । 'जयइ कुमारो' त्ति समुद्धादओ कलयल्लो,
आहयाइं ठूराइ, नौओ आल्लाणखम्भं । एयवदयरेण दूमिओ
विसेणो । चिन्तियं च णेणं । न चएमि ईइमे इमस्स सन्निए
५ अणत्थे मोउं पि किमङ्ग पुण पेच्छिउं । ता जं होउ, तं
होउ । वावाएमि मयमेव एयं ति ।

अस्रया य मन्तिमईसमेयंमि उज्जाणसंठाए कुमारे'
परिणयप्पाए तामरे कसाओथएण अणालोचिऊण परिणइं
अणवेस्किऊण निययवल्लं अचिन्तिऊण कुमारमत्तिं 'कुमार-
१ वावायणनिमित्तमेव कदवयपुरिमपरिवारिओ गओ तमु-
ज्जाणं । कुमारचित्तवित्तौए अपडिहारिओ चैव पविट्ठो
चन्दणलयाहरयं । दिट्ठो य णेण केवल्लो चैव कुमारो सन्ति-
मई य । वीसत्थो त्ति कड्डियं मण्डलगा । दिट्ठ मन्तिमईए ।
भणियं च णाए । अज्जउत्त, परिन्तायहि परिन्तायहि । तओ
१५ 'किमेयं' ति उट्ठिओ कुमारो । दिट्ठो य णेण विसेणो ।
कूढं तेणोहरणं । सिस्काइसएण वच्चियं कुमारेणं, 'किमेयं'
ति चिन्तासुन्नहियएणावि^१ भुयं रुम्भिऊण अवहउं से खग्गं ।
भणिओ य एमो 'कुमार, किमेयं' ति । तओ निरुम्भमाणेण
^२कड्डिया कुरिया । दरविइणे पहारे बाहं^३ 'वाल्लिऊण

१ D adds वेण. B + marg

० D adds वेण० ।

२ D adds चिन्तिऊण ।

३ A ० चिययण ।

४ A inserts कइं D कइ ।

५ CE चा० ।

अवहृडा य णेणं । ^१बाहवस्यपीडाए निवडिओ विसेणो ।
उट्टाविआं णेणं, निवेसिओ सयणिके, पुष्किआं संभनेणं
'कुमार, किमेयं' ति । तआं अदाऊण उत्तरं निग्गओ
अण्डणसयाहराओ ॥ भणियं च सन्तिमईए । अज्जउत्त,
किमेयं ति । कुमारेण भणियं । ^२सुन्दरि, अहं पि न
सुणेमि । एत्तिएण पुण एत्य होयव्वं, रज्जमुट्ठिमिऊण
पथारिआं केणइ कुमारो ति । ^३ता अलं मे इहत्थिएणं,
जत्थ पहाणमयणस्स कुमारस्स वि ईदसो उव्वेवो । अवत्याणे
य अवस्समेव केणइ निङ्गेण जाणइ कुमारचेट्ठियं ताआं ।
तआं य^४ धेप्पइ उव्वाहएणं, निव्वासइ य कुमारं, आवहइ
सोयमव्वा 'लाघवं कुलहरस्स कुपुरिमो' ति । अजत्थ ^५वि-
सज्जियं जौवइ कुमारो । परत्थसंपायणणगयं च कुलवथ-
णिज्जरक्कणामेत्तफलं सुपुरिमाण चेट्ठियं, एत्य पुण उभय-
विवज्जओ ति । सन्तिमईए भणियं । अज्जउत्त, एवमेयं ;
किं तु कहं पुण गुरू अज्जउत्तं विसज्जिस्सन्ति । कुमारेण
भणियं । अइपण्डिए, को गुरूणं कहेइ । अत्थि ईदसो
माओ 'वज्जयरगुणे कज्जे नेहकायरथाए विग्घकारिणो गुरू
अपुष्किऊण वि पयट्ठिज्जइ' ति । सन्तिमईए भणियं ।
अज्जउत्तो पमाणं । कुमारेण भणियं । सुन्दरि, जइ एवं,

१ D adds सो वि CE read अलव० ।

२ CE place सुन्दरि after

वि. D adds सुइ, after पि. B i. marg.

३ B om. ता. CE om. मे ।

४ D om

५ B विज्जव, D उज्जव ।

ता अकञ्जिऊण परियणस्स इओ चेवावक्कमामो । अलं
कालहरणेणं । मा इमं चेव कुमारो संपाउदस्सइ ; सञ्जिओ
खु ओ वि इमिणा चेड्डिएण । मन्निमईए भणियं ।
अञ्जउत्तो पमाणं ।

- १ एत्यन्तरंमि अत्यमिओ सूरिओ । कयं पओभावस्सुयं ।
भणिओ य परियणो । अञ्ज मए एत्येव वमियय्वं ति ।
तओ सञ्जियं^१ उज्जाणवासभवणं । मीमं मे दस्सइ ति
भणिऊण लळं चेव विमञ्जिओ परियणो । अइक्कना काइ
वेळा । तओ पसुत्ते परियणे ^२अडयणाए विय अस्सियरण-
- १० गमणंमि कमणपडएण विय तिमिरनिवहेण ^३ओत्यथाए
रयणौए उट्टिओ कुमारो मन्निमई य । भणियं च जेण ।
सुन्दरि, दौहाणि देसन्तराणि, विचिन्ता कम्मपरिणई,
आवयाभायणं च एत्य पाणिणो । बाहेइ य मं कुमार-
नेहाणबन्धो, उप्पेरकामि^४ य इहअवत्याणंमि तस्स आवयं.
- ११ अणिब्बुईए य चित्तस्स न मक्कणोमि इइ चिड्डिउं, अणुचिया
य तुमं किलेमायामस्स । ता न-याणामि, किमेत्य जुत्तं
ति । मन्निमईए भणियं । अञ्जउत्तचित्तनिब्बुइमंपायणं ति ।
को य मम अञ्जउत्तमहिंयाए किलेमायामो ति । तओ
भविद्यव्वयाए निओएण मन्निमईमसेओ घेत्तूण ^५असिवरं

१ CE add निओदइदि D वेचिण्णिं. BE marg सोविसव ।

२ A om. D अडयथा ।

३ B उअइया रचवो ।

४ BCE add वि ।

५ BCE असिवरं ।

अक्षरिक्ताश्चो परिचयेण निग्गश्चो उज्जाणाश्चो । गश्चो रयणीप
चेव चन्वावासयं सञ्जिवेसं ।

एत्यन्तरंमि अदक्कन्ता रयणी, उग्गश्चो अंसुमाली ।
परिस्सन्ता सन्निमइ त्ति ठिश्चो एगंमि वणनिग्गञ्जे । दिट्ठो
य^१ तत्थ तामल्लिन्तिपत्तिण्ण रायउरनिवामिणा साणुदेव- ५
नामेण मत्थवाहपुत्तेण, पच्चभिन्नाश्चो य णेण^२ । जाया य
खे चिन्ता । किं पुण एमो रइदुइश्चो विय मयरकेज
रायधूयामेत्तपरियणो एवं वड्डइ । किं राइणा निवामिश्चो
त्ति । अहवा न संभवइ एयं रायधूयापयाणाणुमाणमुणि-
यमिणेहाइसयस्स राइणो हरिसेणस्स । गुणायरो य एमो, १०
गुणेगन्तपस्सुवाइ य राया । अश्चो ^३अपस्को चेव एमो
त्ति । न य अश्चो कोइ निव्वामणममत्थो । एत्थ एइह-
मेत्तपरियणो य एमो । ता भविथव्वमणेणं नियनिव्वेय-
निग्गणं । त्रिचित्ताणि य विहिणो विल्लमियाणि । ता इमं
एत्थ पत्तथालं, पणमिऊण पुञ्चामि एयं ति । चिन्तिऊण १५
पणमिश्चो कुमारो सन्निमइ य । भणियं च णेणं । देव,
अमुणियवुत्तन्तो त्ति विन्नविस्सं देवं । तश्चो न कायव्वो
खेश्चो । कुमारेण भणियं । भइ, को एत्थ अवसरु खेयस्स ;
ता भणाउ भइो । साणुदेवेण भणियं । देव, अहं खु
रायउरवत्थव्वश्चो साणुदेवो नाम मत्थवाहपुत्तो, पथट्ठो मत्थेण २०

--

तामल्लित्तिं । आवाशिओ य णे सत्यो एत्य सञ्जिवेसे ।
 आयमणनिमित्तं च समागओ इओ नाददूरदेसवत्तिणं सर^१ ।
 उवत्तम्भं च एयं वणनिउच्चं । तओ समुप्पओ मे पमोओ ।
 आचिस्सियं विय हियएणं, जहा एत्य कल्लणं ते भविस्सइ
 १ त्ति । तओ भवियव्वयानिओएण समागओ इहइं । उवत्तड्डो
 य देवो सामिधूया य । रायउरोवत्तड्ड^२संगथाणुस्सरणगुणेण
 २ य समुप्पन्नं पचाभिन्नाणं । तओ आणन्दियं पि विस्सम्भं
 विय मे चित्तं, 'कहिं देवो, कहिं एइहमेत्तपरियणो' त्ति ।
 ता आइमउ देवो, जइ अकहणोयं न हवइ । कुमारेण
 ३ चिन्तियं । अहो वच्चलया सत्यवाहपुत्तस्स, अहो मिभ-
 राणुराओ, अहो वयणकोसलं ति^४ । चिन्तिऊण जंपियं च
 णेणं । सत्यवाहपुत्त, अत्थि एत्य कारणं । किं तु अहं पि
 तामल्लित्तिं चेव पत्थिओ । ता पुणो माइइस्सं माणुदेवेण
 भणियं । देव, पमाओ त्ति ^५अणुग्गिहोओ देवेणं । तहावि
 ४ सत्यगमणेण आणन्देउ मं देवो । कुमारेण भणियं । सत्य-
 वाहपुत्त, अत्थि एयं । किं तु कथाइ तत्य तायपेमिया
 अस्सेमयपुरिमा पेक्कन्ति^६ । तओ न मंपज्जइ मे ममीहियं ।
 माणुदेवेण भणिय । देव, जइ एवं, ता चिट्ठामि ताव एत्य
 कइवि दियहे । वोल्लोणेस्स पुरिसेस्स पयत्तगोविएणं देवेणं

१ CE सरवरं ।

२ CE संतथा ।

३ ACE om.

४ Dom

५ D अणुग्गिहियं ।

६ A पुक्कन्ति

सह पुणो गमिस्सं ति । कुमारेण भणियं । सत्यवाहपुत्त,
 अस्सं इमिणा निब्बन्धेण, गच्छ तुमं । माणुदेवेण भणियं ।
 देव, मा एवमाणवेह । समुप्पञ्जइ मे दुक्कं, निरत्ययं च
 मन्नेमि देवस्स^१ दंसणं । कुमारेण भणियं । जइ ते निब्बन्धो,
 ता एवं हवउ त्ति । माणुदेवेण भणियं । देव, पसाओ ।
 कुमारेण भणियं । जइ एवं, ता गच्छ मिथयसत्थं । न
 जंपियब्बो एस वइयरो, ^२मागन्तव्वमिहइं । तओ 'जं देवो
 आणवेद' त्ति जंपिऊण माणुदेवो गओ सत्थं ॥ थेववेलाए
 य आगया आसवारा । पुच्छिथा ^३य णेहिं सत्थिया । भो
 न तुभेहिं एवंविहजायामनेओ एवंविहो पुरिओ समुवल्लडो^४
 त्ति । तेहिं भणियं 'नोवल्लडो' । मिहो जंपियमणेहिं ।
 हरे, भणियं मए 'अवदिमा खु एमा कुमारस्स'; ता
 एहि, रायखरवत्तिणौए लग्गामो त्ति । गियत्ता आस-
 वारा । थेववेलाए य पच्चइयपुरिमहत्थंमि पेसिऊण भोयणं
 आगओ माणुदेवो । निवेदओ आसवारवुत्तन्तो । कराविन्धी^५
 पाणवित्तिं ।

अइक्कन्ते य वामणे अत्यमिण दिणयरंमि नखत्तमासा-
 पसाहियाए नइयलसिरौए आणिओ मत्यनिवेसं । कओ
 उच्चिओवयारो । जामावसेसाए जामिणीए कुमाराएसेण
 विदिस्सं पयाणयं । समप्पियं पहाणजम्माणं सन्तिमईए^६ १०

१ CE देव ।

२ CE om.

३ BD न आगंतव्वं वेचर रव

४ A addr वइ ।

कुमारस्य य^१ । गथा कंचि भूमिभागं । आवासिभ्यो सत्यो ।
निविष्टं चेलहरयं । ठिया तस्य मन्तिमई कुमारसेणो य ।
नंपाडियं उचियकरणिक्कं ।

एवं च अणवरयपयाणएहिं वसमाणाणमदक्कन्ता कइवि
१ वासरा । पत्ता दन्तरत्तियाभिहाणं महाडविं । आवासिभ्यो
सत्यो । 'भयाणया अउवि' त्ति निविट्ठाइं 'थाणयाइं' ।
पहायसमए य विसंभरिएसुं थाणएसुं ^२सत्यलहणवावडेसु कक्का-
यरेसु आवस्ययकरणुक्कएहिं ^३आडियत्तिएहिं अप्पतक्किया सेव
विमुक्कवाणवरिमा निवाडिया मबरधाडी । वाइयाइं सिक्काइं,
१० हण हण त्ति उट्टाइओ कलयलो. विमत्ता कक्कारया, बुष्ठी
इत्थियायणो । पइट्टिया 'आडियत्तिया, पवत्तमाओहणं ।
'सुन्दरि, धौरा होहि' त्ति परिसंठवेऊण मन्तिमईं
धाविभ्यो कुमारसेणो, कइयं मणउल्लगं । तओ केमरि-
किमोरएण विथ हरिणजूहं भगं मबरसेणं । अक्कदिमाए य
१५ भेक्किओ^४ मत्यो, विलुत्तं मारभणं, पाडिया ^५आडियत्तिया
नट्टो इत्थियायणो । 'कहं इओ विनिक्कओ' त्ति वलिओ
कुमारसेणो । पलाणा मबरपुरिमा । तओ एगागो अवेक्कि-
ऊण कुमारसेणं उवट्टिओ पक्कीवई, मलिओ य तस्य । कूठं

१ A om

२ D adds वाणदेवेव. B, C, marg

३ CE वाच० ।

४ D लक्कए, B see. m

५ BCE वाच०

६ A वाचनिया. see last note.

७ A भेक्कि. D भक्कि ।

८ D वाचनिया, see note 5.

च शोणोहरणं। वञ्चियं कुमारेणं। परिकूढं च तस्म। पाञ्चिभ्रो
 पक्षीवई, मुष्किभ्रो य एसो। वीजिभ्रो कुमारेणं, जाव न
 चेत्यइ त्ति। १तभ्रो आसन्नवत्तिसराभ्रो घेत्तूण नल्लिणिपत्तण
 दिस्सं से मल्लिलं। तभ्रो चेदयमणेणं०। दिट्ठो कुमारो।
 चिन्तियं च षोणं। को पुण एमो महापुरिसो, सुकुमारदेहो १
 वि दढप्पहारो, अमहाभ्रो वि ववसायजुत्तो, केमरी २विय
 परक्कमेणं, मुणिकुमारो ३विय दयाए, कुसुमाउहो ४विय
 क्वेण, मत्तूण ५वि अमत्तू। ६ता आगिईभ्रो चेवावगच्छामि,
 जहा परमेमरो खु एसो। ता न जुत्तमन्हेहिं ववमियं ति।
 एत्यन्तरंमि भणियं कुमारेणं। भइ, वीमत्यो होहि। तेण ७
 भणियं। अज्ज, कौडसी अन्हारिसाणं वीमत्यया। एत्य-
 न्तरंमि कहियमेगेण ८सवरेण सेणाए, जहा पक्षीवई पाञ्चिभ्रो
 त्ति। अमरिसावेमेणं ९'हण हण हण' त्ति जंपमाणा धाविया
 सवरपुरिसा। 'विणिच्चिभ्रो अहं, महापुरिसो य एसो,
 न पहुरियव्वं तुम्हेहिं' ति मन्नासंपायणत्थं १०चेट्ठियं पत्तिणा ११
 हेणं। कथमणेण गोमाउवासियं। तभ्रो तमवगच्छिज्जण

१ BCE om. तभ्रो and continue आसन्नमेव घत्तूह ।

२ D adds उच्छिक्कियं लोचयज्जयल, B marg ३ BCE om. विय ।

४ D कथंतो ता आगिच्च यवगच्छामि । भविशब्दमणेण परमेसरेण वा ।

५ CE om. all down to पर, so B prim., but corrects the pas-
 sage and adds marg. the reading of last note

६ B सवरसेवाए, D om. सेवाए ।

७ B अमरिसवसेव ।

८ AB संवायवत्तं ।

- त्रिसुक्लवावपरसू^१ मिरकयञ्जलिउडा ममागया सवरपुरिषा ।
 भणियं च णेहिं । अज्ज, अभयं देहिं त्ति । कुमारेण
 भणियं । ^२अभयं सुक्काउहाणं । एत्यन्तरंमि चलणेसु निवडिओ
 पत्तीवई । भणियं च णेण । अज्ज, खमियव्वो एस अवरारो ।
 ५ कुमारेण भणियं । भइ, को एत्य अवरारो । तेण भणियं ।
 जं मत्यो लूडिओ त्ति । कुमारेण चिन्तियं । हन्त किमेयं
 ति । एत्यन्तरंमि जंपियं पत्तिष्ठाहेणं । अरे करेह आघो-
 मणं, निवारेह आओहणं । आणेह जं जेण गहियं; पुणोव-
 लद्धे^३ य न खमेमि अहयं ति । आएसममणन्तरं च संपाडिय-
 १० मणेहिं । भणियं च पत्तिवडणा । अज्ज, निरुवेहिं एयं,
 किं एत्य नत्थि त्ति । कुमारेण भणियं । भइ, असामिओ
 अहं एयस्सु; ता निरुविऊण मत्यवाहपुत्तं पुष्कसु त्ति ।
^४निरुवाविओ मत्यवाहपुत्तो, उवलद्धो वणनिउप्पे, आणोओ
 य णेहिं । भणिओ पत्तिवडणा । अज्ज, न विस्सायं अणेहिं,
 १५ जहा एसो महापुरिमो इह गच्छइ त्ति । विणिज्जिया य^५णण
 अणे । महाणभावयाण पडिवसो य एम अणेहिं मामौ ।
 अओ संबन्धिओ तुमं ति । अटोहया णे तुण्ण रित्यस्स ।
 ता निरुवावेहिं एयं, किं एत्य नत्थि त्ति । तओ 'अहो
 महाणभावया कुमारस्स । एयादणा विणिज्जिया सवरसेणा,

१ D inserts सर before परसू

२ D inserts दिङ्गमेव B a marg

३ CED ०कवेव, CE om व ।

४ A निरुविउ । ५ BD om य ।

भिन्नभावसुवगत्रो पक्षीवर्द्ध; अहवा थेवभियमिमस्स; किं
 करेन्ति हरिणया केसरिकिमोरयस्स' त्ति चिन्तिज्जण अंपियं
 साणुदेवेण । भद्द, मामिमालंमि अज्जउत्ते तुमंमि य संबन्धिए
 'किं ममं नत्थि त्ति' । तेण भणियं । तद्वावि निरूवावसु
 त्ति, न मे अज्जहा चित्तनिव्वुद्धं होइ । तत्रो निरूवाविय- ५
 मणेणं, जाव 'पुज्जइ' त्ति साहियं पत्तिणाहस्स । परितुट्ठो
 य एमो । चिन्तियं कुमारेणं । अहो महाणुभावया एयस्स ।
 एहहमेत्तेणावि एवं चिट्ठइ त्ति । अहवा सुगेज्जाणि सज्जण-
 हिययाणि । भज्जावित्रो मे पहारो, विदसं कडिसुत्तयं ।
 महापसात्रो त्ति भणिज्जण गहियं पत्तिवइणा । निरूवाविथा १०
 'पडिहयपुरिमा । कयाइं वणपरिकम्माइं । भणियं च
 णेण । अज्ज, पचासन्ना चेव एत्थ अन्हाण पक्षी; ता तीए
 दंसणेण अणुग्गहेउ मं अज्जो त्ति' । कुमारेण भणियं ।
 सत्यवाहपुत्तो पमाणं । माणुदेवेण भणियं । भद्द, दिट्ठे
 तुमंमि दिट्ठा चेव पत्ति त्ति । १५

एत्यन्तरंमि 'बाहुप्फल्लोयणो समागत्रो माणुदेवसुवयारो ।
 भणियं च णेण । अज्ज, परिन्तायाहि परिन्तायाहि । पण्डं
 सव्वमारं, न दौमण रायधूय त्ति । तत्रो आउल्लीह्णो
 कुमारो । विसणो माणुदेवो । 'किमेयं' ति मूढो पक्षीवर्द्ध ।

१ CE त. B किमेयं ।

२ BCE add अं न संपञ्जर ।

३ CE पडिहय ।

४ CE om ।

५ CE वाहपुपः ।

भणियं च णेण । अज्ज, का एसा रायधूय त्ति । साणुदेवेण
 भणियं । भइ, रायउरसामिणो मङ्करायस्स धूया, कुमारं
 उद्दिस्सिज्जण देवस्स घरिणौ मन्तिमइ त्ति । तेण भणियं ।
 कहं न दीसइ त्ति । सूवथारेण भणियं । सुण । पवत्ते
 १ आओहणे मवरसेणामस्सुजे गए रायउत्ते अस्सट्ठिमाए य^१
 भेत्तिए मत्थे विलुप्पमाणे मारभण्डे पाडिण्हिं 'आडियत्ति-
 एहिं 'हा अज्जउत्त अज्जउत्त' त्ति भणमाणौ निग्गया
 चेत्तहराओ, पहाविथा अडविज्जत्तं । 'न मोत्तव्व एम' त्ति
 मत्थवाहपुत्तस्स वयणमणुमरन्तो लग्गो अहं तौए मग्गओ ।
 २ अओ थेवं भूमिभागं । आहओ १लउडेण मवरजुवाणेण ।
 निवडिओ धरणिवट्ठे । ममागया सुच्छा । अइक्कन्ता काइ
 वेत्ता । पडिलद्धा चेयणा । उट्ठिओ संभेमेणं । पवत्तो
 गवेमिउं । तओ ग्गविल्लयाए रत्तस्स म्ठयाए दिभाविभायाणं
 'अन्नेसमाणेणावि न दिट्ठा 'रायधूया मए । मंपयं तुभे पमाणं
 ३ ति । तओ 'हा देवि' त्ति भणमाणो सुच्छिओ कुमारसेणो ।
 ममासासिओ पत्तिणाहेणं । भणियं च णेणं । देव, अस्स
 विसाएणं । कत्तियमियमरत्तं, येवा य वेत्ता मत्थविक्कमस्स,
 'अणुच्चियधरणिपरिमक्कणा य देवी, पवणवेगगमणा' य
 सुणियसयलरत्तभावा य मवरपुरिमा । ता कहिं गमिस्सइ

१ B om २ CE चातिचत्तिरहिं, B चायत्तिरहिं, D चाउचत्तिरहिं ।

३ CDE अउउउउउ । ४ BD om ५ BCE om

६ CE अउचिवा, DA अउचिधं ७ BCE पववरेवा, D pr. m.

त्ति । गवैसिज्जण संजोएमि देवं रायधूयाए । विसम्भिया षेण
 दिसो दिसिं निययपुरिसा । भणिओ य साणुदेवो । अज्ज,
 अइक्कन्तो ताव कालो पत्तोदंसणस्स । ता समासासेउ देवं
 अज्जो । अहं पुण देविं चेव अस्सेसामि त्ति । पडिस्सुयं
 साणुदेवेण । तओ कुमारममौवंमि निरुविज्जण कइवय- ५
 निययपुरिसे पयट्ठो पत्तिणाहो । भणियं च णेणं । देव,
 परिच्चय विसायं । अवल्लम्हेहि उच्छाहं, गवेषामो देविं ति ।
 पडिस्सुयं कुमारेणं । पयट्ठो मवरपुरिममसेओ गवैसिउं ।

इओ य सा रायधूया 'कहिं अज्जउत्त'त्ति गवेषमाणो
 निवडिया कन्तारमज्जे । मूढाओ दिसाओ । अपेच्छमाणी १०
 दइययं भमिया महाडवौए^१ । परिणयप्पाए वासरे समागया
 गिरिनइं । न दिट्ठो अज्जउत्तो त्ति विसणा हियएणं ।
 चिन्तियं च णाए । अलं मे अज्जउत्तविरहियाए जोविएणं ।
 ता एयंमि असोयपायवे उल्लम्भेमि अत्ताणयं । निबट्ठो
 वत्तोए पासओ । निमित्था मिरोहरा । भणियं च णाए । १५
 भयवईओ वणदेवयाओ, न मए अज्जउत्तं मोत्तूण अओ
 मणसा वि चिन्तिओ । इमिणा सच्चेण जम्भन्तरंमि वि
 अज्जउत्तो चेव भत्ता ह्वेज्ज त्ति । कयं नियाणं । पवाहिओ
 अप्पा, तुट्ठो पासओ, निवडिया धरणिवट्ठे, गया सुच्छं ।

१ BCE वट्ठिं ।

२ D उक्कं, B उक्कं ।

३ A वत्तोपासउ, CE पत्तोपासओ ।

दिद्धा आसन्नतवोवणवासिणा संझोवासणनिमित्तमागएणं
 मुणिकुमारएणं । चिन्तियं च णेणं । हा का उण एसा
 वणदेवथा विव इत्यिया निवाडिया धरणिवट्ठे । अहवा किं
 मम इत्यियाए । अन्नञ्चो गच्छामि । वारियं खु ममए
 १ इत्यियादंसणं । भणियं च तत्य । अवि य अञ्जियव्वाहं
 तत्तलोहसखायाए अञ्छौणि, न दट्ठव्वा १थ अङ्गपच्चङ्ग^१-
 संठाणेणं इत्यिया ; अवि य भस्सियव्वं विमं, न सेवियव्वा
 विमया ; छिन्दियव्वा जीहा, न जंपियव्वमत्तियं ति । ता
 किं मम इमौए ; अण्हियारो य एमो मुणिजणस्स । अहवा
 १० दौणजणअम्भुद्धरणं पि ममसत्तूमित्तयाए पडिवाइयमेव ।
 भणियं च तत्य । अत्ताणनिव्विसेमं दट्ठव्वा मव्वपाणिणो,
 पवत्तियव्वं हिए जहासत्तौए, अम्भुद्धरेयव्वा दौणया ; न
 खलु अहिंसाञ्चो अन्नं धम्ममाहणं ति । दौणा य एमा । अन्नहा
 कच्चिं रत्तं, कच्चिं एगागिणो १इत्यिया । ता पेच्छामि ताव,
 ११ का उण एसा ; मा नाम विज्जाहरौ पसत्ता भवे । पुलइया
 मुणिकुमारेणं^२ । दिद्धो से पासञ्चो । विमलो मुणिकुमारो ।
 चिन्तियं च णेण । अहो एसा आगिई, एमो य पासञ्चो त्ति
 विरुद्धमेयं । अहवा नत्थि कम्मपरिणईए विरुद्धं ति ।
 चिन्तिज्जण अम्भुत्तिया कमण्डलुपाणिणं । १समागथा

१ CE om

१ B om. पचंम ।

२ D inserts सा

३ DCE २२२८ ।

४ A adds तत्र महथा किञ्चैवेणं भञ्जोविद्यव्वयानिउत्तव ।

चेषणा, ऊमभियं मणागं, उष्णिभियादं खोषणादं, दिट्टो
 मुणिकुमारओ । मंतत्या य एसा । भणिया य जेण^१ । वष्के,
 अलं मंतासेणं, मुणिकुमारओ अहं । तओ पणमिओ इमौए ।
 'अविहवा हवसु' त्ति भणिया अणेण । 'भयवं, कहिं तुमं
 एत्यं' ति पुष्किओ^२ मन्तिमईए । भणियं च जेण । आसकं ।
 मे तवोवणं । पयट्टो मग्गोवामणनिमित्तं गिरिनदं, अन्नराले
 य दिट्टा तुमं ति वल्लिओ वत्तिणौओ । ता माहेहि, अज्जे,
 का तुमं, कहं वा एसाइणो, किं वा ते इमस्सु ववसायस्स
 कारणं ति । तओ चिन्तियं मन्तिमईए । ^३इट्टो मुणि-
 कुमारओ खु एसो, न जुत्तं च अण्णणा अण्णायं कहेउं, ^४
 एओ य एवं वाहरइ; ता किमेत्य उचियं । अहवा माणणीया
 तवस्सिणो । वरं अत्तणो लज्जत्तणं ति । भयवओ माहिण^५ न
 एत्यं अत्तणो वि लाघवं । आवया खु^६ एसा, देवयाकण्णो य
 भयवं ति । चिन्तिऊण जंपियमिमौए । भयवं. राखउरसा-
 मिणो^७ सङ्करायस्स धूया अहं. मत्यभङ्गविषमेण एगागिणो : ^८
 अण्णउत्तो न दोसर त्ति इमस्सु ववसायस्स कारणं ति^९ ।
 भणिऊण रोविउं पयत्ता । भणिया य जेण । अज्जे, मा इय ।
 ईइसो एस संसारो. विचिन्तयाए कस्सपरिणामस्स अण्णगरेइ

१ B यसा ।

२ CE पुष्कियं ।

३ CDE चचओ ।

४ साचिच only in D.

५ D य ।

६ A : विवाचिओ ।

७ MSS om. ति

नडपेडयं । खणेण विश्रोगो, तेणेव संगमो ; खणेण सोगो,
 तेणव पमोओ ; खणेण आवया, तेणेव संपथ त्ति । एवंविहे
 य एथंमि बुद्धिमन्तेण सत्तेण आवडिए वि विममदसा-
 विभाए न सेवियव्वो विमाओ, न कायव्वमणुच्चयं. न मोत्तव्वं
 १ मत्तं. न उच्चियव्वो उच्छाहो । एवं च वट्टमाणो सत्तो^१
 पुरिसयारजेयं कंशं खविऊण लह्हेइ आवयं । ता सुद्ध अञ्जे
 स्यायं । पुणो वि य करुणापवञ्चत्तेण 'कालोच्चियमिणं'
 ति विसेसओ निरुविऊण भणियं सुणिकुमारएणं । अञ्जं च ।
 लस्सणओ ^१वगच्छामि. न तिवसो ते भत्ता, जओ सुह-
 फलोदओ आभोगो, कणगावदाया देहच्छवी, परज्जया-
 लवियमणहरो महो. सुपदट्टिया चलणा, वियडं नियव्व-
 फलयं, दाहिणावत्तसंगया नाही. अभिस्साणकान्तिमोहा करा,
^१परिमण्डलं वयणकमलं, मज्जुल्लियासरिमाहं ज्ञायणाहं,
 सुपर्दाट्टियानिद्धतिलयभूमियं निडालं, सिहणिकण्हक्खिडला
 १४ मिरोरुहा । ता ^१एवंविहेहि कस्सकेहि न नारो वेहव्वदस्स-
 मणुह्वद. पुत्तभाहणी य होइ त्ति । ता एहि वप्पे,^२
 कुलवहं वन्दसु त्ति । तओ 'जं भयवं आणवेह' त्ति भणि-
 ऊण गया तवोवणं । वन्दिओ कुलवहं, अहिणन्दिया थ^१
 णेण । माहिओ वदयरो सुणिकुमारएणं । समासासिया

१ D संतो. B संतो. D adds पावो ।

२ BCE खव०

३ AD insert संपुचकसामियंको व्व. D l. marg

४ A एवंविहव० ।

५ CE add तवोवणं ।

६ CE om.

कुलवदणा भणिया य णेणं । वच्छे, न संतप्पियञ्चं । नाणओ
 'वगच्छामि, धेवदियहेहिं' चेव एत्थं तवोवणे भविस्सुह ते
 समागमो पिययमेणं ति । तओ 'न अस्सहा रिस्सिवयणं' ति
 पडिस्सुयमिमोए । ममप्पिया तावधीणं कुलवदणां ॥

इओ य अस्सेसमाणणं सबरपुरिमपक्किणाहकुमारणं ।
 अहक्कन्तो वामरो । 'न दिट्ठा देवि' त्ति विमणा एए.
 मिलिया एगओ, समागया मत्थं । भणियं पक्किणाहेणं ।
 देव, न कायव्वो विमाओ, अवस्समेव जुज्जइ देवो देवोए ।
 कस्स वा विममटमाविभागो न होइ । ता 'गरिमंथवेउ देवो
 परिथणं, 'कालमज्झं चिमं पओयणं' ति करेउ मयलपरिथण ।
 साहारणं पाणवित्तिं तओ 'जुत्तमेयं' ति चिन्तिऊण परि-
 थणाणरोहेणं कया पाणवित्ती । अत्थुयं^१ मयणिज्जं, णवव्वो
 एओ, तओ नाइदूरंमि पण्णोवई य । तओ बज्जवोलियाए
 रथणोए^२ थाणयनिविट्ठा तुरियतुरियमागया सबरपुरिसा ।
 भणिओ णेहिं पण्णोवई । सामि, परो 'मरइ, परो 'मरइ'^३
 त्ति । तओ उट्ठिओ एओ, चडाविचं धणवर,^४ निवट्ठा^५
 नाहला । पुष्किया य एए । हरे किमेयं ति । तेहिं
 भणियं । सामि, न निस्संसयं विद्याणामो । एत्तिथं पुण
 तक्केमो 'महन्तो सत्यो पविट्ठो' त्ति । अवगच्छिय अवस्स

१ A चव० ।

२ CE om

३ CE परिमंथवेउ ।

४ D च० ।

५ CE डावय०

६ CE सरति ।

७ CE धणव० ।

८ A निवडा. B निपुडा. CE निवडा. D विविडा ।

मेत्य नौमरद 'द्रोणो'श्चो पक्षौवद त्ति मंपहारिऊण वीस-
 वरसामिणा धाडौ पेसिय त्तिः 'ज'श्चो ममागयं साहणं ।
 पल्लिणाहेण भणियं । अहो न माहियं मामिकज्जं ति ।
 अविसाई वि विऊरेसु विससं मे चित्तं । अहवा न एम
 ५ कालो विसायस्सु । एह तत्येव गच्छामोः मा इह मामि-
 मत्यपौडा भविस्सुह । माहिश्चो एम वदयरो माणुदेवस्सु ।
 भणिश्चो य एमो । कुमारे अण्णमत्तेण होयव्वं । कळ्ळगह्य-
 याए पडिस्सुयमणेण । तश्चो दूरश्चो चेव पणमिऊण कुमारं
 पयट्ठो पक्षौवई । सुश्चो एम वदयरो कुमारेण । 'चि'न्निथं
 १० च णेणं । अहो मह्हाणभात्रया पल्लिणाहस्सु । पडिवल्लभिस्स-
 भावो य एमो । ता जइवि अजुत्तयारो । तहावि न जुत्त-
 मेथंमि पयट्ठे उयामौणय भाविउं ति । उट्ठिश्चो कुमारो,
 गहियं खग्गयणं । करंमि घेत्तूण भणिश्चो माणुदेवो ।
 मत्यवाहपुत्तं, न मे पणयभङ्गो काथव्वो त्ति पत्यंमि मत्य-
 १५ वाहपुत्तं । माणुदेवेण भणियं । आणवउ देवो । कुमारेण
 भणियं । तए इहेव चिद्धियव्वं कासं वा नाऊण पयाणयं
 दायव्वं । अहं पुण पेष्कामि ताव, किमेयस्सु पल्लिवदणे
 मंजायं ति । किंकायव्वमूढे य माणुदेवे अदणपडिवयणे य
 'अल्लमल्लहावियप्पेणं' ति भणिऊण धाविश्चो कुमारंणो ।
 २० जाव आवडियमाश्चोहणं मवरधाडौणं । हण हण त्ति उट्ठा-

इन्द्रो कलयलो । कादयं १नहं १मायएहिं । एत्यन्तरंमि
 मिक्षिओ कुमारो, टिट्टो पक्षिवदणा, भणिओ य णेण ।
 देव, किं बज्जणा जंपिएण ; कालोचियमियं पेखउ देवो
 भिच्चावथवपरक्कमं ति । तओ कुमारेण कड्डियं मण्डलगं ।
 केशरिकिमोरओ विय अणवेत्तिकऊण रिउबलं पविट्टो मवर- ५
 मण्णे । अहां देवस्स परक्कमो त्ति हरिसिओ पक्षीवर्दे ।
 आवडियं पहाणजुञ्जं, पाडिया कुलउत्तया, भग्गा धाडौ,
 वाणरेहि विय १वुक्कारियं मवरेहिं । तओ अमरिसेण
 नियत्ता ठकुरा । येवा मवर त्ति १वेडिया १ आससाहणेणं ।
 संपलगं जुञ्जं । महया विमहेण निक्खिया मवरा । पाडिया १०
 कुमारपक्षीवर्दे, गहिया य णेहिं । कुमारचरिएण विन्धिया
 ठकुरा । को उण एमो त्ति चिन्तियमणेहिं । नीया वीस-
 उरं, कुमारचरियमणाहं च निवेइया मवरकेउणो, परक्कम-
 वल्लहत्तणेण टिट्टा य णेणं । कुमाररूवादमएण विन्धिओ
 राथा । चिन्तियं च णेण । अहो को उण एमो महाणु- १५
 भावो । अहवा भविचम्मणेण नरवइसुएणं । अक्कहा कहं
 ईइसा रूवपरक्कम त्ति । ता गवेसिस्सामि ताव एयं, इमं
 पुण तक्करं वावाएमि त्ति । आइट्टं च णेणं । हरे वावाएह
 एयं दरायारं तक्कर. इम पुण महाणभावं पडियग्गह त्ति ।

१ B नचंजळं ।

२ D वरएहिं ।

३ ACE पुक्कारियं, D sec. m.

४ D adds वाहिण्व ।

५ D adds हरिया, B i. marg.

- कुमारेण भणियं । अहो मे महानुभातया, जो एयंमि
वावाइज्जमाणे पाणे रक्खेमि । ता कि 'इमिणाः ममं सेव
वावायसु त्ति । तन्नो 'अहो से धौरगतन्नो आस्सावो । अइवा
उच्चियमेव एयं इमाए आगिईए' त्ति चिन्तिऊण जंपियं
१ नरिन्देणं । भो महानुभाव, कं पुण भवन्तमवगच्छामि ।
तन्नो कुमारेण निरुविथाइं पासइं । एत्यन्तरमि सुणिय-
कुमारवुत्तन्तो कइवयपुरिसेहिं^१ घत्तूण दरिसणिकं कुमार-
वुत्तन्तसाइणत्यमेव राइणो समागन्नो माणुदेवो । 'पडि-
हारिअओ पडिहारेणं । अणुमन्नो राइणा'^२ । पविट्ठो य एमो ।
१० दिट्ठो नरवई । समप्पियं दरिसणिकं । बड्ढमन्नो राइणा ।
दवावियं आमणं । भणिअओ य णेणं 'उवावमसु' त्ति । सो
य तहा अणेयपहारपौडियं पेच्छिऊण कुमारं गहिअओ महा-
सोएणं, निवडिअओ धरणिवट्ठे । तन्नो राइणा 'हा किमेयं'
ति सिञ्जाविअओ उदएणं वौथाविअओ सेलकलेहिं । समागया
१५ से सेयणा । भणिअओ य राइणा । भइ, किमेयं ति ।
माणुदेवेण भणियं । देव, सइमेयं रिमिवयणं 'अमारो
संसारो, आवयाभायणं च एत्य पाणिणो', जेण चव्याहिव-
सयस्स कुमारसेणस्स ईइसौ अवत्य त्ति । तन्नो 'न अइहा
मे वियप्पियं' ति चिन्तिऊण जंपियं नरिन्देणं । भइ, कइं
२० पुण एस उइइमेत्तपरियणो इमं अरलमुवगन्नो त्ति । माण-

१ BCE यइवा ।

२ B add. परिपरिउ. D बइ ।

३ D om

४ ACE बो ।

देवेण भणियं । देव, न-याणामि परमत्यं: मए वि एम
 रायउराओ तामल्लिचिं पत्थिणं चम्पावामए सच्चिवेमे
 कल्लत्तमेत्तपरिवारो वणनिउञ्जे उवलङ्को त्ति । रायउरदम-
 णाणमरणेण पच्चभिन्नाओ थ एमो । जाया थ मे चिन्ता ।
 किं पुण एस रददओ विय मयरकेज्ज रायधूयमेत्तपरि ५
 यणो एवं वट्टद त्ति । एवमाई माहिओ पत्थिणापञ्जन्तो
 मयल्लवदयरो । तओ^१ देव चार्थल्लयं मए सबरपुरिसेह्मितो,
 जहा देवाएसागयाए धाडौए नीया कुमारपल्लीवदणो । एयं
 च भोज्जण दमस्स चैव वदयरस्स विञ्चवणनिमित्त आगओ
 देवममीवं । मंपयं देवो पमाणं ति । रादणा भणियं । भट्ट, १०
 माज्ज कयं ति । जत्तमेव एयं तएजारिमाणं महाणुभावाणं ।
^२ममाणत्तो थ परियणो । हरे एयाणं जत्तं ^३करेहि त्ति ।
 तओ आएमाणन्तरमेव पेमिया कच्छन्तरं^४ । ^५निमित्थियाओ
 पवरभेज्जाओ । महाविद्या वेज्जा । पत्थुयं वणकम्मं । पेमिया
 थ रायधूयागवेमणनिमित्तं निचयपुरिसा । १५

अहकन्तेसु^१ कदवर्यादणेसु^२ 'विममभूमिसंठिओ मे मत्थो'
 त्ति अवरगच्छिज्जण सहाविओ माणुदेवो । भणिओ थ
 रादणा । भट्ट, विममभूमिसंठिओ त्ति मत्थो । दूरं च^३ गन्तव्वं,

१ CE add थ । २ D inserts दथ भविज्जथ रादणा, B, marg

३ D करेच्छि, B करेह । ४ A-रंनि । ५ CE निमित्थि ।

६ A adds थ ।

७ A-दियरेसु

८ D हस, B om, CE add ति after सत्तो । ९ B om

- पञ्चामशो य घणममशो ; याणे य रायपुत्तो, ता गच्छ तुमं
ति । माणुदेवेण भणियं । देव, रायपुत्तं वञ्जिय न मे पाया
वहन्ति । 'कुमारेण भणियं । भद्र, अलं इमिणा अधीर-
पुरिमोचिणं चेद्विणं । कञ्जपहाणा खु पुरिमा हवन्ति ।
४ ता कौरु महारायवयणं । अकौरमाणे य एयंमि अहिया
मे अणिव्वुई । माणुदेवेण भणियं । देव, जं त्मं आणवेमि
त्ति । गशो माणुदेवो । 'अदकन्तो घणममशो । 'पलणा
कुमारपल्लौवई । कथं वद्धावणयं । भणियो राहणा कुमारी ।
वच्छ, किं ते पियं करेमि । पेमिया ताव मए तुह
५ जायागवेमणमिमत्तं निययपुरिमा । तत्य उण केद आगथा
अवरे न व त्ति ।

- एत्यन्तरंमि विदयकुमारवुत्तन्तेणेन भणियं मोमसुरेण ।
देव, सुमरियं मए कुमारस्य पिययमामंशोथकारणं ति ।
राहणा भणियं । कहेउ अज्जो, कोइम । मोमसुरेण भणिय ।
६ देव, अत्थि कायम्बरीए अरवौए 'पियमेलयं नाम
तित्यं । तस्स किल एमा उट्टाणपारियावणिया । इमौए चैव
कायम्बरीए विमाहवद्धुणं नाम नथरं अहेमि । अजियवलो

१ A inserts मए माणुदेवो मेवकुमारममोवं माचियं मे चरवइमामणं

२ A adds ततो पवमिक्ख कुमारं ।

३ A ममाइउ ।

४ A adds ततो पूरिक्ख काययमधोरहे विष्णारक्ख मज्जससुं अरइल्लो
ववसमउ । ५ D adds ति । ६ CE add य । ७ A पियय० ।

८ D adds अरवौइ. B see m

राया, वसुंधरो सेट्टी, पियमित्तो से सुओ । लड्डा य णेण
 तन्नयरवत्यव्वयस्स ईसरखन्दस्स धूया 'नौलुया नाम कस्यया ।
 अरक्कन्तो कोइ कालो । अवत्ते विवाहे पत्ताणि जोव्वणं ।
 एत्यन्तरंमि विचिन्तयाए कस्यपरिणामस्स, 'चञ्चला मिरि'
 न्ति मस्ययाए लोचपवायस्स वसुंधरसेट्टिणो तियन्निओ विहवो । ५
 'बुद्धो चेव अहयं; ता अलं मे परमत्यमंपायणररिणं
 जौविणं' ति चिन्तिऊण विथ अहिमाणेक्करमिययाए
 परिचत्तमणेण जौविथं । पियमित्तो वि य 'अमाणौया
 दरिइ' न्ति परिभूओ परिचणेणं 'करेन्तस्स वि य अणुट्टाणं
 विहसं संपज्जइ' न्ति गहिओ विभाएणं । तओ 'किमिह १०
 अत्तणा विडम्मिणं' ति अमाहिऊण परिचणस्स निग्गओ
 मयराओ । निव्वेयगस्ययाए अचिन्तिऊण गन्तव्वं अविथा-
 रिऊण टिमिवहं पयट्टो उत्तराहिमुहं । गओ येवभूमि-
 भागं । दिट्टो य णेण पियवथमओ नागदेवो नाम पण्डर-
 भिखू । वन्दिओ मविण्यं । कहकहवि पच्चभिन्नाओ १५
 भिक्खुणा । भणिओ य णेण । वच्छ पियमित्त, कहं ते
 ईइमौ अनत्या, कहं वा एयाई^१ पत्थिओ मि न्ति ।
 पियमित्तेण भणिथं । भयवं, परोप्परविहट्टुकारिणं देव्वं
 पुच्छसु न्ति, जेण तायपुत्तो करिथ निरवराहो चेव ईइसं
 अवत्थं^२ पाविओ न्ति । नागदेवेण भणिथं । वच्छ, अवि १०

१ B नौलुया, CE नौलुया ।

२ B उत्तरावहं ।

३ B inserts तं ।

४ D अवत्तंतरं ।

- कुसुमं ते तायस्सु । पियमित्तेण भणियं । भयवं, परि-
 वालियमप्पुरिसमग्गस्स सुरलोयमणुगयस्स वि^१ कुसुलं; अकुसलं
 पुण तायवंसविडम्भयस्स जेज्जणपुरिमाणुयारिणो पियमित्तस्सु,
 जस्स उभयलोयफलमाहणे असमत्था ईदसो अवत्थ त्ति ।
 १५ नागदेवेण भणियं । वष्क, अवि अत्यामिआं भो बन्धवकुसु-
 यायरससो । अहो दारुणया संमारस्स, अहो निरवेत्कथा
 मच्चुणो । अहवा सुरासुरमाहारणो अप्पडियारो खु एसो ।
 ता किं एत्थ करौयउ । अणुवाओ खु एभो, उवाओ थ
 धम्मो, जओ जेज्जण धम्मण मच्चं अयरामरगदमुवगथा मुणओ
 १० त्ति । अन्नं च । वष्क, कइं ते उभयलोयफलमाहणे असमत्था
 अवत्था ; जओ पुरिसयारमज्जं फलं, विवेगउष्काहमलो थ
 पुरिसयारो, उभयमंपन्नो थ तुमं । पयदनिग्गणं थ संसारे
 परलोयफलमाहणं चव सुन्दरं, न उण इहलोदयं ति ।
 ११ जोगो थ तुमं धम्ममाहणं ; ता कहमसमत्थो त्ति^२ । पिय-
 मित्तेण भणियं । भयवं, जइ जोगो, ता आइसउ किं मए
 कायव्वं ति । नागदेवेण भणियं । वष्क, इमं चव भिस्कु-
 त्तणं । पडिस्सुथमणेण । माहिओ मे गोरसपरिवज्जणाइओ
 निययकिरियाकलावो । परिणओ थ^३ एयस्स । अइक्कन्ना
 कइवि दियहा । टिस्सा थ से^४ टिस्का । करेइ विहियाण-

१ D अवि, B अस्साधि ।

२ B अइइ

३ CE कओ ।

४ D om

५ A om.

६ A adds समसवविचोय ।

ट्टाणं ॥ इत्थो य सा नौलुया कुत्थोवि एयमवगच्छिऊण
 'भत्तारदेवया नारि' त्ति धक्खपरा जाया विमथनिप्पिवामा
 वि तइंसणसुया. विरहदम्बलङ्गी दढं खिञ्जइ त्ति । अद-
 क्कन्तो कोइ कालो । 'विहरमाणो य समागत्थो से भत्ता
 तक्खयरपञ्चामसं तत्रोवणं । सुत्थो नौलुयाए । तत्थो अणुत्थविय ५
 अणणजणए गया वन्दणनिमित्तं । दिट्ठो य णए ज्ञाणे
 जोयसुवगत्थो पियमित्तो । समुप्पसं सज्जसं, वेवियाइं अङ्गाइं,
 विमूढा च्चेयणा, संभमाइमएणं^१ मुच्छिया एमा । 'परित्तायह
 परित्तायह' त्ति अक्कन्दियं परियणेणं । 'करुणापहाणा^२ मुणि'
 त्ति परिच्चदय ज्ञाणजोय उट्ठित्थो पियमित्तो । 'किमेयं १०
 किमेयं' ति पुच्छियमणेणं । माहियं से महियाहिं । एमा
 खु ईमरखन्दधूया नौलुया नाम कक्खया देवयागुहविट्ठिअ
 भवन्तमेव भत्तारं एयावत्यमवल्लोदऊण मोहसुवगय त्ति ।
 तत्थो सुमरियमणेणं । 'अहो मे पणइणौए दढाणरागय'^३ त्ति
 गहित्थो मोएणं । 'वियलित्थो ज्ञाणासत्थो, उक्खसित्थो १५
 सिणेहो । 'समासम समासम' त्ति अत्थुत्थिया कमण्डलु-
 पाणिएणं । खड्डा य^४ णए च्चेयणा । उक्खलियं लोयण-
 जयं^५ । दिट्ठो य एसो । सज्जसपवेविरङ्गी^६ उट्ठिया एमा ।
 हरिसविमायगग्गिणं नौममियमिभौए, फुरियं विम्बाहरेणं.

१ D adds च्चया. B i marg

२ D •माइया ।

३ B inserts च ।

४ CE •राओ ।

५ CE विजोओ ।

६ B om च ।

७ B •जयसं ।

८ B •वेचिरजो ।

पुल्लिङ्गात् अङ्गात्, ईसिवलियतारयं च 'पुल्लोदउमारङ्गा ।
 एत्यन्तरमि द्वायथाए' मयणस्स रणयाए विलासाणं
 विविचियाए काणणस्स आवाञ्जियं से चिन् । चिन्तियं च
 णेण । हन्त किमेत्य जुत्तं ति । एगओ गुरुवयणभङ्गो, अञ्जओ
 ५ अणुरत्तजणवञ्जणं ति । उभयं पि गक्यं । अहवा इयं मए
 भयवओ मयासे, जहा अखण्डयवयाणं जयन्तरिओ हियय
 दक्खियवत्युलाभो हवद^१ : हिययदक्खिओ य इओण ममा-
 गमो । ता अखण्डऊण वयं परिषएभि जौविटं, जेण
 उभय पि गक्यं अवियलं संपज्जइ त्ति । अहवा इमं सेव
 माहेमि एयाए । पेक्कामि ताव किमेमा जंपइ त्ति ।
 चिन्तिऊण भणिया ^२अणण । सुन्दरि, अलं जिञ्जिणणं ।
 आवाञ्जियं से हिययं त्थ षिण्णेषेण । किं त् अणुचिओ
 अङ्गौकय^३परिचओ, अजुत्तो गुरुवयणभङ्गो । सुय च मए
 भयवओ मयासे, जहा अखण्डयवयाणं जयन्तरिओ हियय-
 ५ दक्खियवत्युलाओ, हिययदक्खिओ य से इमिणा ममाव
 संभमेणं तुमए 'मह ममागमो । ता अचिरक, किं मए कायव्वं
 ति । नौलयाए भणियं । अज्जउत्त, जहा उभयं पि संपज्जइ
 आसन्नं च अज्जन्तरं अण्वमयाणं वडुमओ य से इमस्स
 किलेमायामहेउणो टेहस्स चाओ, ता एवं ववत्थिए अज्जउत्तो

१ CE पुल्लिङ्गात्, B pr. m.   २ MSS. दुष्काराए ।   ३ BCE om

४ MSS. ववेव ।   ५ BCE insert वय ।   ६ BCE om

पमाणं ति । पियमित्तेण भणियं । सुन्दरि, अभिन्नचित्ता मे
तुमं । ता किं एत्य अवरं भणौयद । पडिवन्नं मए अणमणं ।
द्विययदच्छिओ य मे जअन्नरंमि वि तुमए सह^१ ममागमो
त्ति । नौक्याए भणियं । अज्जउत्तो पमाणं । पुज्जन्त ते
मणोरहा । अन्नं च । अणुजाणेउ मं अज्जउत्तो द्वियय- ५
दच्छियमणोरहावूरणेण । अहवा भत्तारदेवया इत्थियाः
अं सो करेद, तं तौए अणुचिद्वियव्वं । कयं सेयं तुमए,
अओ अत्यओऽणुमयसेवं ति । आपुच्छियाओ महौओ^२,
स्वामिया जणणिजणया । ‘मा माहसं मा माहसं’ ति
वारिज्जमाणो महौहिं पडिवन्ना अणमणं । जअन्नरंमि वि १०
इमिणा सेव भत्तुणा अविउत्ता हवेज्ज त्ति मंपाडिओ
पणिही । ठियाद ‘अहमुत्तलयात्तिङ्गियस्स असोयपायवस्स
हेट्ठे ॥ एत्यन्नरंमि मोज्जण नौक्यामद्वियणकोलाहलं आगओ
नागदेवो । टिट्ठो पियमित्तेण^३ । विल्लिओ य एमो । अणु-
द्विओ णेहिं, वन्दिओ य अहवविल्लिएहि^४ । ‘अहिल्लियं १५
मंपज्जउ’ त्ति अह्णिणन्दियाइं नागदेवेण । चिन्नियं च
णेणं । का उण एमा इत्थिया । ममाणकूवा उचियवया य
पियमित्तस्स । वयणवियारेणं मिणेह्णिअरा एथंमि लल्लि-
अण, विल्लिओ य एमोः ता किं पुण इमं ति । एत्यन्नरंमि

१ BCE om.

२ D adds तल्लिद्वियाए सेव, B i. marg.

३ ACE •मुत्तव• ।

४ A adds सो, D i. marg

५ CE om.

- सगग्यस्करं जंपियं सहीहिं । भयवं, एसा खु ईमरखन्दधूया
 नौसुया नाम कस्यया, 'विदन्ना पियमिन्तस्स, पडिक्खुसुयाए
 देव्वस्स न परिणीया य जेणं । 'पव्वदन्तो एषो' त्ति कुञ्जोवि
 वियाणियमिभौए । तन्तो 'भत्तारदेवया नारि' त्ति धम्म-
- १ परा जाया विसयनिप्पिवामा वि य 'पिययमदंसूया
 विरहदुब्बसङ्गो दढं खिञ्जद त्ति । एवमाह साहित्यमण-
 णावमाणं । चिन्तियं नागदेवेण । अहो टारुणया मयण-
 विथारस्स, जेण पियमिन्तेणावि 'एयं ववसियं ति । अहवा
 ईदमो एस मयणो मोहणं विवेयस्स तिमिरं दंसणस्स
- २ ओच्छायणं चरित्तस्स । एणमभिभूया पाणिणो नत्थि तं
 जं न 'समायरन्ति त्ति । 'तेण अविशन्तो उवएसस्स । ता
 इमं एत्थ पत्तयालं, ज किंचि भणिय अरुक्कमामि इमाओ
 विभागोओ; अणभिप्पेयकारावओ' माणणोओ वि दढ-
 सुव्वेयजणओ त्ति । चिन्तिऊण जंपियमणेणं । वच्छ पियमिन्त-
- ३ जाणामि अहमिणं, नत्थि दक्खं मिणहस्स, सभावगंज्जाणि
 य मज्जणहिययाणि । एयावत्येण वि न कओ अङ्गो'रुथ-
 परिञ्चाओ । ता कौम तुमं खिञ्जमि त्ति । परिञ्चय विमायं ।
 ईदमो एस ममारो, किमेत्थ करोथउ । तहावि तत्तभावणा
 ायव्व त्ति भणिऊण गओ नागदेवो । इयरो वि पिय-
- ४ मित्तो 'तप्पभूइमेव पृइक्कमाणो मयणवग्गेण अहिणन्दिव्व-

१ B विद्या । २ CE पियदं । ३ B इयं । ४ B चायरन्ति ।

५ ACE वेय । ६ CE 'कारणं' । ७ CE मयर्थ, B pr m.

माणो रादणा अपरिवडियतहाविहपरिणामो जीविऊण
दुमासमेत्तं काळं चदऊण देहपञ्जरं सह नौलुयाए उववन्नो
किसरेसु । पउत्तो ओही, विहन्नो पुव्ववुत्तन्तो, समागन्नो
सह पियथमाए तमुज्जाणं । कथा उज्जाणपूया । निम्भियं
अधोयपायवासन्नंमि देउलं । निविट्ठो 'आणन्ददेवो निव्वुडे ।
य 'तस्स महचरौ देवया । गयाणि नन्दणवणं । दिट्ठा य
तय एगा विज्जाहरौ पियथमविओयदुखेण अच्चन्तदुव्वसा
दौहदौहं नौसमन्तो इओ तओ परिअममाणि त्ति ।
पुच्छिया य णेहिं । सुन्दरि, का तुमं किनिमित्तं वा एव-
मेयादणी परिअमसि । तौए भणियं । मथणमञ्जुया नाम
विज्जाहरौ अहं । पियथमाणुरायनिअराए य खण्डिओ मए
विज्जादेवओवयारो । अहिमत्ता य णाए^१ । आ दरायारे,
दमिणा अत्रज्जाविलसिणं क्खामिओ तेण भत्तुणा सह
विओओ भविस्सइ । तंनिमित्तं विउत्ता पियथमेणं, समा-
उत्ता अरईए, गहिया रणरणएणं, अट्टमुक्का पाणेहिं^२
'भमिभि त्ति । भणऊण तुण्हक्का ठिया भयवई । तओ मए
भयसंभन्नाए चलणेसु निवडिऊण 'विसत्ता भयवई । देवि,
कयं मए अपुलभायणाए 'सच्चमेयं, दिट्ठो 'य कोवो । ता
करेउ पसायं भयवई 'अणुग्गहेणं ति । भणमाणौ 'पुणो 'वि

१ A अचंनं । १ CE om. next 3 words, B pr. m. ३ CE अचारा ।

२ BD भमामि, CE om. all down to तओ अचं । ४ B भविषा ।

५ AD अचं । ६ B om. ७ B समाणं । ८ A om.

निवडिया चलणेसु । तत्रो अणुकम्पिया भयवईए । भणियं
 च णाए । वच्के, आयदअपेच्छयाणि अणुरादहिययाणि
 हवन्ति । ता न सुन्दरमणुचिद्वियं तए । तहावि एष ते
 अणुगहो । गच्छ नन्दणवणं : तत्य असुगदेमंमि 'मिणिङ्क-
 ५ माह्वीलयालिङ्गिओ धवलजमलकुसुमो^१ पियमेसओ नाम
 रुको । तस्स अहोभायमठियाए भविस्सइ ते पिययमेणं
 ममागमो त्ति । तओ ममागया नन्दणवणं तं च उद्देशयं ।
 न पेक्कामि य तं रुकथं : "अओ परिव्रामामि त्ति ॥
 किञ्चरेण भणियं । सुन्दरि, धीरा होहि : अहं ते निरु-
 १० वेमि । निरुविओ लद्धो य । माहिओ विज्जाहरोए ।
 ममागया तस्स हेट्ठं । तओ तरुणमेव^२ अचिन्तमामत्ययाए
 पायवस्स घडिया पिययमेणं । माहिओ 'अणाए वुत्तनो
 पिययमस्स, बड्डमन्निओ य तेणं । जाया विज्जाहरकिञ्चराणं
 पौई । अओअनेहाणुबन्धणं गमिऊण काच वेण गयाइं
 १५ विज्जाहराइं । किञ्चरोए य भणिओ पिययमो । अज्जउत्त,
 दुब्बिमहं पियविओयदुक्कं, परत्यमंपायणफलो य जीवाणं
 अओ पसंभोयइ । ता नेहि केणइ उवाएण एयं तत्य पायवं,
 जत्य मे अज्जउत्तेण मह दंमणं मजायं^३ ति । निवेसेहि
 निययनिविट्टदेवउल्लसमोवे । माहेहि य इमस्स माहणं

१ B om. विविद ।

२ B om. जमल ।

३ D तयं मणवर ।

४ A ममो, B om.

५ D मण्णवा चव ।

६ BCE चार ।

७ A जायं, om ति ।

अणाणं, जेण पियविउत्ता वि पाणिणो एयं समासाहकण
पणट्टपियविरहदुक्का सुहभादणो इवन्ति । अणुचिट्ठियं च तं
किञ्चरेणं । निविट्ठो नियदेवउल्लसमीवे पायवो । साहिअो
अणवयाणं । विन्नासिअो षोमेहिं जाव तहेव त्ति । जाया य
से पबिड्ढो, अहो पियमेलअो त्ति । समुप्पन्नं तित्थं, कयं च ५
से नामं पियमेलथं ति ।

अअो अवगच्छामि, तहिं गयस्स अचिन्तसामत्ययाए
कप्पपायवाणं नियमेण पिययमा^१मंजोअो जायइ त्ति । ता
इमं एत्य कारणं । मंपइ देवो पमाणं ति ॥ एयं षोऊण
हरिसिअो राया कुमारसेणो य । चिन्तियं च राइणा । १०
एवमेयं, न एत्य मंदेहो । अचिन्तसामत्या^२ कप्पपायवा ।
ता इमं एत्य पत्तयालं, पेसेमि विदन्नियपु^३रिसपरिवारं
^४तहिं कुमारं । अवि नाम पुञ्जन्तु से मणोरह त्ति ।
समालोचिअा पबिणाहो । भणियं च णेण । देव, सुयपुब्बं
मप, विद्याणामि य अइयं तवोवणामन्नं तमुद्देसं । मंपयं १५
देवो पमाणं ति ॥ तअो पेसिअो महया चउथरेणं कुमारो ।
^५इत्ये गहिऊण भणिअो राइणा । वच्छ, संपाविऊण पत्तिं
अवम्ममिहेवागन्तव्वं ति । पडिस्सुयं कुमारेणं ॥

तअो पणभिय ^६रायाणं अणवरयपयाणेहिं पत्तो कइ-

१ B •साह २ A •त्तया ३ CE transpose कु • तहिं ।

४ CE om. all down to पत्तो करवचं, B supplies this passage
i. marg. see. m. ५ BD रायं

वयदियसेहिं तवोवणं । तावसजणोवरोहभौरुथाए थ येव-
 पुरिसपरिवारिओ चैव पविट्ठो एसो । वन्दिथा तावसा ।
 अणुसासिओ णेहिं । नीओ य पत्तिणाहेण अणेततहसंजुलं
 तमुहेसं । दिट्ठो^१ जिणदेवउलं । भणिओ कुमारो । देव,
 एसो खु सो उहेसो, न-याणामि थ विसेसओ कप्पपायवं
 ति । तओ विससो कुमारो । सुमरियं मन्निमईए । सा उण
 तावसिसमेया विणिग्गया कुसुमसामिधेयस्स । गेपिहउण थ
 तं समागच्छमाणौ तवोवणं विचिन्तयाए कम्मपरिणामस्स
 भवियव्वथाए निओएण उवविट्ठा पियसेलथसमौवे । दिट्ठो
 १० य णाए नागवल्लीलयाल्लिङ्गिओ अओओ । सुमरियं कुमारस्स,
 उल्लप्पिथं से चित्तं, फुरियं वामसोयणेणं । तओ हियथ-
 निग्गओ विय परिभ्रमन्तो दिट्ठो इमीए कुमारो । तओ
 सा 'अज्जउत्तो' त्ति हरिसिया, 'चिराओ दिट्ठो' त्ति
 उल्लप्पिथया, 'परिक्कामो' त्ति उल्लिग्गा, 'विरहंमि जौविथ'
 ११ त्ति ल्लप्पिया, 'कुओ वा एत्थ अज्जउत्तो' त्ति सवियल्ला,
 'सिविणो हवेज्ज' त्ति विससा, 'थिरो पच्चओ' त्ति समा-
 सत्था संकिण्णरसनिभरं अङ्गमुव्वहन्तौ अविभावियपरमत्था
 नेहनिभरयाए मोहमुवगय त्ति । तओ 'हा किमेयं' ति
 विससाओ तावसीओ । समासामिया 'य णाहिं, जाव न
 १० अंपह त्ति । तओ वप्पपज्जाउल्लसोयणाहिं परिसिन्ता

१ CE add च वेव । २ A अणु० । ३ A इवाहिं, CE वाहिं ।

कमण्डलुपाणिएणं, तहावि न सेयइ त्ति । तन्नो अक्कन्दिय-
 मिमौहं । तं च 'अइकलुणमक्कन्दियरवं सोऊण 'न भाइ-
 यव्वं न भाइयव्वं' ति भणमाणो धाविन्नो कुमारो । दिट्ठाओ
 तावसीओ, न दिट्ठं भयकारणं । पुच्छियाओ षेण । कुओ
 भयं भयवईणं । ताहिं भणियं । महासत्त, संसाराओ । १
 कुमारेण भणियं । ता किं इमं अक्कन्दियं । तावसीए
 भणियं । एसा खु तवस्सिणो रायउरसामिणो सङ्करायस्स
 धूथा सन्निमई नाम । एसा य देव्वनिओएण विउत्तभत्तारा
 पाणपरिचायं ववसमाणी कइंशि सुणिकुमारएणं^१ धरिऊण
 कुत्तवरणो निवेइया । अणुसासिया य षेणं । समाइडो य से १०
 एत्येव तवोवणंमि भत्तारेण समागमो । आव एसा कुत्तवर-
 समाएसेणेव कुत्तमसामिधेयस्स गया तं गेण्हऊण वसमाणी
 तवोवणं वीसमणनिमित्तं एत्य उवविट्ठा, न-थाणामो कारणं,
 अयण्डंमि सेव मोहमुवगय त्ति । तन्नो अक्कन्दियं अन्नेहिं ।
 एयं सोऊण हरिसविसायगग्धिणं अवत्तमण्हवन्नेणं पुत्तो- ११
 इया^२ कुमारेणं । वीइया तावसीहिं । कमण्डलुजक्कविच्च-
 षेण^३ समासत्या एसा । दिट्ठो य षाए पञ्चासओ कुमारो ।
 'संभन्ना एसा, भणिया^४ षेण । सुन्दरि, अलं संभनेण ; न
 अज्जहा कुत्तवरसमाएओ, अमोहवयणा खु तवस्सिणो इवन्नि ।
 कुत्तओइएण संपन्नं तं भयवन्नो वयणं । ता एहि, गच्छामो १०

१ A om. चर ।

२ CE चर ।

३ B पुलइय ।

४ CE add च ।

५ CE संभंता ।

६ CDE add च ।

- तवोवणं, निवेएहि एयं कुलवदस्स, जेण सो वि अकारण-
 वच्छलो एयं सुणिकण णिव्वुओ होइ । तावसोहिं चिन्थिं ।
 मूणमेषो चेव 'से भन्ता; कहमअहा एयं जंपइ न्ति ।
 कल्लाणागिई य एसो । अहो णु खलु जुत्तयारी विहो,
 १ हरिसमेयं जुवलयं ति । एत्यन्तरंमि आणन्दवाहजलभरिय-
 लोयणा अणाचिक्खणीयं अवत्यन्तरमणुहवन्ती पथउपुलया
 उट्ठिया सन्निमई । निळुविया पल्लिणाहेण । हरिसिओ
 एसो । विण्णयाखिन्तहियणण चिन्थियं च णेण । अहो देवस्स
 घरिणीए ह्वसंपया । अहवा ईइमस्स पुरिसरथणस्स ईइसेणं
 १० चेव कलत्तेण होयव्वं ति । सयलसुन्दरमंगया चेव महा-
 पुरिषा ह्वन्ति । ता किमेत्य अक्करिथं^१; न वच्चिअइ सूरु
 दिवसलच्छौए न्ति । अओ मेइणिं पिव सयलरज्जसुहहेउभूयं
 देवस्स^२ पणमामि एयं ति । तओ सविणओत्तिमङ्गेण जंपिय-
 मणेणं । सामिणि, अघेत्तव्वनामो देवस्स भिष्सावयवो ते
 ११ पणमइ । तओ तौए 'सामिमालाणुह्वे पमाए पावसु' न्ति
 भणिकण पुसोइयं^३ कुमारवयणं । भणियं च णेण । सुन्दरि,
 नत्थि एयस्स संभमाणुह्वो पमायविमओ न्ति । तओ
 लज्जिओ पल्लिणाहो ॥ एत्यन्तरंमि 'अह किंनिमित्तं पुण
 एसा अणथा बुट्ठि' न्ति निळुविओ कुमारेण पायवो, जाव
 १० अच्चलसुन्दरो अदिट्ठपुब्बो य । तओ हरिमिणण पुच्छिओ

१ BCE om.

१ ACE •सौर्य ।

२ D adds चचरथो मा, B l. marg

३ B पुलहर्ष CE चसोइयं ।

पल्लिणाहो । भद्र, किंनामधेऽत्रो खु एषो पायवो । तेण
 भणियं । देव, न-याणामि, अदिट्ठपुब्बो य एषो । तन्नो
 पुच्छियाओ तावसौओ । ताहि वि इमं चेव संलत्तं ति ।
 कुमारेण भणियं । कइं तवोवणासन्नो वि न दिट्ठो भयवईहिं ।
 तावसौहिं भणियं । कुमार, नाइवज्जकालागया अन्हे, जम्मा- ५
 पुब्बो य एषो पएषो त्ति । कुमारेण चिन्तियं । नूण्णेषो
 खु सो पियमेल्लओ ; कइमअहा एवमेयं हवइ । निरुविथाइं
 कुसुमाइं ; दिट्ठाणि य घणपत्तसाहाविवरन्तरेणं, जाव धव-
 खाइं जमळाणि य । दंसियाइं पल्लिणाहस्सु । तेण भणियं ।
 देव, सो चेव एषो जहाइट्ठकुसुमो । कुमारेण भणियं । ता १०
 पूएमि एयं कप्पपायवं ति । समाइट्ठो भिल्लणाहो । भद्र,
 उवणेहि मे पूओवगरणं, पूएमि एयं अचिन्तसामत्यं कप्प-
 पायवं । तन्नो तेण समाज्जओ परियणो, उवणीयं फुल्लचन्द-
 णाइयं पूओवगरणं । कुमारेण वि सुद्धचिन्तयाए पसत्यग्गाण-
 मणुहवन्तेण पूरओ कप्पपायवो । महापुरिसगुणावज्जियाए १५
 य अहासन्निहियाए १पायउक्खाए चेव होऊणं जंपियं
 खेत्तदेवथाए । वच्छ, परितुट्ठा ते अइं इमाए सुद्धचिन्तयाए ।
 पूरओ देवाणुप्पिएणं पियमेल्लओ । आवज्जियं मे चिन्तं,
 अमोहदंसणाणि य देवयाणि हवन्ति । ता भण, किं ते
 पियं करौयउ । कुमारेण भणियं । भयवइ, तुह दंसणाओ २०
 वि किं अवरं पियं ति । देवथाए चिन्तियं । अहिमाणधणो

- रु एसो, कर्हं किंपि पत्येइ । ता सयमेव उवणेमि एधं
 सव्वरोगविसनिग्वायणसमत्थं आरोगमणिरयणं ति । चिन्ति-
 ऊण भणिओ कुमारो । अणुक्खो ते विवेगो असुद्धथा य ;
 तहावि परोवयारनिमित्तं मण्णु वज्जमाणेण गेण्हाहि एधं
 ५ आरोगमणिरयणं ति । तओ 'माणौयाओ देवयाओ' ति
 चिन्तिऊण 'अं भयवई आणवेइ' ति भणिऊण सबज्जमाण-
 मेव पडिच्छियं आरोगमणिरयणं कुमारेण । वन्दिया
 देवथा । 'चिरं जीवसु' ति भणिऊण तिरोहिथा एसा ।
 तावसीहिं चिन्तियं । अहो कुमारस्स पहावो, जेण देव-
 १० याओ वि १एवं वज्जमन्नन्ति ति । भणियं च णाहिं । कुमार,
 अइक्कमइ णे मण्णुण्हसमयविहिक्खेसा ; ता गच्छामो ति ।
 कुमारेण भणियं । मए वि भयवं कुलवई वन्दियथो ति ;
 ता समगमेव गच्छन्ह । तओ परिणससेओ गओ कुलवइ-
 समौवं । वन्दिओ २य णेण भयवं कुलवई । तेण वि विइक्खा
 ११ समसयपसिद्धा आसीसा । दवाविधं आमणं । उवविट्ठो
 कुमारो ३मइ परिणणेण । निवेइओ से ४कुमारवुत्तन्तो
 तावसीहिं । तओ ५दत्तावहाणो कुमारं निक्खविऊण परि-
 तुट्ठो कुलवई । सबज्जमाणं ६समप्पिया से भारिया । भणिओ
 कुलवइणा । कुमार, किमवरं भणीयइ । एसा खु मे

१ CE एत्तं ।

२ BCE om

३ CE य मइपरिणयो ।

४ BCE om. कुमार ।

५ BCE om.

६ CE समासात्किञ्च समासात्तिया ।

१धम्मसुया । परिच्छिन्नसंसारस्स वि य गुणपक्खवाएण महत्तो
 मम इमीए पड्विवन्धो ; ता^१ अणुरूवं दट्ठस्स त्ति । कुमारेण
 भणियं । जं भयवं आणवेद ॥ एत्यन्तरंमि 'कहमियाणिं न
 दट्ठस्सो भयवं' ति १मञ्जुमिया सन्तिमई । परिसंघविद्या
 कुलवदणा, भणिया य णेण । वञ्जे, अलं उव्वेवेणं, परिस्सय १
 विसायं । धम्मनिरया तुमं ; ता निस्ससन्निहिओ ते अहं ।
 उवएसपड्विवन्धी दंसणं मुणियणस्स ; सा य अविद्यहा तुण्णं
 ति । तन्नो पणमिओ इमीए कुलवई, आउच्छिन्धाओ ताव
 सीओ, समागया कुमारसमीवं । सो वि पूरुजण^२ सपरिवारं
 कुलवईं ममं सन्तिमईए निग्गओ तवोवणाओ । कइवय- १०
 दिणेहिं च समागओ वीसउरं । निवेदओ सन्तिमइहाओ
 राइणो । परितुट्ठो राया । काराविद्यं वड्ढावणयं । कथ-
 सग्गाणो विमज्जिओ १भिल्लणाओ । कुमारस्स वि पेइए विद्य
 रज्जे ममं सन्तिमईए विसयसुइमणुइवन्तस्स अइक्कन्ता कइवि
 वासरा ॥ अन्नया १य विचिन्तयाए कम्मपरिणामस्स असार- ११
 याए संसारस्स महारायंसमरकेउणो कथन्तो विव आव-
 डिओ सज्जघाई १आमओ ; उअल्लयन्तं विद्य अन्ते समुट्ठा-
 इयं सुल्लं, उक्खणन्तो विद्य क्षोयणाइं जाया सीसवेयणा ;

१ BCE धम्मओ । २ CE add ययं । ३ CE सङ्घविद्या (= उद्विद्या) ।

४ A परिसंघविद्या । ५ A adds तावसजओचिवेच दावाइया ।

६ B पड्विवाओ । ७ A om. = CE ०सवर० ।

८ A चारंओ, D sec. m., CE prefix चार ।

'आद्यग्नियाश्चो सन्धीश्चो, पयस्विधा दग्ना, समुद्रादश्चो
 साक्षो, भग्नाहं लोचणाहं, निहृदा वाणौ । समागया वेज्या,
 पञ्चानाहं नाणाविहाहं ओसहाहं, न जाश्चो य से विसेसो ।
 तश्चो विसलं वेज्जमपडलं, पद्दद्याश्चो अन्तेउरियाश्चो । निवे-
 ५ दश्चो एष वुत्तन्तो पडिहारेणं कुमारस्स । सो उल्ल 'मए
 जौवन्तयंमि परमोवयारिणो दृहियसत्तवच्छलस्स महा-
 रायस्स ईदसो अयत्या : असमत्यो य अहयं पडिहारेणो ;
 ता धिरत्यु मे जौविणं' ति 'चिन्तिऊण मोहसुवगश्चो म्ति ।
 वीदश्चो 'वायचीराए, समाषामिश्चो मन्तिमईए । भणियं च
 १० णाए । अज्जउत्त, न सुमरेसि तं देवयाविद्वं आरोगमणि-
 रयणं । ता तस्स एष कालो, परिच्चय विसायं, उवणेहि तं
 महारायस्स । तश्चो 'सुन्दरि, साऊ सुमरियं' ति^१ हरि-
 सिश्चो कुमारो । गहियं आरोगमणिरयणं ।^२ निग्गच्छन्तस्स
 भवणाश्चो केणइ मंलत्तं निए अत्ये 'चिरं जीवसु' म्ति ।
 १५ तश्चो 'अणुकूलसउणो' म्ति 'हरिसिश्चो सऊ चैव गश्चो
 नरिन्दभवणं, पविट्ठो नरवइसमीवं । तश्चो मांसिऊण हत्य-
 पाए आरोगमणिरयणेण ओमच्छिश्चो राया । अचिन्त-
 सामत्ययाए मणिरयणस्स उवमन्तं सुलं, पणट्ठा लीसवेयणा,

१ B आद्यविषाड ।

२ CE विधिः ।

३ A वायवीर, D चंद्रहरससितनालियंटेच वायवीयाच ।

४ D adds भविष्यत् ।

५ E om. this sentence, C om. all down to चयन्ता चरेमि ।

६ BE सुउचहरिसिश्चो ।

घञ्जियाओ मन्वीओ, थिरीङ्गया दन्ता, उवसन्तो साओ,
 उम्भिलियाहं लोयणाहं 'अहो किमेयं' ति पयहा वाणी ।
 येववेलाए य पुव्वसामत्यओ वि अहियथरसामत्यजुक्तो
 उट्ठिओ राया । 'अहो कुमारस्स पह्वावो' ति जंपियं
 वेव्वेहिं । हरिसिथा मन्तिणो । 'पणञ्जियाओ देवीओ । ५
 राइणा भणियं । भो पणट्ठसरणा मे अवत्या अहेसि; ता न
 विञ्चायं मए, किमेत्य मंजायं ति । साहेह तुभे । 'साहियं
 जीवाणन्देण । हरिसिओ राया । भणियं च णेण । कइं ए
 खल्लु अमथभूए कुमारे पहवन्तमि मसुणो अवयाओ ति ।
 लम्बिओ कुमारो । भणियं च णेण । देवथागुरुपसाओ एसो १०
 ति । राइणा भणियं । वच्छ, तुह मन्तिथा इमे पाणा; ता
 जहिष्कं जोएयव्व^१ ति । कुमारेण भणियं । गुरु तुभे^२ ।
 राइणा भणियं । कुमार, अलङ्गणीयवयणा^३ गुरु; ता मञ्ज
 वज्जमाणेण अणुचिद्वियव्वमेयं देवाणुप्पिणं । कुमारेण
 भणियं । आणवेउ ताओ । राइणा भणियं । न मोत्तव्वो १५
 अहं ति । कुमारेण भणियं । जं तुभे आणवेह । राइणा
 भणियं । वच्छ, गुरुवज्जमाणणुकुवं फलं पावसु ति ।
 'नियथावासे होहि' ति भणिऊण विमञ्जिओ कुमारो ।

१ D adds आइहुं ववाववयं मन्वीचिं, B i. marg.

२ D adds वेव्वमंजलपसावरेव्वेच, B i. marg.

३ CE ०त्तं ति । ४ MSS. वव, D तुभे । ५ CE ०वी ।

६ CE om. next four words, B i. marg.

सहाविऊण भणिस्रो से निउत्तपरियणो । न तुभोहिं मम
अणिवेरिऊण समागओ वि कुमारसन्निओ कोर कुमारस्स
पेसिधम्मो त्ति । तेण भणियं । अं देवो आणवेह ।

- अरुहन्तो कोर कालो । अन्नया य 'कहिंप्पि विद्याधि-
५ ऊणमेयं वुत्तन्तं समागओ पहाणामसुपुत्तो अमरगुह^१ ।
निवेरओ रादणो^२ । सहाविऊण पृहओ णेण, भणिस्रो य
नेहसारं । भह, किं वज्जणा अंपिएणं; जीविद्याओ वि
असिस्रो ने कुमारो । पडिवन्नं च एएण, जहा मए तुमं न
मोत्तम्मो । ता तहाणुत्तिट्ठियम्मं, जहा दो वि अन्ने सुहं
१० चिद्धामो त्ति । मन्निपुत्तेण भणियं । देव, धओ कुमारो,
जस्स देवो वि एवं मन्नेह । ता अमाणत्तं देवेण; एत्थ
भयवं विष्ठी विथ, उवउत्तो अहं । रादणा भणियं । वड्ढावेह
कुमारं एयस्स समागमणेण । गथा वड्ढावया । भणिस्रो य
एषो । भह, कुमारं पेक्कसु त्ति । निग्गओ मन्निपुत्तो ।
१५ चिन्तियं च णेण । इमं सेव एत्थ पत्तयात्तं, जमेस राथा न
परिअईयद त्ति^३ । अओ वसोकेयं रज्जं विसेणेण, माणुक्कोओ
य कुमारो । तमन्तरेण पवज्जमाणेण य पव्वज्जं भणिस्रो
अहं ताएण । '५हारविस्सुद विसेणो रज्जं, पणट्ठं च एयं सेणो
उट्ठरिस्सुद' त्ति नेमिन्तिथाएसो । पारट्ठं च तं विसेणेण,
२० अओ अवमाणिया सामन्ता, पीडियाओ पयाओ, अणिस्रो

१ A कर्हिप्पि, B कहिप्पि ।

२ B adds नाम i. marg

३ B adds अमरवेउहसु i. marg.

४ ACE om ५ CE add जहा ।

उचिथाधारो, वज्रमन्त्रो लोहो । ता इहेव अवत्याणं
 सोहणं ति ॥ एत्यन्तरंमि निवेदयं कुमारस्स^१, जहा देव
 अमसपुत्तो अमरगुरू आगन्तो^२; संपद् देवो पमाणं ति ।
 कुमारेण^३ 'वद्धावयस्स दाउं जहोचियं भणियं । लज्जं पवे-
 सेह । हरिसवसेण उट्ठिओ कुमारो, पविट्ठो अमरगुरू, १
 समारह्किओ णेण, पुष्किओ सबज्जमाणं 'अज्ज, कुसलं
 ताथकुमाराणं' । तेण भणियं । देव, कुसलं । अज्जं च । देव,
 'तुमं न दिट्ठो' त्ति संजायनिव्वेओ विसेणस्स रज्जं दाऊण
 ताथप्पमुह्ण्णहाणपरियणसमेओ पव्वरओ महाराओ । 'तओ
 'अहो ममोवरि सिणेहाणुवन्थो ताथस्स' त्ति चिन्तिऊण १०
 जंपियं कुमारेण । अज्ज, वज्जमया विय मे ताथपव्वजा
 कुमाररज्जपयाणेण । अज्जं च । कुलट्ठिरे एसा अण्हाणं, जं
 रज्ज^४भरधुरस्समे जुवरायंमि पव्वज्जापव्वज्जणं ति । अमस-
 पुत्तेण भणियं । जं देवो आणवेह । कुमारेण भणियं । अवि
 सुन्दरो पयाणं कुमारो । अमसपुत्तेण भणियं । देव, ११
 सुन्दरो; किं तु 'देविग्गमणेणं महारायपव्वज्जाए थ
 पीडिथाओ पयाओ असामिसालं चिय अन्ताणथं मज्जन्ति ।
 कुमारेण भणियं । कइं विसेणकुमारे जीवमाणंमि असामि-
 साकाओ । एत्यन्तरंमि क्किणियं पडिहारेण । 'देवो जीवउ'

१ D adds पडिहारेह । २ B adds इह पेररज्जाउ मंतिपुओ सवाउह ।

३ CE om, next 3 words. ४ ACE om: ५ B om. भर, D i. marg.

६ B तुह instead of इह ।

स्ति भणियं अमरगुहणा । फुरियं च वामलोचणेण कुमारस्तु ।
 तत्रो चिन्तियमणेणं । हा किमेयमनिमित्तं ति । अहवा
 अलमनिमित्तासङ्गाए; देवयात्रो सिवं करिस्तुम्नि । भणिया^१
 सन्तिमई । सुन्दरि, संपाडेहि कालोचियं अञ्जस्तु । तौए
 १ भणियं । जं अञ्जउत्तो आणवेद । काराविथा सरौरडिई ।
 समप्पिओ निययाहियारो । पडिष्क्कओ णेण । पउत्ता
 विसेणरञ्जंमि पणिहौ । पइदिणं च ^२नियपरियणेण पवकु-
 माणस्तु कुमारस्तु अइक्कन्तो कोइ कासो ।

^३इओ य सन्तिमई अणेयमउणगणनिसेविद्यं कलथं
 १. विवोलेण सवणसुइयं^४ कप्पयकुलबड्ढसंगीयं पुप्फफलानिमिय-
 सयसाहं तमाल्लघणभमरञ्चणसरिसं वल्लेण ^५पत्तयपयरेण
 निम्बिवरं—किं वज्जणा वायाउम्बरेण—तेल्लोक्कस्तु वि मयण-
 मणाणन्दधारिणं गयणयल्लमणल्लिहम्मं सिन्नामणिकप्पं^६ कप्प-
 पायवं ^७वयणेणमुय्यरं पविममाणं सुमिणथंमि पाभिल्लण
 १५ पडिबुद्धा । “हरिसवमपुलइयङ्गौए मिट्ठो दइयस्तु सुमि-
 णओ^८ । तेण वि थ पफुल्लवयणकमलेण भणियं । सुन्दरि,
 सयल्ल^९तरल्लोक्कपिहणीओ ते पुत्तो भविस्सइ ति । पडि-
 स्सुणेउण अहिययरं तिवग्गसंपायणरथाए अइक्कन्तो कोइ

१ CE add च ।

२ CE वचिच० ।

३ CE om. all down to कमेव पक्खया . D has the whole passage
 i. marg. ४ B० सुइयं । ५ B वण० । ६ AD om. कप्पं ।

७ B वयसंमि उयरं । ८ B om. वय । ९ B om. १० B० वेवतेल्लोक्क० ।

कालो । तत्रो सोहणे तिद्धिमुञ्जत्तनस्कत्तकरणजोए^१ कमेण
पसूया सन्निमर्दं । जात्रो से दारत्रो । कथं उच्चियकरिण्णं ।
‘रादणा समरकेउणा कुमारेण य पदट्ठाविद्यं से नामं
पियामहसन्निथं अमरसेणो त्ति ॥

अस्यथा य^१ आगत्रो चन्पात्रो अमरगुरुपउत्तो पण्णिही ।
निवेदयं च णेण, जहा विरत्तमण्डलं विसेणं जाण्णिऊण
अयसउरसामिणा सुत्तावौढेण सयमेवागच्छिय येवदियहेहिं
चेव गहिया चन्पा^४, नट्टो विसेणो, गहियं च णेण भण्डा-
चारं, वसूकथं रज्जं; मंपइ अज्जो पमाणं ति । तत्रो
कुवित्रो अमरगुरु । साहियमणेणं कुमारस्स । ‘पेदयं मे
रज्जमवहरियं^५’ ति जात्रो से अमरिभो । भणियं च णेण ।
अज्ज, को मए जीवमाणंमि ‘कुमारं परिहवद । कस्स वा
विसमदसाविभात्रो न होइ । ता न संतप्पियञ्चं अज्जेण ।
पदट्ठावेमि येवदियहेहिं चेव कुमारं नियरज्जे । एत्यन्तरंमि
गुल्लुगुल्लियं मत्तवारणेण, ‘जयउ देवो’ त्ति जंपियं अमर-^{१५}
गुहणा, फुरिओ दक्खिणभुओ कुमारस्स । तत्रो चिन्तिय-
मणेणं । जिओ कुमारपरिहवणसौलो अयसउरसामो ।
भणिओ य अमरगुरु । अज्ज, निवेएहि एयं वुत्तन्तं महा-

१ B om करव ।

१ CE om. all down to पत्तिहाविद्यं (sic); D has these words in
marg. १ CE om. ४ B adds नवरौ, CE add उरौ ।

५ ACDE •वहियं•

६ BD विसेव कुमारं ।

- रायस्सु । विस्सवेहि एयं, जहा एवं ववत्थिए तुभं समाएसेण
 अस्सुं मए गन्तव्वं ति । ^१निवेदयं अमरगुहणा । कुविओ
 समरकेज्ज । भणियं च णेणं । भद्द, न एस कुमारस्स परिहवो,
 अवि थ मज्झं ति । ता अलं तमन्तरेण संरंभेणं । विस्सेव-
 ५ सज्जो खु एसो । पेसेमि थ ^२अज्जेव तत्थ विस्सेवं ति ।
 अमच्चपुत्तेण भणियं । देव, एवमेयं, तहावि गहिओ कुमारी
 अमरिसेणं । ता सो चेव विस्सेवसामी पेसीयत्त ति । समर-
 केज्जणा भणियं । भद्द, जं वज्जमयं कुमारस्स । दिओ पहाण-
 विस्सेवो । तओ अमरिसवसेण राथाणं पणमिय तंमि चेव
 १० दिवसे चलिओ कुमारी । कहं ।

- चलिओ चसन्तसामरगमणन्दोल्लन्तकुण्डलसणाओ ।
 ऊसियसियायवत्तो रायगइन्दं समाहूढो ॥
 सियवरवसणनिवसणो सियमुत्ताहारभूमियसरीरो ।
 सियकुसुमसेहरो सियसुयन्धहरियन्दणविलिप्तो ॥
 १५ सामन्तेहि समेओ दोघइत्तरङ्गरहवरसएहिं ।
 नौसरिओ नयरओ इन्दो व्व सुरोहपरिवारो ॥
 त्तरववहरियदिसं ^३वन्दिसमुग्घुइविविहजयसइं ।
 अहिवन्दिऊण पुरओ कच्चणकलसं सलिलपुषं ॥
 सोऊण पडहसइं विलयायणहिययदूसइं तुरियं ।
 २० आयसिडं च वयणं एस कुमारी पयट्ठो ति ॥

१ BD add जं देवो आबवेद ति भविकव तथो अमरगुह रायसमोयं ।

१ B om.

१ CE वंदिसमुग्घुइं ।

तो भरिथा निवमग्गा निरन्तहसिथसिथायवत्तेहिं ।
 खयकालखुहियखीरोयसल्लिखनिवहेहि व बलेहिं ॥
 'पत्तेसि अरतुरन्तो कीस ममं किं न पेच्छसि खेयं' ।
 गहयगथगण्डिउपित्यसुखतुरथं रहं पुरन्तो ॥
 मह हन्निऊण पन्थं 'उससोत्तेन्तस्स हससे कीस ।
 एन्तमणमगल्लगं न पेच्छसे मत्तमायङ्गं ॥
 खच्चियत्तलीणतुरथं खणन्तरं कुणसु सारहि रहं ता ।
 जा जाह एम पुरन्तो निम्भरमथमन्थरं हत्थौ ॥
 इय निम्माणं ताहे रायपहेसु विडलेसु वि नराणं ।
 करिरहसंकडपडिथाण पायडा आसि आत्तावा ॥
 अह बल्लसमुदयसच्चियस्स तन्म नयराड 'निष्फिडन्तस्स ।
 निग्घोसपूरियदिसं गुल्लुगुल्लियं वारणिन्देणं ॥
 जयह कुमारो त्ति तन्तो हरिसभरिज्जन्तसव्वगत्तेहिं ।
 भणियमह सेणिएहिं अहवा को एत्थ संदेहो ॥
 'पत्तो थ विसयसन्धिं अणवरथपथाणएहि इयरो वि ।
 दरिन्तो मुत्तावीडो समागतो नवर तत्थेव ॥
 एत्थन्तरंमि दून्तो पडुविन्तो तस्स अह कुमारेण ।

१ CE पत्तेसि (=मदंयसि), B पत्तेसि, A पत्तेसिदि । २ AD खेय, B खेव ।

३ CE उरसो, D उरसो, B उरसोत्तेन्तस्स, A हरिवाले. CE = उरसता ।

४ B = व व ।

५ B निष्प ।

६ BD have the following three lines instead of this one: ती
 रोणारससं चसल्लिपपथावरहि सी धीरो । वतो उ विसयसंधिं मुमासनेनेव काकीव ।
 माड सेवानमं चवरवपथावरहि चंपाचो । हरिचो etc.

- भण्डिऊण भण्डिऊकुसलो वयणमिणं नीदसारेणं ॥
 मोत्तूण पेदयं मे रक्खं निययं १च जाहि किं बड्डणा ।
 इय मण्णु होइ पीईं ठायसु १वा जुण्णुसज्जो त्ति ॥
 गन्तूण तेण भण्डिऊ सुत्तावीढो ससंभमं एयं ।
 ५ भण्डियं च तेण वि इमं सककसं वंकभण्डिइए ॥
 एवं चिय तुह पीईं होइ वियाणामि निच्छियं एयं ।
 किं पुण मए न गहियं रक्खमिणं मोयणट्टाए ॥
 जुण्णोण उ अण्णीईं तुण्णं तुह १जाइयाण य भडाणं ।
 जमसोयदंसणभया तहवि ठिण्णो जुण्णुसज्जो ण्णि ॥
 १० कुविण्णो थ तण्णो दूण्णो जमसोयं पत्थिण्णो तुमं नूणं ।
 रोडिसि जो कुमारं इय भण्डिउं निग्गण्णो चैव ॥
 आगन्तूण य सिट्ठं सयराहं चैव अमरिसवसेण ।
 पहरिक्खे नरवदणो जउट्ठियं चैव दूएण ॥
 सोऊण इमं वयणं विरमं दूयसुहनिग्गयं तस्सु ।
 १५ हिययंमि तक्खणं चिय अहियं कोवाणसो १जाणो ॥
 धीरधरिण्णो १ वि रोसो १कहवि पयत्तेण निययहिययंमि ।
 विसमफुरियाहरोट्ठं पायउभित्ठीउ पायउत्तिण्णो ॥
 जायं च पयहसोमं पि भौसणं तक्खणंमि मे वयणं ।
 कोवाणसदुप्येण्णं पक्खयंमि मियह्विम्मं व ॥

१ CE ववाहि ।

१ D वाड्डण्णो. B वाड्डण्णो ।

२ CE तह जाडवाच = वनवाचा ।

२ B जलित्त ।

३ AD चरित्त ।

४ CE चच

वृन्तुण करेण करं कश्कहवि खल्लनवससंचारं ।
 भणियं च षेण अण्ह वि मणोरहो चैव एसो प्ति ॥
 विहयदियहंमि घुट्टो दोसु वि च बल्लेसु तह च संगामो ।
 गहया कथा पसाथा दोहि वि सुहजेहि भिसाणं ॥
 दाणं च बज्जविथप्यं दिअं दौणस्स अत्थिनिवहस्स । १
 रणदिखासंठियाणं तुरियं रयणो अहक्कन्ता ॥
 ताव च विषाअमथगल्लगल्लनमथसल्लापसमियरयाहं ।
 पुअहयतरत्तुरङ्गमगमणविसवदयचन्द्राहं ॥
 पढमपरट्टियवारहिरहरवसाहूढपत्थिवसथाहं ।
 निसियासिक्कुत्तपट्टिसमज्जहविक्खोविथदिसाहं ॥ १०
 धुम्मन्तधवसधयवड^१चक्खिरवत्ताओल्लिजणियसक्काहं ।
 उहामसहवन्दिणवण्णसमुग्घुट्टुनामाहं ॥
 पहयपनुपडहपठिरवभरियदिसायक्कवहिरियजयाहं^२ ।
 सामिपसायपसाहय^३पत्तिस्सुअिअपुत्तयाहं ॥
 सुहग्गमवेसाए धणियं अण्णोअसद्धवेराहं । १५
 आवडियाह सहरिसं परोअरं दोअि वि वत्ताहं ॥
 जायं च महासमरं सरनियरोत्थदयनहयत्ताभोयं ।
 निसियासिपहरदारिथपडन्तवरदरिथपाहक्कं ॥
 तुरसाहूढमहाभउवेत्तसुअिअमत्तमायङ्गं ।
 मायङ्गचअणचमडणभोयविसहन्तभोउजयं ॥ २०

१ CE चक्षिच ।

२ A दिवार ।

३ CE पत्तिस्सु ।

- रहसारहिधणुपेसियरवुह्यपिक्खन्नकत्तधयनिवहं ।
 निवहद्विथनियसाहणसरहससंमिलियनरणाहं ॥
 एहि इओ किं इमिणा हक्कारिक्खन्नवलियभडनिघरं ।
 अओअगन्धजिहणमष्करियपहावियगइन्दं ॥
- ५ परितुट्टुसुहउपुसदयवहिरारुणविममनसिरकवन्धं ।
 अओअरहसपरिणयगइन्दवियक्खिन्नभडइन्धं ॥
 आमिसगन्धवसागयवउरावाराववहिरिथदियन्तं ।
 वउकङ्कगिदुवायससहस्रसंकादयनहग्गं ॥
 एवंविहंमि समरे सुत्तावौडेण दप्पियं पि दडं ।
- १० उट्टेऊण १थ निहयं सेणवलं अमरिमवसेण ॥
 भग्गंमि सेणराथा वन्दिममुग्घुट्टुपवरनियगोत्तो ।
 समुवद्विओ ममाहयत्तररवप्फुषमव्वदिमं ॥
 आवडियं तेण ममं तो समरं सुक्कतियसकुसुमोहं ।
 पडिभडसंघडियभडोहसंकुलं तत्तणं सेव ॥
- १५ आयसायडियजीवकोडिचक्कलियचावमुक्केहिं ।
 अप्फुसं गयणयसं मरेहि घणजलहरेहिं व ॥
 वरत्तरयस्सरवुहत्तयधरणिरओहेण ठइयसुरसिद्धं ।
 संजणिय वहक्कतिमिरं भरियाइ ५नहन्नरासाहं ॥
 अओआवडणखणत्तणनकरवात्तनिवहसंजणिओ ।
 तडिनियरो अ समन्ता विप्फुरिओ सिद्धिफुलिक्कोहो ॥

१ CE चिह्नं ।

२ AD वाफ०, B ०वुफ० CE ०वापु० ।

३ AD संघ

४ CDE अरंभ-

५ D-किंवा अ ।

रणद्वररवायक्षणदूरद्वयघोस्त्रिगघोरकरा ।
 मेह व्व गुणुगुलिन्ता रसिंसु वरमत्तमायङ्गा ॥
 तिस्त्रावुसुप्पुक्कुडिया रहाण धुव्वन्तथा चिरं नट्टा ।
 सरषणआलन्तरिया धवलधया रायहंस व्व ॥
 सुहडासिवियडदारियकुम्भयडा गत्तयजल्लयनिवह व्व । ५
 वरिसिंसु वरगहन्दा जल्लं व मुत्ताफल्लुग्घायं ॥
 निहयहयहत्तियपादक्कचक्कवणविवरनिभरपलोड्डा^१ ।
 वरभडसौसुक्कत्तियसिरयसमुक्कसियसेवासा ॥
 मायङ्गकरफाल्लणविसमसमुत्तयक्कहल्लिरतरङ्गा ।
 गय^२दन्तावरवडिया^३ लोसन्तुत्तयल्लियडिण्डीरा ॥ १०
 कुञ्जरवरवियडयडा विडडियभड^४विडवपायडियकूसा ।
 करिमयपक्कखडरा रुहिरवसावाडिणौ वूडा ॥
 हय भौसणसंगाने जल्लहरसमए व्व निहयनियसेक्के^५ ।
 गाढं मुत्तावीडो वेणकुमारेण पडिबड्डो ॥
 आयारेज्जए दढं काउं सुरसिद्धवड्डमयं जुण्णं । १५
 पडिपहरं पहरन्तो पहरन्तो तिस्त्रेण खग्गेण ॥
 तत्तो ष विसम^६दड्ढोड्डभिडडिरत्तन्तनेत्तदुप्पेक्को ।
 आयकुन्तो पडिओ^७मुक्खाविहलो महीवट्ठे ॥

१ or पलोड्डा ?

२ B दन्ता ।

३ B वल्लिया, CE वडिया, D वडिल्लिया ।

४ CE विडडि, D वियड ।

५ D विसरीसे ।

६ CE वड्डोड्ड; D pr. m., B दड्ढोड्डि ।

७ A मुत्तावीडो ।

उग्वुद्धो जयसहो जिथं कुमारेण पेच्छयजणेहिं ।

जयसिरिपवेसमङ्गलत्वरं व समाहयं त्वरं ॥

कुमारेण वि य सुत्तावौढपोरुसायञ्जियहियएण 'ताल-
यष्टवाएण 'चन्दणसलिलभुक्खणेण सयसेवासासिञ्चो सुत्ता-
५ वौढो । सङ्का णेणं चयेणा । भणिञ्चो कुमारेण । साङ्ग भो
नरिन्द, साङ्ग अणुचिद्धियं तुमए नरिन्दाणुक्खं, न सुद्धो
पुरिसयारो, न पडिवस्सं दीणत्तणं, उज्जालिथा पुम्भपुरिस-
ट्ठिई । गहियं मए इमं रज्जं, न उण तुण्ण किन्तौ । ता न
संतप्पियस्सं तुमए । विसेणराःणो वि अहिञ्चो भाया तुमं
१० ममं ति । सवङ्गमाणमेव नेथाविञ्चो आवासं । बद्धा वणपट्टया
पूरुक्खण पेसिञ्चो निययरज्जं ।

भणिञ्चो अमरगुक्ख । अज्ज, गवेमिऊण पेसेहि चम्पाए
विसेणमहारायं । तेण भणियं । जं देवो आणवेह । अवि
य, देव, अन्धाणं^१ पि जुत्तमेव चम्पागमणं । तहिं गञ्चो
१० सयमेव^२ पेसरस्सर महाराञ्चो । सेणकुमारेण भणियं ।
अज्ज, गच्छामो चम्पं । महाराञ्चो पुण विसेणो, जस्स
ताएण अहियेञ्चो कञ्चो त्त । मन्तिणा भणियं । जं देवो
आणवेह । पेसिया णेण विसेणममौवं केह पुरिसा,
भणिया य एए । वत्तञ्चो तुम्भेहिं^३ कुमारो, जह देवो

१ CE om., Di marg

२ CE वाच. read वाच. सल्लि., D pr. m. AB सल्लिआभु.

३ A तुम्भासं । ४ D अत्रेसरस्सर । ५ B तुम्भेहि. D चम्भेहि ।

आणवेद 'एहि, पिरपियामहोवञ्जियं रञ्जं कुणसु त्ति ।
गथा ते विशेषसमौवं ।

कुमारसेणो वि अणवरथपयाणएहिं समागञ्चो चणं ।
परितुट्ठा पउरजणवया, निग्गया पञ्चोणिं, पूरया कुमारेण ।
विञ्जत्तो य णेहिं । देव, पविससु त्ति । कुमारेण भणियं । १
अपविट्ठे महारायविसेणंमि न जुत्तं मे पविसिउं । 'तेहि
वि य विरत्तचित्तेहिं होऊण विसेणं पद कुमारसेणसु
महाणुभावयं नाऊण 'अन्हाणं सेव भवियव्वया, जं कुमारो
एवं मन्हाद' त्ति चिन्तिऊण अभिप्पेयं' भणियं । देवो सेव
बड्ड जाणद त्ति । आवामिञ्चो वाहरियाए । अदकन्ता १०
कहवि वासरा । समागया ते विशेषसमौवमणुपेसिया
पुरिसा । निवेदयं च णेहिं अमरगुत्तणो, जहा कयङ्गलाए
'नयरोए दिट्ठो कुमारो त्ति । विञ्जाञ्चो णेणं कुञ्चोवि एसो
देवपरकम्मो । निवेदञ्चो य से अन्हेहिं अञ्जसंदेशञ्चो । तञ्चो
दूमिञ्चो विसेणो, पयदविहाणं पि मिञ्जाणं से वयणं । १५
पावेण वि य गहिञ्चो मञ्जरेण । निरुट्ठा से भारही ।
कहकहवि जंपियमणेण । नाहमेवं परभुयवसोवञ्जियं करेमि
रञ्जं । ता गञ्जह तुम्भे, 'न य पुणो वि आगमव्वं' १ति ।
'भणिऊण अबड्डमाणं च नौसारिया अन्हे । संपद अञ्चो

१ CE have only वेहिं भणियं । १ A adds चि । ३ ACE om

४ BCE च पुणो वा० । ५ BD add सस समौवं । ६ CE om.

पमाणं ति । अमञ्जेण चिन्तियं । अभव्थो खु सो इमीए
 संपथाए, अकन्तरवेरिन्धो वि य महारायस्सु । ता इमं चेव
 निवेएमि देवस्स त्ति । निवेइयं च णेण 'निप्फसो 'ने
 परिस्समो' ति । विससो कुमारो । भणियं च णेण । अज्ज,
 ११ अन्धधारनच्चियं खु एयं ; विणा ताएण महारायविसेणेण य
 को गुणो रज्जेणं ति । अमञ्जेण भणियं । 'एवमेयं, तद्वावि
 एषा जीवसोयट्ठिइ त्ति । परिस्सयउ विसायं देवो । पथा-
 परिरत्कणं पि फलं चेव महापुरिमाणं ति । कुमारेण
 भणियं । अज्ज, सपुणपरिरत्कियाओ धम्माओ पसाओ ॥

१० एत्यन्तरंमि १२ कुओद कुमारवुत्तन्तं १३ आयत्थिय 'महा-
 पुरिसो खु एमो, उच्चिओ मंजमधुराए, कसं च णेण
 निरत्थयं अहिगरणं ; ता उट्ठरेमि एयं संसाराओ' ति
 कइणापवञ्चइयओ परियरिओ अणेयमाळ्ळिं समागओ
 कुमारस्सं चुल्लवप्पो १४ हरिसेणायरिओ त्ति । ठिओ मट्ठसोए
 १५ काणणे । विन्नाओ लोएण, जहा एमो भयवं हरिसेणराय-
 रिभि त्ति । सवणपरंपराए य समागओ लोयपउत्तिपरि-
 याणणापउत्ताणं सवणगोयरं । गवेमिओ णेहिं जाव दिट्ठो
 त्ति । तओ निवेइयं पडिहारौए, तौए वि य कुमार-
 सेणस्स । हरिमिओ कुमारो । विइअं परिओमियं पडि-

१ ACE om.

२ B पसाओ ।

३ CE om. B adds देव ।

४ A om

५ B आयात्थिय ।

६ E = पयो ।

चारीए निउत्तपुरिसाण य । भण्णिओ षेण अमरगुरु ।
 अज्ज, अणव्हा अमथवुद्धी १तायागमणं । तेण भण्णियं । देव,
 धम्मो तुमं, भायणं कक्काणाणं । कुमारेण भण्णियं । ता एहि,
 वन्दामि ताथं, करेमि सफलं जीवस्सोयं ति । अमच्चेण
 भण्णियं । जं देवो आणवेह । २गओ नट्टसोयं काणणं । दिट्ठो ५
 य षेण सारओदथं विय विसुद्धचित्तो विरहिओ मोह-
 तिमिरेणं संगओ नाणमंपयाए निरहयारवन्धारी परिणओ
 सुद्धभावणाहिं सङ्खविसेसो विय निरञ्जणो अपडिबद्धो
 उभयस्सोएसुं ३निदंसणं धम्मनिरयाणं चिन्तामणी सिस्स-
 वग्गस्स सुत्तिमन्तो विय सुत्तिमग्गो भयवं हरिसेणाथरिओ १०
 त्ति । ४वन्दिओ अच्चन्तसोहणं घ्राणमणुहवन्नेणं ५ कुमारेणं ।
 धम्मसाहिओ य षेणं । तओ भयवन्तमवस्सोइऊण रोमञ्चिओ
 कुमारो । समागथं आणन्दवाहं । भण्णिओ य भयवथा ।
 वच्छ, भावधम्मो विय सयलच्चेट्टासुन्दरो तुमं, जेण तुह
 निग्गमणनिव्वेयायासिएण ६ मए पत्तं समणत्तणं । उवाएयं च १५
 एयं पथरनिग्गणे संसारवामंमि, न पुण किंचि अस्सं । किले-
 सायासबड्डसं खु मणुथाण जीवियं । संपयासंपायणत्वं पि
 अहोपुरिसिथापायं निरत्ययमणुट्ठाणं, जेण परपीडाथारौ
 दुहावहा संपया । अयणउमणोरहभङ्गसंपायणकुञ्जओ पद्दवह

१ ACE om

२ B मथा ।

३ D चिदरिचथं ।

४ B बंदिजसं ।

५ (E) कण्णपवेह ।

६ AD विव्वेयादररथ ।

निम्बिद्यसुरासुरो मसू । बङ्गयाणत्यफसं चैव घेवं पि
पमायचेट्टियं । एत्य सुगिहीयनामधेयगुहसाहियं मे सुणसु
वक्तयं ति ॥

- अत्यि इहेव जम्बुद्वीवे दौवे भारहे वासे उत्तरावहे
४ विसए बङ्गणाउरं नाम नयरं, अजियवङ्गणो राया । तत्य
सङ्गडो नाम गाहावई होत्या, चन्दा य से भारिया,
सुओ य से मग्गो । पुव्वकयकम्मपरिणामओ दारिदाणि य
एथाणि । अन्नया य मरणपक्खवसानथाए जीवलोयस्स विवसो
सङ्गडो । कथं उट्टदेहियं । अरक्कन्तो कोर कालो । अजीव-
१० माणा य चन्दा उयरभरणनिमित्तं परगिहेसु कसं करिउ-
माठत्ता, मग्गो वि अडवौए सागिन्धणादयं आणेउं ति ।
अरक्कन्तो कोर कालो । अन्नया आगमणवेलाए चैव मग्गसु
पासण्डसेट्टिगेहे १जामाउओ आगओ ति । उयथाणयस-
निमित्तं हक्कारिया चन्दा । पुत्तो मे भुक्खिओ आगमिस्सुद
१४ ति ठविक्कण सिक्कए भोयणं साणाइभएणं च बन्धिक्कण
किडिवादुवारं गथा तत्य एमा । येववेलाए य समानओ
मग्गो । विसुक्कं सागिन्धणं । निरुविया जणणो । जाव नत्यि
ति खुहापिवामासिभूयत्तणेण कुविओ एमो । न निरु-
विथमणेण सिक्कयं । येववेलाए य वूठे वि पाणिए वावडयाए
१० सेट्टिमाणसेहं न किंचि वि टिअं ति १पडिवक्का दौणयाए

१ A वित्तयं. BCE वत्तं ।

१ CE पूमड०. B ईमड०. D ईसर० ।

२ BD कामाउ ।

३ BCE om. next 4 words, D i. marg.

अवदुद्धा महाविषाएणं विद्वाणचित्ता समागथा चन्दा । तं च
 तद्वा पेच्छिऊण कोहवसएणं^१ जंपियं सग्गेणं । तद्धिं गथा
 चेव सूलियाए भिन्ना तुमं ति । वीसरिया बेला अन्हाणं
 कुहाभिभूयाणं । तौए वि किविणभावेण तद्वा दुक्कपीडि-
 याए जंपियमिणं । तुज्ज पुण क्खिन्ना इत्यं त्ति, जेण चिक्क-
 याओ वि गेपिहऊण न भुञ्जसि ॥

एत्यन्तरंमि एवंविहवयणदुच्चरियपच्चयं बद्धमिसेहि कम्भं ।
 अरक्कन्तो कोह कालो । अन्नया य विचित्तयाए कम्मरि-
 णामस्स भवियब्बयाए^२ य एएसिं विचिट्ठफलसाहगन्तणेण
 जीववौरियस्स^३ माणतुज्जगणिसमीवे पत्ता इमेहिं जिणधम्म-
 बोही, गहियं सावयत्तणं. पालियं कंचि कालं । पवसुमाण-
 दुहपरिणामाण य जाओ चरणपरिणामो ।^४ पवस्साणि
 पम्बळं । पालियं चारित्तं । चरिमकाले य काऊण संलेहणं
 आगमभणिणण विहिणा चइऊण देहपञ्जरं समुप्पसाणि^५
 देवलोए । तत्थ वि य अहाउयं पालिऊण पढमयरमेव^६
 सुओ सग्गदेवो । समुप्पओ^७ इहेव जम्बुहीवे दीवे भारहे
 वासे तामलित्तीए नयरौए कुमारदेवस्स सेट्ठिस्स^८ जिज्जुयाए
 भारियाए कुच्चिंसि पुत्तत्ताए त्ति । जाओ कालक्कमेणं ।
 पइट्ठावियं च से नामं अरुणदेवो त्ति । पत्तो कुमारभावं ।

१ A वचसयणं

२ BCE om

३ CDE विरिचस्य .

Ms. B breaks off after माचतुंन ।

४ D adds चव

५ F डुर० ।

६ F adds च ।

७ A ज्जिज्जुयाए. F जिज्जुजोर

- एत्यन्तरंमि शुभ्रो चन्द्राजीवदेवो । समुप्यन्नो पाउलावहे
 नथरे जसादचसेट्टिस्स ईउत्ताए^१ भारियाए कुच्चिं
 इत्थियत्ताए । जाया काणक्कमेणं । पइट्टाविथं च से नामं
 देइणि त्ति । पत्ता कुमारिभावं । भविद्यव्वयानिन्नोणेण
 १ दिक्खा अरुणदेवस्स । ^२अवत्ते सेव विवाहे जाणवत्तेण ववच-
 रणनिमित्तं महाकडाहं गन्नो अरुणदेवो । समागच्छमाणस्स
 विच्चित्ताए कम्मपरिणामस्स विवन्नं जाणवत्तं । ^३महेसरदु-
 इन्नो फलहएण सङ्घिऊण जल्लनिहिं लग्गो समुहतीरे ।
 कच्चाणयविसेसेण^४ समागन्नो पाउलावहं । भण्णिन्नो थ^५
 १० महेसरेण । कुमार, एत्य भवन्नो ससुरकुलं ति ; ता तच्चिं
 पविसन्ह । अरुणदेवेण भणियं । अज्ज, न जुत्तो मे एथा-
 वत्यगयस्स ससुरकुलपवेमो । महेसरेण भणियं । कुमार, जइ
 एवं, ता षिट्ठ ताव तुमं एत्य देवउत्ते, जाव आणेमि इहान्नो
 अहं किंचि भोयणजायं ति । पडिस्सयमरुणदेवेणं । तन्नो
 १५ महेसरो पविट्ठो पाउलावहं । नुवन्नो अरुणदेवो 'तत्य
 'देवउत्ते । अट्ठाणस्वेएण य समागथा से निहा ।

एत्यन्तरंमि उइलं देइणीए पुव्वभवमंचियं^६ 'तुम्हा पुण
 क्खिक्खा इत्य त्ति, जेण सिक्कयान्नो वि गिण्हिऊण मयं न
 शुच्चसि' त्ति एवंविहवयणदुच्चरियपत्तयं मंकिस्सिट्ठकम्मं ।

१ CE उत्ताए, AF ईउत्ताए

१ A चविने ।

२ AF add तह्यरवत्तव्वयं ।

३ F adds च । ४ F om. च ।

५ DCE om., F before चवच ।

६ DF add लं भविथं चाधि ।

भवण्वाणसंठिया गहिया तक्करेण । दिट्ठं वे महामह्वं
 भाणिककडयजुवसं^१ । अट्ठगहियमणेणं जाव अरगाठन्णेणं
 न तौरइ गेण्हउं, कड्डिया णेण कुरिया । 'णुब्बियं वे
 वयणं, हिन्ना य हत्या । गेण्हउण कडयजुवसं^२ पल्लाउ-
 मारट्ठो । दिट्ठो उब्बाणवालीए । अक्कन्दिथं च णाए । ५
 धाविया ^३दण्डवासिया । पल्लाणो तक्करो । दिट्ठो य दण्ड-
 वासिएहिं । धाविया ^४एए तक्कराणुसारेण । तक्करो वि
 'दयगमणखौणसत्ती साससमावूरियाणणो 'न चएमि अओ
 परं पल्लाउं' ति पुब्बभण्डियं चेव पविट्ठो तं जिण्णदेवउलं,
 जत्य अरणदेवो त्ति । एत्यन्तरंमि य उइसं अरणदेवस्स १०
 पुब्बभवसंघियं, जहा 'तहिं गया चेव सूखियाए भिन्ना तुमं,
 वीसरिया वेला अन्धाणं कुशाभभूयाणं' एवंविहवयणदुस-
 रियपच्चयं संकिलिट्ठकम्मं । तक्करो वि य 'एस एत्य उवाओ'
 णि अरणदेवसमीवे मेण्णउण कडयजुवलयसणाहं कुरियं
 पुब्बभण्डियं चेव अहिट्ठिओ अन्धयारसंगयं^५ सिहरदेसं । १५
 उट्ठिओ अरणदेवो । दिट्ठमणेण कडयजुवसं कुरिया य ।
 कम्मपरिणइवसेण गहियं च णेण । 'नूणमेयं देवधाविइसं' ति
 संगोविथं उड्डियाए^६ । गहिया कुरिया । 'एसा पुण कइं'
 ति निक्खवयन्तास्स ममागया दण्डवासिया । ते पेक्किउण

१ CEF • जुवसं ।   २ CEF णुब्बियं = मुत्तिं ।   ३ A • जुवसं ।

४ Frequently spelt उउं ।   ५ CE य ते ।   ६ CE कुर ।

७ F • उविथं ।   ८ F बोहिचार ।

संखुद्धो अरुणदेवो । भणित्तो य णेहिं । अरे दुराधार,
 कहिं वच्चसि । तन्नो हत्यान्नो सेव निवडिया कुरिया ।
 गहिन्नो दण्डवासिएहिं । भणियं च णेण । अज्ज, किं मए
 कथं । दण्डवासिएहिं भणियं । अं देव्वचोदया करेण्णि ; ता
 ५ समप्पेहि तं कडयजुयसं । अरुणदेवेण भणियं । अज्ज, न-
 याणामि कडयजुयसं^१ ति । तन्नो कुतिया दण्डवासिथा ।
 ताडित्तो य णेहिं । भयाभिभूयस्स अज्जत्तगोविथं पडियं
 कडयजुयसं । गहियं दण्डवासिएहिं । नियमित्तो एषो ।
 नीन्नो नरवदसमीवं । साहित्तो एम वदयरो नरवदस्स ।
 १० भ्रित्तियं^२ पेक्खिज्जण अजायमक्केण भणियं राइणा । नेह,
 सूखाए भिन्दह त्ति । तन्नो नरवदसमाएसाणत्तरमेव नीन्नो
 वण्णत्त्यामं ति । भिन्नो सूखियाए ।

एत्यन्तरंमि घेत्तूण भोयणं आगन्नां महेसरो । निहविथं
 देवउसं । न दिट्ठो अरुणदेवो । गवेसित्तो आसज्जदेसेसु ।
 १५ तहवि न दिट्ठो त्ति । आउलीहत्तन्नो महेसरो । पुक्खिया
 णेण देवउससमीवारामवासिणो मात्तिया । भो एवंविद्धो
 सेट्ठिपुत्तो इमात्तो देवउसात्तो कुत्तोद गच्छमाणो^३ न दिट्ठो
 भवन्नेहिं । तेहिं भणियं । अज्ज, न दिट्ठो ; गहिन्नो एत्य
 चोरो, संपयं वावाहत्तो य । ता न-याणामो जइ कोडएण
 २ तत्य गत्तो त्ति । तन्नो संखुद्धो महेसरो । भणियं च णेण ।

१ D भविथमकेहिं ।

० CE अ.क.अथं

३ CE om.

४ A om.

भहा भहा, कर्हिं ^१तं वण्णयामं । साहियं मालिएहिं ।
 विसल्लचित्तो गम्भो महेसरो । दिट्ठो य णेण सुल्लियाविभिन्न-
 देहो दाहणं अवत्यमणुहवन्तो अरुणदेवो । 'हा वेट्ठिपुत्तो'^२
 त्ति भणमाणो निवडिओ^३ महेसरो; सुच्छिओ य एसो ।
 कोउयाणुयग्माहिं समासासिओ पेच्छयजणेहिं । पुच्छिओ
^४य णेहिं । अज्ज, को एसो वेट्ठिपुत्तो त्ति । तन्धो सगग्गयं
 भणियं^५ महेसरेण । इत्ता, किमेयाए कहाए । 'निवुत्तं
 कहाणयं । एसो खु तामल्लित्तितिल्लयभूयस्स पुत्तो कुमार-
 देवस्स इह नयरवत्यव्वयस्स जामाउओ जसाहसस्स वण्ण-
 भङ्गेण विउत्तपरियणो अज्जेव इमं नयरमागओ त्ति ।^६
 भणिओ य मए । कुमार, एत्य भवओ ससुरकुलं ति; ता
 तर्हिं पविसन्ध । तन्धो अंपियमणेण । अज्ज, न जुत्तो मे
 एयावत्यगयस्स ससुरकुलपवेसो । मए भणियं । कुमार, जइ
 एवं, ता चिट्ठ ताव तुमं एत्य देवउल्ले, जाव आणेमि इट्ठाओ
 अहं किंपि भोयणजायं ति । तन्धो पडिस्सुयमणेण । गम्भो
 य अहयं पावकसो । ^७समागओ घेत्तूण भोयणं । निरुवियं
 देवउल्लं, जाव न दिट्ठो त्ति । तन्धो पुच्छिया मालागारा ।
 पिसुणियमणेहिं, जहा 'गहिओ संपयं सेव देवउल्लाओ चोरो
 वावाहओ य; ता निरुवेहि तत्थ, जइ कोउगेण गओ' त्ति^८ ।

१ A om., CE नं कर्हिं । २ D twice. ३ F adds धरणीयहे ।

४ CEF om ५ F अपियं । ६ AF निव्वयं ।

७ CE om — all down to अन्धो परं दिट्ठो ।

८ DF read तस्स वावाहया विरुवियं ति निरुवियं य मए अउ पर ।

निष्कृष्टिश्चो वञ्चयामे । अत्रो परं 'एस दिट्टो' त्ति भणिकण
 निवडिश्चो धरणिवट्टे तत्तवालयुगाम्भो विद्य मञ्चश्चो
 तडकडिश्चो धराए । उट्टिकण सिसाश्चो अप्पाणथं वड्डिउ-
 माढत्तो त्ति । धरिश्चो पेक्कथजणेहिं । फुट्टो थ एस वड्यरो
 ५ लोए । तश्चो आयसिश्चो जसादस्सेण । देइणिं घेक्कूण आगश्चो
 एसो । दिट्टो^१ णेण अरुणदेवो पञ्चभिन्नाश्चो थ । 'अश्चो मे
 अरुणथ' त्ति मुष्किश्चो मह देइणौए । समासासिश्चो परि-
 थणेण । भणियं जसादस्सेण । कट्टाणि मे नौसारेह । न
 सक्कुणोमि एयं सोथसंतावं विसहिउं : ता परिअएमि जीविथं
 १० ति । ^१सवणपरंपराए ^२एयं भोजण कुविश्चो दण्डवासिधाण
 राया । भणियमणेहिं । देव, मक्कोत्तश्चो एस दिट्टो, न उण
^३अन्हे जोइसिणो त्ति । पञ्चादश्चो णेहिं राया^४ । समागश्चो
 जसादस्सपञ्चाथणनिमित्तं वञ्चत्त्यामं राया^५ । भणिश्चो
 थ णेण सेट्टी । अज्ज, देव्यं एत्य अवरण्णद, न उण
 १५ अन्हाण बुट्टी । ता अस्सं इमिणा नवसाएणं । एवंविहा
 देव्यपरिणद त्ति^६ ।

एत्यन्तरंमि 'एथवड्यरेणं पडिबुण्णत्ति एत्य बहवे
 पाणिणो' त्ति मुष्किज्जण समागश्चो भयवं ससणाणी देव-
 साज्जसमेश्चो अमरेसरो नाम गणहरो । तप्पहावेण महेस-

१ CE व ।

२ ACE om.

३ CE om

४ A अन्हेचि आसिच त्ति. D see m

५ D निवो, F om

६ A adds- उयारिउ कुलियाउ पाठमन्त्रवन्तो अथवदेवा ।

रार्द्रिणं विचक्षिणो सोद्याणुबन्धो । अहो अउज्वदंसणो भयवं
 पसन्तो तिथसपूरुओ १ध । जाया धम्मसवणवुद्धी । कयं भय-
 वओ तिथसेहि उचियकरणिज्जं, सोहिओ धरणिभाओ,
 २वरिसियं गन्धोदयं, विमुक्कं कुसुमवरिसं, विउज्वियं कस्यण-
 पउमं । उवविट्ठो तत्थ भयवं अमरेसरो, पत्थया धम्मकहा । ३
 भणियं च णेण । भो भो देवाणुप्पिया, परिचयह मोहनिहं,
 जग्गेह धम्मजागरेणं, परिहरह पाणवहाए पावट्ठाणे,
 अङ्गीकरेह खन्तिपमुहे गुणे, उज्जेह भाववेरियं पमायं ।
 पमायवसओ हि औवो येवेण वि अणाधारदोसेण विवाय-
 दाहणाहं ४पभूयकालवेयणिज्जाहं बन्धेह कम्माहं, तज्जिवाएणं ५
 च पावेह सारीरमाणसे दुख्खे, जहा एस अरुणदेवो देहणी
 थ । तओ नरवइपमुहेहि पुच्छिओ गणहरो । भयवं, किं
 कयमणेहिं । एत्थन्तरंमि साहियं भयवया नाणसूरेण पुज्ज-
 कहियं कहाणयं । अहो एहमेत्तस्स वि दुक्कउत्तस्स ईदसो
 विवागो त्ति संविग्गा परिसा । ६मुच्छिओ अरुणदेवो देहणी ७
 थ । सट्ठा येयणा, समुप्पन्नं जाइसरणं, अवगओ संकिलेसो,
 आवडिओ सुहपरिणामो । भणियं च णेहिं । भयवं, एवमेयं,
 जं भयवया आइहं ति । संभरिया अन्धेहिं ८पुज्जआई ।
 पाविथा ९ जिणधम्मवोही १० । एवंविहा कस्यपरिणह त्ति

१ A त्ति, D adds त्ति sec. m.

२ CEF वरसियं ।

३ DF वज्जव. CE वज्जव ।

४ D adds इत्थन्तरंमि ।

५ CEF om पुज्ज. D i. marg.

६ F adds अचिंतचित्तानधिकया ।

- अवगथं अदृग्भाणं, समुप्यक्तो संवेगो । ता पञ्चस्त्रिंशद्भिः भयवं
 अन्धाणामणसणं ति । अत्रणेहि जादजरामरणरोगसोगभयं^१ ।
 भयवया भणियं । अणुह्वमेथं इमाए अवत्याए । विसुद्ध-
 पञ्चस्त्राणं हि अवणेह^२ भवपरंपरं, उच्छ्राएह दोग्गदं, चणेह
 १ सोग्गईए, साहेह सुरनरसुहादं, अणेह परमनिष्णाणं । तन्नो
 नरवदसेट्टिसंमएण पञ्चस्त्रायमणसणं, अहिणन्दिओ णेहिं
 भयवं अमरेसरो । भणियं च णेहिं^३ । भयवं, सुसुद्धं षे
 माणसत्तणं, जत्य तुमं धक्कासारहो । विचिन्तककणपरिणाम-
 वसयाणं च जं किंसि वसणमेथं । ता आदसउ भयवं, किं
 १० अणेहिं कायव्वं ति । भयवया भणियं । कयं कायव्वं ।
 तहावि ^४कडुहेह सव्वभावेसु दुक्कमूळं ममत्तं, भावेह निरवसे-
 सेसु जीवेसु परमपथकारणं मेत्तिं, ^५दुग्गुहेह सुद्धभावेणं
 पुव्वदुक्कडादं, वड्डमन्नेह तित्थयरपणीए नाणदंसणचरित्ते,
 चिन्नेह पमायवज्जणेण परमपथमरुवं ति । पडिस्सुयमणेहिं ।
 ११ पारद्धं च एयं जहासत्तीए ।

एत्यन्तरंमि संवेगमागएणं^१ जंपियं नरिन्देणं । भयवं,
 अह एहहमेत्तस्स वि दुक्कडस्स ईदमो विवाओ, ता किं पुण
 अणुहविस्सन्ति एए उहामपमायवमथा अणवेत्थिक्खकारिणी
 चन्धारिमा पाणिणो त्ति । भयवया भणियं । महाराथ,

१ CE *रोवणोने D pu m F *रामकोमो ।

० CE चरणेति ।

२ CDEF वेहिं ।

४ CE कडुहेह, D चिन्नेह ।

५ A दुग्गुहेह ।

३ CE ईहीमावयव ।

ईदृशौ चैव एसा कक्षपरिणई, एहमेत्तपमायजणियस्सु चैव
 एवमादयं फलं; अहिययरसंचियस्सु उ तिरियनारएसुं ति ।
 तत्थ तिव्वाओ विडम्बणाओ 'पङ्कथकालाओ थ । तथवेक्काए
 थ अं किंचि एयं ति । एएणं चैव कारणेणं जंपियं 'तिलोय-
 गुरुणा । सुहाहिल्लासिणा खु थेवो वि वक्खियव्वो पमाओ । ४
 अवि थ । भविकथव्वं विसं, संतप्पियव्वो वाहौ, कौल्लियव्वं
 जल्लणेणं, कायव्वा सत्तुसंगई, वमियव्वं^३ भुयङ्गेहिं; न उण
 कायव्वो पमाओ । इहसोयावगारिणो विसाई, उभय-
 लोयावगारी थ पमाओ न्ति । अविथ । पमायसामत्यओ,
 महाराय, परिच्चयन्ति जौवा सयत्थं, पयट्टन्ति सरहसमकज्जे, १०
 न जोएन्ति आथरं, न पेच्छन्ति पत्युयं,^४ न सुण्णिन्ति गुरु-
 ल्लाघवं, न वड्डमज्जन्ति गुरुं, न भावेन्ति सुहामियं । तओ
 थ ते वन्धिज्जण पावककथायादं विवाएण तेभिं नारयादएसु
 परमासुवट्टाणेसु नत्थि तं किलेसट्टाणं, अं न पावेन्ति न्ति ।
 राहणा भणियं । भयवं, अत्थि उण कोद उवाओ इमस्स १५
 आसेविथस्सु^५ । भयवथा भणियं । अत्थि । राहणा भणियं ।
 कौदसो । भयवथा भणियं । सव्वारभपरिग्गहचाएण चरित्त-
 मेत्तधणेहिं अप्पमाथाराहणं ति । अप्पमाओ हि नाम,
 महाराय, एगन्थियं कक्षवाहिसोसहं, अण्णिन्दियं सव्वलोए,
 आणन्धियं बुहाणं, सव्वस्सं महाणभावस्सु, निप्पसव्वाथं १०

१ D वड्डयं, CE वड्डयं । २ CEF लोयं, D pr. m.

३ CE add सच । ४ A तत्तं, F वत्त । ५ read आसेविथस्सु ?

- उभयलोएसुं, उष्णायणं मिच्छन्तस्स, संवड्डणं नाणपरिणईए,
 लण्यं अण्णमायादसयस्स, माहणं सयलकक्काणणं, निम्बन्तयं
 परमारोगसोक्खस्स । पड्डिवक्कापमाथा खु पाणिणो तयण्ण-
 भूहमेव अण्णमायसामत्थेण 'पवड्डुमाणसंवेगा निरइथारसौल-
 १ थाए खवेन्ति महापमायसंचियादं कक्कादं, अभावसो निमित्तस्स
 न बन्धन्ति नवाइं । तसो य, देवाण्णियथा, ख्विज्जण कक्का-
 जालं संपाविज्जण केवलं अपुणरागमणं जाइजरामरणरोग-
 भोगरहियं निरवमसुहसमेयं मोक्खमणुगच्छन्ति, न सेवन्ति
 ते पुणो पमायं ति । राइणा भणियं । भयवं, किञ्च पड्डि-
 १० वसो अण्णमासो एएहिं, जेण एइहमेत्तं पि पमायचेट्ठियं
 एएभिमेवं^१ परिणयं ति । भयवथा भणियं । मयाराय,
 पड्डिवक्को; किं तु विममा कक्कापरिणई; न अण्णमायमेत्तेण
 निरवसेसा खवीयद, अत्रि य अण्णमायादसणं; न पड्डिवक्को
 य एसो इमेहिं । अण्णमायमेत्तेण त्रि य खत्रियादं एवंविहाइं
 ११ 'वड्डविहाइं वड्डयादं एएहिं, क्विणो य पुणो वि एवंविह-
 दुत्तरियहेज्ज अणुवन्धो सेसकक्काणं', भावियं वीयं अण्ण-
 मायादसयस्स । ता धक्काणि एयाणि । एइहमेत्तो चेव
 एएहिं एस किलेमो । अत्रो चेव भणियं भयवया विइय-
 संसारमोक्खसक्खेण । पदसमयमेव कायव्धो अण्णमासो, तिम-
 १० सेण संभरियव्वाइं पुब्बदुक्कडाइं, संवेगादसण निन्दियव्वाणि,

१ D य वः ।

१ CDE नेयं ।

३ CE om.

४ A कक्कायाव, D कक्कायाव F कक्कायाव ।

अप्पणा विसुद्धविरहभावेण निवेदयन्वाणि गुह्यणो, निम्बिध-
 ष्येण कायव्यं विद्धिपुव्वयं पच्छिन्तं । एवं विवक्तभूयविषिद्ध-
 सुहपरिणामनिन्दणाद्दक्षणदङ्गुणं कक्षबौथाणं अप्पमाथाद-
 सयसमुभूयसुहस्राणवणदवाणुप्पन्नाण वा न होइ नियमेण
 विवागङ्गुरप्पसूई, न उण सेमयाणं । ता एवं ववत्थिए पत्ते १
 वि अप्पमाए पमायचेट्टियसंजायकक्षपरिणई अविहद्ध त्ति ॥
 तन्त्रो पडिबुद्धो राया । १कराविद्यं सव्ववन्धणविमोयणादयं
 उचियकरणिज्जं । पवक्खो पव्वज्जं मह जसादसमचेसरेहिं ।
 एयं च वरधरमायखिज्जण संजायपच्छायावो समागन्त्रो २से
 कउयचोरो । निम्बेयसारं भणियं च णेण । भयवं, पावकक्खो १०
 अहं । मए कयमिणं निसंसचरियं, नावेस्तिन्त्रो उभयलोय-
 साहारणो धक्खो, वज्जमन्निन्त्रो अहक्खो, दूभियं माणुसत्तणं,
 अङ्गीकया दुक्खपरन्वरा । ता किं इमिणा वयणमेत्तफलेणं
 वायावित्थरेणं । भयवं, अवस्समहं पाणे परिच्चएमि । ता
 एवं ववत्थिए जहाजुत्तमादससु त्ति । तन्त्रो दिक्खो भयवया ११
 उवन्त्रोगो, आहोइन्त्रो से नियमकरणाणुवन्धो निच्छन्त्रो ।
 चिन्तियं च णेणं । न तौरए इमो अहिययरगुणभायणं
 काउं, १अक्खन्तो मोहपरमवन्धुणा सोएण, पण्डा सुद्धधीरया,
 समागयं लोहयसुन्दरत्तणं । ता इमं एत्थ पत्तयालं ति ।
 समासोचिज्जण साहिन्त्रो अणसणविही । पडिवक्खं चोरेण १०

१ CE om. this sentence.

१ CE om. से कउय ।

अणसणं । दिक्को से नमोऽकारो । पंडिच्छिभो चोरेण ।
 निन्दिभो बद्धविहं अण्णा । वन्दिभो भयवं । अहाउयस्तएणं
 च कासगभो अरुणदेवो देदणो 'य तद्धरो य, समुप्यकाणि
 सुरसोए^१ ॥ ता एवं ववदि ए अमाररज्जसंसाहणत्थं महासंगामो
 १ ति अमोहणमणुचिद्धियं भवया^२ । एवं सोऊण समुप्यक-
 चरणपरिणामेण भणियं सेणकुमारेण । भयवं, कुलपरिह-
 वामरिसिएणाणुचिद्धियमिणं, असुन्दरं च त्ति^३ अवगयमि-
 याणिं । सुभो "भयवभो मयासे इमस्स उवममोवाभो । ता
 किमञ्जेण ; जइ उचिभो अहं पव्वज्जाए, ता करेह अणुग्गहं,
 १० देह मम एयं ति । भयवया भणियं । साऊ, भो देवाणु-
 प्पिया, साऊ, सोहणमणुवमियं । हेभो सेव एष संमारो ।
 विवेगसंपन्नो गुरुगुणवज्जमाणि^४ त्ति उचिभो तुमं पव्वज्जाए ।
 ता कऊं संपाडेहि ममीद्धियं । पहवइ मणोरहाचलवज्जासणो
 अणिसुया ॥ तभो कुमारेण भणिभो^५ अमच्चो । अज्ज, सुयं
 १५ तए भयवभो वयणमेयं । संपाडेमि अहमेयं किरियाए ।
 हियचिन्ताभो य मे तुमं^६ । ता अणुमज्जसु तुमं ति । अम-
 च्चेण भणियं । अविग्घं देवस्स । किं तु विज्जेमि^७ देव^८,
 अइ दिवसाणि इमिणा सेव समुदाचारेण अणुग्गहेउ मं

१ AF om.

२ F adds : सु चोरो पइमे इयरादि चउत्थे ति ।

३ D भयवया ।

४ DF असुन्दरपरियं ।

५ D adds च ।

६ D अविच ।

७ F adds चामरगुह ।

८ D adds ति ।

९ ACE om.

देवो । तत्रो परिचत्तमेव मए^१ सावज्जं । 'एमो वि चिर-
 थालोवउत्तो सुही होउ' त्ति चिन्तिऊण पडिस्सुथं कुमा-
 रेण । तत्रो द्वावियममञ्जेणाघोसणापुव्वथं महादाणं, करा-
 विथा अट्टाहिया महिमा, ठावित्रो रज्जे कुमारपुत्तो अमर-
 सेणो, अहिणन्दिथात्रो पयात्रो, सम्भाणिया मामन्ता, निउत्ता १
 महन्तया । तत्रो पसत्ये तिहिकरणमुज्जत्तजोए अणुकुलेणं
 सउणसंघाएणं पवयणवणिएणं^२ विहिएणा समं सन्निमईए
 अमरगुरुपसुहपहाणपरियणेण य पव्वइओ हरिसेणगुह-
 समौवे कुमारो ।

अइक्कन्तो कोइ कालो । अहिज्जियं सुत्तं, अवहारिओ १०
 तथत्थो, आसेविया किरिया । उचिओ जिणकप्पपडिवत्तीए
 त्ति अणुअविय गुर्यणं वज्जमन्निओ तेण^३ अहाविहीए
 पडिवत्तो जिणकप्पं—कहं

^४तवेण सुत्तेण अत्येणं एगन्तंण वलेण य ।

तुल्लणा पच्चहा वुत्ता जिणकप्पं पडिवज्जओ ॥ ११

पढमा उवस्सथंमी बीया वाहिं तइया चउक्कंमि ।

सुअहरंमि चउत्थी तह पच्चमिया सुभाणंमि ॥—

^५एवमाइ तुल्लिऊणं अप्पाणं ॥

१ D adds वि ।

२ F पवणिएव ।

३ DE have instead of this passage ततो तुल्लिउमारवो । अप्पाअयं
 कएत्ता । ४ CE om. both verses. D सुत्तेचं अत्तं तवेअंतवलेव य ।

५ CE om., DE एवमाइ तुल्लया तुल्लिकव अहाविहीए पडिवत्तो जिणकप्पं ।

तन्मो गामे ऽगरायं नगरे पञ्चराएण विहरमाणो अर-
 क्कन्ते पङ्कयकाले ससागन्धो कोलागसन्निवेशं । ठिन्धो एगत्य
 पडिमाए । दिट्ठो य भट्टरक्केणं कइवयपुरिससहाएण परि-
 भमन्तेण विसेणेण दरक्तपुव्वकथकअदोसेण^१ । जाओ य से
 ५ कोवो । चिन्तियं च णेण । अहो मे पावपरिणई, पुणो वि
 एस दिट्ठो त्ति । अहवा सोहणमिणं, जओ एस एयाई
 मुक्काउहो विवित्तदेसट्ठिओ य । ता वावाएमि एयं पावककं,
 पूरेमि अत्तणो मणोरहे । अहवा न जुत्तमेएमिं नियमुक्क-
 उत्तयाण पुरओ वावायणं ति । ता पुणो वावाइस्सं ति ।
 १० चिन्तिऊण पयट्ठो तयासअदेवउल्लममौवं । मा विद्याणिसुत्ति
 'एएण वावाइयं' ति, न साहिउं नियपुरिसाणं गओ तया-
 सअमेवावासयामं देवउल्लं । येववेक्काए य अरक्कन्तो वासरो,
 समागया रयणी । पसुत्तो देवउल्लपीठियाए विसेणो ।
 अड्डुरत्तसमए घेत्तूण मण्डलगं एक्कओ सेव गओ सेणमुणि-
 १५ वर^३समौवं । दिट्ठो य^४ णेणं ज्ञाणनिश्चलमणो सुणो ।
 १ वियम्मिया से अरई, वड्डिओ मोहो, अवगया विचारणा,
 पक्खलिओ कोवाणलो, फुरियं दाहिणभुयाए, कड्डियं मण्ड-
 लगं, भणिओ य भयवं । अरे दुरायार, सुदिट्ठं जीवलोथं
 करेहि ; विवओ मंपयं मम हत्याओ । परमज्झाणट्ठियमणेण^६

१ DF add विविहत्तवसोमियदंओ वि य अभिवाउ वेच ।

२ D spells देउल्ल ।

३ D adds राउ

४ AF om.

५ DF insert तत्त ।

६ CE जोष instead of ट्ठिच ।

मायस्त्रियं भयवया । आयस्त्रियं च भयवभो गुणाणुरादणौए
 'खेत्तदेवयाए । कुविया एसा विसेणस्स । वाहियमणेण
 मण्डल्लग्गं भयवभो, अवहडं खेत्तदेवयाए^१, यन्निभो एसो,
 भणिभो य णए । अहो ते पावककथा, अहो संकिलेसो,
 अहो अणञ्जत्तणं, अहो विवेयसुत्तया, ओ एवं वासीसन्धण- ।
 कप्पस्स भयवभो वि एवं वत्तसि । ता गच्छ, अदट्ठवो तुमं
 ति । 'भणिय उत्त्यन्निभो 'सदयं देवयाए' । तिन्वकसाभो-
 दएणं च अवगणित्ठण देवयाए वयणं पयट्ठो पुणो वि धारउं^२
 भयवन्तं । 'तल्लप्पहारिभो देवयाए, विणित्तहृद्वग्घारं
 निवडिभो धरणिवट्ठे, सुच्छिभो^३ वियणाए । 'भयवभो १०
 ओग्गहो' त्ति मरुत्तुद्धा देवया । आसामिभो सकरुणं, अव-
 णीभो ओग्गहाभो, सुक्को 'नेत्तण वणनिउत्तं । तिरोहिथा
 देवया । चिन्तियं च णेणं । अहो मे पावपरिणई । कहं पुण
 न एस वावाद्भो^४ । गहिभो अमरिसेण । भावियं रोह-
 ञ्जाणं । बद्धं नरयाउयं, पोमियं अभिणिवेसेण । अदकन्तो १०
 कोद् कालो । अन्नया विउत्ते परिथणे वाह्विज्जमाणो कुहाए
 एगार्दं सेव वत्तमाणो ११'वोप्पिलाडवीमन्धयारंमि गिद्धाव-

१ A योत्तं, CE ०देवताए ।

२ CE ०देवभाए ।

३ D भविज्ज, CE भविज्जः । ४ DF रसो । ५ A om., A inserts च ।

६ D inserts कुरियाए । ७ D inserts तत्त । ८ CE सुचिभो ।

९ CEF om.

१० F adds त्ति ।

११ CE योपि०, DF मुचिक्का०, A ०वीर, ACEF वत्तभावस्सि ।

दरुणनिमित्तं पिच्छसंपाथणुञ्जएहि सवरेहिं पयम्पमाषो
 दीणविसूरं वावाइओ विसेणो । समुप्यओ तमाभिहाणाए
 नरथपुठवीए बावीससागरोवमाऊ नारगो ति ॥

भयवं पि सेणाणगारो विहरिऊण मंजमुप्योएण
 ५ भाविऊण उवममसुहं काऊण संलेहणं वन्दिऊण वीथराए
 पडिवञ्जिऊणमणसणं 'काऊण 'सगंडसाइत्तं चाराहिऊण
 भावणाओ इइऊण देइपञ्जरं समुप्यओ नवमगेवेक्खे एगतौ-
 ससागरोवमाऊ देवो ति ॥

+ + + +

वस्कायं अं भणियं सेणविसेणा उ पिन्तियसुय ति ।

गुणचन्दवाणमन्तरपत्तो एयं पवस्कामि ॥

॥ समत्तो सत्तमभवो ॥

॥ अट्टमो भवो ॥

अत्यि इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे वासे महामह-
 लुप्तुभवनसिद्धरूपनिर्द्धरविरहमग्गा देवउल्लविहाराराम-
 संगथा निच्चुस्मवाणन्दपमुद्दयमहाअण निवासो तिच्चयण-
 सिरीए निदरिसणं देवनयरोए विस्सकम्मविणिस्सिया^१
 अओज्जा नाम नयरी । औए उप्पत्ती विव स्यायस्स आगरो ५
 विव विलाभाणं कोसल्लपगरिसो विव पयावदस्स जल्लभूमौ
 विव विन्दयाणं विमुद्धसोलसमायारो इत्यियाजणो । औए
 य गुणेगन्तपरक्खवाई^२ अच्चुयारचरिओ निवासो परमल्लओए
 पियंवओ पणइवग्गस्स संपाडओ ममीहियाणं पुरिसवग्गो
 त्ति । तीए य अइसदयपुब्बपत्थिवचरिओ पयावसरिसपसा- १०
 यवसीकयसयलसत्त, रायसिरीए वि य अविउत्तो कित्तीए,
 नीईए वि य अविरहिओ दयाए, अच्चन्तपयाहियपीई^३
 सेत्तीबल्लो नाम राया । तस्स सयलन्तेउरप्पहाणा पउमावई
 नाम देवी । स इमौए मह विमयसुहमणुहविंसु त्ति ॥ इओ
 य सो नवमगेवेज्जयनिवासी देवो अहाउयं पाल्लिकण चओ १५
 समाणो समुप्पओ पउमावईए कुष्किंमि । दिट्ठं च णाए
 सुमिण्णंमि तौए सेव रथणौए पहायसमयंमि विमल्लमहा-

१ A • विविहिवा । २ CDE चचहार. F चचदरे । ३ CE • रती ।

- सलिलपङ्क्ति^१ समद्वासियं मल्लिणिसपडेणं विरायमाणं
 'विषडूकमल्लायरभिरौए हंसकारणउवचक्कवाओवसोहियं झण-
 झणन्तेणं भमरजालेणं समन्नियं कप्पपायवराईए समासन्न-
 दिव्वोववणसोहियं पणसमाणं पिव कल्लोललीलाकरैहिं
 ५ महन्तं सरवरं वयणेणसुयरं पविसमाणं ति । पासिऊण १य
 तं सुहविउड्ढा एसा । साहिसो य तौए जहाविहिं दरयसु ।
 हरिसवसग्घवियपुलएणं भणिया य तेणं । सुन्दरि, सयल-
 मेइणोसरनरिन्दकमलाय^२रभोयलालसो महारायहंसो ते
 पुत्तो भविस्सइ । पडिस्सुयं तीण । अहिययरं परितुड्ढा
 १० एसा । तन्नो मविसेमं तिवग्गसंपायणरयाण पत्तो पसूद-
 समन्नो । तन्नो पसत्यतिहिकरणमुउत्तजोए सुहं सुहेणं
 पसूया एसा । दसदिशि उज्जोयन्तो सुक्कुमालपाणिपाओ
 जाओ से दारओ । निवेइओ राइणो मेत्तौबलसु पमोय-
 मञ्जूसाहिहाणाए सेडियाए, जहा 'महाराय, देवो पसमा-
 १५ वई दारयं पसूय' ति । परितुड्ढो राया । दिक्कं तौए
 पारिओसियं । करावियं बन्धणमोयणाइयं उच्चियकरणिक्कं ।
 हरिसिओ नयरिजणवओ । ऊसियाओ भवणेसु आणन्द-
 धयवडायाओ । कयाओ आययणेसु मणहरविसेसपूयाओ
 २० पडत्ताइं च पइभवणेसु वज्जन्तेणं परमपमोयत्तूरेणं गिज्ज-

१ D पडक्कं ।

२ A विउह, D विउह ।

३ DF om

४ DF 'राभो' ।

५ CEF पसताइं ।

सहरिसं बुद्धादिं पिप्पमाणपवरासवारं वड्डुमाणहत्तफलयादं
 उल्लासन्नेणं त्तरियसंघाएणं १फलं पावेन्नेणं वेयाल्लियसमूहेणं
 अञ्जुदारविष्कट्टादं महापमोयपिसुणयादं २वड्डावणयादं ति ।
 उच्चियवेलाए थ सव्वभवणेहिंतो निग्गया नयरिजणवथा
 पयहा थ रायभवणसंसुहं । ते थ तहा पेष्किज्जण हरिस- ५
 वसपयट्टपुल्लओ संभमाइसएण सहरिसनञ्चन्तवारविलयासमेओ
 नयरिजणाभिसुहमेव निग्गओ राया । वड्डाविओ पुत्तजम्म-
 बुदएणं नयरिजणवएहिं । भणिया थ राइणा । तुन्हाणं सेव
 एसा बुद्धिं ति । अहिणन्दिज्जण सवज्जमाणं पेष्किज्जण तेसिं
 विष्कट्टं सक्खाणिज्जण जहोच्चियं ३ पविट्ठो सभवणंमि ४ । एवं १०
 च पइदिणं महन्तमाणन्दसोत्कमणुहवन्तस्स ममइष्किओ
 पढममाओ । पइट्ठाविथं नामं दारयस्स 'उच्चिओ एस एयस्स'
 कल्लिज्जण पियामहसन्तिथं गुणचन्दो ति । ओ थ विसिट्ठ-
 पुल्लफलमणुहवन्तो पत्तो कुमारभावं । अञ्चन्ताइसएण गहि-
 याओ कलाओ । तं जहा । लेहं गणियं आल्लेरकं नट्टं गीयं १५
 वाइयं सरगयं पुस्करगयं ६समताल्लं जूयं जणवायं ७होरा कव्वं
 दग्गमट्ठियं ८ अट्ठावयं ९अअविही पाणविही मयणविही अज्जा
 पहेल्लिया ९ मागहिया गाहा गौइया सिलो गो मज्जसित्यं

१ CEF पुष्पावेवेधं, पुष्पात्तुत्तोरसतां । २ D om. ३ D •चियं ।

४ D •सति । ५ CE समताल्लित्तल्लं ६ D होरं ।

७ DF इववचट्ठियं । ८ D अट्ठा, A ७००. m. CE add पत्तिविह ।

९ A adds गाहा ।

- गन्धजुक्तौ आहरणविहो तरुणौपडिकम् इत्यौलक्षणं पुरिष-
 लक्षणं हयलक्षणं गयलक्षणं गोणलक्षणं कुक्कुडलक्षणं
 मेखदलक्षणं चक्रलक्षणं कृत्तलक्षणं 'दण्डलक्षणं अशि-
 लक्षणं मणिलक्षणं 'कागणिलक्षणं चमलक्षणं चन्द्रचरियं
 १५ सूत्रचरियं राज्ञचरियं गृहचरियं^१ सूयाकारं दूयाकारं
 विष्वागयं मन्तगयं "द्वसुगयं संभवं चारं पडिचारं वृहं
 पडिवृहं खन्धावारमाणं नगरमाणं वत्युमाणं^२ खन्धावारनिवेशं
 नगरनिवेशं वत्युनिवेशं ईमत्यं तन्तप्यवायं^३ आसखिलं
 हृत्पिसिलं धणुवेयं शिरसवायं सुत्रसवायं मणिवायं धाउवायं
 १० "वाङ्जुङ्गं दण्डजुङ्गं सुट्टिजुङ्गं अट्टिजुङ्गं जुङ्गं निजुङ्गं
 जुङ्गनिजुङ्गं सुत्तखेङ्गं वट्टखेङ्गं वण्टखेङ्गं मालियाखेङ्गं पत्त-
 खेङ्गं^४ कडयखेङ्गं^५ पयरखेङ्गं^६ मञ्जीवं निञ्जीवं
 सउणहयं चेति । सो य मंपत्तविषयपसङ्गसमञ्चो वि आसख-
 याए सिद्धिभावस्स उवसन्तयाए किलिट्टकम्पुणो अभासपर-
 १५ याए कलाकलावमि अदंसणयाए कम्मगाहवपगरिसम्प
 विषयपसङ्गविमुहो तौए सेव नयरोए ओसमियनन्दणवणेसु
 उज्जाणेषु कलाकलावभासतज्जिच्छो आणन्दयत्तो गुरुपया-

१ A चंडव०, CE चंड० ।

२ A कानिचि० ।

३ CE add विवाचपपल्लं जत्तापल्लं मुट्टिभेदं चित्ताभेदं and read ०मारं ।

४ D चख, F डख ।

५ CE add जलपरिमाणं चक्रपत्तपरिमाणं धुमिपरिमाणं ।

६ F ०वाहयं सिद्धिचयः ७ D om = CE add चरिदुवं ।

८ A om.

९० A ०ई, D ०ई ।

११ D ०ई ।

श्चियथाइं पूरयन्तो पणइमणोरहे संवद्धयन्तो भिच्चयणसंघायं
अणुहवन्तो विसिट्ठपुष्पफलाइं सुहं सुहेण अश्विवसइ ॥

इओ थ सो^१ विशेषेणजीवनारओ तओ नरथाओ उच्च-
ट्टिजण पुणो संसारमाहिण्डिय अणन्तरभवे तहाविहं किंपि
अणुट्ठाणं काजण समुप्पओ वेयडुपव्वए रह्नेउरचक्कवात्तउरे ५
मथरे विज्जाहरत्ताए त्ति^२ । कथं से नामं वाणमन्तरो त्ति ।
अइक्कन्तो कोइ कालो । अअया समागओ अओज्झातिल्लय-
भूयं मयणमन्दणं नाम उज्जाणं । दिट्ठो थ णेण तंमि चेव
उज्जाणे आलेखविणोयमणुहवन्तो कुमारगुणचन्दो त्ति । तं
च दट्ठूण उदिसपावकओ अआससामत्येणं अकुसलजोयस्स १०
गश्चिओ^३ परमारईए । चिन्तियं च णेणं । को उण एसो
मह दुक्कहेज । अहवा किमणेण^४ जाणिएणं ; वावाएमि एयं
दुराधारं ति । कसायकलुभियमई गओ तस्स समीवं । जाव
न चएति तस्सोग्गहं अइक्कमिउं, तओ चिन्तियमणेणं । इह-
ट्टिओ चेव अदिसुमाणो विज्जासत्तौए भेसेमि भीसणसहेणं । १५
तओ सयमेव जोवियं परिच्चइस्सइ । कओ णेण वज्जप्पहार-
फुह्मन्गिरिसइभीसणो महाभेरवसइो । न संरुद्धो कुमारो ।
ईधि संरुद्धा वि विहभिज्जण^५ धीरविथा वयंसया । अश्चिय-
थरं कुविओ वाणमन्तरो । चिन्तियं च णेणं । अहो से
दुराधारस्स धीरथा. अहो अवज्जा ममोवरिं । ता दंसेमि २०

१ D om

२ A adds जाउ कालकमेणं ।

३ D परमार चरईए ।

४ D om.

५ D adds च ।

से अत्तणो परक्कमं, निवाडेमि एयं महसं कच्चणपायव^१ ।
 तन्नो णेण संबुत्थियङ्गुवङ्गो नौसंमयं सेव न हविस्सइ त्ति ।
 सयराहमेव पाडिओ कच्चणपायवो । कुमारपुत्तप्पहावेण
 निवडिओ अत्तथ । न छिक्को वि मपरिवारो कुमारो ।
 ५. ^१दूमिओ वाणमन्नरो । चिन्तियं च णेणं । अहो से महा-
 पावस्सु सामत्यं ति । ^२अहिययरं मंकिस्सिट्ठो चित्तेणं ।
 एत्थन्नरंमि कुओइ ममागओ गमणरई नाम खेत्तवाक्क-
 वाणमन्नरो । तं च द्दूण येवयाए सत्तस्स अप्पयाए विज्जा-
 बलस्सु पलाणो विज्जाहरवाणमन्नरो । कुमारो वि उच्चिय-
 १० समए पविट्ठो नयरिं ॥

इओ य उत्तरावहे विमए सङ्गउणे पट्टणे सङ्गायणो
 नाम राया । कन्निमई से भारिया । धूया य से रयणवई
 नाम । सा य क्वाइसएण सुणौण वि मणहारिणी कक्का-
 वियक्कणत्तेण अमरिमी अत्तकच्चयाण । तन्नो विमणा से
 १५ जणणी । न इमौए तिज्जयेण वि उच्चियपुरिसरयणं तक्केमि ।
 अहवा बज्जरयणभरिया भयवई मेइणौ । ता निक्वावेमि
 ताव नियनिज्जणपुरिसेहिं, को उण इमौए क्वविज्जाणेहिं
 उच्चिओ, जन्नो आसन्नो से विवाहसमओ त्ति । चिन्तिऊण
 पेत्थिया दिस्सोदिसं रायउत्तक्वविज्जाणपरियाणणनिमित्तं
 २० विथद्धा नियपुरिमा । भणिया य एए । आणेयव्वा तुभेत्थि

१ A ओ and omits the two next sentences.

२ D दुमिड ।

३ D om.

रथणवर्द्धवजोगा^१ राथउत्तपडिच्छन्दया कलाकोसलपिसु-
 णथं च किंचि अच्चभुयं^२ ति । [जं देवी आणवेह ति]^३
 गथा दिसोदिसं । दिट्ठा य णेहिं वडवे राथउत्ता, न उण
 रथणवर्द्धवजोगा ति । तहावि जे मणागं सुन्दरभरा, ते
 आलिहिथा तेहिं । गहियं च कलाकोसलपिसुणथं पत्त- ५
 ष्छेदार । समागया अन्ने अन्नोन्माउरिं । दिट्ठो य तेहिं
 राहावेहेण धणुब्बेयमभसन्तो गुणचन्दो । विण्णिया चित्तेण ।
 पविट्ठो नयरिं कुमारो । चिन्तियं च णेहिं । अहो से क्वं,
 अहो कलापगरिसो । सब्बहा अणुक्खो एस राथधूयाए ।
 किं तु न तौरए एयस्स संपुल्लपडिच्छन्दयालिहणं, विसेसओ १०
 सरदंषणंमि । जंपियं चित्तमदणा । अरे भूसणथ, दिट्ठं
 तए अक्करियं । तेण भणियं । सुट्ठु दिट्ठं, किं तु विसळो
 अहं । चित्तमदणा भणियं । अरे केण कक्खेण । भूसणेण
 भणियं । असमत्यो^४ जेण देवीसंदेसयं संपाडेउं । चित्तमदणा
 भणियं 'कहं विय' । भूसणेण भणियं । अरे कहमन्नेहिं १५
 एयस्स पडिच्छन्दओ लिहिउं तीरइ^५ ति । चित्तमदणा
 भणियं । अरे सब्बसाहारणो एम विसाओ, अक्खेणावि एस
 न तौरए चेव । भूसणेण भणियं । किं अन्हाण सेसचिन्ताए,
 जिउत्ता एत्थ अन्ने । चित्तमदणा भणियं । अरे उवसण्ण

१ F adds वडवेह लिहिउव ।

२ A •ववतन्नेवारदं and om. ति ।

३ CDEF om. passage in brackets.

४ ACE •जा ।

५ A om., D omits the four last sentences.

ताव एयं । 'तत्रो अणवरयदंसणेण रायधूयपडिच्छन्दयं पिव
 किंसिवाहणेण छिदिस्सामो 'एयपडिच्छन्दयं ति । भूमणेण
 भणियं । जुत्तमेयं, ता कहं पुण एस दट्ठस्सो त्ति । चित्त-
 महरणा भणियं । अरे रयणवदरूवमभिलिहिय चित्तयर-
 १ दारयववएसेण पेष्कासु एयं ति । भूमणेण भणियं । अरे
 साज्ज साज्ज, सोहणो एस उवाओ । एवं च कए समाणे
 'रायधूयाए उवरि केरिसो' एसो' त्ति एयं पि विक्कायं
 भविस्सइ त्ति । मन्निऊण पविट्ठा नयरिं । आलिहियो
 अहिययपडो । चेत्तूण तं गथा^१ कुमारभवणं भणियो थ
 १० पडिहारो । भो महापुरिस, चित्तयरदारथा अन्हे अत्थियो
 कुमारदंसणस्स । पडिहारेण भणियं । सिट्ठह ताव तुन्हे^२,
 निवेएमि कुमारस्स । निवेदयं पडिहारेण । समारट्ठं च णेण,
 जहा पविसन्तु त्ति । पविट्ठा चित्तमइभूमणा । पणमियो
 कुमारो । 'उवविसह' त्ति भणियमणेण । 'पसाओ' त्ति
 ११ भणिऊण उवविट्ठा एए ।

उवणोओ य अह पडो हरिसियवयणेहि तेहि सपणामं ।
 भणियं च देव अन्हे सङ्कउराओ इहं आया^३ ॥
 देवं गुणाण निक्कयं पणरियणवच्छलं च 'मुणिऊण ।
 ता अन्हे कथउणा जेहि तुमं अज्ज दिट्ठो मि ॥

१ A om.

२ D इयस्स ।

३ A कोरवा, CE कोरवी ।

४ CDE पविट्ठा ।

५ CEF तुम्हं

६ F इवावावा ।

७ ACEF सुत्तवच ।

सयलपुहईष्ट नाहो तं नरवर तहवि भणिमो एवं^१ ।
 अन्हाण तुमं नाहो निभरभत्तोपहावेणं ॥
 ता देव्हह आणत्तिं चित्तकलाए सगुणलवं अन्हे ।
 जाणामो परमेसर इय भणित्तं लज्जिया जाया ॥
 अह तं दडूण पढं पौदभरिज्जन्तलोथणजुएण ।
 भणियं गुणचन्द्रेणं अहो कल्लावगुणो तुभं^२ ॥
 जइ एस कल्लाष्ट लवो ता संपुष्ठा उ केरिसौ होइ ।
 सुन्दरअसंभवो च्चिय अओ-वरं^३ चित्तयमस्स ॥
 अन्हेहि अदिट्ठउच्चो अन्हेहि वि नूणमेत्य लोएहिं^४ ।
 एवंविहो सुकूवो रेहानासो न दिट्ठो त्ति ॥ १०
 जइ वि य रेहानासो पत्तेयं होइ सुन्दरो कहवि ।
 तहवि समुदायमोहा न एरिसी होइ अन्नस्स ॥
 एसा विस्वास्सनयणा दाहिणकरधरियरम्मसयवत्ता ।
 रुवि व्व मयणघरिणी चित्तगया हरइ चित्ताइं ॥
 जइ पुण मणयसुरासुरलोएसु हविज्ज एरिसी कावि । १५
 विग्गहवई सुकूवा निज्जिय^५जयल्लच्छिलायथा ॥
 ता^६ नसिज्जण इमोए मयणो नियकम्मभारसुहामं ।
 चेत्ताविणिज्जियजओ भुवणंमि सुवेज्ज वीसत्थो ॥
 ता अइसयकोसलं तुन्हाण इमं दढं महं चित्तं ।
 अवहरइ^७ अहियउच्चं निउणगुणा कं च न हरन्ति ॥ २०

१ DE एवं । २ D तुभं । ३ CE लयोपरं, A लउपरं ।

४ CE लोएहिं । ५ A ०२६० । ६ AD विणिज्जण । ७ CE अदिहं ।

- एवं पर्यपिरंमौ^१ गुणचन्द्रे तेहि निउणपुरिसेहिं ।
 भणियं न एत्थ अन्हं अइसयनिउणत्तणं नाह ॥
 अइसयनिउणत्तं पुण एत्थं सुण भयवञ्चो पथावइणो ।
 जेण जयसुन्दरमिणं लउहं क्वं विणिम्भविथं ॥
- ५ अहेहिं लिहियमेत्तं नरवर दट्टूण किमिह निउणत्तं ।
 अन्हाण क्वसोहं संपुल्लमणालिहन्ताणं ॥
 इथ तव्वयणं सोउं हरिमियवयणेण तो कुमारेणं ।
 भणियं तुहेहिं कहिं एयं आलोइयं क्वं ॥
 संसारसारभूयं नयणमणानन्दधारयं^२ परमं ।
- १० तिउणत्तणविन्दयजणयं विहणो वि अउव्वनिष्ठाणं^३ ।
 भणियं च तेहि नरवर सुण मङ्गलउरंमि गुणनिहाणंमि ।
 दरियारिमइणरई राया मङ्गलायणो नाम ॥
 तस्सेसा गुणखाणो ओहामियतियमसुन्दरिविलासा ।
 धूया पाणवच्चिया रयणवई नाम नामेण ॥
- १५ अहेहिं वक्खमहे दिट्ठा एम त्ति कक्खया नाह ।
 नयराओ^४ निक्कमन्ती दिव्वं जग्गाणमारुढा ॥
 धरियधवलायवत्ता महियणपरिवारिया विमासञ्चो ।
 उव्वाणं गन्तमणा दाहिणकरं^५ निमियमयवत्ता ॥
 अहेहिं तओ लिहियं गेत्तं गन्तूणमइ पडं धेत्तुं ।
- २० लिहिया सुद्धमयञ्चो दंसणमणसभरन्तेहिं ॥

१ MSS. ०लि । २ CDE ०रिणं । ३ CE विष्ठाणं ।

४ A निम्भ । ५ F धरिय ।

न य तौए सुन्दरत्तं रूवस्साराच्चियं इहहेहिं ।
 मजे न विस्सयस्सो वि अविताहं १तं खमो खिहिउं ॥
 दद्दुं पि जं न नज्जइ अबुहेहिं माहिउं २ च वायाए ।
 दिहं पि चित्तयस्से तं आराहिज्जए कह णु ॥
 सोऊण इमं वयणं गुणचन्दो मयणगोथरं पत्तो । १
 रायाणुभावओ च्चिय आलम्बणपगरिमाओ य ॥
 गूहन्तेण तहावि य नियमागारमह ३ जंपियं तेण ।
 भण भो वित्युयबुद्धी अस्सं पसिणोत्तरं किंचि ॥
 जं आणवेइ देवो भणिउं परिओसविद्यसियच्छेण ।
 अणुसरिऊणमिणं तो पढियं पसिणोत्तरं तेण ॥ १०
 किं देन्नि कामिणीओ ? के इरपणया ? कुणन्ति किं भुयगा ? ।
 कं ४ च मज्जेहि ससो धवल्लेइ सिग्घमेवोवल्लिऊण ? ॥
 भणियं कुमारेणं ' नहंगणाभोयं ' । चित्तमइणा भणियं ।
 अहो देवस्स लक्षणवेगो । कुमारेण भणियं । पढसु किंपि
 अस्सं ति । विसाल्लवुद्धिणा पढियं । ११
 किं होइ रहस्स वरं ? बुद्धिपसाएण को जणो जियइ ? ।
 किं च कुणन्ती वाला नेउरसहं पयासेइ ? ॥

ईसि विहसिऊण भणियं कुमारेण ' चक्कमन्ती ' । ' अहो
 अइसओ ' ति जंपियं भूसणेण । भणियं च णेण । देव, मए

१ F तच ।

२ D •अं, F पि ।

३ F मिच ।

४ AF किं. The metre in the fourth pāda is wrong.

वि किंपि पशिणोत्तरं चिन्तियमासि, तं सुणुत्त' देवो ।

कुमारेण भणियं 'पठसु' त्ति । पठियं भूसणेण ।

किं पियह् ? किं च गेणह् पठमं कमलस्सु ? देह किं
रिवुणो' ? ।

भववज्जरमियं भण किं ? 'उवहसरं केरिसं वद्धं ? ॥

- ४ 'दमदमही का दिष्णइ परकोए' का दङ्गा वाणरेण ?
कं जाइ वद्ध ? अमियमहणंमि नट्टा सुरासुरा केरिसे व्व
दमदिसिद्धत्ता ? किं इष्णइ मयसं चिय तेकोद्धं ? केरिसं
च अवईहि 'सया दाविज्जइ नियवयणं ? ॥

कुमारेण भणियं 'पुणो पठसु' त्ति । पठियं भूसणेण ।

- १० अणन्तरमेव लह्किण्ण भणियं कुमारेण । 'कम्मालंकारमण-
हरं सविसेसं'^१ । चित्तमइणा भणियं । अहो देवस्स वुद्धि-
पगरिसो, जमेयं लद्धं ति । देव, महन्तो एयस्स एत्य अहि-
माणो आसि, न लद्धं च एयमस्सेणं । भूसणेण भणियं । अरे,
तुण्णं पि अक्ख अहिमाणो अवेइ । कुमारेण भणियं 'कहं
१५ विद्य' । भूसणेण भणियं । देव, एएण वि एवविहं सेव चिन्तियं ।
कुमारेण भणियं 'पठसु' त्ति । पठियं चित्तमइणा ।

१ D सुवत्त । २ CE अरिचणं, F चिय रिवूणं । ३ AD चप० ।

४ I have not been able to find the name of this metre. If we omit दमदमही, the meaning of which is not clear, the rest consists of ४+४+११ gāṇas, the sixth gāṇa in each line being an amphibrachys. लवह ५ D om.

६ viz. कं वासं कार मचरं सविसेसं. and वद्धा लद्धा रमचरं सविसेसं ।

'के कठिणा नरिन्द ? का कमणा ? तेओ कासु सासओ ? ।
उच्छू केरिस व्य ? के 'य अरहिया ? का उयहिगामिणी ? ।
के धणुपरसुनहरमायाविस^१ ... प्पहाणया जाणसु ॥

कुमारेण भणियं 'पुणो पढसु' त्ति । पढियं चित्तम-
इणा । अणन्तरमेव लहिऊण भणियं कुमारेण । 'पत्थरा- ५
मसीहासुरसप्पवराह्लावया'^२ । भूसणेण भणियं । अहो
अच्छरीयं, नज्जइ देवेण चैव कियं ति । विन्धिया चित्तमइ-
भूसणा । भणिओ कुमारेण धणदेवाहिहाणो भण्डारिओ^३ ।
भो धणदेव, देहि एयाण दीणारल्लखं ति । धणदेवेण
भणियं । जं देवो आणवेइ । चिन्तियं च णेण । अहो १०
सुद्धया कुमारस्स । अल्लखं दाणमेव नत्थि । नूणं न-याणइ
एसो, किंपमाणो ल्लखो । ता इमं एत्थ पत्तयालं । संपाडेमि
एयमेएसिं कुमारपुरओ चैव, जेण विन्नायल्लखमहापमाणो
न^४ पुणो वि थेवकज्जे एवमाणवेइ त्ति । चिन्तिऊण आणा-
विओ तेण तत्थेव दीणारल्लखो, पुञ्चिओ कुमारपुरओ । १५
भणियं कुमारेण । भो धणदेव, किमेयं ति । धणदेवेण
भणियं । देव, एसो भो दीणारल्लखो, जो पसाईकओ

१ Metre uncertain.

२ ? CE अयरहिया. D वयरयरहिया ।

३ The omitted passage reads in A वसविसय, in D वसमाव, in F माववस, in CE वल्लवसमाव ।

४ viz. पत्थरा मसो इहा सुत्तवप्पवरा वहा वावया, and पत्थ राम सोच चहुत्त वय वराच वावया । ५ CDE भण्डारिओ । ६ A has व after अहो ।

देवेण एएसिं चित्तथरदारयाणं । कुमारेण चिन्तिषं ।
 इत्त किमेयं^१ अञ्ज संपयादंषणं । नूनं पभूओ खु एष
 एयस्स पडिहायद,^२ ता मं सुहित्तणेण किल पडिबोहिज्जण
 एयप्पयंसणेण नियत्तेह इमाओ सपरिगप्पिथमहादाणाओ,
 १ 'नेच्छद य मञ्ज संपयापरिञ्चं' ति । अहो मूढया धण-
 देवस्स, अस्स एगन्तवञ्जे अणाणगामिए सह जीवेणं साहारणे
 अग्गितक्कराईणं पयाणमेत्तफले परमत्यओ अवयारकारए
 पयारन्तरेण थेत्ये वि पडिबन्धो त्ति । केत्तिओ वा एष
 सखो । न खलु एएण एत्थं पि जम्भे^३ एए वि^४ चित्तथर,
 १० दारया परिमिएण वि वएण^५ एयनिमित्तं पि 'असंकिञ्जेस-
 भाइणो हौत्ति । न य असंपयाणेणं अपरिञ्चंसो संपयाए-
 अवि य पुण्णसंभारेण । खीणं य पुण्णसंभारे अदिक्खमाणा
 वि अन्नेमिं अपरिभुक्खमाणा वि अत्तणा गोविक्खमाणा वि
 पच्छन्ने रक्खिक्खमाणा वि महापयत्तेणं असंसयं न जायद ।
 १५ किं वा दाणपरिभोगरहियाए अणवयारिणोए उभयलोएस्स
 ओहमणिज्जाए पण्डियजणाणं अवित्तीकस्मारथमेत्ताए तत्त-
 चिन्तासु केवलाणत्यफलाए सञ्जहा^६ 'मन्नामकप्पाए त्ति ।
 ता पडिबोह्ददमं अहमिणं पत्यावेणं । इमं पुण एत्थ पत्त-

१ CE add ति । २ CE संपयादं, DE संपयाणं, A दंरिभवं ।

३ A पडिहाद । ४ D नेच्छद । ५ D संचं । ६ D adds वि ।

७ CEF om. ८ DE add बुद्धिबो धरति । ९ D व सं ।

१० A संतासं, CEF संतासदं, D संतासदं, CE explain संथाससयं ।

शास्त्रं, जमन्नमवि सख्यं एणसिं द्वावेमि ; एसो वि एयस्स
 पडिबोहणोवाओ चोव त्ति । चिन्तिऊण भणियं च णेणं ।
 अज्जधणदेव, किनेसो सखो त्ति । धणदेवेण भणियं । देव,
 एसो त्ति । कुमारेण भणियं । अन्नं दोणहमेयमेत्तेणं ; ता
 अन्नं पि देहि त्ति । धणदेवेण भणियं । अं देवो आणवेद ।
 विन्धिया चित्तमदभूमणा, चिन्तियं च णेहिं 'अहो, उदारया
 'आसयस्स' । निवडिऊण चलणेसु नेयावियं नियमावासं ॥

एत्यन्तरंमि समागओ मज्झणहसमओ ः पठियं काल-
 निवेद्यएण ।

मज्झत्यो चिय पुरिसो होइ दढं उवरि सव्वञ्चोयस्स । १०

एवं कहयन्तो विद्य सूरु नहमज्झमारूढो ॥

वारविल्लामिणिसत्यो तुरियं देवस्स मज्जणनिमित्तं ।

इत्तुकणकणयकलसो मज्जणभूमिं समालियद ॥

एवं सोऊण उड्डिओ कुमारो, गओ मज्जणभूमिं ।

मज्जिओ अणेगेहिं गन्धोदएहिं^१ । कयं करणिज्जसेसं । १५

रयणवदसाहिलासो थ ठिओ विचित्तसयणिज्जे । चिन्तियं च

णेणं । अहो से ह्वं सङ्गायणनरिन्दधूयाए । कन्नया य एहा ।

ता अविहड्डो संपओओ^२ इमीए त्ति । चिन्तयन्तस्स

समागया अत्यादयावेला । ठिओ अत्यादयाए । समागया

१ DF इयस्स. om. next sentence.

२ F अंधदणेहिं ।

३ AD संपच ।

- विद्यालवुद्धिष्यसुहा वयंसया । पत्युश्चो चिन्तयन्मविणोश्चो ।
 आशिहिश्चो कुमारेण सुविहन्तुज्जलेणं वक्ष्यकक्षेण चक्षत्किञ्ज-
 माणेहिं गुक्षियावएहिं अणुक्वाए सुऊमरेहाए पयउदंसणेण
 निष्कुञ्जयविभाएणं विसुद्धाए वहुणाए उचिएणं भूसणकसावेणं
 १५ अहिणवनेहसुयत्तणेणं परोप्परं हासुप्फुन्नवद्धदिट्ठी आरूढ-
 पेम्नत्तणेणं क्षत्तिश्चोचियनिवेमो विज्जाहरसंघाहश्चो त्ति ।
 एत्यन्तरंमि समागया चिन्तमदभूसणा । दिट्ठो य णेहिं
 'गुक्षियावावडग्गत्यो तं चेव विज्जाहरसंघाउयं पुत्तोएमाणो
 कुमारो त्ति । पणमिऊण सह्रिमं भणियं च णेहिं । देव,
 १० किमेयं त्ति । तश्चो ईमि विहमियमणाहं 'निरूवेह तुभे
 सयमेव' त्ति भणिऊण समप्पिया चिन्तवद्धिया । निरूविया
 चिन्तमदभूमणेहिं । त्तिथिया एए । भणियं च णेहिं । अहो
 देवस्स मव्वत्य अप्पडिहयं परमेसरत्तणं । देव, अउम्मा एसा
 चिन्तयन्मविच्छिन्ती साहेइ विय नियभावं फुडवयणेहिं ।
 १५ चिन्तयन्मे देव दुक्करं भावाराहणं । पमंमन्ति य इणमेव एत्य
 आयरिया । अहिणवनेहसुयत्तणेण वि य परोप्परं हासुप्फुन्न-
 वद्धदिट्ठित्तणं तहा आरूढपेम्नत्तणेण वि य क्षत्तिश्चोचिय-
 निवेसयं च एत्य असाहित्यं पि देव जाणन्ति वाक्कया वि,
 किमङ्ग पुण इयरे जणा । एवं च देव चिन्तमत्ये पडिक्खइ ।
 १० जहा विणा चरियाइणा^० अहियारेण जहा कइंचि किस्स

१ DE चक्षत्किञ्चित्चिन्तयन्मविणोश्चो ।

१ CE explain

‘जारिसयभावजुत्तं चित्तयसं’ निष्कञ्जर, तारिसयभावसंपत्ती
नियमेण चित्तयारिणो । ता देव, आसन्नो देवस्सु पियदंसणेणं
ईदसो भावो त्ति निवेदयं देवस्सु । ईसि विहसियं कुमारेण ॥

एत्यन्तरंमि समागन्नो संज्ञासमन्नो । पडियं कालनिवे-
यएण ।

संज्ञाए वड्डुराअो अ दिणयरो तुरियमत्यसिहरंमि ।

संक्षेयट्टाणं पिव सुरगिरिगुञ्जं^१ समसियर ॥

वित्थरर कुसुमगन्धो^२ अणहं दिक्कन्ति^३ मङ्गलपईवा ।

पूरुञ्जर रदणाहो रामाहिं रमणभवणेसु ॥

एथमायसिऊण ‘गुरुचलणवन्दणाममन्नो’ त्ति उट्टिअो १०

कुमारो, गन्नो जणणिजणयाण सयामं । वन्दिया तेसिं चलणा ।
वड्डमसिअो णेहि । ठिअो कंचि कालं गुरुसमीवे । उच्चिय-
समएणं च गन्नो वासणेहं । अणसरन्तस्सु रयणवईरूवं वोसिए
उच्चियसमए समागया निहा । पहायसमए दिट्ठो णेण
सुमिणअो । जहा किल उवणीया नेणावि सोमरूवेण दिक्ख- १५
कुसुममाला । भणियं च णेण । अहिमया एसा कुमारस्सु ;
ता गिणहउ इमं कुमारो । गहिया य णेण, घेत्तूण निहिया
कण्ठदेसे ।

एत्यन्तरंमि पहायाइं^४ ‘पाहाउयत्तराइं । विउड्डो कुमारो ।
पडियं कालनिवेयएणं ।

११

१ A जारिसं ।

२ F चित्तमधि ।

३ CEF सुरतवज्जुं ।

४ D अहसंदि० ।

५ A संमसय० ।

६ D प० ।

अहं निष्ठासिद्यतिमिरो विभ्रोद्यविज्जराण चङ्गवाद्याण ।
 संगमकरणेक्षरसो विद्यन्निभ्रो अरुणकिरणोहो ॥
 पविद्यसिद्यकमलवथणा मञ्जथरगुञ्जन्तवद्भुसंगीथा ।
 पवणधुयपत्तहत्या^१ जाया सुहृदंशणा नलिणी ॥

५. एयं सोऊण हरिसिभ्रो चित्तेण । चित्तिद्यं च णेण ।
 भविद्यव्यं रथणवईलाहेण । न एस सुमिणभ्रो अरुणा परि-
 णमद्, उववूहिभ्रो^२ पाहाउयत्तरेणं, नियमिभ्रो मङ्गलसदेसिं,
 पहाए य दिट्ठो । ता आसन्नफलेण इमिणा होद्यव्यं ति ।
 चित्तिऊण उट्ठिभ्रो मद्यणीयाभ्रो, कथं गृहचलणवन्दणार्
 १०. आवस्सयं । ठिभ्रो अत्याइयाए । समागया विसालबुद्धिप्पमुष्ठा
 वयंसया । समारद्धा गूढचउत्ययगोट्ठी । पठियं विसाल-
 बुद्धिणा ।

सुरयमणस्स रइहरे नियम्भभिमरं वड्ड धुयकरग्गा ।
 तय्खणवुत्तविवाहा

१५. कुमारेण भणियं । पुणो पठसु न्ति । पठियं विसाल-
 बुद्धिणा । तभ्रो कुमारेण ईमि विहमिऊण भणियं ।
 वरयस्स करं निवारेइ ॥

विसालबुद्धिणा भणियं । अहो देवेण लद्धं ति । चित्त-
 मरणा पठियं ।

२०. भावियरइमाररसा समानिउं मुक्कवइलसिक्कारा ।

न तरह विवरीयरथं

कुमारेण भणियं । पुणो पढसु न्ति । पढियं चित्तमदहणा ।

खड्डं कुमारेण । भणियं च णेण ।

णियंभभाराखसा सामा ॥

भूसणेण पढियं ।

विउल्लंमि मउल्लियच्छी घणवीसम्भस्स सामली^१ सुदरं ।

विवरीयसुरयसुहिया

कुमारेण भणियं । पुणो पढसु न्ति । पढियं भूसणेण ।

खड्डं कुमारेणं । भणियं च णेण ।

वौममह उरंमि रमणस्स ॥ १

एवं च जाव कंचि वेळं चिद्वन्ति, तावागन्तूण निवेदयं
पडिहारेण । कुमार, आसपरिवाहणनिमित्तं वाह्यालिं^१ पडट्टो
देवो कुमारं सहावेद न्ति । कुमारेण भणियं । जं ताओ
आणवेद न्ति^२ । उट्टिऊण परियणससेओ निग्गओ भवणाओ^३ ।
आरूढो जच्चवोक्काहं; मिल्लिओ रायमग्गे नरवदस्स, गओ^४
वाह्यालिं^५ । वाहिया बहवे 'बल्हीयतुहक्कवप्परादया
आसा । उचियसमएण पविट्टो नयरिं । कयं करणिज्जसेसं ।
एवं च विमिद्विणोएण सह चित्तमदभूमणेहिं अहच्छिया
कदवि दियहा । अस्सया य काऊण रयणवईरूवगुणकित्तणं
निभत्तक्कप्पापराहीणयाए अस्सन्तलाल्लसेणं तोए दंमणंमि १

१ D सामली; AF सामिनी ।

२ AF वाहि० ।

३ AF om

४ A वेहाओ ।

५ AF वाहि० ।

६ CDEF बलीय ।

‘एवं पि ताव पेष्कामि’ न्ति समत्पिऊण^१ निययद्वियएणं
समालिहिया चित्तवद्वियाए रयणवई । पुलोइया सिणेइसां
अणिमिसलोयणेण, लिहिया य हिट्टे^२ गाहा ।

द्वियए वि ठियं बासं पेष्कइ दिट्टं पि चित्तयसंमि ।

५ इष्कइ तहावि दट्टं समूसुओ अन्तरप्पा मे ॥

- एत्यन्तरंमि समागथा चित्तमइभुसणा । ‘कुमारवत्तइ’
न्ति न धरिया पडिहारेण । पविट्टा कुमारममीवं । दिट्टा
चित्तवद्विया । ‘देव, किमेयं’ ति जंपियमणेहिं । ईसि
३ इमिऊण भणियं कुमारेण । तुसं^४ वयपडिष्कन्दयालिहणं
१० ति । तेहिं भणियं । देव, महापसाओ न्ति । तओ घेत्तूण
निह्विया चित्तवद्विया । विन्धिया एए । वाचिया गाहा ।
चिन्तियं च णेहिं । धन्ना खु मा रायधूया, जा कुमारे-
णावि एवं बज्जमन्निज्जइ । अइवा किमेत्य अष्करियं,
विसओ खु मा एवंविहाए बज्जमाणणाए । ता इमं एत्य
१५ पत्तयासं, जं मिग्घमेव एयं देवौए निवेइज्जइ न्ति
चिन्तिऊण भणियं चित्तमइणा । देव, अउओ एम पडि-
ष्कन्दओ । अओ इयमेत्य अष्करियं, जमदिट्टं पि नाम
एवमारालिज्जइ । भुसणेण भणियं । देव, एरिसा सेव मा
रायधूया, न किंचि अन्नारिमं । धन्ना य मा, जा देवेण
२० एवं बज्जमन्निज्जइ ।

१ CE समारच्छिउच ।

२ CEF देइओ ।

३ F वि० ।

४ CE उच०, DF इय० ; perhaps भुष० ? ।

एत्यन्तरंमि पविट्टो पडिहारो । भणियं च णेण ।
 कुमार, समागन्तो देवसन्तिओ विस्सुभूई नाम गन्धर्व्विओ
 कुमारदंसणसुहमणुहविउमिच्छई । कुमारेण भणियं 'पवि-
 सड त्ति । गओ पडिहारो । पविट्टो विस्सुभूई । पणमि-
 जण कुमारं भणियं च णेण । देवो आणवेइ ।^१ "अत्थि ५
 अन्हाणं पत्थुए गन्धर्व्विवियारे सरे विषमो त्ति ;^२ 'तमा-
 गन्तणमवणेउ कुमारो" । तओ ईसि विहसिजण जंपियं
 कुमारेण । अहो तायस्स अवच्चंमि बड्ढमाणो । विस्सुभूइणा
 भणियं । कुमार, गुणा एत्थ बड्ढमाणहेयवो, न अवच्चमेत्तं ।
 चित्तमइभूसणेहिं भणियं । एवमेथं^३, सयल्लगुणपगरिसो १०
 कुमारो त्ति । तओ 'जं ताओ आणवेइ' त्ति भणिजण
 उट्ठिओ कुमारो, गओ नरिन्दभवणं ।

इथरे वि चित्तमइभूसणा विन्दिया कुमारविन्नाणाइस-
 एण गया सभवणं । भणिओ थ चित्तमई भूसणेण । अरे
 चित्तमइ, संपन्नमन्हाण समौहियं । ता इमं एत्थ पत्तयाल्लं ।^४
 आल्लिहजण जहाविन्नाणविहवेण कुमाररूवं असंसिजण
 कुमारस्स दयं गच्छन्ह, जेण दडूण कुमाररूवाइसयं चिय
 इमस्स विन्नाणाइसयं^५ च देवी लज्जं संजोएइ रायधूयं
 कुमारेण सह^६ । एवं च कए समाणे सा सेव रायधूया
 सयल्लगुणसंजुया महादेवो संजायइ त्ति । चित्तमइणा १०

१ F adds त्ति ।

२ D inserts ता ।

३ D corrects this in सवसथं ।

४ ACEF om.

५ CEF om

- भणियं । अरे भूसणय, मंसिजण कुमारस्स गच्छन्ताणं को दोसो त्ति । भूसणेण भणियं । अरे पत्युयविघाओ, जओ न पेसेद्द लल्लं अहे कुमारो त्ति । चित्तमइणा भणियं । अरे अत्थि एयं, ता एवं करेह । आलिहिओ कुमारो ।
- १ तओ घेत्तूण तं कुमारालिहियचित्तवट्ठियादयं^१ च घेत्तूण निग्गया अओज्जाओ । गया कालक्कमेण सङ्ख-उरं ।^२पविट्ठा निययभवणेषु । बीयदियहे य गया देवीभरणं । दिट्ठा^३ णेहिं देवी । माहिओ^४ धणुब्बेयगुणणाइओ^५ गन्धब्बसर-मंसयावणोयणपब्बवसाणो मयल्लवुत्तन्नो । दंसिओ से कुमारो
- १० कुमारालिहियचित्तवट्ठियादयं च ।^६तओ मपरिओसं निरू-विज्जण कुमाररूवं कलाकोसल्लं च परितुट्ठा एमा । द्वाविथं चित्तमइभूसणाण पारिओमियं ।^७निरूविओ कुमारो देवीए । चिन्तियं च णए । अहो से रूवमंपया, अहो अव-त्याणगइओ मंठाणविसेमो । तओ अइमयकोउएण^८अजाय-
- ११ संतोसाए कुमारदंसणस्स निरूविवाओ^९अजाओ^{१०}वि चित्तवट्ठियाओ । 'अहो से रुवपगरिमाणरूवो विजाणपग-रिसो' त्ति विन्दिया देवी । वाचिया य णए मा धूष-पडिच्छन्दयहेट्ठओ कुमारलिहिया गाहा । हरिमिया

१ F° चित्तवट्ठियं । १ CEF om. the next two sentences, D i. marg.

२ D adds च । ३ CEF om., D i. marg.

४ CEF om. all down to परितुट्ठा । (A adds पुओ वि ।

५ A संजाय०. D sec. manu । ६ A om.

चिन्तेण । चिन्तियं च तौए । धन्ना खु मे धूया, जा
कुमारेण एवमहिलसीयइ^१ । पेसिओ य णाए मयणमञ्जुया-
इत्यमि कुमारपडिच्छन्दओ रयणवईए । भणिया च एसा ।
इसा, भणाहि मे जायं, जहा लज्जं एयं सिक्केहि । गथा
मयणमञ्जुया । दिट्ठा रयणवई । उवणीया चित्तवट्ठिया । ५
भणियं रयणवईए । ^१इच्छे किमेयं ति । तौए भणियं ।
भट्टिदारिए, पेसिओ खु एस पडिच्छन्दओ देवीए, आणत्तं
च तौए, जहा लज्जं सिक्काहि एयं ति । रयणवईए भणियं ।
इसा, को उण एस आत्तिहिओ । मयणमञ्जुयाए^२ भणियं ।
न-याणामि निस्संसयं । एत्तियं पुण तक्केमि, एस भयवं १०
पुरन्दरो । रयणवईए भणियं । इसा, सहस्सलोयणदूमिओ
खु एसो सुणीयइ । मयणमञ्जुयाए भणियं । जइ एवं, ता
नारायणो । रयणवईए भणियं । इसा, सो वि न एवं
कणयावयायच्छवी । जइ एवं, ता सव्वजणमणणन्ददारी^३
चन्दो । रयणवईए भणियं । इसा, न सो वि एवं १५
निक्कलङ्को । मयणमञ्जुयाए भणियं । ता कामदेवो भवि-
स्सइ । रयणवईए भणियं । इसा, कुओ उ तस्स वि ^४ज्ज
हरज्जंकारज्जयवहसिहापयं गयस्स ईइसो लायल्लोहावयारो ।
मयणमञ्जुयाए भणियं । जइ एवं, ता सयमेव निरूवेउ

१ A •सियइ ति ।

१ DF संत ।

२ CE spell here and afterwards •संजुया. F •संजुया ।

३ AF •वारी ।

४ CEF om.

भट्टिदारिया । तन्नो चिरं निष्णादन्नो रयणवर्दे । भणियं
 च णाए । इत्था, तक्केमि एस माणसो । जन्नो पवडुमाण-
 वयविसेसस्स पुव्वरूवं पिव इमं सख्खीयइ, अविट्ठियवय-
 विसेसा^१ य अमाणसा । तद्वा निसेमोचियं इमस्स निद्धं
 १ लोयणजुयलं, अणिमिसं च एयममाणसाणं । मयणमञ्जुयाए
 भणियं । सुट्टु जाणियं भट्टिदारियाए । एवमेयं, न संदेहो
 त्ति । अहं पुण तक्केमि, भट्टिदारियाए चेव एसो वरो
 भविस्सइ ॥ एत्यन्तरंमि नियकज्जसंगयं जंपियं सिद्धाएस-
 पुरोहिणण । को एत्य संदेहो, असंमथं भविस्सइ । एयं
 १० सोऊण हरिमिया रयणवर्दे । भणियं मयणमञ्जुयाए
 भट्टिदारियाए सुयं मिद्धाएसवयणं । तन्नो हरिमपराहीण-
 याए ईसि विहमिऊणं^२ वड्डमसिऊण तीए वयणं समारद्धा
 पुत्तोइउं । भणिया य चित्तसुन्दरी । इत्था, उवणेहि मे
 चित्तवट्ठियं वट्ठियामसुग्गयं च, जेण संपाडेमि अम्माए सासणं
 १५ ति । 'जं भट्टिदारिया आणवेद' त्ति जंपिऊण संपाडिय-
 मिणं चित्तसुन्दरीए । समारद्धा समालिहिउं । तन्नो मइया
 अहिणिवेसेण निरुविउं पुणो पुणो तद्वाइवो चेवाल्लिहिन्नो
 तीए पडिच्छन्दन्नो । भणिया य मयणमञ्जुया^३ । इत्था, उव-
 णेहि एयमम्माए, भणाहि य अन्नं 'किसेस आराहिन्नो न व'

१ CDE •वेत्तो । २ CEF add ति । ३ A •एव वयवकमवेच ।

४ CEF also spell here and below •संजुण ।

त्ति । मयणमञ्जुयाए भणियं । जं भट्टिदारिया आणवेद ।
 गया मयणमञ्जुया । विज्जत्ता य णाए देवी । भट्टिणि, भट्टि-
 दारिया रयणवर्दं विज्जवेद 'निरूवेह एयं चित्तपडिच्छन्दयं,
 किमेष आराहिओ न व' त्ति । समप्पिया चित्तवट्टिया,
 गहिया देवीए । निरूविज्जण चिन्तियमिमीए । अहो मे १
 धूयाए चित्तयक्कचउरत्तणं । 'ओहणयरो खु एसो पडि-
 च्छन्दयाओ । आणाविया य णाए कुमारसिहिया रयण-
 वदचित्तवट्टिया, आमञ्जीकथा कुमारपडिच्छन्दस्स, जाव
 'अञ्जनाणरूवं मिज्जणयं' ति हरिसिया देवी । भणियं च
 णाए । इत्था मयणमञ्जुए, भणाहि मे जायं, जहा सुट्ठ १०
 आराहिओ; अन्नं च, सब्बकालमेव तुमं एयाराहणपरा
 हवेज्जसु^१ त्ति; एयं च ते पारिओसियं, तुमं पि एएण एवं
 चेवाराहिय त्ति; निरूवेहि एयस्स चित्तकोमलं ति ।
 भणिज्जण समप्पियं से चित्तवट्टियादयं । 'जं मए वियप्पियं,
 तं तह' त्ति हरिसिया मयणमञ्जुया । गया रयणवर्दं- १५
 समीवं । भणियं च णाए । भट्टिदारिए, परितुट्ठा ते देवी;
 भणियं च णाए, जहा सुट्ठ आराहिओ त्ति । पेसियं च ते
 पारिओसियं । तं पुण न अन्नपारिओसियप्पदाणमन्तरेण
 समप्पिउं^१ जुज्जह । रयणवर्दं भणियं । इत्था, देस्सामि ते
 पारिओसियं । पेच्छामि ताव, किं पुण अन्वाए पेसियं १०

पारिओसियं । मयणमञ्जुयाए भणियं । जं भट्टिदारिया
 आणवेद । उवणीया से कुमारलिहिया चित्तवट्टिया ।
 दिट्ठा रयणवईए^१ । चिन्तियं च णाए । हन्त अहं पिव
 एत्थ आलिहिय त्ति । भणियं च णाए । हला मयण-
 मञ्जुए, किमेयं ति । तौए भणियं । भट्टिदारिए, देवीए
 जहा सुट्ठु आराहिआं त्ति आणवेऊण इमं आणत्तं ; “अस्सं
 च, सब्बकालमेव तुमं एयाराहणपरा हवेक्कासु” त्ति ;
 एयं च ते परिओसियं ; तुमं पि एएण एवं सेवाराहिय
 त्ति निरुवेहि एयस्सु^२ चित्तकोमलं ति,” तथा जं मए
 तत्कियं, ‘भट्टिदारियाए एमो वरो हविस्सइ,’ तं तह त्ति
 तक्केमि । तओ अचन्तमाहिक्कासं पुणो चित्तपदगिई^३
 पुल्लोइय वाचिऊण य गाहं हरिमवसुब्बेणपुल्लयाए जंपियं
 रयणवईए । हला मयणमञ्जुए, किमहं एमा आलिहिय
 त्ति । अणुहरइ चित्तपदगिई^४ । तओ अचन्तं निरुवेऊण
 भणियं मयणमञ्जुयाए । सुट्ठु अणुहरइ त्ति । न नण्डइ,
 किं भट्टिदारिया आलिहिया, किं वा भट्टिदारियाए सेव
 एत्थं पंडिच्चिम्म संकन्त ति । तओ हरिमिया रयणवई ।
 भणियं च णाए । को उण एमो भविस्सइ । मयणमञ्जु-
 याए भणियं । तक्केमि, कोइ महाणभावो भट्टिदारिया-

१ A adds निरुवेहिया च दिट्ठु उव्वकलोययाए चित्तवट्टियादुयं ।

२ CE हवेक्कासि ।

३ ACE om. चित्त ।

४ D चित्तपदगिई ।

५ AF उपरई, D चित्तपदचिचिउत्तौ ।

णुराई सयसकलारयणाचरो रायउत्तो भविस्सुइ । रयण-
 वईए भणियं । हला, न कयइ अहमणेण दिट्ठा, ता कहुं
 ममाणुराइ त्ति । मयणमञ्जुयाए भणियं । भट्टिदारिए,
 तल्लेमि, तुमं पि इमिणा एमेव चित्तयसगया दिट्ठ त्ति ।
 रयणवईए भणियं । हला, किं चित्तयसगयदिट्ठाए वि
 ञ्णुराओ होइ । मयणमञ्जुयाए भणियं । होइ आगि-
 इविसेसओ, न उण सव्वत्य । रयणवईए भणियं । कहुं
 विय । मयणमञ्जुयाए भणियं । जहा भट्टिदारियाए
 इमंमि । तओ ईमि विहमिऊण नौसमियमिओए । मयण-
 मञ्जुयाए भणियं । सामिण, मा संतप्प । 'अवस्सं'^१
 सामिणो इमिणा संजुज्जइ' त्ति साहेइ विय मे हियसं ।
 रयणवईए चिन्तियं । 'कुओ' मे 'एत्तिया भागधेया ।
 दुल्लहो खु चिन्तामणी मन्दउष्णाण । एत्यन्तरंमि फुरियं
 से वामलोयणेणं, आयसिओ पुष्पाहघोषो । परिउट्ठा
 चित्तेणं । चिन्तियं च णाए । अवि नाम एयमवि एवं^२ १५
 हवेज्ज त्ति ॥ एत्यन्तरंमि ममागया पियमेस्सियाह्हाणा^३
 सेडी । भणियं च णाए । भट्टिदारिए, देवो आणवेइ,
 जहा 'आसजा भोयणवेसा, ता आवस्सयं करेहि' त्ति ।
 तओ 'जं अम्मा आणवेइ' त्ति भणिऊण कुमारमणसरणी

१ MSS कसो ।

२ D transposes.

३ AD एवं ।

४ F नाम ।

उट्टिया रयणवई । कयं गुरुदेवादयं निश्चयम् । भुक्तं च
 विहिणा । गहिओ कुमारपडिच्छन्दओ । अहो सोहणो
 अङ्गविस्मासो, मणोहरा धीरललितयासलोणा दिट्ठौ । अदण्ण-
 गम्भो भावो, अञ्जुयारं सत्तं, गम्भीरगरुओ अवत्याणो ।
 ४ अहो ईदसो वि पुरिमविसेसो इवद त्ति अञ्जरियं ।
 एवं च कुमारगुणक्किन्तणपराए अदक्कन्ता कदवि वासरा ॥

इओ य तच्चिन्तवट्टियादंसणविणोएण कुमारगुणचन्दस्स
 वि एवमेव त्ति । विस्माओ य एस वदयरो कुओइ
 मेत्तीबलेण । 'उच्चिया चैव मङ्गायणनरिन्दधूया कुमारस्स'
 १० त्ति चिन्तिऊण पेमिया तेण तौए पहाणकोमक्कियमसेया
 पहाणवरगा ।

इओ य कुमारपडिच्छन्दयमेत्तदंसणपरा 'न एयमन्त-
 रेण अणुवन्धो 'मुणियद' त्ति उच्चिग्गा रयणवई । परिचत्त-
 मिमौए रायकणगोच्चियं करणिक्कं । समट्ठामिया अरईए,
 १४ गहिथा रणरणएणं. अङ्गीकथा सुअयाए, पडिवन्ना विथा-
 रेहिं. ओत्थया मयणजरएण । तओ भा 'मौमं मे दुत्कद'
 त्ति साहिऊण सहियणस्स उवगया सयणिक्कं । तत्य उण
 पवडुमाणाए विरिअ्थियाए अणवरदमुब्बत्तमाणेणमङ्गणं आप-
 णुएहिं गण्डपासेहिं बप्फपञ्जाउलाए दिट्ठीए अलट्ठामास-
 १० वीसम्भं जाव थेवं वेसं चिट्ठद, ताव हरिमवसुप्फुमलोथणा

समागया मयणमञ्जुया । भणियं च णाए । भट्टिदारिए,
 चिरं जौवसु न्ति । पुष्ठा ते मणोरहा । जं मए तक्कियं,
 तं तहेव जायं ति । रयणवईए भणियं । हला, किं तयं
 तक्कियं, किं वा तहेव जाय ति । मयणमञ्जुयाए भणियं ।
 भट्टिदारिए. एयं तक्कियं, जहा एसो चित्तपडिच्छन्दओ ५
 भट्टिदारियाए चेव वरो भविस्सुद न्ति । जाव तं तहेव
 जायं ति । तओ कडिसुत्तयं दाऊण भणियं रयणवईए
 'हला. कहं विय' । मयणमञ्जुयाए भणियं । सुण ।
 अत्यि अहं दओ भट्टिदारियासमोवाओ देवौसयामं गया,
 जाव पप्फुअवयणपङ्कया सह चित्तमदभूमणेहिं मन्तयन्तो १०
 दिट्ठा मए देवौ । भणिय च णाए । हला मयणमञ्जुए,
 भणाहि मे जायं रयणवईं, जहा 'पुष्ठा मे मणोरहा तुह
 भागधेएहिं, दिक्का तुमं पणयपत्यणामहग्घं अओज्झामा-
 मिणो महारायमेत्तौवल्लसुयस्स कुमारगणचन्दस्स' । रयण-
 वईए भणियं । हला, किमिभिणा असंबहेण । मयण- १५
 मञ्जुयाए भणियं । भट्टिदारिए, नेथमसबद्धं, कहावसाणं
 पि ताव सुणेउ भट्टिदारिया । तओ देवौए भणियं
 'आराहिओ तए एम चित्तयन्नेण ; परितुट्ठो य भयवं
 पयावई, जेण सो चेव ते 'अकयअकआरायदारियापारिग्गहो
 भत्ता विदस्सो' न्ति । एयं सोऊण हरिमिया रयणवई । २०

द्विसं मथणमञ्जुयाए निययाहरणं । चिन्तियं च सहरिसं
 'कहं सो चेव एस गुणएण्दो' त्ति । अहो अहत्थमभिहाणं ।
 अवगमो विथ मे संतावो, तस्स गेहिणोसहेण समागमो
 मुत्तिमन्नो विथ परिओसो । मथणमञ्जुयाए भणियं ।
 ५ भट्ठिदारिए, तओ देवीए भणियं 'ता एहि, मञ्जिऊण
 गुरुदेवए वन्दसु' त्ति । रथणवईए भणियं । अं 'अग्गा
 आणवेद । मञ्जिऊण महाविभूईए वन्दिया देवगुरवो ।
 काराविथं महारायमङ्गलयणेण^१ महादाणाइयं उच्चियकर-
 णिञ्जं 'ठिइ' त्ति काऊण ।

१० अइक्कन्तेसु कहवयट्ठिणेषु महया बलममुदएणं पहाण-
 रिद्धीए संगया सहियाहिं अइट्ठिया जणणीए अओग्गानय-
 रिमेव विवाहनिमित्तं पेभिया रथणवइ त्ति । पत्ता
 य मासमेत्तेणं कालेणं । निवेइया महारायमेत्तौबलसु ।
 परितुट्ठो एसो । काराविथमणेण बन्धणमोयणाइयं कर-

१५ णिञ्जं । कया उच्चियपडिवत्ती । गणाविओ वारिञ्ज-
 दियहो । ममाइट्ठा पउरमहन्तया, जहा 'कुमाराणुइयं
 मव्वं करेह' त्ति । कयं च णेहिं पुव्वकम्मनिव्वत्तियं
 चेव मव्वं । 'ममारट्ठाओ हइभवणमोहाओ, द्वाविथं
 १ पाउलाण दविणजायं, भण्डारपत्तयं वाइऊण कञ्जुयाइं

१ F देवी .

१ CE add ण ।

२ D समाडलाउ ।

३ D पायसुजाय ।

पद्मणाहरणाद्, निरुविद्यं देवङ्गाद् चेलं,^१ मञ्जाविद्या
 पद्मणावेथण्डा, भूमाविद्याञ्चो आमवन्दुराञ्चो,^२ कङ्गाविद्या
 धयमालोवसोहिद्या रहा, द्वाविद्यं^३ नथरचक्षरेसु तन्मोक्ष-
 पडलादयं^४ । तञ्चो पमत्ये तिहिकरणमुङ्क्तजोण पसाहिञ्चो
 वरनेवच्छेणं सुणेन्तो गेयमङ्गलसदं पेच्छन्तो पद्दपरियणं^५ ।
 ममन्तो गुरुदेवे थुव्वन्तो बन्दिलोणण पद्मणमंवच्छरियव-
 यणञ्चो ममारूढो धवलकरिवरं कुमारो । ठिया थ से^६ मग्गञ्चो
 विसालवुद्धिप्पमुहा वयंमया । तञ्चो वज्जन्तेणं मङ्गलद्वारेणं
 पणहमाणाहिं वारविलयाहिं रहवराद्दगयरायलोचपरिय-
 रिञ्चो अहिणन्दिज्जमाणो पउररामायणेण महया विमद्देण^७ ।
 पत्तो रयणवदजन्नावामयं । ओइलो करिवराञ्चो । पउत्तो
 कञ्चणमुमलताडणादलरक्कणो विहो । पवेमिञ्चो वज्जयाहरयं ।
 दिट्ठा थ णेण चित्तयम्भविम्भ पि ओइमन्तो रुवाद्दमण
 रदं पि विसेमयन्तो^८ मणहरविलामेहिं ईमि पलम्बाहरा
 च्चक्कवायमिज्जणसरिसेणं यणजुयलेण^९ तिवल्लीतरङ्गमोहियमु-^{१५}
 द्विगेज्जमज्जा अमोयपसवगागारेहिं करेहिं वित्थिण्णियम्भ-
 विम्बा यल्लकमल्लणुगारिणा च्चलणजुयलेण मव्वागारदंसणौया
 "मव्वङ्गमङ्गासिथा मयणेण कुण्डमिवा मयस्स रासो विद्य

१ D चक्षयं ।

२ A मंदुराञ्चो ।

३ D विद्याई ।

४ D तंभोलादं, CE तंभोलादिथं ।

५ A om. ।

६ D चदमयंतो ।

७ CEF om मुद्धिगेज्ज

८ A चमदा ।

सुहाणं निहाणमिव रईए आगरो विद्य आणन्दरयणां
 मुणीण वि मणहारिणिं अवत्यमणह्वन्ती रयणवद् भि ।
 हरिमिन्त्रो चित्तेणं । कथं च णेण मिद्धाएमवयणाओ
 पाणिग्गहणं । भमियाद् मणडलाद्, पउत्ता आथारो,
 १ संपाडिया जणोवथारा । तन्नां त घेत्तूण गओ नियय-
 भवणं । कथं उच्चियकरणञ्जं । अदक्कन्ता काद वेत्ता
 मणहरविणोएण ।

पढियं^१ कालपाढएणं ।

- अहं ह्णिण्डऊण दिवह भुवणञ्जोवणममत्तवातारो ।
 १० अवररयणागर मञ्जितं व तुरिय गओ भुरो ॥
 दिवमविरमंमि जाया मउत्तावियकमल्लोएणा नल्लिणो ।
 अइदूमहसूरविओयजणियपमरन्तमुक्कं च ॥
 अत्यमियंमि टिणयणे दइयंमि व वड्डियाणरायमि ।
 रयणवह्ण सोएण व तमेण तुरिय तन्नां गहिया ॥
 १५ अत्रहत्थियमित्ते दक्खणे व पत्तं पओममयमि ।
 चक्काइ भएण व निहडियाइ अन्नोन्निरवेरकं ॥
 आमक्कचन्दपिययमममागमाए व नहयल्लमिगेए ।
 दिवहमिमाणजणयं गहियं वरतारयाहरणं ॥
 पुक्कटिमावड्डवयणं तोसेण व नियममागमकएणं ।
 २० उज्जोवेत्तो ओण्हानिवहेण मसुग्गओ चन्दो ॥

माणंशिणीण माणो मयल्लङ्कणचन्दिमाष्ट छिप्पणो ।
 अगणिय सहित्तवणं मट्टो घणतिमिरनिवहो व्व ॥
 पुव्वदिमाए निवडिया ससिसङ्गाणन्दवाहविन्दु व्व ।
 आया कञ्जलकलुसा तमभरिया धरणिविवरोहा ।
 मयणधणुजौवरावो व्व मणहरो तुरियल्लणगमणेण । ४
 अहिसारियाण नेउरल्लवल्लथरवो पवित्यरिओ ॥
 उल्लसियरिखरयणं वियम्भिउद्दामवाहणौगन्धं ।
 जायं मियङ्कसुहयं भुवणं खीरोयमहणं व ॥
 एवंविहे पओसे सविसेसं सज्जयं महारत्तं ।
 हरिसियमणो कुमारो समागओ नवर तासहरं ॥ १०
 ओहामियसुरसुन्दरिक्खाण वल्लण मपरिवाराए ।
 पप्फल्लवयणकमल्लाण सेवियं सुरविमाणं व ॥
 निउण्णेहि कंचि कालं गमिउं छिट्ठाउ हासखेड्डेहिं ।
 अविस्सज्जियाउ वल्लयाण निग्गयाओ महौओ से^१ ॥
 अओल्लमङ्गमङ्गेण पेल्लिउं नेहपरिणहवसेण । १५
 सुत्तं^२ वरवड्डमिउणं जहासुहं निउयणौसासं ॥
 ताव य कुपुरिसरिद्धि व्व झिज्जिउं तुरियमेव चाठत्ता ।
 रयणी^३ सरिसित्त्यौण वि अणवेस्सियपिययमविओयं ॥
 पसूसमारण व नौओ महकोट्टिमाउ अवरत्तं ।
 तारानिवहो सुपओसरियसियकुसुमपयरो व्व ॥ २०

१ F सचिवाची

२ CE तं वरविउणं ।

३ D सरिसि० ।

दियहपियविरहकाथररामायणजणियहिययनिब्धेयं ।

भुवणंमि सुहलकुक्कुडवन्दिणसहो पवित्यरिओ ॥

१ होन्तनिमावङ्कडूसहविओथचिन्ताडलो व्व निमिणाहो ।

जाओ भुवणुक्कोवणनिथकञ्जनिथत्तवावारो ॥

५ चालियलवङ्कचन्देण^१निमेरुसुरदाइगन्धमंवलिओ ।

अवहियसुरयाथासं विलयाण विथम्भिओ पवणो ॥

खेडुमहिसारियाओ विथडूपिययमकयं भरन्तोओ^२ ।

नियगेहाइ महरिमं गयाउ रोमञ्चियङ्गौओ ॥

उच्चियताराहरणा पुब्बदिमा मच्छरेण वायमा ।

१० जाया अवरदिमासुहलगां दट्टूण व मियङ्कं ॥

उययधराहरमिहरं सूरुओ अह विथडुत्तुङ्गमाऊठो ।

आरत्तमण्डलो तिमिरनिवहसंजायरोमो व्व ॥

घडियाइ विममविथडियविओथदरकाइ चक्कवाथाइं ।

दरुहयमह^३ कं व न कुणइ उयओ सुहियं सुमित्तस्स ॥

१५ पत्रियमियकमल्लनयणा मङ्कयरगञ्जन्तबद्धमंगौया ।

पवणधुयपत्तइत्या जाया सुहदंसणा नलिणो ॥

कुमारगणचन्दो वि थ उचियरयणिविरामसमए गीथ-

मङ्कलुक्कीसेण पहाउयत्तरमदेण विवोहिओ ममाणो काऊण

तक्कणोचियमावस्सयं उचियवेलाए चेत निग्गओ उप्पाण-

१ CE चालि ।

२ CDEF सुमेव ।

३ A भरन्तोड ।

४ MSS वं च ।

दंशणवडियाए । ठिओ तत्य मणोहारिणा विणोएण
कंशि काळं । तओ पविट्ठो नयरिं । कयं उचिय-
करण्णं । एवं च पट्टदिणं रयणवईए सह पवड्डुमाणाणु-
रायं मोक्कमणुहवन्तस्स अदक्कन्तो कोद काळो ॥

अस्यथा राहणो मेत्तीबल्लस्स विथक्को^१ पञ्चन्तवाभी ५
विग्गहो नाम राया । पेसिओ तस्सवरिं विक्खेवो ।
दप्पदुरत्तणेण अकयथाणयपयाणादनौदमग्गो ससमवगच्छि-
ऊण अवसरविदल्लविग्गहेण परादओ विग्गहेण । जाणा-
वियमिणं राहणो मेत्तीबल्लस्स । कुविओ राया, मयमेव
पयट्ठो अमरिसेणं । विन्नत्तो कुमारेण । ताय, न खलु १०
केसरौ मियाले कमं विहेइ । मियालप्पाओ विग्गहो ।
ता अलं तंमि संरम्भेण । आणवेउ मं ताओ, जेण पावेइ
ओ तायकोवाणलपयङ्गत्तणं ति । राहणा भणियं । जइ
एवं, ता गेण्हऊणमग्गसेअमंठिए नरवई लळं गच्छसु ।
कुमारेण भणियं । महापसाओ । अलं च तस्सिमित्तं १५
खेइएहिं सेसनरवईहिं । खुहो^२ खु मो तवस्सौ । ता
अलं तंमि सङ्गाए त्ति । भणिऊण अहासन्निहियसेअ-
संगओ 'अलं तायपरिह्वलेससवणे अणवणीए एयंमि
विअथसेवणाए वि' मोत्तूण रयणवहं गओ विग्गहोवरिं
कुमारो, पत्तो य मासमेत्तेण कालेण तस्स त्रिसयं । २०

१ A विथक्को, CE विथक्को explained चयनवय ।

२ AD खुओ ।

- विग्गहो वि य 'कुमारो मयमागश्चो' ति वियाणिकण
 ममस्सिञ्चो दुग्गं । ठिञ्चो रोहगसंजत्तोए' रोहिञ्चो कुमा-
 रेण । विदयदियहे य उक्कडयाण अमरिसस्स अणभत्ययाए
 नोईणं भिच्चयाए विग्गहस्स सच्चिहियाए मामिणो 'अच्चिय-
 ५ णियाववएसेण अमाहिज्जण कुमारस्स ममारद्धो समंत-
 हरो' । पयट्टमाञ्चोहणं । विसमयाए दुग्गस्स पौडिञ्ज-
 माणं पि कुमारसेञ्चं अभग्गमाणपसरं ति अहिययरमाडत्तं
 ज्जुञ्जुं । जाञ्चो महासंगामो । वियाणिञ्चो कुमारंण ।
 निमामिञ्चो णेणं । निवत्तियं कक्कहवि सेञ्चं । भणिया
 १० य गयउत्ता । अजुत्तमिमं अयत्तमञ्चे पञ्चोयणे अत्ताण-
 मायामिउं । ममस्सिञ्चो ताव एमो दुग्गं । रोहिचं चिमं
 अत्तेहिं । न एत्थ अत्रमरो पलाइयव्वस्स । इट्ठा य मे
 कुलउत्तया, न वज्जमञ्चो तेमि नामो । मामो य पढमो
 नोईणं । अण्णो य एमो विग्गहो 'भुत्तो य ताएणं
 १५ ठिञ्चो संवन्धिपस्से । ता न ज्ञत्तसेयमि' एगपण पोहसं
 दंसेउं । आढत्तो य अविणयनामणोवाञ्चो । अञ्चो मम
 मरीरदोहयाए मानिया त्थे, ज्जहा पुणो वि एरिमं न
 कयव्वं ति । तेहिं भणियं । अं देवो चाणवेइ ।
 विषाखवुद्धिणा उवल्लद्धो विमञ्चो । विदन्नाइं गामागर-
 २० मञ्जन्नाइ गयपुत्ताणं । निहट्टाइं गाढगुण्णयाइं, निहट्टो य
 पञ्जोहारो । अइक्कन्ता कइवि दियहा ॥

एत्यन्तरं कर्हचि परिभमन्तो समागन्तो तमुद्देशं वाण-
मन्तरो । दिट्टो य णेण वाहयालीगन्तो कुमारो ।
गहिन्तो कसाएहिं । चिन्तियं च णेण । एसो सो दुरा-
यारो । अहो से धीरगतयया, न तीरण एस अन्हारि-
सेहिं वावाइउं । आठत्तं च णेणिमं दुग्गं । ता एध- १
सामिणो सहायत्तणेण अत्रगरेभि एयस्स त्ति । चिन्तिज्जण
दिट्टो य णेण पासायतल्लमंठिन्तो विग्गहो । बज्जमन्निन्तो
विग्गहेणं । भणियं च णेण । किमत्थं पुण भवं इहा-
गन्तो त्ति । वाणमन्तरेण भणियं । तुह सहायनिमित्तं ।
वेरिन्तो वि य मे एस दुरायारगुणचन्दो, न मकुणोमि एयस्स १०
उद्ययं पेच्छिउं । अद्दुवावाइन्तो य कुट्टो महं एस अन्तो-
ज्जाए सनिन्तो गवावडत्तणेण । न दिट्टो अन्तरान्ते, दिट्टो
य संपयं मल्लयपत्थिएण । ता अलं ताव मम मल्लय-
गमणेणं । समाणेभि अन्तरे भवन्तो विग्गहं ति । विग्गहेण
भणियं । जइ एवं, ता येवमियं कारणं । किं बज्जणा १५
जंपिएणं । नेहि मं अज्ज रथणीए गुणचन्दसमीवं, जेण
अज्जेव समाणेभि विग्गहं ति । वाणमन्तरेण भणियं ।
सायत्तमेयं, तन्तो पयक्कवित्तिकाळो सेव एमो त्ति ।
संपहारिज्जण मह पहाणपरियणेणं ठिन्तो गमणसज्जो
विग्गहो । अइक्कन्तो वासरो, समागया मज्जरथणी । २०

भणियं वाणमन्तरेण 'एस देसयासो' त्ति । अण्यपञ्चमो
उच्चलिअो विग्गहो । विक्कापहवेण नौअो वाणमन्तरेण
पवेसिअो गुणचन्दवासभवणे । दिट्ठो य णेण पसुत्तो कुमारो ।
भणिअो य धीरगरुथं । भो भो गुणचन्द, मए सह
५ विग्गहं काऊण वीसत्यो सुवमि^१ । ता उट्ठेहि संपथं.
'करेहि हत्यियारं ति । 'माऊ साऊ, भो विग्गह, माऊ.
सोहणो ते ववसाअो' त्ति भणमाणो उट्ठिअो कुमारो ।
गहियमणेण खगं । एत्यन्तरंमि इमं वदयरमाथलिऊण
धाविथा अङ्गरत्ता, निवारिया कुमारेण । भणिया य
७ णेण । भो भो माविथा मम मरोरदोहथाए; न एत्य
अन्नेण पहरियव्वं । किं न^२ आवञ्जिया तुम्हे इमस्स
इमिणा ववसाएण । ता तुम्हे चेव एत्य विग्गहसहासयः,
विग्गहो उण ममं सह इमेण । एत्यन्तरंमि वाणमन्तरेण
'अरे खुइपुरिस, कौइमो तुह इमिणा विग्गहो' त्ति
१५ भणमाणेण समाहअो खगलट्ठीए कुमारो । 'हण हण' त्ति
भणमाणो य सपरियणो उवट्ठिअो विग्गहो । कूडाइ
अोहरणाहं । सिक्काइमएण पायं वञ्जियाइं कुमारेण ।
नाअो य से भासुरभावो । तअो उक्कडयाए पुणस्स
पणिट्ठयाए वौरियपरिणईए दण्णधरिमयाए मामिभावस्स
२० हीणयाए विग्गहादीणं केमरिकसोरएण विथ भिन्दिऊण

१ D adds ति ।

२ A का० ।

३ A इ D वा ।

गथपौठ^१ विस्त्रिविथ विग्गहपुरिसे 'उवयारि' ति अदाऊण खग्गयहारं केसायड्डुणेण पाडिओ विग्गहो । कओ से उवरि पाओ । एत्यन्तरंमि कुमारपरियणेण पाडिया विग्गहपुरिसा. 'अथद कुमारो' ति समुद्धादओ कल्लयलो । पणट्ठो वाणमन्तरो । चिन्थिं च णेण । अहो से ५ पावकअस्स अणाउल्लत्तणं, अहो माहप्पपगरिसो, अहो कयल्लया^२, अहो एगमारत्तणं; अहो मे अहल्लया, अमेवमवि एमो न वावाइओ ति । ता इमं एत्य ताव पत्तयालं, जमओज्झाउरि गन्तूण निवेएमि एयस्स त्रिणिवायं, अणेमि एयपरियणस्स सोयं । एवमवि कए १० समाणे अत्रगयं चैव एयस्स ति । चिन्तिऊण पयट्ठो अओज्झामन्तरेण ।

इओ य 'उट्टेहि^३ भो महापुरिम उट्टेहि^४, कुणस हत्थियारं' ति भणिऊण सुक्को कुमारेण विग्गहो । न उत्थिओ एमो । भणियं च णेण । देव, कौइमं देवेण सह १५ हत्थियारकरणं । अजुत्तमेयं ^५पुल्लिं पि, विसेसओ मंपयं । विणिक्खिओ अहं देवेण । पत्ते वि वावायणे 'न वावाइओ' ति अहिययरं वावाइओ ति । ता किं इमिणा ^६असिल्लिट्ठ-चेट्ठिएणं । कुमारेण भणियं । उच्चियमेयं तुह महाणुभाव-

१ A ओठं ;

२ D कयल्लया. A कयल्लया F कयल्लया ।

३ D उट्ठेहि ।

४ A पुल्लं ।

५ CE किल्लिट्ठ० ।

थाए । अहवा किमेत्य अष्करोयं, ईदसा चैव महावीरा
 ह्वन्ति । विग्गहेण भणियं । देव, कौदसा मम महाणुभावया
 महावीरथा थ ; किं वा दयाणिं वज्जणा जंपिएणं ।
 विक्खवेमि देवं । देउ देवो समाणत्तिं नियनरिन्द्याणं,
 ४ वावाएन्तु मं एए, पेक्खउ य देवो ममावि कावुरिसचेद्धियं
 ति । कुमारेण भणियं । सोहणो कावुरिसो, जो एव-
 मण्णवसद पसुत्तं च सत्तुं विणा पहारेण बोहेइ । ता किं
 एइणा असंबद्धपलावेणं । दिस्सा तए मम पसुत्तावावायेण
 पाणा, मए वि भवओ एस विमओ त्ति । गच्छउ
 १० भवं । विग्गहेण भणियं । जइ एवं, ता अस्सं पि देवं
 जाएमि । कुमारेण भणियं । साहौणं भवओ, जं मए
 आयत्तं ति । विग्गहेण भणियं । करेउ देवो पमायं
 मम ओलगाए । कुमारेण भणियं । मा एवं भण ;
 ताथभिच्चो तुमं मम जेट्ठभाउगो^१ । ता जइ भवओ वि
 १५ वज्जमयं, ता तायमयासं चैव गच्छसु त्ति । पडिवकं
 विग्गहेण । कारावियं च जेण वद्धावणयं ति । तद्धिय-
 हमेव उक्कोट्टियं दुग्गं । पयहो मह विग्गहेणमओण्णा-
 उरिं कुमारो ॥

एत्यन्तरंमि समागओ तत्थ भयवं समतणमणिसुत्त-
 १० लेट्ठकच्चणो दयासू मव्यज्जोवेसु अणवेगियपरहियरओ

१ D मम ।

१ A adds ति

१ CDE add वमं ।

विस्तुद्धेहिं चउहिं नाणेहिं 'पडिवोहममत्रो गुणचन्दस्स' त्ति
 विद्याणिऊण ममन्नित्रो लद्धिमन्तसाद्धिं पुव्वपरिथाय-
 मिहिस्साहित्रो विजयधम्मो नामायरित्रो त्ति । त्तित्रो
 गुणसंभवाहिस्साणे उज्जाणे । दिट्ठो कुमारपरिचणेणं ।
 निवेदयं कुमारस्स । देव, महातवस्सो इत्रो नाइदूरे ५
 तवोवणे सिट्ठइ । एयं भोऊण देवो पमाणं ति । महा-
 तवस्सि त्ति हरिसित्रो कुमारो । गत्रो तस्स वन्दण-
 निमित्तं मह विग्गहेण पहाणपरिचणेण य ।

दिट्ठो य णेण तद्धिवसमेव गुणसंभवंमि उज्जाणे ।

धम्मो व मुत्तिमन्तो आयरित्रो विजयधम्मो त्ति ॥ २०

सुमणाणन्दियविवुहो बड्ढमउणनिसेवित्रो अमयसारो ।

चत्तभवस्सोरमायरनिलयर्दं तियमविडवो व्व ॥

उयहि व्व धौरगत्तत्रो सूरो व्व पणाभियाखिलतमोहो ।

चन्दो व्व सोमलेसो जिणिन्दवयणं व अकलङ्को ॥

भवट्ठइनिस्साण जेण य त्रियलियतावेण भव्वरुमलाण । २५

निष्साभित्रो असेसो अउव्वसूरेण तमनिवहो ॥

ददूण य तं जात्रो सुइपरिणामो दढं कुमारस्स ।

परिचिन्तियं च णेणं अहो ण खलु एस कयउत्तो ॥

ओ मव्वसङ्गुचार्द ओ परपौडानियत्तवावारो ।

ओ परइयकरणर्द ओ संसाराउ निव्विन्नो ॥ २०

- ता वन्दामि अहमिणं भयवन्तं तद् य पञ्जवासामि ।
 साहस्य दंभणं पि ऊ नियमा दुरियं पणासेद ॥
 एवं च चिन्तित्तुणं विहिणा सच्च विग्गहेण तो भयवं ।
 अहिवन्दिअओ य णेणं आयरिअओ सपरिवारो त्ति ॥
- ५ तेण वि य धम्मलाहो तस्स कअओ मोक्खोक्खलाहस्स ।
 जो १ निरुवमसुहकारणमउव्वचिन्तामणौ कप्पो ॥
 उवविमसु त्ति य भणिअओ गुरुणा चरणन्तिए तअओ तस्स ।
 उवविट्ठो उ कुमारो विग्गहपरिवारपरियरिअओ ॥
 एत्यन्तरंमि महमा गयणाअओ दिव्वरुवसंपअओ ।
- १० तत्यागअओ पद्दट्ठो ऋदमं विव्वाहरकुमारो ॥
 १अह वन्दिऊण य गुरुं भणियमणेण भयवं महन्तं मे ।
 कोडुं तुह वुत्तन्तं कहिअओ जो संपथं तुमए ॥
 कणगउरमामिणो तंमि चेव नयरे दढप्पहारिस्स ।
 मग्गपडिवत्तिमाई इहभवपञ्जायपञ्जन्तो ॥
- १५ अओहेण मए एमो तन्नयरजणाउ विव्हयं दट्ठु ।
 ते पुष्किऊण नाअओ तअओ य अहमागअओ इहथं ॥
 ता जइ न अन्नरायं जायइ अन्नस्स कुमभजोयस्स ।
 साहेदि तअओ भयवं तं मज्झमणुग्गहट्टाए ॥
 भणियमह कुमारेणं अह वि भयवं अणग्गहो एम ।
- २० कौरउ इमस्स वयणं अहवा भयवं पमाणं ति ॥

तो जंपियं भयवया निसुणह जइ तुभ एत्य कोडुं ति ।
 मग्गपडिवत्तिमार्ह सुन्दर जो मग्ग वुत्तन्तो ॥
 अत्थि इह भरहवासे मिहिला नथरी^१ जणंमि विक्काया ।
 तीउ अहमासि राया नामेणं विजयधम्मो त्ति ॥
 इट्ठा य चग्गमहिमी देवी नामेण चन्दवष्मं^२ त्ति । ५
 सा अज्जया य महसा इत्यौरयणं ति काऊणं ॥
 मन्तविहाणनिमित्तं हरिया केणावि मन्तभिद्धेण ।
 अन्तेउरमग्गगया मह द्विययमयाणमाणेण ॥
 कहिओ य मग्ग एसो वुत्तन्तो कहवि विजयदेवोए ।
 सोऊण य मोहाओ गओमि अहयं महामोहं ॥ १०
 परिवौजिऊण य तओ चन्दणरसमित्तताजियण्टेहिं ।
 पडिबोहिओ न्हि दुक्कं मंवविरं वारविल्लयाहिं ॥
 गहिओ य महादुक्केण तह जहा विक्किउं पि न चएमि ।
 तह दुक्कत्तस्स य मे बोलौणा तिष्णिऽहोरत्ता ॥
 नवरं चउत्थदिथ्थे समागओ तिब्बतवपरिक्कौणो । १५
 भूइपमाहिथदेहो जडाधरो मन्तभिद्धो त्ति ॥
 भणियं च णेण नरवइ कज्जेण विणाउलो तुमं कौस ।
 मन्तविहाणनिमित्तं नणु जाया तुह मए नौया ॥
 कप्पो य तत्थ एसो जेण तुमं जाइओ न तं पढमं ।
 न य तीउ बौल्लभेओ जायइ देहस्स पौडां वा ॥ २०

- ता मा संतप्य दहं कृष्णाया आरभ्यो तुमं तौए ।
 जुञ्जिह्वि^१ निधमभ्यो इय भणिकणमदंसणो जाभ्यो ॥
 अहमवि य गभ्यो मोहं तहेव आसासिभ्यो परियणेण ।
 हा देवि दीहविरहो कत्य तुमं देहि पडिवयणं ॥
- ४ मोहवसयाण जे जे आसावा होन्ति तंमि कालंमि ।
 परिचत्तरञ्जकञ्चो ठिभ्यो अहं तत्य विलवन्तो ॥
 दद्रूण भवणवावीरयाह विलमन्तहंसमिड्डणाइं ।
 परियणपीडाजणयं मोहं बज्जसो गभ्यो अहयं ॥
 किं बज्जणा नरयसमं मण्णं तथा दुक्कमणुहवन्तस्सु ।
- १० वोल्लोणा पल्लिभोवमत्तुक्का मामा कइवि पच्च ॥
 कइवयदिणेहि नवरं सुक्को अनिमित्तमेव दस्केण ।
 परियणहिथयाणन्दं जाभ्यो य महापमोभ्यो मे ॥
 जाया य महं चिन्ता अभ्यो विथ मण्णं अन्नरप्या मे ।
 जाभ्यो पसक्कचित्तो ता किं पुण कारणं एत्य ॥
- १४ एत्यन्तरंमि सहसा भिड्डं पविथमित्तलोयणजुएण ।
 वद्धावएण मण्णं अहागभ्यो देव तित्यथरो ॥
 सोऊण इमं वयणं हरिमवमपयइपयइपुल्लएणं ।
 वद्धावयस्सु रहसा दाऊण अहोसिथ किंपि ॥
 गन्तूण भूमिभायं थवं पुरभ्यो जिणस्स काऊण ।
- १० तत्येव नमोक्कार परिचरिभ्यो रायवन्नेहिं ॥

दाऊण य आणत्तिं करेह करितुरयजुग्गजाणाइं ।
 मयराहं मज्झाइं वच्चाओ जिणवरं नमिउं ॥
 भूसेह य अप्पाणं वत्थाहरणेहि परमरम्भेहिं ।
 मयमवि य जिणमयामं जाओ अह गमणजोग्गो^१ ति ॥
 भुवणगुरुणो वि ताव य पारङ्गं तियसनाहभणिएहिं । ४
 देवेहि ममोमरणं नयरौए उत्तरदिमाए ॥
 वाउकुमारेहि मयं चालियनन्दणवणेण पवणेण ।
 जोयणमेत्ते खेत्ते अवहरिओ रेणुतणनिवहो ॥
 मेहकुमारेहि तओ सुरहिजलं मीयलं पवुङ्गं ति ।
 उउदेवेहि य महमा डमद्धवणाड कुसुमाइं ॥ ९०
 पायारो रयणमओ निम्भविओ कप्पवामिडेवेहिं ।
 बौओ य कञ्चणमओ जोदमियसुरेहि मयराहं ॥
 तहओ कलहोयमओ निम्भविओ भवणवामिडेवेहिं ।
 वन्तरसुरेहि य कयं एक्केके तोरणाईयं ॥
 मण्णे अमोयहस्को गन्धायड्डियममन्तभमरउलो । १५
 कुसुमभरनिमियडालो निम्भविओ वन्तरसुरेहिं ॥
 मीहामणं च तम्म य रयणमयमहो य पायपोढं तु ।
 विविहमणिरयणखणियं तेहिं चिय भत्तिजुत्तेहिं ॥
 पडिबुद्धकुन्दधवलं मणहरविल्लमन्तमोत्तिओऊल^२ ।
 कन्तत्तयं च गुरुणो तिञ्चयणनाहत्तणुप्फालं^३ ॥ ९०

१ MSB जोमो ।

२ AD तिउजलं

३ A • पावस्सामिक्खिदिं ।

- हेममयचिन्तदण्डे^१ पवणपणसन्तधयवडसणाहे ।
 गयणतलमणुलिहन्ते^१ निष्कविण मीहचक्कधण ॥
 हंसउलपण्डुराओ गयणंमि कयाउ चामराओ य ।
 जलहरयणियमराओ मणहरसुरदन्दुहोओ य ॥
- ५ तहणरविमण्डलनिहं निमित्तं वरकणयपोण्डरोदंमि ।
 पुरओ धम्मचक्कं निष्कवियं वन्तरसुरेहिं ॥
 भामण्डलं च वियडं निष्कवियं दिक्कदिणयरक्कायं ।
 तेहिं चिय जयगुहणो^१ क्वित्तवनेयवडं न ॥
 दय तियसेहिं विरदण तिक्कयणनाहम्म अह ममोभरणे ।
- १० पुब्बहारेण तओ तत्य पविट्ठो जिणो भयवं ॥
 काऊण नमोक्कारं तित्यम्म पयाहिणं च उवविट्ठो ।
 पुव्वाभिमुहो तहियं पडिपुणो भारयममि व्व ॥
 सेसेसु वि तिसु पासेसु भयवओ तत्य तिण्णि पडिमाओ ।
 देवेहिं निष्कियाओ जिणविम्मममाउ दिव्वाओ ।
- १५ इन्दा य निमल्लचामरमणहरपरिभूमिणक्ककरकमन्ना ।
 उभओ पासेसु ठिया जिणाण वेउव्वियमरोरा ॥
 सौहामणंमि विमल्ले टाहिणपुव्वेण नाहदुरंमि ।
 तित्ययरम्म निमल्लो सुणिनमिओ गणहरो जेट्ठो ॥
^१पुब्बहारेण पविमिय भुणिणो तह कप्पवामिदंवेओ ।

१ In AD the word ends in O. The sentence does not construe.

१ ? CE क्वित्तर, explained कपोतर

१ ACF read पुब्बहारेण पविमियममर तह्म मन्ना उव्विया चवमारो वेवाविचदेवोओ वाडवोओ य ।

अस्मा उद्वृत्ति तर्हि नमिउं अग्नेयदिसिभाए ॥
 दाहिणदारेणं पविसिऊणमह दाहिणावरविभाए^१ ।
 भवणवणजोदमाणं देवोउ ठियाउ अदनिऊयं ॥
 अवरदारेणं पविसिऊणमवरुत्तरेण निमणा ।
 जोदमिया वन्तरिया देवा तह भवणवाभी य ॥ १
 उत्तरदारेणं पविसिऊण पुब्बुत्तरेण उ निमणा ।
 वेमाणिया सुवरा नरनारिगणा य संविग्गा ॥
 अहिनउल्लमयमथाहिवकुङ्कुडमञ्जारमादया म्वे ।
 ववगयभया निमणा पायारवरन्तरे वीए ॥
 तियसेहि वि जाणाइं मणिरयणविह्वसियाइ रम्माइं । १०
 ठवियाइ मणहराइं पायारवरन्तरे तइए ॥
 एवं च निरवसेसं सिद्धं तत्तो समागएण मह ।
 कक्काणएण नवरं देवो तत्येव दिट्ठ त्ति ॥
 तत्तो य मंपयट्ठो जिणवन्दणवत्तिथाए मयराहं ।
 सिङ्गारियसुत्तुङ्गं धवलगदन्दं समारूढो ॥ १५
 त्तरवप्फुल्लदिसं दिट्ठो नयरोउ निग्गओ नवरं ।
 जम्पाणजुगरहवरगएहि राईहि परिथरिओ ॥
 येवमिह भूमिभायं त्तरियं गन्धूण करिवराउ अहं ।
 ओदलो तियमकयं दट्ठूणं य तं समोसरणं ॥
 हरिसवसपुल्लदयङ्गो तत्य पविट्ठो य परिथणससेओ । २०

- दारेण उत्तरेण दिष्टो य जिणो जयक्काओ ॥
 दट्ठूण थ जिणयन्दं हरिमवसुल्लमियवहलरोमच्चो ।
 धरणिनिमित्तमङ्गो इथ नाहं युणिर्धमाठक्तो ॥
 जय तिज्जयणेक्कमङ्गल जय नरवर लल्लवक्कह जिणन्द ।
 ५ जय तवसिरिसंभेविय जय दक्खयनिज्जियाणङ्ग ।
 जय घोराजियपरौमह जय लडहभुयङ्गसुन्दरौमिय ।
 जय सयल्लमुणियतिज्जयण जय सुरकयसुहममोरण ।
 जय भवियकमल्लदिणयंर जय असुरनरामरौमपणवइय ।
 जय तिज्जयणचिन्तामणि जय जौवपथामियसुहम् ॥
 १० जय संमाहत्तारथ जय जिण गथरागरोमरयनिवह ।
 जय सयल्लजौववक्कल जय मुणिवट्ट परमनीसङ्ग ।
 जय रागमोगवज्जिय जय जय नौसेमवन्धणविसुक्क ।
 जय भयवं अपुणभव जय निरुवममोक्कमपत्त ॥
 जय गुणरहिय महागुण जय परमाणु जय गुरुअणन्त ।
 १५ जय जय नाह सयंभुव जय सुज्जम^१ निरञ्चण मुणीस ॥
 इय थोऊण महारिम जिणयन्द परमभत्तिमंजुत्तो ।
 गणहरपमुहे य तन्ना नमिऊणं माङ्गणो मन्ने ॥
 तिथसाईण थ तहिं नमिऊण जहारिहे मण ठाण ।
 उवविट्ठो भुवणगुहं नमिऊण पुणो मपरिवारो ॥
 २० अह भयंवं पि जिणवरो नियठाणठियाण मन्वमत्ताण ।

भवजस्रहिपीयभूयं इय धस्यं कस्रिडमाठत्तो ॥

१ओवो अणादनिहणो पवाहस्रो नादकस्यसंजुत्तो ।

पावेण सया दस्रिओ सुस्रिओ उण होद धस्येण ॥

धस्यो चरित्तधस्यो सुयधस्यो तस्रो य नियमेण ।

कस्रच्छेयतावसुद्धो सो स्रिय कणयं व विस्रिओ ॥ ४

पाणवहाईयाणं पावट्टाणाण जो उ पडिसेहो ।

झाणज्जयणाईणं जो य विही एस धस्यकमो ॥

बज्झाणट्टाणेणं जेण न वास्रिज्जद^१ तय नियमा ।

संभवद य परिसुद्धं सो उण धस्यंमि केस्रो त्ति ॥

ओवादभाववाओ बन्हाइपमाहस्रो इहं तावो । १०

एएहि सुपरिसुद्धो धस्यो धस्यत्तणमुवेद ॥

एएहि जो न सुद्धो अन्नयरंमि व न सुट्टु निव्वडिओ^२ ।

सो तारिमओ धस्यो नियमेण फले विम्वयद ॥

एमो य उत्तिमो ज पुरिमत्यो एत्थ वस्रिओ नियमा ।

वस्रिज्जद मयलेसुं कझाणेसुं न संदेहो ॥ १५

एत्थ य अत्रस्रिओ न हि वस्रिज्जद तेसु जेण तेणेसो ।

सस्यं परिरिक्खव्वो बुहेहि महनिउणदिट्ठीए^३ ॥

सुद्धमो^४ असेमविसओ मावज्जे अत्य अत्य पडिमेहो ।

रायादविउउणसस्रं झाणाद य एस कससुद्धो ॥

१ Cf. Kalukācārya Kathanaka 2-9 ZDMG, vol. 34, p. 258.

२ CE वास्रिज्जद = वापायते ।

३ CE निव्वडिओ = नेव विमः !

४ A बुद्धो ।

५ CE असेम... च सया !

- अह मणवदकाएहिं परस्स पीडा दठं न कायव्वा ।
 झाएयव्वं च सया रागादविपक्कजालं तु ॥
 यूखो न सव्वविसओ मावज्जे जत्य होद पडिसंहो ।
 रागादविउडणसहं न थ झाणाद वि तथासुद्धो ॥
- ५ अह पञ्चहि वज्जएहि वि एगा हिमा 'मुसं भिसंवाए ।
 इच्चाई झाणंमि थ झाएयव्वं अगाराई^१ ॥
^१सद अप्पमत्तयाए मंजमजोएसु विविहभेएसु ।
 जा धम्मियस्स वित्ती एयं वज्जं अणत्थाणं ॥
 एएण न वाहिज्जद संभवद य तं दुगं पि नियमेण ।
- १० एएण जो विसुद्धो मो खलु क्केण सुद्धो च्चि ॥
 अह पञ्चसु ममईसं तौसु य गत्तौसु अप्पमत्तेणं ।
 मव्वं च्चिय कायव्वं जइणा मद^१ कादगाई वि ॥
 जे खलु पमायजणया वमहाई^२ ते वि वज्जणौथा उ ।
 मज्जयरवित्तीण तहा पालेयव्वो थ अप्पाणो ॥
- १५ जत्य उ पमत्तयाए मंजमजोएसु विविहभेएसु ।
 नो धम्मियस्स वित्ती अणणट्ठाणं तथं होद ॥
 एएणं वाहिज्जद^३ संभवद य तं दुगं न नियमेणं ।
 एएण जो ममेओ मो उण क्केण नो सुद्धो ॥

१ CE तथा मुसंवादो । २ D) ०राई (CE कम्मरातः धर्मारानि + वेरी ।

३ A खय. CE च्चि ।

४ CE explain यदि नञ्जातं ? ।

५ CE वरावाही = (पराभायते) । D) विसवाद

६ CE वावि० ।

अह देवाणं संगीथगादकञ्चं मि उच्चमो जहणो ।
 कन्द्यार्दकरणं असभयवयणाभिहाणं च^१ ॥
 तह अस्रधमियाणं^२ उच्छेओ भोयणं गिहे गमणं^३ ।
 असिधारगाह एयं पावं बञ्जं^४ अणुट्टाणं ॥
 औवाहभाववाओ जो दिट्ठे^५ ठाह नो खलु विहट्ठो । ५
 बन्धाहसाहगो तह एत्य इमो होह तावो त्ति ॥
 एएण जो विसुट्ठो सो खलु तावेण होह सुट्ठो त्ति ।
 एएणं चासुट्ठो असुट्ठओ होह नायव्वो ॥
 सन्तासन्ते जीवे निञ्चाणिञ्चे य^६ णेगधओ य ।
 अह सुहबन्धाईया जुञ्जन्ति न अस्सहा नियमा ॥ १०
 सन्तस्स मरुवेणं पररुवेणं तहा अमन्तस्स ।
 इदि विमिट्ठत्तणओ^७ हांन्ति विमिट्ठा सुहाईया ॥
 इहरा सत्तामेत्ताहभावओ कह विमिट्ठया तेमिं ।
 तदभावंमि तदत्थो इदि पयत्तो महामोहो ॥
 निञ्चो वेगमहावो महान्भूर्यमि कह नु मो दुक्खे । १५
 तस्सुच्छेयनिमित्तं अमंभवाओ पयट्ठेज्जा ॥
 एगन्ताणिञ्चो वि य^८ मंभवसमणन्तरं अभावाओ ।
 परिणामिहेउविरहा अमंभवाओ य तस्स त्ति ।

१ A वा । २ CE दायव्व । ३ A मंतुं । ४ D वळं ।

५ CE इासवो खलुविसवो F दिट्ठिट्ठा मो । ६ D विचाणिञ्चाउ

७ D •णेणउ । ८ CE विवाहणसो मुखो F •भूर्यमि कह न सुहकुखे ।

९ CE •विजनवो य ।

- न विमिदृकञ्जभावो अणईयविमिदृकारणत्तामि ।
 एगन्तभेयवक्के नियमा तह भेयपक्के य ॥
 पिण्डो पडो य न घडो तप्फलमणईयपिण्डभावाओ ।
 तदईयत्ते तस्स उ तह भावादस्सयादित्तं ॥
- ५ एवंविहो उ अण्णा मिच्छन्तादौहि बन्धए कम्मं ।
 मम्मन्ताईएहि य सुच्चइ परिणामभवाओ ॥
 सकदुवभोगे सेवं कइत्तिदेगा^१हिगरणभावाओ ।
 इहुरा कत्ता भोत्ता उभयं वा पावइ मया वि ॥
 वेदेइ जुवाणकथं बुड्ढो चोराइफलमिइ कोइ ।
- १० न य सो तओ न अओ पञ्चखाइप्पमिड्ढौओ ॥
 न य नाणओ मोऽहं किं पत्तो पावपरिणइवमण ।
 अणहवमंधाणाओ लोगागममिड्ढिओ सेव ॥
 इय मणयाइभवकयं वेथइ तेवाइभवगओ अण्णा ।
 तस्सेव तहा भावा सव्वमिणं होइ उववकं ।
- १५ एगन्तेण उ निच्चो ऽणिच्चो वा कइ नु वेयए मरुडं ।
 एगमहावत्तणओ तटणन्तरनामओ सेव ॥
 जीवमरीराणं पि उ भेयाभेओ तहोवल्लभाओ ।
 सुत्तासुत्तत्तणओ क्किंमि पवेथणाओ य ।
 उभयकडोभयभोगा तटभावाओ य होइ नाथल्लो ।
- २० बन्धाइविंसयभावा तेमिं तइ संभवाओ य ।

१ D. देवा. CE explain देवाधिकरण

एत्थ सरौरेण कडं पाणवहासेवणए जं कम्मं ।
 तं खलु चित्तविवागं वेएद भवन्तरे जीवो ॥
 न उ तं चेव सरौरं नरगादसु तस्स तह अभावाओ ।
 भिन्नकडवेयणंमि य अदप्पसङ्गो बला होद ॥
 एवं जीवेण कथं क्रूरमणपयट्टएण जं कम्मं । ५
 तं पद रोद्धविवागं वेएद भवन्तरसरौरं ॥
 न उ केवलओ जीवो तेण विसुक्कस्स वेयणाभावे ।
 न य सो चेव तयं खलु लोगादविरोहभावाओ ॥
 एवं नियटेहवहे उवथारे वा वि पुल्लपावाहं ।
 इहरा घडादभङ्गाइनायओ नेव ज्ज्वन्ति ॥ १०
 तयभिन्नंमि^१ य नियमा तन्नासे तस्स पावद नासो ।
 इहपरलोगाभावा बन्धादौणं अभावाओ^२ ॥
 देहेणं देहंमि य उवघायाणग्गहाद बन्धादौ ।
 न पुण अमुत्तो मुत्तस्स अप्पणो कुणद किंचिटवि ॥
 अकरेन्तो य न बज्जद अदप्पसङ्गा सदेव भावाओ । १५
 तन्हा भेयाभेए जीवसरौराण बन्धाई ॥
 मोय्को वि य बन्धस्सा^३ तयभावे स कह कौम वा न मया ।
 किं वा हेऊहि तहा कहं व सो होद पुरिसत्थो ॥
 तन्हा बट्ठस्स तओ बन्धो वि अणादमं पवाहेण ।
 इहरा तदभावस्सी पुवं चिय मोय्कमंसिद्धी ॥ २०

१ A •भेयमि ।

० A अमभाओउ. C'E पभाओओ ।

२ A बट्ठस्सा. C'DEF •स्स ।

- अणुभूयवत्तमाणा बन्धो कथगत्तणाइमं कह न् ।
जइ उ अईओ कालो तहाविहो तह पवाहेण ।
दौसइ कस्योवचओ संभवई तेण तस्स विगमो वि ।
कणगमलस्स १य तेण उ सुक्को सुक्को त्ति नायव्वो ॥
५. एमाइ भाववाओ जत्थ तओ होइ तावसुद्धो त्ति ।
एस उवाणओ खलु पुट्ठिमया धौरपुरिमेण ॥
एयस्स उवायाणं का उ आमेविऊण भावेण ।
पत्ता अणन्तजौवा मामयमोक्कं लऊ मोक्कं ॥
ता पडिवज्जह मअं धम्मणिणं भावओ मए भणिणं ।
१०. अचन्तदुक्कं खलु करेह मफलं मणुयजअं ॥
इय भणिऊण जाए त्तिण्हक्के तरकणं जिणवरंमि ।
परिमा कयञ्चलिउडा धणिणं परिओममावअ ॥
धरणिणमिउत्तिमङ्गा इच्छामो मामणं ति जपन्तो ।
उन्नामियसुहकमला पुणो वि ठाणं गया निययं ॥
११. तत्थ य केइ पवअा मअत्तं देमविरदवयमअ ।
अस्से उ चत्तमङ्गा जाया ममणा ममियपावा ।
एत्थन्तरंमि थ मए दिट्ठा देवो तहिं ममोमरणे ।
जाया थ मज्झ चिन्ता हन्त कुओ एत्थ देवि त्ति ॥
१मरियं च मन्तमिद्धस्स तं मए पुव्वमन्थियं वयणं ।
१०. परिचिन्थियं च एत्थं पुच्छामि जिणं निथाणं ति ॥

१ A वि. read व ?

० D परिमं, read भरियं ?

किं पुण मए कयं परभवंमि जस्सोदसो विवागो त्ति ।
 देवीविरहंमि दढं अणुद्धयं दारुणं दुक्खं ॥
 परिपुच्छिओ य एयं नमिऊण मए जिणो निरवसेसं ।
 पुब्बकयकम्यदोसं तओ वि इय कहिउमाढत्तो ॥

अत्यि इहेव गिरिवरो जम्बुद्वीवंमि भारहे वासे । ५
 विञ्जसो त्ति सिहरसंचयपञ्जलियमहोसहिषणाहो ॥
 दरियगयदलियपरिणयहरियन्दणसुरहिपसरियाओओ ।
 फलपुट्टतरुवरद्वियविहङ्गणविहयसहालो ॥
 नामेण १सिहरमेणो तत्य तुमं आमि सवरराओ त्ति ।
 बड्डसत्तघायणरओ असन्तविमयगिद्धो य ॥ १०
 तत्य अणेगाणि तुमे वराहं वसपसयहरिणजुयलाहं ।
 रणे विओइथाहं भीयाद् सुहाभिलासीणि ।
 देवी वि य ते एसा तुह जाया आसि मिरिमई नाम ।
 वल्ललदुगुल्लवषणा गुञ्जाफल्लमालियाहरणा ॥
 स तुमं इमौए सद्धिं सच्छन्दं गिरिनिउअदेसेसु । १५
 विमयसुहमणुहवन्तो चिट्ठसि काले निदाहंमि ॥
 एत्यन्तरंमि एक्को गच्छो साहण पणपरिअट्टो ।
 परिखौणो हिण्डन्तो तं देसं आगओ नवरं ॥
 दट्टूण साड्डगच्छं अणगग्गा तुह मणंमि उप्पन्ना ।
 हा किं भमन्ति एए अइविषमे विञ्जकन्तारे । २०

- गन्तुं पुच्छिया ते किं हिण्डइ एत्य विष्णुरक्ष्मि ।
 माङ्गहि तन्नो भणियं सावथ पन्थाउ पक्कट्टा ॥
 भणियो थ सिरिमईए तं मामि महातवस्सुणो एए ।
 उत्तारेहि सपुष्से भीमाओ विष्णुरक्षाओ ॥
 १० पीणेहि थ फलमूलादएहि अइविसमतवपरिस्सोणे ।
 नूणं निहाणल्लओ एस तुह पणामिओ विहिणा ॥
 इय भणिएण समंभमहरिसवमपयट्टपयडपुण्णणं ।
 उवणोयाइ सविणयं पेमल्लफल्लमूलकन्दाइ ॥
 साङ्गहि तन्नो भणियं सावथ नेयाणि कप्पाणक्खाणि ।
 १० अन्धाण जिणवरेहिं जन्हा समए निमिद्धाणि ॥
 भणियं तुमए तइ वि य तुओहि अणग्गहो उ कायब्बो ।
 अन्नहकएण गाढं निब्बेओ होइ अन्धाणं ॥
 परियाणिकुण भावं नवरं मद्धाजुयाण गुणजुत्त ।
 तेहिं अणग्गहत्थं कब्बं हियथंमि काज्जणं ॥
 ११ साङ्गहि तन्नो भणियं जइ एवं विगयवज्जग्गन्धाइं ।
 ता अन्न देह नवरं फल्लाद सिरकाणगहियाइं ॥
 इय भणिएणं तुमए मिग्घं गिरिकन्दराउ घंत्तूण ।
 पडिल्लाहिथा तवस्सो परिणयफल्लमूलकन्देहि ॥
 पन्थंमि पाडिथा तइ जायासहिणण सुद्धभावेण ।
 १० मत्तन्नेण कथत्थं अप्पाणं जीवसोग्गंमि ॥

तेहि वि य 'तुञ्ज धम्भो कहिओ जिणदेसिओ सुसाहहिं ।
 पडिवन्ना इय तुञ्जे कम्मोवसमेण तं धम्मं ॥
 दिस्सो य नमोक्कारो मासयसिवमोक्ककारणभूओ ।
 भन्तिभरोणयवयणेहि मो य तुञ्जेहि गहिओ त्ति ॥
 सुणिऊण तह य तुञ्जं जम्मं कम्माणुहावचरियं च । ५
 साहहि ममादट्टं कायव्वमिणं ति तुञ्जेहिं ॥
 पक्खस्सेगदिणंमौ आरक्षं वज्जिऊण सावज्जं ।
 पहरिक्कमंठिण्हिं अणमरियव्वो नमोक्कारो ॥
 तंमि य दिणंमि तुञ्जं अद ति सरौरविणिवायणं कोद ।
 चिन्तेज्ज तह करेज्ज व तहानि तुञ्जेहि खमियव्वं ॥ १०
 एवं सेवन्ताणं तुञ्जं जिणभामियं दमं धम्मं ।
 अचिरेण होहिइ धुवं मणहरसुरमोक्कमंपत्तो ॥
 तुञ्जेहि ति भन्तीए मोऊणमिणं सुमाज्जवयणं ति ।
 एवं ति अब्भुवगयं गएहि माह्हहि चिष्णं च ॥
 तह चेव कांचि कालं अन्नोन्नवडूमाणसडूहिं । १५
 अह अन्नया य तुञ्जं पोमहपडिमं पवन्नाणं ॥
 तुङ्गंमि विज्जसिहरे गयकुम्भत्यन्तविथारणेक्करमो ।
 धुयपिङ्गकेमरसढो दरियमदन्दो समज्जौणो ॥
 तं दट्टूण तुमए^१ तन्नायं सिरिमदं निएऊण^२ ।
 वामकरगोयरत्य गहियं कोदण्डसुहामं ॥ २०

१ F तुञ्ज ।

२ D सडूहिं ।

३ ACDE तुमार ।

४ CE निरेसच - इत्था ।

भणियं च भौर मा भायसु त्ति एवस्स मं समञ्जीणा ।

एसो 'ऊ पमवराया मनेक्कसर'वायसङ्गो त्ति ॥

तो मिरिमईप्र भणियं एवं एयं ति कोऽत्य' मदेहो ।

किं तु गुरुवयणमेयं 'पामुक्कं होद अन्नेहिं ॥

५ अन्हा गुरूहि भणियं मरीरविणिवायणं पि तुष्माण ।

जइ कोइ तंमि दियहे करेज्ज तुष्मोहि खमियत्वं ॥

ता कह गुरूण वयणं सुमरन्नेहि गुणभूमियं नाह ।

परलोयबन्धुभूयं कौरइ विवरौयमन्नेहिं ।

अह मोत्तूण धणुवरं तुमए' तो मिरिमई इमं भणिया ।

१० मच्चं गुरूण वयणं कह कौरइ अन्नहा सुयणु ॥

तुह नेहमोहिणं मए वि एयमिह ववमियं आमि ।

ता अल्लमेएण पिए गुरुवयणे आयरं कुणसु ॥

एत्यन्तरंमि 'रुद्धियमहेण नहङ्गणं म पूरेन्तो ।

महिदिअतलपहारो उवट्ठिओ तुज्ज मीहो त्ति ॥

१५ परिचिन्तियं च तुमए गुरूवएमपरिवालणान्हमो ।

उवयारि च्चिय एसो अन्हाणं पमवनाहो त्ति ॥

इय चिन्तिन्तो य तुमं नहरेहि वियारिओ सुतिस्सेहिं ।

कुविएण अकुवियमणो जायामहिओ मदन्देण ॥

अहिद्यासिओ थ तुमए जायामहिएण सो उवसग्गो ।

१० जो कुपुरिसाह सावय च्चत्तयं दुरहिथाओ त्ति ॥

१ CE व ।

२ CEF • वाच • ।

३ ADE वत्त ।

४ AD प • ।

५ AD तुमाह

६ AD दुंल्लिप • ।

चदऊण तन्नो देहं विसुद्धचित्ताद् दो वि समकालं ।
 सोऽथो उववस्नाद् इद्धिमन्ताद् सधराहं ॥
 पलिभ्रोवमाउयाद् तत्य य भोए जहिष्णिए भोत्तुं ।
 खीणाउयाद् तत्तो चदऊण इहेव दौवंमि ॥
 जायाद् अत्य जह वा संजोयं सुन्दरं च पत्ताद् । ५
 जह पाविभ्रो य दुक्कं विरसं तह संपयं सुणसु ॥
 अवरविदेहे खेत्ते चक्कउरं नाम पुरवरं रसं ।
 उत्तङ्गधवलपायारमण्डियं नित्यसमथरं व ॥
 तत्यासि पत्थिवो वासवो अ चरपुरिसलोयणसहस्सो ।
 सह १वद्धियविसयसुहो नामेणं कुहमियद्धो त्ति ॥ १०
 तस्सामि अग्गमहिमी देवो नामेण बालचन्द त्ति ।
 तीसे गसंमि तुमं चदऊण रुहंमि उववस्सो ॥
 देवो वि य ते रसो मालस्स सुभूसणस्स गेहंमि ।
 उववस्सा कथउणा कुहमद्देवोऽ ण कुष्किंसि ॥
 ताण वद्धएहि दोणह वि मणोरहमएहि १दिणपमत्थंमि । १५
 जायाद् तथा तुभे ह्वाद्गुणेहि कलियाद् ॥
 तत्य य समरमियद्धो नामं तुह ठावियं गुहयणेण ।
 देवोए वि य नामं असोयदेवि त्ति संगीयं ॥
 कालेण दोषि वि तन्नो मयसकलागहणदुब्बियद्धाद् ।
 कुसुमाउहवरभवणं जोम्भणमह तत्य पत्ताद् ॥ २०

- दिक्षा असोद्यदेवौ तदया तुङ्गं सुभ्रमणनिवेश ।
 परिणीया य तए वि य सुपसत्याववाहजोएण ॥
 भुञ्जन्ताए पयामं विषयसुहं नवर वषए कालो ।
 तुङ्गाए सपरिश्रोसं अश्रोसं बद्धूरायाणं ॥
- ५ अह अन्नया पिथा ते पलियं द्दूण जायसंवेओ ।
 दाऊण तुङ्ग रक्खं देवौप्र समं स पव्वरओ ॥
 जाओ य तुमं राया निष्चियनियमपडलो सरक्खंमि ।
 चिद्धमि विषयपसत्तो भुञ्जन्तो मणहरे भोए ॥
 अह तिरियविसंजोयणनिद्दयतग्घायजणियकम्मस्स ।
- १० एत्यन्तरंमि विरसो सावय जाओ विवाओ त्ति ॥
 आभि तहिं चिय ^१विजए बभ्भानयरंमि मिरिवलो राया
 तेण सह तुङ्ग जाओ अणिमित्तो विग्गहो क्हवि ॥
 तुह जे पहाणओहा ते म्वे मिरिवलं मममौणा ।
 अञ्जुवगओ तुमाए तेण समं तह त्रि संगामो ॥
- १५ ^१जाए य तंमि तदया महाविमद्देण मिरिवलेण तुमं ।
 वावाहओ सि सावय विणिहयनियसेअसेसेण ॥
 मरिऊण य उववओ रोद्धन्नाणेण नवर निरयंमि ।
 संत्तरससागराऊ नेरहओ कम्मदोसेण ॥
 सोऊण तुङ्ग मरणं असोद्यदेवौ वि उवगथा मोहं ।
- २० ^१हित्येण परिषणेणं नवरं आसाभिया सन्तो ॥

रोह्युष्णाणोवगथा काऊणं धम्मविग्घमच्चत्यं ।
 तुह नेहमोहियमई नियाणमेवं महापावं ॥
 राथा ममरमियङ्को उप्पन्नो नवर जत्य ठाणंमि ।
 तत्येव मन्दभग्गा जाणञ्ज अहं पि नियसेण ॥
 तो ऊयवहं पविट्ठा किल्लिट्ठच्चिन्ता य नवर मरिऊण । ५
 जत्येव तुमं नरण इमो वि तत्येव उववन्ना ॥
 मत्तरममागराऊ गमिञ्चो दुक्खेण कहवि तुष्णेहिं ।
 तत्य अहाउयकालो निच्चुम्बिग्गेहि भौएहिं ॥
 उव्वट्ठिऊण य तुमं निरथाञ्चो पुक्खरद्धभरहंमि ।
 जाञ्चो मि गच्चवइसुञ्चो वेष्ठाअ दरिहगेहंमि ॥ १०
 एमा वि तुञ्ज जाया तत्येव य भारहंमि वामंमि ।
 जाया दरिहधूया नवरं तुञ्जं मजाईए^१ ॥
 काखेण दोलि वि तञ्चो तुब्बे अह जोव्वणं उवगयादं ।
 जाञ्चो य कहवि नवरं तत्य वि तुम्हाण वीवाहो ॥
 नेहवसेण य तुष्णे तत्य वि दारिहदुक्खविमुहादं । १५
 चिट्ठह जहासुहेणं अन्नोन्नं बद्धरायादं ॥
 अह अन्नया य दिट्ठा नियए गेहंमि अण्णमाणेहिं ।
 तुष्णेहि साऊणोञ्चो ममुयाणकए पविट्ठाञ्चो ॥
 दट्ठूण तञ्चो ताञ्चो सद्धासवेगपयउपुलएहिं ।
 पण्डिणाहियाउ फासुयभिक्खादाणेण विहिपुम्भं ॥ २०

१ A धयाव, D विचार, CE विचार, F चित्तार

२ (E) सज्जानोया ।

३ D तुम्हे ।

- क्त्य द्वियाउ तुभे इय पुट्टाओ य 'ताहि वि य सिट्टं ।
 वसुषेद्विघरसमीवे^१ पडिस्सए नयरमञ्जमि ॥
 घेत्तूण फुल्लमियरं वासरविरमंमि तो पयट्टाहं ।
 पुव्वकहिंयं सहरिमं पडिस्सयं भन्तिजुत्ताहं ॥
 १ पत्ताहं च कमेणं पदसमयं वड्डमाणसट्टाहं ।
 दिट्टा थ तत्य गणिणो सुपमन्ता सुव्वया नाम ॥
 पुरओ मंठियपोत्यय^२निविट्टदिट्टी नमन्ततण्णाला ।
 लोयणभमरभरोणयसुवयणकमला कमल्लिणि व्व ॥
 वित्थिल्लमहत्त्याहं ठियाइ एक्कारमं पि अट्टाहं ।
 १० कमलदलकोमल्लमि वि त्रीए जौहाए अग्गमि ॥
 मा वन्दिया थ नवरं गणिणो तुभेहिं विन्धियमणेहिं ।
 करयल्लकयञ्जलिउडं हरिभवसुधिमन्नपुण्णहिं ॥
 तीए वि धवन्नपडन्तरविणिग्गउत्ताणिएक्ककरकमल्लं ।
 अट्टुन्नामियवयणाए भाणियं धम्मल्लाओ त्ति ॥
 ११ भणियाणि थ जिणयन्दे वन्देह काऊण कुसुमवुट्टिं ति ।
 पुरओ जिणाण जेणं सुव्वह मंमारवामाओ ॥
 काऊण कुसुमवुट्टिं गम्भट्टं कुट्टिममि जिणयन्दे ।
 अह वन्दिऊण थ तओ गणिणिसमीवे निमळाहं ॥
 गणिणीए तओ भणियं निक्खणपरिणिक्कट्टमणकिरणोहं^३ ॥
 १० परिवसह क्त्य तुभे इहेव 'इय जंपमाणेहिं ॥

१ CEF तेहि ।

२ F जिह for घर ।

३ CE निक्ख० ।

४ GE चमिथिं ।

५ D किरणेहिं ।

६ AD इह ।

तुभेहि साङ्गणीए जीए दिद्दाइ गोथरगयाए ।
 भणियं अक्केवन्हे वसहिं 'पुट्टाउ ए-एहि ॥
 गोथरगयाउ धणियं सङ्गावन्नाइ तह य एयाइं ।
 तित्थयरवन्दणत्थं भत्तीए दहागयाइं ति ॥
 गणिणीए तन्नो भणियं साङ्ग कथं धम्मनिहियच्चिन्नाइं । ५
 अं एत्थ आगयाइं किञ्चमिणं नवर भविद्याण ॥
 जन्हा जयंमि सरणं धम्मं मोत्तूण नत्थि जीवाणं ।
 सारौरमाणसेहिं दुक्खेहि अहिइयाणं ति ॥
 न य सो तौरइ काउं जहट्टिओ वज्जिऊण मणुयत्तं ।
 तं पुण च्छं अमारं सुविणयमाइन्दजालसमं । १०
 लङ्गूण माणुमत्तं धम्मं न करेइ जो विसयलुद्धो ।
 दहिऊण चन्दणं सो करेइ अङ्गारवाणिक्कं ॥
 धम्मोण मयलभावा सुहावहा होन्ति जीवल्लोयंमि ।
 धम्मोण मासयसुहं लब्धइ अचिरेण परमपयं ॥
 सो उण विथलियराएहि भावन्नो जिणवरिन्दचन्देहिं । १५
 होइ परिचिन्तिएहि वि अल्लाहि किं ता पुलइएहिं ॥
 ता सुट्टु कथं एयं अं दट्टुं आगयाइ जिणयन्दे ।
 जिणसाङ्गदंमणाइं इदि वियारेन्ति दुरियाइं ॥
 कहिओ य तौण धम्मो तुभेहि वि नवर सुद्धचित्तेहिं ।
 पडिवन्नो जिणभणिओ कथा य मङ्गमंसविरंइ य ॥ २०

- गमिऊण कंचि कासं नमिऊण जिणे सुसाऊणौओ थ ।
 गेहमह पत्तियारं भणियाणि य नवर गणिणीए ॥
 'एक्कह इह परदियहं एवं चिय तह सुणेक्कह य धम्मं ।
 दुक्खविरेयणभूयं पन्नं वीयरगेहिं ॥
- १ पखिवक्खिऊण य तओ गणिणीवयणं गयाणि नित्थगेहं ।
 चिट्ठहिययाइ धणियं धम्मंमि कथाणुरायाइं ॥
 कइवयदिणेसु य तहा आयाइं परमभन्तिजुत्ताइं ।
 उक्खिड्ढमावयाइं विमयसुहनिथत्तचित्ताइं ॥
 अणुवालिऊण पवरं मावयधम्मं अहाउयं जाव ।
- १० मरिऊण बन्धसोए कप्पंमि तओ ऽववन्नाइं ॥
 आउं च तत्थ तुभं अहेमि मत्ताहियाइ अयराइं ।
 तत्तो चदऊण इहं नरवदगेहेसु जायाइं ॥
 तिव्वं च सवरज्जे कम्मं तुमए कयं दमोए वि ।
 अणुमोइयं ति तम्म उ परिणामो निरयवामंमि ॥
- ११ अणुओ चिय तुभेहि तह य भरहंमि खुहुमणुयभवे ।
 तक्कम्मसेमयाए अणुहयमिणं तए दुक्कं ॥
 ता सुणिऊण विवायं एवंविहमेत्थ पावकस्साणं ।
 तह 'अयह जहा पावह एण्हं पि पुणो न दुक्काइं ॥
 इय कच्चियंमि नियाणे सवित्तरे तत्थ जोयनाहेण ।
- १० पडिहड्ढमोइपमरं जाओ मे परमभवेणो ॥

भणित्तो य तिष्ठयणगुरु भयवं भिवधोस्तकारणं परमं ।

गेणहामि तुह उमौवे पव्वज्जं तुन्ह वयणेण ॥

देवोऽ परियणेण य एवं बज्जमज्जिज्जण मे वयणं ।

विज्जन्तो हणमेव उ नियकज्जकएण भुवणगुरु ॥

भणियं च भुवणगुरुणा अहासुहं मा करेह पडिवब्धं । ५

भवगहणंमि अमारे किच्चमिणं नवर भविद्याण ॥

भोजण दमं वयणं भावेण पवज्जिज्जण सयरहं ।

काज्जण लोथमग्गं पडिवज्जं टव्वञ्चो ताहे ॥

एसो मे वुत्तन्तो कणयउरे साहिञ्चो मए रञ्चो ।

मग्गपडिवत्तिमादो इहभवपज्जायपज्जन्तो ॥ १०

एयं भोजण ममुप्यञ्चो मव्वेसिं मवेञ्चो । चिन्तियं च
णेहिं । एवं विवागदारुणं मोहचेट्ठियं, अरकयं च जाणवत्तं
भवसमुदे गुरुवयणनिष्कञ्चो त्ति-। वन्दिञ्चो भयवं, 'अणुग्ग-
हिया अन्हे भयवया नियवुत्तन्तकहणेणं' अहिणन्दिञ्चो
मबज्जमाणं, करयलकयञ्चल्लिउडं विज्जन्तो गणचन्देण । भणियं १५
च । जाणित्तो मए भयवञ्चो पहावेण जहट्ठञ्चो धञ्चो, पणट्ठा
मिष्खावियप्पा, संजाया भयवन्तचलणाराहणिष्का ; ता देहि
ताव मे गिहिधञ्चोचियादं वयादं । विग्गहेण भणियं ।
भयवं, ममावि । दिञ्चादं भयवया सावयवयादं । गहियादं
जहाविहोए । जाया भावसावया । भत्तिबज्जमाणेहिं २०
वन्दिञ्चो भयवं । धञ्चलाहिज्जण भणिया य णेणं । कुमार,
विद्याणिज्जण भवञ्चो पडिवोहसमयं रयणउराञ्चो अहं एत्य

आगश्रो, समुप्यस्रं च मे जहाहिकसियं । ता तर्हिं चैव
 गच्छामि । षिट्टन्ति तस्य मह दंमणसुथा बहवे साङ्गो ।
 पुणो 'अश्रोण्णाए' मण्ण भवथा दमणं । सव्वथा टढव्वएण
 होयव्वं । कुमारेण भणियं । जं भयवं आणवेद । आगाम-
 ५ गमणेण समं सेससाह्मिं पयट्ठो गुरु । वन्दिश्रो कुमार-
 विग्गहेहिं पुल्लइश्रो य भत्तिनिषभरेहिं । अटमणोह्लए य
 वन्दिऊण परमभत्तीए पयट्ठा अश्रोण्णाउरिं ॥

इश्रो य तद्वियहमेव गश्रो अश्रोण्णं वाणन्तरो । कथा
 णेण कुमारपरियणामन्ने कवडवन्ता, जहा 'विग्गहेण
 १० वावाइश्रो कुमारो' त्ति । समागथा एमा सवणपरन्पराए
 मेत्तीबलकणगोयरं, न मह्हिया य णेण । सुया रयणवईए ।
 मुच्छिया एमा, समाममिया परियणेण । निवेइयं च रश्रो ।
 समागश्रो राया, बाह्मंभलोयणं चल्लणेसु निवडिऊण
 विस्सत्तो रयणवईए । ताथ, अणजाणाहि मं मन्दभादणिं,
 २५ पविमामि जलणं, परिच्चएमि एए अज्जउत्ताकुमल्लसवणं वि
 मंठिए निअज्जपाणे, पावेमि लङ्गं सुरलोयमंठियं अज्जउत्तं ।
 राइणा भणियं । अविह्वे, अलामिणा मोएण । अमह्ह-
 णौयमेयं । न खलु केमरौ गोमाउणा वावाइज्जइ । ममाइडो
 कुमारस्स भिड्ढाएणेण तुह पुत्तजश्रोः अविताहाएमो य
 १० षिट्ठाएषो । अणाउल्लं च मे हिययं । टिट्ठो य मए कुमल्ल-
 सुविणश्रो । कुमारमन्तरेण न जाया उप्पाया । अविवक्का

य तुह अविह्वामिरी । ता न एयममङ्गलं एवं ह्वद ।
 जम्भान्तरवेरिएण केणावि एसा कवडवन्ता कया भविस्सुद ।
 ता परिञ्चय तुमं दणमसव्ववसायं । अहावि कहंप्पि अचिन्त-
 साम ँयाए देव्वस्स इयमेवं चेव । तन्ओ मव्वेसिं चेव अन्हा-
 णमिय पत्तकालं । कौस तुमं आउल्लो । पेसिओ य मए ५
 अञ्ज 'पवणगदनामो लेहवाहओ । सो अत्रस्सं पञ्चदियहभान्ते
 आगच्छद । तन्ओ ममागए 'तस्सिं जहाजुत्तं करेस्सामो । न
 तात्र अन्तरे संतप्पियव्वं ति । रहणवईए भणियं । जं ताओ
 आणवेद । तहावि विञ्चवेमि तायं । तायाएसेण करेमि अहं
 मन्तियमं, देमि महादाणं, प्रएमि देवयाओ, परिञ्चणमि १०
 अञ्जउत्तकुसलपउत्तिकालादारओ आहारगणं ति । रादणा
 भणियं । करेहि वच्छे, न 'एत्य दोमो त्ति । रयणवईए
 भणियं । ताय. महापमाओ । तन्ओ 'अविह्ववा ह्वसु' त्ति
 भणिकुण गओ मेत्तोबल्लो । पारहुं च णाए जहोच्चियं
 मन्तियमं । 'दिट्ठा य सव्वसंपया' संपयणगयाए विथार- १५
 भूमिपडिणियन्ता अइकक्काणाए आगिईए परिचत्ता विथारेहिं
 संगया नाणाजोएण समद्धामिया तवसिरीए गन्धिया उत्रसमेण
 परिणया भावणाए परियरिया साज्जणोहिं विग्गएवई विथ
 चरणसपया सेवविथाहिवस्स धूया कोसक्काहिवस्स पत्तो

१ CE अचमति । २ C तस्सिं, F तस्सि ३ A adds अञ्ज उपमि
 (read उपरि) । ४ A पच्छा, CE एस । ५ D inserts एत्ततरमि ।
 ६ A adds वचच । ७ CE भावणाओ

गिहृत्यपरिधायण सुसंगथा नाम गणिणो । तं च दृष्ट्वा
 पण्डो विय रयणवर्देण सोओ, चाणन्दिया चित्तेण, उल्लसिथं
 अन्नवीरिथं, वियन्निओ धम्मववसाओ । चिन्निथं च णए ।
 अहो भयवर्देण क्वसंपया, अहो विषयविराओ, अहो
 ५ परिच्छेयकुसलया, अहो कयत्यत्तणं ति । ता धम्मा अहं,
 जीए मए अच्चन्तं अउल्लदंसणा संपिण्डया विय गुणममिद्धौ
 विग्गहवर्दे विय मम्मसंपया दंसणमेत्तेणावि पावनामणो
 भयवर्दे दिट्ठं ति । पवडुमाणसुहण्णानसंगयाए य गन्तूण
 सत्रिणयं गणिणीममौवं वन्दिया गणिणौ । धम्मसाहिया य
 १० णए । पुणो य मायरं वन्दिऊण अपियं रयणवर्देण ।
 भयवद्, 'दुहियमत्तवच्छला तुमं' ति त्रिञ्जवेमि भयवद् ।
 जइ न कोइ विरोहो, ता करेहि मे पमायं गंहागमणेणं
 ति । अच्चन्तदुक्खिया अहं, जाओ य मे ईमि दुरकोवभमो
 तुह दंसणेणं, 'वियन्निओ' 'पमोओ, विदयधम्मसा' य
 १५ भयवर्दे । ता इच्छामि तुह ममौवे किञ्चिं मोउं ति ।
 गणिणीए भणियं । धम्मसौले, धम्मदंसणानिमित्तं नत्थि
 विराओ, किं तु रत्थियल्लं सेमजणा^१पत्तियाइ । रयणवर्देए
 भणियं । भयवद्, धम्मसद्धापरो मे सुदयणो, न तत्थ
 अप्पत्तियाइ^२ संभवद् । गणिणीए भणियं । जइ एवं, ता
 २० तुमं पमाणं^३ ति । रयणवर्देए भणियं । भयवद्, महापसाओ ।

१ CEF om.

२ CEF सत्ता ।

३ D adda वि

४ CE चणत्तियाइ = चणत्तयः

५ D • चारिणं •

ता हृदि, गच्छन्तः । गथा सह रयणवर्द्धे गणिणी, पविट्टा
रयणवर्द्धेहं । कश्चो य णाए मंभमारसएणमुच्चिओवधारो ।
उवविट्टा गणिणी पुरओ य से मपरिचणा रयणवर्द्धे न्ति ।

गणिणीए भणियं । वच्छं, संसारसमावन्ना खु पाणिणो
सञ्चे दत्ततत्त्वबौयज्जसंगथा अहिह्वीयन्ति अणुममयं जराए, ५
ओत्थारिञ्जन्ति मोहतिमिरेण, वाहिञ्जन्ति विसयतण्हाए,
कथत्थिञ्जन्ति इन्दिहं, पञ्चन्ति कोहग्गिणा, अवट्ठभन्ति
माणपव्वएणं, मोहिञ्जन्ति मायाजासियाए, पन्नाविञ्जन्ति
ओहमायरेण, खण्डिञ्जन्ति इट्ठविओएहिं, भमाडिञ्जन्ति
कासपरिणईए, कवल्लिञ्जन्ति मच्चुण न्ति । परमत्थओ न केह १०
सुद्धिया मोत्तूण तप्पडिवरकुञ्जए महाणुभावे । ते उण, जहा केह
महावाहिगहिया पौडिञ्जमाणा महावेयणाए ममावन्ननिव्वेया
गवेसिञ्जण कुमल्लवेज्जं निवेदुञ्जण अप्पाणयं तस्स वयणेण
पडिवन्ना जज्जत्तकिरियं वाहिञ्जमाणा वि तव्वेयणाए विमुच्च-
माणा वाहिणा अन्तो-आरोग्गलाहधिईए अण्णेमाणा तं १५
वज्जदुक्खं ईसि अविमुक्खा वि वाहिणा संजायविमोक्खनि-
व्वयमई आरोग्गसमेया विथ न खल्लु नो सुद्धिया वव्हारेण;
तहा जे इमे भयवन्तो सुणिवरा ते संसारमहावाहिगहिय न्ति
पौडिञ्जमाणा जम्माहमहावेयणाए ममावन्ननिव्वेया गवेसिञ्जण
भावओ कुमल्लवेज्जं भयवन्नं वीयरायं तद्वएणमुट्ठियं वा गुरुं २०

१ AE उच्छा० F उत्ताहञ्जन्ति ।

२ F तिव्वे० ।

३ F संभाविय० ।

४ D वेडियं, F संवियं ।

- निष्पेक्षकमप्याणयं तस्स वयणेण पडिवक्का मन्वदस्सनिवारणिं
 संजमकिरियं वाहिञ्जमाणा वि परीसहोवसग्गवेधणाए
 विमुञ्जमाणा महामोहवाहिणा अत्तो पममारोग्गलाभधिईए^१
 अण्णेमाणा तं परीसहादिबन्धदस्सं ईमि अविमुञ्जा वि
 ५ संकिलेसवाहिणा परमगुरुवौधरागाणासोवणाए संजायविमोक्क-
 निष्कयमई सयलावाहाखयसमुच्चयपरम^२पणिहाणभावारोग्ग-
 मनेयवीथराया विद्य न खलु नो सुहिया निष्कएण । जसो
 पण्डं तेषिं मोहतिमिरं, आविच्चूयं सस्यनाणं, निद्यत्तो
 ५असग्गहो, परिणयं संतोसामयं, अवगया असक्किरिया,
 १० तुट्टपाया भववच्चौ, थिरीङ्गयं ज्ञाणरयणं, आमसं परमसिव-
 सुहं । ता एवं परमत्यचिन्ताए थेवा एत्थ सुहिया बहवे
 उण दस्सियं त्ति । लोथदिट्ठोए उ^३ वक्के अस्सारिसे सुहदस्सके
 कोएहि जसजराभरणघत्था वि पाणिणो आहारादसंपत्ति-
 मेत्तेण कूरवाह^४सरगोयरगया विद्य हरिणया जवमादसपत्तीए
 १५ सेव सुहियं त्ति बुच्चन्ति । अन्नहा दस्सियाण य^५ इमं
 दिट्ठिमगिहि^६ अ तुह दस्सियन्ते कारणमवगच्छामि ।
 साहेहि वा, जद अकहणीयं न होइ ॥ ९गुणचन्दपडिवक्कं
 साहियं रयणवईए । भणियं च णाए । भयवद, जहा तए

१ A om. वि •

२ D विनीए ।

३ CEF परिहाव ।

४ CEF अन्नहो •

५ AD •सउ. CE om उ । ६ D सरावेडो •

७ D •साया । •

८ CE सहियि explained अहसना इव ।

९ CE add दसववईए अर्थं किं भयवतोए वि अहसयोर्थं वक्तव्यं

समादट्टं, तद्देव परमत्यो । तद्वावि अञ्जलत्ताकुसलसुमरणा^१
 वि पीडेह मं मन्दभादणिं । गणिणीए भणियं । वच्छे, न तस्स
 संपयमकुसलं ति, धौरा होदि । रयणवईए भणियं । कइ
 भयवई विद्याणद । गणिणीए भणियं । तुइ सरविसेसाओ ।
 रयणवईए भणियं । कीइसो मण्ण सरविसेसो । गणिणीए ५
 भणियं । जारिसो अविहवाए परमाणन्दओए भन्तुणो हवद ।
 रयणवईए भणियं । भयवद, न तए कुप्पियब्बं, भणामि
 किंचि अहमाउल्लयाए । गणिणीए भणियं । वच्छे, अक्कोवणो
 सेव तवस्सिजणो होद, किमेत्यमभत्यणाए । रयणवईए भणियं ।
 भयवद, जइ एवं ता को एत्य पच्चओ, अं भयवईए आदट्टं १०
 ति । गणिणीए भणियं । वच्छे, अलमेत्य पच्चएण । न य
 वीथरागवयणमसहा होद । वीथरागवयणं च सरमण्डलं ।
 तदाएसेण यं अपियमिणं, न उण असहा; तद्वावि एत्य
 पच्चओ त्ति भिग्घं तुहावगमणनिमित्तं भणामि किंचि अहयं ।
 न तए खिच्चियब्बं । रयणवईए भणियं । आणवेउ भयवई । १५
 गणिणीए भणियं । सुण, एवंविहभरवईए नारोए गुण्णपएसे
 मसो हवद त्ति सरमण्डले पठियं । एत्य थ तुमं पमाणं
 ति । रयणवईए भणियं । एवमेथं; किं तु मरिसेउ भयवई,
 अं मए आउल्लाए विद्यप्पियं । गणिणीए भणियं । न एत्य
 दोसो, नेहाउल्ला हि पाणिणो एवंविहा सेव हवन्ति । किं तु २०
 तए वि मरिचियब्बं, अं मए तुइ खिग्घपड्डित्तनिमित्तमेवं

जंपियं ति । रथणवईए भणियं । भयवद. अणुग्गहे का
 मरिभावणा । अवणौओ मम महारोओ भयवईए इमिणा
 जंपिएण । किं तु पुष्कामि भगवदं, कस्स उण कक्कस्स
 ईदसो महारोओ विवाओ त्ति । गण्णिओए भणियं । वक्के,
 १ धेवस्स अण्णाणचेट्ठियस्स । कीदसौ वा इमस्स रोहया । सुण,
 धेवेष कक्कुणा जं मए पावियं ति । रथणवईए भणियं ।
 भयवद, महन्तो मे अणुग्गहोः द्ढमवहिय ण्हि । गण्णिओए
 भणियं ॥

अत्यि 'कोसलाहिओ नरसुन्दरो नाम राया । तस्साए-
 १० मिमं जक्कपरियायं पडुच्च धक्कपत्तौ अहेमि । सो य एगया
 गओ आसवाहणियाए । अवहिओ दप्पियतरणण त्रिष्कूढो
 महाउवौए । दिट्ठा य जेण मज्झणहरेमयाले तीए महाउवौए
 एगमि वणनिउञ्जे अउब्बदंमणा दत्तिया । भण्णो य
 तीए । महाराय, मागयं, उवविषसु त्ति । रादणा भणियं ।
 १५ कासि तुमं को वा १एस पएसो त्ति । तीए भणियं ।
 मणोहरा नाम अक्खिणी अहं, विज्जहरणं च एयं । रादणा
 भणियं । कोस तुमं एत्य एगागिणी । तीए भणियं । अहं
 खु नन्दणाओ मत्तयं गया आसि मए पिथयमेण । तओ
 आगण्णमाणीए इह पएसे निमित्तमन्तरेण कुविओ मे
 २० पिथयमो, गओ य मं उण्णित्तं । अओ एयादधि त्ति ।
 रादणा भणियं । न सोहणमणुचिट्ठियं दुवेहिं पि तुप्पेहिं ।

तीए भणियं । कहं विद्य । रादणा भणियं । जमुष्णिद्या
 पियथसेषं । तुमं पि जं तेण सह न गयंति । तीए भणियं ।
 अलं तेणमविसेसङ्गणा । रादणा भणियं । भद्दे, न एस धक्को
 सईण । तीए भणियं । कीइसं तस्स सदत्तणं, जो अणुरत्तं
 जणं परिच्चयइ । रादणा भणियं । भद्दे, को ऽणुरत्तं विणा
 दोसेण परिच्चयइ । तीए भणियं । जो अथाणओ । एवं च
 भण्णैऊण मविलाममवलोइउं पयत्ता । अवहौरिया रादणा ।
 मोहदोसेण विगयलज्जं भणियं च णाए । महाराय, इयाणिं
 चेव अंपियं तए, जहा 'कोऽणुरत्तं विणा दोसेण परिच्चयइ' ।
 अणुरत्ता य अहं भवओ । ता कीस तुमं अवहोरेसि । १०
 रादणा भणियं । भद्दे, मा एवं भण ; परित्यथा तुमं ।
 तीए भणियं । महाराय, पुरिसस्स सव्वा परा चेव इत्यथा
 होइ । रादणा भणियं । किमिभिणा जाइवाएण ; 'परिच्चय-
 मिमं परलोयविरुद्धमाहावं । तीए भणियं । अलियवयणं
 पि य परलोयविरुद्धमेव । रादणा भणियं । किं मए भलियं १५
 अंपियं ति । तीए भणियं । जहा 'कोऽणुरत्तं विणा दोसेण
 परिच्चयइ' । रादणा भणियं । किमेत्य अलियं ति । तीए
 भणियं । जं परिच्चयसि मं अणुरत्तं । रादणा अणियं ।
 नाणुरत्ता तुमं, जेण मं चहिए निउअसि । अओ चेव न
 दोमवण्णिया, जेण 'न' परलोयं अवेक्कसि । तीए भणियं । २०

किमिच्छिषा अंपिण्ण । अह न माणेमि मं, तन्नो अहं निष्-
 नेण भवन्तं वावाएमि^१ । रादणा भणियं । भहे, को तए
 वावाइयइ ।^२ जो रण्डाए पुरिषो वावाइअइ, तस्स अण-
 ण्णसिदाणं पि न जुअइ त्ति^३ । तन्नो पउट्ठ^४ विष पहा-
 ५ विया राथसम्महं । हुंकारिया य णेण । जाया अहंसणा ।
 तन्नो किमिमीए त्ति पयट्ठो राथा मनथराभिस्सुहं । समा-
 गन्नो येवं भूमिभायं, जाव अथण्डमि सेव निवडिअो
 कच्चणपाथवो । न लग्गो रादणो । जोइयं च णेणोवरिअत्तं ।
 दिट्ठा य सा गथणमन्ने । भणियं च णाए । रे दुराथार,
 १० केत्ति ए वारे^५ एवं कुट्टिचिचि^६ । रादणा भणियं । आ
 पावे, अगोयरत्या तुमं; अण्णहा अवस्समहं तुमं निग्गहेमि ।
 अदंसणीह्वया एसा । देव्वजोएण^७ तुरथमग्गाणुसग्गेण^८ दिट्ठो
 १५ निथसेणेण, समागन्नो राथा मनथरं । कयं वट्ठावण्यं ।
 'सव्वत्यावीसत्यो चिट्ठइ' त्ति पुच्छियं मए 'अअउत्त, किं
 निमित्तं' । तेण भणियं । न किंचि । मए भणियं । हा
 कहं न किंचि; कहिं अअउत्तो, कहमीइथी अवोसत्यथ
 त्ति । ता कहेहि कारणं, पज्जाउत्तां मे हिययं ति । तेण

१ CE add जो रंडाय वावाइअइ तस्स पियरा वि पाणिय न पय-अत्ति ।

२ CE om. the following sentence. ३ A अत्तिअत्तं ।

४ D पउवेच द्वाअरा । ५ AD वारे ।

६ A पु०, D दु०, CE ०चि । ७ ACE om. ८ CEF वाचिचि ।

भणियं । अक्षं पञ्जाउलयाए । निम्बन्त्^१पुच्छिएण साहिओ
मणोहरा^२जस्किणिवुत्तन्तो । मए भणियं । अज्जउत्त, कह
णु एयं, अहिणिविद्धा खु एसा । राहणा भणियं । देवि,
येवमियं कारणं । किं तीए अहिणिवेसेण । अह पावेमि ^३तं
इत्यगहणे संपयं, ता तह कयत्येमि, अहा ककुदे अहि- ५
णिवेसं ति ॥ अज्जया 'वासभवणत्थो राय' न्ति सोऊण पयद्दा
अहं वासभवणं । गथा एगं कच्छन्तरं, जाव दिट्ठो मए
राथा मम ममाणह्वाए इत्थियाए सह सयणोयसुवगओ
न्ति । तओ 'हा किमेयं' ति संखुद्धा अहं, नियत्तमाणी
थ दिट्ठा राहणा । भणियं च णेण । आ पावे, कहिं १०
नियत्तसि । सुणिओ ते मायापओओ । देवि, पेच्छ पावाए
धट्टणं ति । भणिकण धाविओ मम पिट्टओ । वेवमाण-
सरौरा गहियाहमणेण केसेसु । संभमाउलं अंपियं मए ।
अज्जउत्त, किमेयं ति । तेणावहरिकण मज्झ वयणं समा-
हया सा इत्थिया । देवि, पेच्छ पावाए मायाचरियं । १५
जारिमं तए मन्निथं ति, तारिसं चेव इमीए संपाडियं ।
कओ किल तुह सन्तिओ वेसो । तीए भणियं । अज्जउत्त,
अज्जमिमीए दंसणेण, निम्बासेहि एयं महापावं ति । तओ
राहणा सहाविथा अट्टपाहरिया । समागथा वद्धे, भणिया
थ णेण । भो भो एयं देवौह्वधारिणिं दुट्टजस्किणिं २०

१ CE. अं, D. अचु ।

२ CEF om. जस्किणि, D i marg.

३ ACEF om. तं इत्यगहणे ।

कथत्यज्जण निहयं लभुं निव्वासेह । तन्नो तेहिं 'जं देवो
 आणवेह' न्ति भण्णज्जण पुब्बवेरिएहिं विच्च 'आ पावे, आ
 पावे' न्ति भण्णमाणेहिं गहिया अहं केणावि केसेसु, अवरेण
 उत्तरीए, अस्सेण बाह्वाहिं, कथत्यथा नरवंइपुरन्नो,
 १ नौणिया बाहिं । तह वि 'य अहिययरं कथत्यज्जण, जहा
 काह दुट्ठसीला निव्वासियह, तहा निव्वासिय णि । विमुक्खा
 नयरकाणणममौवे, भणिया य णेहिं । आ पावे, जह पुणो
 रायभवणं पविषसि, तन्नो मुया अन्हाण हत्यन्नो णि ।
 नियन्ता रायपुरिमा । तन्नो षिन्नियं मए । हन्त किमेयं
 २० ति । अहो मे पावपरिणई, पेच्छ किं पावियं ति । अहो
 णु खलु निरवराहा वि पाण्णो पुब्बदुच्चरिएहिं एवं कथ-
 त्यज्जन्ति । ता अलं मे जीविएण, वावाएमि अत्ताणयं ।
 न अन्नो वावायणोवाओ न्ति गन्नूणमेथमदुरोवक्खिक्ख-
 माणपव्वयं भञ्जेमि अत्ताणयं ति पयट्ठा गिरिंसमुहं, पत्ता
 १५ थ महया ४परिकिलेसेण । समाठन्ता य आरुचिउं । डिट्ठा
 गिरिगुहागएहिं माह्वाहिं । समागन्नो य तन्नो अणेयगुण-
 रयणभूमिन्नो दिप्पमाणो तवतेएण सुट्ठिन्नो परणोयपक्के
 वच्छलो दुच्चियसत्ताण ममुप्पन्नदिब्बनाणो देमन्नो संमारा-
 उवीए चिन्तामणौ समौहियसुहक्ख अणेयमाज्जपरियरिन्नो
 २० सुगिहोयनामो भयवं गुह न्ति । तं च दट्ठूण अवगन्नो विद्य

१ A om.   २ DF किमे ।   ३ CE insert वर ।

४ CE om. परि, A has only व ।

ने किलेशो, समद्राखिया विथ धमणे । वन्दिओ सविण्यं,
 धमन्नाहिया १य णेण भणियां^१ सबुद्धमाणं । वच्छे सुसंगए, न
 तए संतप्पियव्वं । ईदसो एस संसारो, आवयाभायणं खु^२
 एत्य पाणिणो ; अहिहया महामोहेण न पेच्छन्ति परमत्थं,
 न सुणन्ति परममिन्नाणं वयणं, पयइन्ति अहिएसु, बन्धन्ति^३
 तिब्बकमयादं, विउडिप्पन्ति तेहिं, न कुइन्ति पुब्बदुक्कडाए
 विणा वीयरगवयणकरणं ति । तन्नो मए भणियं । भयवं,
 एवमेयं ; अह किं मए कथं पावकमं, जस्सु ईदसो विवाओ
 न्ति । भयवया भणियं । वच्छे सुण, जस्सु विवागसेसमेयं ।
 मए भणियं । भयवं, अवहिय ण्हि । भयवया भणियं ।^४वच्छे,^५
^६सुण ।

अत्थि इहेव भारहे वासे उत्तरावहे^६ विषए^७ बन्धउरं
 नाम नयरं । तत्थि^८ बन्धसेणो नाम नरवई अहेसि । तस्सु
 बद्धमओ विषरो नाम माहणो, पुरन्दरजसा से भारिया ।
 ताणं तुमं इओ अईयमवमभवमि चन्दजसाहिहाणा धूया^९
 अहेसि न्ति, बन्धहा जणणिजणयाणं । जिणवयणभाविथणणेण
 ताणि देसन्ति ते धमं, निवारेन्ति अहियाओ ; अणादि-
 भवभावणादोसेण बाणयाए थ न परिणमइ ते सधं । समु-
 प्पन्ना थ ते पीई जसोदाससेट्ठिभारियाए बन्धुसुन्दरीए

१ DF om.

२ A ०यं, CEF add य ।

३ A च्चु ।

४ A om.

५ ACEF om.

६ A ०हाण ।

७ A om.

८ A चत्तय य ।

सह । सा च^१ अदसंकिञ्चिद्विचिता संसाराह्णान्दिणी गिद्धा
 कामभोएसु निरवेस्ता परलोयमग्ने । तन्नो वारिषा तुमं
 जण्णिजण्णएहिं । वच्चे, अलमिमीए सह सङ्गेण, पावमि-
 न्तथाणीया खु एसा, पड्डिसिद्धो च भयवया पावमिन्त-
 ५ सङ्गो^२ । न पड्डिवन्नं च तं तए गुरुवयणं । अण्णया गया
 तुमं बन्धुसुन्दरिसमीवं । दिट्ठा विमणदण्णया बन्धुसुन्दरी ।
 भणिया च एसा । हला, कीष तुमं विमणदण्णए ण्णि ।
 तीए भणियं । पियसहि, विरत्तो मे भत्ता गाठरत्तो
 महरावईए, अजायपुत्तभण्डा^३ य अहयं । ता न-याणामो,
 १० कहं भविस्सुद ण्णि दढं विमण ण्णि । तए भणियं । अण्णं
 विसाएण, उवाए जत्तं कुणसु ण्णि । तीए भणियं । न-
 याणामि एत्युवायं, सुयं च मए, अत्थि इह उप्पणा
 नाम परिव्वाइया, सा एवंविहेसु कुमन्ना, न य जे तं पेक्खिउं
 अवसरो ण्णि । तए भणियं । कहिं सा परिवसद, साहेहि
 १५ मण्णु ; अहं तमाणेमि ण्णि । माहिंयं बन्धुसुन्दरीए, जहा
 किल्ल पुब्बवाहिरियाए^४ । तन्नो गया तुमं^५, दिट्ठा परिव्वा-
 इयां । बन्धुसुन्दरी तुमं दट्ठमिच्छइ ण्णि भणिज्जण आणिया
 तुमए, आणिज्जण गया तुमं मगिहं । पूइया सा बन्धुसुन्द-
 रीए, माहिंन्नो से नियवुत्तन्नो । भणियं परिव्वाइयाए ।

१ D om. २ CE प्यसंगे ।

३ D चंडा A दंडा ।

४ D inserts नवरं ।

५ D adds परिवसद ।

६ D adds परिपुच्छमाणो तीय जेहं । F पुच्छमाणो ताय जेहं ।

अविह्वे, धीरा होहि । येवमेयं कञ्जं । करेमि अहमेत्य
 जोयं^१, जेण सो तीसे^२ पओसमावज्जर त्ति^३ । बन्धुसुन्दरीए
 भणियं । भयवद्, ^४अणुग्गिहीय ण्हि । गया परिव्वारहा,
 कओ य णाए असोदाससेट्ठिणो महरावद्दं पर विह्वेषण-
 जोओ : पडत्तो विह्विणा । अचिन्तमामत्ययाए ओसहोणं ^५
 विचिन्तयाए कम्मपरिणामस्स विरत्तो तीए सेट्ठी । परि-
 चत्ता महरावद्दं, गहिया^६ ओएण । एयनिमित्तं च बद्धं तए
 किलिट्ठकम्मं ॥ परिव्वालिज्जण अहाउयं मया समाणी तक्कम-
 दोसेणेव समुप्पन्ना करेणुयत्ताए अप्पिया जूहाहिवस्स;
 गहिया वारिमज्जे । तओ तत्य महन्तं किलेसमणुहविय ^{१०}
 मया समाणी तक्कमदोसेणेव समुप्पन्ना वाणरित्ताए त्ति ।
 तत्य वि य अच्चन्तमप्पिया जूहाहिवस्स । ^{११}विष्कूढा जूहाओ
 गहिया जरठकुरेण, निबद्धा लोहसङ्कसाए । महदुक्क-
 पौडिया अहाउयं पाणिज्जण मया समाणी तक्कमदोसे-
 णेव समुप्पन्ना कुक्कुरित्ताए । तत्य वि य ^{१२}रिषकाले वि^{१३}
^{१४}अण्हिमया सब्बकुक्कुराणं कौडानियरखयविणट्ठदेहा महन्तं
 किलेसमणुहविय मया समाणी तक्कमदोसेणेव समुप्पन्ना
 मज्जारिगत्ताए त्ति । तत्य वि य अमणोरमा सब्बमज्ज-
 राणं जेहाणसदकुदेहा अहाउयस्सए मरिज्जण तक्कमदोसेणेव

१ A संयोचं ।

२ CEF तीए ।

३ A अज्जि D ज्जार ।

४ A D अणु ।

५ D adds य ।

६ D हूहा ।

७ A om.

८ A गहियया ।

- समुप्यन्ना चक्रवाद्यत्ताए ण्ति । तस्य वि मथा पियथमपरि-
वञ्चिथा किलेससंपादयवित्ती^१ महन्तं दुक्कमणुवविथ मथा
समाणी तक्कसदोसेणेव समुप्यन्ना चण्डालइत्यिगत्ताए ण्ति ।
तस्य वि थ दठं अमणोरमा पियथमस्स मथणदक्कपौडिथा
१ अहाउयक्खएण मरिऊण तक्कसदोसेणेव समुप्यन्ना सवर-
इत्यिगत्ताए । तस्य वि थ अमणोरमा सव्वसवराणं विक्खूढा^२
णेहिं पत्तीओ परिष्ममन्तो विमम^३मण्णकन्तारे किलेस-
संपादयमरौरिठिं परिक्खीणकाथा अट्टाणपडिवक्कपणपरि^४
अट्टेहिं दिट्ठा तुमं साङ्गहिं, ते वि थ तुमाए ण्ति । ते थ
१० दट्टण समुप्यन्तो ते पमोओ । पुञ्चिथा थ णेहिं । धम्मसौले,
को लण इमो पएसो केदूरे वा इओ वत्तणी ण्ति । तए
मवज्जमाणमाइस्सिकथं । मण्णकन्तारमेथं, इओ माइदूरे
वत्तणी । साङ्गहिं भणियं । धम्मसौले, कथरीए दिसाए
वत्तणी । तए भणियं । अवरमग्गेण इओ वात्तिऊण इमं
११ तरुलयागहणं । अह्वा एह, अहं सेव दंसमि ण्ति । दंसिया
वत्तणी^५ । चिन्तियं च सुट्ठचित्ताए । अओ इमे अमक्करिथा
पियेभाषिणो पसन्तकवा अभिगमणीया ; धम्मणमेवंविहेहि
सह मंगमो भवइ । एवं विमथविसुट्ठचिन्तणं खविओ
कक्कसंघाओ आसगल्लियं बोधिबौयं । एत्थन्तरमि धम्म-
१० आहिथा साङ्गहिं सुहयरपरिणामा थ एडिया तेसिं चल-

१ F पाचवित्ती । २ AD विक्खूढा । ३ CE मक्क । ४ AD add थ

५ AD वत्तणी । ६ AF om. विमथ, D has •विदुदायदेहिं•

शेषं । एत्यन्तरंमि अप्यारम्भपरिगृहणणेण सहावमह्वयव-
 याए साङ्गसन्निहिषामत्यत्रो सुद्वुभावयाए थ वहुं सुमाणसा-
 छयं । गथा भयवन्तो साङ्गणो । गएसु वि थ न तुहो ते
 तथणुसरणसंगत्रो सुद्वुभावाणुवन्तो । अहाउयपरिक्खएणं थ
 मया समाणी तक्कसदोससेससंगथा सेव समुप्यन्ना सेयविधा-
 थिवस्स धूय न्ति । पत्तवया थ परिणीथा कोसलाहिवेण;
 तक्कससेसयाए थ अक्खिणीरूवविप्यसद्धेण कयत्याविधा णेणं ।
 ता एवं वक्के दुट्टपरिम्वाइथाहवणकस्यविवागसेसमेयं ति ॥

एयमायसिक्खण अवगथं थिय मे मोहतिमिरं, जात्रो
 भवविरात्रो, उप्यन्नं जाइसरणं, वड्डिओ संवेगो । वन्दिक्खण १
 भणिओ भयवं गुरू । भयवं, एवमेयं; अह कथा उण तक्क-
 स्यविवाओ नीसेसीभविस्सइ । भयवया भणियं । वक्के,
 इमिणा अहोरत्तेण । मए भणियं । भयवं, कथा कहं वा तं
 अक्खिणिं विद्याणिसुइ अज्जउत्तो । भयवया भणियं । वक्के,
 अज्जेव रयणौए तुह सहावासरिसयाए समुप्यन्नासद्धो निवेइ- १
 क्खण मन्तिणो तक्कयवीथरायपडिमाक्खणपओएण नीसंसयं
 'विद्याणिक्खण, अहा न एसा देवि न्ति; तत्रो 'इण इण'
 न्ति २ भणमाणो खग्गं गहेक्खण उट्टिओ राया, जाव तक्कणं
 अइंसणा ३ जाय न्ति । मए भणियं । भयवं, न तीए किंचि

१ DF माज्ज ।

२ CE भणिक्खण सेलूय संडक्कामाणुं A इय इया

विज्ज विज्ज संडक्कामाणुं ।

३ D संजाय ।

अङ्गस्यं करिस्सद् अङ्गउत्तो । भयवथा भणियं । वष्के, न
 चि, किं तु कथत्थिया तुमं ति अहियं संतप्पिस्सद् । मए
 भणियं । भयवं, को एत्थ दोसो अङ्गउत्तस्स, कणपरिणरए
 स त्ति । भयवथा भणियं । वष्के, एवमेथं ; तद्दावि मोह-
 ५ दोषेण दढं संतप्पिस्सद् महाराओ । सुए आगमिस्सद् इहद्दं,
 पेक्खिस्सद् तुमं । तओ सह तए अच्चन्तसुहिसो ह्विस्सद् त्ति
 विद्याणिक्कण न तए संतप्पियञ्चं । मए भणियं । भयवं, अ-
 गओ मे संतावो तुह दंसणेण, विरत्तं च मे चित्तं भवचार-
 गाओ । ता किं महारायागमणेण । पुणो वि विओगावसाणा
 १० संगमा । कौदसं वा जराभरणपीडियाणं सुहियत्तणं । भय-
 वथा भणियं । वष्के, एवमेथं, किं तु सह तए अच्चन्त-
 सुहिसो ह्विस्सद् त्ति । भणियं मए^१ । अच्चन्तसुहिसो
 जीवो न वीयरायवयणाणुट्ठाणमन्तरेण^२ इहद्द । ता^३ भयवथा
^४ भणियं । सह तए जराइदोमनिग्वायणसमत्थं दुक्करं कावु-
 १५ रिखाण वीयरगवयणाणुट्ठाणं करइस्सद् ।^५ एएण कारणेण
 अच्चन्तसुहिसो होहि त्ति । भणिक्कण तुण्हिक्को ठिसो
 भयवं ।^६ एथमायसिक्कण 'अहो धम्मो महाराओ' त्ति हरि-
 विया अहं । हिययत्थं^७ विद्याणिक्कण भणिया य^८ भयवथा ।

१ DF^१ add न तुहायुत्तिभिमिभित्तं जोगसोइए अवि य तत्तदिदोए, after
 this F has again भणियं मए । २ CEF om.

३ CDEF om. ४ A om. all down to चो ।

५ D has instead of this मए भणियं । ६ AF om. ७ A om.

वच्छे, तुमं पि गेष्हहि ताव सव्यमन्तपरममन्तं अरदुल्लहं
 जीवलोए विणासणं भयाणं साहणं परमपथस्स पूयणिज्जं
 १सथाणं अचिन्तसत्तिज्जन्तं गाहणं सयल्लगुणाणं उवमाईय-
 कक्काणकारणं भयवथा वीयरगेण पणीयं पञ्चनमोक्कारं ति ।
 मए भणियं । भयवं, अणुगिहोय ण्हि । भयवथा भणियं ।
 २ठायसु मे वामपासे पुव्वाहिसुह ति । ठिया ईसि अरणथा,
 वण्हिओ भयवं । ३कथं भयवथा परमगुरुसरणं । तओ उव-
 उत्तेण अक्कलियाद्दगुणसमेओ दिओ नमोक्कारो, पडिच्छिओ
 मए सुद्धभावाद्दमएण । तयणन्तरं च पणड्डमिव भयं, समा-
 गयं विय सुत्तिसुहं ति । भयवथा भणियं । वच्छे, इणमेव १
 अणुसरन्तीए ४गमेयव्वा तए इमाए एगपासट्टियाए गिरि-
 गुहाए रयणी, न वीहियव्वं च । संपथं गच्छामि अहयं,
 सुए पुणो अन्हाणं दंसणं ति । मए भणियं । भयवं, अणु-
 गिहोय ण्हि । गओ भयवं ॥

नमोक्कारपराए य परमपमोयमंगघाए थेववेस्सा ५ विय ११
 अरदुल्लहा रयणी । पहायसमए य चाससाहणेण अजेसणत्थं
 समागओ राथा । पत्ता य णे समीवे कइवि आसवारा ।
 दिट्ठा य णेहिं, हरिस ६निअरेहिं साहिया राइणो । आगओ

१ F सयाजयेषं ।

२ CE ठाय, D ठाहि F ठाहिहुं ।

३ A has instead of this sentence : भयं समागतं विय सुत्तिसुहं ति ।

४ F नयव्वा ।

५ D येवा, CEF वेत्रेजार ।

६ A inserts भर ।

- मे^१ समीवं राया । बाहोऽल्लोघणेणं भणियं च षेणं । देवि,
 न मे कुप्पियध्वं, अज्ञाणमेत्यमवरण्णर । मए भणियं । अज्ज-
 उत्त, को एत्थ अवसरो कोवस्स ; नियदुच्चरियविवागशेष-
 मेयं । राइणा भणियं । देवि, अहमेत्य निमित्तं । मए
 १ भणियं : अज्जउत्त, जसन्तरे विओघपडिबडुनियदुच्चरिय-
 सामत्थेण पल्लयथरमणभूयं । तत्थ किं तुमं निमित्तं ति ।
 सव्वहा मए कओ एस दोषो त्ति । राइणा भणियं । देवि,
 सामन्नेण विद्याणामि अहमिणं, जमणादी मंसारो कम्मवसगा
 थ पाणिणो । देवी उण विसेसपरिक्काणसंगथा विथ मन्नेर ।
 १० मए भणियं । अज्जउत्त, एवं । राइणा भणियं । देवि, कइं
 विथ । साहिओ मए मरणववसायगुहदंसणाइओ नमोऽकार-
 लाइपज्जवमाणो परिकहिथवुत्तन्तो । 'अहा भयवओ माणा-
 इसओ' त्ति विन्दिओ राया । 'अहो असारया मंसारस्स,
 एहहमेत्तस्स वि दक्खडस्स ईइसो विवाओ' त्ति संविग्गो
 २५ राया । भणियं च षेण । देवि, केदूरे इओ भयवं गुह त्ति ।
 मए भणियं । अज्जउत्त, इओ थोवन्तरे । राइणा भणियं ।
 ता^१ एहि, गच्छन्ह भयवन्नदंसणवडिथाए । मए भणियं ।
 अज्जउत्त, जुत्तमेयं ति । गओ मं घेत्तूण मह परिचण्ण
 राया । दिट्ठो भयवं, वन्दिओ । हरिमिथमणेण, धम्मसाहिओ
 १० भयवया । भणियं च षेण । भयवं, साहिओ ममं भयवन्न-

दंशणादत्रो सयलवुत्तनो चैव देवीए । जात्रो य मे संताषो,
 'अहो एहमेत्तस्स वि दुक्कउस्स ईदसो विवात्रो' ति ।
 अणोयदुक्कउसमन्निओ 'य अहयं । ता न-थाणामो, किनेत्य
 कायव्वं ति । भयवथा भणियं । महाराय सुण, जनेत्य
 कायव्वं । राइणा भणियं । आणवेउ भयवं । भयवथा
 भणियं । सुप्पणिहाणं वट्टमाणसयलसावज्जजोयविरमणं संवि-
 म्मयाए अईयपडिक्ककणं अच्चन्तमणियाणमणागथपच्चक्काणं
 ति । एवं च कए ममाणे महन्तकुसलासयभावेण महामेह-
 बुद्धिहयाणि विय खुइज्जणुहित्तथाइ' पसमन्ति दुक्कडाइं ।
 तत्रो वित्थरइ' कुसलासओ, उल्लसद जौववीरिथं', विसुज्जए
 अन्तरप्पा, परिणमइ अप्पमाओ, निथत्तए मिच्छावियप्पणं,
 अवेइ कम्माणवन्धो, खिज्जइ भवसंततो, पाविज्जइ परमपयं ।
 तत्थ उण सव्वकासं न होन्ति दुक्कउजोया, अच्चन्तिथं च
 निहवमसुहं । ता इमं कायव्वं । राइणा भणियं । भयवं,
 एवमेथं, अणुग्गिहीओ अहं भयवथा, कुसलजोएण करेमि
 भयवओ आणं ति । भणिकुण पुल्लइया अहं भणिया य ।
 देवि, दुक्कहो भयवन्ततुल्लो धम्मसारहो । उवाएओ य सव्वहा
 धम्मो, सव्वमज्जं संकिलेसकारणं । न होइ धम्मो गुइमन्तरेण,
 ता संपाडेमि भयवओ आणं ति । मए भणियं । अज्जउत्त,
 जत्तमेथं । तत्रो द्वावियं राइणा महादाणं, काराविया ।

अट्टाहिया महिमा, सखाणिया पडरजणवया, ठाविओ रब्बे
 सुरसुन्दरो नाम^१ जेट्टपुत्तो । तत्रो अण्णेषामकामसपरि-
 यरिओ^२ सह मए सयलन्तेउरेण य सुगिहीयनामधेयगुह-
 समीवे सुत्तभणिएण विहिणा पवडुमाणेणं सहपरिणामेणं
 ४ पव्वइओ राया । ता एवं, वच्छे, येवेण कम्पणा इयं 'मए
 पाविथं ति । अत्रो अत्रगच्छामि; येवस्स अक्खण्णेषेड्डियस्स,
 वच्छे, एसो विवाओ, पल्लयस्स उ तिरियाइएसु^३ ह्वइ । एवं
 च कम्पपरिणइए समावड्ढियाए वि^४ अस्सा उदए 'पुव्वकड्ढमेयं
 ति न संतप्पियव्वं जाणएण ॥

१० एयमायसिज्जण आविभूयससन्तदेसविरइपरिणामाए
 जंपियं रयणवईए । भयवइ, महकं दुक्कमणुभूयं भयवईए ।
 अहवा ईइसो एस संसारो । सब्बहा कथत्या भयवई, जा
 समुत्तिष्ठा इमाओ 'किलेसजम्मासाओ । अहं पि धम्मा चेव,
 जीए मए तुमं दिट्ठा । न अण्णपुत्ताणं सिन्नामणिरयण-
 १५ संपत्ती ह्वइ । ता आइसउ भयवई, जं मए कायव्वं ति ।
 तत्रो विद्याण्णिज्जण तौए भावं साहिओ सावयधम्मो गण्णि-
 णीए । "एयमहं षएमि काउं" ति हरिसिया रयणवई ।
 गमोक्कारपुव्वयं सिद्धन्तविहाणेण गहिथाइं अण्णुव्वयगुहव्वय-
 सिक्खावथाइं । वन्दिया गणिणी, पुच्छिया रयणवईए ।

१ F सुरसुन्दराधियायं ।

२ AF ०परियउ, D पयउ । ३ AD ३ ।

४ D ०चारउ ।

५ A समाव (sic), CE समावड्ढिय ।

६ D पुव्वकड्ढमेयं ।

७ D संकिंसे । ८ F इयं च वे कायव्वं ।

भयवद्, 'कीदृशो मन्त्र सरविशेषो' ति । पुष्कियाए जं तए
समाणत्तं "जारिसो परमानन्दजोए भन्तुणो हवद्" ति ता
कीदृशो अञ्जलत्तस्स परमानन्दजोओ, किं सुयं कुओद्
अञ्जलत्तेण वीयरायवयणं । गणिणीए भणियं । वक्के, एमहं
तस्सेमि ॥ एत्यन्तरंमि 'गुलुगुलियं गन्धहृत्पिणा, समाहयं
संछामङ्गलत्तरं, पठियं च वन्दिणा ।

धम्मोदएण तं नत्थि जं न होद् ति 'सुन्दरं जोए ।

इय जाणिऊण सुन्दरि संपद् धम्मं दढं कुणसु ॥

ढोइयाणि 'य से नन्दाभिहाणाए' अण्डारिणीए महा-
नाथगसंजुत्ताणि' कडयाणि, समागओ सिथकुसुमहृत्यो १
पुरोहिओ । भणियं च णेण । देवि, देवगुहवन्दणसमओ
वट्टद् ति । हरिमिया रथणवद् । चिन्तियं च णाए । न एत्य
संदेहो, अणुक्खलो सडणसंघाओ ति मम्ममायसियं वीयरग-
वयणं अञ्जलत्तेण, पावियं पावियव्वं, उवलद्धो सिद्धिमग्गो ।
कहं च अण्णहा परमाणन्दसहो सुयदेवथाकप्पाए भयवद्ए २
सुहाओ निस्समद् । अम्महियजायहरिमाए वन्दिथा गणिणी,
भणिया य सविण्यं । भयवद्, किं कप्पद् एत्य भयवद्ए
'रथणौए चिट्ठिउं, न हि' । गणिणीए भणियं । धम्मभौले,

१ D गुलु, A गुलुगुलियं । २ A एत्य जोयंमि F एत्य इह जोए ।

३ CE om. ४ A चंदार । ५ CE om., A मच्चानादयगसंजुयाणि केस-
याणि । ६ DF add अण्णपुव्वं अचन्तियसुव्वं, F om. पावियव्वं ।

७ D ० इह ।

८ D adds ति ।

जत्य तुमं, तत्य नत्यि विरोहो । तद्वावि गच्छामि ताव
 संपथं । अदूरे चैव अन्धाण पडिस्तुश्चो । ता पुणो आगमि-
 स्सामि त्ति । रथणवईए भणियं । भयवद्, अणुगहो ।
 वन्दिऊण^१मम्भुट्टिया गणिणी । अणुव्वरथा य णाए । वन्दि-
 ५ ऊण य नियत्ता उच्चियदेसाश्चो ।^२ कयं पञ्चोसकरणिञ्जं ।
 नमोक्कारपराए य अद्गया रथणी । पद्दाए य आउक्कऊण
 ससुरमणुक्काया य णेण गया गणिणौममौवं । ^३वन्दिया
 गणिणी । ^४सुआ धक्कदेसणा । ^५समागया मगिहं । बीध-
 दिवहे धक्काणुरायश्चो मगिहत्तियाए चैव समागया
 १० गणिणी । एवं पददिणं गणिणीपञ्जुवामणपराए अद्दक्कन्ना
 चत्तारि दिवसा । समागश्चो पञ्चमे दिणे कुमारो । निवे-
 दश्चो चन्दसुन्दरौए गणिणौममौवमंठियाए रथणवईए, जहा
 देवि, न अक्कहा भयवईवयणं ति; समागश्चो ते च्चियथा-
 णन्दणो' । एयमायस्सिऊण परितुट्ठा रथणवई । दिणं तौए
 १५ परिश्चोसियं ॥

एत्यन्तरंमि कुमारो वि सह विग्गहेण दट्टूण नरवईं
 सास्सिऊण विग्गहवुत्तन्तं रादणो मवक्कमाणं मक्काणिश्चो णेण
 समागश्चो रथणवदसमौवं । दट्टूण य 'कहं कयत्था चैव देवो
 संगया गणिणौए' त्ति हरिसिश्चो चित्तेणं । वन्दिया णेण

१ CE मनुज्जुट्टिया ।

२ F adds समागउ पउमो ।

३ DF insert वन्दिया परममुरवो पुणो ।

४ F adds धक्कहाट्टिया चाए । ५ F adds उच्चियममणय ।

गण्णी। धम्मसाहिओ गण्णीए। भण्णं कुमारेण ।
 भयवद, पेक्क मम पुणोदयं, जेष पडिबोहिओ अहं भव-
 वया सुगिहोयनामधेएण गुरुणा बौधधिययभूया य मे तए
 देवि न्ति; दिट्ठा य भवसयदुल्लहदंसणा^१ भयवई । गण्णीए
 भण्णियं । कुमार, नत्थि अण्णं कुसलाणुबन्धिपुणोदयस्स । ५
 एएण पाणिणो पावन्ति सुहपरंपराए मुत्तिमुहं पि, किमङ्ग
 पुण अण्णं । कुमारेण भण्णियं । एवमेयं । जइ वि पुणपाव-
 खाएण सुत्तो, तएवि तस्स कुसलाणुबन्धिपुणमेव कारणं ।
 न कुसलाणुबन्धिविवागमन्तरेण तारिणा भावा सखन्ति,
 जारिसेसु पुणपावखयनिमित्तकुसलजोयाराहणं ति । गणि- १०
 णीए भण्णियं । साउ, सखमवधारियं कुमारेण । अहवा न
 एत्थ अण्णरीयं । निमित्तमेत्तं चेत्त देसणा तत्तोवल्लभे
 कुसलाणं । एवं धम्मकहावावारेण कंचि वेत्तं गमेऊण गया
 गण्णी पडिस्सयं । अण्णोअधम्मसंपत्तीए परितुट्ठं मिऊणयं ।
 मुत्तत्तरकाळं च साहिओ परोप्परमि[नि]हिं धम्मवुत्ततो । १५
 गयाहं गण्णीसमीवं, सुया धम्मदेसणा । समागयाणि उच्चिय-
 समएण । एवं च परदिणं धम्मजोगाराहणपराण अहणंतो
 कोइ काळो । भावियाणि धम्मो । काळमेवेव समुप्पणो
 रयववईए पुत्तो । नत्तयमुहदंसणकयत्तणेषं च कुमारं
 रणे अहिचिह्णिय पम्भइओ नेत्तोवत्तो । कुमारे वि जाओ १०

हाराशो ण्ति । तस्मै च धनगुण्यहावेण अचुरत्तं सामन्त-
मण्डलं रक्षिथं कष्टएहिं अलं कियं रज्जगुणेहिं समद्वारिषिं
सन्धीए निचपसुदयजणं सुट्टियाए तिवग्गणीईए^१ सयसजस-
पसंसण्णिज्जं देवगुहपक्खुवासणपरथाए रज्जमणुपालेत्तस्स अर-
५ क्कन्तो कोर कालो ॥

अथवा समागशो जलथकालो, ओत्थरिथमन्तरं जल-
हरेहिं, पवारथया कलन्तवाया, विथन्धिओ गज्जिथरवो,
उल्लसिया वलायपन्तो, विप्फुरिया विक्कुलेहा, हरिथिया
१ वप्पीहया, जाथं पवरिसणं, पणसिया सिहण्डिणो, पण्डा
१० रायहंसा, २ पम्वालिया वसुमई, भरिया कुवारा, पर्वन्तो
दुदुरवो, उधिसा कन्दसा, उल्लण्डियाओ पहियजायाओ,
निम्बुयं गोमाहिसक्कं । पवकुमाणाणवन्धे च जलथकाले सर-
सरियापूरदंसणत्थं समं अहासन्धिहियपरियणेण निग्गशो
राया । दिट्ठा सरिया कट्टतणकल्लिणेण पूरिया जलोहेण
१५ वित्थरन्तो सव्वओ, निवाडयन्तो कूलाणि, विणासयन्तो
आरामे, कल्लुमयन्तो अप्पाणयं, संगथा कूरजलथरेहिं,
रक्षिया वज्जजससेवणिज्जेण जलेण, अरिहिया कल्लोलेहिं,
वज्जिथया मज्जायाए, असन्तभीसणेणं महावत्तसंवाएणं वात्ताद-
भयजणंणि ण्ति । तं च कंचि वेसं ५ पुसदथ पविट्ठो
२० नवरिं राण ॥ अरक्कन्ता करर दिथहा । सरथसमए आस-

१ D ० गि० ।

२ D ५०, A वप्पयाव ।

३ D ५५, CE add कूरयं कोरलाहिं । ४ A पुत्तोदथ ।

परिवाहणनिमित्तं वाहियालिं गच्छमाणेण पुणो पथइभाव-
 ट्ठिया संगथा सच्छोदएण वज्जिया कूरजलयरेहिं विधिङ्क-
 जणोवभोथसंपायणसमत्या 'स ज्ञेव दिट्ठं ति । तं च दट्ठूण
 सुमरिअपुब्बवुत्तन्तस्स राहणो तहाकम्मपरिणइवसेणं समु-
 प्पन्नो संवेन्नो । चिन्तियं च णेण । अहो णु खलु असारो ५
 बण्णरिद्धिवित्थरो, सपरावगारन्नो य परमत्थेण । एसेव
 सरिया एत्थं 'निदंसणं ति । जहा इमा वित्थरन्तो सव्वन्नो
 अण्णपरावगारिणी पुब्बोवल्लड्डवुत्तन्तेण, तहा पुरिसो वि
 वित्थरन्तो बण्णवित्थरेण; सो खलु महारअपरिग्गहयाए
 निवाडेइ सुहभावकूलाणि, विणासेइ धम्मसरणारामे, कलुसेइ १०
 कम्मणा अण्णाययं, संजुज्जए कूरसत्तेहिं, विउज्जए निरौह-
 साज्जजणेण, सेविज्जए उम्मायकल्लोलेहिं, वज्जिज्जए किञ्च-
 मज्जायाए । एवं च महामोहावत्तमण्णवत्तौ निरत्थियाए
 अहोपुरिसियाए अविद्यारिज्जण परमत्थं, अणालोचिज्जण
 आयदं, अपेच्छिज्जण तस्स भङ्गुरत्तं, माइन्दयाल्लविधममे १५
 तंमिं^१ असइ पत्ते वि ^२अपरिचिए अवयारए निथमेण
 अञ्जन्तगिद्धो सपरावयारए ति । रहिन्नो य णेणं, जहा
 इमौ सरिया पथइभावे वट्ठमाणौ सोहणा, तहा पुरिसो वि
 विज्जमाणे विवेए निरत्थयपरिकिलेसरहिन्नो संगन्नो सुद्धा-
 सएण वज्जिन्नो पावमित्तेहिं जीवल्लोन्नोवयारोवभोथसंपायण-

१ सं ।

२ D चिदरिसत्तं ।

३ सं तेहिं, D. मेहिं तमि ।

४ MSS. यपरि० D० चिय ।

- समत्यो हवद्, अविज्जमाणे अवायगमणपडिबन्धे बण्णविहव-
 वित्थरभावो उण विवेदणो वि महन्तं परलोचनरायं
 निबन्धणं मिच्छादिमाणस्स उच्छायणं चित्तनिच्छेदं संपायणं
 परिकिलेसाण पणासणं नाणपरिणंदे वेरियं संतोसामयस्स
 ५ बन्धवं असम्भवसायाणं अयाणयं वियम्भसुहस्स वियाणयं कवच-
 नोईणं वस्सियं कुसलजोएण संगयं पावाणुमईए । तद्वा जद्द वि
 केमिंसि दब्बोवयारसंपायणसमत्यमेयं, तद्वा वि 'इत्तरोः तन्नो
 न अन्नपीडाए विणा परमत्यन्नो सो वि संभवद् । पद्दाणो
 य भावोवयारो न-यापरिचत्तारम्भपरिग्गहो मव्वहा तं संपा-
 १० उदे । जुत्तं च मणयभावं तस्स संपायणं, किमज्जेण निर-
 त्यएणं ति । चिन्तयन्तस्स ममुप्पन्नो मयलदत्तविउउणेक्कप-
 चलो कुसलपरिणामो । पवड्डमाणसुहपरिणामो य निघण्णो
 राया । साहिन्नो जेण एम वदधरो रयणवईसहियाण
 मन्तीणं । भणियं च णेहिं । देव, एवमेयं, न अन्नहं ति ।
 १५ करेउ समीहियं देवो । अलं एत्थ काल्पकेवेण । अदसस्सला
 जीवलोयठिई, सुउत्तमेत्तं पि 'य तं पसंसिक्खणं प्रं परमत्य-
 साहंणपराणं । तन्नो 'किच्चमेय' ति चिन्तिउण राइणा
 द्वावियमाओसणापुब्बयं मत्तादाण, काराविया सम्भायणोसु'
 पूथा, सम्भाणियाओ पयाओ, निवेमिओ रज्जं धिइवणो ॥

१ F इवद्दो, CE इतसंयचं, D इवत्तं, F om. तचं ।

२ D om.

३ AD सम्भायणोसु ।

तत्रो य पञ्चनिपुरिसेहितो काशियाविसयसंठियं विद्या-
 षिञ्जण भयवन्नं विजयधन्वायरियं पहाणसामन्तामससंगत्रो
 समं रथणवर्णै पयट्टो गुहसमीवं राथा । पत्तो^१ कालकनेण ।
 दिट्ठो वाणारसोनयरिसंठिओ भयवं विजयधन्वो । वन्दिओ
 पट्टवयणकमखेणं । धम्मसाहिओ गुहणा, पुष्किओ आग- ५
 मणपओयणं । साहियं राहणा । परितुट्ठो^२ गुह, उववूहिओ
 य षेण । तत्रो पसत्येण तिष्ठिकरणसुञ्जत्तओएण वाणारसो-
 नयरिसामिणा संपाडियमहादम्भोवयारो समं पुम्भणिय-
 परिथणेणं महाविभूर्णै विसुञ्जमाणेण परिणामेणं संजाय-
 चरणपरिणामो पम्भहओ राथा ॥ १०

अरुक्कन्तो कोद कालो । अहिष्णियं सुत्तं, अथत्यो
 किरियाकलावो । उचियसमए य जाया से इच्छा 'पव-
 व्जामि अहयं एगल्लविहारपडिमं' । पुष्किओ गुह, अणु-
 आओ य षेणं । ^३कया सन्ताइतुलणा । निम्बूढेण पवओ
 सिद्धन्तविहिणा एगल्लविहारपडिमं ति । निरइयारकप्पेण १५
 य विहरमाणस्स अरुक्कन्तो कोद कालो ॥

अजया य गत्रो कोल्लामसक्खिबेसं ठिओ य तत्य^४ पडि-
 माए । दिट्ठो मज्जयपत्थिएणं वाणमंतरेण । जाओ से कोवो ।

१ A adds च ।

२ D has instead of these words, F after

them तउ य निष्ठाउ । अ । सुत्तेषं अत्तेषं अतेषेअंतपलेष त etc. (see the two
 verses near the end of the seventh Bhava) काजत्त एवसारहिं सत्तुसचं ।

३ F विवित्तप्यरवे पडिमाए अ एत्तन्तरणि ।

- चिन्तितं च ज्ञेयं । पेच्छ वो पावो पावपरिणर्ह ए कीरसो
 जाओ णि । वावाएमि संपथं, एसो च एत्युवाओ । एवं सेव
 संठियत्त सुएमि उवरिं महामहन्ति^१ चित्तं ति । तीए
 संचुच्चियज्जुवज्जो वज्जपहारभिओ विष गिरौ सधच्चिद्धरो
 ४ गमिस्सुद । वावाएए य एधंमि कयत्थो अहं, सफसं विज्जा-
 बसं । ता सज्जं समीहियं करेमि ति । चिन्तित्तस अदरो-
 इण्णाणसंगएणं अदूरदेसवन्तिगिरिवराओ ^१गहिया महा-
 चित्ता, उप्पदकण दूरमन्तरं भयवओ उवरि मुक्खा य ज्ञेय ।
 पौडिओ तीए भयवं काएण, न उण भावेण । निहविओ
 १० वाणमंतरेण । जाव 'न वावाएओ' णि, कुविओ वाणमंतरो ।
 चिन्तितं च ज्ञेय । अहो से महापावत्त सामत्तं, अहो
 जीवणसत्ती, अहो ममोवरि अवज्जा, अहो परलोचपज्जा-
 वाओ । ता तदा करेमि, जहा मब्बं ^१से अहं । गहिया
 महत्तयरी चित्ता, विमुक्खा । तस्सेव. पौडिओ तीए वि भयवं
 १५ काएण, न उण भावेण । निहविओ वाणमंतरेण । जाव न
 वावाएओ णि । अज्जा विमुक्खा^४, तीए वि न वावाएओ
 णि^५ । विषओ वाणमंतरो । चिन्तितं च ज्ञेय । न एष महा-
 पावो वावाएउं तीरद । ता करेमि से धम्मन्तरायं । विउ-
 ज्जेमि लोए । कंचि गेह^६ सुसिज्जण सुएमि एधसमौवे मोसं
 २० पयासेमि य लोए, जहा इमिणा महापाणेण इयमकुचिट्ठि

१ AE ०महती, F महंतं ।

२ D adds विज्जावर्षणं ।

३ CE om. ४ F adds तत्त्व ।

५ F adds एवं ।

ति । एवं च कए समाणे पाविस्सुद महापावो महद्^१ कथ-
 त्वणं ति । चिन्तिऊण संपाडियमणेणं । साहियं दण्डवाशि-
 चाणं । गया दण्डवाशिया^२ । दिट्ठो णेहिं भयवं । जाओ
 तेसिं वियप्पो । अहो इमस्स पसन्ना सुत्तौ, तवसोसियं
 वरीरं, उवभोयरहिओ आगारो, अणाउसं चित्तं । ता कहं^३
 एस एवं^४ करिस्सुद । अहवा विचिन्ता गई कवडाण । ता
 ५ निरुवेसु ताव मोसं । निरुविओ^५ निउअदेसे दिट्ठो थ
 णेहिं । समुप्पन्ना सङ्गा । पुष्किओ भयवं । जाव न^६ जंपद
 त्ति, ताडिओ एक्केण । तहावि न जंपद त्ति । कूरयाए
 हरिओ वाणमंतरो । बड्डं निरयाउथं^७ निकाचियं रोह-^{१०}
 ण्णाणाहिणिवेसेण । चिन्तियं दण्डवासिएहिं । किमन्हाण-
 नेइणा, राइणो साहेमो त्ति । साहियं वीससेणराइणो ।
 समागओ राया । दिट्ठो णेण भयवं, पसन्निआओ थ ।
 वन्दिओ परमभत्तौए । भणिया दण्डवाशिया । भो भो न
 तुओहिं भयवओ किंचि पडिक्कमासेवियं ति । दण्डवाशि-^{१५}
 एहिं भणियं । न किंचि तारिसं । राइणा भणियं । भो एस
 भयवं अन्हाण मामी महारायगुणचन्दो निरुवसगं भहिं
 पाखिऊण थयसमङ्गुवाई संपत्तन्हाणओओ अपडिबड्डो सव्व-
 भावेसु विहियाणुडाणसंपाअणपरो एगल्लविहारसेवणेण करेइ

१ AD ०६, F ०तो. CE ०६ ।

२ F adds मुचिसनीवं ।

३ CEF वररस्सर । ४ A निरुवेनि; D om. the next three words

५ MSS. ०७ ।

६ F adds किंचि ।

७ A निहा० ।

सकलं मण्ड्यत्तणं ति । दण्डवासिएहिं भणियं । देव, धक्को
 रहु एषो । १ खामिओ तेहिं । राइणा भणियं । २ श्लेष
 तुष्णाण एयं साहियं । दण्डवासिएहिं भणियं । देव,
 इहेव सो सिट्टइ न्ति । राइणा भणियं । कहिं कहिं,
 ५ आणेह^१ सिग्घं । एयं सोऊण अदंसणीभूओ वाणमंतरो ।
 न दिट्ठो दण्डवासिएहं, भणियं च णेहिं । देव, संपयं
 चेव दिट्ठो, इयाणिं न दीसइ न्ति । राइणा भणियं ।
 भो जइ एवं, ता अमाणसो सो भयवओ उवसग्गकारो
 भविस्सइ । ता अलं तेण किलिट्टसत्तेण । निवेएह तुभे
 १० अन्नेउराणं सयसजणवयस्स य, जहा 'समागओ भयवं
 तुष्णाण परमसामो, ठिओ उत्तमवए सुत्तिमनो विथ
 धक्को, पाव^२पसमणो दंसणेण, वन्दणिओ सयाणं, निबन्धणं
 परमनिब्बुदेए महारायगुणचन्दोः ता एह, तं अत्तको
 ऽणुगाहट्टाए^३ भत्तिविहवाणकवेणमुवयारेण वन्दइ न्ति । दण्ड-
 १५ वासिएहिं भणियं । जं देवो आणवेइ । गया दण्डवासिया ।
 निवेइयं रायसामणं अन्नेउरजणाणं । आणन्दिया एए,
 पर्यट्टा भयवन्तवन्दणवडियाए, पत्ता महाविष्णुं ण । पूरओ
 भयवं वन्दिओ हरिसनिभरेहिं, यओ सन्तगुणदोत्रणाए^४ ।
 विन्दिथा तस्स दंसणेण ॥

१ DF add भणिकवः

२ F केवमिय, and om. ग्रयं ।

३ AD ०हि >

४ D ०सक्को, CEF ०वाणको ।

५ F ०त्ताण ।

६ D ०वाण ।

एत्यनरंमि भिवेदयं राहणो सिखावडणानेग्वायमोह-
 पडिवुद्धेणं कट्टवाहेणं, जहा 'महाराय, एयस्स भयवन्नो उवरि
 केणावि गयणचारिणा विमुक्खा महन्ती सिखा; 'न चालिन्नो
 भयवं तन्नो विभागात्तो; तस्सिवडणनिग्वायत्तो समागथा
 ने सुक्खा; तन्नो परं न-याणामि, किं कथं तेण भयवन्नो; १
 एत्तियं पुणो 'जाणामि, एयं पि सिखादयं तेणैव महा-
 पावकण्णेष सुक्कं' ति। एयं सोज्जण उच्चिग्गा अन्नेउरजणा।
 'पीडिन्नो राया, भणियं च णेण। अहो महादुक्कमणुद्धयं
 भयवथा, अहो किलिद्धन्तणं खुडुजीवाणं, अहो विवेयसुज्जया,
 अहो जहन्नन्तणं, अहो निमंसया, अहो अलोदयन्तं, अहो १०
 गुणपत्तोसो, अहो अकल्लाणभायणथा, अहो कक्कपरिणाम-
 सामत्तं, जेण भयवन्नो वि परिचत्तसव्वमज्जुस्स सव्वभावसम-
 भाववत्तिणो सव्वलज्जणोवचारनिरयस्स अपडिवडुविहारिणो
 एवमुवसग्गकरणं ति। सव्वहा नत्थि नामाकरणिज्जं मोह-
 परतन्ताणं। एवं 'विलविज्जण 'अहो भयवन्नो वि १५
 उवसग्गो' त्ति गहिन्नो महासोएण। तं च तहाविहं
 विथाणिज्जण अभिप्पेयग्गाणसमत्तीए 'अणाढविज्जणमक्कग्गाण

१ CEF add अ चलिन्नो भयवं आयात्तो जहा पडमं तथा वि तिथि वारात्तो
 तहावि ।

२ F reads तद्धेमि चत्तपि सव्वं तेचव महापावेस ववसियं ति ।

३ F reads चत्तविसत्तो राया ।

४ F वडु रोरज्ज ।

५ AD चहाडिज्ज ।

श्रोत्ररिक्तं कायचेष्टं भक्षितं भयवया । महाराय, अक्षमेत्य
 शोण । सकथकक्षफलेभ्यं, केत्तियं वा इमं । अणादि-
 कक्षसंताणवसवन्तिणो जीवस्स दुक्खरुवो सेव संसारो ।

अक्षं च सुणसु जीवा सकक्षपरिणामसो विचिन्ताइं ।

१. शारीरमाणसाइं दुक्खाइ भमन्ति भुञ्जन्ता ॥
 जेणेव उ संसारे जक्षजरामरणरोगजणियाइं ।
 पियविरहपरभत्यणहीणजणोमाणणाइं च ॥
 तेणेव उ सम्पुरिसा किलेसवज्जलस्स भवसमुहस्स ।
 धणियं विरत्तभावा धक्खतद्वरं^१ पवज्जन्ति ॥
१०. सम्पत्तमूलमन्नं महन्तसुयणाणवद्भुञ्जन्ति^२ ।
 कट्टुमाइ^३ वित्थियपवरतवचरित्तसाहासं ॥
 शौलङ्गवरट्टारसमहस्सघणपत्तवहस्सहाइत्तं ।
 तियसिन्दमणुयवज्जविहपायउहहरिद्धिज्जुसुमासं ॥
 अक्खावाज्जप्पेहउनिहवमखयरहियधुवणमहिणं ।
१५. सुणिजणकमणिज्जेणं शिवसोत्कफलेण फलवन्तं ॥
 जिणजल्लयकेवलामल्लजलधारा निवहहरिमिक्खन्तं ।
 विविहसुणिविहगसेवियमणुदियहमकिक्खसंताणं ॥
^१ते उण तियसविलासिणिमुहपक्कथभमरभावमणुहविउं ।
 धक्खतद्वल्लुसुमभूयं पावन्ति फलं पि सुत्तिसुहं ॥

१ D नचंते, A वचं ।

२ A वत्थिय, CE वित्थिय ।

३ CE ते पुच ADF तेचउ ।

कावुरिसा उण बन्धवनेह्खयल्लखणिच्चवेहीण ।
 मूढा तुष्णाण कए दढं किलिस्सन्नि भोयाण ॥
 नीयजणपज्जुवासणमणभिमयाणेषथवेसकरणं च ।
 उभयसमरपवेसं नियबन्धवघायणं चवे ॥
 वित्थिस्सज्जहितरणं सभाविथमित्तवच्चणं तह थ । ५
 तं नत्थि जं न बज्जसो करेन्ति विसयाहिल्लासेण ॥
 तह वि थ पुम्भस्सियविविहकम्मपरिणामओ उ संपत्ती ।
 परिणामदारुणेहि वि न होइ भोएहि मव्वेहिं ॥
 पेच्चन्ता वि थ धणियं विज्जुक्कयाडोवचच्चलं जीवं ।
 अथरामरं व मुणिक्कण तहवि अप्पाणयं मूढा ॥ १०
 कामं विसयासेवणपमुहेहि सककइस्सकमूसाइं ।
 कल्लसेहि भिच्चिक्कणं फलाइ परिणामविरसाइं ॥
 निरयगमणाइथाइं मुच्चन्ता णेषभेयभिसाइं ।
 हिण्डन्ति अकथपुष्पा घोरे संसारकन्तारे ॥
 ता एवंविह्खरूवे संसारे पथइनिग्गणे सोम । १५
 कम्मवसयाणमेवंविहाइ को पुच्छए इहइं ॥
 निरएसु कम्मवसएण दारुणं सुणसु जं मए दुक्कं ।
 पत्तं अणन्तरुत्तो परिभमन्नेण संसारे ॥
 अपइट्ठाणे नरए तेत्तीमं सागराइ अणवरयं ।
 वच्चसिखापउमेसुं भिओ उप्पिक्कणपउणेहिं ॥ २०
 भौमन्तयंमि थ तहा पक्को निरयग्गिसंपलित्तासु ।
 कम्हूसु थ कुम्भूसु थ लोहकवल्लीसु थ घण्णासु ॥

- वेसेसु वि नरएसु पव्ययजन्तेहि करगर्हं च ।
 वहिश्चो णि मन्दभग्नो अश्वेहि य तिक्कसत्येहिं ॥
 भिक्षो खरश्चो य अहं अररोइतिसुक्कवज्जतुण्डेहिं ।
 तत्तजुयरहवरेसु य भिक्षत्यो^१ वाहिश्चो बज्जसो ॥
 १ कप्पेज्जण य स्रहसा तिसं तिसं तत्य निरयपालेहिं ।
 परहिंसादोसेण कश्चो बल्लिं फुरफुरन्तो ऽहं ॥
 उक्कणिकण य जौहं विरमं वोस्साविश्चो बला भौश्चो ।
 अल्लियवयणदोसेण दुक्कत्तो कण्ठगयपाणो ॥
 अश्विचक्कभिन्नदेहो बज्जसो परदब्बहरणदोसेण ।
 १० विक्किन्तो केत्तुणं दिसो दिसं गिद्धवन्णेण ॥
 परदारगमणदोसेण सिम्बलिं निरयजल्लणपप्पालियं ॥
 अवगूहावियपुब्बो जन्तेसु य^२ पाडिश्चो धणियं ॥
 वायसमुणहयठिक्काइएहि करुणं समारडन्तो य ।
 खरश्चो बज्जएहि दठं परिग्गहारभदोसेण ॥
 ११ उक्कन्तिज्जण बज्जसो त्रिरसादं स्वाविश्चो समंसाद ।
 ३मंसंमि लोखुयत्तणदोसेण आमपक्काइं ॥
 तहं पाइश्चो रमन्तो तत्ताइं तउयतम्भोसादं ।
 मंडासधरियसुहो मज्जरमासङ्गदोसेण ॥
 तिरिएसु वि संसारे अमदं पत्ताइ तिब्बदुक्काइ ।
 वहवाहण^३नेल्लक्कणट्ठणरूणभेयभिन्नाइ ॥

१ CE explain भिक्षाः ।

२ CE दोडिचा, ३^१ दोडिच ।

३ F चरुदो समानित्तमि तो चाम० ।

४ CE निज०

महाएसु वि च नराहिव परवसदारिद्र्यपण्डगादीणि ।
एवं न किंचि एयं ति चयसु निष्कारणं शोधं ॥

रादणा भणियं । भयवं, असोयणिक्यो तुमं, कश्चो तए
सफक्तो मणयजको, पत्तं विवेयाउहं, निउत्तो ववसाओ. धिरी-
कश्चो अप्या, विजिओ भावसत्तू, वसौकया तवधिरौ, उज्जिओ ५
पमाओ, वोलिधं भवगहणं, पत्तप्याओ मोखो ति । सोय-
णिक्यो उण सो किलिठुसत्तो^१, जो भयवओ उवसग्गकारि
ति । भयवया भणियं । महाराय, ईदसो एस संसारी;
ता किमअचिन्ताए, अप्याणयं चिन्तेहि । रादणा भणियं ।
आदसउ भयवं, कस्स उण समीवे अहं मयससङ्गचायं^२ १०
करेमि । भयवया भणियं । भयवओ विजयधम्मगुरुणो ति ।
पडिसुधं रादणा^३, अणुचिद्धियं विहाणेण । विहरिओ भयवं ।
अदङ्गणो कोद कालो ।

इओ य वाणमंतरस्स खीणप्याए इहभवाउए उदयाभि-
सुहोइयं रिसिवहपरिणामसंशियं असुहकम्मं, समुप्यओ तिब्बो १५
वाही, उवहयाद इन्दियाई. पणटो नियसहावो, उदया
असुअवेयणा । तओ ५य उवयरिअमाओ पडिडूवक्कमैण
सहावविवरीयथाए अहिययरमक्कन्दमाणो अरुणिउणवेअ-

१ D • चिन्ता ।

२ F परिचायं ।

३ CEF add सयसतेउरसमेएअ अवेयसामंतपरिवारिएअ मयया विभूरंए ।

४ A om.

वद्येषु अप्सिद्धोवक्ष्येण विद्वारविद्वालणाह^१कष्टयस्यस्यो-
 यसंगश्चो महामोहमणेण परिचक्तकन्दसद्दो गमिज्ज कञ्चि
 कासं अदरोह्ण्णदोसेण मञ्चो समाणो समुप्यञ्चो महात-
 माहिहाणाए निरयपुठवीए तेत्तीससागरोवमाज्ज नार-
 १ गत्ताए त्ति ।

भयवं पि विहरिज्जण विसुद्धविहारेण सेविज्जण^२परम-
 संजमं खविज्जण कप्परारिं काज्जण भावमंलोहणं भाविज्जण
 भावणाञ्चो खामिज्जण मव्वजौवे गन्तूण पहाणयच्छिं
 वन्दिज्जण वीथरागे सभिज्जण चेट्टाञ्चो काज्जण महापथत्तं
 १० पवञ्चो पायवोवगमणं ति । अणुपालिज्जण तमेगन्तनिरइथारं
 वन्दिज्जमाणो सुणिगणेहिं पूइज्जमाणो सोएण उवगिज्ज-
 माणो अक्कराहिं युव्वमाणो देव^३संघाएण चरज्जण देहं
 समुप्यञ्चो मव्वसिद्धे महाविमाणे तेत्तीससागरोवमाज्ज
 देवत्ताए त्ति ॥

१५ + + + +

गुणचन्दवाणमंतरं अं भणियमिहामि तं गयमित्थाणिं ।
 वोक्खामि जमिह सेसं गुक्खएसाणुमारणं ॥

॥ समत्तो अट्टमभवो ॥

॥ नवमो भवो ॥

अत्यि इहेव जन्मुहीवे दीवे भारहे वासे उन्नुभ्रभवण-
संदरुरविरहमग्गा माणिकुमुत्ताहिरणधन्नाउलहन्दहृमग्गा
सुसन्निविट्टतियचउक्कचरदेवउलविहाराराममण्डिया उक्खेणी
नाम नयरौ ॥

जा तिलयकयच्छाया वियज्जुवेसाहिरामसुहकमला ।
पायारेण पिण्ण व पिथ व्व गाढं समवगूढा ॥
अधिरत्तणकुविण्ण व दट्टुणं कहवि महियसोदसा ।
फलिहारञ्जुनिबद्धा तिज्जयणरिद्धि व्व जा विहिणा ॥
सव्वो जौष्ठ सुहवो सव्वो गुणरयणभूसिओ निच्चं ।
सव्वो सुवित्थयधणो सव्वो धणुञ्जुओ लोओ ॥ १०
रेहन्ति जौष्ठ सोमा सरेहि नल्लिणौवणेहि थ मरादं ।
कमलेहि थ नल्लिणौओ कमलाद थ भमरवन्देहिं ॥
तौष्ठ थ राथा पणयारिवन्दमामन्नसयलविहवो वि ।
नवरमसामन्नजसो नामेणं पुरिससौहो त्ति ॥
किन्ति व्व तस्स जाया निष्कलवंसुभवा ऽकलहा य । १५
सव्वञ्जुसुन्दरी सुन्दरि त्ति नामेण ससिवथणा ॥
धम्मत्य'भग्गपसरं तौए मह सोक्कमणुहवन्तस्स ।
पणइयणकथारण्दं वोलीणो कोद कालो त्ति ॥

इन्द्रो य सो महासिद्धिमहाविमाणवासो देवो अहाउच-
मणुपाखिऊण तन्नो चुन्नो समाणो समुण्णो सुन्दरीए
कुच्छिंशि । दिट्ठो य तीए सुविण्णंमि तीए चैव रयणीए
पहायसमयंमि पणासयन्तो तिमिरं मण्डयन्तो नहसिदिं
५ विषोइयन्तो कमलायरे पगासयन्तो जीवलोथं वन्दिअमाणो
लोएहिं थुअमाणो रिमिगणेहिं उवगिअमाणो किअरेहिं
अग्निअमाणो लच्छीए अन्नपसन्तमण्डलो निवत्थणं सब्-
किरियाण चूडामणौ उदयधराहरस्स सब्बत्तमतेयरासो
दिण्णथरो वयणेणसुयरं पविसमाणो न्ति । पासिऊण य
१० तं सुहविउद्धा^१ । सिट्ठो य तीए जहाविहिं दइयस्स ।
हरिसवसुअिअपुल्लएणं भणिया य तेणं । देवि, तेसोअ-
विक्काओ ते पुत्तो भविस्सइ । तन्नो सा 'एवं' ति भन्तार-
वयणमहिणन्दिऊण हरिसिया चित्तेण । तन्नो विसेअओ
तिवग्गसंपायणरयाए संपाडियसयलमणोरहाए अभागमाणप-
१५ सरं पुल्लफलमणुअवन्तीए पत्तो पसूहसमओ । तन्नो पसत्ये
तिअिकरणसुअत्तओए विणा परिकिसेण पसूथा एसा ।
जाओ से दारओ । निवेइओ राइणो पुरिससोइस्स हरिस-
निअराए सिद्धिमइनामाए सुन्दरिअेडियाए । *परितुट्ठो
राथा । दिअं सिद्धिमइए पारिओमियं । भणिया य पडि-
२० हारौ, जहा समादससु णं मम वयणेण^२ जहासिअिअे

१ CE add एसा ।

२, A पडिउट्ठो ।

३ CEP 'वाओ' ।

पडिहारे, जहा 'मोघावेह मम रज्जे कासपच्छापप्रोएण
 सम्बन्धनाणि, द्वावेह घोसणापुम्बयं अणवेक्खियाणुक्कं
 महादाणं, विमज्जावेह पडमरायपमुहाणं नरवईणं मम
 पुत्तपडन्ति', निवेएह देवीपुत्तजम्भमुदयं पडराणं, कारवेह
 अयासकण्ठभूयं नयरमङ्गसवं, ति । समाहट्ठा य तीए अहाहट्ठं
 पडिहारा । अणुचिट्ठियं रायसासणं पडिहारेहिं ।

१ कारावियं च तेहिं बज्जविहवरदूर^२अणियनिग्घोसं ।

लौलाविलासविभम^३मग्गपणसन्तजुवइजणं ॥

वेत्तहसवाज्ज^४सदयाविलोलवसउत्तसन्तसंकारं ।

हेलुक्कसन्तकरकमसधरियविमज्जव^५रदुत्तं ॥ १०

कप्पूरकुहुमुप्पय्यरूपरूपूरियमइक्कणाभोयं ।

बहसमयणासिकइमसुप्पय्यन्तपडन्तमायरयं ॥

करकलियकणयसिक्कयसलिसपहाहससन्तसिद्धारं ।

मयवस^६विमज्जुक्कलियगीयसयजणियजणसासं ॥

लौलाससविसमसलन्तसलियपयररणन्तमञ्जीरं । १५

ससनेहसाकसावुत्तसन्तकसकिक्किणिकसावं ॥

असोअसमुक्खित्तुत्तरीयदोसन्तयणयवित्थारं ।

हलहसयमिसियमायरयसोयइदुत्तमसंसारं ॥

१ CE पुत्तजम्भोत्तिं F पुत्तजम्भयत्तिं ।

२ D adds ता ।

३ A om. all down to आसदिया पडर०—CE सटा० D सत्तं करहं कयं ।

४ DF तासपडियसया ।

५ DF सस०, CE, have only ससंते ।

६ D सलिया ।

७ One mora is wanting.

८ CF विसंमुहु० ।

द्वरिद्यज्जणामणवरयचित्तक्लिष्यन्तमहरिश्चामरणं ।

विजिद्यसुरसौद्यविहवं वद्वावण्यं मणभिरामं ॥^१

आणन्दिया पञ्चरजणवया । संपाञ्चियं वद्वावणादयं
उचिद्यकरणिञ्जं । एवं च पददिपं महन्तमाणन्दसोक्कमणु-
१ हवन्तस्स समदक्खिञ्चो पठमो मासो । पदद्वाविद्यं नामं
दारयस्स 'उचिञ्चो एम एयस्स' त्ति कसिञ्जण सुमिणय-
दंसणेण पियामहसन्तियं ममरादसो त्ति ॥

एत्यन्तरंमि सो वि वाणमंतरजीवो नारञ्चो तञ्चो
नरथाञ्चो उच्चद्विञ्जण नाणाविहतिरिएसु आहिण्डिञ्जण
१० पाविञ्जण दुक्कादं तद्वाकस्यपरिणदवसेण गोमालञ्चत्ताए
मरिञ्जण इमीए सेव नयरीए पाणवाडयंमि गण्डिगाभिच्चा-
णस्स पाणस्स जस्सदेवाभिच्चाणाए भारियाए कुच्चिंमि
५ समुच्चिञ्चो सुयत्ताए त्ति । जाञ्चो कासकसेण । पदद्वाविद्यं
से नामं गिरिसेणो त्ति । सो य कुकवो जडमई दक्खिञ्चो
१५ दरिदो त्ति दुक्केण कासं गमेइ ॥

समरादसो य विमिद्धं पुण्णकसमणुहवन्तो पुव्वभवसुकथ-
वासणागुणेण वासभावे वि आवासभावचरिञ्चो मयससत्त्व-
कसासंपत्तिसुन्दरं पत्तो कुमारभावं । पुव्वभववधासेण अणुरत्तो
वत्येसु चिन्ताए अहिणिवेसेण, उच्चिञ्चए चित्तभावे,^२
२० निरुवेइ सस, चउइइ तत्तजुत्तीए, भावए समभावेण, वसुए

१ CE add चपुचिद्वियं रायलसच पठिदरिचं ।

२ CE चचरा and om. all down to एवं च । C भावेच ।

सद्भाए, पञ्चए गोघरंमि, गच्छए संवेयं । एवं च १भत्य-
संगयस्स तत्तभावणाणुसरणबलेणं जायं जादसरणं । न विस्वायं
जणेण । तत्रो सो अशत्ययाए कुसलभावस्स^१ पहीणयाए
कम्भुणो विसुद्धयाए नाणस्स हेययाए विमयाणं उवाएययाए
पसमस्स अविज्जमाणयाए^२ दुक्कडाणं उक्कडयाए जीववौरियस्स^३
आसन्नयाए सिद्धिसंपत्तौए न बज्जमन्नए रायत्तच्छिं, न उज्जन्नी
सरीरसङ्कारे, न कीलए चित्तकौलाहिं, न सेवए गामधम्मे,
केवलं भवविरत्तचित्तो सुह^४आणजोएणं कालं गमेद त्ति ॥

तं च तद्वाविहं द्दूण समुप्पन्ना पुरिसमोहस्स^५ चिन्ता ।
असो णु खलु एम सुमारो अणन्नमरिसे वि चित्ते सुन्दरो वि :
रूवेण पत्ते वि पढमजोव्वणे संगश्रो वि कलाहिं पेच्छन्तो वि
रायकन्नयात्रो^६ निरुवहसो वि देहेण जुत्तो वि इन्दियसिरीए
रहिन्तो वि मुण्णिदंसणेणं न छिप्पए^७ जोव्वणविद्यारेहिं, न
पेच्छए अद्दुच्छिपेच्छेण, न जंपए खलियवयणेहिं, न सेवए
मेयादकलासो, न बज्जमन्नए भूसणादं, न घेप्पए मएण, न^८
सुचए अज्जवथाए, न पत्यए विमयमोक्खं । ता किं पुण इमं
त्ति । पुससंभारजुत्तो थ एसो, जेण दिट्ठो देवीए एथसंभव-
काले पसत्यसुविणसो; गवसंगए एयंमि नत्थि अं मे न

१ A सख० ।

२ F जोयस्स ।

३ F पुज्जड० ।

४ A भावया ।

५ F adds राएया ।

(६ D instead of निरुवहसो the following passage : ताहिं च विहा-
वार उयं निरुवहसंघेदियसरीरो F निरुवहसंघंघेदियसरीरो । ७ A D जोयव० ।

संजायं । अत्रो भवियव्वमेयस्स महापद्दहाए, पाविथव्वमेय-
 संबन्धेणमन्वेहिं पारत्तियं । ता एस एत्युवात्रो । करेमि वे
 दुल्लखियगोट्टिसंगए निष्साए कत्ताहिं विथक्खणे ररुकोस्सासु
 आराहए परच्चित्तस्स अट्टामिए मयणेण विविट्टकुल्लसमुप्यजे
 १० पहाणमित्ते । तत्रो तेसिं संभग्गीए संपाडिस्सद्द मे परमपमोथं
 ति । चिन्तिऊण कया कुमारस्स दुल्लखियगोट्टीचूडामणिभूया
 सुत्तिमन्ता विथ मज्जमयणदोगुन्दुगार्हं असोयकामकुरल्लखि-
 यङ्गयप्पमुहा पहाणमित्ता । भणिया य रादणा । तथा
 तुष्सेहिं जइयव्वं, जहा कुमारो वि भिट्ठल्लोयमग्गं पवक्कह ।
 १० तेहिं भणियं । जं देवो आणवेह ।

अरक्कन्ता कइह दियहा । उवगथा वौमत्यथं । आठत्तो
 य णेहिं मज्जरोवक्कमेण कुमारो, गायन्ति मणहरं, पढन्ति
 १गाहात्रो, पुच्छन्ति वौणापत्रोए, पसंघन्ति नाइयाइं, विथा-
 रेन्ति कामसत्थं, २दंसेन्ति चिन्ताइं, वळेन्ति सारममिऊणथाइं,
 ३१ निन्दन्ति चक्काइं, कुणन्ति इत्थिकइं, ४दंसेन्ति सरवराइं,
 कारेन्ति जल्लकौडं, ५निवेशन्ति उक्खाणेसु, पसाहिन्ति सुन्दरं,
 कौल्लन्ति उँल्लाहिं, रएन्ति कुसुमसत्थरे, थुणन्ति विधमबाणं
 ति । कुमारो उण पवड्डमाणसंवेत्रो 'अहो एएसिं मूढथा ।
 कइं पुण एए पडिबोहिइयव्व'न्ति उवावच्चिन्तापरो उवरोह-

१ D चिंमारनाचाउ ।

२ D •ने ।

३ F चक्कायायाइ ।

४ D दंसेन्ति ।

५ D निवासन्ति, F निवसन्ति ।

सौख्याए पडिकूलमभणमाणो चिद्दर । एवं च अरुक्कतो
कोर काळो । तेषिं पडिबोहणत्यं तु किंचि नाडयपेष्णार
असुवगथं कुमारेण, वड्डिया पीई, नीया य परमवीसत्यथं ।

अन्नया य 'एस एत्य विसयाहिन्नो उवाओ' ति मन्निऊण
परोप्परं कओ अओएण कामसत्यपसङ्को । भणियं च णेण । ५
भो किंपरं पुण इमं कामसत्यं । कामङ्कुरेण भणियं । भो
किनेत्य पुच्छियव्वं; अविगलतिवग्गसाहणपरं ति । कामसत्य-
भणियपओयसुणो हि पुरिससु सदारचित्ताराहणसंरक्खणेण
सुद्धसुयभावओ विसुद्धाणादकिरियापसिद्धीए^१ य महन्तो
धओ । अणुरत्तदारासुद्धसुएहिंतो य तथाणुबन्धफलसारा १०
संपज्जन्ति अत्यकामा; विवज्जाए उण तिपहं पि विवज्जाओ ।
जओ अणाराहणेण दारचित्तसु न परमत्यओ संरक्खणं,
असंरक्खे य तसु असुद्धसुयभावओ तेषिं 'निरयाहजोयणाए
विसुद्धाणादकिरियाभावओ'^२ महन्तो अहओ, अणुरत्त-
दाराविसुद्धसुएहिंतो य पणस्सन्ति अत्यकामा, न य काम- १५
सत्यभणियपओयपरिआणरहिओ निचमेण सदारचित्तं
आराहेइ ति । एएण कारणेणं तिवग्गसाहणपरं कामसत्यं
ति । कल्लियङ्गएण भणियं । सोहणमिणं, न एत्य कोर दोओ ।
एथं तु सोहणवरं, धम्मत्याण साकल्लयानिदरिसणपरं^३ ति; न

१ 'A-E' •दोष य ।

१ C E चिरताए • F निररवारजीयवेच ।

२ D adds च ।

३ C E F •हरिचं ति ।

जशो कामाभावे धसत्याणमन्नं फलं, न च निष्कलन्ते तेषिं
 पुरिषत्यथा । न च भोक्ताफलसाहचरणेण सफला इमे, जशो
 अशोश्चो भोक्तो समाहिभावणास्त्राणपगरिसफलो य । तथा
 धसत्याण साफलायानिदरिसणपरमेयं ति । एवं चैव सोहृत्-
 ५ यरं । असौएण भणियं । कुमारो एत्य पमाणं ति । कामकुरेण
 भणियं । सुद्रु पमाणं । सलियङ्गण भणियं । जर एवं, ता
 करेड पसायं कुमारो ; साहेड, किमेत्य सोहृणयरं ति ।
 कुमारेण भणियं । भो न तुभोहिं कुप्पियव्वं, भणामि अहमेत्य
 परमत्यं । सम्भेहिं भणियं । कुमार, अज्ञाननासणे को कोवो ।
 १० ता करेड पसायं कुमारो, भणउ परमत्यं ति । कुमारेण
 भणियं । भो सुणह । काममत्यं खु परमत्यश्चो करेणसुणेण-
 याणमज्ञाणपयासणपरं, जशो कामा असुन्दरा पयईए
 विवम्भणा जणाण विमोवमा परिभोए^१ वक्खला कुचेट्ठियस्स ।
 एएहिं अहिञ्जया पाणिणो महामोहदोषेण न पेच्चिन्ति
 १५ परमत्यं, न सुणन्ति चियाचियाइं, न विचारन्ति कम्मं, न
 चिन्तन्ति आयदं । जेण कामिणो सथा सुइएणु असुइनि-
 वन्थेणु कलमलभरिएणु महिसायणजेणु चन्धकुन्देन्दोवरे-
 चिंतो वि अचिययर^२रकवुद्धीए अहिसासादरेणु असुइए
 विथ^३ गङ्गसुयरा धणियं पयइन्ति ; जशो न पेच्चन्ति

१ A D पुरकोर ।

२ A -संदु, D नस. म. ।

३ F महा, C सधेसा ।

परमत्यं । जश्चो यं दक्षणे मणुयज्ज्मे लद्धे कक्षपरिणईए
 साहए सुद्धधक्षत्स चक्षले पर्यईए संसारवद्धणेसु निष्वाणवेरिएसु
 बालवद्धमएसु वृहयणगरहिएसु सञ्जन्ति कामेसु ; अश्चो न
 सुणन्ति हियाहियाइं । जश्चो य अस्मन्तेसु वि इमेसु
 कामसंपाङ्कणनिमित्तं निष्कलं उभयलोएसु कुणन्ति चित्त- ५
 चेद्वियं, खमन्ति अस्समाए, किलिस्सन्ति अतवं, युणन्ति
 अद्योयव्वाइं, झायन्ति १अञ्जाइयव्वाइं ; अश्चो न वियारेन्ति
 कक्कं १ । जश्चो य उवहसन्ति सच्चं, कुणन्ति कन्दप्पं, निन्दन्ति
 गुरुयणं, चयन्ति कुसल्लमगं, ह्वन्ति ओहमणिक्का, पावन्ति
 उम्मायं, निन्दिज्जन्ति लोएणं, गच्छन्ति नरएसु ; अश्चो न १०
 पेच्छन्ति आयइं । अश्चं च । इहलोए चेव कामा कारणं
 वृहवन्धणणं, कुलहरं इस्साए, निवासो अणुवसमस्स, खेत्तं
 विसायभयाणं ; अश्चो चेव निन्दिया धम्मसत्थेसु । एवंवद्विए
 समाणे निरुवेह मन्मत्थभावेण, क्वणु कामसत्यं अविगल्लति-
 वग्गसाहणपरं ति । जं च भणियं 'कामसत्यभणियपञ्चोयसुणो १५
 हि पुरिसस्स सयारचित्ताराहणसंरक्खणेण सुद्धसुयभावश्चो
 विसुद्धदाणाइकिरियापसिद्धीए थ ५ महन्तो धम्मो त्ति, एयं पि
 न जुत्तिसंगथं । जश्चो न कामसत्यभणियपञ्चोयसू वि पुरिसो
 निधमेण सदारचित्ताराहणं करेति । ५ दीसन्ति खलु इमेसिं

१ C E सुयन्ति अद्योयव्वाइं ।

२ C E चज्ज्मेयं ।

३ C D E F कक्काकक्कं ।

४ MSS - शौय य ।

५ D F add जन्ता ।

पि वहिचरन्ता दारा । न-यामक्षपञ्चोयजणिञ्चो तञ्चो ।
 वहिचारो त्ति जुत्तमामङ्कितं, न जञ्चो एत्य निष्कण पमाणं ।
 दौसद य तप्यञ्चोयञ्चू एगदाराचित्ताराहणपरो वि अक्षसु
 तमणाराहयन्तो, अपञ्चोयञ्चू वि-याराहयन्तो त्ति । तन्वा जं
 ५ किञ्चि एयं । जं वेज्जगोदाहरणं एत्य 'जादजुत्तिं भणन्ति,
 मा वि य पयदनिग्गुणत्तणेण कामीण जौवियत्यिणो खग्ग-
 सिरिच्छेयकिरियाविहाणजुत्तितुल्ल त्ति न बङ्गमया वुहाणं ।
 एवं सुद्धसुयभावो त्रिसुद्धाणादकिरियापमिद्धी य वभिचा-
 रिणी दौषन्ति । कामसत्यपराणं पि सुया अकुलउत्तया
 १० पयईए भुयङ्गपाया चेद्धिणण । अणुरत्तदाराइं पि य निर-
 वेक्खाणि दाणाइकिरियासु, तुष्कयाणि पयईए, अहिंयं
 विवज्जयकारौणि । अञ्चो जं पि जंपियं 'अणुरत्तदारासुद्ध-
 सुएत्तिंते य तयणुबद्धफलमारा संपज्जन्ति अत्यकाम' त्ति,
 तं पि य असमञ्जसमेव । एवं च ठिण समाणे जं पि भणियं
 १५ 'विवज्जए उण तिण्हं पि विवज्जञ्चो' त्ति इत्थेवमाइ, तं पि
 परिहरियमेव, वभिचारदोसेण समाणो खु एमो । इहइं न
 हिं न कामसत्यभणियपञ्चोयञ्चुणो वि एमो न होइ । अञ्चो
 न तद्विवज्जयनिमित्तो खलु एमो, अत्रि य अकुमसाणुबन्धि-
 कञ्चोदयनिमित्तो, विवज्जञ्चो वि य 'कुमसाणुबन्धिकञ्चोदय-

१ C. जादद, E. जीदद Di marg. जात्यगर ।

२ A D F अङ्ग, A F-om य ।

निमित्तो ऽति निरत्ययं कामसत्यं । तथा जं च भणियं 'एयं
 तु सोहृण्यरं, धन्त्याण साफलयानिद्रिसणपरं कामसत्यं ति
 न जन्तो कामाभावे धन्त्याणमज्ञं फलं, न य निष्फलते तेषिं
 पुरिसत्यथा, न य मोक्षफलसाहगन्तेण सफला रने, जन्तो
 अलोहजो मोखो समाहिभावणाप्राणपगरिसफलो य' ऽति, ५
 एयं पुण असोहृण्यरं । जन्तो पामागहियकण्डुयसपाया कामा
 विसधरा अवसाणे भावन्धवारकारिणो असुहकसफलभूया
 कसं धन्त्याण फलं ति, कसं वा तद्वाविहाणं धन्त्याण
 पुरिसत्यथा, जे अपेन्ति कामे नासेन्ति उवसमं कुणन्ति
 अभिन्नसंगमाणि अवणेन्ति सव्ववसायं संपाडयन्ति अणाथइं १०
 'अवपूरन्ति सोयं विहेन्ति लाघवाइं' ठावेन्ति अप्यस्यं
 हरन्ति अप्यमायप्यमाणे २कारेन्ति अणुवाएयं ति । जं पि य
 'सरीरद्विद्वेषेभवेण आहारसधन्त्याणो' कामा' ३ परिहरियव्या
 य एत्य दोस ऽति मोहदोसेण भणन्ति मन्दवुद्धिणो, तं पि
 न उ बुद्धजसमणोहरं । जन्तो विणा वि एएहिं सुफियतन्ताणं १५
 पेण्णमाहाण जहाभावमेव बोदिविरत्ताण तीए सुद्धन्त्याण
 रिषीण दौसइ सरीरद्विइ ; सेवमाणाण वि य ते तव्वधि-
 यपावमोहेण अन्नसेवणंपराण खयादिरोगभावजो विणासो
 ऽति । ता कसं ते सरीरद्विद्वेषेवो, कसं वा आहारसधन्त्याणो

१ C E F अणुवरंति ।

२ C E वं ।

३ A-F करेन्ति ।

४ C E F ०२२० ।

* Kāmasāstra, p. 25.

न्ति । न च एवसंगत्या दोषा अपरिचत्तेहिं एएहिं अभिज्ञ-
 निबन्धत्तेण तौरन्ति परिहरिउं । न खलु मोक्षुण मोक्षं
 कामाणमणुवसमाईण च अन्नं निमित्तं ति चित्तेह चित्तेण ।
 एवंवड्डिए समाप्ते न हि 'हरिणा विष्मन्ति' जवा न पद-
 १० 'रिष्मन्ति', एवमादि पदसणप्पायं कामसत्यवयणं । तन्वा न
 कामफलाण धम्मत्याण पुरिसत्यया, अवि य मोक्षफलाणमेव ।
 न च अलोद्धो मोक्षो ; जप्पो विविट्टुमुणिलोयलोद्धो,
 रहिओ जप्पाइएहिं, वक्खिओ आवाहाए, समत्तौ सम्बकज्जाणं,
 पगरिओ सुहत्सु । समाहिभावणाग्गाणाद्धो वि न हि न
 १० धम्मसूवा^१, अवि य ते सेव भावधम्मो । इयरो वि निरौहत्सु
 तप्फलो सेव हवद, अज्जहा 'गरहियाणि इट्टुपूयाणि' न्ति
 भाविद्यम् सत्यवयणं । न य कामा अणिन्दिया पयइन्ति ।
 पयईए पयिद्धा तिरियाणं मज्झसा मरुवेणं । ११ ता किमेएहिं
 सत्येण । जं पि भणियं 'बालासंपओओ पराहौणो न्ति उवाचं
 ११ अवेस्सह उवाचपडिवत्तौ य कामसत्याओ, तिरियाणं तु
 'अणिवारिया इत्थिजाई रिउकाले य निद्यमिया पविन्तौ
 अनुट्टिपुम्मा य' न्ति, एयं पि मोहपिसुणयं ; जप्पो उवाएया
 सेव न हवन्ति कामा असुन्दरा पयईए विउत्तवा जप्पाण
 विसोवमा परिभोए वक्खसा कुषेड्डियत्सु न्ति दंसियं मए ।

१ A adds न्ति । २ D adds मोक्षो । ३ A F धम्मत्या ।

४ D om. all down to चन्ति कामा । ५ C E अवापरिया ।

* Kāmasāstra, p. 25. † Ibidem, p. 16 f.

अश्रो अदत्तादाणगहणविमथसत्यकण्ठं खु एथं ति । करेन्त-
सुणेन्तथाणमन्नाणपथाणपरं कामसत्यं । भणियं च सुद्धचित्तेहिं ।

तं नाम होइ मत्यं जं हियमत्यं जणस्स देसेइ ।

जं पुण अहियं ति सथा तं नणु कत्तोच्चयं सत्यं ॥

अहिया तश्रो पवित्तौ होइ अकज्जंमि मन्दुवुद्धौणं । ४

असुहोवएसकूवं जत्तेण तयं पयहियव्वं ॥

इहुरा पज्जलिश्रो व्विय वक्काहजल्लणो जणस्स हिययंमि ।

किं पुण अणत्यपण्डयकुक्कव्वहविहोमिश्रो सन्तो ॥

ता जं कामुहोरणसमत्यमेत्यं न तं बुहजणेण ।

सुमिणे वि जंपियव्वं पसंसियव्वं च दुव्वयणं ॥ १०

पसमाइभावजणयं हियमेगन्तेण सव्वसत्ताण ।

निडणेण जंपियव्वं पसंसियव्वं च सुविसुद्धं ॥

एवंवट्टिए ममाणे अलं दुव्वयणमंगयाए कामसत्य-

चिन्ताए न्ति ।

एथं खोजणे विन्धिया असोयादौ । चिन्तियं च णेहिं । १५

अहो विवेगो कुमारस्स, अहो भावणा, अहो भवविराश्रो, अहो
कथकुथा । सव्वहा न ईइखो सुण्णिजणस्स वि परिणामो होइ,

किं तु कुडं जंपमाणो दूनेइ एस अणे न्ति । चिन्तिजण

जंपियं अशोएण । कुमार, एवमेथं, किं तु सव्वमेव खोथ-

मग्गाइयं जंपियं कुमारेण । ता अल्लमिमीए अइपरमत्य-

चिन्ताए । न, अणासेविए खोथमग्गे इमीए वि अहिंगारो १

न्ति । ता लोचमगं पडुच्च किंपरं पुण कामसत्यं ति साहेउ
कुमारो । कामकुरेण भणियं । सोहणं भणियं असोएण । लजि-
यङ्गएण भणियं । न असोओ असोहणं भणितं जाणइ । कुमा-
रेण भणियं । भइ, अपरमत्यपेच्छो पाएण लोओ भिन्नइई
५ य । ता न तंमग्गेण इमस्त अहं किंपि परयं अवेमि । सव्वहा
कन्दप्पियाण बालाण^१मविणोयविणोयपायं पयं : अओ काम-
सुहाइं पि कम्मपरिणामनिबन्धणाइं जीवाणं, तिउणे य तंमि
न परमत्येण इमिणा पओयणं ति । उत्तरपयाणासामत्येण
'एवमेथ' ति अभुवगयं असोआईहिं ।

- १० अरक्कन्ता करइ दिवहा । आलोचिधमणेहिं । तवस्सि-
प्पाओ कुमारो, कहं अण्हारिसेहिं त्रिसएसु पयहाविउं
तीरइ । तहावि अत्थि एक्को उवाओ । उवरोहमौलो खु
एसो. पडिवक्का य अण्हे इमेण मित्ता । ता अथत्यंण्ण एयं
कलत्तसंगहमन्तरेण, कथाइ संपाडेइ अण्हाणं समौहिथं ति ।
- १५ ठविज्जण सिद्धन्तं समागए अवमरे भणियं असोएण । भो
कुमार, पुच्छामि अहं भवन्तं, किमेत्थ जीवलोए सुपुरिसेण
मिणिवक्खलेण होयव्वं किं वा नहि । कुमारेण भणियं । भो
साउ पुच्छिं, साहेमि भवओ^२ । एत्थ खलु तिविहो मित्तो
इवइ । तं अहा । अहमो मज्झिमो उत्तमो णि । जो^३ खलु
२० संजोइओ अप्पणा^४ दिक्खमाणो अन्ताहिं^५ 'अणुयत्तिज्जमाओ

^१ C E om, मविणोय ।

^२ F adds सुवह अवधिया ।

^३ A ख ।

^४ C E add णि ।

^५ A D अणव ।

र्थरूपे सेविज्जमाणो परदिपं साखिज्जमाणो जत्तेष विजोइए
 वेज्जरंमि, नावेखार सुकथादं, न रक्खार वथणिज्जं, परिचयद
 हणेष; एस एथारिसो अणुसमयसेविथपरिचरि नाम
 मज्झमिन्तो । ओ उण अज्जाकहंसि संगमो दिक्खमाणो
 प्रत्तबुद्धीए अणुयन्तिज्जमाणो अजत्तेष सेविज्जमाणो विभाए ५
 ताखिज्जमाणो जसवारएसु तत्तणं न विसंवरद, विज्जरे
 नावेखार ईसि सुकथादं, रक्खार मणागं वथणिज्जं, परिचयद
 विजावपुज्जयं विसम्भेण; एस एथारिसो क्खसेविथपरिचरि
 नाम मज्झमिन्तो । ओ उण अजत्तेण^१ दिट्ठाएट्ठो बज्जमज्जए
 सुकथं, उवगच्छए सेत्तिं, पयइए उव्यारे, मोयावए दुहाओ, १०
 जणेर गोरवं, वज्जेर माणं, करेर संपयं, विहेर सोखं, न
 परिचयद आवथाए; एस एथारिसो 'ओसक्कारमेत्तेण'^२
 सेविथापरिचरि नाम उन्तिममिन्तो ति । एवंवट्ठिए
 समाणे सुपुरिसेणाओषिज्जण नियमरूपे सव्वहा उन्तिममिन्त-
 वच्छलेण होयज्जं ति । कामकुरेण भणियं । भो को उण १५
 रसाधिप्पाओ । पखिड्ढसेवेयं, जं अहम्मज्झिमे चरज्जए
 उन्तिमो सेविज्जर । कुमारेण भणियं । नणु एवमेव एत्था-
 धिप्पाओ, जं अहम्मज्झिमे चरज्जए उन्तिमो सेविज्जर ति ।
 कखिथक्कएण भणियं । भो न 'एथमुज्जवं, गमौरं रहु एयं न

१ C E F^१ अचनेवापि ।

२ A F ओका०, D ओका० ।

३ C E F . जापि ।

४ F यं चरज्जं ।

- विशेषश्चो अविवरिचं जाणीयद् । ता विवरेहि संपयं, के लण
इमे तिषि मिता । कुमारेण भणियं । भो जद् नावगथं
तुष्णाणं, ता सुणद् संपयं । एत्य खल्ल, परमत्यमित्ते पडुष्
पक्षिणो उत्तरं च जुक्कद् ति जंपियं मए । पसिद्धं तु सोद्वं,
५ को वा सचेद्यणो तयत्थं न-याणद् । ता इमे मिता देह-
सयणधम्मा । तत्थ जहम्ममित्तो देहो, मज्झिममित्तो सयणो,
उत्तमो धम्मो ति । जेण देहो तद्वा तद्दोवचरिक्खमाणो वि
अणुसमयमेव दंसेद्द वियारे, अहिचपस्कमंगयं अणुयत्तद् जरं,
चरिमावथाए य उज्जद्द निरालम्भं ति; एस जहम्ममित्तो ।
- १० सयणो लण ममत्ताणुक्कवं करेद्द, पडिममत्तं किलिक्खद्द
गिक्खाणद्द कज्जे, परिक्खयद्द गयज्जीयमारं, सुमरद्द य पत्यावेसु,
एस मज्झिममित्तो ति । धम्मो लण 'मंगश्चो जहाकहंणि
वच्छलो एगन्तेण अविशार्हं भएसु निव्वाहद्द मिक्कयं ति; एस
उत्तमो । एवं च नाऊण अधुवे विमयमोक्के अमारो पयईए
- १५ मोहणे परमत्यस्स दाहणे विवाए^१ अवहीरिए धीरेहिं, पाविण
माणुसत्ते उत्तमे भवाण दग्गहे भवाडवीए सुखेत्ते^२ गुण-
धंणाए वाहए^३ निव्वाणस्स उज्जिऊण मोहं चिन्तिऊणायहं
अचिन्तिन्नामपिसक्किहे वीथरायप्पणीए उवादेए मिथसेण
^४ होह वच्छला सप्परिससेविए उत्तममित्ते धम्मे ति ॥ एत्थं

१ A संमज्जो ।

२ D F विवायकलियं ।

३ F adds दुक्कहे चउववाभिनटाया ।

४ A ने० ।

५ D F मोह. C चह E वेह ।

सुणमाणाण तहाभव्याए असोयारिण विविक्तयाए कक्षपरि-
 णामस्स कुमारसन्निहाणसामत्येण विमुद्धयाए जोघाण उक्कड-
 याए वीरियस्स विथन्निओ कुसलपरिणामो, विथलिओ
 किलिड्डकम्मराभी, अवगया मोहवासणा, तुडा असुहाणुवन्धा,
 आओ कक्षगण्डिभेओ, खओवसममुवगयं मिच्छन्तं, 'आविहओ ५
 सक्कपरिणामो । तओ समुप्पन्नसंवेगेण जंपियं असोएण ।
 कुमार, एवमेयं, न एत्य संदेहो, सोहणं समादट्टं कुमारेणं ।
 कामङ्कुरेण भणियं । सोहणाओ वि सोहणं । अहवा इयमेव
 एक्कं सोहणं, नत्यि अन्नं सोहणं ति । खल्लियङ्गएण भणियं ।
 किं बड्डणा, अज्जाणनिहापसुत्ता पड्डिबोद्धिया अन्हे कुमारेण, १०
 दंसियादं हेओवादेयादं? । ता पयट्टन्ह सहिए, संपाडेओ
 कुमारसासणं । असोएण भणियं । कुमार, साज्ज जंपियं
 खल्लियङ्गएण; ता समादसड कुमारो, जमन्हेहि काथव्वं ति ।
 कुमारेण भणियं । ओ संखेवओ ताव एयं । उज्जियव्वो
 विसयराओ, चिन्तियव्वं भवसङ्खं, वज्जियव्वा कुसंग्गी, सेवि- १५
 यव्वा साज्जणो; तओ जहासत्तीए दाणसीलतवभावणापहाणेहिं
 होवव्वं ति । असोयारिहिं भणियं । साहु कुमार साज्ज,
 पड्डिवज्जमिणमन्हेहिं । कुमारेण भणियं । ओ धक्का रउ तुभे;
 पावियं तुन्हेहिं फलं मणुथजक्कस्स । तेहिं भणियं । कुमार
 साज्ज, एवमेयं; धक्का रउ अन्हे, न खलु अहक्काए कुमारदंसणं १०

संपञ्जद । एवं चाह्निणन्दिऊण कुमारं संपूदया विशेषेण
कुमारेण उचियाए वेलाए गया मट्टाणाइं असोयाई । पारङ्गं
अहोसियमणुट्टाणमेएहिं । अदकन्ता कइइ दियहा ॥ •

- एत्यन्तरंमि समागन्तो मज्झमन्तो, विद्यन्मिया वणसिरी,
५ मञ्जरिन्तो चूयनियरो, कुसुमिया तिलयाई, उल्लसिया अद-
मुत्तया, पवत्तो मलयाणिलो, मुदयं भमरजासं, पसरिन्तो
परञ्जयारवो ; जहिं च मम भित्तरञ्जमिमं ति' उत्तुणो कथत्येइ
वाल्लवुडुं पि मयणो, भिमिरमत्तुविगसेण विद्य विद्यमियक-
मल्लवथणा कमलिणी, मज्झसमागमसुत्तेण पणट्टतमाओ जन्ति
१० जामिणीओ, उउल्लच्छिदंसणपमत्ता विद्य तथा परिमन्थरगमणा
वासरा ; जहिं च अग्घए नवरङ्गयं, वज्जमया पमत्ता हवन्ति
डोलाओ, सेविञ्जन्ति काणणाइं, मणहरो चन्दो, अहिमओ
गेयविही, 'वहन्ति पेरणाइं, पिथाओ कामिणीओ ; जहिं च
विसेसुञ्जलनेवञ्जाइं कीलन्ति तरुणवन्नाइं, भमन्ति महा-
१५ विभूरीए देवयाण पि रहरा, मयणवाहभएण विद्य सरणाइं
अस्सियन्ति पियथसेसु पिथाओ ॥ एवंविहे य मज्झमए
रुइणो पुरिमसीहस्स मयरिञ्जणदंसणमिमिन्तं समागथा
मयरिमहन्तया । विक्कन्तो जेहिं राथा । देव, देवे नरवदंमि
निक्कञ्जणो मयरीए ; तथावि समागन्तो मज्झमन्तो प्ति
२० विविहचचरीदंसणेण देवपसायस्सालियाणं पथाणं हहाओ

वि गह्यं ह्यन्तरं करेड देवो नाथराथाणं ति । राहणा
 चिन्तियं । अहो सोहणसुवत्थियं, मयणमित्तो खु मज्ज-
 मन्त्रो । ता कुमारं एत्य निउञ्जामि, जेण तद्वा विचिन्त-
 संसारविद्यारदंसणेण संजायरमन्तरो संपाडेइ मे परिचणस्स
 य समीहिियाहियं^१ सोखं ति । चिन्तिऊण भणिया मह- ५
 नथा । भो संपाडिया मम तुझेहिं वज्जसो नियविभूद-
 दंसणेण निब्बुई, अहं पुण तुन्हाण कुमारदंसणेण अहियं
 संपाडेमि । अन्नं च । संपयं कुमारो एत्य कारणपुरिसो ;
 ता तंमि चेव वज्जमाणो काथव्वो त्ति । महन्तएहिं भणियं ।
 जं देवो आणवेइ । अन्नं च । देवपसायाओ वि एसो महा- १०
 पसाओ जहिं कुमारदंसणं ति । निगया महन्तया । राहणां
 वि सहाविओ कुमारो, भणिओ थ सबज्जमाणं । वच्छ, ठिई
 एसा इमीए नयरीए, जं मयणमज्जसवे द्दुव्वाओ नयरि-
 चचरीओ राहणा, दिट्ठाओ थ मए अणेगसो । संपयं पुण
 अणुगन्तव्वो गुहसमणुगओ मग्गो त्ति तेणेव विहिणा तुमं १५
 ँपि पेञ्जाहि । एवं च कए समणे ममं परिचणस्स नाथर-
 थाण थ महन्तो पसाओ हवइ । कुमारेण भणियं । जं
 ताओ आणवेइ । तओ हरिसिओ राथा, दिक्का समाणत्ती
 पडिचाराण । हरे भणइ मम वयणाओ नाणगथपसुहे २०
 पहावसचिवे, जहा "नवरिच्छणचचरीदंसवसुहं संजत्तेइ २०

रहवराहयं कुमारस्तु, मम वयणाशो मायराहपरिशोम-
 निमित्तं रक्ष्यपथवन्निष्ठा गन्तव्यमञ्जु शेषे हृष्यचरुदंसण-
 निमित्तं' ति । 'अं देवो आणवेद नि' भस्त्रिज्ज
 'कुमारो अञ्ज हृष्यचरुदंसो 'पेस्त्रिस्त्रुद, भवियञ्जमन्थां
 ५ पि 'कलाणेणं' ति हरिसिधमणेहिं । तुरिचतुरिचं निवे-
 दथा समान्ती पडिहारेहिं । अहो भवियञ्जनेत्य परमाण-
 न्देणं ति आणन्दिया सचिवा । भणियं च णेहिं । अं देवो
 आणवेद । तथणन्तरं च सञ्जिभो रहवरो, कथा जन्तजोधा^५,
 निवेसियं आयवत्तं, दिस्त्राभो वेजयन्तीभो, निवडुं
 १० किङ्किणीजाकं, ^५निविट्टाहं रथणढामाहं, 'ओलम्बिया सुत्ता-
 हारा, विरदथाभो मणितारयाभो', उवगणियं आसणं,
 लम्बिया चामरोजला^६ ॥ एत्यन्तरंमि इमं वदयरमवयञ्जि-
 ज्जण विसेसुञ्जसनेवच्छाहं महारिमं समागयाहं 'पाथमूलाहं,
 कुकुमस्योयभरिएहिं कञ्चोलेहिं वमन्नेवच्छधारी मण्डयन्तो
 १५ विद्य हृणं मिलिभो भुयङ्गलोभो, विचिन्तजाकाडडा संग-
 एणं परिचणेणं पमोयविद्यमन्तलोथणं कुमारदंसणसुवन्ने^७
 उवत्तिया रायउत्ता, धवलहरनिञ्जुहएहिं कषाहसयदंसणस्यं
 ओहसिद्यथलनलिणसोहाहं विचिगयवयककमसं ठिघारं

१ DF सुत्ताहं त्वथ. A has जनेच instead of शेष । १ A परि. ।

२ AD कलाणम् । ३ A ओहा । ४ CE विवदाहं, DF विवदाह ।

५ CE तुलं, DF उवलं, A उलं । ६ A नाराह ।

७ DF रजला । ८ CE पाद. । ९ DF नथेच ।

अन्नेउराइं । एत्यन्तरंमि पवत्तो नयरौए ऊसवो । निवेइय
 राइणो सच्चिवेहिं । देव, संपाडियं 'कुमारमन्त्रेण देव-
 सासणं; संपयं देवो पमाणं ति । 'हरिसिन्धो राया ।
 भणिसिन्धो य णेण कुमारो । वच्छ, करेहिं' महापुरिसकर-
 णिज्जं, वड्ढेहि ऊसवं नायरथाणं । कुमारेण भणियं । जं ५
 ताओ आणवेद । 'पणमिऊण मह असोयाइएहिं' पयट्ठो
 रहाहिमुहं अहिणन्दिक्कमाणो अन्नेउरेहिं पणमिज्जमाणो
 रायउत्तेहिं थुब्बमाणो भुयङ्गकोएण पुणइक्कमाणो 'पाय-
 मूलेहिं पत्तो 'रहसमौव, आरूढो रहवरे, उवविट्ठो
 पहाणासणंमि । निवेसिया असोयाई 'जहाजोग्गजाणेसु । १०
 भणियं च णेण । अज्ज मारहि, सोएहि अहिमयदेमगमणं
 पर तुरङ्गमे । जं देवो आणवेद त्ति भणिऊण सोइया
 तुरङ्गमा । एत्यन्तरंमि समुद्धाइओ जयजयारवो, पइयं
 गमणत्तरं, सलिया रायउत्ता, पणच्चियाइं 'पायमूलाइं,
 उज्जसिया भुयङ्गा, खुहिओ पेच्छयजणो, पवत्ता केली, १५
 वियन्निओ कुङ्कुमरओ । एवं च महया विमहेण पेच्छमाणो
 मब्बनेथं संबेगभाविथमई समोइणो रायमगं कुमारो ।
 पवत्तो पेच्छउं सच्चरौओ नाणाविहाओ रिद्धिविसेससोहि-
 याओ जुत्ता वियड्ढुविम्भनेहिं तियससच्चरौसमाओ संगथाओ

१ DF add सोज्जसियं । २ A om. ३ CEF 'याईहि ।

४ CE पाद० ।

५ DF रहवर० ।

६ A om. DF तहाजोग्गजाणेहिं ।

७ CE पाद० ।

हरिषेण वज्रन्नेहिं विविहद्वरेहिं मणहराओ लोयस्स 'संवेग-
जणणीओ बुहाण । पेष्कमाणो 'अहो मोहसामत्थं, अहो
अकम्पधीरया, अहो पमाथषेद्धियं, अहो अदौहदरिषियां,
अहो अणालोयगत्तं, अहो असुहभावणा, अहो अमित्तजोओ,
५ अहो संसारविस्समियं' ति चिन्तयन्तो पवडुमाणेण संवेएण
वियारयन्तो कम्माइं भावयन्तो कुसलजोए विमुग्गमाणेण
नाणेण 'पुल्लदज्जमाणो चच्चरौहिं जणित्तो तासि तोस
निक्खयन्तो पेरणाइं 'देव पेष्क एयं' ति भणित्तमाणो
सारहिणा अइगओ कंचि भूमिभागं ।

- १० दिट्ठो य एण देवउल्लपीठियाए' अइवीहच्छदंसणो
असुइणा देहेण गल्लन्तभासुरवयणो मंक्खुविएहिं हत्थेहिं
उत्तूणचलणजुयलो पणट्ठाए नासियाए विणिग्गयतम्भनयणो
परिगओ मच्छियाहिं महावाहिगहिओ कोइ पुरिसो त्ति ।
तं च दट्ठूण 'अहो कम्मपरिणद'त्ति करुणापवक्खहिणएण
१५ पडिबीहणनिमित्तं जणसमूहस्स भणिओ मारहो । अज्ज
सारहि, अह किं पुण इमं पेरणं ति । तेण भणियं । देव,
न खलु एयं पेरणं, एमो खु वाहिगहिओ पुरिसो त्ति ।
कुमारेण भणियं । अज्ज, अह को उण इमो वाहो' । सार-
हिणा भणियं । देव, जो सुन्दरं पि सरीरं मयाखेण एयं
१० विषाखेइ । कुमारेण भणियं । अज्ज, इट्ठो खु एसो चहिणो

१ ADF संवेगबीज ।

२ A पत्तो, CE पुत्तो ।

३ A adds चंठि ।

४ F adds नाम ।

कौस्यः; ता कौस ताभ्यो एवं विवहद । सारहिणा
 भणियं । कुमार, अवच्छो एष तायस्य । कुमारेण भणियं ।
 आ कश्चमवच्छो नाम । लोचपडिवोहण्यं च मग्गिर्ध^१स्यम् ।
 'अरे रे दुट्टवाहि, सुच्च सुच्च एधं, 'ठाहि वा जुण्णस्य्यो'
 ति' भणमाणो उट्टिओ रह्वराओ, पयहो तस्य संसुचं ।
 'हा किसेधं' ति उवसन्नाओ चत्तरीओ, मिल्हिवा नाथ-
 रथा । पयंपिओ सारही । देव, न खलु वाही नाम कोद
 दुट्टपुरिओ निग्गहारिओ नरवईण, अवि थ जीवाणमेव
 सकणपरिणामणिओ मंक्लिसेविसेओ । ता अण्ण एयस्य
 रादणो, साहारणो खु एओ सम्भजीवाण । कुमारेण १०
 भणियं ।^२ भो नाथरथा, किसेधमेधं । नाथरएहिं भणियं ।
 देव, एवमेधं । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, एएण
 गहिओ वि एओ चरुण्ण नियवसं अमणोरमाए एयमव-
 त्थाए कौस एवं चिट्टद । सारहिणा भणियं । देव, ईदसो
 चेव एओ वाही; जेण एएण गहियस्य पणसुह वसं, अओ- १४
 हणा अवत्था, दुक्कफसं चेट्टियं ति । कुमारेण भणियं ।
 अज्ज सारहि, कस्य उण एओ न पच्चद । सारहिणा
 भणियं । देव, परमत्थेण धम्मपच्छेविणो अहसापच्छवि-
 यस्य कस्यद महाभागस्य । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि,
 अह एधं, ता को उधं हह उवांओ । सारहिणा भणियं । १०

१ D वि अवैक्य उचर; F उविच विचर । . . . २ ADF वाधि ।

३ D om. all down to चण्णसारहि । . . . ४ A, एवं ।

देव, खेत्तं वाहिणो १पाणिणो, परमत्येण नत्थि उवाचो
 मोत्तूषं धम्मतिगिच्छं । कुमारेण भणियं । भो नाचरत्ता,
 किमेवमेयं । नाचरएहिं भणियं । देव, एवमेयं २ । कुमारेण
 भणियं । भो जइ एवं, ता सम्भसाहारणे एयंमि असोहणे
 ५ पचईए अचयारए एगन्तेण विज्जमाणोवाए अचिन्तिउण
 एयं अल्लमिणिणा नत्थिएण, ३उवाए सेव खलु जुत्तो जुत्तो
 त्ति । नाचरएहिं भणियं । देव, एवमेयं, तहावि खोषट्ठिरे
 एसा; ता न जुत्तं देवस्स सयल्लनाचरयाण पवत्ते मङ्गलये
 अत्थाणे रसभङ्गकरणं । सारहिणा भणियं । देव, जुत्तं
 १० भणियमेएहिं; ता विविचपेरणादं ताव पेक्खउ देवो त्ति ।
 कुमारेण भणियं । अज्ज, एवं ४ । तन्नो पवत्ताओ चसरीओ,
 पेक्खमाओ थ कुमारो गन्धो कंचि भूमिभागं ॥

दिट्ठं च खेण निचचरोवरिड्ढियं निचचं सम्भङ्गएसु
 अल्लमसिद्धिलगत्तं पणट्ठेहिं सिरोवहेहिं पगल्लमसोयणं कम्प-
 १५ माणेण देहेण वज्जियं दसणावलीए संगयं कासवावेहिं
 परिउत्थं परियखेण जरापरिणयं वेट्ठिमिउत्थं त्ति । तं च
 दंढूण 'अहो असारया संसारस्स'त्ति पवकुमाअसवेएण
 पडिबोहणनिमित्तमेव भणियो सारही । अज्ज सारहि, अह
 किं सुख इत्तं पेरणं त्ति । तेण भणियं । देव, न खलु एवं
 २० पेरणं, एयं खु जरापीडियं वेट्ठिमिउत्थं त्ति ५ । कुमारेण

१ A om. ,

२ A एवं ।

३ CF एवोवाहे ।

४ F adds एवं जइ तुत्तमवुत्तंपी ।

५ D om. त्ति ।

भणियं । अज्ज, अह का उण एसा जरा भणइ । सारहिणा
 भणियं । देव, जा अजिणं पि मरीरं कालेण^१ एवं करेइ ।
 कुमारेण भणियं । अज्ज दुट्ठा खु एसा अहिथा सोयस्स ;
 ता कौष ताओ एथं उवेखाइ । सारहिणा भणियं । कुमार,
 अणायत्ता खु एसा तायस्स । कुमारेण भणियं । आ कह- ५
 मणायत्ता नाम । जणपडिबोहणत्थं च मग्गिज्जण खम्मं 'आ
 पावे दुट्ठजरे, मुच्च मुच्च एथं वेट्ठिमिज्जणयं, इत्थिया तुमं,
 किमवरं भणियसि'त्ति भणमाणो समुट्ठिओ रहवराओ,
 पयट्ठो तथभिसुहं । 'हा किमेयमवरं' ति उवसन्ताओ
 चचरौओ, मिल्लिया पुणो^२ जणा । पभणिओ सारहिणा । १०
 देव, न हि जरा नाम काइ विग्गहवई इत्थिया, जा एव-
 सुवल्लभारिहा देवस्स, किं तु सत्ताणमेवोरात्थियमरीराण^३
 कालवसेण^४ परिणई एसा । अओ न उवल्लभारिहा देवस्स,
 साहारणा य एसा एएसिं देहौणं । कुमारेण भणियं ।
 भो भो नयरिजणा, किमेवमेयं ति । तेहिं भणियं । देव, १५
 न^५ संदेहो । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, अओ परं
 अवगओ मए इमीए भावत्थो अवणविहौ य, ता भणामि
 अज्जं नयरिजणं च । न कायवो खेओ, किं जुत्तमेथाए
 पणासणीए पोइसस्स अवचारिणीए धम्मत्थकामाण जणणीए

१ CE add वि ।

२ F वि जयवया ।

३ CE ०रीच, A ०रिचं ।

४ DF prefix सरीर ।

५ F adds एव ।

परिह्वस्त संवद्रुणीए^१ ओहसणिञ्जभावाण पशवन्तीए वि
 मोत्तूण धम्मरमायणं इयमेवंविहं असमञ्जसं चेद्वियं ति ।
 एथं च सोऊण 'अहो कुमारस्स विवेओ, अहो परमत्थ-
 दरिसिया; न एत्थ किंचि अस्मारिमं, केवलं पशवद् महा
 ५ मोहो'त्ति चिन्निऊण ममं नयरिजणवएण मंविग्गो
 मारही । भणियं च णेण । देव, माऊ जंपियं देवेण ।
 तहावि अणादिभवत्थया मोहवामणा न तीरेण चइउं ति ।
 कुमारेण भणियं । अऊ, एवं ववत्थिए अलं मोहवामणाए ।
 दाहणविवाओ वाही रोहा य पावजरा, ह्वन्ति निथसेण
 १० किलेसावयाओ^२ पाणिणो; भणियमऊणे, 'अत्थि य पडि
 वस्सो एयामि धम्मचरणं' ति । ता दिट्ठविवायाण वि न
 तंमि जत्तो ति अउव्वा मोहवामणा ॥

एत्थन्तरंमि दिट्ठो कुमारेण नाइदूरेण नौयमाणो
 समारोविओ^३ जरखट्टाए ममोत्थओ ज़ुषवत्थेण उस्सित्तो
 १५ दौणपुरिमेहि मद्दक्कइवथवन्धुमंगओ^४ क्वमाणो इत्थि-
 याजणे^५ अऊन्दमाणाए पत्तौए पुत्तोइऊमाणां जणेण
 पञ्चत्तसुवगओ दरिदपुरिमो ति । तं च दट्ठण जंपिय-
 मणेण^६ । अऊ मारहि, अलं ताव मोहवामणाणिन्नाए;
 साहेहि मऊ, किं पुण इमं पेरणं ति । मारहिणा

१ DE adds कुमाइमयास । २ AF किलेसाउ । ३ D जरा० ।

४ AF मय० । ५ DE add चहिययं । ६ DE ०यं कुमांण ।

चिन्तितं । अहो निव्ययकारणपरंपरा, अहो अक्षरया
 संसारस्तु । ता किमेत्य साहेमि । न थ न-थाण्ड इमं
 पवञ्चनेषो । अणभिजस्तु कश्चमीदसी वाणो । अन्धारिस-
 जणविबोद्धणत्वं तु तक्केमि एस एवं चेद्धद । ता इमं एत्य
 पत्तयासं, साहेमि एयं जहद्धियं ति । चिन्तित्तण अंपियं ५
 चारहिणा । देव, न खल्लु एयं पेरणं, एसो खु मच्चुघत्तो^१
 पुरिसो न्ति । कुमारेण भणियं । अज्ज, अह को उण इमो
 मच्चू । चारहिणां भणियं । देव, जेण घत्तो पुरिसो बन्ध-
 वेहिं पि एवं परिच्चइयइ^२ । कुमारेण भणियं । अज्ज, दुट्ठो
 खु एसो अहिच्चो लोचस्तु; ता कीम तासो एयं न वहेद । १०
 चारहिणा भणियं । कुमार, अवण्णो एस तायस्तु । कुमारेण
 भणियं । आ कश्चमवण्णो नाम^३ तायस्तु । लोचपडिबोद्धणत्वं
 च मग्गियं खग्गं । 'अरे रे दुट्ठमच्चु; सुच्च सुच्च एयं, ठाहि
 वा जुण्णासज्जो' न्ति भणमाणो उट्ठिच्चो रच्चवराच्चो, पयट्ठो
 तस्तु ५संसुहं । भणिच्चो थ चारहिणा । देव, न खल्लु मच्चू १५
 नाम कोइ दुट्ठपुरिसो निग्गहारिच्चो रारिण, अवि थ
 जीवाणमेव सकस्यपरिणामजणिच्चो देहपरिचायधच्चो । ता
 अज्ज एयस्तु रायाणो, साहारणो खु एसो सज्जजीवाण ।
 कुमारेण भणियं । भो नाचरया, किमेवसेयं । नाचरएहिं
 भणियं । 'देव, एवं । कुमारेण भणियं । अज्ज चारहि, २०

- एएण चत्थं पि कौस एए बन्धवा एयं परिचयन्ति । सार-
 ह्णिणा भणियं । देव, ^१किमेइणा संपयं, गन्धो खु एसो एत्व
 कारणभूओ^२ । कउवरमिणं केवलं चिट्ठमाणमवगाराए^३ ।
 कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, जइ एवं, ता कौस एए
 ५ बन्धवा विल्लवन्ति । सारहिणा भणियं । कुमार, पिओ खु
 एसो एएहिं गन्धो दौएजत्ताए^४ अदंसणमियाणिं । एएण
 सरिऊण सुकयाइं मोयभरपीडिआ अचयन्ता^५ निवन्निउं
 अविज्जमाणोवायन्तरा य एवं विल्लवन्ति । कुमारेण भणियं ।
 अज्ज सारहि, जइ पिओ, कौस इमं माणुगच्छन्ति । सार-
 १० ह्णिणा भणियं । देव, असक्कमेयं; न कएइ गच्छन्तो, नावे-
 क्कए सिणेइं, न दीसइ अप्पणा, न मज्जए धामं, विचिन्ता
 कम्मपरिणई, अणवाट्ठया मंजोयां, न ईइसो अणुबन्धो; अओ
 माणुगच्छन्ति । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, जइ एवं,
 ता निरत्यया तंमि पिई । सारहिणा भणियं । देव, परम-
 १५ त्यओ एवं । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, जइ एवं, ता
 को उण इहोवाओ । सारहिणा भणियं । देव, जोगिगन्धो
 उवाओ, न अन्धारिसेहिं मज्जइ । कुमारेण भणियं । भो
 मायरया, किमेवमेयं । मायरएहिं भणियं । देव, एवं ।
 कुमारेण भणियं । भो जइ एवं, ता सम्मसाक्षारणे एयंमि
 २० असोइणे, पयईए अवयारए एगन्नेउ विज्जमाणोवाए

१ DF किमिइया, CE किं इमिया ।

२ F कारवपुरिची ।

३ MSS. •रात्र ।

४ AD •यत्ताए ।

५ CE •उंता ।

अचिन्तिऊण एयं अलमिमिणा नच्चिण, एत्त्रोवाए चेव
 खल, एस जुत्तो जत्तो त्ति । एयमायखिऊण संविग्गा
 नाथरथा, पवन्ना केइ मग्गं, निवद्धाइं बोद्धिबोयाइं ।
 अवेस्किऊण कुमारस्स महाणुभावं विन्धिया चित्तेण पडिवद्धा
 कुमारे, उवरथा नच्चियव्वाओ, वावडा^१ साज्जवाए, पथट्टा ५
 जहोषिय करणिस्सं ॥

एत्यन्तरंमि देवसेणमाहणाओ इमं वदथरमायखिऊण
 अच्चिययरभौएण राइणा कुमाराहवणनिमित्तं पेसिओ पडि-
 हारो । समागओ एसो, भणियं च णेण । कुमार, महाराओ
 आणवेइ, जहा कुमारेण सिग्घमागन्तव्वं ति । कुमारेण १०
 भणियं । जं गुरू आणवेइ । भणिओ य मारही : अस्स
 मारहि, नियत्तेहि रहवरं । जं कुमारो आणवेइ त्ति^२
 नियत्तिओ मारहिणा रहवरो । गओ नरवइसमीवं । पण-
 मिओ णेण राथा । उवविट्टो तयन्तिए, भणिओ य णेण ।
 कुमार, भणिस्सामि किचि अहं कुमारं : ता अवस्समेव तं १५
 काथव्वं कुमारेण । कुमारेण भणियं । ताथ, अलङ्गणोयवयणा
 गुरवो, न एवं सतन्त^३भारारोवणे कारणमवगच्छामि । अहंवा
 किमेइणा, अमौमंसा गुरू ; सव्वहा जं तुभे आणवेइ । राइणा
 भणियं । वक्क, एरिसो चेव तुमं ति केवलं मम नेहो

^१ F adds कुमार पर ।

^२ DF add, भणियण ।

^३ AE ०भावा०, E ०भीरा० ।

अवरण्णद । ता भणिसं अवसरेण; संपथं करेहि उषियं
करणिज्जं । कुमारेण भणियं । जं गुरू आणवेद त्ति ।
पणमिज्जण उषियं निग्गञ्चो कुमारो, गञ्चो निययगंघं,
कथं उषियकरणिज्जं । अरुक्कन्ता करद दिथहा ॥

- ५ अक्षया सम असोयार्दिहि^१ धम्मकहावावउत्तम नियभवण-
सेविणो विसुद्धभावस्स समागञ्चो पडिहारो । भणियं च लेण ।
कुमार, महाराञ्चो आणवेद, जहा 'आगया एत्थ त्थ
माउलसयामाञ्चो केणापि पञ्चोयणेण अब्भहिथा' महन्तया ;
ता कुमारेण भिग्घमागन्तव्वं'ति । 'जं गुरू आणवेद' त्ति
- १० भणिज्जण उट्ठिञ्चो कुमारो, गञ्चो मह असोयार्दिहिं राय-
समीवं । दिट्ठो राया । पणमिज्जण उवविट्ठो तथम्मिए ।
भणिञ्चो य रादण । वच्छ, पेमिथा त्थ मामएणं मधा-
रायखग्गसेणेणं सबुद्धमाणं आमत्त^२वेणिविसुद्धाञ्चो नियसु-
थाञ्चो विवभमवदकामलथाहिहाणाञ्चो औवियाञ्चो वि इट्ठ-
- १५ यरौञ्चो^३ मयंवराञ्चो द्वे कन्नयाञ्चो । एयाञ्चो य बुद्धमाणेण
तस्स रादणो अणवत्तमाणेण^४ विमिड्ढल्लोयमग्गं अणुराएण
कन्नयाणं आणाए गुरुयणस्स अवस्स कुमारेण 'इट्ठत्थमपत्तीए
आणन्दिथव्वाञ्चो । एवं च कए ममाणे तस्स रादणो विमि-
ड्ढल्लोयस्स कन्नयाणं गुरुमयणस्स य नियसेण जिम्बुई मंजा-

१ A ०रदि । ० ACE चभदया, GE explain अभ्यधिकः ।

२ A वेवि०, D वविमु० । ३ DF add हि इति काज्ज । ४ D ०यत्त० ।

५ D उषियसियरुत्तम०, F अभिससियात्तिस०, CE इट्ठम० ।

यद्^१ । एयमाथस्थिय चिन्तियं कुमारेण । अहो न सोह-
 णमिणं । दुस्सहेयवो संजोगा, निओधवयणं च एयं, अश-
 त्थिओ च पुब्बिं^२ । तं पि मझे इमं चेव । अल्लण्णीया
 गुरवो, 'इद्वत्थसंपत्तीए नियमेण निब्बुद्' ति सोहणा च
 वाणो, न यावि भावओ^३ 'गुहआणापराण संजायए असोहणं ।
 एवमभिचिन्तयन्तो सासङ्केण विय भणिओ महाराएण ।
 वच्छ, अल्लमेत्य चिन्ताए, सुमरेहि मम पत्यणं । ता सा चेव
 एसा । न एत्य भवओ कक्काणपरंपरं मोत्तूण अणारिसो
 परिणामो । अओ अवस्समेव कायव्वं एयं कुमारेण । तओ
 एयमाथस्थिय 'अहो सोहणयरा वाणि' ति हरिषिय-
 मणेण । जंपियं कुमारेण । ताय, जं तुओ आणवेह । एयं
 सोज्जण हरिषिओ राथा । भणियं च णेण । साउ वच्छ
 साउ, उचिओ ते विवेओ, सोहणा गुहभन्ती, भायणं तुमं
 कक्काणण । अणं च । जाणामि अहं भवओ^४ 'विसुद्धधम्म-
 पक्खवाचं, जुत्तो च एसो सयाण । असारो संसारो, निथाणं^५
 निब्बेधस्स; तहावि कुसलेण अणुचन्तियव्वो लोयधव्वो,
 कायव्वा कुसलसंतती^६, जइयव्वं परोवयारे, अणुचन्तियव्वो
 कुसल्लमो । एवं च अथत्ये लोयधव्वे परिणए एगन्तेण
 निप्पक्के पोहसे परट्टिए वंसंमि जाणिए लोयसारे परिणए

१ D adds ति ।

२ F adds चारुत्तं च पुब्बं ।

३ F गुहवयवपरायवेस्स ।

४ A विदुसं ।

५ D संसारी ।

- वयंमि अवगएहिं उवहवेहिं गुणभायणीकए अष्पाणे कुत्तं
 विसुद्धधक्काशेवणं । ता सोहणमणुचिद्धियं कुमारेण । एवमेव
 भवन्तो परिणामसुन्दरं हविस्सुद ॥ एत्यन्तरंमि कण्ठान्नरग-
 एण हरिसविसेसन्तो महया सहेण जंपियं सिद्धत्वपुरोहि-
 ५ एण । भो अक्षं संदेहेण, अवस्समेव भविस्सुद । अणन्तर च
 वियम्भिन्तो मङ्गलत्तरसहो, गुळुगुल्लियं मत्तहत्थिणा, उज्जुटो
 जयजयारवो वन्दिलोएण । 'अणुगुलो सलणसंघात्तो' ति
 हरिसिन्तो राथा । भणियं च णेण । कुमार, अवस्समेव एयं
 एवं हविस्सुद, 'अणुगुलो सलणसंघात्तो' । अक्षं च । विसुद्ध-
 १० धक्को विय कारणं सेव तुमं परमसुन्दराण । गहियसलणत्तो
 हरिसिन्तो कुमारो । भणियं च णेण । नत्थि ताथामीवा-
 णमसण्णं । एत्यन्तरंमि पठियं कालजिवेचण ।

निष्ठासिज्जण तिमिरं मोहं च जणस्स संपयं सुरो ।

नहमज्जत्तो 'वेड्डाए' धक्काकिरियं पवन्नेइ ॥

- १५ मज्जन्ति जणा केई देवाण करेन्ति केइ पूयात्तो ।

दाणाइ देन्ति केई गुवसुल्लुमापरा केइ ॥

मोत्तूष् झाणजोयं सुणन्तो वि जणस्सऽअम्महड्डाए ।

पिप्पगहत्थमसं जोयन्तरमो पवज्जन्ति ॥

इय नथरीए नराहिव जणससुदात्तो विसुद्धकिरियाए ।

- २० तुह मणयज्जकारं परमं सुएइ कक्काणं ॥

तत्रो एयमाथलिय 'अए कहं 'मन्मल्लसमत्रो'त्ति
 पिथं रादणा । कुमार, संपाडेहि उचियकरणिक्कं । 'जं
 त्रो आणवेद' त्ति पणमिऊण निग्गत्रो कुमारो । भणियं
 । रादणा । भो भो अमच्चा, 'करावेह तुष्णे समन्तत्रो
 मारविद्धिसरिसं' वद्धावणाद' । अमच्चेहिं भणियं । जं ५
 त्रो आणवेद । पारद्धं च णेहिं, 'दवावियं महादाणं,
 कराविया नयरिसोहा, पूरयात्रो देवयात्रो, निवेदयं पञ्च-
 ण, सहावियादं 'पायमूलादं, दवाविया 'आणन्दभेरो,
 राविया हरिसमञ्जसा, विञ्जन्तमन्तेउराण, समाहंया रादणो,
 नउत्तादं पेक्कणयादं । तत्रो थेववेलाए सेव पच्चट्टपउर- १०
 लयजरवं' पणञ्जन्तेहिं पायमूलेहिं वञ्जन्तपुसाहत्तरं
 ।औरबन्दिमङ्गलरवेण पवत्तपिट्ठायथरयं सोहियं भिन्दूर-
 लोए आउलं अन्तेउरेहिं म्मिलन्तरायलोयं महया विम-
 ण विसेभियतियसलोयं जायं महावद्धावणयं । परिउट्ठो
 ।या । 'गणावित्रो वारेज्जदियहो । साहित्रो जोइसि- १५
 हिं । देव, अक्खेव पञ्चमौए' सोहणो त्ति । रादणा
 भणियं । सुट्ठु सोहणो । समाइट्ठा अमच्चा । करेह विवाह-

१ AF मन्मल्लसं । २ D का० । ३ D •विचिउरिसं, F •रिचिउरिसं ।

४ DF •चारंयं उचियकरणिक्कं । ५ CE दा० । ६ CE दाद० ।

७ AD इदं । ८ CE •पउरकलियं, F •पउरकलियं ।

९ CE नचविचो । १० ADF •मो । ११ A सोचंया ।

संजन्ति कुमारस्तः । तेहिं भणियं । देव, धन्नो कुमारो,
 कथा चैव संजन्ती । किमेत्यमवरं^१ काथव्वं । तद्वावि जं
 देवो आणवेद । आइड्डो णेहिं भण्डारिओ । भइ, रथणा-
 यरं^२, निरुवेहि पहाणमुहपन्तीओ^३, समप्पेहि देवौण,
 ४ नीणेहि नाणाहरणं, निउञ्जेहि दायए । तेण भणियं । जं
 अमच्चा आणवेन्ति^४, न एत्थ विस्सवो । भणिओ चेल-
 भण्डारिओ^५ । भइ, देवङ्गनिहिं पयडेहि^६, देवङ्गाहं संपा-
 डेहि परियणस्स, संजन्तेहि रायदेवौण^७ जोग्गाहं, करावेहि
 उक्कोवं । तेण भणियं । जं अमच्चा आणवेन्ति, सव्वं स-
 १० मेयं^८ । भणिओ महाउहवई । भइ महामायसि, निरुवेहि
 महापहाणाउहाइ, समप्पेहि नरकेमरीण^९, नीणेहि रइवरे,
 निउञ्जेहि विविहसोहाण^{१०} । तेण भणियं । जं अमच्चा
 आणवेन्ति, संपन्नमेवेयं । भणिओ महापीसुवई । भइ गय-
 चिन्तामणि^{११}, पयडेहि वेयणडे, सपाडेहि परियणस्स, संज-
 १५ न्तेहि वाइयाओ, करावेहि सव्वसुचियं । तेण भणियं । जं
 अमच्चा आणवेन्ति, न एत्थ विस्सेवो । भणिओ महासवई ।
 भइ केकाणधूसि^{१२}, १३ गच्छ निरुवेहि वन्दुराओ, भूसेहि

१ CEF अवरं ।

२ AD रं ।

३ CE मुहयमौओ ।

४ A om all down to भइ महामायसि ।

५ CE चेलकमतिओ ।

६ D पयचोइ F संजन्तेहि ।

७ D ०देवो ।

८ F adds न एत्थ समाओ

९ चन्दाच ।

१० DF चकेमरियमुहाइ नरकवमौच (F ० गियाचं)

११ AF ०हाइ ।

१२ DF add कयलियासव्वौ करंउच ।

१३ CEF ०सूचि ।

१४ DF om., A चन्दाइवदुरा ।

'तुरए, पेसेहि उचियाण, ठावेहि नरिन्दगोथरे? । तेण
 भणियं । अं अमञ्जा आणवेन्ति, सिद्धमेवेयं ॥ एवं च
 आएससमणन्तरं जाव एयं संपज्जर, ताव अवरैहि महया
 रिद्धिसमुदएण वज्जयाज्जावासे संपाडियं उचियकरणिकं,
 निम्बत्तिओ महाउल्लोवो, ऊसियाहं मणितोरणाहं, निवड्डा ५
 कञ्जएधया, ठविया कणथवेहं, कथा कञ्जणमङ्गलकलसा,
 संजोरयं पद्दवणयं, पउत्तो कुलविहो, एहावियाओ वज्ज-
 याओ?, पूयाविद्याओ मयणं, कराविद्याओ रति?, भूसा-
 विद्याओ मणहरं ॥ एत्यन्तरंमि 'आसअं पसत्यं खगं'ति
 पहाणजोरसियवधणाओ संपाडिया सयलकुलविहो पूजि- १०
 जण कुलदेवयाओ? वन्दिजण गुरुयणं संमाणिकण मिन्ते
 पेच्छिकण मङ्गलाणि विवाहगमणनिमित्तं ममं अशोथारिहिं
 समाहूठो रएवरं कुमारो । उट्टिओ आणन्दकलघलो, पए-
 याहं मङ्गलद्वाराहं, पणसियाओ वारविलासिणीओ, पञ्जाह-
 याहं मङ्गलमन्नेउराहं, सलिया महाराघाणो, पवियन्निओ १५
 भुयङ्गओओ, आणन्दिथा नथरी, हरिसिओ राघा । तओ
 महया विमहेण संवेगभावियमहं चिन्तयन्तो भवसह्वं दुध-
 माओ वन्दोहिं पसंखिज्जमाओ लोएण पत्तो विवाहभवणं,
 'ओरहो रएवराओ, संपाडिओ से विहो, कयमणेकोचियं ।

१ F पणवतुरवकाहयं ।

२ F नोवरभूलीर ।

३ DF वज्जउ ।

४ F तस्य संनिचियरेहं ।

५ CE •देवता ।

६ CE उचितो ।

दिद्वाभो^१ वह्नो^२ अद्सुन्दराभो^३ कवेण । तस्य विभ्रमवर्दे
 कण्ठ्यावदाया, कामलया उण सामला^४, सिण्डुदंसणाभो
 य दो वि नियवखेहिं । विभ्रमवर्दे गद्यदन्तमर्दे विद्य धीञ्-
 क्षिया^५ कुङ्कुमकयङ्गराया अचन्त विरायए, कामलया उण
 ५ धोइन्दणौलमणिमर्दे विद्य मरमहरियन्दणविलेवण न्ति ।
 ताभो^६ य दट्टूण चिन्तिय कुमारेण । अहो एयासिं कक्काणा
 आगई, पमत्याइं अङ्गाइं,^७ निक्कलङ्कं लायणं, विमुट्टो आभोभो,
 उवसन्ता मुत्ती, सुन्दराइं लक्कणाइं, अणहा धोरया, उच्चिभो
 विणयमग्गो; अभो भवियव्वमेयाहिं पत्तभूयाहिं ॥ एत्थ-
 १० न्तरंमि वित्तो^८ हत्यग्गहो, जालिभो अग्गी, कथं जहोचियं,
 भमियाइं मण्डलाइं, संपाडिया जणोवयारा, टिक्कं महाटाणं,
 घोमिया वरवरिया, वत्तो विवाहजन्तो, संपाडिया सरौर-
 ट्ठिइं । परिणभो वामरो, सौयल्लौह्णं रविभिन्निं, मंहरिभो
 किरणनिधरो, समागया संझा, कणयसरश्चियं पिव जायं
 १५ नहङ्गणं, विद्यम्भिया पुव्वटिमा, समुग्गं चन्दो, उच्चसिया
 नहभिरौ, उवाकूढो पभोभो ॥

एत्थन्तरंमि समं असोद्याईहिं विरायन्तमणिपटौत्रं भंगं
 कुसुमोवयारेण सेवियं भमरावक्खोए पल्लवमाणचण्ययदामं

१ A om.

२ CE om अद् ।

३ A अजया ।

४ CE भिउज्जिमा explained पुनलिका ।

५ CE add विजवचणियाभो ।

६ D adds संपुण्य सम्वायवेहिं ।

७ D महया पलोपण वत्तो ।

८ CE add वत्त ।

९ F उदयमाकूढो ।

वासिधं पडवासेहिं संगयं पवरसयणीएण^१ विद्यममाणसुर-
 हिधूवं^२ विडसियं^३ सपरिवाराहिं वड्हहिं वासभवणमइयओ
 कुमारो । ससंभमाहिं^४ अणुडिओ वड्हहिं । निसणो सयणीए ।
 जहाइहं च निसणा असोयाई^५ वयंसया । उवविट्ठा सयपोट्ट-
 सन्निहे चित्तावडिमसूरयंमि विद्यमवई कामलया य ।^६
 कुन्दलयामाण्णीपसुओ तेमिं सहियणो । जहाइहं नवरं
 विद्यमवईए कुन्दलया कामलयाए य माणिणी सन्निहाणे
 उवविट्ठाओ । इङ्गियागारकुमसाहिं^७ मुणियकालकायब्ब-
 याहिं उवणीयमेयाहिं कुमारसु तम्बोळं, समप्पिया य
 कुन्दलयाए वडलकुसुममाला^८ । भणियं च णाए । कुमार. ^९
 असन्नाणुरायओ ससत्यगुत्या खु एमा तुह पिययमाए त्ति
 भणिकण समप्पिया कुमारसु । पडिष्किया य तेणं^{१०} । माणि-
 णीए वि उवणीयं माहवौकुसुमदामं । भणियं च णाए ।
 "कुमार, एयं पि एवं सेव ; ता निहेउ एयाइं जहाजोयं
 कुमारो, करेउ एयामिं सफलमणुरायं ति । कुमारेण ^{११}
 भणियं । भोईओ, ममोवरि एयासिमणुरायो त्ति चित्ति-

१ A वयरसयबोरहिं । २ AF धूवं. D धूयवडियाधूवं । ३ F विडसिय ।

४ CE have instead of the words at the text the following passage: सपिया विद्यमवईए कुन्दलया कामलयाए य माणिणी इंगियाकारकु-
 मसाहिं etc. ५ CE कायब्बनिउयाहिं ।

६ A वडलकुसुममाला D वडलकुसुमा(सु)माला, CEF •कुसुममुंडमाला ।

७ A om. this sentence.

८ D reads सानिबोर वि एयं सेव मायब्बं ता etc.

यत्नं । कुन्दलयाए भणियं । चिन्तियमिणं ति । सुणेउ
 कुमारो । 'अथप्यभौदमेव बन्दिणा समुग्घोसिक्कमाणं सुयं
 कुमारनामयं रायधूयाहिं, 'तथप्यभौदमेव गहियाओ पमोएण
 विसाएण य थुण्णन्ति रायकन्नथा जसं निन्दन्ति य, 'अथ-
 ५ सन्ति' कलाकलावं चयन्ति 'य, कुणन्ति कुमारसंकहं 'न
 कुणन्ति य, झिक्कन्ति देहेण, वडुन्ति विभमेहिं, सुच्चन्ति
 सज्जाए, घेप्पन्ति उव्वेएण' । एयं च पेष्किऊण 'किमेयं'
 ति विमथो राया । निउणमहियायणाओ थ 'निसुओ एम
 वइयरो । तओ 'थाणे अहिलामो' ति हरिमनिभरेण
 १० पेसियाओ इहं । आगच्छमाणोओ थ 'संपसमन्थाण समो-
 द्वियभहिय' ति मयणगोयरा'टोयविदारसुहसमेथाओ पव-
 डुमाणेण सुहादमएण इह संपत्ताओ ति । चिन्तियं च
 एयासिमणुरायमन्तरेण । कुमारेण चिन्तियं । इत्त 'अत्य
 एयासि ममोवरिमणुराओ, अणुरत्ता थ पाणिणो 'आयइ
 १५ न गणेन्ति, आयलन्ति' वयणं, गण्णन्ति निस्विद्यप्यं,
 पथइन्ति भावेण, मंपाडन्ति किरियाए । ता इमं एत्य
 पत्तयासं । करेमि एयासिं धक्कडेमणं ति' । चिन्तिऊण

१ A अइयप्यभौदमेव, CE ०भ्रति० । ० A तथप्यभौदमेव, CE तथप्यभ्रति० ।

२ D adds कलाकलाव, A om all down to कुणन्ति कुमारसंकहं ।

३ D adds अहियथर । ४ DF अथाओ मकहाओ । ५ CE ०वेथ ।

६ F अथवरयं न कुणन्ति कुमारसंकह महियथमथं जज्जाइमएण ।

७ CE मुचिणो । ८ CE ०इय०, F रिजयाउ । ९ A अवि ।

११ CE om. next 3 words. १२ A adds नो । १३ AD om.

जंपियं कुमारेण । भोईओ, किमेवमेयं, अत्थि तुम्हाण
ममोवरि अणुराओ त्ति । एयमायलिऊण हरिसविषाय-
सारं 'हन्त किमेयं' ति गम्भौरं मन्थियं ति चिन्तिऊण
वामचलणकुट्टयालिहियमणिकोट्टिमं सविसेसबन्धुराहिं न
जंपियमिमौहिं । कुन्दलयाए भणियं । कुमार, अभण- ५
माणौहिं पि वायाए साहियमिमौहिं कुमारम् अहिप्पेथ-
मिणिणा संभेणेण, दिव्वुद्धीए अवहारेण कुमारो । कुमारेण
भणियं । भोईओ, जद एवं, ता सुणेह । जस्स जं पद्
अहियपवत्तणिष्का, तस्स तं पद् कौदसो अणुराओ त्ति ।
माणौए भणियं । कुमार, कहमियमहियं ति नाव- १०
गम्भामि । कुमारेण भणियं । भोद, सुण एत्थ नायं ॥

अत्थि कामरूवविमए मयणउरं नाम मथरं । तत्थ
पक्खुआहिहाणो राया । रई नाम से भारिया । ताणं च
विसयसुहमणुहवन्ताण अइक्कन्तो कोद कालो । अस्सया य
गओ राया आसवाहणियाए । रईए थ १विदत्तमिक्खुहट्टि- १५
याए दिसावलोयणसमयंमि दिट्ठो रायमग्गवत्तौ १देवयाय-
यणपत्थिओ विमलमहत्तयवाहपुत्तो सुहंकारो नाम सेट्ठी^३
जुवाणओ त्ति । तं च दट्ठूण अविवेथसामत्थओ अभत्तयाए
गामधक्खाण समुप्पन्नो तौए तस्सोवरि अहिलामो । पुत्तदओ
सविस्समं । एसा वि थ समागया तस्स दिट्ठिगोथरं, भोह- १०

१ CEF विपित्त०. D ०पिक्खुहत्थ० ।

२ D देवाययथ० ।

३ CEF सेट्ठी ।

दोषेण निरुविद्या. अञ्जोवन्नो तीए । अहो चिन्तनुचो
 त्ति परिउट्टा रई । ठिओ सो एगदेसे मोहदोसेण । दुञ्जि-
 वारणोओ मयणपसरो त्ति, 'हला, आपेहि एयं जुवह-
 मणसुहं जुवाणयं' ति भणिकण पेसिया रईए 'अभिक-
 रहस्सा जाल्लिणो नाम चेडो । सुवुञ्जावयाणि एत्य वदयरे
 कामिहिययाइं ति पथारिऊणमाणीओं य णए पेसिओ
 वासहरे^१, उवविट्टो पल्लहे । पणाभियं मे रईए तम्भोळं,
 अट्टगहियमणेण । एत्यन्तरंमि सुओ वन्दिकलयलो । 'समा-
 गओ राथ' त्ति भौया रई । 'न एत्य अओ उवाओ' त्ति
 १० पेसिओ वच्चहरण । पविट्टो राया, उवविट्टो पल्लहे, ठिओ
 कंचि वेळं । भणियं च णेण । अरे महावेह वारिय^२,
 पविसामो 'पावस्सालयं ति । महिओ' वारिओ । सुयमिणं
 सुहंकरेण । 'नियमओ वावदञ्जामि' त्ति अचलभौएण^३
 जीवियाभिल्लामिणा अगाहे वच्चकूवे 'निच्चन्धयारमि अचल-
 १४ दरहिगन्धे निवासे किमिउल्लण पवाहिओ अप्पा । निव-
 डिओ 'वच्चहरयाओ कण्ठए', भरिओ 'असुइएण', 'पाविओ
 किंमोहिं, निरुद्धो दिट्ठिपसरो, ^{१५}संकोडियं अट्टं, ^{१६}उदणा

१ CEF जुवहजणमणयिपरिकण ।

२ ADF भिय० ।

३ C पथा०, A णिओ ।

४ A ओहर ।

५ A वारियमियं ।

६ F मरारठिउण त्ति ।

७ CE महाविओ ।

८ D ओभीरगण ।

९ AD निरं० ।

१० D om.

११ A केवए ।०

१२ A चसुइया, CE चसुइय ।

१३ CE अ०, A विविच ।

१४ D संकोडियं ।

१५ F उववन्ना ।

वेद्यणा, आउलीङ्गओ दढं, गह्मिओ संमोहेण । इओ य सो
 राथा पञ्चवेस्कियं अङ्गरखोहिं पविट्ठो वञ्चहरयं । कथा
 सरौरट्ठिई । निग्गओ वञ्चहराओ, ठिओ रईए मह चिन्त-
 विणोएण । अदङ्कन्तो वासरु । ठिओ अत्याइयाए । एत्य-
 न्तरंमि निरूवाविओ सुहंकरु रईए । न दिट्ठो य तहियं ।
 भणियं च णाए । हला जालिणि, कहं पुण सो भविस्सइ ।
 तौए भणियं । देवि, भयाहिङ्गओ नूणं पवाहिज्जण अण्णाणयं
 वञ्चकूवे मओ भविस्सइ । रईए भणियं । एवमेयं, कहमअहा
 अदंसणं ति । अवगया तज्जिन्ता । इओ य सो सुहंकरु
 तंमि वञ्चकूवे तहा दुखपीडिओ भवियब्बयानिओएण विह- १०
 त्तकणवसवन्ती असुच्चिरसपाणभोयणो गमिज्जण कंचि कालं
 विमोहणनिमित्तं १फोडिए वञ्चहरए असुइनिग्गमणमग्गेण
 वावअटेअच्छवी पणट्ठनहरुओ निग्गओ रयणौए । पक्का-
 लिओ कहंचि अण्णा । महया परिकिलेसेण गओ निचय-
 भवणं । 'को एसो अमाणुसो' त्ति भौओ से परियणो । १५
 भणियं सुहंकरेण । मा बोहेह, सुहंकरु अहं । विमल-
 मदणा भणियं । पुत्त, किं तए कयं, जेण ईदसो जाओ;
 किं वा तुण्ण विमोक्खणं कीरउ । सुहंकरेण भणियं ।
 ताय, अणं मण्ण मरणासङ्गाए । सो सेव अहं । तं च कयं,
 जेण ईदसो जाओ णि; तं साहेमि मन्दभग्गो ताथस्सु । २०

किं तु विविक्तमादसञ्ज ताञ्चो । अत्रगञ्चो परिचणो । 'न
 एत्य अञ्चो उवाञ्चो, जहद्वियमेव साहेमि'त्ति चिन्तिऊण
 साहियमणेण [पवेसाद निग्गमणपञ्जवसाणं नियथवुत्तन्]१ ।
 'अहो अकञ्जासेवणसंकप्पफलं' ति संविग्गो से पिया । पेसिञ्चो
 णेण गेहं । कञ्चो निवायथामे, संतप्पिञ्चो महस्सपागाईहिं,
 कासपरिधाएण समागञ्चो पुब्बावत्थं । उच्चियसमएण पयड्डो
 देवथाययणं, २ ओइसो रायमग्गे, दिड्डो रईए । तथेव साम-
 पुब्बयं पेसिया से ३ जाल्लिणो ४ । मोहटोमेण ५ समागञ्चो
 सुहंकारो । आगयमेत्ते य समागञ्चो राया । तथेव 'आयादं'
 १० वच्चकूवे पडणनिग्गमणादं । पुणो पडणो पुणो दिड्डो पुसो ६
 पेसिया पुणो वि हस्सिञ्चो । एवं पुणो वड्डथो त्ति ॥

तञ्चो पुष्कामि तुथो, किं तौए रईए तंमि सुहंकरे
 अणुराञ्चो अत्थि किं वा नत्थि त्ति । माणिणीए भणियं ।
 कुमार, परमत्थञ्चो नत्थि । बुद्धिरहिया य सा रईः जेण
 १५ न निह्वेद वत्थं, न निहालण नियभावं, न पेष्कए मपर-
 तन्तयं, न चिन्नेद तस्सायदं ति । कुमारेण भणियं । भोइ,
 जैइ एवं, ता 'ममंमि वि नत्थि एयासिमणुराञ्चो, बुद्धि-
 रहियाञ्चो य एयाञ्चो । जेण असुंदरे पयईए निवन्थो

१ CEF om. the passage in brackets. D supplies it i. marg.

२ CE उत्तिया ।

३ CEF om. वेः ।

४ D add ॥ भविञ्ज ताए सामवयवेहिं ।

५ D inserts पुसोवि ।

६ CE आबतादं, A आयायादं वजायादं ।

७ D om. = CDE ममं ।

इक्ष्वाहं चक्षुषेण इक्ष्वाहं तुष्करोऽति; अत्रो न
 निरुवेन्ति वत्युं । तथा सव्वत्तं माणुसत्तं दृष्टं भवसमुद्धे
 पसाहणं^१ नेव्वाणस्सु न निउञ्जेन्ति धम्मो त्ति; अत्रो न
 निहालेन्ति नियभावं । तथा भुवण्डामरो मच्चू अदकूरो
 पयईए, गोयरे तस्सुं एयात्रो न चिन्तयन्ति^२ अत्तयं ति;
 अत्रो न पेष्कन्ति अपरतन्तयं । तथा सुन्दरं विमयविमं
 अदमोहणं जीवाणं हेऊ गम्भनिरयस्सु, निउञ्जेन्ति मं तत्थ
 त्ति; अत्रो न चिन्तेन्ति मञ्जायदं । ता एवं ववत्यिए
 अहियपवत्तणेण भण कहं एयासिं परमत्थत्रो ममोवरि
 अणुरात्रो त्ति । एयमायखिऊण मंविगात्रो वद्धत्रो, जाया
 विसुद्धभावणा, खवित्रो कम्मरासो, पाविथं देमचरणं । तत्रो
 सद्धाहमएण सबुद्धमाणं पणमिऊण कुमारचलणजुयलं जंपि-
 यमिनोहिं । अञ्जउत्त, एवमेयं, न एत्थ किंचि अस्सारिमं ।
 विम्ममवईए भणियं । अञ्जउत्त, मम उण इमं सोऊण
 अत्रगत्रो विथ मोहो, समुप्पम्भिव सम्भंणाणं, नियत्तो^३
 विथ विमथरात्रो, मंजायमिव भवभयं ति । कामलयाए
 भणियं । अञ्जउत्त, ममावि मव्वमेयं तुष्णं । ता एवं
 ववत्यिए अङ्गीकयज्जणोच्चियं^४ मरिसं नियाणुरायस्सु आणवेउ
 अञ्जउत्तो, जमन्हेहि काथव्वं ति । कुमारेण भणियं ।

१ CEF वि० ।

२ DF add सव्वत्तं पविषो ।

३ A om., CE य तयं ति ।

४ D अङ्गीकय ज्जोविण ।

- साङ्ग भोईओ साङ्ग, 'उचिओ'विवेओ सुलङ्गं तुम्हाण मणयत्तं,
जेण ईदमो कुसलवुद्धिं ति । ता इमं एत्थ जुत्तं । एए
खु विषया मोहजणिया मोहहेयवो मोहसकवा मोहाणुबन्धा.
संकलेमजणिया संकलेमहेयवो संकलेमसकदा संकलेसा-
१ एणुबन्ध ति^१ परिच्चयह जावञ्चौव, ङ्गुह मोहचेट्टियादं.
अङ्गीकरेह पसमं, भावेह कुसलवुद्धिं, निरुवेह भवविद्याये,
आलोचेह चित्तेण^२, संतप्पेह गुरूणं, उज्जमेह धम्मो ति ।
एयमायणिकुण विमुद्धयरपरिणामाहिं निव्वडियभावमारं
अपियमिमीहिं । जं अज्जउत्तो आणवेह । परिचत्ता जाव
२० ञ्चौवमेव अहेहिं अज्जउत्त तुम्हाणुमईए निमया, ^३हेमं
उ मत्ती पमाणं । एयमायणिकुण हरिसिओ कुमारो ।
चिन्तियं च णेण । अहो एयासिं धम्मया, अहो सुधौरत्तणं^४,
अहो निरवेक्खाया इहलोथं पदं^५, अहो ममुयाथारो, अहो
इल्लुयकम्पया^६, अहो उवममो, अहो परमत्यङ्गया, अहो
१५ वयणविस्वामो, अहो महत्त्यत्तणं, अहो "गम्भीरय ति ।
चिन्तिज्जण अपियमणेण । साङ्ग भोईओ साङ्ग कयत्या
खुं तुम्हे, अणुमयं ममेयं तुम्ह कुसलाणुट्टाणं । परिचत्ता

१ A om.

० D adds मा ।

२ F adds 'विसयसुहपरमय ।

३ A संमं, (E)F संमंओ अणामा

explained प्रपित्तु :

४ F adds गम्भीरय ति ।

५ DF इहलोदयं पद, (E) om.

० DF add वड्डुत्तं तेमिं पि कुसलपरिचामो ।

८ F om.

मए वि जावञ्जीवं विमया, अङ्गीकयं वक्ष्येरें । 'अहो
 मोहणं अहो सोहणं' ति जंपियं असोयार्हं । वड्डुओ^१
 कुसलपरिणामो । अहासन्निश्चियदेवयाए^२ निओएण निव-
 डिया कुसुमवुट्ठी । आणन्दिया सव्वे । एत्यन्नरंमि 'अहो
 धम्मया एयासिं, अहो ममोवरि सुहत्तणं' ति पवड्डुमाण-^५
 सुहपरिणामस्स तथावरणकम्मलओवसमओ^३ वड्डुमाणयं
 समुप्यन्नमोहिनाणं कुमारस्स ।^४ पविक्किओ तौयाहभावो ।
 संविग्गो अइसएण । सुओ एस वइयरो आणन्दपडिहाराओ
 राइणा देवीए य । विमण्णो राथा । भणियं च षेण । हा
 हा अज्जमणुच्चिट्ठियं कुमारेण । देवीए भणियं । हा जाय,^{१०}
 परिचत्तं भवसुहं^६ ॥

एत्यन्नरंमि गहियखग्गरयणा टिप्पमाणेण मउडेणं
 कुण्डलास्यविङ्गसियमुहो^७ एक्कावल्होविराइयसिरोहरा हार-
 लयासगएणं यणजएणं^८ मणिकडयजुत्तवाङ्गलया रोमावल्हो-
 सणाहेणं मण्णेण रसणादामसंगयनियम्मा^९ परिहिएणं देव-^{१५}
 दूसेणं मण्णिनेउरसणाहचलणा चस्सिया हरियन्दणेण सुरतह-
 कुसुमधारिणी महया आभोएण परिहवन्ती मण्णिपदीवे
 अचलन्तमोमदंसणा समागथा तत्थ देवया । 'अहो किमेय-

१ D adds तेसिं पि ।

२ F has only निवाडिया ।

३ D पव० ।

४ D चवे० ।

५ CEF add ता कीच जायव चरदुक्करं ववसियं । ६ DF मुत्तापली० ।

७ CEF ०जयणेच ।

८ CEF ०संमतेच चियवेच ।

- मच्छरीयं' ति विन्ध्यमणेहिं हरिसविषायगन्धिपुं पणमिषा
एएहिं । भणियं च णाए । महाराय, अलमलं विभाएण ।
जुत्तमणुचिद्धियं कुमारेण । परिचत्तं विसं, गहियममयं ;
उण्णिया किलौवथा, पयडियं पोहसं; अवहत्तिया खुडुथा,
५ अङ्गीकयमुयारत्तं: क्खिओ भवो, 'संधिओ मोखो ति ।
ता कयत्थो कुमारो । देवि, तुमं पि क्खुहि षोयं, चओष-
ण्णिओ कुमारो । परिचत्तमणेण भवदुत्तं, अङ्गीकयं मासय-
सुहं । तुमं पि धन्ना, जीए ईदमो सुओ समुप्पणो ।
निवन्धणं एम 'वडुयाण निव्वुदुए । ता परिचय विषायं,
१० आलोचेहि कज्जं ति । राइणा भणियं । भयवद, का
तुमं । देवयाए भणियं । महाराय, खग्गपहरणोवसत्थिया
'सुदरिमणा नाम देवया अहं, तुह पुत्तगुणाणुराइणौ इहं
भवणे परिवसामि । राइणा चिन्तियं । अहो पुत्तस्स गुणा,
जेण देवयाओ वि" अणुरायं करेन्ति । हरिमिया देवौ ।
१५ भणियं च णाए । महाराय, ईदमो कुमारस्स पहावो, जेण
देवयाओ वि एवं मन्तेन्ति । ता एहि, गच्छन्ह तस्स
अन्तियं, पेक्कामो, धम्मपिण्डं करेमो, तयणुचिद्धियं सव्वथा
जुत्तमेयं ति । राइणा भणियं । एहि, एवं करेन्ह । तओ
पणमिऊण देवयं विसुञ्जमाणपरिणामाहं गथाइं कुमार-
. समीवं । सुणियं कुमारेण, अणुद्धियाइं सहरिमं, पणमि-

१ CE संविषो ।

० CE वडुमाय, A वडुमाय ।

३ CEF सुदंसय ।

४ A adds एवं

याहं विणएण, निविट्ठाहं आसणाहं, कओ आसणपरिग्गहो ।
 पणमिक्कण जंपियं कुमारेण । ताथ, किमेयमणुच्चियमिवाणु-
 च्चिट्ठियं^१ अन्नाए^२ वि^३, कौस न सहाविओ अहं । राइणा
 भणियं । कुमार, नेयमणुच्चियं । साहिओ ^४देवयावुत्तन्तो ।
 देवौए भणियं । कुमार, गुणपगरिओ तुमं अणहओ ।
 आएसस्स । कुमारेण भणियं । अम्म, मा एवं भण । गुरवो
 खु तुओ, गुरुआएससंपाडणमेव कारणं गुणपगरिसस्स ।
 राइणा भणियं । कुमार, अइदक्करं कथं तए । कुमारेण
 भणियं । ताथ, किमिह दक्करं । सुणाउ ताओ ।

अत्थि खलु केह चत्तारि पुरिसा । ताणं देव अच्चन्तमत्थ- १०
 गिट्ठा अवरे विसयल्लोयुया । पवन्ना एगमट्ठाणं । दिट्ठा य
 णेहिं कहिंचि उट्ठेसे मणिरयणसुवल्लपुष्पा देवे महानिही
 तियससुन्दरिसमाओ य दो जेव इत्थियाओ । पावियं जं^५
 पावियब्बं ति पहट्ठा चित्तेण, धाविया अहिमुहं । सुओ य
 णेहिं ^६कुओइ सहो । भो भो पुरिसा, मा माहमं मा ११
 साहसं ति । निरूवेह उवरिउत्तं^७, निवडद तुम्हाण उवरि
 महापव्वओ, एयगोथरगयाणं च अल्लमेइणा चेट्ठिएण । तओ
 निरूवियमणेहिं । दिट्ठो य नाइदूरे ममट्ठामियनसुक्कणो
 रोहो दंसणेण अल्लमन्तो अहाससज्जीवे अणिवारणिक्को

१ D. •चियमिवाणुमसणेणाच्चिट्ठियं । २ CEF अन्व ।

३ A य. CEF om. ४ A inserts य. CE have देवयाण ।

५ CEF om. ६ A •उत्ता, D adds ति

- 'सुराणं' 'पि' 'सामत्येण' दुयं निवडमाणो पक्को न्ति ।
 तन्नो जंपियमणेहिं । भो एवं ववत्त्येण को लण इह
 उवाचो । आयणियं कुचोद । न खु संपयं उवाचो ।
 किं तु इच्छन्ति जे अत्यविमण, ते संपत्तेहिं असंपत्तेहिं
 ५ वा जहामन्नयाए अवट्ठम्भन्ति एएण । तहा अवट्ठ्हा य
 पावेन्ति पुणो पुणो एवमेवावट्ठहणं^१ ति । जे लण निरौहा
 अत्यविमणसु भावेन्ति तथमारयं, ते वि जहामन्नयाए
 अवट्ठम्भन्ति एएण; तहा अवट्ठ्हा य न पावेन्ति पुणो
 पुणो एवमेवावट्ठहणं ति, अवि य मुच्चन्ति कालेण इमाचो
 १० उवट्ठ्वाचो । तन्नो एगंहिं चिन्तियं । किमन्हाणमिमौए
 दीहचिन्ताए । मव्वहा पयट्ठम्भ अत्यविमणसु, जं होउ तं
 होउ न्ति । संपहारिऊण पयट्ठा महरिमं । अन्ने^२ उ 'हा
 हा एवं परिपण्णिए एयंमि नियमनस्सरेहिं असुन्दरेहिं
 विवाए 'किमेत्य विमणहिं' ति चिन्तिऊण निथत्ता अत्य-
 १५ विमयाहिं, भावेन्ति तथसारयं, ज्जन्ति नियनियफलेहिं ।

ता एवं 'ववत्त्येण' निक्खेउ ताचो, के एत्य दक्कर-
 कारया के वा नहिं । राहणा चिन्तियं । जे पयट्ठन्ति
 अत्यविमणसु, ते दक्करकारया; जन्नो तहा परिपण्णिए
 पव्वए नियमणस्सरेहिं असुन्दरेहिं विवाए 'किमेत्य विमणहिं';

१ CEF om.

२ CE add वा तेहिं ।

३ F °इमंभन्ति ।

४ D लण । °

५ CEF किमत्त्व° ।

६ AD वत्त्येण ।

७ D किमत्त्व चत्त्व° ।

कौदशी वा तद्वा भए पवन्तौ? अणालोचयन्तमेगन्तेण;^१ किं
 वा तीए तद्वादिद्वपञ्जन्ताए उवहासद्वाणयाए^२ अत्यविसय-
 इच्छाए^३? परमत्येण निम्बेयकारणमेयं ति । चिन्तिऊण
 जंपियं रादणा । कुमार, जे पयइन्ति, ते दुक्करकारथा :
 अपवन्तणं तु जुत्तिजुत्तमेव, किमेत्य दुक्करं ति । कुमारेण ५
 भणियं । ताय, जइ एवं, ता पडन्ते मच्चुपव्वए वावायए
 तिऊणयणस्स अइभौसणे पयईए दुक्कए पथारन्तरेण अवि-
 भाविज्जमाणसरूवे ५विओजए इट्टभावाण मयापडणसंगण
 कारण असमञ्जसाण ५किलेसायासकारगा अत्यविसया विम-
 विवायसरिसा य . विसयथाओ य अवावाहो पयईए कारणं १०
 अमयभावस्स मलाहणिऊो मयाण अकिलेससेवणिऊो
 मेविज्जइ ति किमेत्य दुक्करं^४ । कहं वा एवंविहे जीव-
 लोए न दुक्करं अत्यविसयाणवन्तणं ति^५ । रादणा भणियं ।
 वक्क, एवमेयं, जया मम्ममालोइज्जइ । कुमारेण भणियं ।
 ताय, असम्मालोचणं पुण न होइ आलोचणं । रादणा १५
 भणियं । वक्क, एवमेयं, किं तु दूरन्तो महामोहो ति ।
 कुमारेण भणियं । ताय, ईइसो एउस दूरन्तो, जेण एंय-

१ DF adds तेसिं ।

२ A ०पायमेत्ताए, D ०इणचिंत्ताए ।

३ DF ०पत्तथाए ।

४ ACE वियोयए, D विउजोअए, F विजउतोअए ।

५ CDEF किलेसायासकारगाविसविवायसरिसविसयथाओ अस्मा ० ।

६ A adds ति ।

७ D om. ति ।

८ CEF चव ।

- सामत्येण पाणिणो एवंविहे जीवलोए पङ्क्ते वि 'उहाम-
 मञ्जुमि पेष्कमाणा वि एयसामत्यं गोयरगथा वि एयस
 घेष्यमाणा वि जराए विउज्जमाणा वि इट्ठेहिं परिगल्लन्ते
 वि वीरिए चोदज्जमाणा वि धौरेहिं 'न अन्धाण वि एवमेयं
 १ परिणमद्, 'अञ्जो व अन्ध चिन्तञ्जो, जं किञ्चि वा एयं
 अचिन्तणोयं च धौराणं, अत्यि वायत्तमुवायन्तर'१. मोहव-
 वसायमन्तं वा इमं. अवहीरणा वा उवाञ्जो. असन्निथा वा
 अत्यविसय' त्ति१ अगणिकण जराइदोसजासं सव्वावत्थासु
 बासा काऊण गयनिमौलियं परिचइय मव्वमसं कुमसपत्त-
 २० चेट्ठियं महया पयत्तेण निव्वडियभावसारं पयट्ठन्ति अत्य
 विषएसु, न पयट्ठन्ति जराइदोसनिग्घाथणसमत्यं हिए
 सव्वजौवाण अचिन्तचिन्तामणिसन्निहे माइए 'मेव्वाणसु
 वीयरगदेसिए धम्मे त्ति । एयमायणिकण मंजायसुइय-
 परिणामेण जंपियं राइणा । वष्क, एवमेयं१, न एत्य किञ्चि
 १५ अज्जह त्ति । देवीए भणियं । वष्क, 'सव्वमेवमेयं मोह-
 निहाविगमेण परिणयप्यायमन्नाणं । किं तु न सपञ्चं बासाण

१ A om., CEF उहाम । २ D reads न अन्ध चिन्तञ्जो वा अन्तो विज्जइ
 ओ एयं चिन्तिकाव चववेइ अन्ते मक्किलमा चइवा ज किञ्चिमिय etc.

३ DF add सव्वसुपणोयमव्वविरइमव्वममपरिधायमाइय अऊण जंण ।

४ CE add अचंतनिहा ।

५ CEF वि० ।

६ D om. the rest of this sentence.

७ A सव्वमेयं, CI मच० ।

अहिलसिधं ति^१ उद्विग्ना विद्यन्ति । कुमारेण भणियं ।
 अम्न, अस्मभुव्येण ; संपन्नपायमेयासिं अहिलसिधं । धन्नाश्रो
 इमाश्रो, सफलं माणुसत्तणमेयाणं, संगयाश्रो मोख्खबीएण ।
 तश्रो देवोए^२ पुल्लोदयं तासिं वयणं । पणमिऊण गुह्यणं^३
 जंपियमिमीहिं । अम्न नेह^४ निमित्तो खु उव्वेवो अम्माए^५ । ४
 अस्सहा^६ अहा उवददुमञ्जउत्तेण, तहेव एयं; सफलं माणु-
 सत्तमन्हाण, पाविश्रो अञ्जउत्तघरिणिसद्दो गुह्यणाणुहावेण
 तयणुक्कवं च सेसं पि । ता संपन्नमन्हाण^७ अहिलमियाहियं
 ति, परिच्छयउ उव्वेवमम्मा । तश्रो देवोए चिन्तियं ।
 अहो एयासिं क्वं, अहो उवसमो, अहो परमत्यञ्जया,^८
 अहो वयणविन्नामो, अहो गुरुभत्ती, अहो महत्तयत्तणं, अहो
 गम्भीरया, अहो समुयायारो ति । चिन्तिऊण जंपिय-
 मिमीए । उच्चियमेयं खग्गसेणधूयाण, जमेवं गुह्यणो
 अणुवत्तीयइ^९ ॥

एत्यन्तरंमि नाहदूरे पुरन्दरभट्टगेहंमि समुद्धादश्रो^{१०}
 अस्सन्दो पवित्थरिश्रो भरेण । हा किमेयं ति संभन्तो
 राया । भणियं च णेण । अरे विद्याणइ, किमेयं ति ।
 कुमारेण भणियं । ताय, अस्सं कस्सइ गमणखेएण, विद्या-

१ CEF addl एयं कारणेण चवरं ।

२ CE पुल्लः

३ F गुह्ययथाभिमुहं ।

४ AE insert नेत् ।

५ F गुह्ययत्तु ।

६ CE अकारइ० ।

७ CE अहिलसिधति ।

८ CE ०यत्तियर ।

णियमिणं । राइणा भणियं । वच्छ, किमेयं ति । कुमारेण
 भणियं । ताय, संभारविल्लसियं । राइणा भणियं । वच्छ,
 न विशेषओ ऽवगच्छामि । कुमारेण भणियं । सुणाउ
 ताओ । अद्धउवरओ पुरन्दरभट्टो त्ति 'तन्निमिचं पवन्तो
 ५ तस्स गेहे अक्कन्दो' । राइणा भणियं । वच्छ, सो अज्जेव
 दिट्ठो मए । कुमारेण भणियं । ताय, अकारणमिणं मरण-
 धम्मौणं । राइणा भणियं । वच्छ, न कोइ एयस्स वाहौ
 अहेमि; ता कहं पुण एम उवरओ । कुमारेण भणियं ।
 ताय, अवत्तव्वो एम वइयरो गरह्मिओ एगन्ते' । राइणा
 १० भणियं । वच्छ, ईदमो एम संसारो, किमेत्य अग्रहियं
 नाम । महन्तां च 'मे कोउयं ति साहेउ वच्छो । न थ
 एत्य कोइ अमज्जणो' । मज्जणकहियं च गरहियं' न
 वित्थरइ पाएण; संपयं वच्छो पमाणं ति । कुमारेण
 भणियं । ताय, मा एवमाणवेह; जइ एवं निव्वन्धो,
 १५ ता सुणाउ ताओ । अद्धवावाइओ एम' नियमहिस्सिषाए
 नक्कयाभिहाणाए विसप्पओएण । ता पेसेहि ताव तत्य'
 विसनिग्घायणसमत्ये वेज्जे, औवइ तओ ओमहिपओएण ।
 अन्नं च । तग्गेहपओलिढस्सिणावरदिशाभाए' इमिणा

१ C E F om.

२ D F add इह परलंते य ।

३ C E F add पि ।

४ D places तत्त्वं before वेज्जे ।

५ CE add ति ।

६ C E F add ति ।

७ C E F add पुरंदरभट्टो ।

८ C E दिशाच ।

चेव विसृज्यभ्रोएण तीए द्रघादभ्रो कुकुरो । तस्स वि
 दमो चेव ओसहविही पउञ्चियव्वो^१; जीविस्सुह सो वि
 इमिणा । राइणा चिन्तियं । अहो नाणाइसभ्रो कुमारस्स ।
 जहाभणियमाइमिज्जण पेसिया वेज्जा, भणियं च राइणा ।
 कुमार, किं पुण तीए इमस्स असव्ववसायस्स निमित्तं ।
 कुमारेण भणियं । ताय, अविर्वभ्रो निमित्तं; तहवि
 पुण विशेषभ्रो इमं ॥

वज्जहौ सा पुरन्दरस्स मोहदोसेण पसन्ता^२ अञ्जुणाभि-
 हाणे निघदासे । सुयमणेण भवणपरंपराए, न सहहियं
 सिणेहभ्रो । अदह्कन्तो कोइ कालो । अन्नया य 'मा ।
 संताणविणामो हवड' त्ति माहियं से जणणीए । पुत्त,
 न सुन्दरा ते महिलिया; ता मा उवेस्सु त्ति ।
 चिन्तियं पुरन्दरेण । न खलु एयमेवं भवट । अभिन्न-
 चित्ता मे पिथयमा, अन्ना य एवं वाहरइ । निवड्ड-
 वेराभ्रो य पायं सासुयावड्डभ्रो । अमच्छरिणी य अन्ना^३,
 पिथयमा उण पगरिसो गुणाण । चच्चसाभ्रो य इत्थियाभ्रो
 त्ति सिधियण^४, "न च अन्नहा हवड । विवमा य मयथी-
 वाणा^५ । ता परिक्खामि ताव एयं ति । चिन्तिज्जण

१ C E F add जो पुरंदरभस्स ।

२ D adds सा, C F च, F च सा ।

३ C E F add सम्पत्तेसु च यत्तियं कालं सादुयदुण्णच वरवरो कथिचो ।

४ C E F om. rest of the sentence, D i. marg.

५ A C E •कामा ।

- पहरिक्लामि भणिया नक्षया । सुन्दरि, रायाएषेकं गन्तव्यं
मए माहेसरं, आगन्तव्यं च सिग्धमेव । ता सुन्दरीए कइवि
दियहे वक्षमासियव्यं ति । नक्षयाए भणियं । अज्जउत्त,
अहं पि गच्छामि; कीइसं मम तए विणा वक्षं ति ।
- १ भणमाणी पइइया एसा । भणिया १० पुरन्दरेण ।
सुन्दरि, अक्षं भिण्णिकायरयाए, न मम १० तत्य खेवो ति ।
नक्षयाए भणियं । अज्जउत्तो पमाणं ति । विरयदियहे
१० निग्गन्तो पुरन्दरो, गन्तो मायापन्नोएण । अइवाहि-
ऊण कइहं चि वासरं पविट्ठो रयणीए । गन्तो अइरत्तपमए
- २० निययभवणं, पविट्ठो वासगेहं । दिट्ठो य णेण सुरवाया-
वखेयसुइपसुत्ता समं अज्जुणएण नक्षया । कुविन्तो सु
एषो, पणट्ठा विवेयवामणा । चिन्तियं च णेण । सुहा-
चारत्तुत्ताओ इत्थियाओ; जत्तेण एतासिं भोओ पासणं
च । दुट्ठो य दुरायारो अज्जुणओ, जो मे ककत्तं
- २५ अइलसद; ता एयं वावाएमि ति । चिन्तियं च णेण ।
सुइपसुत्तो वावाइओ णेण अज्जुणओ । वावाइऊण च
निग्गन्तो वासगेहाओ । चिन्तियं च णेण । पेच्छामि,^१
किं मे पिययमा करेइ ति । ठिओ एगदेसे । तहा-
विइइरिअरेण विउट्ठा नक्षया । दिट्ठो य णए दौच-
- २० निहापसुत्तो अज्जुणओ । चिन्तियं च णए । हा हा

१ C E F अंभमाणी ।

१ C E om.

२ D इत्थ ।

३ D addn ताव ।

विवक्षो मे पिययसो, हा ह्य णि मन्दभादणी । अह
 षेण उच्य एवं ववसिथं; कूरो रसु 'सो पावो । कौम
 वा अहं न वावाहया, किं वा ममं जीवद् अवशीयं
 शिययवन्धनं । नियन्ता ररसुहकहा । मव्वहा ईरसो
 एम मंमारो ण्ति । चिन्तिऊण वासगेहभिन्निमूखे खया ४
 दीहखड्डा, निहओ तहिं अक्कुणओ । एयमवलोहऊण
 अवक्कन्तो पुरन्दरो, गओ अहिमयपएसं । कथा 'य
 णए तहिं पएसे यल्लहिया, कप्पिया 'तस्स बोन्दी,
 पूएह^१ पहरिणं, करेह^२ वल्लिविहिं, निहेह नेहदीवं, अलि-
 ज्जुर सिण्णोहोहेण । उचियसमएणं च चागओ पुरन्दरो । १०
 न दंसिओ तेण विचारो, न लल्लिओ नमयाए । अरक्कन्ता
 करह दिथहा । दिट्ठा पुरन्दरेण^३ यल्लहियासुख्खुवा^४ ।
 चिन्तियं च जेण । अहो से मूढया, अहो अणुराओ ।
 अहवा 'अणहोयसन्तो ईरसो चेव इत्थियायणो होह ।
 किं मनेदणा । सुहाहारतुजाओ इत्थियाओ ण्ति रिशि- १५
 वयणं । ता करेउ एसा, जं से पडिहायह^५ । पुब्बिं
 व तीए सह विमयसुहमणवन्तस्स अरक्कन्ता दुवल्लिख

१ CE जोह, F जोह रक् ।

२ F नमयाए ।

३ F अक्कुणओ ।

४ F adds अण्ण च राएहिं ।

५ F adds विविचयवारेहि ।

६ F adds अक्कुणवनिधियपदेसे ।

७ F अल्लहिया कीरकीओ च तीए सुख्खुवा, A सुख्खुवातरा ।

८ F न रत्त अण्णरिं ।

९ D F insert एमव्व

- श्वच्छरा । इञ्चो य पञ्चमदिणे पत्युथाए पस्कावाइयाए^१
 उवगप्पिए विविइदियभोयणे अञ्चुत्तेसुं दिएसुं समासकाए
 भोयणवेस्साए दिट्ठा पुरन्दरेण तीए चक्कहिथाए पिण्ड-
 विहाणसुवगप्पयन्तौ नक्कया । तञ्चो ईसि विइसिज्जण
 ५ जंपियमणेण । इत्ता, किमणेण अक्कावि । एसमायणिय
 भिक्खमिमौए हिययं । चिन्निचं च णाए । इम्म एएण
 ने पिययमो वावाइञ्चो, अक्कहा कइं एस एवं जंपइ ।
 अञ्चो से कूरहिययया । ता इमं एत्य पत्तवाक्कं
 वावाएमि एयं हिययनन्दणमत्तुं,^२ करेमि वेरमिक्कायणं ।
 १० एसो य एत्युवाञ्चो, देमि से विसभोयणं ति । चिन्नि-
 ज्जण आणाविचं विचं । अवमरो त्ति कयमक्क विसभोयणं
 पउत्तं च णाए^३ । एस एत्य वइयरो ॥ राइका भणियं ।
 वक्क, कुक्कुरवइयरो कइं ति । कुमारेण भणियं । ताच.
 तक्क वि इमौए सेव^४ यक्कहिगामंजिविट्ठपिययमोवइवगारौ
 १५ इमो त्ति तं सेव विसभोयणं पउत्तं ।

^१ तस्सेइमोहिथाए तस्सोवइवजिमिक्कमेयाए ।

^२ सो सेव सत्त वारे एस इञ्चो अक्कणो ताच ॥

१ C E पवकाइयाए, A य पवचिण्डइयाए ।

२ C E हियया०, A हिययं०, D हियययं० ।

३ D F add इमेच ।

४ D F read : निवमरंय समाचो त निवसमाचो इदुच पिययमो ।

५ C E F have the following passage : अवि य मां यं अञ्चुत्तेसुं
 नक्कदीयेच तत्तेव त्रेच अञ्चुत्तयणकवट्ठियाए कीइकाहिथायाए विपचउत्तवोइ

अं सो मरिक्कण तद्वा अचिन्तसामत्यकणदीप्तेण ।

एत्येव सप्त वारे उववन्नो हीणअण्णोसु ॥

किमिगिह्णकोइल्लमूसयभेगालससप्यसाणभावेण ।

निधमरणयामपडिबन्धदोमन्नो पाविन्नो मरणं ॥

धी संसारो अहियं जुवाणन्नो परमरूवगळियन्नो ।

मरिक्कण जायइ किमी तत्येव कलेवरे निथए ॥

आइअइ मूडेणं मूडो तलेइमोहियमणेण ।

१अहियं तद्धिं चिय रई एयं पि उ मीइसामत्यं ॥

ता एव कुङ्कुरवइयरो ति ॥ एणमावखिऊण सविग्गो
राथा । चिन्तियं च षेण । अहो दाइणया संसारस्सु, १०
अहो विचिन्तया कणपरिणईए, अहो विमयलोकुयत्तं
जीवाणं, अहो अपरमत्यकया; मव्वहा महागहणमेयं ति ॥

एत्यन्तरंमि समागया वेज्जा । भणियं च षेहिं ।

देव, देवपसाएण जीवाविन्नो पुरन्दरभट्टो कुङ्कुरो च ।

एणमावखिय हरिखिन्नो राथा । भणियं च षेण । कइं ११

जीवाविन्नो ति । वेज्जेहिं भणियं । देव, १दाऊण १अण्णो-

ववाइं अण्णोविन्नो विअं, तन्नो जीवाविन्नो ति ॥

कुञ्चिं उयज्जमाओ अणेमि ताव जाव इइ कणपव्ववसेव अवि य एयाव सेव
वक्खवार अथाअदीसेव इमिया सेव पचोएव जणो जणो तसेवमोदिथार....एण
वारे सुववजान्तोवसुवईए एस चओ अण्णो ताव एयं च सुववो जनेणु मारिओ वक्ख-
वार सो इरओ वजणो उव मणे अइ मओ तदा मिसानेहि । Then follow the
four verses अं सो etc.

१ D तद्धिं चिन्तियं सेव रई A तव विउहिं सेव रत्तो F तव चिन्तियं
सेव रई । १ A om. १ A om., D अण्णोवारे ।

- एत्यन्तरमि बालायवसरिसो पयासथक्तो नयरिं विय-
 क्ष्मश्चो उज्जोश्चो, पवञ्जिथाश्चो 'देवदुन्दुहीश्चो, पसरिश्चो
 'पारियायामोश्चो, 'सुव्वण दिव्वगेयं, वड्डुश्चो चरिसविसेसो ।
- ३ रादणा भणियं । वच्छ, किमेयं 'ति । कुमारेण भणियं ।
 ताय, देवप्पाश्चो । रादणा भणियं । वच्छ, को उण
 एम देवो, किंनिमित्तं वा अयण्डे उप्पाश्चो । कुमारेण
 भणियं । ताय, एम खलु गुणधम्मसेट्ठिपुत्तो जिणधम्मो
 नाम सेट्ठिकुमारो अज्जेव देवत्तमणुपत्तो । मित्तभारि-
- १० याविबोद्धणत्थं च आगश्चो दह्मामि । पडिबोद्धियाणि य
 ताणि । तश्चो देवलोयगमणनिमित्तं 'दंसेमि एयामिं
 नियसरिद्धिं'ति उप्परश्चो 'दयाणि । रादणा भणियं ।
 वच्छ, कहं पुण एम अज्जेव देवत्तमणुपत्तो, कहं 'वा
 विबोद्धिश्चो णेण मित्तो भारिया य । कुमारेण भणियं ।
- ११ ताय, एसो वि वदयरो कम्मपरतन्तमत्तसेट्ठाणुक्को; तद्दावि
 ताएण पुष्किश्चो त्ति माहीयद । अज्जहा कहं ईदममेव
 इहल्लोयपरल्लोयविदद्धं साहिं पारियद । रादणा भणियं ।
 वच्छ, ईदमो एम संसारो, किमेत्य नो कयं'ति । कुमा-
 रेण भणियं । ताय, जह एवं?, ता सुण ।

'१ C E चयु दिव्वदुन्दुही ।   ३ D पारियायपरिमलामोठ ।

२ A C E सुव्वण ।   ४ C E एयामिं ।

५ C E om, वा वि ।   ६ D वा कयं, A नो कय, F चयण्यं

७ D एव विवंधो F एवं ते निबंधो ता सुव्वण ताय ।

एष खलु जिणधम्मो जिणवयणभावियमई विरत्तो संसार-
 वासाओ निरौहो विमएसुं भावए कुमलपखं । भित्तो च से
 धणयत्तो नाम^१, भारिया बन्धुला^२ । मा एण अविवेच-
 सामत्यओ संगया धणयत्तेण ।^३ अदहन्तो कोइ कासो ।
 अक्ख एण जिणधम्मो निरवेक्खयाए ^४इहलोचं ^५पर असा-
 दिज्जणं परिणसु निरयेहासकसुअगेहे ठिओ मव्वराइय^६
 पडिमं । न-याणिओ बन्धुलाए । एसा त्ति विदइधणयत्त-
 संकेया चेत्तूण ^७लोहखीलयसणाहपायं पक्कइं गया तं सुअ-
 गेहं । अन्धया^८दोसेण जिणधम्मपाओवरि ठाविओ पक्कइो ।
 विट्ठो तओ ^९खीलएण । समागओ धणदत्तो, निवओ ^{१०}
 पक्कइे, निवसा बन्धुला, आसिज्जिया धणयत्तेण, पवत्तं
 मोहणं । भारायासेण पौलिओ ^{११}खीलओ ताव, जाव
 पायतलं^{१२} भिन्दिज्जण निमिओ धराए । वेयणाइसएण
 मुक्खिओ जिणधम्मो, ओयओ^{१३} भित्तिकोणे, न लखिओ
 इयरेहिं । समागया वेयणा, आभोइओ वइयरो, वड्डिया ^{१४}
 कुसलवुट्ठो । चिन्तियं च णेण । अहो खलु ईइसा इमे
 विसया मोहेन्ति कुसलवुट्ठिं, नासेन्ति बीसरयणं पाडेन्ति

१ C E F add बीरदिययभूओ ।

२ D F add नाम ।

३ D F insert एवं ।

४ C E om.

५ C E राइ ।

६ A D •बीलि• ।

७ D बीलि• ।

८ A om.

९ D पायं तसु, A adds त्ति, F adds त्ति

१० A D ••, C E •ओ ।

दुग्गईए, म्वहा दुच्चिगिष्ठा एए औवाण भाववाहिणो ।
ता धम्मा महासुणी^१ तहोवसमसद्धिजुत्ता तिउयणेकगरवो
भयवन्तो तित्थणाहा, जेसिं सन्निहाणथो वि जोग्गदेखा-
वत्थियाणं अविसेसेण पायं न होइ पावबुद्धौ पाणिणं ति ।

५ अहं पुण अधक्खो अस्सन्तसंगयाण पयत्तेण वि म्वहा न
एएमि भावोवयारं काउं मित्तभारियाणं पि. किमङ्ग पुण
अत्तेसिं। अहो जे अप्पंभरित्तणं, अहो दुक्कहेउया,
अहो अकथत्थत्तणं,^२ अहो^३ कम्मपरिणई; जेण मए वि
संगयाणं ^४एएमिं ईइमं किलिट्ठचेट्ठियं उवहासपायं लोए

१० निबन्धणं कुगइवाससु । म्वहा विराहिणं मए सुहाणिध-
रथणं^५, जमेवं सुणीयइ, 'न खलु निष्कलो कल्लाणमित्त-
जोथो' त्ति । कीइसी वा मम कल्लाणया, जेण एवमेयं
इवइ । अत्थि एयाणमुवरि^६ मम^७ पक्कवाओ । इमं
पुण भयवन्तो केवसौ विद्याणन्ति । म्वहा परममन्त-

१५ सुमरणे करेमि पयत्तं ति । तमेव चिन्तिउमाढत्तो । नमो
वीथरायाणं नमो गृहयणसु त्ति ।^८ चिन्तयन्तो विमुक्खो
जीविणं, उप्पथो वस्सओए । दिक्खो अणेजोवथोथो ।

९कोऽहमिमो किं दाणं का दिक्खा को व मे तवो चिणो ।

जेण अहं कथपुत्तो उप्पथो देवजोगमि ॥

१ C E ०चिणो । २ A ०नं । ३ D adds मे । ४ (C E ग्गामो, D ग्यामि ।

५ C E ०वयथं ।

६ A इममि, (C E इमंमिमुवरि ।

७ A C E om.

८ A adds एवं भावधारं ।

९ C E F om. all down to चाभोदयं, D i. marg.

एवं चिन्तयन्नेष श्रोहिणा आभोदयं सव्यं । अकाञ्चल
 देवकिञ्चं पद्मणकदण्डासंगश्रो विबोद्धणनिमित्तं मित्तभारि-
 याण सयरहमेव समागश्रो रहदं । न एवंविहाण अर्ह-
 वरायपडिवन्नाणं विणिवायदंसणमन्तरेण संभवद 'बोहो त्ति
 पञ्चत्ता देवमाथा, कथा बन्धुत्ताए विसुरह्या । गच्छिया ५
 महावेयणाए, वेउच्चियं असुरजन्मासं अरुचिक्कणं फासेण
 पगिद्धुरहिगन्धं अमणोरमं असुरभक्कणरयाणं पि । सव्वहा
 तेष एवंविहेण भिक्खा उभयपासश्रो^१ । हा हा मरामि त्ति
 अवल्लभए धणयत्तं । भिक्खाए पुणो पुणो धणयत्तो वि तेष
 पावेण विद्य खिप्पमाणो जन्वाल्लेण । गहिओ सो य वेय- १०
 णाहिं; जाया महाअरई । चिन्तियं च णेण । अहो
 कौदमं ज्ञायं त्ति । उच्चिग्गो मणागं ५ओसरद बन्धुत्ताओ ।
 तीए चिन्तियं । अहो एवस्स नेहो संपयं सेव उच्चियद ।
 भणियं च णाए । हा हा मरामि त्ति, मरई मे वेयणा,
 भव्वन्ति अण्णादं । तेष भणियं । किमहमेत्य करेमि, १५
 असण्णं खु एयं । तीए भणियं । संवाहेहि मे अण्णं । सग्गो
 संवाहिउं उवरोहमेत्तेण । सेसिया हत्या, न चएद वावरा-
 विउ । तओ चिन्तियमणेण । अहो किंपि एयं अरुद्धुपुव्वम-
 न्नेहिं सुत्तिमन्तं विद्य पावं, पगरिओ असुन्दराणं । भणियं च
 सकदणं । पिए, किमहमेत्य करेमि, न वहन्ति मे २०

१ D विबोहो ।

२ D पजिचं, C E परिहं ।

३ D भिक्खा उभयपासाउ ।

४ D उसरिउमाउतो ।

- क्षत्या । गहिषो य अरईए 'सव्वहा पावविल्लिभियमिणं'^१
 वन्धुल्लयाए चिन्थिं । एवमेयं न अज्झहा । मएत्तमे-
 वेयं पावं, अं परमदेवयाकण्ठो सिणोहाणू वस्सिषो
 भत्तारो^२, कथमिणं उभयलोयविद्वं । ममागया संवेय^३,
 ४ 'हा अज्जउत्त'त्ति रोविउं पयत्ता । धणदत्तेण चिन्थिं,
 हा अणज्ज धणयत्त, एवंविष्ठे जीवलोए एहमेने अघारे^४
 सरौरंमि सोज्जण पियवयंमवयणं उवजीविल्लण तप्पसाए
 किमियसुच्चियं ति । 'एवंविहाण वेट्ठियाण ईरसा येव
 परिणह ति । हा पियवयंसं दूढो मए 'तुमं ति । चिन्थि-
 १० ज्जण संवेगसारसुवगणो मोहं ॥ एत्यन्तरंमि एष एत्थ
 पडिबोहणसममो ति जाणिल्लण ओहिणा तेसिं विप्यलोह-
 णेण दिव्वरुवधारिणा संवेगवुद्धिनिमित्तं 'सवपूयणाववएसेण
 दिस्सं दरिसणं । निवत्तिथा सवपूया । अवहरिथा
 वेयणा 'द्वयरस्स थ सोयाणलो । दिहो तेहिं देवो ।
 १५ वन्दिषो भावेण । चिन्थिं च जेहिं । अहो जे एयप-
 भावेण अवगया वेयणा, अहो से मत्तो, अहो कवं,
 अहो दित्ती, अहो कम्मो । विन्दिहं पणमिषो वविषयं ।
 भविष्यं च जेहिं । भयवं, को तुमं, किंनिमित्तं वा इहा-

१ C E F add ति ।

२ C F भत्ता ।

३ C F ममागयसंवेया and repeat हा अज्जउत्त ।

४ C F 'मेत्तमारं, D सारं ।

५ D F add अघरा । ।

६ D reads संदुपुणेच तुमं मए चिन्थियं ति चिन्थिज्ज etc.

७ A 'पूयव' ।

= C E om. rest of the sentence.

गन्धो सि । तेण भणियं । देवो अहं जिणधम्मपडिमापूयणत्वं
 समागन्धो णि । तेहिं भणियं^१ । कहिं जिणधम्मपडिमा ।
 दंसिया देवेण 'एसा पडिम'त्ति । दिट्ठा व णेहिं । हा^२ जि-
 णधम्मविवक्कपडिमा विच दौसर त्ति संसुद्धाणि हियएण ।
 भणियं च णेहिं^३ । भयवं, विगयजौवा विच एसा लखीयर, ^४
 ता को एत्थ परमत्थो, साहेउ भयवं ति । भणमाणइं निव-
 डिथारं चत्तणेसु । भणियं च णेहिं^५ । कहिं जिणधम्मो ।
 देवेण भणियं । देवत्तौक्कओ^६ । तओ^७ निह्वमाणेहिं
 दिट्ठो मच्चखीसवेहो । 'हा कयमकच्चमण्हेहि' ^८ भणमाणाणि
 उवगथाणि मोहं । समासासियाणि देवेण । लज्जाइस- ^९
 एण समारद्धाणि अत्ताणयं वावाइउं । निवारियाणि
 देवेण । भणियं च णेण । भो भो किंनिमित्तं हमे
 अत्ताणयं वावाएह । तेहिं भणियं । भयवं, अलमन्हाण
 निमित्तसवणेण । दिब्बणाणनयणो भयवं किं वा न-याणइ ।
 ता इमं सेव अन्हाण पत्तयाळं । देवेण भणियं । अलं ^{१५}
 मरणमेत्तेण, तदुवएसपाळणं तुण्ह पत्तयाळं । तेहिं भणियं ।
 भयवं, ^{१६} अओग्गाणि अण्हे तदुवएससु, गन्धो ^{१७} य सो भयवं

१ C E F add भयवं ।

२ C E om. जिणधम्म ।

३ A C have here कहिं जिणधम्मो । A om. all down to कहि जिण-

४ D वचं ।

५ A इण्हेवी C E F add रसो ।

६ C E F add विसेसओ ।

७ A om; Com. all down to चत्तसरवारं ।

८ E F चओग्गाणि, D चउथाणि ।

९ E om.

- अन्वाणमदंसणीयमवत्यं ति । देवेण भणियं । ता ओम्णाणि
 तुम्हे, जेषेवं परितप्पह । न खलु किलिडुकन्नाण आषेविए वि
 अकञ्जे कथाद^१ पञ्चायावो होइ, सुन्दरो य एसो, पञ्चा-
 खणं पावमल्लसु । न यावि भो गञ्चो तुन्नाणमदंसणीय
 ५ मवत्यं ति, अञ्चो सो चेव अइयं ति । न खिज्जियच्चं च
 तुम्हेहिं । ईइसी एसा कम्मपरिणई, दाहणं मोहसेट्ठियं,
 रोहा विषयवत्तणी^२ । सव्वसा किमेइणा^३ । संपयं पि
 धम्ममेत्तसरणादं होइ, परिषयइ मव्वमञ्जं । तेहि भणियं ।
 जं भयवं आदसर । किं तु अरस्समेव उज्जिणयत्वा अणेहिं
 १० पाणा, न ^४मकुणेमो ^५अकञ्जायरणकल्लइदूमियं बोद्धिं तुइ
^६वयणाञ्चो जणियपञ्चायावाहं संपयं धारेउं । एवं ववत्थिए
 समाइसउ भयवं ति^७ । माहिञ्चो ढंवेण^८ धम्मो, परिणञ्चो^९
 भावेण । कथा सव्वविरई, पञ्चस्कायमणमणं, आञ्चो विसुद्ध-
 परिणामो, निन्दियाहं पुव्वदुक्कताहं, परिणञ्चो संवेञ्चो,
 १५ भावियं भवसकूवं, ^{१०}पडिबुद्धाणि त्ति । कयकिसभावेण
 पक्खिविय नियकउेवरं उप्पइञ्चो देवो त्ति ॥

१ E F add एवंविधो ।

० E वल्लिणी, D विल्लिणी ।

२ A किमेत्तौग ।

४ A अरमो ।

५ C E अकञ्जायरणवोद्धिं D अकञ्जापरिषुद्धिं ।

६ A वयंच ।

० A adds अरमेव ।

७ D F add माज्ज तेहिं भावं ।

९ D F add सव्वंभुभान्ति ।

१० D F add तेहिं ।

११ C E add एसा विसेसभावियसमावीधिं

एथमाद्यजिज्ञासा संविग्गो राधा । भणियं च फेण ।
 अहो न किंचि एयं माहृन्दजाससरिसं भवचेद्वियं । दुक्कहो
 खलु इहं कल्लाणमिन्नजोओ हियो एगन्नेण; न इहो
 किंचि हिययरं, जेण एयाण वि एवं पद्दाणगुणल्लाहो म्ति ।
 सव्वेहिं भणियं । महाराय, एवमेयं । संविग्गाणि सव्व्याणि, ४
 विरत्ताणि भवाओ । रादणा भणियं, ५ । वच्छ, कहिं
 पुण एयाण उववाओ भवित्थइ । कुमारेण भणियं ।
 ताथ, सोहओ । रादणा भणियं । विरुद्धयारीणि एयाणि ।
 कुमारेण भणियं । ताथ, सच्चमेयं; १ विरुद्धयारीणि,
 किंतु पडिवन्नमेएहिं पच्छायावओ धम्मचरणं, जाथा १०
 १भावओ विरदपरिणई । तीए थ एवंविहं चैव सामत्तं,
 जमविराहियाए पडिवन्तिकाल्लओ न दोग्गई पाविज्जइ ।
 रादणा भणियं । १ तद्दवि विरुद्धयारीणि एयाणि, कहं
 देवलोयसंपत्ती एयाण जुज्जइ म्ति १ । कुमारेण भणियं ।
 ताथ, सुन्दरा विरदपरिणई संगथा अण्णमाएण छेदणी १५
 दुक्काण जण्णो सुहपरंपराए । इमीए संगथा पाणिणो नत्ति
 नं कल्लासं जं न पाउणन्ति । रादणा भणियं । वच्छ, इयमेव
 कहमेयारिसाणं संजायइ, कहं वा इमीए पडिवन्तिजोग्गा १

१ A reads : जज विरदरावि किंतु विरदयारीणि वि पडिवन्नं ।

२ A om. C E F add व ।

३ C E add किमेय, A reads वच्छ किमेयमेयं कुमारेण etc.

४ C E read देवलोयसपरंय जुज्जंति ।

५ C E F add सोज्ज व ।

- एवंविहेसु ^१अकुसलेसु पथदृन्ति । कुमारेण भणियं ।
 ताय, विचिन्ता कक्षपरिणई । किं तु न एणसि अर-
 संकिलेसधारा अकुसलपवित्तौ तद्वाविहकक्षपरिणामचो^२
 पवित्तमेत्तं ^३रहिया अणवन्धेण, कुसलपक्खे उ अणनभावा-
 ४ धारा रहिया अरयारेहिं संगथा आगमेण निरवेत्ता
 भवपवञ्जे त्ति । रादणा भणियं । वच्छ, एवमेयं कक्षमण्णा ;
^५ईरणी पवित्तौ भवं छिन्दइ । कुमारेण भणियं । ताय,
 एवमेयं, सणमवहारियं ताएण । अणं च । विक्खवेमि
 तायं । न खलु मे रई एयंमि नउपेउओवमे असुन्दरे
 १० पयईए अणवट्ठियसिणेहविषमि निहाणभूए सव्वावथाणं^६
 महाघोरसंसारंमि^७ । ता रच्छामि तायाणुञ्जाओ एय-
 मन्तरेण जरुं । ^८संसिञ्जन्ति नियमेण पाणिणो^९ गृह-
 समादुदाइं विहिणा पवन्तमाणसु कुसलसमीहियारं ।
 ता करेउ ताओ पसायं, अणुजाणउ म एयवरयरंमि ।
 १५ भणमाणो निवडिओ चरणेसु । ^{१०}रादणा भणियं । वच्छ,
 नणु सव्वेसिमेव अण्णाणमयं^{११} निच्छओ, ता अणुजाणिओ

१ C E F परिणामेसु ।

२ A •सकंम० ।

३ D रहियामवु०, C E रहियमवु० ।

४ C E F अचौरणी, A कक्षमचौरणी ।

५ C E •वायाच ।

६ F संसारमहासमुदंमि ।

७ C E समञ्जंति ।

८ C E पाणिपा, A D •चं ।

९ C E F add तयो उधारणच (उचैः क्षमा) विरं दोहिं चमेदि

(करेदि F) । of. संशेष ३४१ ।

१० F •नेचमि ।

मए । अहवा तुमं चैव अन्हाण विमलनाणभावन्नो भावोव-
थारमंपाथणेण कारणपुरिसयाए गुरु, किमेवं पुच्छमि । ता
करेहि कारवेहि य, जं एत्य उच्चियं ति । कुमारेण
भणियं । ताथ, महापमाओ; उच्चियं च ववमियं ताएण ॥

एत्यन्तरंमि गल्लियपाया रथणौ, पइथाइं पावाउयारं ०
दूरारं, विद्यन्मिओ वन्दिस्सहो, पवारया पञ्चूसपवणा,
उल्लसिओ अइणो, पणट्टमन्थयारं, समागथा दिवसल्लण्णौ,
विउट्टं गल्लिणिमण्डं, मिल्लियारं चक्खावायारं । 'पविट्ठा
अमथा । माहियं तेसिं कुमारपरियं, जाणाविओ
निययाहिप्पाओ^१ । वज्जमओ अमथाण । भणियं च १-
तेहिं । देव, जत्तमेयं, ^२सिण्णइ य एयं देवस्स । अचिन्त-
चिन्तामणिभूओ कुमारो एत्य मज्जसं^३ । राइया भणियं ।
अज्जा, एवमेयं; ता करेहि^४ उच्चियकरणिज्जं, अलं
विलम्बेण । अमस्सेहिं भणियं ।^५ जं देवो आपवेइ ।^६
घोसाविद्या वरवरिया, पयट्ठियं महादाणं, कराविद्या १५
^७मन्वाययणपूया, संमाणिओ पउरजणवओ, पूजिया वन्दि-
मादौ, संमाणिया सामन्ता, पूजिया गुरवो, ठाविओ^८

१ F समागथा D adds तउ । २ F adds राइया कुमारपुभावउ ।

३ C E F अचिन्त । ४ F has only 'नविभूय कुमारमि ।

५ C E करेइ, D F add तुज्ज ।

६ D F add कयं चैव देवस्स निययपुचसंभारिच के कन्ने सायण्णस्स तत्तावि ।

७ D F insert नविजण ।

८ C E F सन्नापतसेउ पूया ।

९ D F add राइया ।

रक्षामि नियभाइणेओ पसत्यजोएण उचिओ खण्णियवंसस्स
 सुण्णिचन्दकुमारो त्ति । तओ य पसत्ये तिहिकरणमुञ्जत्त-
 जोए समं गुरुयणेण भित्तवन्नेण धम्मपत्तौहिं अमच्चसोएण
 • पहाणसामन्नेहिं पुरन्दरेण^१ उयत्तसेट्ठौहिं उचियनायरेहिं
 ५ महया रिद्धिसमुदएण समाकूढो दिव्वभिवियं; वज्जन्नेहिं
 मङ्गलत्तरेहिं नच्चन्नेहिं पायमूलेहिं थुम्भमाणो बन्धीहिं
 पूरन्तो य पणइमणोरहे संगओ रायसोएण अणुहवन्तो
 कुसलकम्मं पुल्लइज्जमाणो नायरएहिं जणेन्तो तेमिं विन्दयं
 वड्डयन्तो भवेगं विहिनो बोहिसौयाइं विसुज्जमाणपरिणामो
 १० खवेन्तो कम्मजालं महया विमहेण निग्गओ नयरौओ गओ
 पुप्फकरण्डयं उज्जाणं ॥ एत्यन्तरंमि समागथा देवा,
 पत्युयं पूयाकम्मं, जाओ महम्मयओ, आणन्दिया नयरौ ।
 गओ य भयवओ मौलङ्करयणायरम्म अउणाणधारिणो
 पहाभायरियस्स पायमूले, जञ्जत्तसिद्धन्तविहिणा पवओ
 ५ पव्वज्जं ति । वन्दिओ देवराईहिं, प्पजिओ सुण्णिचन्देण ।
 कराविष्ठा णेण नयरौए अट्टाहिंया, सोसाविष्ठा अमारौ ।
 हरिहिंया जणवथा, पयट्टा धम्ममग्गे ॥

इमिणा वदयरेण धूमिओ गिरिसेणो, गहिओ
 कसाएहिं । चिन्तियं अ जण । अहो मुठया अणस्स,
 अनेयस्सिं अप्पण्डियरायउत्ते एवविहो बहुमाणो । अवणेमि

एषिं बह्ममाणभायणं, वावाएमि एथं दुराचारं । समागन्नो
इथाणिं एम अन्वारिसाणं पि दंभणगोचरं । ता निम्बवेमि
चिरयासपलित्तं एयमन्तरेण हिययं । पयट्टो छिह्णेषणे ॥

भयवं च समराहको जह्मत्तसंजमपरिवाणणरई भयवन्नो
पहासायरिषसु पायमूले परिवसद् ॥ अहकन्नो कोद
कासो । पुब्बभवन्नासजोएण विमिद्वस्सन्नोवसमभावन्नो येव-
कालेणेषाह्मिज्जियं दुवाणसङ्गं, आसेविन्नो किरियाकस्सावो,
ठाविन्नो वायगपए ॥

अन्नया य सौमगणसंपरिवुडो विहरमाणो अहाकप्पेण
विबोहयन्नो भविथारविन्दे गन्नो अन्नोण्णाउरिं, तत्थ वि य १०
वन्दणनिमित्तं साज्जावागसमेन्नो रिसभदेवसंगथ महाविभूईए
सक्कावथारं नाम चेदयं ।

दिट्ठं च तेण तच्चियं विचउं उज्जाणमण्णभायंमि ।

आहरणं नथरीए आययणं भुवणनाहसु ॥

विद्यसङ्गकुमुयगोखौरहारसरयवसुन्दचन्दनिहं । १५

कप्पतवनिथरपरिवयमुप्पेहउधथवडादसं ॥

मरगवमयरसुज्जभउमऊहसिरोहतोरणसणाहं ।

उत्तुणं सुरसोए तिससाहिववरविमाणं व ॥

वित्थिक्कमरगथसिक्कासंचयसंजणिववियउदढपीठं ।

रवणसवसोहविरदवनिक्कसमधिकोहिमाभोयं ॥ १०

विलसन्नासालिहस्त्रियमणिमयचम्पासिनिमित्तयोद्दितं ।

कच्छन्तरोरुमणहरपरिलम्बिमोत्तिश्रोऊलं ॥

गम्भारभित्तिविरदयजलनारयणोद्दौवयसकाहं ।

तियसतदकुसुमजलरूपपरस्त्रियमणियदुच्छ्रं ॥

खेवागयसुरचारणवरविलयारदुमङ्गरसंगोथं ।

दङ्गन्तागहपरिमलघणवासिद्यदिसिवहाभोथं ॥

विविहतवतेयदिप्यन्तमुणियपरमत् सुदुभावाणं ।

चारणमुणीण शुद्धरवनिसुणसंसुदयसिद्धयणं ॥

धन्ववरसङ्कवट्टिस भयवन्नां तियसनाहममित्तसु ।

१०. मुणिवरणो पडिमाए विद्धसियं उवहसामिसु ॥

तं पेच्छिऊण ससं मणिमय'सोमाणविमलपनीए ।

आहृच्छिऊण मतोसं भुवणगु वन्दिश्रो तेण ॥

वन्दिऊण थ निससो एगदेसे । समागथा तत्थ चारण-

मुणिविज्झाहरा सिद्धा थ । वन्दिश्रो जेहिं भयवं ॥ एत्थ-

११. न्तरंमि मुणियसमराहसागमणो ससं परिचणेण पमोथ-

विलसन्नासोयसो भयवन्नां वन्दणनिमित्तं अश्रोज्झानघरि-

सामी'समागन्नां पसससन्दो । कथा भयवन्नां पूया । तन्नो

वन्दिऊण खेरए समराहसावाचगं उवविट्ठो तस्स पुरन्नां ।

भसियं च षेण । भयवं, एस एत्थ नादिमन्दणो पडमधस-

१०. चक्षवट्टी 'सुणीयद । ता किं परेण नापि धम्मा; चह

नासि, कश्चिन्नेस पठमधमचक्रवट्टि त्ति । भयवथा भणियं ।
 सोम, सुण । इह भरहवासे इमौए ओसप्पिणीए एस
 भयवं पठमधमचक्रवट्टी । न उण परेण नासि धम्मो, किं
 तु अणारमन्ता तित्थयरा, तत्थरुविओ य धम्मो अणारमं
 चेव । राइणा भणियं । भयवं, किनेसा ओसप्पिणी सम्बत्थ
 इवइ । भयवथा भणियं । सोम, नहि; अवि थ पच्चसु
 भरहेसुं पच्चसु एरवएसु, विदेहेसु पुण अवट्टिओ कालो ।
 तेसु सम्बकालमेव इवन्ति धम्मनायगा तित्थयरा चक्रवट्टिणो
 वासुदेवा बलदेवा थ, तद्वा मिञ्चन्ति पाणिणो । भरहेरव-
 एसु अणवट्टिओ कालो, न सम्बकालमेव एयमेवं इवइ । १०
 किंतु पवन्तए कालचक्रं । तं पुण पमाणओ वीमसागरोवम-
 कोडाकोडिमाणं । एत्थ ओसप्पिणी उस्सप्पिणी थ एक्केक्काए
 इत्थिइहा 'कालपरुवणा । तं जहा । सुसमसुसमा सुसमा
 सुसमदुस्समा दुस्समसुसमा दुस्समा दुस्समदुस्सम त्ति ।
 एथाओ थ एयपमाणाओ इवन्ति । सुसमसुसमा पवाइरुवेण ११
 चन्तारि सागरोवमकोडाकोडौओ, सुसमा तिष्णि, सुसम-
 दुस्समा दोन्नि, दुस्समसुसमा एगा सागरोवमकोडाकोडौ
 ऊणा बायालीथेहिं वरिससइस्सेहिं । इगवीसवरिससइस्समाणा
 दुस्समा, इगवोसवरिससइस्समाणा चेवं दुस्समदुस्सम त्ति ।
 तत्थ सुसमसुसमाए पारससमर्थमि तिपस्सिओवमाउत्था १०.
 सोया, पमाणेण तिष्णि गम्बथाणि ।

- उवभोगपरिभोगा जसन्तरसुकथवीथजाथाओ ।
 कप्यतरसमूहाओ होन्ति किलेसं विणा तेसिं ॥
 ते पुण दसप्यगारा कप्यतर समणसमथकेजहिं ।
 धीरेहि विणिहिद्धा मणोरहापूरगा एए ॥
- ५ मत्तङ्गथा य भिङ्गा तुडियङ्गा दौवजोदचिन्ताङ्गा ।
 चित्तरसा मणियङ्गा नेहागारा १अणियणा य ॥
 मत्तङ्गएसु मज्जं सुहपेज्जं भायणाणि भिङ्गेषु ।
 तुडियङ्गेषु य संगयतुडियाणि वज्जप्यगाराणि ॥
 दौवविहा जोदसनामया य निच्चं करेन्ति उज्जोयं ।
- १० चित्तङ्गेषु य मज्जं चित्तरसा भोयणट्टाए ॥
 मणियङ्गेषु य भूषणवराणि भवणाणि भवणरत्तेसु ।
 आदसेसु य पत्तिय वत्याणि वज्जप्यगाराणि ॥
 एएसु य अज्जेसु य नरनारिगणाण ताणमुवभोगो ।
 भविय पुणभ्रवरहिया इय मज्जसू जिणा वेन्ति ॥
- १५ न खलु एयाणं विमिद्धा धक्काधक्कसक्का । खीथमाणाणि
 य आउथपमाणाणि हवन्ति जाव सुसमारम्भकालो । सुस-
 मारम्भकाले उण दुपल्लिओवमाउथा, पमाणेण दोक्खि
 गाउथाणि^१ । उवभोगपरिभोगा ५वि जहाणुहावेण उणाण-
 हावा^२ । न खलु एयाण वि विमिद्धा धक्काधक्कसक्का ।

१ D F य चारणा ।

२ D adds तस्मिं कालं । •

३ C E मज्जसूणि ।

४ D F om. वि, add तेसु चैव तत्तु किं तु ।

५ C E om. जहाः, A reads जहावुहावा ।

स्त्रीयमाणाणि य आउचपमाणाणि हवन्ति जाव सुसम-
 दुस्समारम्भकालो । सुसमदुस्समारम्भकाले उण एणपलि-
 ओवमाउया, पमाणेण एणं गम्भुयं^१ हवर । उवभोगपरि-
 भोगा वि जणाणुभावेण जणाणुभावा^२ । न खलु एयाण ।
 वि विविट्ठा धम्माधम्मसम्मा हवर । स्त्रीणपायाए य इमीए^३
 ओयरर एत्य भयवं पठमपुहरवर्दे सयल्लकल्लासिप्पदेसओ
 वन्दणिज्जो सुरासुराण^४ जयगुह तेसोक्कवन्धू अन्नाणतिमिर-
 नासणो भविच्चुसुयायरससी पठमधम्मचक्कवट्ठौ आदितित्य-
 गरो न्ति । तओ पवत्तए वारेज्जाइकिरिया दानसोत्तव-
 भावणामओ य विविट्ठधम्मो । स्त्रीयमाणाणि य आउचप-^५
 माणाणि हवन्ति जाव दुस्समसुसमारम्भकालो । दुस्सम-
 सुसमारम्भकाले^६ उण चवरासी पुव्वल्लखाउया, पमाणेण
^७ पच्चधणुसयाणि । उवभोगपरिभोगा^८ उण जणाणुहावेण
 जणाणुहावा । अइक्कमइ कप्पतइकप्पो,^९ अवि य पवरो-
 सद्धिमाइएद्धितो हवन्ति जणाणुहावा य । हवर य विविट्ठ-^{१०}
 धम्माधम्मसम्मा, जओ इमीए हवन्ति तित्ययरा चक्कवट्ठिणो
 वासुदेवा बल्लदेवा य । स्त्रीयमाणाणि य आउचपमाणाणि^{११}
 हवन्ति जाव दुस्समारम्भकालो । दुस्समारम्भकाले^{१२} य^{१३} पायं

१ A om.

२ C E om. जणा०, A reads जणाणुहावा ।

३ A om all down to ससी ।

४ A D om.

५ C E add उचपं ।

६ A उ, om. all down to पवरो ।

७ D ० नक्कवट्ठो ।

८ A आउचपमा० D आउचमा० ।

९ A C E om.

१० A om.

- वाससयाउथा, पमाणेण सत्तत्तया । उवभोगपरिभोगा य
 श्रोसहिमादएहिंती हवन्ति ऊणाणुहावा य । हवर तथा य
 शौथमाणविमिट्टा धक्काधक्कसन्ना, जओ इमोए वि अणुवत्तए
 तित्थं, पइवन्ति य भिच्छत्तकोइमाणमायाओहा । शौथ-
 २ माणाणि य आउपमाणाणि^१ हवन्ति जाव दस्समदस्स-
 मारम्भकालो । दस्समदस्समारम्भकाले^१ वीसवरिसाउथा
 पाएण दुहत्तपमाणेण पज्जन्ते य ओलमवरिसाउथा पमाणेण
 एगहत्तया । उवभोगपरिभोगा अमणोरमेहिं मंसमाईहिंती
 हवन्ति ऊणाणुहावा य, धणियं न हवर य विमिट्टा धक्का-
 १० धक्कसन्ना । एवमेमा ओमप्पिणी । उम्मप्पिणी वि पक्काणु-
 पुब्बीए एवंविहा चेवं हवर । एवमेयं पवत्तए कालचक्कं ।
 एवं च इह भरहवासे इमोए ओमप्पिणीए एम भयवं पढम-
 धक्कचक्कवट्टी, न उण परेण नासि धक्को त्ति ॥ राइणा
 भणियं । भयवं, एवमेयं, अवणौओ अन्नाण मोहो :
 १५ भयवथा अणुगिहीओ अहं इच्छामि अणुमट्ठिं ॥

- एत्यन्तरमि ममागओ तत्थ अञ्जन्तमज्जत्थो संगओ
 बुद्धीए परलोयभौक परिणओ वओवत्थाए इन्दसक्काहिंताणो
 माहणो त्ति । वन्दिऊण भयवत्तं गुहं च उवविट्टो गुह-
 सभौवे । भणियं च णेण । भयवं, जमेयं तुह्ण धमए
 १० नाणावरणिज्जाइल्लस्सणं अट्ठप्पगारं कम्मसुत्तं, एयं विसेसओ
 ऋहमेस जीवो वन्धति । भयवथा भणियं । सोम, सुण ।

१ C D E चाउमाणाणि । १ C E F om. all down to ओलम ।

[वं^१ समए पठिञ्जह^२ । नाणपण्णयथाए नाणनिण्हणयाए^३
 ।।णन्तराएणं नाणपञ्चोसेणं^४ नाणव्वासायथाए नाणविसंवायथ-
 गोएणं नाणावरणिञ्जं कथं बन्धह । एवं दंसणपण्णयथाए
 गान दंसणविसंवायणजोएणं दंसणावरणिञ्जं कथं बन्धह ।
 ।।णाणुकम्पणयाए भूयाणुकम्पणयाए जीवाणुकम्पणयाए^५
 ।।णाणुकम्पणयाए बह्णं पाणाणं भूयाणं जीवाणं मत्ताणं
 प्रदुक्खणयाए असोयणयाए अञ्जूरणयाए^६ अपरियावणयाए
 ।।घावेयणिञ्जं कथं बन्धह ।^७ परदुक्खणयाए जाव परिया-
 णयाए असायावेयणिञ्जं कथं बन्धह ।^८ तिव्वकोहयाए^९
 तेव्वमाणयाए तिव्वमाथयाए तिव्वलोहयाए तिव्वदंसण-^{१०}
 गोहणिञ्जयाए तिव्वचरित्तमोहणिञ्जयाए मोहणिञ्जं कथं
 बन्धह । महारम्भयाए महापरिग्गहयाए पञ्चेन्द्रियवहेणं
 ऽणिमाहारेणं जीवो^{११} निरयाउयं कथं बन्धह । मादत्तयाए
 प्रलियवयणेणं कूडतुल्लकूडमाणेणं तिरिक्खजोणियाउयं कथं
 बन्धह । पगहविणीयथाए साणुक्कोसयाए अमच्छरिञ्जयाए^{१२}
 मणुक्खाउयं कथं बन्धह । मरागसंजमेणं संजमासंजमेणं वासत-
 तोकम्भेणं अकामनिञ्जराए देवाउयं कथं बन्धह । कायउज्जुर्थ-

१ D F add चन् ।

२ A तुञ्जिञ्जह ।

३ D •वसायाए CE •वययाए । ४ D वाचंवा•, CEF ष्णुवस्सासायवयाए ।

५ CEF add चत्थियवयाए चपिहवयाए ।

६ CE पावाचं परम० ।

७ A om. all down to पनहविणीययाए ।

८ D •हवयाए ।

९ CE चे० ।

१० CE मा० ।

- द्याए भावुञ्जुयथाए^१ भासुञ्जुयथाए अविस्वा-यकजोएणं सुहनामं
 कसं बन्धइ । कायअणुञ्जुयथाए जाव विस्वायजोएणं असुह-
 नामं ति । जाइकुल्लवतवसुयबल्ललाभइस्सरियामएणं उच्चा-
 गोयं कसं बन्धइ । जाइमएणं जाव इस्सरियमएणं नौया-
 ५ गोयं कसं बन्धइ । दाणल्लाभभोगत्रवभोगवीरियन्तराएणं
 अन्तरायं कसं बन्धइ । एवं, भो देवाणुप्पथा. एयं त्रिसेसओ
 एस जीवो अट्टप्पगारं कसं बन्धइ ॥ इन्दमकेण भणियं ।
 भयवं, एवमेयं; अह एवं वनत्थिए किं पुण मोक्खवीयं,
 कहं वा तथं पाविञ्जइ । भयवथा भणियं । सोम, सुण ।
 १० मोक्खवीयं ताव एयं । पारओ सुहस्म पसममंवेगाइल्लङ्गं
 उच्छायणं कसंपरिणइए पावणं एगक्केणं कसिन्धणस्स
 सुहायपरिणामस्सकणं अचिन्तचिन्तामणिमसिद्धं मक्खत्तं ।
 एयं च एवं पाविञ्जइ वीथरागदंसणेण विसुद्धकससवणाए^२
 गुणाहियसंगसेणं पक्खवाएणं गुणेषु तद्दाभस्वयानिओएण
 १५ अणुगप्पाइभानणाए विमिद्धकसस्सओवसमेणं ति ॥ इन्दमकेण
 भणियं । भयवं, एवमेयं; अह एवं वनत्थिए एगन्तसुहस-
 क्खो मोक्खो कहं दस्ससेवणाकवाओ संजमाणुद्दाणाओ^३
 त्ति । भयवथा भणियं । सोम, सुण । अहा विगिच्छा-
 सेवणाओ सुहसक्खा आरोग्गया, ^४तद्दा संजमाणुद्दाणाओ^५

१ A D F om.

२ D F चेत्त ।

५ A om. rest of this sentence.

२ A C E om.

३ D F add पाविञ्जइ ।

४ C E संजमाणी ।

एगन्नसुहृद्वो भोक्तो ऽस्ति । न चावि परमत्यञ्चो दुःख-
 सेवणात्त्वं संजमाणुद्गाणं 'परमसुहृपरिणामजोगञ्चो विमु-
 द्दलेसाणभावञ्चो य । एवं च समए पठिज्जइ । 'अवि य
 न वि' अत्थि रायरायस्स तं सुहं नेय देवरायस्स ।
 अं सुहमिहेव साहो' लोयञ्जावाररहियस्स ॥ ५

अक्षं च । जे इमे अज्जत्ताए समणा निग्गन्था, एए णं कस्स
 तेओलेसं 'वोइवयन्ति? मासपरियाए समणे निग्गन्थे वाण-
 मन्नराण देवाणं तेओलेसं वोइवयइ, एवं दुमासपरियाए
 समणे निग्गन्थे असुरिन्दवज्जियाणं भवणवासीणं देवाणं
 तेओलेसं वोइवयइ, तिमासपरियाए समणे निग्गन्थे असुर- १०
 कुमाराणं देवाणं तेओलेसं वोइवयइ, चउमासपरियाए
 समणे निग्गन्थे गहगणनस्कत्तारात्ताणं जोइसियाणं
 तेओलेसं वोइवयइ, पञ्चमासपरियाए समणे निग्गन्थे चन्दि-
 मसुरियाणं जोइसिन्दाणं' तेओलेसं वोइवयइ, क्खमासपरि-
 याए समणे निग्गन्थे सोइक्खीसाणं देवाणं तेओलेसं वोइव- १५
 यइ, सत्तमासपरियाए समणे निग्गन्थे सणंकुमौरमाहिन्दाणं
 देवाणं तेओलेसं वोइवयइ, अट्टमासपरियाए समणे निग्गन्थे
 वक्खलोगल्लनगाणं देवाणं तेओलेसं वोइवयइ, नवमासपरि-
 याए समणे निग्गन्थे महासुहृद्वस्साराणं देवाणं तेओलेसं

१ C E F पञ्चम० ।

२ A om. all down to जे इमे ।

३ C E य ।

४ D F साङ्ग, read साङ्गस्स, लोयवावारं? ।

५ F has everywhere वीवीवयन्ति ।

६ D F जोइसरातीचं ।

वीरवचद, दसमासपरियाए समणे निग्गन्हे आरणकुषाणं
 देवाणं तेओलेसं वीरवचद, एक्कारसमासपरियाए समणे
 निग्गन्हे गेवेज्जाणं देवाणं तेओलेसं वीरवचद, वारसमास-
 परियाए समणे निग्गन्हे अणुत्तरोववाइयाणं देवाणं
 तेओलेसं वीरवचद : तेणं परं सुक्के सुक्काभिज्जाई' भविता
 सिण्णइ वुण्णइ सुच्चइ सब्बदरुक्काणमत्तं करेइ ॥ एवं, भो
 देवाणुप्पिया, न यावि दुक्कसेवणाणुक्कं संजमाणुट्ठाणं ति ।
 इन्दसणेण भणियं । भयवं, एवमेयं, इच्छामि अणुसट्ठिं ॥

एत्यन्तरंमि पुब्बागएणेव पणामपुब्बयं भणियं चित्तङ्ग-

१० एण । भयवं, के पुण पाणिणो किं-करप्पगारं किंठिरयं
 वा कथं बन्धन्ति । भयवथा भणियं । सोम, सुण ।

सत्तविहवन्धगा होन्ति पाणिणो आउवज्जगाणं तु ।

तह सुज्जमसंपराया क्व्विहवन्धा मुणेयव्वा ॥

मोहाउयवज्जाणं पगडींणं ते उ बन्धगा भणिया ।

१५ उवसन्तस्सौणमोहा केवल्लणो एगविहवन्धा ॥

ते उणं दुसमयठिइयत्तं बन्धया न उणं संपरायत्तं ।

सेल्लेसौपडिवक्का अबन्धया होन्ति विज्जेया ॥

अपमत्तसंजयाणं बन्धठिई होइ अट्ट उ सुज्जत्ता ।

उल्लोसेण जइक्का भिक्कमुज्जत्तं तु विज्जेया ॥

१० ओ वि पमत्ताऽणाउट्टियाअ 'बन्धन्ति तेमि बन्धठिई ।

१ read 'भिज्जाई ?

२ D बन्ति, C E F चिन्ति ।

संबद्धार अद् [उ] उद्धोचिऽधरा सुद्धतन्ता ॥

सम्बद्धोणं पि उ गण्डिं न कथार वोखए^१ बन्धो ।

मिच्छद्दिदोणं पुण उद्धोसो सुत्तभणित्थो उ ॥

चित्तङ्गएण भणियं । भयवं, एवमेयं; अवणोओ •
अन्धाण मोहो; भयवथा अणुग्गिहोओ^२ दठं इच्छामि ५
अणुसट्ठिं ॥

एत्यन्तरंमि समागया कालवेला, अवगया नरिन्दारं,
कथं भयवथा उच्चियकरणिज्जं । विदधदियहे तंमि सेव
चेदए अवट्ठियस्सु भयवओ समागओ अग्गिभूर्दे नाम
माहणो । वन्दिऊण भयवन्तमारदेवं समराहस्यवायगं च १०
उवविद्धो तयन्तिए । सत्तिणयं जंपियमणेण । भयवं,
माहेहि मज्झ देवयाविसेसं तदुवासणाविहिं उवासणाफलं च ।
भयवथा भणियं । सोम. सुण । देवयाविसेसो ताव सो^३
वीथरागो वज्जिओ दोसेण परमनाणो पूजिओ सुरासुरेहिं
परमदेमगो हिओ सब्बजीवाण अचिन्तमाहण्यो रहिओ १५
अक्षमरणेहिं कयकिओ परमण्य^४ ति । तदुवासणाविहो
उण जहामत्तोए निरीहेण चित्तेण अचन्तभावसारं उच्चिएणं
कमेणं रहियमदयारेहिं तदुवएससारं^५ अणुदुणं टाणस्स
पासणं विरदए आशेवणं तवस्स भावणं भावणाणं ति ।

१ (E) वोखरं ।

२ MSS •या ।

३ A F ओ ।

४ F परमवयपत्तः ।

५ A om. all down to सब्बजीवाणं ति ओ एत्थ ।

उवाचशाफलं पुण 'हविस्तर सुन्दरं देवतं महाविमाणां
 अचरसाशो दिव्या कामभोया कुसलपञ्चादयार्हं सुन्दरं हवं
 विशिष्टा भोया विचक्षणत्तं धम्मपडिवत्तो परमपथगमणं
 ० ति । एयमाथखिऊण हरिमिञ्चो अग्निभूर्ह । भणियं च
 ५ णेण । भयवं, जो वीथरागो, सो परममज्जुत्ययाए न
 कम्मद उवथारं करेइ 'मा अञ्जेसिं पौडा भविस्तर' ति ;
 अकरेन्तो य तं सम्बज्जीवाणं ति को एत्य हेऊ । भयवथा
 भणियं । सोम,^१ सुण । न खलु परमत्यदेमणाञ्चो 'महा-
 मोहनासणेण अञ्चो कोइ उवथारो'^५ । करेइ य तं भयवं
 १० अन्नपौडाचाएणं ति । एषेव एत्य हेऊ । अग्निभूरणा
 भणियं । भयवं, एवमुवामणाए को तम्म उवथारो, अवि-
 ज्ञमाणे य^६ तंमि कहं भणियफलसिद्धौ, कहं वा सा तञ्चो
 ति । भयवथा भणियं । सोम, सुण । न खलु तद्व-
 गाराञ्चो एत्य फलसिद्धौ, किं तु तद्वामणाञ्चो । दिट्ठा च
 १५ एसा तद्वगाराभावे °वि विहिञ्चोवासणाञ्चो चिन्तामणिमन्त-
 जलणेहिं; न य तेहिं तिप्पन्ति, किं तु तदणुसरणजवणा
 सेवणेण^७ अहिप्पियत्यस्स होइ थपत्ती, न य सा न तेहिंतो
 ति । एयमाथखिऊण पडिबुद्धो अग्निभूर्ह । भणियं च

१ D E om.

२ D F add दुइ उच्चियं ।

३ C E add चवद ।

४ A D om.

५ C E दुइसपदुयाहं, F दुइसपुचप्रेचादि ।

६ A adds महामोहनासणात् ।

७ C E om.

८ C E F °जवंच, A D °जवथा० ।

णे । अहो भयवथा मन्मत्तवेद्यं, अथगन्तो मोहो, इच्छामि
अणुसासणं ति ॥

एत्यन्तरंमि अहिणवसावगो संगणं वेसेणं सपरियणो
समागन्तो धणरिद्धिसेट्टो । कथा भयवन्तो पूया । तन्तो
वन्दिज्जण भयवन्तं वायगं च उवविट्ठो तदन्ति । भणियं ५
च णेण । भयवं, साङ्गण कथकारणाणुमर्भेयभिन्ना सावज्जजोष-
विरई; ता कहमेतेसिं सावथाण थूलगपाणाद्वाद्याहिहना-
णुम्भयप्यथाणे इयरंमि अणुमर्भे न होइ । भयवथा भणियं ।
सोम, अविहिणा होइ, न उ विहिप्यथाणेण । सेट्टिणा
भणियं । भयवं, केरिसं विहिप्यथाणं । भयवथा भणियं । १०
सोम, सुण । संभिज्जण संवेगसारं अहविहिणा भयवत्त्वं
अणुवट्ठियं एगन्तेण कारणं दुक्कपरंपराए, तन्निग्वायणममत्तं
च अचन्तियरमायणं जीवन्तो अस्सेवेण साधुं मोक्खस्स
अहट्ठियं माङ्गधसं, जणिक्कण सुद्धभावपरिणरं वक्किज्जण
संवेगं तत्ताविहकम्मोदएण अणुविवज्जमाणेसु तं सावएसु ५
उज्जएसु अणुम्भयगणंमि मण्णत्तस्स सुणिणो पसत्तखेत्ताइंमि
आगाराइपरिसुद्धं पवण्णत्तस्स विहिप्यथाणं ति । सेट्टिणां
भणियं । भयवं, एवं पि कहं तस्स इयरंमि अणुमर्भे न
होइ । भयवथा भणियं । सोम, सुण । गाहावदणो-
रग्गणविमोक्खणथाए दिट्ठन्तो ॥ अत्थि इहेव वण्णत्तसरं १०

१ C E सवराहिक० ।

२ A adds साङ्गणं अहिण ।

३ D पठि० ।

४ D om. अहव ।

नवरं, जियखन्तू राया, धारिणी देवी । नट्टारसएण परिउट्टा
 वे भन्ता । भणिया य णेण । भण, किं ते पियं करीयउ ।
 तीए भणियं । अज्जउत्त, कोसुरेए अन्नेउराण जहिष्णापया-
 ० रेण 'ऊसवपसाओ न्ति । पडिस्सुयमणेण । समागओ सो
 १ दियहो । करावियं राहणा ओसणं, जहा 'ओ अज्ज एत्थ
 पुरिसो वसिह्हिद, तस्स मए सारौरो निग्गहो कायम्भो' ।
 उग्गदण्डो राय न्ति निग्गथा मव्वपुरिमा. नवरं एगस्सु वेट्ठिणो
 क्ख-स्सुया संववहारवावउयाए लणुं न निग्गथा । उक्खियाओ
 पओस्सीओ । भएण तत्थेव 'निल्लक्का । वत्तो रथणीए'
 १० ऊसवो । विहयदियहे राहणा पउत्ता चारिणा' । हरे
 गवेसह, को एत्थ न निग्गओ न्ति । तेहिं निउणवुट्ठीए
 गवेसिऊण साहियं रओ । महाराय, अमुगवेट्ठिम्भ क्ख-स्सुया
 न निग्गथ न्ति । कुविओ राया । भणियं च णेण ।
 वावाएह' ते दुरायारे । गहिया रायपुरिसेहिं, उवणौथा
 १५ वण्णयामं । एयमाषण्णिकण भौओ' तेमिं पिया । समागओ
 नरवदसमौवं । विक्कतो राया । देव, खमसु 'मनेक्कमवराहं
 मुण्ह एक्कवारमेए । 'मा अणे वि एवं करेस्सामि' न्ति न मेक्कोद
 राया । पुणो पुणो भसमाणेण 'मा कुल्लओ भवउ' न्ति
 मुक्को वे वेट्ठपुत्तो । वज्जमन्निओ वेट्ठिणा । वावाहया इथरे ।

१ C E पयापं ।

१ C E निग्गहा ।

२ A रथणी, D om.

४ A D चारिता ।

३ A D •धि,।

५ CD add कंतू नरवरवचपुच मंचातामां ।

० C E वज्जम० ।

न य समभावस्तु मन्वेसु एगवज्जमन्त्रणे अणुमर्दं सेसेसु त्ति ॥
 एम दिट्ठन्तो, इमो इमस्तु उवणन्तो । रायतुण्णो वावन्तो,
 वावाइज्जमाणवाणियगसुयतुण्णा जीवणिकाया, वाणियगत्तुण्णो
 साह, विज्जवणत्तुण्णा अणुव्ययगहणकाले साहधम्मदेमणा । एव
 च 'सुज्जमज्जीवणिकायअमुयणे वि मावयस्तु न तेसु साहणो ५
 अणुमर्दं, इयरहा होर अविहिणियफ्फणा । एवं सम्बत्थ
 अविहिणियफ्फणो दोसो । अन्तो चेव भयवया भणियं । पढमं
 नाणं तन्तो टथ त्ति । नाणपुब्बयं सम्बन्नेव मन्नाणट्टाणं ति ।
 एयमायखिज्जण हरिणिन्तो धणरिद्धो । भणियं च णेण ।
 भयवं, एवमेयं, अहो सुदिट्ठो भयवन्नेहिं धणो ॥ १०

एत्यन्तरंमि पुब्बागएणेव पणमिज्जण भयवन्तं भणियं
 अमोयचन्देण । भयवं, जे खलु इय येवस्तु वि पमाध-
 चेट्ठियस्तु दाइणविवागा सुणीयन्ति, ते किं तहेव उदाह
 अकथा । भयवया भणियं । सोम, सुण । जे आगमभणिया,
 ते तहेवः अन्तो न अकथावारणो जिणा । जे उण आगम- १५
 वाहिरा, तेसु अइच्छ त्ति । अमोयचन्देण भणियं । भयवं,
 अइ एवं, ता कौम केभिंचौ पाणवहाइकिरिवापवन्ताणं
 अकन्तविहङ्गकारोण वि इट्ठत्यसंपत्ती विडला भोगा दीह-
 माइयं अतुडो य तयणुवन्तो ; अन्नेभिं १८ येवे वि अवरारहे
 मन्वविव्वन्तो त्ति । भयवया भणियं । सोम, सुण । १०
 विचिन्ता कम्मपरिणई । जे खलु अणुसन्नाणवन्धिकम्मजुत्ता

संसारविन्दितो सुहृत्ता- दोग्गदनामिषो कक्षापरंमुहा
 भायसं अस्त्यासं, तेषिं क्लु अकुसुपवत्तीए 'पावभव-
 संपूरणत्वं 'इद्वत्वार संजाए,१ विवरीयासं तु भविषभाव-
 विवरीयभावयो सव्यविवज्जो न्ति । असोचचन्देह भविषं ।
 ५ भयवं, एवमेवं । असो मे अवलौओ मोहो भयवथा ॥

एत्यन्तरंमि पुव्यागणेषु पक्षमिज्जस भयवन्तं भविषं
 तिस्रोयणेषु । भयवं, अभयदाणोवद्वुभदाणाए ओचयो किं
 पहाणचरं ति । भयवथा भविषं । सोम, सुण । अभयदाणं ।
 राखपन्तिचोरग्गहणविमोक्कणथाए एत्थ दिड्डुणो । अत्थि
 १० इथेव वन्धुवरं नयरं, कुसुद्वुओ राधा, कमकुथा महादेवी,
 तारावलिप्पमुहाओ अणदेवीओ । अणथा च राधा वाया-
 यणोवविट्ठो समं कमकुथापमुहासिं चउहिं२ अग्गमहिषीहिं
 अक्कज्जुवविणोएण चिट्ठर, जाव अणेषकपाचावदूमिचदिओ
 वट्ठो 'पयउरक्खूए दप्पवासिएण आणीओ तण्णरो । भविषं
 १५ च णेण । देव कवमणेषु परदव्यावहरणं ति । राख्खा
 भविषं । वावाएहि एयं । पवट्ठाविओ दप्पवासिएण
 वण्णभूमिं३ । तओ पाणवण्णथाए४ अवलोदण्ण दीवववणेण

१ C E पावभव० ।

२ F इद्वत्त्वसंपराद ।

३ C E add च उ परमत्त्वओ इद्वत्त्वसंपत्ती ।

४ Only in C E and in Samkṣepa. ५ C E चउहिं, A चउउ० ।

६ A D F om., A adds here चवलोदण्ण दीवववणेण दिवाच and
 om. it afterwards.

७ A adds वण्णभूमिं ।

दिशाश्चो अह्निन्दिशमणेण । अहो पठमचोरकारौ असंपत्त-
मणोरहो वावाहव्यामि 'अह्नो न्ति' । एयमाथविज्जण
सोमियाश्चो देवीश्चो । विज्जन्तो ताहिं राया । अज्जउत्त, मा
असंपत्तमणोरहो वावाहव्यात्त, अज्जउत्तपसाएण करेमो किंपि
एयस्सु । अणमघं राहणा, भणियं 'करेह' । तश्चो एगीए मोया-
विज्जण अथाप्राविश्चो सवस्सुपाणेण, महाविश्चो मज्जन्तोयं, पहा-
वीविश्चो गन्धोयगार्हत्तिं, दिशं खोमजुथसं । 'सग्गा दसमहस्सा ।
भणिश्चो थ तौए । एत्तियगो मे विहवो न्ति । 'अन्नाए
'कराविश्चो आसवपाणं, 'भक्ताविश्चो विलंके, 'विलिन्माविश्चो
अक्ककहमेणं, दिशं कडिसुत्तयं । परिच्चाश्चो^१ वीमं सवस्साइं ।^२
भणिश्चो थ तौए । एत्तियगो मे विहवो न्ति । अन्नाए^३
अन्नाविश्चो कामियं, पायाविश्चो दक्खापाणगार्हं, भुसाविश्चो
दिग्घाहरणेहिं, दिशं तम्मोसं । सग्गो एत्थ सत्तो । भणिश्चो
थ तौए । एत्तियगो मे विहवो न्ति । मज्जलिया कमलुया,
भणिया गरिन्देण । न देहि तुमं किंचि । तौए भणियं ।^४
अज्जउत्त, नत्थि मे विहवो एयस्सु सुन्दरचरदाणे^५ । राहणा
भणियं । जीवकोयसारभुया मे तुमं, पव्वसि ममं पाणणं
पि; ता कसं नत्थि । तौए भणियं । अज्जउत्त, महाप-

१ C E F om.

२ A D F add चंनार भुंजापिउ कामियं ।

३ C E add च ।

४ A D पक्का० ।

५ C E explain विलंके=भीष्मजानि ।

६ A D ०चत् ।

७ C E ०चरे दाचे ।

शान्तोः जह एवं, ता देमि किंश्चि अहं अज्जल्लानुमरुए ।
 राइणा भणियं । एवं करेहि । भणित्तो 'य तीए चोरो ।
 भइ, दिट्ठो तए अकक्यबौयतहल्लुसुमुग्गमो । तेण भणियं ।
 • सामिण्णि, सुट्ठु दिट्ठो, अण्णो चैव संजायपप्फायावो विरअण्णो
 ५ अहं जावज्जौवमेवाकज्जायरणस्स । देवौए भणियं । जह एवं,
 ता दिस्सं मए इमस्स अमय । राइणा भणियं । सुदिस्सं
 ति । हरिसिअण्णो चोरो, मोइयं सुन्दरयरं ति । परितुट्ठा
 कमल्लया । इमियं सेमदेवौहिं । महादेवौए भणियं ।
 किमिमिणा इमिण्णः । एय चैव पुच्छह, किमेत्य सुन्दरयर
 १० ति । पुच्छिअण्णो चोरो । भणियं च णेण । मरणभयाहिभूएण
 न नायं मए सेमं ति न-याणामि त्रिसेसं । मपयं पुण सुहिअण्णो
 ण्हि । एवमेयं ति पडिवज्जं सेमदेवौहिं । एसेव एत्थुवणण्णो
 त्ति ॥ हरिसिअण्णो तिलोयणो, भणियं च णण । भयत्रं,
 एवमेयं ॥

१५ एत्थन्तरंमि समागया काण्वेला, गण्णो शान्तजणो, पारइ
 भयवया उच्चियकरणिक्कं । एवं च नाणादेसेसु सफलं विह-
 रमाणस्स 'अरुअण्णो कोइ काळो । अज्जया य समागण्णो
 अवनिज्जणवयं । जाया सिक्खानिप्फत्ति ति' विविट्ठजोधा-
 राइणत्थं भावणाविहाणंमि 'रक्कवाइसज्जिवेसाण्णो नाइडूरंमि

१० CE om.

२ CE इम ।

३ CE चइयण्णो ।

४ A D F om.

५ CE एत्थः ।

खेव विविक्ते अशोचउज्जापे ठिओ समराहस्यवायगो पखिमं
 ति । दिट्ठो य किञ्चिद्वकस्यसंगएण 'निरिसेषेण 'वङ्गयं
 कासं चिच्छाविओ' ति अन्नकुविण रोहज्जासवन्निषा,
 'चिन्मियं च खेष । एव एत्व पत्तावो न पुण एयारिओ ।
 संजावर; ता वावाएमि एयं दुराधारं, पूरेमि अन्नको १
 मणोरहे; तथा य वावाएमि, अहा मन्नं दुक्कमणुएवर
 पावो ति । तओ सिग्गमेव कुओर आणिकण वेड्ढिओ
 जरणीरेहिं, भित्तो अयसितेत्थेणं, सादओ अग्गी । भयवया
 पवकुमाणओघारवण न वेदयं मयमेयं । पवत्ते य दाहे
 जाओ ज्ञाणसंकमो २ । चिन्मियं च खेष । इत्त किमेयं ति । १०
 अओ दादणो भावो ३ । पखिवओ 'कस्सर 'अहं अणत्वहेच-
 भावं । अहवा अन्नमिणिणा चिन्मिएणं । यामादयं एत्व
 पवरं । निधमिणा चिन्मा, ठिओ विमुज्ज्जापे, परिणओ
 ओओ. 'जायं ० महाधामादयं, पवत्तमंसव्यकरणं, उज्जविणा
 खवगसेटो. विद्यमियं जीववीरियं, जिहया ककसत्तो, ४ १५
 वड्ढिओ ज्ञाणासत्तो, दडुं मोहिन्धणं, 'पाविणाओ सद्धीओ.
 जायं जोगमादयं, १० विओहिओ अण्णा, ठाविओ परमधीए,
 खवियं धारककं, उज्जाडियं केवकणाणं ११ ति ॥

१ C E om.

२ C E add निरिसेषपाषेच ।

३ D •संगलो ।

४ C E •वे भवा, F इवो ।

५ D transposes.

६ D आदयं ।

७ A संसा० ।

८ C E F •सू ।

९ D om. all down to रत्तनरमि ।

१० C E F विओहिओ अण्णा संसांसांसां ।

११ C E केवकं नि ।

- एत्वन्तरंमि भयवन्नो पहावेण 'अहासन्नोत्तवन्ती
 चक्षिवावन्नो समावो आहोदज्ज अहिंणा वेत्तुत्त कुसुम-
 निघरं जइणयरीए गर्हए अणेगदेवयापरिधरिन्नो' महणा
 * पमोएण आगन्नो वेत्तन्धरो । पणमिन्नो भयवं, पाडिथा
 ५ कुसुमबुट्टो, विण्णविन्नो उयावन्नो, 'अवलीयाहं चीराहं ।
 इत्त किन्नेयं ति संत्तुट्टो गिरिसेणो । भणिन्नो वेत्तन्धरेण ।
 अरे रे दुरावार महापावकञ्च अणञ्च पुरिवाहम अदइत्त
 सोषणिञ्च, किं तए इमं ववमिथं ॥ एत्वन्तरंमि च तन्नो
 नाददूरदेववन्ती समागन्नो सुणित्थन्धराया नत्तयापसुहावो
 १० देवीन्नो महासामन्ता च । दिट्ठो च खेहिं भयवं, वन्दिन्नो
 परमभन्तीए । पुण्डिन्नो वेत्तन्धरो । अञ्च, किन्नेयं ति ।
 वेत्तन्धरेण भणियं । महाराय, अण्णो उवगाराय इमिणा
 अण्णोण अजायवत्तुणो अमयभूयस्स भयवन्नो एवं तल्लण-
 दाणपन्नोएण पाणमित्थं अण्णवसियं । राइणा भणियं ।
 १५ अइह अहो मोहसामत्थं, अञ्च अइदाइणमण्णवसियं ।
 अइ किं पुण इमस्स अण्णववायस्स कारणं । चन्धसोमल्लो
 भयवं वच्छसो सव्वजोवाण निवन्धणं पमोयस्स अण्णुयावन्नो
 पीडाए ति । वेत्तन्धरेण भणियं । महाराय, न अण्ण
 अइमेत्थ कारणमवगच्छामि, एत्थियं पुण तल्लेमि । असुइ-
 २० कसोदयन्नो अण्णोदस्सइएज्ज कुगइनिवायवन्धवो अल्लसंवार-

१ D म०, A has only वेत्ती ।

२ C E •परिचो, F •परिच ।

३ D उव ।

कारणं एवम् । अक्षया कहमौरसमन्वयस्सुह । रारणा
भणितं । अक्ष, १ एवमेयं ; तद्वाति भयवन्तं पुच्छन् ।
वेत्तन्धरेण भणितं । महाराय, एवं ॥

एत्यन्तरंमि भयवन्तो केवलमहिमानिमित्तं महथा देव-
वन्द्रेण एरावणाकूढो वज्रन्तेण^१ दिव्यतूरेण^२ गायन्तेहिं ।
किन्नरेहिं मन्त्रेण अक्षरालोपणं महापमोयसंगन्तो आगन्तो
देवराया । मोहियं धरणिपौढं, संपाडिथा समया, सिन्त
गन्तोदएणं, कन्तो कुसुमोवथारो. निविट्टं कणथपञ्चम,
आणन्दिथा देवा, हरिसियान्तो देवोन्तो । उवविट्टो भयवं ।
वन्दिन्तो देवराहणा । भणितं च । कयत्यो सि भयवं. १०
ववगन्तो ते मोहो, नियन्ता संक्रिलेसा, विणिष्मिन्तो
कक्षसन्तू, पाविया केवलसिरौ, उवगियं भवियाण, तोडिथा
भववन्तौ, पावियं भिवपथं ति । एवं संयुन्तो भावसारं ।
एयमाद्यस्त्रिय 'अहो भयवन्तो सिद्धमहिसिसिं' ति
आणन्दिन्तो सुणिचन्दो देवोन्तो सामन्ता य । वन्दिन्तो य २५
णेहिं पुणो पुणो १भन्तिवज्रमाणसारं ॥ एत्यन्तरंमि
पगाहया किन्नरा, पण्चियान्तो अक्षरान्तो, पवन्ता केवल-
महिमा, जान्तो महापमोन्तो, समागथा जणवथा ॥

एत्यन्तरंमि 'अहो महापभावया एयस्सु, असोहणं च
मए कथं' ति चिन्तिऊण अस्त्रिविध कुसकपत्कवीयं १०
अवगन्तो गिरिसेणपाणो । एस समन्तो न्ति पत्युथा धम-

- देवणा । भणियं च भयवथा । भो भो देवाणुषिष्या,
 अणादमं एष जीवो कञ्जणोवलो व्य संगभो कणमलेण,
 तद्दोसभो पावेद चित्तत्रियारे. उष्यञ्जद बङ्गजोणीसु,
 कथन्यञ्जद जरामरणेहिं, वेएद असुएवेदणं. दूमिञ्जए^१
 संजोयविषोएहिं, वाहिञ्जए मोहेण, सन्निवारदो विष
 न-थाणद हिवाहियं. बङ्गमञ्जए चपञ्कं, परिहरद हिद्यादं,
 पावद महावथाओ । ता एवं ववत्तिए परिचयह मूढथं.
 निरुवेह तत्तं. पएह गुहदेवए, देह विहिदाणं. उण्णेच
 किञ्जदं.^२ अङ्गोकरेह मेत्तिं, पवञ्जह सोलं. अथमवह
 तवजोए, भावेह भावणाओ. कट्टेह अगहं. छाएह
 सुहञ्जणाणदं, अवणेह कणमलं ति । एवं, भो देवाणुषिष्या,
 अवणीए मणमलंमि कण्णणीरुए जीवे विसुद्धे एगण्णेण न
 होन्नि केद 'दुक्कयजणिया त्रियारा. होद 'चिन्तियं
 परमसोक्कं ति । ता अहामत्तोए करेह उक्कमं उवरदुगुणेषु ॥
 ११. एथमाचल्लिय संविग्गा परिमा । भणियं च णाए । भयवं.
 एवमेयं ति । पडिवक्का गुणन्तरं पूजिज्जण भयवणं गओ
 देवराथा ॥

अंपियं सुणित्थेण । भयवं, किं पुण तस्स पुरिसाहमसु^३
 भयवओ वि उवमग्गकरणे निमित्तं । भयवथा भणियं ।

१०. सोम. सुण । गुहओ अकुसलाणवन्ओ, ओ य एवं संजाओ^४

१ D दुक्कियदः । २ C E F कृष्णियार । ३ C E दुक्कं, F om.

४ C E F चचल्लियं । ५ A पुरिसस्य । ६ D जाण ।

ति । साहित्यं गुणवेषमिदंकारकहाण्यं । एषं च बोलुष
 संविग्नो राधा देवीचो वेदन्धरो सामन्ता य । चिन्तितं
 च षोडं । अहो न किंचि एषं, सम्बन्धा दादणं अन्नाणं
 ति । वेदन्धरेण भणितं । भयवं, कौरवो इमस्स परिणामो
 भविस्सुद । भयवथा भणितं । अनन्तरं गिरद्यगमणं १
 तिष्ठाञ्चो वेदणाञ्चो । परंपरेण उ अणन्तो संसारो ति ॥

नक्षत्राण भणितं । भयवं, केरिषा उण नरथा ह्वक्कि,
 केरिषा नारथा कौरवोचो वा तत्त्व वेदणाञ्चो 'ह्वक्कि ।
 भयवथा भणितं । धम्मसौले, सुण । ते षं नरथा अण्णो
 वहा वाचिं चउरंसा अणे खुदण्णसंठाणसंठिया निम्बन्धयार- १०
 तमसा ववगय'चन्दसूरनत्तनजोइसपसा मेयवसाहद्विरपूय-
 पडकचिक्खत्तिनाहकवणतत्ता' असुरविस्सा परमदुरभि-
 गन्था' 'कोउअगणिविष्ठाभा कत्तउफ्फाना दरुद्विष्ठाया असुभा
 नरथा । अवि थ विमिथिमेत्तसारोदथा च्चल्लखेत्तदिम-
 सत्तरा अरअरेत्तवसकइमा फिणिकिणेत्तपूयात्तत्ता षोग्ग- १५
 एत्तद्विरोत्तारा विमिथिमेत्तकिमिवित्तरा जल्लजलेत्त-
 उल्लत्तत्ता कक्कसेत्तअसिपात्तवा पुक्कएत्तभीमोरगा सुसु-
 एत्तत्तारमादथा धग्गमेत्तदितात्तत्ता करकरेत्तज्जत्तात्तत्ता ।
 अवि° थ° ।

१ C E, ० रचं ।

२ C E om.

३ C E F add अच ।

४ C E - क्षिप्ततत्ता ।

५ C E इत्तिजंथा ।

६ C E F काउ० ।

७ A om.

धसप्तुतिस्तुगोस्तुद्वयकष्टयारुचविद्यमपद्यमग्ना ।

अखिसन्निपक्षकप्यिषिकुन्नातिसुसाददुप्येष्ठा ॥

दुव्यथा दुग्न्धा दुरथा दुप्यासददुसहजुथा ।

घोरा नरथावासा अत्युप्यज्जनि नेरदथा ॥

- नेरदथा उष काला कालोहासा गम्भीरलोमहरिषा
 भीमा उन्नासकथा परमकिपहा वक्षेण । ते णं तत्त्व निचं
 भीथा निचं तत्या निचं तसिया निचं उम्बिगा निचं परमासुह-
 संबद्धा निरयभयं पक्षपाहवमाणा चिदृग्नि । वेद्यणाचो उ इह
 विचिन्तकस्यज्जियान्चो विचिन्ता^१ इवनि दाहणा उणि-
 १० मङ्गल्लेया करवन्तदारणं सूखवेदणाणि विषमजौहारोगा
 अस्मिन्नेषणाणि तप्ततन्नादपाणं भक्कणं वज्जतुपेधिं
 अङ्गुलिकरणाणि दरियसावयभयं अत्यिष्ठुरणाणि घोर-
 निस्तुपवेसा पलित्तलोहित्यथासिक्कणाणि सम्बन्धो मत्त-
 जोगो जल्लन्तिसिपापडणाणि मोहपरायत्तथ त्ति एव-
 ११ भादथाचो महन्तीचो वेद्यणाचो । निहवमा य साहाविगो
 उवहसीयवेद्यण त्ति ॥

- ^१ सुखसमस्तरौए भणियं । भयवं, केरिवाणि सुर-
 विमाणाणि, केरिवा देवा, कीरसी वा तत्त्व 'साता-
 वेद्यणाचो । भयवथा भणियं । धमसीसे, सुण । ते णं
 १० विमाणा 'विचिन्तसंठासा सम्बरयत्तामथा' चच्छा मग्ना

१ CE - नाचो ।

१ A वाटा, CE om. *

* १ C om. here all down to साहावि उवजसाधि विचिन्त मोह, but has this passage later on.

'क्षपहा घट्टा मट्टा नौरवा निष्पत्ता निष्पत्ता निष्पत्ता
 मप्यहा सक्षिरौया सउज्जोवा पासादौया दरिसणिष्वा
 अभिक्वा पडिक्वा खेमा मिवा 'अमरदण्डोवरस्त्रिया
 'लाउज्जोवियमहिया गोभोससरसचन्दण'दहरदिक्कपञ्चुत्ति-
 तत्ता उवचियचन्दणकलसा चन्दणघणसुकयतोरणपडिदुवार- १
 देसभागा आमत्तोसत्त'विउल्लवट्टवग्घारियमल्लदामकल्लावा
 पञ्चवणसरमसुरभिसुक्कपुप्फपुञ्जोवयारकलिया कालागुहकुन्दु-
 दत्ततुदत्तधूम'मघमघेत्तगन्धुदुयाभिरामा सुगन्धवरगन्धिया
 गन्धवट्टिभुया अक्करगणसक्कसंक्रिया दिव्यतुडियमहसंपन्नय
 त्ति । देवा उण मणहरविचिन्तचिन्वा' सुक्वा महिज्जुया १०
 महज्जुइया महायसा महब्बला महाणुभावा महासोक्का
 चारविराइयवक्का कउयतुडियथम्भियमुया मंगयत्तुण्डलमट्ट-
 गण्डयल्लकणपौठधारो विदत्तहत्थाहरणा विचिन्तमाला-
 मउल्ली कल्लाणगपवरवत्यपरिहिया कल्लाणगपवरमल्लाण-
 लेवणधरा भासरबोन्दी पल्लम्बवणमालाधरा दिव्वेणं वण्णेणं १५
 दिव्वेणं गन्धेणं दिव्वेणं फासेणं दिव्वेणं संघयणेणं दिव्वेणं
 संठाणेणं दिव्वाए इड्डीए दिव्वाए जुईए दिव्वाए पहाए
 दिव्वाए हाथाए दिव्वाए अल्लीए दिव्वेणं तेएणं दिव्वाए

१ C E लहा ।

* १ A F prefix किंकर ।

२ D F क्षीउत्ता० ।

४ D दररय ।

५ E om. विउक्क ।

६ D adds घष । .

७ D हरविचिन्तेपिन्वा, F विचिन्तचिन्वा ।

लेमाए दस दिमाओ उज्जोवेमाणा पहासेमाणा महधा
हयनङ्गुगौयवादयतन्नीतल्लताल्लतुडियच्चल्लसुदङ्गपडुपडुहवारय-
रवेण दिव्वाहं भोगभोगाहं भुञ्जमाणा विहरन्ति । अवि च ।

सुरहो पवणो विमलं नहङ्गणं निञ्जकालमुज्जोओ ।

५ अत्रिरहियपङ्कथाहं जल्लाद मद् पुष्पिया वप्पा^१ ॥

^१अव्वायावव्वीवसकंभताल्लयविवाच्चिकंवेणं ।

वरसुरवाणं च रवो नेव य गेयस्स वोष्कत्तो^२ ॥

इट्ठा इन्दियविमथा सहपरिसरसङ्कवग्गळ्ळा ।

मंघियधूण अणङ्गो सुमंगयाओ य देवोओ ॥

१० निच्चं च ताहि मद्दिया मिङ्गारागारचाइक्काहिं ।

नङ्गुणगौयवादयलिउणाहिं मणाहिरामाहिं ॥

कौलन्ता मविल्लामं रदरमच्चडराहिं जणियपरिओमं ।

रहमागरावगाढा^३ गयं पि काल नयाणन्ति ॥

सुल्लोयणाए भणियं । भयव, देवा देवसुहं च एयं

१५ भयवया सुन्दरमावेदयं ; ता किं दओ^४ वि सुन्दरधरा

सिङ्गा मिङ्गुसुहं च । भयवया भणियं । धम्मबीले, अद-

महम्मं खु एत्य अन्नरं । किं देवाण सुन्दरसं. प्राहं

जोओ अधुवसरौरेण, दाहणं कम्मवन्धपारतन्नां, उल्लहा

कसाया, पहवद महामोहो, अत्रमाणिइन्दियाणि, गहई

१ C E वप्पा = वप्पाः ।

२ D reads this line thus :

३ वीमंविमलंवि य वीया तच्च ज्ञावचोहि मंजुण ।

३ C E वोष्कत्तो ।

४ C E माजरो ।

५ C E कित्तयो ।

विषयतश्चा, विचिन्ता उद्धरिष्यावगरिष्या, उद्दामं माणसं,
अभिचारिणो मधू, विरसमवशाणं ति । कौदुषं वा एवंविहाणं
सुहं । गन्धव्यादजोगो वि परमत्यञ्चो दुःखमेव ;

अञ्चो । “सर्वं गौधं विज्ञाविधं, सर्वं नष्टं विडम्बिधं ।

सर्वे आहरणा भारा, सर्वे कामा दुःखावहा ” ॥

सुन्दरा, धनशौखे, परमत्यञ्चो सिद्धा, सुहं पि तेसिमेव ;
जेण ते विद्याणियसद्धवा^१ मुक्ता कण्ठबन्धनेण परिणिट्ठिथ-
पञ्चोयणा वक्खिषा मणोरहेहिं^२ खोणभवसत्तो^३ जाणन्ति
सर्वभावे पेच्छन्ति परमत्येण अपरोवयाविणो^४ नेव्याणकारणं
बुद्धाणं विरहिष्या अणमरणेहिं ति । किं वा न ईदसाणं सुहं, १०
अञ्चो नियन्ता^५ सव्यावाहाञ्चो परमाणन्दजोएण । अवि य ।

सिद्धसु सुहो राषी सर्वदुःखा पिच्छिञ्चो अह हवेव्या ।

खोऽणन्तवग्गभइञ्चो सव्यागासे न माएव्या ॥

^६न वि अत्थि माणसाणं तं खोखं न वि य सर्वदेवाणं ।

अं सिद्धाणं खोखं अस्यावाहं उवगयाणं ॥ ११

^७अञ्चं पि । अत्थि^८ नायं, तं सुणुअ धनशौका । सुखोयणाए
भणियं । ता अणुग्गहेअ भयवं अण्हे । भयवया भणियं ।

अत्थि अिहएअद्विधं नाम नयरं, अं उणुक्केहिं भवण-

१ A D ०स्वे, F विद्या नियन्तरे ।

२ A ०भव०. D ०नय० ।

३ C D E ०रिचो ।

४ A C E अवाहा, F पव्यावाचो ।

५ A om. this verse.

६ F om. tLe following

story, all down to इवमावधिक्क ।

७ C E उवाचं ।

तेजसेहिं पायाकमुवगएणं करिहावन्धेणं गवसयकविसन्धेणं
पायारेण विसेसिया^१ धवयपुरिं^२ इकीए भवसेहि च सुरिन्द-
भवणाइं ॥ तंमि च जिचननू नाम नरवई होत्वा ।

अन्नेउरप्यहाणा देवो नामेण अयसिरी^३ अत्वि ।

५ सो तीए वमं राया भोए भुञ्जेइ सुरतुजे ॥

अइ अजया कयारि पारड्ढिनिमित्तनिम्मानो राया ।

अडिओ^४ पवरतुरङ्गे जाए वण्णोचदेमंमि ॥

वणे वि च जीववहे अवहरिओ तेण वाउवेणेण ।

कूडो च महागण्णे विण्णुगिरिकन्दरे^५ राया ॥

१० तो तंमि विममदेसे अडिओ आससु अइवेणो ।

एत्यनरंमि मज्झइवड्ढकवएण दिट्ठो मवरेण सो राया ॥

तेण च 'महाकृभावो कोइ एइ पुरिसो पडिओ भौममहा-
उवीए, ता करेमि 'सकमुसिओवयारं' ति चिन्तित्तण काज्जण
तस्स पणामं गहिओ आसो आसीणंमि, नीओ अकवमौवं ।

१५ उन्निओ नरवई, उण्णहाणिओ तुरओ, मण्णिओ राया,

एहविओ मवरेण आसो 'दावित्तण सुक्को पउरदुम्भापएसे ।

तओ सुगन्धौणि सुवाथाणि कवसयजन्नीरकज्जवईणि

उवसेज्जण कसाणि निवडिओ वसणेसु । भणियं च सेण ।

करेउ पसाथं देवो ममाकम्मइहाए आहारगण्णेणं । राएसा

१ CE add च ।

२ MSS. ०उरो ।

३ CE तस्स ।

४ AD च वर० ।

५ CE ०अंदरणि वा ।

६ CE वनयो० ।

७ CE दावित्तण ।

चिन्तितं । अहो एयस्स अकारणवच्छलथा, अहो विषाओ,
 अहो वयणविष्वाओ, अहो ममोवरि भत्तिवज्जमाणो, अहो
 महापुरिषचेट्ठियकायब्बुत्तथा,^१ अहो सज्जणपगरिओ त्ति ।
 ता करेमि एयस्स 'अहं आहारगहणेण धिरं । मा से °
 वद्धमणस्सं^२ संभाविस्सुइ त्ति । पडिस्सुयं राइणा । महा-^५
 पसाओ त्ति काज्जण पुणो वि पडिओ पाएसु सबरो ।
 उवभुत्तारं पसाई राइणा । एत्यन्तरंमि परिणओ वासरो ।
 अत्यसुवगओ 'सुरो, जाओ सज्जहाकाओ, कथं उषिय-
 करणिज्जं राइणा । संपाडिओ से सबरेण वरद्वसिं अइस-
 यन्तो कुसुमसत्थरो । संजमिज्जण दूणौरथं^४ कोदण्डवग्गहत्थो^{१०}
 समागओ नरवइसमीवं । "देव सुवसु वीसत्थो" त्ति
 भणिज्जण 'पारद्धं पासेसु भमिउं । काज्जण गुरुदेवथा-
 नमोद्धारं पसुत्तो राथा चिन्तयन्तो सबरमहानुभावयं । तओ
 परिणथा सव्वरौ, उइओ अंसुमासौ ॥

एत्यन्तरंमि तुरथपयमग्गेणं समागयं राथसेषं । विउट्ठो^५
 राथा बन्दिबोलेण । तओ 'डोइओ महासवइणा पसुवज्ज-
 हाण'^६ पहाओ तुरुक्कतुरओ । आइडो तंमि राथा ।

१ C E °चेट्ठियं अहो कयसुया ।

२ C E om.

३ C E अवथा ।

४ C E दिववरो ।

५ D दूचौर, C E तुरयं ।

६ C E add विषाओ नरवरं ।

७ D has चारवं after भमिउं ।

८ C E °देवओसु वुः ।

९ A उषिय ।

१० A D °वुः ।

षष्ठाविक्रण 'वल्हीए सवरनाहं गन्धो सनधरं । पविट्टो
 महावद्भावणएहिं । 'मञ्जिओ नरवई सह पत्तिनाहेण ।
 कथं गुरुदेवयाणं उच्चियकरणिञ्जं । तन्धो अगासणे
 निवेमिऊण पत्तिनाहं भुत्तं राइणा । भुत्तुत्तरवेलाए
 सहत्थेण विलिम्पिऊण सवरनाहं परिहाविक्रण देवङ्गजुयल
 दिञ्जं से अणग्घेयं समत्थं नियमाहरण । एत्थन्तरंमि
 समागथा अत्यावेखा । सुइयं कालनिवेयण राइणो ।
 उवविट्टो अत्याइयामण्डवे सह सवरनाहेण । तन्धो पुष्किओ
 अमच्चमामन्नेहिं । देव माहेहि,^१ को एम पुरिमो, जो
 १० एवं देवेण संपूइओ त्ति । तन्धो माहिओ राइणा
 आशावहाराइओ^२ पसुत्तदरिसणपञ्चवमाणो पत्तिनाह-
 वेट्टियवुत्तन्तो । तन्धो अत्याइयपुरिसेहिं पसंमिओ एम
 बज्जपगारं । ठिया कंषि कालं माइयपेक्कणयविणोएणं ।
 ममप्पिओ राइणा रायसुन्दरोए पहाणल्लिखियाए^३ । तञ्जिया
 १५ य णेण । अहो रायसुन्दरि, उवचरियळो तए एम
 'सम्भावसारं' मम पाणदायगो । तीए भणिय । जं देवो
 अण्णवेद । गहेऊण य 'तं पत्तिनाहं' 'करंमि गया
 नियभवणं एसा । आइहा सत्तमवाउत्कम्भंमि^४ रइहरे ।

१ C E बोलाएए ।

२ A D ०५ ।

३ A D ०ने० । Sam. लल्लिका ।

४ C E om.

० C E add मञ्जिचवंलाए य ।

४ C E ०राओ ।

६ C E भावसारं ।

८ D ०बाउ०, C E ०बाओउ० ।

तं च 'मोउल्लोरयं देवज्ञादवत्तपूषाए सचिन्तकमुज्ज्वलं' बह्वेष
 वरचिन्तावद्विषयन्दोदण^१ ओल्लमिण्हिं पञ्चवदियसुरदि-
 कुसुमदामेहिं पञ्चद्वियाहिं मणिप्यद्वीवियाहिं धुम्बनौहिं
 अकवरसधुम्बमाणकासागदकपूरपथराहिं^२ ध्रुवचडियाहिं
 गण्डोवहाणयालिङ्गलिममेथाए ठ्वियाए 'ओविओ दन्तमव- ५
 पल्लहे । कश्चो उचिओवथारो । पादओ मञ्जमाहवाहपवरा-
 सवारं । एवं च^३ पञ्चविहं विमथसुहमकुपवन्तसु चरत्तन्तो
 कोर कात्तो । अन्नया च विन्नतो अणेष राया । देव,
 गण्डामि । राहणा भणियं । अं रोचर देवाणुणियसु । तओ
 दाऊमणमण्णयेयं दविणजायं सेल्लारयं च महग्घमुत्तं दिक्का से १०
 सहाथा पञ्चदसपुरिषा । भणिया^४ ते राहणा । हरे पणिवहं
 पणियण्णये मोनुसागण्णह नि । तेहिं भणियं । अं देवो
 आणवेद । तओ पणमिऊण नरवहं गओ सवरणाओ
 पओ करवयदियहेहिं निचपण्णिं । विचण्णिया राचपुरिषा ।
 पविट्ठो निचगण्णे । समागओ तसु समीवं सवरणोओ । १५
 पुण्हिओ णेहिं । कत्थ तुमं गओ सि, कहिं वा ठिओ

१ C E सुरकोरय ।

२ C E •कण्णमुज्ज्वलं ।

३ A •विन्तवरियंदोवरयं, D •विन्तवदियं, C E •वदियं ।

४ A परादि, D pr. m. adds •व ।

५ A om. all down to कोर कात्तो ।

६ C E add समाचरन्तो, but leave it out in the chāyā.

७ C E add च ।

वि एभिषं काषं, किं वा तए कड्डं । तन्नो साहिचो तेव
रावदरिषणारन्नो पस्सिपवेसपज्जावसाओ निययुत्तन्नो । तन्नो
अहिषयरं वकोउहसो पुच्छर तं जवचमूहो ।

- ० केरिषन्नो सो राथा कीरवह्वं च चोर तन्नवरं ।
१ केरिषन्नो तत्थ जसो किंविस्सिट्ठो च^१ परिभोगो ॥
सो साहिउं न वक्खर उवमारहिषंमि^२ तत्थ रषंमि ।
^३ते दिम्भि तत्थ उवमा पत्तरगुहवत्तमाखेसु ॥
भक्खाणं च फल्लारं जुवईसु पुलिन्दवाच जुवईसो ।
आभरणेषु च गुच्छा विलेवणं गेवयईसु ॥
२ सो साहेउं^४ वंफर नयरसु गुणे जहट्टिए तेमिं ।
निज्जाएज्जण^५ सुहं पुसो वि तुप्पिहण्नो ठार ॥
एवं उवमारहिचो न तीरण एत्थ साहिउं मोखो ।
नवरं^६ व्हइहिष्यन्नो न अजहा भणर सव्वन्नू ॥
^७न वि अत्थि माणुषाणं तं षोखं न वि च सव्वदेवाणं ।
नं सिट्ठणं मोखं अज्जावाहं उवगयाणं ॥
० [एवं आयत्तिज्जण 'एवमेयं' ति संविग्गा वन्ने । वेत्तन्ध-
रैण भविषं । भववं, कीरवणं पुण वह्वं सिट्ठसु । भववणा
भविषं । षोम, सुण । से न दीहे न रवसे^८ न वहे न

१ C E add तत्थ ।

२ C E वत्त ।

३ C E तु देतिचो उवमाचो ।

४ C E न वक्खर ।

५ C E सुहं ।

६ C D E om. this verse.

० The passage in parenthesis is wanting in the Samkṣepa.

८ F वक्ख ।

तंसे^१ न चक्रंसे न परिमण्डले ; वषेण न कियहे न नीले
 न खोहिए न हाखिहे न सुखिले ; गन्धेणं न सुरहिगन्धे
 न दुरभिगन्धे ; रसेणं न तिन्ने न कडुए न कसाए न
 अम्बिले न खवणे न मऊरे ; फसेण न कङ्कडे न मउए^२
 न गहए न खऊए न सीए न उवहे न गिडे न खुखे न
 सङ्गे न हहे न काउ न इत्थी न पुरिसे न अन्नहा ।
 परिखा सक्का उवमा सेव न विखार । अरुवी सत्ता
 अपयस्स पयं नत्थि । 'से न सहे नासहे, से न रुवे नारुवे,
 से न गन्धे नागन्धे, से न फासे नाफासे, से न रसे
 नारसे । इमेयं थिडूसरुवं ति । अवि थ सयसपवसुररथियं^३
 सत्तामत्तसरुवं^४ अण्णाणन्द^५ परमपयं ति ॥ एवमाथिज्जण
 खण्णोवसममुवगयं चारिन्तभोइणीयं सुणिचन्दस्स देवीणं
 सामन्नाय थ । भणियं थ खेहिं । भयवं अण्णग्गिहीयाणि
 अन्हे भयवया इमिणा धम्मदेशणेण । ससुप्पन्नो थ अन्नाणं
 भयवन्नो चरियसवणेण संसारचारयान्नो निम्बेन्नो । ता^६
 चारुसउ भयवं, किमन्हेहिं कायव्वं ति । भयवया भणियं ।
 धम्मणि तुभे । पाविधं तुभेहिं संसारचारवविभोवजसमत्यं
 खेयणं नेहणियसाणं पक्खाण्णं मोइधूसौए 'परमनेव्वाणकारणं

१ D om.

२ C D E add भारिच ।

३ F स नू. सहे न रुवे न गंधे न रसे न फासे इत्थिवावति ति उवमावं पेनि
सयस • etc.

४ A F सत्तापयं जोर ।

५ A F •इंचप• ।

६ A D धरतं ।

अङ्गं 'नाणपगरिषस्सु पञ्हायसं' भावेण संकिञ्चेत्तद्व्यय-
 विरहितं भावश्चो सुङ्गचरणं ति । 'तन्वा कथं कायस्यं, नवरं
 दम्भो वि एवं पञ्चिञ्जसु ति । तेहिं भणियं । अं भयसं
 आणवेद् । वेत्तन्धरेण चिन्तियं । अहो एएहिं धञ्जया,
 ५ पत्तं मणयस्योयस्यारं भावचरणं ति । वन्दिञ्जण सहरिसं
 कथं उच्चिथकरिञ्जं' भयवचो । पविट्ठो नयरिं राया
 मुणिसन्धो । द्वावियं आघोसणपुञ्जयं महादाणं, काराविद्या
 सन्धाययणोसु पूया, पद्दटाविचो छेदुपुत्तो चन्दजचो नाम
 रज्जे । 'निग्गचो महाविभूर्हेए 'नयरचो पहाणसामन्ता-
 १० मञ्जवेत्तिञ्जोयपरियचो' नञ्जयापसुहन्नेउरेण सह । पम्पदयाणि
 एयाणि भयवचो पहाणसौयस्सु षीलदेवस्सु समीवे ॥

कोडगाणगत्याहिं पुञ्जियं वेत्तन्धरेण । भयसं, किं
 चो पुरिसाहमो भयवन्तमुहिस्सु अत्तणोवसग्गकारो भविचो
 अभविचो ति । भयवया भणियं । भविचो । वेत्तन्धरेण
 २५ भणियं । पत्तवीचो अपत्तवीचो ति । भयवया भणियं ।
 अपत्तवीचो । वेत्तन्धरेण भणियं । पाविस्सुद् 'नहि ।
 'भयवया भणियं । अमञ्जेसु पोम्पसपरिचहेसु समदण्डिएसु

१ D F prefixes चयंत ।

२ F prefixes चयंत ।

३ A F om.

४ A om. all down to पम्पदयाणि एयाणि ।

५ C E तचो ।

६ C E om.

७ D F • पहाचनचपहाचवेहि • and adds नञ्जया विभूर्हेए F

८ F कचं ।

तिरिचगईए सहस्रशेणरादयो पशासत्रमो होऊण
 पाविस्सुद, जसो 'अहो महाणभावो' ति मं उद्विचिय
 चिन्तियमणेण । एएणं च पमत्यविषयचिन्तणेण आसगच्छियं
 गुणपक्कवाथवीथं ; कारणं च तं परंपरथाए सन्नतसु ।
 अईएसु य असंखेज्जभवेसु सङ्गनाममाइयो होऊण सिण्णिसुद
 ति ॥ एयं सोऊण हरिसिओ वेखन्धरो । वन्दिऊण भयवन्तं
 गओ जियययामं । भयवं पि विहरिओ 'केवकविहारेण ॥

अरुक्कनो कोद कासो । अरुक्कथा य चौरवदयरेण
 उज्जेणीए सेव गहिओ गिरिसेणपाओ, वावाइओ कुम्भि-
 पाएण । तहाविहभयवन्तपओसदोसओ समुप्यओ सन्नम- १०
 महीए ॥ भयवं पि विहरमाणो कासकमेण गओ
 उवहत्तियं । नाऊण कसपरिणदं कओ केवलिसमुग्घाओ,
 पडिवओ सेखेसिं, खविथादं भवोवग्गाहिककारं । 'तओ
 सम्प्यगारेण चरऊण देहपञ्जरं अफुसमाणगईए गओ
 एकसमएण तेसोक्कचूडामणिभूयं अप्पत्तपुब्बं तहाभावेण १५
 परमवभासयं उत्तमं सम्पयामाण सिवं एगन्तेण अचसमदजं
 थाहयं परमाणन्दसुहसु जसजरामरणविरहियं परमं
 सिद्धिपथं' ति । कथा तिथयेसिं महिमा, पूजिया बोन्दी,
 गहिथादं पशाणङ्गादं, नीवाणि सुरसोयं, 'ठविथाणि

१ D F केवहि ।
 in the Saṅkṣepa .

२ The remaining part is left out

३ D •संपवं ।

४ C E वा०, D om. all down to च वेसिं ।

विचिन्तये, साहचर्याणि ^१देवाण, समागया देवा, दिङ्माणि
तेहिं, पूजियाणि भक्तौ, पञ्चमियाणि सहरिमं, अविरेषिं
च तेहिं पञ्चवक्तौ करेन्ति आथाण्गहं ति ॥

वक्त्रायं जं भणियं समरादङ्गगिरिषेणपाणे उ ।

५ एगस्स तन्नो मोस्को ऽणन्तो वीयस्स संघारो ॥

गुरुवचणपङ्कथाओ मोऊण कहाकथाणराण ।

अनिउणमदणा वि दढं बालादङ्गणगुहटाण ॥

अत्रिरिचियनाणदंमणचरियगुणवरस्स विरदुधं एथं ।

जिणदत्तायरियस्स ^२उ ^३सौमावयवेण चरियं ति ॥

१० जं विरदुऊण पुलं महानुभावचरियं मए पत्तं ।

^४तेण इहं भवविरहो^५होउ मया भविथलोथस्स ॥

गन्थगमिमौफ इमं कन्देणानुह्णेण गणऊण ।

पाणण दमसहस्सा इन्दिमिस्सोवाण मठविथं ॥^६

१ C E prefix मयम् ।

२ C E om

३ D अवयवंस्सुएथ चरियमिथ ।

४ A D F तेष गुणावगामो ।

५ A अविरेषिचो होउ लोयस्स । D F होउ इह मय्यलोथस्स ।

६ A adds पचसीय (read मए) पचसीय विहसकात्वात् उज्जित्वात् ।
हरिभद्रस्वरिचरो निचरित (read चरिचो) दिग्गज मिवभोग्ग ।

